ΑΓΙΟΡΕΙΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

Περιλαμβάνον γενικῶς ἀνέκδοτον ἁγιορειτικὴν κ.λ.π. ὕλην, οἷον ἀνεκδότους Ἀκολουθίας ἁγίων, Κανόνας παρακλητικοὺς καὶ μὴ καὶ ἄλλα σοφὰ ἀποφθέγματα ἁγίων ἀνδρῶν, παλαιοτέρων καὶ νεωτέρων, εὑρισκόμενα εἰς τοὺς κώδικας τῶν Μονῶν.

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΥΠΟ

ΣΩΤΗΡΙΟΥ Ν. ΣΧΟΙΝΑ

ΕΤΟΣ ΚΒ΄ 1957

1957
ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΗΣ «ΑΓΙΟΡΕΙΤΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ»
ΣΩΤΗΡΙΟΥ Ν. ΣΧΟΙΝΑ
ΕΝ ΒΟΛΩ

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

ΕΤΟΣ ΚΒ΄. (τεῦχος 1ον) 1957 ΑΡ. 245 - 246

ΑΓΙΟΡΕΙΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

Γιὰ τοῦτο καὶ μὲ δίκαιον
κῆπον καὶ περιβόλι,
τῆς Παναγίας Δέσποινας
τὸ ὀνομάζουν ὅλοι.
(Καισάριος Δαπόντες)

ΥΠΟ ΤΑΣ ΣΕΠΤΑΣ ΕΥΛΟΓΙΑΣ ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΥ

ΙΔΡΥΤΗΣ
ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΛΑΥΡΙΩΤΗΣ (†1940)
ΙΑΤΡΟΣ — ΜΟΝΑΧΟΣ

Ἐν Βόλῳ
Ἰανουάριος - Φεβρουάριος

Διευθυντὴς - Ἰδιοκτήτης
ΣΩΤ. Ν. ΣΧΟΙΝΑΣ
Κοραῆ 47 ἐν Βόλῳ

Ἐπίτιμος συντάκτης ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΠΑΘΑΡΗΣ - Καθηγητὴς τοῦ Α΄ Γυμνασίου Ἀρρένων Βόλου

ΤΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΑΚΟΝ ΖΗΤΗΜΑ

Κατὰ τὰς ἁγίας ἡμέρας τῶν κοσμοσωτηρίων ἑορτῶν τῆς Γεννήσεως καὶ Ἐπιφανείας τοῦ ἐνανθρωπήσαντος Σωτῆρος Χριστοῦ, ἡ διαφορὰ τῶν ἡμερολογίων καθίσταται πλέον ἔκδηλος καὶ ἐπισκιάζει σοβαρῶς τὸ εὐφρόσυνον τῶν ἡμερῶν αὐτῶν ἐξ ἀμφοτέρων τῶν πλευρῶν καὶ μετὰ νοσταλγίας ἐνθυμεῖται ἡ γενεά μας τὰς καλὰς ἐκείνας ἡμέρας, καθ᾽ ἃς οἱ ὀρθόδοξοι ἐν ἑνὶ στόματι καὶ μιᾷ καρδίᾳ ὕμνουν καὶ ηὐλόγουν τὸν Θεὸν καὶ ἐν ἑνὶ καὶ τῷ αὐτῷ καιρῷ ἐτέλουν τὰς ἁγίας ἑορτάς.

Τριακονταετία καὶ πλέον παρῆλθεν ἀφ᾽ ὅτου ἡ καθ᾽ ἡμᾶς Ἐκκλησία ἤλλαξε τὸ ἀπ᾽ αἰώνων Ἰουλιανὸν ἡμερολόγιον διὰ τοῦ Γρηγοριανοῦ τοιούτου καὶ δὲν δυνάμεθα εἰσέτι νὰ ἐννοήσωμεν πρὸς τίνα σκοπὸν ἐγένετο τοῦτο, ποία ζημία ἐγένετο ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἐκ τοῦ παλαιοῦ καὶ τί ὠφελήθη αὕτη ἐκ τοῦ νέου. Ὡς σοβαρώτερος λόγος τῆς ἀλλαγῆς φέρεται ἡ ἀνάγκη τῆς ἡμερολογιακῆς εὐθυγραμμήσεως διὰ λόγους ἐμπορικῆς συναλλαγῆς, ὡς καὶ τὸ ὀρθότερον ἀπὸ χρονομετρικῆς ἀπόψεως τοῦ νέου ἡμερολογίου, ἀλλ᾽ αὐτὰ δὲν ἔχουν καμμίαν σχέσιν μὲ τὴν θείαν λατρείαν, καὶ διηυθετοῦντο πλήρως μὲ τὸ πολιτικὸν ἡμερολόγιον, ὡς γίνεται καὶ εἰς τὰς ἄλλας χώρας τῆς Ὀρθοδοξίας, Ρωσσίαν, Σερβίαν, Βουλγαρίαν, εἰς τὰς ὁποίας καὶ τὸ ἐμπόριον καὶ αἱ συναλλαγαὶ δὲν θίγονται ἀπὸ τὸ ὑφιστάμενον παλαιὸν ἡμερολόγιον.

Ἀλλὰ ὅ,τι καὶ νὰ εἴπωμεν περιττεύει ἤδη, καὶ ὁ ἔλεγχος δὲν ὠφελεῖ, ἐφ᾽

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

ὅσον παρὰ πάντων ὁμολογεῖται, ὅτι ἡ μετατροπὴ ἐγένετο ἀντικανονικῶς καὶ ἡ ζημία ὑπῆρξε μεγάλη, τόσον ἐκ τοῦ διχασμοῦ εἰς τὰς τάξεις τῶν Χριστιανῶν μας, ὅσον καὶ ἐκ τοῦ κλονισμοῦ τῆς πίστεως αὐτῶν, ἐπὶ τὰ «αἰώνια ὅρια» τῆς Ὀρθοδοξίας μας. Ὑφιστάμεθα δὲ καὶ τοὺς χλευασμοὺς τῶν ἀλλοδόξων, ὅτι συνῃσθάνθημεν τὸ λάθος μας καὶ ὅτι δὲν ἔχομεν οὐδ' αὐτὴν κἂν τὴν τυπικὴν ἑνότητα καὶ ὁμοφροσύνην οἱ Ὀρθόδοξοι εἰς τὴν ἐκκλησιαστικήν μας τάξιν.

Τὸ ἅγιον Ὄρος πιστὸν εἰς τὰς παραδόσεις, εἰς τὰ τυπικὰ καὶ τὴν παναρχαίαν τάξιν τῆς Ἐκκλησίας μας, δὲν ἀπεδέχθη τὴν ἀλλαγὴν καὶ μένει σταθερῶς εἰς τὸ παλαιὸν ἡμερολόγιον καὶ εὔχεται εἰς τὸν Θεὸν τῆς εἰρήνης, ὅπως φωτίσῃ τοὺς ταγοὺς τῶν ἁγίων του Ἐκκλησιῶν, ἵνα, συσκεπτόμενοι ἐπὶ τὸ αὐτὸ καὶ ἐπ' αὐτοῦ, ἐπαναφέρωσι τὴν ἑνότητα εἰς τὸ κλῖμα τῆς Ὀρθοδοξίας μας.

Ὅτε πρὸ εἰκοσιπενταετίας συνῆλθεν ἐνταῦθα ἡ Διορθόδοξος Ἐπιτροπή, καὶ μεταξὺ τῶν ἄλλων θεμάτων διὰ τὴν μελλοντικὴν Ὀρθόδοξον Προσύνοδον ἐνεγράφη καὶ τὸ ἡμερολογιακόν, ὅλων μας αἱ ἐλπίδες περὶ κανονικῆς ρυθμίσεως τοῦ ζητήματος ἀνεπτερώθησαν καὶ αἱ συνειδήσεις ἠρέμησαν μὲ τὴν βεβαιότητα, ὅτι ἡ Μήτηρ Ἐκκλησία κηδομένη τῆς ἰδίας ὁμονοίας τῶν ἁρμονικῶν σχέσεων μετὰ τῶν πνευματικῶν θυγατέρων της καὶ τῆς γαλήνης τοῦ Ὀρθοδόξου πληρώματος, θὰ συνεκάλει, ὡς ἔχει μόνη Αὐτὴ τὸ δικαίωμα, τὰς ἐπὶ μέρους ὁμοδόξους Ἐκκλησίας πρὸς λῆψιν κανονικῆς Συνοδικῆς ἀποφάσεως ἐν προκειμένῳ.

Δυστυχῶς ὁ ἐπακολουθήσας παγκόσμιος πόλεμος καὶ αἱ ὑφιστάμεναι πολιτικαὶ συνθῆκαι εἰς τὸ πλεῖστον μέρος τοῦ Ὀρθοδόξου κλίματος, δὲν ἐπέτρεψαν τὴν ὑπὸ πάντων ποθητὴν ταύτην ἐνέργειαν, καὶ μένει εἰσέτι ἡ ἀνωμαλία μεταξὺ τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, εἰδικῶς δὲ εἰς τὴν καθ' ἡμᾶς, ἡ πάλαι ποτὲ παρὰ Κορινθίοις διαίρεσις, «ἐγὼ μὲν εἰμὶ Παύλου, ἐγὼ δὲ Ἀπολλώ, ἐγὼ δὲ Κηφᾶ, ἐγὼ δὲ Χριστοῦ» (Α' Κορ. α' 12).

Ἤδη χάριτι Χριστοῦ ἤρχισεν ἡ ἐπικοινωνία ἡ πνευματικὴ καὶ ἐκκλησιαστικὴ εἰς τὰς χώρας τῆς Ὀρθοδοξίας καὶ ὁσημέραι καθίσταται πυκνοτέρα καὶ οἱ πονοῦντες διὰ τὴν κατάστασιν καὶ ἐν ταὐτῷ ποθοῦντες διακαῶς τὴν στενοτέραν συνεργασίαν τῶν Ὀρθοδόξων, ἐλπίζομεν νὰ ἴδωμεν τὴν φύσει καὶ θέσει τοιαύτην συνεργασίαν καὶ ἐπὶ Συνόδου, διὰ τὴν ἐπίλυσιν τόσων ἐκκρεμῶν ζητημάτων ὡς καὶ τοῦ ἡμερολογίου.

Μᾶς θλίβει κυριολεκτικῶς ἡ σπουδὴ συμμετοχῆς τῆς Ἐκκλησίας μας εἰς Προτεσταντικὰ Συνέδρια, καὶ ἡ ἀβελτηρία πρὸς σύγκλησιν διορθοδόξων τοιούτων, ὡς ἦτο ἀνέκαθεν ἡ κανονικὴ τάξις, καὶ μετὰ λύπης πληροφορούμεθα ὅτι προετοιμάζεται καὶ τοιοῦτον Προτεσταντικὸν Συνέδριον εἰς Ρόδον, μὲ τὰ γνωστὰ ἐπακόλουθα τῶν τουριστικῶν ψυχαγωγιῶν καὶ λοιπῶν ἐκκοσμικευμένων τυπικῶν, ἐντελῶς ξένων πρὸς τὸ πνεῦμα καὶ τὴν ζωὴν τῆς Ὀρθοδοξίας μας.

Πρὸς τί ἡ συμμετοχή μας εἰς τοιαῦτα συνέδρια καὶ ἡ ἀσφαλῶς μειονεκτικὴ συμπαράστασίς μας εἰς αὐτά; Ἐφ' ὅσον πιστεύομεν ὅτι κατέχομεν τὴν ἀλήθειαν καὶ ἡ πρεσβυγενὴς Ὀρθοδοξία εἶναι ἡ μήτηρ τῶν Ἐκκλησιῶν, διατί νὰ μὴ καλῇ, ὡς τοιαύτη, Ὀρθόδοξα συνέδρια καὶ νὰ ἔρχωνται οἱ ἀποσχισθέντες

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

ΠΕΡΙ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΠΑΡΑΔΟΣΕΩΝ

Μετὰ τὴν ἄνοδον εἰς τὸν Ἀρχιεπισκοπικὸν θρόνον τῶν Ἀθηνῶν τοῦ νῦν Προκαθημένου Μακαριωτάτου κ. Δωροθέου, παρετηρήθη ἀσυνήθης τις ἐν τοῖς χρονικοῖς τῆς ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας δραστηριότης, ὀφειλομένη ἀσφαλῶς εἰς τὴν ἀπόφασίν του, ὅπως, τὰ ἠμελημένως κείμενα ζητήματα τῆς Ἐκκλησίας, εὕρουν τὴν ὁδὸν τῆς ὁριστικῆς τακτοποιήσεώς των.

Ἡ τοιαύτη σπουδὴ τοῦ Μακαριωτάτου, ἐνεθάρρυνε τοὺς πονοῦντας τὴν Ἐκκλησίαν καὶ πανταχόθεν, διὰ διαφόρων δημοσιευμάτων, εἰς τὸν ἐκκλησιαστικὸν καὶ πολιτικὸν τύπον, διετυποῦντο διάφοροι, συνεργοῦσαι πρὸς τὸν σκοπὸν ἀπόψεις, ἐπὶ τῶν ἀνακινουμένων θεμάτων.

Τὰ περισσότερον προκαλέσαντα τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ ἁγίου Ὄρους θέματα, ἦσαν ταῦτα : 1) Ἄρσις τῶν μέτρων βίας κατὰ τῶν τηρούντων τὸ παλαιὸν ἑορτολόγιον εὐσεβῶν χριστιανῶν. 2) Ἀποστολὴ τῶν ἐν τοῖς διαφόροις Μητροπολίταις ἀπασχολουμένοις ἁγιορείταις εἰς τὰς ἱ. Μετανοίας των, καὶ 3) Στέρησις τῶν ἐνοριῶν των, «διὰ λόγους πνευματικούς» ἐνίων ἱερομονάχων καὶ ἀποπομπὴ εἰς ἱ. Μονάς.

Ἐκφράζομεν τὴν ἄδολον χαράν μας καὶ τὴν βαθεῖαν ἱκανοποίησίν μας, πρὸς τὸν τοιαύτην σχόντα εὐτολμίαν καὶ ἀπόφασιν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Δωρόθεον, καὶ διάπυρον ἀναπέμπομεν εὐχὴν πρὸς Κύριον, ὅπως ἐνισχύσῃ αὐτὸν εἰς τὸν καλὸν τοῦτον ἀγῶνα, ἐκ τῆς ἐκβά-

---

αὐτῆς, ἵνα ἐνωτισθῶσι τῆς πραγματικῆς φωνῆς τοῦ Κυρίου; Ἤ μήπως ἀμοιρεῖ πίστεως καὶ σοφίας, ἢ μήπως δὲν ἔχει τόπον πρὸς τοῦτο;

Τὸ ἅγιον τοῦτο Ὄρος εἶναι τόπος Πατριαρχικός, καὶ κυριαρχεῖται ἀπὸ τὸν μόνον ὀρθόδοξον Βασιλέα, τὸν εὐσεβέστατον Βασιλέα τῶν Ἑλλήνων Παῦλον τὸν Α΄. Ἐδῶ εἰς τὸ πάναγνον περιβάλλον του, εἰς τὸ ἱστορικὸν «Πρωτᾶτον», ὑπὸ τὴν σκέπην τῆς Παναγίας Θεοτόκου, προκαθημένου τοῦ εὐσεβοῦς ἡμῶν Ἄνακτος, καὶ ἐν Πνεύματι ἁγίῳ συσκεπτομένων τῶν ἁγιωτάτων Πατριαρχῶν καὶ ἀρχηγῶν τῶν ἐπὶ μέρους ἁγίων τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησιῶν, θὰ συντελεσθῇ διὰ μίαν εἰσέτι φορὰν ἡ ἑνότης τῆς Ὀρθοδοξίας μας, θὰ ἀκτινοβολήσῃ ἡ αἴγλη της εἰς ἅπαντα τὸν κόσμον, καὶ θὰ ἴδῃ ὁ Χριστιανισμὸς ποῖον εἶναι τὸ ἀληθινὸν ἐν Χριστῷ Συνέδριον, δι᾿ οὗ ὁμιλεῖ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον.

Εὐχόμεθα ἀπὸ καρδίας ὅπως εὐδοκίᾳ τοῦ Παναγάθου Θεοῦ καὶ ἐπινεύσει τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, ἀρχίσῃ συντόμως πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον προεργασία, καὶ ἐν καιρῷ πραγματοποιηθῇ ἡ παμπόθητος Πανορθόδοξος Σύνοδος καὶ ἴδωμεν ρυθμιζόμενον ὑπ᾿ Αὐτῆς ἐν Πνεύματι ἁγίῳ καὶ τὸ ἡμερολογιακὸν ζήτημα, πρὸς ἀπροφάσιστον συμμόρφωσιν πάντων τῶν πιστῶν τέκνων τῆς Ὀρθοδοξίας μας.

Ἐν τῇ Ἱ. Μονῇ τοῦ Ἁγίου Διονυσίου
τῇ 3)16 Ἰανουαρίου 1957
Ὁ Καθηγούμενος τῆς Ἱ. Μονῆς τοῦ Ἁγ. Διονυσίου
† Ἀρχιμανδρίτης ΓΑΒΡΙΗΛ

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

σεως τοῦ ὁποίου ἐξαρτᾶται ἡ πρὸς τὰ πρόσω πορεία τῆς Ἐκκλησίας, ἢ ἡ παράτασις θλιβερᾶς καταστάσεως, μεθ᾿ ὅλων τῶν ἐπιζημίων διὰ τοὺς πιστοὺς συνεπειῶν.

* * *

Καὶ τὰ τρία ταῦτα θέματα, ἅτινα διὰ τοῦ χρόνου κατέστησαν προβληματικά, προῆλθον δυστυχῶς ἐξ ἠλαττωμένου σεβασμοῦ πρὸς τὰς παραδόσεις καὶ τοὺς Ἱ. Κανόνας τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἐξ ὑποτιμήσεως τοῦ παράγοντος τῆς κοινῆς ἐκκλησιαστικῆς συνειδήσεως τοῦ εὐσεβοῦς λαοῦ μας.

Τὸ ἐν ἀρχῇ τοῦ παρόντος τεύχους ἄρθρον, περὶ τοῦ ἡμερολογιακοῦ ζητήματος τοῦ πολιοῦ Γέροντός μου καὶ Καθηγουμένου, ἀποτελεῖ συμπύκνωσιν τῆς σημασίας του διὰ τὴν Ὀρθόδοξον ἑλληνικὴν Ἐκκλησίαν μας, καὶ ἐκφράζει τὸν πόνον τοῦ ἁγίου Ὄρους, διὰ τὴν ἄνευ ἀποχρῶντος λόγου ὀλεθρίαν διαίρεσιν τοῦ πιστοῦ λαοῦ μας, ἐξ αἰτίας τῆς ἀψυχολογήτου ἐκτροπῆς ἐκ τῶν παραδόσεων τῆς Ἐκκλησίας.

Ἀντιτιθέμεθα πρὸς τὰς ἀκρότητας ἐκείνας τῶν ἐμμενόντων εἰς τὸ καλούμενον Πάτριον ἡμερολόγιον. Ἀρνούμεθα νὰ παραδεχθῶμεν, ὅτι τὸ διωρθωμένον Γρηγοριανὸν δημιουργεῖ κινδύνους διὰ τὴν σωτηρίαν τῆς ψυχῆς. Ἀποδοκιμάζομεν τὴν ἀσυνείδητον ἐκμετάλλευσιν τῆς εὐσεβείας τῶν ἁπλοϊκῶν. Καταδικάζομεν τὰς ἐπιπολαίας ἀποφάνσεις, ὡς καταστάσης σχισματικῆς τῆς Ἐκκλησίας. Ἀλλὰ δὲν ἀναγνωρίζομεν τὸ δικαίωμα εἰς τὴν ἑκάστοτε διοικοῦσαν Ἐκκλησίαν, ὅπως ἀποφασίζει παρὰ τὴν κειμένην ἐκκλησιαστικὴν νομοθεσίαν καὶ τὰς παραδόσεις αὐτῆς, διότι τοιούτου δικαιώματος στερεῖται.

* * *

Ἐὰν καθ᾿ ὑπόθεσιν ἡ ἀντικανονικὴ εἰσαγωγὴ τοῦ λεγομένου νέου ἡμερολογίου δὲν προεκάλει τὸν διχασμόν, τὰς πανταχόθεν διαμαρτυρίας, τὴν διάσπασιν τῆς ἑνότητος ἐν τῇ δημοσίᾳ λατρείᾳ, τοὺς ἀντιχριστιανικοὺς διωγμούς, τὴν ἀποξένωσιν τῆς Ἐκκλησίας ἀπὸ τοῦ κοινοῦ μετὰ τῶν ἐπὶ μέρους Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν κλίματος, θὰ ἤρκει μόνον τοῦτο, διὰ νὰ καταστῇ ἡ Ἐκκλησία μας ὑπόδικος καὶ πεπτωκυῖα εἰς τὴν συνείδησιν τῶν Ὀρθοδόξων λαῶν.

Ἡ σταθερὰ καὶ πείσμων ἀντίθεσις ἀπὸ μέρους ἑνὸς ὁλοκλήρου ἑκατομμυρίου πιστῶν, βαθύτατα πιστῶν καὶ ἐκλεκτῶν τέκνων τῆς Ἐκκλησίας μας, πρὸς τὸ νέον ἡμερολόγιον ἀπὸ τριάκοντα δύο ἐτῶν, εἶναι πραγματικότης συντριπτική. Μὴ νομισθῇ, ὅτι ὁ ἀριθμὸς οὗτος ἀποτελεῖ μειοψηφίαν ἐν τῷ συνόλῳ τοῦ πληρώματος τῆς ἁγιωτάτης Ἐκκλησίας μας. Ἐὰν ἀφαιρεθῇ τὸ ἀκαθόριστον, πλὴν μέγιστον πλῆθος τῶν ἀγνοούντων καὶ ἀδιαφόρως διακειμένων πρὸς τὰ θέματα ταῦτα, καὶ ἐὰν ἐξαιρέσωμεν τὸν ἀριθμὸν τῶν ψυχρῶν πρὸς τὰς παραδόσεις τῆς Ἐκκλησίας, τότε θὰ εὑρεθῶμεν πρὸ ἐκπληκτικῶν πραγμάτων, ἅτινα καθορίζουν τὴν ἔκτασιν καὶ τὸ βάθος τοῦ ἐκκρεμοῦς παλαιοημερολογιτικοῦ ζητήματος.

Ἡ θέσις ἐν προκειμένῳ τῆς Ἐκκλησίας εἶναι σοβαρωτάτη, εἰς τὰ ὄμματα τῶν ὁμοδόξων Ἐκκλησιῶν, οὖσα ἀκάλυπτος ἔναντι τῶν ἔσωθεν καὶ ἔξωθεν κατευθυνομένων κατηγοριῶν, ἐπὶ ἀθετήσει Πατερικῶν ὁρίων καὶ οὕτως αἴρεται ἡ

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

ΤΟΥ ΑΓΙΩΤΑΤΟΥ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ
ΦΩΤΙΟΥ
ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ
ΟΜΙΛΙΑ
ΕΙΣ ΤΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΝ ΤΗΣ ΥΠΕΡΑΓΙΑΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ [1]

α΄ Φαιδρὰ τῆς παρούσης ἡμέρας καθέστηκεν ἡ πανήγυρις, καὶ λαμπρὰν τὴν χαρὰν τοῖς πέρασιν ἀποφέρεται· χαρὰν χορηγεῖ, λύπην παλαιὰν διαλύουσαν· χαρὰν χορηγεῖ, κοσμικὴν ἀρὰν ἐξορίζουσαν, καὶ τοῦ πεπτωκότος πάλαι τὴν ἔγερσιν ἐγκαινίζουσαν καὶ πᾶσιν ἡμῖν τὴν σωτηρίαν ὑπογράφουσαν. Ἄγγελος Παρθένῳ προσομιλεῖ, καὶ τοῦ ὄφεως καταργεῖται ὁ ψιθυρισμός, καὶ τῆς ἐπιβουλῆς ἀποπέμπεται ἡ προσβολή. Ἄγγελος Παρθένῳ προσομιλεῖ, καὶ ἡ τῆς Εὔας ἀπάτη ἐξασθενεῖ, καὶ ἡ κατάκρι-

[1] Ὁ παρὼν λόγος τοῦ ἁγίου Φωτίου ἀναφέρεται εἰς τὸν Δουκάκην ἐν ὑποσημειώσει κατὰ τὴ 25 Μαρτίου. Ὄντος ἀνεκδότου τὸν δημοσιεύομεν ὡς γλαφυρώτατον καὶ πολὺ ὠφέλιμον.

καύχησις ἡμῶν καὶ ἡ ὑπεροχικὴ στάσις τῶν Ὀρθοδόξων.

Περισσότερον ἀπὸ κάθε ἄλλην περίοδον ἔχομεν ἀνάγκην ἑνότητος καὶ εἰρήνης. Μόνον ἡ ἐπιστροφή μας εἰς τὸ παλαιὸν ἑορτολόγιον θὰ ἐξασφαλίσῃ αὐτὴν τὴν ποθητὴν εἰρήνην, διὰ τῆς ἐπιστροφῆς εἰς τὴν μητέρα Ἐκκλησίαν τῶν εὐλαβεστάτων παλαιοημερολογιτῶν, ὧν ἡ ζωτικότης καὶ ἡ ἀναμφίλεκτος ἀγάπη πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν, ἔχει νὰ πορίσῃ εἰς αὐτὴν ἀνυπολογίστους δυνατότητας αἴγλης. Εἰς αὐτὰ τὰ πιστὰ τέκνα τῆς Ἐκκλησίας, ἂς στραφῇ ἡ στοργὴ καὶ τὸ ἐνδιαφέρον τῆς Διοικούσης Ἐκκλησίας, διὰ νὰ ἐπιτύχῃ εἰς τὰς προσπαθείας της κατὰ τόσων ἐχθρῶν καὶ διὰ νὰ ἴδωμεν εὐλογημένας ἡμέρας παρὰ Κυρίου, ὡς τὰς διαγράφει εἰς τὸ λιτὸν καὶ περιεκτικώτατον ἄρθρον του ὁ σεπτός μου Γέροντας.

* * *

Ὅσον δ᾽ ἀφορᾷ εἰς τὰ δύο ἄλλα ζητήματα θὰ ἐπανέλθωμεν ἐν καιρῷ. Οὔτε ἡ ἐν κόσμῳ διατριβὴ τῶν ἁγιορειτῶν, μὲ συνέπειαν νὰ ἐρημοῦται τὸ ἅγιον Ὄρος, εἶναι ἀνένοχος ἔναντι τῶν Ἱ. Κανόνων, οὔτε ἡ «διὰ λόγους πνευματικούς» ἀπομάκρυνσις τῶν ἱερομονάχων — τῶν ἀρχιμανδριτῶν ἄνευ μάνδρας — εἶναι ἄσχετος μὲ τὴν παραθεώρησιν τῶν παραδόσεων τῆς Ἐκκλησίας μας. Ἀλλὰ περὶ τούτων ἄλλοτε.

Εὐχόμεθα μόνον, ὅπως ὁ Μακαριώτατος κ. Δωρόθεος «μὴ δώσῃ ὕπνον τοῖς ὀφθαλμοῖς του καὶ ἀνάπαυσιν τοῖς κροτάφοις του» ἕως οὗ φέρει εἰς πέρας τοὺς ἀντικειμενικούς του σκοπούς.

Θεόκλητος Μοναχὸς Διονυσιάτης
Ἅγιον Ὄρος 15)28 - 1 - 1957

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

τος φύσις ἀνωτέρα τῆς δίκης, ὡς καὶ πρὸ δίκης ὁρωμένη, παραδείσου κτῆσιν ὡς κλῆρον καταπλουτεῖ. Αὐτὸς τῇ Παρθένῳ συλλαλεῖ, καὶ ὁ Ἀδὰμ τὴν ἐλευθερίαν ἀρραβωνίζεται, καὶ ὁ ἀρχέκακος ὄφις τὴν κατὰ τοῦ γένους ἡμῶν τυραννίδα ἀναρπάζεται, καὶ τοῦ κράτους διακρούεται καὶ μανθάνει νῦν, ὡς μάτην κατὰ τῆς πλάσεως ἐξωπλίσατο· ἀσθενεῖ γὰρ τὰ καθ᾽ ἡμῶν μηχανήματα, ἀσωμάτου φύσεως ἀγγελοφορούσης τὸ κατὰ τῆς ἁμαρτίας ἀνίκητον τρόπαιον· Χριστοῦ γὰρ Σταυρὸς καὶ πάθος ἑκούσιον θανάτου καὶ ἁμαρτίας εἰς νῖκος κατάποσις, πρὸς δὲ καὶ πάθος διὰ σαρκώσεως· Εὐαγγέλια δὲ νῦν ὁ Ἄγγελος φέρει τῆς σαρκώσεως οἷς ἐπαγαλλόμεθα σήμερον, καὶ ὧν τὴν πανήγυριν ἑορτάζομεν. Ἄγγελος πρὸς τὴν Παρθένον ἀποστέλλεται, καὶ τῶν ἀνθρώπων ἡ φύσις ἀνακαινίζεται· τὴν ἀγγελίαν γὰρ ὡς σωτηρίας ἐκπιοῦσα φάρμακον τὸν ἰὸν ὅλον ἐκπτύει τοῦ δράκοντος, καὶ τὰς φολίδας ἀποκαθαίρεται τοῦ νοσήματος. Ἄγγελος πρὸς τὴν Παρθένον ἀποστέλλεται, καὶ τὸ τῆς ἁμαρτίας χειρόγραφον ἀποσχίζεται, καὶ τὸ τῆς παρακοῆς ἐπιτίμιον διαλύεται, καὶ ἡ πάντων ἀνάκλησις προμνηστεύεται. Σήμερον χαρᾶς ἐφέστηκεν Εὐαγγέλια, ὅτι μετὰ παρθένου κόρης λόγους κινεῖ ὁ Ἀρχάγγελος, ὅτι μετὰ τῆς μνηστευθείσης μὲν Μαρίας τῷ Ἰωσήφ, προορισθείσης δὲ καὶ συντηρουμένης τῷ Ἰησοῦ, ὁ τῶν ἀοράτων δυνάμεων Ἀρχιστράτηγος διαλέγεται. Ἀλλὰ τίνα φθεγγόμενος καὶ τί κομιζόμενος; Τίνα; — ὦ φρικτοῦ μυστηρίου λόγος ἄφραστος, καὶ παραδόξου λόγου τρόπος ἄληπτος! — Τίνα φθεγγόμενος καὶ τὶ κομιζόμενος λέγειν προάγομαι, καὶ τῇ ἀγωνίᾳ συστέλλομαι; Συστέλλομαι, δεσποτικῶς φιλανθρωπίας πέλαγος μετρεῖν ἀπαρχόμενος. Συστέλλομαι, θεϊκῆς οἰκονομίας βυθὸν ἀνιχνεύειν ἀπαιτούμενος. Καὶ νοῦς μὲν ἰλιγγιᾷ προβάλλειν, λόγος δὲ ὑποχωρεῖ, γλῶσσα δὲ λαλεῖν ἀναδύεται. Καὶ προθυμίᾳ μὲν ὁ λόγος πάλιν ὥσπερ φιλονικῶν ἐθέλει παρρησιάζεσθαι, ἡ ἀπορία δέ, τὴν σιωπὴν ἀνθοπλίζουσα κατ᾽ αὐτοῦ ποιεῖ φέρειν τὰ νικητήρια.

β´ Ἀλλά μοι, τῶν Εὐαγγελιστῶν ὦ σοφώτατε, δεῦρο τοῦ λόγου συναπαρχόμενος τῇ συνεργίᾳ τὴν ἀγωνίαν ἀπόρριψον καὶ τὸ δειλὸν τῆς γνώμης ἀνακτησάμενος τὸ θαρρεῖν τῇ συνηγορίᾳ κατεγγύησον. «Τῷ μηνὶ τῷ ἕκτῳ ἀπεστάλη, λέγω, ὁ ἀρχάγγελος Γαβριὴλ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ εἰς πόλιν τῆς Γαλιλαίας, ᾗ ὄνομα Ναζαρέτ, πρὸς παρθένον μεμνηστευμένην ἀνδρί, ᾧ ὄνομα Ἰωσήφ, ἐξ οἴκου καὶ πατριᾶς Δαυΐδ καὶ τὸ ὄνομα τῆς παρθένου Μαριάμ· καὶ εἰσελθὼν ὁ ἄγγελος πρὸς αὐτὴν εἶπε, χαῖρε, κεχαριτωμένη, ὁ Κύριος μετὰ σοῦ». Ὁρᾷς, τίνα ἦν, ἅπερ ἐκόμιζε καὶ ἃ προσεφθέγγετο; ὁρᾷς τῆς ὁμιλίας τὸ αἴτιον; χαῖρε, φησί, κεχαριτωμένη, ὁ Κύριος μετὰ σοῦ — ὢ παράδοξον μυστήριον, πάντα νοῦν καὶ πᾶσαν διαδιδράσκον κατάληψιν! μυστήριον πιστεύομεν, οὐ πολὺ πραγμονούμενον· θαυμαζόμενον, οὐκ ἐρευνώμενον· μυστήριον προσκυνούμενον, ἀλλ᾽ οὐκ ἐξεταζόμενον· ὑμνολογούμενον, οὐκ ἐξιχνιαζόμενον· τιμώμενον, οὐ ζυγοστατούμενον· ποθούμενον, οὐ καταλαμβανόμενον. — Ἄγγελος πρὸς τὴν παρθένον ἀποστέλλεται, δεσποτικὴν παρουσίαν ἀρραβωνιζόμενος, Θεοῦ πρὸς ἀνθρώπους ἐπιδημίαν ἐπαγγελλόμενος, τῆς πλάσεως ἡμῶν τὴν ἀνάπλασιν εὐαγγελιζόμενος. Ἄγγελος πρὸς τὴν

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

Παρθένον ἀποστέλλεται, τοῦ Δεσπότου μηνύων τὴν κάθοδον, καὶ ὁ Δεσπότης τῇ ἀγγελίᾳ παραγίνεται. Ἐκεῖνος φέρει τὰ Εὐαγγέλια καὶ ὁ Δεσπότης συντρέχει τοῖς ῥήμασιν. Ἐκεῖνος τό, χαῖρε, Κεχαριτωμένη, τῇ Παρθένῳ βοᾷ, καὶ ὁ Δεσπότης ἔργῳ τὴν χαρὰν ἐκπληροῖ. Αὐτὸς τό, χαῖρε, Κεχαριτωμένη, τῇ Παρθένῳ προσφωνεῖ καὶ ὁ κόσμος ὅλος δι᾿ αὐτῆς τῆς χαρᾶς τρυγᾷ τοὺς καρπούς. Αὐτὸς τὸν χαιρετισμὸν τῇ ἀσπίλῳ Κόρῃ ἐπευφημεῖ καὶ ἡ Παρθένος θορυβεῖται μὲν τῷ παραδόξῳ τοῦ ἀσπασμοῦ, ἡ σύμπασα δὲ κτίσις σκιρτᾷ τὸν σωτήριον εὐαγγελισμόν.

γ´ Θορυβεῖται ἡ τιμία Παρθένος, οὐ διωθεῖται· θορυβεῖται τοῖς λόγοις, ἀποστρέφεται τὴν εὐεργεσίαν. «Ἰδοῦσα γάρ, φησί, διεταράχθη ἐπὶ τῷ λόγῳ αὐτοῦ καὶ διελογίζετο, ποταπὸς εἴη ὁ ἀσπασμὸς οὗτος». Διεταράχθη, οὐκ ἀπεστράφη· διεταράχθη, ἀλλὰ διελογίζετο· διελογίζετο, τὸν τρόπον μὲν ἐπιζητοῦσα τοῦ ἀσπασμοῦ, τὸν δὲ λόγον ὁρῶσα διαφεύγοντα τοὺς λογισμούς· ποταπὸς εἴη ὁ ἀσπασμὸς οὗτος. Ὁρῶ γάρ, φησίν, ὡς συνηθείας ὅροις οὐ περιέχεται, φύσεως θεσμοὺς ὑπερήλασεν, ἀνθρωπίνοις ἔργοις οὐ περιγράφεται· ποταπὸς εἴη ὁ ἀσπασμὸς οὗτος. Ὁρῶ τὸν μηνυτὴν εὐλαβῶς παριστάμενον, καὶ περιχαρῶς τὴν ἀγγελίαν ἀναπείθομαι δέξασθαι· ἀλλὰ νυμφικούς μοι λόγους προβάλλεται καὶ τὴν χαρὰν εἰς φόβον μεθίστησι καὶ θορυβεῖ τὴν ψυχὴν τῷ μηνύματι. Ὁρῶ τὸ πρόσωπον αἰδοῖ συστελλόμενον, ἀλλὰ νυμφίου μοι παρουσίαν ἐπαγγέλλεται. Ὁρῶ συνετῶς διαλεγόμενον, ἀλλὰ συλλήψεως ῥήματα φθέγγεται· καὶ τῆς παρθενίας ὁ πόθος τὸν λόγον ὡς δόλον ὑποπτεύειν ἐκβιάζεται· ποταπὸς εἴη ὁ ἀσπασμὸς οὗτος. Διὰ τοῦτο, φησίν, ἐκταράσσομαι ὡς ἰσορρόπῳ γνώμῃ τὸ πρᾶγμα ζυγοστατούμενον βλέπουσα· ἡ τάξις μὲν γὰρ τοῦ μηνυτοῦ καὶ κατάστασις σὺν τῷ κοσμίῳ τοῦ σχήματος θεόθεν ἥκει διδάσκει τὸ μήνυμα· τὰ ῥήματα δὲ μνηστῆρος ἔμφασιν ὑπεμφαίνοντα ἀνανεύειν πείθει τὴν συγκατάθεσιν. Καὶ γὰρ φησὶν ὁ Εὐαγγελιστής, ἰδοῦσα διεταράχθη. Τί ἰδοῦσα καὶ τίνος ἕνεκεν διεταράχθη; Ἰδοῦσα τὸν Ἄγγελον ἁγνοῖς τοῖς ὀφθαλμοῖς ἀτενίζοντα, ἀλλὰ μνηστῆρος μηνύματα φέροντα· καθαρῷ βλέμματι προσανέχοντα, ἀλλὰ γάμου λέγοντα συναλλάγματα. Τούτων τῶν νυμφικῶν ῥημάτων γινομένη κατήκοος καὶ παθῶν ἀμέτοχα τῆς ὁμιλίας τὰ σχήματα βλέπουσα ταῖς τῶν λογισμῶν ἀντιπνοίαις ἡ ἁγία Παρθένος ἐταράσσετο καὶ φόβῳ κατεχομένη σώφρονι τὸ ξένον τοῦ ἀσπασμοῦ κατεπλήττετο.

δ´ Ἀλλὰ τί φησι πρὸς αὐτὴν ὁ Ἄγγελος; Ἆρα κατέλιπεν αὐτὴν ταῖς ἀντισπώσαις διανοίαις ἐκταράσσεσθαι; Ἆρα παρεῖδεν αὐτὴν τοῖς κύμασι τῶν ἀποριῶν κλυδωνίζεσθαι; καὶ πῶς ἂν τοῦ προστάγματος οὐ φαῦλος ὑπηρέτης ἀπηλέγχετο; πῶς δὲ δίκην, ὅτι τὴν παρθένον θορυβεῖσθαι κατέλιπεν, οὐκ ἂν δικαίως εἰσεπράττετο; Τί δὲ φησί; Μὴ φοβοῦ, Μαριάμ· οὐκ ἀπάτῃ ἦλθον λαλῆσαί σοι, ἀλλὰ τῆς ἀπάτης ἀναίρεσιν εἰσηγήσασθαι· οὐ πλανῆσαι παραγέγονα, τῆς δὲ πλάνης λύτρωσιν ἐγγυήσασθαι· οὐ συλῆσαί σου τὴν ἄσυλον παρθενίαν ἐπεδήμησα, ἀλλὰ τοῦ πλάστου τῆς παρθενίας καὶ φύλακος τὴν ἐνοίκησιν εὐαγγελίσασθαι. Μὴ φοβοῦ, Μαριάμ· οὐκ ὄφεως εἰμι πονηρίας διάκονος, ἀλλὰ τοῦ καταργοῦντος τὸν ὄφιν ἀπόστολος· ἐκεῖνος ῥήματι τὸν

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

ἰὸν τῇ ἀνθρωπίνῃ φύσει παρέθετο καὶ τῷ θανάτῳ κεράσας τὸ φάρμακον ἐπὶ πάντας τὴν λύμην ἐξέχειν, ἐγὼ τοῖς δεσποτικοῖς προστάγμασι τὴν ἀτελεύτητον ζωὴν ἐγκεντρίζων ἥκω τοῖς πεσοῦσι, δι᾿ ἧς τοῦ γένους ἀφήρηται τὸ ἀρρώστημα καὶ ἡ ἐν παραδείσῳ μακαριότης παρρησιάζεται, ἐκεῖνος ἀπάτῃ θεώσεως τὸν Ἀδὰμ εἰς παρακοὴν ἐξεκύλισε καὶ τῆς ἀταλαιπώρου πολιτείας τὸν ἐπίμοχθον βίον αὐτῷ ἀντηλλάξατο, ἐγώ σοι τὸν δημιουργὸν τῶν ἁπάντων εὐαγγελίζομαι ἐν τοῖς σοῖς παρθενικοῖς καὶ ἀχράντοις κόλποις ἀληθείᾳ θεοποιοῦντα τὸν ἄνθρωπον, καὶ τὴν ἀπάτην λύοντα τῆς θεώσεως. Νυμφοστόλος, ἀλλ᾿ οὐκ ἐπίβουλος παραγέγονα· χαρᾶς πρόξενος, ἀλλ᾿ οὐ λύπης παραίτιος· σωτηρίας προάγγελος, ἀλλ᾿ οὐκ ἀπωλείας σύμβουλος. Μὴ φοβοῦ, Μαριάμ· ἐγὼ τοῖς προστάγμασι τοῖς δεσποτικοῖς τοὺς σοὺς λογισμοὺς θεραπεύσω, ἐγὼ τοὺς δεσμοὺς τῆς ἀπορίας διαλύσω. Εὗρες χάριν παρὰ Θεῷ· χάριτος ἐστὶ θείας ὁ ἀσπασμός, ἀλλ᾿ οὐ φύσεως ὑπουργός· χάριτος ἐστὶ θεϊκῆς, ἀλλ᾿ οὐκ ἀνθρωπίνης ἐπιβουλῆς· χάριτος ἐστὶ θεϊκῆς, ἀλλ᾿ οὐ κοινωνίας σωματικῆς· χάριτος ἐστὶ τὸν ἀνθρώπινον ὑπερπηδώσης λογισμόν. Ἀλλ᾿ ὅταν χάριν ἀκούσῃς ἄνθρωπε, μὴ μάτην τὸ χάρισμα τῇ Παρθένῳ χορηγηθῆναι νομίσῃς μηδὲ φιλοτιμίαν διάκενον τὸ δῶρον ὑπολάβῃς. Εὗρε γὰρ χάριν ἡ Παρθένος παρὰ Θεῷ, ὅτι ἀξίαν ἑαυτὴν τῷ δημιουργῷ κατεσκεύασεν, ὅτι τῷ κάλλει τῆς ἁγνείας τὴν ἑαυτῆς ψυχὴν ὡραΐσασα κατοικητήριον ἀξιέραστον ἑαυτὴν τῷ Λόγῳ, τῷ τοὺς οὐρανοὺς στερεώσαντι, ἡτοιμάσατο. Εὗρε χάριν παρὰ Θεῷ, ὅτι οὐ μόνον τὴν παρθενίαν ἄχραντον διετήρησεν, ἀλλά γε καὶ τὴν προαίρεσιν ἀμόλυντον συνετήρησεν· ὅτι ἐκ βρέφους καθηγιάσθη Θεῷ ναὸς ἔμψυχος καὶ ἀλάξευτος, τῷ βασιλεῖ τῆς δόξης οἰκοδομούμενος, διὰ τὸ τοῦ σώματος ἀκηλίδωτον, διὰ τὸ τῆς παρθενίας ὑπέρλαμπρον, διὰ τὸ τῆς ἁγνείας ἀμόλυντον, διὰ τὸ τῆς προαιρέσεως καθαρώτατον, διὰ τὸ τῆς ψυχῆς πρὸς τὴν ἁμαρτίαν ἀρρεπὲς καὶ τὸ τοῦ κρείττονος ἀμετάπτωτον. Διὰ τοῦτο συλλήψῃ ἐν γαστρὶ καὶ τέξῃ υἱόν, ὃν τὰ Χερουβὶμ τρόμῳ δοξάζει· συλλήψῃ ἐν γαστρὶ καὶ τέξῃ υἱόν, ὃν αἱ τάξεις τῶν ἀγγέλων φρίττουσιν ὁρᾶν, ὃν ἡ κτίσις πᾶσα χωρεῖν ἀπορεῖ· συλλήψῃ ἐν γαστρὶ καὶ τέξῃ υἱόν, τῆς ἀφθόρου γαστρὸς τὸν δημιουργόν, οὐ τὴν παρθενίαν διαφθείροντα, ἀλλὰ τὰς κλεῖς τῆς παρθενίας σφραγίζοντα· οὐ τῆς κυοφορίας τὴν ἁγνείαν ἀφανίζοντα, ἀλλὰ τῇ μοιχείᾳ τὸ ἀδιάφθορον ἐμφανίζοντα· συλλήψῃ ἐν γαστρὶ τὸν παρόντα μὲν πανταχοῦ, χωρούμενον δὲ οὐδαμοῦ, ὅν περ ἡ σὴ μόνη γαστὴρ ἀστενοχωρήτως ὑποδεχομένη χωρῆσαι πιστεύεται· συλλήψῃ ἐν γαστρὶ τοῦ σοῦ προπάτορος τὸν πλαστουργόν. Περὶ σοῦ γὰρ καὶ ὁ προφήτης ἀνακέκραγε λέγων· «ἰδού, ἡ Παρθένος ἐν γαστρὶ ἕξει καὶ τέξεται υἱόν καὶ καλέσουσι τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἐμμανουήλ, ὅ ἐστι μεθερμηνευόμενον, μεθ᾿ ἡμῶν ὁ Θεός· οὗτος Θεὸς ἰσχυρός ἐστιν, ἄρχων εἰρήνης καὶ πατὴρ τοῦ μέλλοντος αἰῶνος». Τὰ προκηρυχθέντα περὶ σοῦ κἀγώ σοι σήμερον εὐαγγελίζομαι καὶ οὐκ ἐμὰς ἥκω φωνὰς χαριζόμενος, ἀλλὰ τοῦ πέμψαντός με τὰς διαταγὰς κομιζόμενος· ἐκεῖνος τῷ προφήτῃ Ἡσαΐᾳ, προφητεύειν ἐνέπνευσε περὶ σοῦ· αὐτὸς πάλιν κἀμοὶ σήμερον τῆς τότε προφητείας τὴν ἔσον οὔπω ἥξουσαν ἔκβασιν

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

εὐαγγελίσασθαι κατεπίστευσε. «Καὶ ἰδοὺ συλλήψῃ ἐν γαστρὶ καὶ τέξῃ υἱὸν καὶ καλέσουσι τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἐμμανουὴλ ὅ ἐστι μεθερμηνευόμενον μεθ' ἡμῶν ὁ Θεός». Ἐπειδὴ γὰρ τῆς σωτηρίας δι' αὐτοῦ ἀπολαύσουσι καὶ καλέσουσιν Ἰησοῦν τὸν σεσωκότα αὐτοὺς ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν ἀπὸ τῆς εὐεργεσίας ἡ ὀνομασία, ἀπὸ τῆς χρήσεως ἡ κλῆσις, ἀπὸ τῶν ἔργων ἡ εὐφημία. Καλέσουσιν Ἰησοῦν, δι' οὗ πλοῦτος αὐτοῖς ὁ τῆς σωτηρίας ἀνεξάντλητος ἐπιρρεῖ· δι' οὗ κέντρα μὲν θραύεται θανάτου, ἀνθεῖ δὲ τῆς ἀθανασίας ἡ χάρις καὶ πίπτει μὲν κράτος ἁμαρτίας, τροπαιοφορεῖ δὲ τοῦ πεπτωκότος ἡ φύσις. «Οὗτος μέγας ἔσται καὶ Υἱὸς Ὑψίστου κληθήσεται». Μέγας ἔσται ὥσπερ ἦν, εἰ καὶ τὴν βραχύτητα τῆς σαρκὸς ὑποδύεται, εἰ καὶ τὸ ταπεινὸν τοῦ σώματος ἀμφιέννυται. Μέγας ἔσται· οὐδὲ γὰρ οὐδ' ἡ τῆς ἀνθρωπότητος πρόσληψις τὸ μέγεθος κατασμικρύνει τῆς θεότητος, ἀλλὰ συνυψοῦται μᾶλλον αὐτῇ τὸ ταπεινὸν τῆς ἀνθρωπότητος. Μέγας ἔσται καὶ μετὰ σάρκωσιν εἰ βούλει δέ, καὶ μετὰ κόπους καὶ μετὰ τοὺς ἐν εἴδει θρόμβων ἀπορρέοντας ἱδρῶτας καὶ ὅσα φύσις σαρκὸς πάσχειν εἴωθεν, ἀναδεχόμενος. Διὸ κἂν πεινῶντα ἴδῃς, ἱδροῦντα, κἂν κοπιῶντα, κἂν ὑβριζόμενον καὶ μαστιζόμενον κἂν τὸ τελευταῖον σταυρούμενον καὶ νεκρούμενον καὶ θαπτόμενον, μηδὲν μικρὸν καὶ ἀνάξιον Θεοῦ περὶ τὸν θεῖον ὑπολάβῃς Λόγον· μέγας γὰρ καὶ οὗτος ἔσται, ὥσπερ ἦν εἰ καὶ νόμῳ τῆς ἡμετέρας φύσεως ἐν τῇ οἰκείᾳ σαρκὶ τὰ τῆς σαρκὸς ἑκὼν ἀνεδέξατο. Μέγας ἔσται καὶ Υἱὸς Ὑψίστου κληθήσεται· οὐκέτι γὰρ σὺ καλέσεις, ἀλλ' ἐκεῖνος κληθήσεται· οὐκέτι τὴν κλῆσιν ὀνοματοθετήσεις, ἀλλ' ἐκεῖνος κληθήσεται καὶ παρὰ τίνος κληθήσεται; ἢ δῆλον ὅτι παρὰ τοῦ ὁμοουσίου καὶ τὴν τοῦ Υἱοῦ φύσιν ἀκριβῶς εἰδότος Πατρός· οὐδεὶς γὰρ οἶδε τὸν Υἱόν, εἰμὴ ὁ Πατὴρ καὶ οὐδεὶς οἶδε τὸν Πατέρα, εἰμὴ ὁ Υἱός· ἐξ οὗ γὰρ τοῦ Υἱοῦ ἄρρητός τε καὶ ὑπεραιώνιος γέννησις, οὗτος αὐτοῦ καὶ τὴν ἀψευδῆ κατάληψιν κέκτηται· παρ' οὗ δὲ γνῶσις ἀληθὴς τοῦ γεννήματος, οὗτος ἐπιθεῖναι καὶ κλῆσιν κατάλληλον ἀξιόπιστος. Διὸ καὶ φησὶν ὁ τῶν ὅλων Θεὸς καὶ Πατὴρ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. «Οὗτός ἐστιν ὁ Υἱός μου ὁ ἀγαπητός, ἐν ᾧ εὐδόκησα αὐτοῦ ἀκούετε». Ἔστιν οὖν ἀεί, εἰ καὶ νῦν ἡ κλῆσις αὐτῷ εἰς ἡμετέραν διδασκαλίαν καὶ ἐπίγνωσιν ἐπιφέρεται· διὰ τοῦτο καὶ κληθήσεται φησίν, οὐ γενήσεται· ἦν γὰρ καὶ πρὸ αἰώνων τῷ ὁμοουσίῳ συνεδριάζων Πατρί. Τοῦτον συλλήψῃ ἐν γαστρὶ καὶ τούτου Μήτηρ ἀναδειχθείσῃ· τοῦτον ὁ σὸς παρθενικὸς ὑποδέχεται κόλπος· ὃν οὐράνιον οὐκ ἐχώρησε κῦτος, οὗ δρακὶ κατέχεται πάντα καὶ προνοίας ἔργον ἡ συνοχή τε καὶ διαμονὴ τῶν ὄντων, τοῦτον συλλήψῃ ἐν γαστρί.

ε'. Ἀλλὰ τί πρὸς ταῦτα ἡ Παναγία παρθένος; Μὴ παραυτίκα κατεμαλακίσθη τοῖς λόγοις, ἢ τὰς ἀκοὰς ἡδέως ἀναπετάσασα τοῖς λογισμοῖς ἐφῆκε φέρειν ἀνεξετάστως τὴν συγκατάθεσιν; οὐδαμῶς. Ἀλλὰ τί φησίν; Οἶδα νῦν ἐμφανῶς, ὅτι σύλληψιν καὶ κυοφορίαν καὶ υἱόν μοι καὶ τόκον λογογραφεῖς, ἀλλὰ πολλῷ πλέον ηὔξησας τὴν ἀπορίαν. Πῶς γὰρ ἔσται μοι τοῦτο, ἐπεὶ ἄνδρα οὐ γινώσκω; τόκος γὰρ ἅπας ἀνδρὸς κοινωνίᾳ συνίσταται, ἡ δὲ τῆς πρὸς ἄνδρα ὁμιλίας ἀλλοτρίωσις οὐδὲ τὴν ἀρχὴν εἰς ἀκοὴν κατέρχεται τῆς

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

συλλήψεως. Πῶς οὖν ἔσται μοι γέννημα, οὗ γεννήτωρ οὐκ ἐγνώρισται; Πῶς ἔσται τοῦτο; Καὶ τίς ἐπίσταται Δεσποτικὴν βουλὴν ἑρμηνεῦσαι; Τίς ἀποτολμᾷ βασιλικὸν αἰτιολογῆσαι πρόσταγμα μυστικῆς οἰκονομίας λόγον ἀναπτύξαι; Τίς δύναται παραδόξου τόκου τρόπον ἀπαγγεῖλαι; Τίς ἀνεξιχνίαστον μυστήριον ἐξιχνιάσαι ἰσχύει; Πῶς ἔσται τοῦτο; Ἓν ἐπίσταμαι, ἓν ἐδιδάχθην, ἓν εἰπεῖν ἀπεστάλην· τοῦτο φημί, «Πνεῦμα ἅγιον ἐπελεύσεται ἐπὶ σὲ καὶ δύναμις Ὑψίστου ἐπισκιάσει σοι». Αὐτό σε διδάξει, πῶς κυοφορήσεις· αὐτὸ διερμηνεύσει, πῶς συλλήψῃ. Αὐτὸ τῆς Δεσποτικῆς ἐπιβουλῆς κοινωνὸν ὡς ὁμόθρονον, ἐγὼ δὲ δοῦλός εἰμι δεσποτικῶν προσταγμάτων διάκονος, οὐχ ἑρμηνευτὴς τοῦ προστάγματος· ὑπουργός εἰμι τοῦ θελήματος, ἀλλ᾽ οὐκ ἐξηγητὴς τοῦ βουλήματος· αὐτὸ πάντα διευθετήσει· αὐτὸ γὰρ πάντα ἐρευνᾷ καὶ τὰ βάθη τοῦ Θεοῦ.

Ἐγὼ τὸ μέν, χαῖρε, Κεχαριτωμένη βοῶ, καὶ τὸ θαῦμα ὑμνολογῶ, καὶ τὸν τόκον προσκυνῶ, τὸν δὲ τρόπον εἰπεῖν τῆς συλλήψεως ἀπορῶ. Εἰ δὲ βούλει καὶ παραδείγμασι τῶν ἀπηγγελμένων τὴν πίστιν παραδέξασθαι, μικροῖς τὰ μεγάλα εἰκάζουσα, καὶ τοῖς φθάσασι πιστουμένη τὰ μέλλοντα, οὕτω συλλήψῃ ἐν γαστρὶ καὶ τέξῃ υἱόν· ὡς ἡ ῥάβδος Ἀαρὼν ἀγεωργήτως ἐβλάστησε, τὰ τῶν ἐρριζωμένων ἐνεργήσασα, ὡς ὁ ὑετὸς οὐρανόθεν ἐπὶ τὸν πόκον φερόμενος αὐτὸν μόνον ἐπότιζε, τὴν δὲ γῆν οὐκ ἐδρόσιζεν, οὕτω καὶ σὺ συλλήψῃ ἐν γαστρὶ καὶ τέξῃ τὸν Κύριον. Τοῦτο γὰρ καὶ ὁ σὸς προαγγέλλει προπάτωρ Δαυΐδ, τὴν σὴν κυοφορίαν θεοφορούμενος. Καταβήσεται ὡς ὑετὸς ἐπὶ πόκον, καὶ ὡσεὶ σταγὼν ἡ στάζουσα ἐπὶ τῆς γῆς. Ὡς ἡ βάτος τὸ πῦρ ὑπεδέχετο καὶ τὴν φλόγα τρέφουσα οὐκ ἐφθείρετο, οὕτω καὶ σὺ συλλήψῃ υἱὸν σάρκα δανείζουσα, τροφὴν τῷ ἀΰλῳ πυρὶ παρέχουσα καὶ τὴν ἀφθαρσίαν ἀνθέλκουσα. Ταῦτα γὰρ τὴν σὴν προετύπου σύλληψιν, τὸν σὸν προεμήνυε τοκετόν, τὴν σὴν πόρρωθεν προεζωγράφει κυοφορίαν. Ἐκοινοποιήθη ταῦτα, ἵνα πιστώσηταί σου τὴν ἄφραστον γέννησιν· προϋπέστη, ἵνα σκιαγραφήσῃ τοῦ μυστηρίου τὸ ἀκατάληπτον· βάτος γὰρ φλογοφοροῦσα καὶ δροσιζόμενος πόκος, καὶ φυλλοβολοῦσα ῥάβδος, οὐδὲν ἂν εὔχρηστον τῷ βίῳ παρείχετο, οὐδὲ τοῦ κρατουργοῦντος εἰς ὕμνον εἷλκε τὸν ἄνθρωπον, ἀλλ᾽ εἰς κενὸν τὸ θαῦμα κατέπιπτεν, εἰ μὴ τοῦ σοῦ τόκου εἰκόνες προκατεβάλλοντο καὶ προκηρύγματα ὡσπερεὶ τῆς δεσποτικῆς ἐπιδημίας προέτρεχον. Ἔχεις, εἰ βούλει καὶ τὴν γείτονα καὶ συγγενῆ Ἐλισάβετ εἰς παράδειγμα. «Ἰδοὺ γὰρ καὶ αὕτη ἐν γήρει αὐτῆς συνείληφεν υἱόν· καὶ οὗτος μὴν ἕκτος ἐστὶν αὐτῇ τῇ καλουμένῃ στείρᾳ· ὅτι οὐκ ἀδυνατίσει πᾶν ῥῆμα παρὰ τῷ Θεῷ». Ὁ γὰρ στειρώσεως λύων δεσμὰ αὐτὸς καὶ τόκον ἑαυτῷ δύναται κατασκευάσαι δίχα μεσιτείας ἀνδρός· ὁ τὴν ξηρανθεῖσαν ῥίζαν εἰς καρποφόρον στέλεχος ἀνανεώσας αὐτὸς καὶ τὴν ἄνικμον ἄρουραν εἰς εὔφορον χώραν ἑαυτῷ καινοποιήσει.

ϛ´ Ἀλλὰ ταῦτα μὲν ὁ Ἀρχάγγελος εἰς συγκατάθεσιν ἕλκων τὴν ἄσπιλον κόρην ἐφθέγγετο. Τί δὲ πρὸς ταῦτα ἡ σεβασμία Παρθένος, ἡ παστὰς ἡ οὐράνιος, τὸ Ὄρος τὸ ἅγιον, ἡ πηγὴ ἡ ἐσφραγισμένη καὶ μόνῳ τῷ σφραγίσαντι τηρουμένη; ἐπεί μοι φησί, Πνεῦμα ἅγιον ἐπελεύσεται, διετράνωσας, οὐ-

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

κέτι ἀντιπίπτω, οὐκέτι ἀντιλέγω, γενηθήτω μοι κατὰ τὸ ῥῆμά σου. Εἰ ἀξία τῷ Δεσπότῃ κρίνομαι, ὑπουργήσω χαίρουσαν τῷ θελήματι· εἰ ἐρᾷ ὁ κτίστης τοῦ κτίσματος εἰς ναὸν γενέσθω τῷ κτίσαντι, οἰκοδομείτω τοὺς οἴκους αὐτὸς ἑαυτῷ, ὡς ηὐδόκησεν. Εἰ ὁ πλάστης τῷ πλάσματι ἀναπαύεται, ζωοπλαστήτω ἐν ἐμοὶ τὴν σάρκα τὴν ἑαυτοῦ, ὡς οἶδεν αὐτὸς καὶ ὡς βούλεται. «Ἰδοὺ ἡ δούλη Κυρίου· γένοιτό μοι κατὰ τὸ ῥῆμά σου»· γένοιτό μοι τὰ σὰ ῥήματα περατούμενα πράγματι· γένοιτό μοι τὰ σὰ ῥήματα τοῖς ἔργοις συνᾴδοντα.

ζ΄ Ἀλλ' ἡ μὲν ἁγία καὶ ἄφθορος Παρθένος τῷ προξένῳ τοῦ Δεσπότου τοιούτοις ῥήμασι τὸ εὐπειθὲς ὑποδεικνύουσα τὴν ὁμιλίαν διέλυσεν. Ἡμεῖς δὲ τί προσάξωμεν τῇ Παρθένῳ; ποίας αὐτῇ τερπνὰς ὑμνολογίας ἐξυφάνωμεν; Ποίας δὲ ἄλλας, ἢ ὧν περ τὰς ἀφορμὰς κατ' ἀρχὰς ἡμῖν ὁ Γαβριὴλ ἐχορήγησε, «χαῖρε, λέγων, Κεχαριτωμένη· ὁ Κύριος μετὰ σοῦ· εὐλογημένη σὺ ἐν γυναιξὶ καὶ εὐλογημένος ὁ καρπὸς τῆς κοιλίας σου», χαῖρε, ὅτι τὸν ἥλιον τῆς δικαιοσύνης ἐκ σοῦ καθορῶμεν ἀνατέλλοντα, καὶ τὸν οὐράνιον κόσμον σὺν τῷ περιγείῳ καταλάμποντα, καὶ τὸ ζοφερὸν τῆς πλάνης ἀποδιώκοντα, καὶ τὸ λαμπρὸν τῆς χάριτος τῇ οἰκουμένῃ περιαυγάζοντα. Χαῖρε Κεχαριτωμένη, ὅτι τὸν ψυχοτρόφον ἡμῶν στάχυν ἀγεωργήτως γεωργήσασα τῆς ψυχοφθόρου βλάστης τὰ σπέρματα ἐξηφάνισας. Χαῖρε, ὅτι τὸν ζωηφόρον ἄρτον ὡς ἐν κλιβάνῳ τῇ σῇ πυρφόρῳ γαστρὶ κατοπτηθέντα καὶ ἀμβροσίαν πᾶσιν ἡμῖν προσενήνοχας τῆς θανατηφόρου βρώσεως τὴν λύμην ὡς ζύμην κατασκεδάσασα. Χαῖρε, ὅτι τὸ τῆς ζωῆς ξύλον ἡμῖν ἐκαρποφόρησας, τοῦ ξύλου τῆς βρώσεως τὰς παραφυάδας ξηραῖνον, καὶ τὸν γλυκασμὸν τῆς γνώσεως παρεχόμενον. Χαῖρε, Κεχαριτωμένη, ὅτι τὸν πολυτίμητον μαργαρίτην ἀπεθησαύρισας, τὸν πλοῦτον τῆς σωτηρίας εἰς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης διαπορθμεύσασα. Εὐλογημένη, σὺ ἐν γυναιξίν, ὅτι τῆς γυναικείας παραπτώσεως ἀνεκαλέσω τὸ ἥττημα, τὸν ὀνειδισμὸν τῆς ἀπάτης εἰς ἐγκώμιον τοῦ γένους μετασκευάσασα· ὅτι ἐν σοὶ τῇ Παρθένῳ ὁ ἐκ Παρθένου γῆς πλάσας τὸν Ἀδὰμ κατ' ἀρχὰς ἐκ τῶν σῶν παρθενικῶν αἱμάτων σήμερον ἀναπλάττει τὸν ἄνθρωπον· ὅτι τὴν διὰ σαρκὸς τοῦ Λόγου στολὴν ἱστουργήσασα τὴν τοῦ πρωτοπλάστου γύμνωσιν περιέστειλας. Καὶ τί διέξειμι τὰ καθέκαστα; Χαῖρε, Κεχαριτωμένη, ὅτι ἐν σοὶ ἐπράχθη τὰ ὑπὲρ ἄνθρωπον, καὶ τῶν ἀγαθῶν ἁπάντων ἡ εὐλογία διὰ τῆς σῆς ἡμῖν κυοφορίας ἐξήνθησεν.

η΄ Αὐτὴ καὶ νῦν, ὦ Παρθένε καὶ Μῆτερ, τὸ καινὸν καὶ παράδοξον πρᾶγμα ὑπὸ τὸν ἥλιον, τὴν σὴν ἡμῖν πρεσβείαν εἰς προστασίαν ἐξάπλωσον· τὴν σὴν βοήθειαν εἰς φυλακὴν ἐξαπόστειλον· τὸν σὸν πιστὸν δοῦλον καὶ ἡμῶν βασιλέα ἀρετῇ τε καὶ θεοσεβείᾳ κραταίωσον· τῆς μὲν ἐνταῦθα βασιλείας τοὺς οἴακας θεοφρόνως καθοδηγοῦσα πηδαλιουχεῖν καὶ τῆς ἐκεῖθεν Χριστοῦ τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ ἡμῶν, τοῦ σοῦ Υἱοῦ καὶ Δεσπότου, βασιλείας κληρονόμον ἀναδεικνύουσα, ἧς γένοιτο καὶ ἡμᾶς ἅπαντας ἐπιτυχεῖν, χάριτι καὶ φιλανθρωπίᾳ αὐτοῦ Χριστοῦ τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ ἡμῶν, τοῦ ἀσπόρως μὲν συλληφθέντος, ἀφράστως δὲ κυοφορηθέντος, καὶ ἀνερμηνεύτως τεχθέντος. Ὅτι, Αὐτὸς ἐποίησεν ἡμᾶς καὶ ἡμεῖς λαὸς αὐτοῦ, καὶ πρόβατα νομῆς αὐτοῦ· καὶ

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

ΔΙΗΓΗΜΑ

ΥΨΟΣ ΑΓΑΠΗΣ

«Μείζονα ταύτης άγάπην οὐδεὶς ἔχει, ἵνα τις τὴν ψυχὴν αὐτοῦ θῇ ὑπὲρ τῶν φίλων αὐτοῦ».
(Ἰωάν. ιε' 13).

Ρῶσσος τις μεγιστὰν ἐταξείδευε ποτὲ ἐν καιρῷ χειμῶνος ἐφ' ἁμάξης, τὴν ὁποίαν ἔσυρον τέσσαρες ρωμαλαῖοι ἵπποι, ὁδηγούμενοι ὑπὸ τοῦ πιστοῦ καὶ ἀφωσιωμένου θεράποντός του. Ἡ χώρα διὰ τῆς ὁποίας διήρχετο —ἀραιῶς κατῳκημένη— ἦτο σχεδὸν τελείως ἐρημικὴ κατὰ τὴν ψυχρὰν ἐκείνην τοῦ ἔτους ἐποχήν, διότι ἡ χιὼν κατεκάλυπτε τὰ πάντα ἀπὸ δύο καὶ πλέον μηνῶν· ἀγέλαι δὲ λύκων ὠθουμένων ὑπὸ τῆς πείνης, διέτρεχον τὰς ἀχανεῖς τῶν πεδιάδων ἐκτάσεις.

Ἐπλησίαζεν ἡ νύξ, ὅτε εἶχε φθάσει εἰς μικράν τινα πολίχνην, ὅπου ἐπ' ὀλίγον ἀνεπαύθη. Ἀλλὰ μετά τινα ὥραν ἔπρεπε νὰ συνεχίσῃ τὴν ὁδοιπορίαν του παρ' ὅλην τὴν ἀγριότητα τοῦ καιροῦ. Μάτην οἱ ἀγαθοὶ κάτοικοι τῆς φιλοξενούσης αὐτὸν πολίχνης παρεκάλουν αὐτὸν νὰ ἀναβάλῃ διὰ τὴν αὔριον τὴν συνέχισιν τοῦ ταξειδίου του, διὰ ζωηρῶν χρωμάτων παριστῶντες αὐτῷ τὸ μέγεθος τοῦ κινδύνου τὸν ὁποῖον θὰ διέτρεχεν, ἐὰν ἤθελεν ἐκκινήσει διὰ νυκτός. Ἦτο πολὺ μεγάλη ἡ ἀνάγκη, διὰ τὴν ὁποίαν ἐταξείδευε καὶ ἦτο κατὰ τὴν ἰδέαν του ἀρκούντως καλῶς ὡπλισμένος, ὥστε νὰ μὴ φοβῆται ἐκ τῆς ἐπιθέσεως τῶν λύκων, ὁσονδήποτε μέγας καὶ ἂν ἤθελεν εἶναι ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν. Καὶ ἐξεκίνησεν. Οἱ γενναῖοι καὶ θυμοειδεῖς ἵπποι του καλπάζοντες διέτρεχον τὰς χιονοσκεπεῖς ἐκτάσεις σύροντες τὴν ἅμαξάν του μετὰ ταχύτητος ἰλιγγιώδους, ὁπότε ἐκ τοῦ παραπλεύρως τῆς ὁδοῦ ἐκτεινομένου πυκνοῦ δάσους ἀκούονται φρικιαστικοὶ ὀρυγμοὶ λύκων πολλῶν.

Μετ' ὀλίγον ἀγέλη ὁλόκληρος, ὡς φοβερὰ λυσσῶντος ἐχθροῦ στρατιά, προβάλλει ἐκ τοῦ δάσους, ἀνακόπτουσα τὴν ὁρμὴν τῶν ἵππων. Ὁ εὐγενὴς ταξειδιώτης δι' ἑνὸς βλέμματος ἀναμετρήσας τὸ μέγεθος τοῦ κινδύνου, τὸν ὁποῖον διέτρεχε, κατενόησε πόσον φρόνιμοι ἦσαν αἱ παρακλήσεις καὶ συστάσεις τῶν ἀγαθῶν ἐκείνων τῆς πολίχνης κατοίκων καὶ πόσον θὰ ἦτο κάλλιον νὰ τοὺς ἤκουε.

Ἀλλ' ὁ κύβος ἐρρίφθη ... πᾶσα δειλία θὰ ἦτο καταστρεπτική. Ἔστειλε νοερῶς τὸν τελευταῖον του ἀσπασμὸν πρὸς τοὺς οἰκείους του, ἀπηύθυνεν ἀπὸ τοῦ βάθους τῆς ψυχῆς του θερμὴν δεήσεως καὶ προσευχῆς φωνὴν εἰς τὸν Ὕψιστον καὶ ἀνέλαβεν εἰς χεῖρας τὰ βαρέα του πυροβόλα ὅπλα, διατάξας τὸν ἡνίοχόν του νὰ πράξῃ τὸ αὐτό. Αἱ πρῶται βολαί, εὐστόχως διευθυνθεῖσαι, ἀρκούντως ἠραίωσαν τὴν πρωτοπορείαν τοῦ ἐχθροῦ· ἀλλὰ καὶ ἡ θέα καὶ ἡ ὀσμὴ τοῦ αἵματος ἐξῆψε τὰ αἱμοβόρα ἔνστικτά του καὶ ὁρμητικώτερος ἐπήρχετο πανταχόθεν, πρὶν ἢ προφθάσωσιν οἱ κινδυνεύοντες ὁδοιπόροι νὰ γομώσωσιν ἐκ νέου τὰ πυροβόλα των.

Εἰς τὴν δευτέραν τοῦ ἐχθροῦ ἔφοδον τὸ πῦρ ἀπεκρίθη ἀραιότερον καὶ μετὰ ἀποτελεσμάτων οὐχὶ τόσῳ σημαντικῶν, ἕως οὗ ἦλθε στιγμή, καθ' ἣν οὐδὲν πλέον μέσον

αὐτῷ τὴν δοξολογίαν καὶ προσκύνησιν ἀναπέμπομεν, ἅμα τῷ συνανάρχῳ καὶ ὁμοουσίῳ Πατρὶ καὶ ζωαρχικῷ, συμφυεῖ τε καὶ συναϊδίῳ Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Ἀρχιμ. Θεόκλητος Σαμιώτης

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

ὑπῆρχεν εἰς τοὺς δυστυχεῖς ἐκείνους, διὰ νὰ κρατήσωσιν ἐν ἀποστάσει τὴν ἀγρίαν τῶν λύκων ὀρδήν.

Τότε ὁ πιστὸς καὶ ἀφωσιωμένος θεράπων ἐσκέφθη νὰ ἀπασχολήσῃ τὸν ἐχθρὸν θυσιάζων εἰς τὴν πεῖναν αὐτοῦ τὸν ἕνα ἐκ τῶν τεσσάρων ἵππων τῆς ἁμάξης· καὶ μετὰ ταχύτητος, τὴν ὁποίαν ἀπῄτει ἡ δεινότης τῆς περιστάσεως, ἀποκόπτει τὰ σχοινία τὰ συνέχοντα αὐτὸν μετὰ τῆς ἁμάξης καὶ τὸν ἐγκαταλιμπάνει ἐν τῷ μέσῳ τῆς ὁδοῦ, λυπηρὸν προσφάγιον προωρισμένον νὰ θεραπεύσῃ προσκαίρως τὴν πεῖναν τῶν ἀγρίων ἐκείνων θηρίων καὶ νὰ ἀπασχολήσῃ αὐτά, καὶ ἐτράπη διὰ τῶν ἐναπομεινάντων τριῶν ἵππων εἰς κατεσπευσμένην φυγήν.

Τὸ τέχνασμα ἐφάνη πρὸς στιγμὴν ἐπιτυχόν· ἡ φοβερὰ ἀγέλη ἐπιδοθεῖσα εἰς τὸν καταβροχθισμὸν τοῦ ἐγκαταλειφθέντος ἵππου, ἀφῆκεν ἀκαταδίωκτον τὴν φεύγουσαν ἅμαξαν. Ἀλλὰ μετ᾽ ὀλίγον ἐπανέρχεται ὁρμητικωτέρα καὶ γίνεται ἀνάγκη καὶ δεύτερος ἵππος νὰ θυσιασθῇ πρὸς ἀπασχόλησίν της... Πρόσκαιρος ἀπασχόλησις, ματαία ἐλπίς, μετ᾽ ὀλίγον ἡ ἀγρία ὀρδὴ ἐπανέρχεται πάλιν.

Καὶ ὁ τρίτος ἵππος κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον προσφέρεται θῦμα εἰς τὴν βουλιμίαν τῶν θηρίων, ἀλλὰ καὶ πάλιν μετ᾽ ὀλίγον ἐπέρχονται ταῦτα πῦρ πνέοντα ἐναντίον τῶν δυστυχῶν ὁδοιπόρων.

Ἡ στιγμὴ ἦτο ἐξόχως φοβερά. Μία τῶν στιγμῶν ἐκείνων, αἱ ὁποῖαι παρουσιάζουσι τὰς οἰκτροτέρας τῶν καταπτώσεων, ἢ ἐμπνέουσιν ἐν ταῖς ὑπερόχοις ψυχαῖς καὶ καρδίαις τὰς εὐγενεστέρας τῶν ἀφοσιώσεων καὶ τὴν ὑψίστην αὐταπάρνησιν...

Ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ ἐγένετο τὸ δεύτερον. Ὁ ἀφωσιωμένος θεράπων μετὰ δακρύων ὑποδεικνύει εἰς τὸν κύριόν του, ὅτι εἶναι ἀνάγκη νὰ ἱππεύσῃ τὸν ἐναπομείναντα ἕνα καὶ μόνον ἵππον, νὰ ἀφήσῃ δὲ εἰς αὐτὸν τὰ ὅπλα του καὶ νὰ σωθῇ φεύγων. Ἀλλ᾽ ὁ γενναῖος μεγιστὰν μετ᾽ ἀποτροπιασμοῦ ἀκούει τὸ πρᾶγμα. Νὰ σκεφθῇ αὐτὸς περὶ σωτηρίας του, ἐγκαταλείπων ὄπισθέν του ἕνα ὅμοιόν του κινδυνεύοντα. Ἀδύνατον καὶ νὰ δεχθῇ κἂν νὰ τὸ ἀκούσῃ!

Ἀλλ᾽ ἐπιμένει ὁ πιστὸς ἡνίοχος, παρακαλῶν καὶ ἐξορκίζει τὸν κύριόν του νὰ σωθῇ φεύγων.

—Ἐὰν μείνητε, τῷ λέγει, θὰ ἀποθάνωμεν ἀφεύκτως καὶ οἱ δύο· ἐὰν σωθῆτε φεύγων, ἴσως μὲν καὶ ἐμὲ προφθάσετε νὰ σώσητε, ἐπικαλούμενος τὴν βοήθειαν τῶν τυχὸν κατοικούντων περαιτέρω, ἐξ ἅπαντος ὅμως θὰ ἐπιζήσητε τουλάχιστον ὑμεῖς, διὰ νὰ φροντίσητε καὶ ὑπὲρ τῆς δυστυχοῦς οἰκογενείας μου.

Ἐπὶ τέλους ἡ σκληρὰ λογικὴ τῆς θλιβερᾶς θέσεώς των ἐπεβλήθη· ὁ διστάζων μεγιστὰν ὑπεχώρησε καὶ ἱππεύσας ἔφυγεν, ἐγκαταλιπὼν τὰ ὅπλα του εἰς τὸν πιστὸν ἀκόλουθόν του.

Ἐπ᾽ ἀρκετὸν ἤκουεν ὄπισθέν του τοὺς πυροβολισμούς· φθάνει τέλος εἰς μικρόν τινα συνοικισμόν, παραλαμβάνει ἐκεῖθεν ἀνθρώπους φέροντας ὅπλα καὶ φανούς, ἐπανέρχεται εἰς τὸν τόπον τοῦ φρικτοῦ δράματος... ἀλλ᾽ οὐδὲν ἄλλο ἢ τὴν ἅμαξαν καὶ τὰ ὅπλα —τοῦ φέροντος ἔρημα— ἐπανευρίσκει!

Ἐπὶ τοῦ τόπου ἐκείνου ὁ εὐγενὴς μεγιστὰν ἔστησεν ὡραῖον μνημεῖον, ἐφ᾽ οὗ ἐπέγραψε. «Μείζονα ταύτης ἀγάπην οὐδεὶς ἔχει, ἵνα τις τὴν ψυχὴν αὐτοῦ θῇ ὑπὲρ τῶν φίλων αὐτοῦ» (Ἰωάνν. ιε´ 13).

Ἀληθῶς, μεγάλη ἀγάπη, μεγαλυτέραν τῆς ὁποίας δὲν ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ ὁ κόσμος ἡ παρορμῶσα εἰς θυσίαν καὶ αὐτῆς τῆς ζωῆς ὑπὲρ τῶν φίλων. Ἀλλ᾽ ὁ Κύριος ἡμῶν ἀγαπητὲ ἀναγνῶστα, μείζονα καὶ ταύτης ἀγάπην ἠγάπησεν ἡμᾶς. Διότι τὴν ψυχὴν

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

ΠΡΟΗΓΟΥΜ. ΣΥΜΕΩΝ ΦΙΛΟΘΕΪΤΟΥ

ΠΕΡΙ ΠΙΣΤΕΩΣ

Κατὰ τὴν ὀρθόδοξον ὁμολογίαν, «πίστις ὀρθόδοξος καθολική τε καὶ Ἀποστολική ἐστι, καρδίᾳ πιστεύειν καὶ στόματι ὁμολογεῖν ἕνα Θεὸν τρισυπόστατον» (πρβλ. Ἑβρ. ια΄ 1, Ρωμ. ι΄ 14, Ἰωάν. κ΄ 29). Ἡ πίστις εἶναι ἔμφυτον εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ ἀνθρώπου, καὶ κάτι αὐθόρμητον καὶ αὐτογενές, ἀνεξάρτητον τῆς ὕλης καὶ πέραν πάσης λογικῆς καὶ νοητῆς συλλήψεως καὶ ἐρεύνης. Ὁ θεῖος Χρυσόστομος, λέγει· «πίστις τὸ τηλαυγὲς κάτοπτρον τῶν ἀοράτων. Πίστις, θεογνωσίας ὀφθαλμός». Σοφός τις ἀποφαίνεται· «ὅσα βλέπω μὲ διδάσκουν νὰ πιστεύσω εἰς τὸν πλάστην δι᾿ ὅσα δὲν βλέπω» (Ἔμμεσον). Ἡ χριστιανικὴ πίστις εἶναι θεῖον δῶρον, εἶναι ζῶσα καὶ πρακτικὴ πίστις δι᾿ ἔργων καὶ ἀγάπης ἐνεργουμένη, εἶναι ὁ ὀφθαλμὸς τῆς ψυχῆς, ὁ καθορῶν ἑαυτὴν καὶ ἐτάζων τὰ ἄδηλα καὶ κρύφια· εἶναι διδασκαλία οὐράνιος, ὑπὲρ φύσιν, ὑπὲρ ἔννοιαν, ὑπὲρ λόγον· εἶναι νόμος ὅλος, ἅγιος, θεῖος καὶ πνευματικός, θέλει τὸν πεπιστευκότα πιστόν, εἰς τὴν σάρκα πνευματικόν, εἰς τὸν κόσμον ἠθικὸν καὶ ἅγιον καὶ εἰς τοὺς πειρασμοὺς μεγαλόψυχον, καθ᾿ ὅτι αὕτη ἀντίκειται εἰς τὸν νόμον τοῦ κόσμου καὶ τῆς σαρκός. Σοφός τις, λέγει· «τὰ τοῦ Θεοῦ, πλεῖον ἡ πίστις οἶδεν ἢ ἡ ἐπιστήμη». Κατὰ τὸν θεολ. Γρηγόριον, ὁ Θεὸς θέλει πίστιν ὀρθὴν ἀπὸ τῆς ψυχῆς, ἀλήθειαν ἀπὸ τῆς γλώσσης καὶ σωφροσύνην ἀπὸ τοῦ σώματος. Ἡ πίστις ἡμῶν εἶναι ὁ θεμελιώδης κανὼν τῆς χριστιανικῆς ἡμῶν ζωῆς καὶ πολιτείας, ὡς κέντρον ἡ πίστις ἡμῶν ἔχει τὴν ἀθώαν καὶ καθαρὰν καρδίαν καὶ ὡς ἔργον τὰ ἀγαθὰ αἰσθήματα τῆς εὐποιΐας καὶ ἀγαθοεργίας. Ὁ θεοφόρος Ἰγνάτιος, λέγει· «ἔχετε τὴν πίστιν καὶ τὴν ἀγάπην, ἥτις ἐστὶν ἀρχὴ ζωῆς καὶ τέλος· ἀρχὴ μὲν πίστις, τέλος δὲ ἀγάπη, τὰ δὲ δύο, ἐν ἑνότητι γενόμενα, Θεός ἐστιν» (Ἐφεσ. ἐπιστ. 14). Ὁ σκοπὸς τῆς εἰς Χριστὸν ἡμῶν πίστεως εἶναι ἡ αὐταπάρνησις τῶν προσκαίρων πραγμάτων ὡς ἔνοχα καὶ ἁμαρτωλά, ὁ ἁγιασμὸς ἡμῶν καὶ ἡ ἀπόλαυσις τῶν αἰωνίων ἀγαθῶν, διότι ὁ Χριστὸς διὰ τὸν Χριστιανὸν εἶναι «ἡ ὁδός, ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωή» (Ἰωάν. ιδ΄ 6).

αὐτοῦ ἔδωκε λύτρον ὑπὲρ ἡμῶν, ἐχθρῶν ὄντων καὶ πολεμίων τοῦ θελήματός του. Τίς τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων τῶν ἰδόντων τὰ οἰκτρὰ τοῦ πιστοῦ θεράποντος λείψανα ἠδύνατο νὰ μένῃ ἀδάκρυτος καὶ ἀσυγκίνητος, ἀλλὰ καὶ τίς τῶν χριστιανῶν, τῶν πιστευόντων καὶ ὁμολογούντων, ὅτι Χριστὸς ὑπὲρ ἡμῶν ἀπέθανεν, ἵνα ζωοποιήσῃ ἡμᾶς νεκρωθέντας τῇ ἁμαρτίᾳ, θὰ ἐξακολουθῇ μὲ καρδίαν ψυχρὰν καὶ ἀδιάφορον νὰ ἀντιπαρέρχηται πρὸ τοῦ σταυροῦ τοῦ Σωτῆρος; Τίς θὰ μείνῃ ἀσυγκίνητος πρὸ τοῦ μεγέθους τῆς ἀγάπης τοῦ Κυρίου, καὶ τίς δὲν θὰ μελετήσῃ σπουδαίως πόσην ἀγάπην καὶ ἀφοσίωσιν καὶ πίστιν θερμὴν δικαιοῦται νὰ ζητῇ, ὡς ἀντίδομα, μία τοιαύτη ἀγάπη;

Μακάριος Μον. Παπακυρίλλου
Νέα Σκήτη Ἁγίου Ὄρους

ΣΤΙΧΟΙ
ΕΙΣ ΤΗΝ "ΑΓΙΟΡ. ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΝ,,

Ἦχος β΄. Οἶκος τοῦ Ἐφραθᾶ.

Ἄνθη ῥοδωνιᾶς,
πρεπόντως ὁμοιάζεις·
εὐωδιάζεις, τέρπεις·
ἀλλὰ καὶ τοὺς αὐθάδεις,
ἐμπλήττεις ταῖς ἀκάνθαις σου.

Ἀν. Περατικοῦ
Ἐν Σύρῳ 18 - 1 - 57

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

Α. Γ. ΠΕΡΑΤΙΚΟΥ

ΝΙΚΗΤΑ ΤΟΥ ΚΑΙ ΔΑΒΙΔ

δούλου Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ φιλοσόφου.

ΕΡΜΗΝΕΙΑ

Τῶν παραινετικῶν μονοστίχων ἰάμβων κατὰ στοιχεῖον τοῦ μεγάλου πατρὸς ἡμῶν

ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΤΟΥ ΘΕΟΛΟΓΟΥ

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 91 τοῦ κα' ἔτους)

Κείμενον

Τὸ μικρὸν οὐ μικρόν, ὅταν ἐκφέρῃ μέγα.

Ἑρμηνεία

Τοῦτο ταὐτόν ἐστι τῷ τοῦ Ἡσιόδου [1]) παραγγέλματι τῷ, εἰ γάρ κεν σμικρὸν ἐπὶ σμικρῷ καταθῇς καὶ θαμὰ τοῦθ' ἔρδοις τάχα κεν μέγα καὶ τὸ γένοιτο.

Ταῦτα γοῦν οὐ πρὸς ἀργυρίου μόνον κτῆσιν καὶ ἀρετῆς εἴρηται, ἀλλὰ καὶ πλούτων ἀρετῆς αὔξησιν τῶν ἀγαθῶν ἐθισμὸν τελεσιουργὸν προσειλημμένον ἀεί. ναὶ μὴν καὶ πρὸς τὸ ἐναντίον αὖθις, ἡ τοῦ θεολόγου γνώμη συντείνει. τῶν γὰρ μειζόνων ἀδικημάτων τὰ ἐλάσσονά πως ἀεὶ προηγεῖσθαι εἰώθασι. τοῦ μὲν γὰρ φόνου, κακὸν ἔλαττον ὁ θυμός. ὁ δ' εὐχερῶς τούτῳ καὶ ῥαδίως τῷ πάθει κρατούμενος, τυπτήσει, εἶτα προϊόντως τοῦ χρόνου, ῥαδίως καὶ πρὸς μιαιφονίαν χωρήσει. καὶ τὸ ἅπασιν ἐπιβάλλειν τὸν ὀφθαλμὸν τῇ φύσει ἀκώλυτον. ἐὰν δέ τις ὁράσει μὴ ἐπιθῇ χαλινόν, τάχα τι τῶν μὴ προσηκόντων πρῶτον ἰδὼν θαυμάσει. εἶτα θαυμάσας ἐπιθυμήσει. καὶ προϊόντος τοῦ χρόνου τοῦ ἡνιοχοῦντος ἐκκυλισθεὶς λογισμοῦ, τῷ πάθει ἁλώσεται. ὁρᾷς ὅπως ἀεὶ τὰ ἐλάττονα τῶν ἀδικημάτων τῶν μειζόνων αἴτια γίνεται; καὶ θύρα τῶν ὀλεθριωτέρων κακῶν ἡ ἐπὶ τούτοις ἀρχή; διὰ ταῦτα καὶ ὑπὸ δίκην τῶν ἄλλων τὰ τοιαῦτα μᾶλλον ὑπάγεται. ἃ καὶ φυλάττεσθαι πλέον τῶν μειζόνων ἀδικημάτων ἡ κυριακὴ φωνὴ ἐγκελεύεται. «ἐρρέθη γάρ φησι μὴ πορνεύσῃς, ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν μὴ ἐπιθυμῆσαι ὅλως» [2]) καὶ γέγραπται· ὀφθαλμὸν ἀντὶ ὀφθαλμοῦ, καὶ ὀδόντα ἀντὶ ὀδόντος [3]), ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν μηδὲ τὴν ἀρχὴν ὀργισθῆναι. οἱ τοίνυν σμικρῷ τινι τῶν ἁμαρτημάτων περιπαρέντες καὶ ὁδοῦ ἀγούσης πρὸς ὄλεθρον ἐπιβάντες, τάχα που καὶ πρὸς τὰ μείζονα τῶν ἀτοπημάτων ἑτοίμως χωρήσουσι. τῆς δ' ἐλάττονος ἁμαρτίας ἐκκοπτομένης, φειδώ τις ἔσται περὶ τὰ μείζονα.

Κείμενον

Ὕβριν χαλίνου καὶ μέγας ἔσῃ σοφός.

Ἑρμηνεία.

Ἡ ὕβρις θυμοῦ ἐστὶν ἔγγονος. καὶ ταύτης οὖν κελεύει ἀπέχειν, ἕως οὗ σπινθὴρ ἐστι καὶ οὔπω ἐξήφθη πῦρ, ἕως τῶν φρενῶν ἐσμὲν κύριοι. πολλάκις γὰρ ἡ ὕβρις εἰς τραύματα προεχώρησε. τὰ δὲ τραύματα εἰς φόνους τε καὶ σφαγάς. ὅρα πῶς ὁ μὲν ἀγενῆ τὸν ἕτερον καλεῖ. ὁ δὲ τοῦτον ἀφανῆ τε καὶ ἄσημον, καὶ ἀσημότερον πάντων καὶ οἰκοτρίβων οἰκότριβα [4]). ὁ μὲν δυσειδῆ τε καὶ ἄμορφον. ὁ δ' αἶσχος καὶ λώβην ἀνθρώπων Θερσίτου πολὺ δυσειδέστερον. εἶτα πᾶν ὅπλον κατ' ἀλλήλων γί-

1) Ὁ Ἡσίοδος, ἀντιπρόσωπος τοῦ διδακτικοῦ ἔπους, ἔζησε περὶ τὸ 750 - 700 π. χ.. Γνήσια ποιήματα τοῦ Ἡσιόδου εἶναι α') τὰ Ἔργα καὶ Ἡμέραι καὶ β') ἡ Θεογονία.

2) Ματθ. ε' 27 - 28.

3) Ἐξόδ. κα' 24. Λευϊτ. κδ' 20. Δευτ. ιθ' 21. Ματθ. ε' 38 - 39.

4) Οἰκότριψ, δοῦλος γεννημένος καὶ ἀναθρεμμένος εἰς τὸ σπίτι τοῦ αὐθέντου.

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

νεται τοῖς ὑβρίζουσιν. ὅταν δὲ τῶν λόγων τὰς σφενδόνας κενώσωσιν, εὐθὺς προσβολαί τε ἀγχέμαχοι. καὶ ὁ κρατήσας ἐν τούτοις, τοῦ κρατηθέντος ἐστὶ δυστυχέστερος. ἧττα γάρ ἐστι τὸ κρατοῦν ἐν τοῖς χείροσι. σὺ δὲ μαθὼν ὑπὸ τῆς γραφῆς ὡς οἴκους ὑβριστῶν κατασπᾷ Κύριος [1]. ἐπίσχες ἐκ πρώτης ἀρχῆς τὸ κακόν, ἵνα σοφὸς καὶ συνετὸς νομισθῇς. ἔστι δὲ τοῦτο πῶς, εἴπερ εἰς νοῦν λάβῃς τὸν Σαμουήλ, τὸν Δαυΐδ. ὧν ὁ μὲν ὑπὸ Σαοὺλ οὐ μόνον ὑβριζόμενος ἔφερεν, ἀλλὰ καὶ τοῦ Σαοὺλ τὴν διπλοΐδα τούτου διαρρήξαντος, εἶτα δοῦναι αὐτῷ συγγνώμην αἰτήσαντος, εὐθὺς ἀφῆκεν αὐτὸν τῆς αἰτίας ἐλεύθερον [2]. ὁ δὲ Δαβίδ, οὐ μόνον Ἀβεσαλὼμ τὸν παῖδα πρὸς αὐτὸν πολλὰ παροινήσαντα, εἶτ᾿ ἐν μάχῃ πεσόντα τεθρήνηκε [3]. κεφάλαιον δὲ τοῦ λόγου ἰδὲ πρὸς Χριστόν [4]. ὃς Θεὸς ὢν καὶ Κύριος, πολλῶν ἐμπτυσμάτων καὶ ῥαπισμάτων ἠνέσχετο. εἰ μὲν οὖν βούλει τὴν μερίδα σοι εἶναι μετὰ Χριστοῦ, ἔσο μακρόθυμος καὶ μὴ ἐπιστρέφου ταῖς ὕβρεσιν. εἰ δὲ μή, τοὺς ὑβριστὰς ἀμύνου χαλεπωτέραις ὕβρεσι. λέγεται δὲ ὕβρις παρὰ τὸ ὑπόβαρις [5] εἶναι· τῷ ὄντι γὰρ μέγα βάρος ἐστὶν ἡ ὕβρις, καὶ τοῖς ὑβρίζουσι καὶ τοῖς ὑβριζομένοις.

Κείμενον

«Φύλασσε σαυτόν, πτῶμα δ᾿ ἄλλου μὴ γέλα».

Ἑρμηνεία.

Τουτὶ τὸ παράγγελμα οὐ μόνον εἰς ἀποχὴν λυσιτελεῖ κακίας, ἀεὶ διαστήματι προσφερόμενον, ἀλλὰ καὶ πρὸς ἀρετῆς προκοπὴν πολλὴν καὶ ἐπίδοσιν. ἔστι δὲ ταὐτὸν ἐκείνῃ τῇ εἰς τὰ ἐγκαίνια λόγῳ [6]) ὑποθήκῃ· μὴ γελάσῃς πτῶμα τοῦ πέλας· διάβαινε δὲ ἀσφαλῶς ὅσῃ δύναμις. ἀμφότερα δὲ τῷ μωσαϊκῷ ἐκείνῳ βραχυτάτῳ συνᾴδουσι ῥήματι τῷ, πρόσεχε σεαυτῷ [7]). τρεπτὴ γάρ ἐστιν ἡ τῶν ἀνθρώπων προαίρεσις, καὶ μᾶλλον τῶν ἔτι προκοπτόντων καὶ τὴν ἐναντίαν βούλησιν δεχομένων, οἷς πρότερον προέθεντο. οἷς χρὴ τὸ τῆς ψυχῆς ἔχειν ὄμμα πρὸς φυλακὴν ἐγρήγορον καὶ ἀκοίμητον, καὶ πανταχόθεν τὰς τῶν ἐχθρῶν παγίδας περισκοπεῖν, ἵν᾿ ὥσπερ δὴ δορκὰς ἐκ βρόχων διασώζηται [8]). μᾶλλον δὲ πρόχειρον ἔχειν ἐκεῖνο διηνεκῶς· ὁ ἑστηκὼς βλεπέτω μὴ πέσῃ. καὶ μὴ καυχῶ τὰ εἰς αὔριον· οὐ γὰρ οἶδας τί τέξεται ἡ ἐπιοῦσα. οὐχ ὁρᾷς τὸν μέγαν Πέτρον μέχρι τέλους διαζητῆσαι τὴν πρὸς τὸν σωτῆρα διατεινόμενον εὔνοιαν; ἀλλ᾿ ὅμως ὁ τοσοῦτος καὶ τηλικοῦτος τῶν τοῦ Κυρίου ῥημάτων ἐπιλαθόμενος, βραχυτάτης παιδίσκης ῥήμασι παρατραπεὶς τοῦ καθήκοντος ἠρνήσατο τὸν διδάσκαλον [9]). δεῖ γοῦν ἡμᾶς προσέχειν καὶ ἑαυτοὺς φυλάττειν, καὶ τὴν ἐπ᾿ ἀρετῇ σπουδὴν ἐπιτείνειν. αἱ γὰρ ἀσχολίαι καὶ ῥαστῶναι οὐ μόνον ἀποχὴν ὥσπερ ἐν ὁδῷ τῆς ἐπὶ τὰ χρηστὰ προκοπῆς ἀπεργάζονται, ἀλλὰ καὶ ἀναλύσεις τῆς κακίας ἐπιτιθεμένης ἀεὶ τῷ ἀμελοῦντι. καὶ πρὸς τοὐναντίον ἀνθυποστρεφούσης τοὺς μικρὸν ῥαθυμήσαντας. ἔτι γε

1) Παροιμ. ιε´ 25.

2) Α´ Βασιλ. ιε´ 27 - 31.

3) Β´ Βασιλ. ιθ´ 1 - 4.

4) Ματθ. κζ´ 27 - 30. Μάρκ. ιδ´ 65, ιε´ 19, Λουκ. κγ´ 35 - 37. Ἰωάν. ιθ´ 1 - 3.

5) Ὅρα περίεργον ἐτυμολογίαν τῆς λέξεως ὕβρις.

6) Ἐξεφωνήθη ὑπὸ τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου ὁ λόγος ἐπὶ τῶν ἐγκαινίων τοῦ ἐπ᾿ ὀνόματι τοῦ μάρτυρος Μάμαντος τιμωμένου ναοῦ, πλησίον ὄντος τῆς Ναζιανζοῦ. Ὁμιλεῖ δὲ ὁ ῥήτωρ περὶ τῆς τῶν ἐγκαινίων πανηγύρεως, τὴν ὁποίαν ἀλληγορικῶς καὶ καινὴν Κυριακὴν καὶ ἔαρ ἀποκαλεῖ, καὶ προτρέπει τοὺς ἀκροατὰς αὐτοῦ εἰς τὴν ἀρετήν, μνημονεύων ἐν τέλει καὶ τοῦ ἐν Χριστῷ στεφανωθέντος ἀθλητοῦ Μάμαντος.

7) Δευτερ. ιε´ 9.

8) Παροιμ. κζ´ 1.

9) Ματθ. κς´ 69 - 75. Μάρκ. ιδ´ 66 - 72. Λουκ. κβ´ 55 - 62. Ἰωάν. ιη´ 25 - 27.

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

ΕΚ ΤΗΣ ΠΟΛΕΩΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ

ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΑΥΓΟΥΣΤΙΝΟΥ

Κατὰ μετάφρασιν ἐκ τοῦ Λατινικοῦ διὰ πρώτην φοράν, εἰδικῶς διὰ τὴν «Ἁγιορ. Βιβλιοθήκην» ὑπὸ τοῦ Καθηγητοῦ κ. Ἰωάννου Σπαθάρη.

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 358 τοῦ κα΄ ἔτους)

Βιβλίον 21ον

Κεφάλαιον 1ον

Περὶ τῆς ὀφειλομένης ποινῆς εἰς τὴν πόλιν τοῦ διαβόλου καὶ τῆς αἰωνίας δηλονότι καταδίκης τῶν ἁμαρτωλῶν καὶ περὶ τῶν ἀνθρωπίνων ἐπιχειρημάτων τῶν ἀπίστων.

Ὅταν διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ κριτοῦ τῶν ζώντων καὶ τῶν νεκρῶν θὰ φθάσουν ἑκάτεραι αἱ πόλεις (ἡ τοῦ Θεοῦ τ. ἔ. καὶ ἡ τοῦ διαβόλου) εἰς τὸ προσῆκον τέρμα, ποίου εἴδους βάσανος ἐπιφυλάσσεται εἰς τὸν διάβολον καὶ τῶν ἀνηκόντων εἰς αὐτόν, ἐν τῷ προκειμένῳ βιβλίῳ, ὅσον θὰ δυνηθῶ, θείᾳ συνάρσει, θὰ πραγματευθῶ ἐπιμελέστερον. Διὰ τοῦτο ἐπροτίμησα ν' ἀκολουθήσω τὴν τάξιν αὐτήν, ἵνα πραγματευθῶ ἀργότερον περὶ τῆς μακαριότητος τῶν ἁγίων, διότι ἀμφότεραι αἱ καταστάσεις θὰ εἶναι μετὰ τοῦ σώματος καὶ φαίνεται ὀλιγώτερον πιθανὸν ὅτι τὰ σώματα θὰ διατελῶσιν εἰς αἰωνίους βασάνους παρὰ νὰ διαμένωσιν ἄνευ ὀδύνης εἰς τὴν αἰωνίαν μακαριότητα. Κατὰ ταῦτα ὅταν ἀποδείξω ὅτι ἡ αἰωνία ἐκείνη βάσανος δὲν πρέπει νὰ εἶναι ἀπίθανος, θὰ μοῦ εἶναι πολὺ εὐκολώτερον νὰ ὁρίσω τὴν πίστιν εἰς τὴν ἄλυπον ἀθανασίαν τῶν σωμάτων παρὰ τοῖς ἁγίοις. Ἡ διάταξις δὲ αὕτη δὲν εἶναι ἀντίθετος πρὸς τὰς θείας Γραφάς, αἵτινες εἶναι ἀληθὲς ἀρχίζουν ἀπὸ τὴν εὐδαιμονίαν τῶν ἀγαθῶν· μαρτυρεῖ δὲ τοῦτο τὸ γραφικὸν χωρίον. «Καὶ ἐκπορεύσονται οἱ τὰ ἀγαθὰ ποιήσαντες εἰς ἀνάστασιν ζωῆς οἱ δὲ τὰ φαῦλα πράξαντες εἰς ἀνάστασιν κρίσεως» (Ἰωάν. 5, 29). Ἐνίοτε ὅμως ἡ Γραφὴ ὁμιλεῖ κατόπιν περὶ τῶν ἀγαθῶν· «ἀποστελεῖ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ καὶ συλλέξουσιν ἐκ τῆς Βασιλείας αὐτοῦ πάντα τὰ σκάνδαλα καὶ τοὺς ποιοῦντας τὴν ἀνομίαν καὶ βαλοῦσιν αὐτοὺς εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρός· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων. Τότε οἱ δίκαιοι ἐκλάμψουσιν ὡς ὁ ἥλιος ἐν τῇ Βασιλείᾳ τοῦ Πατρὸς αὐτῶν». Καὶ παρὰ τοῖς προφήταις τηρεῖται ἄλλοτε αὕτη ἡ τάξις, ἄλλοτε δὲ ἐκείνη, τοῦθ' ὅπερ δύναται νὰ κατίδῃ τις δι' ἁπλοῦ βλέμματος. Ἐγὼ ὅμως ἐξέλεξα τὴν διαταγήν, τὴν ὁποίαν προεῖπα (δηλ. προέταξα τὰς βασάνους τῶν ἀδίκων).

Κεφάλαιον 2ον

Τὰ σώματα δύνανται νὰ ζῶσιν αἰωνίως ἐντὸς τοῦ πυρός;

Ποίαν λοιπὸν ἀπόδειξιν νὰ φέρω διὰ νὰ πείσω τοὺς ἀπίστους ὅτι σώματα

μὴν οὐδ' ἀπαγγέλειν προσήκει τὸν πέλας τοῖς πτώμασι. καὶ τοῦτο γὰρ οὐ μικρὸν τῆς ἐπ' ἀρετὴν προκοπῆς τεκμήριον πέφυκε μὴ κατακρίνειν τοὺς ἁμαρτάνοντας. ἀλλ' ὥσπερ ὁ Πλάτων ἐπὶ τοῖς ἀλλοτρίοις ἁμαρτήμασιν εἴωθε λέγειν· μήπου ἄρα καὶ ἐγὼ τοιοῦτος; οὕτω χρὴ καὶ ἡμᾶς τὰ περὶ αὐτοὺς ἐν τοῖς πλησίον εὖ διατίθεσθαι καὶ φυλάττεσθαι, καὶ τοῦτο μὲν διαλογίζεσθαι ὅπερ αὐτοῖς οὐ περιπεσόμεθα.

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

ΚΩΣΤΗ ΜΠΑΣΤΙΑ

ΠΩΣ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΘΗ ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ ΤΩΝ ΠΡΟΠΑΓΑΝΔΩΝ

Β'.

Εἰς τὸ αἴτημα τῆς Ὀρθοδόξου Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας νὰ θέλῃ νὰ περιφρουρήσῃ τὸ ποίμνιόν της ἀπὸ κάθε ἑτερόδοξον, ἄμεσον ἢ ἔμεσον ἐπιρροήν, δὲν ὑπάρχει εὐσταθοῦσα ἀντιλογία.

Αἱ προπαγάνδαι ὅμως ἔχουν ἕνα ἀντεπιχείρημα, ποὺ ἐνῷ φαίνεται ὅτι ἀνατρέπει τὴν θετικότητα τοῦ ὀρθοδόξου αἰτήματος, τὸ ἐνισχύει καταπληκτικά.

Διότι, λέγουν αἱ προπαγάνδαι καὶ οἱ οὐδέτεροι συνοδοιπόροι των:

Πιθανὸν τὰ σχολεῖα ποὺ διοικοῦνται ἀπὸ ἑτεροδόξους ἱερωμένους, νὰ μὴ δημιουργοῦν ὀρθοδόξους συνειδήσεις, ὅπως τὰς θέλει ἡ ἀκραιφνὴς Ὀρθοδοξία. Μήπως ὅμως τὰς ζητουμένας αὐτὰς ὀρθοδόξους συνειδήσεις τὰς καλλιεργοῦν τὰ σχολεῖα τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου ἢ τὰ σχολεῖα ποὺ ἀνήκουν εἰς τὴν ἑλληνικὴν ἰδιωτικὴν πρωτοβουλίαν; Καὶ ὅταν τόσος ἔγινε θόρυβος περὶ κομμουνιζόντων ἐκπαιδευτικῶν καὶ ἡ Πολιτεία ὑπεχρεώθη εἰς τόσας ἐκκαθαρίσεις διὰ νὰ ἀποκαθάρῃ τὸν ἐκπαιδευτικὸν κλάδον ἀπὸ ἐκπαιδευτικὰ στελέχη καὶ ἀντεθνικὰ καὶ ἀντιχριστιανικά, εἰς τί ζημιώνονται οἱ Ἑλληνόπαιδες, ποὺ φοιτοῦν εἰς σχολεῖα διευθυνόμενα ἀπὸ ἑτεροδόξους μέν, ἀλλ᾽ ὅπως δήποτε χριστιανούς, οἱ ὁποῖοι οὔτε ἀπομακρύνωνται ἀπὸ τὰ διδάγματα τῆς κοινῆς δι᾽ ὅλους χριστιανικῆς ἠθικῆς, οὔτε ἀντεθνικῶς ἐργάζονται, οὔτε καὶ παρ-

---

ἀνθρώπινα ἔμψυχα καὶ ζῶντα, δύνανται ὄχι μόνον νὰ μὴ διαλύωνται διὰ τοῦ θανάτου, ἀλλὰ διαρκῶς νὰ διατηρῶνται εἰς τὰς βασάνους τοῦ αἰωνίου πυρός; Δὲν ἐπιθυμοῦν οὗτοι ν᾽ ἀναγάγωμεν τὸ ζήτημα τοῦτο εἰς τὴν παντοδυναμίαν τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ ζητοῦν παραδείγματα διὰ νὰ πεισθοῦν. Ν᾽ ἀπαντήσωμεν ὅτι ὑπάρχουν ζῶα φθαρτὰ ἐφ᾽ ὅσον εἶναι θνητὰ καὶ τὰ ὁποῖα ζοῦν ὅμως ἐντὸς τοῦ πυρός; ἢ ὅτι εἰς τὰς πηγὰς τῶν θερμῶν ὑδάτων ὅπου δὲν δύναται κανεὶς νὰ βυθίσῃ τὴν χεῖρα του ἀτιμωρητί, εὑρίσκεται εἶδος σκωλήκων οἵτινες ζῶσιν ἐκεῖ ἄνευ οὐδεμιᾶς βλάβης, ἀλλὰ καὶ οἱ ὁποῖοι δὲν δύνανται νὰ ζήσωσιν ἔξω τοῦ θερμοῦ ὕδατος; ἢ εἴτε ἀρνοῦνται νὰ πιστεύσουν εἰς τὸ γεγονός, ἐὰν δὲν δειχθῇ εἰς αὐτούς, εἴτε ἐὰν ἠδυνάμεθα νὰ δείξωμεν τοῦτο εἰς τοὺς ὀφθαλμούς των ἢ δι᾽ ἀξιοπίστων μαρτύρων νὰ τοὺς διαφωτίσωμεν (περὶ τούτου), λέγουν ὅτι δὲν εἶναι τοῦτο ἀρκετὸν ὡς παράδειγμα τοῦ περὶ οὗ πρόκειται· τόσον μεγάλην δυσπιστίαν δεικνύουσιν. Ὁ λόγος δὲ τούτου εἶναι ὅτι τὰ ζῶα ταῦτα δὲν ζῶσι πάντοτε καὶ ὅτι ζῶντα εἰς τὰ θερμότατα ὕδατα ἄνευ πόνου ζῶσι, ἡ δὲ ἀτμόσφαιρα ἡ πρόσφορος εἰς τὴν φύσιν των εἶναι στοιχεῖον διατροφῆς καὶ οὐχὶ βασάνου (ἢ πόνου), ὡσεὶ μὴ ἦτο ἀπιθανώτερον νὰ ἐνυπάρχῃ εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην στοιχεῖον ζωῆς ἢ θανάτου· διότι θαυμαστὸν εἶναι τὸ νὰ βασανίζεται εἰς τὸ πῦρ καὶ ὅμως νὰ ζῇ, θαυμαστότερον δὲ νὰ ζῇ εἰς τὸ πῦρ χωρὶς νὰ ὑποφέρῃ. Ἐὰν λοιπὸν τοῦτο πιστεύεται, διατί οὐχὶ καὶ ἐκεῖνο.

(Ἀκολουθεῖ)

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

εκκλίνουν, ἔστω καὶ κατὰ μίαν κεραίαν, ἀπὸ τὰ προγράμματα διδακτέας ὕλης τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας; Εἰς τίποτε. Ἀντιθέτως, μάλιστα, καὶ ἐπιπροσθέτως, οἱ μαθηταὶ μανθάνουν ἄριστα ξένας γλώσσας, ἀποκτῶντες ἐφόδια σοβαρώτατα διὰ τὴν ζωήν των.

Τὸ ἐπιχείρημα τοῦτο, ἐνῷ κατὰ τίποτε δὲν κλονίζει τὴν εὐστάθειαν τοῦ ὀρθοδόξου αἰτήματος, ὅπως θὰ νομίσουν μερικοί, θέτει ἐπὶ τάπητος ὅλον τὸ πρόβλημα τῆς Παιδείας εἰς τὸν τόπον αὐτόν.

Δὲν ἀνατρέπει τὸ ὀρθόδοξον αἴτημα, ἀλλὰ ἀναξέει μίαν παλαιὰν πληγήν, ποὺ ἤνοιξεν εὐθὺς μετὰ τὸ τέλος τοῦ μεγάλου ἀγῶνος τοῦ Εἰκοσιένα καὶ δὲν ἔκλεισεν ἀκόμη.

Διότι ἂν τὰ καθολικὰ καὶ προτεσταντικὰ σχολεῖα δὲν καλλιεργοῦν ὀρθοδόξους συνειδήσεις, οὔτε τὰ Ἑλληνικὰ σχολεῖα τὰς καλλιεργοῦν. Αὐτὸ ὅμως δὲν σημαίνει διόλου ὅτι τὸ αἴτημα τῆς Ὀρθοδοξίας χάνει τίποτε ἀπὸ τὴν ἀξίαν του ἢ τὴν σοβαρότητά του.

Ἁπλῶς τὸ θεμελιακὸν αὐτὸ αἴτημα ἐπροδόθη καὶ ἀπὸ τὴν Πολιτείαν καὶ ἀπὸ τοὺς ἐκταγοὺς τῆς Ὀρθοδόξου ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας. Ἐπροδόθη εὐθὺς ἀπὸ τοὺς πρώτους μετεπαναστατικοὺς χρόνους καὶ ἔκτοτε συνεχίζεται ἡ προδοσία μὲ ἀδιάπτωτον ρυθμόν.

Διότι εἶναι φυσικόν, ἀπὸ τὰ χέρια ἑνὸς Ρωμαιοκαθολικοῦ παιδαγωγοῦ νὰ μὴ βγαίνῃ μία ὀρθόδοξος συνείδησις. Ἀλλὰ δὲν εἶναι διόλου φυσικὸν καὶ λογικόν, ἀπὸ τὰ χέρια τοῦ Ἕλληνος καὶ ὀρθοδόξου παιδαγωγοῦ νὰ προκύπτουν συνειδήσεις ἀδιάφοροι καὶ κάποτε ἀντορθόδοξοι.

Κάποια, λοιπόν, ὑπάρχει εὐθύνη καὶ εὐθύνη βαρυτάτη δι᾿ ἕνα φαινόμενον τραγικώτατα θλιβερόν, τὸ ὁποῖον ὄχι μόνον εἶναι τὸ καλλίτερον λογικοφανὲς ἐπιχείρημα τῶν ξένων προπαγανδῶν, ἀλλὰ καὶ ἡ μολυσματικὴ πηγή, ποὺ ἐδηλητηρίασε τὴν ζωὴν τοῦ Ἔθνους περισσότερον ἀπὸ ἕνα αἰῶνα.

Καὶ ἡ πηγὴ τοῦ κακοῦ εἶναι μία. Ἡ παιδεία μας δὲν εἶναι οὔτε ὀρθόδοξος, οὔτε ἑλληνική. Ἡ παιδεία μας εἶναι ξένη.

Ξένοι τὴν ἐπρογραμμάτισαν, ξένοι τὴν ὠργάνωσαν καὶ οἱ ξένοι συνεχίζουν, μέσῳ Ἑλλήνων νὰ τὴν κατευθύνουν.

Εἰς τὰ σπάργανα ἦτο ἀκόμη ἡ ἑλληνικὴ Πολιτεία· ἀπὸ κόκκαλα Ἑλλήνων ἱερὰ βγαλμένη, καὶ ἔθεσεν ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ νεοπαγοῦς Βασιλείου μας ἕνα βασιλέα Ρωμαιοκαθολικόν, περιφρουρούμενον ἀπὸ μίαν ἀντιβασιλείαν ἀπὸ Ρωμαιοκαθολικοὺς καὶ Προτεστάντας,

Αὐτοί, ξένοι πρὸς τὴν ἑλληνικὴν πραγματικότητα, ἀντιπαθοῦντες τὴν παράδοσιν, ἀκριβῶς ἐκείνην, ποὺ ἐπὶ τετρακόσια χρόνια ἐκράτησεν ἀδούλωτον τὸ πνεῦμα καὶ τὴν ψυχὴν τοῦ Ἔθνους, ἑτερόδοξοι καὶ μισοῦντες τὴν Ὀρθοδοξίαν, ὠργάνωσαν τὴν Ἐκκλησίαν τῆς μικρᾶς ἐλευθέρας Ἑλλάδος κατὰ τρόπον, ποὺ ἐνέκρωσε τὸ Πνεῦμα τῆς Ὀρθοδοξίας καὶ μετέβαλε τὴν Ἐκκλησίαν ἀπὸ ζῶσαν καὶ στρατευομένην εἰς εὐτελές, ρυμουλκούμενον τμῆμα τῆς κρατικῆς γραφειοκρατίας. Ἔφθασαν μέχρι τῆς τερατωδίας νὰ ὁρίσουν ἀρχηγὸν τῆς Ἐκκλησίας τὸν ἑτερόδοξον βασιλέα, ὁ ὁποῖος ἤσκει μὲν τὴν διοίκησιν τῆς Ἐκκλησίας μέσῳ Συνόδου, ποὺ αὐτός, ὅμως, καὶ κατ᾿ ἀπόλυτον αὐτοῦ κρίσιν διώριζε καὶ ἔπαυε καὶ καθώριζε τὴν σύνθεσίν της. Ἡ ἱστορία δὲν γνωρίζει ἄλλον ἐμπαιγμὸν τόσης κυνικότητος.

Καὶ πρὸς ὁλοκλήρωσιν τῆς ἐξουθενώσεως τῆς Ὀρθοδοξίας, ἔκλεισεν ὑπερτετρακόσια μοναστήρια — ὁ ὀρθόδοξος μοναχισμὸς ἐστάθη πάντοτε κάρφος εἰς τὸν ὀφθαλμὸν τῶν ἑτεροδόξων καὶ τῶν ξενοκινήτων ἰδικῶν μας — ἐδήμευσαν ἀγαθὰ τῆς

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

Ἐκκλησίας καὶ ὠργάνωσαν τὰ οἰκονομικά της κατὰ τρόπον ἐξασφαλίζοντα τὴν πλήρη ὑποδούλωσιν τῆς Ἐκκλησίας εἰς τοὺς ἑτεροδόξους, ποὺ συνέθετον τὴν ἡγεσίαν τῆς ἑλληνικῆς Πολιτείας.

Τὸ ὅτι οἱ ξένοι εὑρῆκαν ὀρθοδόξους κληρικοὺς συνεργούς, εἰς παρόμοια ἔργα, αὐτὸ ἠμπορεῖ νὰ εἶναι φαινόμενον θλιβερόν, ἀλλ' ὄχι καὶ ἀνεξήγητον. Ὑπάρχουν παντοῦ καὶ πάντοτε ἄνθρωποι πρόθυμοι νὰ πουλήσουν τὰ πρωτοτόκια ἀντὶ πινακίου φακῆς. Καὶ ἡ ἀντιβασιλεία ἐμοίραζε πολλὰ πινάκια φακῆς. Καὶ ὑπάρχουν πάντοτε ἄνθρωποι ποὺ λέγονται ὀρθόδοξοι καὶ Ἕλληνες καὶ κληρικοί, ποὺ εἶναι εἰς τὴν ψυχὴν ξένοι καὶ ξενόδουλοι. Εἶναι οἱ ἄνθρωποι ποὺ ἐπῆγαν ἀνώριμοι εἰς τὴν Δύσιν, ποὺ ἐσπούδασαν ἐκεῖ, ποὺ ἐσταδιοδρόμησαν ἐκεῖ καὶ ποὺ ἔγιναν λογάδες, διότι ἀκριβῶς, ἔπαυσαν νὰ εἶναι ὀρθόδοξοι. Εἶναι οἱ μεγάλοι ἀρχοντοχωριάτες τοῦ πνεύματος οἱ precieux ridicules, οἱ ξιππασμένοι τῆςΜολιερικῆς κωμῳδίας. Καὶ τέτοιος ὑπῆρξεν ὁ κυριώτερος συνεργὸς τῆς βαυαρικῆς ἀντιβασιλείας, ὁ Θεόκλητος Φαρμακίδης, τοῦ ὁποίου ἡ ξενοπληξία καὶ ἡ προσωπικὴ ἐμπάθεια κατὰ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Γρηγορίου τοῦ ΣΤ', διότι ἤλεγξε τοὺς ὀρθολογισμούς του εἰς τὴν Ἰόνιον Ἀκαδημίαν, ἐστάθησαν οἱ ἀκρογωνιαῖοι λίθοι τῆς ἐκκλησιαστικῆς πολιτικῆς τοῦ νεοπαγοῦς Βασιλείου.

Κατὰ τὸν ἴδιον, λοιπόν, τρόπον, ποὺ ὑπὸ τὸν ἀντιβασιλέα Μάουερ ὠργάνωσε τὴν Ἐκκλησίαν,κατὰ τὸν ἴδιον ἀκριβῶς τρόπον ὠργάνωσε καὶ τὴν παιδείαν μας, ἀφοῦ κατεσκεύασεν ἕνα γελοιογραφικὸν κακέκτυπον Γερμανικῶν προτύπων.

Ἀλλ' εἶχον ἓν ἐπιχείρημα οἱ ξένοι αὐτοὶ εἰς τὸν ἀμείλικτον πόλεμον ποὺ ἐξαπέλυσαν κατὰ τῆς Ὀρθοδοξίας καὶ τῶν μεγάλων παραδόσεων τοῦ Ἔθνους: Τὴν ἀρχαιοπληξίαν.

Διὰ νὰ πλήξουν τὴν Ὀρθοδοξίαν καὶ τὸ οὐσιαστικὸν πνεῦμα της, ποὺ ἐξέφρασαν μὲ τόσην ἐνάργειαν μορφαί, ὅπως ὁ Γρηγόριος Παλαμᾶς, ὅπως ὁ Μᾶρκος ὁ Εὐγενικός, ὁ Γεννάδιος Σχολάριος, ὁ Νικόδημος ὁ Ἁγιορείτης, ὁ Μακάριος Νοταρᾶς, ὁ Ἀθανάσιος ὁ Πάριος καὶ τόσα ἄλλα καταπληκτικὰ ἀναστήματα, τὴν παρεμέρισαν ἐν ὀνόματι τῶν ἐνδόξων ἀπωτέρων προγόνων μας.

Πολύτιμοι εἶναι ὁ Πλάτων, ὁ Ὅμηρος, οἱ τραγικοί, ὁ Ξενοφῶν, ὁ Λυσίας, ὁ Λουκιανός. Καὶ πολύτιμοι δὲν ἦσαν κατ' αὐτοὺς ὁ Βασίλειος, ὁ Χρυσόστομος, οἱ δύο Γρηγόριοι, Ἰσίδωρος ὁ Πηλουσιώτης, Συμεὼν ὁ Νέος Θεολόγος, ὁ Γρηγόριος Παλαμᾶς, ὁ Νικόδημος, ὁ Μακάριος.

Πολιτισμὸς εἶναι ὁ Κοραῆς καὶ δὲν εἶναι ὁ Ἀθανάσιος Πάριος.

Καὶ ἂν ὑπῆρχε τρόπος ἡ νεότης τοῦ Ἔθνους νὰ διδαχθῇ Ὅμηρον ἢ Πλάτωνα, μὲ τὰ χριστιανικὰ κριτήρια, ὥστε νὰ κατορθώσῃ ν' ἀξιολογήσῃ αὐτὴν τὴν θύραθεν σοφίαν κατὰ τρόπον χρήσιμον εἰς τὴν ζωὴν τοῦ Ἔθνους, καμμία δὲν θὰ ὑπῆρχεν ἀντίρρησις. Ἀλλὰ τί γνωρίζουν ἀπὸ Ὅμηρον ἢ ἀπὸ Πλάτωνα ὄχι πλέον οἱ ἀπόφοιτοι τῶν γυμνασίων μας, ἀλλὰ καὶ οἱ περισσότεροι διπλωματοῦχοι τῆς Φιλολογίας; Ποία διδασκαλία ἐστάθη τόσον συνειδητὴ καὶ τόσον φωτισμένη, ὥστε νὰ ἐπιτρέψῃ εἰς τὴν ἑλληνικὴν νεότητα, μελετῶσαν τὸν Ὅμηρον, νὰ κάμῃ τὴν ἀντιδιαστολὴν μεταξὺ τῶν φορέων σκανδάλου ὅπως ὁ Ἀχιλλεύς, ὁ Ἀγαμέμνων, ὁ Ὀδυσσεὺς καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλην πλευρὰν μορφῶν ὅπως ὁ Πρίαμος, ἡ Ἑκάβη, ἡ Πηνελόπη, ποὺ εἶναι κατὰ πολὺ πλέον ἀνθρώπινοι καὶ ἀκριβῶς διὰ τοῦτο πολὺ ἡρωϊκώτεροι ἀπὸ τοὺς πρώτους;

Ποῖος ἔδωκεν εἰς τὴν νεότητα νὰ κατανοήσῃ τὸ προχριστιανικὸν βίωμα ποὺ ὑπάρ-

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

Ἀρχιμ. Ἀγαθαγγέλου Κοτρώνη

Ο ΜΟΝΑΧΙΣΜΟΣ

Τί προσέφερεν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, τὸ Ἔθνος καὶ τὴν Κοινωνίαν

(Μελέτη ἐπιστημονική, εἰδικῶς διὰ τὴν «Ἁγιορ. Βιβλιοθήκην)

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Εἰς τὴν τεταραγμένην ἐποχήν μας, ὅπου τόσα μᾶς ἀπασχολοῦν δυσεπίλυτα προβλήματα καὶ τόσα ἀγωνιώδη ἐρωτήματα ἐγείρονται ἐνώπιόν μας, ὡς ἐκ τῆς παγκοσμίου ἀβεβαιότητος, δύναταί τις ἐν τούτοις νὰ σημειώσῃ ὡς παρήγορον καὶ φέρελπιν οἰωνὸν τὸ παρατηρούμενον ρεῦμα ἐπιστροφῆς πρὸς τὴν θρησκείαν.

Ὁ ἐναντίον τῆς πίστεως ἐπιστημονικὸς πόλεμος τῶν δύο προηγουμένων αἰώνων, ἔχει ὁριστικῶς τερματισθῆ ἀπὸ πολλοῦ. Αἱ ἁλματώδεις ἐπιστημονικαὶ πρόοδοι τοῦ παρόντος αἰῶνος κατέρριψαν τὰς ὑπερφιάλους καὶ ἀβασίμους δοξασίας τῶν ἀρνητῶν. Ὁ δὲ μωρότατος ἰσχυρισμός, ὅτι ἡ ἀενάως ἀποκαλυπτομένη ἐν τῷ κόσμῳ καὶ περισσότερον ἡμέρᾳ τῇ ἡμέρᾳ διαπιστουμένη σοφία εἶναι δῆθεν ἔργον τυχαῖον καὶ χωρὶς οἱανδήποτε σκοπιμότητα, ἔπαυσε πλέον νὰ ἔχῃ ὑποστηρικτὰς μεταξὺ τῶν δικαιουμένων νὰ λογίζωνται ὡς ἀληθεῖς τῆς ἐπιστήμης μύσται.

Οὐδεὶς πλέον σήμερον, ζηλωτὴς ἢ ψυχρός, τολμᾷ νὰ ἰσχυρισθῇ ὅτι εἶναι ἄθεος διὰ νὰ φανῇ ὡς δῆθεν ἀπηλλαγμένος ἀπὸ προλήψεων καὶ συγχρονισμένος. Τὰ δὲ ἐπιστημονικὰ καὶ φιλοσοφικὰ συγγράμματα τῶν λυσσωδῶς πολεμησάντων τὴν πίστιν δοκησισόφων, ἐξωβελίσθησαν ἐκ τῶν βιβλιοθηκῶν τῶν σοβαρῶν ἀνθρώπων.

Εἰς ὅλον λοιπὸν τὸν κόσμον σημειοῦται σήμερον μία ἀδιαφιλονείκητος πρὸς τὴν θρησκείαν ἐπάνοδος διότι ἀναγνωρίζεται, ὅτι αὐτὴ καὶ μόνη δύναται νὰ στηρίξῃ τὴν ἀνθρωπότητα μέσα εἰς τὴν παρατηρουμένην σύγχρονον ἀναταραχήν, ἐξ αὐτῆς δὲ καὶ μόνης εἶναι δυνατὸν νὰ ἀντληθοῦν δυνάμεις πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν μεγάλων δυσχερειῶν, ἀτομικῶν καὶ μαζικῶν τῆς παρούσης ὥρας.

* * *

Ἀλλ' ἡ εὐοίωνος αὐτὴ προοπτικὴ παρακολουθεῖται δυστυχῶς ἀπὸ πολλὰς ἐπιφυλάξεις.

Ὁμιλοῦν καὶ σήμερον περὶ συγχρονι-

χει εἰς τὸν συμβολισμὸν τοῦ πλατωνικοῦ σπηλαίου εἰς τὸ ἕβδομον βιβλίον τῆς Πολιτείας τοῦ Πλάτωνος;

Κανείς. Οἱ ἀρχαῖοι κλασσικοὶ ἐστάθησαν πρόφασις νὰ καλύψουν τὸ μέγιστον τοῦ χρόνου τῆς ἀπασχολήσεως καὶ προπέτασμα καπνοῦ διὰ τοῦ μαθητοῦ, ὥστε νὰ μὴ ὑπάρξῃ καιρὸς διὰ τὴν Παλαιὰν καὶ τὴν Καινὴν Διαθήκην καὶ διὰ τὸ ἔργον τῶν μεγάλων φωστήρων τῆς Ὀρθοδοξίας. Ἔτσι ἡ Ὀρθοδοξία καθωρίσθη μάθημα δευτερεῦον δηλαδὴ περιφρονητέον. καὶ αἱ σελίδες τῆς μεγάλης ἱστορίας της περιοχὴ ἀνεξερεύνητος διὰ τὴν ἑλληνικὴν Ὀρθόδοξον Παιδείαν.

Ἀλλ' οἱ ξένοι κάποτε ἔφυγαν καὶ ὁλόκληρος ἡ δυναστεία τοῦ Ὄθωνος ἀπεπέμφθη. Τί ἀφῆκαν ὀπίσω τους καὶ τί ἔπραξεν ἡ μετέπειτα πνευματικὴ καὶ πολιτικὴ ἡγεσία τοῦ Ἔθνους;

Κωστῆς Μπαστιᾶς

(Ἀκολουθεῖ τὸ 3ον Ἄρθρον)

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

σμοῦ. Ἴσως μάλιστα περισσότερον ἢ εἰς οἱανδήποτε ἄλλην ἐποχήν, διότι ἡ παγκόσμιος ἀκατάσχετος τάσις εἰς τὸ «νεωτερίζειν» καθιστᾷ τοὺς ἀνθρώπους ἐμφόβους κυριολεκτικῶς, μὴ τυχὸν καὶ ἀπὸ μιᾶς στιγμῆς εἰς ἄλλην θεωρηθοῦν ὡς «καθυστερημένοι». Ἡ σύγχρονος λογοτεχνία ἐξωθεῖ τοὺς πάντας εἰς μίαν γενικὴν ἄρνησιν τοῦ παρελθόντος ἀπωτέρου καὶ ἐγγὺς καὶ εἰς μίαν ἐξτρεμιστικήν, θὰ ἔλεγα, «παροντολατρείαν».

Κατακρημνισθείσης λοιπὸν ἐκ τῆς ἀνάγκης τῶν πραγμάτων τῆς πλάνης, ὅτι ἡ πίστις καὶ ἡ θρησκεία ἀποτελοῦν ἀναχρονιστικὰς ἀντιλήψεις, διατηρεῖται ἐν τούτοις διάχυτος πλησίον τῶν πολλῶν ἡ γνώμη, διὰ νὰ μὴν εἴπω ἡ πεποίθησις, ὅτι τὰ κατὰ τὴν θρησκείαν δέον νὰ συγχρονισθοῦν σύμφωνα πρὸς τὸ νεώτερον πνεῦμα.

Ἂν μᾶς ἔλεγον οἱ τὰ τοιαῦτα διδάσκοντες, ὅτι αἱ φροντίδες τῆς Ἐκκλησίας καὶ τὸ θεῖον κήρυγμα δέον νὰ περιστρέφωνται πέριξ τῶν συγχρόνων προβλημάτων θὰ εἶχον δίκαιον. Ἀλλὰ τοῦτο ἐπιδιώκεται ἐνδελεχῶς ὑπό τε τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ κηρύγματος αὐτῆς, βάσει τῶν αἰωνίων καὶ ἀπαρασαλεύτων ἀληθειῶν τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς ζωῆς, αἱ ὁποῖαι ἀποτελοῦν καὶ θὰ ἀποτελοῦν εἰς τὸ διηνεκὲς τὴν πλέον ἐπίκαιρον θαλερὰν καὶ σφριγῶσαν ἀλήθειαν, τὴν ἀναμφισβήτητον διὰ κάθε ἐποχὴν πρωτοπορείαν.

Μᾶς λέγουν ὅμως κἄτι τὸ πολὺ ἀδόκιμον καὶ ἀσφαλῶς λίαν ἐπικίνδυνον. Μᾶς λέγουν νὰ ἀλλάξωμεν ὡρισμένας θρησκευτικὰς ἀντιλήψεις, δοξασίας, θεσμούς, παραδόσεις, τὰ ὁποῖα ὄχι μόνον ἔχουν αἰώνιον κῦρος, ὡς θείας προελεύσεως, ἀλλὰ καὶ παράδοσιν δισχιλιετῆ ἀποτελοῦν καὶ ἐπὶ εἴκοσιν ἤδη αἰῶνας διατρανοῦν τὴν αὐθεντίαν τὴν ὁποίαν περικλείουν. Πῶς νὰ ἀποστῶμεν ἀπὸ τῶν λόγων τοῦ Κυρίου καὶ ἀπὸ τὴν ἐξ αὐτῶν ἀπορρέουσαν κατ' εὐθεῖαν παράδοσιν, ὅταν Ἐκεῖνος μᾶς διαβεβαιοῖ μὲ θείαν κατηγορηματικότητα περὶ τοῦ κύρους αὐτῶν λέγων. «Ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ παρελεύσονται, οἱ δὲ λόγοι μου οὐ μὴν παρέλθωσιν» (Ματθ. κδ' 35).

Ἰδοὺ ποίας τάσεις ὀφείλομεν νὰ καταπολεμήσωμεν σήμερον καὶ νὰ ἀνατρέψωμεν αὐτὰς ὡς ἀνετράπησαν οἰκτρῶς καὶ αἱ περὶ ἀθεΐας καὶ ἀπιστίας δοξασίαι τῶν ἀρνητῶν.

Τὸ θέμα μας ὅμως ἐνταῦθα εἶναι εἰδικὸν καὶ ἀδυνατοῦμεν, παρὰ τὴν ζωηράν μας ἐπιθυμίαν νὰ ἐπεκταθῶμεν ἐπὶ τοῦ ἄκρως ἐνδιαφέροντος καὶ φλέγοντος γενικοῦ τούτου θέματος.

* * *

Μεταξὺ τῶν ἀρχαιοτάτων τῆς Ἐκκλησίας θεσμῶν, ἐναντίον τῶν ὁποίων βάλλει τὸ νεωτεριστικὸν πνεῦμα, περιλαμβάνεται καὶ ὁ θεσμὸς τοῦ μοναχικοῦ βίου καὶ τῶν ἱερῶν Μονῶν. Τὰ ὅσα λέγονται καὶ τὰ ὅσα ἀκούονται κατὰ τοῦ μοναχικοῦ βίου καὶ τῶν μοναστηρίων εἰς οὐδένα τυγχάνουν ἄγνωστα. Διότι, διὰ πολλοὺς ἀληθῶς, ὁ θεσμὸς αὐτὸς ἀποτελεῖ ἐξόφθαλμον παραφωνίαν καὶ ἀκατανόητον καθυστέρησιν, ἴσως μάλιστα καὶ ἐπιβλαβῆ διατήρησιν μιᾶς ἀπαραδέκτου, κατὰ τὰς ἀντιλήψεις των, ἐκκλησιαστικῆς διατάξεως.

Ἐν ὄψει τῶν ἀντιλήψεων αὐτῶν, τῶν ὁποίων θὰ γίνῃ ὁ προσήκων ἔλεγχος εἰς τὰς σελίδας ταύτας, ἐγράφη τὸ ἀνὰ χεῖρας μικρὸν ἔργον. Εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ τονίσωμεν ὅτι τὸ βιβλίον τοῦτο δὲν ἔχει χαρακτῆρα ἀπολογητικὸν ὑπὲρ τοῦ μοναχικοῦ θεσμοῦ. Ἁπλῶς ἐπιδιώκομεν μὲ τὰς ἀσθενεῖς μας δυνάμεις νὰ ἀποδείξωμεν — διὰ πολλοστὴν φοράν, διότι πλεῖστοι τὸ ἔχουν ἤδη ἐπιχειρήσει πρὸ ἡμῶν—τὰς κολοσσιαίας ὑπηρεσίας, τὰς ὁ-

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

ΙΩΑΝΝΟΥ ΣΠΑΘΑΡΗ - ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ

ΟΙ ΤΑΚΤΙΚΟΙ ΕΛΙΓΜΟΙ ΤΟΥ ΟΦΕΩΣ ΤΟΥ ΑΡΧΑΙΟΥ ΤΟΥ ΠΛΑΝΩΝΤΟΣ ΤΗΝ ΟΙΚΟΥΜΕΝΗΝ

(Μελέτη εἰδικὴ διὰ τὴν «Ἁγιορειτικὴν Βιβλιοθήκην»)

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελίδος 354 τοῦ κα´ ἔτους)

Ἡ Συναγωγὴ τοῦ Σατανᾶ

Κατὰ ταῦτα ὁ ρηθεὶς αἱρεσιάρχης Ρῶσελ προβάλλει ἑαυτὸν ὡς ἀπεσταλμένον τοῦ Θεοῦ, ὅπως διετείνοντο ὅτι ἦσαν καὶ οἱ αἱρεσιάρχαι Ἄρειος καὶ Λούθηρος. Εἰς τὰ αἱρετικά του δὲ συνονθυλεύματα, τὰ ὁποῖα εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον προϊόντα προτεσταντικῶν αἱρέσεων, κατεφάνη πλέον σαφῶς ἡ διεθνὴς συνωμοσία τῶν Ἑβραίων κατὰ τοῦ Χριστιανισμοῦ, ἰδίᾳ ὅτε οἱ χιλιασταὶ ἀνεκήρυξαν ὅτι κατὰ τὸν Ἀπρίλιον τοῦ 1925 θ᾽ ἀναστηθοῦν οἱ Προφῆται τῆς παλαιᾶς Διαθήκης διὰ νὰ σχηματίσουν τὴν Κυβέρνησιν τῆς Ἱερουσαλὴμ περὶ τῆς ὁποίας ὡμιλήσαμεν καὶ προπαρασκευάσουν τὴν ἐγκαθίδρυσιν τῆς Βασιλείας τοῦ Χριστοῦ ἐπὶ τῆς γῆς. Ὅτε δὲ τὴν 6ην Φεβρουαρίου 1925 μερικαὶ χιλιάδες ἐκ τῶν χιλιαστῶν περιήρχοντο τὰς ὁδοὺς τῆς Ν. Ὑόρκης φορέσαντες σάβανα ἐν ἀναμονῇ τῆς Δευτέρας Παρουσίας καὶ πρὸς ἔνδειξιν τοῦ ὅτι ἐντὸς ὀλίγου ἐπρόκειτο νὰ γίνῃ ἡ Ἀνάστασις τῶν νεκρῶν, τότε γενόμενοι καταγέλαστοι εἰς τοὺς χριστιανοὺς καὶ ἰδόντες παταγωδῶς διαψευδομένας τὰς προσδοκίας των, ἠναγκάσθησαν ν᾽ ἀποβάλουν τὸ προσωπεῖον ἀποκαλύψαντες πλέον τοὺς βαθυτέρους των σκοπούς, οἱ ὁποῖοι δὲν ἀπέβλεπον ἁπλῶς εἰς τὴν πολιτικὴν ἀποκατάστασιν τῶν Ἑβραίων ἐν Παλαιστίνῃ, ἀλλὰ τὸ καὶ σπουδαιότερον, εἰς τὴν διασπορὰν ζιζανίων εἰς τὸν ἀγρὸν τοῦ Κυρίου καὶ εἰς τὴν νοθείαν τῆς ὑπ᾽ αὐτοῦ διδαχθείσης ἀληθείας, τῆς ὁποίας ἐχθροὶ ἄσπονδοι οὗτοι ἐξακολουθοῦν νὰ παραμένουν ἐξ ἠθικῆς πωρώσεως καὶ φυλετικοῦ μίσους πρὸς τοὺς χριστιανοὺς ἀπὸ τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου χωρὶς τὸ παράπαν νὰ μεταμεληθῶσι.

Προβάλλοντες ἑαυτοὺς ὡς ζηλωτὰς τοῦ παραγραφέντος πλέον Μωσαϊκοῦ νόμου ὡς ἀτελοῦς καὶ ὡς σκιᾶς τοῦ Χριστιανικοῦ νόμου τῆς χάριτος, ἀρνοῦνται ἐπιμόνως ν᾽ ἀναγνωρίσουν τὴν σώζουσαν ἀλήθειαν, ἥτις ἀπέρρευσεν ἐκ τοῦ ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ χυθέντος τιμίου

ποίας οἱ Μοναχοὶ καὶ τὰ Μοναστήρια προσέφερον ἀνέκαθεν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, τὴν Κοινωνίαν καὶ τὸ Ἔθνος. Πολὺ ὅμως περισσότερον— διότι τοῦτο καὶ προέχει—σκοπός μας εἶναι νὰ παρουσιάσωμεν εἰς τὰ ὄμματα τοῦ ἀναγνώστου, τί θὰ ἠδύναντο ἔτι καὶ σήμερον νὰ προσφέρουν ἂν διαφορετικαὶ ἦσαν αἱ ἀντιλήψεις πολιτείας καὶ κοινωνίας περὶ αὐτῶν, ὑπελογίζετο δὲ κατ᾽ ἀξίαν ὁ ῥόλος τὸν ὁποῖον πάντοτε δύνανται νὰ διαδραματίσουν εἰς τὴν ἀναγκαιοῦσαν γενικὴν ἐξυγίανσιν, ἀνόρθωσιν, ἀποκατάστασιν τῶν καθόλου κοινωνικῶν μας πραγμάτων.

Ὑπὸ τὴν ἔποψιν ταύτην, ἐξεταζομένης τῆς παρούσης μικρᾶς ἐργασίας, κολακευόμεθα νὰ φρονῶμεν ὅτι ἀποτελεῖ συμβολήν τινα εἰς τὴν ἔρευναν ἑνὸς παρημελημένου μὲν πλὴν ἐκτάκτου σημασίας θέματος.

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

αἵματος τοῦ Κυρίου πρὸς ἐξαγορὰν τοῦ ἀνθρώπου ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας του εἰς τὸ νόημα τοῦ σατανᾶ.

Ὅτι δὲ ἐν τῷ χιλιασμῷ σαφῶς διακρίνεται ὁ ἑβραϊκὸς δάκτυλος, ὅστις κινεῖ διὰ τοῦ σκορπιζομένου ἀφειδῶς χρυσίου τὰ νεῦρα πάσης κινήσεως πολιτικῆς, κοινωνικῆς ἢ ἐπιστημονικῆς ἐν τῷ σημερινῷ κόσμῳ, καταφαίνεται ἐκ τῶν ἀψευδῶν γεγονότων, τὰ ὁποῖα ἀποκαλύπτουν τὴν ἑβραϊκὴν ἐπιβουλὴν κατὰ τῆς χριστιανικῆς πίστεως, μονονουχὶ φωνὴν ἀφιέντα.

Ταῦτα δὲ πληροφοροῦσι τὸν ἀνίδεον χριστιανὸν περὶ τῆς ὑπούλου ταύτης δράσεως εἰς τοὺς κόλπους τῶν σημερινῶν κοινωνιῶν μὲ τὴν καταχθόνιον ἀλλὰ καὶ ἀνίσχυρον ἐλπίδα νὰ διαβρωθοῦν τὰ θεμέλια τοῦ χριστιανικοῦ οἰκοδομήματος καὶ νὰ ἐπικρατήσῃ ἐπὶ τῶν ἐρειπίων του ὁ διεθνὴς ἑβραϊσμὸς μὲ συνεργοὺς καὶ πράκτορας τοὺς ἐξαγοραζομένους ὑπ' αὐτοῦ κατ' ὄνομα Χριστιανούς, οἵτινες ἐξ ἡμῶν ἦσαν καὶ ἡμᾶς οὐκ ἔγνωσαν.

Εἶναι γνωστὸν ὅτι οἱ χιλιασταί, ἀφοῦ διεψεύσθησαν αἱ ἐλπίδες των διὰ τῆς προρρήσεως, ὅτι τὴν 1ην Ἀπριλίου 1925 θὰ ἐγίνετο ἡ Δευτέρα Παρουσία καὶ ὅτι θὰ ἐγκαθίστατο ἡ παγκόσμιος κυριαρχία τῶν ἑβραίων μὲ κέντρον τὴν Ἱερουσαλήμ, ἐθεώρησαν καλὸν νὰ μὴν ὑποδείξουν πλέον νέαν χρονολογίαν διὰ τὴν Δευτέραν Παρουσίαν, ἀλλὰ νὰ ἐξεύρουν μίαν νέαν ἑταιρικὴν ἐπωνυμίαν (φίρμαν) καὶ λέγω τοῦτο, διότι ἐκ συμφεροντολογικῶν καὶ ἰδιοτελῶν συνδυασμῶν ἐκινήθη ἡ αἵρεσις αὕτη, ἐπινόημα καθαρὸν οὖσα τῶν ἑβραίων ὑπὸ τὴν νέαν της μορφὴν τῶν μαρτύρων τοῦ Ἰεχωβᾶ,— ὁπότε πλέον ἀπέπτυσαν πᾶν τὸ χριστιανικὸν οἱ χιλιασταὶ ἐκδηλώσαντες τὰς μυχίας των προθέσεις, ὅτι ἦσαν ὄργανα τοῦ διεθνοῦς Σιωνισμοῦ. Ὅτι δὲ καὶ ἐν τῷ χιλιασμῷ ὡς καὶ ἐν τῷ μασονισμῷ καὶ κομμουνισμῷ πρόκειται περὶ μονίμου ἐπιβουλῆς τοῦ ἑβραϊσμοῦ, ἐχούσης τὴν ἀρχήν της ἀπὸ τῶν πρώτων χριστιανικῶν χρόνων διὰ τῶν ἰουδαϊζόντων χριστιανῶν, οἵτινες ἐγκοπὴν εἰς τὸ ἔργον τῶν Ἀποστόλων τοῦ Κυρίου καὶ εἶτα διὰ μέσου τῶν αἰώνων μὲ τὰς διαφόρους αἱρέσεις καὶ παραφυάδας τοῦ προτεσταντισμοῦ ἰδίᾳ, περὶ τούτου οὐδεὶς ἀμφιβάλλει λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι εἰς τὸν σημερινὸν αἰῶνα τοῦ τεχνικοῦ πολιτισμοῦ εἰς πολλὰς συνειδήσεις, εἶναι εὔκολον νὰ συμβιβασθῇ ὁ Χριστὸς καὶ ὁ Βελίαρ καὶ νὰ γίνῃ ἡ φαινομενικὴ αὕτη εὐσέβεια πορισμὸς πλούτου, συνεργούσης τῆς καταχθονίου ὀργανώσεως τῶν διεθνῶν πρακτόρων τοῦ Σιωνισμοῦ, οἵτινες ὡς ἀρχὴν ἐπικρατήσεως ἐν τῷ κόσμῳ προβάλλουν τὴν εἰς τὸν Φίλιππον τὸν βασιλέα τῶν Μακεδόνων δοθέντα χρησμὸν ὑπὸ τῆς Πυθίας, «ἀργυρέαις λόγχαισι μάχου καὶ πάντα νικήσεις».

Ἐξ αὐτῶν δὲ τῶν κειμένων τῶν χιλιαστῶν καταφαίνεται ὅτι πρόκειται περὶ αἱρέσεως σκοπιμότητα ἑβραίων ἐνεχούσης καὶ ἀποσκοπούσης εἰς τὸ νὰ θολώσῃ τὰ γάργαρα νερὰ τῆς χριστιανικῆς πηγῆς. Δύναται δὲ τοῦτο τὸ νόημα ἀβιάστως νὰ συναγάγῃ ὁ ἀναγνώστης, ἀρκεῖ νὰ ρίψῃ ἓν βλέμμα εἰς τὸν 7ον τόμον τῶν «Γραφικῶν Μελετῶν» καὶ εἰς τὴν σελίδα 346 ὅπου οἱ βέβηλοι χιλιασταὶ τολμοῦν νὰ θέσουν εἰς τὸ στόμα τοῦ Θεοῦ τὰς ἑξῆς φράσεις. «Ἐγὼ θέλω ἐγκαταστήσει τὸν ἰουδαϊσμόν· θέλω λάβει ἐν τῷ ἰουδαϊσμῷ μίαν ἐκ τῶν νέων τρυφερῶν φιλοδοξιῶν του,

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

τὸν Σιωνισμόν, καὶ θέλω ἐγκαταστήσει αὐτὸν ἐπὶ τῆς κορυφῆς τῆς μελλούσης Βασιλείας τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τῆς ἐπιγείου φύσεως τῆς βασιλείας. Πάντες οἱ λαοὶ τοῦ κόσμου θέλουσι γνωρίσει, ὅτι ὁ Κύριος κατέρριψε τὸν ἐκκλησιαστικισμόν, ἐξήρανε τὴν χριστιανοσύνην καὶ ἐζωοποίησε τὸν Σιωνισμὸν καὶ Ἰουδαϊσμόν». Τίνα χρείαν ἔχομεν μαρτύρων; αὐτοὶ οἱ ἴδιοι οἱ χιλιασταί, σπουδασταὶ τῶν γραφῶν ἢ μάρτυρες τοῦ Ἰαχωβᾶ, διακηρύττουν ἀσυστόλως καὶ ἀπεριστρόφως, ὅτι εἶναι ὄργανα τοῦ διεθνοῦς Σιωνισμοῦ, ἀναφανδὸν δὲ προβάλλουν τὸ ποταπὸν ἀνάστημά των ὡς ἐχθρῶν τοῦ χριστιανισμοῦ καὶ οὕτω καταδεικνύεται σαφέστατα ἡ θολερὰ προσέλευσις τῶν δῆθεν πνευματικῶν φρονημάτων των.

Ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὸ χιλιαστικὸν σύγγραμμα «ἑκατομμύρια ζώντων ἤδη οὐδέποτε θέλουσιν ἀποθάνει» ἀνακύπτει ἡ οὐσιαστικὴ κατεύθυνσις τῆς ὑπὸ τὴν νέαν ἐμφάνισιν τῶν μαρτύρων τοῦ Ἰεχωβᾶ μεταμφιεσθείσης αἱρέσεως τῶν χιλιαστῶν, ὅπου τονίζεται ὅτι ἡ εὔνοια τοῦ Θεοῦ ἀρχίζει ἀπὸ τοῦ 1878 νὰ ἐπιστρέφῃ εἰς τοὺς Ἰουδαίους καὶ ὅτι ὑπάρχουσιν ἐνδείξεις, αἵτινες τελείως ἐγκαθιδρύουν τὸ γεγονός, ὅτι ἡ εὔνοια τοῦ Θεοῦ ἔχει ἐπιστρέψει εἰς τοὺς Ἰουδαίους. Μία δὲ ἀπὸ τὰς ἐνδείξεις τῆς ἱστορίας, ὅτι ἡ εὔνοια ἔχει ἐπιστρέψει εἰς τοὺς Ἰουδαίους, εἶναι ἡ ὑπὸ Θεοδώρου Χέρλζ ἵδρυσις τοῦ Σιωνισμοῦ ὡς ὑπερκυβερνήσεως ἑβραϊκῆς, ἥτις σκοπὸν μὲν φαινόμενον ἔχει τὴν ἀποκατάστασιν τῶν Ἰουδαίων εἰς Παλαιστίνην, πράγματι δὲ ἀποβλέπει εἰς τὴν ἐπικράτησιν τῶν ἑβραίων διὰ παντὸς μέσου εἰς ὅλον τὸν κόσμον μὲ τὰ ὅπλα, τὰ ὁποῖα ἀνωτέρω ἀνεγράψαμεν, ἀποστολὴν δὲ ἀνομολόγητον ἔχει ἀπὸ τοῦ Θεοῦ ὡς λέγουν οἱ ὀπαδοί του νὰ ξηράνῃ τὸν χριστιανισμὸν καὶ νὰ ἐγκαταστήσῃ τὴν ἐκλεκτὴν μερίδα τῶν ἑβραίων εἰς τὴν ἐξουσίαν τῆς μελλούσης παγκοσμίου βασιλείας. Μήπως ἄλλωστε δὲν τονίζεται σαφῶς, κατὰ τοὺς Σιωνιστάς, ἡ παγκόσμιος ὑπεροχὴ τῶν ἑβραίων εἰς τὸ Δευτερονόμιον Κεφ. 15, στ. 6 καὶ μάλιστα ὅτι «Κύριος ὁ Θεός σου εὐλόγησέ σε ὃν τρόπον ἐλάλησέ σοι καὶ δανιεῖς ἔθνεσι πολλοῖς, σὺ δὲ οὐ δανιεῖ καὶ ἄρξεις ἐθνῶν πολλῶν σοῦ δὲ οὐκ ἄρξουσι;»

Ἰδοὺ τὸ μυστικὸν τῆς κατ᾿ ἀνοχὴν θείας ἐπιβουλῆς τῶν ἑβραίων πρὸς δοκιμασίαν τῶν χριστιανῶν, διὰ τῶν διαφόρων μυστικῶν καὶ φανερῶν συστημάτων καὶ κοσμοθεωριῶν. Βάλλοντες δὲ οὗτοι «ἄνευ πίστεως, ἄνευ νόμου, ἄνευ Θεοῦ καὶ ἐν διαρκεῖ συνωμοσίᾳ κατὰ τοῦ ἀνθρωπίνου γένους» ὑπὸ τὴν ἔμπνευσιν τοῦ σατανᾶ, τοῦ ἀποκαλυπτομένου εἰς αὐτοὺς διὰ τῆς Καββάλας ἣν πρεσβεύουσι σήμερον, φαντάζονται ἐν τῇ ἀφροσύνῃ των, ὅτι θὰ διασείσουν τὰ θεμέλια τοῦ χριστιανισμοῦ. Αἱ ἀνωτέρω ἀρχαὶ χαρακτηρίζουσαι τὸ γαλλιστὶ διατυπωθὲν σύνθημα τῆς διεθνοῦς δράσεως τοῦ Σιωνισμοῦ διὰ τῆς φράσεως «Sans foi, sans loi, sans Dieu, en conspiration permanente contre le genre humain» κατατείνουσιν εἰς τὴν πάσῃ θυσίᾳ διασπορὰν τοῦ κακοῦ ἐν τῷ κόσμῳ.

Εἶναι δὲ αὐταπόδεικτον, ὅτι ἡ ἐν τῷ Δευτερονομίῳ προμνησθεῖσα διαβεβαίωσις τοῦ Ἰεχωβᾶ, ἀφορᾷ εἰς τὴν ὑλικὴν κυριαρχίαν τῶν ἑβραίων ἐπὶ τῶν εἰδωλολατρικῶν ἐθνῶν καὶ οὐχὶ τὴν πνευματικήν, τῆς ὁποίας ἡ ἰσχὺς παρῆλθε διὰ τῆς ἐγκαθιδρύσεως εἰς τὴν

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

ΠΡΑΚΤΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ ΑΘΩ[1]

Τοῖς ἐντευξομένοις ἐν Κυρίῳ χαίρειν

Προσκυνήτης θαυμάσιος, προθυμοποιημένος,
Δουκάκης ὁ Κωνστάντιος ἐκ Καλαμῶν φερμένος.
Διώχνει μακρὰν τὸ γῆράς του καὶ ὅλος ξανανιώνει,
Τοῦ Κωνσταντίνου εἶν' ἔξοδα, Δουκάκη εἶν' οἱ πόνοι.
Ὅσοι λοιπὸν εἶσθ' ἀμελεῖς καὶ ὅσ' ἐπιμελεῖσθε,
Αὐτὸ ἀπὸ τὰ χέρια σας, ποτὲ μὴν τὸν ἀφῆστε.
Λίθος εἶναι ὁ σάρδιος καὶ διώχνει τὴν δειλίαν,
Μαγνήτης καὶ τραβίζει σας, μὲ θαρρετὴν καρδίαν.
Δὲν ἔχει πύργους Δαναοῦ, δὲν ἔχει πυραμίδας,
Δὲν ἔχει μεγαλόκορμους, δὲν ἔχει Πελοπίδας.
Πεδία τὰ ἠλύσια καὶ Ἀλκινόου κήπους,
Τοὺς διώχνει ἀπὸ λόγου του, ὡς γελοιώδεις κτύπους.
Κῆποι καὶ πύργοι εἰς αὐτὸν καὶ ἥρωες γενναῖοι,
Βασιλικὰ εἶναι κτίρια καὶ ἀσκητάδες νέοι.
Κι' ὁ πάντερπνος παράδεισος, ὅλος τῆς Παναγίας,
Τὸ ὄρος τὸ τοῦ Ἄθωνος, ὄρος τῆς ἡσυχίας.
Διαβάστε το, χορτάστε το, ὅλοι προθυμηθῆτε,
Ἐκεῖ νὰ προσκυνήσητε, κι' ἁγίους νὰ ἰδῆτε.
Τόπους ὁμοῦ καὶ ἀσκητὰς καὶ νὰ ἁγιασθῆτε,
Μὲ πίστιν καὶ εὐλάβειαν, κι' ὅλοι σας νὰ σωθῆτε.
Ὅσοι τὸ διαβάζετε, ζῆτε μὲ εὐτυχίαν,
Καὶ στὸν Θεὸν προσεύχεσθε, νὰ εὕρω παρρησίαν.
Εἰς δόξαν τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, ὃν ὅλοι προσκυνοῦμεν,
Νὰ μᾶς χαρίσῃ νοῦν καλὸν καὶ νὰ διηγηθοῦμεν.
Τὰ ὅσα ὀφθαλμοφανῶς εἴδομεν παρρησίᾳ,
Ἔσται δὲ ἡ διήγησις αὕτη ἐν συντομίᾳ.

[1]) Ὁ δημοσιευόμενος πρακτικὸς ὁδηγός, ἐν συντομίᾳ, ἐγράφη ἀπὸ τὸν ἀείμνηστον Κ. Δουκάκην, μοναχὸν ἐκ Καλαμῶν, ποιητικῶς, καὶ τὸν καταχωροῦμεν ὡς γλυκύτατον κατὰ τὴν ἔκφρασιν καὶ λίαν ὠφέλιμον. Τὸ ποίημα θὰ ἀκολουθήσῃ ἡ ἱστορία ὅλων τῶν μονῶν τοῦ ἁγίου Ὄρους, ἐν συντομίᾳ πάντοτε.

συνείδησιν τοῦ ἀνθρώπου τοῦ Νόμου τῆς χάριτος· ἐν τῇ νοσηρᾷ των δὲ καὶ ἐξημμένῃ φαντασίᾳ φρονοῦσιν οἱ Σιωνισταί, ὅτι θὰ ἄρξουν καὶ θὰ ὑποδουλώσουν τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ καὶ θὰ ἐξαφανίσουν αὐτὴν ἀπὸ τῆς γῆς τὸ πρόσωπον, ἀλλ' ἀμέλει «ὁ πεσὼν ἐπὶ τὸν λίθον τοῦτον συνθλασθήσεται, ἐφ' οὗ δ' ἂν πέσῃ λικμήσει αὐτὸν» κατὰ τὸν ἀψευδῆ λόγον τοῦ Κυρίου.

(Ἀκολουθεῖ)

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

῞Οποιος θέλει βουληθῇ, νὰ πάῃ νὰ προσκυνήσῃ,
Τὸ ἅγιον ῎Ορος νὰ ἰδῇ καὶ νὰ τὸ τριγυρίσῃ.
῎Ας διαβάσῃ τὸ παρόν, ἔπειτα νὰ κινήσῃ,
Νὰ καταλάβῃ ἀπ᾿ ἐδῶ, πόθεν νὰ ἀρχινήσῃ.
Πλὴν τοῦτο ἔχε κατὰ νοῦν, κάμε μὲ κάθε τρόπον,
Τὸν Μάϊον νὰ εὑρεθῇς, εἰς τὸν ῥηθέντα τόπον.
῞Οταν κινήσῃς σὺν Θεῷ μὲ πλοῖον ν᾿ ἀρμενίσῃς,
Νὰ ἔχῃς πάντα κατὰ νοῦν τὴν Λαύραν νὰ ζητήσῃς.
Καὶ ὅταν φθάσῃς εἰς αὐτήν, Θεοῦ τῇ ὁδηγίᾳ,
Νὰ προσκυνήσῃς ἅπαντα, ἔχων καὶ συνοδίαν.
᾿Απὸ τὴν Λαύραν σὰν εὐγῇς, νὰ πᾷς στοῦ Καρακάλλου,
Κ᾿ ἕως τὸ βράδυ ἂν ποθῇς, νὰ πᾷς στοῦ Φιλοθέου.
Καὶ ἀπ᾿ ἐκεῖ σὰν καταβῇς, νὰ πᾷς εἰς τῶν ᾿Ιβήρων,
Νὰ προσκυνήσῃς καὶ ἐκεῖ, εἶτα νὰ πᾷς τριγύρω.
Κυρὰν τὴν Πορταΐτισαν, νὰ τὴν εὐχαριστήσῃς,
Μὲ πόθον καὶ εὐλάβειαν καὶ νὰ τὴν προσκυνήσῃς.
᾿Εκ τῶν ᾿Ιβήρων σὰν εὐγῇς, ἡ στράταις δὲν λαθοῦσι,
Τὸν δρόμον ἀκολούθησαι καὶ πᾷς στοῦ Κουτλουμοῦσι.
Καὶ τὸ Πρωτάτον νὰ ἰδῇς καὶ νὰ τὸ προσκυνήσῃς,
Καὶ ταῖς Καρυὲς καὶ τὰ κελλιά, πάντα νὰ θεωρήσῃς.
῎Επειτα πρὸς τὴν θάλασσαν, κάτωθεν νὰ γυρίσῃς,
᾿Εκεῖ ὅπου βουλήθηκες, σύρε καὶ μὴν ἀργήσῃς.
Θέλεις ὑπάγῃ στὴν Μονήν, τοῦ κὺρ Σταυρονικήτα,
Καὶ καθὼς θέλει σοῦ φανῇ, κάμε καὶ ἄλλην νύκτα.
Καὶ τὸ ταχὺ σὰν σηκωθῇς, νὰ πᾷς στὸν Παντοκράτωρ,
Νὰ προσκυνήσῃς εὐλαβῶς, ὅτ᾿ εἶναι Αὐτοκράτωρ.
Καὶ ἀπ᾿ ἐκεῖ σηκώνεσαι καὶ πᾷς στὸ Βατοπαίδι,
Θέλεις ἰδῇ ἐκεῖ πολλά, κι᾿ ὁ νοῦς σου ἂς σκοπεύῃ.
᾿Εκεῖθεν πάλιν σὰν εὐγῇς, ὑπάγεις στοῦ Σιμένου,
῞Οπερ καὶ ὀνομάζεται, καθάρια ᾿Εσφιγμένου.
᾿Εκεῖθεν διὰ τοῦ βουνοῦ, πᾷς εἰς τὸ Χιλαντάρι,
Καὶ εἶναι οἱ καλόγηροι, Σέρβοι τε καὶ Βουλγάροι.
Καὶ περικόπτεις τὸ βουνὸν μὲ δρόμον τῆς ἐλάφου,
Καὶ εἰς τὸ γεῦμα βρίσκεσαι, μέσα εἰς τοῦ Ζωγράφου.
Καὶ ἀπ᾿ ἐκεῖθεν σὰν εὐγῇς, καλὰ νὰ ἐρευνήσῃς,
Κασταμονίτου τὸν ναὸν καὶ νὰ τὸν προσκυνήσῃς.
Καὶ ἀπ᾿ αὐτοῦ στὴν θάλασσαν, τὴν ἄλλην καταβαίνεις,
Στοῦ Δοχειαρίου τὴν μονήν, τὴν εὔμορφην πηγαίνεις.
᾿Ολίγον δὲ διάστημα καὶ πᾷς εἰς τοῦ Ξενόφου,
Σιμὰ ἀπὸ τὴν θάλασσαν καὶ ὄχι ἐκ τοῦ λόφου.
Καὶ σὰν κινήσῃς ἀπ᾿ ἐκεῖ στὸ Ρούσικον ὑπάγεις,
Νὰ προσκυνήσῃς καὶ αὐτό, νὰ μὴν τὸ παραδράμῃς.

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

Καὶ ἀπ᾽ ἐκεῖ σὰν καταβῇς, πᾷς στοῦ Ξηροποτάμου,
"Αν κοπιάσῃς καὶ μικρὸν συμπάθιον, γέροντά μου.
Καὶ τὸ πρωῒ σηκώνεσαι, Σιμόπετραν νὰ φθάσῃς,
Θέλεις ἴδῃ ἐκεῖ πολλὰ ὅπου νὰ τὰ θαυμάσῃς.
Καὶ ἀπ᾽ ἐκεῖ πολλὰ κοντά, πᾶς εἰς τοῦ Γρηγορίου,
Καὶ ἂν θελήσῃς κάθεσαι, μέχρι μεσημερίου.
"Επειτα σύρε ἀπ᾽ αὐτοῦ εἰς τοῦ Διονυσίου,
Τοῦ Βαπτιστοῦ εἶν᾽ ὁ ναὸς κτίσμα δὲ Ἀλεξίου.
Καὶ ἀπ᾽ αὐτοῦ πάλιν περνᾷς καὶ πᾶς στὸν ἅγιον Παῦλον,
Καὶ τότε ὅλα τά σωσες, πλέον δὲν ἔχει ἄλλον.
Εἰδὲ καὶ θέλῃς ἀπ᾽ αὐτοῦ, πᾶς στὴν ἁγίαν "Αννα,
Νὰ προσκυνήσῃς καὶ ἐκεῖ καὶ νὰ ἴδῃς καὶ ἄλλα.
Τὰ σπήλαια, τοὺς ἀσκητάς, κελλία καὶ τὴν σκήτην,
Ἁγίας "Αννης λείψανον, μέσα εἰς μίαν θήκην.
"Οσοι ἐκεῖ εὑρίσκονται, εἶναι πολλὰ θλιμμένοι,
Ἀλλ᾽ ὁ μισθὸς παρὰ Θεοῦ, ἐν οὐρανοῖς τοῖς μένει.
Ἀπὸ τοῦ κόσμου τὰ τερπνά, εἶναι ἐστερημένοι,
Ἀλ᾽ εἰς τὴν μέλλουσαν ζωήν, αὐτοί ναι πλουτισμένοι.
Καὶ μὲ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ, σὰν εἶναι στολισμένοι,
Εἰς τὸν παράδεισον ὑπᾶν, ὅλοι δεδοξασμένοι.
Λοιπὸν ἂν θέλῃς ἀπ᾽ αὐτοῦ, πᾶς εἰς τὴν Κερασίαν,
Λαμβάνεις κόπον πλὴν ποιεῖς, περίοδον ὁσίαν.
Πάλιν ἂν θέλῃς ἀπ᾽ αὐτοῦ, στὸν "Αθων᾽ ἀναβαίνεις,
Εἰδὲ σηκώνεσαι ταχύ, στὴν Λαύραν καταβαίνεις.
Καὶ κάμνεις τὴν πανήγυριν, τ᾽ ἁγίου Θανασίου,
Μάλιστα κάθεσαι ἐκεῖ, ἕως ἐπεισαυρίου.
"Επειτα πρὸς τὸ δειλινόν, μὲ πᾶσαν ἑτοιμασίαν,
Ἀπὸ τὴν Λαύραν γέρνεσαι, μὲ πλείστην συνοδίαν.
Περιπατεῖτε σύντομα, πᾶτε στὴν Κερασίαν,
Σὰν ἀναβῆτε μένετε, νύκτα στὴν Παναγίαν.
Καὶ τὸ ταχὺ μ᾽ εὐλάβειαν, μὲ κόπον, μὲ νηστείαν,
Τὸν "Αθων᾽ ἀναβαίνετε, μὲ πλείστην προθυμίαν.
Κ᾽ εἰ μὲν καὶ συμφωνήσετε, μ᾽ ὅλην τὴν συνοδίαν,
Τὴν νύκτα μένετε ἐκεῖ καὶ κάμνετ᾽ ἀγρυπνίαν.
Σὰν ξημερώσῃ τὸ πρωΐ, ποιεῖτε λειτουργίαν,
"Επειτα καταβαίνετε, πάλιν στὴν Παναγίαν.
Καὶ γευματίζετε ἐκεῖ μετὰ εὐχαριστίας,
Καὶ πέρνετε συγχώρησιν, μετὰ τῆς συνοδίας.
Εἶτα ὑπάγει ἕκαστος, στὰ ἑαυτοῦ κελλία,
Οἱ ἀσκηταὶ καὶ ἀδελφοί, στὴν ἑαυτῶν δουλείαν.
Τότε σηκώνεσαι καὶ σὺ καὶ πέρνεις καὶ τὴν ράβδαν,
Περιπατεῖς καὶ ἔρχεσαι, εἰς τὴν ἁγίαν Λαύραν.

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

Καὶ ἀναπαύεσαι ἐκεῖ, ὅσον καιρὸν θελήσεις.
"Οσον νὰ εὕρῃς συντροφιὰν καὶ πλοῖον νὰ κινήσῃς.
Νὰ λάβῃς δὲ συγχώρησιν, ἀπ' ὅλους τοὺς πατέρας,
Διὰ νὰ σ' εὔχωνται κ' αὐτοί, νἄχῃς καλοὺς ἀέρας.
Καὶ νὰ τοὺς δώσῃς ἔλεος, νὰ τοὺς εὐχαριστήσῃς,
"Αν ἔσφαλαν καὶ τίποτες, σὺ νὰ τοὺς συμπαθήσῃς.
Καὶ νἄχῃς πάντα κατὰ νοῦν, ὅπου καὶ ἂν καθίσῃς,
Τ' ἁγίου "Ορους τὰ καλά, νὰ μὴν τὰ σιωπήσῃς.
Τοὺς δὲ ἐκεῖσε ἀσκητάς, εἰς πάντα νὰ τιμήσῃς,
Καὶ οὕτω πρὸς τὴν μίμησιν πολλοὺς θέλεις κινήσεις.
Εὑρίσκονται γὰρ εἰς αὐτό, Καλόγηροι χιλιάδες,
Οἱ μὲν εἰς τὰ κοινόβια, οἱ δ' ἀναχωρητάδες.
Καὶ ὅσοι δὲν ἐπήγετε, στὸν "Αθωνα νὰ δῆτε,
"Ολοι προθύμως δράμετε, ἀξίως προσκυνῆτε.
"Αν ἔχετε εὐλάβειαν καὶ πόθον νὰ σωθῆτε,
'Εκεῖ ν' καλοὶ πνευματικοί, νὰ ἐξαγορευθῆτε.
'Ενάρετοι, ἀκτήμονες; θεοχαριτωμένοι,
'Εγκρατευταὶ καὶ ἄγρυπνοι, πνευματεμφορημένοι.
Καὶ ὅσοι τοὺς τιμοῦν αὐτούς, θέλει τοὺς εὐλογήσει,
Θεὸς ὁ πολυεύσπλαγχνος καὶ νὰ τοὺς συγχωρήσῃ.
Νὰ χαίρωνται, νὰ φραίνωνται, ἐδῶ μὲν ὁλοένα,
'Εκεῖ δὲ νὰ δοξάζωνται, στὸν μέλλοντα αἰῶνα.
Ταῦτα λοιπὸν ποὺ γράψαμεν, ἐδῶ καὶ τὰ λαλοῦμεν,
"Αν 'σφάλαμεν εἰς τίποτε, συγχώρησιν αἰτοῦμεν.
Τρισυποστάτῳ δὲ Θεῷ, τῷ κτίσαντι αἰῶνας,
Πρέπει τιμή, προσκύνησις, εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.

ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ
ΕΝΟΣ ΕΠΙΣΗΜΟΥ ΕΠΙΣΚΕΠΤΟΥ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 362 τοῦ κα' ἔτους).

"Ενας ἁγιογράφος τοῦ ἁγίου "Ορους ἐγνωρίσθη πρὸς ἡμᾶς κατὰ πολὺ τεχνίτης καὶ ἄνθρωπος λεπτός. 'Απὸ Μουταλάϊς Καισαρείας μὲ τὸ ὄνομα Παπα-Σεραφεὶμ Κιοζοῦ-Μπογιοὺν ὀγλοῦ. Διαμένων ἐν ἁγίῳ "Ορει ἀπὸ 50ετίας, ἐθαύμασα πῶς τόσον καλῶς ὡμίλει τὴν τουρκικήν. Μοὶ ἐφάνη ἐπίσης ἄπορον τὸ πῶς ἡ ἀπὸ Καισαρείας καταγωγή του δὲν τὸν ἠμπόδισε νὰ γίνῃ καλόγηρος. Τὸ καθαρώτατο σπίτι του, ποὺ εἶναι ἕνα μικρὸ χαϊδεμένο κονάκι, ἦτο ἰδιοκτησία του. Τὸ σπίτι αὐτὸ ἀγορασμένο ἀπὸ τὴν τέχνη του, ἔμαθον ὅτι εἶχε καὶ κήπους καὶ ἀμπελῶνας. 'Εξάγων οἶνον, λεπτόκαρα καὶ καρύδια, μοὶ ἀνέφερεν ὅτι ζῇ ἀρκετὰ πλουσιοπαρόχως χωρὶς νὰ παραμελῇ καὶ τὸ καθῆκον τῆς προσευχῆς του. 'Απήντησα ἐν ἁγίῳ "Ορει καὶ τὴν ὑπὸ τύπον ἐξαρτωμένης ἰδιοκτησίας

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

(καὶ ἐν τῇ νομικῇ ἐπιστήμῃ ὑποτέλεια λεγομένη) ἀρκούντως ἀνεγνωρισμένην. Κατὰ τὸ σύστημα τοῦτο ὁ ἁγιογράφος οὗτος, ἀπὸ τὸ κτῆμα τὸ ὁποῖον ἠγόρασεν ἀπὸ τὴν Λαύραν, θὰ νέμηται ἐφ' ὅρου ζωῆς καὶ μετὰ τὸν θάνατόν του θὰ περιέλθῃ ὑπὸ τὴν κυριότητα τῆς Μονῆς. Καὶ ἐὰν κανεὶς ἠδύνατο νὰ παραμείνῃ 2 - 3 μῆνας εἰς ἅγιον Ὄρος, θὰ ἠδύνατο νὰ μάθῃ πολλὰ σχετικῶς. Μετὰ τὴν λῆξιν τῶν εἰρημένων ἐπισκέψεων ὁ ὁσιώτ. Κωνσταντῖνος μοὶ ἀνέφερεν ὅτι θὰ εἶμαι ὁ φιλοξενούμενος τῆς Μονῆς Βατοπεδίου ἐν τῷ Κοναχίῳ, καὶ διέταξεν ὅπως τὰ πράγματά μου μετακομισθῶσιν ἐκεῖ. Ὁ Διοικητὴς κ. Κωνσταντόπουλος, ἀφοῦ εἶπεν ἡμῖν, ὅτι πρόκειται νὰ ὑποδεχθῇ τοὺς λοιποὺς συναδέλφους μου τοὺς διὰ μοτὲρ ἐπισκεπτομένους τὰς παραλίους Μονάς, ἐχωρίσθη ἀπὸ ἡμᾶς. Δυστυχῶς ἔμαθον ὅτι δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐπιτύχῃ τὴν ἐν λόγῳ ὑποδοχήν. Διότι τὸ παστάρδον ζῶον τὸν ἔρριψε ἀπὸ τὴν ράχι του καὶ κακωθεὶς εἰς τὴν μέσην του μετεκομίσθη εἴς τινα Μονήν. Ἡμεῖς μετὰ τὰς ἐπισκέψεις τῆς ἡμέρας ἐκείνης, ἐγευματίσαμεν μετὰ τοῦ Ὁσιολ. Κωνσταντίνου καὶ ἐπιδείξας μοι ἔξοχον δωμάτιον μὲ περίοπτον θέαν, διέταξε νὰ ἑτοιμασθῇ πρὸς ἀνάπαυσίν μου. Μετὰ τὴν ἡσυχίαν καὶ περὶ ὥρας συνομιλίας, ἐπειδὴ παρουσιάσθη ἀνάγκη νὰ ἐπισκεφθῇ ἄλλην τινὰ Μονήν, μᾶς ἀπεχαιρέτησε διὰ χειραψίας. Εἶναι τόσον εὐγενὴς καὶ λεπτὸς τοῖς τρόποις, ὥστε διὰ νὰ μὴν ἀπομονωθῶ εἶχε παρακαλέσει τὸν Πρῶτον, ὥστε νὰ μὲ συνοδεύσῃ ἐκείνην τὴν ἑσπέραν.

Βαδίζων πρὸς τὸ Ταχυδρομεῖον εἶδον τὸν σεβαστὸν Πρῶτον νὰ κατευθύνεται πρὸς με ἔχων καὶ τὸν καβάσην του, ὄπισθέν του. Τὸ ἄτομον τοῦτο λίαν εὐχάριστον καὶ φαιδρόν, παρὰ τὰ ἔτη τῆς ζωῆς του, διατηρεῖ ὅλην τὴν ἀκμὴν τῆς νεότητός του. Μετέβημεν ὁμοῦ εἰς τὴν Μονὴν τοῦ Κουτλουμουσίου παρὰ τὰς Καρυάς. Ὁ πρόεδρος τοῦ συμβουλίου τῆς Μονῆς Πατὴρ Μάξιμος μᾶς ἀνέπαυσεν εἰς τὸν ἐξώστην τοῦ κτιρίου. Μικρὸν ὕστερον, προσετέθη καὶ ὁ πρόεδρος τῆς Μονῆς κ. Δωρόθεος καὶ οἱ 4 ὁμοῦ διήλθομεν ὥραν τινὰ λίαν ὠφέλιμον δι' ἐμέ. Περὶ τὴν ὥραν τοῦ φαγητοῦ ἐπεστρέψαμεν μετὰ τοῦ Πρώτου εἰς τὸ Κονάκιον τοῦ Βατοπεδίου. Εἰς τὸν δεῖπνον μας παρίστατο καὶ ὁ ἁγιογράφος Σεραφείμ, ἕνας ἄνθρωπος τέλος πάντων, θερμὸς πατριώτης. Πολὺ εὐχάριστα πέρασε καὶ τὸ δεῖπνον. Ἐπειδὴ τὴν ἐπαύριον ἦτο ἀνάγκη ν' ἀναχωρήσω ἐνωρίς, μετὰ λύπης σύντομα ἀπεχωρίσθημεν ἀπὸ τὰς φαιδρὰς σχέσεις τοῦ Πανοσ. Πρώτου. Αὐτοῦ βέβαια ἀλλὰ καὶ τοῦ κ. Κωνσταντοπούλου, Διοικητοῦ, τὰς λίαν εὐχαρίστους καὶ θερμὰς περιποιήσεις, δὲν θὰ δυνηθῶ νὰ λησμονήσω. Μὲ τὰς διαταγὰς τοῦ ἀγαπητοῦ μοι φίλου κ. Κωνσταντοπούλου, ἡτοιμάσθη καὶ παρουσιάσθη ἐνωρίτατα τὸ πρὸς ταξείδιον μουλάρι. Καὶ ἀφοῦ ὁ Παπασεραφεὶμ ἔδωσε τὰς δεούσας ὁδηγείας εἰς τὸν ἀγωγιάτη, ἀπεχαιρετήσθημεν. Ξεκινήσαμε διὰ νὰ φθάσωμεν τὸ μοτέρ, τὸ ὁποῖον ἤθελε ν' ἀναχωρήσῃ εἰς τὰς 2 ἡ ὥρα ἐκ τοῦ σταθμοῦ, τῆς Ρωσικῆς Μονῆς τοῦ Παντελεήμονος. Καὶ τώρα μὲ τὴν ἄδειαν τῶν ἀγαπητῶν ἀναγνωστῶν μου, ταυτοχρόνως νὰ ταξειδεύσω ἀλλὰ καὶ νὰ διηγηθῶ. Δι' ἡμᾶς δηλ. τοὺς Τούρκους, οἱ Ρῶσοι, Ἐρυθροί τε καὶ Λευκοὶ ἀνέκαθεν εἶναι ἕνας κίνδυνος.

Ἐν τούτοις καὶ μετὰ τὴν μεταβολὴν τοῦ χρώματος, ὁ κίνδυνος αὐτὸς δὲν παρῆλθε ποτέ. Ἰδίως εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο, ὁ ρόλος τὸν ὁποῖον παίζει κρυφὰ καὶ φανερὰ ἡ ρωσικὴ Ἐκκλησία εἶνε λίαν σπουδαῖος. Ἀνέκαθεν αἱ ρωσικαὶ Ἐκκλησίαι καὶ τὰ Μοναστήρια ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς ὀθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας δὲν ἦσαν τίποτε ἄλλο,

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

εἰμὴ ὑποκαταστήματα τοῦ Ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν τῆς Ρωσσίας.

Καὶ οἱ ἀναγνωριζόμενοι ὡς μοναχοί, πολλοὶ ἐξ αὐτῶν, ἦσαν στοιχεῖα τοῦ σχηματισμοῦ τούτου. Ἕως νὰ ἔλθῃ τὸ πετρελαιοκίνητον, εἶδα, ὅτι ἰδίως καὶ αὐτὸ τὸ ρωσσικὸν Μοναστήριον τοῦ ἁγίου Παντελεήμονος, τὸ ἐξάρτημα τοῦ ρωσσικοῦ Πατριαρχείου τῆς Τσαρικῆς ἐποχῆς, ἦτο μᾶλλον τμῆμα τοῦ Γενικοῦ Πολεμικοῦ Ὑπουργείου τῆς Ρωσσίας. Ἀπὸ τοῦ Τσάρου ἕως τοῦ τελευταίου Ρώσσου στρατιώτου καὶ ἀπὸ τῆς Ἐκκλησίας ἕως τῶν μεγίστων στρατώνων, τὰ πάντα μὲ τὴν εὐωδίαν τῶν θυμιαμάτων, μεγάλα ἱδρύματα ὡς τεραστία ἀτομικὴ βόμβα ἦσαν προωρισμένα νὰ ὑποτάξουν τοὺς Τούρκους καὶ πάσῃ θυσίᾳ προσπαθοῦν νὰ καταλάβουν τὴν Τουρκίαν. Ἡ ὀρθοδοξία δι᾿ αὐτούς, ἀντὶ νὰ εἶναι μία Πίστις καὶ Θρησκεία, ἦτο ἁπλῶς φενάκη, μία καθαρὰ Πολιτικὴ ἐπιχείρησις. Ἀλλ᾿ ἰδοὺ ὅτι καὶ ἡ Μονὴ τοῦ ἁγίου Παντελεήμονος εἶναι ἀκριβῶς ὁ γενικὸς σταθμὸς τῆς τοιαύτης θρησκείας.

Ἀπὸ τῶν ἐτῶν 1870 ἕως τῆς ρωσσικῆς Ἐπαναστάσεως ὑπὲρ τοὺς δύο χιλιάδες πολεμιστάς, μὲ τὸ ἔνδυμα τοῦ μοναχοῦ, ἀλλ' ἐν ἀληθείᾳ Ρῶσσοι κατάσκοποι, ὅτι ἔζησαν ἐν τῇ Μονῇ ταύτῃ τὸ τοιοῦτον ἱστορικὸν μυστικὸν ἴσως καὶ σήμερον ἔτι ἀγνοοῦσι πολλοί. Καὶ τὸ παρὰ ταῖς Καρυαῖς Σαράϊον, δῆθεν ἡ ἐκ τοῦ Βατοπεδίου ἐξαρτωμένη Σκήτη, εἶναι τμῆμα τοῦ Γενικοῦ τούτου Σταθμοῦ. Μετὰ τὴν ἵδρυσιν τῆς Μονῆς τοῦ ἁγίου Παντελεήμονος, οἱ Ρῶσσοι ἀγοράσαντες καὶ παρὰ τῆς Μεγίστης καὶ πλουσίας Μονῆς τῆς Λαύρας, ἔναντι πολλῶν χρημάτων, ἐκτάσεις παρὰ τὴν τοποθεσία Στρατεζίκ, κτίρια καὶ χωράφια καὶ ἐκεῖ δὲν παρέλειψαν νὰ ἱδρύσουν μερικὰ ποδαρικὰ γεφυρώσεως. Εἶναι ὡσαύτως σπουδαιότατον κεφάλαιον καὶ τὰ ὅσα ἐν ἁγίῳ Ὄρει εἰς διάφορα σημεῖα ἰδιοποιήθησαν καὶ ἐξησφάλισαν οἱ Ρῶσσοι ἐν εἴδει ἀγορᾶς, δάση καὶ γονιμωτάτας ἐκτάσεις. Ἔστω καὶ ἀργά, ἀντιληφθέντες ἡ Μονὴ τῆς Λαύρας καὶ τὰ ἄλλα Μοναστήρια τὸ πολιτικὸν αὐτὸ παιχνίδι, ὑπὸ τὸν πέπλον τῆς θρησκείας, ἐννόησαν τὴν ἀνάγκην ὅτι πρέπει νὰ θέσουν τέρμα εἰς τὰς τοιούτου εἴδους ἀγοροπωλησίας. Ἀλλὰ καὶ οἱ Ρῶσσοι πολιτικοὶ καὶ διπλωμάται ἀπὸ πολλοῦ ἐξησφάλισαν τὰς ὑποθέσεις των. Λέγεται ὅτι καὶ ἐν Κωνσταντινουπόλει ἔχουσιν οἱ Ρῶσσοι τοιαῦτα δημόσια κτήματα. Οἱ Τσάροι τῆς Ρωσσίας ἀποκαλοῦντες ἑαυτοὺς κληρονόμους δῆθεν τῶν βυζαντινῶν Αὐτοκρατόρων, σχεδὸν ὑπέβλεπον καὶ πρὸς αὐτὸ τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον. Κατ᾿ αὐτούς, τὸ ρωσσικὸν Πατριαρχεῖον, εἶναι ἀνωτέρα ἕδρα τῆς Ὀρθοδοξίας. Διότι αὐτοί, τὴν ἀξίαν τοποθετοῦσιν οὐχὶ εἰς τὰ σπουδαιότατα τῆς δισχιλιετοῦς βυζαντινῆς ἱστορίας, ἀλλὰ μᾶλλον εἰς τοὺς πληθυσμοὺς τῆς Ρωσσίας. Διὰ τοῦτο τὴν Ὀρθοδοξίαν καὶ τὴν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν ἐθεώρουν ὡς ὑπὸ τὴν ἰδίαν κηδεμονίαν.

(Ἀκολουθεῖ)

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

Ἐσωτερικοῦ	δραχ.	25
Διὰ τοὺς ἱεροὺς Ναοὺς	»	30
Διὰ τὰς Μονὰς γενικῶς	»	45
Ἐξωτερικοῦ γενικῶς λίρα χάρτινη		1
Ἀμερικῆς	δολλάρια	3
Διὰ τοὺς μὴ συνδρομητὰς ἕκαστον τεῦχος	δραχ.	8
Ὀφειλόμεναι συνδρομαὶ προηγουμένων ἐτῶν	»	25

Αἱ κατὰ τόπους εἰσπραττόμεναι συνδρομαὶ ἐπιβαρύνονται μὲ δραχ. 5 διὰ τὰ ἄτομα, διὰ τοὺς Ἱ. Ναοὺς καὶ Ἱ. Μονάς, πρὸς κάλυψιν μέρους ὁδοιπορικῶν ἐξόδων.

Ἐπιστολαί, συνδρομαὶ καὶ δωρεαί, ἀποστέλλονται πρὸς τὸν κ. Σωτ. Σχοινᾶν - Κοραῆ 47, Βόλον.

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

ΚΑΤΗΧΗΣΕΙΣ
ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΤΟΥ ΣΤΟΥΔΙΤΟΥ
ΤΟΥ ΟΜΟΛΟΓΗΤΟΥ

Βίβλος ἀναμορφώσεως μοναχικῆς πολιτείας

(Ἐκ τῆς ἐκδόσεως Ζαχαρίου ἱερομ. Μικραγιαννανίτου, Ἑρμούπολις 1887)

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ
Εἰς τὴν Κυριακὴν τῆς Σαμαρείτιδος

Δεῖ εὐωδιάζειν ἑαυτοὺς διὰ τῆς ἐργασίας τῶν ἀρετῶν.

Εὐλόγησον πάτερ,

Ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, σὺν τῇ τοῦ Χριστοῦ ἀναστάσει, καὶ ἡ κτίσις ἀπέβαλεν ἀφ᾿ ἑαυτοῖς ὥς τινα νέκρωσιν τὴν ἀπὸ τοῦ χειμῶνος κατήφειαν καὶ πάλιν ἰδοὺ ἀναθάλλει, καὶ τρόπῳ τινὶ ἀνέλαβε καὶ ἀνέζησε. Καὶ γοῦν ὁρῶμεν τὴν γῆν χλοηφοροῦσαν, τὰ φυτὰ ἀναβλαστάνοντα, τὰ ζῶα περιχορεύοντα, τὴν θάλασσαν γαληνιῶσαν, τὰ πάντα εἰς βελτιωτέραν κατάστασιν μεταβαλλόμενα· ἀλλὰ τίς ἡ αἰτία καὶ ἀφορμὴ δι᾿ ἣν ταῦτα εἴρηκα; τοῦτο βούλομαι ἤδη διασαφῆσαι. Εἰ τὰ ἄψυχα καὶ ἄλογα κτίσματα διὰ τοσαύτης καὶ τοιαύτης φαιδρότητος καὶ ὡραιότητος ὡραΐζονται καὶ καλλωπίζονται τῇ ὑπερλάμπρῳ ἀναστάσει τοῦ Χριστοῦ, πόσῳ μᾶλλον ἡμεῖς ὀφείλομεν οἱ λογικοί, ψυχῇ ὄντες καὶ εἰκόνι Θεοῦ τιμηθέντες, ἀγλαΐζειν καὶ φαιδρύνειν ἑαυτοὺς διὰ τῆς θεαρέστου πολιτείας, καὶ εὐωδιάζειν διὰ τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος; Διότι κατὰ ἀλήθειαν, εὐωδία Χριστοῦ ἐστιν ὁ τὴν ἀρετὴν ἐργαζόμενος, καὶ μαρτυρεῖ μοι ὁ ἀπόστολος λέγων ὅτι, «εὐωδία Χριστοῦ ἐσμὲν τοῦ Θεοῦ ἐν τοῖς σωζομένοις καὶ ἐν τοῖς ἀπολλυμένοις· ἐν τούτοις μὲν ὀσμὴ θανάτου εἰς θάνατον, ἐν ἐκείνοις δὲ ὀσμὴ ζωῆς εἰς ζωήν»· πρὸς τούτοις δὲ καὶ τοῦτο ἐροῦμεν ὅτι ὁ Ἀδὰμ πρὸ τῆς παραβάσεως, εὐωδία ἦν τῷ Θεῷ, ἐστολισμένος τῇ ἀφθαρσίᾳ καὶ ἀθανασίᾳ, καὶ ἐνασχολούμενος εἰς οὐρανίους θεωρίας, καὶ διὰ τοῦτο ἦν ὡς εἷς κῆπος εὐανθής, μᾶλλον δὲ πολυανθὴς ἁρμοδίως ηὐλίζετο ἐν τῷ παραδείσῳ εὐωδιάζων διὰ τῶν ἀρετῶν. Ἔτι δὲ καὶ ὁ Ἰσαὰκ ὁ πατριάρχης, ὀσφραινόμενος τὴν ὀσμὴν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ἰακὼβ ἠδεῖαν ἔλεγεν: «Ἰδοὺ ὀσμὴ τοῦ υἱοῦ μου ὡς ὀσμὴ ἀγροῦ πλήρης, ὃν εὐλόγησεν ὁ Κύριος»· δῆλον ὅτι ἐνταῦθα ὀσμὴ ἐννοεῖται πνευματικῶς· τὸ λοιπὸν εὐωδιάσωμεν καὶ ἡμεῖς ἀδελφοὶ ὀσμὴν πνευματικήν, ἥν περ ἕκαστος ἡμῶν κατασκευάζει ἐν ἑαυτῷ διὰ τῆς συνθέσεως ποικίλης ἐργασίας τῶν ἀρετῶν, ὡς εἷς ἄριστος μυρεψὸς καὶ τεχνίτης τοῦ θείου μύρου. Τὸ μῦρον τοῦτο εὐλογημένον ἐστὶ τῶν ἀρετῶν· τὸ μῦρον τοῦτο ἐστὶν ἡδὺ καὶ Θεῷ εὐάρεστόν τε καὶ εὐπρόσδεκτον· τοῦτο τὸ μῦρον τοὺς μὲν ἀγγέλους προσελκύει ἑαυτῷ, τοὺς δὲ δαίμονας ἀπελαύνει· μετὰ τοῦ μύρου τούτου γυναῖκες ἔδραμον ὀπίσω τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὡς ψάλλει ἡ ἁγία Ἐκκλησία διὰ τῶν ᾀσμάτων αὐτῆς· τοῦτο τὸ μῦρον ἔχοντες καὶ ἡμεῖς δράμωμεν ἑορτάσαι εἰλικρινῶς καὶ καθαρῶς τὴν πελάζουσαν ἑορτὴν τῆς θείας τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Ἀναλήψεως, διότι γέγραπται ἐν εὐαγγελίῳ

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

ΜΟΥΣΙΚΗ ΣΕΛΙΣ
ὑπὸ Νικολάου 'Αθ. Χρυσοχοΐδου

ΣΥΝΤΟΜΟΣ ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΤΩΝ ΔΥΟ ΜΟΥΣΙΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ

Τοῦ Βυζαντινοῦ μελῳδικοῦ καὶ τοῦ εὐρωπαϊκοῦ πολυφωνικοῦ, ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἁρμονικὴν σύνθεσιν τῶν μουσικῶν κλιμάκων τῆς τε Βυζαντινῆς καὶ τῆς εὐρωπαϊκῆς μουσικῆς.

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 384 τοῦ κα' ἔτους)

Τὸ ἐπιστημονικὸν διάγραμμα τῆς φυσικῆς διατονικῆς κλίμακος τῆς Βυζαντινῆς μουσικῆς, ἐν ἐκτάσει δύο Διαπασῶν.

Α' ἡ βαρεῖα Διαπασῶν:

Φθόγγοι:	Νη do	Πα re	Βου mi	Γα fa	Δι sol	Κε la	Ζω' si'	Νη' do'
Μήκη χορδῶν:	1	$\frac{8}{9}$	$\frac{4}{5}$	$\frac{3}{4}$	$\frac{2}{3}$	$\frac{16}{27}$	$\frac{8}{15}$	$\frac{1}{2}$

ὅτι, τῆς ἑορτῆς μεσούσης ἀνέβη ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸ Ἱερὸν καὶ ἐδίδασκεν· οἱ δὲ Ἰουδαῖοι ἐθαύμαζον λέγοντες: «πῶς οὗτος οἶδε γράμματα μὴ μεμαθηκώς;» ἀλλὰ ταῦτα μὲν γεγόνασι πρὸ τοῦ πάθους, μετὰ δὲ τὴν ἀνάστασιν ὀπτανόμενος καὶ συναυλιζόμενος μετὰ τῶν ἁγίων αὐτοῦ μαθητῶν καὶ ἀποστόλων ἐδίδασκεν αὐτοὺς τὰ μυστικώτερα, ὑψηλότερά τε καὶ ἀπόρρητα. Ὢ! τῆς ἀφάτου συγκαταβάσεως· ὅτι μετὰ τὴν θείαν ἔγερσιν ἐγεύσατο βρώσεως, καίτοι οὐκ εἶχε χρείαν γεύσεως ἡ ἁγία αὐτοῦ σάρξ, ἀλλ' ὅπως πιστοποιήσῃ αὐτοὺς τὴν ἀνάστασιν ἔφαγε καὶ ἔπιε καὶ τὴν πλευρὰν αὐτοῦ ἐψηλαφήθη καὶ τοῖς δόξασιν εἶναι αὐτὸν πνεῦμα ἀσώματον, ἔφη ταῦτα: «Ἴδετε τὰς χεῖράς μου καὶ τοὺς πόδας μου ὅτι ἐγὼ εἰμὶ αὐτός, ψηλαφήσατέ με καὶ ἴδετε, ὅτι πνεῦμα, σάρκα καὶ ὀστέα οὐκ ἔχει, καθὼς ἐμὲ θεωρεῖτε ἔχοντα». Τί φῄς πρὸς ταῦτα ὦ εἰκονομάχε; μᾶλλον δὲ Χριστομάχε; εἰ ἔχει σάρκα καὶ ὀστέα, πῶς οὐκ ἔχει καὶ τὸ εἰκονογραφεῖσθαι; εἰ μὲν τὰ δεύτερα οὐκ ἔχει οὐδὲ τὰ πρῶτα εἶχεν, ἀλλ' ὅμως ὁ αὐτὸς μαρτυρεῖ περὶ ἑαυτοῦ κατὰ τὸ σιωπόμενον ἵνα ἐξεικονίζηται λέγων ὅτι ἔχει σάρκα καὶ ὀστέα· τοῦτο δὲ ἐξ ἀνάγκης ἐστὶ σημαντικὸν ἐκείνου· ἀλλ' οἱ μὲν εἰκονομάχοι ἴσα φρονοῦντες τοῖς μανιχαίοις, ἴσην δώσουσι καὶ τὴν τιμωρίαν καὶ τὴν αἰώνιον κόλασιν, ὡς γέγραπται· ἡμεῖς δὲ ἀδελφοί μου, ὀφείλομεν μετὰ ὀρθοδόξου φρονήματος πιστεύειν εἰς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν καὶ ὁρᾶν αὐτὸν ἐν εἰκόνι καὶ προσκυνεῖν ἀξίως τῆς πίστεως, ἐπιδεικνύντες τὴν πολιτείαν ἡμῶν καθαρὰν καὶ ἀνεπίληπτον ἐν μηδενὶ χωλαίνοντες, ἀλλ' ἐν ἀμφοτέροις εὐδοκιμῶμεν καὶ προκόπτωμεν ἐπιτυχεῖν τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν, ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος, εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

Ἀριθμοὶ δονήσεων	1	$\frac{9}{8}$	$\frac{5}{4}$	$\frac{4}{3}$	$\frac{3}{2}$	$\frac{27}{16}$	$\frac{15}{8}$	2
Τόνοι:		$\frac{9}{8}$	$\frac{10}{9}$	$\frac{16}{15}$	$\frac{9}{8}$	$\frac{9}{8}$	$\frac{10}{9}$	$\frac{16}{15}=\frac{2}{1}$
Τμήματα:		12	11	7	12	12	11	7 = 72

Β' ἢ ὀξεῖα Διαπασῶν:

Φθόγγοι:		Νη' do'	Πα' re'	Βου' mi'	Γα' fa'	Δι' sol'	Κε la'	Ζω'' si''	Νη'' do''
Μήκη χορδῶν:		$\frac{1}{2}$	$\frac{4}{9}$	$\frac{2}{5}$	$\frac{3}{8}$	$\frac{1}{3}$	$\frac{8}{27}$	$\frac{4}{15}$	$\frac{1}{4}$
Ἀριθμοὶ δονήσεων:		2	$\frac{9}{4}$	$\frac{5}{2}$	$\frac{8}{3}$	$\frac{3}{1}$	$\frac{27}{8}$	$\frac{15}{4}$	4
Τόνοι:	$\frac{2}{1}$.	$\frac{9}{8}$	$\frac{10}{9}$	$\frac{16}{15}$	$\frac{9}{8}$	$\frac{9}{8}$	$\frac{10}{9}$	$\frac{16}{15}=\frac{4}{1}$	
Τμήματα:	72.	12	11	7	12	12	11	7 = 144	

Σημειώσεις. 1) Οἱ ἀριθμοὶ δονήσεων εἶναι ἀντιστρόφως ἀνάλογοι πρὸς τὰ μήκη χορδῶν.

2) Οἱ ἀριθμητικοὶ λόγοι τῶν τόνων εὑρίσκονται διὰ τῆς διαιρέσεως τοῦ μήκους χορδῆς τοῦ ὀξυτέρου φθόγγου διὰ τοῦ τοιούτου τοῦ βαρυτέρου. Π.χ.

Νη Πα
do re

$1 \quad \frac{8}{9} = 1 : \frac{8}{9} = \frac{9}{8}$

Πα Βου

$\frac{8}{9} \quad \frac{4}{5} = \frac{8}{9} : \frac{4}{5} = \frac{10}{9}$ καὶ οὕτω καθεξῆς.

Ἡ δὲ εὐρωπαϊκὴ μουσικὴ κλίμαξ, ἡ χρησιμεύουσα διὰ τὴν πολύφωνον εὐρωπαϊκὴν μουσικήν, τῆς ὁποίας δὲ εὑρετὴς εἶναι ὁ Zarlino (1558 μ.Χ.), καὶ ἥτις εἶναι διάφορος τῆς συγκεκραμένης εὐρωπαϊκῆς, ὑφ' ἑτέρου ἁρμονικοῦ πνεύματος ἀγομένη, δηλαδὴ τοῦ σχηματισμοῦ τῶν συμφωνιῶν—συγχορδιῶν, ὡς εἴπομεν, παρ' αὐτῇ καλουμένων— δι' ἁρμονικῆς ἀναλογίας πρὸς τὸν βασικὸν φθόγγον τῆς μουσικῆς κλίμακος, παραδέχεται μὲν καὶ ἀκολουθεῖ τὴν φυσικὴν ταύτην ἁρμονικὴν σύνθεσιν μέχρι τῆς Διὰ ἓξ ἐλάσσονος συμφωνίας, παραβλέπει ὅμως καὶ ἀποφεύγει ταύτην εἰς τὴν σύνθεσιν τῆς Διὰ ἓξ μείζονος τοιαύτης, τὴν ὁποίαν μετασχηματίζει ἐπὶ ἑτέρας βάσεως ἐκ τοῦ βασικοῦ φθόγγου do(Νη) μέχρι τοῦ ἕκτου φθόγγου la(Κε), τοῦ ὁποίου τὸ μεῖζον φυσικὸν διάστημα sol–la(Δι-Κε)$=\frac{9}{8}$, μειούμενον κατ' ἀνάγκην κατὰ τὸ Διδυμικὸν ἢ συντονικὸν καλούμενον Κόμμα ($=\frac{81}{80}$), μεταβάλλεται εἰς φυσικὸν ἔλασσον($=\frac{10}{9}$).

Ἡ τοιαύτη μετάθεσις τῆς Διὰ ἓξ μείζονος συμφωνίας, θὰ ἠδύνατο νὰ λογισθῇ ὡς φυσική, ἐὰν οὐδὲν ἄτοπον παρουσίαζεν. Ἀλλ' ὅτι τοὐναντίον οὐδόλως εἶναι φυσική, ἀποδεικνύεται ἐκ τῶν ἐπακολουθούντων συνεπείᾳ ταύτης ἁρμονικῶν σφαλμάτων. Τὰ κυριώτερα τούτων εἶναι τὰ ἑξῆς:

α') Ὅτι τὰ τετράχορδα αὐτῆς σχηματίζονται ἑτεροειδῆ καὶ οὐχὶ ὁμοειδῆ.

β') Ὅτι ἡ Διὰ πέντε re–la(Πα-Κε) συμφωνία σχηματίζεται παράφωνος, ἔχουσα ἀξίαν μήκους χορδῆς $\frac{27}{40}$ καὶ οὐχὶ τὸ φυσικὸν καὶ ἁρμονικὸν τῶν $\frac{2}{3}$ τοιοῦτον, οὗτινος ὑπολείπεται κατὰ τὸ ἀνωτέρω Κόμμα($=\frac{81}{80}$), καὶ

γ') Ὅτι ἀπαλείφεται ἐκ τῆς φυσικῆς κλίμακος, ἥτις εἶναι ἡ πηγὴ τῶν

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

συμφωνιῶν, ἡ Διὰ τριῶν μείζων Πυθαγόρειος συμφωνία fa-la(Γα-Κε), ἔχουσα ἀξίαν μήκους χορδῆς $\frac{64}{81}$. Ἡ ἀπάλειψις τῆς συμφωνίας ταύτης ἐκ τῆς φυσικῆς κλίμακος εἶναι ἐντελῶς αὐθαίρετος. Διότι ἀφοῦ ὑπάρχει ἐν τῇ φυσικῇ κλίμακι τὸ μῆκος τῆς Διὰ τριῶν ἐλάσσονος συμφωνίας re-fa(Πα-Γα), ἐχούσης ἀξίαν μήκους χορδῆς $\frac{27}{32}$, προφανὲς τυγχάνει ὅτι συνημμένη ταύτῃ ἐπὶ τὸ ὀξὺ ὑφίσταται καὶ ἡ μείζων Πυθαγόρειος Διὰ τριῶν συμφωνία fa-la(Γα-Κε), δι᾽ ἧς συμπληροῦται ἡ Διὰ πέντε τελεία συμφωνία $(=\frac{2}{3})$. Τὴν πλημμελῆ ὅμως ταύτην ἁρμονικὴν σύνθεσιν, μὴ ἀνεχομένη ἡ αἰσθητικὴ ἁρμονία, ἥτις οὐδὲν τὸ παράφωνον δύναται νὰ ἐκφέρῃ, ἐπανορθοῖ τὸ σφάλμα διὰ τῆς κατὰ Κόμμα $(=\frac{81}{80})$ διέσεως καὶ τοιουτοτρόπως μετατρέπει τὰ ἀτελῆ εἰς τέλεια.

Δηλαδὴ διὰ τῆς αἰσθητικῆς ταύτης κατὰ Κόμμα ἁρμονικῆς ἐπεμβάσεως, οὐ μόνον ἡ Διὰ πέντε re-la(Πα-Κε) παράφωνος συμφωνία, περὶ ἧς ἀνωτέρω εἴπομεν, σχηματίζεται εἰς σύμφωνον, ἀλλὰ καὶ ἡ Διὰ τριῶν μείζων Πυθογόρειος, fa-la (Γα-Κε), ἥτις ὡς συνέπειαν ἔχει τὸν σχηματισμὸν καὶ τῶν δύο ἑτέρων Πυθαγορείων συμφωνιῶν, τῆς Διὰ ἓξ μείζονος $(=\frac{16}{27})$, do-la(Νη-Κε) καὶ τῆς Διὰ ἓξ ἐλάσσονος $(=\frac{81}{128})$ la-fa΄ (Κε-Γα΄) καὶ τῶν ὁποίων ἡ φυσικότης παρ᾽ οὐδενὸς δύναται νὰ ἀμφισβητηθῇ. Ἀλλ᾽ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἔρχονται εἰς ἀντίφασιν καὶ αὐτοὶ οἱ ὁρισμοὶ τοῦ μήκους χορδῆς τῶν συμφωνιῶν καὶ συνεπῶς ἐὰν δὲν ὑπῆρχεν ἡ πρώτη ἐσφαλμένη σύνθεσις τῆς Διὰ ἓξ μείζονος συμφωνίας, αἱ Διὰ τριῶν συμφωνίαι θὰ εἶχον τοὺς ἑξῆς φυσικοὺς καὶ ἀναλόγους ὁρισμούς:

α΄) Μείζων θὰ ἐκαλεῖτο ἡ ἐκ δύο μειζόνων τόνων ἀποτελουμένη $(\frac{8}{9}\times\frac{8}{9}=\frac{64}{81})$, fa-la (Γα-Κε), ἥτις ὅμως εἶναι ἡ Διὰ τριῶν μείζων Πυθαγόρειος συμφωνία καὶ οὐχὶ ἡ φυσική.

β΄) Ἐλάσσων ἡ ἐκ μείζονος καὶ ἐλάσσονος $(\frac{8}{9}\times\frac{9}{10}=\frac{4}{5})$, do-mi (Νη-Βου), ἥτις ὅμως εἶναι ἡ φυσικὴ μείζων Διὰ τριῶν συμφωνία.

γ΄) Ἐλαχίστη ἡ ἐκ μείζονος καὶ ἐλαχίστου $(\frac{8}{9}\times\frac{15}{16}=\frac{5}{6})$, μὴ εὑρισκομένη κατὰ τοιαύτην σύνθεσιν ἐν τῇ φυσικῇ κλίμακι τῆς Βυζαντινῆς μουσικῆς, ἀλλὰ κατ᾽ ἀντίθετον, ἐξ ἐλαχίστου καὶ μείζονος $(\frac{15}{16}\times\frac{8}{9}=\frac{5}{6})$, Βου-Δι (mi-sol), εὑρισκομένη ὅμως κατὰ τὴν πρώτην σύνθεσιν, ἐκ μείζονος καὶ ἐλαχίστου ἐν τῇ εὐρωπαϊκῇ κλίμακι τοῦ Zarlino, la-do΄ (Κε-Νη΄), ὡς ἐμφαίνεται εἰς τὸ κατωτέρω διάγραμμα τῆς κλίμακος ταύτης. Ἡ συμφωνία ὅμως αὕτη εἶναι ἡ φυσικὴ Διὰ τριῶν ἐλάσσων συμφωνία, καὶ

δ΄) Ἐλλειπὴς ἡ ἐξ ἐλάσσονος καὶ ἐλαχίστου $(\frac{9}{10}\times\frac{16}{15}=\frac{27}{32})$, re-fa(Πα-Γα), ἥτις ὅμως εἶναι ἡ Διὰ τριῶν ἐλάσσων Πυθαγόρειος συμφωνία.

Ἔναντι τῆς ἐσφαλμένης ταύτης ἁρμονικῆς συνθέσεως τῆς εὐρωπαϊκῆς φυσικῆς κλίμακος τοῦ Zarlino, ἡ ὑπεροχὴ τῆς φυσικῆς κλίμακος τῆς Βυζαντινῆς Μουσικῆς, εἶναι καταφανεστάτη, διότι ἅπασα ἡ ἁρμονικὴ σύνθεσις τῆς τελευταίας, εὑρίσκεται ἐν τελείᾳ ἁρμονίᾳ πρὸς τοὺς αἰσθητικοὺς καὶ ἀριθμητικοὺς ἁρμονικοὺς λό-

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΠΛΗΡΗΣ ΕΞΙΣΤΟΡΗΣΙΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΙΕΡΟΜΑΡΤΥΡΟΣ ΚΑΙ ΙΣΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΟΣΜΑ ΤΟΥ ΑΙΤΩΛΟΥ

Ὑπὸ Ζώτου Μολοσσοῦ

(Ἐκ τῆς χειρογράφου βιβλιοθήκης ἱερομ. Εὐθυμίου ἁγιορείτου τοῦ Κρητός)

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 299 τοῦ κα΄ ἔτους)

Θαύματα ὁ ἅγιος Κοσμᾶς ἔκαμε πολλά, ἰδίως δὲ εἰς Κεφαλληνίαν, ἔνθα κωφούς, κολούς, παραλύτους κ.τ.λ. ἐκ διαφόρων χρονίων νοσημάτων ἰάτρευσεν. Ὁ ἅγιος Κοσμᾶς ἠγέρθη δριμὺς τῶν καταχρήσεων τῶν ἀρχόντων ἐπικριτής, ἐλέγχων ἐκεραυνοβόλει τὰς καταπιέσεις, προτρέπων αὐτοὺς εἰς μετάνοιαν διὰ τὰ παρελθόντα, χρηστὴν δὲ διαγωγὴν διὰ τὸ μέλλον, εὗρε διώκτας τοὺς ἄρχοντας, ἀλλ' ὑπερασπιστὴν τὸν λαόν. Ὁ Βενετικὸς Ἁρμοστὴς βλέπων τὴν ἐνθουσιώδη συνηγορίαν τοῦ λαοῦ ὑπὲρ τοῦ ἁγίου ὡς νέου νομοθέτου δημοκρατικοῦ κατηγορηθέντος, ἀπέρριψε τὰς περὶ ἀποπομπῆς τοῦ ἁγίου προτάσεις τῶν ἀρχόντων. Τὰς κατηγορίας ταύτας ὁ ἅγιος Κοσμᾶς ὑπέστη καθ' ἅπασαν τὴν ἑλληνικὴν Χερσόνησον, μάλιστα δὲ εἰς Ἤπειρον καὶ εἰς τὰς νήσους.

Εἰς Ἰωάννινα προέτρεπε τὰς χριστιανὰς γυναῖκας νὰ μὴ γαλουχοῦσι τὰ τέκνα τῶν τυράννων, διὰ τοῦ μύθου τῆς ὄρνιθος ἥτις ἐθέρμανε τὰ ᾠὰ τοῦ ὄφεως. Οἱ Τοῦρκοι ἐξαγριωθέντες ἦλθον καὶ προέβησαν μέχρι αὐτοῦ τοῦ θρόνου, ἐφ' οὗ ἐδίδασκεν ὁ ἅγιος ἵνα κακοποιήσωσιν αὐτόν. Ἀλλ' ὁμιλήσας αὐτοῖς ἐκ τῆς ἱστορίας αὐτῶν, ποῖοι ἦσαν ἐπὶ Σουλεϊμάν, ὅστις ἐπολιόρκησε τὴν Βιέννην τὸ 1512 καὶ ποῖοι κατήντησαν ἐφ' οὗ χρόνου βυζάνουν γάλα δουλικὸν καὶ ἀπειλήσας τὴν καταστροφὴν τῆς φυλῆς των, ἐὰν δὲν παύσωσι τὸν μετὰ τῶν χριστιανῶν γυναικῶν μολυσμόν των, τοὺς ἠνάγκασεν ὡς σοφὸς ἄριστος νὰ ἀσπασθῶσι τὴν δεξιάν του καὶ νὰ ἀναφωνήσωσιν· ἔχεις δίκαιον ἅγιε Διδάσκαλε, κατεστράφημεν ἀπὸ τὰς καταχρήσεις μας. Καὶ τὴν ἄλλην ἡμέραν οὐδεμίαν πλέον χριστιανὴ γυνὴ ἐβύζανε τουρκόπουλα. Ταῦτα συνέβησαν καὶ ἐν Κορυτσᾷ, ἐν Πρεμμετῇ καὶ Ἀργυροκάστρῳ ἔνθα 500 γυναῖκες Δραπολύτισσαι χριστιαναὶ γαλουχαὶ τῶν Μπέηδων καὶ τῶν Ἀγάδων, αὐθωρεὶ ἠλευθερώθησαν καὶ ἀπῆλθον οἴκαδε χαίρουσαι.

Ἀλλ' οἱ ἑβραῖοι, ὧν τὸ κίβδηλον ἐμπόριον ἔπασχον ἕνεκα τῆς ὑπὸ τοῦ ἁγίου Κοσμᾶ διδασκομένης λιτότητος, μὴ δυνηθέντες νὰ ἐνεργήσωσί τι κατ' αὐτοῦ εἰς Ἰωάννινα, μετέβησαν εἰς Βεράτιον ἔνθα δωροδοκήσαντες τοὺς ὑπηρέτας τοῦ Σατράπου Κούρτ—Πασσᾶ ἀπέσπασαν διαταγὴν ὅπως διαλύσωσι τοὺς λαοὺς τοὺς ἀκολουθοῦντας τὸν ἅγιον, λόγῳ ὅτι ἔμειναν αἱ γαῖαι ἀκαλλιέργητοι καὶ κακὴν χρῆσιν ποιούμενοι τῆς διαταγῆς ταύτης, ἔπνιξαν τὸν ἅγιον Κοσμᾶν εἰς τὸν Ἄψον ποταμὸν τοῦ Βερατίου, προσδέσαντες πέτραν ἐπὶ τοῦ τραχήλου αὐτοῦ διὰ σχοινίου. Μετὰ τρεῖς ἡμέρας εὑρεθὲν τὸ ἅγιον αὐτοῦ λείψανον εἰς τὸ παραποτάμιον χωρίον Κολικόντασι πλησίον τῆς πόλεως Βερατίου, ἐκηδεύθη εἰς τὸν νάρθηκα τοῦ ναοῦ τῆς Παναγίας ὑπὸ τοῦ τότε ἀρχιερέως Βελεγράδων ἀει-

---

γους. Τοῦτο δὲ εἶναι τὸ πρῶτον συγκριτικὸν σημεῖον τῆς Βυζαντινῆς καὶ τῆς Εὐρωπαϊκῆς μουσικῆς.

(Ἀκολουθεῖ)

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

μνήστου Ἰωσὴφ τοῦ Β΄ ἱεροπρεπέστατα, μὲ δοξολογίαν μεγάλην καὶ πλῆθος λαοῦ.

Ὁ ἅγιος Κοσμᾶς ἔζησεν ἐν συνόλῳ ἔτη 66, ὧν 22 μαθητής, 22 διδάσκαλος καὶ 22 ἔτη ἱεροκήρυξ τοῦ δούλου Ἔθνους καὶ τῶν κρατούντων τούρκων. Διότι καὶ ἐξ αὐτῶν πολλοὶ προσήρχοντο καὶ ἠκροῶντο τῆς διδαχῆς αὐτοῦ ἐκ τοῦ θείου λόγου, ἔστρεφε δὲ αὐτὸν καὶ περὶ αὐτῶν, πολλάκις ἑρμηνεύων αὐτοῖς τὰς ἐντολὰς τοῦ Κορανίου, αἵτινες εἶναι αὐταὶ αἱ δέκα ἐντολαὶ τῆς Πεντατεύχου τοῦ Μωϋσέως. Ἐπειδὴ τὸ Κοράνιον οὐδὲν ἄλλο εἶναι ἢ μετάφρασις ἀτελὴς τῆς ἁγίας Γραφῆς Παλαιᾶς τε καὶ Νέας, ὑπὸ ἱστορικὴν ἔποψιν πολλαχοῦ διεστραμμένον ἐπίτηδες, ἵνα διαφέρει ὡς αἱ Δερκετάλεις τῆς Λατινικῆς Ἐκκλησίας. Ἀπαγορεύει ὅμως τὴν μοιχείαν καὶ τὴν πορνείαν καὶ τὰς χριστιανὰς παλλακίδας κ.τ.λ. Ἐντεῦθεν ὁρμώμενος καὶ ὁ ἅγιος Κοσμᾶς ἠλευθέρωσε πλῆθος γυναικῶν χριστιανῶν τροφῶν τῶν Μπέηδων καὶ Ἀγάδων, ἠθικῶν αἰχμαλώτων καὶ Τούρκων παλλακίδων. Ταῦτα καὶ μόνον ἤρκει νὰ ἁγιάσῃ τὴν ἁγίαν ψυχὴν τοῦ ἁγίου Κοσμᾶ.

Ποῖος ἀνὴρ τότε ὥριζε τὴν γυναῖκα του εὔμορφον καὶ γαλακτοφόρον οὖσαν; Ποῖος δὲ Ἀρχιερεὺς ἐτόλμα νὰ κηρύξῃ παράνομον τὴν γαλακτοτροφίαν τυραννίσκων Μπέηδων καὶ Ἀγάδων; Ποῖος ἐτόλμα νὰ συστήσῃ Σχολεῖα πρὸς ἐξημέρωσιν τῶν ἐξηγριωμένων λαῶν, ἤδη ἐπαναστατῶν;

Ὅτι μόνον τὰ Σχολεῖα ἐξημερώνουν τὰ ἤθη καὶ διδάσκουν τοὺς ἀνθρώπους τὴν πρὸς τὰς τέχνας καὶ ἐπιστήμας ῥοπὴν καὶ τὴν ἀποστροφὴν τοῦ πολεμικοῦ βίου, τὸ ὑπεσχέθη εἰς τὸν Σουλτάνον ὁ ἅγιος Κοσμᾶς καὶ τὸ ἐπραγματοποίησεν εἰς βαθμὸν ἀπίστευτον τότε· ἀλλὰ καὶ μετὰ τὴν ἐπανάστασιν τοῦ ἑλληνικοῦ Βασιλείου, ἐγένετο πλέον κατάδηλον τοῦτο. Οἱ Τοῦρκοι ὄχι μόνον τὸν ἐσέβοντο καὶ τὸν ἤκουον ἀλλὰ καὶ τὸν ἐφοβοῦντο, διότι ἔβλεπον θαύματα καὶ ἔτρεμον ἐνώπιόν του, ὡς ἂν νὰ ἦσαν ἐνώπιον τοῦ δικαιοκρίτου Θεοῦ.

Παντοῦ καὶ πάντοτε διδάσκων καὶ κηρύττων τὸν θεῖον λόγον ὁ ἅγιος Κοσμᾶς, συνήθιζεν ἐπὶ τοῦ τόπου ἐφ᾿ οὗ ἐγένετο ἡ διδαχὴ νὰ στένῃ καὶ ἕνα σταυρὸν (ἐκ δύο δένδρων ἀνιστάμενον). Τοιοῦτον σταυρὸν ἔστησε καὶ εἰς Ἀργοστόλιον τὴν πρωτεύουσαν τῆς Κεφαλληνίας, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἔχυνον ὕδωρ καὶ ἐγένετο ἁγίασμα θαυματοφόρον· πέντε ἀσθενεῖς ἐθεραπεύθησαν ἐκ τούτου εἰς Κεφαλληνίαν κατὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας τοῦ ἁγίου Κοσμᾶ ὅτε ἦτον ἐκεῖ.

Τὴν Ἑπτάννησον περιηγούμενος ὁ ἅγιος Κοσμᾶς ἔφθασεν εἰς Κέρκυραν, κἀκεῖθεν διέβη εἰς τὸ ἀντικρὺ φρούριον Λυκούρσιον, ἔνθα ἐδίδαξε καὶ ἔστησε σταυρόν, οὗ ὁ τότε Μπέης τοῦ τόπου ἅμα τῇ ἀναχωρήσει τοῦ ἁγίου ἔλαβε καὶ κατεσκεύασεν ἐξ αὐτοῦ τὴν κλίνην του καὶ μόλις κατεκλίθη ἐγένετο παράφρων καὶ ἔπεσεν ἐκ ταύτης κυλιόμενος καὶ ἀφρίζων ὡς δαιμονιζόμενος, ὁπότε εὐθὺς δύο ἐκ τῶν στρατιωτῶν τοῦ Μπέη, Τοῦρκοι, ἐννοήσαντες τὸ θαῦμα ἔστησαν ἀμέσως τὸν σταυρὸν ἐπὶ τῆς θέσεώς του καὶ ἔτρεξαν εἰς Δέλβινον ὁμολογοῦντες τὸ θαῦμα καὶ ζητοῦντες συγχώρησιν παρὰ τοῦ ἁγίου καὶ διὰ προσευχῶν τοῦ ἁγίου ἀνέλαβεν ὁ παράφρων καὶ ἐν ὅσῳ ἔζη ἐπήγαινε καθ᾿ ἑκάστην πρωΐαν καὶ ἠσπάζετο τὸν σταυρόν. Ὁ δὲ Μπέης τοῦ Δελβίνου ἀκούσας ταῦτα καὶ ἐκπλαγεὶς ἀνέβη εἰς τὸν ἵππον του καὶ ἔτρεξεν εἰς καταδίωξιν καὶ κακοποίησιν τοῦ ἁγίου Κοσμᾶ, ἀλλὰ μὴ εὑρὼν αὐτὸν ἐκεῖ ἀναχωρήσαντα ἤδη ὑπέστρεφεν ἄπρακτος καὶ ἀδημονῶν διὰ τὴν ἀποτυχίαν του, ἔπεσε δὲ ἀπὸ τοῦ ἵππου καὶ ἔθραυσε τὸν ἕνα του πόδα. Ἐλθὼν δὲ εἰς τὸν οἶκόν του εὗρε τὸν

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

ΑΙ ΠΛΑΝΑΙ ΤΟΥ ΜΑΚΡΑΚΗ
ΥΠΟ ΤΗΣ ΑΛΗΘΕΙΑΣ ΕΛΕΓΧΟΜΕΝΑΙ

ΥΠΟ ΦΙΛΟΘΕΟΥ ΖΕΡΒΑΚΟΥ ΑΡΧΙΜ.
Καθηγουμένου τῆς ἐν Πάρῳ ἱερᾶς Κοινοβιακῆς Μονῆς
Ζωοδόχου Πηγῆς Λογγοβάρδας

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 378 τοῦ κα΄ ἔτους)

Εἰς τὴν ἁγίαν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν οὐδεμία, οὐδέποτε, παράνομος, αἱρετική, ἀντικανονικὴ Σύνοδος ἐστερεώθη, διότι ἀρχηγός, θεμελιωτὴς καὶ ἱδρυτὴς αὐτῆς ἐστὶν ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, ὅστις εἶπεν, ὅτι «πύλαι ᾅδου οὐ κατισχύσουσιν αὐτῆς». Ἑπομένως οὐχὶ ἀδίκως, ἀλλὰ δικαίως, ἡ τότε Ἱ. Σύνοδος κατεδίκασε τὸν Μακράκην ὡς πλάνον καὶ αἱρετικόν.

Ἐκήρυξε δικαίως τὸ Οἰκουμεν. Πατριαρχεῖον τὸν ἐκ Νάξου Νικόδημον ἁγιορείτην μοναχὸν ὡς Ἅγιον, διότι δὲν ἐφρόνει; οὔτε ἔλεγεν, ὅτι εἶναι ἰσόχριστος, ἀλλ' ἔλεγεν ἑαυτόν, ὅτι δὲν εἶναι ἄνθρωπος, ἀλλὰ κύων τεθνηκώς, καὶ τόσην πληθὺν συγγραμμάτων ποὺ συνέγραψε μὲ σοφίαν καὶ χάριν Θεοῦ, δὲν ἔλεγεν, ὅτι ἦτο ἑρμηνευτὴς εἴπερ τις καὶ ἄλλος, ἀλλ' ἔλεγεν ἑαυτὸν ἐλάχιστον, ἁμαρτωλότερον πάντων. Ἂς παύσωσι τοῦ λοιποῦ νὰ σκέπτωνται, ὅτι ἡ ἱερὰ Σύνοδος καὶ ἡ Ἐκκλησία τὸν ἠδίκησε, διότι ἐνέχονται.

Ἕτεροι μακρακισταὶ φέρουσιν εἰς μαρτυρίαν τοὺς Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην Ἀθηναγόραν καὶ τὸν Σεβ. Ἀμερικῆς Μιχαήλ, ὅτι συνιστῶσι τὰ συγγράμματα τοῦ Μακράκη. Οἱ τοιοῦτοι ὤφειλον νὰ στοχασθῶσιν, ὅτι ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης καὶ ὁ Ἅγ. Ἀμερικῆς ἔχουσι τόσας φροντίδας καὶ τόσας ἄλλας ἀσχολίας, ὥστε νὰ μὴ τοὺς μένῃ καιρὸς νὰ μελετήσωσιν ὅλα τὰ συγγράμματα τοῦ Μακράκη μὲ προσοχήν. Ἀνέγνωσαν μερικὰς ἐπικεφαλίδας, ἢ πρόλογον, ἢ τεμάχια τινὰ καὶ συνέστησαν τὰ βιβλία τοῦ Μακράκη.

Ὁ Τσινοῦκας ἔστειλε καὶ αὐτὸς εἰς τὸν Πατριάρχην Ἀθηναγόραν βιβλίον γέμον πλάνας καὶ κακοδοξίας· ὁ Πατριάρχης εἶδε τὴν ἐπικεφαλίδα, τὴν ἀφιέρωσιν ἴσως καὶ τὸν Πρόλογον καὶ χωρὶς νὰ γνωρίζῃ τί περιέχει ἐντός, συνεχάρη τὸν Τσινοῦκα καὶ τὸν ἐγκωμίασε καὶ ἐκεῖνον καὶ τὰ συγγράμματά του. Οἱ μιαροὶ μασῶνοι συνέταξαν καὶ ἀπέστειλαν δολίως τῷ εὐσεβε-

---

υἱόν του ἡμίθνητον, ὅθεν μετανοήσας καὶ πέμψας ἐπιστολὴν πρὸς τὸν ἅγιον, ἐθεραπεύθη αὐτὸς καὶ ὁ υἱός του ἀνέζησε. Τοιούτου εἴδους σταυροὺς ἔστηνεν ὁ μακάριος Κοσμᾶς διατηρουμένους ἄχρι τῆς σήμερον εἰς Δρόβισνην Λεσινίτζαν, Μουζένα κτλ.

Εἰς Φιλιάταις δ' ἐλθὼν ἦλθον καὶ τοῦρκοι, ἵνα τῆς διδαχῆς αὐτοῦ ἀκούσωσιν, ὁπότε ἐν τῷ θρόνῳ τὸν θεῖον λόγον τοῦ ἁγίου Κοσμᾶ κηρύττοντος, ἔπεσε νεφέλη καὶ ἐκάλυψεν αὐτόν, καθάπερ καὶ τὸν Θεάνθρωπον ἐν τῷ Θαβωρίῳ, ὥστε δὲν ἠδύναντο νὰ βλέπουσιν αὐτὸν παντελῶς, ἤκουον δὲ μόνον τῆς φωνῆς αὐτοῦ καὶ διηγοῦντο εἰς τοὺς ἐκεῖ χριστιανούς, ζητοῦντες νὰ τοὺς εὐλογήσῃ καὶ ποθοῦντες ἵνα ἴδωσιν αὐτόν. Ἐπροδόθησαν δὲ μόνοι των εἰπόντες ὅτι ἦσαν ἁμαρτωλοί, διότι ἅγιον ἄνθρωπον ἦλθον ἐπὶ τούτῳ ἵνα κακοποιήσωσιν. Ἐξομολογηθέντες δὲ καὶ μετανοήσαντες, ἔτυχον τῆς εὐλογίας τοῦ ἁγίου καὶ ἐξημερώθησαν τὰ θηρία ἐκεῖνα, οἱ γνωστοὶ μὲ τὸ ὄνομα Τσάμηδες.

(Ἀκολουθεῖ)

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

στάτῳ Βασιλεῖ ἡμῶν Παύλῳ ἔγγραφον πρὸς ὑπογραφήν. Ὁ Βασιλεὺς ζαλισμένος ἀπὸ τὰς πολλὰς φροντίδας, βιαζόμενος τὸ ὑπέγραψε, χωρὶς νὰ τὸ ἀναγνώσῃ. Τὸ ἔγγραφον τοῦτο ἦτο Βασιλ. Διάταγμα τὸ ὁποῖον συνίστα εἰς ὅλας τὰς μεγαλουπόλεις καὶ τὰς πρωτευούσας τῶν ἐπαρχιῶν νὰ ἱδρυθῶσι μασωνικαὶ στοαί, αἱ ὁποῖαι νὰ συντηρῶνται μὲ χρήματα τῶν Κοινοτήτων, ἐκκλησιῶν καὶ μοναστηρίων. Ἐνόμιζον οἱ θεοκατάρατοι μασῶνοι, ὅτι δι᾿ αὐτοῦ τοῦ τρόπου θὰ ἔκλειον τὰς ἐκκλησίας καὶ ἀντ᾿ αὐτῶν θὰ ἤνοιγον μασωνικὰς στοάς, θὰ ἐκυριάρχουν καὶ θὰ ἐβασίλευον μὲ τὸν μιαρόν των θεὸν τὸν Βεελζεβοὺλ τὸν Μ. Ἀρχιτέκτονα, τὸν ἄρχοντα τοῦ σκότους.

Εὐτυχῶς εὑρέθησαν ζηλωταὶ τῆς πίστεως ἡμῶν καὶ ἐξόχως ὁ ἱεροκήρυξ Αὐγουστῖνος Καντιώτης, οἵτινες διεμαρτυρήθησαν καὶ ἔγραψαν μετὰ παρρησίας διὰ τὸ Βασ. Διάταγμα τῆς μασωνίας καὶ τὸ βιβλίον τοῦ Τσινοῦκα καὶ ἀνεκάλεσεν ὁ μὲν Βασιλεὺς τὴν ὑπογραφήν του, δηλώσας, ὅτι ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ περιεχομένου τοῦ μασωνικοῦ ἐγγράφου ὑπέγραψε καὶ ὅτι δὲν ἀνήκει εἰς τὴν μασωνίαν. Ὁ δὲ Πατριάρχης Ἀθηναγόρας ἐδήλωσεν, ὅτι δὲν ἐγνώριζε οὔτε τὸν Τσινοῦκα, οὔτε τὸ περιεχόμενον τοῦ βιβλίου του.

Οἱ ἀνωτέρω μακρακισταὶ ὤφειλον, νὰ ἔλεγον εἰς τὸν Παναγιώτατον καὶ τὸν Ἅγ. Ἀμερικῆς: Σᾶς προσφέρομεν τὰ βιβλία ταῦτα τοῦ διδασκάλου μας Μακράκη καὶ ἐπειδὴ εἰς αὐτὰ τὰ βιβλία ὑπάρχουν πλάναι καὶ φρονήματα ἐναντία πρὸς τὰ τῶν ἁγίων Πατέρων καὶ τῆς Ἐκκλησίας, παρακαλοῦμεν θερμῶς νὰ διορίσητε ἐπιτροπὴν ἐκ θεολόγων συνετῶν, φρονίμων, ἐγκρατῶν, διακριτικῶν, ἐναρέτων, θεοφοβουμένων, ἀπρὶξ ἐχομένων τῶν πατρικῶν παραδόσεων καὶ ἀπεχομένων πάσης Λατινο-λουθηρο-καλβινικῆς λύμης, παντὸς νεωτερισμοῦ καὶ πάσης ἄλλης ψυχοφθοροποιοῦ αἱρέσεως καὶ κατόπιν θερμῆς προσευχῆς πρὸς τὸν Θεὸν καὶ πατέρα οὐράνιον νὰ καθαρίσουν τὰ συγγράμματα τοῦ διδασκάλου Μακράκη, νὰ συνέλθῃ δὲ Σύνοδος νὰ τὸν καταδικάσῃ ἐπὶ χιλιασμῷ διότι ὅταν τὸν κατεδίκασεν ἡ Ἱερὰ Σύνοδος διὰ τὴν θνητοψυχίαν, τὸ τρισύνθετον καὶ λοιπὰς πλάνας, δὲν εἶχε δημοσιευθῆ ἡ ἑρμηνεία τῆς Ἀποκαλύψεως, εἰς τὴν ὁποίαν καθαρά - καθαρὰ φαίνεται, ὅτι ὁ διδάσκαλός μας ἐφρόνει τὰ τῶν χιλιαστῶν καὶ σὺν αὐτῷ νὰ καταδικάσουν καὶ τοὺς χιλιαστάς, τοὺς πνευματιστάς, τοὺς μασώνους, τοὺς κομμουνιστάς, τοὺς Λαναριστὰς καὶ πᾶσαν ἄλλην αἵρεσιν ἀντιτιθεμένην καὶ ἐναντιουμένην τῷ φρονήματι τῆς Μιᾶς Ἁγίας Καθολικῆς, Ἀποστολικῆς καὶ Ὀρθοδόξου ἡμῶν Ἐκκλησίας.

Τότε θὰ ἦσαν οἱ ἀνωτέρω μακρακισταὶ ὄχι ἔνοχοι, ἀλλὰ ἀξιέπαινοι, θὰ ἀπήλλασσον δὲ καὶ τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην καὶ τὸν Ἅγ. Ἀμερικῆς τῆς ἐξ ἀγνοίας ἐνοχῆς, καθὼς καὶ τοὺς ἀδελφούς μας χριστιανούς, οἵτινες ὅταν θὰ ἴδωσιν, ὅτι ὁ Πατριάρχης συνιστᾷ τὴν ἀνάγνωσιν τῶν βιβλίων τοῦ Μακράκη καὶ ἀναγνώσωσι τὴν ἑρμηνείαν τῆς Ἀποκαλύψεως κεφάλαιον Κ΄ ἔνθα ὁ Μακράκης συμφωνεῖ μὲ τοὺς χιλιαστάς, θὰ πιστεύσωσι καὶ αὐτοὶ καὶ θὰ γίνουν χιλιασταί. Οἱ δὲ χιλιασταὶ ὅταν μάθωσιν ὅτι ὁ Πατριάρχης συνιστᾷ τὰ βιβλία τοῦ Μακράκη, ὅστις ἦτο καὶ χιλιαστής, θὰ παρουσιασθῶσιν εἰς αὐτόν, θὰ τοῦ προσφέρουν τὰ βιβλία των καὶ θὰ τὸν παρακαλέσωσι νὰ συστήσῃ καὶ τὰ ἰδικά των ὅπως καὶ τοῦ Μακράκη, διότι ὅπως καὶ ἐκεῖνος, θὰ τῷ εἴπωσι, καὶ ἡμεῖς πιστεύομεν καὶ παραδεχόμεθα χιλιετῆ βασιλείαν τοῦ Χριστοῦ ἐπὶ τῆς γῆς. Καὶ τότε θὰ στοχασθῶσι μεγάλην των ἐνοχὴν

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

ΟΔΗΓΟΣ
ΤΩΝ ΙΕΡΩΝ ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑΤΩΝ ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΗΣ

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 304)

Νεκρὰ Θάλασσα.

Νοτιοδυτικῶς τῆς Ἱεριχοῦς, καὶ εἰς ἀπόστασιν 40 χιλιομέτρων ἀπὸ τῆς Ἱερουσαλὴμ κεῖται ἡ Νεκρὰ θάλασσα. Συνδυάζεται μὲ τὸ ταξείδιον πρὸς Ἰορδάνην πρὸς εὐκολίαν τῆς ἐπισκέψεως. Ἡ Νεκρὰ θάλασσα ἢ Λίμνη ἀσφαλτῖτις ὠνομάσθη, διότι κανὲν σημεῖον ζωῆς ὑπάρχει μέσα εἰς αὐτήν. Τὸ νερὸ ἔχει χρῶμα πρασινωπὸν καὶ δὲν εἶναι πολὺ διαφανές· εἶναι ὑπερβολικὰ ἁλμυρὸν καὶ ἀφίνει εἰς τὸ στόμα γεῦσιν πικρὰν καὶ ἀειδῆ. Ἐπειδὴ ἔχει μέγα εἰδικὸν βάρος τὰ ἀντικείμενα δὲν βυθίζονται εὔκολα, ὁ ἄνθρωπος δὲ μὲ μικροτάτην προσπάθειαν

καὶ εὐθύνην καὶ τὴν ἀπολογίαν ἐνώπιον τοῦ ἀδεκάστου καὶ ἀπροσωπολήπτου Κριτοῦ κατὰ τὴν Δευτέραν Παρουσίαν, ὅταν ἔλθῃ κρῖναι πᾶσαν τὴν οἰκουμένην καὶ ἀποδοῦναι ἑκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ.

Πρὶν λοιπὸν ἔλθῃ ὁ θάνατος, ὅστις ἐστὶν ἄδηλος καὶ ἡ φοβερὰ ἡμέρα τῆς κρίσεως, παρακαλῶ πάντας τοὺς μακρακιστάς, ὅσοι τυχὸν εἴτε ἐξ ἀπροσεξίας ἢ ἁπλότητος καὶ ἀμαθείας, εἴτε ἐκ πείσματος καὶ ὑπερηφανείας, εἴτε ἐκ προκαταλήψεως καὶ ἀνθρωπολατρείας ἐπλανήθησαν, ἀποσκορακίσωσι τὰς πλάνας τοῦ διδασκάλου Μακράκη, μετανοήσωσι, ἐξομολογηθῶσι καὶ προσέλθωσι τῇ ὑγιαινούσῃ διδασκαλίᾳ τῶν ἁγ. Ἀποστόλων καὶ τῶν ἁγ. Πατέρων τῆς ἁγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας.

Ὡσαύτως παρακαλῶ πάντας τοὺς ἀδελφούς μου χριστιανοὺς νὰ προσέχωμεν εἰς τὰ λόγια τοῦ Κυρίου:

«Προσέχετε, ὅτι ἐγερθήσονται πολλοὶ ψευδόχριστοι καὶ ψευδοπροφῆται καὶ πολλοὺς πλανήσουσι».

Νὰ προσέχωμεν νὰ μὴ πλανηθῶμεν. Νὰ προσέχωμεν νὰ μετανοήσωμεν πάντες, διότι πάντες πταίομεν, πάντες ἁμαρτάνομεν, πάντες εἴμεθα ἁμαρτωλοὶ καὶ περισσότερον πάντων ἐγώ· ὅστις πάντας ὑπερβαίνω τῇ ἁμαρτίᾳ, ἀλλ᾽ οὐκ ἀπογινώσκω ἐμαυτὸν ἐλπίζων εἰς τὸ ἔλεος τῆς εὐσπλαγχνίας τοῦ Θεοῦ.

Νὰ μετανοήσωμεν πάντες, διότι ἐὰν μὴ μετανοήσωμεν θὰ ἀπολεσθῶμεν πάντες. Τὸ γὰρ στόμα Κυρίου ἐλάλησε ταῦτα.

Νὰ μετανοήσωμεν, διότι ἤγγικεν ἡ Βασιλεία τῶν οὐρανῶν. Μετὰ θάνατον καὶ ἐν τῷ Ἅδῃ οὐκ ἔστι μετάνοια.

«Πάτερ οὐράνιε, Πολυέλεε καὶ Πολυέσπλαγχνε, δὸς ἡμῖν μετάνοιαν ἀληθινήν, ἄνοιξον ἡμῖν τὰ σπλάγχνα τῶν οἰκτιρμῶν, τοῦ ἐλέους, τῆς φιλανθρωπίας καὶ τῆς ἀγάπης σου. Ἄνοιξον τὰς πατρικάς σου ἀγκάλας καὶ δέξου ἡμᾶς προσερχομένους, προσπίπτοντας, μετανοοῦντας καὶ αἰτουμένους τὸ παρὰ σοῦ μέγα καὶ πλούσιον ἔλεός σου».

«Γένοιτο Κύριε τὸ ἔλεός σου ἐφ᾽ ἡμᾶς καθάπερ ἠλπίσαμεν ἐπὶ σέ».

Ἔγραφον ἐν τῷ τῆς Ἱερᾶς ἡμῶν Μονῆς μετοχίῳ «Οἱ Ἅγ. Ταξιάρχαι» τῇ 13 Νοεμβρίου κατὰ τὴν μνήμην τοῦ Θ. Χρυσοστόμου, τοῦ ἀπλανοῦς Διδασκάλου καὶ Φωστῆρος τῆς ἁγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας καὶ δευτέρου Κήρυκος τῆς μετανοίας.

Φιλόθεος Ζερβάκος
Ἀρχιμανδρίτης Καθηγούμενος τῆς ἐν Πάρῳ Ἱερᾶς Κοινοβιακῆς Μονῆς Ζωοδόχου Πηγῆς — Λογγοβάρδας.

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

ἐπιπλέει καὶ χωρὶς νὰ γνωρίζῃ νὰ κολυμβᾷ. Ἀλλ' ἀλλοίμονον εἰς ἐκεῖνον ποὺ θὰ βουτήξῃ τὸ κεφάλι του μέσα, θὰ δοκιμάσῃ πολλοὺς πόνους εἰς τὰ μάτια, στόμα, αὐτιὰ καὶ μύτη ἀπὸ τὰς καυστικὰς οὐσίας ποὺ περιέχει εἰς μεγάλην ποσότητα τὸ νερό. Ἡ Νεκρὰ θάλασσα εἶναι λίμνη μήκους 76 χιλ. πλάτους 10—15· ἔχει μέσον βάθος 329 μ. καὶ μέγιστον 399 μ. Εὑρίσκεται 393 μέτρα ὑπὸ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς Μεσογείου καὶ δι' αὐτὸ τὸ θέρος ἡ ἀτμόσφαιρα ἐκεῖ εἶναι θερμοτάτη καὶ ἀποπνικτική.

Εἰς τὴν ἄλλοτε εὔφορον κοιλάδα, τὴν ὁποίαν καλύπτουν τὰ ὕδατα τῆς Νεκρᾶς θαλάσσης ὑπῆρχεν ἄλλοτε ἡ Πεντάπολις. Δηλαδὴ πέντε πόλεις εὐημεροῦσαι τὰ Σόδομα, Γόμορα, Ἄδαμα, Σεβωῒμ καὶ Σεγώρ.

Ἱστορικῶς μανθάνομεν ἀπὸ τὴν ἁγίαν Γραφήν, ὅτι ὁ Λὼτ εἶχεν ἐγκατασταθῆ εἰς τὴν γόνιμον αὐτὴν χώραν ὅπου πρὸ τῆς καταστροφῆς τῶν Σοδόμων καὶ Γομόρων ἦτο ἀληθινὸς Παράδεισος. Ὁ Θεὸς θέλων νὰ τιμωρήσῃ τοὺς κατοίκους διὰ τὴν βρωμερὰν ἁμαρτίαν των καὶ τὰ ἐγκλήματά των, ἔρριψε πῦρ καὶ θεῖον ἐξ οὐρανοῦ καὶ κατέκαυσε τὰς πόλεις αὐτὰς καὶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας ἐν αὐταῖς, τὴν δὲ φλόγα ἡ ὁποία ἀνέβαινεν ὡς καπνός, ἔβλεπεν ὁ Ἀβραὰμ ἀπὸ μακράν. Ἔρευναι γεωλογικαὶ γενόμεναι ἀπὸ διαφόρους ἐπιστήμονας, ἐπιστοποίησε τὴν μεγάλην μεταβολήν, ἡ ὁποία κάποτε ἔγινεν εἰς τὰ μεσημβρινὰ παράλια τῆς Νεκρᾶς θαλάσσης καὶ ὅτι ἡ μεταβολὴ προῆλθεν εἴτε ἀπὸ ἡφαίστειον εἴτε ἀπὸ οὐράνιον πῦρ. Ἡ ἀνάλυσις τοῦ ὕδατος φέρει μεγάλην ποσότητα χλωρίου, νατρίου, μαγνησίου, τιτάνου, βρωμίου κ.λ.π. Ἐργοστάσια πολλὰ παραγωγῆς ἀσφάλτου καὶ ποτάσσης ἔχουν ἱδρυθῆ εἰς τὰ παράλια, ὅπου πολλάκις εὑρίσκονται καὶ ἀρκεταὶ ποσότητες θείου. Ἐρείπια τῶν πόλεων, αἱ ὁποῖαι κατεστράφησαν, δὲν φαίνονται καθόλου. Ὁ ἀρχαῖος γεωγράφος Στράβων ὡς καὶ ὁ Ἰώσηπος, λέγουσιν ὅτι ἐφαίνοντο τὰ ἐρείπια τῶν Σοδόμων εἰς τὴν ἐποχήν των.

Εἰς τὰ μεσημβρινὰ παράλια τῆς Νεκρᾶς θαλάσσης εὑρίσκονται δένδρα μὲ καρποὺς ποὺ ὁμοιάζουν ὡς μῆλα ἢ πορτοκάλια. Οἱ Ἄραβες τὰ ὀνομάζουν (Ἐλ - Ὄσερ) καὶ ἔχουν τὴν παράδοξον ἰδιότητα. Ὅταν ὡριμάσουν μὲ ὡραῖον ἐξωτερικὸν χρῶμα καὶ τὰ ἐγγίσῃ κανείς, σπάζουν μὲ κρότον μεγάλον, εἰς τὰ χέρια μία σκόνη ἀπομένει, φαίνεται ὅτι οἱ καρποὶ εἶναι γεμᾶτοι μὲ ἀέρα μόνον· ὀνομάζονται μῆλα τῶν Σοδόμων. Εἶναι διάφορα ἀπὸ τὰ μῆλα τοῦ Λώτ. Εἶδος λεμονίων μὲ πικρὰν γεῦσιν ποὺ φαίνονται εἰς τὰ παράλια καὶ μάλιστα πρὸς τὸ μέρος τῆς Ἱεριχοῦς.

Μονὴ ἁγ. Θεοδοσίου Κοινοβιάρχου

Εἰς τὸ μέσον σχεδὸν τῆς ὁδοῦ τῆς ἀπὸ τῆς Ἱερουσαλὴμ μέχρι τῆς Μονῆς τοῦ ἁγίου Σάββα, ἀπεχούσης σχεδὸν 3 ὥρας καὶ ἐπὶ ὡραίας τοποθεσίας ὑγιεινοτάτης, ὑπάρχει ἡ Μονὴ τοῦ ἁγίου Θεοδοσίου τοῦ Κοινοβιάρχου. Ὁ ἅγιος Θεοδόσιος ἦτο σύγχρονος ὅλων σχεδὸν τῶν Μεγάλων Παλαιστινῶν Πατέρων Σάββα, Εὐθυμίου, Γερασίμου καὶ Γεωργίου τοῦ Χοζεβίτου. Ὁ Θεοδόσιος ἔκτισε τὴν Μονὴν ἐπὶ τοῦ τόπου ὅπου ὑπάρχει μέγα σπήλαιον ἔχοντος σχῆμα ἐκκλησίας διότι εἰς αὐτὸ τὸ σπήλαιον κατέλυσαν οἱ τρεῖς Μάγοι ἐπὶ μίαν νύκτα ὅτε χρηματισθέντες κατ' ὄναρ μὴ ἀνακάμψαι πρὸς Ἡρώδην δι' ἄλλης ὁδοῦ ἀνεχώρησαν εἰς τὴν χώραν αὐτῶν. Ἐκ τῆς Μονῆς αὐτῆς ἐξῆλθον πολλοὶ πατέρες διακριθέντες ἐπ'

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

ἁγιότητι, μεταξὺ δὲ αὐτῶν καὶ δύο Πατριάρχαι, οἱ ἅγιοι Σωφρόνιος καὶ Μόδεστος, οἱ ὁποῖοι ἀνεδείχθησαν πραγματικοὶ σωτῆρες τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Ἔθνους ἡμῶν.

Λαύρα ἁγίου Σάββα

Εἰς ἀπόστασιν μιᾶς καὶ πλέον ὥρας ἀπὸ τῆς Μονῆς τοῦ ἁγίου Θεοδοσίου καὶ ἀνατολικῶς, εὑρίσκεται ἡ εὐαγής, γεραρά, σεβασμία καὶ μοναδικὴ Μονὴ ἡ τοῦ ἁγίου Σάββα. Εἶναι ἐξαιρετικὸν προσκύνημα καὶ ἁγιώτατον. Ὑπάρχουν δύο ὁδοὶ ἀπὸ τὸ νῦν ἁρμοστεῖον, ὁπότε χρειάζεται νὰ προμηθευθῶμεν ὑποζύγια ἢ ἀπὸ τὴν Βηθλεὲμ δι᾽ αὐτοκινήτου μέχρι τῆς Μονῆς τοῦ ἁγίου Θεοδοσίου. Πλησιάζοντες πρὸς τὴν ἱερὰν Λαύραν βλέπομεν πρὸς τὸν πλησίον λόφον πύργον· χρησιμεύει πρὸς διαμονὴν τῶν γυναικῶν, διότι εἰς τὴν Μονὴν δὲν ἐπιτρέπεται ἡ εἴσοδος εἰς γυναῖκας. Πλησίον τῆς Μονῆς συναπτῶς εἶναι ὁ Πύργος τοῦ Ἰουστινιανοῦ. Εἰσερχόμεθα διὰ πύλης μικρᾶς σιδηρᾶς εἰς τὴν Μονήν. Διερχόμενοι ἀπὸ δύο ἄλλας ἀκόμη πύλας σιδηρᾶς, εὑρισκόμεθα εἰς τὸ προαύλιον τῆς ἐκκλησίας. Ἐντὸς αὐτοῦ ἀντικρὺ καὶ πρὸς δυσμὰς τῆς ἐκκλησίας, εὑρίσκεται ὁ τάφος Σάββα τοῦ Ἡγιασμένου ἐντὸς μικροῦ κουβουκλίου, ἔχοντος τροῦλλον. Τὸ κουβούκλιον αὐτὸ εἶναι ἐπεσκευασμένον μὲ μάρμαρα κόκκινα καὶ ἄσπρα. Ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ ἁγίου εἶναι εἰς σχῆμα ἀνθρώπου ἡ εἰκὼν τῆς Κοιμήσεως· ἄνωθεν ἑτέρα εἰκὼν ὁμοία ἀρχαία, καὶ πρὸς ἀνατολὰς ἀρχαιοτάτη εἰκὼν καὶ ὡραιοτάτη τοῦ ἁγίου. Πέριξ δὲ ἐπὶ τῶν τοίχων εἰκόνες ὁσίων Πατέρων ἀσκησάντων ἐν τῇ Μονῇ ταύτῃ. Κάτωθεν τοῦ προαυλίου ὑπάρχει τὸ κοιμητήριον τῶν Πατέρων. Ὁ προσκυνητὴς πρέπει νὰ ἐρωτήσῃ τοὺς Πατέρας.

Ἡ ἐκκλησία τιμᾶται ἐπ᾽ ὀνόματι τοῦ Εὐαγγελισμοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Σάββα. Εἶναι ἀρχαιοτάτη, ὡραιοτάτη καὶ περικαλλεστάτη ἀρχιτεκτονικῶς. Ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ καὶ ἐπὶ τοῦ εἰκονοστασίου δεξιὰ εὑρίσκεται μία εἰκὼν τοῦ ἁγίου Σάββα ἀρχαιοτάτη καὶ αἱ ἅγιαι κάραι τῶν ἁγίων Ξενοφῶντος καὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ Ἀρκαδίου καὶ Ἰωάννου. Τὸ λείψανον τοῦ ἁγίου ὅμως δὲν ὑπάρχει, τὸ παρέλαβον οἱ Φράγκοι καὶ τὸ μετέφερον εἰς Βενετίαν εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ ἁγίου Μάρκου ὅπου ὑπάρχει ἕως σήμερον. Ἀπέναντι τοῦ τάφου εἶναι σπήλαιον τὸ ὁποῖον ὁ ἅγιος Σάββας μετέβαλεν εἰς ἐκκλησίαν καὶ εἰς μνήμην τοῦ ἁγίου Νικολάου· περιέχει τὰ λείψανα τῶν Πατέρων, οἱ ὁποῖοι ἐφονεύθησαν ἀπὸ τοὺς Σαρακηνοὺς κατὰ τὸν Ζ΄ αἰῶνα.

Πρὸς τὴν Νότιον ἄκραν τῆς Λαύρας ἐπὶ ὑψηλῶν καὶ ἀποκρήμνων βράχων, ὑπάρχει καὶ ἄλλο σπήλαιον ὅπου ὁ ἅγιος Σάββας διέμενεν ὡς ἀσκητὴς ἐπὶ 50 χρόνια μὲ μόνην συναναστροφὴν ἑνὸς λέοντος. Πρὸς τὴν βόρειον ἄκραν εὑρίσκεται φυτευμένη χουρμαδιά, τῆς ὁποίας οἱ καρποὶ ἔχουν θαυματουργικὰς ἰδιότητας. Πρὸς τὰ δυτικὰ εἶναι τὸ παρεκκλήσιον καὶ τὸ σπήλαιον τοῦ πατρὸς τῆς Δογματικῆς Θεολογίας Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ, ὅπου ὁ θεῖος Πατὴρ ἔγραψε τοὺς ἐξαισίους ἐκκλησιαστικοὺς ὕμνους. Πολλὰ καὶ διάφορα ὡς καὶ θαυμασία παλαιὰ βιβλιοθήκη ὑπάρχουσιν εἰς τὴν Λαύραν. Τὸ ἁγίασμα τοῦ ἁγίου, τὰ κελλία Ξενοφῶντος καὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ Ἀρκαδίου καὶ Ἰωάννου, τὸ κελλίον τῆς Μητρὸς τοῦ ἁγίου ἁγίας Σοφίας, τὸ βουνὸ τῆς Θεοτόκου καὶ ἄλλα. Ἡ ἐπίσκεψις τῆς ἁγίας Λαύρας ἐπιβάλλεται διὰ τὸν προσκυνητήν, ἀποτελεῖ μίαν ἐκ τῶν ὡραιοτέρων καὶ συγκινητικωτέρων ἐπισκέψεων (περιπετειῶν) τοῦ βίου του. (Ἀκολουθεῖ)

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

ΕΚ ΤΩΝ ΠΟΛΛΩΝ ΘΑΥΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΕΝ ΑΓΙΟΙΣ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΤΟΥ ΕΝ ΜΥΡΟΙΣ ΤΟΥ ΘΑΥΜΑΤΟΥΡΓΟΥ

Ἱστοροῦμεν ἐδῶ δύο

(Ἐκ τῆς χειρογράφου βιβλιοθήκης ἱερομ. Εὐθυμίου Ἁγιορείτου τοῦ Κρητὸς)

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 315 τοῦ κα' ἔτους).

Δεύτερον

Διήγησις περὶ τῆς ἀνακομιδῆς τοῦ Λειψάνου τοῦ θαυματουργοῦ Νικολάου ἀπὸ τὰ Μῦρα εἰς πόλιν Μπάρι τῆς Ἰταλίας.

(Μεταγλωττισθεῖσα ἐκ τῆς Σλαβικῆς).

Ἐν τοῖς χρόνοις τοῦ εὐσεβεστάτου βασιλέως τῶν Ρωμαίων Ἀλεξίου τοῦ Κομνηνοῦ, Πατριαρχοῦντος Κωνσταντινουπόλεως Νικολάου, ἐγένετο καταδρομὴ τῶν Ἀγαρηνῶν κατὰ τῶν χριστιανῶν, οἵτινες αἰχμαλωτίζοντες καὶ φονεύοντες ὅσους χριστιανοὺς καὶ ἂν εὕρισκον, ἐρήμωσαν δὲ ὅλας τὰς πόλεις ἕως τὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ Ἀντιόχειαν. Τότε καὶ τὰ Μῦρα τῆς Λυκίας ὅπου τὸ πάνσεπτον Λείψανον τοῦ θαυματουργοῦ Νικολάου εὑρίσκετο, κατερήμωσαν διὰ τὰς ἁμαρτίας τῶν χριστιανῶν, Θεοῦ παραχωρήσει. Ἔμεινε δὲ μόνον ἡ Ἐκκλησία τῆς Μητροπόλεως προμηθείᾳ τοῦ ἁγίου. Διὰ τοῦτο εὐδόκησεν ὁ Κύριος νὰ κατατεθῶσι τὰ λείψανα τοῦ ἁγίου.

Ἔγινε δὲ ἡ ἀνακομιδὴ τοιουτοτρόπως. Πόλις τῆς Ἰταλίας εὑρίσκεται καλουμένη Μπάρ, εἰς τὴν ὁποίαν ἦτον εἷς ἱερεὺς εὐλαβὴς καὶ σεβάσμιος, εἰς τὸν ὁποῖον ἐφάνη τὴν νύκτα ὁ ἅγιος Νικόλαος καὶ λέγει του· ἐγερθεὶς εἰπὲ εἰς τὸν λαὸν καὶ εἰς τὸν κλῆρον τῆς ἐκκλησίας, νὰ ὑπάγουν εἰς τὰ Μῦρα τῆς Λυκίας, νὰ σηκώσουν ἐκεῖθεν τὰ Λείψανά μου, καὶ νὰ τὰ μεταθέσουν εἰς ταύτην τὴν πόλιν, διότι δὲν ὑποφέρω πλέον νὰ εὑρίσκωμαι εἰς τόπον ἔρημον, οὕτω γὰρ εὐδόκησεν ὁ Κύριός μου. Ὁ δὲ ἱερεὺς ἐγερθείς, ἐλθὼν εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ἐδιηγήθη τὰ ὁραθέντα εἰς ὅλους.

Οἱ δὲ ἀκούσαντες ἐχάρησαν μεγάλως· καὶ ἐν τῷ ἅμα ἡτοίμασαν κάτεργα τρία, ἐκλέξαντες καὶ ἄνδρας ἐπισήμους καὶ ἔστειλαν ὁμοῦ μὲ ἱερεῖς καὶ διακόνους. Ἐγέμισαν δὲ τὸ πλοῖον σῖτον διὰ νὰ φαίνωνται ὡς πραγματευταί. Καὶ πλεύσαντες ἀκινδύνως, ἦλθον πρῶτον εἰς τὴν Ἀντιόχειαν, ὅπου τὸ σιτάρι καλῶς πωλήσαντες κατὰ τὴν συνήθειαν τῶν πραγματευτῶν, ἠγόρασαν ἄλλα εἰδίσματα. Ἔπειτα ἀκούσαντες ἀπὸ ἄλλους πραγματευτὰς Βενετσάνους, ὅπου ἔτυχον καὶ ἤλθασιν ἀρχήτερα, ὅτι καὶ ἐκεῖνοι εἶχασι βουλὴν νὰ ἀπέλθωσιν εἰς τὴν Λυκίαν καὶ εἰς τὰ Μῦρα διὰ νὰ λάβωσι τὸ Λείψανον τοῦ ἁγίου Νικολάου, ἔσπευσαν οὗτοι νὰ προλάβωσιν ἀπὸ ἐκείνους. Καὶ ταχύναντες ἔπλευσαν, καὶ Θεοῦ βοηθείᾳ ὁ ἄνεμος ἦτον ἰδικός τους, ἔφθασαν εἰς τὸν λιμένα τῆς Λυκίας.

Ἐξελθόντες δὲ ἐκ τοῦ πλοίου, ἔλαβον μεθ' ἑαυτῶν καὶ ἅρματα, φοβούμενοι μήπως καὶ τοὺς ἐμποδίσωσι τινές. Καὶ ἐλθόντες εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ ἁγίου εὗρον ἐκεῖ τέσσαρας Μοναχούς, τοὺς ὁποίους ἠρώτησαν ποῦ ἦτον ὁ τάφος τοῦ ἁγίου νὰ προσκυνήσωσιν. Οἱ δὲ Μοναχοὶ ἔδειξαν αὐτοῖς τὸν τάφον τοῦ ἁγίου, ὁ ὁποῖος ἦτον ὑπὸ τὸ ἔδαφος τῆς ἐκκλησίας. Σκάψαντες δὲ τὸ ἔδαφος, εὔγαλαν χῶμα πολύ, καὶ εὗρον τὴν ἱερὰν θήκην μὲ

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

τὸ ἅγιον Λείψανον, τὴν ὁποίαν ἀποσκεπάσαντες, εἶδον καὶ ἦτον πλήρης ἀπὸ μῦρον εὐῶδες, ἐκ τῶν ἱερῶν λειψάνων ἀναβλύζον. Καὶ τὸ μὲν μῦρον εὐκαίρωσαν εἰς ἀγγεῖα, τὸ δὲ Λείψανον περιχαρῶς λαβόντες χερσὶ τῶν ἱερέων, ἔφερον εἰς τὰ κάτεργα καὶ ἀποθέσαντες αὐτὸ ἐντίμως, συνῆλθον καὶ οἱ δύο Μοναχοί, οἱ δὲ ἄλλοι δύο ἔμειναν εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου.

Μὲ τοιαύτην λοιπὸν πραγματείαν, ἔλαβον τὸν θησαυρὸν τοῦ Λειψάνου ἐν μηνὶ Ἀπριλίου πρώτῃ καὶ κινήσαντες μὲ ἄνεμον ἐπιτήδειον, εἰς ὀλίγας ἡμέρας μηνὶ Μαΐῳ ἐνάτῃ ἔφθασαν εἰς τὴν Μπάρ. Ὁ δὲ λαὸς τῆς πόλεως ἰδόντες τὴν πρὸς αὐτοὺς παρουσίαν τοῦ ἁγίου Λειψάνου, Σαββάτῳ ἑσπέρας, εὐθὺς μὲ Ἐπισκόπους καὶ ἱερεῖς καὶ μοναχοὺς καὶ ὅλον τὸν κλῆρον, ἤλθασιν εἰς ὑπάντησιν, ὅλοι σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις, πᾶς ὁ λαὸς μετὰ θυμιαμάτων καὶ λαμπάδων, ψάλλοντες ᾠδὰς τῷ τοῦ Χριστοῦ ἱεράρχῃ. Τότε λαβόντες τὸν πολύτιμον θησαυρόν, ἀπέθεσαν εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ τιμίου Προδρόμου τῇ δεκάτῃ Μαΐου. (διὰ τοῦτο οἱ Ρῶσσοι τὴν 9ην Μαΐου ἑορτάζουσιν αὐτὴν τὴν ἀνακομιδὴν τοῦ ἁγίου, ὡς Σλαβιστὶ εὑρίσκεται γεγραμμένη).

Πολλὰ δὲ θαύματα ἔγιναν τότε ἀπὸ τὸ ἅγιον Λείψανον, χωλοὶ καὶ τυφλοί, κωφοὶ καὶ δαιμονιζόμενοι ἐθεραπεύθησαν, καὶ ἀπὸ πᾶσαν ἄλλην ἀσθένειαν κρατούμενοι ἐλάμβανον τὴν ἴασιν, μόνον ὡς ἤγγιζον εἰς τὸ Λείψανον τοῦ ἁγίου. Ὥστε τὴν μὲν δευτέραν ἡμέραν ἔγινεν ὁ ἀριθμὸς τῶν θεραπευθέντων ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν τεσσαράκοντα ἑπτά, τὴν δὲ τρίτην εἰκοσιδύο· τὴν τετάρτην εἴκοσι ἐννέα· τὴν πέμπτην ἰατρεύθη εἷς ἄνθρωπος κωφὸς καὶ βουβός, πέντε χρόνους ἔχων εἰς τὴν ἀσθένειαν. Ἔπειτα ἐφάνη ὁ ἅγιος εἰς ὀπτασίαν ἑνὸς Μοναχοῦ ἐναρέτου καὶ λέγει του. Ἰδοὺ Θεοῦ εὐδοκίᾳ ἦλθον εἰς τὴν πόλιν ταύτην, ἐν ἡμέρᾳ Κυριακῇ, ὥρᾳ ἐνάτῃ καὶ εἰς τὴν αὐτὴν ὥραν ἔδωκα τῇ τοῦ Θεοῦ χάριτι ἴασιν εἰς ἕνδεκα ἀνθρώπους. Ταύτην τὴν ὀπτασίαν ἐδιηγεῖτο ὁ Μοναχὸς εἰς ὅλους. Ἀλλὰ καὶ μετὰ ταῦτα καθ᾿ ἑκάστην ἡμέραν δὲν ἔπαυον θαυμασίως τὰ ἰάματα, καὶ ἕως καιροῦ ὅπου ὠρθοδοξοῦσαν οἱ τῆς πόλεως ἐκείνης ἄνθρωποι ἐγίνοντο θεραπεῖαι.

Βλέποντες δὲ τὰ θαυμάσια ὁ λαός, ὡς ἐκ πηγῆς βλύζοντα ἀλείπτως, ἔκτισαν ἐκκλησίαν μεγάλην εἰς ὄνομα τοῦ ἁγίου· εἶτα κατεσκεύασαν θήκην ἀργυρᾶν μὲ λίθους τιμίους, καὶ περιχρυσώσαντες αὐτήν, μετὰ τρεῖς χρόνους τῆς ἀνακομιδῆς ἀπὸ τὰ Μῦρα, συναχθέντες οἱ Ἀρχιερεῖς καὶ Ἐπίσκοποι τῶν πέριξ πόλεων μετὰ τῶν κλήρων αὐτῶν, ἐποίησαν σεπτὴν μετάθεσιν τοῦ ἁγίου Λειψάνου εἰς τὴν νεοκτισθεῖσαν ἐκκλησίαν ἐπ᾿ ὀνόματι τοῦ ἁγίου τὴν αὐτὴν ἡμέραν ὅπου καὶ πρῶτον ἀπὸ τὰ Μῦρα ἐφέρθη εἰς τὴν Μπάρ, ἤτοι ἐνάτῃ Μαΐου. Καὶ οὕτως ἔθεσαν τὸ ἅγιον Λείψανον εἰς τὴν ἀργυρᾶν θήκην ἔνδον τοῦ θυσιαστηρίου. Τὴν δὲ παλαιὰν θήκην ὅπου εἶχε τὸ ἅγιον Λείψανον, τὴν ἔθεσαν εἰς τὸ Καθολικόν, μικρὸν μέρος τοῦ ἁγίου Λειψάνου, χάριν προσκυνήσεως πάντων τῶν προσιόντων· καὶ ἔκτοτε ἐπεκράτησε συνήθεια νὰ ἑορτάζεται ἡ ἀνακομιδὴ τοῦ ἁγίου Λειψάνου τὸν Μάϊον μῆνα.

Οὐ μόνον δὲ εἰς τὴν Μπὰρ ἐκείνην πόλιν τῆς δύσεως, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ βασίλειον τῆς Ρωσσίας, καὶ εἰς τὴν Βουλγαρίαν κατ᾿ αὐτὴν τὴν ἡμέραν εὐσεβῶς πανηγυρίζεται ἡ ἀνακομιδή, καὶ μάλιστα τότε ἡ Ρωσσία οὖσα νεοφώτιστος, πολλῶν θαυμάτων ἠξιώθη ἀπὸ τὸν ἅγιον.

Μετὰ δὲ παρέλευσιν τινῶν χρόνων, ἐφάνη ὁ ἅγιος ἐν ὁράματι εἰς Μοναχόν τι-

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

ΠΑΝ. Ι. ΚΑΒΒΑΔΑ

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΚΥΨΕΛΗ

Ἤτοι συλλογὴ ρητῶν, ἀποφθεγμάτων πολλῶν καὶ διαφόρων σοφῶν, λογίων, ἀσκητῶν, ἀναχωρητῶν, ἁγίων καὶ ἐπιφανῶν ἀνδρῶν, ἅτινα παρακινοῦσι πρὸς μετάνοιαν καὶ εἰς τὴν κατὰ Θεὸν πολιτείαν

—Ὁ Θεὸς δὲν ἀποστρέφεται τόσον τοὺς ἁμαρτάνοντας, ὅσον ἐκείνους οἱ ὁποῖοι δὲν συστέλλονται μετὰ τὴν ἁμαρτίαν.
(Χρυσόστομος)

—Πέλαγος ἐστὶ τεταμένον ὁ παρὼν βίος. (Χρυσόστομος)

—Ἕκαστον πάθος ὅταν ἐπικρατῇ τῆς ψυχῆς, τύραννος ἡμῶν γίνεται τοὺς λογισμοὺς δουλωσάμενον.
(Γρηγόριος Νύσσης)

—Ἂν δὲν συγχωρῇς τὰ ἐλαττώματα τοῦ φίλου σου, προδίδεις τὰ ἰδικά σου.
(Εὐφραὶμ Σῦρος).

—Ὅσον τὸ σῶμα θάλλει τοσοῦτον ἡ ψυχὴ λεπτύνεται, καὶ ὅσον τὸ σῶμα λεπτύνεται τοσοῦτον ἡ ψυχὴ θάλλει.
(Ὅσιος Δανιήλ)

—Οὐκ ἐν πλήθει δυνάμεως νίκη πολέμου ἐστίν, ἀλλ᾿ ἡ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἰσχύς.
(Α΄ βιβλ. Μακκαβαίων γ΄ 19)

—Ἴθι πρὸς τὸν μύρμηκα, ὦ ὀκνηρέ, καὶ ζήλωσον ἰδὼν τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ, καὶ γενοῦ ἐκείνου σοφώτερος.
(Σολομῶντος Παροιμίαι)

—Ἀρχὴ μὲν πίστις, τέλος δὲ ἀγάπη. Τὰ δὲ δύο ἐν ἑνότητι γενόμενα Θεός ἐστιν. (Ἰγνάτιος Θεοφόρος)

—Ἀκρασία μοι ἔοικε πᾶν τὸ περιττὸν καὶ ὑπὲρ τὴν χρείαν καὶ ταῦτα πεινόντων ἄλλων καὶ δεομένων τῶν ἐκ τοῦ αὐτοῦ πηλοῦ καὶ κράματος ὄντων.
(Γρηγόριος)

—Αὐτὸς ὁ Κύριος δίδωσι πάντα τὰ ἀγαθά, καὶ ὃν ἐὰν θέλῃ, ταπεινοῖ καθὼς βούλεται. (Τωβὶτ δ΄ 19)

—Καιρὸς ὕβρεώς σοι πάρεστιν; ἀγόρασον τῇ μακροθυμίᾳ τὸν τῆς ὕβρεως καιρόν. Καιρὸς ἀτιμίας; τῇ ἀνεξικακίᾳ ἀγόρασον τὸν καιρὸν καὶ κέρδισον. Καὶ πάντα τὰ ἐναντία, ἐὰν θέλωμεν, κέρδη γίνονται ἡμῖν. (Θεόφιλος Ἀλεξανδρείας)

—Οὐ βραδύνει ὁ Κύριος ὥς τινες βραδύτητα ἡγοῦνται, ἀλλὰ μακροθυμεῖ εἰς ἡμᾶς, μὴ βουλόμενος τινὸς ἀπολέσθαι, ἀλλὰ πάντας εἰς μετάνοιαν χωρῆσαι.
(Β΄ Πέτρ. γ΄ 9)

—Σπεῖραι τὴν ἐλεημοσύνην ἐν ταπεινώσει καὶ θερίσῃς ἔλεον ἐν τῇ κρίσει.
(Ἰσαὰκ Σῦρος)

—Ὁ γὰρ ἐλεῶν τὸν πτωχόν, τὸν Θεὸν ἔχει μεριμνῶντα περὶ αὐτοῦ.
(Ἰσαὰκ ὁ Σῦρος)

—Οἱ ἐν πειρασμοῖς διάγοντες, οὐδέποτε παραχωροῦνται ὑπὸ τῆς προνοίας, ἐλθεῖν εἰς τὰς χεῖρας τῶν δαιμόνων.
(Ἰσαὰκ ὁ Σῦρος)

—Σιωπὴ καὶ ἡσυχία εἶμεν τῇ τῶν πατέρων. Ἥμαρτες; ἡσύχασον καὶ ἐπίγνωθι καθ᾿ ἑαυτὸν τί πέπραχας. Καὶ μετὰ τὴν ἐπίγνωσιν μετανόει ἐφ᾿ οἷς ἥμαρτες.
(Ἰσαὰκ ὁ Σῦρος)

—Οὐ δυνατὸν χωρὶς παραχωρήσεως τῶν πειρασμῶν γνῶναι ἡμᾶς τὴν ἀλήθειαν. Ὅλα τὰ ἀγαθὰ καὶ τὰ κακὰ τὰ συμβαίνοντα τῇ σαρκὶ ἐνύπνια λογίζου εἶναι. Οὐκ ἐν τῷ θανάτῳ μόνῳ ἔχεις λυθῆναι ἐξ αὐτῶν, ἀλλὰ πολλάκις πρὸ τοῦ θανάτου καταλιμπάνουσί σε καὶ ἀπέρχονται. Ἐὰν δέ τινα ἐξ αὐτῶν ἔχουσι τινὰ κοινωνίαν ἐν τῇ ψυχῇ σου, αὐτὰ νόμιζε ἔχειν κτήματά σου, εἰς τὸν αἰῶνα τοῦτον καὶ εἰς τὸν μέλ-

---

να καὶ τοῦ εἶπε, νὰ βάλουν τὰ Λείψανα τοῦ ἁγίου, ὑποκάτω τῆς ἁγίας Τραπέζης εἰς τὸ ἅγιον Βῆμα, ὃ καὶ ἐγένετο, καὶ ἐπέθηκαν ἐκεῖ κατὰ τὸν λόγον τοῦ ἁγίου, μῦρον ἀεὶ ἀναβλύζοντα, καὶ ἀποδίδον τὰ ἰάματα τοῖς προσερχομένοις μετὰ πίστεως.
(Ἀκολουθεῖ)

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

λοντα μετὰ σοῦ ὑπάγουσι. Καὶ ἐὰν ὦσι καλὰ εὐφραίνου καὶ εὐχαρίστησε τὸν Θεὸν ἐν τῇ διανοίᾳ σου, ἐὰν δὲ ὦσι κακὰ στέναξον καὶ ζήτησον τὴν ἀπαλλαγὴν ἐξ αὐτοῦ ἐν ὅσῳ εἶ ἐν τῷ σώματι.

('Ισαὰκ ὁ Σῦρος)

—Παραβίασαι σεαυτὸν μιμήσασθαι τὴν ταπείνωσιν τοῦ Χριστοῦ, ἵνα μᾶλλον ἐξαφθῇ τὸ πῦρ τὸ ἐν σοί, παρ' αὐτοῦ καταβληθέν.

— Μεγάλη δύναμις ἡ μικρὰ πολιτεία καὶ ἀεὶ διαμένουσα, καὶ σταγὼν ἁπαλὴ διαμένουσα, τὴν σκληρὰν πέτραν κοιλαίνει.

—'Εὰν μὴ ἔχῃς καρδίαν καθαράν. ἔχε κἂν στόμα καθαρόν, ὡς ὁ μακάριος 'Ιωάννης ὁ Σῦρος εἶπεν.

('Ισαὰκ τοῦ Σύρου).

—Ἡ ὁδὸς τοῦ Θεοῦ, σταυρὸς καθημερινὸς ἐστί. Οὐδεὶς γὰρ ἐν τῷ οὐρανῷ ἀνῆλθε μετὰ ἀνέσεως.

—Ὅταν θέλεις ἀρχὴν ποιήσασθαι καλῆς ἐργασίας, πρῶτον ἑτοίμασον σαὐτὸν πρὸς τοὺς πειρασμούς. Ἔθος γὰρ ἐστὶ τῷ ἐχθρῷ, ὅταν ἴδῃ τινὰ μετὰ θερμῆς πίστεως ἀρξάμενον ἀγαθῆς πολιτείας, προσυπαντᾷ αὐτῷ ποικίλοις καὶ φοβεροῖς πειρασμοῖς, ἵνα εἰς φόβον ἐλθὼν ψυγήσοιτο τῆς καλῆς προαιρέσεως καὶ οὐδαμῶς προσεγγίσῃ τῇ θεαρέστῳ ἐργασίᾳ. Οὐχ ὅτι τοιαύτην ἔχει τὴν δύναμιν ὁ ἀντικείμενος, συγχωρεῖται ὅμως ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, ὡς ἐπὶ τὸν δίκαιον 'Ιὼβ μεμαθήκαμεν. Σὺ οὖν ἑτοίμασον σαὐτὸν ἀνδρείως ἀπαντῆσαι τοῖς πειρασμοῖς τοῖς ἐπαγομένοις ταῖς ἀρεταῖς, καὶ τότε τῆς ἐργασίας ἄρξαι. Εἰ γὰρ μὴ εὐτρεπισθῇς πρὸς τὴν τῶν πειρασμῶν ἀπάντησιν, τῆς τῶν ἀρετῶν ἐργασίας ἀπόσχου.

—Αἱ τοῦ Θεοῦ ἐντολαὶ ὑπὲρ πάντας τοὺς θησαυροὺς τοῦ κόσμου, καὶ ὁ ταύτας κτησάμενος ἐντὸς αὐτῶν εὑρίσκει τὸν Θεόν.

—Τὸν φοβούμενον τὰς ἁμαρτίας, ὁ Κύριος διαφυλάττει τὰ διαβήματα, καὶ ἐν καιρῷ ὀλισθήματος προφθάσει αὐτὸν τὸ τοῦ Θεοῦ ἔλεος.

—Σπεῖραι τὴν ἐλεημοσύνην ἐν ταπεινώσει καὶ θερίσῃς ἔλεον ἐν τῇ κρίσει.

—'Εν οἷς ἀπώλεσας τὸ ἀγαθόν, ἐν αὐτοῖς πάλιν κτῆσαι αὐτό. 'Οβολὸν χρεωστεῖς τῷ Θεῷ, οὐ δέχεται ἐκ σοῦ ἀντ' αὐτοῦ μαργαρίτην. Οἷον τὴν σωφροσύνην ἀπώλεσας, οὐ δέχεται ἐκ σοῦ ἐλεημοσύνην ὁ Θεός, σοῦ ἐπιμένοντος τῇ πορνείᾳ. Διότι τὸν ἁγιασμὸν τοῦ σώματος θέλει ἀπὸ σοῦ. Καὶ πᾶν ἀρρώστημα τοῖς οἰκείοις φαρμάκοις θεραπεύεται.

—Ὁ μὴ μακρύνων ἑαυτὸν τῶν αἰτίων τῶν παθῶν ἑκουσίως, ἀκουσίως ὑπὸ τῆς ἁμαρτίας ἀνθέλκεται.

—Παρὰ ἀνθρώποις τίμιος ὁ πλοῦτος, παρὰ δὲ Θεῷ ψυχὴ τεταπεινωμένη.

—Μὴ ἀμελήσῃς ὅταν μικρόν σοι φαίνηται τὸ ἐλάττωμα, ἐπεὶ ὕστερον εὑρήσεις αὐτὸ δεσπότην ἀπάνθρωπον καὶ ὡς παῖς δέσμιος ἔμπροσθεν αὐτοῦ δραμῇ. Ὁ δὲ ἐξ ἀρχῆς κατὰ τοῦ πάθους ἀνταγωνιζόμενος, ταχέως αὐτοῦ κατακυριεύσει.

—Μὴ πιστεύσῃς σεαυτῷ ὅτι δυνατὸς εἶ, ἕως ἂν πειρασθῇς, καὶ εὕρῃς σεαυτὸν ἀναλλοίωτον.

—Ἡ πρόνοια τοῦ Θεοῦ φανεροῦται, ὅταν εἰς πειρασμὸν μέγαν εἰσέλθῃ τις ὑπὲρ τοῦ Θεοῦ. Τότε γὰρ ταύτης αἰσθάνεται ὡσανεὶ τοῖς σωματικοῖς ὀφθαλμοῖς ὁρῶντες αὐτὴν ἕκαστος, κατ' ἀναλογίαν καὶ αἰτίαν τοῦ συμβαίνοντος πειρασμοῦ.

—'Εκτὸς ἐπιπόνου ἀναγνώσεως τὴν λεπτότητα τῶν λογισμῶν οὐ γνώσεται, καὶ ἐκτὸς γαλήνης τῶν λογισμῶν, ὁ νοῦς ἐν ἀποκρύφοις μυστηρίοις οὐ κινηθήσεται, καὶ ἐκτὸς τῆς διὰ πίστεως πεποιθήσεως τῷ Θεῷ, οὐ δύναται ἡ ψυχὴ μετὰ θάρσους κατατολμῆσαι τῶν πειρασμῶν.

—Ὁ ἐλεῶν πτωχόν, τὸν Θεὸν ἔχει με-

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

Γέρ. Παντελεήμονος Λαυριώτου

ΕΡΩΤΑΠΟΚΡΙΣΕΙΣ ΚΑΤ' ΕΚΛΟΓΗΝ [1]

Ἐρώτησις. λδ'. Τί ἄρα μεῖζον, ἱερωσύνη ἢ τὸ σχῆμα τοῦ Μοναχοῦ;

Ἀπόκρισις. Κατὰ μὲν τὴν τάξιν μεῖζον ἡ ἱερωσύνη τοῦ μοναχικοῦ σχήματος ὑπὲρ λόγον. Τὰ γὰρ ἔργα ταύτης ἔργα Θεοῦ καὶ χωρὶς τῆς ἱερωσύνης, οὐ χριστιανός τις, οὐδὲ ἁγιασμὸν ἔχων, οὐδὲ Θεοῦ κοινωνῶν. Μείζων δὲ πάλιν ἡ μοναχικὴ τάξις τοῦ κατὰ κόσμον ἱερέως, ὡς φησὶν Διονύσιος, οὐ κατὰ τὴν ἱερωσύνην, ἀλλὰ κατὰ τὸν βίον. Διὸ καὶ ὁ μοναχὸς ἱερεὺς ὤν, ὑπέρτερος τοῦ κατὰ κόσμον ἐστὶν ἱερέως καὶ μοναχὸς δὲ ἁπλῶς, ὑπέρτερος τοῦ κατὰ κόσμον ἱερέως, οὐ κατὰ τὴν ἱερωσύνην ὡς ἔφημεν. Αὕτη γὰρ Θεοῦ ἔργον, ἀλλὰ κατὰ τὸν βίον. Καὶ τὸν ὑψηλότερον τῷ βίῳ μοναχὸν εὐλογεῖ καὶ ἁγιάζει πάντοτε ὁ ἱερεύς. Διὸ καὶ Ἀντώνιος ὁ μέγας ὑπέκυπτε καὶ τὴν κεφαλὴν ὑπέκλινεν οὐ μόνον ἐπισκόποις, ἀλλὰ καὶ παντὶ κληρικῷ. Καὶ πᾶς οὖν ἱερεὺς ὡς τὴν μεγάλην ἔχων ἀξίαν, ἁγίως πολιτευέσθω καὶ μᾶλλον ἀγωνιζέσθω κατὰ μοναχοὺς ζῆν, ἢ καὶ μοναχὸς γενέσθαι κατὰ καιρὸν σπουδαζέτω.

Ἐρώτ. λς'. Εἰ Ἀρχιερεύς, ὁμοίως Πατριάρχης, Μητροπολίτης τε καὶ Ἐπίσκοπος, πῶς διαφορὰ ἐν αὐτοῖς καὶ πῶς ὑπερέχει εἷς τοῦ ἑτέρου;

Ἀπόκρ. Ὁ Πατριάρχης Μητροπολίτου ἢ Μητροπολίτης Ἐπισκόπου κατὰ χάριν καὶ ἐνέργειαν τῆς ἀρχιερωσύνης οὐδεμίαν ἔχει διαφοράν. Τὰ αὐτὰ γὰρ ἐνεργεῖ καὶ δύναται ἕκαστος, κατὰ δὲ τὴν τάξιν τοῦ θρόνου καὶ τὴν ἀρχὴν καὶ τὸν τῆς ὑποταγῆς λόγον καὶ τὴν εἰς τοὺς ὑπ' αὐτὸν τελοῦντας πρόνοιαν, ὁ μὲν Πατριάρχης πατήρ ἐστι πάντων καὶ κεφαλή, τούς τε Μητροπολίτας καὶ Ἀρχιεπισκόπους χειροτονῶν καὶ ἀνακρίνων σὺν τῇ ἱερᾷ Συνόδῳ καὶ πάντοτε φροντίζειν ὀφείλων τῶν ὑπ' αὐτόν. Ὁ δὲ Μητροπολίτης πατήρ ἐστι πάλιν καὶ κεφαλὴ τῶν Ἐπισκόπων αὐτοῦ καὶ τῶν κληρικῶν, ἅπαντας χειροτονῶν καὶ πάσης τῆς ἑαυτοῦ ἐπαρχίας ἄρχων τε καὶ διοικητής, ταύτην καλῶς ὀφείλων οἰκονομεῖν. Ὁ δὲ Ἐπίσκοπος, πατήρ τε καὶ κεφαλὴ τῶν κληρικῶν τε καὶ λαϊκῶν τῶν ὑπὸ τὴν ἐνορίαν αὐτοῦ. Καὶ ἐπίσκοπος μὲν κατὰ τὴν ἄνωθεν οὐράνιον τάξιν τε καὶ ὑπακοὴν ὑπόκειται τῷ Ἀρχιεπισκόπῳ αὐτοῦ καὶ ὑποτάσσεται αὐτῷ καὶ κρίνεται ὑπ' αὐτοῦ, ὡς καὶ ὑπὸ τοῦ ἐπισκόπου οἱ

ριμνῶντα περὶ αὐτοῦ. Καὶ ὁ δι' αὐτὸν πτωχεύων εὗρε θησαυροὺς ἀνελλιπεῖς.

—Μνημόνευε τοῦ Θεοῦ ἐν παντὶ καιρῷ, καὶ μνημονεύσει σου καὶ αὐτὸς ὅταν ἐμπέσῃς εἰς κακά.

—Σμίκρυνον σεαυτὸν ἐν πᾶσι πρὸς πάντας ἀνθρώπους, καὶ ὑψωθήσῃ ἐπάνω τῶν ἀρχόντων τοῦ αἰῶνος τούτου.

— Ἐξευτέλισον σεαυτὸν καὶ ὄψει τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ ἐν σαυτῷ. Ὅπου γὰρ βλαστάνει ἡ ταπείνωσις ἐκεῖ ἡ τοῦ Θεοῦ δόξα βρύει. Σπούδασον τοῦ καταφρονηθῆναι καὶ τῆς τιμῆς τοῦ Θεοῦ ἐμπλησθήσῃ. Εἰ καταφρονεῖς σεαυτοῦ ἵνα μὴ τιμηθῇς, ὁ Θεὸς δημοσιεύσει σε.

— Κρεῖσσον θάνατος ἐν τῷ ἀγῶνι, ἢ ζῆσαι ἐν τῷ παραπτώματι.

— Μείζων πάσης ἀρετῆς ἡ διάκρισις.

— Καταφρονήθητι καὶ μὴ καταφρονήσῃς. Ἀδικήθητι καὶ μὴ ἀδικήσῃς.

1) Παρόμοιαι ἐρωταποκρίσεις εὑρίσκονται καὶ εἰς τὰ Ἅπαντα τοῦ Ἀρχιεπ. Θεσ)νίκης Συμεών, πλὴν ἐν παραφράσει καὶ μὴ ἔχουσαι τὴν αὐτὴν τάξιν κατὰ τὴν ἀρίθμησιν.

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

κληρικοὶ αὐτοῦ καὶ λαϊκοί. Ὁ Μητροπολίτης δὲ ὑπὸ τοῦ Πατριάρχου καὶ τῆς Συνόδου, οὐ μὴν ὑπὸ τῶν ἐπισκόπων αὐτοῦ. Ὁ Πατριάρχης δὲ ὑπὸ τῆς μεγάλης Συνόδου. Καὶ ὄντως ταῦτα κατὰ θείαν εἰσὶν εὐταξίαν τε καὶ κατάστασιν τὴν οὐράνιον, ἕκαστος γὰρ ὑφ' ὧν χειροτονεῖται, διευθετεῖται. Τὰ τῆς πίστεως δὲ μόνα ὡς κοινὰ πᾶσι πιστοῖς, παρὰ πάντων Πατριαρχῶν τε. καὶ Ἀρχιεπισκόπων καὶ ἐπισκόπων κοινῶς δοκιμάζεται καὶ τὴν ἀπόφασιν ἐκ τῶν θείων Γραφῶν δέχεται καὶ προσηκόντως ὁρίζεται. Ἕκαστος οὖν μενέτω ἐν τῷ οἰκείῳ τάγματι, ὡς καὶ ἐν τῷ μέλλοντι ἔσται, καθὰ Παῦλος μαρτυρεῖ ὁ θειότατος.

Ἐρώτ. λζ΄. Ἀρχιερεῖς ἄδειαν δίδωσι μοναχοῖς τοὺς λογισμοὺς δέχεσθαι, οἳ καὶ χωρὶς ἱερωσύνης εὐλογοῦσι καὶ συγχωροῦσιν ἀδιαφόρως, ἆρα τοῦτο ἀγαθόν;

Ἀπόκρ. Ἤκουσται κἀμοὶ ὡς μοναχοῖς ἰδιώταις δίδοται παρ' ἀρχιερέως τὸ λογισμοὺς δέχεσθαι· ἐγὼ δὲ καὶ πρὶν ἔφην καὶ νῦν λέγω γνώμην ἐμὴν καὶ θαρρῶ τῶν πατέρων εἶναι, ὡς τῆς ἱερωσύνης τοῦτο ἔργον ἐστί, καὶ παρ' ἀρχιερέως καὶ ἱερέως χρὴ τοῦτο διενεργεῖσθαι, οὐδαμῶς δὲ τοῦτο παρὰ ἰδιωτῶν εἰ μήπου ἀνάγκη τις μὴ ὄντος ἱερέως διάσηται ἐνεργῆσαι καὶ μοναχὸν ἐνδόσει ἀρχιερέως, εὐλαβῆ ὄντα καὶ νόμους εἰδότα Θεοῦ, τοὺς ἱερούς, φημί, κανόνας. Πλὴν ὥστε μόνον δέξασθαι λογισμοὺς ἵνα ἀναγγείλῃ τῷ ἐπισκόπῳ ἢ ἵνα διακρίνῃ τῶν ψυχωφελῶν τι τῷ ζητοῦντι οὐ μὴν ὥστε συγχωρῆσαι καὶ λῦσαι. Εἰ δ' οὖν οὗτος ἔσται καὶ ἱερουργῶν, ἱερωσύνης χωρὶς καὶ βαπτίζων καὶ εὐλογῶν καὶ τὰ λοιπὰ ποιῶν, ὅπερ τῆς ἐκκλησίας ἀλλότριον.

Ἐρώτ. λθ΄. Εἰ χρὴ μόνον ἀρχιερέα ἱερουργεῖν;

Ἀπόκρ. Τὸ ἱερουργεῖν μόνον ἀρχιερέα τινὰ δίχα πρεσβυτέρου καὶ διακόνου οὐδὲν κωλύει, ἐπεὶ καὶ οὗτος ὁ τελεώτατος καὶ τοῖς ἄλλοις παρέχων τὸ ἐνεργεῖν. Διὰ δὲ τὸ εὔτακτον καὶ εὔκοσμον καὶ τὴν τῆς ἀρχιερωσύνης τιμήν, χρὴ πλείονας πρεσβυτέρους ἔχειν καὶ διακόνους. Καὶ τοῦτο μᾶλλον τυποῖ τὸ τὸν Κύριον μετὰ τῶν μαθητῶν εἶναι. Εἰδέ γε σπάνις κληρικῶν, κἂν εἷς πρεσβύτερος καὶ εἷς διάκονος ἔστω· καὶ μᾶλλον ἐν ταῖς χειροτονίαις χρὴ πρεσβυτέρους εἶναι καὶ διακόνους, ἵνα καὶ παρ' αὐτῶν προσάγηται ὁ χειροτονούμενος καὶ ὁ ἀσπασμὸς γένηται μετὰ τῶν ὁμοταγῶν καὶ τὰ τῆς τάξεως ἐκτελεῖται. Εἴδομεν δὲ καὶ μόνον ἐν ἀποδημίαις βασιλικαῖς ἀρχιερέα διὰ σπάνιν κληρικῶν πολλάκις ἱερουργήσαντα καὶ ἄλλον ἔνδοσιν εἰληφότα καὶ κεχλικῶς (;) κατὰ χρείαν μόνον καὶ κοινωνίαν τῶν μυστηρίων ἱερουργοῦντα. Ἀλλ' εἰ καὶ οὐδὲν τὸ κωλύον, ὅμως καὶ τὰ τῆς εὐταξίας τηρητέον καὶ μᾶλλον ἐν χειροτονίαις καὶ καθολικοῖς ναοῖς τοῦ λαοῦ παρόντος ἱκανοῦ.

Ἐρώτ. μ΄. Διατί ὡς ἀναγνώστας πλείονας ὁμοῦ χειροτονεῖ ὁ Ἐπίσκοπος, οὐχὶ δὲ καὶ πλείονας ὁμοῦ χειροτονεῖ διακόνους καὶ πρεσβυτέρους καὶ εἰ χρὴ χωρὶς λειτουργίας χειροτονεῖν ἱερεῖς;

Ἀπόκρ. Ἀναγνώστας μὲν ὁμοῦ πλείονας καὶ ὑποδιακόνους εἴδομεν καὶ χειροτονεῖσθαι καὶ παρελάβομεν, οἳ κἂν ἔξωθεν τοῦ βήματος χειροτονοῦνται, ἕνα δὲ διάκονον καὶ ἕνα πρεσβύτερον καὶ ἕνα Ἐπίσκοπον ἐντὸς χειροτονουμένους τοῦ βήματος ἐπὶ τῆς ἱερᾶς τραπέζης. Ὁ δὲ ἀνατρέπων καινοτομεῖ, ὁ δὲ καινοτομῶν, οὐ τῇ Ἐκκλησίᾳ ἕπεται. Καὶ χωρὶς δὲ λειτουργίας οὐ χρὴ χειροτονεῖσθαί τινα. Οὕτω γὰρ παρελάβομεν καὶ ὁ τῶν Ἀποστόλων διάδοχος θεῖος Διονύσιος τοῦτο παρακελεύεται. Πάντως διὰ τῆς ἱερουργίας καὶ κοινωνίας τῶν τοῦ Χριστοῦ θείων μυστηρίων λέγων τελειοῦσθαι· ἐν τῷ ὑποπίπτειν αὐτοὺς τῷ

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

θείῳ θυσιαστηρίῳ καὶ τῇ χειροθεσίᾳ καὶ τῇ σφραγίδι καὶ ἐπικλήσει τῆς θείας χάριτος καὶ ταῖς ἱεραῖς εὐχαῖς τῇ ἀνακηρύξει τε καὶ τῷ ἀσπασμῷ καὶ ἐν τούτοις καθιεροῦσθαι καὶ τοῖς λοιποῖς, οἷς παραδέδωκεν.

Ὁ οὖν μὴ οὕτω χειροτονηθείς, οὐ κατὰ τὴν παράδοσίν ἐστι χειροτονηθεὶς καὶ οὐκ εἰδότι οὗτος μὴ κατὰ τὴν τάξιν τελεσθεὶς ἔσται. Οὐ πολλοὺς οὖν ἐπισκόπους ἅμα ἢ πρεσβυτέρους ἢ διακόνους χειροτονεῖν ἐν μιᾷ λειτουργίᾳ χρή· Ἀλλ' ἐπίσκοπον ἕνα καὶ πρεσβύτερον καὶ διάκονον καὶ τούτων ἕκαστον ἐν τῷ ἁρμοδίῳ καιρῷ καὶ τεταγμένῳ. Καὶ τὸν μὲν ἐπίσκοπον μετὰ τὸν τρισάγιον ὕμνον, πρὸ τοῦ τὸν Ἀπόστολον ἀναγνωσθῆναι. Πρεσβύτερον δὲ μετὰ τὸ ἀποτεθῆναι τὰ ἅγια δῶρα ἐν τῇ ἱερᾷ τραπέζῃ, διάκονον δὲ μετὰ τὴν τελευταίαν εὐχήν, πρὸ τοῦ εἰπεῖν «πάντων τῶν ἁγίων μνημονεύσαντες». Καὶ τότε μὲν τὸν Ἐπίσκοπον ὡς ἂν ἐνθρονισθείη τῷ θρόνῳ καὶ ὅτι εἰς τὴν τάξιν τῶν Ἀποστόλων διελήλυθε. Μετὰ τὸ τεθῆναι τὰ θεῖα δῶρα τὸν πρεσβύτερον, ὅτι τούτων ἱερουργὸς καθίσταται, ἐν τῇ τελευταίᾳ δὲ εὐχῇ τὸν διάκονόν, ὅτι τελευταία τάξις οὗτος καὶ οὐ δύναμιν εἴληφεν εὔχεσθαι, ἀλλ' ὑπηρετεῖν καὶ προσκαλεῖσθαι πρὸς τὰς εὐχάς.

(Ἀκολουθεῖ)

Η ΠΑΝΑΓΙΑ ΤΗΣ ΠΕΤΡΑΣ
(Μυτιλήνης)

«... Χαῖρε Πέτρα ἡ ποτίσασα τοὺς διψῶντας τὴν ζωήν...» (τοῦ Ἀκαθίστου).

Σὲ παραλιακὴ ἀκτὴ
σὲ γραφικὸν τοπίον
Ἀπολαμβάνουν οἱ πιστοὶ
θεῖον τι, μεγαλεῖον
Λοφοειδὴς πανύψηλος
βράχος διαιωνίζει
Ὁ θεατὴς μὲ θαυμασμὸν
τὸ ὕψος ἀτενίζει.

+

Τὸ ὕψος καὶ τὸ στερρεὸν
τῶν ἀρετῶν προβάλλει
Κλίμαξ, ποὺ ἀνερχόμεθα
στοῦ οὐρανοῦ τὰ κάλλη.
Περίφανα στὴν κορυφὴ
φέρει χρυσῆ κορῶνα
Περικαλέστατον ναὸν
θεῖον, σεπτὸν νυμφῶνα.

+

Πανσέβαστον προσκύνημα
εἶναι ἡ Παναγία!
Στοὺς ἐκδρομεῖς προσκυνητὰς
χαρίζει, φῶς, κι' ὑγεία.
Σπογγίζει δάκρυα ματιῶν
ἡ Κεχαριτωμένη
Τῆς Πέτρας ἡ Παντάνασσα
χείλη πικρὰ γλυκαίνει.

+

Πόνους κρυφοὺς καὶ φανεροὺς
καὶ πάθη θεραπεύει
Κάθε ψυχῆς τὸν τάραχον
παύει καὶ γαληνεύει.
Εἶναι μετέωρος σκοπιὰ
τῶν ναυτικῶν ὁ φάρος
Καὶ γύρω στοὺς κατοίκους της
σκέπη, φρουρὸς καὶ θάρρος.

+

Ἡ Πέτρα σύμβολον Χριστοῦ
λίθος ἀκρογωνιαῖος
Ὁ ἐκ Παρθένου προελθὼν
ἥλιος λαμπρὸς ὡραῖος
Τὰ σύμπαντα ἐφώτισε
μ' ἀκτῖνες χρυσωμένες
Καὶ τὰς ψυχάς μας θέρμανε
ποὺ ἦσαν παγωμένες.

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

+

Ψυχή μου! θαλασσόβραχος
γενοῦ μὲ τὴν ἰσχύν σου
Νὰ θραύωνται ὡς κύματα
οἱ μαῦροι πειρασμοί σου.
Καὶ σὺ καλὲ χριστιανὲ
στῆς πίστεως τὴν πέτρα (στὸ Χριστὸ)
Στηρίξου τώρα νὰ σωθῆς
τὰ ᾽στερινά σου μέτρα!...

ΕΙΣ ΤΗΝ "ΑΓΙΟΡ. ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΝ,,
ΕΥΦΗΜΟΣ ΜΝΕΙΑ

Ἡ σεπτὴ Βιβλιοθήκη
εἶν᾽ ἀστέρι φωτεινὸν
Φέρει εἰς τοὺς ἀναγνώστας
θεῖον φῶς ἑωθινόν.

+

Ταπεινὴ καὶ εὐκοσμία
μὲ ὡραίας συμβουλὰς
Μὲ τὴν θείαν εὐλογίαν
σώζει νῦν ψυχὰς πολλάς.

+

Εἶναι ρόδον εὐωδίας
καὶ τροφὴ πνευματικὴ
Στὰς ψυχὰς καὶ στὰς καρδίας
φέρει χάρι θεϊκὴ

+

Ἡ εὐχὴ τῆς Παναγίας
σ᾽ ὅλους τοὺς συνδρομητὰς
Νὰ χαρίζῃ φῶς κι᾽ ὑγεία
εὐπορία, κι᾽ ἀρετάς.

Γένοιτο.

Εἰς δόξαν Θεοῦ καὶ τῆς Παναγίας

Ὁ ταπεινὸς Ἱερεὺς
Βασίλειος Μπάμιας
Μόρια—Μυτιλήνης

Ἀνδρέα Μον. Σιμωνοπετρίτου

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΑΛΗΘΟΥΣ ΓΝΩΣΕΩΣ

«Διὸ παράσχου καὶ ἡμῖν γνῶσιν ἀληθῆ»
(Θ΄ ἑωθινόν)

Περίπου 1076 χρόνια πρίν, Λέων ὁ σοφὸς διαβληθεὶς παρὰ τοῦ πνευματικοῦ αὐτοῦ πατρός, ὡς ἐπίβουλος τῆς βασιλείας τοῦ κατὰ σάρκα πατρὸς αὐτοῦ Βασιλείου τοῦ Μακεδόνος (Βουλγαροκτόνου), κατεδικάσθη κατ᾽ ἀρχὴν εἰς θάνατον, ἀλλὰ τόσον ἡ ἀθωότης, ὅσον καὶ ἡ μεσιτεία τοῦ διαβαλόντος πνευματικοῦ, ὡς παρρησίαν ἔχοντος πρὸς τὸν Αὐτοκράτορα ἐμετριάσθη ἡ ποινὴ εἰς ἐξορίαν καὶ ἐκτόπισιν αὐτοῦ ἐκ τῆς Βασιλευούσης εἰς τὴν Θεσσαλονίκην, ὅπου κατόπιν ἐγένετο δεσπότης αὐτῆς, ἤτοι αὐθέντης.

Ὡς δεσπότης Θεσσαλονίκης ὁ Λέων, συνέθεσε πολλοὺς ἐκκλησιαστικοὺς ὕμνους, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ τὰ ΙΑ΄ ἑωθινά, ἅτινα ἐμμελέστατα, ὡς γνωστὸν ψάλλονται ὑπὸ τῆς ἁγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας καθ᾽ ἑκάστην Κυριακήν. Εἰς ἕνα ἐξ αὐτῶν, τὸ 9ον, λέγει πρὸς τὸ τέλος «Διὸ παράσχου καὶ ἡμῖν γνῶσιν ἀληθῆ». Ὥστε λοιπὸν ἔχομεν δύο εἰδῶν γνώσεις: Τὴν ἀληθῆ καὶ σοφήν, καὶ τὴν ψευδῆ καὶ μωράν, διὰ τὴν ὁποίαν μωρὰν πρὸς τὸ παρὸν ἀρκούμεθα νὰ εἴπωμεν, τὸ τοῦ θείου Παύλου ρητόν· «φάσκοντες εἶναι σοφοὶ ἐμωράνθησαν», ἐπειδὴ οὐ περὶ αὐτῆς ὁ λόγος, ἀλλὰ περὶ τῆς ἀληθοῦς καὶ βεβαίας γνώσεως, ὅσον εἶναι δυνατόν, ἂς ἐρευνήσωμεν.

Ἐπειδὴ ὅλη ἡ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου εἶναι

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

μία συνεχὴς μάθησις, πολὺ περισσότερον τοῦ Χριστιανοῦ καὶ δὴ τοῦ μοναχοῦ, οὗτινος τὸ βίωμα κατὰ τοὺς ἁγίους Πατέρας εἶναι, τέχνη τεχνῶν καὶ ἐπιστήμη ἐπιστημῶν, προϋπόθεσις λοιπὸν τοῦ βιώματος αὐτοῦ εἶναι ἡ ἀληθὴς γνῶσις, πρὸς ἀποφυγὴν ἐνδεχομένης ἀποπλανήσεως ἐκ τῆς εὐθείας ὁδοῦ τῆς ἀληθείας, ὡς ἔπαθόν τινες ἐναβρυνόμενοι εἰς τὴν γυμνὴν πολυμάθειαν αὐτῶν, περὶ τῶν ματαίων πραγμάτων καὶ ψευδῶν ἐπιστημῶν, οἵτινες ἐπιστήμονες ἐν τῇ προσπαθείᾳ των, ματαιοπονοῦντες διὰ τῆς κενῆς καὶ ψευδοῦς γνώσεως τῆς κοσμοθεωρίας, ἀλληλοσυγκρουόμενοι καταρρίπτουσιν ὁ εἷς τὸν ἄλλον, καθὼς περὶ τούτων ὁ Προφητάναξ Δαυῒδ λέγει: «ἐνεδυναμώθησαν ἐν τῇ ματαιότητι αὐτῶν, καὶ ἐξέλιπον ἐξερευρῶντες ἐξερευνήσεις», δι' αὐτό, λέγω, τὸ θέμα τοῦτο εἶναι ἐνδιαφέρον καὶ ἀφορᾷ ὅλους ἡμᾶς.

Εἰς οἱονδήποτε στάδιον τῆς ζωῆς του καὶ ἂν εὑρίσκηται ὁ ἄνθρωπος, βασικὴ προϋπόθεσις εἶναι ἡ κτῆσις τῆς γνώσεως ταύτης· ζητητέον λοιπόν, τί ἐστι γνῶσις ἀληθὴς καὶ τίνι τρόπῳ δυνάμεθα νὰ ἀποκτήσωμεν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ τὴν ρηθεῖσαν παρὰ Λέοντος τοῦ σοφοῦ γνῶσιν ἀληθῆ, ἥτις δὲν εἶναι ἄλλη, παρὰ αὐτὴ αὕτη ἡ σοφία τοῦ Θεοῦ, ἡ φωτίζουσα καὶ ὁδηγοῦσα πάντα ἄνθρωπον εἰς τὴν ὁδὸν τῆς ἀληθείας.

Πρὸς τὸν οὐράνιον ἡμῶν Πατέρα καὶ Θεὸν ἂς ἀναδράμωμεν, αὐτὸν ἂς ἐρωτήσωμεν, πρὸς αὐτὸν ἂς ἀναπετάσωμεν χεῖρας καὶ τὰ τῆς διανοίας ἡμῶν ὄμματα, δεόμενοι καὶ λέγοντες: Πάτερ ἡμῶν οὐράνιε, ὁ Πατὴρ τῶν φώτων: Τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τοῦ Παναγίου Πνεύματος ὁ τῆς σοφίας χορηγὸς καὶ τῆς φρονήσεως ὁδηγός, ἐξ οὗ πᾶσα δόσις ἀγαθὴ καὶ πᾶν δώρημα τέλειον, σοῦ δεόμεθα καὶ σὲ παρακαλοῦμεν, ἄνοιξον ἡμῖν τὴν θύραν τοῦ ἐλέους σου καὶ τῆς εὐσπλαγχνίας σου καὶ φώτισον τοὺς τῆς διανοίας ἡμῶν ὀφθαλμούς, ἵνα διὰ τῆς ἐνδελεχοῦς μελέτης τῆς ἁγίας σου Γραφῆς, δυνηθῶμεν νὰ εἰσέλθωμεν εἰς τὸ νόημα τῆς ἀληθοῦς γνώσεως καὶ συλλάβωμεν αὐτό.

Τῇ τοῦ Θεοῦ ὅθεν βοηθείᾳ, ἂς ἀνατρέξωμεν εἰς τὴν ἁγίαν Γραφὴν καὶ θὰ εἴδωμεν εἰς τὸν 110 Ψαλμὸν τὸν Προφητάνακτα Δαυῒδ λέγοντα: «Ἀρχὴ σοφίας, φόβος Κυρίου, σύνεσις δὲ ἀγαθὴ πᾶσι τοῖς ποιοῦσιν αὐτήν». Μᾶς διδάσκει λοιπόν, ὅτι ἡ ἀρχὴ τῆς ἀληθοῦς γνώσεως ἤτοι τῆς σοφίας, εἶναι ὁ φόβος τοῦ Κυρίου· ἐπομένως διὰ ν' ἀποκτήσωμεν τὴν γνῶσιν αὐτὴν πρέπει πρῶτον ν' ἀποκτήσωμεν ἐντὸς ἡμῶν τὸν φόβον τοῦ Θεοῦ, πρέπει νὰ ἔχωμεν πάντοτε αὐτὸν φρουρόν, βοηθόν, σύμμαχον, ἑρμηνευτὴν καὶ διδάσκαλον, ἵνα δι' αὐτοῦ εἰς πᾶσαν στιγμὴν συμβουλευώμεθα ποῖον τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου τὸ ἅγιον.

Ὁ αὐτὸς Προφήτης λέγει ἀλλαχοῦ: «ὁ φόβος Κυρίου ἁγνὸς διαμένων εἰς αἰῶνα αἰῶνος, ἡ ἐντολὴ Κυρίου τηλαυγὴς φωτίζουσα ὀφθαλμούς» (Δαβίδ). Ὁ ἔχων τὸν φόβον τοῦ Θεοῦ εὐκόλως δὲν τολμᾷ νὰ ἁμαρτήσῃ, διότι ὁ τοιοῦτος λέγει μετὰ τοῦ Δαυῒδ «προωρώμην τὸν Κύριον ἐνώπιόν μου διὰ παντὸς ὅτι ἐκ δεξιῶν μου ἐστίν, ἵνα μὴ σαλευθῶ». Τὸν φόβον τοῦ Κυρίου εἶχον πάντες οἱ ἅγιοι, δι' αὐτοῦ ἐποίησαν δικαιοσύνην καὶ ἐργασθέντες τὴν ἀρετὴν εἰσῆλθον εἰς τὴν κορωνίδα καὶ βασίλισσαν τῶν ἀρετῶν ποὺ λέγεται ἀγάπη καὶ διὰ τῆς ὁποίας ἡνώθησαν μετὰ τοῦ Θεοῦ».

«Ὁ φόβος τοῦ Κυρίου ἁγνὸς διαμένων εἰς αἰῶνα αἰῶνος», ὅστις ἔχει τὸν φόβον τοῦ Θεοῦ, διαφυλάττεται ὑπ' αὐτοῦ καθαρὸς καὶ ἁγνὸς ἀπὸ παντὸς ρύπου καὶ καθαίρεται σώματι καὶ πνεύματι, ὅστις ἔχει τὸν φόβον τοῦ Θεοῦ, ἔρχεται εἰς ἐπαφὴν

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

μὲ τὸ θεῖον καὶ διατελεῖ ἐν διαρκεῖ προσευχῇ καὶ δοξολογίᾳ τοῦ Ὑψίστου, ὅλα του τὰ ἔργα τὰ κάμνει μὲ πολλὴν σκέψιν καὶ σύνεσιν «σύνεσις δὲ ἀγαθὴ πᾶσι τοῖς ποιοῦσιν αὐτήν», ὁ τοιοῦτος εἴτε ἐργάζεται, εἴτε βαδίζει, εἴτε κάθηται, εἴτε ἐσθίει καὶ πίνει, εἴτε κοιμᾶται, εἴτε μόνος εὑρίσκεται, ἢ μετ᾽ ἄλλων συναναστρέφεται ἢ τι ἄλλο πράττει, βλέπει τὸν Κύριον πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ, ὅτι εἶναι πάντοτε εἰς τὰ δεξιά του καὶ δὲν τολμᾷ νὰ σαλευθῇ, καὶ ἐρωτῶ πάντας ὑμᾶς ἀδελφοί:

Ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ ἐπιγείου βασιλέως, ἆρα τολμᾷ τις νὰ ἐπιβουλευθῇ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, τὸν πλησίον, ἢ νὰ τὸν ὑβρίσῃ ἢ κλέψῃ, ἢ ἄλλο τι νὰ διαπράξῃ; Οὐδεὶς βεβαίως ἔχων τὰς φρένας του σώας τολμᾷ. Ἀλλ᾽ ἐνώπιον τοῦ οὐρανίου Βασιλέως, ὅστις ὡς πανταχοῦ παρὼν τὰ πάντα βλέπει καὶ δὲν κρύπτεται τίποτε ἀπὸ τὸν ἀκοίμητον αὐτοῦ ὀφθαλμόν, «ἔστι δίκης ὀφθαλμός, ὃς τὰ πάνθ᾽ ὁρᾷ». Ποῖος εἶναι ἐκεῖνος, ὁ ἔχων τὴν γνῶσιν αὐτήν, ὅτι ὁ Θεὸς τὸν βλέπει καὶ τολμᾷ ἄραγε νὰ ἁμαρτήσῃ; Βλέπετε, πόσον πλανώμεθα καὶ ἀσυστόλως ἁμαρτάνομεν καθ᾽ ἑκάστην ἡμέραν, ὥραν καὶ στιγμὴν ἁμαρτάνομεν μὴ λογιζόμενοι κἂν ὅτι μᾶς βλέπει ὁ ἀλάθητος ὀφθαλμὸς τοῦ Θεοῦ «ἔστι δίκης ὀφθαλμός, ὃς τὰ πάνθ᾽ ὁρᾷ». Δὲν ἐμποδίζει τίποτε τοῦτον τὸν ὀφθαλμόν, εἰς τὸν ὁποῖον οὐδένα ἐμπόδιον ὑπάρχει, οὔτε τοῖχος, οὔτε οἰκία, οὔτε δωμάτιον, οὔτε ἀπόκρυφόν τι μέρος, ὄχι μόνον ἀλλ᾽ ὁλόκληρον τὴν ἀνθρώπινον σύνθεσιν, ἐξετάζει καὶ ἐρευνᾷ, «σὺ τὰ πάντα οἶδας, καὶ κρυπτὸν ἐνώπιόν σου οὐδέν» λέγει ὁ δίκαιος Ἰώβ, καὶ κατὰ τὸν Δαυΐδ «ὁ ἐτάζων καρδίας καὶ νεφρούς» δηλ. τὰς ἀποκρύφους βουλὰς καὶ ἐπιθυμίας τοῦ ἀνθρώπου.

Προυτάθη ποτὲ ὑπὸ ἀσέμνου γυναικός, εἰς τὸν Ὅσιον Ἐφραὶμ τὸν Σῦρον νὰ διαπράξῃ μετ᾽ αὐτῆς τὴν ἁμαρτίαν, ὁ δὲ ὅσιος λέγει της: Μάλιστα συμφωνῶ νὰ διαπράξωμεν τὴν ἁμαρτίαν πλὴν ἐν μέσῳ τῆς ἀγορᾶς τῆς πόλεως, ἡ δὲ γυνὴ φοβηθεῖσα λέγει του· καὶ δὲν ἐντρέπεσαι τὸν κόσμον; καὶ σοφῶς ἀποκριθεὶς ὁ ἅγιος λέγει; ἐσὺ δὲν ἐντρέπεσαι τὸν Θεὸν ὅστις εἶναι πανταχοῦ παρών; Καὶ κατανυγεῖσα ἡ γυνὴ ἀνεγνώρισε τὸ σφάλμά της καὶ μετανοήσασα ἐζήτησε συγγνώμην ἀπὸ τὸν ἅγιον καὶ ἀπὸ τὸν Θεὸν καὶ ἐσώθη. (βίος ἁγ. Ἐφραίμ).

Οὕτω πως περὶ Θεοῦ ἐσκέπτοντο οἱ ἅγιοι καὶ «διὰ τῆς Πίστεως κατηγωνίσαντο καὶ ἐπέτυχον ἐπαγγελιῶν» τῆς ἀπολαύσεως τῶν αἰωνίων ἀγαθῶν «ἃ ὀφθαλμὸς οὐκ εἶδε καὶ οὖς οὐκ ἤκουσε καὶ ἐπὶ καρδίαν ἀνθρώπου οὐκ ἀνέβη, ἃ ἡτοίμασεν ὁ Θεὸς τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν» καὶ δὲν δύναται νὰ ἀγαπήσῃ τις τὸν Θεὸν ἐὰν μὴ πρῶτον δὲν φοβεῖται αὐτόν. Ὁ δὲ ἅγιος Ἰωάννης τῆς Κλίμακος συγκαταβατικώτερον λέγει· «ἂς φοβηθῶμεν τὸν Θεὸν ὡσὰν τὰ θηρία», καὶ ὁ Προφήτης Δαυΐδ· «φοβήθητε τὸν Κύριον πάντες οἱ ἅγιοι αὐτοῦ, ὅτι οὐκ ἔστιν ὑστέρημα τοῖς φοβουμένοις αὐτόν». Ὁ φόβος τοῦ Θεοῦ εἶναι λοιπὸν ἀπαραίτητος διὰ νὰ μᾶς φυλάττῃ νὰ μὴ ἁμαρτάνωμεν καὶ νὰ μᾶς διδάξῃ τὴν ἀληθῆ γνῶσιν, ἥτις ὡς εἴπομεν εἶναι ἡ σοφία τοῦ Θεοῦ.

(Ἀκολουθεῖ)

ΕΝΙΣΧΥΣΑΤΕ

Τὴν «Ἁγιορειτικὴν Βιβλιοθήκην» δι᾽ ἐγγραφῆς συνδρομητῶν καὶ δι᾽ ἀγορᾶς τῶν ψυχωφελῶν βιβλίων της.

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

Η ΣΥΓΚΛΗΣΙΣ ΤΗΣ ΔΙΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΠΡΟΣΥΝΟΔΟΥ ΚΑΙ ΤΑ ΘΕΜΑΤΑ ΑΥΤΗΣ

Ἀριθ. { Πρωτ. 2773 / Διεκπ. 1578

Ἀθήνησι τῇ 10 Δεκεμβρίου 1956

Ἐγκύκλιος 889
Πρὸς τοὺς Σεβασμιωτάτους Ἱεράρχας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Τὸ σεπτὸν Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον καὶ ἄλλοτε καὶ δὴ καὶ ἐπ᾿ ἐσχάτων ἠσχολήθη, ὡς γνωστόν, περὶ τὸ θέμα τῆς προετοιμασίας συγκλήσεως Διορθοδόξου Προσυνόδου, πρὸς προπαρασκευὴν τῆς ἐργασίας διὰ τὴν ὀψέποτε, καὶ ὅτε ἤθελεν εὐδοκήσει ὁ Κύριος ἡμῶν, ὁ Δομήτωρ τῆς Ἐκκλησίας, σύγκλησιν Οἰκουμενικῆς Συνόδου τῆς Ἁγιωτάτης Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Εἰς τὰ ἀνταλλαγέντα ἐν ἔτει 1952 γράμματα, μεταξὺ τῶν Πατριαρχῶν καὶ τῶν Αὐτοκεφάλων Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, εἰς ἀπάντησιν σχετικῆς προτάσεως τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ἔχοντος τὸ προνόμιον ἔκ τε τῆς Ἱστορίας καὶ τῆς πράξεως ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ νὰ πρωτοστατῇ εἰς τοιαῦτα ζητήματα, ἐτονίσθη καὶ ὑπεγραμμίσθη ἡ ἀνάγκη τῆς ἀναβολῆς τῆς συγκλήσεως τοιαύτης Πανορθοδόξου Προσυνόδου, ἕνεκα τῶν συγχρόνων δυσκόλων συνθηκῶν, ὑφ᾿ ἃς διαβιοῦσιν αἱ Ἐκκλησίαι καὶ σύμπας ὁ κόσμος γενικώτερον.

Τούτου ἕνεκεν καὶ τὸ σεπτὸν Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, διὰ τοῦ ἀπὸ 25 Σεπτεμβρίου τοῦ 1952 Ἐγκυκλίου Γράμματος Αὐτοῦ πρὸς τὰς Πατριαρχικὰς καὶ Αὐτοκεφάλους Ὀρθοδόξους Ἐκκλησίας, ἀνεκοίνωσε τὴν ἀπόφασιν αὐτοῦ, ὅπως ἀναβληθῇ κατ᾿ ἀνάγκην, «ἡ τῆς Προσυνόδου σύγκλησις», παρεκάλεσε δὲ ταύτας ἵνα καταρτίσωσιν Ἐπιτροπὰς πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς μελέτης τοῦ Καταλόγου τῶν θεμάτων τῆς μελλούσης Προσυνόδου συμπάσης τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, τὸν ὁποῖον κατήρτισεν ἡ ἐν ἁγίῳ Ὄρει κατὰ τὸ ἔτος 1930 συνελθοῦσα Διορθόδοξος Ἐπιτροπή.

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος, εὐθὺς ἅμα τῇ λήψει τοῦ Πατριαρχικοῦ καὶ Συνοδικοῦ ὡς ἄνω γράμματος, κατήρτισεν Ἐπιτροπὴν ἡ ὁποία ἀνασυνέταξε τὸν διαληφθέντα κατάλογον τῶν θεμάτων τῆς μελλούσης Προσυνόδου συμπάσης τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, τὸν καταρτισθέντα ἐν ἔτει 1930 ὑπὸ τῆς Διορθοδόξου Ἐπιτροπῆς ἐν ἁγίῳ Ὄρει.

Τὸν ἀνασυνταχθέντα τοῦτον κατάλογον τῶν θεμάτων τῆς Διορθοδόξου Προσυνόδου, μήπω λαβόντα τὴν ὁριστικὴν αὐτοῦ μορφήν, ἡ εἰρημένη Ἐπιτροπὴ ἔθεσεν ὑπ᾿ ὄψιν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, πρὸς μελέτην καὶ ἔγκρισιν. Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος, κατὰ τὴν συνεδρίαν Αὐτῆς τῆς 3ης τρέχοντος μηνός, λαβοῦσα γνῶσιν τοῦ Καταλόγου, ἐπέφερε τροποποιήσεις τινὰς καὶ ἐγκρίνασα αὐτὸν ἀκολούθως, ἔν τε τῷ συνόλῳ αὐτοῦ καὶ ἐν τοῖς ἐπὶ μέρους, ἀπεφάσισεν ἵνα κοινοποιήσῃ τοῦτον α) τῇ Σεπτῇ Ἱεραρχίᾳ τῆς Ἁγιωτάτης Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ β) τοῖς κ. κ. Καθηγηταῖς ἀμφοτέρων τῶν Θεολογικῶν Σχολῶν τῶν Πανεπιστημίων Ἀθηνῶν καὶ Θεσσαλονίκης καὶ τοῖς ὁμοτίμοις τοιούτοις, ἐπὶ τῷ σκοπῷ μελέτης αὐτοῦ καὶ ἀναπτύξεως τῶν τυχὸν ἀπόψεων καὶ γνωμῶν ἐπ᾿ αὐτοῦ.

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

Ταῦτα ἀνακοινοῦσα ὑμῖν ἡ Ἱερὰ Σύνοδος, παρακαλεῖ ὑμᾶς, ἵνα τὸν συνημμένον τῇ παρούσῃ Συνοδικῇ Ἐγκυκλίῳ Κατάλογον θεμάτων τῆς Διορθοδόξου Προσυνόδου, μελετήσητε καὶ ἵνα τυχὸν παρατηρήσεις ὑμῶν ἐπ' αὐτοῦ, προσθήκας θεμάτων ἢ ἀφαιρέσεις θεμάτων κλπ. γνωρίσητε τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ, δι' ὑπομνήματος ὑμῶν ἐπὶ αἰτιολογικοῦ τῶν ἀπόψεων ὑμῶν καὶ πρὸς τούτοις ἀναφέρητε Αὐτῇ ἐὰν εὐαρεστῆσθε νὰ διαπραγματευθῆτε ἐπιστημονικῶς θέμα τι ἐκ τοῦ Καταλόγου ἢ προτεινόμενον τυχὸν παρ' ὑμῶν καὶ ποῖον τοῦτο, ἐπὶ τῷ σκοπῷ ἀποκτήσεως τελειωτικῆς μορφῆς τοῦ Καταλόγου καὶ θέσεως αὐτοῦ ὑπ' ὄψιν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, δημοσιεύσεως δὲ τῶν σχετικῶν ἐπὶ τῶν θεμάτων πραγματειῶν, πρὸς περαιτέρω ἐπιστημονικὴν ἐπεξεργασίαν, ἐν τῷ περιοδικῷ «Θεολογία».

Αἱ ἐπὶ τῶν ὡς ἄνω ἀπαντήσεις ὑμῶν, δέον νὰ ὑπογραμμισθῇ, ὅτι τυγχάνουσιν ἀπαραίτητοι.

† Ὁ Ἀθηνῶν Δωρόθεος, Πρόεδρος
† Ὁ Φθιώτιδος Ἀμβρόσιος
† Ὁ Ὕδρας, Σπετσῶν - Αἰγίνης Προκόπιος
† Ὁ Σάμου καὶ Ἰκαρίας Εἰρηναῖος
† Ὁ Σερρῶν καὶ Νιγρίτης Κωνσταντῖνος
† Ὁ Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας Ἱερόθεος
† Ὁ Ἀλεξανδρουπόλεως Ἰωακείμ
† Ὁ Δράμας Γεώργιος
† Ὁ Φλωρίνης Βασίλειος
† Ὁ Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας Δαμασκηνὸς
Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς
Ἀρχ. Χρυσόστομος Θέμελης

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ

Θεμάτων Πανορθοδόξου Προσυνόδου ἐπεξεργασθεὶς ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς Μελέτης τῶν εἰρημένων θεμάτων.

Κεφάλαιον Α'
Ζητήματα Πίστεως καὶ δόγματος.

1. «Καθορισμὸς τῆς ἐννοίας τοῦ δόγματος ἐξ ἐπόψεως Ὀρθοδόξου καὶ σύνταξις Ὀρθοδόξου Ὁμολογίας πίστεως».

2. «Διακρίβωσις τῆς περὶ τοῦ Κανόνος τῶν βιβλίων τῆς Π. Διαθήκης Ἐκκλησιαστικῆς Παραδόσεως».

Κεφάλαιον Β'
Ζητήματα λατρείας

1. «Μελέτη τῆς Λειτουργικῆς παραδόσεως τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, ὥστε αἱ ἐπὶ μέρους Ἐκκλησίαι νὰ κινῶνται ἐντὸς αὐτῆς».

2. «Μελέτη τῶν μέσων πρὸς ἀναζωογόνησιν τοῦ Μοναχικοῦ θεσμοῦ».

3. «Τὰ Ἁγιογραφικὰ ἀναγνώσματα ἐν τῇ θείᾳ Λατρείᾳ».

4. «Καθορισμὸς τοῦ τυπικοῦ τῆς ἀνακηρύξεως ἁγίων ἐν τῇ Ὀρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ».

5. «Αἱ νηστεῖαι ἐν τῇ Ὀρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ».

6. «Μελέτη τῶν μέσων πρὸς ὑποστήριξιν καὶ ἐνίσχυσιν τῆς κατὰ παράδοσιν βυζαντινῆς τέχνης, ἐν ταῖς διαφόροις αὐτῆς ἐκφάνσεσιν, ἤτοι Ἐκκλησιαστικῇ Μουσικῇ, Εἰκονογραφίᾳ, Ἀρχιτεκτονικῇ καὶ τῇ τέχνῃ τῶν ἱερῶν Ἀμφίων καὶ Σκευῶν».

Κεφάλαιον Γ'
Ζητήματα Διοικήσεως καὶ εὐταξίας

1. «Καθορισμὸς τῶν ὅρων τῆς ἀνακηρύξεως καὶ ἀναγνωρίσεως τοῦ Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας τινὸς ὡς καὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν γενικῶς σήμερον ἀνεγνωρισμένων Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν πρὸς ἀμοιβαίαν κανονικὴν Κοινωνίαν καὶ πρὸς ἀπρόσκοπτον τούτων συμμετοχὴν εἰς τὰς Πανορθοδόξους συνελεύσεις καὶ τὰς Συνόδους. Ὡσαύτως καθορισμὸς τῶν ὅρων ἀναγνωρίσεως Ἐκκλησίας τινὸς ὡς αὐτονόμου».

2. «Κωδικοποίησις τῶν ἱερῶν Κανόνων καὶ τῶν Κανονικῶν διατάξεων, ἵνα τύχωσιν ἐν καιρῷ τῆς ἐγκρίσεως Οἰκουμενικῆς Συνόδου».

3. «Μελέτη τῆς σημερινῆς πράξεως ἐν

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

ταῖς κατὰ τόπους Ἐκκλησίαις ὡς πρὸς τὰ κωλύματα τοῦ γάμου, ὡς πρὸς τοὺς λόγους τοῦ διαζυγίου καὶ ὡς πρὸς τὴν νόμιμον τούτων διαδικασίαν. Ὡσαύτως μελέτη τοῦ τρόπου, καθ' ὃν θὰ ἐπιτευχθῇ, ἐφ' ὅσον τοῦτο εἶναι δυνατόν, ὁμοιόμορφος ὡς πρὸς τὰ ἄνωθι πρᾶξις ἐν τῇ καθόλου Ὀρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ».

4. «Διοργάνωσις τῶν Πνευματικῶν Δικαστηρίων, κατὰ τρόπον εἰ δυνατόν, ὁμοιόμορφον, ἐν τῇ καθόλου Ὀρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ καὶ καταρτισμὸς Ἐκκλησιαστικῆς Ποινικῆς Δικονομίας».

5. «Σχέσις τῆς Ἐκκλησίας πρὸς τὴν Πολιτείαν, τὸ Ἔθνος, τὴν Κοινωνίαν καὶ τὰ κοινωνικὰ προβλήματα».

Κεφάλαιον Δ'
Σχέσεις Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν πρὸς ἀλλήλας.

1. «Ἀνάγκη στενωτέρων σχέσεων καὶ τακτικῶν ἐπαφῶν τῶν ἐπὶ μέρους Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν πρὸς ἀλλήλας καὶ τὰ πρὸς τοῦτο μέσα, ἐν οἷς ἡ ἀνταλλαγὴ σπουδαστῶν ὑποτρόφων μεταξὺ τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, ἡ ἀμοιβαία ἐπίσκεψις διαφόρων ἀποστολῶν ἐκ Κληρικῶν, Καθηγητῶν τῆς Θεολογίας καὶ Ἱεροκηρύκων χάριν πληρεστέρας ἐπικοινωνίας καὶ ἡ δραστηριωτέρα συνεργασία τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν ἐν ζητήμασι πνευματικοῖς, ἠθικοῖς καὶ κοινωνικοῖς, ἐπ' ἀγαθῷ τῶν Ὀρθοδόξων λαῶν».

2. «Μόρφωσις τοῦ Κλήρου (θεολογικὴ καὶ ἱερατική) καὶ ὀργάνωσις αὐτῆς ὑπὸ τὴν ἄμεσον ἐπίβλεψιν τῆς Ἐκκλησίας».

3. «Συνέδρια τῆς Ὀρθοδόξου Θεολογίας».

4. «Ἐξεύρεσις τρόπου συνεργασίας τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν πρὸς ἀπόκρουσιν τοῦ ἀθεϊσμοῦ καὶ τῶν διαφόρων πεπλανημένων συστημάτων, πνευματισμοῦ κ.λ.π».

Κεφάλαιον Ε'
Σχέσεις τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας πρὸς τὰς Ἑτεροδόξους

1. «Σχέσεις τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας πρὸς τὰς Ἑτεροδόξους Ἐκκλησίας ἔν τε τῇ Ἀνατολῇ καὶ τῇ Δύσει, ἤτοι:

α' Σχέσεις ἐν πνεύματι ἀγάπης, ἥτις κατὰ τὸν Ἀπόστολον «πάντα ἐλπίζει», μετὰ τῶν Ἑτεροδόξων Ἐκκλησιῶν (Κοπτῶν Ἰακωβιτῶν, Ἀρμενίων, Ἀβησσυνῶν, Νεστοριανῶν, Παλαιοκαθολικῶν), ὅσαι τείνουσι νὰ προσεγγίσωσι πρὸς τὴν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν καὶ δὲν ἐνεργοῦσι προσηλυτισμὸν μεταξὺ τῶν Ὀρθοδόξων».

β'. «Σχέσεις προφυλάξεως καὶ ἀμύνης κατὰ τῶν Ἑτεροδόξων, οἵτινες ἐνεργοῦσι προσηλυτισμὸν καὶ προσπαθοῦσι καθ' οἱονδήποτε τρόπον νὰ βλάψωσι τὴν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν (Ρωμαιοκαθολικισμός, Οὐνιτισμός, Προτεσταντισμός, Χιλιασμός, κ.λ.π)».

γ'. Ἀποσαφήνισις καὶ εὐθυγράμμισις τῶν σχέσεων πρὸς τὸ Παγκόσμιον Συμβούλιον τῶν Ἐκκλησιῶν καὶ γενικῶς τὴν Οἰκουμενικὴν κίνησιν, ἰδιαιτέρως δὲ πρὸς τὴν ὀργάνωσιν αὐτῆς «πίστις καὶ τάξις».

2. «Μελέτη τοῦ ζητήματος ποῖοι τῶν Αἱρετικῶν καὶ τῶν Σχισματικῶν δέον νὰ γίνωνται δεκτοὶ εἰς τοὺς κόλπους τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας διὰ βαπτίσματος, ποῖοι διὰ χρίσματος καὶ ποῖοι διὰ λιβέλλου».

«3. Τὸ κῦρος τῆς Ἱερωσύνης τῶν Ἑτεροδόξων καὶ ἰδιαιτέρως τῶν Ἀγγλικανῶν».

Παράρτημα

«Ἐκπροσώπησις τῶν Αὐτοκεφάλων Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν ἐν τῇ μελλούσῃ Προσυνόδῳ καὶ καθορισμὸς διαδικασίας τῶν συζητήσεων καὶ τοῦ τρόπου λήψεως τῶν ἀποφάσεων».

Ἀκριβὲς ἀντίγραφον
Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς
Ἀρχιμ. Χρυσόστομος Θέμελης

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

ΤΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟΝ ΤΩΝ ΙΕΡΟΚΗΡΥΚΩΝ

Οὐδεμίαν ἄλλην φορὰν ἐν τῇ αὐτοκεφάλῳ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἑλλάδος εἶχε συγκληθῇ Συνέδριον Ἱεροκηρύκων, διὸ καὶ τὸ ἐσχάτως κατὰ τὴν 28ην Ἰανουρίου συνελθὸν καὶ ἀρξάμενον τὰς ἐργασίας του Συνέδριον τῶν ἐργατῶν τοῦ κηρύγματος εἶχεν ἱκανὴν ἐπιτυχίαν, καὶ ἔφερεν ἀρκετὰ ἀγαθὰ ἀποτελέσματα. Αἱ ἐφημερίδες τῆς πρωτευούσης ἰδιαιτέρως, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐπαρχιῶν ἔν τινι μέτρῳ, ἐνδιεφέρθησαν καὶ ἔγραψαν ἀρκετὰ διὰ τὸ Συνέδριον καὶ τὰς καθ' ἡμέραν ἐργασίας του. Οὕτω προσειλκύθη περισσότερον τοῦ συνήθους τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ κοινοῦ ἐπὶ τοῦ ἔργου τῶν ἱεροκηρύκων καὶ σχετικῶς καὶ ἐπὶ τῶν θείων ἀληθειῶν, καὶ τῆς ἐν γένει χριστιανικῆς ζωῆς, τὰ ὁποῖα κηρύσσει ὁ ἄμβων καὶ τὰ ὁποῖα ἕνεκα τῆς τύρβης τῆς ζωῆς καὶ τοῦ κοσμικοῦ καὶ ὑλιστικοῦ πνεύματος, τὸ ὁποῖον διάχυτον εἶναι μέσα εἰς τὴν Κοινωνίαν πολλάκις λησμονεῖ ἢ καὶ τελείως δι' αὐτὰ ἀδιαφορεῖ ὁ ἄνθρωπος. Καὶ τοῦτο ἦτο ἐπίσης ἓν ἀγαθὸν ἀποτέλεσμα ἐκ τῆς ὅλης κινήσεως τῆς δημιουργηθείσης περὶ τὸ Συνέδριον τοῦτο. Τὸ συνέδριον διήρκεσεν ὀκτὼ ἡμέρας, ἀρξάμενον τὴν 28ην Ἰανουαρίου καὶ λῆξαν τὴν 4ην Φεβρουαρίου ἐ. ἔτους. Ἡ ἔναρξις ἦτο ἀληθῶς πανηγυρική. Μετὰ λαμπρὰν λειτουργίαν τελεσθεῖσαν ὑπὸ ἱεροκηρύκων εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν ναὸν Ἀθηνῶν, προεξάρχοντος τοῦ Σ)του Μητροπολίτου Σάμου κ. κ. Εἰρηναίου, καθ' ἣν ὡμίλησεν ἐπιτυχῶς γύρω ἀπὸ τὴν Διακονίαν τοῦ θ. κηρύγματος ὁ ἱεροκήρυξ Λαμίας ἀρχιμ. κ. Πάμφιλος Παπαγιάννης, καὶ εἰς τὴν ὁποίαν παρέστησαν ὅλοι οἱ ἱεροκήρυκες καὶ ἀρκετοὶ ἄλλοι κληρικοὶ τῶν Ἀθηνῶν, ἐγένετο εἰδικὴ τελετὴ εἰς τὴν μεγάλην αἴθουσαν τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, παρισταμένης καὶ τῆς Α. Μεγαλειότητος τοῦ Βασιλέως, τῆς ἱ. Συνόδου, τῶν Καθηγητῶν τῆς θεολογ. Σχολῆς τοῦ Παν)μίου Ἀθηνῶν καὶ ὅλων τῶν ἱεροκηρύκων, ἔνθα καὶ ἐμπνευσμένην τῳ ὄντι ὁμιλίαν ἐπὶ τῆς ὅλης ἀποστολῆς τοῦ ἱεροκήρυκος ἐξεφώνησεν ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. κ. Δωρόθεος. Τὸ ἀπόγευμα τῆς αὐτῆς ἡμέρας—μετὰ παρατεθεῖσαν ἐν τῇ Ἀποστολικῇ Διακονίᾳ τράπεζαν εἰς ἣν παρεκάθησαν ἅπαντα τὰ μέλη τῆς Ἱ. Συνόδου μετὰ τοῦ Μακαριωτάτου Προέδρου αὐτῆς καὶ ὅλοι οἱ ἱεροκήρυκες—ἤρχισαν αἱ εἰσηγήσεις τῶν διαφόρων θεμάτων πρώτου τοῦ Σ)του Μητροπολίτου Χίου κ.κ. Παντελεήμονος εἰσηγηθέντος τὸ θέμα: ὁ ἱεροκήρυξ καὶ οἱ ἐργάται. Κατὰ τὰς λοιπὰς ἡμέρας, ἀνὰ μιᾶς εἰσηγήσεως γινομένης τὴν πρωΐαν καὶ τὸ ἀπόγευμα ἑκάστης ἡμέρας, εἰσηγήθησαν κατὰ σειρὰν τὰ ἑξῆς θέματα: ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Σάμου κ. κ. Εἰρηναῖος: «Τὸ κήρυγμα ἐντὸς τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας», ὁ Πανοσ. Ἀρχιμ. κ. Παντελεήμων Καρανικόλας (Δ)ντὴς τοῦ θ. κηρύγματος παρὰ τῇ Ἀποστολ. Διακονίᾳ): «Ἡ Ἀποστολικὴ Διακονία καὶ τὸ κήρυγμα», ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Κίτρους κ. κ. Βαρνάβας: «ὁ ἱεροκήρυξ καὶ αἱ προπαγάνδαι τῶν ἑτεροδόξων», ὁ Καθηγητὴς τῆς ὁμιλιτικῆς ἐν τῇ θεολ. Σχολῇ τοῦ Παν)μίου Ἀθηνῶν κ. Π. Τρεμπέλας «Διακονία, τεχνικὴ καὶ οἰκονομία τοῦ θ. κηρύγματος», ὁ ἱεροκήρυξ Χαλκίδος Παν. Ἀρχιμ. κ. Χριστόφορος Καλύβας: «ὁ ἱεροκήρυξ ἐν τῇ ἱ. ἐξομολογήσει», ὁ ἱεροκήρυξ Θεσσαλονίκης Πανοσ. Ἀρχιμ. κ. Λεωνίδας Παρασκευόπουλος: «Ὁ ἱεροκήρυξ καὶ ὁ κομμουνισμός», ὁ ἱεροκήρυξ Ἄργους Πανοσ. Ἀρχιμ. κ. Χρυσόστομος Δεληγιαννόπουλος: «ὁ ἱεροκήρυξ καὶ ἡ φιλανθρωπία», ὁ ἱερο-

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

κήρυξ Ζακύνθου (καὶ νῦν ἀπεσπασμένος παρὰ τῇ Στρατ. σχολῇ Εὐελπίδων) Πανοσ. Ἀρχιμ. κ. Παῦλος Σοφός: «Τὸ κήρυγμα τοῦ θείου λόγου ἐν τῷ στρατεύματι», ὁ ἱεροκήρυξ Ὕδρας Πανοσ. Ἀρχιμ. κ. Γεώργιος Δημόπουλος: «Τὸ Κοινωνικὸν περιεχόμενον τοῦ κηρύγματος», ὁ ἱεροκήρυξ Βόλου Πανοσ. Ἀρχιμ. κ. Δοσίθεος Ἀνδριανόπουλος: «ὁ ἱεροκήρυξ καὶ ἡ διαπαιδαγώγησις τῆς νεολαίας» καὶ ὁ βοηθὸς ἱεροκήρυξ Μυτιλήνης κ. Γεώργιος Σωτηρίου: «ὁ λαϊκὸς ἱεροκήρυξ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ».

Ὅλα τὰ εἰσηγηθέντα θέματα ἦσαν ὅλως ἐνδιαφέροντα, εἶχον καλῶς μελετηθῆ καὶ ἐπεξεργασθῆ ὑπὸ τῶν εἰσηγητῶν καὶ ἡ ἐπ᾿ αὐτῶν—μεθ᾿ ἑκάστην εἰσήγησιν— συζήτησις ὑπῆρξε θερμή, οὐσιαστικὴ ἐν πνεύματι ἀλληλοκατανοήσεως καὶ προαγωγῆς τοῦ πνευματικοῦ τούτου ἔργου τοῦ ἱεροκήρυκος ἐν τῇ Ὀρθοδόξῳ ἡμῶν Ἐκκλησίᾳ. Ἀνεπτύχθησαν κατὰ τὴν συζήτησιν, τὴν μεθ᾿ ἑκάστην εἰσήγησιν, γνῶμαι καὶ ἐπροτάθησαν ὡρισμέναι τροποποιήσεις, εἴτε ἐπὶ τῶν γραμμῶν τῆς εἰσηγήσεως, εἴτε ἐπὶ τῆς ἤδη ἀκολουθουμένης ὑπὸ τῶν ἐργατῶν τοῦ κηρύγματος τακτικῆς ἐπὶ τῶν συζητηθέντων θεμάτων καὶ μορφῶν τῆς πνευματικῆς ἐργασίας των, τὰ ὁποῖα ὅλα θὰ ἐκδοθῶσιν (μετὰ καὶ τῶν εἰσηγήσεων) ὑπὸ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας ἐν εἰδικῷ πρὸς τοῦτο τόμῳ. Ἐὰν δὲ κατὰ τὰς ἐκθέσεις τῶν ἀπόψεών των καὶ τὰς προτάσεις τῶν τροποποιήσεων τῆς ἐργασίας τοῦ ἱεροκήρυκος εἰς διάφορα σημεῖα της ὡρισμένοι ἐκ τῶν συνέδρων ἱεροκηρύκων ὑπῆρξαν κάπως ἀρκετὰ θερμοί, ἢ καὶ ἄκροι ἐνίοτε, τοῦτο δὲν ἔβλαψε τὸ Συνέδριον, ἀλλὰ μᾶλλον ὠφέλησε διότι μεταξὺ μιᾶς κανονικῆς εἰσηγήσεως καὶ μιᾶς ὑπεράγαν ἀκρότητος ἐπὶ οἱουδήποτε θέματος πάντοτε ὁ νουνεχὴς καὶ σώφρων πνευματικὸς ἐργάτης λαμβάνει καὶ ἀκολουθεῖ τὴν μέσην καὶ βασιλικὴν ὁδόν, τὴν προτιμοτέραν ὑπὲρ πᾶσαν ἄλλην, ὅπερ καὶ εἰς τὴν κατακλείσασαν τὰς ἐργασίας τοῦ Συνεδρίου σχετικὴν προσφώνησίν του πρὸς τοὺς ἱεροκήρυκας ἰδιαιτέρως ἐτόνισε καὶ ὑπεγράμμισεν ὁ Μακαριώτατος Πρόεδρος τοῦ Συνεδρίου Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. κ. Δωρόθεος. Οὕτως ἔληξε καὶ τὸ διὰ πρώτην φορὰν ὡς εἴπομεν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἑλλάδος συγκληθὲν Συνέδριον ἱεροκηρύκων, ἀναχωρησάντων τῶν ἱεροκηρύκων διὰ τὰς ἕδρας καὶ τὴν ὅλην ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ ἐργασίαν των, μὲ θερμοτέραν τὴν πνοὴν καὶ ἀναζωογονημένον τὸ φρόνημα καὶ τὸ θάρρος πρὸς ἐντατικωτέραν πνευματικὴν ἐργασίαν καὶ πρὸς ἔτι ἐντονώτερον τὸν ἀγῶνα ἐναντίον τοῦ κακοῦ διὰ τὴν σωτηρίαν τῶν πιστῶν, διὰ τὸν θρίαμβον τῆς Ἐκκλησίας καὶ διὰ τὴν δόξαν τοῦ μεγάλου Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ ὁποίου τὴν παντοτεινὴν συμπαράστασιν καὶ τὴν ἄμετρον εὐλογίαν εἰς τὸ ἔργον καὶ τὰς προσπαθείας τῶν ἐργατῶν του τούτων τῶν ἱεροκηρύκων, εὐχόμεθα ἐκ βάθους ψυχῆς πρὸς δόξαν αἰώνιον τοῦ παναγίου του ὀνόματος.

Δ.Α.

ΜΙΑ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

Ἀθῆναι τῇ 12)2)1957

Πρὸς τὴν
Διεύθυνσιν τῆς «Ἁγιορ. Βιβλιοθήκης»
Βόλον

Κύριε Διευθυντά,

Μετὰ πολλοῦ ἐνδιαφέροντος ἀνέγνωσα τὸ εἰς τὸ τελευταῖον τεῦχος ἀριθ. 243 - 244 δημοσιευθὲν ὑπόμνημα περὶ διευθετήσεως τοῦ Παλαιοημερολογιτικοῦ ζητήματος. Ἐπειδὴ ἀπὸ μακροῦ συμπαθῶ τὴν κίνησιν ταύτην καὶ πολὺ μὲ εἶχον συγκινήσει αἱ διώξεις ἃς ὑφίσταντο οἱ ἱερωμένοι, οἵτινες ἀκολουθοῦν τὸ παλαιὸν ἑορτολόγιον, προσεπάθησα ἐπανειλημμένως νὰ προσφέρω πᾶσαν ἀπ᾿ ἐμοῦ ἐξαρτωμένην βοήθειαν.

Ἐκ χαρακτῆρος ἀρέσκομαι νὰ ἐξετάζω

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

τὰ ἀνακύπτοντα ἑκάστοτε προβλήματα ἀπὸ τῆς πραγματικῆς αὐτῶν ὄψεως καὶ ὅπως κοινῶς λέγομεν κατὰ τρόπον «ρεαλιστικόν», ἀποφεύγων ἐπιμελῶς νὰ συγχέω τὴν λύσιν, ἥτις κατὰ τὴν βαθυτέραν ἐπιθυμίαν μου θὰ ἔπρεπε νὰ δοθῇ εἰς ὑφιστάμενόν τι γενικοῦ ἐνδιαφέροντος ζήτημα, πρὸς ἐκείνην ἥτις δύναται ὡς ἐκ τῶν ὑφισταμένων συνθηκῶν νὰ ἐπιτευχθῇ. Οὕτως ἐχόντων τῶν πραγμάτων, φρονῶ ὅτι ἀποτελεῖ οὐτοπίαν ἡ ἀξίωσις τῶν ὑπογραφόντων τὸ ὑπόμνημα ὅπως ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ἐπαναφέρει ἐν ἰσχύει τὸ παλαιὸν ἑορτολόγιον. Οὔτε εὔκολον εἶναι ἀλλὰ οὔτε καὶ ἡ πρὸς τοῦτο θέλησις ὑπάρχει καὶ δὲν θὰ ὑπάρχει ἀσφαλῶς διὰ πολλὰ ἔτη ἀκόμη. Εἶναι ὅμως δυνατὴ ἡ ἄλλη λύσις πρὸς ἣν καὶ πρέπει νὰ στραφοῦν αἱ προσπάθειαι τῶν ἰθυνόντων τὸν ἀγῶνα τοῦ παλαιοῦ ἑορτολογίου τ. ἔ. ἡ ὑπὸ τῆς Πολιτείας καὶ τῆς Διοικούσης Ἐκκλησίας ἀναγνώρισις de facto τῆς ἐκκλησίας τῶν Παλαιοημερολογιτῶν ὡς νομίμως ὑφισταμένης. Εἰς τοὺς νομομαθεῖς δὲ ἀπόκειται νὰ δημιουργήσουν τὸν «νομικὸν μανδύαν» δι᾽ οὗ θὰ περιβάλλουν τὴν πρᾶξιν ταύτην. Ἀφ᾽ ἧς στιγμῆς ὅμως θὰ ἐπιτευχθῇ ἡ ἀναγνώρισις, ἀγωνία θὰ ἀρχίσῃ νὰ κατέχῃ τὴν ψυχήν μου, διότι θὰ διερωτῶμαι εἰς ποίαν ἐκ τῶν τριῶν ὁμάδων εἰς ἃς εἶναι κατανεμημένοι οἱ ὀπαδοὶ τοῦ παλαιοῦ ἑορτολογίου θὰ ἐμπιστευθῇ ἡ Πολιτεία τὴν διοίκησιν τῆς νέας Ἐκκλησίας; Εἰς τὴν πολυπληθεστέραν τοιαύτην τῶν γνησίων Ὀρθοδόξων ἐπὶ κεφαλῆς τῆς ὁποίας εὑρίσκετο ὁ πρό τινος μεταστὰς βαθύνους Ἱεράρχης Χρυσόστομος ἢ εἰς τὴν τῆς Μονῆς Κερατέας λεγομένην, εἰς τὴν ὁποίαν οἱ αὐτοχειροτόνητοι ἀρχιερεῖς καὶ μοναχοὶ φαίνεται νὰ εἶναι περισσότεροι τῶν πιστῶν ἢ εἰς τὴν Κοινότητα ἥτις δὲν ἀριθμεῖ πλέον τῶν 100 ὀπαδῶν καὶ κατέχει μίαν ἐκκλησίαν παρὰ τὸν Κολωνόν; Νομίζω ὅτι καιρὸς εἶναι νὰ σοβαρευθῶμεν καὶ οἱ ἰθύνοντες τῶν διαφόρων αὐτῶν ὀργανώσεων νὰ ἀφήσουν τὰς προσωπικὰς φιλοδοξίας των καὶ νὰ σπεύσουν τὸ ταχύτερον νὰ συνεννοηθοῦν, ἀντὶ νὰ ἀλληλοϋβρίζονται καὶ νὰ συμπήξουν μίαν ρωμαλέαν ὀργάνωσιν ὁπότε καὶ μόνον θὰ ὑπάρξῃ ἐλπὶς νὰ ἐπιβάλλουν εἰς τοὺς διοικοῦντας τόσον τὸν σεβασμὸν πρὸς τὴν ἔννοιαν τῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας ὅσον καὶ πρὸς τὴν ὑφισταμένην πραγματικότητα τ. ἔ. τὴν ὕπαρξιν μιᾶς μεγάλης μάζης τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, ἥτις ἐπιθυμεῖ νὰ παραμένῃ πιστὴ εἰς τὸ πάτριον ἡμερολόγιον.

Μετὰ πλείστης τιμῆς

Γ. Ε. Παπαγιαννόπουλος
Ὑφηγητὴς Παθολογίας
ἐν τῇ Ἰατρ. Σχολῇ Ἀθηνῶν

ΕΚΚΛΗΣΙΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΑΓΑΠΗΤΟΥΣ ΑΔΕΛΦΟΥΣ

Ὁ Θεὸς διὰ τὸ ἄπειρον αὐτοῦ ἔλεος καὶ τὴν εὐσπλαγχνίαν καὶ ἵνα ἀνανήψωμεν καὶ συνέλθωμεν ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν, ἐδοκίμασε καὶ διὰ τετάρτην φορὰν τὴν πόλιν μας μὲ τὸν φοβερὸν σεισμὸν τῆς 2ας Νοεμβρίου, ὥστε νὰ καταστραφοῦν καὶ αἱ ὑπόλοιποι οἰκοδομαὶ αἱ ἐναπομείνασαι ἀπὸ τοὺς προηγουμένους. Μεταξὺ αὐτῶν ἔπαθε δυστυχῶς ἀνεπανορθώτους βλάβας καὶ τὸ ἐπ᾽ ἐνοικίῳ κτίριον, ἔνθα στεγάζεται ἡ «Ἁγιορειτικὴ Βιβλιοθήκη». Ἤδη διὰ τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς βοηθείας ἐνίων Πατέρων καὶ ἀδελφῶν, ἐπεσκευάσαμεν αὐτὸ ἐκ τῶν ἐνόντων δι᾽ ἐξόδων μας καὶ ἐξακολουθοῦμεν τὴν ἐργασίαν. Δὲν παύομεν ὅμως νὰ ἔχωμεν ἀνάγκην μονίμου ἀντισεισμικῆς στεγάσεως. Τοῦτο ἀνήκει κατὰ πρῶτον εἰς τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ καὶ εἰς τὴν συνέχειαν τῆς ἐνισχύσεως τῶν ἀδελφῶν, τῶν ἐχόντων τὰ πρὸς τοῦτο μέσα, ἰδίως ἀπὸ τοὺς ἐν Ἀμερικῇ ἀδελφούς.

Ἡ Διεύθυνσις

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

Ο ΔΕΛΜΟΥΖΟΣ ΚΑΙ ΤΟ ΕΡΓΟΝ ΤΟΥ [1)]

Ἀπέπτη ἀφ' ἡμῶν ὁ πρὸ 30ετίας Γυμνασιάρχης θηλέων Βόλου καὶ τὸ μὲν σκήνωμά του ἐκαλύφθη ὑπὸ τοῦ μελανοῦ χώματος, τὸ δὲ πνεῦμα του καὶ ἡ ψυχή του ἀνῆλθεν εἰς τὰς αἰωνίας Μονάς, ἔνθα θὰ διέλθῃ ἀπὸ τὸ ἐπουράνιον μέγα Κριτήριον καὶ θὰ ἐρωτηθῇ: Διατί περιεφρόνησες τὴν οὐρανοῦφαντον ἀθάνατον καθαρεύουσαν ἑλληνικὴν γλῶσσαν, τὴν ὁποίαν ὁ ἴδιος ἐδιδάχθης τόσον εἰς τὸ Δημοτικὸν καὶ Ἑλληνικὸν Σχολεῖον ὅσον καὶ εἰς τὸ Γυμνάσιον καὶ τὸ Πανεπιστήμιον; Διατί διεστρέβλωσας τὴν ὑπέροχον καὶ λαμπρὰν καθαρεύουσαν γλῶσσαν, εἰς τὴν ὁποίαν εἶναι συντεταγμένα καὶ τὰ Ἐκκλησιαστικὰ βιβλία, Εὐαγγέλια, Ἀπόστολοι καὶ λοιπὰ Τροπάρια);

Μετὰ τοῦ Γληνοῦ καὶ ἄλλων ὁμοφρόνων σου ἰατρῶν κλπ., παρασύρας καὶ τὸν Πρωθυπουργὸν τότε Ἐλευθέριον Βενιζέλον, καταδικάσας οὕτω τὴν μαθητιῶσαν νεολαίαν εἰς τὴν τελείαν ἀ γ ρ α μ μ α τ ω σ ύ ν η ν; Κατωρθώσατε οὕτω νὰ εἰσαχθῶσι καὶ νὰ διδάσκωνται εἰς μὲν τὰ Δημοτικὰ Σχολεῖα τὸ χυδαῖον καὶ ποταπὸν βιβλίον «Τὰ ψηλὰ Βουνά», εἰς δὲ τὰ Γυμνάσια τὸ «Ἀναγνωστικό» βιβλίο τοῦ Μπέρτου καὶ πλεῖστα ὅσα ἄλλα. Ἰδοὺ τώρα τὰ ἀποτελέσματα: Φ ο ι τ η τ α ί, δίδοντες εἰσαγωγικὰς ἐξετάσεις τοῦ Πανεπιστημίου, ἐκρίθησαν ὡς Ἀ σ τ ο ι χ ε ί ω τ ο ι τ ε λ ε ί ω ς. Ἐπικατάρατοι λοιπὸν ἂς εἶναι μετὰ τῶν ὁμοφρόνων σου ἐνώπιον Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων οἱ ἐκτελέσαντες καὶ συμπράξαντες εἰς τὴν διαστρέβλωσιν τῆς καθαρευούσης γλώσσης.

Ἐγὼ ἔκρουσα τὸν κώδωνα τοῦ κινδύνου ἀπὸ τὸ ἔτος τοῦ 1925 Ἰουλίου 23, ὡς Πρόεδρος τοῦ ἐν Βόλῳ Συλλόγου «Ἡ Σωτηρία τοῦ γένους». Διεμαρτυρήθην ἐντόνως, ἐγγράφως καὶ τηλεγραφικῶς εἰς τὴν Κυβέρνησιν τότε, εἰς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον, εἰς τοὺς Δημάρχους Πρωτευουσῶν Ἐπαρχιῶν πάσης Ἑλλάδος, νὰ παταχθῇ ἡ διδασκομένη Μαλλιαροκομμουνιστικὴ γλῶσσα καὶ νὰ καῶσιν ὅλα τὰ χυδαῖα βιβλία καὶ λοιπὰ καὶ νὰ ἐπανέλθῃ ἡ διδασκαλία τοῦ Ἀθανάτου Τεχνολογικοῦ συστήματος μὲ τὴν Γραμματικὴν Γενναδίου καὶ Χρηστομάθειαν Ραγκαβῆ, ὡς Βάσιν, Θεμέλιον καὶ Ἔρεισμα τῆς Ὀ ρ θ ο γ ρ α φ ί α ς, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ μὲ γνωμικὰ ὠφέλιμα τῆς μαθητιώσης νεολαίας, διὰ τὸν κοινωνικόν της βίον ἤτοι, «ἐπιμελοῦ, κοπίαζε ἐνόσῳ εἶσαι νέος, διὰ νὰ μὴ μετανοῇς τὸ ὕστερον ματαίως».

Ἡ ἐπιμέλεια νικᾷ ὅλας τὰς δυσκολίας καὶ ὁδηγεῖ τὸν ἄνθρωπον εἰς δρόμον εὐτυχίας, ἡ δὲ ἀμέλεια γεννᾷ παντοῖα κακῶν εἴδη, πτωχείαν, καταφρόνησιν καὶ ἀτιμίαν δίδει.

Ἀλλ' ὁ ἀποθανὼν δεδικαίωται.

Ἔσπειρε ὅμως τὸν σπόρον τῆς καταστροφῆς τῆς μαθητιώσης νεολαίας, τὸν ὁποῖον καρπὸν θερίζουν σήμερον οἱ ὁμόφρονές του καὶ διὰ τοῦτο οἱ ἁρμόδιοι Κυβερνῆται καὶ σύμπας ὁ Πανελλήνιος Λαός, ὀφείλει, χάριν τῆς Πατρίδος, τῆς Πίστεως καὶ τῆς νεολαίας νὰ καύσῃ καὶ ἐξαφανίσῃ ἀπὸ τὰ ὄμματα τοῦ Πανελληνίου, ὅλα τὰ μαλλιαροκομμουνιστικὰ βιβλία, καθὼς καὶ τὰ ἄσεμνα καὶ νὰ ἐπαναφέρῃ τὴν διδασκαλίαν ἀπὸ τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου μέχρι τέλους Γυμνασίου, τοῦ συστήματος τῆς Τ ε χ ν ο λ ο γ ί α ς καὶ νὰ πατάξῃ αὐστηρῶς, πᾶν ἄσεμνον, ἀντιχριστιανικὸν καὶ ἀντικοινωνικόν.

Ἰδοὺ μερικαὶ λέξεις καὶ φράσεις ἀπὸ τὰ διδακτικὰ βιβλία τῆς μαθητιώσης νεολαίας τοῦ Δελμούζου, Γλυνοῦ καὶ λοιπῆς «ἐχπαιδευτικῆς» σπείρας διὰ τὸν ἐπιστημονικὸν καταρτισμὸν τῶν παιδιῶν μας καὶ τὴν πνευματικήν των πρόοδον.

«Ἐσὺ μπελὲκ ἀνάραφ, ἐμεῖς Ντρόμο σούφτ. Μπελέκ, ποῦ πάει Ντρόμο... ἐλὲφ ἐλεφίν.

1) Καταχωροῦμεν ἐνταῦθα ὀλίγα διὰ τὸν «θαυμάσιον» Δελμοῦζον, τοῦ κ. Κωνστ. Γάκη παλαιοῦ ἀγωνιστοῦ ὑπὲρ τῆς ἀθανάτου ἑλληνικῆς ἡμῶν γλώσσης καὶ πῶς ὁ Δελμοῦζος διέστρεψε τὴν εὐωδιάζουσαν γλῶσσαν μας μεταδόσας εἰς τὴν τότε νεολαίαν μας τ ὰ σ ά π ι α ἰ δ α ν ι κ ὰ δι' αὐτῆς καὶ Κύριος οἶδε ἕως πότε θὰ διδάσκεται ἡ ἐκχυδαιασθεῖσα αὐτὴ γλῶσσα ἐπισήμως ἢ ἀνεπισήμως.
Τὸ καταχωροῦμεν ἐπὶ τῷ θανάτῳ του.

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

Τσούξω, χαμαγλί, σαλαβάτια, ἀβαράω, ἀμεσαλιάζω, ἀγελαριά. Νιὰ δευτέρα, Νιοβδόμαδο, ἀνάθεμα, νταλώνομαι, Ὀμπρός. Αἶ μωρὲ νιοί!! νὰ σκοτωθῆτε θέτε μωρέ; τἄχανε διαγουμίσει, τοῦ χαρμπιοῦ, καὶ τοῦ ἀπελατικιοῦ τὰ χαρφιά, γιουρούσι, Τσοῦ; Τσοῦ, Στέρφα, ἔ! ψαρή! ὄϊ, ὄϊ! γρύ, ἀντιρράβδια, φχαριστοῦμε, ἀνάρια, γελαντζής, ἀπελατίκη, Παμεινώντα, φχαριστιέται, μουλῶχτά, ἀποκάρωμα, ἀποκορώνομαι, ἀποσπερίτης. Κάτω στὸ περγιάλι ποὺ γύριζε, ἄξαφνα ἕνα Πριάρι, θὰ τιναχθοῦν σαϊτόφιδα, οἱ γονέοι, χαρίζεις μούτο; μοῦ εἶπε, χαρίζω σούτο: ἀποταχυά, ἀρήλογος, ἀρμούτι, Καστροπολεμίτης, οὐρί, λαμπάζω, ἀσπρογαλιάζει, ἀτάλικος, βουργιάλι, βούβα, βουλάω, Καλιὰ νὰ μάσε φάῃ ἡ μαύρη θάλασσα Αἶ, ἐλᾶτε ἀπὸ παέ. Σὲ λίγες μεροῦλες μπράτιμε, ἄκου ποὺ στὸ λέω γώ. τ᾽ ἀσκέρι, μὴ ὀρέ! οὐρλιάζεις ἔτσι, μπέσα γιὰ μπέσα, διάζομαι, διαγουμίζω, ζευγολατειό, δράνα, κατέω,Καφτάνι, Κείνη τὴ στιγμή, κάμποσες τουφεκιὲς νὰ μᾶς ἀβαράρετε, κι᾽ ἀγρίεψαν κ᾽ ἐθέριαψαν, τὸ Φλανδρὸ ἦρτε καὶ ξαναῆρτε, τὸν ἔρμο τὸ γιαλὸ μπαρκάρει, καλοκυράδες, καναχεύω, ὁ μποτσαργάτης, λαρώνω, λιβανός, λιθιά, τὸ λυγκιό, μανός, ὁ μουτής, νυχτοπαρωρίτρα, καταχυτά, κοντράκια, κουλούφια, Κούρνια. Μιὰ μέρα ἐφώναξε στοὺς Τούρκους, εἶντα κάνει μωρέ, ὁ βασιλιᾶς σας; ξαγνάντι, παπαρίζω, παστρεύω, ὁ Πάτος ὁ περουζές. πιλιό, πεσελί, κανίσκι, κάρωμα, καπάκια, ξόμπλι, πιχάω, πλουμίζω, ριζικάρης, ρουμπιές, τὸ σάδι, τὸ σάϊσμα Ἔ! Πορτάρη! ἔ! ἀπ τὸ Κάστρο, ἔ! ἀπ᾽ τὸ Κιόσι; τὸν κίντυνο, μὰ πῆγε ἀδικοθάνατος ὁ ἀγᾶς,— καὶ Θεὸς σχωρέστον. Τίποτις, Σερμαγιά, σαλιβάρι, σερπετός, σουρατά, σπαργάω Γαλέρες, δὲν κατέω μοῦ λέει τσεβδά, ἐβαρίστηκες μωρέ; ὁ σπαχής, σπιτάλι, στιβανιά, στοιβιές, στριγκιά, τὰ τούγια, τὰ τερτικά, χαρμπί, φούμπια, χουβὲ ψίκη, Βουργιάλι. Τρεῖς Τουρκαλβανοὶ μὲ κυνηγοῦσαν. Στάσου ὠρέ! στάσου ὠρέ! Ἀλλὰ τὴν στιγμὴ ποῦ δὲν ἀπεῖχαν πιὰ τρία βήματα ἔρχεται μιὰ φωνὴ δυνατή, μιὰ χουβὲ Κουράγιο Κουμπάρε Στεφανῆ, ἔτρεξα μ᾽ ἕνα βίτσισμα στὴν κορφή. Καὶ ὁ καταχτητὴς σὰν τὸ ἀψὶ πουλάρι ποὺ τσαλαπατεῖ τ᾽ ἀβρὰ λούλουδα, κολυμπήθρα, τ᾽ ἄλογα τ᾽ ἀράθυμα, ἀχόρταγος ρούφουλας στὸν παράνομο κόσμο, βερέμης εἶσαι; ὁ Ἀλῆ Ἀγᾶς, τὸ βῶδι τὸ μανὸ ἔσερνε, ἀγνάντια τῶν ἐχτρῶν, στοῦ δάσου τὶς κρυψῶνες καὶ τῶν θεριῶν τὶς μονιές. Καταχαμπὶς ὁλοῦθε. Ἀκοῦστε χωργιανοί, Ταχιά, ποὺ θὰ σημαίνουν οἱ καμπάνες νὰ σκωθῆτε ὅλ᾽ σας, γιὰ νὰ πᾶμε γιὰ μάρμαρα. Ὅποιος δὲ σκωθῇ καὶ δὲν πάῃ ν᾽ ἄχῃ τ᾽ Ἅϊ Νικόλα τὴ κατάρα! ροβόλαγαν κ᾽ ἔτρεχαν κιόλας, ἀπάνου ὁλόβουλα χάλαρα ἀκέριους βαριοκομμένους σταμάταγαν γιὰ νὰ ξανασάνουν. Ἤμουν μικρὸ κορίτσι, δώδεκα χρονῶν καὶ μ᾽ ἐπῆγε ἡ μάνγα μου νὰ ξαγορευτῶ τὴ Μεγάλη Τετράδη... τί νὰ ξαγορευτῶ, ἐγὼ τίποτε δὲν ἤξευρα, τὰ ξεράματά μου... τοῦ τί μόλεε ὁ Πνευματικὸς δὲν ἀγροικοῦσα, φωτιὰ ποῦ μ᾽ ἔ... Τὸ νόημά του δὲν τὸ καταλάβαινα, τὰ λόγια του θυμόμουν κ᾽ ὕστερ᾽ ἀπὸ χρόνια... τὸ κορίτσι πρέπει νά᾽ναι φρόνιμο καὶ ντροπαλό, νά᾽ναι ὑπάκοο, νὰ μὴ κοιτάζῃ τοὺς νιούς, ν᾽ ἀγαπᾷ τὸν κύρη του καὶ τὴν μανοῦλα του καὶ σὰν μεγαλώσῃ καὶ δώσῃ ὁ Θεὸς καὶ παντρευτῇ μὲ τὴν εὐχὴ τῶν γονιῶν της, ἄλλον νὰ μὴν ἀγαπᾷ ἀπὸ τὸν ἄνδρα της.

Βόλος 12 Φεβρουαρίου 1957

Κ. Α. ΓΑΚΗΣ

τελειόφοιτος Σχολαρχείου Δομοκοῦ
ἐτῶν 91

ΕΠΙΚΑΙΡΑ

— Εὐχετήριον

Καὶ ἡ ἀνατολὴ τοῦ νέου ἔτους 1957 μᾶς εὑρίσκει εἰς τὴν ἰδίαν ἂν μὴ χειροτέραν κατάστασιν ἀπὸ ἀπόψεως πνευματικῆς. Εὐχόμεθα ὅπως ἐνισχυθῇ ἡ θέλησίς μας καὶ ἀποφασίσωμεν νὰ ἐπιστρέψωμεν εἰς τὸν Θεόν. Δὲν χρειάζεται νὰ εὐχόμεθα εἰρήνην, γαλήνην, εὐτυχίαν καὶ τὰ τοιαῦτα. Μία μετάνοιά μας καὶ ἐπιστροφή μας εἰς τὸν ἀγαθὸν Θεὸν διὰ τῆς ἀναγνωρίσεως τῶν σφαλμάτων μας, θὰ ἐπιφέρῃ αὐτομάτως ὅλα τὰ ἀνωτέρω. Ἂς φροντίσωμεν νὰ ἐξασφαλίσωμεν τὴν σωτηρίαν τῆς ψυχῆς μας καὶ τὰ ἄλλα θὰ ἐπακολουθήσουν καλὰ κατὰ τὸν ἀψευδῆ τοῦ Κυρίου λόγον· «ζητεῖτε πρῶτον τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ καὶ ταῦτα πάντα προστεθήσεται ὑμῖν».

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

—'Αναφορὰ τῶν 'Αρχιερέων εἰς λαϊκοὺς

Ἀνέγνωμεν εἰς θρησκ. Περιοδικόν, ὅτι Ἀρχιερεὺς τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος, ἐκ τῶν ἐξεχόντων, δίδει ἀναφορὰν εἰς τὸν Διευθυντὴν τοῦ περιοδικοῦ, ὅστις κατηγορεῖ αὐτὸν διὰ τὰς χλιαρὰς πράξεις του καὶ σπεύδει ὁ Ἀρχιερεὺς νὰ δώσῃ ἐξηγήσεις εἰς τὸν κ. Διευθυντὴν διὰ νὰ μὴ τοῦ καταλογίσῃ εὐθύνας δι᾽ αὐτάς.

Ἐρωτῶμεν τοὺς Σεβασμιωτάτους Ἀρχιερεῖς: εἶναι πρέπον νὰ τίθεται ὁ ἀνώτατος βαθμὸς τῆς ἱερωσύνης ὑπὸ τὸν ἔλεγχον τοῦ πρώτου τυχόντος λαϊκοῦ;

Ὁποία κατάπτωσις! τότε δικαίως κατηγορεῖται ἡ Ἐκκλησία ὅτι περιφρονεῖ τὴν δύναμίν της ἣν ἔλαβε παρὰ Θεοῦ.

Ἐμαζεύθησαν ὅλοι οἱ δῆθεν θεολογοῦντες καὶ κοπτόμενοι ὑπὲρ τῆς πίστεως, νὰ ἐλέγξουν τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ, ἂν ἐκτελῇ τὸν προορισμόν της. Ὁμολογοῦμεν ὅτι εἶναι μεγίστη ἡ ἀνοχὴ τῆς Ἐκκλησίας διὰ τὰ παραπαίοντα τέκνα της (ἂν εἶναι τέκνα της), τὰ ὁποῖα δὲν θέλει ν᾽ ἀνακαλέσῃ εἰς τὴν τάξιν.

ΟΙΚΟΥΜΕΝ. ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

— Ἁγία καὶ Ἱερὰ Σύνοδος

Συνῆλθε τῇ Τρίτῃ 29ῃ Ἰανουαρίου ἐ. ἔ. ὑπὸ τὴν προεδρείαν τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ἡ Ἁγία καὶ Ἱερὰ Σύνοδος εἰς τὴν τακτικὴν αὐτῆς συνεδρίαν.

Κατ᾽ αὐτήν, μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν καὶ ἐπικύρωσιν τῶν Πρακτικῶν τῆς προγενομένης συνεδρίας, ἡ Α. Θ. Παναγιότης:

α) Προσηγόρευσε τὸν ἐν τῇ Ἱ. Συνόδῳ παρακαθήμενον Σεβ. Μητροπολίτην Προικοννήσου κ. Φιλόθεον ἐπὶ τοῖς ἀγομένοις τὴν ἰδίαν ἡμέραν ὀνομαστηρίοις αὐτοῦ, εὐχηθεῖσα αὐτῷ τὰ βέλτιστα καὶ

β) Ἀνήγγειλεν,ὅτι τὴν παρελθοῦσαν Παρασκευὴν 25ην τοῦ λήγοντος μηνός, ἀφίκοντο ἐνταῦθα ὅ τε Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος Θυατείρων κ. Ἀθηναγόρας, προερχόμενος ἐκ τῆς Ἐπαρχίας αὐτοῦ καὶ ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Μελίτης κ. Ἰάκωβος, ἐκ τῆς ἐν Γενεύῃ παρὰ τῷ Παγκοσμίῳ Συμβουλίῳ τῶν Ἐκκλησιῶν θέσεως αὐτοῦ, ὧν ἐξῆρε τὸ παρ᾽ αὐτῶν ἐν ταῖς ἐν αἷς ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας ἐτάχθησαν θέσιν ἐπιτελούμενον ἔργον.

Ἀκολούθως συνεχίσθη ἡ ἀνάγνωσις τῶν πρακτικῶν τῆς Ἱ. Συνάξεως τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Δωδεκανήσου.

Εἶτα ἀνεγνώσθησαν:

1) Γράμματα Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀμερικῆς κ. Μιχαήλ, ὑποβάλλοντος: α) ἔκθεσιν τοῦ Θεοφιλ. Ἐπισκόπου Ἐλαίας κ. Ἀθηναγόρα, Διευθυντοῦ τῆς ἐν Βοστώνῃ Θεολογικῆς Σχολῆς περὶ τῆς ἐπιστημονικῆς διαρθρώσεως τῆς Σχολῆς ταύτης καὶ

β) Πληροφορίας περὶ τοῦ ἔργου τοῦ Θεοφιλ. Ἐπισκόπου Ἐλαίας κ. Ἀθηναγόρα ἐν τῇ ὡς ἄνω Σχολῇ.

2) Γράμμα ἀπαντητικὸν εὐχαριστήριον Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Αἰθιοπίας κ. Βασιλείου, ἐπὶ τῇ ἀποπερατώσει τῶν σπουδῶν ἐνίων ἐκ τῶν ἐν τῇ Ἱ. Θεολογικῇ Σχολῇ Χάλκης φοιτητῶν ἐξ Αἰθιοπίας Ἱεροσπουδαστῶν.

3) Γράμμα Σεβ. Μητροπολίτου Ρόδου κ. Σπυρίδωνος περὶ τοῦ Ἀρχιμ. κ. Σεραφεὶμ Καθηγουμένου τῆς ἐν ἁγίῳ Ὄρει ἱ. Μονῆς τοῦ ἁγίου Παύλου, ἐπιτελέσαντος τὸ καθῆκον τοῦ πνευματικοῦ κατὰ τὴν νηστείαν τῶν Χριστουγέννων ἐν τῇ Ἐπαρχίᾳ αὐτοῦ.

4) Ἔκθεσις Σεβ. Μητροπολίτου Καρπάθου καὶ Κάσου κ. Ἀποστόλου περὶ τῶν ἐν τῇ Ἐπαρχίᾳ αὐτοῦ πεπραγμένων κατὰ τὸ τελευταῖον τρίμηνον.

5) Γράμμα Σεβ. Μητροπολίτου Φιλαδελφείας κ. Ἰακώβου, αἰτουμένου ἄδειαν μεταβάσεως εἰς τὴν ἐν Ἑλβετίᾳ συνερχομένην προσεχῶς Ἐκτελεστικὴν Ἐπιτροπὴν τοῦ Παγκ. Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν, ἧς τυγχάνει μέλος.

6) Γράμμα Ἐντιμολογιωτάτου κ. Ἐμμανουὴλ Πετράκη, Ἄρχοντος Διδασκάλου τοῦ Γένους, αἰτουμένου ἄδειαν μεταβάσεως εἰς ἅγιον Ὄρος τοῦ ἐξ Ἑλβετίας Καθολικοῦ ἰατροῦ κ. Λέοντος Κλόδιους.

7) Αἴτησις κ. Χὰνς Κάγκελμαν, Καθηγητοῦ ἐν Κολωνίᾳ Γερμανίας πρὸς μετάβασιν εἰς ἅγιον Ὄρος καὶ ἄλλα τινὰ ἔγγραφα, ἐφ᾽ ὧν ἐλήφθησαν αἱ προσήκουσαι ἀποφάσεις.

— Ἡ Α. Θ. Παναγιότης ὁ Πατριάρχης

Τὴν Τετάρτην 16ην λ. μ. συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ Πανοσ. Διακόνου τῆς Σειρᾶς

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

κ. Εὐαγγέλου καὶ τοῦ Ἀρχικλητῆρος, ἀνῆλθε καὶ προσηυχήθη ἐν τῷ Παρεκκλησίῳ τῆς Θ. Μεταμορφώσεως καὶ ἐν συνεχείᾳ μετέβη εἰς Βαφεοχώριον καὶ ἀφοῦ προσεκύνησεν εἰς τὸν Ἱ. Ναὸν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ καὶ ἐπεθεώρησε τὴν ἐργασίαν τῆς ἐπανορθώσεως αὐτοῦ, συνέφαγεν ἐν τῷ συσσιτίῳ τῆς Κοινότητος μεθ' ὅλων τῶν μαθητῶν καὶ μαθητριῶν τῆς Σχολῆς καὶ τοῦ διδάσκοντος προσωπικοῦ αὐτῆς καὶ ἀπηύθυνε πρὸς τὰ παιδιὰ πατρικὰς συμβουλάς. Ἐν τέλει συνεσκέφθη μετὰ τοῦ ἱ. Προϊσταμένου Πανοσ. Ἀρχιμ. κ. Χρυσάνθου Πρόκου καὶ τοῦ κ. Δ. Δεβετζῆ, Προέδρου τῆς Κοινότητος ἐπὶ ζητημάτων αὐτῆς.

—Ἑορτὴ τοῦ Ἱ. Χρυσοστόμου

Ἡ ἐπέτειος τῆς ἀνακομιδῆς τῶν ἱ. λειψάνων τοῦ ἐν ἁγίοις Πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου Ἀρχιεπισκόπου Κων)πόλεως τοῦ Χρυσοστόμου 27η λ. μ., ἑωρτάσθη καὶ ἐφέτος ἐν τῷ Πατριαρχικῷ ναῷ ἐν πολλῇ κατανύξει καὶ συρροῇ πυκνοτάτου ἐκκλησιάσματος, τῆς Α. Θ. Παναγιότητος τοῦ Πατριάρχου χοροστατοῦντος ἀπὸ τοῦ Παραθρονίου κατὰ τὸν Ἑσπερινὸν καὶ τὴν Θ. Λειτουργίαν.

Πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ Ἑσπερινοῦ ἐγένετο ἡ Λιτάνευσις τῆς ἱ. εἰκόνος τοῦ ἁγίου καὶ ἡ ἐναπόθεσις αὐτῆς ἐν τῷ Πατριαρχικῷ Θρόνῳ.

Τὸν Ἑσπερινὸν ἐτέλεσαν οἱ Πανοσ. Ἀρχιμ. κ. Φιλάρετος Τριτεύων κ. Ἀγάπιος καὶ Διάκονος τῆς Σειρᾶς κ. Εὐάγγελος, λαβόντες καιρὸν ἐκ τῆς ἐν τῷ Πατριαρχικῷ Θρόνῳ εἰκόνος.

Κατὰ τὴν Θ. Λειτουργίαν ὁ ἱερουργήσας π. Φιλάρετος ἀντὶ κηρύγματος ἰδίου ἀνέγνωσεν ἀπὸ τῶν βαθμίδων τοῦ Θρόνου ὁμιλίαν τοῦ ἑορταζομένου ἁγίου Πατρὸς εἰς τὸ ἀποστολικὸν ρητόν: «Οὐ μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ καυχώμεθα ἐν ταῖς θλίψεσιν, εἰδότες, ὅτι ἡ θλῖψις ὑπομονὴν κατεργάζεται».

Ἐν τῷ ἱ. Βήματι παρέστη συμπροσευχόμενος ὁ παρεπιδημῶν Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος Θυατείρων κ. Ἀθηναγόρας.

Μετὰ τὴν ἀπόλυσιν ὁ Πατριάρχης διένειμε τὸ ἀντίδωρον καὶ ἐδέχθη προσκυνητὰς ἐντεῦθεν, ἐξ Ἀμερικῆς καὶ Ἑλλάδος.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΕΞ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

— Ὁ Σεβασμιώτατος Ἀρχιεπίσκοπος εἰς τὴν τελετὴν τῆς inauguration τοῦ Προέδρου.

Πληροφορούμεθα ἐγκύρως ὅτι ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος κ. κ. Μιχαὴλ ἐκλήθη καὶ θὰ λάβῃ μέρος εἰς τὴν τελετὴν τῆς ἐγκαθιδρύσεως τοῦ Προέδρου Ἀϊζενχάουερ, ἡ ὁποία ὡς γνωστὸν κατὰ τὸν νόμον καὶ τὴν παράδοσιν θὰ πραγματοποιηθῇ εἰς τὰς 20 Ἰανουαρίου. Ὁ Σεβασμιώτατος θὰ παραμείνῃ εἰς τὴν πρωτεύουσαν τῆς χώρας μας ἐπὶ τριήμερον, ὡς φιλοξενούμενος τῆς Κυβερνήσεως. Θὰ τοῦ παρασχεθῇ ἰδιαίτερον αὐτοκίνητον καὶ θὰ τοῦ ἐπιδαψιλευθοῦν τιμαὶ ἀνάλογοι πρὸς ἐκείνας, ποὺ ἐπιφυλάσσονται ἐκ μέρους τῶν ἀρχῶν τῆς Οὐάσιγκτων εἰς τοὺς ἄλλους ἐκπροσώπους τῶν ἐν Ἀμερικῇ θρησκευτικῶν δογμάτων.

Ὁ Σεβασμιώτατος θὰ παραστῇ καὶ θὰ ἀναπέμψῃ προσευχὰς καὶ κατὰ τὴν τελετὴν τῆς ἐγκαθιδρύσεως περὶ τὴν μεσημβρίαν τῆς 20ῆς Ἰανουαρίου ὡς καὶ κατὰ τὴν δεξίωσιν, ἡ ὁποία θὰ λάβῃ χώραν κατὰ τὴν ἑσπέραν τῆς αὐτῆς ἡμέρας καὶ εἰς τὴν ὁποίαν προσκαλοῦνται καὶ παρευρίσκονται χιλιάδες ἀντιπροσωπευτικοῦ κόσμου ἐκ τῆς Οὐάσιγκτων καὶ ἐξ ὅλων τῶν πόλεων τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν.

Συνήθως τὰ ἄλλα θρησκεύματα ἀντιπροσωπεύονται κατὰ τὰς τελετὰς τῆς προεδρικῆς ἐγκαθιδρύσεως δι' ἐκπροσώπων των ἐκ τῶν εὑρισκομένων εἰς τὴν Οὐάσιγκτων. Συγκεκριμένως εἰς τὰς μέχρι τοῦδε τελετὰς ἐλάμβανον μέρος ἐκπρόσωποι τῶν Προτεσταντῶν, τῶν Καθολικῶν καὶ τῶν Ἰσραηλιτῶν. Διὰ πρώτην φορὰν καλεῖται καὶ ὁ ἀνώτατος ἐκπρόσωπος τῆς Ἑλληνικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ ὡς ἐκ τούτου διὰ πρώτην φορὰν ἀναγνωρίζεται τόσον ἐπισήμως τὸ φυλετικόν μας συγκρότημα ὡς μία ἰδιαιτέρα θρησκευτικὴ ὀντότης ἐν τῇ χώρᾳ μας.

Ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν καὶ ἡ ἱερὰ Ἀρχιεπισκοπὴ καὶ ἡ ὀργάνωσις Ἀχέπα, καθὼς καὶ ἄλλαι Ἑλληνοαμερικανικαὶ ὀργανώσεις, καθὼς καὶ πολλοὶ παράγοντες τῆς ὁμογενείας, εἰς ὅλας τὰς πόλεις τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν, εἰργάσθησαν διὰ τὴν ἐπίτευξιν τῆς τοιαύτης ἀναγνωρίσεως.

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

Ἡ ἀναγνώρισις προκαλεῖ βαθεῖαν ἱκανοποίησιν εἰς ὁλόκληρον τὴν ὁμογένειαν, διότι αὐτὴν καὶ τὴν φιλονομίαν αὐτῆς καὶ τὴν ἀγάπην πρὸς τὴν χώραν μας εἶχον ὑπ᾿ ὄψιν των καὶ ὁ Πρόεδρος τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν καὶ ἡ ἁρμοδία ἐπὶ τοῦ θέματος ἐπιτροπή, ὅταν ἀπεφάσισαν νὰ ἀποστείλουν τὴν τόσον τιμητικὴν πρόσκλησιν πρὸς τὸν πνευματικόν μας ἡγέτην, τὸν Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπον, ὁ ὁποῖος ἄλλως τε καὶ προσωπικῶς εἶναι λίαν γνωστὸς καὶ ἀγαπητὸς μεταξὺ τῶν ἀνωτάτων Κυβερνητικῶν κύκλων τῆς Οὐάσιγκτων.

—Ὁ Ἀλέξιος διὰ τὸ Πατριαρχεῖον Ἀλεξανδρείας.

Κατὰ πληροφορίας ἐκ Μόσχας, ὁ Πατριάρχης Ἀλέξιος ἐδέχθη εἰς μακρὰν ἀκρόασιν τὸν Ἔξαρχον τοῦ Ἀλεξανδρινοῦ θρόνου, ὁ ὁποῖος ἀπεστάλη εἰς Ὀδησσὸν διὰ νὰ ἀναλάβῃ τὴν διαχείρισιν τοῦ ἀποδοθέντος εἰς τὴν Ἀλεξανδρινὴν Ἐκκλησίαν ἐκεῖ Μετοχίου. Ὁ Πατριάρχης Ἀλέξιος ἐδήλωσεν εἰς τὸν Ἔξαρχον, ὅτι τὸ Πατριαρχεῖον τῆς Μόσχας θὰ δώσῃ πᾶσαν βοήθειαν εἰς τὸ Πατριαρχεῖον Ἀλεξανδρείας. Ὁ Πατριάρχης Χριστόφορος ἀπέστειλεν εἰς τὸν Πατριάρχην Ἀλέξιον ὡς δῶρον πολύτιμον ποιμαντορικὴν ῥάβδον.

(«Ἐθνικὸς Κῆρυξ» Ν. Υ.)

—Ὁ πανάγιος Τάφος

Ἀλλὰ καὶ πάλιν ἡ Μόσχα ἐπιδεικνύει τό... εὐεργετικόν της ἐνδιαφέρον διὰ τὸν πανάγιον Τάφον καί, ἂν κρίνῃ κανεὶς ἀπὸ πληροφορίας ἐξ Ἀλεξανδρείας, θέλει νὰ δημιουργήσῃ εἰς τοὺς ἁγίους Τόπους καὶ «Ξενῶνα τῆς Ὀρθοδοξίας». Αὐτὰ ὅμως δὲν τὰ κάμνει ἡ ἀθεϊστικὴ Μόσχα ἐξ εὐλαβείας πρὸς τὸν Χριστιανισμόν. Πρέπει νὰ εἶναι κανεὶς λίαν ἀφελὴς διὰ νὰ τὸ πιστεύσῃ. Ἀποτελοῦν ἕνα ἀκόμη τρόπον διεισδύσεως τοῦ ἐρυθροῦ ἰμπεριαλισμοῦ εἰς τὴν Μεσόγειον. Ἡ ἁγιοταφικὴ Ἑταιρεία, ἑπομένως, πρέπει νὰ εἶναι λίαν προσεκτικὴ καὶ τὸ ἑλληνικὸν Κράτος ὀφείλει νὰ τὴν συνδράμῃ εἰς τὰς πράγματι μεγάλας ἀνάγκας της.

—Δὲν ἐσυλήθη τὸ Σινᾶ

Ὁ ἀντιπρόσωπος τοῦ Διεθνοῦς Ἐρυθροῦ Σταυροῦ Ἀουΐ Γκαγιὰρ διέψευσε δι᾿ ἀνακοινώσεώς του εἰδήσεις δημοσιευθείσας εἰς τὸν αἰγυπτιακὸν τύπον, καθ᾿ ἃς ἰσραηλιτικὰ στρατεύματα ἐδῄωσαν τὸ μοναστήριον τῆς ἁγίας Αἰκατερίνης εἰς τὸ ὄρος Σινᾶ, ὡς στερουμένας ἀπολύτως ἀληθείας.

Ἡ διάψευσις ἐγένετο ἐπὶ τῇ βάσει ἐπισήμων δηλώσεων τοῦ ἡγουμένου καὶ τῶν μοναχῶν τοῦ μοναστηρίου ἁγίας Αἰκατερίνης πρὸς τὸν κ. Γκαγιάρ.

Ὁ αἰγυπτιακὸς τύπος εἶχεν ἀναγράψει ὅτι οἱ Ἰσραηλῖται ἐπετέθησαν ἐναντίον μοναχῶν τοῦ μοναστηρίου καὶ ὅτι εἰσέβαλον εἰς αὐτὸ καὶ ἥρπασαν σπάνια βιβλία ἀπὸ τὴν βιβλιοθήκην του καὶ ἄλλα ἱερὰ κειμήλια.

—Μεγάλη συγκέντρωσις τῶν μαρτύρων Ἰεχωβᾶ.

Εἰς τὸ ἐν Ἀθήναις θέατρον «Κεντρικόν» ἐπραγματοποιήθη μεγάλη συγκέντρωσις τῶν ὀπαδῶν τῆς θρησκευτικῆς ὀργανώσεως τῶν «Μαρτύρων τοῦ Ἰεχωβᾶ». Εἰς τὴν συγκέντρωσιν παρέστησαν 1200 καὶ πλέον ἀντιπρόσωποι τῶν ὀργανώσεων πρωτευούσης καὶ ἐπαρχιῶν, ὡμίλησεν ὁ ἀφιχθεὶς προχθὲς ἀρχηγὸς τῆς παγκοσμίου αὐτῆς ὀργανώσεως Ἀμερικανὸς κ. Νάθαν Νόρ, ὡς καὶ εἷς ἐκ τῶν ἐπιτελῶν του. Ὁ ἀρχηγὸς τῶν «Μαρτύρων τοῦ Ἰεχωβᾶ» ἀνεχώρησεν ἐξ Ἑλλάδος προκειμένου νὰ ἐπισκεφθῇ καὶ ἄλλας χώρας εἰς τὸ ἀνὰ τὸν κόσμον ταξείδιόν του. Ὁ κ. Νὸρ κατὰ τὴν ὁμιλίαν του ἐτόνισεν ὅτι ἡ αὔξησις τῶν «Μαρτύρων τοῦ Ἰεχωβᾶ» εἰς τὴν Ἑλλάδα μεταξὺ 1955 καὶ 1956 ἀνέρχεται εἰς 70 %

— Νὰ τεθῇ τέρμα.

Διαρκῶς εἰς τὴν Βουλὴν τῆς Ἀγκύρας ἀνακινεῖται ζήτημα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ διαρκῶς ἐπινοοῦνται νέαι αἰτιάσεις καὶ νέαι προφάσεις, αἱ ὁποῖαι ἂν δὲν προκαλοῦν βεβαίως, ἀνησυχίας σοβαράς, ἐνοχλοῦν, ἐν τούτοις, τὴν κορυφὴν τῆς Ὀρθοδοξίας. Τοιαύτην προφανῶς ἐνόχλησιν προκαλεῖ καὶ ἡ κατατεθεῖσα ἐρώτησις βουλευτοῦ διὰ τοὺς τίτλους τῶν Μητροπολιτῶν καὶ διὰ τὴν ἀδικαιολόγητον, δῆθεν, κατὰ τὴν ἀντίληψιν τοῦ ἐπερωτῶντος, ὕπαρξιν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τοῦ Πατριαρχείου. Δὲν ἀμφιβάλλομεν ὅτι

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

ἡ ἐπερώτησις τοῦ Τούρκου βουλευτοῦ θὰ ἀπορριφθῇ ὑπὸ τῆς πλειονοψηφίας τῆς Βουλῆς, πάντως ὅμως θὰ πρέπει νὰ τεθῇ ὑπ᾽ αὐτῆς τῆς τουρκικῆς Κυβερνήσεως τέρμα εἰς τὰς ἐπιθέσεις, τὰς τόσον ἀδικαιολογήτους καὶ ἀστηρίκτους ἐναντίον τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, τοῦ κατωχυρωμένου διὰ τῆς Συνθήκης τῆς Λωζάννης. Ἐκτὸς ἂν εἰς τὰς ἐπαναλαμβανομένας αὐτὰς ἀπρεπεῖς ἐπιθέσεις δὲν εἶναι ἐντελῶς ξένη καὶ ἡ τουρκικὴ Κυβέρνησις πρὸς δημιουργίαν ἴσως ἑνὸς πολέμου νεύρων κατὰ τοῦ ὁμογενοῦς στοιχείου καὶ τῶν Πατριαρχείων. Δὲν ἀποκλείεται ἀσφαλῶς καὶ τοῦτο.

(«Ἐθν. Κῆρυξ» 22)12)56)

—Οἱ Τοῦρκοι καὶ ὁ Πατριάρχης

Ὡς ἀγγέλλεται ἐκ Κωνσταντινουπόλεως, αἱ τουρκικαὶ ἐφημερίδες ἐπικρίνουν τὴν ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου ἀπονομὴν τοῦ Σταυροῦ τοῦ ἁγίου Ἀνδρέου εἰς τὸν Πρόεδρον τῶν Ἡνωμ. Πολιτειῶν κ. Αἰζενχάουερ. Ὡς ἀναγράφουν ἡ «παρασημοφορία» ἀποτελεῖ προσπάθειαν ὅπως ἐπηρεασθῇ ὁ πρόεδρος ὑπὲρ τῆς ἑλληνικῆς ἀπόψεως διὰ τὸ Κυπριακόν.

Κατ᾽ ἄλλας εἰδήσεις ἐκ Κωνσταντινουπόλεως, ἡ τουρκικὴ κυβέρνησις θὰ ἐναγάγῃ τὸν διευθυντὴν τῆς ἐφημερίδος τῶν Πατριαρχείων «Ἀπόστολος Ἀνδρέας», διότι ἐδημοσίευσεν ἀνταπόκρισιν ἐκ Βουκουρεστίου διὰ τὴν ρουμανικὴν Ἐκκλησίαν μεταδίδουσαν «κομμουνιστικὴν» προπαγάνδαν.

—Ἑλένη Καπὰρτ

Μεταξὺ τῶν ἐπιβατῶν τῆς τελευταίας δι᾽ Ἑλλάδα ἀναχωρήσεως τοῦ ὑπερωκεανείου «Βασίλισσα Φρειδερίκη», συγκαταλέγετο καὶ ἡ ἀδελφὴ Ἑλένη Καπάρτ, ἥτις ἐπέστρεψεν εἰς τὴν μάννα Ἑλλάδα μετὰ δίμηνον παραμονὴν ἐνταῦθα. Εἶναι Βελγὶς τὴν καταγωγήν, καὶ τὸ ἐπάγγελμα ἀρχαιολόγος. Τὴν ἱστορικὴν Ἑλλάδα ἐπισκεφθεῖσα πρὸ 20ετίας, κατεγοητεύθη τόσον μὲ αὐτὴν καὶ κατ᾽ ἠγάπησε τόσον τὸν ἑλληνικὸν κόσμον, τῆς ἱερᾶς Ἑλλάδος, ὥστε ἠσπάσθη τὴν Ὀρθοδοξίαν καὶ ἠκολούθησε τὸν σεπτὸν μοναχικὸν βίον. Ἔκτοτε, ἡ λαμπρὰ αὐτὴ ἀδελφὴ ἀφιέρωσε τὴν ὅλην ζωήν της εἰς τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν πτωχῶν καὶ τῶν γερόντων τῆς Ἑλλάδος. Κύριος δὲ καὶ ἱερὸς σκοπὸς τοῦ ἐν Ἀμερικῇ ταξειδίου της ἦτο, ἡ διενέργεια «ἐράνου» διὰ τὴν ἐν Ἀθήναις τοῦ Περικλέους, ἀποπεράτωσιν ἑνὸς οἰκήματος, τὸ ὁποῖον θὰ χορηγῇ «στέγην» καὶ τροφὴν βεβαίως εἰς ἐργαζομένας καὶ ὀρφανὰς Ἑλληνίδας.

—Διεύθυνσις Παιδείας

— Τὸ Κεντρικὸν Ἐκπαιδευτικὸν Συμβούλιον κατήρτισεν Εἰδικὴν Ἐπιτροπὴν διὰ τὴν ὀργάνωσιν τῆς Ἑβδομάδος τῶν Ἑλληνικῶν Γραμμάτων καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ Τύπου. Ἡ Ἐπιτροπὴ πρόκειται νὰ ἀποστείλῃ συντόμως εἰς τοὺς ἐνδιαφερομένους σχετικὰς ὁδηγίας, ὥστε ἡ Ἑβδομὰς αὐτὴ νὰ ἀποδώσῃ τὰ καλύτερα ἀποτελέσματα. Σύμφωνα μὲ τὰς ἀποφάσεις τῆς Ἐπιτροπῆς, εἰς κάθε Κοινότητα θὰ γίνῃ μία καθαρῶς σχολικὴ ἑορτή, ὡς καὶ μία μεγάλη κοινοτικὴ συγκέντρωσις τῇ πρωτοβουλίᾳ ἰδίως τῶν νέων.

(«Ὀρθόδ. Παρατηρητής»)

ΤΟ ΔΙΗΓΗΜΑ ΜΑΣ

Ο ΑΝΔΡΕΑΣ
ΗΤΟΙ
Η ΕΥΤΥΧΙΑ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΥΣΕΒΕΙΑΝ

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 393 τοῦ κα' ἔτους)

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 393 τοῦ κα' ἔτους)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΝΔΕΚΑΤΟΝ

Ἐπιστροφὴ εἰς τὴν πατρικὴν οἰκίαν

Ὦ! πόσον ἡ ψυχὴ ἐκείνου, ὅστις ἐπανέρχεται εἰς τὴν πατρίδα μετὰ μακρὸν χρόνον ἀπουσίας, μέλλει ν᾽ ἀνοίξῃ καὶ νὰ φαιδρυνθῇ ἐνώπιον τῶν μερῶν ὅπου εἶχε διέλθει τὴν εὐτυχῆ καὶ ἐνάρετον νεότητα! Ἐκείνου τοῦ ὁποίου μέλλει νὰ εἶναι τερπνότατον καὶ ἀνέκφραστον τὸ αἴσθημα, τὸ ὁποῖον τὸν παρεκίνησε καὶ τὸν ἔκαμε νὰ κτυπᾷ ἡ καρδία του, τότε ὅτε ταπεινῶς ἠδύνατο ν᾽ ἀπευθύνῃ πρὸς ἑαυτὸν τὰς λέξεις: «Ἐδῶ ἐξετέλουν τὴν ἀρετὴν καὶ ἐκεῖ ἠρχόμην ἄνευ τύψεων συνειδότος»· ἡ καρδία του μέλλει νὰ πάλλῃ ἀπὸ καθαρὰν καὶ τερπνὴν εὐτυχίαν· μέλλει νὰ ἐπισπεύδῃ τὰ βήματά του, ἵνα πλησιάσῃ τοὺς γονεῖς καὶ φίλους, οἵτινες

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

μεθ᾽ ὁμοίας ἀνυπομονησίας τὸν περιμένουσι· τρέχει, πετᾷ, εἶναι μετ᾽ οὐ πολὺ εἰς τοὺς βραχίονάς των. Εὐδαιμονία ἁγνή, ἐντυπώσεις τερπνόταται, γλυκὰ τῆς καρδίας δάκρυα, χαρὰ τῆς ἐπιστροφῆς, ἐγὼ ὅμως ἄχ! ἐμοῦ πόσον διαφορετικὰ ἦσαν τὰ αἰσθήματα! Βλέπων ἀπὸ μακρὰν τὴν ἰδιοκτησίαν τῶν γονέων μου, ᾐσθανόμην αἴφνης τὸν ἑαυτόν μου νὰ τρέμῃ ἀπὸ φρίκην· αἱ κνῆμαι μου ἐλυγίζοντο, καὶ ἔπεσα ἐξηντλημένος ἐπὶ τῶν λίθων, οἵτινες περιέστρωνον τὸν δρόμον. Ἤμην τεταπεινωμένος· ἕκαστος παλμὸς τῆς καρδίας μου, μὲ ἔκαμνε νὰ ὑποφέρω φρικτά. Ἔρριπτον ἐπὶ τῶν κουρελιασμένων ἐνδυμάτων μου κατατεθλιμμένον βλέμμα· ἀλλὰ καὶ ηὐλόγουν τὰ ἐνδύματα τῆς ἀθλιότητος, τὰ ὁποῖα μὲ καθίστων ἀγνώριστον. Εἶχον τῷ ὄντι τὸ ὕφος πτωχοῦ γέροντος· τόσον αἱ ἐσωτερικαὶ ταραχαί, οἱ σωματικοὶ κόποι, εἰς διάστημα ὀλίγων ἐτῶν, μὲ εἶχον γηράσει. Ὁτὲ μὲν ἡ κατεπείγουσα ἐπιθυμία τοῦ νὰ συγχωρηθῶ καὶ εὐλογηθῶ ὑπὸ τῶν γονέων μου, μὲ ἐπέσπευδον πρὸς αὐτούς· ὁτὲ δὲ σκέψις σκληρά, φόβος ἀνυπέρβλητος ἐκράτουν τὴν ὁρμὴν τῶν βημάτων μου, καὶ ἔμενον ἀκίνητος καὶ προσηλωμένος εἰς τὴν γῆν. Ἀ! πρὸς τὰ πλάγια τῆς οἰκίας τοῦ πατρός μου ἦτο μία ἄλλη, τῆς ὁποίας ἡ θέα ἐξύπνισεν αἰφνιδίως τὴν ἐνθύμησιν τοῦ ἐγκλήματός μου· ἡ μεγαλοπρεπὴς στέγη τοῦ κ. Φαβρικίου ἐφαίνετο νὰ μὲ προδίδῃ μεγαλοφώνως καὶ νὰ μοῦ ἀπαγορεύῃ τὴν εἴσοδον εἰς τὸν τόπον ὅπου ἔλαβον τὸ φῶς. Μὲ φλεγομένην κεφαλήν, μὲ ὀφθαλμοὺς κεκαλυμμένους ἀπὸ πικρὰ δάκρυα, ἔπεσα ἐπὶ τῆς γῆς, ἐκυλιόμην εἰς τὸν κονιορτόν, ἐκ τοῦ στήθους μου διέφευγον φωναὶ τραχεῖαι καὶ ἄγριαι. Ἠσθανόμην ἐμαυτὸν βυθισμένον πάλιν εἰς δεινὴν ἀπελπισίαν· ἀλλὰ αἱ γλυκεῖαι σκέψεις τοῦ ἀγαθοῦ ἐφημερίου τοῦ ἁγίου Εὐσταθίου, ἡ σεβαστὴ αὐτοῦ ἀνάμνησις, καὶ ἡ ἐνθύμησις ὅλων ἐκείνων τῶν συνετῶν συμβουλῶν του ἤρχοντο εὐτυχῶς νὰ καταπραΰνωσι τὰς ταραχὰς καὶ τὰς ἀγόνους θλίψεις μου. Μὲ ἐκυρίευσεν ἀνάξιος ἀδυναμία· ἐγονάτισα καὶ ἀνύψωσα ἱκετευτικὰς χεῖρας πρὸς τὸν οὐρανὸν ἐπικαλούμενος τὸν οἶκτον τοῦ παντοδυνάμου, καὶ συγκεκινημένος ἀπὸ αἰσθήματα ὀλιγώτερον πικρά, ἔχυνον δάκρυα μετανοίας στερημένης πάσης ὑπερηφανείας, πάσης κοσμικῆς διαφθορᾶς· παρεδεχόμην ὅτι ἐγὼ αὐτὸς ἤμην ὁ αἴτιος ὅλων τῶν βασάνων τὰ ὁποῖα ὑπέφερα, καὶ διεμόρφουν τοιουτοτρόπως τὴν καρδίαν μου εἰς τὴν παραχώρησιν, εἰς τὴν ὑπομονήν. Ἡ νὺξ αἴφνης ἐπῆλθε, χωρὶς ἐν τοσούτῳ νὰ εἶχον ἀποφασίσει ἂν ἔπρεπε ἀμέσως νὰ παρουσιασθῶ εἰς τὰ βλέμματα τῶν γονέων μου.

Βεβιασμένος νὰ λάβω μίαν οἱανδήποτε ἀπόφασιν, καὶ μὴ δυνάμενος νὰ ὑποφέρω τὴν σκληρὰν ταύτην ἀβεβαιότητα, ἀπεφάσισα νὰ ὑπάγω εἰς τὴν καλύβην, τὴν ὁποίαν κατῴκει πτωχή τις γυνή, ἀφωσιωμένη εἰς τὴν οἰκογένειάν μας, ἐλπίζων δι᾽ αὐτῆς νὰ μάθω περὶ τῶν γονέων μου. Μετ᾽ οὐ πολὺ ἔλαβον τὸν στενὸν δρόμον ὁ ὁποῖος ὡδήγει ἐκεῖ. Ἰδού με ἐνώπιον τῆς γυναικὸς ταύτης. Δὲν μὲ ἀνεγνώρισε ποσῶς· «πτωχὲ ἄνθρωπε μοὶ εἶπεν, ἀναμφιβόλως ἔρχεσθε νὰ ζητήσητε ἐλεημοσύνην»! Μὲ ἐξέλαβεν ὡς ἐπαίτην! ἀλλοίμονον! πόσον εἶχον μεταβληθῆ! Δὲν ἐνόμισα καλὸν νὰ φανερωθῶ παρευθύς.

Εἴσελθε, εἶπε δεικνύουσα τὴν θύραν τῆς καλύβης, εἶμαι εὐτυχὴς δυναμένη νὰ σᾶς προσφέρω μίαν ἐξαίρετον σούπαν· διότι, καίτοι εἶμαι πτωχὴ καὶ ἐγὼ ἡ ἰδία, ἀγαπῶ ἐν τούτοις νὰ μοιράζω τὸ ἐλάχιστον τὸ ὁποῖον ἔχω μὲ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, ἐλθέ. Τὴν ἠκολούθησα βραδέως· ἐκάθισα ἐν σιωπῇ πλησίον τραπέζης τινός· τίποτε δὲν εἶχε μεταβληθῆ εἰς τὴν πτωχικὴν ἐκείνην καλύβην· ὅπως ἄλλοτε εἶχον ἴδει ὅλα τὰ ἐν αὐτῇ ἀντικείμενα, τοιουτοτρόπως ἀκόμη εὑρίσκοντο· ἐγὼ μόνον εἶχον καταντήσει δυσκολογνώριστος.

Ἡ πτωχὴ γυνὴ ἐκάθισε πλησίον μου καὶ μὲ παρετήρει μετ᾽ ἐνδιαφερούσης προσοχῆς. Ἡ καρδία μου ἐκτύπα μετὰ βίας· ἐσφάδαζον ὅλα τὰ ἐντόσθιά μου.

Δὲν ἐτόλμων ν᾽ ἀπευθύνω οὐδεμίαν ἐρώτησιν εἰς τὴν γυναῖκα ταύτην.

«Ἔρχεσθε ἀπὸ πολὺ μακράν, μοῦ φαίνεται, εἶπε· θὰ ἔχετε πολὺ ὑποφέρει ἐὰν δὲν ἠδυνήθητε νὰ ἐξοικονομήσητε τὰ ἔξο-

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

δα τῆς πορείας, ἀλλὰ δὲν τὸ πιστεύω· διότι οἱ πλούσιοι κλείουσι τὰ ὦτα εἰς τὰς ἱκεσίας τῶν πτωχῶν· ἄχ! σκληρὰ ἐνθύμησις· ναί, εἷς γείτων μοὶ ἔλεγεν ἄλλοτε ὅτι ἡ καρδία τοῦ ἀληθῶς πλουσίου κλείει καθ' ὅσον ἡ πτωχεία αὐξάνει. Εἰς τὸν ἄθλιον τοῦτον χρόνον κατὰ τὸν ὁποῖον ζῶμεν, εὐτυχὴς ἐκεῖνος ὅστις δὲν ἔχει ἀνάγκην τῆς βοηθείας τῶν ἄλλων.

— Τοῦτο εἶναι ἀληθέστατον, ἐφώνησα, μὴ γνωρίζων ποσῶς ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἔλεγον καὶ ἐζήτουν εὐκαιρίαν νὰ μάθω ἐπιτηδείως καὶ χωρὶς νὰ διεγείρω τὰς ὑποψίας τῆς γυναικὸς ταύτης, τὰς πληροφορίας αἵτινες μὲ ἐνδιέφερον. Ἀλλ' αὕτη ὡσὰν νὰ εἶχε μαντεύσῃ τὰς μυστικάς μου σκέψεις «ἄλλοτε, ἐξηκολούθησε, ἠθέλατε εὕρει, ὄχι μακρὰν τῆς καλύβης μου ταύτης, πρόσωπα ἐνάρετα καὶ φιλόπτωχα· ὁποιοσδήποτε καὶ ἂν ἦτο ὁ βαθμὸς τῆς πτωχείας καὶ ἀθλιότητος, ποτὲ ἐπαίτης δὲν ἔτεινε ματαίως τὴν χεῖρά του εἰς αὐτὰ τὰ πρόσωπα. Σήμερον οἱ πτωχοὶ ὁδοιπόροι καὶ οἱ ἐπαῖται δὲν ἔχουσι πλέον τίποτε νὰ περιμένωσιν ἐκ τῆς οἰκογενείας ταύτης». Ἡ πτωχὴ γραῖα μετὰ τοὺς λόγους τούτους ἐξέβαλε βαθὺν καὶ λυπηρὸν ἀναστεναγμὸν καὶ ἐσπόγγισε δάκρυά τινα καταρρεύσαντα ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν της.

Φρικώδης προαίσθησις διῆλθε τὴν ψυχήν μου, κατελήφθην ὑπὸ τρόμου, τοὺς παλμοὺς τοῦ ὁποίου δὲν ἠδυνήθην ν' ἀποκρύψω.

«Κρυόνετε, μοὶ εἶπεν ἡ γραῖα, δύναμαι νὰ σᾶς ἀνάψω φωτιά· ὤ! δὲν φείδομαι οὐδενὸς ὅταν πρόκειται νὰ βοηθήσω τοὺς ὁμοίους μου.

— Εὐχαριστῶ, δὲν κρυόνω· καὶ θέλων νὰ διευκρινίσω τὴν ἀβεβαιότητά μου ἐκείνην, γνωρίζω τοὺς τόπους τούτους, εἶπον εἰς αὐτήν, εἶχον καὶ ἐγὼ εὐεργετηθῆ ἀπὸ τοὺς φιλοπτώχους ἐκείνους γείτονάς σου. Δὲν κατῴκουν εἰς τερπνοτάτην τινὰ ἐξοχήν, εἰς οἰκίαν τὴν ὁποίαν ἐσκίαζεν εὐρύχωρος καὶ λαμπρὰ μορέα; Διὰ νὰ φθάσῃ τις ἐκεῖ δὲν ἔπρεπε νὰ διέλθῃ δρόμον δενδρόφυτον ἐκ συκιῶν, μορεῶν καὶ ἄλλων ἡμέρων δένδρων; ἀποκρίθητι· τοιαύτη δὲν εἶναι ἡ κατοικία τῆς ἐναρέτου ἐκείνης οἰκογενείας; (Ἀκολουθεῖ)

ΣΠΟΥΔΑΙΑ ΔΗΛΩΣΙΣ

Παρακαλοῦνται οἱ ἀδελφοὶ συνδρομηταὶ ὅπως ἀποστέλλουν τὰς συνδρομάς των ἢ τὴν ἀξίαν τῶν παραγγελιῶν των μόνον δι' ἐπιταγῆς, καὶ διὰ μικροποσὰ εἰς γραμματόσημα. Προσέτι αἱ ἐπιταγαὶ θὰ ἀπευθύνωνται μόνον: Σωτήριον Σχοινᾶν Κοραῆ 47 Βόλον.

Ἀναγκαζόμεθα νὰ κάμωμεν τὴν δήλωσιν αὐτὴν πρῶτον διότι μερικοὶ στέλλουν τὰ χρήματά των δι' ἁπλῆς ἐπιστολῆς καὶ κάποτε δὲν φθάνουν εἰς τὸν προορισμόν των καὶ δεύτερον μερικοὶ πάλιν γράφουν Νικόλαον Σχοινᾶν ἢ Κωνσταντῖνον Σχοινᾶν καὶ δὲν δυνάμεθα νὰ τὰς παραλάβωμεν, καὶ ἔτσι κοπιάζουν ἀδίκως, καὶ βραδύνει ἡ ἐκτέλεσις τῶν παραγγελιῶν των.

Ὡσαύτως οἱ στέλλοντες ἐπιταγὰς διὰ παραγγελίαν τινά, χωρὶς νὰ γράφουν ἰδιαιτέραν ἐπιστολήν, δύνανται ὄπισθεν αὐτῆς, εἰς τὸ ἀπόκομμα, νὰ μᾶς γνωρίζουν τὸν σκοπὸν τῆς διαθέσεως τῶν χρημάτων. Εἰς χεῖρας μας ἔχομεν ἀρκετὰς ἐπιταγὰς ἀνεκτελέστους, καθ' ὅσον οὔτε εἰς τὸ ἀπόκομμα γράφουν τι, οὔτε καὶ ἐπιστολὴν των ἐλάβομεν, μολονότι ἅπαξ καὶ δὶς τοὺς ἐγράψαμεν

ΚΑΙ ΜΙΑΝ ἀκόμη μικρὰν παράκλησιν πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς συνδρομητάς. Μερικοί, εὐτυχῶς, ἐξ αὐτῶν, ἀποστέλλουν τὴν συνδρομήν των ἐκ δραχ. 20, συνοδεύοντες αὐτὴν μὲ τὴν ἀπαίτησιν νὰ τοὺς γνωρίσωμεν ἀμέσως τὴν λῆψιν, ἀποστέλλοντες καὶ τὸ σχετικὸν διπλότυπον. Δι' αὐτὸ ἔχουν πλῆρες δίκαιον. Ἂς ἔχουν ὅμως ὑπ' ὄψιν ὅτι εἰς τὰς 20 αὐτὰς δραχ. (μόνον ἐφέτος ἔγινεν 25) ὑπάγονται ὅλα τὰ ἔξοδα τὰ ἐκδοτικά, χαρτιά, ἀλληλογραφία, διεκπεραίωσις καὶ πρὸ παντὸς τὰ βαρύτατα ἐργατικά, καθὼς καὶ τὰ ταχυδρομικά. Διὰ νὰ τοὺς ἀπαντήσωμεν διὰ τὴν λῆψιν τῆς συνδρομῆς των, θέλομεν χρήματα δι' ἐπιστολὴν καὶ τὰ λοιπά, ὥστε νὰ ἐλαττοῦται ἡ συνδρομὴ περίπου εἰς τὸ μηδέν. Ἂς ἔχουν λοιπὸν τὴν ὑπομονὴν καὶ ἂς ἐμπιστεύωνται εἰς ἡμᾶς τὴν τακτοποίησιν αὐτῶν, οἵτινες ἔχομεν ἀπόλυτον τάξιν εἰς τὰ βιβλία τῶν συνδρομητῶν. Αἱ συνδρομαὶ στελλόμεναι διὰ ταχυδρ. ἐπιταγῆς οὐδέποτε χάνονται. Ἡ Διεύθυνσις

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΝΤΑΙ οἱ κ. κ. συνδρομηταὶ ὅπως ἐπιστρέψουν τὰς ἀγγελίας διὰ τὴν «Χρηστοήθειαν τῶν Χριστιανῶν» Νικοδήμου, διότι τὸ ἔργον ἀρκετὰ ἐπροχώρησε.

ΜΙΑ ΠΑΡΑΚΛΗΣΙΣ

Πολλοὶ τῶν ἀγαπητῶν μας συνδρομητῶν μᾶς συνιστοῦν, ἂν εἶναι δυνατόν, τὰ διάφορα ἄρθρα ἢ θέματα, κατὰ τὸ δυνατὸν νὰ ὁλοκληροῦνται εἰς ἓν τεῦχος. Ἕνεκα τούτου, παρακαλοῦμεν τοὺς ἀντιγραφεῖς ὁσίους ἁγιορείτας Πατέρας καὶ λοιποὺς ἀρθρογράφους, νὰ γράφουν ἢ ἀντιγράφουν τὰ θέματά των μικρότερα, ὥστε νὰ μὴ διακόπτωνται ὡς μήκιστα μὲ τὸ «συνεχίζεται» ἢ «ἀκολουθεῖ». Ἐὰν τὸ θέμα των δὲν ἐπιδέχεται σμίκρυνσιν, νὰ δίδουν ἓν ἀτελὲς τέλος, ὥστε ἡ συνέχειά του εἰς προσεχὲς τεῦχος, νὰ θεωρεῖται ὡς ἀρχή.

Ἡ Διεύθυνσις

ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

1. Παναγία ἡ Κουνίστρια, ἤτοι ἡ ἱστορία τῆς Παναγίας τῆς Εἰκονιστρίας ἐν τῇ νήσῳ Σκιάθῳ.

Ἡ ἀκολουθία τῆς εὑρέσεως τῆς εἰκόνος αὐτῆς καὶ ὁ Παρακλητικὸς Κανών. Ποίημα Ἀλεξάνδρου Μωραϊτίδου. Ἐκδοτικὴ ἐπιμέλεια Οἰκονόμου Γεωργ. Α. Ρήγα, ἀρχιερατικοῦ ἐπιτρόπου Σκιάθου.

2. Ἀποστόλου Η. Βογιατζῆ. Πολιτικὴ καὶ ἐξέλιξις τῶν ἡμερομισθίων ἐν Ἑλλάδι. Ἀθῆναι 1956.

3. «Ὁ Φάρος τοῦ χωριοῦ», μηνιαῖον Δελτίον Γεωργικῆς Σχολ. ἱ. Μ. Ἀγάθωνος

Ἐκδίδεται ἐπιστασίᾳ τοῦ καλοῦ καὶ ρέκτου ἡγουμένου τῆς ἄνω ἱερᾶς Μονῆς κ. Γερμανοῦ Δημάκου.

Κατὰ τὴν ἐπίσκεψίν μας ἐν τῇ ἱερᾷ ταύτῃ Μονῇ τὸ 1955 κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ θέρους, διεπιστώσαμεν ἰδίοις ὀφθαλμοῖς τὴν σύστασιν καὶ πρόοδον τῆς Γεωργικῆς Σχολῆς μὲ τοὺς ὑπὲρ ὀγδοήκοντα μαθητάς της, οἵτινες μαζὶ μὲ τὴν ὑλικὴν ἐργασίαν, ἀπολαμβάνουν καὶ τὴν πνευματικὴν μὲ καθηγητὴν τῶν θρησκευτικῶν τὸν ἴδιον Καθηγούμενον κ. Γερμανὸν Δημάκον. Περὶ ὅλων αὐτῶν, ἀνεγράψαμεν ὄχι ὀλίγα εἰς τὴν «Ἁγιορειτικὴν Βιβλιοθήκην» καὶ εἰς τὸ 3ον τεῦχος 1955, πρὸς τιμὴν τοῦ ἡγουμένου, ὅστις ἀνέδειξε τὴν Μονὴν ταύτην καὶ ἀνήγαγεν αὐτὴν εἰς ὑψηλὸν ἐπίπεδον ὠφελείας διττῆς.

Ἤδη διὰ τῆς ἐκδόσεως τοῦ Δελτίου «Ὁ Φάρος τοῦ χωριοῦ», ἀνυψοῦται ἀκόμη περισσότερον οὗτος εἰς τὰ ὄμματα τῆς κοινωνίας τῆς Φθιώτιδος καὶ πρὸ παντὸς περιποιεῖ τιμὴν εἰς τὸν Μητροπολίτην του κ.κ. Ἀμβρόσιον.

Ὁ «Φάρος» θὰ ὠφελήσῃ πολὺ τοὺς μαθητὰς τῆς Σχολῆς του, τοὺς ἀποφοίτους καὶ τὸν ἐν γένει Γεωργικὸν κόσμον. Οἱ ἀναγνῶσται του θὰ ἠδύναντο νὰ ὠφεληθοῦν καὶ προαχθοῦν ἀκόμη καὶ εἰς τὰ γράμματα, ἂν ἐγράφετο εἰς τὴν λαλουμένην ἑλληνικὴν γλῶσσαν καὶ ὄχι εἰς τὴν χυδαίαν, εἰς τὴν γλῶσσαν αὐτὴν τὴν βάρβαρον, εἰς τὴν ὁποίαν δυστυχῶς πολλὰ σημερινὰ ἔντυπα κυκλοφοροῦν.

ΔΩΡΕΑΙ

Δι' ἐνίσχυσιν τοῦ ἔργου μας καὶ διὰ τὴν ἐπούλωσιν τῶν ἐκ τοῦ σεισμοῦ ζημιῶν.

1. ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Β. καὶ Ν. Ἀμερικῆς κ.κ. Μιχαὴλ δολλ. 100
2. Αἰδ. Ζάνος Γουγουτᾶς Ohio Ἀμερικῆς » 20
3. ὁ ἅγιος Ὀλύμπου κ.κ. Δημήτριος, Ἀμερικὴ » 3
4. Δημ. Ν. Κριτσιδῆμας, Ἀμερικὴ » 8
5. Γεώργιος Τσινιώτης » » 2
6. Οἶκος Παπακυριλλαίων ἁγιογρ. δρ. 200 **(διὰ τοῦ μοναχοῦ Μακαρίου ἅγ. Ὄρος)**
7. ὁ ἅγιος Καθηγούμενος τοῦ Διονυσίου κ.κ. Γαβριὴλ ἅγ. Ὄρος » 100
8. Ἱερὰ Μονὴ Λογγοβάρδας Πάρου » 100 **(διὰ τοῦ Καθηγ. πατρὸς Φιλοθ. Ζερβάκου)**
9. Ἱ.Μ. Ἀναλήψεως (γυν.) Κοζάνης » 100
10. Γέρων Παντελεήμων Λαυριώτης Ἱ. Μ. Λαύρας ἅγιον Ὄρος » 50
11. Σάββας μοναχὸς Φιλοθεΐτης Ἱ. Μ. Φιλοθέου ἅγιον Ὄρος » 80
12. Ἰωάσαφ μοναχὸς Φιλοθεΐτης Ἱ. Μ. Φιλοθέου ἅγιον Ὄρος » 20
13. Φρόσω Παπαγιαννοπούλου ἰατροῦ, Ἀθήνας » 40
14. Ἱ. Μονὴ Ζωοδόχου Πηγῆς Μπάτσι Ἄνδρου » 55
15. Κορνὴλ. Μαρμαρινὸς Ἀρχ. Χίον» 50
16. Β. Μ. ἱερεὺς Μυτιλήνη » 25

καὶ ἄλλοι κάτω τῶν 20 δραχμῶν

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

ΤΙΜΟΚΑΤΑΛΟΓΟΣ
Τῆς «Ἁγιορειτικῆς Βιβλιοθήκης»
ΜΑΡΤΙΟΣ 1957

Ταχυδρομικὰ ἐσωτερικοῦ 10 ο)ο. Ἐξωτερικοῦ 30 ο)ο.
Πᾶσα παραγγελία δέον νὰ συνοδεύηται ἀπὸ τὴν ἀξίαν τῶν βιβλίων καὶ τὰ ταχυδρομικά.

Τὰ ἔχοντα ἀστερίσκον βιβλία εἶναι ἐκδόσεις τῆς«Ἁγιορειτικῆς Βιβλιοθήκης», τὰ δὲ λοιπὰ εἶναι ξένων ἐκδόσεων.

---

* Νέα Κλίμαξ Νικοδήμου ἁγιορείτου ἄδετον 75, πανόδ. 95, δερματόδ. 105.—
* Γυμνάσματα Πνευματικὰ Νικοδήμου, ἄδετον 40.—, πανόδ. Δραχ. 60.—
* Θεοτοκάριον Νικοδήμου ἄδετον 30.— πανόδετον . . . » 40.—
* Νικοδήμου Ἁγιορείτου τὸ Πανηγυρικὸν » 8.—
* Προσευχητάριον, Α. Δ. Σιμωνώφ, ἄδετον 25.— πανόδετον » 35.—
* Μακαρίου τοῦ Αἰγυπτίου, 50 πνευματικαὶ ὁμιλίαι, σελ. 250 ἄδετον 25.—, πανόδετον » 35.—
* Ἐκλογὴ ἐκ τῶν ψαλμῶν τοῦ Δαβὶδ διὰ τὰς ὁλονυκτ. ἀγρυπνίας » 10.—
* Σωτηρία ὀρθοδόξου Χριστιανοῦ, περιέχον τὸ Μέγα Ἀπόδειπνον καὶ λοιπὰς ἀγνώστους ἀκολ. τῆς Μ. Τεσσαρακοσ. ἄδ. 10.— δεμ. » 15.—
* Λαυσαϊκὸν τοῦ ἁγίου ὄρους, ὑπὸ Γαβριὴλ Διονυσιάτου » 15.—
* Φωνὴ βοῶντος ἐκ τῆς ἐρήμου » » » » 15.—
* Νέος Εὐεργετινὸς » » » » 10.—
* Λαυριωτικὴ Κυψέλη. Γέροντος Παντελεήμονος Λαυριώτου » 20.—
* Λαυσαϊκόν, Λαύσου τοῦ Πραιποσίτου (Πατερικὰ διηγήματα) » 20.—
* Λειμωνάριον τὸ παλαιὸν ἢ τὰ Μυρίπνοα ἄνθη τοῦ Παραδείσου » 15.—
* Ἐγκόλπιον προσευχῶν, περιέχον παρακλ. Κανόνας καὶ Χαιρετισμοὺς εἰς ὅλας τὰς ἡμέρας τῆς ἑβδομάδος ὑπὸ Γαβριὴλ Σταματελάτου, σελ. 216, ἄδετον 18.—, πανόδετον. . . . . . . » 28.—
* Σωτηρία τοῦ ἁμαρτωλοῦ, τοῦ αὐτοῦ, ἄδετον 15.—, δεμένον » 25.—
* Ὁδηγὸς τοῦ Πνευματικοῦ, τοῦ αὐτοῦ. Χρησιμώτατον διὰ κάθε Χριστιανὸν καὶ πρὸ παντὸς τῶν πνευματικῶν . . . . . » 5.—
* Βιβλίον ψυχοσωτήριον τοῦ αὐτοῦ . . . . » 1.50
* Ἡ ἐρημῖτις Φωτεινή, Ἰωακεὶμ Σπετσιέρη . . . . . . » 7.—
* Περὶ τῆς κοινῆς ἀναστάσεως καὶ τῆς πέραν τοῦ τάφου αἰωνίας ζωῆς, † Ἰωακεὶμ Σπετσιέρη . . . . » 4.—
* Ἡ ζωὴ τῆς ψυχῆς . . . . » 5.—
* Ὁ Χριστὸς νικᾷ ἢ ὁ Στρατῆς (θρησκευτικὸν διήγημα) . » 5.—
* Εὐαγγελικὸς Κῆπος, Σάββα μοναχοῦ Φιλοθεΐτου . . . . » 5.—
* Ἐγκώμιον εἰς τὸν ὅσιον Ἀθανάσιον τὸν ἐν Ἄθῳ . . . . » 2.—
* Ἀκολουθία τοῦ μεγάλου ἁγιασμοῦ τῶν Θεοφανείων . . » 1.50
* Ἀπαραίτητοι συστάσεις διὰ τὸν χριστιανὸν » 1.50
* Ἀποκαλύψεις τῆς Θεοτόκου πρὸς τὸν Ἀγριτζόμπανον » 1.50
* Ἀκολουθία Θ. Μεταλήψεως μὲ προσθέτους εὐχὰς εἰς τὸ τέλος, σχῆμα μικρὸν τσέπης . . . . » 2.—
* Ἀκολουθία τῆς Γονυκλισίας, τῇ Κυριακῇ τῆς Πεντηκοστῆς . » 1.50
* Οἱ δύο παρακλητικοὶ Κανόνες πρὸς τὴν Θεοτόκον καὶ ὁ παρακλητικὸς τῆς Γλυκοφιλούσης καὶ εὐχαὶ κατὰ τοῦ πολέμου » 2.—
* Παρακλητικὸς Κανὼν καὶ τὰ θαύματα τῆς Γοργοϋπηκόου . . » 1.50
* Παρακλ. Κανὼν εἰς τὴν Πορταΐτισσαν τῶν Ἰβήρων . . . » 1.50
* Παρακλ. Κανὼν εἰς τὸν ἅγιον Φανούριον, Ἀλεξ. Μωραΐτίδου » 1.50

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

* Ὁ ἐπιτάφιος τῆς Θεοτόκου	Δραχ.	1.50
* Ὁ Μέγας Κανών, Ἀνδρέου Κρήτης	»	2.—
* Χαιρετισμοὶ τῆς Θεοτόκου	»	1.50
* Χαιρετισμοὶ τῆς Θεοτόκου τοῦ 15Αὐγούστου καὶ ἡ παράκλησις τῆς Γλυκοφιλούσης	»	2.00
* Χαιρετισμοὶ πενθοχαρμόσυνοι πρὸς τὸν παναγ. καὶ ζωοδ. τοῦ Σωτῆρος τάφον	»	1.50
* Χαιρετισμοὶ εἰς τοὺς ἁγίους Πάντας, Παλαιᾶς καὶ Νέας Διαθήκης	»	1.50
* Εὐχὴ βασκανίας ἐλλείψει ἱερέως	»	1.—
* Δίπτυχα ζώντων καὶ τεθνεώτων	»	1.—
* Μικρὰ Ἀνθοδέσμη	»	0.50
* Τὸ ἐξάκουστον προσκυνητάριον τοῦ σπηλαίου Ἁγ. Ἀθανασίου τοῦ Ἀθωνίτου.	»	2.—
* Βίος τοῦ ἁγ. Ρηγίνου, Ἐπισκ. Σκοπέλου δρ. 1.— ἔκδ. πολυτελὴς	»	2.—
* Ὁ καλὸς φίλος καὶ ἰατρὸς κάθε ἀσθενοῦς, κατάλληλον διὰ τοὺς ἀσθενεῖς	»	2.—
* Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἰς τὰ παιδικά του χρόνια, κατάλληλον διὰ τοὺς μικροὺς τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων κ.λ.π.	»	2.—
* Ἡ Μόνικα, μήτηρ τοῦ ἁγ. Αὐγουστίνου, παράδ. χριστ. μητρὸς	»	2.50
* Ἡ ἁγία Συγκλητική, παρηγορητικὴ διήγησις διὰ τοὺς ἀσθενεῖς	»	2.50
* Ψυχῆς Παρηγορία, εὐχαὶ διὰ στίχων, Ξένης μοναχῆς τυφλῆς σ. 88	»	3.—
* Ὁ Ἄρτος τῆς ζωῆς, περὶ θείας Κοινωνίας	»	2.50
* Ἡ ἁγία Γραφή, ἀνάλυσις αὐτῆς	»	2.50
* Μικρὸν εὐχολόγιον. Εὐχαὶ παρακλητικαὶ Μάμαντος καὶ Τρύφωνος μὴ ὑπάρχουσαι εἰς τὰ εὐχολόγια, ἐλαφρῶς δεδεμένον . . .	»	2.50
* Ὁ βίος καὶ τὰ θαύματα τῆς ἁγίας Εἰρήνης τοῦ Χρυσοβαλάντου	»	2.50
* Λουλούδια τοῦ Παραδείσου, Τζάνου Γουγουτᾶ, ἱερέως	»	6.—
* Ἡ Χαρὰ τῶν Ἀγγέλων » » »	»	10.—
* Ἡ Καμπάνα τοῦ Οὐρανοῦ » » »	»	8.—
* Ὁδηγὸς εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν, Ἰννοκεντίου Ἐπισκ.	»	5.—
* Ὁ Παράδεισος, Ἰωάννου Μηνᾶ, γλαφυρότατον	»	7.—
* Τετρακτύς, βιβλίον πατερικόν, Κωνστ. Ζερβοῦ πρωτοπρεσβ. .	»	8.—
* Οἱ διδάσκαλοι τῆς Νοερᾶς Προσευχῆς. Ἀναστασίας Περατικοῦ	»	8.—
* Γνῶθι σαὐτὸν Γ. Περατικοῦ	»	1.50
* Ἀκολουθία καὶ βίος τῶν Ἁγίων Ὀνουφρίου καὶ Πέτρου .	»	10.—
* » » » τοῦ ἁγ. Ἀθανασίου Πατρ. Κων)πόλεως	»	10.—
* » » » τοῦ Ἁγίου Στυλιανοῦ	»	10.—
* » » » τοῦ ἁγίου Ἀποστόλου τοῦ Νέου . . .	»	10.—
* » » » τοῦ ἁγίου Τριανταφύλλου, Ζαγορᾶς Βόλου	»	10.—
* » » » τοῦ ἁγίου Διονυσίου τοῦ ἐν Ὀλύμπῳ	»	10.—
* » » » τοῦ ἁγ. Ἀκακίου τοῦ Καυσοκαλυβίτου	»	10.—
* » » » ἁγ. Ἀνδρέου τοῦ Στρατηλ. ιθ' Αὐγούστου	»	10.—
* » » » τῆς ἁγίας Παρασκευῆς, πανηγυρικὴ	»	10.—
* » » » τῆς Παναγίας Γεροντίσσης	»	10.—
* » » » τῆς Παναγίας Χοζοβιωτίσσης ἐν Ἀμοργῷ	»	10.—
» » » τοῦ ἁγ. Γεωργίου Ἰωαννίνων	»	10.—
» » » τοῦ ἁγ. Φανουρίου	»	10.—
» » » ἁγίου Ἀχιλλείου	»	10.—
» » » ἁγίας Σκέπης τῆς Θεοτόκου	»	15.—
» » » ἁγίας Κυριακῆς	»	10.—

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

* Σειρὰ «Ἁγιορ. Βιβλιοθήκης» ὁλόκληρον τὸ ιζ', ιη', ιθ' καὶ κ' ἔτος ἕκαστον	Δραχ. »	50.—
* Ὁλόκληρον τὸ ε' ἔτος δεμένο	»	70.—
Ὁ Ὁδοιπόρος Φιλοθέου Ζερβάκου ἀρχιμ.	»	15.—
Χρυσόβουλλα καὶ τυπικὰ τῶν Βυζ. αὐτοκρατόρων τοῦ Ἁγ. Ὄρους	»	20.—
Ὁ Νόμος καὶ αἱ ἐντολαὶ τοῦ Θεοῦ, Σ. Φιλαρέτου	»	10.—
Ὁ Μέγας Βασίλειος καὶ ἡ οἰκογένειά του	»	5.—
Τὰ λείψανα καὶ ἡ ἱστορία τῶν ἀρχ. πόλεων τοῦ Βόλου μετὰ χαρτῶν	»	10.—
Πίστις καὶ γνῶσις, Κων. Τσαταλοῦ, ἀντισυνταγματάρχου	»	10.—
Κυριακοδρόμιον μετὰ ἑορτοδρομίου Θ. Ζωγράφου εἰς 4 τόμ. ἄδετον		200.—
Ἑρμηνεία ἐπιστολῶν Παύλου μετὰ τῶν 7 Καθολικῶν Θ. Ζωγράφου τόμοι 11 ἄδετον δραχ.		200.—
Φιλοσοφικὸν Δοκίμιον περὶ τῆς προόδου καὶ πτώσεως τῆς Π. Ἑλλάδος Γ. Κωζάκη Τυπάλδου Ἀθῆναι 1839 . . .	»	50.—
Συναξαριστὴς Δουκάκη, Σεπτέμβριος, ἄδετος	»	30.—
» » Ὀκτώβριος, Νοέμβριος, Δεκέμβριος »	»	50.—
Μέγας Συναξαριστὴς πατρὸς Ματθαίου ὁ τόμος ἄδετος 70 δεμ.	»	90.—
Ἀόρατος πόλεμος, Νικοδήμου	»	25.—
Βράϊλα Ἀρμένη, Δοκίμιον ἰδεῶν καὶ ἀρχῶν δερματόδετον .	»	60.—
Τὰ τέσσαρα χρώματα, Αὐγ. Καντιώτη	»	15.—
Προσκυνητάριον ἁγίου Ὄρους δεμένον	»	35.—
Γραμματικὴ Θεοδώρου τοῦ Γαζῆ Βενετία 1780 σελ. 670 λινόδ.	»	100.—
Θησαυρὸς τετράγλωσσος, Γερασίμου Βλάχου τοῦ Κρητὸς Μητροπ. Φιλαδελφείας, Βενετία αψκζ' ὅλον δερμάτινον	»	150.—
«Ἑστία,» τόμος γ'. 1877 δερματόδετον	»	100.—
Αἰώνιον Πασχαλοημερολόγιον, Συμεὼν Φιλοθεΐτου	»	20.—
Διάλογος τοῦ ἁγίου Γρηγεντίου Ἀρχιεπ. Αἰθιοπίας	»	30.—
Φιλολογικὴ καὶ κριτικὴ ἱστορία, Κοντογόνου, πλήρης, δερματόδετος εἰς δύο τόμους	»	300.—
Θεῖαι ἐκδηλώσεις, Π. Ν. Ἀντύπα	»	15.—
Ἡ Νέα Διαθήκη, μετάφρασις Α. Α. Πάλλη, Λίβερπουλ 1910	»	300.—
Ἱερογραφικὸν ἀπάνθισμα, Νεοφύτου Μεταξᾶ, δερματόδετον	»	100.—
Ἄμυνα ὀρθοδόξου πίστεως, Μιχ. Σαββοπούλου, Πρεσβυτέρου	»	12.—
Τὰ «Πάτρια» ἀστρονομικὴ ἀπάντησις, τοῦ αὐτοῦ	»	5.—
Ἀπέχεσθ' αἵματος Κ. Ζερβοῦ Πρωτοπρεσβυτέρου . . .	»	3.—
Ἡ προσευχή. Κ. Καλλινίκου	»	8.—
Λόγοι Μεγάλου Βασιλείου τόμος δεύτερος ἄδετος . . .	»	20.—
Αἱ σύγχρονοι ἀθεϊστικαὶ καὶ ἀντορθ. προπαγάνδαι, Ἰννοκεντίου Νιζιγορόδ. (ἑρμηνεία ἀποκαλύψεως μετ' εἰκόνων)	»	20.—
Λειτουργία Ἰακώβου τοῦ Ἀδελφοθέου	»	6.—
Ὁ ἅγιος Ἀντώνιος ὁ ἥρως τῆς ἐρήμου	»	6.—
Λεξικὸν ἑλληνικὸν Α. Α. Σακελλαρίου, πλῆρες εἰς 3 τόμους λίαν ὀγκώδεις, πολυτελῶς δερματόδ. σελ. ἐν ὅλῳ 4442, Ἀθῆναι 1885	»	500.—
Λεξικὸν ἐγκυκλοπαιδικόν, Ν. Γ. Πολίτου ἑξάτομον δερματόδ.	»	500.—
Λεξικὸν ὁμηρικὸν Πανταζίδου, πανόδετον	»	100.—
Ἱερὰ Κατήχησις Βερναρδάκη κ.λ.π. δερματόδετος	»	75.—
Παπιστικῶν ἐλέγχων, Ἠλία Ταντάλίδου, τόμος α' - β'	»	100.—
Ἀποστολικὴ Σαγήνη		70.—
Τὸ Χριστιανικὸν ἠθικὸν σύστημα, Π. Σταυροπούλου μετὰ πινάκων	»	25.—

Γενικὴ ἱστορία Βοσσουέτου, 2 τόμοι πλήρεις, λινόδετοι καινουρ-

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

γεῖς, Κων)πολις 1817	Δραχ.	300.—
Θρησκεία καὶ ἐπιστήμη, Ἰ. Σκαλτσούνη, δεδεμένον	»	150.—
Συναξαριστὴς Νικοδήμου α' τόμος Σ)βριος - Δ)βριος, σελ. 448	»	250.—
Θησαυρὸς ἁγίων, παρακλητικοὶ κανόνες	»	40.—
Ἑβραϊσμὸς καὶ τεκτονισμός, Χρ. Καλύβα	«	15.—
Συμβολικὴ Χρ. Ἀνδρούτσου, πανόδετος	»	150.—
Μεταξὺ οὐρανοῦ καὶ γῆς, Θεοκλήτου μοναχοῦ	»	50.—
Ἁγ. Γραφὴ καὶ πονηρὰ πνεύματα, Ἐπιφ. Θεοδωροπούλου ἱεροδ.	»	10.—
Θρησκευτικαὶ μελέται, Ν. Ρέγκου »	»	50.—
«Ἀνάπλασις» 3 ἐτῶν 1901 - 1903, δερματόδετος εἰς ἕνα τόμον	»	100.—
Πηδάλιον Α' ἔκδοσις Λειψία τῆς Σαξωνίας ͵αω'. σχῆμα 40Χ26 δεδεμένον ὅλο δέρμα ἐν ἀρίστῃ καταστάσει	»	2.000.—
Συμεὼν Θεσσαλονίκης ἅπαντα	»	400.—
Ἑρμηνεία εἰς τὰ 4 Εὐαγγέλια, Θεοφ. Βουλγαρίας καινουργὲς δερμ.	»	500.—
Θεοφίλου τοῦ Κορυδαλέως, τόμ. α' περὶ φυσικῆς ἀκροάσεως, τόμ. β' περὶ γενέσεως καὶ φθορᾶς, πανόδ. Βενετία ͵αψοθ' (1779) οἱ 2 τόμ.	»	500.—
Ὀρθόδοξος διδασκαλία, περιηγητὴς ἢ πρεσβύτης, Ἀνθίμου Κομνηνοῦ πρ. Ἡλιουπόλεως, Ἀθῆναι 1837, πανόδετον	»	100.—
Ὀρθόδοξος ὁμολογία τῆς Ἀνατολ. Ἐκκλησίας, Γεωργίου Κωνσταντίνου ἐξ Ἰωαννίνων. Πετρούπολις ͵αψξδ' (1764)	»	100.—
Πέτρα Σκανδάλου, ἤτοι διασάφισις τῆς ἀρχῆς καὶ αἰτίας τοῦ σχίσματος, Ἠλία Μηνιάτη, μὲ ἑλληνικ. καὶ λατινικ. χαρακτῆρας, ͵αψνε' (1755), πανόδετον	»	200.—
Ἐμποδίζει ὁ πόνος τὴν ὕπαρξιν εὐτυχίας; Ἀρχ. Ἀγαθ. Κοτρώνη	»	35.—
Θύρα Μετανοίας	»	35.—
Ἐξομολογητάριον Νικοδήμου	»	35.—
Θησαυρὸς Δαμασκηνοῦ	»	40.—
Βασιλείου Σμύρνης Λόγοι, τόμος β' πανόδετον	»	60.—
Ἀθ. Λεβεντεπούλου, Ἐπισκ. Σύρου. Θρησκευτικαὶ μελέται, πανόδ.	»	100.—
Μ. Γαλανοῦ, ἡ Θεία Πρόνοια, πανόδετον	»	35.—
Κωνστ. Καλλινίκου, 52 ὁμιλίαι, ἄδετον	»	60.—
» » «ὁ Θεὸς ἐν τοῖς ἔργοις αὐτοῦ»	»	60.—
Σπύρου Παγανέλη, ὁ Ἀπόστολος Παῦλος	»	70.—
Μεγ. Βασιλείου, ἑρμηνεία εἰς τοὺς Ψαλμούς, Ἀλ. Μωραϊτίδου παν.	»	50.—
Νεκτ. Κεφαλᾶ, Μελέτη ἱστορ. περὶ τῶν αἰτίων τοῦ σχίσματος »	»	70.—

ΒΕΝΕΤΙΑΣ

Τυπικὸν Κωνσταντίνου πανόδετον, Βενετία 1869	»	80.—
Μηναῖον τοῦ Ὀκτωβρίου, μέγα σχῆμα, Βενετία 1895 . . .	»	80.—
Τριῴδιον καὶ Πεντηκοστάριον (Πανθέκτη) Ἀθῆναι 1852 δερμ.	»	150.—
Τὰ 12 Μηναῖα, ἔκδ. Παρασκευοπούλου, Ἀθῆναι 1904, μέγεθος 30Χ20 δερματόδετα εἰς 3 τόμους	»	500.—
Τὰ 12 Μηναῖα, ἀρχαῖα. Ὁ Ἰανουάριος Βενετία 1682, οἱ ἄλλοι ἕνδεκα ἀπὸ τὸ 1772 - 1775. Κατάλληλα διὰ Βιβλιοθήκας καὶ ἐρευνητὰς ἐκδόσεων. Δέσιμον ἀρχαῖον ὅλο δέρμα καὶ ἐν ἀρίστῃ καταστάσει. Τιμῶνται καὶ οἱ 12 τόμοι	»	2000.—
Ἀπόστολος, Βενετία 1842, δερματόδετον	»	100.—
Γεωργοπούλου, Ἱερὰ Ἀνθολογία, Βενετία, πανόδετον	»	80.—
Νέος Θησαυρός, δερματόδετος, Βενετία ͵αωβ' 1802	»	200.—
Ψαλτήριον μικροῦ σχήματος, Βενετίας, πανόδετον	»	40.—

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

Μέγα Ὡρολόγιον, Βενετία 1753, μεταχειρισμένον, ἀλλὰ ἄρτιον καὶ καινουργὲς δερματόδετον	Δραχ. »	100.—
Περιγραφὴ τοῦ ὄρους Σινᾶ, μοναδικὴ ἔκδοσις, Βενετία 1817 παν.	»	100.—
Νέα Κλίμαξ Ἰωάν. Σιναΐτου, β′ ἔκδ. Βενετία αχϟγ′ (1693) δερμ.	»	550.—
Τετραυάγγελον, Βενετία, δερματόδετον καινουργὲς	»	60.—
Ἀπόστολος Βενετίας 1796 καινουργὴς δερματόδετος	»	100.—

ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΜΟΥΣΙΚΗ

Θεωρία καὶ πρᾶξις τῆς βυζ. μουσικῆς Παναγιωτοπούλου . .	»	35.—
Ἀναστασιματάριον Ἰωάννου, ἄδετον	»	50.—
Ἀνθολογία Χουρμουζίου, τόμος 1-2 πανόδετον	»	120.—
Δοξαστάριον ἀργόν, Χουρμουζίου Χαρτοφύλακος, Κ)πολις 1859	»	80.—
Θεωρητικὸν Μισαηλίδου, μεταχειρ. ἐν καλῇ καταστάσει, δερμ. περιέχον τὰ ἐκκλ. ᾄσματα τοῦ γ′ μέρους, Ὄρθρου καὶ Λειτουργ.	»	80.—
Ἱερατικὸν ἐγκόλπιον, Δ. Κυφιώτου, περιέχον ὅλας τὰς ἱεροτελεστίας, πεζὸν καὶ μουσικόν, κατάλληλον καὶ δι᾽ ἱερεῖς, δερματόδ. (οἱ δύο τόμοι ὁμοῦ)	»	100.—
Μουσικὸν Ἀπάνθισμα, Δ. Κυφιώτου, πεζὸν καὶ μουσικόν, ὅλο δέρμα πολυτελείας	»	150.—
Τὰ 11 ἑωθινά, Ἀλεξ. Βυζαντίου	»	15.—
Μουσικὴ ἐφημερὶς «Φόρμιγξ» Ἰωάννου Τσώκλη καὶ Κ. Ψάχου μὲ ὅλα τὰ μουσικὰ παραρτήματα, πλήρης, δερματόδετα, ἡ ἐφημερὶς 2 τόμοι καὶ 3 τόμοι τὰ παραρτήματα, τόμοι 5 ἐν ὅλῳ	»	1500.—

Δὲν εὐθυνόμεθα δι᾽ ἐνδεχομένας ὑπερτιμήσεις

Διεύθυνσις: Σωτ. Σχοινᾶν, Κοραῆ 47 Βόλον

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

ΕΤΟΣ ΚΒ΄. (τεῦχος 2ον) 1957 ΑΡ. 247 - 248

ΑΓΙΟΡΕΙΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

Γιὰ τοῦτο καὶ μὲ δίκαιον
κῆπον καὶ περιβόλι,
τῆς Παναγίας Δέσποινας
τὸ ὀνομάζουν ὅλοι.
(Καισάριος Δαπόντες)

ΥΠΟ ΤΑΣ ΣΕΠΤΑΣ ΕΥΛΟΓΙΑΣ ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΥ

ΙΔΡΥΤΗΣ
ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΛΑΥΡΙΩΤΗΣ (†1940)
ΙΑΤΡΟΣ — ΜΟΝΑΧΟΣ

Ἐν Βόλῳ
Μάρτιος - Ἀπρίλιος

Διευθυντὴς - Ἰδιοκτήτης
ΣΩΤ. Ν. ΣΧΟΙΝΑΣ
Κοραῆ 47 ἐν Βόλῳ

Ἐπίτιμος συντάκτης ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΠΑΘΑΡΗΣ - Καθηγητὴς τοῦ Α΄ Γυμνασίου Ἀρρένων Βόλου

ΤΟ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΝ & ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΝ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΗΣ ΤΕΣΣΑΡΑΚΟΣΤΗΣ

Μὲ πόσην νοσταλγίαν καὶ χαρὰν ὁ πνευματικὸς ἄνθρωπος περιμένει τὴν ἁγίαν περίοδον τῆς Μεγ. Τεσσαρακοστῆς. Γνωρίζει, ὅτι ὅλος ὁ κύκλος τῶν ἡμερῶν αὐτῶν ἀνταποκρίνεται περισσότερον πρὸς τὰς ἀνάγκας τῆς πεπτωκυίας ἀνθρωπίνης φύσεως. Ὅλαι, βεβαίως, αἱ ἡμέραι τοῦ ἔτους εἶναι ἅγιαι καὶ ἑκάστη ἐξ αὐτῶν θὰ μᾶς φέρῃ κάποιο μήνυμα, ἑνός, δύο ἢ περισσοτέρων Ἁγίων, ποὺ ἑορτάζουν τὴν γενέθλιον ἡμέραν τῆς τελειώσεώς των, εἴτε μαρτυρικῶς, εἴτε «ἐν εἰρήνῃ». Ἐπίσης ἄλλαι ἡμέραι ἀναφέρονται εἰς τὸν ἑορτασμὸν γεγονότων, σχετιζομένων μὲ τὴν ἐπὶ γῆς παρουσίαν τοῦ Κυρίου καὶ τὸ ἀπολυτρωτικόν του ἔργον. Ὅλα εἰς τὴν Ἐκκλησίαν εἶναι μὲ μεγάλην καὶ θείαν σοφίαν ρυθμισμένα ὑπὸ τῶν ἁγίων Πατέρων, ὥστε νὰ ὑπάρχῃ συγκερασμένον δι' ὅλου τοῦ ἑορταστικοῦ κύκλου τὸ κατὰ Θεὸν πένθος μὲ τὴν πνευματικὴν χαράν. Θὰ ἔλεγε κανείς, ὅτι ὁ χριστιανὸς ἔχει πάντοτε ἑορτὴν εἰς τὴν καρδίαν του, ὅτι ὁ χριστιανισμός, ἐπαγγελλόμενος τὴν αἰωνίαν ἐν φωτὶ ἀποκατάστασιν τοῦ ἀνθρώπου, δημιουργεῖ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν ἑορταστικὴν ἀτμόσφαιραν. Ἕνα μόνον εἶναι κακόν, τὸ ὁποῖον λυπεῖ τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὴν κάμνει νὰ πενθῇ καὶ νὰ σκυθρωπάζῃ. Ἡ ἁμαρτία, αἱ ἁμαρτίαι τῶν τέκνων της. Ἀλλὰ καὶ τότε τὸ πένθος τοῦτο δὲν εἶναι ἄμοιρον κάποιας χαρμονῆς, τὴν ὁποίαν παράγει ἡ ἐλπὶς ἐπὶ τὸν

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

Θεὸν τοῦ ἐλέους. Εἶναι ἕνα πένθος, ὅπως τὸ ὠνόμασαν οἱ ἅγιοι Πατέρες χαρμολυπούμενον, περιέχον καὶ λύπην καὶ χαράν. Λύπην διὰ τὴν ἁμαρτίαν, χαρὰν μυστικὴν ἐπ' ἐλπίδι τῆς ἀφέσεως. Ὥστε ἡ ἁγία Ἐκκλησία μας εἶναι χαρά, εἶναι αἶνος, εἶναι δοξολογία, εἶναι εὐχαριστία, ἀλαλαγμὸς πνευματικός, δάκρυα εὐτυχίας, φλόγα ἀγάπης, φῶς ἐλπίδος, ἄγκυρα πίστεως. Εἶναι δὲ καὶ κλαυθμὸς καὶ πίστις καὶ πόνος, εἶναι καὶ μετάνοια, εἶναι καὶ ὀδυνηρὰ ἱκεσία πρὸς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν, καὶ καθολικὸν πένθος καὶ νηστεία ἁγνίζουσα καὶ ἀγρυπνία ἐξιλεοῦσα καὶ προσευχὴ συντετριμμένη. Ἐπειδὴ ὅλα τὰ ἡγιασμένα διὰ τοῦ θείου Βαπτίσματος τέκνα της, δὲν εἶναι ἀμέτοχα κηλῖδος τῆς ἁμαρτίας, ἄλλα περισσότερον, ἄλλα ὀλιγώτερον, ἄλλα παρὰ βραχὺ κεκαθαρμένα, ἀλλὰ ὅλα ἁμαρτωλά, διὰ τοῦτο ὡς μήτηρ στοργικὴ καθώρισε μίαν περίοδον τοῦ ἔτους, ὡς περίοδον μετανοίας. Δηλαδὴ ὁμολογίαν τῶν ἡμαρτημένων καὶ ἀπόφασιν ἀλλαγῆς βίου ἐπὶ τὸ ἁγιώτερον. Κατὰ τὸ διάστημα αὐτὸ τῆς καθολικῆς μετανοίας, ἔχουν θεσπισθῆ καὶ ἀνάλογα μέσα πρὸς βοήθειαν διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῆς προσπαθείας. Τὰ μέσα ταῦτα εἶναι ὁ περισσότερος ἐκκλησιασμός, ἡ αὔξησις τοῦ χρόνου τῆς προσευχῆς, ἡ ἀποχὴ τῆς συγκεχωρημένης εἰς ἄλλας περιόδους χαρᾶς τοῦ κόσμου, αἱ μεγαλύτεραι θυσίαι εἰς τὰς πρὸς τὸν πλησίον ἀγαθοεργίας, ἡ ἐντονωτέρα νηστεία, ἐκτὸς τῶν καθωρισμένων, καὶ γενικῶς εἰς ἔργα ἁγνισμοῦ καὶ «ὑπωπιασμοῦ τῆς σαρκός». Αὐτὴ ἡ περίοδος ὠνομάσθη ἁγία καὶ μεγάλη Τεσσαρακοστὴ ἰδιαζόντως, ἐπειδὴ ἡ κατ' αὐτὴν πολιτεία τῶν χριστιανῶν εἶναι περισσότερον ἡγιασμένη, ἁγιάζουσα τοὺς αὐτὴν τιμῶντας καὶ ἀγωνιζομένους.

* * *

Πρὸ τῆς εἰσόδου εἰς τὴν παλαίστραν αὐτήν, ἡ Ἐκκλησία προετοιμάζει τοὺς πιστοὺς διὰ καταλλήλων ἐκκλησιαστικῶν ὕμνων καὶ Πατερικῶν διδαχῶν, ὥστε «παρασκευασθῆναι καὶ ἑτοίμους ἡμᾶς γενέσθαι πρὸς τοὺς πνευματικοὺς ἀγῶνας τῶν νηστειῶν τὴν ἐξ ἔθους μυσαρὰν ἕξιν ἀπολιπόντας». Καὶ τὴν μὲν Κυριακὴν τοῦ Τελώνου καὶ Φαρισαίου, ἔταξαν οἱ Πατέρες, ὅπως διὰ τῆς ἀντιπαραβολῆς τῶν δύο ἄντικρυς ἀντίθετα φρονούντων τούτων τύπων τῆς Παραβολῆς τοῦ Κυρίου, διδαχθῶμεν πόσον τιμία εἶναι παρὰ τῷ Θεῷ ἡ ταπείνωσις καὶ πόσον βδελυκτὴ τυγχάνει ἡ ὑπερηφάνεια, καὶ ὅπως, τὴν μὲν δευτέραν ἀποπτύσωμεν ἐξ ἡμῶν, τὴν δὲ πρώτην οἰκειωθῶμεν ὡς βάσιν τινὰ εἰς τοὺς κατὰ τῶν παθῶν ἡμῶν ἀγῶνας. Ἡ δὲ ὑμνολογία τῆς ἡμέρας ταύτης εἶναι ἐκ τῶν ἀριστουργημάτων τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἡμῶν ποιήσεως, ὡς ἐπίσης καὶ ὅλου τοῦ Τριῳδίου, ἥτις εἶναι ἔργον τοῦ ἁγίου Κοσμᾶ Ἐπισκόπου Μαϊουμᾶ καὶ τῶν ἁγίων Θεοδώρου καὶ Ἰωσὴφ τῶν Στουδιτῶν,ὑπηχοῦσα ἀνάλογα νοήματα.«Μὴ προσευξώμεθα φαρισαϊκῶς ἀδελφοί· ὁ γὰρ ὑψῶν ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται». Ἢ ἕτερον: «Παντοκράτορ Κύριε, οἶδα πόσα δύνανται τὰ δάκρυα». Ἄλλο· «βεβαρυμένων τῶν ὀφθαλμῶν μου ἐκ τῶν ἀνομιῶν μου, οὐ δύναμαι ἀτενίσαι καὶ ἰδεῖν τὸν αἰθέρα τοῦ οὐρανοῦ, ἀλλὰ δέξαι με ὡς τὸν Τελώνην μετανοοῦντα, Σωτήρ, καὶ ἐλέησόν με». Οὕτω προβαίνουσα ἡ ὑμνολογία τοῦ Τελώνου καὶ Φαρισαίου, καταλείπει εἰς τὸν πιστὸν τὸ δίδαγμα, τοῦ πόσον ἰσχύει ἡ ταπείνωσις καὶ πόσον ἡ ἔπαρσις εἶναι θεοστυγής.

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

* * *

Ἡ δευτέρα Κυριακὴ εἶναι ἀφιερωμένη εἰς τὴν Παραβολὴν τοῦ Ἀσώτου υἱοῦ, τὴν ὁποίαν οἱ ἅγιοι Πατέρες, πρόνοιαν ἐξ ἀγάπης καὶ οἴκτου ποιούμενοι πρὸς τοὺς πολλὰ ἁμαρτήσαντας, ἔταξαν, καὶ διὰ σχετικῶν ὕμνων ἀνακηρύττουν ἀφ᾽ ἑνὸς τὴν ἄπειρον τοῦ Θεοῦ μακροθυμίαν, καὶ ἀφ᾽ ἑτέρου ὑποκαίουν τὴν ἐπιθυμίαν πρὸς μετάνοιαν καὶ ἐπιστροφὴν πρὸς τὸν ἐγκαταλειφθέντα οὐράνιον Πατέρα. Οὕτω πραγματεύονται πάντων ἡμῶν τὴν σωτηρίαν, διότι τίς δύναται εἰπεῖν, ὅτι ἔν τινι μέτρῳ δὲν εἶναι ἄσωτος; Καὶ ὄχι μόνον ἔν τινι μέτρῳ, ἀλλὰ οἱ ἀληθῶς ὑψηλοὶ τὴν ἀρετὴν πιστεύουν ὅτι αὐτοὶ εἶναι πάντων ἁμαρτωλότεροι, ὡς καὶ ὁ θεῖος Παῦλος ὠνόμαζεν ἑαυτὸν πρῶτον μεταξὺ τῶν ἁμαρτωλῶν. Ὑπέροχοι εἶναι οἱ ὕμνοι τοῦ Ἀσώτου, ἰδίως τὰ ἰδιόμελα: «Εἰς ἀναμάρτητον χώραν καὶ ζωηρὰν ἐπιστεύθην, γεωσπορήσας τὴν ἁμαρτίαν, τῇ δρεπάνῃ ἐθέρισα τοὺς στάχυας τῆς ἀμελείας, καὶ δραγμάτων ἐστίβασα, πράξεών μου τὰς θυμωνίας, ἃς καὶ κατέστρωσα, οὐχ ἅλωνι τῆς μετανοίας». Ὡσαύτως τό «Ὢ πόσων ἀγαθῶν, ὁ ἄθλιος ἐμαυτὸν ἐστέρησα! ὢ ποίας Βασιλείας ἐξέπεσα ὁ ταλαίπωρος ἐγώ! τὸν πλοῦτον ἠνάλωσα, ὃν περ ἔλαβον· τὴν ἐντολὴν παρέβην· οἴμοι τάλαινα ψυχή, τὸ πυρὶ τῷ αἰωνίῳ, λοιπόν, καταδικάζεσαι...» Δι᾽ ὅλης τῆς ὑμνολογίας ταύτης διήκει ἡ ὁμολογία τῆς ἁμαρτωλότητος, ἡ συντριβὴ τῆς καρδίας καὶ ἡ ἱκεσία ἡ διάθερμος, ἵνα γένηται ὁ ἄσωτος δεκτὸς ὑπὸ τοῦ Πατρός του. Ὁ δὲ λόγος «εἰς τὸν Ἄσωτον» τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, κάμνει καὶ τὰς σκληροτέρας καρδίας νὰ ραγίζουν, ἐμφανίζων τὸ μεγαλεῖον τῆς πατρικῆς ἀγάπης καὶ τὸ βάθος τῆς ταπεινώσεως τοῦ Ἀσώτου.

* * *

Τὴν τρίτην Κυριακὴν τῆς Ἀποκρέω οἱ ἅγιοι Πατέρες ποιοῦνται μνείαν τῆς ἀδεκάστου Δευτέρας τοῦ Κυρίου Παρουσίας, ἐπὶ τῷ σκοπῷ, ὅπως μὴ διὰ τῶν προλαβουσῶν δύο Παραβολῶν, καθ᾽ ἃς δείκνυται ἡ ἄπειρος τοῦ Θεοῦ φιλανθρωπία, ἀμελήσωμεν λογιζόμενοι τὸ φιλάνθρωπον τοῦ Δεσπότου μόνον, ἀλλὰ καὶ τὸ ὅτι δίκαιος ἐστὶ κριτής, ἀποδίδων ἑκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ. Διὰ τοῦτο τὸ ὑμνολογικὸν περιεχόμενον τῆς ἡμέρας εἶναι πλῆρες τρόμου, κορυφουμένου εἰς τὰ Ἰδιόμελα τῶν Αἴνων: «Ὢ ποία ὥρα τότε καὶ ἡμέρα φοβερά, ὅταν καθίσῃ ὁ Κριτὴς ἐπὶ θρόνου φοβεροῦ! βίβλοι ἀνοίγονται καὶ πράξεις ἐλέγχονται, καὶ τὰ κρυπτὰ τοῦ σκότους δημοσιεύονται, ἄγγελοι περιτρέχουσιν, ἐπισυνάγοντες πάντα τὰ Ἔθνη» κ. λ. π.

Ἀκολουθεῖ τὸ Σάββατον τῆς Τυροφάγου, ὅπερ ἐτέθη ἐν τῇ σειρᾷ τῶν προηγηθεισῶν ἑορτῶν καὶ πραγματεύεται περὶ τῶν ἐν Ἀσκήσει διαλαμψάντων ἁγίων ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν μὲ τὸν σκοπόν, ὅπως, διὰ τῆς μνήμης τῶν κατορθωμάτων ἐκείνων, δι᾽ ἱδρώτων καὶ καμάτων ἀσκητικῶν, προβάλλουν οἱονεὶ ζῶντα ὑπογραμμὸν καὶ ὁδηγὸν εἰς τὰ τῆς ἁγίας Τεσσαρακοστῆς παλαίσματα καὶ ἵνα ἔξωμεν βοηθοὺς τοὺς ἁγίους, οἵτινες «τὸ κατ᾽ εἰκόνα τηρήσαντες ἀλώβητον, νοῦν ἡγεμόνα κατὰ παθῶν ὀλεθρίων ἀσκητικῶς ἐνστησάμενοι, εἰς τὸ καθ᾽ ὁμοίωσιν ὡς δυνατὸν ἀνῆλθον...» Ὁ Κανὼν καὶ τὰ Καθίσματα ἀπαριθμοῦν πάντας τοὺς ἁγίους ἀσκητὰς τῶν ἐρήμων τῆς Αἰγύπτου καὶ Παλαιστίνης, οἱ ὁ-

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

ποῖοι ἔζησαν πρὸ τοῦ 8ου αἰῶνος ὅτε συνετάγη ἡ Ἀκολουθία των. Περὶ τῶν ἐν ἁγίῳ Ὄρει Πατέρων οὐδεμία γίνεται μνεία, ἐκτὸς τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου τοῦ Ἀθωνίτου, διὸ καὶ τὴν παράλειψιν ἀνεπλήρωσεν ὁ ἐν ἁγίοις Νικόδημος ὁ Ἁγιορείτης, συντάξας θαυμασίαν ᾀσματικὴν Ἀκολουθίαν εἰς τούτους.

* * *

Ἡ Κυριακὴ τῆς Τυροφάγου εἶναι ἡ πλέον κατανυκτικὴ διότι ἀναφέρεται εἰς τὴν ἔξωσιν τῶν Πρωτοπλάστων ἐκ τοῦ Παραδείσου, ὧν τὴν γύμνωσιν, τὴν ἐμπάθειαν, τὰς λύπας καὶ τὰ δάκρυα, ἀναδεχόμεθα κληρονομικῶς καὶ ὧν ἡ πτῶσις ἀπετέλεσε τὴν ἀρχὴν καὶ τὸ κεφάλαιον πάντων τῶν ὀδυνηρῶν καὶ αὐτοῦ τοῦ χωρισμοῦ ἀπὸ τοῦ Θεοῦ, ὃν ὑπομένομεν ἐν τῇ κοιλάδι ταύτῃ τοῦ κλαυθμῶνος. Ἐν τῇ ἀναμνήσει τῆς ἀπὸ τοῦ Παραδείσου τῆς τρυφῆς ἐκπτώσεως, τονίζεται ὑπὸ τῶν ὑμνογράφων Πατέρων ἡ ἀκρασία καὶ ἡ ὑπερηφάνεια, δι᾽ ὧν ἔπεσον ἐκ τῆς θείας ζωῆς οἱ Γενάρχαι. Διὰ τοῦτο ὡς μέσα διορθώσεως τοῦ κακοῦ ἐξαίρονται ἡ ταπείνωσις πρὸς θεραπείαν τῆς ὑπερηφανείας, καὶ ἡ νηστεία πρὸς ἀναίρεσιν τῆς ἀκρασίας. Διὸ καὶ ὁ Χριστὸς καὶ ἐνήστευσε τεσσαράκοντα ἡμέρας καὶ «ἐγένετο ὑπήκοος μέχρι θανάτου, θανάτου δὲ σταυροῦ». Ὅλη ἡ τῆς ἡμέρας ὑμνολογία εἶναι θρηνώδης, διαποικιλομένη μὲ ὡραίας ἐκ τοῦ αἰσθητοῦ Παραδείσου εἰκόνας. Ὁ Οἶκος, ὅστις ἀποτελεῖ περίληψιν τῆς σημασίας τῆς Πτώσεως, περιέχει ἐξαισίους στίχους, ὡς οἱ παρέντες. «Ἐκάθισεν Ἀδὰμ τότε καὶ ἔκλαυσεν ἀπέναντι τῆς τρυφῆς τοῦ Παραδείσου, χερσὶ τύπτων τὰς ὄψεις καὶ ἔλεγεν, Ἐλεῆμον ἐλέησόν με τὸν παραπεσόντα». «Ἰδὼν Ἀδὰμ τὸν ἄγγελον ὠθήσαντα καὶ κλείσαντα, τὴν τοῦ θείου κήπου θύραν, ἀνεστέναξε μέγα καὶ ἔλεγεν. Ἐλεῆμον...» «Συνάλγησον Παράδεισε τῷ κτήτορι πτωχεύσαντι καὶ τῷ ἤχῳ σου τῶν φύλλων, ἱκέτευσον τὸν Πλάστην, μὴ κλείσῃ σε. Ἐλεῆμον...» «Παράδεισε πανάρετε, πανάγιε, πανόλβιε, ὁ δι᾽ Ἀδὰμ πεφυτευμένος καὶ διὰ τὴν Εὔαν κεκλεισμένος, ἱκέτευσον Θεὸν διὰ τὸν παραπεσόντα. Ἐλεῆμον...» Διὰ τοιούτων θρηνωδῶν στροφῶν περατοῦται ὅλη ἡ ὑμνολογία, ἀνοίγουσα τὸν θάλαμον τῆς Μ. Τεσσαρακοστῆς μὲ συγκεκριμένους σκοπούς. Κυρίως εἰπεῖν, ἡ περίοδος αὐτὴ εἶναι νηστεία καὶ προσευχή, αἵτινες ἐμφαίνονται εἰς τὴν ὑμνογραφίαν τοῦ Τριῳδίου καὶ εἰς τὰ ἀρχαῖα Τυπικὰ τῆς Μ. Ἐκκλησίας καὶ τῶν Μοναστηρίων τοῦ ἁγίου Ὄρους, Σινὰ καὶ Παλαιστίνης. Εἶναι χαρακτηριστικόν, ὅτι εἰσερχόμεθα εἰς τὸ στάδιον τοῦτο ἐνισχυόμενοι ὑπὸ τῶν ὡραίων τροπαρίων τὴν νηστείαν ἐπαινούντων, ὡς ἑξῆς: «Ἐγκρατείᾳ τὴν σάρκα ταπεινῶσαι πάντες σπουδάσωμεν, τὸ θεῖον ὑπερχόμενοι στάδιον τῆς ἀμώμου νηστείας, καὶ εὐχαῖς καὶ δάκρυσι, Κύριον τὸν σώζοντα ἡμᾶς ἐκζητήσωμεν, καὶ λήθην τῆς κακίας παντελῆ ποιήσωμεν...»

* * *

Ἡ ἁγία Τεσσαρακοστή, καθ᾽ ἣν οἱ ἱεροὶ Ναοί μας ἀποβάλλουν τὸν λαμπρὸν διάκοσμον καὶ ἐνδύονται πενθίμως τὴν σκυθρωπότητα τοῦ κατὰ Θεὸν πένθους συντονίζουσαι, ἀποκαλύπτει ὅλον τὸ πνευματικὸν καὶ λειτουργικὸν μεγαλεῖον τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας μας, διὰ τῶν Μεγάλων Ἀποδείπνων, διὰ τῶν Προηγιασμένων, τῶν Χαιρετισμῶν τῆς Παναγίας Παρθένου, τῶν μελῳδικωτάτων

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

Τριῳδίων, τῶν θεοπνεύστων Κανόνων, τῆς αὐστηρᾶς νηστείας, τῶν θείων Λειτουργιῶν τοῦ Μ. Βασιλείου καὶ ὅσων λαμβάνουν χώραν ἐν ταῖς Ἱ. Ἀκολουθίαις καὶ Ἀγρυπνίαις τῶν ἱ. Μονῶν διὰ τύπων καὶ συμβόλων. Ἐν τῷ συνόλῳ της ἡ περίοδος αὕτη ἀποτελεῖ θεοτερπῆ ὕμνον πρὸς τὸ ἀσκητικὸν πνεῦμα τῆς Ἐκκλησίας καὶ θρίαμβον ἠθικὸν τοῦ Μοναχισμοῦ, ἰδίᾳ διὰ τῶν ἑορτῶν τῶν δύο Καθηγητῶν τῆς Ἐρήμου, Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ καὶ Ἰωάννου τῆς Κλίμακος. Ὡσαύτως ἡ ἑορτὴ τῆς ἀναστηλώσεως τῶν Ἱ. Εἰκόνων, εἰς ἣν προσάπτεται τὸ Συνοδικὸν τῆς Ὀρθοδοξίας—τὸ ὁποῖον δυστυχῶς ἔπαυσεν ἀναγινωσκόμενον ἐπ' Ἐκκλησίαις—διδάσκουν περὶ τῶν θησαυρῶν τῆς Ὀρθοδόξου πνευματικότητος καὶ φρονιματίζουν τὸν λαὸν εἰς τὸν σεβασμὸν τῶν ἁγίων Πατέρων καὶ τῶν ἱ. τῆς Ἐκκλησίας παραδόσεων.

Ἡ ἀκολουθοῦσα ἑορτὴ τῆς Σταυροπροσκυνήσεως, τὴν ὁποίαν ἔταξαν οἱ Πατέρες ἐπὶ τῷ σκοπῷ, ὅπως, ἐνισχυόμενοι ὑπὸ τῆς χάριτος τῆς ἀναδιδομένης ἀπὸ τὸν τίμιον Σταυρὸν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, συνεχίσωμεν μὲ ἀδιάπτωτον προθυμίαν τοὺς πνευματικοὺς ἀγῶνας, ἐμφανίζει ὅλην τὴν μητρικὴν ἀγάπην τῆς Ἐκκλησίας πρὸς τὰ μοχθοῦντα πνευματικῶς τέκνα της, ἐπικαλούμενα ἐν πίστει καὶ πόθῳ τὴν συμμαχίαν τοῦ Κυρίου οὕτω: «Χριστὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὴν ἑκούσιόν σου σταύρωσιν, εἰς κοινὴν ἐξανάστασιν, τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων καταδεξάμενος, καὶ τῷ καλάμῳ τοῦ Σταυροῦ, βαφαῖς ἐρυθραῖς τοὺς σαυτοῦ δακτύλους αἱματώσας, τοῖς ἀφεσίμοις ἡμῖν, βασιλικῶς ὑπογράψαι φιλανθρωπευσάμενος, μὴ παρίδῃς ἡμᾶς κινδυνεύοντας καὶ πάλιν τὴν ἀπὸ σοῦ διάστασιν»... Ἐνθουσιᾷ ὁ θεόληπτος μελῳδὸς κατενώπιον στήκων τοῦ ζωηφόρου Σταυροῦ τοῦ Κυρίου καὶ μὲ ὑπερφυᾶ ἐγκώμια καταστολίζων αὐτὸν καὶ τὸν ἐπ' αὐτοῦ καθηλωθέντα Χριστόν. Ἐντὸς τῆς κατανυκτικῆς ταύτης ἀτμοσφαίρας, μεταξὺ συναισθημάτων γλυκυτάτης συντριβῆς καὶ χαροποιοῦ πένθους τῆς ἀγαπώσης ψυχῆς, ἑορτάζεται ὁ Ἀκάθιστος ὕμνος, ἑορτὴ τόσον συνδεδεμένη μὲ τὴν εὐσέβειαν τοῦ Ἔθνους ἡμῶν καὶ τὴν ἄμαχον προστασίαν τῆς Ὑπερμάχου Στρατηγοῦ, λυτρωσαμένης ἐκ τῶν ἐπικειμένων δεινῶν τὴν τιμῶσαν τὴν θεομητορικὴν αὐτῆς δόξαν θεοφρούρητον Πόλιν.

* * *

Πολὺ ἐνθαρρυντικὴ εἶναι ἡ ἑορτὴ τῆς ἁγίας Μαρίας τῆς Αἰγυπτίας εἰς ἡμᾶς τοὺς πολλὰ πταίοντας, ὅτε πληροφορούμεθα τὴν ἄφατον τοῦ Θεοῦ φιλανθρωπίαν καὶ τὴν ἰσχὺν τῆς μετανοίας, ὥστε μίαν ψυχὴν βεβυθισμένην εἰς τὸν βόρβορον τῶν ἀτίμων παθῶν νὰ μετεωρίσῃ εἰς τοιαῦτα ὕψη ἁγιότητος. Εἶτα ἡ Ἀνάστασις τοῦ Λαζάρου, τὰ δάκρυα τοῦ Χριστοῦ, αἱ ὀλοφυρόμεναι ἀδελφαί του,—εἰκὼν μεγαλειωδῶς ἀποδιδομένη εἰς τὰς μικρογραφίας τῶν μεμβρανῶν τοῦ 14ου αἰῶνος—ἐνέχουν ὡς παράστασις καὶ πνευματικὸν βάθος, ἐξαισίαν λειτουργικὴν σύνθεσιν, ἐν ᾗ ἀναπηγάζει θεία τις τριλογία ἐκ θείων καὶ ἀνθρωπίνων στοιχείων εἰς τὴν πλέον δραματικὴν ἔκφανσιν. Τὴν νίκην κατὰ τοῦ θανάτου διὰ τῆς ἀναστάσεως τοῦ Λαζάρου, διαδέχεται ἡ θριαμβευτικὴ εἴσοδος τοῦ Κυρίου εἰς Ἱεροσόλυμα ὑπὸ τὰ ὡσαννὰ τοῦ ἀσταθοῦς ὄχλου καὶ τῶν ἀκάκων παίδων. Τὸ ὑμνολογικὸν μέρος τῆς ἑορτῆς ταύτης, εἶναι σύμμικτον ἐκ τῆς

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

τὴν κοινὴν ἀνάστασιν προτυπούσης τοῦ Λαζάρου ἀναστάσεως χαρᾶς καὶ τῶν ἐκ τῶν στομάτων νηπίων καὶ θηλαζόντων αἴνων. Ἐπειδὴ τὸ Τριῴδιον εἶναι ἔργον κυρίως Μοναχῶν, τιμώντων καθ᾿ ὑπερβολὴν τὴν ἄσκησιν, συμπεριελήφθη ἐν τῇ ἑορτῇ τῶν Βαΐων ὡς Ἰδιόμελον καὶ Δοξαστικὸν τὸ ἑξῆς: «Σήμερον ἡ χάρις τοῦ ἁγίου Πνεύματος ἡμᾶς συνήγαγε, καὶ πάντες αἴροντες τὸν Σταυρόν σου λέγομεν· εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου. Ὡσαννὰ ἐν τοῖς ὑψίστοις». Ἐν ὀλίγοις ὑποθέτομεν εἶναι γνωστὴ ἡ σημασία τοῦ Ἰδιομέλου τούτου. Συνήθεια ὑπῆρχε τοῖς Πατράσιν ἡμῶν, ὅτε ἔφθανεν ἡ Μ. Τεσσαρακοστή, νὰ ἀναχωροῦν διὰ τὴν βαθυτέραν ἔρημον, ὅπως ὑπὸ τὴν ἀπόλυτον ἡσυχίαν της διαπεράσουν τὸν δίαυλον τῶν ἀσκητικῶν ἀγώνων των, καὶ ἐπέστρεφον κατὰ τὴν ἡμέραν τῶν Βαΐων, ἵνα ὁμοῦ συνεορτάσωσι τὰς ἡμέρας τῆς Μ. Ἑβδομάδος καὶ τοῦ ἁγίου Πάσχα. Τὸ νόημα τοῦ Ἰδιομέλου εἶναι ἐκφραστικώτατον τῆς σημασίας ταύτης.

* * *

Ἡ λειτουργικὴ πορεία τῶν μνημονευθεισῶν ἑορτῶν συνεχίζεται δι᾿ ὅλης τῆς Μ. Ἑβδομάδος, κραδαινομένη ὑπὸ ἐκτάκτως συνταρακτικῶν στοιχείων.

Τῆς μυστικῆς διδαχῆς «τῆς ξηρανθείσης συκῆς διὰ τὴν ἀκαρπίαν» καὶ τῶν προφητικῆς ὑποτυπώσεως παθημάτων τοῦ παγκάλου Ἰωσήφ, ἕπεται ἡ περιεκτικωτάτη εἰς ἠθικὰ νοήματα παραβολὴ τῶν «δέκα παρθένων», αἱ ἡμίσεις τῶν ὁποίων ἤλπισαν ματαίως εἰς τὴν ἁπλῆν παρθενικήν των ξηρότητα, ἐνῷ «ἡ ἐν πολλαῖς ἁμαρτίαις περιπεσοῦσα γυνή», αἰσθομένη τὴν παρουσίαν τῆς θεότητος τοῦ Κυρίου, ἐξεκένωσε μὲ πόνον βαθείας συντριβῆς ἐκ τοῦ ἀλαβαστρίνου σκεύους της τὰ μύρα τῆς ἀγάπης ἀναμεμιγμένα τοῖς τῆς μετανοίας δάκρυσι, διὰ νὰ ἀκούσῃ, «ἀφέωνται αἱ ἁμαρτίαι αὐτῆς αἱ πολλαί, ὅτι ἠγάπησε πολύ». Ἡ εἰκὼν τῆς ἁμαρτωλῆς αὐτῆς, πλυνούσης διὰ τῶν μύρων καὶ δακρύων τοὺς πόδας τοῦ Χριστοῦ καὶ ἐκμασσούσης αὐτὰ διὰ τοῖς τῆς κεφαλῆς της βοστρύχοις, δὲν ἠμποροῦσε ποτὲ νὰ συλληφθῇ ὑπὸ ἀνθρωπίνης διανοίας. Εἶναι ἐκ τῶν μεγάλων ἐκείνων πράξεων, αἵτινες ἐμπνέονται μόνον ὑπὸ τῆς μεγάλης πρὸς Χριστὸν ἀγάπης καὶ κέκτηνται ἕνα θεῖον χαρακτῆρα, ξένον τῆς ἐγκοσμίου διανοητικότητος. Ἡ εὐσεβεστάτη μοναχὴ Κασσιανή, ἐὰν διεσώθη τόσον ὑπὸ τῆς ἱστορίας, ὀφείλεται κυρίως καὶ εἰς τὸ σχετικὸν Δοξαστικόν της, εἰς τὸ ὁποῖον, αὐτὴ μὲν ἐξέχεε ὅλην τὴν εὐγένειαν τῆς ψυχῆς της, ἀλλ᾿ οἱ Χριστιανοὶ ὅμως ποὺ τὸ ἀκούουν ἐπὶ δέκα πέντε αἰῶνας ἐν βαθείᾳ κατανύξει, ἐκχέουν κρουνοὺς δακρύων μετανοίας καὶ πόθου, πρὸς τὸν «κλίναντα τοὺς οὐρανοὺς τῇ ἀφάτῳ του κενώσει». Τὸ ἱερὸν τοῦτο ποίημα προσδίδει τῇ Μ. Τετάρτῃ τοὺς ὑψηλοτέρους τόνους τῆς ὑπερουσίου μυσταγωγίας τοῦ θείου δράματος τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ. Ὢ καὶ νὰ ἐγνώριζεν ἡ εὐφυεστάτη καὶ εὐλαβεστάτη αὐτὴ ὀρθόδοξος καλογραία τοῦ Βυζαντίου, ποίαν θέσιν θὰ ἐλάμβανεν ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς ἐκκλησιαστικῆς μας ποιήσεως τὸ ἐξαίσιον ποίημά της!

* * *

Ἡ Μ. Πέμπτη, θαῦμα λειτουργικῆς συνθέσεως, διὰ τῆς ὑπερφυεστάτης συγκαταβάσεως τῆς θεότητος μέχρι καὶ τῆς πλύσεως ἀνθρωπίνων ποδῶν ἐν ἀφάτῳ ταπεινώσει. Οἱ δὲ Ἀπόστολοι. «Τῷ συνδέσμῳ τῆς ἀγάπης συνδεόμενοι τῷ δεσπόζοντι τῶν ὅλων ἑαυτοὺς Χριστῷ ἀναθέμενοι, ὡραίους πόδας ἐξαπενίζοντο,

εὐαγγελιζόμενοι πᾶσιν εἰρήνην». Τὴν Μ. Πέμπτην ἡ Ἐκκλησία ἐκδηλώνει ὅλην τὴν ὀδύνην της καὶ τὴν ἀποστροφήν της πρὸς τὸν προδότην τοῦ Νυμφίου της. Ἅπασα ἡ ὑμνολογία τῆς ἡμέρας ἔχει ὡς κέντρον τὸν Ἰούδα, τονίζουσα τὴν τραγικὴν ἀντίθεσιν τῆς προδοσίας ἑνὸς ἀγνώμονος ἀνθρώπου καὶ ἑνὸς προδιδομένου Θεοῦ, ὅστις διαρκῶς εὐεργετεῖ. Οὕτω ἡ λειτουργικὴ ἐξέλιξις τοῦ θείου δράματος φθάνει εἰς τὸν κολοφῶνα τῆς ἀγωνίας. Ἡ σύλληψις τοῦ Χριστοῦ ἐν νυκτί, εἰς ἕνα κῆπον ποτισθέντα ὑπὸ δακρύων ἀγωνίας, ὁ ἀλαλάζων ὄχλος, οὗτινος τὰ ὡσαννὰ ἀκόμη ἐδόνουν τοὺς αἰθέρας, τὸ φίλημα ἑνὸς ἀθλίου μαθητοῦ, ὁ δεχόμενος ἐν ἀγάπῃ τὸ φίλημα τοῦ προδότου του, ἡ ἑκουσία παράδοσις ἑνὸς Θεοῦ εἰς ἀσθενεστάτους ἀνθρώπους, οἱ μαύρην ἔχοντες τὴν ψυχὴν Ἀρχιερεῖς, ὁ παχυλὸς Ρωμαῖος ἡγεμών, τὸ ἀδίκως τὸν δίκαιον δικάσαν δικαστήριον, οἱ κοπετοὶ τῆς Ἱερᾶς Μητρὸς καὶ τῶν συγγενῶν, ἡ ἐγκατάλειψις ὑπὸ τῶν μαθητῶν, οἱ ἀνήκουστοι ὀνειδισμοὶ καὶ κακώσεις, καὶ τέλος, ἡ ὑπὸ τὰ ὄμματα καὶ τοὺς χλευασμοὺς ἑνὸς συρφετοῦ Σταύρωσις τῆς αὐτοαγάπης, ἀποτελοῦν πραγματικότητα, ὡς βάθος πνευματικὸν καὶ λειτουργικόν, ὁμοίαν τῆς ὁποίας οὔτε εἶδεν, ἀλλ' οὔτε θὰ ἐπανίδῃ ἡ ἱστορία τοῦ κόσμου μέχρι τερμάτων αἰώνων. Οἱ ἅγιοι Ἀπόστολοι, οἱ Πατέρες καὶ Διδάσκαλοι τῆς Ἐκκλησίας ἵστανται μετὰ δέους καὶ ἱερᾶς φρίκης πρὸ τῶν γεγονότων τούτων, ἅπερ συνταράσσουν τὴν ἱστορίαν τῆς ἀνθρωπότητος, ὄχι τόσον δι' ἀβυσσαλέαν εὐτέλειαν τῆς ἀνθρωπίνης κακότητος, ὅσον διὰ τὴν ἄπειρον ἀγάπην ἑνὸς ἐνανθρωπήσαντος Θεοῦ...

* * *

Ἡ Ἀνάστασις εἶναι τὸ τέλος τοῦ τέλους τοῦ ἀνεκφράστου εἰς λειτουργικὸν μεγαλεῖον καὶ θεολογικὴν σημασίαν θείου δράματος. Ἡ Ἀνάστασις εἶναι ἡ λύσις, ἡ νίκη ἀπείρως ἠθικῆς ὡραιότητος ἐπὶ τῆς ἐπεισελθούσης ἠθικῆς ἀσχημίας τοῦ κόσμου. Ἡμεῖς δὲ οἱ Ἕλληνες ἰδιαιτέρως, λατρεύομεν δι' ὅλων τῶν δυνάμεών μας τὴν Ἀνάστασιν τοῦ Χριστοῦ ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸν δυτικὸν κόσμον. Διὸ καὶ οἱ οὐρανοί μας καταυγάζονται ἀπὸ τὸ φῶς τῆς Ἀναστάσεως, ἡ θεολογία μας πλέει εἰς τὸ φῶς τοῦτο καὶ ἡ Ὀρθοδοξία φρίσσει ἱερῶς ἀπὸ τὰς μελῳδίας τῶν χαροποιῶν ὕμνων. Αἱ ἐκ περιουσίας πιστεύουσαι ψυχαί μας εἰς τὴν ἀθανασίαν, περιβάλλονται κατὰ τὰς ἡμέρας τοῦ ἁγίου Πάσχα χιτῶνας φωτεινούς. Ἡμεῖς κρατῶμεν ἐν μέσῳ πληθούσης Ἐκκλησίας φαιδρὰς τὰς λαμπάδας μας, μηνύοντες εἰς τοὺς αἰῶνας τὸ ἰδιάζον ἡμῖν τοῖς Ἀνατολικοῖς πνεῦμα τῆς χαρᾶς, ἥτις ἀνέβλυσεν ὡς πλεόνασμα τῆς πλησιφαοῦς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ ἠγαπημένου, ἐκ τοῦ ὀλβίου του Τάφου. Διὰ τοῦτο καὶ προσερχόμεθα ἐν φόβῳ καὶ χαρᾷ εἰς τὴν Μετάληψιν τοῦ Σώματος καὶ Αἵματος τοῦ Χριστοῦ πρὸς μετουσίαν καὶ μετοχὴν εἰς τὴν αἰώνιον ζωήν, συνωθούμενοι ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ «ἕως τῶν κεράτων τοῦ θυσιαστηρίου», ἐν τῷ ὁποίῳ «τὰ φοβερὰ τελεσιουργεῖται», διὰ λειτουργικῶν συμβόλων, τύπων καὶ εἰκόνων, ἐκφραζόντων ἀπύθμενον πνευματικὸν βάθος.

Ἀδελφοὶ χαίρετε, πάλιν ἐρῶ χαίρετε.

Θεόκλητος μοναχὸς Διονυσιάτης
ἅγιον Ὄρος 15/28 - 3 - 1957

Ἀπερχόμεναι ἁγιορειτικαὶ μορφαὶ

ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ ΣΙΜΩΝΟΠΕΤΡΙΤΗΣ

Ἐπὶ τῇ μεταστάσει τοῦ ἱερομ. Ἱερωνύμου, Σιμωνοπετρίτου, παραμένοντος ἐν τῷ ἐν Ἀθήναις μετοχίῳ τῆς ἐν ἁγ. Ὄρει ἱ. Μονῆς Σίμωνος Πέτρας ἡ Ἀνάληψις τοῦ Χριστοῦ, εἰς τὸ Παγκράτι, ἀφιερώνομεν διὰ μνημόσυνον αὐτοῦ τὸ κάτωθι ἄρθρον τοῦ Ἀρχιμ. Ἰγνατίου Πουλοπάτη. Ὁ ἀείμνηστος πατὴρ Ἱερώνυμος ἦτο περίπου γέροντάς μου καὶ μὲ ἐδέχετο μετὰ πάσης χαρᾶς ὅταν τὸν ἐπεσκεπτόμην ἐν Ἀθήναις, εἰς τὴν Ἀνάληψιν. Ἦτο φιλομαθέστατος, ἁπλούστατος, ἁγιώτατος, ἄκακος καὶ λίαν περιποιητικός. Ὁ πατὴρ Ἱερώνυμος ἀφίνει κενὸν δυσαναπλήρωτον. Σ.Σ.

Διὰ μίαν ἀκόμη φορὰν ἐπηλήθευσαν τὰ προφητικὰ λόγια τοῦ Ἡσαΐου, ἐκεῖ εἰς τὸν μοναστικὸν περίβολον τῆς Ἀναλήψεως, εἰς τὸ Παγκράτι, τὸ ἀπόγευμα τῆς 7ης Ἰανουαρίου· «Εὐφράνθητι στεῖρα ἡ οὐ τίκτουσα, ρῆξον καὶ βόησον ἡ οὐκ ὠδίνουσα· ὅτι πολλὰ τὰ τέκνα τῆς ἐρήμου μᾶλλον, ἢ τῆς ἐχούσης τὸν ἄνδρα». Μόνον ἐκεῖνος ποὺ εἶχε τὴν εὐτυχίαν καὶ τὴν εὐλογίαν ἐκ μέρους τοῦ Θεοῦ νὰ συμμετέχῃ εἰς τὴν μυσταγωγίαν τῆς ὥρας ἐκείνης ἠμπορεῖ νὰ πῇ ὅτι ἔζησε τὶς οὐράνιες στιγμὲς ποὺ ἔζησαν ὅλοι οἱ παρευρεθέντες εἰς τὴν κηδείαν τοῦ Γέροντος, τοῦ πατρὸς Ἱερωνύμου.

Ἦταν πράγματι κάτι τὸ ἀσύλληπτον, κάτι τὸ μοναδικόν, κάτι ποὺ γιὰ πολλὰ χρόνια θὰ ἐνθυμούμεθα ὅλοι μὲ κατάνυξιν καὶ συγκίνησιν. Κάποιος ἀπὸ τοὺς παρευρεθέντας εἶπε, πολὺ εὔστοχα, ὅτι ἡ κηδεία αὐτὴ τοῦ «Γέροντα» τοῦ ἔφερνε στὴν σκέψι τὴν εὐλάβεια, τὸν συνωστισμό, τὴν λατρείαν τοῦ πλήθους τῶν πιστῶν πρὸς τὸ σεπτὸν σκήνωμα τοῦ ἁγίου Πατρὸς ἡμῶν Βασιλείου. Καὶ εἶναι ἀλήθεια, γιατὶ χιλιάδες ἦσαν οἱ ἄνδρες καὶ αἱ γυναῖκες πάσης ἡλικίας, πάσης μορφώσεως καὶ κοινωνικῆς τάξεως, ποὺ συνέρρευσαν ἀπὸ ὅλα τὰ σημεῖα τῆς πρωτευούσης καὶ τοῦ Πειραιῶς, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ ὅλην τὴν περιφέρειαν τῆς Ἀττικῆς, γιὰ νὰ ἀπευθύνουν τὸν ὕστατον χαιρετισμὸν εἰς ἐκεῖνον ποὺ ἐστάθη γι᾽ αὐτοὺς ἕνας ἄλλος Μωϋσῆς, μεταξὺ αὐτῶν καὶ τοῦ Θεοῦ, γιὰ νὰ φιλήσουν διὰ τελευταίαν φορὰν τὸ χέρι τοῦ προσφιλοῦς Γέροντα, ποὺ τόσες φορὲς εἶχεν ἀκουμπήσει στὸ κεφάλι των, γιὰ νὰ τοὺς χαρίσῃ τὴν ἄφεσι καὶ τὴν εὐλογίαν τοῦ οὐρανοῦ. Καὶ θὰ ἦσαν ἴσως ἄλλες τόσες αἱ χιλιάδες τῶν εὐλαβῶν προσκυνητῶν, ἐὰν ἡ ἡμέρα τοῦ θανάτου τοῦ πατρὸς Ἱερωνύμου δὲν ἦτο Κυριακὴ καὶ μάλιστα ἑορτὴ τῶν Θεοφανείων, ὥστε νὰ μὴ γίνῃ δυνατὸν νὰ πληροφορηθοῦν τὴν τελευτὴν τοῦ ἀγαπημένου των πνευματικοῦ ὅλα τὰ ἁπανταχοῦ τῆς Ἑλλάδος πνευματικά του τέκνα.

Καὶ ἂς μὴ νομισθῇ αὐτὸ ὑπερβολή. Μάρτυρες πρῶτοι ἂς εἶναι οἱ θεράποντες ἰατροὶ τῆς Κλινικῆς τοῦ κ. Λεούση, ἐν Πειραιεῖ, ὅπου ἐνοσηλεύθη καὶ ἐκοιμήθη ὁ Γέροντας. Διὰ πρώτην ἀσφαλῶς φορὰν οἱ ἰατροὶ αὐτοὶ ἀντίκρυζαν τοιαύτην ἀγάπην καὶ ἀφοσίωσιν πρὸς πνευματικὸν πατέρα. Ἡ κλινικὴ εἶχε μεταβληθῆ, κατὰ κυριολεξίαν, εἰς τόπον προσκυνήματος. Καθ᾽ ὅσον δὲ διεδίδετο ἀπὸ στόματος εἰς στόμα ἡ θλιβερὰ εἴδησις περὶ τοῦ ἐπικειμένου τέλους τοῦ «παππούλη», κατὰ τοσοῦτον ηὔξανε καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν προσερχομένων. Τὴν παραμονὴν ἰδίως τοῦ θανάτου του, ἔκπληκτοι οἱ ἀγνοοῦντες τὸ γεγονὸς περαστικοὶ διαβάται, ἔβλεπαν τὸν συνωστισμὸν ἔξω ἀπὸ τὴν Κλινικὴν Λεούση, τῆς ὁποίας ἡ ἐξώθυρα ἦτο διάπλατα

ἀνοικτὴ διὰ νὰ διευκολύνῃ τὴν δίοδον εἰς τὸ συρρέον πλῆθος, τὸ ὁποῖον κατέκλυζε ὁλόκληρον τὴν εἴσοδον καὶ τὴν κλίμακα

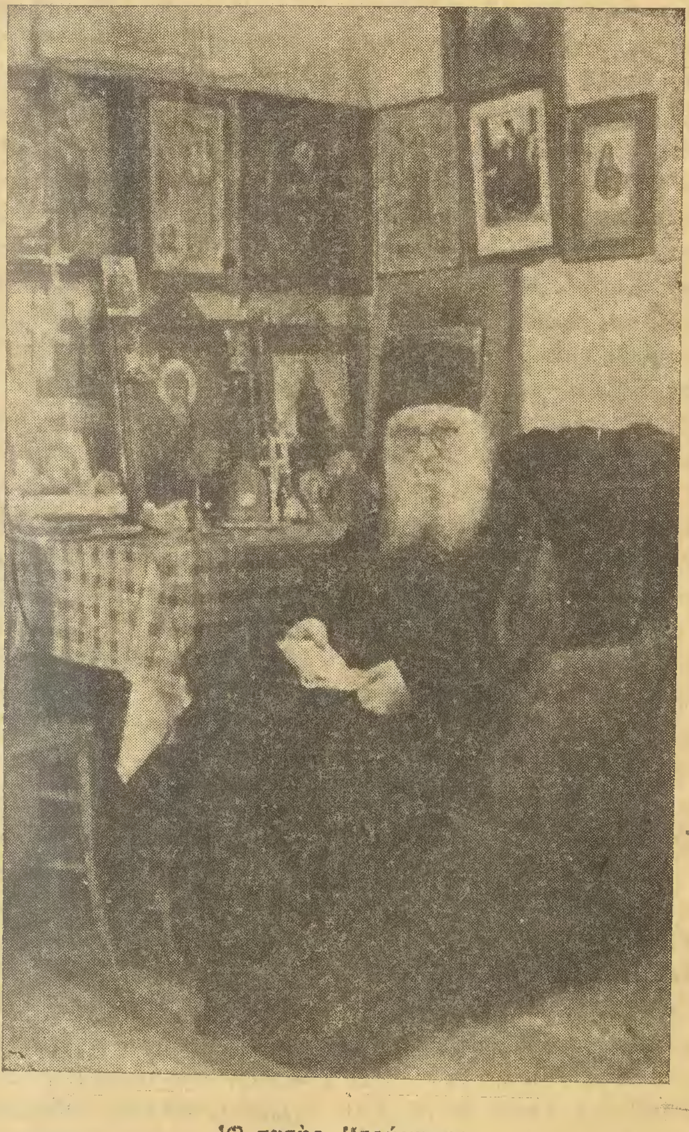

Ὁ πατὴρ Ἱερώνυμος

μέχρι τῆς κλίνης καὶ τοῦ δωματίου τοῦ πατρὸς Ἱερωνύμου, ἐντὸς τοῦ ὁποίου διεδραματίζοντο σκηναὶ ἀφαντάστως συγκινητικαί. Τὰ θρηνοῦντα τὸν ἀποχωρισμὸν τοῦ πατρὸς πνευματικὰ τέκνα, μετὰ χειμάρρου δακρύων καὶ λυγμῶν κατησπάζοντο ὄχι μόνον τὰς χεῖρας, ἀλλὰ καὶ τοὺς πόδας τοῦ Γέροντος καὶ μετὰ δυσκολίας ἀπεσπῶντο ἀπ' αὐτοῦ, ὡς νὰ προσεπάθουν ἐνστικτωδῶς διὰ τοῦ ἐναγκαλισμοῦ ἐκείνου, νὰ ματαιώσουν, ἢ νὰ καθυστερή-

σουν τὸν ἤδη ὡς ἀναπόφευκτον φαινόμενον χωρισμόν.

Καὶ ὅταν οἱ καμπάνες τῆς Ἀναλήψεως τὸ μεσημέρι τῆς Κυριακῆς, 6ης Ἰανουαρίου, ἤχησαν πενθίμως γιὰ νὰ ἀναγγείλουν τὸ θλιβερὸν γεγονὸς καὶ τὴν μετακομιδὴν τοῦ ἱεροῦ σκηνώματος, ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης ἄρχισε τὸ συνεχὲς καὶ ἀτελείωτον προσκύνημα τῶν ἀναριθμήτων πνευματικῶν τέκνων, τὸ ὁποῖον δὲν ἐσταμάτησε παρὰ μόνον τὴν στιγμὴν ποὺ ἡ γῆ ἐδέχθη εἰς τοὺς κόλπους της τὸ ἐκλεκτόν της βλάστημα. Καὶ ἔπρεπε νὰ ἦτο κανεὶς παρών, διὰ νὰ παρακολουθῇ τὰς τρυφερὰς καὶ στοργικὰς ἐκδηλώσεις ἑνὸς ἑκάστου τῶν προσερχομένων, τὴν στιγμὴν ποὺ γιὰ πρώτη φορὰ ἀντίκρυζαν νεκρὸν τὸν πνευματικὸν πατέρα καὶ ἔσκυβαν ν' ἀσπασθοῦν, γιὰ τελευταία φορά, τὸ ἁγιό του χέρι. Ἔπρεπε νὰ ἦτο κανεὶς ἐκεῖ, γιὰ νὰ βλέπῃ τοὺς ποταμοὺς τῶν δακρύων, τὰ στήθη ποὺ ἐπάλλοντο ἀπὸ τοὺς λυγμούς, τὴν υἱϊκὴν στοργὴν καὶ τὴν εὐλάβειαν, ἀλλὰ καὶ τὸν βαθὺν καὶ ἀλάλητον πόνον μὲ τὸν ὁποῖον ἐνηγκαλίζοντο τὴν σεπτὴν σορόν, τὴν λαχτάραν μὲ τὴν ὁποίαν τὴν κατησπάζοντο· ἔπρεπε νὰ ἦτο κανεὶς παρὼν ἐκεῖ, γιὰ νὰ παρακολουθῇ τὸ ἀμέτρητον πλῆθος τῶν προσερχομένων, οἱ ὁποῖοι σιγὰ - σιγὰ ἐγέμιζαν τὸν Ναὸν τῆς Ἀναλήψεως, γιὰ νὰ ξεχυθοῦν ἔπειτα καὶ νὰ κατακλύσουν καὶ ὁλόκληρον τὸν μεγάλον περίβολόν της, νὰ παρακολουθῇ εἰς καθενὸς τὸ πρόσωπον καὶ τὴν ἔκφρασιν τὰς σκέψεις καὶ τὰ αἰσθήματα ποὺ συνεκλόνιζον τὴν στιγμὴν ἐκείνην τὸ ἐσωτερικόν του. Διότι ἀπὸ τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδιὰ τοῦ καθενός, τὴν ὥραν ἐκείνην, ἐπερνοῦσαν ὅλες οἱ σκέψεις, ὅλα τὰ αἰσθήματα τὰ ἅγια, ὅλες οἱ ἀποφάσεις οἱ σωτήριες, ποὺ ἐδόνησαν τὰ κατάβαθα τῆς ψυχῆς τὸν μέσα στὸ ἱερὸ καὶ ἀποπνέον ἁγιότητα περιβάλλον τοῦ Ναοῦ καὶ τοῦ Ἐξομολογητηρίου τοῦ πατρὸς Ἱερωνύμου. Μὲ τὰ μάτια τῆς ψυχῆς του, ὁ καθένας ἔβλεπε τὴν ὥρα ἐκείνη ὁλοζώντανο τὸν γέροντα, σ' ὅλες τὶς ἀλησμόνητες στιγμὲς τῆς λατρευτικῆς καὶ πνευματικῆς του διακονίας. Τὴν ὥρα ποὺ καθισμένος στὴν πολυθρόνα του, μὲ μισόκλειστα μάτια, ἄκουγε τὴν ἐξομολόγησί του. Τὴν ὥρα τῆς Λατρείας, ποὺ ἡ κατάνυξις καὶ τὰ δάκρυα τοῦ πατρὸς Ἱερωνύμου ἔκαναν τὸ ἐκκλησίασμα νὰ νοιώθῃ καὶ νὰ ζῇ τὴν μυσταγωγίαν ποὺ ἐτελεῖτο. Ἀκόμη ὅμως καὶ τὴν ὥρα τοῦ κηρύγματος, ὁπότε ἡ συγκίνησις καὶ τὰ δάκρυα μετεδίδοντο εἰς ὅλους τοὺς ἀκροατὰς εἰς τοὺς ὁποίους ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ Γέροντα μετηγγίζοντο τὰ νάματα τῆς θείας σοφίας, ἀνέβλυζαν ἁπλᾶ καὶ ἀπερίτεχνα ἀπὸ τὴν ἡγιασμένην καὶ ἀγαπῶσαν καρδίαν του, χωρὶς τὰ πολυποίκιλα καὶ περίτεχνα σχήματα τῆς σοφίας τοῦ κόσμου τούτου. Κάθε γωνία τοῦ περιβόλου καὶ τοῦ Ναοῦ τῆς Ἀναλήψεως ἔκανε νὰ σχηματίζεται τὴν ὥρα ἐκείνη στὴν φαντασία μας, ἄϋλη πιὰ καὶ μέσα ἀπὸ τὴν αἰωνιότητα ἡ σεβασμία μορφή του.

Καὶ ἔφθασαν στὸ ἀποκορύφωμά των οἱ σκέψεις καὶ τὰ αἰσθήματα ὅλων, τὴν στιγμὴν ποὺ ἄρχισε ἡ νεκρώσιμος ἀκολουθία. Τὰ δάκρυα καὶ οἱ λυγμοὶ πρὸς στιγμὴν συνεκρατήθησαν καὶ αἱ δεκάδες τῶν Ἱερέων, μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὸν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην ἅγιον Ὕδρας κ. Προκόπιον καὶ τὸν Θεοφιλέστατον Ἐπίσκοπον Μαραθῶνος κ. Δαμασκηνόν, ἤρχισαν νὰ ψάλλουν τὰ κατανυκτικὰ τροπάρια καὶ νὰ ἀναπέμπουν τὰς δεήσεις τῆς νεκρωσίμου ἀκολουθίας. Καὶ ὅταν ἐψάλλετο τὸ τροπάριον· «Οἱ τὴν ὁδὸν τὴν στενὴν βαδίσαντες, τεθλιμμένην πάντες ἐν βίῳ· οἱ τὸν σταυρὸν ὡς ζυγὸν ἀράμενοι

καὶ ἐμοὶ ἀκολουθήσαντες ἐν πίστει· δεῦτε, ἀπολάβετε ἃ ἡτοίμασα ὑμῖν βραβεῖα καὶ στέφη τὰ οὐράνια», τότε ἔνοιωσαν ὅλοι, ὅτι τὰ λόγια αὐτὰ ἐξέφραζαν τὴν ἐνδόμυχον προσευχήν μας πρὸς τὸν ἀγωνοθέτην Κύριον, διὰ τὸν κηδευόμενον πνευματικὸν πατέρα.

᾿Αλλ᾿ ἡ συγκίνησις καὶ ὁ πόνος δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ συγκρατηθοῦν γιὰ πολλὴν ὥρα, καὶ γι᾿ αὐτὸ ἄρχισαν νὰ ξεσποῦν ὅταν ὁ Θεοφιλ. ᾿Επίσκοπος Μαραθῶνος ἤρχισε ν᾿ ἀναγινώσκῃ τὴν συγχωρητικὴν εὐχήν, διὰ νὰ ἀποκορυφωθοῦν ὅταν ἐν συνεχείᾳ ὁ Σεβασμιώτατος ἅγιος Ὕδρας ἀνέπεμπε τὴν εἰδικὴν διὰ τοὺς Ἱερεῖς εὐχὴν —«...ὥσπερ ἐπὶ τῆς γῆς ἐν τῇ ᾿Εκκλησίᾳ σου λειτουργὸν αὐτὸν κατέστησας, οὕτω καὶ ἐν τῷ οὐρανίῳ σου θυσιαστηρίῳ ἀνάδειξον, Κύριε· ἐπὶ ἀνθρώπων πνευματικῇ ἀξίᾳ κατακοσμήσας, ἐπὶ ᾿Αγγέλων τῇ σῇ δόξῃ ἀκατάκριτον πρόσδεξαι...»— μὲ τὸ μυριόστομον καὶ μιᾷ φωνῇ ἀκουόμενον εἰς ἑκάστην φράσιν «᾿Αμήν» καὶ νὰ ἐκδηλωθοῦν ἀσυγκράτητα κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ὁμιλίας τοῦ ἁγίου Μαραθῶνος.

Τὴν ὥραν ἐκείνην τῆς ὁμιλίας δὲν θὰ ἔμειναν ἀσφαλῶς μάτια ποὺ νὰ μὴ δακρύσουν ἀκράτητα, δὲν θὰ ἔμεινε στῆθος ποὺ νὰ μὴν ἀναταραχθῇ ἀπὸ τοὺς λυγμούς. Ἦτο τόσον ἐμπνευσμένη καὶ βαθυστόχαστος ἡ ὅλως αὐτοσχέδιος ὁμιλία τοῦ Θεοφιλ. ᾿Επισκόπου, ὥστε νὰ συγκινηθοῦν καὶ αἱ πέτραι ἀκόμη. Ἡ μυσταγωγία, εἶπε, ἡ ὁποία ἐπιτελεῖται τὴν ὥραν αὐτὴν καὶ τὸ θέαμα τὸ ὁποῖον ἀντικρύζομεν ὅλοι μας, εἶναι ἡ πλέον εὔγλωττος ἀπάντησις εἰς τοὺς «συγχρονισμένους» καὶ «πνευματικούς» χριστιανούς, οἱ ὁποῖοι «στοιχοῦντες τῷ αἰῶνι τούτῳ» περιφρονοῦν καὶ προσπαθοῦν νὰ καταρρίψουν τὴν σημασίαν καὶ τὴν ἀξίαν τῆς μοναχικῆς ζωῆς καὶ τοῦ μοναχισμοῦ γενικώτερον. ᾿Ιδού, ἔχομεν ἐνώπιόν μας τοὺς κόπους καὶ τοὺς καρποὺς τῶν κόπων ἑνὸς ἐκλεκτοῦ τέκνου τῆς ἐρήμου. Ἡ ἐργασία τοῦ πατρὸς Ἱερωνύμου, μόνον ἀπὸ μοναχὸν καὶ ἀσκητὴν ἠδύνατο νὰ γίνῃ καὶ μόνον ἡ νηστεία, ἡ ἄσκησις, ἡ προσευχὴ καὶ γενικῶς ἡ μοναχικὴ ζωὴ ἦταν δυνατὸν νὰ δώσουν εἰς αὐτὸν τὰ πλούσια ἐφόδια τοῦ ἀτομικοῦ του ἁγιασμοῦ καὶ τῆς ἀπαραιτήτου πνευματικῆς πείρας, διὰ νὰ ἐξασκήσῃ τὸ τεράστιον ἔργον ποὺ ἐπετέλεσεν εἰς τὰς ψυχὰς τῶν χιλιάδων πνευματικῶν τέκνων του, ᾿Εν καταφανεῖ δὲ συγκινήσει ἀνέφερε τὰς προσωπικάς του ἐντυπώσεις ἀπὸ τὰς τελευταίας ὥρας τοῦ Γέροντος, ὅτε ἀντίκρυσε τὰς τελευταίας στιγμὰς ἑνὸς πράγματι ἁγίου καὶ ἤκουσεν ἀπὸ τὸ στόμα του τὰ λόγια τοῦ ᾿Απ. Παύλου, μὲ τὰ ὁποῖα ἐξέφραζε τὴν διακατέχουσαν αὐτὸν ἐλπίδα: «Λογίζομαι, ὅτι οὐκ ἄξια τὰ παθήματα τοῦ νῦν καιροῦ, πρὸς τὴν μέλλουσαν δόξαν ἀποκαλυφθῆναι εἰς ἡμᾶς» καὶ τὰ ὁποῖα ἐκράτησεν ὡς ἱερὰν παρακαταθήκην.

᾿Αλλὰ πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ περιγράψῃ κανεὶς τὰ διαδραματισθέντα κατὰ τὸν τελευταῖον ἀσπασμὸν καὶ τὴν ἐκτὸς πάσης περιγραφῆς σκηνὴν τοῦ ἐνταφιασμοῦ τοῦ πατρὸς Ἱερωνύμου; Πῶς εἶναι δυνατόν, διὰ τῆς ἀψύχου ταύτης γραφῆς, νὰ παρουσιάσῃ κανεὶς καὶ νὰ ἀναπαραστήσῃ τὰ ρίγη τῆς συγκινήσεως καὶ τὸν μυριόστομον στεναγμόν, τὸν ἐξερχόμενον ἀπὸ τὰ στήθη ὅλων, ὅταν ἀντικρύσαμεν συγκλονιζόμενοι τὸν πολιὸν ἅγιον Ὕδρας νὰ ἀποκαλύπτεται, νὰ κύπτῃ καὶ νὰ ἀσπάζεται τὴν χεῖρα τοῦ Γέροντος, ἐνῷ συγχρόνως τὴν κατέβρεχε μὲ τὰ ἀφθόνως ρέοντα δάκρυά του; Εἶδα, ἰδίοις ὄμμασι, γυναῖκα ἁπλοϊκὴ ν᾿ ἀγκαλιάζῃ, νὰ κρατῇ σφιγκτὰ καὶ νὰ ἀσπάζεται μετ᾿ ἀπεριγράπτου τρυφερότητος καὶ πόνου τὰ πόδια του,

ἀπὸ τὰ ὁποῖα μετὰ δυσκολίας τὴν ἀπεσπάσαμεν.

Καὶ ὅταν ψάλλοντες τοὺς εἱρμούς: «Βοηθὸς καὶ σκεπαστὴς ἐγένετό μοι εἰς σωτηρίαν» κ.τ.λ. ἐξήλθομεν τοῦ Ναοῦ, μᾶλλον φερόμενοι ὑπὸ τοῦ πλήθους, παρὰ βαδίζοντες, καὶ ἐφθάσαμεν εἰς τὸν τάφον, ποῖος δύναται νὰ ἀναζωγραφήσῃ τὸ ἀσύλληπτον θέαμα τοῦ τεραστίου πλήθους, τὸ ὁποῖον συνωθεῖτο καὶ ἐκυμαίνετο, ὡς ἄλλα κύματα τῆς θαλάσσης, πέριξ τοῦ νεοσκαφοῦς μνήματος καὶ ἐδόνει διὰ τῶν στεναγμῶν του τὴν ἥσυχον ἀτμόσφαιραν τοῦ ἀλησμονήτου ἐκείνου δειλινοῦ, ἐπάνω εἰς τὸν λόφον τῆς Ἀναλήψεως; Καὶ ὅταν τέλος, ὑπὸ τοὺς ἤχους τοῦ «Μακαρίζομέν σε, Θεοτόκε Παρθένε», τὸ χῶμα ἐκάλυπτε τὸ σεπτὸν σκήνωμα τοῦ ἁγίου Γέροντος, ὅλοι εἴχαμεν τὴν συναίσθησιν ὅτι τὴν ὥραν ἐκείνην ἔφευγε διὰ τὸν οὐρανὸν ἕνας πραγματικὸς καὶ ἀληθινὸς μοναχὸς καὶ ἐργάτης τοῦ Κυρίου, διὰ νὰ συναντήσῃ ἐκεῖ ὑψηλὰ τὸν πρῶτον χριστιανὸν ἀσκητήν, τὸν ἑορτάζοντα Ἰωάννην τὸν Πρόδρομον, τοῦ ὁποίου τὸ ὄνομα, κατὰ κόσμον, ἔφερεν ὁ ἀλησμόνητος πατὴρ Ἱερώνυμος.

Ἀλλὰ θὰ πρέπῃ νὰ σταματήσωμεν ἐδῶ, διότι εἰς τὰς ὀλίγας γραμμὰς ἑνὸς ἄρθρου δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ σκιαγραφηθῇ, ἔστω καὶ ἀμυδρῶς, προσωπικότης, ὅπως ὁ πατὴρ Ἱερώνυμος. Πιστεύομεν ὅτι πολλὰ ἄρθρα, ἀλλὰ καὶ τόμος ὁλόκληρος θὰ πρέπῃ νὰ γραφοῦν διὰ νὰ ὁλοκληρωθῇ ἡ περιγραφὴ τῆς ζωῆς καὶ τοῦ ἔργου τοῦ ἁγίου ἀνδρός. Ἂς εἶναι διὰ τοῦτο τὰ ὀλίγα ταῦτα ἕνα ταπεινὸν καὶ εὐλαβικὸν μνημόσυνον, ποὺ προσφέρουν τὰ πνευματικὰ τέκνα εἰς τὸν ἀλησμόνητον πνευματικὸν πατέρα. Ἂς εἶναι ἡ ἁγία ἀφορμὴ διὰ σκέψεις, αἰσθήματα καὶ ἀποφάσεις ἁγίας καὶ ὑψηλάς, διὰ τοὺς μοναχοὺς καὶ τοὺς κληρικούς μας, δι᾽ ὅλους τοὺς πιστοὺς χριστιανούς, ἰδιαιτέρως δὲ διὰ τοὺς νεαροὺς βλαστοὺς τῆς Ἐκκλησίας μας, ἐκείνους ποὺ διψοῦν τὰ μεγάλα καὶ ὑψηλά, ποὺ ποθοῦν τὴν ζωὴν τῆς ἀφιερώσεως εἰς τὸν Σωτῆρα Χριστόν. Δι᾽ ὅλους μας ἂς παραμένῃ σύμβολον καὶ ὁδηγὸς ἡ ἁγία μορφὴ τοῦ Γέροντος, ὁ ὁποῖος τώρα θὰ εὑρίσκεται ἀσφαλῶς μεταξὺ ἐκείνων διὰ τοὺς ὁποίους ὁ ἠγαπημένος μαθητὴς ἔγραψε τοὺς οὐρανίους τούτους λόγους:

«Καὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ τὸ ἀρνίον ἑστηκὸς ἐπὶ τὸ ὄρος Σιών, καὶ μετ᾽ αὐτοῦ ἑκατὸν τεσσαράκοντα τέσσαρες χιλιάδες, ἔχουσαι τὸ ὄνομα αὐτοῦ καὶ τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ γεγραμμένον ἐπὶ τῶν μετώπων αὐτῶν. Καὶ ἤκουσα φωνὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ὡς φωνὴν ὑδάτων πολλῶν καὶ ὡς φωνὴν βροντῆς μεγάλης· καὶ ἡ φωνὴ ἣν ἤκουσα, ὡς κιθαρῳδῶν κιθαριζόντων ἐν ταῖς κιθάραις αὐτῶν. Καὶ ᾄδουσιν ᾠδὴν καινὴν ἐνώπιον τοῦ θρόνου καὶ ἐνώπιον τῶν τεσσάρων ζῴων καὶ τῶν πρεσβυτέρων· καὶ οὐδεὶς ἐδύνατο μαθεῖν τὴν ᾠδὴν εἰ μὴ αἱ ἑκατὸν τεσσαράκοντα τέσσαρες χιλιάδες, οἱ ἠγορασμένοι ἀπὸ τῆς γῆς. Οὗτοί εἰσιν οἳ μετὰ γυναικῶν οὐκ ἐμολύνθησαν· παρθένοι γάρ εἰσίν. Οὗτοί εἰσιν οἱ ἀκολουθοῦντες τῷ ἀρνίῳ ὅπου ἂν ὑπάγῃ. Οὗτοι ἠγοράσθησαν ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ἀπαρχὴ τῷ Θεῷ καὶ τῷ ἀρνίῳ· καὶ οὐχ εὑρέθη ψεῦδος ἐν τῷ στόματι αὐτῶν· ἄμωμοι γάρ εἰσίν». (Ἀποκάλ. ιδ´ 1-5).

8 Ἰανουαρίου 1957.

Ἀρχιμ. Ἰγνάτιος Πουλουπάτης

Παρακαλοῦμεν ἐργασθῆτε διὰ τὴν ἐξάπλωσιν τοῦ καλοῦ μας περιοδικοῦ.

ΚΩΣΤΗ ΜΠΑΣΤΙΑ

ΠΩΣ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΘΗ ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ ΤΩΝ ΠΡΟΠΑΓΑΝΔΩΝ

Γ΄

Κάποιαν ἡμέραν ἡ ἀντιβασιλεία τοῦ Ὄθωνος ἀπεχώρησε. Καὶ κάποιαν ἄλλην ἡ δυναστεία τοῦ Βίττελσμπαχ, ἔφευγεν ἔκπτωτος ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα. Αἱ διαβάσεις ὅμως αὐτοῦ τοῦ εἴδους δὲν μένουν χωρὶς συνεπείας. Ἀφήνουν ἴχνη καὶ ἴχνη μακρᾶς διαρκείας.

Κανεὶς ἀπὸ τοὺς πνευματικοὺς ταγοὺς τῶν πρώτων χρόνων τῆς βασιλείας τοῦ Γεωργίου τοῦ Α΄ δὲν ἐκατάλαβε τί εἴδους παγὶς διὰ τὸ Ἔθνος ἦτο αὐτὴ ἡ ἀρχαιοπληξία καὶ ἐναντίον τίνος, συνειδητὰ ἢ ἀσυναίσθητα, ἐστήνετο αὐτὴ ἡ παγίς. Διότι, εἴτε κατὰ συνείδησιν, εἴτε ἀσυναίσθητα ἠνοίγετο αὐτὴ ἡ παγίς, τὸ ἀποτέλεσμα ἦτο τὸ ἴδιον. Τὸ Ἔθνος ἐγκατέλειψε τὴν πνευματικὴν παράδοσιν τῆς Ὀρθοδοξίας, ποὺ τὸ ἐκράτησε πνευματικὰ ἀδούλωτον καὶ ἔναντι τῆς ρωμαιοκαθολικῆς Δύσεως καὶ ἔναντι τῶν Τούρκων ἐπὶ αἰῶνας καὶ ἐδουλώθη πνευματικὰ εἰς τὴν Δύσιν. Παρεμερίσθησαν οἱ ἀγωνισταί, ἐταπεινώθη ἡ Ὀρθοδοξία καὶ οἱ Ἕλληνες λογάδες, ποὺ παρηκολούθησαν τὸν ἑπτάχρονον δραματικὸν ξεσηκωμὸν τοῦ Γένους ἐκ τοῦ ἀσφαλοῦς, ἦλθαν νὰ μᾶς ἐκπολιτίσουν.

Αὐτοί, λοιπόν, δουλωμένοι εἰς τὴν Δύσιν, φορεῖς σκεπτικισμοῦ, ὀρθολογισμοῦ, ξενολατρίας, ἔδωσαν ὑπερτροφικὰς διαστάσεις εἰς τὰς κλασσικὰς σπουδάς, ἐπειδὴ καὶ οἱ Γερμανοὶ καὶ οἱ Γάλλοι καὶ οἱ ἄλλοι Δυτικοὶ ἐθεμελίωναν ἐπ᾽ αὐτῶν τὰς θνησιγενεῖς φιλοσοφίας των.

Δὲν ἦσαν ἄθεοι, ἐπειδὴ ἡ συνειδητὴ ἀθεΐα, χρειάζεται τόλμην, ποὺ δὲν εἶχαν, ἀλλ᾽ ἦσαν θρησκευτικῶς ἀδιάφοροι καὶ κατὰ βάθος ἐπίστευαν ὅτι ἡ ἐπιστήμη θὰ καταστῇ ἱκανὴ νὰ λύσῃ τὸ κοσμογονικὸν πρόβλημα, μῦθον, εἰς τὸν ὁποῖον ἐπίστευεν ὁλόκληρος ὁ 19ος αἰών. Ἐν ἀναμονῇ, λοιπόν, αὐτῆς τῆς μεγάλης ἡμέρας, ἔδωσαν μίαν ἐπιεικῆ ἀνοχὴν εἰς τὴν Ὀρθοδοξίαν, τῆς ἀφῆκαν μίαν μικρὰν καὶ ἀσήμαντον γωνίαν διὰ νὰ ζῇ οὐραγὸς καὶ ἐνεργούμενον τῆς Πολιτείας.

Ὁ Ἄρμανσμπεργκ δὲν ὑπῆρχε πλέον, οὔτε ὁ Μάουρερ, ἀλλὰ τὸ πνεῦμα των ἔζη ἀκμαῖον καὶ ρυθμιστικὸν εἰς τὸ πνευματικὸν καὶ παιδευτικὸν περιβάλλον τοῦ Ἔθνους. Τὸ ἀποτέλεσμα ἦτο, ἡ νεότης ποὺ ἐσπούδαζεν, οὔτε τοὺς ἀρχαίους νὰ ἀξιολογήσῃ ὀρθά, οὔτε τί περικλείει εἰς ἀτιμήτους θησαυροὺς ἡ Ὀρθοδοξία νὰ μάθῃ ποτέ, οὔτε τὴν πνευματικὴν ἱστορίαν τοῦ Γένους, ποὺ εἶναι καὶ ἡ οὐσιαστική, νὰ πληροφορηθῇ.

Ὁ τόπος αὐτός, παρὰ τὴν θαυμαστὴν παράδοσιν Ὀρθοδοξίας, δὲν εὕρισκε καθηγητὰς ἱκανοὺς διὰ νὰ ἐπανδρώσῃ τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν τοῦ πρώτου Ὀθωνείου Πανεπιστημίου, ἐνῷ διὰ τὰς ἄλλας σχολὰς εὕρισκεν ἀφθόνους. Διὰ τὴν Νομικὴν Σχολὴν εὑρέθησαν εἰς τὸ ἔτος 1937 ὀκτὼ ὑψηλῆς στάθμης (!) νομομαθεῖς διὰ νὰ ἀνέλθουν εἰς τὴν ἕδραν, ἐννέα διὰ τὴν Ἰατρικήν, 14 διὰ τὴν Φιλοσοφίαν καὶ διὰ τὴν Θεολογίαν μόνον τρεῖς! Καὶ νὰ ἦσαν καὶ τρεῖς; Διότι ἀπὸ τοὺς τρεῖς μόνον ὁ Μισαὴλ Ἀποστολίδης καὶ ὁ Κωνσταντῖνος Κοντογόνης ἐδίδαξαν καὶ ὁ καθορίζων τὰ πάντα, ὁ πνευματικὸς πράκτωρ τῆς Δύσεως, ὁ Θεόκλητος Φαρμακίδης, δὲν ἐδίδαξε ποτέ, διὰ λόγους ὑγείας, ὅπως ἀναφέ-

ρει στὸν ἐπικήδειόν του ὁ Κοντογόνης. Ἔκαμεν ὅμως κάτι ἄλλο: Ἐμπόδιζε τὴν εἴσοδο στὴ Σχολὴ τῶν γνησίων ὀρθοδόξων τῶν φορέων τῆς πνευματικῆς παραδόσεως τοῦ Γένους. Ὑπῆρξεν ἐποχή, ποὺ ὁ Κοντογόνης ἔμεινεν ὁ μόνος διδάσκων ἐπὶ τῆς ἕδρας καὶ δὲν ἐκλήθησαν ποτὲ νὰ διδάξουν ὀρθόδοξα ἀναστήματα πνευματικά, ὅπως ὁ Κωνσταντῖνος Οἰκονόμος, ὁ ἐξ Οἰκονόμων, ὁ θαυμαστὸς Εὐσέβιος Πανᾶς, τὸ δεξὶ χέρι ἑνὸς τῶν μεγαλυτέρων Οἰκουμενικῶν Πατριαρχῶν, τοῦ Γρηγορίου τοῦ ΣΤ´ καὶ ἄλλοι.

Ἡ εἰκὼν τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Ὀθωνείου Πανεπιστημίου, εἶναι καὶ ἡ εἰκὼν τῆς πνευματικῆς Ἑλλάδος.

Τὸ σύνθημα τῆς πνευματικῆς ἡγεσίας κατήντησεν ἕνα: —Ἡ κεφαλὴ ἀριστερὰ πρὸς τὴν Δύσιν. Γενικὴ λοιπὸν ἔξοδος πρὸς τὰς Εὐρώπας, ἀπὸ τὰς ὁποίας ὁ καθένας ἔφερνε μίαν βαλίτσαν, ἀπαράλλακτα ὅπως μίαν βαλίτσαν μᾶς ἔφερε καὶ ὁ Μάουρερ μὲ ἕτοιμα γερμανικὰ καλούπια γιὰ τὴν ὀργάνωσι τῆς Ἐκκλησίας καὶ τὴν ὀργάνωσιν τῆς Παιδείας. Καὶ ἐνῷ τὸ φῶς ἦτο ἐξ Ἀνατολῶν καὶ ὑπῆρχεν ἄφθονον, ἐμεῖς ἐπιμέναμε νὰ προσκομίζωμεν τοὺς λύχνους τῆς Δύσεως καὶ νὰ βλέπωμεν αὐτὴν τὴν Δύσιν ὡς τὴν ἀποκλειστικὴν πηγὴν πολιτισμοῦ.

Ἠμπορεῖ νὰ ἔφυγαν καὶ ὁ Μάουρερ καὶ ὁ Ὄθων, ὅπως ἀπέθανε καὶ ὁ Φαρμακίδης, ἀλλὰ τὸ πνεῦμά των παρέμεινε ρυθμιστὴς τῆς πνευματικῆς ζωῆς τοῦ τόπου. Γενεὲς γενεῶν ἔτρεξαν νὰ ἀρδευθοῦν εἰς τὴν Δύσιν, ὡς ἐὰν ἡ πνευματικὴ παράδοσις τῆς Ὀρθοδοξίας δὲν εἶχε τίποτε νὰ τοὺς προσφέρῃ.

Τὸν κίνδυνον αὐτὸν τὸν διῃσθάνθησαν μερικοί. Καὶ ἕνα ἀπὸ τὰ πρῶτα πνευματικὰ ἀναστήματα τῆς προεπαναστατικῆς Ἑλλάδος, ὁ Ἀθανάσιος ὁ Πάριος, τὸν ἐπεσήμανε σ᾽ ἕνα προφητικώτατο δοκίμιόν του. Ἀλλὰ διατί νὰ δώσωμεν περισσότερον παραστατικὴν τὴν εἰκόνα μιᾶς καταστάσεως τόσον γνωστῆς; Ἀφοῦ τόσον ἐθελοντικῶς ἐστρέψαμεν τὴν ράχην πρὸς τὴν Ὀρθόδοξον πνευματικότητα καὶ παράδοσιν, ἀφοῦ εἰς τὸν τόπον ποὺ ἐγέννησε τοὺς μεγαλυτέρους πατέρας καὶ φωστῆρας τῆς Ὀρθοδοξίας, οἱ θεολόγοι μας τρέχουν ἀσθμαίνοντες εἰς τὰ προτεσταντικὰ καὶ ρωμαιοκαθολικὰ Πανεπιστήμια διὰ νὰ σπουδάσουν Θεολογίαν καὶ μὲ αὐτὴν τὴν ἑτερόδοξον σοφίαν καὶ ὄζοντες ὀρθολογισμοῦ, σκεπτικισμοῦ καὶ συχνότατα ἀπιστίας, καλοῦνται νὰ μορφώσουν ἐκείνους ποὺ θὰ γίνουν ἱεράρχαι καὶ ἱεροκήρυκες καὶ λειτουργοὶ τῆς Ὀρθοδοξίας, τί περιμένετε νὰ γίνῃ εἰς τοὺς ἄλλους τομεῖς, ὅπου οἱ ξένοι καὶ ἐπιστημονικὴν παράδοσιν ἔχουν μεγαλυτέραν καὶ ἐμπειρίαν περισσοτέραν ἀπὸ ἡμᾶς; Τί ἄλλο παρὰ ὁλοκληρωτικὴ πνευματικὴ ὑποδούλωσις εἰς τὴν Δύσιν.

Τὸ παράδοξον ὅμως εἶναι, ὅτι ἐνῷ περνοῦμεν εἰς τὸν ἑαυτόν μας μὲ τὴν πλέον ἀπίθανον ἐθελοντικὴν προθυμίαν μόνοι μας τὰ πνευματικὰ δεσμά, καὶ γινόμεθα πνευματικοὶ δοῦλοι καὶ ἐξαρτήματα τῆς Δύσεως, κοπτόμεθα διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῶν Κυπρίων ἀδελφῶν μας, ἀπὸ διοικητικὰ δεσμά, ποῖοι; ἐμεῖς, ποὺ ἀντιγράφομεν τοὺς Ἄγγλους καὶ εἰς τὰ καπέλλα μας ἀκόμη καὶ μερικοὶ διπλωμάται μας κρατοῦν κάτω ἀπὸ τὸν αἴθριον ἀττικὸν οὐρανὸν κομψοτάτην ὀμπρέλλαν διότι εἰς τὸ Λονδῖνον βρέχει.

Ὅταν ὁ Αἰτωλὸς Κοσμᾶς ἵδρυε σχολεῖα καὶ ἐκήρυττε καὶ ἀπεκεφαλίζετο ἤρεμος καὶ προσευχόμενος, δὲν εἶχε πρὸς τὴν Δύσιν γυρισμένα τὰ μάτια του, οὔτε ἀπὸ τὴν Δύσιν ἐπρομηθεύετο τὰ ἰδανικά του. Ἦτο σιδηρᾶ καὶ στερεωτάτη ἡ συνείδησίς του μὲ τὴν ὀρθόδοξον πνευματικότητα τοῦ Γέ-

νους, διὰ τὴν ἐλευθέραν ἔκφρασιν τῆς ὁποίας αὐτὸ τὸ Γένος ἠγωνίσθη καὶ ἐνίκησε. Διότι χωρὶς τὸ πνεῦμα ἀδούλωτον, καμμία ἐλευθερία δὲν εἶναι νοητή.

Καὶ ἡ οὐσία εἶναι μία: ὅτι μὲ τὸν τορπιλλισμὸν τῆς ὀρθοδόξου πνευματικότητος, ἀπεκόψαμεν τὸ Ἔθνος ἀπὸ τὰς πνευματικάς του ρίζας καὶ τὸ μετεβάλαμεν εἰς κακέκτυπον ὁμοίωμα ξένων προτύπων.

Αὐτὸ ἐστάθη ἡ μεγάλη προδοσία. Αὐτὸ ἀνέκοψε τὴν συνέχισιν τοῦ ἔργου τῶν ἀγωνιστῶν τοῦ Εἰκοσιένα. Αὐτὸ ἀνέκοψε καὶ ἐστραγγάλισε τὸ πνεῦμα τῆς μεγάλης ἐκείνης Ἐπαναστάσεως, τῆς ὁποίας τὸ ἔργον ἔμεινε ἀσυμπλήρωτον.

Ἀπὸ τότε ὁ τόπος ἐγνώρισε πολλὰς παρῳδίας ἐπαναστάσεων. Ἤκουσε φούμαρα καὶ λόγους μεγάλους καὶ ἐπαγγελίας δελεαστικάς. Ἐπανάστασις ὅμως δὲν ἐπραγματοποιήθη καμμία. Διότι ἐπανάστασις πραγματικὴ θὰ ἦτο ἐκείνη ποὺ θὰ συνέχιζε, θ' ἀποκαθιστοῦσε καὶ θὰ ἐπαγίωνε τὸ πνεῦμα τοῦ Εἰκοσιένα, τὸ ὁποῖον εἶχε τὰς ρίζας του εἰς τὴν μεγάλην καὶ θαυμαστὴν πνευματικότητα τῆς Ὀρθοδοξίας.

Χωρὶς ζῶσαν Ἐκκλησίαν, χωρὶς Παιδείαν θεμελιωμένην ἐπάνω εἰς τὴν ὀρθόδοξον πνευματικότητα, ὁ τόπος ἠλευθερώθη ἀπὸ τοὺς Τούρκους, διὰ νὰ ἀλλάξῃ ἁπλῶς αὐθέντας. Μία νέα μορφὴ Φραγκοκρατίας ἐπαγιώθη καὶ παγιοῦται εἰς τὴν Ἑλλάδα. Καὶ μέσα εἰς τέτοιο κλῖμα, ἔχομεν τὴν ἀφέλειαν ν' ἀποροῦμεν πῶς καὶ διατί αἱ προπαγάνδαι ζοῦν ἀνενόχλητοι καὶ ἐργάζονται καὶ ἀνδροῦνται καὶ ὑπονομεύουν τὴν Ὀρθοδοξίαν, ποὺ πρῶτοι ἡμεῖς ἀρνούμεθα καὶ ἡμεῖς ταλαιπωροῦμεν. Ἂς παγιωθῇ μία παιδεία, ποὺ νὰ διέπεται ἀπὸ τὴν τόσον πλουσίαν ὀρθόδοξον πνευματικότητα, καὶ τότε θὰ ἴδωμεν ἂν αἱ προπαγάνδαι ἠμποροῦν νὰ ὑπάρξουν καὶ νὰ ἐργασθοῦν. Τότε θὰ φύγουν μόναι των ἢ θὰ παραλύσουν, διότι ἁπλούστατα τὸ κλῖμα θὰ εἶναι ἀνεπίδεκτον προπαγανδῶν. Ἀλλὰ χωρὶς τοιαύτας θεμελιακὰς προϋποθέσεις θὰ μένουν καὶ θὰ μᾶς προσπορίζουν συνεχῶς ὅλο καὶ περισσοτέρας δυσαρέστους ἐκπλήξεις.

Μόνον τότε δὲν θὰ ἀποστομώνῃ τὸ ἐρώτημα τῶν ἑτεροδόξων, ἂν τὰς ὀρθοδόξους συνειδήσεις ποὺ δὲν διαπλάττουν αὐτοί, τὰς διαπλάττουν τὰ Ἑλληνικὰ σχολεῖα.

Διὰ νὰ μὴ ἐμφιλοχωρήσῃ ὅμως καμμία παρεξήγησις, καὶ ἀκούσωμεν πάλιν τὰ τετριμμένα, ὅτι ὁ Δυτικὸς πολιτισμὸς ἀποτελεῖ πραγματικότητα, ποὺ εἶναι ἀδύνατον ν' ἀγνοήσωμεν, ἀπαντῶμεν, προκαταβολικῶς, ὅτι πράγματι, ὁ λεγόμενος πολιτισμὸς ἀποτελεῖ μίαν πραγματικότητα, ποὺ ὁδηγεῖ ἐν τελευταίᾳ ἀναλύσει εἰς ἕνα μηχανοκρατικὸν ἀδιέξοδον. Δὲν ζητοῦμεν λοιπόν, νὰ τὸν ἀγνοήσῃ κανείς. Ζητοῦμεν, μὲ στήριγμα τὴν ὀρθόδοξον ἡμῶν πνευματικότητα, νὰ τὸν ἀξιολογήσωμεν ὅσον τοῦ ἀξίζει. Ζητοῦμεν ἡ σπουδάζουσα νεολαία νὰ τὸν ἀντικρύσῃ μὲ τὰ ἴδια κριτήρια ποὺ ὁ μέγας Βασίλειος ἐφωδίαζε τοὺς νέους τῆς ἐποχῆς του, διὰ ν' ἀντιμετωπίσουν μὲ αὐτὰ τὴν ἀρχαίαν σοφίαν. Πῶς θὰ μποροῦσαν, παραμένοντες χριστιανοὶ νὰ ὠφεληθοῦν ἀπὸ ὡρισμένα στοιχεῖα τοῦ ἀρχαίου πολιτισμοῦ, προφυλασσόμενα ἀπὸ τὰ ἄλλα.

Τὸ ἴδιο θὰ ἔπραττε μία ζωντανὴ νεοελληνικὴ παιδεία ποὺ θὰ διείπετο ἀπὸ τὴν πνευματικότητα τῆς Ὀρθοδοξίας. Δὲν θὰ ἀγνοοῦσε τὴν Δύσιν, ἀλλὰ θὰ τὴν ἀξιολογοῦσε, ἀφοῦ πρῶτα θὰ ἐστερέωνε τὰς ρίζας τῆς νεότητος εἰς τὰ γόνιμα στρώματα τῆς Ὀρθοδοξίας. Διότι θὰ ἐθεμελίωνε τὴν θύραθεν γνῶσιν εἰς τὴν θαυμαστὴ ρῆσι τοῦ Παύλου: «Οἴδαμεν ὅτι πάντες γνῶσιν ἔχομεν, ἀλλ' ἡ γνῶσις φυσιοῖ».

Τέλος

Κωστὴς Μπαστιᾶς

ΜΑΛΘΟΥΣΙΑΝΙΣΜΟΣ
ΤΟ ΕΓΚΛΗΜΑ ΤΗΣ ΓΕΝΟΚΤΟΝΙΑΣ

Ὁ σοφὸς ἁγιορείτης Ἀρχιμ. Γαβριὴλ Διονυσιάτης, Καθηγούμενος ἐπὶ πολλὰ συνεχῶς ἔτη τῆς ἱ. Μονῆς Διονυσίου ἐν ἁγίῳ Ὄρει, μᾶς προσφέρει ἤδη νέαν συγγραφήν του, τὴν τετάρτην μετὰ τὰς ἄλλας τρεῖς, ἤτοι: 1) Τὸν «Νέον Εὐεργετινόν», 2) τὸ «Λαυσαϊκὸν τοῦ ἁγίου Ὄρους» καὶ 3) τὴν «Φωνὴν βοῶντος ἐκ τῆς ἐρήμου», μὲ θέμα ὅλως νέον καὶ πρωτότυπον, ἐξετάζων καὶ ἀναλύων τὸ ζήτημα τῆς Γενοκτονίας. Ὅλοι οἱ Χριστιανοί, ἀλλ᾿ ἰδίως οἱ πνευματικοὶ πατέρες, εὑρίσκονται εἰς δυσχερῆ θέσιν ἔναντι τῶν ἐξομολογουμένων, διότι ἀγνοοῦν ποίαν ἀπάντησιν νὰ δώσουν, προκειμένου περὶ τοῦ φλέγοντος ζητήματος αὐτοῦ, τιθέμενον πλέον ὡς προβλήματος εἰς τὴν ζωὴν τῶν χριστιανικῶν οἰκογενειῶν.

Ἀπὸ τὸ σπουδαῖον τοῦτο ἔργον καὶ διὰ νὰ γνωρίσουν οἱ χριστιανοὶ τοῦτο, τὸ ὁποῖον πρόκειται μετ᾿ ὀλίγον νὰ ἴδῃ τὸ φῶς, παραθέτομεν τὸν πρόλογον τοῦ ἱεροῦ Συγγραφέως, ἵνα ἐκ τοῦ ὄνυχος γνωρίσωσι τὸν λέοντα, καὶ ἰδού:

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Παῦλος, ὁ μακάριος τοῦ Χριστοῦ Ἀπόστολος, πληροφορῶν τὴν διακονίαν του ἔλεγεν· «Ἕλλησί τε καὶ βαρβάροις, σοφοῖς τε καὶ ἀνοήτοις, ὀφειλέτης εἰμί», καὶ ἀλλαχοῦ παραινῶν· «μὴ τὸ τοῦ ἑαυτοῦ, ἀλλὰ καὶ τὸ τοῦ ἑτέρου ἕκαστος» λέγει, δηλῶν δι᾿ αὐτῶν, ὅτι χρέος παντὸς ἀνθρώπου καὶ καθῆκον εἶναι νὰ βοηθῇ τοὺς ἐν Χριστῷ ἀδελφούς του, τόσον εἰς τὰ ὑλικά, ὅσον καὶ εἰς τὰ πνευματικά, τὰ ὁποῖα εἶναί καὶ προκριτώτερα.

Ταῦτα ἔχων ὑπ᾿ ὄψιν μου, ὡς καὶ ἐρωτήσεις κατὰ καιρούς, ἀδελφῶν Πνευματικῶν, περὶ τῆς νεοφανοῦς θεωρίας τοῦ «Μαλθουσιανισμοῦ», ἡ ὁποία διὰ τῆς ἀποφυγῆς τῆς τεκνογονίας, ἐξειλίχθη εἰς θρησκευτικὴν καὶ κοινωνικὴν πληγήν, ἀπεφάσισα νὰ συγγράψω τὸ ἀνὰ χεῖρας πονημάτιον, καὶ προσφέρω δι᾿ αὐτοῦ, ὅση μοι πνευματικὴ δύναμις, τὰ συντείνοντα πρὸς περιστολὴν τοῦ κακοῦ.

Ἐπὶ τοῦ ζητήματος αὐτοῦ δὲν ὑπάρχουν ἐπαρκῆ ἐκκλησιαστικὰ βοηθήματα. Τόσον αἱ Ἱεραὶ Σύνοδοι, ὅσον καὶ οἱ ἅγιοι Πατέρες ὀλίγον σχετικῶς ἠσχολήθησαν μὲ τὴν ἁμαρτίαν ταύτην, καθότι εἰς τὸν καιρόν των, ἦτο ὀλίγον τὸ κακόν, περιωρισμένον εἰς τὰς «ἐκπορνευομένας», καὶ δὲν ἐφαντάζοντο ὅτι ἡ ἀνθρωπότης θὰ ἔφθανεν εἰς τοιοῦτον σημεῖον πωρώσεως καὶ διαστροφῆς, ὥστε νὰ συνιστᾷ τὴν ἀποφυγὴν τῶν γεννήσεων καὶ νὰ ἐπικροτεῖ τὴν τεκνοφονίαν.

Δὲν ἤθελον, ὡς φαίνεται, νὰ πιστεύσουν, εἰς τοὺς καλοὺς ἐκείνους χρόνους, ὅτι ἐν ὑστέροις καιροῖς θὰ ἐξέπιπτον τόσον οἱ χριστιανοὶ σύζυγοι ὥστε νὰ ἀρνοῦνται τὴν βασικὴν ἀποστολὴν τοῦ γάμου καὶ τῆς συμβιώσεως. Τοῖς ἐφαίνετο αὐτόχρημα τερατώδης ἡ προσπάθεια αὐτή, καὶ ἐπαναστατικὴ ἐναντίον τῶν ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ, καὶ αὐτῶν τῶν νόμων τῆς φύσεως.

Ὡς ἐκ τούτου παρατηρεῖται, ὅτι μόνον ἡ ἐν Ἀγκύρᾳ Σύνοδος ἠσχολήθη μὲ τὰς κακουργίας τῶν ἀμβλώσεων, καὶ ἐκ τῶν Πατέρων ὁ Μ. Βασίλειος καὶ Ἰωάννης ὁ νηστευτής.

Οἱ μεταγενέστεροι σχολιασταὶ τῶν ἱερῶν κανόνων, ἐν οἷς καὶ ὁ Ὅσιος Νικόδημος ὁ Ἁγειορείτης, ἠρκέσθησαν εἰς ἑρμηνείας αὐτῶν καί τινας ὑποσημειώσεις. Οἱ δὲ σύγχρονοι, τῆς Θεωρίας καὶ ἐξελίξεως τοῦ Μαλθουσιανισμοῦ, ἐδημοσίευσαν μόνον δια-

τριβὰς εἰς τὸν θρησκευτικὸν περιοδικὸν τύπον, καὶ ταύτας κατὰ πολὺ ἀραιὰ χρονικὰ διαστήματα καὶ εἰς τόνον μᾶλλον ἐπιεικῆ. Ἡ μόνη παρ' ἡμῖν ἀξιόλογος δημοσίευσις, εἶναι ἡ ἀπὸ 14ης Ὀκτωβρίου 1937 Ἐγκύκλιος τῆς Ἱεραρχίας, στηλιτεύουσα ὡς ἥρμοζε τὸ κακόν, ἀναπτύξασα τὰς σοβαρὰς συνεπείας ἐξ αὐτοῦ ἀπό τε θρησκευτικῆς, κοινωνικῆς καὶ ἐθνικῆς ἀπόψεως, καὶ ἐπιστήσασα τὴν προσοχὴν ὅλων ἐπὶ τῆς ἀπανθρώπου καὶ θεομισήτου ταύτης θεωρίας καὶ πράξεως.

Σοβαρὰ προσπάθεια ἀναπτύξεως, ἀναιρέσεως καὶ ἀποτροπῆς ἐκ τῶν κακῶν ἀπόψεων δὲν ἐγένετο ἄχρι τοῦδε, ἐφ' ᾧ καὶ οἱ πλεῖστοι τῶν ὑποκειμένων καὶ ὑποπεσόντων εἰς τὸ ἔγκλημα τοῦ «Μαλθουσιανισμοῦ» εὑρίσκονται ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ ἐγκλήματος, καὶ θεωροῦν τὴν πρᾶξιν μᾶλλον οἰκογενειακὴν καὶ ἀναγομένην εἰς τὸν οἰκονομικὸν παράγοντα. Διὰ ταῦτα, καὶ τὸ τοῦ Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου ἔχων ὑπ' ὄψιν, «Κρεῖσσον τὸ ὀλίγον ἢ τὸ πᾶν ἐλλείπειν» συνέλεξα εἰς τὸ βιβλίον τοῦτο τοὺς σχετικοὺς κανόνας, τὰς ἀποφάνσεις τῶν Πατέρων καὶ εἴτι ἄλλο ἐνόμισα καλὸν καὶ ὠφέλιμον.

Οἱ ἅγιοι Πνευματικοὶ καὶ λοιποὶ κληρικοὶ τῆς Ἐκκλησίας μας οἱ ἀναλαβόντες τὴν καθοδήγησιν τοῦ χριστεπωνύμου πληρώματος εἰς ἀρετὴν καὶ εὐσέβειαν, θὰ εὕρουν ἐν αὐτῷ ἀρκετὰ βοηθήματα διὰ τὸ δύσκολον ἔργον των.

Θὰ γνωρίζουν ἀσφαλῶς ὁποίαν ἔκτασιν ἔλαβεν ἡ ἁμαρτία αὕτη καὶ πόση ἡ ἐξ αὐτῆς ψυχικὴ βλάβη. Ἐπίσης θὰ ἐνθυμοῦνται εἰς πόσον δύσκολον θέσιν περιέρχονται κατὰ τὰς ἱερὰς ἐξομολογήσεις, τόσον ἐξ αὐτῆς τῆς φύσεως τοῦ ζητήματος ὅσον καὶ ἀπὸ τὰς σοφιστείας τῶν ἐμμενόντων εἰς τὴν κακίαν ταύτην.

Οἱ πλεῖστοι τῶν συνεργατῶν τοῦ ἐγκλήματος τῆς γενοκτονίας, καὶ εἶναι ἄνδρες οὗτοι, ἐπιμένουν καὶ ἐνώπιον τοῦ πνευματικοῦ ὅτι τὸ ζήτημα εἶναι μᾶλλον οἰκονομικῆς φύσεως, ὅτι δὲν ἀσεβοῦν εἰς κανένα (κατὰ τὴν λογικήν των) καὶ δὲν ζημιοῦν οὐδένα, ἐφόσον τοῦτο περιορίζεται εἰς τὸ οἰκογενειακόν των περιβάλλον. Ἔχουν δὲ τὴν ἀξίωσιν νὰ συμφωνήσῃ μετ' αὐτῶν καὶ ὁ πνευματικός.

Οἱ τοιοῦτοι, ἀγόμενοι ὑπὸ τοῦ ὑλιστικοῦ πνεύματος καὶ θαμβωμένοι ἀπὸ τὴν μηχανικὴν πρόοδον, φρονοῦν ὅτι ἡ ἐποχή μας δὲν χρειάζεται πολλοὺς ἀνθρώπους καὶ ὅτι οἱ περιορίζοντες ποσοτικῶς τὴν ἀνθρωπότητα τὴν βελτιώνουν ποιοτικῶς, καὶ γίνονται οὕτως εὐεργέται τῆς κοινωνίας! Χάριν τῶν τοιούτων «σοφῶν τε καὶ ἀνοήτων» ἀναπτύσω, ὅσον δύναμαι, θετικῶς καὶ ἀρνητικῶς τὰς ἀπόψεις τῆς χριστιανικῆς ἠθικῆς, ἵνα βάσει τούτων, καὶ μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ, δύνανται οἱ ἅγιοι Πνευματικοὶ καὶ πᾶς τις ἄλλος ἀπολογητὴς τῶν ὀρθῶν δογμάτων νὰ καταρρίπτῃ τὰ σαθρὰ ἐπιχειρήματα τῶν νεομαλθουσιανιστῶν, καὶ φέρει αὐτοὺς εἰς τὴν εὐθεῖαν ὁδὸν τῆς ὀρθῆς λογικῆς, καὶ εἰς τὴν συναίσθησιν τοῦ φοβεροῦ λάθους των.

Δέξασθε λοιπὸν ἀγαπητοί, μετ' εὐμενείας τὴν μικράν, πλὴν ἀνιδιοτελῆ ταύτην προσφοράν μου, καὶ εἴ τι ἐξ αὐτῆς ὠφεληθῆτε, δότε δόξαν τῷ Θεῷ. Ἐμοὶ δὲ εὔχεσθε τὸν παρ' αὐτοῦ φωτισμὸν γνώσεως.

Ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ ἁγ. Διονυσίου
Ἁγίου Ὄρους
κατὰ Φεβρουάριον, τῷ 1957
Ὁ Καθηγούμενος αὐτῆς
Ἀρχιμ. Γαβριὴλ

ΕΝΙΣΧΥΣΑΤΕ
Τὴν «Ἁγιορειτικὴν Βιβλιοθήκην» δι' ἐγγραφῆς συνδρομητῶν καὶ δι' ἀγορᾶς τῶν ψυχωφελῶν βιβλίων της.

ΠΡΟΗΓΟΥΜ. ΣΥΜΕΩΝ ΦΙΛΟΘΕΐΤΟΥ

ΠΕΡΙ ΠΡΟΣΕΥΧΗΣ

Προσευχὴ εἶναι καὶ λέγεται ἡ ἱερὰ καὶ θερμὴ συνομιλία τοῦ πλάσματος πρὸς τὸν Πλάστην, ἡ μετὰ κατανύξεως καὶ συντριβῆς καρδίας ἀναπεμπομένη πρὸς τὸν Ὕψιστον Θεόν. Ἡ προσευχὴ εἶναι θυγάτηρ τῆς πίστεως. Ὅπου πίστις, εὐσέβεια καὶ γνῶσις Θεοῦ, ἐκεῖ συνυπάρχει καὶ προσευχή. Ὅπου ἀσέβεια, ἁμαρτία καὶ κτηνοδία, ἐκεῖθεν φυγαδεύεται ἡ προσευχή. Ὁ ἀσεβὴς κομμουνιστὴς ὥς καὶ ὁ χιλιαστὴς καὶ Μασσῶνος δὲν γνωρίζουν προσευχήν, καθότι δὲν πιστεύουν εἰς τίποτε. Ἀπὸ τῆς δημιουργίας τοῦ κόσμου, καὶ ἐντεῦθεν ἡ προσευχὴ κατέστη δόγμα θρησκευτικὸν καὶ κοινωνικὸν ὅλων τῶν ἐθνῶν καὶ φυλῶν. Καὶ αὐτὴ αὔτη ἡ φύσις οἱονεὶ προσεύχεται (δηλ. ὁλόκληρος ὁ ὑλικὸς κόσμος, μέταλλα, φυτά, ζῶα, τρόπον τινὰ προσεύχονται μεταφορικῶς), τὰ ὁποῖα διακηρύττουν πρὸς ἡμᾶς ὅτι εἶναι ποιήματα Θεοῦ, καὶ ὑποτάσσονται ἀπαραβάτως εἰς τὸν φυσικὸν νόμον αὐτοῦ. Ἡ προσευχὴ εἶναι ἡ τροφὴ τῆς ψυχῆς, ἡ ζωὴ τῆς θρησκείας, ἡ κλῖμαξ ἡ ὁποία μᾶς ὁδηγεῖ καὶ ἑνώνει μὲ τὸν οὐράνιον Πατέρα τὸν Θεόν· ἄνευ αὐτῆς δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ νοηθῇ ζωή, προσαρμόζουσα τῷ λογικῷ ἀνθρώπῳ. Ὁ θεῖος Χρυσόστομος λέγει ὅτι «ψυχὴ μὴ κινοῦσα ἑαυτὴν εἰς προσευχήν, νεκρὰ ἐστίν, ἀθλία καὶ δυσώδης». Ἡ προσευχὴ εἶναι ἀπαραίτητον στοιχεῖον εἰς τὴν ἀνθρωπίνην ὕπαρξιν. Ἐὰν ἀφαιρεθῇ ἀπ' αὐτὴν οὐδὲν θὰ ἀπομείνῃ ἐν αὐτῇ, παρὰ ἡ ἀπελπισία, ἡ ἀπόγνωσις καὶ ὁ θάνατος. Ἡ προσευχὴ εἶναι ἡ δύναμις τοῦ ἀδυνάτου, τὸ φῶς τοῦ ἐσκοτισμένου καὶ τὸ φάρμακον τοῦ ἀπελπισμένου, τὸ ὀξυγόνον τῆς ζωῆς, τὸ σωσίβιον τῆς σωτηρίας. Ἡ ἐκ καθαρᾶς καρδίας γενομένη προσευχὴ ἔχει δύναμιν θείαν, παρηγορεῖ, ἠθικοποιεῖ, ἐνισχύει, σώζει καὶ ἁγιάζει τὸν ἄνθρωπον, καὶ τὸν φυλάττει ἐν πάσῃ ἀνάγκῃ, ἐν θλίψει καὶ ἐν κινδύνοις. Ἡ δὲ τυπικῶς καὶ μηχανικῶς γενομένη προσευχὴ δὲν ἔχει οὐδεμίαν δύναμιν καὶ ἰσχύν. Ὁ πιστὸς ὀφείλει πάντοτε νὰ προσεύχεται ἐν οἴκῳ κατὰ μόνας μόνῳ τῷ Θεῷ, καὶ κοινῶς ἐν ἐκκλησίᾳ κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ ἑορτάς. Ὁ 80ὸς κανὼν τῆς ἕκτης Συνόδου κανονίζει τοὺς ἐπὶ τρεῖς Κυριακὰς κατὰ συνέχειαν ἀπουσιάζοντας ἐκ τῆς ἐκκλησίας οἱ ὁποῖοι εἶναι ἄξιοι καθαιρισμοῦ ἢ λαϊκῶς ἀφορισμοῦ. Ἐπὶ τούτοις τί ἔχουν νὰ μᾶς εἰποῦν οἱ ἀνευλαβεῖς ραδιόφιλοι;

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

Ἐσωτερικοῦ	δραχ.	25
Διὰ τοὺς ἱεροὺς Ναοὺς	»	30
Διὰ τὰς Μονὰς γενικῶς	»	45
Ἐξωτερικοῦ γενικῶς λίρα χάρτινη		1
Ἀμερικῆς	δολλάρια	3
Διὰ τοὺς μὴ συνδρομητὰς ἕκαστον τεῦχος	δραχ.	8
Ὀφειλόμεναι συνδρομαὶ προηγουμένων ἐτῶν	»	25

Αἱ κατὰ τόπους εἰσπραττόμεναι συνδρομαὶ ἐπιβαρύνονται μὲ δραχ. 5 διὰ τὰ ἄτομα, διὰ τοὺς Ἰ. Ναοὺς καὶ Ἰ. Μονάς, πρὸς κάλυψιν μέρους ὁδοιπορικῶν ἐξόδων.

Ἐπιστολαί, συνδρομαὶ καὶ δωρεαί, ἀποστέλλονται πρὸς τὸν κ. Σωτ. Σχοινᾶν - Κοραῆ 47, Βόλον.

ΑΝΑΛΕΚΤΑ

—*Ὅτι κἂν εἰς ἀέρα ὁ ἐν εὐσεβείᾳ τελειωθεὶς κατετέθη, μὴ ἀπαναίνου ἔλαιον καὶ κηροὺς Χριστὸν τὸν Θεὸν ἐπικαλεσάμενος ἐν τῷ τάφῳ προσάψαι· δεκτέα γὰρ ταῦτα Θεῷ καὶ πολλὴν παρέχουσι τὴν ἀντίδοσιν· τὸ γὰρ ἔλαιον καὶ ὁ κηρὸς ὁλοκαύτωσις· ἡ δέ γε ἀναίμακτος θυσία ἐξιλασμός· ἡ δὲ πρὸς τοὺς πένητας εὐποιΐα προσθήκη πάσης ἀγαθῆς ἀντιδόσεως.* (*Ἀθανασίου*)

Βιβλιοκρισία

"ΑΙ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑΙ ΕΝΟΣ ΠΡΟΣΚΥΝΗΤΟΥ„

Ὁσάκις ἐκδίδονται βιβλία κυριολεκτικῶς πνευματικά, ἔχοντα τὴν προέλευσιν εἰς πατερικὰς πηγάς, οἱ ἠσκημένην τὴν διάκρισιν κεκτημένοι εἰς τὸ νὰ διαχωρίσουν τὰ γνήσια ὀρθόδοξα κείμενα ἀπὸ τὰ νόθα, χαίρουν χαρὰν μεγάλην, διότι τὸ πνεῦμα τῶν λησμονημένων ἁγίων Πατέρων ἔρχεται εἰς μίαν ἐποχὴν συγκεχυμένην πνευματικῶς, διὰ νὰ ἐπισυναγάγῃ τὰ εἰς τὰ προτεσταντικὰ ὄρη πλανώμενα πρόβατα, εἰς τὴν μάνδραν τῆς Ὀρθοδοξίας, τῆς ταπεινῆς, τῆς ἀσκητικῆς, τῆς προσευχομένης ἐν ἀληθείᾳ. Καὶ ὁμολογουμένως, εἰς τοὺς καιρούς μας ὑφίσταται εἰς τὸ κλῖμα τῆς Ὀρθοδοξίας ἡ λανθάνουσα ἢ προφανὴς ἐπενέργεια ξενικῶν τάσεων πρὸς συμβιβασμὸν τοῦ χριστιανισμοῦ μὲ μίαν πρὸς ἐπίγειον εὐδαιμονίαν τείνουσαν κοσμικότητα. Καὶ ἐνῷ ἡ ὀρθόδοξος πνευματικότης ὁδηγεῖ εἰς τὴν ἐπιπόθησιν τῆς αἰωνίου ζωῆς, εἰς τὴν ἐγκατάλειψιν τῶν εὐαρέστων τοῦ κόσμου πραγμάτων, εἰς τὴν μετὰ χαρᾶς, ὡς ὑπερτάτης τιμῆς, οἰκείωσιν τῆς θείας τοῦ Χριστοῦ θλίψεως, καὶ τέλος, εἰς τὴν ἀπ' ἐντεῦθεν ἀδιάστατον ἐν ἀγάπῃ καὶ πόθῳ μετ' αὐτοῦ ἕνωσιν, ἀντιθέτως τὸν χριστιανισμὸν σήμερον περιορίζουν εἰς τὴν ἄσκησιν κοινωνικῆς τινος φιλαλληλίας, δι' ἧς πιστεύεται ὅτι ἐκπληροῦνται πᾶσαι αἱ ἐντολαὶ τοῦ Κυρίου. Ἐκ τούτου προκαλεῖται ἡ ἀπόσπασις τῆς προσοχῆς τῶν χριστιανῶν ἀπὸ τὴν «ἐντὸς τοῦ ποτηρίου καὶ τῆς παροψίδος» ἐσωτερικὴν ζωήν, ἥτις καὶ μόνη ἔχει παρὰ τῷ Θεῷ ἀληθῆ ἀξίαν. Τὰ κοινωνικὰ ἔργα εἶναι, βεβαίως, καλὰ καὶ ἅγια, ἀλλὰ εἶναι ἀνάγκη νὰ γνωρίσωμεν καὶ ἑαυτούς, νὰ ἴδωμεν τὴν ἠχρειωμένην ὑπὸ τῶν παθῶν εἰκόνα τοῦ Θεοῦ, καὶ νὰ μεριμνήσωμεν διὰ τὴν ἀποκατάστασίν της εἰς τὸ ἀρχαῖον κάλλος. Διότι ἐὰν δὲν καθάρωμεν ἑαυτοὺς ἀπὸ τῶν κρυπτῶν ρύπων, ἀσφαλῶς θὰ ὑποστῶμεν τὴν τύχην τοῦ κληθέντος δούλου εἰς τὸ βασιλικὸν δεῖπνον, μὴ ἔχοντος λαμπρὰν τὴν στολὴν τῆς ψυχῆς. Ὁ ὑπερτονισμὸς τῆς ἀνάγκης δημιουργίας «χριστιανικοῦ πολιτισμοῦ», ἐν τῇ φροντίδι τῆς πραγματώσεως τοῦ ὁποίου γίνεται μεγάλη χρῆσις τοῦ ὑποκριτικοῦ ἐκείνου: «ἀδελφὲ ἄφες ἐκβάλω τὸ κάρφος τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ σου», κατ' ἀκολουθίαν ἄγει εἰς τὴν ἄγνοιαν τοῦ: «ὑποκριτά, ἔκβαλε πρῶτον τὴν δοκὸν ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ σου...», ὅπερ ἐν ἀναλύσει, οὐδὲν ἕτερον σημαίνει, ἢ ὅτι προηγεῖται ἡ παραγγελία, ὅπως ἀγωνισθῶμεν διὰ τὴν ἡμετέραν κάθαρσιν. Οὕτω ἡ μεγαλυτέρα ὑπηρεσία, ἣν δυνάμεθα νὰ παράσχωμεν εἰς ἑαυτούς, εἰς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ εἰς τὸν Θεόν, εἶναι νὰ ἁγιάσωμεν ἑαυτούς.

Τὸ βιβλίον, περὶ οὗ κάμνομεν λόγον, εἶναι «Αἱ περιπέτειαι ἑνὸς προσκυνητοῦ», ὅπερ ἐξεδόθη ὑπὸ τοῦ Ἐκδοτικοῦ οἴκου «Ἀστήρ» ἐν Ἀθήναις διὰ δευτέραν φοράν, ἐπηυξημένον καὶ διὰ τοῦ δευτέρου μέρους. Πρόκειται περὶ τῶν διαφόρων σταδίων τῆς πνευματικῆς ἑνὸς ἀνθρώπου ζωῆς, ὅστις ἐγγίζει εἰς τὴν ἐσωτερικὴν λύτρωσιν καὶ τελειότητα διὰ τῆς ἀδιαλείπτου προσευχῆς, ἣν διδάσκεται ἀπὸ τὴν «Φιλοκαλίαν», ἡ ὁποία περιλαμβάνει τὴν διδασκαλίαν τῶν λεγομένων Νηπτικῶν Πατέρων, καὶ ἥτις «Φιλοκαλία» — εἰρήσθω ἐν παρόδῳ — εὑρίσκεται ἤδη εἰς τὰ πιεστήρια τοῦ αὐτοῦ Ἐκδοτικοῦ Οἴκου. Ὅ,τι θὰ ἠμποροῦσε κανεὶς νὰ εἴπῃ εἰς ἕνα βραχὺ σημείωμα περὶ τοῦ βιβλίου τούτου, εἶναι ὅτι ἀποτελεῖ γνησιωτάτην ἔκφρασιν τοῦ πνεύματος τῶν Πατέρων, ὅτι ὁδηγεῖ

κατ' εὐθεῖαν εἰς τὴν εὕρεσιν τοῦ ἀπολεσθέντος παραδείσου, ὅτι χαρίζει εἰρήνην ψυχῆς καὶ πνευματικὴν χαράν, ὅτι πείθει περὶ τῆς ἀναγκαιότητος τῆς ἀδιαλείπτου προσευχῆς, ὅτι ὑποδεικνύει τὴν ὁδὸν τῆς τελειότητος διὰ τῆς ἀπαλλαγῆς ἐκ τῶν παθῶν, ὅτι ὁ «Προσκυνητής» αὐτὸς παρέχει ἑαυτὸν πρὸς μίμησιν, τοὐλάχιστον ἐν τῷ φλογερῷ πόθῳ τοῦ «ἀγρυπνεῖν καὶ προσεύχεσθαι». Θὰ παραθέσωμεν εἰς τὸν ἀναγνώστην μικρὰ ἀποσπάσματα ἀπὸ τὸ ὑπέροχον αὐτὸ βιβλίον, διὰ νὰ ἀντιληφθῇ περὶ τίνος πρόκειται. Εἰς ἕνα σημεῖον γράφει: «Ἡ προσευχὴ τῆς καρδιᾶς μου, μοῦ ἔδινε τόσην ἀνακούφισιν, ὥστε αἰσθανόμουν, ὅτι δὲν ὑπῆρχε εὐτυχέστερο πλάσμα ἀπὸ ἐμένα εἰς τὴν γῆν καὶ διαλογιζόμουν πόσο μεγαλύτερη θὰ ἦταν ἡ εὐτυχία εἰς τὴν Βασιλείαν τῶν οὐρανῶν». Ἀλλοῦ γράφει: «Τὸ ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἦτο τόσο πολὺ τυπωμένο μέσ' τὸ μυαλό μου, ὥστε ὅπως διάβαζα τὸ Εὐαγγέλιο, νόμιζα πὼς τὰ διάφορα γεγονότα ποὺ ἐξιστοροῦσε, ἐκτυλίγονταν ἐμπρὸς εἰς τὰ ἴδια μου μάτια. Μὲ ἔπιαναν δάκρυα χαρᾶς, καὶ μερικὲς φορὲς ἡ εὐτυχία μου ἦταν τόσο μεγάλη, ὥστε ἦταν ἀδύνατον νὰ τὴν ἐκφράσω μὲ λόγια». Ἐρωτώμενος ὁ «Προσκυνητής», ἐὰν χρησιμοποιῇ συχνὰ τὴν νοερὰν προσευχήν, ἀπαντᾷ: «Δὲν θὰ μποροῦσα νὰ ὑπάρξω χωρὶς αὐτήν, γιατὶ μόλις τὴν πρώτη φορὰ ποὺ σοῦ ἀνέφερα, ἐσκέφθηκα καὶ εἶπα τὴν προσευχὴν αὐτήν, αἰσθάνθηκα σὰν κάποιος νὰ ἔκανε τὰ γόνατά μου νὰ λυγίζουν γιὰ τὴν συνηθισμένη στάσι της». Ὅλα αὐτὰ ἀποδεικνύουν πόση εἶναι ἡ δύναμις τῆς προσευχῆς αὐτῆς δηλ. τὸ «Κύριε Ἰησοῦ Χριστὲ Υἱὲ τοῦ Θεοῦ ἐλέησόν με», τῆς λεγομένης ὑπὸ τῶν Νηπτικῶν Πατέρων «μονολογίστου», διότι δὲν ἀπαιτεῖ πολλοὺς λόγους, ἀλλὰ μόνον «πέντε», ὡς λέγει ὁ μέγας Παῦλος καὶ εἶναι ἡ ἐνέργειά της ἐφαρμόσιμος εἰς πᾶσαν τάξιν Χριστιανῶν, ζώντων ἐν τῷ θορύβῳ τοῦ κόσμου.

Εἶναι πολὺ παρήγορον, ὅτι εἰς τὴν ἐποχὴν ταύτην καθ' ἣν ἡ πνευματικὴ στειρότης τῶν πνευματικῶν λεγομένων ἀνθρώπων, ὑποχρεώνει τὴν ὑποτιμητικὴν καταφυγὴν εἰς μεταφράσεις ξένων βιβλίων, ποὺ μὲν ἀντορθοδόξων, ποὺ δὲ ριχῶν καὶ μυθοπλαστικῶν, ἐκδίδονται βιβλία ἢ Πατερικὰ ἢ ἀποπνέοντα τὸ ἄρωμα τῆς ὀρθοδόξου πνευματικότητος, ὡς εἶναι τὸ ἐν λόγῳ ἐξαίσιον βιβλίον, ἡ ὑπὸ ἔκδοσιν «Φιλοκαλία» ἡ ὑπὸ τῆς «Ἁγιορειτικῆς Βιβλιοθήκης» ἐκδοθεῖσα θαυμασία «Ν. ΚΛΙΜΑΞ» τοῦ ἁγίου Νικοδήμου τοῦ Ἁγιορείτου, ὡσαύτως δέ, ἡ εἰς τὰ πιεστήρια τοῦ κ. Σχοινᾶ «Χρηστοήθεια». Οἱ Χριστιανοί μας τότε λέγονται ἀληθῶς Ὀρθόδοξοι, ὅταν οἰκειοῦνται τὸ πνεῦμα καὶ τὴν ζωὴν τῶν ἁγίων Πατέρων, οἵτινες ἀνακύπτουν ὁλογλύφως ἀπὸ τὰ ἀθάνατα συγγράμματά των. Διότι ἡ ἔννοια τῆς Ὀρθοδοξίας δὲν ἐξαντλεῖται μόνον εἰς τὰ δόγματα, ἀλλὰ περιλαμβάνει καὶ τὴν ἰδιάζουσαν πνευματικότητα, ἥτις εἶναι στοιχεῖον ὀρθοδόξου ζωῆς.

Θεόκλητος μοναχὸς Διονυσιάτης
ἅγιον Ὄρος 12)25. 3. 1957

ΑΝΑΛΕΚΤΑ

— Μὴ ἐπαφήνης ῥαθύμως τὰς χεῖρας σου εἰς τὰ μέλη τῆς σαρκός σου καὶ μὴ δίδης χώραν εἰς σαρκικοὺς γαργαλισμοὺς καὶ ἀκαθάρτους ἐπιθυμίας, αἵτινες θὰ καταστήσωσι τὰ μέλη σου σκεῦος ἄχρηστον εἰς τὴν ἄσκησιν τῆς ἀρετῆς.

—Φύλαττε τὸν νοῦν σου καὶ τὴν καρδίαν σου ἄσπιλον καὶ μὴ συλλάβῃς μεμολυσμένην φαντασίαν, ἥτις θὰ κάμῃ τὴν σάρκα σου ν' ἀσπαίρῃ ἐκ τῆς ἐπιθυμίας.

— Φύλαττε τὸν νοῦν σου, φύλαττε τὴν καρδίαν σου, φύλαττε τὰ μέλη τοῦ σώματός σου ἀπὸ παντὸς μολυσμοῦ.

ΚΑΤΗΧΗΣΕΙΣ
ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΤΟΥ ΣΤΟΥΔΙΤΟΥ
ΤΟΥ ΟΜΟΛΟΓΗΤΟΥ

Βίβλος ἀναμορφώσεως μοναχικῆς πολιτείας

(Ἐκ τῆς ἐκδόσεως Ζαχαρίου ἱερομ. Μικραγιαννανίτου, Ἑρμούπολις 1887)

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ
Εἰς τὴν Κυριακὴν τοῦ τυφλοῦ.

Περὶ τοῦ φυλάσσειν τὸν νόμον καὶ τὰς θείας ἐντολὰς τῶν ἁγίων πατέρων καὶ τοῦ Εὐαγγελίου, κἂν ἔγγαμοι ὦσι κἂν ἄγαμοι, μεγίστην χαρὰν ἔχουσιν ἀπολαῦσαι παρὰ Κυρίου ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τῆς ἀνταποδόσεως.

Εὐλόγησον πάτερ,

Ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, πάντες ὀφείλομεν δοῦναι ἀπολογίαν τῷ Θεῷ περὶ τῆς ἐν τῷ Εὐαγγελίῳ ὑπακοῆς, τόσον οἱ μοναχοί, ὅσον καὶ οἱ κοσμικοί, ἀρκεῖ τῷ κοσμικῷ ὅτι συνεχωρήθη αὐτῷ ὁ γάμος, διότι οὐκ ἠδυνήθη βαστᾶσαι τὸ βάρος τῆς παρθενίας ζῶν ἄνευ γυναικός. Τὰ δὲ ἄλλα παραγγέλματα τοῦ Εὐαγγελίου ἐπειδὴ πᾶσιν ἐξίσου εἰσὶ νενομοθετημένα, πάντες ὀφείλουσιν ἄνευ ἐξαιρέσεως τηρεῖν αὐτὰ διὸ οὐκ ἔστιν ἀκίνδυνον τοῖς παραβαίνουσιν αὐτά, διότι διδάσκων ὁ Χριστὸς καὶ εὐαγγελιζόμενος τὰ προστάγματα καὶ τὰς ἐντολὰς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, τοῖς οὖσιν ἐν τῷ κόσμῳ ἐλάλει. Εἰ δέ ποτε οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἠρώτων αὐτὸν κατ᾽ ἰδίαν, παρήγγειλεν αὐτοῖς λέγων, «ἃ λέγω ὑμῖν πᾶσι λέγω»· μὴ τοίνυν δικαιολογοῦ σὺ ὅστις θελήσας ἀσπάσασθαι τὸν γάμον καὶ λαβεῖν γυναῖκα, ὅτι ἐξουσίαν ἔχεις ἐλευθέρως ἀπολαμβάνειν πάντα τὰ τοῦ κόσμου τερπνὰ καὶ ἡδέα, καὶ μὴ τηρῆσαι τὰς παραγγελίας τοῦ Κυρίου· διότι σὺ μάλιστα ἔχεις ἀνάγκην πλειοτέρας φυλακῆς ἵνα σωθῇς, καθότι τυγχάνεις ἐν μέσῳ τῶν παγίδων τοῦ διαβόλου καὶ τῆς ἐξουσίας αὐτοῦ, καὶ ἔχεις τὰς ἀφορμὰς τῶν ἁμαρτιῶν ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν σου, καὶ εὑρίσκῃ ἡμέρας καὶ νυκτὸς διὰ πασῶν τῶν αἰσθήσεών σου πρὸς τὴν ἐπιθυμίαν τῶν ἁμαρτιῶν. Γίνωσκε γοῦν ἀδελφὲ ὅτι τὴν παλαιὰν ὁδὸν τοῦ ἀποστάτου διαβόλου περιπατεῖς καὶ οὐ φεύξει τὴν νίκην αὐτοῦ, οὐδὲ δυνήσῃ νικῆσαι αὐτὸν ἄνευ πολλῶν κόπων καὶ πόνων καὶ ἄλλων ταλαιπωριῶν· διότι πῶς δύνασαι ἀρνήσασθαι μὴ πολεμεῖν μετὰ τοῦ διαβόλου, εὑρισκόμενος ἐν τῷ πολέμῳ αὐτοῦ καὶ ἐν τῷ τόπῳ τῆς παλαίστρας; Πῶς δυνήσει καταβαλεῖν αὐτόν; διότι οὐδεὶς τόπος ὑπάρχει ἔνθα οὐχ εὑρίσεις αὐτὸν τὸν διάβολον παλαίοντα μετὰ τῶν ἀνθρώπων. Ὅλος ὁ κόσμος ὁ ὑπὸ τὸν οὐρανὸν ὑπὸ τὴν πάλην αὐτοῦ ὑφίσταται, καθάπερ διδάσκει ἡμᾶς ἡ θεία Γραφὴ καὶ ἡ ἱστορία τοῦ μακαρίου Ἰὼβ μαρτυροῦσα, ὅτι περιέρχεται καὶ ἐμπεριπατεῖ τὴν ὑπ᾽ οὐρανόν, ὡς κύων μανιώδης, καὶ ὡς λέων ὠρυόμενος ζητῶν τίνα καταπιεῖν. Εἰ γοῦν οὐ θέλεις πολεμεῖν μετὰ τοῦ ἀνταγωνιστοῦ σου διαβόλου, ἄπελθε ἔνθα οὐκ ἔστι διάβολος· καίτοι οὐδεὶς τόπος ὑπάρχει ἔνθα οὐχ ὑπάρχει ὁ διάβολος, καὶ τότε ἐκεῖ δυνήσει ἀποφυγεῖν τὸ πάλαισμα αὐτοῦ, καὶ ποιῆσαι τὰ εὐαγγελικὰ διατάγματα, ἄνευ κόπου καὶ κινδύνου. Ἀλλ᾽ ἐπειδὴ τοῦτό ἐστιν ἀδύ-

νατον, διὰ τοῦτο σπούδασον μαθεῖν ἵνα παλαίῃς μετὰ διαβόλου, μανθάνων τὴν τέχνην τοῦ πολέμου, ἐκ τῶν εὐαγγελικῶν καὶ γραφικῶν παραδειγμάτων καὶ παλαισμάτων, ἵνα μὴ ἐξ ἀγνοίας νικηθεὶς παραδοθῆναι τῷ αἰωνίῳ πυρί. Ταῦτα φημὶ πρὸς τοὺς κοσμικοὺς τοὺς ὄντας ὑπὸ γάμον, καὶ ἀμελοῦντας φυλάττειν τὰς παραγγελίας τοῦ Χριστοῦ, καὶ οἰομένους οὐδένα ἔχειν κίνδυνον καὶ κατάκρισιν. Σὺ δέ, ὦ μοναχέ, ὁ ἀσπασάμενος τὸν μοναχικὸν βίον καὶ ἡρετήσω τὸ οὐράνιον πολίτευμα καὶ ἀγγελικὴν ζωὴν βιοτεύειν καὶ ἐπιθυμῶν γενέσθαι συμμαθητὴς τῶν μαθητῶν τοῦ Χριστοῦ, ἑτοίμασον σεαυτὸν ὑπομένειν τὰς θλίψεις καὶ ἐλθεῖν εἰς τὴν συνοδίαν τῶν ἀδελφῶν μετὰ πολλῆς ἀνδρίας καὶ γενναίας ὑπομονῆς, ἀρχόμενος δὲ καταλιπεῖν τὸν κόσμον καὶ ἀναχωρῆσαι ἀπὸ τὰ κοσμικά, ἀνδρίζου μηδέποτε πεισθεὶς ὑπὸ τῶν συγγενῶν κατὰ σάρκα, συναλλάξαι μετ' αὐτῶν δοῦναι ἀθάνατα πράγματα καὶ λαβεῖν θνητά· καταλείψας αὖθις τὰ ὑπάρχοντα ἅτινα κέκτησαι, ἔσο στερρὸς μετὰ πληροφορίας, ὅτι προαποστέλλεις ὅλα ἐκεῖνα εἰς τοὺς οὐρανούς, καὶ ἐκεῖ ἀποθησαυρίζεις αὐτά, ἐντιθεὶς τοῖς κόλποις τῶν πτωχῶν, καὶ εὑρίσεις αὐτὰ παρὰ τῷ Θεῷ μετὰ πολλῆς τῆς αὐξήσεως καὶ πολυπλασιασμοῦ. Χωριζόμενος αὖθις τῶν φίλων σου, μεθ' ὧν ὑπῆρχες συνηθισμένος, μηδόλως λυποῦ, διότι ἀποτασσόμενος ἐκείνων, συντάσσῃ τῷ Χριστῷ τῷ σταυρωθέντι ὑπὲρ σοῦ· οὐδὲν ἡδύτερον καὶ τερπνότερον δυνάμεθα λογίσασθαι τοῦ νικῆσαι ταῦτα πάντα χάριτι Θεοῦ· εἰ βούλει διὰ πρώτου παλαίσματος νικῆσαι τὸν ἐχθρόν σου, σπεῦσον ἀπορρίψαι πάντα τὰ οὐτιδανὰ καὶ ἄχρηστα· διότι διὰ τῆς ἀποταγῆς πάντων τῶν γηΐνων, συντάσσει τῷ Χριστῷ εἶναι ἐγγὺς αὐτῷ, καὶ ἀπαρνησάμενος πάντα ταῦτα πολλὰ τιμηθήσει παρ' αὐτῷ, καὶ σπούδασον ὅπως δουλεύσῃς τῷ Χριστῷ καὶ οὐχὶ τῷ διαβόλῳ. Ζήλωσον λατρεῦσαι τῷ Δεσπότῃ καὶ οὐχὶ τῷ ἀποστάτῃ, τῷ ἐλεήμονι Θεῷ καὶ φιλανθρώπῳ καὶ οὐχὶ τῷ ἀσπλάγχνῳ καὶ μισανθρώπῳ διαβόλῳ· ζήλωσον ἐκεῖνον ὅστις χαρίζει βασιλείαν οὐρανῶν, ὥσπερ ἐχαρίσατο τῷ ἐκ γενετῆς τυφλῷ τὸ βλέπειν, ἵνα καὶ σοὶ χαρίσῃ τὸ νοερῶς βλέπειν τὴν ψυχήν σου· ἀπόσχου ἀπὸ τὸν κατακριθέντα διὰ τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον. Μὴ συναρπαγῇς ποτὲ καταλαλῆσαι τὴν συνοδίαν, ἵνα μὴ ἐπαγάγῃ σεαυτῷ φορτίον ἀλλοτρίων ἁμαρτημάτων, ἐξέταζον καθ' ἑκάστην τὴν ἐργασίαν σου παραβάλλων αὐτὴν τῇ ἐργασίᾳ τῆς προτεραίας ἡμέρας, καὶ σπούδαζε προβαίνειν εἰς τὰ ἔμπροσθεν, προκόπτων ἐν ταῖς ἀρεταῖς, ἵνα προσπελάσῃς τοῖς ἀγγέλοις καὶ μὴ τοῖς δαίμοσιν. Κάθησον ἐν τῷ σῷ Κελλίῳ καὶ τῇ μετανοίᾳ σου, καὶ ἡσύχαζε· οὐχ ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ, ἢ μηνί, ἢ χρόνῳ, ἀλλ' ἐν ὅλῃ τῇ ζωῇ σου δοξάζων τὸν Δεσπότην Θεὸν ἡμέρας καὶ νυκτὸς μιμούμενος τὰ χερουβεὶμ τὰ δοξάζοντα ἀεννάως τὸν Θεόν· ἀρξάμενος οὕτω, καὶ οὕτω τελειώσεις, εὐθυπορῶν τὴν στενὴν καὶ τεθλιμμένην ὁδὸν τῆς ἀρετῆς ἐν τῇ βραχείᾳ τῆς ἀσκήσεώς σου ζωῇ, εἰσελεύσει διὰ τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν, μετὰ φαιδρᾶς τῆς λαμπάδος τῆς ψυχῆς σου, ἀγάλλεσθαι μετὰ τοῦ Χριστοῦ πάντοτε· ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος σὺν τῷ Πατρὶ καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

'Αρχιμ. 'Αγαθαγγέλου Κοτρώνη

Ο ΜΟΝΑΧΙΣΜΟΣ

Τί προσέφερεν εἰς τὴν 'Εκκλησίαν, τὸ Ἔθνος καὶ τὴν Κοινωνίαν

(Μελέτη ἐπιστημονική, εἰδικῶς διὰ τὴν «'Αγιορ. Βιβλιοθήκην)

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 25)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.

Αἱ σύγχρονοι ἀντιλήψεις περὶ τοῦ μοναχικοῦ βίου [1])

Σκανδαλίζει πολλοὺς ὁμολογουμένως σήμερον ἡ ὕπαρξις ἔτι μοναστηρίων καὶ μοναχῶν. Καὶ σκέπτονται σχετικῶς οἱ σκανδαλιζόμενοι:

—Μοναστήρια καὶ μοναχοί, κελλία καὶ καλόγηροι, σκῆται καὶ ἐρημῖται, ἄνθρωποι ἀποτραβηγμένοι ἀπὸ τὴν κοινωνίαν καὶ ἑπομένως ἄχρηστοι (;) ! Εἶναι λοιπὸν πράγματα παραδεκτὰ ὅλα αὐτά, ἐν πλήρει εἰκοστῷ αἰῶνι, ὅπου τὸ πᾶν εἶναι δρᾶσις, ζωή, ἀκατάσχετος ὀργασμὸς ὑπερηχητικῆς ταχύτητος, μέσα μεταφορᾶς, σχέδια περὶ δημιουργίας τεχνητῶν δορυφόρων τῆς Γῆς, προπαρασκευὴ διὰ διαπλανητικὰ ταξείδια, φιλοδοξία διὰ τὴν κατάκτησιν ἑτέρων πλανητῶν, ἐπὶ τῶν ὁποίων μάλιστα ὡρισμένοι 'Αμερικανοὶ ἤρχισαν νὰ ἀγοράζουν ἀπὸ τοῦδε γαίας!!...;; [2]).

Ἄλλοι λέγουν.

— Ἡ προσευχή, ἡ νηστεία, ἡ ἐγκράτεια καὶ ἡ ἄσκησις εἰς τὰς ὁποίας ὑποβάλλονται ἢ λογίζονται ὡς ὑποβαλλόμενοι οἱ μοναχοὶ ἐν ταῖς Μοναῖς, εἶναι βεβαίως μέσα ψυχικῆς σωτηρίας. 'Αλλ' ὁ ὑποβαλλόμενος εἰς ταῦτα καὶ δι' αὐτῶν μόνον εἰς τὴν σωτηρίαν τοῦ ἰδίου ἑαυτοῦ του ἀποβλέπων, δὲν πρέπει τάχα νὰ θεωρῆται λίαν ἐγωϊστής; 'Αποσυρόμενος τῆς κοινωνίας δὲν ἀποστερεῖται τάχα καὶ τῆς εὐκαιρίας πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν ἔναντι αὐτῆς ὑποχρεώσεών του; Καὶ δὲν ὀφείλει νὰ λογίζηται ὡς ἀληθὴς λιποτάκτης ἔναντι τοῦ κοινωνικοῦ αὐτοῦ χρέους καὶ ἐνώπιον τῶν ποικιλοτρόπων ὑποχρεώσεών του πρὸς τοὺς καθ' οἱονδήποτε τρόπον «ἐλαχίστους ἀδελφούς», ἐκεῖνος ὅστις διακόπτει μετ' αὐτῶν κάθε ἐπικοινωνίαν καὶ τρόπον τινά, φιλαργύρως ἀπολαμβάνει

---

1) Ἴσως θὰ ἔπρεπε νὰ ἀρχίσωμεν ἀπὸ τὸ ἱστορικὸν μέρος τοῦ θέματός μας. Προτάσσομεν ἐν τούτοις τὸ παρὸν κεφάλαιον, διότι ἐπιθυμοῦμεν ὅπως εὐθὺς ἀμέσως εἰσαγάγωμεν τὸν ἀναγνώστην μας εἰς τὴν σύγχρονον κατάστασιν κοινωνικῶν ἀντιλήψεων περὶ μοναστηρίων καὶ μοναχῶν, ἐντὸς τῆς ὁποίας θὰ κινηθῇ ἡ ἔρευνά μας. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν κριτικήν μας ἐπὶ τῶν ἀντιλήψεων αὐτῶν, θὰ ἐπιφυλαχθῶμεν ὅπως ἀσχοληθῶμεν ἐπ' αὐτῶν εἰς ἑπόμενα κεφάλαια τῆς ἐργασίας ταύτης.

2) Μαζὺ ὅμως μὲ τοὺς σκανδαλιζομένους, ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὰ κατὰ τὸν «Μοναχισμόν», σκανδαλιζόμεθα καὶ ἡμεῖς λίαν ἐπικαίρως φρονῶ, εἰς τὸ νὰ ἐρωτήσωμεν: Ποῖος ἄρα ἢ ποῖοι εἶναι ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι ipso jure ἀπέκτησαν ἀπὸ τοῦδε κυριότητα πραγματικὴν ἢ ἔστω καὶ ψιλὴν ἐπὶ τῶν πλανητῶν καὶ τῶν ἄλλων ἀστέρων τοῦ στερεώματος καὶ τίνι τίτλῳ ἐπέτυχον τοῦτο, ὥστε νὰ πωλοῦν εἰς ἄλλους γαίας ἐπὶ τῶν οὐρανίων τούτων σωμάτων; Καὶ λέγομεν ὅτι σκανδαλιζόμεθα ἐπικαίρως, διότι ἡ ἀνεξήγητος αὕτη κυριότης, ἣν ἀποδίδουν εἰς ἑαυτοὺς προκαταβολικῶς οἱ μέλλοντες κατακτηταὶ τοῦ αἰθέρος, διαφωτίζει μολαταῦτα ἐπὶ τῶν ἀντιλήψεων τῶν ἀποικιοκρατῶν τῆς γῆς, οἱ ὁποῖοι κατακτήσαντες, χωρὶς κανὲν δικαίωμα χώρας ἐπὶ τοῦ πλανήτου μας καὶ κατακρατοῦντες αὐτάς, ἄνευ ἠθικοῦ τινος τίτλου, ἀρνοῦνται εἰς εὐγενεῖς λαοὺς τὴν ἐλευθερίαν, ὑπὲρ τῆς ὁποίας ἐν τούτοις ὑποκριτικῶς διακηρύσσουν ὅτι κόπτονται (ἂς συγχωρηθῇ ἡ ἐκτὸς θέματος παρέκβασις αὐτη).

μόνος καὶ ἀπερίσπαστος τὴν ἐκ τῆς ἐνδεχομένης ἁγίας ζωῆς του ἱκανοποίησιν, ἄνευ οὐδεμιᾶς ἐξ αὐτῆς μεταδόσεως πρὸς τοὺς ἐν Χριστῷ ἀδελφούς του;

Ἄλλοι λέγουν:

— Ἄνθρωποι νέοι ἡμεῖς καὶ ἀκμαῖοι, ἀποσύρονται εἰς μοναστήρια. Νέοι καὶ ἄλλοι ὡρίμου ἡλικίας, ἄνθρωποι μικρᾶς ἢ μεγαλυτέρας μορφώσεως, πολλάκις ὅμως καὶ λίαν πεπαιδευμένοι ἀποσύρονται ἐκ τοῦ κοινωνικοῦ βίου ἔνθα θὰ ἠδύναντο νὰ δημιουργήσουν εὐσεβεῖς οἰκογενείας (οἱ ἐξ αὐτῶν χρηστοὶ τοὐλάχιστον καὶ ὄντως ἐνάρετοι). Διατί δέ; Διὰ νὰ παραδοθοῦν εἰς τὴν ἀμεριμνησίαν τῆς ἀδρανείας. Διὰ νὰ ἀποφύγουν τὸν «προκείμενον ἀγῶνα» τοῦ βίου (Ἑβρ. ιβ′ 1). Διὰ νὰ κλείσουν ὄπισθεν αὐτῶν τὰς θύρας τῆς «νομίμου ἀθλήσεως» διὰ τῆς ὁποίας καὶ μόνης «στεφανοῦται» ὁ κάθε ἀγωνιστὴς (Β′ Τίτου, β′ 5). Καὶ βέβαια τῆς ἐν λόγῳ «ἀθλήσεως» κυριωτέρα ἀσφαλῶς καὶ γενικωτέρα ἔκφανσις εἶναι κατ᾽ αὐτοὺς διὰ τούτους τοὺς λόγους τοῦ Κυρίου, ἡ ἐκπλήρωσις τοῦ πρὸς τὸν πλησίον χρέους. Ἡ τήρησις δηλονότι τῆς δευτέρας καὶ ὁμοίας τῇ πρώτῃ ἐντολῆς, ἥτις καὶ αὕτη τυγχάνει ἀπαραίτητος ἰδίᾳ προκειμένου περὶ ἐκείνων οἱ ὁποῖοι λογίζονται ὡς τόσον πολὺ σεβόμενοι τὴν πρώτην. Ἀποσύρονται ἐκ τῆς κοινωνίας διὰ νὰ ἀποφύγουν καὶ καταφρονήσουν τὸ «εἰς Χριστὸν καὶ εἰς Ἐκκλησίαν μέγα μυστήριον τοῦ γάμου» (Ἐφεσ. ε′ 32). Καὶ διὰ νὰ μὴν ἀπολαύσουν τῆς ἱκανοποιήσεως τὴν ὁποίαν παρέχουν εἰς τὸν ἄνθρωπον τῆς ἀγαθῆς μερίδος ἡ ἄμπελος καὶ τὰ νεόφυτα τῶν ἐλαιῶν τῆς οἰκογενείας. Ματαίως σκέπτονται οἱ κατὰ τοῦ μοναχικοῦ βίου ἐναντιούμενοι ματαίως λοιπὸν εἶπε διὰ τοὺς ἀνθρώπους αὐτοὺς ὁ Δαυΐδ μὲ τόσην ἔξαρσιν. «Ἡ γυνή σου ὡς ἄμπελος εὐθηνοῦσα ἐν τοῖς κλίτεσι τῆς οἰκίας σου· καὶ οἱ υἱοί σου ὡς νεόφυτα ἐλαιῶν κύκλῳ τῆς τραπέζης σου· ἰδοὺ οὕτως εὐλογηθήσεται ἄνθρωπος ὁ φοβούμενος τὸν Κύριον»; (Ψαλμ. ρκζ′ 3-4). Καὶ φυσικὰ ὅσα καταφέρονται ἐναντίον τοῦ μοναχικοῦ βίου καὶ τῶν μοναστηρίων μὲ τὰ ἀνωτέρω ἐπιχειρήματα, νομίζουν ὅτι ἀνάγουν τὸ θέμα ἐπὶ ἀνωτέρου ἐπιπέδου ἐρεύνης. Καὶ κολακεύονται ἀσφαλῶς φρονοῦντες ὅτι δι᾽ ἐπιχειρημάτων ἀνωτέρας χριστιανικῆς δεοντολογίας κηρύσσουν ὡς ἀπαράδεκτον διὰ τὴν ἐποχήν μας τὴν ὕπαρξιν Μονῶν καὶ μοναζόντων. Ἀλλ᾽ ὡς εἴρηται ἤδη, θὰ ἴδωμεν εἰς ἑπόμενα κεφάλαια, κατὰ πόσον εὐσταθοῦν ἐν προκειμένῳ τὰ προβαλλόμενα ἐπιχειρήματα. Διότι πρέπει νὰ παρατηρήσωμεν ἀπὸ τοῦδε, ὅτι πολλάκις κακοπίστως ἀλλὰ καὶ καλοπίστως ἐνίοτε ἐξ ἀγνοίας ἢ πεπλανημένης τῶν πραγμάτων ἐκτιμήσεως ὄχι μόνον ὁ «ἥττων λόγος» δύναται νὰ παρασταθῇ ὡς «κρείττων» ἀλλὰ καὶ ὁ «κρείττων» δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς «ἥττων». Τοῦτο συμβαίνει ἀσφαλῶς καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν κατὰ τὴν ὁποίαν πειρᾶται τις νὰ ἐφαρμόσῃ ἀρχάς, ἀξιώματα ἢ παραγγέλματα ἀτόπως εἰς περιπτώσεις, καθ᾽ ἃς οὐδεμίαν ἔχουν ταῦτα θέσιν.

***

Ὑπάρχουν ὅμως καὶ ἄλλαι αἰτιάσεις κατὰ τῶν Μοναχῶν καὶ τῶν Μοναστηρίων, ἐξ ὧν τὰς κυριωτέρας τοὐλάχιστον δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ παραλείψωμεν ὅπως διαμνημονεύσωμεν ἐνταῦθα.

Ἐκλαμβάνουν τινὲς τοὺς μοναχοὺς ὡς ἀνθρώπους διατελοῦντας ἐν ἀδρανείᾳ καὶ ἀμεριμνησίᾳ, ὡς μένοντες ἔξω τῆς Κοινωνίας καὶ ἀγνοοῦντες τοὺς πόνους καὶ τοὺς ἀγῶνας αὐτῆς, ὡς ξένους πρὸς τὴν ζωήν, οἵα αὕτη ἐμφανίζεται ἐνώπιον τῶν βιοπαλαιστῶν.

Ἀναχωροῦντες δὲ ἐκ τῶν σκέψεών των αὐτῶν οἱ ἀντιδοξοῦντες χαρακτηρίζουν τοὺς μοναχοὺς ὡς κηφῆνας τοὺς ὁποίους ἡ ἀπραξία καὶ ἡ ἔλλειψις φροντίδων δύνανται νὰ ὁδηγήσουν ἀκριβῶς εἰς ἀποτελέσματα ἀντίθετα ἐκείνων, τὰ ὁποῖα ἐπιδιώκουν διὰ τοῦ μοναχικοῦ βίου. Δὲν εἶναι τάχα ἡ ἀργία πάσης κακίας μήτηρ;

Ὑπάρχουν δὲ καὶ ἐκεῖνοι—καὶ οὗτοι εἶναι οἱ πολλοὶ μεταξὺ τῶν ἐπικριτῶν—οἱ ὁποῖοι βασιζόμενοι ἐπὶ δυσαρέστων τινῶν ἐπεισοδίων, τὰ ὁποῖα δυνατὸν βέβαια νὰ ἐσημειώθησαν, ἀνὰ τοὺς αἰῶνας, εἰς μοναστήρια καὶ ἐκ μέρους μοναχῶν ἀλλὰ καὶ τοὺς πέριξ τῶν ἐπεισοδίων αὐτῶν διαπλασθέντας ὑπερβολικῶς μυθιστορηματικοὺς θρύλους, ἔχοντες πρὸ ὀφθαλμῶν, νομίζουν, ὅτι ταῦτα ἀποτελοῦν ἀμάχητον τεκμήριον περὶ τοῦ ἀλυσιτελοῦς ἂν ὄχι καὶ ἐπιβλαβοῦς τῆς διατηρήσεως καὶ σήμερον ἔτι τοῦ σχετικοῦ θεσμοῦ.

Ὅσον ἀφορᾷ δὲ εἰς τὰς μοναστηριακὰς περιουσίας ἔ! ἐδῶ πλέον μία ἀκούεται πανταχόθεν κραυγή. Ἀπαλλοτρίωσις ἢ μᾶλλον δήμευσις! Ὅποιος θέλει νὰ εἶναι ἀσκητὴς ἂς εἶναι ἐπὶ τέλους, φωνάζουν οἱ ἀντιφρονοῦντες κατὰ τοῦ μοναχικοῦ θεσμοῦ. Ἀλλὰ νὰ διατηροῦν καὶ περιουσίας!... Τοῦτο εἶναι ἀκατανόητον ἐφ' ὅσον ὑπάρχουν τόσοι καὶ τόσοι ἀκτήμονες, τόσοι καὶ τόσοι μὲ ἀνεπαρκῆ διὰ τὴν συντήρησιν οἰκογενείας γεωργικὸν κλῆρον!

Σκάνδαλον λοιπὸν καὶ τοῦτο μεταξὺ τῶν τόσων ἄλλων ἀναφερθέντων καὶ μή, τὰ ὁποῖα σκανδαλίζουν μὲν πλείστους ἐκ τῶν κατὰ τὰ ἄλλα μὴ ἀντιτιθεμένων πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν, δίδουν δὲ ὅπλα εἰς ἐπιθέσεις κατ' αὐτῆς εἰς τὰς χώρας τῶν συστηματικῶν πολεμίων της, οἱ ὁποῖοι, εἴτε διὰ λόγους συνειδητῆς ἢ ἀσυνειδήτου κοινωνικῆς διαβρώσεως, εἴτε καὶ δι' ἀνθρωποπαθεῖς αἰτίας βάλλουν κατ' αὐτῆς.

* * *

Ὡς παρατηρεῖ ὁ ἀναγνώστης, τὰς ἐνδεικτικῶς ἀναφερθείσας ἐκ τῶν αἰτιάσεων ἐναντίον τοῦ μοναχικοῦ βίου καὶ τῶν Μονῶν, ἐξεθέσαμεν χωρὶς νὰ ἀσκήσωμεν ἐπ' αὐτῶν οἱονδήποτε ἔλεγχον, δι' ὃν ἐπιφυλασσόμεθα ἐν τοῖς ἑξῆς: Ἐπράξαμεν δὲ τοῦτο ὡς καὶ ἐν ἀρχῇ τοῦ παρόντος κεφαλαίου εἴρηται, διὰ νὰ ὑπενθυμίσωμεν εἰς τὸν ἀναγνώστην ὅ,τι καταμαρτυρεῖται κατὰ τοῦ θεσμοῦ τοῦ μοναχικοῦ βίου καὶ εἰσαγάγωμεν αὐτὸν εἰς τὴν κρατοῦσαν ἀτμόσφαιραν ἀντιλήψεων ἐπὶ τοῦ θέματός μας ἐντὸς τῆς ὁποίας θὰ ἐξελιχθῇ ἡ ἔρευνά μας. Ἀλλὰ καὶ δι' ἕνα ἄλλον λόγον: Διὰ νὰ φανῇ εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς καὶ νὰ τεθῇ ὡς ἀναγκαία προϋπόθεσις ὅτι εἰς τὴν ἔρευνάν μας οὔτε ἀγνοοῦμεν οὔτε σκοπίμως παραθεωροῦμεν κἂν ὅτι ἀντιτάσσεται κατὰ τῶν ἡμετέρων ἀπόψεων. Ἀπεναντίας μετὰ παρρησίας ἀντιμετωπίζομεν πάσας τὰς σχετικὰς αἰτιάσεις, αἱ ὁποῖαι μάταιαι καὶ κεναὶ ἐννοίας φαίνονται, ἐφ' ὅσον κεῖνται ἐκτὸς τῶν πραγμάτων, κατὰ τὴν ἐπιγραμματικὴν ἄλλωστε μαρτυρίαν τοῦ Δημοσθένους: «Ἅπας λόγος, ἂν ἀπῇ τὰ πράγματα, μάταιόν τι φαίνεται κενόν» (Δημοσθ. Β' Ὀλυνθ. § 12).

ΑΝΑΛΕΚΤΑ

— Μὴ σχηματίσῃς ἴνδαλμα σατανικοῦ ἔρωτος καὶ παχυλὴν εἰκόνα γεώδους καὶ ἐνύλου πάθους ἐντὸς τῆς φαντασίας σου.

— Μὴ γαργαλισθῇς ὑπὸ σαρκικοῦ ἐρεθισμοῦ, διότι τάχιστα θὰ πέσῃς εἰς τὴν ἁμαρτίαν.

—Δύο εἶναι τὰ ἀγαθὰ τοῦ βίου, ἡ ὑγεία καὶ ὁ νοῦς· καὶ οἱ μὲν ἀσθενοῦντες πρέπει νὰ ἐπιμελῶνται περὶ ἀνακτήσεως τῆς ἀπολεσθείσης ὑγείας των, οἱ δὲ ὑγιαίνοντες νὰ φροντίζουν πῶς νὰ μὴ ἀσθενήσουν.

ΣΧΟΛΙΑ
ΕΠΙ ΤΗΣ ΠΑΝΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΠΡΟΣΥΝΟΔΟΥ

Ἡ Ἱ. Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἀπεφάσισε τὴν σύγκλησιν Πανορθοδόξου Προσυνόδου. Ὁμολογοῦμεν, ὅτι τὸ γεγονὸς εἶναι ἓν ἐκ τῶν σημαντικωτέρων, διὰ τὴν Ὀρθοδοξίαν καθόλου, κατὰ τοὺς τελευταίους τέσσαρας αἰῶνας, καὶ τὸ μέγιστον ἐξ ὅσων γνωρίζομεν ἐν τῷ κλίματι τῆς ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας, ἀπὸ τῆς ἀπελευθερώσεως τοῦ Ἔθνους. Διὸ καὶ χαίρομεν σφοδρῶς δι᾽ ἀμφότερα.

Εἴχομεν γνωρίσει τὴν Ἐκκλησίαν μας κατὰ κρημνῶν φερομένην, ὑπὸ τῆς προτεσταντικῆς ἀντιβασιλείας τοῦ Ὄθωνος, καὶ ὠδυνήσαμεν. Τὴν εἴδομεν ριπιζομένην ὑπὸ τοῦ ἀντορθοδόξου πνεύματος τοῦ Θεοκλήτου Φαρμακίδου, καὶ ἐπενθήσαμεν. Τὴν ἐθεωρήσαμεν δεινῶς ὑπὸ τῆς Σιμωνίας κατακλυζομένην, καὶ ἐκλαύσαμεν. Ἤδη τὴν βλέπομεν δεσμίαν τυραννικῶς ἐπὶ τὸ ἅρμα τῆς Πολιτείας, ἧς οἱ ἄρχοντες ἀποδεικνύονται Μασσῶνοι, καὶ πάσχομεν. Καὶ τὸ τραγικώτερον, ὅτι σήμερον τὴν ζῶμεν ἐσωτερικῶς ἐσχισμένην, καὶ σπαράσσεται ἡ καρδία μας.

Τί εἶναι δυνατὸν νὰ προκύψῃ ἀπὸ τὴν ἐν λόγῳ Προσύνοδον; Ἄγνωστον. Ἡ Πανορθόδοξος Προσύνοδος ἀποτελεῖ ἀσφαλιστικὴν δικλεῖδα, καὶ ἀμφίστομον μάχαιραν. Τοῦτο θὰ ἐξαρτηθῇ, ὄχι τόσον ἀπὸ τὰ ὑπὸ συζήτησιν θέματα, ἀλλὰ ἀπὸ τὸν τρόπον ἐξετάσεως. Ἐὰν δηλονότι, ἐξ ἀφορμῆς τῆς μνημονεύσεως αὐτῶν ἐπιδιώκεται ἡ κραταίωσις τῆς ἰσχύος τῶν θεμάτων, ἡ πληρεστέρα διὰ λόγου συνειδητοποίησίς των, ὡς μὴ ἐπιδεκτικῶν ἐρεύνης, ἢ πρόκειται περὶ τάσεως συζητήσεως καὶ ἀναθεωρήσεώς των. Τὸ πρᾶγμα ἐν προκειμένῳ εἶναι κινδυνωδέστατον, ὅσον καὶ ἁπλοῦν. Τίποτε δὲν δικαιολογεῖ τοὺς φόβους μας ἀκόμη, ἀλλ᾽ οὔτε καὶ τὴν πλήρη ἱκανοποίησίν μας.

Ἐκ τοῦ προγράμματος τῶν ζητημάτων τῆς Προσυνόδου, οὐδεμία παρέχεται διασάφησις περὶ τοῦ τρόπου καθ᾽ ὃν τίθενται αὐτά. Ἐν τῷ συνόλῳ δὲ αὐτῶν, ἀποτελοῦν ἀντιγραφὴν τῶν θεμάτων, ἅτινα ἐτέθησαν κατὰ τὸ ἔτος 1930 εἰς τὴν ἐν ἁγίῳ Ὄρει συνελθοῦσαν Διορθόδοξον Ἐπιτροπήν. Μήπως πρόκειται ἐνταῦθα περὶ τῆς μήπω εἰσέτι πραγματοποιηθείσης Προσυνόδου, ἥτις θὰ προετοιμάσῃ τὸ ἔδαφος πρὸς σύγκλησιν Οἰκουμενικῆς Συνόδου, ὡς εἶχε τότε διακηρυχθῇ; Δὲν γνωρίζομεν. Ἐκεῖνο ὅμως, ὅπερ γνωρίζομεν, εἶναι ὅτι ἡ τοῦ 1930 Ἐπιτροπὴ ἠναλώθη τὰς περισσοτέρας ἡμέρας εἰς τὸ θέμα τῆς μὴ συμμετοχῆς τῆς Ρωσσικῆς Ἐκκλησίας, οὔσης κατατετμημένης εἰς πολλὰ κόμματα. Αἱ σημεριναὶ συνθῆκαι εἶναι ἔτι δυσμενέστεραι διὰ τὴν τοιαύτην Προσύνοδον, ἐπὶ τῷ λόγῳ, ὅτι αἱ πλεῖσται τῶν Ὀρθοδόξων Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν, τελοῦν ὑπὸ τὴν ἐπιρροὴν κομμουνιστικῶν καθεστώτων. Ὑπὸ τοιαύτας προϋποθέσεις, εἶναι δυνατὴ ἡ ἐλευθέρα ἔκφρασις τῶν βουλῶν τῶν Ἐκκλησιῶν;

***

Ἡ ἐν ἁγίῳ Ὄρει Διορθόδοξος Ἐπιτροπὴ ὑπῆρξε τολμηροτέρα, εἰς τὴν προβολὴν τῶν θεμάτων, τῆς μελετωμένης Προσυνόδου κατὰ τὰ δύο ταῦτα: «Ἀναθεώρησις καὶ Κωδικοποίησις τῶν Ἱ. Κανόνων» ὡς καὶ «Ἡμερολόγιον καὶ Πασχάλιον». Τὰ θέματα ταῦτα ἐγένοντο δεκτὰ ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς, ὅπως συζητηθῶσιν ἐν τῇ Προσυνόδῳ. Μόνον ἡ λέξις «Ἀναθεώρησις» ἐπολεμήθη ὑπὸ τοῦ Γρόδνο Ἀλεξίου ἀντιπροσώπου τῆς Πολωνικῆς Ἐκκλησίας, ὡς δυναμένη νὰ σκανδαλίσῃ τὰς συνειδήσεις τῶν πιστῶν. Διότι ποία ἀναθεώρησις τῶν Ἱ. Κανόνων εἶναι νοητή; Ἀλλ᾽ ἡ στάσις τοῦ Ἀχρίδος ἐξέφραζε καὶ μίαν σοβαρωτάτην ἀνησυχίαν ἣν διετύπωσεν ὡς ἑξῆς:... «Ἔχοντες πικρὰν τὴν πεῖραν ἐξ ἄλλης Συσκέψεως, (ἐννοεῖ τὸ Πανορθόδοξον Συνέδριον τῆς Κωνσταντινουπόλεως τὸ ἔτος 1923), ἐν ᾗ καὶ ἡ ἡμετέρα Ἐκκλησία εἶχεν Ἀντιπροσώπους, ἀναγκαζόμεθα νὰ εἴμεθα ὠμῶς εἰλικρινεῖς. Εἶναι γνωστόν, ὅτι αἱ ἀποφάσεις τῆς Συνελεύσεως ἐκείνης καίπερ μὴ γενόμεναι ἀποδεκταί, ἐθεωρήθησαν ὡς

Ἀποφάσεις Οἰκουμενικῆς Συνόδου καὶ τοῦτο ἐδημιούργησεν εἶδος τι Σχίσματος...»

Διὰ τούτου, ὁ Ἀχρίδος Νικόλαος, ὑπαινίσσεται τὴν γενομένην συζήτησιν ἐπὶ τοῦ δυνατοῦ τῆς διορθώσεως τοῦ Ἡμερολογίου, ἣν συζήτησιν, «ὡς ἀπόφασιν Οἰκουμενικῆς Συνόδου», ἔσπευσεν ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος νὰ ἐφαρμόσῃ, παρὰ τὰς διαφωνίας τῶν ἐπὶ μέρους Ἐκκλησιῶν καὶ τῶν Πατριαρχείων Ἱεροσολύμων, Ἀλεξανδρείας καὶ Ἀντιοχείας, πρᾶγμα ὅπερ «ἐδημιούργησεν εἶδος τι Σχίσματος...» Ὁ ἀναγνώστης δέον νὰ σημειώσῃ, ὅτι ἡ κατηγορία τοῦ Ἀχρίδος ἐλέγχει τὴν ἀνειλικρίνειαν τοῦ μακαρίτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν Χρυσοστόμου Παπαδοπούλου, ὅστις, εἰς βιβλιάριόν τι ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἡμερολογιακῶν κατηγοριῶν ἔλεγχος» ἐκδοθὲν τὸ ἔτος 1937, ἀγωνίζεται νὰ πείσῃ τὸν κόσμον, ὅτι ἐπιέζετο συνεχῶς ὑπὸ τοῦ Σέρβου Πρέσβεως, ὅπως χωρήσῃ ἄνευ ἀναβολῆς, εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ διωρθωμένου Γρηγοριανοῦ Ἡμερολογίου.

Τὸ ἴδιον ὑπεστήριξεν ὁ μακαρίτης —«ὁ ἀποθανὼν δεδικαίωται»— καὶ περὶ τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας, ὅτι δῆθεν ὁ Πατριάρχης Φώτιος, ἀντιτιθέμενος εἰς τὴν ἀποδοχὴν τοῦ Γρηγοριανοῦ καὶ τασσόμενος ὑπὲρ τῆς λύσεως δι᾽ Οἰκουμενικῆς Συνόδου, ἀπέστειλεν ἐπὶ τῷ τέλει εἰς Ἑλλάδα τὸν Μητροπολίτην Λεοντοπόλεως Χριστοφόρον—νῦν Πατριάρχην Ἀλεξανδρείας—ὅστις ὡμολόγησεν, ὅτι ὄντως ἐπείγει ἡ εἰσαγωγὴ τοῦ Γρηγοριανοῦ Ἡμερολογίου, ἐνῷ ἀκριβῶς μετὰ ἓν ἔτος ἀπὸ τῆς καινοτομίας τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν ἐκυκλοφόρησε φυλλάδιόν τι τοῦ Λεοντοπόλεως δι᾽ οὗ κατεφέρετο μετὰ ἀσυνήθους δριμύτητος ἐναντίον τοῦ Ἀθηνῶν.

* * *

Θλιβερὰν ἐντύπωσιν προκαλεῖ εἰς ἡμᾶς τοὺς Ἁγιορείτας ἡ ἀπουσία τοῦ ἡμερολογιακοῦ ζητήματος ἐκ τῶν θεμάτων τῆς Πανορθοδόξου Προσυνόδου. Ἐν τούτοις, ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος εἶχεν ἐπιδείξει ἐξαιρετικὸν ἐνδιαφέρον διὰ τὸ ζήτημα τοῦτο τὸ 1930 εἰς τὴν Διορθόδοξον Ἐπιτροπήν. Πεισθεὶς περὶ τοῦ λάθους του ὁ μακαρίτης Χρυσόστομος, μετὰ ἑξαετῆ πειραματισμὸν ἢ προσπαθῶν νὰ παρασύρῃ εἰς τὴν περιπέτειαν καὶ τὰς ἄλλας Ἐκκλησίας, ἵνα προσδώσῃ νομιμότητα εἰς τὴν ἀντικανονικὴν ἐνέργειάν του,ἔγραφε πρὸς τοὺς ἐκπροσωποῦντας εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος, μακαρίτην Γεννάδιον Θεσσαλονίκης καὶ Κερκύρας Ἀθηναγόραν— νῦν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην— ὅτι «περιληφθήσονται ὡς εἰκός, ἐκ τῶν πρώτων τὰ ὑπὸ ἐπείγουσαν μορφὴν προβάλλοντα ζητήματα τοῦ Ἡμερολογίου καὶ τοῦ Πασχαλίου». Ἀλλ᾽ ἡ Ἐπιτροπὴ οὔτε κἂν ἐσχολίασε τὸ θέμα ὅπερ ἔκαιε τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ φυσικὰ ἀφέθη διὰ τὴν Πανορθόδοξον Προσύνοδον. Θεωροῦμεν ἀναγκαῖον νὰ ὑπομνήσωμεν ἐνταῦθα, πόσον συνδεδεμένον εἶναι τὸ διωρθωμένον Γρηγοριανὸν Ἡμερολόγιον μετὰ τοῦ Πασχαλίου Κανόνος, ἀφοῦ κατενοήθη τὸ ἀδύνατον τῆς ὑπάρξεως τοῦ πρώτου ἄνευ τῆς ἀναθεωρήσεως καὶ προσαρμογῆς καὶ τοῦ δευτέρου. Ἐὰν ἡ πρόχειρος μεταπήδησις κατὰ δέκα τρεῖς ἡμέρας ἔλυεν ὁριστικῶς τὸ ἡμερολογιακὸν ζήτημα οὐδεμία ἐντεῦθεν ἀνάγκη θὰ προέκυπτε περὶ μνείας τοῦ Πασχαλίου ἐπὶ ἀνατροπῇ Κανόνος τῆς α´ Οἰκουμενικῆς Συνόδου. Ὥστε οἱ Παλαιοημερολογῖται βλέποντες μακρὰν δικαίως διαμαρτύρονται δι᾽ ἀντικανονικὰς ἐνεργείας τῆς Ἐκκλησίας μας.

* * *

Ἂς μᾶς ἐπιτραπῇ νὰ εἴπωμεν τινὰ διὰ τὸ ἡμερολογιακὸν ζήτημα, τὸ ὁποῖον ἀπὸ τοῦ 1924 ἀποτελεῖ μέγαν πειρασμὸν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, σκανδαλίσαν χιλιάδας συνειδήσεων. Τὸ ἡμερολογιακὸν ἐψύχρανε πιστούς, ὡδήγησεν εἰς ἀπείθειαν, εἰς χωρισμόν, εἰς δημιουργίαν ἰδίας Ἐκκλησίας. Ἡ ἑνότης ἐν τῇ περιοχῇ τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας διεσπάσθη. Εὐσεβέστατοι χριστιανοὶ ἀπέκοψαν ἑαυτοὺς ἀπὸ τῆς κοινωνίας τῶν λοιπῶν πιστῶν. Καὶ αὐτοὶ δὲν εἶναι ὀλίγοι. Ἕν, ἴσως, ἑκατομμύριον κατὰ συνείδησιν θρησκευομένων ἀδελφῶν. Προῆλθεν ἐκ τούτου διάστασις, ἀνταγωνισμός, ἑκατέρωθεν ἄμυνα. Ἠκολούθησαν διωγμοί, ἐλέχθησαν

ἄτοπα, ἐτέθη ἐν ἀμφιβόλῳ ἡ κανονικὴ εὐστάθεια τῆς Ἐκκλησίας μας. Κόμματα ἐπὶ κομμάτων ἐσχηματίσθησαν καὶ διερράγη ὁ θεοΰφαντος καὶ ἄρραφος χιτὼν τοῦ Κυρίου.

Τί πταίουν εἰς ταῦτα οἱ παλαιοημερολογῖται; Ἄνθρωποι εὐλαβέστατοι καὶ ἁπλοῖ, φοβούμενοι περὶ τῆς σωτηρίας τῆς ψυχῆς των, προετίμησαν συγκακουχεῖσθαι τῷ λαῷ τοῦ Θεοῦ ἢ πρόσκαιρον ἔχειν κακῶς ἐννοουμένην εἰρήνην. Πολλοὶ τοὺς ὠνόμασαν ὄχλον. Ἡ λέξις εἶναι ἄστοχος καὶ ἀντιχριστιανικωτάτη. Ὁ Χριστὸς εἰς αὐτὸν τὸν ὄχλον ἐπανεπαύετο. Ὑπὲρ αὐτοῦ ὁ Παῦλος ἐνομοθέτει. Χάριν αὐτοῦ οἱ Πατέρες ἐδογμάτισαν. Παρὰ βραχὺ νὰ εἴπωμεν ὅτι αὐτοὶ εἶναι οἱ ἀληθῶς ἐκλεκτοί. Διότι εἰς τὸν χριστιανικὸν κόσμον οἱ ὄντως πιστοὶ αὐτοὶ εἶναι. Τὸν Παῦλον τὸν ἐκατηγόρησαν ὅτι εἶχε περιμαζέψει ὅλην τὴν κουρελαρίαν τῆς Μεσογείου διὰ νὰ κάμῃ τὰς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ. Καὶ ἀπαντᾷ ἐγκαυχώμενος· «οὐ πολλοὶ σοφοὶ κατὰ σάρκα, οὐ πολλοὶ εὐγενεῖς· ἀλλὰ τὰ μωρὰ τοῦ κόσμου ἐξελέξατο ὁ Θεὸς ἵνα τοὺς σοφοὺς καταισχύνῃ...»

* * *

Ἡ ἀδιαφορία τῆς καθ᾿ ἡμᾶς ἁγιωτάτης Ἐκκλησίας εἰς τὸ φλέγον θέμα τοῦ Ἡμερολογίου, ἥτις καταφαίνεται εἰς τὰ θέματα τῆς Πανορθοδόξου Προσυνόδου μᾶς λυπεῖ καὶ μᾶς ἀνησυχεῖ σφοδρῶς. Τί ἀναμένει ἡ Ἐκκλησία διὰ τὴν ἄρσιν τοῦ σχίσματος; Ποῖον βίαιον μέτρον δύναται νὰ ἰσχύσῃ; Καὶ ὅμως ἀποτελεῖ αἴτημα τῆς Ὀρθοδοξίας μας, ἐπιβάλλεται ἀπὸ τὸν ὀρθὸν λόγον, προβάλλεται ὑπὸ τῆς ἀνάγκης τῆς ἑνότητος ἡ κανονικὴ διευθέτησις τοῦ ἡμερολογιακοῦ. Ἡ οἰκείωσις τοῦ παλαιοημερολογιτικοῦ κόσμου ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας, θὰ προσεπόριζεν αὐτῇ πλήθη λαοῦ θρησκεύοντα μὲ συνέπειαν, φρουροῦντα τὴν Ὀρθοδοξίαν καὶ ἕτοιμα νὰ θυσιασθοῦν, διὰ τὴν δόξαν καὶ τὸ καλόν της. Ἡ Ἐκκλησία εἶναι ὑποχρεωμένη νὰ ἐνθυμηθῇ τὸν λόγον τοῦ Ἀποστόλου Παύλου· «εἰ ἀλλήλους δάκνετε, ἀλλήλους κατεσθίετε, σκοπεῖτε μὴ ὑπ᾿ ἀλλήλων ἀναλωθῆτε».

Φρονῶμεν, ὅτι ὀλίγον εὐφυὴς προοπτικὴ θὰ ἔπειθεν, ὅτι τοὺς Παλαιοημερολογίτας οἱονδήποτε μέτρον, ἐκτὸς τῆς τακτοποιήσεως κανονικῶς τοῦ ζητήματος, εἶναι ἀδύνατον νὰ τοὺς ἐπαναφέρῃ εἰς τοὺς κόλπους τῆς Ἐκκλησίας. Καὶ ἡ ζημία εἶναι τεραστία. Ἀνεξαρτήτως ἐὰν εἰς τὴν φαντασίαν τινῶν ἐμεγενθύνθη μέχρι τοῦ ἀπιθάνου ἡ μονομερὴς εἰσαγωγὴ τοῦ νέου ἡμερολογίου, τὸ πρᾶγμα ἐν τούτοις εἰς τὴν βάσιν του εἶναι ἀντικανονικόν, χρόνιον, καὶ ἐκθέτει τὴν Ἐκκλησίαν εἰς τὸν ὑπόλοιπον Ὀρθόδοξον κόσμον καὶ τοὺς ξένους. Πῶς θὰ δυνηθῶμεν κατόπιν τούτου νὰ ὁμιλῶμεν περὶ ἐμμονῆς εἰς τὰ Πατερικὰ ὅρια; Καὶ πῶς θὰ ἀμυνθῶμεν κατὰ τῶν ποικίλων αἱρέσεων ἐφ᾿ ὅσον οἱ σχισθέντες Παλαιοημερολογῖται προκαλοῦν κατηγορίας, καὶ ὁ ἔξω κόσμος μᾶς οἰκτείρει διὰ τοὺς διωγμούς, οὓς κινεῖ ἐναντίον των; Ὁ Μακαριώτατος Προκαθήμενος κ. Δωρόθεος, ὅταν ἀνῆλθεν εἰς τὸν θρόνον τῶν Ἀθηνῶν ὑπεσχέθη πολλὰ ὑπὲρ τῆς εἰρηνικῆς διευθετήσεως τοῦ ζητήματος. Ἤδη παρατηρῶμεν ὅτι αἱ καλαί του διαθέσεις συνεπνίγησαν ὑπὸ τῶν κύκλῳ αὐτοῦ ἀκανθῶν. Ποῦ βαίνομεν λοιπόν;

* * *

Τὸ ἅγιον Ὄρος οὐ παύεται προσευχόμενον νυκτὸς καὶ ἡμέρας, διὰ τὴν διόρθωσιν τοῦ ἀνυπολογίστου τούτου ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ κακοῦ. Ἂν καὶ ἀνήκει εἰς τὸ κλῖμα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ἐν τούτοις ἔπραξε πολλὰ πρὸς ἀναχαίτισιν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ Κωνσταντινουπόλεως ἀπὸ τὸν ὄλισθον τῶν καινοτομιῶν. Δυστυχῶς, ἐπὶ τῷ τέλει δὲν ἠδυνήθη νὰ συγκρατήσῃ τὴν νεοημερολογιακὴν σπουδήν των. Θὰ παρέλθουν ἱκανὰ ἔτη, διὰ νὰ ἐκτιμηθῇ ἡ συμβολὴ τῶν ἁγιορειτῶν εἰς τὴν διαφύλαξιν τῶν ὀρθοδόξων Παραδόσεων, ἰδίᾳ κατὰ τὴν τελευταίαν τριακονταετίαν. Καὶ ὅμως τοὺς ἐχαρακτήρισαν ὡς ἀμαθεῖς. Δὲν ἀρνοῦνται τὴν κατηγορίαν προκειμένου περὶ ἀνωφελῶν πραγμάτων, ἀλλὰ ὅταν εἶναι περὶ πίστεως, γνωρίζουν τὴν Ὀρθοδοξίαν, ὅσον ὀλίγοι ἐκ τῶν πεπαιδευμένων, οὐ μὴν, ἀλλὰ καὶ τὴν βιοῦν. Δικαιοῦνται ἐπὶ πλέον νὰ διακηρύξουν, ὅτι ἀρνηθέντες νὰ

ἀποδεχθοῦν τὸ διωρθωμένον Γρηγοριανόν, παρέσχον βαρῦνον παράδειγμα ὀρθοδόξου σκέψεως. Βεβαίως, δὲν ἀπεσχίσθησαν τῆς Ἐκκλησίας των, δὲν διέκοψαν τὴν πρὸς αὐτὴν ἀναφορὰν καὶ κοινωνίαν. Ἀλλ' ἡ ἄρνησις ὑποταγῆς των, ἐν συναφείᾳ πρὸς τὴν διατήρησιν κανονικῶν σχέσεων ἀποδεικνύει ὅτι, οἱ Ἁγιορεῖται δὲν εἶναι μόνον πιστοὶ φύλακες τῶν παραδόσεων, ἀλλὰ καὶ πολιτικοὶ μὲ βαθεῖαν πεῖραν καὶ ἠσκημένα κριτήρια. Πῶς νὰ ἀπεγύμνουν τὸ μαρτυρικὸν Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον ἀπὸ τὸ ὡραιότερον κόσμημά του ὅπερ ἀποτελεῖ τὸ ἅγιον Ὄρος ἐν ὅλῃ τῇ Ἀνατολῇ;

* * *

Ἐν τῷ θέματι τῷ Ἡμερολογιακῷ, χρεωστοῦμεν νὰ διαστείλωμεν τὰς ἀκρότητας καὶ τὰς καταχρήσεις, αἵτινες παρετηρήθησαν ἐν τῇ ἱστορίᾳ τοῦ ζητήματος τούτου. Ὅπως κάθε ἀνώμαλος περίοδος παρουσιάζει ἐκτροπὰς οὕτω καὶ ἡ προξενηθεῖσα ἀρρυθμία εἰς τὴν ζωὴν τῆς Ἐκκλησίας ἐγέννησε τὴν Κερατέα. Οὐδὲν ἔχομεν νὰ εἴπωμεν περὶ τῶν εὐλαβεστάτων μοναζουσῶν τῆς Μονῆς αὐτῆς παρὰ τὰ σφαλερὰ περὶ Ἐκκλησίας φρονήματά των. Ἄλλοι ὄψονται δι' αὐτά. Ἐκεῖνο ὅπερ εἶναι σοβαρώτατον, εἶναι ἀπὸ τῆς στιγμῆς, καθ' ἣν ἡ Μονὴ παύει νὰ εἶναι τόπος ἡσυχίας καὶ προσευχῆς καὶ καθίσταται περιοχὴ ἐν ᾗ σχηματίζεται ἀπερίγραπτός τις Ἐκκλησία, ἀποτελουμένη ἐκ δέκα Ἐπισκόπων μὲ τὰς μίτρας των, τὰ ἐγκόλπιά των, τὰς ποιμαντορικὰς ῥάβδους των καὶ μὲ τὰ χρυσοκέντητα... ὑποπόδιά των. Μάρτυς μου ὁ κ. Μπαστιᾶς ὅστις ἔφριξεν ἐπὶ τῷ θεάματι εἰπών· «οὔτε αὐτὸς ὁ Πάπας εὐμοιρεῖ ὑποποδίου»! Τὰ πολεμοῦντα τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ πονηρὰ πνεύματα, δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ σοφισθοῦν ἐπιτυχεστέραν διακωμώδησιν τοῦ Ἐπισκοπικοῦ βαθμοῦ. Ἐν τούτοις, οἱ ἀξιωματοῦχοι αὐτοί, οἵτινες ἀπετέλουν τὸν ἐκκλησιαστικὸν διάκοσμον τοῦ ἀτυχοῦς Ματθαίου, καὶ ἤδη συγκροτοῦν ζηλοτύπως ἀπηρτισμένην Σύνοδον, εἶναι ἄνθρωποι ἁπλούστατοι, ἀμαθέστατοι καί... ἀθωώτατοι τῶν περὶ αὐτῶν πραγμάτων. Εἷς μόνον ἐξ αὐτῶν εἶναι ἄξιος πολλῶν τιμωριῶν. Ὁ... Ἀρχιεπίσκοπος Πειραιῶς. Θεολόγος, μὲ πεῖραν ἐκκλησιαστικήν, πῶς ἐτόλμησε νὰ δεχθῇ χειροτονίαν παρ' ἀκύρων Ἐπισκόπων; Καὶ πῶς μετὰ τὴν χειροτονίαν του ἐδέχθη νὰ συλλειτουργήσῃ ὡς ἁπλοῦς ἱερεὺς ἐν τῇ Σκήτῃ τῶν Καυσοκαλυβίων τοῦ ἁγίου Ὄρους;

* * *

Καὶ ἐπειδὴ ὅλη αὐτὴ ἡ κατάστασις ἔξω τῶν Ἀθηνῶν θεμελιοῦται ἐπὶ τοῦ ψεύδους, ὁ τελετάρχης τῆς χειροτονίας τοῦ... Ἀρχιεπισκόπου, ἡλίευσεν ἕνα ὡραιότατον λόγον περὶ Ἀρχιερωσύνης τοῦ ἁγίου Νικοδήμου τοῦ Ἁγιορείτου, προέταξε δύο ἀθλίας παραγράφους ἐν ἀρχῇ καὶ τὸν ἀπήγγειλε ὡς ἰδικόν του πρὸς ἔκπληξιν καὶ θαυμασμὸν τῶν νοημόνων... Ἱεραρχῶν καὶ τοῦ ἀφελοῦς λαοῦ.

Ταῦτα γράφονται διὰ τὴν Ἱ. Σύνοδον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἥτις ἀπηξίωσε νὰ θέσῃ ὡς θέμα, τὸ ἐκθέτον τὴν Ἐκκλησίαν μας ἀπαραδέκτως εἰς τοὺς ξένους ἡμερολογιακὸν ζήτημα, ἐν τῇ Πανορθοδόξῳ Προσυνόδῳ, καὶ ἢ νὰ ἐπαναφέρῃ τὸ παλαιόν, ἢ διὰ τῆς Κανονικῆς ὁδοῦ νὰ νομιμοποιήσῃ τὸ ἐν χρήσει. Ποῖος θὰ ἠδύνατο νὰ ζητήσῃ εὐθύνας ἀπὸ τοὺς ἁπλοϊκοὺς αὐτοὺς ἀνθρώπους ἢ νὰ τοὺς ἐγκαλέσῃ ἐπὶ ἀντιποιήσει ἀρχῆς; Ὀχυροῦνται ὄπισθεν τῶν τειχῶν τοῦ Μοναστηρίου, μεθ' ὅσης εὐκολίας προβάλλουν τὸ μορμολύκειον τοῦ Ἡμερολογίου, τὸ ὁποῖον πιστεύουν, ἐν πάσῃ εἰλικρινείᾳ, ὅτι κατέστησε τὴν Ἐκκλησίαν Σχισματικήν, αἱρετικήν, καὶ ὅ,τι ἄλλο γεννήσει ἡ ἀδόκιμος διάνοιά των. Καὶ αὐτοὶ μέν, ὡς εἴπομεν, εἶναι ἁπλοϊκοὶ καὶ ἔχουν τὸν ἀποχρῶντα λόγον των, τὸν ὁποῖον ἐδημιούργησεν ἡ σκανδαλισθεῖσα ἀσθενὴς συνείδησίς των. Ἡ Ἐκκλησία ὅμως τί ἐνήργησε τριάκοντα τρία ἤδη ἔτη, διὰ τὰς ψυχὰς χιλιάδων ἀνθρώπων, «ὑπὲρ ὧν Χριστὸς ἀπέθανε;» Καὶ διατί μὲ τὴν εὐκαιρίαν τῆς Πανορθοδόξου Συνόδου νὰ μὴ μεριμνήσῃ διὰ τὴν διόρθωσιν τοῦ ἀτόπου, ὅπερ αὐτομάτως θὰ ἔλυε κατὰ τὸν καλύτερον τρόπον σωρείαν ὅλην προβλημάτων της;

* * *

Ἐπὶ τῶν θεμάτων τῆς Προσυνόδου, ἐ-

χομεν νὰ παρατηρήσωμεν συγκεκριμένως, ὅτι, ἐνῷ, ὡς ἐχθροὶ τῆς Ὀρθοδοξίας κατονομάζονται ὁ Ρωμαιοκαθολικισμός, ὁ Οὐνιτισμός, ὁ Προτεσταντισμὸς καὶ ὁ Χιλιασμός, ἀποσιωπᾶται τελείως ὁ μέγιστος ἐξ ὅλων τούτων ἐχθρῶν, ὁ Μασσωνισμός. Ἐν τῇ διορθοδόξῳ Ἐπιτροπῇ τοῦ ἁγίου Ὄρους κατὰ τὸν ἴδιον ἐτέθη τὸ θέμα τῶν πολεμίων τῆς Ὀρθοδοξίας. Καίτοι ὅμως τότε δὲν εἶχεν ἐμφανισθῇ ἡ ἔκτασις τοῦ κινδύνου τούτου, ἐν τούτοις ὁ Ἀχρίδος Νικόλαος, ἀνὴρ ἀσκητικώτατος, ἔθηκε τὸ ζήτημα ὡς λίαν ἐπεῖγον, εἰπὼν τὰ ἀξιομνημόνευτα ταῦτα: «Ἡ Μεγάλη Ἐκκλησία Κωνσταντινουπόλεως ἐσημείωσεν ἐν τῷ καταλόγῳ αὐτῆς αἱρέσεις τινὰς ὀνομαστί, ὡς τὸν Οὐνιτισμόν, Χιλιασμὸν κ.τ.λ., ἀλλ' ὁ Μασσωνικὸς κίνδυνος ὑπερβαίνει πάντας καὶ δυστυχῶς ἱκανοὶ τῶν διανοουμένων εἶναι συνδεδεμένοι μετ' αὐτοῦ. Οὗτος εἶναι ὁ νέος Ἀρειανισμὸς καὶ ἐνώπιον ἡμῶν πρόκειται μέγας ἀγών, ὃν ὀφείλομεν ἄνευ φόβου νὰ ἀναλάβωμεν ἐν ὀνόματι τοῦ Θεοῦ. Ὁ μεγαλύτερος κίνδυνος τοῦ Χριστιανισμοῦ ἐν τῷ κόσμῳ δὲν εἶναι ὁ Μπολσεβικισμὸς ἢ ἄλλο τι, ἀλλ' ὁ Τεκτονισμός, διότι εἶναι ἐχθρὸς ἐξωτερικὸς καὶ ἐσωτερικός...» Σήμερον, μετὰ εἴκοσιν ἑπτὰ ἔτη κατόπιν τῆς πληρεστέρας ἀποκαλύψεως τῆς καταχθονίου δράσεως καὶ φύσεώς του ὕστερα ἀπὸ τὴν ἐπισήμως γενομένην καταδίκην του ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, δικαιολογεῖται νὰ μὴ ἀναφέρεται ὀνομαστὶ ὁ Μασσωνισμὸς εἰς τὰ θέματα τῆς Προσυνόδου;

***

Ὡσαύτως ἐπιθυμοῦμεν νὰ εἴπωμεν ἐν συνόψει τὰς ἀπόψεις ἡμῶν ἐπὶ τοῦ τιθεμένου ζητήματος τοῦ Μοναχισμοῦ. Χαίρομεν ὅτι κατενοήθη ἡ ἀξία τοῦ θεσμοῦ. Τὸ ζήτημα τοῦτο δὲν εἶναι βεβαίως δογματικὸν ἀλλὰ καθαρῶς πνευματικόν. Διὰ τοῦ Μοναχισμοῦ ἑκάστη Ἐκκλησία προβάλλει τὴν ἑαυτῆς πνευματικότητα. Ἡ καθ' ἡμᾶς Ἀνατολική, ἔχει τὴν ἰδιάζουσαν πνευματικότητα αὐτῆς, ἥτις ἀποτελεῖ κατάκτησιν τῆς ἀσκητικῆς καὶ ἁγίας ζωῆς τῶν Πατέρων καὶ οἱονεί, ἔκφρασιν τοῦ πνεύματός των. Ὁ Μοναχισμὸς εἶναι τεθεμελιωμένος ἐπὶ τῶν Τυπικῶν καὶ Κανόνων, οἵτινες εἶναι προϊὸν τῆς πείρας των καὶ ἄγουν εἰς τὴν δικαίωσιν τῆς ὑπάρξεως τοῦ Μοναχισμοῦ. Δὲν συνδέεται μὲ ἐκκλησιαστικὴν σκοπιμότητα, ὡς τὰ Τάγματα τῆς Δυτικῆς Ἐκκλησίας, οὔτε ἐξαίρεται ἡ ἐνδεχομένως ἐπιστημονικὴ ἐπίδοσις τῶν Μοναχῶν, ὅπως ἡ ἁγιότης των, ἥτις προηγεῖται πάσης ἄλλης ἐνασχολήσεως καὶ προσφορᾶς.

Ἐν τῇ Πανορθοδόξῳ Προσυνόδῳ θὰ ὑπάρξουν αἱ προϋποθέσεις ὑπευθύνου ἀναπτύξεως τοῦ πνεύματος τοῦ Μοναχισμοῦ, διὰ τὴν λῆψιν ἀναλόγων ἀποφάσεων, γνωστοῦ ὄντος, ὅτι ἡ ἐπιστημονικὴ γνῶσις τοῦ Μοναχισμοῦ δὲν ἀρκεῖ διὰ τὴν ἐν τῷ συνόλῳ αὐτοῦ κατανόησιν;

Ἡμεῖς ἐπ' αὐτοῦ προβάλλωμεν εὐλαβῶς τὴν ἑξῆς σκέψιν. Ἐπειδὴ τόσον τὸ θέμα τοῦ Μοναχισμοῦ, ὅσον καί τινα ἄλλα, ἅτινα ἀποτελοῦν ἀδιάστατα στοιχεῖα τῆς ὀρθοδόξου πνευματικότητος, δέον ὅπως, κατὰ τὴν τάξιν τῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας, ληφθοῦν καὶ γνῶμαι ἐγκρίτων μοναχῶν, εἴτε παρακαθημένων ἐν τῇ Συνόδῳ, εἴτε χρησιμοποιουμένων ὡς τεχνικῶν, οὕτως εἰπεῖν, μελῶν.

Ὁμοίως ἔχομεν νὰ παρατηρήσωμεν, ὅτι, ἐπειδὴ ἡ ἱερότης τῶν ἐργασιῶν τῆς Προσυνόδου ἀποτελεῖ πραγματικότητα αἰσθητήν, δὲν πρέπει νὰ λάβῃ αὕτη χώραν ἐν τῇ τουριστικῇ πόλει τῆς Ρόδου ἀλλὰ ἐν τῷ κέντρῳ τῆς Ὀρθοδοξίας, εἰς τὸ Φανάριον ἐν Κωνσταντινουπόλει ἂν αἱ συνθῆκαι εὐνοοῦν τοῦτο, ἢ εἰς ἅγιον Ὄρος ὅπου τὰ πάντα ἀποπνέουν Ὀρθοδοξίαν, Πατερικότητα καὶ εἰρήνην, στοιχεῖα ἐπενεργοῦντα τόσον εὐεργετικῶς καὶ ἐξασφαλίζοντα τὰς ἀναγκαίας προϋποθέσεις τῶν ἱερῶν ἐργασιῶν ἑνὸς τόσον σημαντικοῦ σώματος.

***

Τελευτῶντες, οὐδεμίαν δυνάμεθα νὰ ἐκφέρωμεν ἀπὸ γενικωτέρας ἐπισκοπήσεως τῶν θεμάτων γνώμην, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ἀγνοοῦμεν τὸν τρόπον καθ' ὃν τίθενται αὐτά. Ἐν πάσῃ ὅμως περιπτώσει δέον νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψει, ὅτι τινὰ ἐξ αὐτῶν εἶναι τόσον καλῶς τοποθετημένα ἀπὸ αἰώνων καὶ τόσον λεπτὰ ὥστε θὰ ἐπροκαλεῖτο ἀνυπο-

λόγιστος ζημία ἔστω καὶ ἂν ἐθίγοντο μὲ τὴν ἁπαλότητα πτερῶν πεταλούδας. Δὲν ἀρκοῦν αἱ ἀποφάσεις τῆς Πανορθοδόξου Προσυνόδου, οὔτε καὶ Οἰκουμενικῆς ἀκόμη διὰ νὰ ὦσιν ἀληθεῖς καὶ κατ' ἐπίπνοιαν τοῦ παναγίου Πνεύματος. Ἡ Ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία δύναται πολλὰ νὰ μᾶς διδάξῃ. Εἶναι ἀπαραίτητον νὰ ἔχωμεν πάντοτε ἐν νῷ, ὅτι «τὰς γενομένας Συνόδους ἡ εὐσεβὴς πίστις κυροῖ», καὶ ὅτι «ἡ τῶν δογμάτων ὀρθότης κρίνει τὰς Συνόδους», ὡς ἀποφαίνεται ὁ Θεοφόρος Πατὴρ ἡμῶν Μάξιμος ὁ Ὁμολογητής.

Πιστεύομεν ὅτι ἡ χορεία τῶν Ἱεραρχῶν μας, εἶναι ἱκανῶς πιστὴ εἰς τὴν Ὀρθοδοξίαν, ὥστε, ἂν μὲν δὲν ἔχῃ νὰ παρουσιάσῃ ἀναστήματα ὡς τῶν ἐν ἁγίοις Πατέρων ἡμῶν, ὁμοίων τῶν ὁποίων εἶναι ἀμφίβολον ἂν θὰ ἐπανίδῃ ἡ ἱστορία τοῦ κόσμου, θὰ ἐξαρθῇ πάντως εἰς τὸ ὕψος καὶ τὰ αἰτήματα αὐτῆς, τῆς μόνης καὶ μοναδικῶς ἐκφραστικῆς τῆς ὑπερφυοῦς ἀληθείας τοῦ Χριστιανισμοῦ.

Θεόκλητος μοναχὸς Διονυσιάτης
ἅγιον Ὄρος 19 - 2 - 1957

ΕΙΣ ΤΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΝ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ ΤΗΣ ΤΗΝΟΥ

Ἀρχάγγελος ἐξ οὐρανοῦ
ἦλθε πρὸς τὴν Παρθένον
Πανώρηος σ' ὄψι κι' ὀμορφιὰ
μὲ κρῖνον μυρωμένον.
Χαῖρε τῆς λέγει ἄχραντε
χαῖρε χαριτωμένη
Χαῖρε ὅτι παρὰ Θεοῦ
εἶσαι εὐλογημένη.

+

Χαρούμενο τὸ μήνυμα
λαμπρόφωτη ἡμέρα
Ἁγνὴ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ
θὰ γίνῃς σὺ μητέρα.
Πνεῦμα πανάγιον Θεοῦ
θὰ σοὶ ἐπισκιάσῃ
Τὸ ρόδον τὸ ἀμάραντον
Χριστὸς θὰ σοὶ θηλάσῃ.

+

Θὰ γίνῃς τῆς ζωῆς πηγὴ
τοῦ κόσμου καλωσύνη
Μέσον ποὺ θὰ μεταδοθῇ
ἡ θεία εὐφροσύνη.
Ἐσένα εἶχε ὁ Θεὸς
ἔκτοτε προορίσει
Ν' ἀνοίξῃς τὸν Παράδεισον
ἡ Εὔα ποὖχε κλείσει.

+

Μὲ τὸ Χριστὸ στὴν ἀγκαλιὰ
ὡς ἥλιος θὰ φωτίζῃς
Ὅλα τὰ πέρατα τῆς γῆς
ζωή, φῶς, τὰ χαρίζῃς.
Τὸ ὄνομά σου θὰ καλῇ
ὅλη ἡ οἰκουμένη
Σὺ μόνη θὰ παρηγορῇς
κάθε καρδιὰ θλιμμένη.

+

Εὐχαριστῶ Ἀρχάγγελε
τὴν θεία καλωσύνη
Ἰδοὺ ἡ δούλη τοῦ Θεοῦ
ὅπως εἶπες ἂς γίνῃ.
Ἡμέρα ἑορτάσιμος
ἔθνους καὶ Ἐκκλησίας
Τοῦ γένους ἡ Ἀνάστασις
τῆς παλλιγγενεσίας.

+

Χαῖρε τοῦ Κράτους Στρατηγὲ
φοίνιξ τῆς νίκης κλάδος
Τῆς Τήνου τὸ προσκύνημα
καὶ πάσης τῆς Ἑλλάδος.
Χαῖρε Μαρία ἄχραντε
χαῖρε ἐρῶ καὶ πάλιν
Εὐαγγελίζου σήμερον
ἡ γῆ χαρὰν μεγάλην.

Εἰς δόξαν Θεοῦ καὶ τῆς Θεοτόκου,
ὁ ταπεινὸς ἱερεὺς
Βασίλειος Μπάμιας
Μόρια—Μυτιλήνης.

ΚΑΝΩΝ ΠΑΡΑΚΛΗΤΙΚΟΣ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΓΙΟΥΣ ΤΡΕΙΣ ΟΣΙΟΥΣ ΣΠΥΡΙΔΩΝΑ, ΔΙΟΝΥΣΙΟΝ ΚΑΙ ΓΕΡΑΣΙΜΟΝ

Ὑπὸ τοῦ ἐλαχίστου Ἀρχιμανδρίτου καὶ Πνευματικοῦ
ΓΑΒΡΙΗΛ ΣΤΑΜΑΤΕΛΑΤΟΥ

Εὐλογήσαντος τοῦ ἱερέως (*) λέγομεν τὸ Κύριε εἰσάκουσον κ.λ.π., εἶτα τὸ Θεὸς Κύριος, καὶ τὰ παρόντα τροπάρια.

Ἦχος α΄.

Τοὺς τρεῖς μεγίστους φωστῆρας τῆς εὐσεβοῦς ἡμῶν πίστεως, τοὺς τῶν ὀρθοδόξων προστάτας, καὶ ἰατῆρας ὑπάρχοντας, τοὺς παρρησίᾳ παρεστῶτας τῷ κτίστῃ, καὶ τὴν κτίσιν πᾶσαν, ταῖς τῶν θαυμάτων χάρισι καταρδεύσαντας· Σπυρίδωνα τὸν μέγαν, καὶ τὸν θεοφόρον Γεράσιμον, σὺν Διονυσίῳ τῷ πάνυ, τοὺς τῶν Ἰονίων ἐξάρχοντας, πάντες οἱ ἐν πόθῳ αὐτῶν ἐρασταί, συνελθόντες ὕμνοις τιμήσωμεν, αὐτοὶ γὰρ τῇ Τριάδι, ὑπὲρ ἡμῶν ἀεὶ πρεσβεύουσι.

Δόξα, ἦχος δ΄. Ὁ ὑψωθεὶς

Ὡς οἰκονόμοι τῶν σεπτῶν μυστηρίων, καὶ βραβευταὶ τῶν ἐκ Θεοῦ χαρισμάτων, Γεράσιμον, Σπυρίδωνα, σὺν Διονυσίῳ, λύσατε τὸν καύσωνα τῆς ἀθλίας ψυχῆς μου, παύσατε τὸν κλύδωνα τῶν ἀγρίων παθῶν μου, καὶ πρὸς σοφίας κτῆσιν ἀληθοῦς, δι᾽ ἐναρέτου ζωῆς με ἰθύνατε.

Καὶ νῦν, Θεοτοκίον

Καταφυγὴ τῶν ἐν δεινοῖς ὑπαρχόντων, καταλλαγὴ πρὸς τὸν Θεὸν τῶν πταιόντων, ὑπεραγία Δέσποινα, περίσωζε ἡμᾶς, πάσης περιστάσεως καὶ κακίας ἀνθρώπων, καὶ φρικτῆς κολάσεως καὶ παθῶν ἀτιμίας, τοὺς ἀδιστάκτῳ πίστει σε ἀεί, προσκαλουμένους Παρθένε πανύμνητε.

Εἶτα τὸν Ν΄ (50) Ψαλμὸν καὶ ἀρχόμεθα τοῦ Κανόνος.

Ὠδὴ α΄, ἦχ. πλ. δ΄. Ὑγρὰν διοδεύσας

Σωτήριοι φύλακες καὶ φρουροί, ἐδείχθητε πᾶσιν Ἱεράρχαι θεοειδεῖς, Σπυρίδων σὺν τῷ Διονυσίῳ, καὶ Γερασίμου ἡμᾶς περιέποντες.

Στίχ. Ἅγιοι τοῦ Θεοῦ πρεσβεύσατε ὑπὲρ ἡμῶν. (*)

Ὡς μύσται σοφίας τῆς θεϊκῆς, δεινῶν σοφισμάτων τῆς τοῦ πλάνου ἐπιβουλῆς, Σπυρίδων σὺν τῷ Διονυσίῳ, καὶ Γερασίμου ἡμᾶς ἐκλυτρώσασθε.

Δόξα

Ζωῆς νεκρωμένης τῆς ἐν Χριστῷ, σοφοὶ δημηγόροι τῶν κρυφίων ἡμῶν παθῶν, νεκρώσατε τὰς ἐπαναστάσεις, καὶ πρὸς ζωὴν ἡμᾶς θείαν ἐγείρατε.

Καὶ νῦν, Θεοτοκίον

Ὁ βίος μου πλήρης ὤφθη δεινῶν, πανύμνητε Κόρη διὰ πλῆθος ἁ-

(*) Μὴ ὄντος δὲ ἱερέως, ὁ μοναχὸς ἢ ὁ κοσμικός, λέγει τό, Δι᾽ εὐχῶν κ.τ.λ. τῆς παρακλήσεως.

(*) Ὁ παρὼν στίχος, ἐπαναλαμβάνεται εἰς ὅλα τὰ τροπάρια τῶν ᾠδῶν, πλὴν τῶν δύο τελευταίων ἑκάστης ᾠδῆς, Δόξα καὶ νῦν.

μαρτιῶν, σὺ οὖν μὴ παρίδῃς με εἰς τέλος, ἀλλ' ἐπιστᾶσα τὸ ἄλγος μου κούφισον.

Ὠδὴ γ'. Οὐρανίας ἁψῖδος

Εὐμενῆ σὲ προστάτην πρὸς τὸν Θεὸν ὅσιε, πάντες προβαλλόμεθα Πάτερ, θεῖε Γεράσιμε, καθικετεύοντες, πειρατηρίων παντοίων, λυτρωθῆναι ἅπαντας τῇ μεσιτείᾳ σου.

Ἐπὶ σὲ καταφεύγω τὸν συμπαθῆ ὅσιον, ὅπως σῇ πρεσβείᾳ Σπυρίδων ρυσθῶ ὁ δείλαιος, τῆς αἰωνίου ποινῆς, καὶ ἀφορήτου αἰσχύνης, τύχω δὲ λαμπρότητος θείας καὶ χάριτος.

Δόξα

Συμπληροῖς τὰς αἰτήσεις τερατουργὲ ἅπασιν, ἐπὶ σοὶ γὰρ χάρις θεόθεν πᾶσα κεκένωται, καὶ τῶν θαυμάτων τῶν σῶν, οὐκ ἔστι πέρας ἀντλῆσαι, τῆς Ζακύνθου γέννημα, ὦ Διονύσιε.

Καὶ νῦν, Θεοτοκίον

Ὁ ἐν μήτρᾳ οἰκήσας παρθενικῇ Κύριος, δέχου τὰς αὐτῆς ἱκεσίας Σπυρίδωνος, σὺν Διονυσίῳ, καὶ Γερασίμου καὶ σῶσον ἅπαντας, τοὺς ἐπὶ σοὶ πεποιθότας, καὶ τῆς Βασιλείας σου Σῶτερ ἀξίωσον.

Διάσωσον, ἡμᾶς ἀπὸ κινδύνων ὅσιοι, Τριὰς ἁγία σοὺς δούλους, ὦ Σπυρίδων, Γεράσιμε σὺν Διονυσίῳ τῷ θείῳ, ὡς μέγιστοι ἡμῶν, βοηθοὶ καὶ προστάται.

Ἐπίβλεψον, ἐν εὐμενείᾳ, πανύμνητε Θεοτόκε, ἐπὶ τὴν ἐμὴν χαλεπὴν τοῦ σώματος κάκωσιν, καὶ ἴασαι τῆς ψυχῆς μου τὸ ἄλγος.

Εἶτα μνημονεύει ὁ ἱερεὺς ὡς εἴθισται [1]) καὶ εἶτα τὸ Κάθισμα.

Ἦχος β'. Τὰ ἄνω ζητῶν.

Χριστὲ Ἰησοῦ ἐλέησον τοὺς δούλους σου, πρεσβεύουσι θερμῶς ὁ μέγας Σπυρίδων, ἱεράρχης Διονύσιος σὺν τῷ θείῳ Γερασίμῳ, ταῖς αὐτῶν δεήσεσι, ψυχικῶν κινδύνων ἡμᾶς ἀπάλλαξον, θείας δόξης δεῖξον κοινωνούς, ὁ μόνος δοξάζων τοὺς ἁγίους σου.

Ὠδὴ δ'. Σύ μου ἰσχὺς

Ἐξ ἀναγκῶν, καὶ πάσης ἄλλης κακώσεως, τὴν σὴν ποίμνην, ῥῦσαι κινδυνεύουσαν, Σπυρίδων πάτερ θαυματουργέ, τῶν πιστῶν προστάτα· διὸ μὴ παύσῃ δεόμενος, Χριστοῦ τοῦ φιλανθρώπου, οἰκτειρῆσαι καὶ σῶσαι, τῇ πρεσβείᾳ σου πάντας ἐκ θλίψεως.

Οἱ ἐν δεινοῖς, κατατηκόμενοι πάθεσι, καὶ παντοίαις, νόσοις πιεζόμενοι τῷ σῷ τεμένει μετὰ σπουδῆς, πίστει προσελθόντες καὶ τὸ σὸν σκῆνος ἀσπάζοντες, τρυγῶσι τὰς ἰάσεις, τῶν

---

[1]) Ἐὰν δὲν ὑπάρχει ἱερεὺς καὶ ἀναγινώσκει ὁ μοναχὸς ἢ ὁ κοσμικὸς τὴν παράκλησιν, παραλείπει τὸ Εὐαγγέλιον καὶ τὸ Σῶσον ὁ Θεὸς τὸν λαόν σου. Καὶ μνημονεύει οὕτω:

Μνήσθητι Δέσποτα φιλάνθρωπε, ὁ Θεὸς ἡμῶν, πάντων τῶν εὐσεβῶν καὶ Ὀρθοδόξων Χριστιανῶν.

Ἔτι μνήσθητι Κύριε, τῶν ἀσθενούντων, τῶν αἰχμαλώτων, τῶν ἐν ἀποδημίαις ὄντων, τῶν ἐν θαλάσσῃ πλεόντων, τῶν ἐν θλίψεσι, τῶν ἐν ἀνάγκαις.

Ἔτι καὶ ὑπὲρ τῶν ἐλεούντων, τῶν μισούντων καὶ ἀγαπώντων ἡμᾶς καὶ τῶν λοιπῶν ἀδελφῶν, συγγενῶν καὶ ὑπὲρ τῶν δούλων σου (δεῖνα) καὶ ὑπὲρ πάντων τῶν ἀπὸ περάτων ἕως περάτων τῆς Οἰκουμένης, ἐλέησον καὶ ἀξίωσον πάντας ἡμᾶς εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν σου τὴν ἐπουράνιον.

Δι' εὐχῶν κ. τ. λ.

ψυχῶν καὶ σωμάτων, σαῖς λιταῖς πρὸς Θεὸν Διονύσιε.

Δόξα.

Ἵνα Θεῷ, προσομιλήσῃς Γεράσιμε, ὑποκύψας, νόμῳ τῷ τοῦ πνεύματος καὶ νοητὴν δύναμιν λαβών, θείᾳ πανοπλίᾳ τὸν νοητὸν ὄφιν ἔπληξας, διὸ καὶ νικηφόρος, ἀνεδείχθης τρισμάκαρ, τῶν δαιμόνων τὰ στίφη τροπούμενος.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίον.

Σὺ τῶν πιστῶν, καύχημα πέλεις ἀνύμφευτε, καὶ προστάτις, σὺ καὶ καταφύγιον Χριστιανῶν τεῖχος καὶ λιμήν, πρὸς γὰρ τὸν υἱόν σου, ἐντεύξεις φέρεις πανάμωμε, καὶ σώζεις ἐκ κινδύνων, τοὺς ἐν πίστει καὶ πόθῳ, Θεοτόκον ἁγνήν σε γινώσκοντας.

Ὠδὴ ε΄. Ἵνα τί με ἀπώσω.

Ὁ Θεὸς ὁ Θεός μου, ὁ ἐνδοξαζόμενος ἐν τοῖς ἁγίοις σου, ταῖς Διονυσίου, ἱκεσίαις ἡμᾶς διαφύλαξον, θλίψεων ἀτρώτους, καὶ τῆς τρυφῆς τοῦ παραδείσου, ἀπολαῦσαι σοὺς δούλους ἀξίωσον.

Παρεστὼς τῇ Τριάδι, πάτερ παμμακάριστε θεῖε Γεράσιμε, ὑπὲρ τῶν σῶν δούλων, καθικέτευε ταύτην μακάριε, τοῦ ρυσθῆναι πάντας, βιωτικῶν πειρατηρίων, τοὺς προστρέχοντας πίστει τῇ σκέπῃ σου.

Δόξα.

Σπυρίδωνος τοῦ θείου, ταῖς πανευπροσδέκτοις ὁ Θεὸς δεήσεσι, σκότους ἐξωτέρου, καὶ γεέννης τοὺς δούλους σου λύτρωσαι, καὶ τῆς Βασιλείας, τῶν οὐρανῶν ἀξιωθῆναι, καταξίωσον μόνε Μακρόθυμε.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίον.

Θεοτόκε Παρθένε, καύχημα καὶ στήριγμα πιστῶν πανάμωμε, ἡ Θεογεννήτωρ, καὶ τῆς κτίσεως πάσης Βασίλισσα, τοὺς ὑμνολογοῦντας, τὸν σὸν Υἱὸν λύτρωσαι πάσης, ἐπηρείας δεινοῦ πολεμήτορος.

Ὠδὴ ς΄. Ἱλάσθητί μοι Σωτήρ.

Ὁλολαμπῆ δωρεαῖς, παγχρύσοις ὄντα Γεράσιμε, ὡς θησαυρὸν ὁ Θεός, δι᾽ ἄφατον ἔλεος, ἡμῖν σε ἀπέστειλε· διὸ γεγηθότες, ὕμνοις τοῦτον μεγαλύνομεν.

Μεσίτην πρὸς τὸν Θεόν, σὲ εὐμενῆ προβαλλόμεθα, Σπυρίδων ὦ ἱερέ, ὑπάρχεις γὰρ στήριγμα καὶ καύχημα ὅσιε, τῶν πιστῶν καὶ κλέος, ἡμῶν πάτερ πανσεβάσμιε.

Δόξα.

Ἱλάσθητί μοι Σωτήρ, τῷ σὲ πολλὰ παροργίσαντι, καὶ ῥῦσαί με τοῦ πυρός, τοῦ διαιωνίζοντος φιλάνθρωπε κύριε, ταῖς Διονυσίου, ἱκεσίαις καὶ δεήσεσι.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίον.

Λαμψάτω νῦν ἐπ᾽ ἐμέ, ἡ ἄφατος εὐσπλαγχνία σου, βυθοῦ με ἁμαρτιῶν, καὶ τῆς ἀπογνώσεως, Κόρη, ἀπαλλάττουσα, καὶ πρὸς μετανοίας, τοὺς λιμένας ἐμβιβάζουσα.

Ἐπίσκεψαι, τοὺς σοὺς ἱκέτας πρεσβείαις τῶν σῶν ὁσίων, χορηγῶν ἡμῖν τὰ ἐλέη σου, φιλάνθρωπε, καὶ Θεὲ πανοικτίρμων.

Ἄχραντε, ἡ διὰ λόγου τὸν Λόγον ἀνερμηνεύτως, ἐπ᾽ ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν τεκοῦσα δυσώπησον, ὡς ἔχουσα μητρικὴν παρρησίαν.

Ὁ ἱερεὺς μνημονεύει ὡς ἔθος (*) Εἶτα τὸ

Κοντάκιον.

Ἦχος δ΄. Ταχὺ προκατάλαβε

Τριάδος ἰσάριθμοι ἀναφανέντες ὑμεῖς, πατέρες ἐδείχθητε καὶ ὥσπερ ζῶσα εἰκών, Χριστοῦ θείας πίστεως,

(*) Ὁ μοναχὸς ἢ ὁ κοσμικός, μνημονεύει ὅς ἐν σελ. 109.

ἔλεγχος κακοδόξων, χρηματίσαντες ὄντως, καύχημα εὐσεβούντων καὶ προστάται συνάμα, διὸ καὶ τοὺς τιμῶντας ἡμᾶς, κινδύνων λυτρώσατε.

Εἶτα τὸ α' Ἀντίφωνον τῶν Ἀναβαθμῶν τοῦ δ' ἦχου.

Ἐκ νεότητός του πολλὰ πολεμεῖ με πάθη, ἀλλ' αὐτὸς ἀντιλαβοῦ, καὶ σῶσον Σωτήρ μου. δὶς

Οἱ μισοῦντες Σιών, αἰσχύνθητε ἀπὸ τοῦ Κυρίου· ὡς χόρτος γὰρ πυρὶ ἔσεσθε ἀπεξηραμένοι. δὶς

Δόξα.

Ἁγίῳ Πνεύματι πᾶσα ψυχὴ ζωοῦται, καὶ καθάρσει ὑψοῦται λαμπρύνεται, τῇ τριαδικῇ Μονάδι ἱεροκρυφίως.

Καὶ νῦν.

Ἁγίῳ Πνεύματι ἀναβλύζει τὰ τῆς χάριτος ῥεῖθρα, ἀρδεύοντα, ἅπασαν τὴν κτίσιν πρὸς ζωογονίαν.

Καὶ εὐθὺς τὸ Προκείμενον

Ἦχος δ'.

Οἱ ἱερεῖς σου Κύριε ἐνδύσονται δικαιοσύνην, καὶ οἱ ὅσιοί σου ἀγαλλιάσονται.

Στίχ. Τίμιος ἐναντίον Κυρίου ὁ θάνατος τῶν ὁσίων αὐτοῦ.

Ὁ ἱερεύς. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὅτι ἅγιος εἶ ὁ Θεὸς ἡμῶν. Τὸ πᾶσα πνοή. Καὶ τὸ Εὐαγγέλιον.

Ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον.

Εἶπεν ὁ Κύριος τοῖς ἑαυτοῦ μαθηταῖς· ὑμεῖς ἐστε τὸ φῶς τοῦ κόσμου. Οὐ δύναται πόλις κρυβῆναι ἐπάνω ὄρους κειμένη· οὐδὲ καίουσι λύχνον καὶ τιθέασιν αὐτὸν ὑπὸ τὸν μόδιον, ἀλλ' ἐπὶ τὴν λυχνίαν καὶ λάμπει πᾶσι τοῖς ἐν τῇ οἰκίᾳ. Οὕτω λαμψάτω τὸ φῶς ὑμῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων ὅπως ἴδωσιν ὑμῶν τὰ καλὰ ἔργα καὶ δοξάσωσι τὸν Πατέρα ἡμῶν τὸν ἐν τοῖς οὐρανοῖς. Μὴ νομίσητε ὅτι ἦλθον καταλῦσαι τὸν νόμον ἢ τοὺς προφήτας· οὐκ ἦλθον καταλῦσαι ἀλλὰ πληρῶσαι. Ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν, ἕως ἂν παρέλθῃ ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ, ἰῶτα ἓν ἢ μία κεραία οὐ μὴ παρέλθῃ ἀπὸ τοῦ νόμου ἕως ἂν πάντα γένηται. Ὃς ἐὰν οὖν λύσῃ μίαν τῶν ἐντολῶν τούτων τῶν ἐλαχίστων καὶ διδάξῃ οὕτω τοὺς ἀνθρώπους, ἐλάχιστος κληθήσεται ἐν τῇ Βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν· ὃς δ' ἂν ποιήσῃ καὶ διδάξῃ, οὗτος μέγας κληθήσεται ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν.

Ζήτει τῇ Κυριακὴ τῶν ἁγ. Πατέρων 11ην Ἰουλίου.

Δόξα. Ταῖς τῶν σῶν ὁσίων, πρεσβείαις ἐλεῆμον, ἐξάλειψον τὰ πλήθη, τῶν ἐμῶν ἐγκλημάτων.

Καὶ νῦν. Ταῖς τῆς Θεοτόκου, πρεσβείαις ἐλεῆμον, ἐξάλειψον τὰ πλήθη, τῶν ἐμῶν ἐγκλημάτων.

Στίχ. Ἐλέησόν με ὁ Θεός, κατὰ τὸ μέγα ἔλεός σου καὶ κατὰ τὸ πλῆθος τῶν οἰκτιρμῶν σου ἐξάλειψον τὸ ἀνόμημά μου.

Καὶ τὸ παρὸν ἰδιόμελον.

Ἦχος πλ. β'.

Τοὺς τῆς Τριάδος τρεῖς ὁσίους θεράποντας, Σπυρίδωνα, Διονύσιον καὶ Γεράσιμον, ψαλμοῖς καὶ ὕμνοις εὐφημήσωμεν, οὗτοι γὰρ οἱ ἀξιΰμνητοι, τὸ κατ' εἰκόνα καὶ ὁμοίωσιν Θεοῦ ἀλώβητον τηρήσαντες καὶ τὰς τῶν παθῶν εἰσόδους ἀποκλείσαντες, τὰς ἀποστολικὰς ἀρετὰς ἐκτήσαντο καὶ χάριν ἔλαβον παρὰ Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ, τοῦ τελεῖν θαυμάσια καὶ πρεσβεύουσιν ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Ὁ ἱερεύς. Σῶσον ὁ Θεὸς τὸν λαόν σου. Τὸ Κύριε ἐλέησον ιβ' καὶ ἡ ἐκφώνησις.

Ἐλέει καὶ οἰκτιρμοῖς κ.τ.λ.

Ὠδὴ ζ'. Παῖδες ἑβραίων.

Σῶσον τοὺς σὲ ἀνευφημοῦντας, ὁσιώτατε Σπυρίδων ἱεράρχα, καὶ τῷ

θείῳ φωτὶ καταύγασον σοὺς δούλους, καὶ σαῖς λιταῖς ἐξάρπασον, τῆς σατὰν μηχανουργίας.

Πηγὴ ἀνεξάντλητος ὑπάρχει, τὸ πανσέβαστον καὶ ἅγιόν σου σκῆνος, ἀεννάως καὶ γὰρ τοῖς κάμνουσι παρέχει, ἰάματα σωτήρια, Διονύσιε λιταῖς σου.

Δόξα.

Ὅλη στοργῇ καὶ διαθέσει, μεγαλύνω σε Γεράσιμε τρισμάκαρ. Εὐλογίαν μοι γὰρ κομίζειν ἀπεστάλης, ὡς Ἀβραὰμ ὁ δίκαιος, Ἰωσὴφ καὶ Ἐλισσαῖος.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίον.

Ἄχραντε κόρη ἁμαρτάνων, καὶ δουλούμενος ἀτόποις συνηθείαις, τῇ σεπτῇ σου ἀεὶ προστρέχω συμπαθείᾳ, ἀπηλπισμένον σῶσόν με, μητρικαῖς σου ἱκεσίαις.

Ὠδὴ η΄. Τὸν ἐν ὄρει ἁγίῳ.

Μὴ ἐλλείπῃς ὑπὲρ ἡμῶν πρεσβεύων, τῶν τελούντων τὴν ἱεράν σου μνήμην, καὶ πρὸς Θεὸν ἀκοίμητον Διονύσιον, σὲ προβαλλομένων, πρέσβυν καὶ μεσίτην, εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.

Λαοῦ λύπην ἠφάνισας εὐχῇ σου, ἀνομβρίαν λύσας σὺ μάκαρ παρρησίᾳ, πρὸς τὸν Θεὸν Γεράσιμε θεόληπτε, Κύριον δοξάζων, καὶ δεδοξασμένος φανεὶς παρὰ Κυρίου.

Δόξα.

Μὴ παρίδῃς Σπυρίδων ἱκεσίαν, τοῦ σοῦ δούλου θερμῶς σοι ἀνακράζω· ἀλλ᾽ ἐκτενῶς τὸν Κύριον ἱκέτευε, δοῦναί μοι τὴν λύσιν, τῶν πλημμελημάτων, ὧν ἔπραξα ὁ τάλας.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίον.

Υπὲρ πάντας ἡμάρτηκα ἀφρόνως, ἀθετήσας ἁγνὴ τοὺς θείους νόμους. Ὅθεν καὶ χαλεποῖς ἐντεῦθεν ἐταζόμενος, μάστιξι βοῶσα, τούτων ἐξελοῦ με Παρθένε μεταγνόντα.

Ὠδὴ θ΄. Ἐξέστη ἐπὶ τούτῳ.

Ὀσμῆς καὶ εὐφροσύνης πνευματικῆς, τῷ σεπτῷ σου λειψάνῳ ἱστάμενοι, πανευλαβῶς, θείαν προσλαμβάνομεν δωρεάν, καὶ σοῦ τὴν πανευφρόσυνον, μνήμην ἐκτελοῦμεν περιχαρῶς· διό σε θεοφόρε, Γεράσιμε αἰτοῦμεν, σκέπε καὶ φρούρει τοὺς ὑμνοῦντάς σε.

Τὴν δέησίν μου ταύτην τὴν πενιχράν, καὶ παράκλησιν πάτερ τρισόλβιε, ὡς συμπαθής, δέξαι ἐνεχθεῖσαν πανευλαβῶς, καὶ τὰς αἰτήσεις πλήρωσον· δύνασαι γὰρ ἔχων πρὸς τὸν Θεόν, Σπυρίδων Ἱεράρχα, πολλὴν τὴν παρρησίαν, τῶν Ὀρθοδόξων ὁ ὑπέρμαχος.

Δόξα.

Ἱλάρυνον ψυχῆς μου τὸ τριμερές, ταῖς εὐχαῖς σου κλεινὲ Διονύσιε, ἡ σὴ σορός, εὔοσμον ὑπάρχει θυμίαμα, καὶ γλυκασμὸς οὐράνιος, κρήνη παραδείσου τοῦ νοητοῦ· πρεσβεύων μὴ ἐλλείπῃς, ὑπὲρ ἡμῶν τρισμάκαρ, πρὸς τὸν Θεὸν τὸν ὑπεράγαθον.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίον.

Δουλείας με ἀπάλλαξον τῶν παθῶν, τὸν Σωτῆρα Χριστὸν ἡ κυήσασα, καὶ σκοτασμοῦ, τῶν ἁμαρτιῶν μου ὡς ἀγαθή, ἐν σκότει γὰρ κατάκειμαι, τῶν παραπτωμάτων ἐλεεινῶς καὶ πλήν σου προστασίαν, βεβαίαν καὶ ἐλπίδα, ἄλλην οὐ κέκτημαι Θεόνυμφε.

Καὶ εὐθύς

Ἄξιον ἐστὶν ὡς ἀληθῶς, μακαρίζειν σε τὴν Θεοτόκον, τὴν ἀειμακάριστον καὶ παναμώμητον καὶ Μητέρα τοῦ Θεοῦ ἡμῶν· τὴν τιμιωτέραν τῶν Χερουβίμ, καὶ ἐνδοξοτέραν ἀσυγκρίτως τῶν Σεραφίμ, τὴν ἀδιαφθόρως Θεὸν Λόγον τεκοῦσαν, τὴν ὄντως Θεοτόκον σὲ μεγαλύνομεν.

Καὶ θυμιᾷ ὁ ἱερεὺς τὸ θυσιαστήριον

καὶ τὸν λαόν, ἢ τὸν οἶκον ὅπου ψάλλεται ἡ παράκλησις καὶ ἡμεῖς ψάλλομεν τὰ παρόντα τῶν ἁγίων

Μεγαλυνάρια.

Τῶν θαυμάτων πέλαγος γεγονός, πάσης τρικυμίας ἐν θαλάσσῃ τε καὶ ἐν γῇ, μέγιστε Σπυρίδων διάσωζε εὐχαῖς σου, τοὺς ἐπικαλουμένους μέγα σὸν ὄνομα.

Τῆς Πελοποννήσου θεῖος βλαστός, καὶ Κεφαλληνίας ὁ ἀσύλητος θησαυρός, καὶ πάσης Ἑλλάδος τὸ καύχημα τὸ μέγα, Γεράσιμε θεόφρον σκέπε τοὺς δούλους σου.

Δέσποτα Χριστὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν, οἰκτείρησον πάντας καὶ ἐλέησον σὸν λαόν, ταῖς Διονυσίου θερμαῖς ἱκετηρίαις, καὶ σοῦ τῆς θείας δόξης τυχεῖν ἀξίωσον.

Αἰνέσωμεν πάντες χαρμονικῶς, τὸν θερμὸν προστάτην καὶ ὑπέρμαχον κραταιόν, τὸν σώσαντα Νῆσον ἁλώσεως βαρβάρων, Σπυρίδωνα Κερκύρας μέγιστον καύχημα.

Μέγιστος ὑπάρχεις ἡμῶν φρουρός, φύλαξ καὶ προστάτης, ἀντιλήπτωρ καὶ πρεσβευτής, ἐν κινδύνοις ρύστης λοιμοῦ τε καθαιρέτης, Γεράσιμε τρισμάκαρ διὸ τιμῶμέν σε.

Χαίροις τῆς Ζακύνθου γόνος λαμπρός, πρόεδρος Αἰγίνης καὶ Στροφάδων μέγας φρουρός, χαίροις Ἐκκλησίας φωστὴρ νέος τρισμάκαρ, ἀρχιερέων κλέος ὦ Διονύσιε.

Χαίροις Ὀρθοδόξων προασπιστά, κακοδόξων μάστιξ, Τριμυθοῦντος κλεινὲ ποιμήν, Κερκύρας προστάτης πατήρ τε καὶ ἀκέστωρ, ἐμοῦ δὲ θυμηδία Σπυρίδων ἅγιε.

Ἐκτενῶς ἱκέτευε πρὸς Θεόν, ὑπὲρ τῆς σῆς Νήσου, εἰρηναίαν ταύτην τηρεῖν, καὶ λυτροῦσθαι πάντων δεινῶν τε καὶ κινδύνων, ὁσίων νέων δόξα θεῖε Γεράσιμε.

Δεῦτε Ζακυνθίων δῆμος πιστός, πρὸς Διονυσίου θείαν λάρνακα εὐλαβῶς, ἐγγίσατε σκῆνος ἀσπαζόμενοι τοῦτο, ρῶσιν ψυχῆς τρυγῶντες ὁμοῦ καὶ σώματος.

Πρέσβευε Σπυρίδων θαυματουργέ, ὑπὲρ Ὀρθοδόξων καὶ ἐμοῦ τοῦ ἁμαρτωλοῦ. Ὅπως τῶν πταισμάτων τὴν λύτρωσιν λαβόντες, παρὰ Θεοῦ σὲ πάντας πόθῳ γεραίρομεν.

Δέχου τὰς πρεσβείας παμβασιλεῦ, τοῦ θεράποντός σου, Γερασίμου νῦν τοῦ σεπτοῦ, καὶ τὴν ποίμνην ταύτην ἀπήμονα συντήρει, ἐχθίστων πάσης βλάβης, ὅπως δοξάζῃ σε.

Δέξαι ἱκετεύω πανευλαβῶς, ἱεράρχα Διονύσιε, πόνημά μου τὸ ταπεινόν, ὡς ὁ ποιητής μου λεπτὰ τὰ δύο χήρας καὶ πρέσβευε ἀπαύστως ὑπὲρ τοῦ δούλου σου.

Δεῦτε εὐφημήσωμεν οἱ πιστοί, τούς δε τρεῖς ὁσίους τοὺς μεγάλους καὶ φωταυγεῖς, Σπυρίδωνα ἅμα σὺν τῷ Διονυσίῳ, Γεράσιμον τὸν θεῖον ὕμνοις τιμήσωμεν.

Πᾶσαι τῶν Ἀγγέλων αἱ στρατιαί, πρόδρομε Κυρίου, Ἀποστόλων ἡ δωδεκάς, οἱ ἅγιοι πάντες μετὰ τῆς Θεοτόκου, ποιήσατε πρεσβείαν εἰς τὸ σωθῆναι ἡμᾶς.

Εἶτα τὸ Τρισάγιον, Παναγία Τριάς, Πάτερ ἡμῶν κ.λ.π. καὶ τὸ

Ἀπολυτίκιον Ἦχος α'.

Τοὺς τρεῖς εὐσπλάγχνους προστάτας Κεφαλληνίας, Ζακύνθου Κερκύρας τε, τοὺς τὰς Νήσους ταύτας ἐκ παντοίων νόσων καὶ λοιμοῦ διαφυλάττοντας· τοὺς ἀεννάους ποταμοὺς τῶν θαυμάτων, τοὺς ἐκ τῶν ἁγίων αὐτῶν λειψάνων, τοῖς προστρέχουσι πιστῶς ἀναπηγάζοντας. Σπυρίδωνα τὸν Μέ-

γαν καὶ τῶν θαυματόβρυτον Διονύσιον, σὺν τῷ θείῳ Γερασίμῳ τῷ τοὺς Δαίμονας ἀποδιώκοντι καὶ πᾶσαν νόσον θεραπεύοντι· πάντες οἱ τοιούτους πλουτοῦντες προστάτας, συνελθόντες ὕμνοις τιμήσωμεν, αὐτοὶ γὰρ τῇ Τριάδι, ὑπὲρ ἡμῶν ἀεὶ πρεσβεύουσι.

Ὁ ἱερεύς. (*) Ἐλέησον ἡμᾶς ὁ Θεὸς κ.λ.π.

Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ ἐλέους, ζωῆς, εἰρήνης, ὑγείας, φωτίσεως, ἀγαπήσεως, κατευοδώσεως, διαφυλάξεως καὶ ἀφέσεως τῶν ἁμαρτιῶν τῶν δούλων τοῦ Θεοῦ. (Καὶ μνημονεύει ὧν θέλει ζώντων).

Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ διαφυλαχθῆναι τὴν ἁγίαν Μονὴν ἢ Ἐκκλησίαν ταύτην (ἢ τὸν οἶκον τοῦτον) κ.τ.λ.

Εὐθὺς διαβάζει καὶ τὴν κάτωθι εὐχὴν τῶν ἁγίων.

ΕΥΧΗ

Εἰς τοὺς τρεῖς ὁσίους Σπυρίδωνα, Διονύσιον καὶ Γεράσιμον.

Ἀλλ' ὦ θεοφόροι ὅσιοι πατέρες, Γεράσιμε, Σπυρίδων καὶ Διονύσιε, καθὼς εἰς ὅλην σας τὴν ζωὴν ἐφροντίσατε μᾶλλον ὑπὲρ τῆς ὠφελείας τῶν ἀδελφῶν σας ἢ ὑπὲρ τῆς ἰδιωφελείας σας καὶ ἰδιοτελείας, τοιουτοτρόπως καὶ τώρα ὅπου παρίστασθε εἰς τὸν θεῖον θρόνον, μεσιτεύσατε, παρακαλοῦμεν, μεσιτεύσατε πρὸς Κύριον καὶ δι' ἡμᾶς τοὺς ἁμαρτωλούς, ὅπου ἀκόμη ταξειδεύομεν τοῦτο τὸ πολυτάραχον τοῦ βίου πέλαγος· ἀκόμη εἰς τὸ ἐπικίνδυνον τοῦτο νοερὸν στάδιον ἀντιπαλαίομεν. (τριπλασιάζομεν τὴν φωνήν) Μεσιτεύσατε πρὸς Κύριον, ἵνα καταντήσωμεν εἰς λιμένα εὔδιον· ἵνα συγχωρηθοῦν οἱ ἁμαρτίαις μας, ἵνα φανῶμεν νικηταὶ τῶν ὁρατῶν τε καὶ ἀοράτων ἐχθρῶν ἡμῶν καὶ ἐπομένως λάβωμεν ἀξιοπρεπῶς τὸν τῆς νίκης στέφανον παρὰ τοῦ ἀγωνοθέτου Θεοῦ. Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ὅσιοι καὶ θεοφόροι πατέρες ἡμῶν Γεράσιμε θεῖε, Σπυρίδων μέγιστε καὶ Διονύσιε θεοφόρε ἐκλεκτοὶ τοῦ Θεοῦ, δεηθῆτε τῆς ἀγαθότητος αὐτοῦ, ὑπὲρ ἐμοῦ τοῦ ἁμαρτωλοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ, (δεῖνα) καὶ τοῦ περιεστῶτος λαοῦ. Ὡς οἱ Ἀπόστολοι περὶ τῆς Χαναναίας, οἱ ἄξιοι περὶ τοῦ ἀναξίου, οἱ τίμιοι περὶ τοῦ εὐτελοῦς καὶ ἀχρείου, ὅπως συνεισέλθῃ ἡ δέησίς μου ἐν ταῖς εὐπροσδέκτοις ἡμῶν ἱκεσίαις ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ δοθῇ μοι συγχώρησις ἐκ τῆς καταδυναστείας τοῦ διαβόλου καὶ ἐγγραφῇ τὸ ὄνομά μου ἐν βίβλῳ ζωῆς καὶ ἄξιοι γενόμενοι προσκυνῆσαι τὰς ἁγίας σας εἰκόνας καὶ τὰ θεῖα σας σκηνώματα καὶ ἀνεπαισχύντως ἐνώπιον τοῦ Θρόνου τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ, ὅτι αὐτοῦ ἐστιν ἡ Βασιλεία καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ δόξα, εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

Εἶτα ὁ ἱερεὺς λέγει. (*)

Ἐπάκουσον ἡμῶν ὁ Θεός, ὁ Σωτὴρ ἡμῶν, ἡ ἐλπὶς πάντων τῶν περάτων τῆς γῆς καὶ τῶν ἐν θαλάσσῃ μακράν, καὶ ἵλεως, ἵλεως γενοῦ ἡμῖν Δέ-

Κύριε Ἰησοῦ Χριστὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν, διὰ πρεσβειῶν τῆς Παναχράντου σου Μητρός, δυνάμει τοῦ τιμίου καὶ ζωοποιοῦ Σταυροῦ· προστασίαις τῶν τιμίων ἐπουρανίων δυνάμεων Ἀσωμάτων· ἱκεσίαις τοῦ τιμίου ἐνδόξου, προφήτου, προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου· τῶν ἁγίων ἐνδόξων καὶ πανευφήμων Ἀποστόλων· τῶν ἁγίων ἐνδόξων καὶ καλλινίκων μαρτύρων· τῶν ὁσίων καὶ θεοφόρων πατέρων ἡμῶν· τοῦ ὁσίου καὶ

(*) Ὁ μοναχὸς ἢ ὁ κοσμικὸς μνημονεύει ὅς ἐν σελ. 109.

(*) Ὁ μοναχὸς ἢ ὁ κοσμικὸς λέγει τὸ Κύριε ἐλέησον, ιβ' καὶ κάμει τὴν ἀπόλυσιν.

σποτα, ἐπὶ ταῖς ἁμαρτίαις ἡμῶν καὶ ἐλέησον ἡμᾶς· ἐλεήμων γὰρ καὶ φιλάνθρωπος Θεὸς ὑπάρχεις καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν, τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Καὶ ποιεῖ τὴν ἀπόλυσιν.

Μετ᾽ αὐτὴν δὲ καὶ ἐν ὅσῳ οἱ ἀδελφοὶ ἀσπάζονται τὴν ἁγίαν εἰκόνα, ψάλλονται τὰ παρόντα τροπάρια.

Ἦχος β΄. Ὅτε ἐκ τοῦ ξύλου.

Πάσης σκοτοδίνης τῶν παθῶν, καὶ καταφορᾶς κακοτρόπου, καὶ πονηρᾶς ἀγωγῆς, ἅπαντας λυτρώσασθε ἡμᾶς μακάριοι, θεοφόρε Γεράσιμε, θεόφρον Σπυρίδων, θεῖε Διονύσιε Χριστοῦ θεράποντες, γνώσει δὲ ἡμῶν τῶν δογμάτων, χάριν φωτισμοῦ σωτηρίου, λάμψατε αἰσίως ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν.

Ποίμνης προστατεύετε ἀεί, τῆς καταφευγούσης ἐν πίστει ὑπὸ τὴν σκέπην ἡμῶν, ὅσιοι τρισμάκαρες καὶ θεοφόροι Χριστοῦ, καὶ γὰρ αὕτη σεμνύνεται ἡμῶν τοῖς λειψάνοις, πόθῳ τὴν ἐτήσιον μνήμην τελοῦσα ὑμῶν, ὕμνοις πρὸς Θεὸν ἐκβοῶσα, ὕψιστε τοῦ κόσμου παντάναξ· σῶσόν με πρεσβείαις τῶν ὁσίων σου.

Θεοτοκίον.

Πάντας τοὺς τὴν θείαν καὶ σεπτήν, σοῦ ἀσπαζομένους εἰκόνα, Γοργοϋπήκοε, νόσων ἐλευθέρωσον ψυχῆς καὶ σώματος, ἐξ ἐθνῶν ἐπιθέσεως, λιμοῦ λοιμοῦ κόρη, ἀκρίδος χαλάζης τε καὶ πάσης μάστιγος, ἵνα ἐκ παντοίων κινδύνων, πάντοτε λυτρούμενοι πάντες, σοῦ τὸ θεῖον ὄνομα δοξάζωμεν.

Δέσποινα πρόσδεξαι, τὰς δεήσεις τῶν δούλων σου, καὶ λύτρωσαι ἡμᾶς, ἀπὸ πάσης ἀνάγκης καὶ θλίψεως.

Τὴν πᾶσαν ἐλπίδα μου, εἰς σὲ ἀνατίθημι, Μῆτερ τοῦ Θεοῦ, φύλαξόν με ὑπὸ τὴν σκέπην σου.

Ἐκ παντοίων κινδύνων τοὺς δούλους σου φύλαττε, εὐλογημένη Θεοτόκε, ἵνα σὲ δοξάζωμεν τὴν ἐλπίδα τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Ἦχος α΄.

Τῇ πρεσβείᾳ Κύριε πάντων τῶν ἁγίων καὶ τῆς Θεοτόκου, τὴν σὴν εἰρήνην δὸς ἡμῖν, καὶ ἐλέησον ἡμᾶς ὡς μόνος οἰκτίρμων.

Δι᾽ εὐχῶν.

θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Γερασίμου τοῦ ἐκ Κεφαλληνίας, Σπυρίδωνος Τριμυθοῦντος καὶ Διονυσίου τοῦ ἐκ Ζακύνθου τῶν θαυματουργῶν, ὧν καὶ τὴν λιτὴν ἐπιτελοῦμεν· τῶν ἁγίων καὶ δικαίων θεοπατόρων Ἰωακεὶμ καὶ Ἄννης καὶ πάντων σου τῶν ἁγίων, ἐλεῆσαι καὶ σῶσαι ἡμᾶς ὡς ἀγαθὸς καὶ φιλάνθρωπος καὶ ἐλεήμων Θεός.

Δι᾽ εὐχῶν τῶν ἁγίων πατέρων ἡμῶν κ.τ.λ.

ΕΚ ΤΗΣ ΠΟΛΕΩΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ

ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΑΥΓΟΥΣΤΙΝΟΥ

Κατὰ μετάφρασιν ἐκ τοῦ Λατινικοῦ διὰ πρώτην φοράν, εἰδικῶς διὰ τὴν «Ἁγιορ. Βιβλιοθήκην» ὑπὸ τοῦ Καθηγητοῦ κ. Ἰωάννου Σπαθάρη.

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 21)

Κεφάλαιον 3ον

Εἶναι ἀπαραίτητον ἡ σωματικὴ ὀδύνη νὰ συνοδεύηται ὑπὸ τοῦ σωματικοῦ θανάτου;

Ἀλλὰ διατείνονταί τινες ὅτι δὲν ὑπάρχει σῶμα τὸ ὁποῖον νὰ ὑποφέρῃ καὶ νὰ μὴ ἀποθνήσκῃ. Καὶ τοῦτο πόθεν γνωρίζομεν; Εἶναι λοιπὸν βέβαιον ὅτι οἱ δαίμονες δὲν ὑποφέρουν κατὰ τὸ σῶμα, ὅταν αὐτοὶ οἱ ἴδιοι ὁμολογοῦν τὴν σφοδρότητα τῶν βασανιστηρίων των. Ἐὰν λοιπὸν ἀπαντήσωμεν ὅτι οὐδὲν ἐπίγειον σῶμα, ἤτοι σῶμα στερεὸν καὶ ὁρατόν, ὅτι οὐδεμία σὰρξ ἐν ἑνὶ λόγῳ δύναται νὰ ὑποφέρῃ χωρὶς νὰ δύναται ν᾽ ἀποθάνῃ, τοῦτο ἀποτελεῖ συμπέρασμα, τὸ ὁποῖον οἱ ἄνθρωποι συνήγαγον ἐκ τῶν αἰσθήσεων καὶ τῆς πείρας· διότι οὐδεμία σὰρξ ὑπάρχει χωρὶς νὰ ἀποθνήσκῃ καὶ ἰδοὺ τὸ μοναδικόν των ἐπιχείρημα, θεωροῦν ὡς ἀδύνατον πᾶν ὅ, τι δὲν ἐννοοῦν διὰ τῶν αἰσθήσεων. Ἀλλὰ ἐρωτῶ, ποῦ ὑπάρχει λογικὴ εἰς τὸ νὰ θεωρῶμεν τὸν πόνον (ὀδύνην) ὡς ἀπόδειξιν θανάτου, ἐνῷ εἶναι μᾶλλον ἀπόδειξις ζωῆς;

Καὶ ἐρωτῶμεν ἐὰν πᾶν ὅ, τι ὑποφέρῃ δύναται νὰ ζήσῃ, βέβαιον εἶναι ὅτι πᾶν ὅπερ ὑποφέρει ζῇ, καὶ ὅτι ἡ ὀδύνη (ὁ πόνος) δὲν ὑπάρχει παρὰ εἰς ὅ,τι ζῇ. Εἶναι λοιπὸν ἀναγκαῖον πᾶν ὅ,τι ὑποφέρει νὰ ζῇ, δὲν εἶναι δὲ ἀνάγκη ὁ πόνος (ὀδύνη) νὰ φονεύῃ, διότι οὔτε αὐτὰ τὰ θνητὰ σώματά μας, τὰ προωρισμένα διὰ τὸν θάνατον, φονεύονται ὑπὸ οἱουδήποτε πόνου καὶ ἐὰν οἱοσδήποτε πόνος δύναται νὰ φονεύσῃ τώρα, αἴτιον τοῦ γεγονότος τούτου εἶναι ὅτι, ἐπειδὴ ἡ ψυχὴ εἶναι συνδεδεμένη μετὰ τοῦ σώματος, ὑποκύπτῃ εἰς τὴν σφοδρότητα τοῦ πόνου καὶ ἀποχωρῇ ἐξ αὐτοῦ· Διότι ἡ ἕνωσις τῶν μελῶν καὶ τῶν ζωτικῶν ὀργάνων εἶναι τόσον ἀσθενής, ὥστε νὰ μὴ δύναται ν᾽ ἀντιστῇ εἰς τὴν δύναμιν ἐκείνην, ἥτις προξενεῖ δριμύτατον πόνον κατὰ τὴν ἐπιθανάτιον ἀγωνίαν.

Τότε ὅμως τοιοῦτο θὰ εἶναι τὸ σῶμα καὶ τοιαύτη ἡ ἕνωσις τῆς ψυχῆς μετ᾽ αὐτοῦ, ὥστε οὐδεμία χρονικὴ διάρκεια θὰ δυνηθῇ νὰ λύσῃ τὸν δεσμὸν τοῦτον οὔτε πόνος νὰ τὸν διαρρήξῃ. Κατὰ συνέπειαν τώρα οὐδεμία σὰρξ ὑπάρχει ἥτις τὴν αἴσθησιν τοῦ πόνου νὰ δύναται νὰ ὑπομείνῃ καὶ νὰ μὴ δύναται ν᾽ ἀποθάνῃ· λοιπὸν δὲν θὰ εἶναι οἷα εἶναι σήμερον καθὼς καὶ ὁ θάνατος θὰ εἶναι τοιοῦτος, οἷος δὲν εἶναι σήμερον. Διότι δὲν θὰ εἶναι μηδαμινὸς ὁ θάνατος (δὲν θὰ ἐκμηδενισθῇ), ἀλλὰ θὰ εἶναι θάνατος αἰώνιος, ἐφ᾽ ὅσον οὔτε ἡ ψυχὴ θὰ δυνηθῇ νὰ ζήσῃ ἄνευ Θεοῦ, οὔτε διὰ τοῦ θανάτου ν᾽ ἀπαλλαγῇ τῶν πόνων τοῦ σώματος. Ὁ πρῶτος θάνατος τὴν ψυχὴν ἄκουσαν ἐξελαύνει ἐκ τοῦ σώματος, ὁ δεύτερος θάνατος τὴν ψυχὴν ἄκουσαν συγκρατεῖ ἐν τῷ σώματι. Καὶ ἰδοὺ τί κοινὸν ἔχουσιν ἀμφότεροι οἱ θάνατοι, τὸ νὰ ὑποφέρῃ ἡ ψυχὴ ἐκ τοῦ σώματός της, ὅ,τι δὲν θέλει.

(Ἀκολουθεῖ)

Νεκρολογία

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Ι. ΚΑΒΒΑΔΑΣ

Τὴν 21ην Ἰανουαρίου 1957 ἀφῆκε τὸν παρόντα μάταιον κόσμον, μετατεθεὶς εἰς τὰς αἰωνίους Μονάς, μία ἐκλεκτὴ φυσιογνωμία, ὁ ἀλησμόνητος Παναγιώτης Ἰωάννου Καβαδᾶς. Καταγόμενος ἐκ τῆς Ἁγιάσου τῆς νήσου Λέσβου, γεννηθεὶς τὸ 1882 καὶ ἀνατραφεὶς χριστιανικῶς ἀπὸ γονεῖς λίαν εὐσεβεῖς, ἔτυχε κλασσικῆς μορφώσεως ἐν Ἁγιάσῳ. Ὑπῆρξεν ἐκλεκτὸς Χριστιανὸς καὶ πρότυπον καλοῦ οἰκογενειάρχου, ἐργασθεὶς ὡς γραμματεὺς τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνήματος καὶ ἀριστερὸς ἱεροψάλτης ἐπὶ σειρὰν πολλῶν ἐτῶν καὶ εἰς αὐτὸν ὀφείλεται ἡ τοιχογράφησις ἀπείρων ἱερῶν εἰκόνων. Ἐταξινόμησε καὶ κατέγραψε τὰ κειμήλια ὡς καὶ ὅλα τὰ ἐκκλησιαστικὰ εἴδη. Ἀντέγραψεν ἀνεκδότους χειρογράφους Ἀκολουθίας διαφόρων ἁγίων ὡς καὶ λοιπὰς ἀκολουθίας πρὸς χρῆσιν τοῦ Ἱεροῦ Προ-

ΚΡΗΤΙΚΗ ΠΟΙΗΣΙΣ

Μακρὰν ἀπ᾿ τοῦ κόσμου τὴ βοὴ τὴ θορυβώδη πλάση
θέλω ἡ λίγη μου ζωὴ μ᾿ ἀγάπη νὰ περάσῃ.
Ὅλος τοῦ κόσμου ὁ χρυσὸς καμμιὰ δὲν ἔχει ἀξία
ἀπέναντι σὲ μιὰ ψυχὴ ποὺ ζῇ μὲ ἠρεμία.
Εἶμαι καὶ γὼ ἕνα πρόβατο ἀπ᾿ τὰ πεπλανημένα
μακρὰν ἀπὸ τὸν γνήσιον καὶ τὸν καλὸν ποιμένα.
Τὸν Κύριον πεθύμησα νὰ βρίσκωμε κοντά του
νὰ ζῶ καὶ γὼ εἰρηνικὰ μὲ τ᾿ ἄλλα πρόβατά του
Τὸν ψυχοκτόνον μας ἐχθρὸν θὰ καταπολεμήσω
μὲ τὸν γλυκὺν διδάσκαλον ἐπιθυμῶ νὰ ζήσω.
Θὰ ἔχω γιὰ ἀσπίδα μου τὴν ἐλεημοσύνη
καὶ περικεφαλαία μου τὴν ταπεινοφροσύνη.
Διὰ ν᾿ ἀνέβω νικητὴς στὸ θεῖο γολγοθᾶ του
ὅπως τὸν ἄπιστο Θωμᾶ, νὰ δῶ τὰ τραύματά του.
Καὶ τοὺς ἀχράντους πέδας του σφικτὰ νὰ ἀγκαλιάσω
τ᾿ ἀγαπημένου μαθητοῦ ἐπιθυμῶ νὰ μοιάσω.
Τὸν Ἰωάννη Κύριε ὅπου τὸν ἀγαποῦσες
κ᾿ ἐρχότανε σὰν τὸ παιδὶ γλυκὰ καὶ τὸν μιλοῦσες.
Σ᾿ αὐτὸν ὅπου παρήγγειλες ἐπάνω ἀπ᾿ τὸν σταυρόν σου
τέκνον ἰδοὺ ἡ Μήτηρ σου, γύναι ἰδοὺ ὁ Υἱός σου.
Εἶμαι φτωχὸς διαβάτης καὶ γὼ στὸ κόσμο αὐτὸ
ὅπου ἐντὸς ὀλίγου θὰ τὸν ὑστερηθῶ.
Γεννήθηκα στὴ Κρήτη στὸν ἅγιο Θωμᾶ
ἐτῶν 55 μὲ τέσσαρα παιδιά.
Ἡ ποίησις μ᾿ ἀρέσει τὴν ἀγαπῶ πολὺ
μὲ ποίημα θὰ πάρω τοῦ χάρου τὸ φιλί.

Θωμᾶς Μπενέτος
Ἅγιος Θωμᾶς Κρήτης.

σκυνήματος τῆς Ἁγιάσου. Ἦτο ἐκ τῶν ἱδρυτῶν καὶ ἡ ζῶσα ψυχὴ τῆς Φιλοπτώχου Ἀδελφότητος, ἥτις ἐπὶ τῶν ἡμερῶν του, ἀνῆλθεν εἰς τὴν πλέον μεγαλυτέραν της ἀκμήν. Ἱδρυτὴς τῆς Χριστιανικῆς Ἀδελφότητος Ἁγιάσου «ἡ Θεοτόκος ἁγία Σιών» εἰργάσθη δωρεὰν ὡς γραμματεὺς αὐτῆς, δωρίσας ἀρκετὰ βιβλία. Ἐκλεκτὸν μέλος καὶ θερμὸς προστάτης καὶ ὑποστηρικτὴς τοῦ πνευματικοῦ φάρου τῆς πόλεώς μας, Ἀναγνωστηρίου «ἡ Ἀνάπτυξις» εἰς τὸ ὁποῖον ἔχει δωρίσει πολλὰ βιβλία. Ἐχρημάτισε γραμματεὺς καὶ δεξιὸς ἱεροψάλτης τοῦ ἱεροῦ ναοῦ τῆς ἁγίας Τριάδος, ἐργασθεὶς μετὰ μεγάλου ἐνθουσιασμοῦ, πρωτοστατήσας εἰς τὸν πλουτισμὸν τοῦ ναοῦ δι' ἱερῶν εἰκόνων, ἱδρύσας πλουσιωτάτας βιβλιοθήκας, δωρίσας καὶ βιβλία. Ἐπρωτοστάτησεν εἰς τὴν ἀνέγερσιν λαμπρῶν καὶ ὡραιοτάτων ναϊδρίων. Βαθὺς γνώστης τῶν μαθηματικῶν, ἐδίδαξε δωρεὰν εἰς πολλοὺς συμπατριώτας του, πρὸς ἀμοιβὴν δὲ τοὺς προέτρεπε εἰς τακτικὸν ἐκκλησιασμόν. Κάτοχος τῆς Βυζαντινῆς μουσικῆς, ἐδίδαξε καὶ ἀνέδειξεν ἀρκετοὺς ἱεροψάλτας τελείως δωρεάν. Ἐπίσης εἰς γυναικεῖον ὅμιλον (ὁμὰς πρὸς τέλεσιν ἀγρυπνιῶν), ἐδίδαξε δωρεάν, ὅπως ψάλλουσι πρακτικῶς παρακλητικοὺς Κανόνας διαφόρων ἁγίων καὶ ἄλλους ὕμνους. Γνωστὸς εἰς τοὺς ἀναγνώστας τῆς «Ἁγιορειτικῆς Βιβλιοθήκης» ἐκ τῆς δημοσιεύσεως ποιημάτων καὶ ἐκ τῆς συλλογῆς του «Πνευματικὴ Κυψέλη» εἰργάσθη μετὰ ζήλου, πρὸς διάδοσιν τοῦ περιοδικοῦ.

Ἡ νεκρώσιμος Ἀκολουθία ἐψάλη ἐν βαθυτάτῃ κατανύξει ἐν τῷ ἱερῷ προσκυνήματι ὑφ' ὅλου τοῦ ἱερατείου τῆς πόλεώς μας, ἐν μέσῳ ἐκλεκτοῦ κόσμου καὶ ἀπεχαιρέτισα τὸν νεκρὸν δι' ὀλίγων. Ὁ θάνατός του ἀφῆκε βαθυτάτην λύπην εἰς τοὺς συγγενεῖς, οἰκείους του καὶ φίλους. Κύριος ἀναπαύσοι τὴν ψυχήν του ἐν σκηναῖς δικαίων.

Χαρίλαος Μιχ. Κορομηλᾶς

Νεκρολογία

ΕΦΡΑΙΜ ΙΕΡΟΜ. ΛΑΥΡΙΩΤΗΣ

(ἐπιμνημόσυνος προσφώνησις)

Ἀπροσδοκήτως πρὸ τεσσαράκοντα ἡμερῶν, κατώδυνοι ἐπληροφορήθημεν οἱ Πατέρες καὶ ἀδελφοὶ τῆς Λαύρας τὸν θάνατον τοῦ ἱερομονάχου Ἐφραὶμ Λαυριώτου, ὅστις ἀνεπαύθη ἐν Κυρίῳ.

Ἐν συγκινήσει λοιπόν, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, τελοῦμεν σήμερον κατ' ἐντολὴν τῆς μετανοίας μου, τὸ τεσσαρακονθήμερον μνημόσυνον τοῦ μακαρίᾳ τῇ λήξει ἀδελφοῦ ἡμῶν.

Λύπη βαθεῖα καὶ πόνος δριμὺς συνεκλόνισε τὰς ψυχὰς καὶ τὰς καρδίας τῶν ἀδελφῶν τῆς ἱερᾶς ἡμῶν Μονῆς τῆς Μεγίστης Λαύρας ἐπὶ τῷ θλιβερῷ ἀγγέλματι τοῦ ἀδοκήτου καὶ προώρου θανάτου τοῦ προσφιλοῦς συναδέλφου.

Ἡ ἀδελφότης ᾐσθάνθη καιρίως τὴν ἐκ μέσου αὐτῆς ἀποδημίαν του καὶ τὸ κενὸν δυσαναπλήρωτον, εἰς τὴν σημερινὴν μάλιστα ἐποχήν.

Ἐπενθήσαμεν τοῦτον διότι ὑπῆρξεν ὑπόδειγμα ἀφοσιώσεως καὶ ὑπακοῆς, ἀφοσιώσεως μὲν πρὸς τὴν διακονίαν εἰς ἣν ἐτάχθη ὑπὸ τῆς μετανοίας του, ὑπακοὴν δὲ πρὸς τὴν μοναστηριακήν του ἀρχήν, ἡ ὁποία ἐκτιμῶσα τὴν δραστηριότητα καὶ τὸν ζῆλον του, προήγαγε τοῦτον εἰς τὸ ὀφφίκιον τοῦ Προηγουμένου.

Διετέλεσεν ἐπὶ 14 ἔτη ὡς Οἰκονόμος τοῦ ἱεροῦ τούτου Λαυριωτικοῦ Μετοχίου (Ἁγία Τριάδα ἐν Γατζέᾳ Βόλου), εἰς τὸ ὁποῖον ὑπηρέτησε μὲ ἀξιόλογον ἐνδιαφέρον καὶ κατέβαλε πᾶσαν δυνατὴν προσπάθειαν ὑπὲρ τῆς ἐν γένει προαγωγῆς τούτου.

Ἐκ παραλλήλου ὡς ἄγρυπνος φρουρὸς

ΑΙ ΠΛΑΝΑΙ ΤΟΥ ΜΑΚΡΑΚΗ
ΥΠΟ ΤΗΣ ΑΛΗΘΕΙΑΣ ΕΛΕΓΧΟΜΕΝΑΙ

ΥΠΟ ΦΙΛΟΘΕΟΥ ΖΕΡΒΑΚΟΥ ΑΡΧΙΜ.
Καθηγουμένου τῆς ἐν Πάρῳ ἱερᾶς Κοινοβιακῆς Μονῆς
Ζωοδόχου Πηγῆς Λογγοβάρδας

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 45)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'

«Βλέπετε μή τις ὑμᾶς πλανήσῃ· πολλοὶ γὰρ ἐλεύσονται ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου λέγοντες, ἐγώ εἰμι ὁ Χριστὸς καὶ πολλοὺς πλανήσουσιν» (Ματθ. κδ' 5).

«Ἐγένοντο δὲ καὶ ψευδοπροφῆται ἐν τῷ λαῷ, ὡς καὶ ἐν ὑμῖν ἔσονται ψευδοδιδάσκαλοι, οἵτινες παρεισάξουσιν αἱρέσεις πολλάς» (Β' Πετρ. β' 1).

Εἰς τὸν πρόλογον τοῦ παρόντος βιβλιαρίου εἴπομεν, ὅτι θὰ ἀφήσωμεν νὰ ὁμιλήσῃ ἡ ἀλήθεια. Ἡ ἀλήθεια, ὡς ἀλήθεια, ὁμολογεῖ, ὅτι ὁ Μακράκης δὲν εἶχε μόνον πλάνας, εἶχε καὶ καλά. Ἐκήρυττε κατ' ἀρχὰς μετὰ πίστεως, ζήλου καὶ παρρησίας τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ. Ἐνεκωμίαζε πάσας τὰς ἀρετὰς καὶ ἐκαυτηρίαζε πᾶσαν κακίαν. Ἐπολέμησε καὶ ἠγωνίσθη εἰς τὰς ἐσχάτας πονηρὰς ἡμέρας, ὡς ἄλλος οὐδείς, κατὰ τῆς μασωνίας καὶ σιμωνίας. Ἔδωκε πνοὴν καὶ νέαν ζωὴν εἰς τὸ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἀπονεκρωθὲν θρησκευτικὸν αἴσθημα τοῦ κλήρου καὶ τοῦ λαοῦ καὶ αἱ πλεῖσται τῶν σημερινῶν θρησκευτικῶν κινήσεων ἔχουσι τὴν ἀρχὴν καὶ τὴν πηγὴν πρῶτον ἀπὸ τὸν Θεὸν καὶ δεύτερον ἀπὸ τὸν Μακράκη [1]). Ἀλλ' ὁ ἄνθρωπος

1) Ἀλλὰ ἂν καὶ ἐφαίνετο τότε τὸ θρησκευτικὸν αἴσθημα νεκρὸν καὶ τὸ ἐξύπνησε καὶ τὸ ἐζωογόνησεν ὁ Μακράκης, ἡ ἀλήθεια ὁμολογεῖ, ὅτι πολλαὶ ἁμαρτίαι καὶ κακίαι αἱ ὁποῖαι γίνονται σήμερον καὶ ἀπὸ τὸν κλῆρον καὶ ἀπὸ τὸν λαόν, ἦσαν τότε ἄγνωστοι. Τότε ὀλίγοι ἤ-

---

«οὐκ ἔδωκεν ὕπνον τοῖς ὀφθαλμοῖς· οὐδὲ τοῖς βλεφάροις του νυσταγμόν» ὑποστηρίζων μὲ πίστιν καὶ εἰλικρίνειαν τὰ μοναστηριακὰ συμφέροντα καὶ δικαιώματα.

Ἔπεσεν ὡς ὑψίκορμος κέδρος τοῦ Λιβάνου ἐπὶ τῶν ἐπάλξεων τοῦ καθήκοντος καὶ τῆς ὑπακοῆς. Τὸ θέριστρον τοῦ θανάτου ἀνήρπασε τὸν προαπελθόντα ἀδελφὸν μακρὰν ἀτυχῶς τῆς μετανοίας του, μακρὰν τῆς ἀδελφότητος μετὰ τῆς ὁποίας συνέζησεν ἐπὶ 30ετίαν ὁλόκληρον καὶ τὴν ὁποίαν ἠγάπησε καὶ παρὰ τῆς ὁποίας ἠγαπήθη.

Ἤδη παριστάμεθα πρὸ τοῦ θλιβεροῦ τούτου μνημοσύνου, ἡ ἀνάμνησις τοῦ ὁποίου μᾶς ἀνάγει εἰς τὴν μορφὴν τοῦ κοιμηθέντος ἀδελφοῦ.

Ἀδελφέ, δὲν ἔφερα ἄνθη καὶ ρόδα ἀπὸ τὴν μετάνοιάν σου, ἔφερα ὅμως τὰς εὐχὰς καὶ τὴν εὐγνωμοσύνην τῶν πατέρων καὶ ἀδελφῶν σου, ἔφερα τὴν διαβεβαίωσιν ὅτι δὲν θὰ παύσουν νὰ παρακαλοῦν εἰς τὰς καθημερινὰς καὶ ὁλονυκτίους δεήσεις των τὸν πλάστην καὶ δημιουργόν μας ὑπὲρ τῆς μακαρίας ψυχῆς σου.

Ἂς συνενώσωμεν λοιπόν, ἀδελφοί μου ἐν Χριστῷ, τὰς εὐχάς μας ὅπως ὁ Κύριος ὁ καὶ νεκρῶν καὶ ζώντων ἐξουσιάζων ὡς Θεός, ἀναπαύσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐν σκηναῖς δικαίων.

Ἐμὲ δὲ ἐνισχύσῃ εἰς τὴν προκειμένην διακονίαν διὰ νὰ φανῶ ἀντάξιος τῶν προσδοκιῶν τῆς μετανοίας μου, ἀλλὰ καὶ ἡ ἐνταῦθα παραμονή μου, ἵνα ἀποβῇ καρποφόρος καὶ ἐποικοδομητική.

Αἰωνία σου ἡ μνήμη ἀξιομακάριστε καὶ ἀείμνηστε ἀδελφὲ καὶ συλλειτουργὲ ἡμῶν.

10 - 3 - 1957
Ἱερομόναχος Σάββας
Λαυριώτης
(ὁ ἀντικαταστάτης αὐτοῦ)

ὅσον μέγας καὶ ὑψηλὸς ἐὰν εἶναι καὶ ἀνεβαίνει πρὸς τὴν τελειότητα, τόσον περισσότερον πρέπει νὰ φοβῆται, μήπως πέσῃ διότι εἶναι ἄνθρωπος μὲ πολλὰς ἀνθρωπίνους ἀτελείας, ἀσθενείας καὶ ἀδυναμίας. Καὶ καθὼς ὅταν πέσῃ τις ἀπὸ χαμηλὸν μέρος ἡ πτῶσίς του καὶ ἡ βλάβη εἶναι μικρά, ὅταν ὅμως πέσῃ ἀπὸ ὑψηλὸν μέρος, ἡ πτῶσις καὶ ἡ βλάβη εἶναι μεγάλη καὶ πολλάκις ἀκολουθεῖ συντριβὴ καὶ θάνατος. Ὁ Μακράκης κατ᾽ ἀρχὰς ἦτο μέγας, ἀνέβη εἰς ὕψος σοφίας, γνώσεως, ζήλου, πίστεως, ἀρετῶν, ἀλλ᾽ ἐπειδὴ δὲν ἐπρόσεξεν, ἔπεσεν. Ἡ δὲ πτῶσις αὐτοῦ καὶ συντριβὴ ἦτο μεγάλη.

Πρώτη πλάνη τοῦ Μακράκη ἦτο ἡ ὑπερηφανεία καὶ ἡ ἰσοθεΐα.

Εἰς τὴν ἀπολογίαν του ὁ Μακράκης λέγει τὰ ἑξῆς.

«Ἡ δὲ ἐμὴ καρδία συγκρινομένη πρὸς τὴν τοῦ Χριστοῦ, εὑρίσκεται αὐτῇ ἴση καὶ ὁμοία κατὰ πάντα τὰ αἰσθήματα τῆς ἀγάπης καὶ τοῦ μίσους!!! Καρδία δὲ ἰσόχριστος παρ᾽ ἑνὸς καθηγητοῦ Νεστορίδου κρίνεται ὡς μὴ ἀνατεθραμμένη εἰς τὸ Εὐαγγέλιον» (Ἀπολογ. Μακράκη σελ 45).

Ἐνταῦθα ἐάν τις προσέξῃ καὶ στοχασθῇ καλῶς, θὰ κατανοήσῃ, ὅτι ἡ ὑπερηφάνεια τοῦ Μακράκη ἐν συγκρίσει μὲ τὴν ὑπερηφάνειαν τοῦ Ἑωσφόρου εἶναι ἀνωτέρα. Ἐπειδὴ ὁ μὲν ἑωσφόρος ὑπερηφανευθεὶς εἶπεν: «Ἀναβήσομαι ὑπεράνω τῶν οὐρανῶν, ἔσομαι ὅμοιος τῷ Ὑψίστῳ» (Ἡσ. ιδ΄ 13 - 14). ὁ δὲ Μακράκης δὲν εἶπεν, ὅτι «ἔσομαι», ἀλλ᾽ ὅτι «εἶμαι ἴσος κατὰ πάντα μὲ τὸν Χριστόν»!!

Τίς ποτε ἐκ τῶν ἁγίων Προφητῶν, Ἀποστόλων, Πατέρων καὶ Διδασκάλων τῆς ἁγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας ἐτόλμησε τοιοῦτον τολμηρὸν λόγον εἰπεῖν;

Ὁ Πατριάρχης Ἀβραάμ, ὅστις ἠξιώθη νὰ συνομιλήσῃ μὲ τὸν Θεόν, ἔλεγεν: «Νῦν ἠρξάμην λαλῆσαι πρὸς τὸν Κύριόν μου, ἐγὼ δὲ εἰμὶ γῆ καὶ σποδός» (Γεν. ιη΄ 28). Ὡσαύτως καὶ ὁ δίκαιος Ἰὼβ ἔλεγεν «ἥγημαι δὲ ἐμαυτὸν γῆν καὶ σποδόν». Ὁ μεγαλοφωνότατος τῶν Προφητῶν ἔλεγεν: «Ὢ τάλας ἐγώ, ὅτι ἄνθρωπος ὢν καὶ ἀκάθαρτα χείλη ἔχων, ἐν μέσῳ λαοῦ ἀκαθάρτου οἰκῶ, καὶ τὸν βασιλέα Κύριον Σαββαὼθ εἶδον τοῖς ὀφθαλμοῖς μου» (Ἡσ. στ΄ 5). Ὁ Προφητάναξ Δαβίδ: «Ἐγώ εἰμι σκώληξ καὶ οὐκ ἄνθρωπος... κτηνώδης ἐγενήθην παρὰ σοί» (Ψαλμ. 21, 72). Ὁ μείζων πάντων τῶν γηγενῶν καὶ ὑπέρτατος πάντων τῶν Προφητῶν, ὁ ἁγιώτερος πάντων τῶν ἀνθρώπων κατὰ τὴν μαρτυρίαν αὐτοῦ τοῦ Θεανθρώπου Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἔλεγεν: «Ἔρχεται δὲ ὁ ἰσχυρότερός μου, οὗ οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς λῦσαι τὸν ἱμάντα τῶν ὑποδημάτων αὐτοῦ» (Λουκ. γ΄ 16, Ματθ. γ΄ 11, Μάρκ. α΄ 7). Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, τὸ σκεῦος τῆς ἐκλογῆς, τὸ στόμα τοῦ Χριστοῦ, ὁ κορυφαῖος τῶν Ἀποστόλων, ἔλεγε: «Χριστὸς ἀπέθανεν ὑπὲρ τῶν ἁμαρ-

---

σαν οἱ καταφρονηταὶ τοῦ νόμου τοῦ Θεοῦ, τῶν ἐντολῶν, τῶν ἱερῶν παραδόσεων. Νῦν σπάνιοι εἶναι καὶ ὀλίγοι οἱ φύλακες. Τότε τὰ διαζύγια, αἱ ἀλληλοαπαγωγαί, αἱ αὐτοκτονίαι, τὰ ἐγκλήματα, τὰ κακουργήματα, αἱ ἐκτρώσεις, ἡ ἀποφυγὴ τῆς τεκνογονίας, αἱ αἱμομιξίαι, τὰ παράνομα συνοικέσια, ὁ δόλος, ἡ πονηρία, αἱ χαρτοπαιξίαι, ἡ μέχρι τρέλλας ξετσυποσύνη ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν καὶ τὰ βαψίματα χειλέων, ὀνύχων καὶ λοιπὰ εἴδη κακίας, ἦσαν σπάνια καὶ ἐν μέρει ἄγνωστα· νῦν δὲ ὑπερεπλεόνασαν καὶ ὑπερεπερίσσευσαν, τόσον ὥστε διὰ τὰς πολλὰς ἁμαρτίας, αἱ ὁποῖαι γίνονται σήμερον ἀπὸ ἄνδρας καὶ γυναῖκας, λαϊκοὺς καὶ κληρικούς, μεγάλους καὶ μικρούς, ὁ Θεὸς ἔχει ἀγανακτήσει καὶ ἐὰν δὲν σταματήσουν οἱ ἄνθρωποι τὰς ἁμαρτίας, θὰ τὰς σταματήσῃ ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ, ἡ ὁποία δικαίως ἔρχεται ἐπὶ τοὺς ἁμαρτωλούς, τοὺς παραβάτας τοῦ νόμου, τοὺς υἱοὺς τῆς ἀπειθείας.

τιῶν ἡμῶν, ἐτάφη, ἐγήγερται, ὤφθη τοῖς Ἀποστόλοις πᾶσιν, ἔσχατον δὲ πάντων, ὡσπερεὶ τῷ ἐκτρώματι, ὤφθη κἀμοί· ἐγὼ γάρ εἰμι ὁ ἐλάχιστος τῶν Ἀποστόλων», καὶ ἀλλαχοῦ: «Χριστὸς Ἰησοῦς ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον ἁμαρτωλοὺς σῶσαι ὧν πρῶτός εἰμι ἐγώ» (Α´ Κορινθ. ιε´ 8-10, Α´ Τιμ. α´ 15).

Οἱ μεγάλοι τῆς Ἐκκλησίας Πατέρες εἰς τὰς πρὸ τῆς Θ. Μεταλήψεως εὐχὰς λέγουσι: ὁ Μ. Βασίλειος «δι᾿ ὃ κἀγὼ εἰ καὶ ἀνάξιός εἰμι τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς καὶ αὐτῆς τῆς προσκαίρου ζωῆς, ὅλον ἐμαυτὸν ὑποτάξας τῇ ἁμαρτίᾳ καὶ ταῖς ἡδοναῖς δουλώσας καὶ τὴν σὴν ἀχρειώσας εἰκόνα.. Δέξαι οὖν κἀμὲ φιλάνθρωπε Χριστέ, ὡς τὴν Πόρνην, ὡς τὸν Ληστήν, ὡς τὸν Τελώνην καὶ ὡς τὸν Ἄσωτον καὶ ἆρόν μου τὸ βαρὺ φορτίον τῶν ἁμαρτιῶν, ὁ τὴν ἁμαρτίαν αἴρων τοῦ κόσμου...» Ὁ θ. Χρυσόστομος λέγει: «Κύριε ὁ Θεός μου, οἶδα, ὅτι οὐκ εἰμὶ ἄξιος, οὐδὲ ἱκανός, ἵνα μου ὑπὸ τὴν στέγην εἰσέλθῃς τοῦ οἴκου τῆς ψυχῆς, διότι ὅλη ἔρημος καὶ καταπεσοῦσά ἐστι, καὶ οὐκ ἔχεις παρ᾿ ἐμοὶ τόπον ἄξιον τοῦ κλῖναι τὴν κεφαλήν... Καὶ ὡς οὐκ ἀπώσω τὴν ὁμοίαν μοι Πόρνην καὶ ἁμαρτωλόν... οὕτω σπλαγχνίσθητι καὶ ἐπ᾿ ἐμοὶ τῷ ἁμαρτωλῷ προσερχομένῳ καὶ ἁπτομένῳ σου. Καὶ ὡς οὐκ ἐβδελύξω τὸ ῥυπαρὸν ἐκείνης στόμα καὶ ἐναγὲς καταφιλοῦν σε, μηδὲ ἐμοῦ βδελύξῃ τὸ ῥυπαρώτερον ἐκείνης στόμα καὶ ἐναγέστερον, μηδὲ τὰ ἔμμυσα καὶ ἀκάθαρτά μου χείλη καὶ βέβηλα, καὶ τὴν ἀκαθαρτοτέραν μου γλῶσσαν...».

Ὡσαύτως καὶ ὁ θεῖος καὶ ἱερὸς Δαμασκηνός, Συμεὼν ὁ θεολόγος καὶ ἅπας ὁ τῶν ἁγίων Πατέρων θεῖος χορός· εἰς τὰς προσευχάς των δὲ καὶ εἰς τὰ συγγράμματά των βλέπει τις τὸ ὕψος τῆς ταπεινοφροσύνης. Ὁ ἴδιος ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, διὰ νὰ μᾶς διδάξῃ τὴν ταπεινοφροσύνην, εἶπεν εἰς τὸν ἄρχοντα, ὅστις τῷ εἶπε: «Διδάσκαλε ἀγαθέ... τί με λέγεις ἀγαθόν; οὐδεὶς ἀγαθὸς εἰμὴ εἷς, ὁ Θεός» (Λουκ. ιη´ 19).

Οἱ προαναφερθέντες Πατριάρχαι, Προφῆται, Ἀπόστολοι, Πατέρες καὶ Διδάσκαλοι τῆς Ἐκκλησίας καὶ συνελόντι εἰπεῖν πάντες οἱ ἅγιοι, ἑπόμενοι τῇ ἐντολῇ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅστις ἐνετείλατο: «ὅταν πάντα ποιήσητε, λέγετε, ὅτι ἀχρεῖοι δοῦλοί ἐσμεν» (Λουκ. ιζ´ 10), ἐνδεδυμένοι τὴν στολὴν τῆς ταπεινοφροσύνης, τὴν ὁποίαν ὁ σοφὸς Πατὴρ Ἰσαὰκ ὁ Σύρος ὀνομάζει στολὴν θεότητος· ἐπειδὴ δὲ ὁ Βασιλεὺς τῶν οὐρανῶν, ὁ ἀναμάρτητος Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός ἐλθὼν ἐπὶ τῆς γῆς διὰ τὴν ἡμῶν σωτηρίαν, ταύτην ἐνεδύσατο, ἔλεγον ἑαυτοὺς γῆν, σποδόν, σκώληκας, ἀκαθάρτους, ἐκτρώματα φύσεως, ἁμαρτωλούς, ἀναξίους, ἀχρείους, βδελυροὺς κ.λ.π. Ὁ Μακράκης ἐνδεδυμένος τὴν στολὴν τῆς ἑωσφορικῆς ὑπερηφανείας δὲν συνεστάλη, δὲν ἐφοβήθη, δὲν ἐνετράπη νὰ ὀνομάζῃ ἑαυτὸν ἰσόχριστον, δηλαδὴ ἀνώτερον τῶν Προφητῶν, τῶν Ἀποστόλων, τῶν ἁγίων Πάντων καὶ αὐτοῦ τοῦ ἁγιωτέρου πάντων τῶν ἀνθρώπων, Τιμίου Προδρόμου καὶ βαπτιστοῦ Ἰωάννου, ὅστις δὲν ἐτόλμησε νὰ εἴπῃ, ὅτι εἶναι ἰσόχριστος.

Ἀλλ᾿ ἴσως εἴπῃ τις, ἀφ᾿ οὗ ὁ Θεὸς εἶπε διὰ τοῦ Προφητάνακτος Δαβὶδ νὰ γίνωμεν θεοί, δὲν εἶναι ἁμαρτία τὸ νὰ εἴπῃ τις ὅτι εἶναι Θεός.

Τοῦτο ἀληθῶς εἶναι τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ ἐπιθυμία νὰ γίνωμεν πάντες θεοὶ οὐχὶ κατ᾿ οὐσίαν καὶ φύσιν, ἐπεὶ τοῦτο ἀδύνατον ἐστί, ἀλλὰ κατὰ χάριν. Ἀλλὰ ἀκολούθως λέγει ὁ Θεός: Ἐγὼ θέλω νὰ γίνετε θεοί, ἀλλ᾿ ὑμεῖς ὡς ἄνθρωποι ἁμαρτωλοὶ ἀποθνήσκετε καὶ ὡς ὁ ἄρχων

τοῦ σκότους πίπτετε εἰς τὴν ἑωσφορικὴν ὑπερηφάνειαν καὶ εἰς τὴν αἰώνιον κόλασιν. Ἀλλὰ καὶ Θεοὶ ἐὰν γίνωμεν, δὲν εἶπε νὰ λέγωμεν, ὅτι εἴμεθα ἴσοι μὲ τὸν Θεόν, ὅτι ἡ καρδία καὶ τὰ αἰσθήματά μας συγκρινόμενα μὲ τὰ τοῦ Χριστοῦ εἶναι ἴδια, ἴσα καὶ ὅμοια κατὰ πάντα, καὶ ὅτι εἴμεθα ἰσόχριστοι, ἀλλὰ νὰ λέγωμεν, ὅτι ἀχρεῖοι δοῦλοί ἐσμεν. Οἱ ἀνωτέρω ἅγ. Προφῆται, Ἀπόστολοι καὶ Πάντες οἱ ἅγιοι εἴδετε τί ἐφρόνουν, τί ἔλεγον διὰ τὸν ἑαυτόν τους;

Φέρε ἴδωμεν καὶ γνῶμεν ἐκ τῶν ἔργων καὶ λόγων, ἐκ τῶν πραγμάτων καὶ τῆς ἀληθείας, ἐὰν τὰ αἰσθήματα τῆς ἀγάπης τοῦ Μακράκη, συγκρινόμενα μὲ τὰ αἰσθήματα τοῦ Χριστοῦ εἶναι ἴσα καὶ ὅμοια κατὰ πάντα, ἐὰν εἶναι ἰσόχριστος.

Ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς παρήγγειλε νὰ ἀγαπῶμεν τὸν πλησίον μας ὡς τὸν ἑαυτόν μας, ἀκόμη νὰ ἀγαπῶμεν καὶ τοὺς ἐχθρούς μας, ἀπέδειξε δὲ τοῦτο καὶ ἐμπράκτως εἰς τὸν καιρὸν τῆς σταυρώσεως. Κρεμάμενος ἐν τῷ Σταυρῷ ηὔχετο ὑπὲρ τῶν σταυρωτῶν του λέγων: «Πάτερ ἄφες αὐτοῖς, οὐ γὰρ οἴδασι τί ποιοῦσι» (Λουκ. κγ´ 34). Ὁ Μακράκης εἶχεν ἀδελφὸν πρεσβύτερόν του τῇ ἡλικίᾳ, Ἀρχιμανδρίτην, ἡσυχάζοντα ἐν Σίφνῳ, Ἰωακεὶμ ὀνόματι, ὅστις, ὅτε εὑρίσκετο εἰς Κωνσταντινούπολιν, συνέστησε τὸν νεώτερον ἀδελφόν, Ἀπόστολον, εἴς τινα πλουσίαν καὶ εὐγενεστάτην Κυρίαν καταγομένην ἐκ Σίφνου καὶ διαμένουσαν τότε ἐν Κων)πόλει, ἥτις ἀνέλαβε δι᾿ ἐξόδων της καὶ ἐσπούδασε τὸν Ἀπόστολον Μακράκην, ὅστις ἀφ᾿ οὗ ἐτελείωσε τὰς σπουδάς του ἐν τῇ Μεγάλῃ τοῦ Γένους Σχολῇ, μετέβη εἰς Παρισσίους καὶ παρέμεινε δύο ἔτη καὶ ἀπὸ τὸ 1866 ἐγκατεστάθη εἰς Ἀθήνας κηρύττων τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, ἐκδίδων τὴν ἐφημερίδα «ὁ Λόγος» καὶ συγγράφων διάφορα ἠθικοθρησκευτικὰ βιβλία, ἀλλ᾿ ἐπειδὴ ἐφαντάσθη εἰς ἑαυτὸν ἰσοθεΐαν καὶ ὅτι εἶναι ἑρμηνευτὴς εἴπερ τις καὶ ἄλλος καὶ ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ ἀπὸ τοῦ Θεοῦ ἀπεσταλμένος καὶ ἐνδεδειγμένος νὰ σώσῃ τὸ ἔθνος καὶ τὸν κόσμον, καὶ ὅτι διὰ νὰ ἐπετύγχανε τοῦτο ἔπρεπε νὰ ἀναμιχθῇ εἰς τὴν πολιτικήν, νὰ γίνῃ πρῶτον βουλευτής, εἶτα Ὑπουργός, Πρωθυπουργὸς καὶ κατόπιν ὡς προεφήτευεν ὁ ἴδιος θὰ ἀνηγορεύετο Αὐτοκράτωρ Κων)πόλεως, θὰ ἐθανάτωνε τὰ δύο θηρία, τὸν Μωάμεθ καὶ τὸν Πάππα καὶ θὰ ἐκήρυττε τὴν χριστοκρατίαν. Μόλις τὸ ἐφαντάσθη ἀπεδύθη εὐθὺς εἰς τὸν ἀγῶνα τῆς πολιτικῆς. Μετέβη εἰς Σίφνον καὶ ἐζήτησε ἀπὸ τὸν ἀδελφόν του Ἰωακεὶμ ἐνίσχυσιν ὑλικήν. Ἐπειδὴ δὲ ἐκεῖνος ἀπεποιήθη, διότι ἐσκέφθη ὡς συνετὸς καὶ φρόνιμος, ὅτι τὰ ὀλίγα χρήματα καὶ τὴν ὀλίγην περιουσίαν ποὺ εἶχε, τῷ ἐχρειάζοντο διὰ τὸ γῆρας καὶ τὰς ἀσθενείας του, ὁ Ἀπόστολος Μακράκης ἐθύμωσε, διότι δὲν τῷ ἔδωκε τὰ χρήματα, τὸν ἤλεγξε, δὲν τὸν ἐσεβάσθη ὡς πρεσβύτερόν του καὶ δὴ ὡς κληρικόν. Τὸν ἠπείλησε δὲ ὅτι θὰ τὸν καθήρει· τὸν κατήγγειλε δὲ καὶ ψευδῶς, ὅτι συνέζη παρανόμως μετὰ τῆς ἀνωτέρω γυναικὸς τῆς προστάτιδος καὶ εὐεργέτιδός του. Κληθεὶς ὁ ἀδελφός του εἰς ἀπολογίαν, «δὲν θὰ ἀπολογηθῶ—εἶπεν εἰς τὸ δικαστήριον—ἐὰν πρῶτον ἰατρὸς δὲν ἐξετάσῃ τὸν ἀδελφόν μου, ἐὰν ἔχῃ σῶας τὰς φρένας του», καὶ οὕτως ἠθῳώθη.

(Ἀκολουθεῖ)

ΑΝΑΛΕΚΤΑ

—Ὁ ἀλκοολισμὸς ἐστὶν ὁ μέγας ἐχθρὸς τῆς μακροβιότητος, καθότι αἱ πλειότεραι ἀσθένειαι προέρχονται ἢ ἐπιδεινοῦνται ἐκ τῆς καταχρήσεως τῶν οἰνοπνευμάτων.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΣΠΑΘΑΡΗ - ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ

ΟΙ ΤΑΚΤΙΚΟΙ ΕΛΙΓΜΟΙ ΤΟΥ ΟΦΕΩΣ ΤΟΥ ΑΡΧΑΙΟΥ ΤΟΥ ΠΛΑΝΩΝΤΟΣ ΤΗΝ ΟΙΚΟΥΜΕΝΗΝ

(Μελέτη εἰδικὴ διὰ τὴν «Ἁγιορειτικὴν Βιβλιοθήκην»)

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελίδος 27)

Ἡ συναγωγὴ τοῦ σατανᾶ

Ἐγένετο λόγος προηγουμένως ὅτι ἡ αἴγλη τοῦ στίλβοντος χρυσίου εἶναι ἐκείνη, ἥτις μαγνητίζουσα πολλούς, τοὺς σύρει κατὰ χιλιάδας δεσμίους ὄπισθεν τοῦ θηρίου τῆς Ἀποκαλύψεως, ὡς προσηλύτους τῆς γεέννης, ἐθελουσίως παραδιδόντας τὴν ψυχὴν αὐτῶν. Ἐκ τούτων δὲ προέρχονται οἱ κατὰ μυριάδας προσελκυόμενοι δῆθεν χριστιανοὶ ὑπὸ τύπον συμβούλου ἢ καὶ ἐνθέρμου ὀπαδοῦ, ἀρκεῖ ν᾿ ἀπολαύωσι τῆς εὐνοίας τῶν σιωνιστῶν, οἵτινες ἐκ τοῦ ἀφανοῦς διευθύνουν ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ κοσμοκράτορος τοῦ σκότους τοῦ αἰῶνος τούτου τὰ πάντα, πλὴν τοῦ ἀγρυπνοῦντος μικροῦ ποιμνίου, τοῦ ὁποίου φῶς καὶ ἀλήθεια εἶναι ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός. Εἰς πίστωσιν τῶν ἀνωτέρω ἀρκεῖ ν᾿ ἀναφέρωμεν τὸ γεγονὸς ὅτι πρὸ τοῦ πρώτου παγκοσμίου πολέμου εἰς συνέδριον σιωνιστῶν συγκληθὲν εἰς Λονδῖνον, ὅπου διὰ μακροῦ ἐξητάζετο τὸ ζήτημα τῆς πολιτικῆς ἀποκαταστάσεως τῶν Ἑβραίων εἰς Παλαιστίνην, κληθεὶς ὁ τότε διαπρεπὴς πολιτικὸς ἡγέτης, ἐξάπαντος τραφεὶς εἰς τοὺς κόλπους τῆς μασωνίας, ὁ Μπάλφουρ, συνεβούλευσε τοὺς σιωνιστὰς ν᾿ ἀποδεχθοῦν νὰ σχηματίσουν ἐθνικὴν ἑστίαν εἴς τινα κτῆσιν τῆς Μ. Βρεττανίας ἐν Ἀφρικῇ, διότι ἦτο ἀδιανόητον νὰ ἐμπλακῇ εἰς πόλεμον ἡ πατρίς του πρὸς τὴν εἰσέτι αἱμάζουσαν τουρκικὴν Αὐτοκρατορίαν. Ὅτε δὲ οἱ Ἑβραῖοι σιωνισταὶ μιᾷ φωνῇ ἀπέρριψαν τὸ σχέδιον τοῦτο τοῦ Μπάλφουρ, μετὰ λύπης οὗτος συνεβούλευσε ν᾿ ἁρπάσουν ἀπὸ τὰ μαλλιά, κατὰ τὸ δὴ λεγόμενον, τὴν εὐκαιρίαν καὶ νὰ σκορπίσουν ἄφθονον χρῆμα, δημιουργοῦντες πυκνὰς τάξεις πιστῶν καὶ ἐνθέρμων ὀπαδῶν των διὰ τοῦ ἀναφανέντος τότε χιλιασμοῦ ἐν ταῖς Ἡνωμέναις Πολιτείαις τῆς Ἀμερικῆς, τοῦθ᾿ ὅπερ ἐσήμαινεν ὅτι οὕτω διὰ τῆς λατρείας τοῦ χρυσοῦ μόσχου θὰ προσελάμβανεν ὁ Σιωνισμὸς τὴν μορφὴν πνευματικῆς κοσμοθεωρίας. Ὅτι δὲ ἡ ἀφειδὴς σπατάλη τοῦ χρήματος, ἡ ἐμφαινομένη ἐκ τῆς ἀνωτέρω ἀναγραφείσης τοῦ Θεοῦ ἀποφάνσεως πρὸς ὑλικὴν εὐημερίαν μὲν ἐχρησιμοποιήθη κατὰ τὴν βασιλείαν τοῦ μωσαϊκοῦ νόμου, ἐπὶ κακῷ δὲ καὶ πρὸς σκανδαλισμὸν τῆς χριστιανικῆς συνειδήσεως μετὰ τὴν Ἀνάστασιν τοῦ Κυρίου καὶ πρὸς καταπολέμησιν τῆς χριστιανικῆς πίστεως, καταφαίνεται καὶ ἐκ τοῦ παρατηρηθέντος γεγονότος κατὰ τὸν τελευταῖον παγκόσμιον πόλεμον· ἐπειδὴ δηλ. ἐστείρευσεν ἡ πηγὴ τῶν ἐξ Ἀμερικῆς δολλαρίων, ὁπόθεν κυρίως ἐχρηματοδοτοῦντο αἱ παντοειδεῖς αἱρέσεις καὶ μάλιστα ὁ χιλιασμός, ἐξέλιπε τελείως καὶ ἡ δρᾶσις αὐτῶν, περιελθόντων τότε εἰς τελείαν ἀφάνειαν.

Ἐπανερχόμενοι εἰς τὸν αἱρεσιάρχην καὶ ἀνακαινιστὴν τοῦ χιλιασμοῦ κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους, πρέπει ἐνταῦθα νὰ σημειώσωμεν καὶ τὰ κυριώτερα τῶν βιβλίων του, τὰ ὁποῖα ἐνέσπειραν

τὴν ἑτεροδοξίαν ταύτην εἰς τὸ γεώργιον τοῦ Κυρίου, μὲ συνεχιστὴν αὐτῆς καὶ ἀντάξιον κήρυκα τῆς σατανικῆς ὄντως ταύτης αἱρέσεως τὸν Ρώδερφορδ, ἀπὸ τοῦ 1916, ὁπότε ἀπέθανεν ὁ ἀρχηγός της Ρῶσελ.

Τὰ κυριώτερα συγγράμματά του εἰς τὰ ὁποῖα διακηρύττεται τὸ ἄγγελμα τοῦ θείου σχεδίου τῶν αἰώνων καὶ ἰδιαιτέρως ἡ ἀλήθεια τῆς παρουσίας τοῦ Κυρίου, εἶναι αἱ Γραφικαὶ μελέται, εἰς τὰς ὁποίας διαγράφεται ἐν λεπτομερείᾳ ἡ ἐξήγησις τοῦ θείου σχεδίου εἰς 7 τόμους καθὼς καὶ τὸ τετελεσμένον μυστήριον τὸ ὁποῖον πραγματεύεται σαφέστερον περὶ τοῦ θείου σχεδίου. Ἐπηκολούθησε τὸ φωτόδραμα τῆς δημιουργίας, εἰς τὴν ὁποίαν διὰ φωτεινῶν εἰκόνων, ζωηρῶς ἀναπαρίσταται τὸ θεῖον σχέδιον ἀπὸ τῆς δημιουργίας τοῦ κόσμου μέχρι τῆς ἀποκαταστάσεως τῶν πάντων. Εἰς ταῦτα προσετέθησαν καὶ ἄλλα, ὡς «ἡ κιθάρα τοῦ Θεοῦ», «ὁ χρυσοῦς αἰών», «ποῦ εἶναι οἱ νεκροί» πάντα ἐπεξηγοῦντα τὸ σχέδιον τοῦ Θεοῦ, ἀρνούμενα τὴν θεότητα τοῦ Κυρίου ἡμῶν, τὸ ἅγιον Πνεῦμα, μὴ παραδεχόμενα ἀνάστασιν νεκρῶν καὶ κόλασιν, ἀπορρίπτοντα τὰ ἱερὰ σύμβολα τῆς Ἐκκλησίας, τὰς ἁγίας εἰκόνας καὶ ἑρμηνεύοντα τὰς θεοσδότους ἀληθείας τοῦ χριστιανισμοῦ διὰ τῆς παλαιᾶς Διαθήκης, τὴν ὁποίαν διαστρέφουν κατὰ τὸ δοκοῦν, ἵνα τὴν προσαρμόσουν πρὸς τὰς βλασφήμους θεωρίας των καὶ τοῦτο ἵνα δικαιολογήσουν τὴν ἐκ τοῦ Ἰουδαϊσμοῦ προέλευσίν των· τὰς ἀληθείας δὲ τοῦ χριστιανισμοῦ τὰς ἀναφέρουν ὁσάκις πρόκειται νὰ τὰς νοθεύσουν, νὰ τὰς βεβηλώσουν καὶ νὰ τὰς ἐκχυδαΐσουν. Ἀπὸ τοῦ 1931 εἰς κάποιαν συνέλευσίν των, ἐν Ὀχάϊο τῆς Ἀμερικῆς συγκληθεῖσαν, ἀπέπτυσαν πάντα χαλινὸν αἰδοῦς καὶ μετὰ τὴν διάψευψιν ἐπανειλημμένως τῶν προβλέψεών των περὶ τῆς Δευτέρας Παρουσίας, ἠναγκάσθησαν νὰ προσλάβουν τὴν ὀνομασίαν τῶν μαρτύρων τοῦ Ἰεχωβᾶ, διὰ νὰ δηλώσουν ὅτι πλέον οὐδεὶς δεσμὸς τοὺς συνδέει μὲ τὴν χριστιανικὴν ἀλήθειαν, ἂν καὶ ἐξακολουθοῦν ἀκόμη νὰ μεταχειρίζωνται ὡς προσωπεῖον τὸ Εὐαγγέλιον, τοῦ ὁποίου τὴν διδασκαλίαν διαστρέφουν συμφώνως πρὸς τὰς ὑποδείξεις τοῦ διδασκάλου των σατανᾶ, οὐχὶ διότι δὲν κατανοοῦν τὰς αὐταποδείκτους ἄλλωστε ἀληθείας τοῦ Χριστιανισμοῦ, ἀλλὰ παρερμηνεύουν τὰ διδάγματα αὐτοῦ διὰ σκοπίμου ἀποσπάσεως τῶν στίχων τῶν εὐαγγελικῶν κειμένων, καὶ ἄνευ οὐδεμιᾶς συσχετίσεως αὐτῶν πρὸς τὰ ἑπόμενα καὶ πρὸς ἄλληλα. Ἐννοεῖται ὅτι αἱ ἀλληλοσυγκρουόμεναι αὐταὶ βλασφημίαι μὴ στηριζόμεναι ἐπὶ τῶν εὐαγγελικῶν κειμένων, ἀλλὰ ἐπιπολαίως ἐξηγμέναι ἐξ αὐτῶν, οὕτως ὥστε νὰ δικαιολογοῦν τὰς βλασφήμους κακοδοξίας των οὐχὶ μόνον δὲν εὐσταθοῦν ὑπὸ τὸ ἐκτυφλωτικὸν φῶς τῆς χριστιανικῆς ἀληθείας, ἀλλὰ καταπίπτουν ἀφ᾽ ἑαυτῶν καὶ ἀποκαλύπτονται οἱ διδάσκοντες τὰς πλάνας ταύτας ὡς μίσθαρνα ὄργανα ἑβραϊκῶν προπαγανδῶν πρὸς παγίδευσιν ἀμαθῶν καὶ συμφεροντολόγων θυμάτων, τὰ ὁποῖα συνδυάζοντα τὸ τερπνὸν μετὰ τοῦ ὠφελίμου, ἐθελοτυφλοῦν συρόμενοι ὄπισθεν τῶν ἐκβρασμάτων τούτων τοῦ ᾅδου· καὶ ὅμως πολλάκις ἐπεσημάνθησαν καὶ οἱ ἀνίεροι σκοποὶ καὶ αἱ ἰδιοτελεῖς προθέσεις των, ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ καὶ τοῦ χριστιανικοῦ τύπου.

(Ἀκολουθεῖ)

**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΠΑΛΑΙΟΗΜΕΡΟΛΟΓΙΤΩΝ
ΝΟΜΟΥ ΛΑΡΙΣΗΣ**

Ἐν Λαρίσῃ τῇ 5ῃ Φεβρουαρίου 1957

ΑΝΟΙΚΤΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΠΡΟΣ
Τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. κ. Δωρόθεον
ΑΘΗΝΑΣ

Μακαριώτατε,

Χάριτι καὶ εὐλογίᾳ Κυρίου ἀπὸ ἔτους παρεδόθη εἰς χεῖρας Ὑμῶν ἡ Ὀρθόδοξος τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ποιμαίνειν αὐτὴν ἐν ὁσιότητι καὶ δικαιοσύνῃ.

Οἴδαμεν —καὶ ἡ Μακαριότης Ὑμῶν οὐκ ἀγνοεῖ— ὅτι κρίμασιν οἷς οἶδε Κύριος, Ποιμένες πολλοὶ διέφθειραν τὸν ἀμπελῶνα τοῦ Χριστοῦ καὶ ξέναις διδαχαῖς καὶ κενοφωνίαις ἑπόμενοι, οὐ μόνον ἐσκόρπισαν τὰ πρόβατα, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ μισθωτοὶ ὄντες κατεδίωξαν αὐτά, ὡς ἄλλοι Ἀρειανοὶ καὶ Εἰκονομάχοι.

Ἀπὸ τοῦ αἰῶνος οὐκ ἠκούσθη ποτὲ πόλεμος Ὀρθοδόξων κατ' Ὀρθοδόξων, εἰ μὴ μόνον αἱρετικῶν κατ' Ὀρθοδόξων. Καὶ τοῦτο τὸ κατόρθωμα τοῦ ἀντιχρίστου ἐστίν.

Ἐδόθη εἰς χεῖρας Ὑμῶν ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος κλυδωνιζομένη ἀπὸ τῆς 10ης Μαρτίου 1924 ἐν τῷ πελάγει αἱρέσεων καὶ κενοφωνιῶν. Ὅσα ἐγένοντο τοῖς ἀδελφοῖς (ἐξορίαι, φυλακίσεις, ῥαβδισμοί, ἀποσχηματισμοὶ κ.λ.π.) ἐπὶ ποιμαντορίας τοῦ εἰς Κύριον ἐκδημήσαντος Ἀρχιεπισκόπου Σπυρίδωνος, αἰσχρόν ἐστι καὶ λέγειν καὶ πάντα ταῦτα εἰς καύχησιν τοῦ σατανᾶ καὶ τῶν ὀργάνων αὐτοῦ αἱρετικῶν καὶ λύπην τοῦ ἀρχιποίμενος Χριστοῦ τοῦ ὑπὲρ τῶν προβάτων σφαγιασθέντος, ὃς οὐδένα ἐδίδαξε τὸν μὴ πειθόμενον Αὐτῷ. Ὥστε τὸ διώκειν καὶ δάκνειν τοὺς Ὀρθοδόξους δῆλον, ὅτι ἐκ τοῦ πονηροῦ ἐστιν.

Ὑμεῖς, Μακαριώτατε, τὸν βίον Ὑμῶν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἠναλώσατε καὶ πρὸς τὸν καιρὸν τῆς ἀναλύσεως ἐγγίζοντες, πεφωτισμένοι ἐστὲ καὶ κάλλιον παντὸς ἄλλου γινώσκετε, ὅπως τὴν εἰρήνην τῇ σπαρασσομένῃ Ἐκκλησίᾳ παράσχητε. Ὅθεν τῷ πειρᾶσθαι εἰς τὸ ὑποδεῖξαι Ὑμῖν τρόπους εἰρηνεύσεως τοῦ εἰς χεῖρας Ὑμῶν ἐμπιστευθέντος λογικοῦ ποιμνίου τοῦ Χριστοῦ, ἀπρεπὲς καὶ ἀνόσιόν ἐστι.

Γινώσκετε, ὅτι διὰ τὰς παραδόσεις καὶ τὴν ἀκριβῆ τῶν κανόνων τήρησιν διωκόμεθα, καὶ οὐδέποτε ἐπαυσάμεθα δεόμενοι ὑπὲρ τῆς εἰρηνεύσεως καὶ ὁμονοίας τῆς Ἐκκλησίας. Ἐὰν ἀπὸ τοῦ σχήματος τοῦ 1924 καὶ ἐντεῦθεν ὑπερβασίαι τινὲς καὶ πράξεις μὴ σύμφωνοι πρὸς τὰς τοῦ Κυρίου ἐντολὰς ἐν τῇ παρατάξει ἡμῶν ἐσημειώθησαν, ἡ ἁμαρτία πάλιν εἰς τοὺς καταλείψαντας ἡμᾶς μένει, διότι ἡ Πολιτεία στερήσασα τοὺς ποιμαίνοντας ἡμᾶς τῆς πολιτικῆς ἐξουσίας, ἔδωκε καιρόν, ὅπως ἄνθρωποι φίλαυτοι, φιλάργυροι, φιλήδονοι, ἀσύδοτοι κ.λ.π. τὴν εὐλάβειαν καὶ προσήλωσιν τῶν προβάτων πρὸς τοὺς πατρῴους νόμους ἐκμεταλλευόμενοι καὶ ὡς μέσον πορισμοῦ ἡγούμενοι, εἰσπηδήσωσιν εἰς τὸ διὰ τὴν Ὀρθοδοξίαν ἀγωνιζόμενον ποίμνιον καὶ ἐγκοπὴν δώσωσι τῷ Εὐαγγελίῳ τοῦ Χριστοῦ. Καὶ ταῦτα πάντα πάλιν διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν ἐπέτρεψεν ὁ Χριστός.

Διὰ τοῦτο Ὑμεῖς Μακαριώτατε, τὴν

Η ΖΗΤΟΥΜΕΝΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

Ὑπὸ αἰδ. Ζάνου Γουγουτᾶ

Ὅσοι ψυχοπνευματικὰ στέκονται δυνάμει ἢ θέσει, ἔστω καὶ ἕνα σκαλοπάτι πιὸ ψηλὰ ἀπὸ τὸν «πολὺ Λαόν» ποὺ μοχθεῖ διὰ τὸ ψωμὶ τῆς οἰκογενείας του καὶ δὲν τοῦ εἶναι δυνατὸν νὰ ξεφύγῃ πέρα ἀπὸ τὸν βιολογικὸν ἄνθρωπον, πρέπει νὰ χαράξουν ἕναν ἀπὸ τοὺς φωτεινοὺς σκοποὺς τῆς ζωῆς των, εἰς τὸ νὰ διδάξουν τὸν λαόν μας νὰ ἐνδοσκοπῇ τὸν ἑαυτόν του καὶ νὰ τὸν κρίνῃ μὲ χριστιανικὰ κριτήρια.

Ἡ συνείδησις τῆς εὐθύνης μας διὰ τὴν πνευματικὴν ἀνάπτυξιν καὶ ἐσωτερικήν του ἐξημέρωσιν τοῦ λαοῦ μας, ἂν δὲν γίνῃ καμπάνα, ἡ ὁποία θὰ μᾶς καλῇ μέσα εἰς τὸν ναὸν τῆς ἀνυποκρίτου προσπαθείας μας ὑπὲρ τοῦ ποιμνίου μας, ἡ ὅλη θρησκευτικότης θὰ ξεπέσῃ μέσα εἰς μίαν τυπολατρείαν, ἡ ὁποία θὰ μαρτυρῇ τὴν ἀπουσίαν τοῦ Χριστοῦ μέσα ἀπὸ τὴν καρδίαν μας, καὶ τὸ ἀγεφύρωτον χάσμα τῆς ψυχῆς μας ποὺ θέλει νὰ περάσῃ ἀπὸ τὸ δέος πρὸς τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ. Ὁ λαός μας ἀξίζει ἀγάπης καὶ θερμῆς μερίμνης πρὸς καλυτέρευσιν τῆς ψυχοπνευματικῆς του ζωῆς.

Τὸ ἀγεώργητον τῆς ψυχῆς του τὸν σπρώχνει εἰς τὰς κατωτέρας ἀπολαύσεις τῶν ἐνστίκτων, ἀφοῦ δὲν τὸν ἐκάμαμεν ἄξιον διὰ τὸ ὡραῖον καὶ ἅγιον ποὺ κατοικεῖ μέσα μας. «Ἡ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἐντὸς ὑμῶν ἐστι» (Λουκᾶ ιζ' 26).

Καὶ ὅμως αὐτὴ εἶναι ἡ ζητουμένη ἀλήθεια, τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ εὕρωμεν ψάχνοντας τὰ δωμάτια τῆς ψυχῆς μας κρατοῦντες στὸ χέρι τὸ φῶς τῆς ἁγίας Γραφῆς.

Λαὸς ὅμως ποὺ δὲν γνωρίζει ἐπαρκῶς

ποθητὴν ἡμῖν εἰρήνην ἅμα—ὡς πιστεύομεν—ἐπιτύχητε, χάριτι καὶ εὐλογίᾳ Κυρίου, εἶτα τὸ φραγγέλιον ἀναλαβόντες ἀποκαθάρατε τὴν Ἐκκλησίαν ἀπὸ παντὸς σαπροῦ, μὴ καρπὸν ποιοῦντος καὶ τὸ πλήρωμα σκανδαλίζοντος. Καὶ ἔσται τὸ ὄνομά Σου εὐλογημένον καὶ εἰς μνημόσυνον αἰώνιον, μετὰ Μάρκου τοῦ Εὐγενικοῦ καὶ τὴν Ὀρθόδοξον πίστιν στηρίξαντος κατὰ τῶν αἱρέσεων τῆς παπικῆς Ἐκλησίας. Ἐὰν δὲ μὴ ἀκούσωσιν Ὑμῶν καὶ μὴ δέξωνται Ὑμᾶς, καταγγείλατε τῷ λαῷ καὶ ἐκτινάξαντες τὸν κονιορτὸν τῶν ὑποδημάτων Ὑμῶν ἀπέλθετε, ἐκβοῶντες τὸ τοῦ Πατριάρχου· «Λαὸν ἀπειθῆ καὶ κλῆρον ἀνυπότακτον ἀποτάσσομαι καὶ τῷ Χριστῷ συντάσσομαι».

Εἰ δὲ καὶ τῶν δικαιωμάτων Ὑμῶν καὶ πάσης παροχῆς ὑλικῆς καὶ κοσμικῆς ἑκουσίως ἀπεξενώθητε, θεραπευτήρια κληρικῶν καὶ ἄλλα φιλανθρωπικὰ ἱδρύματα ἐγείροντες, ὅμως εἰ μὴ τὴν εἰρήνην ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἐπαναφέρητε, οὐδὲν τὸ θαυμαστὸν ἐποιήσατε, διότι οὐδεὶς ἐπαινέσῃ Ἀρχιποίμενα ἀσχάλλοντα ἐπὶ ἀλληλοσπαρασσομένων προβάτων καί, τὸ χεῖρον πάντων, ὑπὸ Ποιμένων τοῦτο γιγνόμενον.

Εὐχόμενοι τῷ Θεῷ φωτισμόν, μακροημέρευσιν καὶ ὑγείαν Ὑμῖν ἐπ' ἀγαθῷ τῆς Ὀρθοδόξου Ἀνατολικῆς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας.

Διατελοῦμεν οἱ ἀνάξιοι δοῦλοι Σου.

Διὰ τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Παραρτήματος Παλαιοημερολογιτῶν Νομοῦ Λαρίσης

Ὁ Πρόεδρος **Ὁ Γεν. Γραμματεὺς**
Ἀπ. Θεοδωρούλης Εὐθ. Τριανταφύλλου
Ἀξ)κὸς Χωρ)κῆς ἑ.ά.

τὸν Χριστὸν καὶ μὲ τὴν Ἐκκλησίαν του συνήθως συνδέεται μὲ ἐθιμοτυπικὲς σχέσεις, χωρὶς πνευματικὴν ἐπαφήν, εἶναι δυνατὸν ἡ πεινασμένη του ψυχὴ νὰ εὕρῃ τὴν ζητουμένην ἀλήθειαν;

Βέβαια ὄχι! καὶ βεβαιώτατα θὰ στραφῇ πρὸς ἐκείνους ποὺ τοῦ προσφέρουν ψυχοπνευματικὴν τροφὴν καὶ ἂς μὴν εἶναι καὶ τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Ἐπάνω εἰς αὐτὴν τὴν ψυχικὴν πεῖναν στηρίζουν τὴν ἐλπίδα τῆς ἐπιτυχίας των εἰς τὴν Ἑλλάδα οἱ διάφορες ξένες προπαγάνδες, τῶν ὁποίων ἡ πρόοδος ἤρχισε ν' ἀνησυχῇ τὴν Ἐκκλησίαν μας, ἡ ὁποία πρέπει νὰ ἔχῃ ἀμέριστον τὴν βοήθειάν μας.

Αὐτὴν τὴν ψυχικήν μας πεῖνα ἐλάχιστοι τὴν προσέχομεν, καὶ ὅμως εἶναι ἡ γεννήτρια τῶν περισσοτέρων θλίψεών μας! Ἄπειρα παραδείγματα ἐκ τῆς ἱστορίας καὶ τῆς καθημερινῆς μας ζωῆς, ἀνθρώπων οἱ ὁποῖοι ἐξησφάλισαν «καλῶς τὰ πρὸς τὸ ζεῖν» χωρὶς νὰ ἡσυχάσουν, διότι αὐτοὶ ἴσως οὔτε κἂν τὸ ὑποψιάζονται ὅτι, ἡ ψυχή τους πεινᾷ.

Ἀληθῶς σὰν τὰ μικρὰ παιδάκια στεκόμεθα μέσα εἰς τὴν βιβλιοθήκην τῆς ψυχῆς μας, μὰ πότε θὰ μάθωμεν νὰ διαβάζωμεν τὰ βιβλία της;

Κάποιος πρέπει νὰ μᾶς βοηθήσῃ εἰς τὸ νὰ καταλάβωμεν, ὅτι μέσα μας εἶναι τὸ ὄρος Σινᾶ καὶ νὰ ἀκούσωμεν τὸν γδοῦπον τῶν βημάτων τοῦ Θεοῦ ποὺ μᾶς φέρνει τὰς δέκα ἐντολὰς καὶ μᾶς προστάζει νὰ τὰς χαράξωμεν ἐπάνω εἰς τὰ φύλλα τῆς καρδιᾶς μας, καὶ αὐτὸς ὁ κάποιος εἶναι ΜΟΝΟΝ ἡ Ἐκκλησία μας. Στὶς ξένες προπαγάνδες κλεῖστε ἑρμητικὰ τὴν πόρτα τῆς ψυχῆς σας.

Δὲν νομίζετε, ὅτι ὁ καθεὶς στὸν κύκλο του ἠμπορεῖ καὶ πρέπει νὰ βοηθήσῃ τὴν Ἐκκλησίαν μας στὸν ἅγιόν της ἀγῶνα, νὰ φέρῃ τὸν λαόν μας κοντὰ στὸ Χριστὸ καὶ στὰ Ἑλληνορθόδοξα βιώματα; Δὲν ὑπάρχει πιὸ μεγάλη χαρὰ ἀπὸ τὴν ἐσωτερικὴν ἐκείνην χαρὰν ποὺ νοιώθῃ κανεὶς βοηθῶντας τὴν ἐκκλησίαν του νὰ βάλῃ καθαρὸ φῶς Χριστοῦ καὶ πολλὴ φωτιὰ τοῦ Θεοῦ στὴν καρδιὰ τοῦ λαοῦ μας.

Ἀλλοίμονόν μας ἐὰν ἀφήσωμεν τὴν Πατρίδα μας νὰ γίνῃ θρησκευτικὴ ἀποικία τῶν διαφόρων ξένων Ἐκκλησιῶν. Ἐνθυμηθῆτε τὸν τόσον κακὸν ῥόλον τὸν ὁποῖον ἔπαιξαν διὰ τὴν καταστροφὴν τῆς Μ. Ἀσίας τὸ 1922, οἱ Φραγκολεβαντῖνοι τῆς Σμύρνης.

Ὁ λαός μας καὶ ἀπὸ τὴν Ἐθνικὴν ἄποψιν πρέπει νὰ παραμείνῃ ψυχὴ καὶ νοῦς Ἑλληνορθόδοξος, καὶ ἀντὶ πάσης θυσίας νὰ ἐνισχυθοῦν τὰ Κατηχητικά μας Σχολεῖα, τὸ κήρυγμα καὶ κάθε προσπάθεια τῆς Ἐκκλησίας μας νὰ εὑρίσκῃ τὴν θερμήν μας ὑποστήριξιν.

«Ὅσοι πιστοὶ προσέλθετε».

Αἰδ. Ζᾶνος Γουγουτᾶς
Mansfield, Ohio U.S.A.

Γέρ. Παντελεήμονος Λαυριώτου

ΕΡΩΤΑΠΟΚΡΙΣΕΙΣ ΚΑΤ' ΕΚΛΟΓΗΝ

(συνέχεια ἐκ τῆς σελ, 51)

Ἐρώτ. μα'. Χρὴ διάκονον κοινωνεῖν τινα ἐν ἀνάγκῃ μὴ ὄντος ἱερέως;

Ἀπόκρ. Εἰς ἀνάγκην διάκονος, μὴ ὄντος ἱερέως, πρὸς θάνατον ἀφορῶντί τινι τὸ μεταδοῦναι τῶν προηγιασμένων λαϊκῷ, οὐ κωλυθήσεται· ἀνάγκην μόνον ἰδών. Πλὴν ἐξειπεῖν ὀφείλει τῷ ἱερεῖ, εἴτε πρότερον, εἰ δυνατόν, εἴτε ὕστερον. Καθῃρημένῳ δὲ ἢ ἀνιέρῳ οὐκ ἔξεστι κοινωνεῖν ἑαυτὸν τῶν μυστηρίων, ἀλλὰ προσέρχεσθαι τοῦτον ἕκαστον ἱερεῖ, καὶ μάλιστα διά τε τὴν τα-

πείνωσιν καὶ συγχώρησιν.

Ἐρώτ. μβ΄. Ἐμάθομεν καὶ μοναχοὺς ἐν ἐρήμοις μόνοις κοινωνεῖν, καὶ εἰ χρὴ τοῦτο ποιεῖν καὶ πῶς κοινωνεῖν;

Ἀπόκρ. Εἰσὶ δὲ ἐρημίταις οὖσι καὶ μὴ εὑρίσκουσιν ἱερεῖς, παρ' ἀρχιερέως ἐνδέδοται ὡς ἐμάθομεν προηγιασμένα ἔχειν ἐν πυξίῳ καὶ ἐν καιρῷ ἀνάγκης ἐξ αὐτῶν αὐτοὺς κοινωνεῖν μετὰ πολλῆς εὐλαβείας, οὐ καθὼς οἱ ἱερεῖς, ἀλλ' οὕτω ποιοῦντες, ὡς καὶ ἄλλοθεν ἔγνωμεν καὶ ἡμεῖς τοῖς ἠρωτηκόσιν ἡμᾶς διεταξάμεθα, ἤτοι ἐν καθαρῷ τινι τόπῳ ἁπλοῦντας ἱερὸν ὕφασμα, ἐπάνω τούτου τιθέναι ἅγιον κάλυμμα, ἐπὶ τοῦ καλύμματος δὲ διὰ τῆς λαβίδος τοῦ παναγίου ἄρτου μερίδα καὶ οὕτω ψάλλοντας, θυμιῶντας καὶ προσκυνοῦντας εὐλαβῶς τρίς, οὐ τῇ χειρί, ἀλλὰ τῷ στόματι τοῦ θείου ἄρτου μετασχεῖν, εἶτα διά τινος ποτηρίου οἴνῳ σὺν ὕδατι ἀποκλύζειν τὸ στόμα, εἰ οὖν ἀποθνήσκων τις εἴη καὶ μὴ πάρεστιν ἱερεὺς ἢ διάκονος διὰ τὴν πολλὴν ἀνάγκην, ὡς τῇ ὁσίᾳ Θεοκτίστῃ ὑπηρέτησε ναυτικός. Εἰ ζωοποιὸς ἄρτος ἐστί τινι τῶν ἀναγνωστῶν ἢ τῶν εὐλαβεστέρων καὶ καθαρωτέρων πιστῶν τοῦτο ἐνδοθήσεται καὶ μετὰ φόβου καὶ εὐλαβείας διὰ τῆς λαβίδος εἰς τὸ ἱερὸν κάλυμμα μέρος ἐμβαλὼν οὗτός τι λεπτότατον τοῦ παναγίου σώματος προσαγέτω τῷ τοῦ ἀποθνήσκοντος στόματι εἰς ἐφόδιον ζωῆς αἰωνίου. Πλὴν κατὰ πολλὴν ἔφημεν τὴν ἀνάγκην καὶ μετὰ πλείστης ὅσης προσοχῆς καὶ εἴ γε πρὸς θάνατον ὁ ἄνθρωπος ἀφορᾷ καὶ οὐκ ἔτι ἐστὶν ἐλπίς. Εἶτα ἀπαγγελλέτω τῷ ἱερεῖ ὁ ὑπηρετήσας καὶ συγχώρησιν ἐξαιτήσθω.

Ἐρώτ. μγ΄. Ἐὰν θυμῷ τις ἀρνήσηται λόγῳ ἱερεὺς ἢ ἄλλος πιστός, τί ποιητέον; καὶ ἢ χρὴ τὸν ἱερέα ἱερουργεῖν;

Ἀπόκρ. Ἄλλως τὰ διὰ τοῦ λόγου καὶ ἄλλως τὰ διὰ τῶν ἔργων ἁμαρτήματα κρίνεται. Διὸ ὁ εἰπὼν θυμῷ λόγῳ μόνῳ ἀσεβῆσαι ἱερεὺς ὢν καὶ μὴ ποιήσας, κατακρίνεται μὲν καὶ τῆς ἱερουργίας εἴργεται ἐπὶ πολύ, οὐ μὴν δὲ καθαιρέσει ὑποβάλλεται, διὰ τὸ μὴ τελέσαι τὸ ἔργον, ὅτι καὶ περὶ τοῦ μοναχικοῦ σχήματος γέγραπται ἐν τοῖς πατράσιν, ὡς ἐὰν μελετήσῃ τις ρίψαι τὸ σχῆμα καὶ μὴ ρίψας φθάσῃ ἀποθανών, μετὰ μοναχῶν ἔσται, ὡς καὶ ὁ λαϊκός, λαϊκὸς ἔσται εἰ μελετήσας μόνον μοναχὸς γενέσθαι, οὐκ ἔφθασε δέ. Ἐν ᾧ γάρ τις ἔφθασεν εἶναι, καὶ ἔστι καὶ κρίνεται.

Ἐρώτ. μδ΄. Ὁ τὴν ἁμαρτίαν ἐργαζόμενος, δεκτέος ἐξομολογούμενος; καὶ τί τὸ ἀπὸ τοῦτο ὄφελος;

Ἀπόκρ. Ὁ ἁμαρτάνων καὶ μὴ ἀφιστάμενος, καλῶς ποιήσει μετανοῶν τῷ Θεῷ καὶ ἐξομολογούμενος πατρὶ πνευματικῷ, ἀρχὴ γὰρ τοῦτο μετανοίας καὶ ἐν τῷ ἐξομολογεῖσθαι καὶ καταγινώσκειν ἑαυτοῦ καὶ εἰς τὸ μετανοῆσαι τελείως ἐλεύσεται· ὅτι τὸ οὐκ ἀπογινώσκει καὶ ὅτι ἑαυτὸν κατακρίνει καὶ ὅτι λόγους διδασκαλίας δέχεται (συμβουλάς) καὶ ὑπὲρ τοῦ μετανοῆσαι εὐχάς, καὶ οὐδὲ τὸν οὕτως ἔχοντα καταλήψει Θεὸς μὴ μετανοῆσαι.

Ἐρώτ. με΄. Ἆρα διὰ πᾶσαν ἁμαρτίαν καὶ τὴν ἐλαχίστην κολάζεται ὁ ἄνθρωπος;

Ἀπόκρ. Ἀληθῶς διὰ πᾶσαν ἁμαρτίαν κολασθήσεται ἄνθρωπος, ἐπεὶ καὶ περὶ ἀργοῦ λόγου δώσωμεν λόγον, ὡς φησὶν ἡ ἀλήθεια, αὐτὸς ὁ πάντων κριτής. Καὶ χάριν βλέμματος ἐμπαθοῦς καὶ χάριν τοῦ περισσότερον εἰπεῖν τοῦ ναὶ καὶ τοῦ οὔ. Πλὴν καὶ ἀναλόγως τῷ πταίσματι ἔσται ἡ τιμωρία, ὅτι καὶ πολλαὶ κολάσεις, ἐπεὶ καὶ πολλαὶ παρὰ τῷ Θεῷ μοναὶ τελοῦσι τοῖς ἐκλεκτοῖς. Τῇ μετανοίᾳ δὲ καὶ ἐξομολογήσει πάντα λύεται, καὶ τί τοῦ δώρου τούτου μεῖζον; μετανοῶμεν οὖν ἵνα σωθῶμεν, ἐπεὶ καὶ μετανοεῖτέ φησιν ὁ βα-

ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ
ΕΝΟΣ ΕΠΙΣΗΜΟΥ ΕΠΙΣΚΕΠΤΟΥ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 33)

Οἱ Ρῶσοι τὴν τοιαύτην κηδεμονίαν παρουσίασαν μόλις μετὰ τὴν ἐρυθρὰν χρῶσιν αὐτῶν. Ὁ ἐρυθρὸς Πατριάρχης Ἀλέξιος καὶ τώρα ἀκόμη θεωρεῖ ἑαυτὸν ὡς ἀνώτερον Ὀρθόδοξον Πατριάρχην, ἀποβλέπων εἰς τὸν ὄγκον τῶν ὑπηκόων τῆς Ἐκκλησίας του, καὶ μᾶλλον προσπαθεῖ νὰ θεωρηθῇ τοιοῦτο. Ἰδοὺ διατί οἱ Ρῶσοι πάντοτε νομίζουν ἑαυτοὺς ἀνωτέρους καὶ ὡς ἀπὸ ὑψηλὰ παρατηροῦσι τοὺς ἐπιλοίπους Ὀρθοδόξους, διότι ἐσχημάτισαν μίαν τοιαύτην ἰδέαν. Ἰδοὺ διατί παραφέρονται καὶ δὲν ἠμποροῦν νὰ συνεννοηθοῦν ἀπὸ ἀνέκαθεν μὲ τοὺς Ἕλληνας Ὀρθοδόξους, οἱ ὁποῖοι παρουσιάζουσι μίαν θρησκευτικὴν Ἱστορίαν δύο χιλιάδων ἐτῶν. Σήμερον στὶς φωλιὲς ποὺ ἔκτισαν οἱ Τσάροι τῆς Ρωσίας στὸ ἅγιον Ὄρος, φωνάζουν οἱ κουκουβάγιες. Τὰ ἰσομεγέθη κλειδιὰ στὶς μεγάλες πόρτες τοῦ ἁγίου Ἀνδρέου Καρυῶν ὁμοιάζουν μὲ στημένες φανταστικὲς σκιάχτρες (φόβητρα). Οἱ μῦλοι οἱ ὁποῖοι ἑτοίμαζαν ποτὲ ἀλεῦρι εἰς χιλιάδας ὁπλιτῶν, σήμερον εἶναι ἄδειοι πέρα - πέρα. Σ' αὐτὰ τὰ μέρη ἤκουσα μιὰ μονάχα φωνὴ ποὺ τάραζε τὴ σιωπή. Καὶ αὐτὴ ἡ φωνὴ ἦταν ἀπὸ τὰ καλοθρεμμένα βώδια ποὺ κουβαλοῦσαν ξυλείαν ἀπὸ τὰ δάση τῆς Μονῆς τοῦ ἁγίου Παντελεήμονος. Πολὺ ἄσχημα κτύπησε τοὺς ὀπαδούς της μιὰ πίστις ποὺ φόρεσε πολιτικὸν ἔνδυμα. Ὅταν εἰσερχόμεθα (σιγὰ - σιγὰ μὲ μεγαλεῖον καὶ βυθισμένοι) εἰς τὸν ἅγιον Παντελεήμονα ποὺ τὰ κρομμυόμορφα θολωτά

πτιστὴς καὶ ὁ Κύριος.

Ἐρώτ. μθ'. Ἆρα δυνατὸν ἕνα ἱερέα ποιεῖν εὐχέλαιον;

Ἀπόκρ. Οὐ χρὴ ἕνα ἱερέα ποιεῖν εὐχέλαιον, ἐπεὶ προσκαλεσάσθωσάν φησι τοὺς πρεσβυτέρους τῆς Ἐκκλησίας καὶ οὐχ ἕνα πρεσβύτερον καὶ δεῖ τὴν τάξιν φυλάττεσθαι. Καθὰ οὖν ἐπίσκοπον οὐ χειροτονεῖ εἷς ἐπίσκοπος, οὕτως οὐδὲ εὐχέλαιον ποιεῖ εἷς πρεσβύτερος.

Σημείωσις: Ὁ κῶδιξ Κ 31 αἱ. ιζ'. ἐκ τοῦ ὁποίου ἀντεγράφησαν αἱ ὡς ἄνω ἐρωταποκρίσεις ἐν ἀρχῇ ἔχει τὴν ἑξῆς ὑποσημείωσιν: «Τοῦ ἱερωτάτου μητροπολίτου Πενταπόλεως κυρίου Γαβριὴλ τυγχάνουσιν αἱ ἐρωτήσεις αὗται».

Ἐν δὲ τῷ τέλει ὁ Προηγ. Κύριλλος Λαυριώτης ἐσημείωσε τὰ ἑξῆς: «Εὖγε τῷ ἀπορήσαντι καὶ ἐρωτήσαντι τὰ τοιαῦτα, ὑπέρευγε καὶ τῷ ἐπιλύσαντι ἐμφρόνως τε καὶ θεοσεβῶς τὰς τοιαύτας χρειωδεστέρας ἀπορίας. Οἶμαι δὲ ὅτι αἱ μὲν ἐρωτήσεις ἐκείνου τοῦ θαυμαστοῦ ὑπάρχουσι Νικολάου Καβάσιλα ἐπισκόπου Δυρραχίου· αἱ δὲ ἀποκρίσεις τοῦ περιφανοῦς Ἰωάννου ἐπισκόπου Κίτρους».

Εἰς τὸ Συνταγμάτιον Χρυσάνθου Πατριάρχου Ἱεροσολύμων ἀναφέρονται ἐρωτήσεις τοῦ Ν. Καβάσιλα καὶ ἀποκρίσεις τοῦ Ἰωάννου Κίτρους, ἔνθα ἀνέγνωσεν ὁ Κύριλλος καὶ ἐσημείωσεν εἰς τὸν κώδικα τὰ ἀνωτέρω. (*)

Γέρων Παντελεήμων Λαυριώτης

(*) Παρόμοιαι ἐρωταποκρίσεις εὑρίσκονται καὶ εἰς τὰ Ἅπαντα τοῦ Ἀρχιεπ. Θεσ) νίκης Συμεών, πλὴν ἐν παραφράσει καὶ μὴ ἔχουσαι τὴν αὐτὴν τάξιν κατὰ τὴν ἀρίθμησιν.

του ὑπενθυμίζουν τὸ Κρεμλῖνον, μᾶς ἀντίκρυσαν δύο κατάγεροι καὶ ρυπαροὶ καλόγεροι.

Ἐρωτήσαμεν διὰ τὸν Καθηγούμενον ἀπ' αὐτοὺς τοὺς δύο δυστυχεῖς, ποὺ ἀπ' ἐπάνω τους ἔτρεχε ἡ ἀθλιότης. Ὁ ἀγωγιάτης ἀφοῦ δὲν μπόρεσε νὰ συνεννοηθῇ μ' αὐτοὺς τοὺς δύο ποὺ ἔφαγον ἐκεῖ ὅλην τὴν ζωήν τους χωρὶς νὰ κατορθώσουν νὰ μάθουν δύο λέξεις ἑλληνικά, θύμωσε καὶ τράβηξε κάπου. Ἀφοῦ μπήκαμε ἀπὸ μίαν πόρταν μπροστά μας, εἴδαμεν ἕνα Ρῶσον καλόγερον ἀσχολούμενον εἰς λογαριασμοὺς ἐπί τινος τραπέζης. Καίτοι ἀρκετὰ συμπαθὴς καὶ ὀλίγον γερμανομαθής, ὁ καλόγερος αὐτός, χωρὶς νὰ μᾶς καλωσορίσῃ μᾶς παρέδωσε εἰς κάποιον ἄλλον καλόγερον ὁπωσδήποτε γνωρίζων λέξεις τινὰς ἑλληνικάς, ἀφοῦ ἐδιάβασε τὰ ἀφορῶντα εἰς ἐμὲ σημεῖα. Τὸ ἐννόησα ἀπὸ τὰς κατόπιν περιποιήσεις του. Αὐτὸς ὁ καλόγερος μὲ ὡδήγησε σ' ἕνα τέτοιο σαλόνι ὅπου ἐνόμισα ὅτι εὑρίσκομαι εἰς μίαν Ρωσικὴν Πινακοθήκην τῶν Τσάρων. Εἰς μίαν στοὰν εἰκόνων μεγαλείου. Αἱ ἐν λόγῳ εἰκόνες μεγαλοπρεπέσταται μᾶς δίδουσι νὰ καταλάβουμε σαφέστερον καὶ πολὺ ἀκριβέστερον ἀπὸ κάθε ἱστορικὴν περιγραφὴν ὅτι, ἀνέκαθεν οἱ Ρῶσοι Πατριάρχαι ἀνεπαύοντο εἰς τὸ πλῆθος τῶν ὑπηκόων καὶ τῆς ἐπ' αὐτῶν κυριαρχίας καθὼς ἀκριβῶς καὶ οἱ Τοῦρκοι.

Μετά τινα ὥραν προσῆλθε κάποιος γέρων Ρῶσος μοναχός. Πρῶτος, ἢ δευτερεύων δὲν μπόρεσα νὰ καταλάβω. Διότι καθήσας ἀπέναντί μου μὲ ἠρώτησε μ' ἕνα τέτοιο στομφώδη τρόπον ποὺ μόνον στὰ μωρὰ ἢ σὲ κανέναν τυχαῖον ἄνθρωπον ταιριάζει καὶ ὄχι εἰς ἐμέ. Διέκρινα αὐτό, διότι ἀπέναντί μου μὴ δυνηθεὶς νὰ παραμείνῃ ἐπὶ πολύ, ἐγερθεὶς ἐγένετο ἄφαντος. Ὁ πρῶτος τουρκιστὶ ὁδηγός μου μοὶ εἶπεν ὅτι ἔφυγε νὰ φέρῃ ἕναν τουρκομαθῆ μοναχόν. Ὅταν ἐβγῆκεν ἔξω εἰς τὸ μπαλκόνι, εἶδα νὰ ὁμιλῇ ἕνας λαχανιασμένος μοναχός: «Μπέϊ ἐφέντι=ἐξοχώτατε Κύριε» ἔρχομαι ἀμέσως. Ἦτο Τραπεζούντιος. Δὲν εἶχε λησμονήσει τὴν τουρκικήν. Αὐτὸς ὁ πατριώτης μοναχὸς Ἰωάσαφ συχνὰ καὶ θερμὰ μὲ ἠρώτησε διατί οἱ συμπολῖται του δὲν τοὺς ἐπισκέπτονται. Μοῦ ἔφερε τὸ βιβλίο τῶν ἐπισκεπτῶν. Ὅταν εἰς τὸ βιβλίον αὐτὸ ἀντίκρυσα ὅλως ἄλλα τινὰ ὀνόματα παρ' ὅτι ἔβλεπον εἰς τὸ βιβλίον τῶν ἐπισκεπτῶν τοῦ Βατοπεδίου ἐννόησα ὅτι πρόκειται περί... Καὶ ὅμως εἶναι δύσκολον ν' ἀποφανθῇ τις πῶς ἐργάζονται μὲ τὰς τοιαύτας ἐπισκέψεις. Ἀλλὰ μετὰ τὰ ἐμπόδια τὰ ὁποῖα ἐπρόβαλον ἡ Λαύρα καὶ ἄλλαι τινὲς Μοναὶ εἰς τὰς ἀγορὰς γαιῶν, δὲν εἶναι δύσκολον νὰ συμπεράνῃ τις ὅτι ἀσφαλῶς τοῦτο θὰ εἶναι ἐπέμβασις Κυβερνητική. Ἐκ πολλῶν ὑπογραφῶν κατετοπίσθην ὡσαύτως καὶ ὅτι ὁ Παραδείσιος Σουλτὰν Χαμὶτ ἀρκετὰ οἰκείως ἐφέρετο πρὸς τοὺς Ρώσους τούτους.

Τώρα ἂς διέλθωμεν σύντομα μὲ τὸν ἀγαπητὸν ἀναγνώστην καὶ τὰ περὶ τῶν ὑπογραφῶν καὶ τῶν γραμμῶν αὐτῶν. Κατὰ τὴν ἐπίσκεψιν ἡμῶν εἰς τὸ Μοναστήριον τοῦ ἁγίου Ὄρους, ἐπειδὴ ἐγένετο εἰς ἡμᾶς ἐγκάρδιος καὶ εἰλικρινὴς ὑποδοχή, πρὸς μεγάλην εὐχαρίστησιν καὶ ἀλησμόνητον μνήμην, ὑπογράφομεν ὁ ἐλάχιστος 22 Σεπτεμβρίου 313 ἐκ τοῦ Σουλτανικοῦ Φρουραρχείου, Ἀχμὲτ Χαμδί. Αὐτὸς εἶναι ἐκ τῶν ἐνδόξων ἡρώων μας Ἀχμὲτ Χαμδὶ Πασᾶ. Ἐὰν αὐτὸς ἤθελεν ἐκ πόθου νὰ ἴδῃ τὰ σημαντικώτερα Μοναστήρια τοῦ ἁγίου Ὄρους, ἀσφαλῶς δὲν θὰ ἤρχετο εἰς τὴν χθεσινὴν καὶ τόσον ἄσημον Ρωσικὴν Μονήν, μὲ ἀναξίαν ἱστορίαν. Ὁ ἀείμνηστος φυσικῷ τῷ λόγῳ ἐπεσκέφθη τὴν Μονὴν διὰ νὰ ἐρευνήσῃ καὶ νὰ κοντρολάρῃ. Ἀλλὰ τί καὶ πῶς ἐξήτασε, τοῦτο ὡς ἐλέχθη εἶναι ἄγνωστον.

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ ΤΟΥ ΜΑΚ. ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΑΘΗΝΩΝ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΣΕΒΕΣ ΧΡΙΣΤΕΠΩΝΥΜΟΝ ΠΛΗΡΩΜΑ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗΣ ΑΘΗΝΩΝ ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΝΕΟΥΣ ΣΕΙΣΜΟΥΣ ΤΟΥ ΒΟΛΟΥ

Ἐν Ἀθήναις τῇ 18 Μαρτίου 1957

Ο ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΑΘΗΝΩΝ

Πρὸς

τοὺς εὐσεβεῖς Χριστιανοὺς τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς

Τέκνα μου ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά,

Ἡ ἀγάπη καὶ τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ ἔστω μεθ' ὑμῶν.

Ὁ δημιουργός, συντηρητὴς καὶ κυβερνήτης τοῦ κόσμου, πανάγαθος Θεός, ἐν τῇ ἀνεξιχνιάστῳ αὐτοῦ βουλῇ, ἐπέτρεψεν ἵνα καὶ πάλιν ἡ Θεσσαλία ὑποστῇ νέαν δοκιμασίαν ἐκ τῶν φοβερῶν σεισμῶν, οἱ ὁποῖοι ἔπληξαν αὐτὴν πρό τινων ἑβδομάδων, καθὼς ἅπαντες γνωρίζετε.

Οἱ καταστρεπτικοὶ σεισμοί, ἐκ τῶν ὁποίων ἀπό τινων ἐτῶν μαστίζεται ἡ πολυπαθὴς χώρα ἡμῶν, εἶναι ἓν φυσικὸν κακόν, ἐντὸς τῆς ὡραιότητος τῆς δημιουργίας, τὸ ὁποῖον ἡμεῖς, κρίνοντες ἐκ τῶν καταστρεπτικῶν ἀποτελεσμάτων αὐτοῦ, εὑρίσκομεν ὅτι εὐχῆς ἔργον θὰ ἦτο νὰ μὴ ἦτο συνδεδεμένον μὲ τὴν ζωὴν τῶν ἀνθρώπων. Οὐχ ἧττον δὲν εἶναι ἐπιτετραμμένον νὰ κρίνωμεν ἡμεῖς τῆς δημιουργίας τοὺς σκοπούς, ἀλλὰ καθῆκον ἡμῶν εἶναι, ἵνα ἐνώπιον τῆς δυστυ-

---

Οἱ Ὑπουργοὶ Δικαιοσύνης τῶν Νομῶν Ἀϊδινίου καὶ Μεσογείου διῆλθον ἐντεῦθεν μὲ πλῆθος συνοδείαν. Ἐπίσης ἐξήτασε τὰ ἐνταῦθα ὁ Συνταγματάρχης τῆς 5ης Αὐτοκρατορικῆς Στρατιᾶς Ἀλασόνια, Ὑποστράτηγος (ὑπογραφὴ δυσανάγνωστος). Εἰς τὰς 9 Μαΐου 321 (ὁ ἀριθμὸς 321 ὡς καὶ ἀλλαχοῦ σημειοῦται παρόμοιος τοιοῦτος τί ἔτος δηλοῖ ἀγνοοῦμεν) ὁ Νομάρχης Θεσσαλονίκης Ραούφ Μπέης, ὁ Δήμαρχος, ὁ Τμηματάρχης Ταχυδρομείου καὶ πολλοὶ ἀκόλουθοι ἀναγινώσκονται εἰς τὰς ἑξῆς γραμμὰς τοῦ Νομάρχου. «Ἐν πάσῃ εὐγνωμοσύνῃ ὑποβάλλομεν θερμὰς εὐχαριστίας ἐν τῇ Μονῇ τοῦ Παντελεήμονος πρὸς τὴν ἐνταῦθα ἐπιδειχθεῖσαν ἡμῖν ἐγκάρδιον ὑποδοχήν. Ὁ Νομάρχης Θεσσαλονίκης Ραούφ». Τέλος συμπεραίνεται ὅτι ἡ Κυβέρνησις τῶν χρόνων ἐκείνων διὰ πολιτικῶν καὶ στρατιωτικῶν ὑπαλλήλων συχνὰ ἐξήλεγχε τὴν Μονὴν αὐτήν. Τοῦτο σημαίνει ὅτι ἡ Ρωσικὴ αὐτὴ Μονή, καθὼς εἶπον ἀνωτέρω ὑπὸ τὸ πρόσχημα τῆς πίστεως ἦτο μία φωλεὰ συναγωνισμοῦ. Σήμερον δὲν κατοικεῖται εἰμὴ ἀπὸ 70 - 80 καλογέρους. Τὸ μπάσσο ὅμως εἶναι τὸ παλαιὸ μπάσσο, δηλαδὴ πολιτική. Ἀφοῦ ἐγευμάτισα παρὰ τῷ φίλῳ Τραπεζουντίῳ μοναχῷ, κατόπιν ἐπεσκέφθην τὸν μοναδικὸν καὶ ἀξιοθέατον κώδωνα βάρους 25 - 30 τόννων καὶ ἐγκατέλειψα τὸ παλαιὸν αὐτὸ Ρωσικὸν στρατόπεδον. Ἡ Χερσόνησος τοῦ Ἄθω, μὲ τὰ παράλιά του μὲ τὰ Μοναστήρια καὶ τὰ κελλία ποὺ ὑπενθυμίζουν τὶς φωλιὲς τῶν ἀετῶν, ἀληθῶς εἶναι μία θέα ἐξαιρετική. (Ἀκολουθεῖ)

χίας καὶ τοῦ πόνου καὶ τῶν δυσκολιῶν τῶν συνανθρώπων ἡμῶν ἐρχόμεθα βοηθοὶ καὶ συναντιλήπτορες, διότι ὁ σκοπὸς τῆς ζωῆς ἡμῶν εἶναι ἡ ἐπιτέλεσις τῶν ἔργων τῆς πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπης, μέχρι σημείου νὰ εἶναι ματαία καὶ ἀνωφελὴς ἡ πίστις ἡμῶν πρὸς τὸν Θεόν, ἐὰν αὕτη δὲν μετασχηματίζηται εἰς ἔργα ἀγάπης, φιλανθρωπίας, ἀλληλεγγύης καὶ στοργῆς.

Βεβαίως γνωρίζετε ὅτι οἱ σεισμοὶ εἶναι ἱκανοὶ ἐν μιᾷ στιγμῇ νὰ δημιουργήσουν ἀνεπανορθώτους καταστροφάς, καὶ νὰ σπείρουν τὴν δυστυχίαν καὶ τὸ πένθος, τὴν ἐρήμωσιν καὶ τὸν θάνατον, τὴν ἔνδειαν καὶ τὴν πτωχείαν ἐκεῖ, ὅπου προηγουμένως ἐβασίλευεν ἡ χαρὰ καὶ ὅπου ἐθαυμάζοντο τὰ καλὰ ἔργα τῶν ἀνθρώπων, οἱ ὁποῖοι εἰργάζοντο ἵνα ἐν τῷ ἱδρῶτι τοῦ προσώπου των τρώγωσι τὸν ἄρτον των.

Τοῦτο συνέβη, πρό τινων ἑβδομάδων, εἰς τὴν κατ' ἐπανάληψιν κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἐκ τῶν σεισμῶν συγκλονισθεῖσαν Θεσσαλίαν. Ἡ Θεσσαλικὴ γῆ καὶ πάλιν ἐσείσθη τόσον ἰσχυρῶς εἰς τρόπον ὥστε χωρία ὁλόκληρα νὰ μὴ ἔχουν οὐδεμίαν πλέον οἰκοδομὴν ἀλλὰ σωροὺς ἀμόρφων ἐρειπίων, καὶ χριστιανοὺς ἀστέγους καὶ τῶν πάντων ἐστερημένους, μετὰ πόνου καὶ δακρύων παρὰ τὰ ἐρείπια τῶν οἰκιῶν αὐτῶν παραμένοντας ὑπὸ σκηνάς, καὶ πρὸς τοὺς οὐρανοὺς ὑψοῦντας τοὺς ὀφθαλμοὺς διὰ νὰ ἐπικαλεσθοῦν τοῦ Θεοῦ τὸ ἄπειρον ἔλεος. Δὲν ἐθρηνήσαμεν εὐτυχῶς τὴν φορὰν ταύτην νεκροὺς ὑπὸ τὰ ἐρείπια τῶν οἰκιῶν καὶ γενικῶς τῶν οἰκοδομῶν ταφέντας. Εἶναι ὅμως τεραστία ἡ καταστροφὴ εἰς ἄψυχον ὑλικόν, διότι περιουσίαι εἰς κτίρια κατηδαφίσθησαν, οἰκοσκευαὶ κατεστράφησαν, καὶ ἐν μιᾷ στιγμῇ εὑρέθησαν εἰς τὸ ὕπαιθρον χιλιάδες ἀδελφῶν ἡμῶν χριστιανῶν, καὶ μάλιστα ἐν καιρῷ χειμῶνος ἀκόμη.

Ἡμεῖς, οἱ ἐνταῦθα εὑρισκόμενοι, μόλις ᾐσθάνθημεν τοῦ σεισμοῦ τὴν ἐπίθεσιν, οἱ δὲ ἀδελφοὶ ἡμῶν ἐν Θεσσαλίᾳ ὑπῆρξαν τὰ θύματα τῆς φοβερᾶς αὐτῶν ἐνεργείας, διότι ἔτρεμεν ἐκεῖ ἡ γῆ καὶ οἱ ἄνθρωποι ἐξήρχοντο ἔξω τῶν οἰκιῶν, ἵνα σώσουν ἑαυτοὺς καὶ ἔβλεπον καὶ ἤκουον τὰ πάντα νὰ καταρρέουν εἰς σωροὺς ἐρειπίων.

Δὲν ἀπέμεινεν εἰς τοὺς ἀνθρώπους αὐτοὺς εἰμὴ μόνον ἡ σειομένη ἀκόμη γῆ καὶ τὰ συντρίμματα τῆς ἀκινήτου καὶ κινητῆς αὐτῶν περιουσίας. Δὲν ἀπέμεινεν εἰς αὐτοὺς εἰμὴ ἡ χριστιανικὴ ἐλπὶς ἡ ἀπαλύνουσα τὴν θλῖψιν καὶ ἐνθαρρύνουσα τὴν πονεμένην καρδίαν.

Τὴν δὲ δοκιμασίαν των ταύτην, ὡς πιστοὶ χριστιανοί, ἐν καρτερίᾳ καὶ ὑπομονῇ ἐδέχθησαν, εἰπόντες τὸ τοῦ Ἰώβ: «Ὁ Κύριος ἔδωκεν, ὁ Κύριος ἀφείλετο. Εἴη τὸ ὄνομα Κυρίου εὐλογημένον».

Ἀλλ' ἐνώπιον τῆς θλιβερᾶς ταύτης τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν καταστάσεως, τὴν ὁποίαν Ἡμεῖς αὐτοὶ προσωπικῶς διεπιστώσαμεν μεταβάντες ἐπὶ τόπου, καλούμεθα, ἀγαπητά μου τέκνα, νὰ συνδράμωμεν καὶ ἡμεῖς, διότι ἀδελφοὶ ἡμῶν πάσχουσι, διότι κατὰ τὴν χριστιανικὴν ἡμῶν πίστιν ἡ χαρὰ τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν χριστιανῶν εἶναι κοινὴ πάντων χαρὰ καὶ ἡ θλῖψις αὐτῶν κοινὴ καὶ τῶν ἄλλων θλῖψις. Ἓν σῶμα πνευματικὸν εἴμεθα ἅπαντες οἱ Χριστιανοὶ καὶ ὀφείλομεν νὰ αἰσθανώμεθα καὶ τὴν χαρὰν καὶ τὸν πόνον τῶν ἄλλων μελῶν καὶ νὰ κινώμεθα

ἀναλόγως τῶν περιστάσεων.

Ἕνεκα τούτου, ὑπενθυμίζομεν εἰς ὑμᾶς τὸ πρὸς τοὺς σεισμοπλήκτους Θεσσαλοὺς ἀδελφοὺς καθῆκον ὅλων. Τὸ καθῆκον δὲ τοῦτο εἶναι ἵνα, μαζὶ μὲ τὴν λύπην τὴν ὁποίαν ᾐσθάνθημεν ἐπὶ τῇ ταλαιπωρίᾳ αὐτῶν, προσφέρωμεν καὶ πρακτικῶς τὴν συνδρομὴν ἡμῶν, καὶ ἐκδηλώσωμεν ἐμπράκτως τὴν πρὸς αὐτοὺς ἀγάπην καὶ συμπάθειαν ἡμῶν.

Πρὸς τοῦτο, πατρικῶς παρακαλοῦμεν ὑμᾶς, ἵνα ἑκάστη οἰκογένεια ἑτοιμάσῃ ἀπὸ ἓν δέμα, περιέχον εἴδη ρουχισμοῦ καὶ ὑποδημάτων, τὸ ὁποῖον νὰ εὐαρεστηθῇ νὰ παραδώσῃ ἰδιοχείρως εἰς τὸν Ἐφημέριον ἢ τοὺς Ἐφημερίους τῆς ἐνορίας αὐτῆς, μέχρι καὶ τῆς 8ης τοῦ προσεχοῦς μηνὸς Ἀπριλίου, ἵνα τὰ συγκεντρωθησόμενα δέματα ἀποσταλῶσι, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς Μεγάλης Ἑβδομάδος, εἰς τὰς πληγείσας ὑπὸ τῶν σεισμῶν Θεσσαλικὰς περιοχάς, ὡς πρώτης ἀνάγκης βοήθεια τῶν χριστιανῶν τῆς Ἐκκλησίας τῶν Ἀθηνῶν πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς χριστιανοὺς τῆς ἐν Θεσσαλίᾳ Ἐκκλησίας.

Δὲν δυνάμεθα νὰ περιγράψωμεν, ἀδελφοί, τὰ αἰσθήματα συγκινήσεως καὶ χαρᾶς, τὰ ὁποῖα θὰ πλημμυρίσουν τὰς πονεμένας καρδίας τῶν σεισμοπλήκτων Θεσσαλῶν ἐκ τῆς προσφορᾶς σας ταύτης. Εἴμεθα βέβαιοι ὅτι τὰ ἀπερίγραπτα ταῦτα ἱερὰ συναισθήματα τὰ διαισθάνεσθε μόνοι σας.

Εἶναι δὲ καὶ μία σύμπτωσις ἀξία ὑπογραμμίσεως. Τὰ δέματα ταῦτα, εἰς τὰ ὁποῖα θὰ περιλάβητε ὅ,τι ἡ ἀγάπη σας εὐδοκήσῃ νὰ ἀποστείλῃ πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς αὐτούς, θὰ ἀποσταλοῦν κατὰ τὰς ἡμέρας τοῦ πάθους τοῦ Κυρίου, τοῦ ὁποίου πάθους τὸ ἱερὸν βάθος εἶναι ἡ ἀπερίγραπτος ἀγάπη τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν ἄνθρωπον, ἡ ὁποία ὑποχρεώνει τοὺς ἀνθρώπους νὰ ἔχουν ἀπεριόριστον ἀγάπην πρὸς τοὺς συνανθρώπους των καὶ μάλιστα πρὸς τοὺς πάσχοντας.

Τὸ δέμα τῆς ἀγάπης σας πρὸς τοὺς σεισμοπλήκτους ἀδελφοὺς Θεσσαλοὺς θὰ εἶναι ἓν ἀπὸ τὰ καλύτερα Πασχαλινὰ δῶρα, τὰ ὁποῖα σκέπτεσθε νὰ κάμητε πρὸς τοὺς πτωχούς. Θὰ ἐπικοινωνήσητε διὰ τοῦ δέματος τούτου μετὰ ἀστέγων ἀδελφῶν, μετὰ χθὲς εὐημερούντων καὶ σήμερον πτωχευσάντων, μετὰ ἀνθρώπων, οἱ ὁποῖοι βαστάζουν μὲ ὑπομονὴν τὸν σταυρὸν τῆς δοκιμασίας καὶ ἀναμένουν τὴν συνδρομὴν τῆς ἀγάπης σας, τὴν ὁποίαν εἴμεθα βέβαιοι ὅτι πλουσίαν θὰ ἐκδηλώσητε ὡς πιστὰ τῆς Ἐκκλησίας τέκνα, καὶ ὡς Ἕλληνες φιλότιμοι, φιλάρετοι καὶ φιλάνθρωποι.

Ἡ δὲ ἀγάπη τοῦ δι' ἡμᾶς παθόντος Σωτῆρος Χριστοῦ καὶ τὸ ἄπειρον Αὐτοῦ ἔλεος, ἔστω μετὰ πάντων ὑμῶν. Ἀμήν.

Εὐχέτης ὑμῶν πρὸς Θεὸν
Ὁ Ἀθηνῶν ΔΩΡΟΘΕΟΣ

ΑΝΑΛΕΚΤΑ

Τοῦτο γνωστὸν ἔστω ὅτι ἡ ἱερὰ θυσία ἐκείνους τοὺς νεκροὺς ὠφελεῖ οἵτινες ἐν τῷ παρόντι βίῳ ὄντες ἐγκρατεῖς ἐκ πονηρῶν ἔργων ἐγένοντο· ὅθεν αὐτοὺς μετὰ θάνατον τὰ καλὰ βοηθοῦσιν ἅπερ ἐνθάδε ὑπὲρ αὐτῶν παρ' ἑτέρων γίνονται· κρειττοτέρα ὁδὸς αὕτη ὑπάρχει ἵνα ἕκαστος τῶν ἀγαθῶν ἔργων αὐτοῦ μετὰ θάνατον ἐλπίζει· κρειττότερον γάρ ἐστιν ἐλεύθερον τινα ἐξελθεῖν· μετὰ δεσμοὺς ἐλευθερίαν (ἀπὸ ἄλλους) ζητεῖν. (Γρηγορίου)

Ἀνδρέα μον. Σιμωνοπετρίτου

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΑΛΗΘΟΥΣ ΓΝΩΣΕΩΣ

«Διὸ παράσχου καὶ ἡμῖν γνῶσιν ἀληθῆ»
(Θ΄ ἑωθινόν)

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 54)

Καὶ τώρα ἂς ἴδωμεν τίνι τρόπῳ θὰ ἀποκτήσωμεν τὸν φόβον τοῦ Θεοῦ. Αὐτὸ τὸ πανάγιον Πνεῦμα διὰ τοῦ Προφητάνακτος Δαυῒδ μᾶς φωνάζει λέγον «δεῦτε τέκνα ἀκούσατέ μου φόβον Κυρίου διδάξω ὑμᾶς». Ὁ δὲ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς εἰς τὸ ἱερὸν αὐτοῦ Εὐαγγέλιον λέγει «δεῦτε πρός με πάντες οἱ κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένοι κἀγὼ ἀναπαύσω ὑμᾶς». Ἂς παραλληλίσωμεν λοιπὸν τὰ δύο ταῦτα χωρία τῆς ἁγίας Γραφῆς (Παλαιᾶς καὶ Καινῆς) μετὰ προσοχῆς καὶ θὰ ἴδωμεν ὅτι ἔχουν ἀπόλυτον συμφωνίαν καὶ ὁμοιότητα ἀναμεταξύ των. Καὶ ὁ μὲν Προφήτης Δαυῒδ λέγει: «Δεῦτε τέκνα ἀκούσατέ μου φόβον Κυρίου διδάξω ὑμᾶς». Ὅστις μάθῃ νὰ ἔχῃ τὸν φόβον τοῦ Θεοῦ, δὲν τολμᾷ ὡς ἀνωτέρω εἴπομεν ποτὲ νὰ ἁμαρτήσῃ, ὅστις κατὰ τὸ δυνατὸν ἀνθρώπῳ δὲν ἁμαρτάνει, ἔχει ἐλευθέραν παντὸς ἐλέγχου τὴν συνείδησιν καὶ ἑπομένως αἰσθάνεται τὸν ἑαυτόν του πάντοτε ἐλαφρύν, νέον, ἐλεύθερον καὶ πρόθυμον νὰ ἐργασθῇ τὸ καλόν, τὸ ἀγαθόν. Ὁ ἐργαζόμενος τὸ ἀγαθόν, διότι δὲν ἀρκεῖ κανεὶς τὸ νὰ μὴ ἁμαρτάνῃ μόνον διὰ νὰ σωθῇ, ἀλλὰ πρέπει ὅλαις δυνάμεσι νὰ ἐργάζεται τὸ ἀγαθόν, ἐπειδὴ καὶ πρὸς τοῦτο ἐντολὴν ἔχομεν. «Ἔκκλινον φησὶν ἀπὸ κακοῦ καὶ ποίησον ἀγαθόν», ὁ ἐργαζόμενος τὸ ἀγαθόν, διδάσκεται ἐξ αὐτοῦ τοῦ ἰδίου τοῦ καλοῦ καὶ προβαίνει ἀπὸ γνώσεως εἰς γνῶσιν καὶ ἀπὸ δόξης εἰς δόξαν καὶ ὡς ἐκ τούτου εὑρίσκει ἀνάπαυσιν τὴν πνευματικήν.

Ὁ δὲ Κύριος λέγει «δεῦτε πρός με πάντες οἱ κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένοι κἀγὼ ἀναπαύσω ὑμᾶς». Ἐδῶ ὁ Κύριος δὲν ἐννοεῖ βεβαίως τοὺς ἀχθοφόρους καὶ σκαπανεῖς νὰ ἀναπαύσῃ αὐτοὺς ἐκ τοῦ σωματικοῦ αὐτῶν κόπου, ἀσφαλῶς ὄχι· δὲν λέγει αὐτό, ἀλλὰ προσκαλεῖ πάντας τοὺς κοπιῶντας, δηλ. τοὺς μαστιζομένους τοὺς χειμαζομένους καὶ τοὺς καταπιεζομένους ἀπὸ τοὺς ἐλέγχους τῆς συνειδήσεως, τοὺς ταλαιπωρουμένους καὶ κεκοπιακότας ἐκ τῆς διαμάχης τῶν ματαίων αὐτῶν διαλογισμῶν, ἵνα ἐλευθερώνωντας αὐτοὺς διὰ τῆς ἐξομολογήσεως, καθάρσεως καὶ ἐμφυτεύσεως τοῦ φόβου τοῦ Θεοῦ, φυλάξῃ αὐτοὺς ἀπὸ ἁμαρτίας καὶ συνειδήσεως πονηρᾶς ἐλευθέρους καὶ διὰ τῆς ἐλευθερίας αὐτῆς, πνευματικῶς αὐτοὺς ἀναπαύσῃ. Πόσην ἁρμονίαν ἔχουν ἀναμεταξύ των τὰ θεῖα λόγια, ἐπειδὴ ἓν καὶ τὸ αὐτὸ πανάγιον Πνεῦμα ἐδίδαξε. Καὶ συνεχίζομεν, λέγει ὁ αὐτὸς προφ. Δαυῒδ ἐν συνεχείᾳ «τίς ἐστιν ἄνθρωπος ὁ θέλων ζωήν, ἀγαπῶν ἡμέρας ἰδεῖν ἀγαθάς;» Καὶ ἐρωτῶμεν ποῖος εἶναι ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος δὲν θέλει νὰ ἔχῃ ζωὴν καὶ νὰ ἴδῃ ἡμέρας ἀγαθάς, εὐτυχεῖς, εὐφροσύνους καὶ χαροποιάς; Οὐδεὶς βεβαίως, εὖ φρονῶν. Πάντες θέλομεν τὴν ζωήν, ἀγαπῶμεν τὴν εὐτυχίαν, ποθοῦμεν τὴν χαράν. Ἀλλὰ τίνι τρόπῳ θ' ἀποκτήσωμεν τ' ἀνωτέρω, δὲν προσπαθοῦμεν νὰ μάθωμεν. Ἰδοὺ λοιπόν, μᾶς τὸ λέγει ἐν συνεχείᾳ ὁ αὐτὸς ψαλμὸς τοῦ Δαυῒδ, «παῦσον τὴν γλῶσσάν σου ἀπὸ κακοῦ καὶ χείλη σου τοῦ μὴ λαλῆσαι δόλον, ἔκκλινον ἀπὸ κακοῦ καὶ ποίησον ἀγαθόν· ζήτησον εἰρήνην καὶ δίωξον αὐτήν».

Μόνον ἐκεῖνος ὅστις ἀπέκτησε τὸν φόβον Θεοῦ καὶ μὲ τὴν βοήθειαν αὐτοῦ ἐργάζε-

ται τ᾽ ἀνωτέρω, αὐτὸς εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἐννοήσῃ τὴν ἀξίαν τῶν ρημάτων τοῦ Προφητάνακτος. Ὁ Κύριος ἡμῶν εἰς τὴν αὐτήν, ὡς ἀνωτέρω, περικοπὴν τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου λέγει· «ἄρατε τὸν ζυγόν μου ἐφ᾽ ὑμᾶς καὶ μάθετε ἀπ᾽ ἐμοῦ ὅτι πρᾷος εἰμὶ καὶ ταπεινὸς τῇ καρδίᾳ καὶ εὑρίσετε ἀνάπαυσιν ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν». Ἰδοὺ καὶ πάλιν ἡ ὁμοιότης τῆς ἁγ. Γραφῆς. Διὰ τοῦ φόβου τοῦ Κυρίου ἀρνούμεθα τὴν ἐπιθυμίαν τῆς ἐκπληρώσεως τοῦ ἰδίου θελήματος καὶ οὕτως αἴροντες τὸν ζυγὸν τοῦ Κυρίου ἐφ᾽ ἡμᾶς, δηλ. ὑποτάσσοντες τὸ θέλημά μας καὶ πᾶν νόημα εἰς τὸν Χριστόν, διδασκόμεθα ἐξ αὐτοῦ ἐναργῶς τὴν ἀληθῆ γνῶσιν, τὴν σοφίαν τοῦ Θεοῦ, γενόμενοι πραεῖς καὶ ταπεινοὶ τῷ φρονήματι καὶ τῇ καρδίᾳ, καὶ οὕτως εὑρίσκομεν γαλήνην εἰς τοὺς διαλογισμούς, εἰρήνην πνευματικὴν καὶ ἀνάπαυσιν εἰς τὰς ψυχάς μας.

Τὸ αὐτὸ λέγει καὶ ὁ ἱερὸς ψαλμῳδὸς «παῦσαι ἀπὸ ὀργῆς καὶ ἐγκατάλιπε θυμόν, ζήτησον εἰρήνην καὶ δίωξον αὐτήν»· δίωξον, δίωξον ἕως οὗ καταλάβῃς αὐτὴν καὶ σωθήσῃ.

Διὰ δὲ τοὺς ἀσυνειδήτους καὶ μὴ ἔχοντας τὸν φόβον τοῦ Θεοῦ, λέγει ὁ αὐτὸς Προφήτης «Φησὶν ὁ παράνομος τοῦ ἁμαρτάνειν ἐν ἑαυτῷ, οὐκ ἔστι φόβος Θεοῦ ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ, τὰ ρήματα τοῦ στόματος αὐτοῦ ἀνομία καὶ δόλος, οὐκ ἠβουλήθη συνιέναι τοῦ ἀγαθῦναι· ἀνομίαν διελογίσατο ἐπὶ τῆς κοίτης αὐτοῦ, παρέστη πάσῃ ὁδῷ οὐκ ἀγαθῇ, κακίᾳ δὲ οὐ προσώχθισε», κ.τ.λ. τοῦ 35ου ψαλμοῦ. Εἰκὼν πραγματικῶς τραγικὴ τοῦ ἐλεεινοῦ ἀνθρώπου καὶ κακοποιοῦ τοῦ μὴ θελήσαντος ν᾽ ἀποκτήσῃ τὸν φόβον τοῦ Θεοῦ καὶ ἑπομένως συμβληθέντος μετὰ τοῦ σατανᾶ καὶ τῶν ἔργων αὐτοῦ.

Ἐνῷ διὰ τοὺς μετέχοντας τοῦ φόβου τοῦ Θεοῦ, λέγει ὁ ἅγιος Κοσμᾶς ὁ Μαϊουμᾶ Ἐπίσκοπος, ὁ ποιητὴς εἰς τὸν ε΄ εἱρμὸν τοῦ Κανόνος τῆς Πεντηκοστῆς. «Τὸ διὰ τὸν φόβον σου ληφθὲν Κύριε, ἐν γαστρὶ τῶν Προφητῶν καὶ κυηθὲν ἐπὶ τῆς γῆς Πνεῦμα σωτηρίας. Ἀποστολικὰς καρδίας κτίζει καθαράς, καὶ ἐν τοῖς πιστοῖς εὐθὲς ἐγκαινίζεται. Φῶς γὰρ καὶ εἰρήνη, διότι τὰ σὰ προστάγματα».

Διὰ νὰ ἁμαρτάνωμεν λοιπὸν ἀσυστόλως καθ᾽ ἑκάστην ὥραν καὶ στιγμὴν δῆλον γίνεται ὅτι ὄχι μόνον δὲν θεωροῦμεν ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν μας τὸν Θεὸν ὡς πανταχοῦ παρόντα, ἀλλὰ μὴ ἔχοντες τὸν θεῖον φόβον του οὔτε κἂν ἐνθυμούμεθα αὐτόν! Καὶ ἀλλοίμονον! Νὰ μὴ ἐνθυμούμεθα τὸν Θεόν, τὸν Ποιητὴν καὶ Πλάστην μας, τὸν Δημιουργὸν τοῦ σύμπαντος καὶ δοτῆρα πάντων τῶν ἀγαθῶν! Δὲν δύναται νομίζω νὰ ὑπάρξῃ μεγαλυτέρα ἀχαριστία ἀπὸ τὴν χαρακτηρίζουσαν τὸν ἄνθρωπον, ὅστις εἰς πᾶν ἔργον αὐτοῦ δὲν ἐνθυμεῖται καὶ δὲν προτάσσει τὸν Θεὸν καὶ Πατέρα αὐτοῦ.

Ἔτει 606 πρὸ Χριστοῦ καὶ ἐπὶ Βασιλείας Ἰωακεὶμ (Ἐλιακείμ) Βασιλέως τῶν Ἰουδαίων, Ναβουχοδονόσορ ὁ Βασιλεὺς τῆς Βαβυλῶνος ἐπέδραμε κατὰ τῆς Ἱερουσαλήμ, ἣν περικυκλώσας, ἐπολιώρκησε καὶ τέλος ἐκπορθήσας κατέλαβεν αὐτὴν καὶ κατὰ τὴν βάρβαρον συνήθειαν τῶν τότε κυριαρχούντων, οἵτινες δὲν ἠρκοῦντο εἰς τὴν κατάληψιν καὶ ὑποδούλωσιν ἑνὸς Κράτους ἀλλ᾽ ἠννόουν εἰ δυνατὸν νὰ ἐξολοθρεύσωσιν ἐξ ὁλοκλήρου τὸ καταλαμβανόμενον, οὕτω πως καὶ ὁ Ναβουχοδονόσορ, ἐπέφερε τελείαν καταστροφὴν καὶ ἐρήμωσιν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, μετοικίσας τοὺς κατοίκους αὐτῆς Ἰουδαίους εἰς τὸ Κράτος αὐτοῦ τὴν Βαβυλῶνα καὶ ἐπὶ τοῦ γεγονότος αὐτοῦ ὁ Προφήτης Δαυῒδ μᾶς ἐξιστορεῖ ἕνα σπουδαῖον περιστατικὸν ὅπου ἔλαβε χώραν μεταξὺ τῶν Βαβυλωνίων ὡς κυριάρχων καὶ

ΠΡΑΚΤΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ ΑΘΩ

Ἡ Ἱερὰ Μονὴ τῆς Μεγ. Λαύρας τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου τοῦ ἐν τῷ Ἄθῳ.

Τὸ περιβόητον μοναστήριον τῆς Λαύρας τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου τοῦ Ἀθωνίτου, τιμώμενον εἰς ὄνομα τῆς Θεοτόκου τῆς κοιμήσεως, εἶναι εἰς τὸ κάλλος ἀνεκδιήγητον, ὡσὰν ὅπου εἶναι κτίσμα δύο μεγάλων Αὐτοκρατόρων, τοῦ τε Νικηφόρου Φωκᾶ, καὶ Ἰωάννου τοῦ Τσιμισκῆ, τῶν ἀειμνήστων. Ἀλλὰ καὶ ὕστερον παλαιωθέν, τὸ ἀνεκαίνισεν ὁ αὐθέντης τῆς Οὐγγροβλαχίας, Νεάγουλος Βασσαράβας Βοεβόνδας, καὶ τὴν Ἐκκλησίαν ἐσκέπασεν ὅλην μὲ μολυβένιαις πλάκες, καθὼς φαίνεται γεγραμμένον ἐμπρὸς εἰς τὴν μεγάλην πύλην τοῦ Νάρθηκος, ἐπάνω εἰς αὐτὸ τὸ μολύβι τῆς μεγάλης καμάρας. Εἶναι τὸ μοναστήριον εἰς εὔμορφον θέσιν· ἔμπροσθέν του ὅλον τὸ Αἰγαῖον πέλαγος, καὶ βλέπει τὴν Λῆμνον ἀπ' ἀντικρύ. Ὄπισθεν δὲ εἰς τὴν ράχιν του ἔχει τὸ ὄρος τοῦ Ἄθωνος, ὄρος ὑψηλότατον καὶ οὐρανόμηκες, εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ ὁποίου εἶναι μικρὰ Ἐκκλησία καὶ εἰς αὐτὴν ἀναβαίνουσιν οἱ Πατέρες, μία φορὰ τὸ χρόνο, κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἑορτῆς τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ λειτουργοῦνται. Ἐκεῖθεν, ὅταν εἶναι καθαρὸς καὶ ἀνέφελος οὐρανός, φαίνονται κατὰ τὸ μέρος τῆς δύσεως ὅλα τὰ δωδεκάνησα, καὶ κατὰ τὴν ἀνατολὴν ἡ Κωνσταντινούπολις, μὲ ὅλον ὅπου ἀπέχει τοῦ ἁγίου Ὄρους μακρὰν τετρακόσια μίλια ἰταλικά· τόσον εἶναι πολλὰ ὑψηλὸν καὶ ἕνα ἀπὸ τὰ δώδεκα μεγάλα καὶ ὠνομασμένα βουνά.

Ἔχει τὸ μοναστήριον τοῦτο ἔσω καὶ ἔξω παρεκλήσια εἰκοσιέξ, τὰ περισσότερα ζωγραφισμένα, στρωμένα μὲ μάρμαρα λαμπρὰ καὶ θαυμαστά, καὶ εἰς ὅλα καθ' ἑκάστην καίονται κανδήλια ἀκοίμητα. Εἰς αὐτὸ θέλεις ἰδεῖ τῶν Πατέρων τὰ μαγγιπεῖα, τὰ νοσοκομεῖα διὰ τοὺς ἀσθενεῖς, τὰ βαγεναρεῖα, ἐλαιοτριβεῖα, τσαγγαρεῖα, ραπταρεῖα καὶ τὰ λοιπά· καὶ μάλιστα πάντων, τὸ μέγα καὶ ὑπερθαύμαστον τραπεζαρεῖον τὸ ὁποῖον εἶναι εἰς σχῆμα Σταυροῦ, καὶ ἔχει τραπέζια εἰκοσιτέσσαρα μαρμαρένια ἀπὸ τὸ ἕνα καὶ ἄλλο μέρος, κατὰ τάξιν· καὶ ξεχωριστὰ εἰς τὴν κορυφὴν ἐπάνω εἶναι ἡ ἡγουμενικὴ τράπεζα, ὅλα θεωρίας καὶ θαύματος ἄξια. Εἶναι δὲ τὸ τραπεζαρεῖον ἀντικρὺ εἰς τὴν μεγάλην πόρταν τῆς Ἐκκλησίας πρὸς δυσμάς, μέγιστον καὶ εὐρυχωρότατον, ὅλον ζωγραφισμένον ἔσωθεν καὶ ἔξωθεν μὲ ὡραιοτάτην ἱστορίαν. Ἐν δὲ

τῶν Ἰουδαίων ὡς ὑποδούλων, τὸν ἐκλεκτὸν λαὸν τοῦ Θεοῦ τὸν Ἰσραὴλ ἐπὶ τῶν ποταμῶν Βαβυλῶνος προτοῦ νὰ εἰσέλθουν εἰς τὴν πόλιν καὶ τὸ ὁποῖον περιστατικὸν πρέπει ἡμεῖς οἱ Χριστιανοὶ «ὁ νέος Ἰσραὴλ» νὰ μελετῶμεν πάντοτε διότι μᾶς εἰσάγει διὰ τῆς ἐνθυμήσεως τοῦ Θεοῦ εἰς τὸν φόβον αὐτοῦ. Ἐκ τοῦ φόβου τοῦ Θεοῦ μανθάνομεν τὴν ἀληθῆ γνῶσιν καὶ ἐξ αὐτῆς διδασκόμεθα τί τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ ὅπου διὰ τῆς πίστεως καὶ θείας χάριτος αὐτοῦ ἡ ψυχικὴ σωτηρία τοῦ ἀνθρώπου κατεργάζεται.

τῷ μεταξὺ τοῦ ναοῦ καὶ τραπεζαρείου εὑρίσκεται ἡ φιάλη ἐκείνη ἡ περιβόητος, εἰς τὴν ὁποίαν τελοῦσιν οἱ Πατέρες κάθε ἀρχιμηνίαν τὸν ἁγιασμόν. Καὶ εἶναι ἀπὸ ἀτόφυον μάρμαρον, ἐσκαμμένη εἰς σχῆμα ποτηρίου· πλὴν τόσον εἶναι μεγάλη, ὅπου εἶναι εἰς τὸ ὕψος της ἓξ σπιθαμῶν, ὁ δὲ γύρος της ὅλος, δεκαεπτά· καὶ εἰς τὸν ὀμφαλόν της ἔχει ἕνα σωληνάριον προύντζινον ὀρθὸν πρὸς τὰ ἄνω μὲ διάφορα ζῶα τριγύρω του προύντζινα· καὶ εἰς τὴν κορυφήν του, δικέφαλον ἀετόν. Ἔχει δὲ τόπον ὑπόγειον ἔξωθεν, ὅπου ἔρχεται μὲ τέχνην θαυμαστὴν τὸ νερόν, καὶ ἀναβαίνει εἰς τὸ σωληνάριον, καὶ χύνεται ἀπὸ τὰ στόματα τῶν ζώων ἐκείνων, καὶ τινάζεται ὑψηλά, καὶ ἐπαναστρεφόμενον εἰς τὰ κάτω, γεμίζει τὴν φιάλην ἐκείνην· ἔργον θέας καὶ θαύματος ἄξιον. Ἵσταται δὲ ἡ φιάλη ἐν μέσῳ κουβουκλίου ὡραιοτάτου, τοῦ ὁποίου ὁ θόλος εἶναι ὅλος ἱστορισμένος ἀπ' ἔσω· καὶ στέκει ἐπάνω εἰς δέκα κολῶνες μαρμαρένιες. Εἶναι δὲ τὸ κουβούκλιον ἀνοικτὸν ἀπὸ τὰ πέριξ, πλὴν ὅσον κλείεται κάτωθεν ἀπὸ τοῦ ἐδάφους, εἰς ὕψος ἑπτὰ σπιθαμῶν, κύκλωθεν μὲ μάρμαρα εὔμορφα καὶ γλυπτά. Ὁ δὲ ναὸς ὁ Καθολικὸς εἶναι μέγας καὶ φωτεινὸς καὶ κάτωθεν μὲ μάρμαρα μέγιστα καὶ λαμπρὰ καὶ τὰ περισσότερα πορφυρᾶ, κατάστρωτος ὅλος μὲ τόσην εὐαρμοστίαν συντεθειμένα, ὅπου ἤθελες εἰπεῖ πῶς νὰ εἶναι ὅλον τὸ ἔδαφος τοῦ ναοῦ, ἀπὸ ἕνα μάρμαρον πορφυροῦν. Ὁ τοῖχος ἀπὸ τῆς γῆς ἕως δύο ὀργυίαις στολισμένος μὲ τσινία ὡραιοπλούμιστα, ἐξοδίᾳ τοῦ Παναγιωτάτου Κωνσταντινουπόλεως κυρίου Διονυσίου, τοῦ ἀπὸ Ἄνδρου. Εἰκόνας ἔχει πολλὰς παλαιὰς καὶ ὡραίας, περικεχρυσωμένας καὶ ἐγκεκοσμημένας, μὲ πλάκες ἀργυρὲς καὶ χρυσὲς καὶ μὲ λιθάρια πολύτιμα. Ἔξω ἀπ' αὐτὰς εἶναι καὶ δύο μεγάλαι· τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μία, καὶ ἄλλη τῆς Θεοκόκου, τὰς ὁποίας ἀσήμωσε καὶ ὡράϊσεν, ὁ ἀοίδιμος βασιλεὺς Ἀνδρόνικος ὁ Παλαιολόγος· εἶναι δὲ εἰς ἑκάτερα τὰ πλάγια τῶν εἰκόνων, ὅ τε βασιλεὺς καὶ ἡ βασίλισσα αὐτοῦ ἐντετυπωμένοι, μὲ ἀσήμι σκαπτόν. Εἶναι καὶ ἄλλη τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου τοῦ Ἀθωνίτου, ἐγκαλλωπισμένη μὲ ἀσῆμι, ἀπὸ τὸν ἐκλαμπρότατον αὐθέντην τῆς Οὐγγροβλαχίας Νεάγουλον Βοεβόνδαν· καὶ εἰς τὰ πλάγια, εἶναι τυπωμένος μὲ τὴν Δόμναν του, ἐπάνω εἰς ἀσῆμι διὰ ἐνθύμησιν. Καίονται ἀεννάως εἰς αὐτὸν τὸν ναὸν κανδήλια περισσά· ἐπάνωθεν δὲ τοῦ Νάρθηκος εἶναι βιβλιοθήκη πανθαύμαστος, εἰς τὴν ὁποίαν εὑρίσκονται βιβλία διάφορα παλαιὰ διὰ χειρός, πολλῆς τιμῆς ἄξια παρ' ἀνδράσι σοφοῖς καὶ φιλολόγοις· ἐκεῖ δὲ πλησίον εἶναι καὶ τὸ κελλίον τοῦ ἁγίου, καὶ τὸ ὑποπόδιον αὐτοῦ, καταφαγωμένον ἀπὸ τὰ γόνατα τοῦ ἁγίου, διὰ τὰς πολλὰς μετανοίας, μ' ὅλον ὅπου εἶναι καὶ μαρμαρένιον· πρᾶγμα νὰ ἐκπλαγῇ κάθε ἄνθρωπος εἰς τὴν ἄκραν του σκληραγωγίαν καὶ ἄσκησιν. Εἰς δὲ τὸ ἀριστερὸν πλάγιον τοῦ μεγάλου ναοῦ καθὼς εἰσεβαίνομεν, εἶναι ὁ τάφος τοῦ ἁγίου, ἐπάνωθεν τοῦ ὁποίου κρέμονται κανδῆλες ἀργυρὲς δεκαπέντε· καὶ ἐκεῖ πλησίον ἵσταται καὶ ἡ σιδηρᾶ τούτου ῥάβδος, μὲ τὴν ὁποίαν ἐδίωκε τὰ δαιμόνια· καὶ ἡ σιδηρᾶ κουλούρα, τὴν ὁποίαν ἐφόρει κατὰ σάρκα ἐζωσμένος, ὁ σταυρὸς μετ' αὐτῆς· ἐκεῖ εἶναι καὶ

καὶ ἡ εἰκὼν τῆς Παναγίας ὅπου ἐχάρισε τοῦ Κουκουζέλη ὅταν ἔψαλλεν, ἕνα χρυσόν· ἡ αὐλὴ ὅπου εἶναι μεταξὺ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς τραπέζης, εἶναι ὅλη μὲ χαλίκια καὶ ψηφία διαφόρων χρωμάτων κατεστρωμένη εἰς κάλλος, καὶ εἰς τὴν μέσην αὐτῆς εἶναι ἡ φιάλη ὡς εἴπομεν. Ἐκεῖ θέλεις ἰδεῖ κελλία πολλὰ καὶ δοξάτα, καὶ πύργους ὅπου ἔχει τὸ μοναστήριον τριγύρω του· μακρὰν δὲ τοῦ μοναστηρίου κατὰ τὰ δύσβατα τοῦ ὄρους, εἰς ἔρημον καὶ ἡσυχαστικὸν τόπον, εἶναι καὶ ἡ σκήτη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου Ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης τοῦ Παλαμᾶ, οὗ τὸ σεβάσμιον λείψανον μέχρι τῆς σήμερον ἄσηπτον διατηρεῖται ἐν Θεσσαλονίκῃ, θαυμαστὴν εὐωδίαν ἐκπέμπον καὶ ἰάσεις τοῖς μετὰ πίστεως προσερχομένοις δωρούμενον. Πλησίον δὲ τοῦ μοναστηρίου εὑρίσκεται καὶ τὸ κελλίον τοῦ Κουκουζέλη ἐκείνου τοῦ ὀνομαστοῦ μελῳδοῦ, καὶ τὸ ἀσκητήριον τοῦ ἁγίου Πέτρου τοῦ Ἀθωνίτου. Ἔξωθεν δὲ τοῦ μοναστηρίου κατὰ τὰ ὑψηλά, εἶναι καὶ τὸ παρεκκλήσιον τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, ὡραῖον εἰς τὸ κάλλος καὶ τὰ ἀξιοθαύμαστα κελλία, τὰ ὁποῖα ὁμοῦ μὲ τὸ παρεκκλήσιον ἀνήγειρεν ἐκ βάθρων δι᾿ οἰκείων ἐξόδων ὁ Παναγιώτατος κὺρ Διονύσιος ὁ ἐξ Ἄνδρου, ἀνάμεσα εἰς κήπους καὶ ἀμπελῶνας καὶ κυπαρίσσια μὲ νερὰ καθαρώτατα πλησίον ἐκεῖ καὶ ἀναβρυτικὰ καὶ ὑγιεινότατα εἰς τόπον ὑψηλὸν ὅπου βλέπει τὸ πέλαγος καὶ τὸ μοναστήριον ὅλον ἐμπρός του. Ἔχει τὸ μοναστήριον κάτω εἰς τὸν αἰγιαλὸν λιμένα κατασκευαστὸν καὶ ἀρσανᾶν ἐπιτήδειον διὰ τὰ πλοιάρια, καὶ πύργον ὑψηλὸν καὶ ἀξιοθέατον, κτίσμα βασιλικὸν μὲ πατώματα ἕξ. Εἰς τὸν ὁποῖον εἰσέρχονται ἀπὸ μίαν γέφυραν ἐκ ξύλου, τὸ ὁποῖον σηκώνουσι μὲ τέχνην ἐπάνω, καὶ δὲν εἶναι δυνατὸν πλέον ἄλλος τις νὰ εἰσέλθῃ εἰς αὐτόν· ἔχει κελλία ἐντὸς αὐτοῦ εὔμορφα καὶ παρεκκλήσιον θαυμαστόν· καὶ ἐπάνωθεν λουμπάρδες μεγάλαι καὶ καλαὶ διὰ φύλαξιν τοῦ λιμένος, καὶ διὰ νὰ δίδωσιν εἴδησιν εἰς τὸ μοναστήριον ἐπάνω, ὅταν ὑπάγῃ τις προσκυνητὴς καὶ διὰ νὰ τὸν ὑποδέχωνται, καὶ τοὺς ἀπὸ ταξειδίων ἐρχομένους προηγουμένους καὶ ἱερομονάχους, μετὰ χαρᾶς καὶ ἀγαλλιάσεως. Τὰ δὲ ἅγια λείψανα ὅπου εὑρίσκονται εἰς τὴν μεγάλην ἐκκλησίαν εἶναι ἀποτεθειμένα μέσα εἰς τὸ ἅγιον βῆμα, εἰς ἕνα τεχνικὸν καὶ ὡραιοπλούμιστον κιβώτιον, μεγάλον μὲν εἰς τὸ μέγεθος, πολύτιμον δὲ καὶ ὡραῖον εἰς τὴν κατασκευήν· καὶ μέσα εἰς αὐτὸ εἶναι ἡ κάρα τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς Βασιλείου τοῦ μεγάλου· ἡ κάρα ἡ θαυματουργὸς διὰ τὰς ἀκρίδας, τοῦ ἁγίου Μιχαὴλ Συνάδων, τὴν ὁποίαν ὁ ἐκλαμπρότατος καὶ ὑψηλότατος αὐθέντης πάσης Οὐγγροβλαχίας, κύριος Ἰωάννης Κωνσταντῖνος Βασσαράβας Βοεβόνδας, μεγαλοπρεπῶς ἐκόσμησε, μὲ χρυσίον πολὺ καὶ λίθους πολυτίμους καὶ μὲ θήκην ἀργυρᾶν καὶ πανθαύμαστον. Καὶ εἶναι στολισμὸς πολυέξοδός τε καὶ ἀξιόλογος, εἰς μνημόσυνον τῆς αὐτοῦ θεοσεβείας. Ἡ κάρα τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Εὐστρατίου· ἡ κάρα τοῦ ἁγίου μάρτυρος Ἀλεξάνδρου· μέρος ἐκ τῆς τιμίας χειρὸς τοῦ ἁγίου Ἀποστόλου καὶ Εὐαγγελιστοῦ Λουκᾶ.

Τοῦ ἁγίου Ἀποστόλου Ἀδρέου τοῦ πρωτοκλήτου μέρος.

Τοῦ ἁγίου Λουκᾶ τοῦ ἐν τῷ Στειρίῳ. Μέρη λειψάνων τῶν ἁγίων τεσσα-

Α. Γ. ΠΕΡΑΤΙΚΟΥ

ΝΙΚΗΤΑ ΤΟΥ ΚΑΙ ΔΑΒΙΔ

δούλου Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ φιλοσόφου.

ΕΡΜΗΝΕΙΑ

Τῶν παραινετικῶν μονοστίχων ἰάμβων κατὰ στοιχεῖον τοῦ μεγάλου πατρὸς ἡμῶν

ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΤΟΥ ΘΕΟΛΟΓΟΥ

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 19)

Κείμενον

«Χάρις φθονεῖσθαι, τὸ φθονεῖν δ' αἶσχος μέγα».

Ἑρμηνεία

Τοῦτο καὶ ἐν τῷ συντακτηρίῳ [1]) ὁ μέγας οὗτος πατὴρ ἡμῖν εἰσηγήσατο μόνον ἔστω τις τῶν φθονουμένων, ἀλλὰ μὴ τῶν ἐλεουμένων. εἰώθασι γὰρ τῶν ἀνθρώπων οἱ φαῦλοι φθονεῖν τοῖς προὔχοσιν, ἢ πλούτου περιουσίᾳ, ἢ δόξης ὕψει, ἢ σοφίᾳ καὶ γνώσει καὶ λαμπροῖς κατορθώμασι καὶ τούτων ἔτι μᾶλλον τοῖς ἐπ' ἀρετῇ προϊοῦσι καὶ

(1) Ὁ συντακτήριος εἶναι ὁ τελευταῖος λόγος, τὸν ὁποῖον ὁ μακάριος οὗτος Γρηγόριος ὁ θεολόγος, ἀναχωρῶν ἐκ τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐξεφώνησε πρὸς τὸ ἀγαθὸν αὐτοῦ ποίμνιον ἐνώπιον τῶν τὴν Β' Οἰκουμενικὴν Σύνοδον συγκροτούντων ἑκατὸν πεντήκοντα Ἐπισκόπων. Ἀπολογεῖται δ' ἐν αὐτῷ ὑπὲρ τῆς διοικήσεως τῆς ἑαυτοῦ ἐκκλησίας καὶ τοὺς λόγους προβάλλει, διὰ τοὺς ὁποίους ἐξαιτεῖται τὴν ἀπὸ τῆς ἐπισκοπῆς παραίτησιν. Ἐν τέλει δὲ ἀπονέμει τὸν ἀποχαιρετισμὸν (ὅθεν καὶ ὁ Λόγος συντακτήριος ἐπωνομάσθη) πρός τε τὸν προσφιλῆ εἰς αὐτὸν ναὸν τῆς ἁγίας Ἀναστασίας καὶ πρὸς τοὺς λοιποὺς τῆς Κωνσταντινουπόλεως ναούς, πρὸς τὴν Σύνοδον, πρὸς τὸν ἱερὸν κλῆρον, πρὸς τὸν λαὸν καὶ πρὸς τοὺς Βασιλεῖς.

ράκοντα Μαρτύρων· ὁ ποὺς τοῦ ἁγίου Κηρύκου σῶος καὶ ὁλόκληρος, ὁ ὁποῖος ἐμαρτύρησεν ὢν ἀκόμη μικρὸν παιδίον, χρόνων δηλονότι τριῶν, λείψανον ὑπερθαύμαστον καὶ ἀξιοθέατον.

Μέρος τῆς αὐτοῦ μητρὸς τῆς ἁγίας Ἰουλίτης, τῆς συμμαρτυρησάσης τῷ ἄνωθεν Κηρύκῳ τῷ υἱῷ αὐτῆς.

Ἀπὸ τὰ δῶρα τῶν Μάγων μέρη τινά.

Καὶ ἀπὸ τὰ ἅγια Σπάργανα τοῦ Κυρίου μας. Μύρον τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Δημητρίου· ἡ χεὶρ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου· καὶ ἄλλα πολλὰ καὶ διάφορα, ὅλα εἰς χρυσᾶς καὶ ἀργυρᾶς θήκας ἐναποκείμενα, ἐντίμως καὶ εὐλαβῶς. Ἐκεῖ θέλεις ἰδεῖ καὶ προσκυνήσει μέρος ἀπὸ τὸ τίμιον ξύλον τοῦ ζωοδότου Σταυροῦ, τὸ μῆκος ὡς μίαν σπιθαμὴν εἰς τύπον Σταυροῦ, μέσα εἰς μίαν θήκην πολύτιμον ἀργυρᾶν κεχρυσωμένην καὶ ἐγκεκοσμημένην ἔσωθέν τε καὶ ἔξωθεν μετὰ λίθων καὶ μαργάρων πολυτιμήτων, ἔχουσαν καὶ τέσσερα ἐξαίρετα μαργαριτάρια ἔξωθεν σταυροειδῶς καρφωμένα, ὅσον μέγεθος λεπτοκαρύων· μόνον δὲν εἶναι ἀκριβῶς στρογγυλά. Τὰ δὲ λοιπὰ τῆς Ἐκκλησίας εἴδη καὶ ἱερὰ σκεύη καὶ πράγματα, καὶ Εὐαγγέλια κεκοσμημένα, τίς δύναται εἰς πλάτος κατ' ὄνομα ἐξειπεῖν; ἀλλ' ἀρκοῦσι καὶ ταῦτα ἐν συντόμῳ, ἐξ ὧν θέλει καταλάβει καθένας καὶ τὰ ἐπίλοιπα· καὶ ἐπειδὴ ἡ ἁγία Ἄννα καὶ τὰ περὶ αὐτὴν ἀσκητήρια ἀπὸ τὸ μοναστήριον τοῦτο τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου ἐξήρτηνται, καὶ πρὸς αὐτὸ ἀποβλέπουσιν, ὅσον τὰ πρὸς μερικὴν διοίκησιν, διὰ τοῦτο ἀκολούθως συνάπτομεν καὶ τὴν περὶ αὐτῶν ἐνταῦθα διήγησιν.

πρωτεύειν δοκοῦσιν ἐπὶ ψυχῆς προτερήμασιν. ἓν οὖν καὶ τοῦτο φησὶ τῶν τοῦ Θεοῦ χαρισμάτων, τὸ παρὰ τῶν κακοτρόπων φθονεῖσθαι καὶ διαβάλλεσθαι. ὡς γὰρ αἱ κανθαρίδες τῷ ἀκμάζοντι χόρτῳ καὶ τοῖς εὐθαλέσι ρόδοις εὐφύονται, οὕτως ὁ φθόνος τῶν χρηστῶν καὶ πρὸς ἀρετὴν αὐξανομένων μάλιστα ἅπτεται. ὥστε εἰ μή τις εὐδοκιμεῖ ἐπὶ φρονήσει ἢ σωφροσύνῃ καὶ δικαιοσύνῃ, ἢ ἄλλο τι μέγα ψυχῆς πλεονέκτημα κέκτηται, οὐκ ἂν φθονοῖτο πρὸς τῶν κακῶν. πρὸς γὰρ τὸν ἔχονθ᾽ ὁ φθόνος ἕρπει, φησὶ Σοφοκλῆς [1]) εὖ καὶ Θεμιστοκλῆς ἔτι μειράκιον ὤν, οὐδὲν ἔφη πράττειν λαμπρόν, οὔπω γὰρ φθονεῖσθαι ἔλεγε· τὸ μὲν φθονεῖσθαι χάρις φησὶν ἔστω Θεῷ, τὸ φθονεῖν δὲ αἶσχος μέγα, πρίων γὰρ φησὶν ὁ φθόνος ψυχῆς, ὥς τις ἔφη, καὶ ρίζα θανάτου καὶ νόσος πολύπλοκος καὶ καρδίας ἧλος ὀξύτατος. μᾶλλον δὲ ὥσπερ σίδηρος ὑπὸ ἰοῦ, οὕτω καὶ ὁ φθονερὸς ὑπὸ φθόνου δαπανᾶται καὶ φθείρεται. ὥς γαρ ἔφησέ τις σοφός, τοῖς μὲν διὰ τοῦ ἡλίου πορευομένοις ἕπεται κατ᾽ ἀνάγκην ἡ σκιά, φθόνος δὲ τοῖς ἐν ἀρετῇ προβαίνουσιν ἕπεται. οὗτος, ὥσπερ φαῦλος δημαγωγὸς ταῖς καλαῖς ἀντιπολιτεύεται πράξεσι. τούτῳ τις συνοικῶν, οὐ τὸ ἴδιον κακόν, ἀλλὰ τὸ ἀλλότριον ἀγαθὸν ἡγεῖται ἀτύχημα καὶ αὖθις οὐ τὸ οἰκεῖον καλόν, ἀλλὰ τὸ τοῦ πέλας κακόν, εὐτύχημα οἴεται. τοὺς μὲν οὖν νεκροβόρους γῦπας τῷ μύρῳ φθείρεσθαι λέγουσι, πρὸς γὰρ τὸ δυσῶδες καὶ διεφθορὸς αὐτῶν ἡ φύσις ᾠκείωται. ὁ δὲ τῇ νόσῳ ταύτῃ κρατούμενος, τῇ μὲν εὐημερίᾳ τῶν φίλων, οἷον τινὸς μύρου προσβολῇ καταφθείρεται. εἰ δὲ πάθος ἐκ συμφορᾶς ἴδοι, πρὸς τοῦτο καθίπταται. τί μὴ λέγω τὰ πολλὰ συνελών. ὥσπερ ἕπεται τῷ ἀγαθῷ Θεῷ ἡ ἀφθονία, οὕτω καὶ τῷ πονηρῷ ἐχθρῷ ἡ βασκανία. ἆρ᾽ οὖν οὐκ ἔστιν αἶσχος μέγα ψυχῆς (Θεὸν ἀφεῖσαν) μιμεῖσθαι τὸν χαρακτῆρα τοῦ σατανᾶ καὶ βασκανίαν ἐντὸς ἐπιφέρεσθαι;

Κείμενον

«Ψυχὴν θύοιτο μᾶλλον ἢ τὸ πᾶν Θεῷ».

Ἑρμηνεία

Ἐνταῦθα τὴν τῆς ψυχῆς ἁγνείαν ὁ θεῖος οὗτος ἀνὴρ ὑποτίθησι. κἂν πάντα φησὶ γὰρ προσενέγκῃς Θεῷ, τὴν δὲ ψυχὴν ἐάσῃς ρυπαρὰν καὶ ἐγκεχωσμένην τοῖς πάθεσιν, ὑπεύθυνος εἶ καὶ ὑπόδικος. Τί γὰρ δώσει φησὶν ἄνθρωπος ἀντάλλαγμα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ. [1]) σπούδασον οὖν φησὶ θῦσαι τὴν ψυχὴν τῷ Θεῷ καὶ ἄμωμον αὐτὴν προσαγαγεῖν ὁλοκαύτωμα. θύεται δὲ ψυχὴ νεκρὰ γινομένη τοῖς πάθεσι καὶ πάντα σπῖλον ἀπονιψαμένη μετανοίᾳ καὶ δάκρυσιν. αὕτη τῷ ὄντι θυσία καθαρά, αὕτη θυσία αἰνέσεως. τοιαύταις ὁ Θεὸς προσφο-

---

2) Ὁ Σοφοκλῆς ἦτο υἱὸς Σοφίλλου καὶ ἐγεννήθη ἐν Κολωνῷ τῷ ἱππείῳ τὸ 495 π. Χ. Ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἦτο πλούσιος, ἔχων ἐργοστάσιον, ἐν τῷ ὁποίῳ εἰργάζοντο δοῦλοι πρὸς κατασκευὴν μαχαιρῶν καὶ ἔδωκεν εἰς τὸν υἱόν του ἀνατροφὴν καὶ μόρφωσιν σπουδαιοτάτην. Ὁ Σοφοκλῆς ἔσχε διδάσκαλον ἐν τῇ μουσικῇ καὶ ὀρχηστικῇ τὸν ἐπιφανέστατον μουσικὸν Λάμπρον. Ὁ ποιητὴς ὡς τραγικὸς παρουσιάσθη τὸ πρῶτον τὸ 468 π. Χ. διὰ τοῦ ἀπολεσθέντος δράματος Τριπτολέμου καὶ ἐνίκησε τὸν Αἰσχύλον. Ὁ Σοφοκλῆς ἔγεινεν ἑλληνοταμίας καὶ στρατηγὸς κατὰ τὸν Σαμιακὸν πόλεμον καὶ συστράτηγος τῷ Περικλεῖ. Ὁ ποιητὴς ἔχων χαρακτῆρα φαιδρὸν καὶ γλυκὺν καὶ διακείμενος πρὸς πάντας προσηνῶς, ἦτο προσφιλὴς τοῖς πᾶσιν. Ἀπέθανε τῷ 405 π. Χ.

Διὰ τοῦ Σοφοκλέους ἡ τραγικὴ τέχνη προήχθη εἰς τὴν ὑψίστην τελειότητα καὶ διὰ τοῦτο ἐπεκλήθη τ ρ α γ ι κ ό ς. Ἐκ τῶν ἑκατὸν τριάκοντα δραμάτων τοῦ Σοφοκλέους διεσώθησαν εἰς ἡμᾶς ἑπτά. Αἴας, Ἀντιγόνη, Οἰδίπους τύραννος, Τραχινίαι, Ἠλέκτρα, Φιλοκτήτης καὶ Οἰδίπους ἐπὶ Κολωνῷ.

1) Μάρκ. η΄ 37.

ραῖς ἐπαγάλλεται. τοιούτοις χαίρει τοῖς θύμασι. θυσία γὰρ ἐστὶ τῷ Θεῷ πνεῦμα συντετριμμένον.[1]) τί δὲ ἐστὶ τὸ συντετριμμένον, αὐτὸς ἡμῖν ὁ προφήτης ἡρμήνευσε, καρδίαν γὰρ φησί συντετριμμένην καὶ τεταπεινωμένην ὁ Θεὸς οὐκ ἐξουδενώσει [2]). διὰ γὰρ τῆς ἀκριβοῦς ταπεινοφροσύνης ἀπολειφθέντων ἡμῖν τῶν τῆς ἁμαρτίας χαρακτήρων, ἡ τῆς ψυχῆς καθαρότης εὐθὺς ἐπιγίνεται. καθαρὰ δὲ γινομένη τὰς θείας εὐθὺς ἐμφάσεις εἰσδέχεται. μακάριοι γὰρ φησὶν οἱ καθαροὶ τῇ καρδίᾳ ὅτι αὐτοὶ τὸν Θεὸν ὄψονται. [3]) ἔστι μὲν οὖν θυσία καὶ ὁ ἔλεος. ἔλεον γὰρ φησὶ θέλω καὶ οὐ θυσίαν.[4]) ἀλλὰ τοσαύτην ἔχει τὴν ἰσχὺν ὅσην ἡ ταπείνωσις καὶ συντριβὴ τῆς καρδίας καὶ ἡ προσγινομένη τῇ ψυχῇ καθὰ μεμαθήκαμεν κάθαρσις. ταύτην οὖν τὴν θυσίαν Θεῷ προσάγωμεν. ἐπεὶ καὶ ταύτην οἶδε μόνην ὁ μέγας Παῦλος θυσίαν ζῶσαν εὐάρεστον τῷ Θεῷ [5]).

Κείμενον

Ὢ τίς φυλάξει ταῦτα καὶ σωθήσεται.

Ἑρμηνεία

Ἐπὶ πάσαις ταῖς παραινέσεσιν ἐπάγει τουτὶ τὸ ἀκροτελεύτειον, δι᾿ οὗ προτρέπεται πάντας ἐπὶ τὸ πράττειν ταῦτα, ἃ συνεβούλευσεν. ὃ γὰρ λέγει τοιοῦτον ἐστίν, ὅτι ὁ ποιῶν τὰ προειρημένα καὶ φυλάσσων τὰς ὑποθήκας, οὕτω καὶ σωθήσεται. ταὐτὸν δὲ καὶ τοῦτο ποιεῖ τῷ προφήτῃ Δαβίδ. ὡς γὰρ ἐκεῖνος ἐν τῷ τεσσαρασκαιδεκάτῳ ψαλμῷ τὰς θείας ἁπάσας ἐντολὰς ἀπαριθμησάμενος ἐπήγαγεν. Ὁ ποιῶν ταῦτα οὐ σαλευθήσεται εἰς τὸν αἰῶνα [6]). οὕτω δὴ καὶ αὐτὸς ἐπὶ πάσαις ταῖς γνώμαις τὴν ἀπόφασιν ταύτην εἰσήνεγκε. ποιεῖται δὲ τὸν λόγον καὶ θαυμασμὸν καὶ ἔκπληξιν. καὶ ἔστι ταὐτὸν τῷ, τίς οὗτος ὁ παραγενόμενος ἐξ Ἐδώμ [1]). καί, τίς ἐστιν οὗτος ὅτι καὶ ἡ θάλασσα καὶ οἱ ἄνεμοι ὑπακούουσιν αὐτῷ; [2]) νοηθήσεται δὲ τὸ τίς ἐνταῦθα καὶ ἀντὶ τοῦ πάντες, ἤτοι ὀλίγοι τινὲς οἱ φυλάσσοντες ταῦτα καὶ σωζόμενοι. ἔστι δὲ τοιοῦτον καὶ τό, τίς σοφὸς καὶ φυλάξει ταῦτα; [3]) καὶ τό, τίς ἐπίστευσε τῇ ἀκοῇ ἡμῶν καὶ ὁ βραχίων Κυρίου τίνι ἀπεκαλύφθη; [4]) εἰ γὰρ καὶ μὴ πάντες, ἀλλ᾿ οὖν γέ τινες καὶ πεπιστεύκασι καὶ τὴν φρουρητικὴν καὶ κυβερνητικὴν τοῦ Θεοῦ δύναμιν ἐκ τῆς περὶ αὐτοὺς εὐεργεσίας καὶ προνοίας συνιδεῖν ἠξιώθησαν. Ἰστέον δὲ ὅτι τοῦ τ ί ς ιϐ′ εἰσὶ τὰ σημαινόμενα, καὶ δύο μὲν ἃ προείρηται, ἕτερα δὲ ταῦτα. ἐρωτηματικόν, ὡς τό, τίς ἐστιν οὗτος ὁ βασιλεὺς τῆς δόξης; [5]) καὶ τίς, εἰ σύ, ἵνα ἀπόκρισιν δῶμεν τοῖς πέμψασιν ἡμᾶς; [6]) σημαίνει δὲ καὶ τὸ οὐδείς. ὡς τό, τίς ἔγνω νοῦν Κυρίου, ἢ τίς σύμβουλος αὐτοῦ ἐγένετο; [7]) καί, τίς προέδωκεν αὐτῷ καὶ ἀνταποδοθήσεται αὐτῷ; [8]) καὶ τίς ἐστὶν ἄνθρωπος, ὃς ζήσεται καὶ οὐκ ὄψεται θάνατον; [9]) δηλοῖ δὲ καὶ τὸ ἀόριστον. ὡς τό, ἄνθρωπός τις ἦν ἐν χώρᾳ τῇ Αὐσίτιδι. [10]) ἀναπληροῖ δὲ καὶ προσδιορισμοῦ χρείαν. οἷον, εἰσί τινες τῶν ὧδε ἑστηκότων, οἵτινες οὐ μὴ γεύσονται θανάτου ἕως ἂν ἴδωσι τὴν Βασιλείαν τοῦ Θεοῦ ἐληλυθεῖαν ἐν δυνάμει [11]).

---

1) Ψαλμ. ν′ 17.
2) Ψαλμ. ν′ 17.
3) Ματθ. ε′ 8.
4) Ματθ. θ′ 13. Ὠσηὲ ϛ′ 6.
5) Ρωμ. ιϐ′ 1.
6) Ψαλμ. ιδ′ 5.

---

1) Ἡσαΐου ξγ′ 1.
2) Ματθ. η′ 27, Μάρκ. δ′ 41, Λουκ. η′ 25.
3) Ψαλμ. ρϛ′ 43.
4) Ἡσαΐου νγ′ 1. Ἰω. ιϐ′ 38. Ρωμ. ι′ 16.
5) Ψαλμ. κγ′ 8, 10.
6) Ἰω. α′ 21.
7) Ἡσαΐου μ′ 13 Ρωμ. ια′ 34.
8) Ἰώβ μα′ 11. Ρωμ. ια′ 35.
9) Ψαλμ. πη′ 49.
10) Ἰώβ α′ 1.
11) Ματθ. ιϛ′ 28. Μάρκ. θ′ 1. Λουκ. θ′ 27.

ΜΟΥΣΙΚΗ ΣΕΛΙΣ
ὑπὸ Νικολάου 'Αθ. Χρυσοχοΐδου († 1957)

ΣΥΝΤΟΜΟΣ ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ
ΤΩΝ ΔΥΟ ΜΟΥΣΙΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ
Τοῦ Βυζαντινοῦ μελῳδικοῦ καὶ τοῦ εὐρωπαϊκοῦ πολυφωνικοῦ, ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἁρμονικὴν σύνθεσιν τῶν μουσικῶν κλιμάκων τῆς τε Βυζαντινῆς καὶ τῆς εὐρωπαϊκῆς μουσικῆς.

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελίδος 37)

Τὸ διάγραμμα τῆς φυσικῆς εὐρωπαϊκῆς διατονικῆς κλίμακος τοῦ Zarlino, ἐν ἐκτάσει δύο Διαπασῶν.

Α' ἡ βαρεῖα Διαπασῶν :

Φθόγγοι :	do Νη	re Πα	mi Βου	fa Γα	sol Δι	la Κε	si' Ζω'	do' Νη'
Μήκη χορδῶν :	1	$\frac{8}{9}$	$\frac{4}{5}$	$\frac{3}{4}$	$\frac{2}{3}$	$\frac{3}{5}$	$\frac{8}{15}$	$\frac{1}{2}$
'Αριθμοὶ δονήσεων	1	$\frac{9}{8}$	$\frac{5}{4}$	$\frac{4}{3}$	$\frac{3}{2}$	$\frac{5}{3}$	$\frac{15}{8}$	2
Τόνοι :		$\frac{9}{8}$	$\frac{10}{9}$	$\frac{16}{15}$	$\frac{9}{8}$	$\frac{10}{9}$	$\frac{9}{8}$	$\frac{16}{15}=\frac{2}{1}$
Τμήματα :		12	11	7	12	11	12	7=72

Β' ἡ ὀξεῖα Διαπασῶν :

Φθόγγοι :	do' Νη'	re' Πα'	mi' Βου'	fa' Γα'	sol' Δι'	la' Κε'	si'' Ζω''	do'' Νη''
Μήκη χορδῶν :	$\frac{1}{2}$	$\frac{4}{9}$	$\frac{2}{5}$	$\frac{3}{8}$	$\frac{1}{3}$	$\frac{3}{10}$	$\frac{4}{15}$	$\frac{1}{4}$
'Αριθμοὶ δονήσεων:	2	$\frac{9}{4}$	$\frac{5}{2}$	$\frac{8}{3}$	$\frac{3}{1}$	$\frac{10}{3}$	$\frac{15}{4}$	4
Τόνοι : $\frac{2}{1}$.		$\frac{9}{8}$	$\frac{10}{9}$	$\frac{16}{15}$	$\frac{9}{8}$	$\frac{10}{9}$	$\frac{9}{8}$	$\frac{16}{15}=\frac{4}{1}$
Τμήματα: 72.		12	11	7	12	11	12	7=144.

οὐ γὰρ ἀορίστως τὸ τίς ἐνταῦθα, ἀλλ' ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν ὁ δεῖνα καὶ ὁ δεῖνα τὸ τινὲς εἶπεν. ὥστε τὸ τίς ἐνταῦθα τὴν τοῦ προσδιορισμοῦ χρείαν ἀναπληροῖ. σημαίνει καὶ ἀγανάκτησιν καὶ ἐπιτίμησιν, ὡς τό, τίς ἀνήγγειλέ σοι ὅτι γυμνὸς εἶ; [1]) καί, τίς σε κατέστησεν ἄρχοντα καὶ δικαστὴν ἐφ' ἡμᾶς; [2]) καί, τίς εἶ σὺ ὁ κρίνων ἀλλότριον οἰκέτην; [3]) καί, τίς ἐστιν ὁ κρύπτων με

1) Γενέσ. γ' 11.
2) 'Εξόδ. γ' 14.
3) Ρωμ. ιδ' 4.

βουλήν; [1]) εἰ δέ τις ἐρωτηματικῶς ταῦτα λάβοι, ἄγνοιαν τοῦ Θεοῦ κατηγορεῖ. σημαίνει δὲ καὶ εὐτέλειαν. ὡς τό, τίς εἰμὶ ἐγὼ Κύριέ μου, καὶ τίς ἐστὶν ὁ οἶκος τοῦ Πατρός μου; [2]) δηλοῖ δὲ καὶ ἐπίρρημα ἐπιτατικόν, ἀντὶ τοῦ λίαν. ὡς τό, Κύριε τί ἐπληθύνθησαν οἱ θλίβοντές με; [3]) σημαίνει καὶ τὸ ἐξ ἀμηχανίας εὔχεσθαι, ὡς τό, τίς δώσει τῇ κεφαλῇ μου ὕδωρ; Α. Π.

ΤΕΛΟΣ

1) 'Ιώβ λη' 2, μβ' 3.
2) Α' Βασιλ. ιη' 18.
3) Ψαλμ. γ' 2.

Δηλαδὴ ἡ ἀνωτέρω κλῖμαξ ἔχει χαμηλότερον τὸ φυσικὸν ὕψος τοῦ ἕκτου φθόγου la (Κε) κατὰ Κόμμα ($=\frac{81}{80}$).

Τοιουτοτρόπως ἐν τῇ κλίμακι ταύτῃ διὰ τοῦ ὑποβιβασμοῦ τοῦ φυσικοῦ ὕψους τοῦ ἕκτου φθόγγου, ἐπέρχονται αἱ ἑξῆς ἀναλογικαὶ δυσαναλογίαι, ὡς πρὸς τὴν φυσικὴν σύνθεσιν τῶν μουσικῶν διαστημάτων.

α΄). Ἐνῷ τὰ φυσικὰ τετράχορδα τῆς φυσικῆς κλίμακος τῆς Βυζαντινῆς μουσικῆς εἶναι ὁμοειδῆ, διεζευγμένα κατὰ τόνον μείζονα:

(Νη Πα Βου Γα / do re mi fa) (Δι Κε Ζω΄ Νη΄ / sol la si΄ do΄)

$\frac{9}{8}$ $\frac{10}{9}$ $\frac{16}{15}$ $\frac{9}{8}$ $\frac{9}{8}$ $\frac{10}{9}$ $\frac{16}{15}$

εἰς τὴν κλίμακα τοῦ Zarlino ταῦτα, διὰ τοῦ ὑποβιβασμοῦ τοῦ ἕκτου φθόγγου, γίνονται ἑτεροειδῆ:

(do re mi fa / Νη Πα Βου Γα) (sol la si΄ do΄ / Δι Κε Ζω΄ Νη΄)

$\frac{9}{8}$ $\frac{10}{9}$ $\frac{16}{15}$ $\frac{9}{8}$ $\frac{10}{9}$ $\frac{9}{8}$ $\frac{16}{15}$

β΄). Ἐνῷ τὰ Διὰ πέντε ἐν τῇ φυσικῇ κλίμακι τῆς Βυζαντινῆς εἶναι ὁμοειδῆ διαδοχικῶς, ἤτοι:

(Νη $\frac{2}{3}$ Δι / do sol), (Πα $\frac{2}{3}$ Κε / re la), (Βου $\frac{2}{3}$ Ζω΄ / mi si΄), (Γα $\frac{2}{3}$ Νη΄ / fa do΄)

διὰ τοῦ ὑποβιβασμοῦ γίνονται ἐν τῇ τοῦ Zarlino ἑτεροειδῆ, ἤτοι:

(do $\frac{2}{3}$ sol / Νη Δι), (re $\frac{27}{40}$ la / Πα Κε), (mi $\frac{2}{3}$ si΄ / Βου Ζω΄), (fa $\frac{2}{3}$ do΄ / Γα Νη΄) καὶ

γ΄). Ἐνῷ τὰ Διὰ τριῶν τῆς φυσικῆς κλίμακος τῆς Βυζαντινῆς εἶναι ἀνὰ τρία ἐξ ἑκάστου γένους, ἤτοι:

(Νη Βου Δι Ζω΄ / do $\frac{4}{5}$ mi $\frac{5}{6}$ sol $\frac{4}{5}$ si΄) (Πα Γα Κε Νη΄ / re $\frac{27}{32}$ fa $\frac{64}{81}$ la $\frac{27}{32}$ do΄)

ἐν τῇ τοῦ Zarlino διὰ τοῦ ὑποβιβασμοῦ τοῦ ἕκτου φθόγγου la (Κε), γίνονται πέντε πρώτου γένους, ἤτοι:

(do mi sol si΄ / Νη $\frac{4}{5}$ Βου $\frac{5}{6}$ Δι $\frac{4}{5}$ Ζω΄), (fa la do΄ / Γα $\frac{4}{5}$ Κε $\frac{5}{6}$ Νη΄)

καὶ ἓν μόνον δευτέρου, τό: [re fa / Πα $\frac{27}{32}$ Γα].

Ταῦτα πάντα, καθ' ἡμᾶς, ἐγένοντο ὑπὸ τοῦ Zarlino ἐν ἐπιγνώσει, ἵνα τοποθετήσῃ τὴν Διὰ ἓξ μείζονα συμφωνίαν ἐπὶ τοῦ βασικοῦ φθόγγου do (Νη΄) καὶ οὕτω ἡ κλῖμαξ αὕτη χρησιμεύσῃ διὰ τὴν πολύφωνον εὐρωπαϊκὴν μουσικήν.

Ἐκ τῶν ὅσων ἐν τῇ παρούσῃ μελέτῃ ἡμῶν εἴπομεν, καταφαίνεται ὅτι ἡ φυσικὴ ἐξέλιξις τῶν διαστημάτων τῆς Βυζαντινῆς μουσικῆς, δὲν διακόπτεται ὅπως τῆς εὐρωπαϊκῆς, ἀλλὰ βαίνει διὰ τῶν αὐτῶν φυσικῶν ἁρμονικῶν νόμων

πρὸς τὴν φυσικὴν ἐξέλιξιν τῶν συμφωνιῶν, ἐξ ἧς ἀναφύεται τὸ χρωματικὸν καὶ τὸ ἐναρμόνιον γένος τῆς Βυζαντινῆς μουσικῆς.

Μελῳδικοὶ τύποι τῶν φυσικῶν τούτων ἁρμονικῶν συστημάτων εἶναι: α΄) τὰ κλασσικὰ μέλη τῆς Βυζαντινῆς μουσικῆς, ἅτινα χάρις εἰς τὴν φυσικότητα τῶν μουσικῶν διαστημάτων των, διεσώθησαν μέχρις ἡμῶν ἁγνὰ καὶ ἀνόθευτα, καὶ β΄) τὰ εἰς τὸ στόμα τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ διασωθέντα ἀθάνατα ἑλληνικὰ δημώδη ᾄσματα.

Ἀμφότερα στηρίζονται ἀδιασείστως ἐπὶ τῶν φυσικωτάτων συμφωνιῶν τῶν τριῶν γενῶν, διατονικοῦ, χρωματικοῦ καὶ ἐναρμονίου. Ἡ μελέτη τῶν συμφωνιῶν τούτων ἐπὶ τοῦ Μονοχόρδου, παρέχει τὴν πρώτην εἰκόνα τοῦ θαυμασίου ἁρμονικοῦ πλούτου τῆς Βυζαντινῆς μουσικῆς, ἀποτελοῦσαν τὴν τελειοτέραν μουσικὴν ἔκφανσιν τῆς φύσεως, ἐξ ἧς ἐμπνευσθεὶς ὁ Πυθαγόρας καθώρισε σοφώτατα τὰς μαθηματικὰς σχέσεις τῶν διαφόρων μουσικῶν ἀριθμητικῶν καὶ ἁρμονικῶν λόγων. Διότι οὐδὲν σοφώτερον τοῦ ἀριθμοῦ καὶ οὐδὲν ὡραιότερον τῆς ἁρμονίας, τῆς διεπούσης τὸ σύμπαν.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

— «Musici scriptores graeci», ὑπὸ C. Janus, εἰς τὰς ἐκδόσεις Teubuer, Λειψία 1895.

— Ἀριστείδης ὁ Κοϊντιλιανός, κατὰ τὴν ἔκδοσιν A. Jahn, (1882).

— Ἀριστόξενος ὁ Ταραντῖνος, κατὰ τὴν ἔκδοσιν Westphal, Λειψία 1883.

— Πλουτάρχου τοῦ Χαιρωνέως, «Περὶ Μουσικῆς», Λειψία 1829.

— Πυθαγόρου: «Χρυσᾶ ἔπη», κατὰ τὴν ἔκδοσιν «Παπύρου», ἐν Ἀθήναις 1938.

— Πλάτωνος: «Τίμαιος» } κατὰ τὰς ἐκδόσεις

— Πλάτωνος: «Θεαίτητος» } «Παπύρου».

— Ἀνδρέου Σπαθάρη: «Στοιχεῖα Πειραματικῆς Φυσικῆς», Ἀθῆναι 1886.

— «Περιοδικὸν τοῦ ἐν Κων)πόλει ἐκκλησιαστικοῦ Μουσικοῦ Συλλόγου», τεύχη 1ον - 6ον, ἐν Κων)πόλει 1900 - 1097.

— Νικολάου Ἀθ. Χρυσοχοΐδου, «Τὰ τονιαῖα διαστήματα τῶν κλιμάκων τῆς Βυζαντινῆς Μουσικῆς μετὰ καὶ σχετικῶν διαγραμμάτων». (Ἀνάτυπον ἀπὸ τὰ Mélauges offerts à Octave et Melpo Merlier), Ἀθῆναι 1956.

— Τοῦ ἰδίου διάφορα ἄρθρα, ἀφορῶντα τὴν Βυζαντινὴν Μουσικήν, δημοσιευθέντα εἰς τὴν Μεγάλην Ἑλληνικὴν Ἐγκυκλοπαιδείαν.

Ἐν Ἀθήναις, κατ᾽ Αὔγουστον 1956
Νικόλαος Ἀθ. Χρυσοχοΐδης

ΕΠΙΚΑΙΡΑ

— Οἱ νέοι φοβεροὶ σεισμοὶ τοῦ Βόλου

Τὴν 8ην Μαρτίου, ἡμέραν Παρασκευὴν καὶ ὥραν 2.15΄ φοβερὸς σεισμὸς συνετάραξε τὴν πόλιν τοῦ Βόλου μετὰ τῶν χωρίων τῆς περιφερείας του Βελεστῖνον, Ριζόμυλον καὶ πολλῶν ἄλλων, ὥστε νὰ αἰφνιδιασθοῦν καὶ τρομοκρατηθοῦν οἱ ἄνθρωποι διὰ τὸ ἀπροσδόκητον τοῦτο. Δὲν ἐπρόλαβον κἂν νὰ ἀναπνεύσουν καὶ ἰδοὺ μετὰ 7 λεπτὰ τῆς ὥρας ἕτερος, με-

γαλύτερος τοῦ πρώτου καὶ φοβερώτερος ἀπετελείωσεν ὅ,τι ἀφῆκεν ὁ πρῶτος.

Ὅσοι ἐπρόλαβον καὶ ἔκαμαν τὰς οἰκίας των ἀντισεισμικάς, καταστραφείσας ἐκ τῶν προηγουμένων σεισμῶν, ἐσώθησαν, αἱ δὲ ἄλλαι ἐβλάβησαν ἀνεπανορθώτως. Αὐτὴν τὴν φορὰν συνεπλήρωσεν ὁ σεισμὸς οὗτος τὴν καταστροφὴν ἐκ τοῦ σεισμοῦ τῆς 2ας Νοεμβρίου 1956 τῆς ἐπαγγελματικῆς στέγης καὶ οὕτω οἱ περισσότεροι ἐπαγγελματίαι καὶ βιοτέχναι ἔμειναν χωρὶς κατάστημα. Τὸ ἡμέτερον ἐπ' ἐνοικίῳ κτίριον, ἔνθα στεγάζεται τὸ τυπογραφεῖον τῆς «Ἁγιορ. Βιβλιοθήκης», μόλις πρὸ ἡμερῶν συμπληρῶσαν τὴν γενικὴν ἐπισκευὴν ἐκ τῶν ζημιῶν τοῦ σεισμοῦ τῆς 2ας Νοεμβρίου, ἔπαθεν ἤδη μεγαλυτέρας ζημίας καὶ πρέπει ἐπειγόντως νὰ τακτοποιηθῶμεν κάπου, πάντως ὅμως εἰς συνοικίαν ἀπόκεντρον, διότι ἡ ἀγορὰ δὲν διαθέτει μεγάλο κατάστημα πρὸς ἐγκατάστασιν τοῦ τυπογραφείου μας.

Ἐλπίζομεν πάντοτε εἰς τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν ἀνθρώπων του, οἵτινες θὰ βοηθήσουν πάλιν τὸ κατὰ δύναμιν ἡμᾶς διὰ τὴν ἐπιβίωσίν μας.

Δύο ἡμέρας μετὰ τὴν θεομηνίαν, ἀφίχθη ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπ. Ἀθηνῶν κ. κ. Δωρόθεος, ὡς ἐκπρόσωπος τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ καὶ περιοδεύσας τὴν σεισμόπληκτον περιοχὴν τοῦ Βόλου, ἐνεψύχωσε καὶ ἐνεθάρρυνε τοὺς κατοίκους αὐτῆς, διανείμας καὶ διάφορα εἴδη πρὸς ἀνακούφισιν αὐτῶν προσωρινῶς, προκειμένου νὰ συγκεντρώσῃ καὶ ἄλλα δέματα ρουχισμοῦ καὶ λοιπῶν εἰδῶν πρὸς διανομήν, ἅτινα καὶ ἐστάλησαν, σάκκοι 1596 καὶ 8 χαρτοκιβώτια, περιέχοντα πολλὰ δέματα ρουχισμοῦ καὶ τροφίμων, τὰ λεγόμενα «δέματα ἀγάπης» καὶ τὰ ὁποῖα διενεμήθησαν πρὸ τοῦ Πάσχα ἀπὸ τὰ φιλανθρωπικὰ ἱδρύματα τῆς Μητροπόλεώς μας εἰς τοὺς περισσότερον καταστραφέντας ἐκ τῶν σεισμῶν κατοίκους τοῦ Βόλου καὶ τῶν περιχώρων. Καὶ οὕτω ἐκτελεῖ καὶ πάλιν τὸ καθῆκόν της ἡ Ἐκκλησία.

Τὴν 11ην Ἀπριλίου ἡμέραν Πέμπτην καὶ ὥραν 3 1)2 μ.μ. ἐγένετο πάνδημος λιτανεία, ἐκ τοῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ τοῦ Ἁγίου Νικολάου, ἀκολουθουμένη ἀπὸ τὰς ἐκκλησιαστικὰς καὶ πολιτικὰς ἀρχὰς καὶ περιελθοῦσα ὅλην τὴν κεντρικὴν πόλιν μὲ αἴτημα τὴν κατάπαυσιν τῶν σεισμῶν καὶ τῆς ἀνομβρίας. Προηγεῖτο ἡ ἁγία εἰκὼν τῆς Θεοτόκου τῆς Ξενιᾶς, τοῦ πολιούχου μας Ἁγίου Νικολάου καὶ ἄλλων ἁγίων. Ἐπιστρέψαντος τοῦ λαοῦ εἰς τὸν Ναόν, ἐψάλη κατανυκτικὴ Παράκλησις καὶ ἔγινεν ἀπόλυσις. Κατὰ τὴν περιφορὰν πολλοὶ ἐθεάθησαν δακρύοντες διὰ τὸ κατανυκτικὸν αὐτῆς.

Εἰς ἄλλην στήλην δημοσιεύομεν τὴν σχετικὴν πρὸς τοῦτο Ἐγκύκλιον τοῦ Μακαριωτάτου Ἀθηνῶν.

Παραθέτομεν κατωτέρω ὑπὸ πᾶσαν ἐπιφύλαξιν ἕνα ὄνειρον, ἀγνοῦ καὶ εὐσεβοῦς χριστιανοῦ ἐκ Μυτιλήνης, (ἔτσι τὸν ὀνομάζει ὁ ἱερεὺς Β. Μπάμνιας), ὅστις εἶδε τοὺς σεισμοὺς τοῦ Βόλου 3 ἡμέρας πρωτήτερα. Ἰδοὺ ἡ ἐπιστολή του πρὸς τὸν ἐν Μόριᾳ Μυτιλήνης ἱερέα Βασίλ. Μπάμνιαν.

Μυτιλήνη τῇ 15)3)57

Ἀγαπητὲ ἐν Χριστῷ ἀδελφέ, πάτερ Βασίλειε, χαῖρε

Εἰς Μόρια.

Ἐγὼ ὁ ἁμαρτωλὸς καὶ ἀνάξιος δοῦλος τοῦ Θεοῦ, τρεῖς ἡμέρας πρὸ τῶν τελευταίων σεισμῶν τοῦ Βόλου, εἶδον τὸ ἑξῆς ὄνειρον.

Ἄνωθεν τῆς πόλεως τοῦ Βόλου εἶδον τὸ οὐράνιον τόξον καὶ τὸ ἐθαύμαζον διὰ τὴν ὡραιότητά του καὶ τὸ μεγαλεῖον του.

Αἴφνης, ἐκόπη εἰς δύο ἀπὸ τὸ μέσον καὶ ἐτυλίχθη ὡσὰν χάρτης, πεσὼν ἐπὶ τῆς γῆς.

Κατόπιν βλέπω ἕναν ὄγκον σιδερένιον, στρογγυλόν, ἕως 10.000 τόννους, ὁ ὁποῖος ἔπεσεν ἐπὶ τῆς γῆς ἀπὸ τὸ ἴδιον μέρος ὅπου ἦτο τὸ οὐράνιον τόξον. Ἐγένετο δὲ μέγας ἀλαλαγμὸς ἀπὸ τὸν κόσμον. Ἠκούοντο ὡσαύτως φωναὶ αἱ ὁποῖαι ἔλεγον, ὅτι αὐτὴ ἡ βόμβα ἡ ὁποία ἔπεσεν εἰς τὰ σπλάγχνα τῆς γῆς θὰ σκορπισθῇ ὁλόκληρος ὁ κόσμος.

Ἔτρεμον δὲ ἅπαντες καὶ ἐγὼ ὁ ἴδιος, καὶ εὑρισκόμεθα ἐν ἀπογνώσει πάντες οἱ παρευρεθέντες. Ἐγὼ δὲ ἐν ἀπογνώσει εὑρισκόμενος, ἐστράφην πρὸς τὸν οὐρανόν, ὅπου προηγουμένως εὑρίσκετο τὸ ἀ-

ποκοπὲν οὐράνιον τόξον, καὶ εἶδον τὴν εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ ὁπότε καὶ ἐξύπνησα.

Δυστυχῶς τρεῖς ἡμέρας μετὰ τὸ τρομοκρατικὸν αὐτὸ ὄνειρον ἔγινεν ὁ καταστρέπτικὸς σεισμός, ὅστις καὶ κατέστρεψε τὴν ὡραίαν πόλιν τοῦ Βόλου.

Δὲν παραλείπω νὰ σᾶς ἀναφέρω, ὅτι ἐγὼ οὐδέποτε ἐγνώρισα τὴν πόλιν τοῦ Βόλου.

Πάτερ Βασίλειε,

Τόσον κατεταράχθην ἀπὸ τὸ ὄνειρον αὐτὸ καὶ δι' αὐτὸν τὸν λόγον σᾶς τὸ περιγράφω.

Σᾶς φιλῶ τὴν δεξιὰν
ὁ ταπεινὸς δοῦλος τοῦ Θεοῦ
Εὐάγγελος Θωμᾶς
Ράπτης (Μυτιλήνη)

Εἴθε ὁ Κύριος νὰ εἰσακούσῃ τοῦ σιεναγμοῦ τῶν πεπεδημένων ἐκ τοῦ διαβόλου ἕνεκα τῶν ἁμαρτιῶν μας καὶ νὰ καταπαύσῃ τὴν ὀργήν του.

— Τὸ ἀλληλοφάγωμα.

Συνεχίζεται δυστυχῶς, καὶ μὲ ἔντασιν μάλιστα, τὸ ἀλληλοφάγωμα ἐνίων θρησκ. περιοδικῶν μεταξύ των καὶ αὐτῶν μὲ τὴν Ἐκκλησίαν. Ἔχουν αὐτὰ τὴν ἀξίωσιν ὅπως διοικηθῇ ἡ Ἐκκλησία μας σύμφωνα μὲ τὰς ἀπόψεις των καὶ ἔτσι περνοῦν ἀπὸ τὸ κατηγορητήριόν των ἡ ἐπίσημος Ἐκκλησία καὶ ὅλοι οἱ ἀνώτεροι καὶ κατώτεροι ταγοὶ Αὐτῆς. Καὶ ὁ λόγος εἶναι νομίζετε ποῖος; τὰ ποταπὰ ἀτομικὰ συμφέροντα, ἅτινα τοὺς θίγονται. Π. χ. ζητῶ ἀπὸ τὸν Μακαριώτατον νὰ ἐκλέξῃ Μητροπολίτην τὸν φίλον μου τὸν ὁποῖον ἐ γ ὼ εὑρίσκω κατάλληλον καὶ ἀπὸ τὸν ὁποῖον μεθαύριον θὰ ἔχω ὡρισμένα ὑλικὰ ὀφέλη. Ἂν δὲν τὸ κάμῃ αὐτὸ ποὺ θέλω, ἔστω καὶ ἂν εἶναι ἄριστος ὁ Μακαριώτατος, θὰ τοῦ ψάλλω ὅσα σέρνει ἡ σκούπα.

Τὸ ἴδιον συμβαίνει καὶ μὲ τοὺς Μητροπολίτας. Ἐὰν ὁ Μητροπολίτης δὲν θελήσῃ νὰ διορίσῃ τὸν ἱεροκήρυκα, ἢ τὸν ἱερέα, ἢ ἄλλον τινά, οὓς ἐ γ ὼ εὑρίσκω καταλλήλους καὶ οἱ ὁποῖοι ἄλλοτε μὲ ἐξυπηρέτησαν ἢ πρόκειται νὰ μὲ ἐξυπηρετήσουν μελλοντικῶς ὡς πρὸς τὸ ὑλικὸν μέρος, θὰ ἀκούσῃ ὁ Δεσπότης τ ὰ ἐ ξ ἁ μ ά ξ η ς. Θὰ τὸν παρουσιάσω εἰς τὸ κοινὸν κριτήριον ὡς τὸν μόνον ἀναρμόδιον, φθονερόν, ἐκδικητικὸν κ.τ.τ.

Πῶς λοιπὸν εἶναι δυνατὸν νὰ προαχθῇ καὶ νὰ ἐκτελέσῃ τὸν προορισμόν της ἡ Ἐκκλησία διὰ τὴν σωτηρίαν τῶν πιστῶν, ὅταν ὑπάρχῃ μεταξύ μας αὐτὴ ἡ φαγωμάρα; Αὐτὸ ἀποτελεῖ ἔναυσμα καὶ χαρὰν εἰς ὅλα τὰ ἀντιχριστιανικὰ συστήματα, τὰ ὁποῖα ἀφθονοῦν εἰς τὰς ἡμέρας μας, ἀκριβῶς λόγῳ τῆς διαιρέσεώς μας, ἤτοι τὴν Μασονίαν, τὸν χιλιασμόν, τὸν Κομμουνισμὸν καὶ χίλια ἄλλα σατανικὰ συγκροτήματα. Ὑπάρχουν καὶ ἄλλαι ἐσωτερικαὶ διαιρέσεις ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ μας, σοβαρώτεραι ὅλων, ἡ «Ἁγιορειτικὴ Βιβλιοθήκη» ὅμως, ὡς φύλλον καθαρῶς ἁγιορειτικὸν, δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ὑπεισέρχεται παντοῦ, δεδομένου πάντοτε ὅτι τῶν ζητημάτων αὐτῶν ἐπιλαμβάνεται ἡ Ἐκκλησία μας. Ἔχομεν ὅμως τὸ δικαίωμα νὰ ὑποδείξωμεν ὅτι τὸ πρῶτον βῆμα διὰ τὴν ἐπάνοδον τῆς Ἐκκλησίας μας εἰς τὴν ὁμαλότητα, εἶναι ἡ ἐπαναφορὰ τοῦ ὀρθοδόξου ἑορτολογίου, ἡ ἀλλαγὴ τοῦ ὁποίου ἔφερεν ὅλην αὐτὴν τὴν ἀναστάτωσιν καὶ τὴν ἀθλιότητα εἰς ἡμᾶς· τοῦτο ποθοῦμεν οἱ ἁγιορεῖται.

Ἂς χωρήσῃ λοιπὸν ἡ Ἐκκλησία εἰς τὸ ἔργον τοῦτο, καὶ διὰ τὰ ἀτακτοῦντα τέκνα της ἂς κάμῃ χρῆσιν τῆς ἁγίας ῥάβδου Της.

— Ἡ Κύπρος.

Εὐχάριστα γεγονότα μᾶς ἔρχονται τελευταίως διὰ τὴν προαγωγὴν τοῦ ζητήματος τῆς αὐτοδιαθέσεως τῆς Κύπρου. Ὁ δεινοπαθήσας ἐθνομάρτυς Ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου Μακάριος, ἀπελευθερωθεὶς μετὰ τῶν συγκρατουμένων του ἀπὸ τὰς Σεϋχέλας, εὑρίσκεται ἤδη εἰς Ἀθήνας.

Πνεῦμα κατανοήσεως, φαίνεται, ἤρχισε νὰ ἐπικρατῇ εἰς τὴν Ἀγγλίαν. Ἐσωτερικαὶ διαιρέσεις ἐντὸς τῶν κυβερνητικῶν κόλπων της, παραιτήσεις ὑπουργῶν, ἀπεργίαι συνταρακτικαὶ καὶ πολλαὶ ἄλλαι ἀνωμαλίαι ἐπικρατοῦν ἐκεῖ ἐξ αἰτίας τοῦ ζητήματος τῆς Κύπρου. Τὸ δίκαιον εὑρίσκει πολλάκις τὴν ἱκανοποίησιν καὶ μεταξὺ τῶν ἐχθρῶν του. Ὑπάρχουν καὶ εἰς τὴν Ἀγγλίαν χριστιανοὶ ζητοῦντες τὸ δίκαιον, ἔστω καὶ ἂν εἰς αὐτοὺς δὲν συμφέρῃ. Ἐὰν τὸ δίκαιον αὐτὸ ἐπεκράτει καὶ μεταξὺ τῶν κυβερνώντων τὴν Ἀγγλί-

αν, τὰ πράγματα θὰ ἦσαν πολὺ διαφορετικὰ δι᾽ αὐτήν. Αὐτὴ δίδει σήμερον τὸ καρφὶ διὰ νὰ κερδίσῃ τὸ πέταλον. Ἡ ἀνταλλαγὴ τῆς Κύπρου ἔναντι τῆς ἀγάπης πρὸς τὴν Ἑλλάδα, οὐδέποτε δύναται νὰ ἰσοφαρισθῇ. Κερδίζοντας ἡ Ἀγγλία τὴν Κύπρον (ποὺ οὐδέποτε πρόκειται νὰ τὴν κερδίσῃ), χάνει τὴν ἀγάπην τῆς Ἑλλάδος, ἥτις Ἑλλὰς πάντοτε κατὰ τὸ παρελθὸν ἐθυσιάσθη δι᾽ αὐτήν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ μέλλον δὲν θ᾽ ἀρνηθῇ τὴν βοήθειάν της, ἀρκεῖ ἡ Ἀγγλία νὰ μὴ χάσῃ διὰ παντὸς τὴν συμπάθειάν της.

Εὐχόμεθα ὅπως ἡ ἀρξαμένη προώθησις τοῦ ζητήματος ὑπὲρ τῆς αὐτοδιαθέσεως στεφθῇ ὑπὸ πλήρους ἐπιτυχίας.

—Ζητήματα πίστεως.

Ἐν τῷ ἐπισήμῳ ὀργάνῳ τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν «Ἐκκλησία» ἀνέγνωμεν τὰ ἀκόλουθα.

Κάποιος ἐκ Θεσ)νίκης, ὑπογραφόμενος «Χ.» ἀναφέρεται εἰς μίαν κριτικήν, δημοσιευθεῖσαν εἰς τὴν «Ἐνορίαν» τῆς 1ης Φεβρουαρίου 1957, κρινομένου τοῦ βιβλίου τοῦ ἀκραιφνοῦς θεολόγου Ἀρχ. κ. Ἱερωνύμου Κοτσώνη «Ἡ θέσις τῶν λαϊκῶν ἐντὸς τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ὀργανισμοῦ» καὶ εἰς τὴν ὁποίαν κριτικὴν ἣν παραθέτομεν κατωτέρω, ἀπαντᾷ ὁ πρῴην Νευροκοπίου Γεώργιος.

Τὰ ζητήματα αὐτὰ τῆς πίστεως, πρέπει ἰδιαιτέρως νὰ τὰ προσέξῃ ἡ Ἐκκλησία μας, καθόσον οἱ μὲν χριστιανοὶ σκανδαλίζονται καὶ κλονίζονται εἰς τὴν πίστιν των καὶ ἀφ᾽ ἑτέρου διαβάλλεται δεδοκιμασμένος κληρικὸς τῆς Ἐκκλησίας μας ὅπως εἶναι ὁ πατὴρ Ἱερώνυμος Κοτσώνης καὶ ἰδού:

ΠΕΡΙ ΜΙΑΝ ΜΕΛΕΤΗΝ

Ἐν Θεσ)νίκῃ τὴν 11)2)57

«Σεβασμιώτατέ μοι Δέσποτα,

Ἐν τῷ ὑπ᾽ ἀριθ. 231 1ης Φεβρουαρίου 1957 Περιοδικῷ «Ἐνορία» ἐπρόσεξα τὴν κριτικὴν ἑνὸς βιβλίου τοῦ Ἀρχιμ. Ἱερωνύμου Ι. Κοτσώνη «Ἡ θέσις τῶν λαϊκῶν ἐντὸς τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ὀργανισμοῦ». (Κατὰ τὸ κανονικὸν δίκαιον τῆς Ὀρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας) Ἀπὸ τὴν κριτικὴν τοῦ ἐν λόγῳ βιβλίου—ἐὰν ὄντως ἔτσι εἶναι ἡ ἀλήθεια — ὁ Γερμανικὸς Προτεσταντισμὸς καὶ γενικῶς ὁ Προτεσταντισμὸς δὲν ἔχει καμμίαν διαφορὰν ἀπὸ τὴν Ὀρθοδοξίαν, αὐτὸ τὸ συμπέρασμα ἐξάγεται. Μελετήσατέ το παρακαλῶ καὶ γράψατέ μοι σχετικῶς.

Ὑπογραφὴ
Χ.

Ἀπάντησις.

Τὸ ἀνωτέρω βιβλίον ὅσα ὑποστηρίζει εἶναι πράγματι Προτεσταντικά. Πλὴν αὐτὰ τὰ Προτεσταντικὰ δὲν τὰ δέχεται ὄχι μόνον ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία, ἀλλὰ καὶ ἡ στοιχειωδεστάτη λογική. Τὸ ὅτι παρατίθεται πλῆθος κανονικῶν διατάξεων καὶ ἐκκλησιαστικῶν καθεστώτων πρὸς ὑποστήριξιν, ὅτι ἀνέκαθεν ἡ Ἐκκλησία χρησιμοποιεῖ καὶ λαϊκοὺς ἐν τῷ ἔργῳ αὐτῆς, τοῦτο δὲν σημαίνει, ὅτι ὁ συγγραφεὺς ἐκφράζει ὀρθόδοξον ἀρχήν, καθ᾽ ἣν πάντες οἱ παράγοντες τῆς Ἐκκλησίας δὲν ἔχουσιν οὐδεμίαν πρὸς ἀλλήλους ἀξιολογικὴν διάκρισιν, ἀλλὰ μόνον διάκρισιν τοῦ εἴδους τῆς διακονίας αὐτῶν. Τοῦτο εἶναι τερατολογία τοῦ χειρίστου εἴδους ἐπὶ πλέον δὲ καὶ ἀντίκειται πρὸς τὴν θεμελιώδη διδασκαλίαν καὶ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς Γραφῆς αὐτῆς, ἡ ὁποία ἀξιολογεῖ σταθερῶς τὰς ὑπηρεσίας πάντων τῶν παραγόντων αὐτῆς καὶ διακρίνει τὸ ἔργον ἑκάστου εἰς χρυσόν, ἄργυρον, τίμιον λίθον, ξύλα, χόρτον, καλάμην, οὕτως ὥστε νὰ μὴ δύναται ὁ προσφέρων ἐν τῷ σώματι τῆς Ἐκκλησίας χόρτον ἢ καλάμην (ἄχυρον) νὰ ἐξισωθῇ πρὸς τὸν προσφέροντα χρυσόν, ἄργυρον, τιμίους λίθους, οὐδὲ κατὰ συνέπειαν ὁ δικαστικὸς κλητὴρ πρὸς τὸν ὑπουργὸν τῆς Δικαιοσύνης, οὔτε ὁ θυρωρὸς ἑκάστου ὑπουργείου πρὸς τὸν οἰκεῖον ὑπουργόν, οὐδὲ ὁ μάγειρος τοῦ παλατίου πρὸς τὸν Βασιλέα, οὐδὲ ὁ νεωκόρος τοῦ Ναοῦ πρὸς τὸν ἐφημέριον, ὡς θέλει ὁ συγγραφεύς (Α´ Κορινθ. γ´ 12-13.

Ὁ συγγραφεὺς δὲν προτεσταντίζει ἁπλῶς εἰς τὸ κεφάλαιον τοῦτο, ἀλλ᾽ ἐμφανίζει ἑαυτὸν ὡς καθαρὸν Προτεστάντην ἀποφασίσαντα ἐκ προθέσεως νὰ πολτοποιήσῃ πάντα τὰ μέλη τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ, τὰ ὁποῖα ἀποτελοῦσι μὲν ἓν σῶμα, ἀλλ᾽ ὄχι μὲ διάκρισιν λειτουργίας μόνον, ἀλλὰ καὶ μὲ ἀξιολόγησιν τῶν λειτουργιῶν. Ἡ πολτοποίησις δὲ αὐτὴ ἀκριβῶς εἶναι τὸ καθαρῶς προτεσταντικόν, τὸ

ὁποῖον ὁ συγγραφεὺς πνίγει εἰς τὰ ὄμματα τοῦ ἀφελοῦς ὀρθοδόξου ἀναγνώστου, μὲ τὴν παράθεσιν πληθώρας κανόνων καὶ διατάξεων ἀποδεικνυόντων μόνον καὶ ἀποκλειστικῶς, ὅτι ἡ Ἐκκλησία χρησιμοποιεῖ καὶ λαϊκοὺς ἐν τῷ ἔργῳ αὐτῆς, ὅπερ δὲν ἠμφεσβήτησεν οὐδείς. Φρονοῦσι μόνον σταθερῶς οἱ ἐν ἀκεραιότητι ὀρθόδοξοι, ὅτι κατὰ τὴν γραφικῶς τεθειμένην ἀξιολογικὴν βάσιν καὶ κατὰ τὴν ἐπίσης γραφικῶς καθωρισμένην καὶ ὑπὸ τοῦ συγγραφέως αὐτοῦ ἀναγνωριζομένην ἀλλὰ καὶ ὅλως ἀντινομικῶς ἀθετουμένην ἀλληλουχίαν τῶν δύο τάξεων, ἱερατικῆς καὶ λαϊκῆς, ὅτι ἡ μὲν πρώτη εἶναι ἡ ἄρχουσα, ἡ δὲ δευτέρα ἡ ἀρχομένη (Ποιμαίνουσα καὶ ποιμαινομένη).

23 - 2 - 57

† Ὁ πρ. Νευροκοπίου ΓΕΩΡΓΙΟΣ

—Κοινωνικὴ δρᾶσις ἱερᾶς Μονῆς

Ἡ ἐν Κοζάνῃ ἱερὰ Γυναικεία Μονὴ Ἀναλήψεως, θέτουσα εἰς ἐνέργειαν τὰ πάντοτε ἐν δράσει φιλάνθρωπα αἰσθήματα αὐτῆς ὑπὲρ τῶν θλιβομένων καὶ δεινοπαθούντων ἀδελφῶν ἡμῶν τῶν παθόντων ἐκ τῶν σεισμῶν ἐν Θεσσαλίᾳ, διένειμε διὰ τῆς «Ἁγιορειτικῆς Βιβλιοθήκης» 18 τεμάχια κλινοστρωμνῆς μικρὰ καὶ μεγάλα εἰς ἰσάριθμα ἄτομα ἢ οἰκογενείας τῶν πλέον δυστυχούντων. Ταῦτα εἶναι ἔργα τῶν νυχθημερὸν ἐργαζομένων καὶ κοπιαζουσῶν ἀδελφῶν μοναζουσῶν τῆς ὡς ἄνω Μονῆς. Οἱ λαβόντες ταῦτα θερμῶς εὐχαριστοῦν δι' ἡμῶν τὴν Μονὴν Ἀναλήψεως Κοζάνης.

Ἡ φιλανθρωπικὴ αὐτὴ ἐνέργεια τῆς Μονῆς, εἶναι ἕνα ἰσχυρὸν ράπισμα δι' ἐκείνους, οἵτινες λέγουν ὅτι οἱ Μοναχοὶ τρώγουν, πίνουν καὶ κοιμῶνται, ἐνῶ ἀκριβῶς τὸ ἀντίθετον συμβαίνει ὡς ἀποδεικνύει ἡ εὐγενὴς αὐτὴ χειρονομία τῆς Μονῆς, ἥτις ἐκ τοῦ ὑστερήματός της ἔθεσεν εἰς τὴν διάθεσιν τῶν γεμνητευόντων ἀδελφῶν ἡμῶν ὅ,τι ἠδύνατο καὶ τοῦτο ἵνα χρησιμεύσῃ ὡς παράδειγμα ἐν ὀνόματι τοῦ φιλανθρώπου Κυρίου ἡμῶν καὶ πρὸς δόξαν τοῦ ἁγίου ὀνόματός του διὰ τὰ ποικιλωνύμως δρῶντα ἐν Ἑλλάδι φιλανθρωπικὰ ἱδρύματα.

—Ἡ «Χρ. Δημοκρατία».

Ὁ κ. Ν. Ψαρουδάκης, διὰ τῆς «Χρ. Δημοκρατίας» του, ἐξακολουθεῖ νὰ συγκλονίζῃ τοὺς χριστιανοὺς μὲ τὰς ἀποκαλύψεις του, τόσον διὰ τὸν Μασσονισμόν, ὅσον καὶ διὰ τὴν διεφθαρμένην ζωὴν τῆς ἀριστοκρατίας μας. Τὰ μάλιστα ταράσσεται ὁ πτωχὸς ἐργαζόμενος ἑλληνικὸς λαός, διὰ τὴν διασπάθισιν τοῦ τιμίου χρήματός του εἰς διαφόρους σπατάλας τῶν κυβερνώντων τὸ δύσμοιρον κράτος μας. Τολμοῦν οὗτοι νὰ διακωμῳδοῦν καὶ τὴν ἱερότητα τῆς θρησκείας μας διὰ τῆς χρήσεως ἱερῶν ἀμφίων, χρησιμοποιουμένων εἰς τοὺς ἀσέμνους χορούς των. Ζητοῦμεν κατόπιν τὴν αἰτίαν τῶν σεισμῶν!!

Ἕως πότε θὰ στερούμεθα τοῦ ἔχοντος φραγγέλιον ἀρχηγοῦ; Τί περιμένετε κ. Ψαρουδάκη; Ἀνασκουμπωθῆτε καὶ ἀναλάβατε τὴν ἐκκαθάρισιν τῆς κόπρου τοῦ Αὐγείου. Εἶναι καιρός.!

ΟΙΚΟΥΜΕΝ. ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

— Ἡ Α. Θ. Π. ὁ Πατριάρχης

Ἐδέχθη ἐπὶ τῇ Μ. Τεσσαρακοστῇ τὴν Α. Ε. τὸν Πρεσβευτὴν τῆς Ἑλλάδος ἐν Ἀγκύρᾳ κ. Ἰωάννην Καλλέργην, συνοδευόμενον ὑπὸ τοῦ Ἐντιμ. Γ. Προξένου ἐνταῦθα κ. Ἄγιδος Καφαμπέλη τῇ 14ῃ τ. μηνὸς καὶ τῇ 15ῃ ἰδίου τὸν Ἐντιμ. κ. Μάϊνορ Γεν. Πρόξενον τῆς Ἀμερικῆς ἐνταῦθα, γενομένους δεκτοὺς μετὰ πολλῆς ἐγκαρδιότητος καὶ τιμῶν.

Ἐχοροστάτησεν ἐν τῷ Π. Π. Ναῷ κατὰ τὴν Προηγιασμένην τῆς Παρασκευῆς, 15ης τρ. μ., τοὺς Χαιρετισμοὺς τῆς Θεοτόκου, αὐθημερόν, καθ' οὓς τὸν Θ. λόγον ἐκήρυξεν ὁ Πανοσιολ. Διάκονος τῆς Σειρᾶς κ. Εὐάγγελος, τὸν Ἑσπερινὸν τοῦ Σαββάτου, 16ην ἰδίου, τὸν Κατανυκτικὸν Ἑσπερινὸν τῆς Κυριακῆς, 17ης καὶ τὴν Προηγιασμένην τῆς Τετάρτης, 20ὴν ἰδίου.

— Ἁγία καὶ Ἱερὰ Σύνοδος.

Ὑπὸ τὴν προεδρείαν τῆς Α. Θ. Παναγιότητος συνῆλθε τῇ Τρίτῃ 26 Μαρτίου 1957, ἡ ἁγία καὶ Ἱερὰ Σύνοδος εἰς τὴν τακτικὴν αὐτῆς συνεδρίαν.

Ἐν ἀρχῇ καὶ πρὸ τῆς ἡμερησίας διατάξεως ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἀνεκοινώσατο:

1) Τὰ τῆς γενομένης κατὰ τὴν παρελθοῦσαν Κυριακὴν τῆς Σταυροπροσκυνήσεως ἐν τῷ Π. Πατριαρχικῷ Ναῷ Πατριαρχικῆς καὶ Συνοδικῆς

Χοροστασίας, ἐν μέσῳ Ἐκκλησίας πολλῆς καὶ 2) τὰ τῆς ἀφίξεως ἐνταῦθα Πνευματικοῦ ἐξ ἁγίου Ὄρους τοῦ Πανοσ. Ἀρχιμ. κ. Σεραφείμ, Ἡγουμένου Ἱ. Μονῆς ἁγίου Παύλου.

Εἶτα ἀνεγνώσθησαν γράμματα Ἱ. Κοινότητος τοῦ ἁγίου Ὄρους:

— Συστατήριον περὶ τοῦ ἐλθόντος Πνευματικοῦ Πανοσ. Ἀρχιμανδρίτου κ. Σεραφείμ, Ἡγουμένου Ἱ. Μονῆς ἁγίου Παύλου καὶ διαβιβαστικὸν ἐπιστολῆς Ἱ. Μονῆς Λαύρας περὶ δωρεᾶς πρὸς τὴν Ἱερὰν Μονήν.

— Σημείωμα Ἀρχιγραμματείας, ὑποβαλλούσης περὶ ἀποστολῆς ἀπὸ τοῦδε εἰς τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Ἀμερικῆς τοῦ Κανονίου τοῦ προσεχοῦς ἔτους 1958.

— Ἔκθεσις Μ. Πρωτοσυγκελλίας, περὶ γενομένης παρὰ τῆς κ. Ἰωάννας Ἐρτζεὲς πρὸς τὸν Π. Πατριαρχικὸν Ναὸν δωρεᾶς λειψανοθήκης περιεχούσης τεμάχια Ἱ. Λειψάνων.

—Ἀπεστάλησαν ἔγγραφα:

Τῇ Ἱερᾷ Κοινότητι ἁγίου Ὄρους καὶ τῇ Ἱ. Μονῇ ἁγίου Παύλου, περὶ τῆς αἰσίας ἀφίξεως ἐνταῦθα τοῦ Καθηγουμένου αὐτῆς Πανοσ. Ἀρχιμ. κ. Σεραφεὶμ Πνευματικοῦ.

— Τῇ Ἱερᾷ Κοινότητι ἁγίου Ὄρους ὅτι παρεσχέθη ἄδεια ἐπισκέψεως αὐτοῦ τοῖς κ. κ. Θωμᾷ Νταίηβις, Προέδρῳ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης Ν. Ὑόρκης, Ἀρσενίῳ Μαρκέλωφ, Ἀρχιτέκτονι ἐξ Ἀμερικῆς καὶ Μαρίῳ Μαντῆ ἐξ Αἰγύπτου.

—Τῷ Πανοσ. Ἀρχιμ. κ. Γαβριήλ, Καθηγουμένῳ Ἱ Μ. ἁγίου Διονυσίου, ἀπαντητικὸν εὐχαριστήριον.

—Τυχόντες κανονικῆς ἀδείας, ἀφίκοντο ἐνταῦθα σιδηροδρομικῶς τὴν Τετάρτην 13ην τ.μ. οἱ Ὁσιώτατοι ἀδελφοὶ τῆς Ἱ. Μονῆς Ἁγίου Παντελεήμονος Διάκονος κ. Δαυῒδ Σουμπέρα Ἐπίτροπος ἐν τῇ Ἱ. Κοινότητι καὶ ὁ Προϊστάμενος Γέρων κ. Μισαὴλ Μοζάρα, ἵνα ἐξετάσωσι τὰς ὑποθέσεις τοῦ ἐν Γαλατᾷ Ἱ. Μετοχίου αὐτῆς.

Τῷ Σαββάτῳ προσελθόντες εἰς τὰ Πατριαρχεῖα ὑπέβαλον τῇ Α. Θ. Παναγιότητι τὰ σέβη τῆς Ἱ Κοινότητος, τῆς Ἱ. Μονῆς καὶ τὰ ἑαυτῶν, γενόμενοι δεκτοὶ μετὰ πατρικῆς ἀγάπης καὶ ἐγκαρδιότητος καὶ τὴν μεσημβρίαν ἐκρατήθησαν εἰς τὴν κοινὴν Πατριαρχικὴν τράπεζαν.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ

Φαίνεται, ὅτι ὁ κομμουνισμὸς εἰσχωρεῖ, κατὰ τοιοῦτον τρόπον, εἰς τὴν Αἴγυπτον, ὥστε νὰ ὑπάρχουν ἤδη ἐκδηλώσεις ἐπιδράσεως αὐτοῦ τόσον εἰς τὴν κοινωνικήν, οἰκονομικὴν καὶ πολιτικὴν ζωὴν τῆς Χώρας, ὅσον καὶ εἰς τὴν θρησκευτικήν.

Ἤδη εἰς τὸν τομέα τοῦτον, ὁ ὁποῖος καὶ μᾶς ἐνδιαφέρει πρωτίστως, ἔλαβε χώραν γεγονός, ἀσφαλῶς ἐπιδράσεως κομμουνιστικῆς, τὸ ὁποῖον δὲν ἀποκλείεται νὰ ἔχῃ βαρείας συνεπείας.

Κατ' εἰδήσεις δηλονότι ἐξ Ἀλεξανδρείας, διαταγῇ τῆς Αἰγυπτιακῆς Κυβερνήσεως, ἀντὶ τῆς Κυριακῆς, ἡ ὁποία ἦτο καθωρισμένη ὡς ἡμέρα γενικῆς ἀργίας τοῦ τόπου, ὡρίσθη ἡ Παρασκευή.

Συνεπείᾳ τούτου, αἱ διάφοροι χριστιανικαὶ Ἐκκλησίαι καὶ δὴ οἱ κύκλοι τοῦ Βατικανοῦ ἤρχισαν νὰ ἀνησυχοῦν σοβαρώτατα, θεωροῦντες ὡς στρεφομένην κατὰ τοῦ Χριστιανισμοῦ τὴν ἐνέργειαν ταύτην, εἰς τὴν ὁποίαν προέβη ἡ Αἰγυπτιακὴ Κυβέρνησις τοῦ Προέδρου Γκάμαλ Νάσσερ.

Πραγματικά, τελευταίως, ὁ Πρόεδρος Νάσσερ ἔδωσεν ἐντολὴν εἰς τὸ Ἐμπορικὸν Ἐπιμελητήριον τοῦ Καΐρου, ὅπως ἐντὸς ὀλίγου ἡ ἀργία τῆς Κυριακῆς ἀντικατασταθῇ διὰ τῆς ἀργίας τῆς Παρασκευῆς.

Μέχρι σήμερον, ἡ Αἴγυπτος, ἀκολουθοῦσα ἐν προκειμένῳ ὁλόκληρον τὸν πολιτισμένον κόσμον, εἶχε καθορίσει τὴν Κυριακὴν ὡς ἡμέραν ἀργίας, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἐκτὸς τῶν ἄλλων πλεονεκτημάτων εἶχε δημιουργήσει καὶ στενωτέραν ἑνότητα μεταξὺ τοῦ πληθυσμοῦ καθ' ἑαυτὸν καὶ μὲ τὴν Δύσιν.

Κατόπιν τοῦ μέτρου τούτου, οἱ Χριστιανοὶ ἐπιχειρηματίαι ὑπέβαλον σχετικὰ ὑπομνήματα ἀναπτύσσοντες, ὅτι μὲ δύο ἀργίας τὴν ἑβδομάδα ἀντιμετωπίζουν οἰκονομικὸν ἀδιέξοδον, δεδομένου ὅτι, διὰ λόγους θρησκευτικούς, τοὺς εἶναι ἀδύνατον νὰ καταργήσουν τὴν ἀργίαν τῆς Κυριακῆς.

Τὸ αἴτημα τοῦτο διετυπώθη καὶ διὰ σειρᾶς ἄρθρων, ἐν τῷ ἐγχωρίῳ τύπῳ καὶ δὴ εἰς τὴν ἐφημερίδα «Ἡ Ἀκτὶς τῆς Αἰγύπτου», ὄργανον τῶν Αἰγυπτίων Καθολικῶν.

Κατόπιν αὐτοῦ, γράφει ἡ ἐφημερίς, ἀντιμετωπίζεται ὁμαδικὴ ἔξοδος τῶν Χριστιανῶν ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν

Αἰγυπτίων Χριστιανῶν. Ἤδη τὰ Προξενεῖα Βραζιλίας, Καναδᾶ καὶ Λιβάνου, κατακλύζονται ἀπὸ αἰτήσεις, διὰ τὴν θεώρησιν διαβατηρίων, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον, κατὰ τὴν ἐν λόγῳ ἐφημερίδα, πρόκειται νὰ ἔχῃ «σοβαρωτάτας κοινωνικὰς καὶ οἰκονομικὰς συνεπείας».

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΕΞ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

—Ἐπιτυχίαι καὶ ὑποχρεώσεις

Ὁ ἑορτασμὸς τῆς Ἑβδομάδος τῶν ἑλληνικῶν Γραμμάτων καὶ τοῦ Τύπου ἐσημείωσεν ἐφέτος κατὰ κοινὴν ὁμολογίαν σημαντικὴν ἐπιτυχίαν. Ὅλοι οἱ ὁμογενεῖς μετέσχον τοῦ ἑορτασμοῦ αὐτοῦ ἐν πλήρει συνειδήσει, ὅτι ὑπηρετοῦν ἀμέσως καὶ θετικώτατα ὅλα ὅσα εἶναι δι' ὅλους μας ἱερὰ καὶ προσφιλῆ. Πάντως, ὅ,τι εἶναι ἄξιον ἰδιαιτέρας ἐξάρσεως, εἶναι ἡ ἐνεργὸς καὶ ὅλως ἐπιτυχὴς συμμετοχὴ τῶν νέων μας εἰς τὸν ἑορτασμὸν αὐτόν. Διὰ τῆς συμμετοχῆς αὐτῆς οἱ νέοι μας ἀπέδειξαν ἅπαξ ἔτι, ὅτι ἐμπνέονται βαθύτατα ἀπὸ τὸ ὑψηλὸν περιεχόμενον τῆς πατρικῆς κληρονομίας, ἀλλὰ καὶ ὅτι προετοιμάζονται ἄριστα διὰ νὰ ἀναλάβουν ρόλον πλέον ὑπεύθυνον καὶ πλέον ἐνεργὸν εἰς τὴν διαχείρισιν τῶν θεσμῶν, οἵτινες ἐκφράζουν καὶ οἵτινες ὑπηρετοῦν συγχρόνως τὰ ἰδανικὰ τῆς ὁμογενείας.

Ἕτερον ἐπίσης χαρακτηριστικὸν τοῦ ἑορτασμοῦ ὑπῆρξεν ἡ συμμετοχὴ εἰς τοῦτον πολλῶν Πολιτειακῶν καὶ Τοπικῶν Ἀρχῶν, πρωτίστως δὲ τῶν Κολλεγίων καὶ τῶν Πανεπιστημίων τῆς Χώρας. Πάντες οὗτοι οἱ παράγοντες διὰ τῶν εἰδικῶν μηνυμάτων των καὶ διὰ τῶν προγραμματισμένων ἐν πολλοῖς ἐκδηλώσεών των, ἦλθον νὰ ἐξάρουν τὸ ἐνθαρρυντικὸν ὅσον καὶ κολακευτικὸν δι' ὅλους μας γεγονός, ὅτι αἱ πνευματικαὶ καὶ πολιτιστικαὶ ἐκδηλώσεις καὶ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς ὁμογενείας ἐν τῷ συνόλῳ της γίνονται ἐκδήλως αἰσθηταὶ εἰς τὸ εὐρύτερον περιβάλλον μας.

Ἀλλὰ πάντα ταῦτα, ἐνῷ ἀποδεικνύουν πόσον ὀρθὴ εἶναι ἡ πορεία τῆς ὁμογενείας ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς προόδου καὶ τῆς ἐπιβολῆς, ἔρχονται ἐν ταὐτῷ νὰ τονίσουν τὴν ἀνάγκην, ὅπως ἐντείνωμεν τὰς προσπαθείας καὶ ὅπως ὑποβληθῶμεν εἰς περαιτέρω θυσίας διὰ τὴν ἐνίσχυσιν τῆς Ἐκκλησίας, τῆς Παιδείας, τοῦ Τύπου καὶ γενικῶς ὅλων τῶν θεσμῶν μας.

— Τὸ Κυπριακὸν καὶ τὰ Ἡνωμένα Ἔθνη.

Τὰ Ἡνωμένα Ἔθνη, εἰς τὰ ὁποῖα στηρίζουν ὅλας των τὰς ἐλπίδας πάντες οἱ ἀγαπῶντες τὴν δικαιοσύνην, τὴν ἐλευθερίαν καὶ τὴν εἰρήνην λαοί, θὰ ἐπιληφθοῦν τῆς μελέτης καὶ τῆς ἐπιλύσεως τοῦ Κυπριακοῦ προβλήματος. Οἱ Ἕλληνες καὶ μαζί των ὅλοι ὅσοι εἰλικρινῶς πιστεύουν καὶ ἐμπράκτως ἐφαρμόζουν τὰς ἀρχὰς τοῦ Διεθνοῦς Ὀργανισμοῦ ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ θέλουν νὰ ἐλπίζουν, ὅτι οὐδεὶς πλέον στενὸς πολιτικὸς ὑπολογισμὸς θὰ ὑπερισχύσῃ τοῦ δικαίου καὶ ὅτι τελικῶς θὰ ἀναγνωρισθῇ εἰς τὴν Κύπρον τὸ θεμελιῶδες δικαίωμα νὰ ρυθμίσῃ τὰ τοῦ οἴκου της καὶ νὰ ἀποφασίσῃ περὶ τοῦ μέλλοντός της. Εἶναι ἀληθές, ὅτι οἱ ἀντιδρῶντες παράγοντες εἶναι τόσον πολλοὶ καὶ τόσον ἰσχυροί, ὅσον εἶναι ἀσυνεπεῖς καὶ ἄδικοι. Παρὰ τοῦτο, ἡ δύναμις τοῦ ἠθικοῦ καὶ ἐν τελευταίᾳ ἀναλύσει, τοῦ συμφέροντος ὅλων τῶν ἐλευθέρων λαῶν θὰ ἐπικρατήσῃ αὐτὴν τὴν φοράν, διὰ νὰ δικαιωθῇ ἐπιτέλους ὁ ἀγὼν ὁ ἱερὸς ἑνὸς λαοῦ, τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ τῆς Κύπρου.

— Κατ' ἐντολὴν τοῦ Σεβασμιωτάτου, τὰ μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς, ἡ ὁποία ἐργάζεται διὰ τὴν μετάφρασιν τῆς Καινῆς Διαθήκης εἰς τὴν ἀγγλικήν, δέον ὅπως παραδώσουν τὰς ἀνατεθείσας εἰς αὐτὰ ἐργασίας ἐντὸς τοῦ ἔτους 1957. Ὁ Θεοφιλ. Ἐπίσκοπος Τροπαίου παρέδωσεν ἤδη τὴν ἐργασίαν αὐτοῦ καὶ ἔτυχε τῶν συγχαρητηρίων τοῦ Σεβασμιωτάτου.

— Τὴν 8ην Φεβρουαρίου, ἡμέραν Παρασκευήν, ἐγένετο δεξίωσις εἰς τὴν Ἱερὰν Ἀρχιεπισκοπὴν πρὸς τιμὴν τῆς Α. Ἐξοχότητος τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐξωτερικῶν τῆς Γενετείρας ἡμῶν κ. Εὐαγγέλου Ἀβέρωφ-Τοσίτσα. Προσκλήσει τοῦ Σεβασμιωτάτου, προσῆλθον εἰς τὴν δεξίωσιν ἱερεῖς, ἀντιπρόσωποι τύπου, καθηγηταὶ καὶ ἄλλα στελέχη τοῦ ὠργανωμένου Ἑλληνισμοῦ.

— Ὁ Ναὸς τῆς Μεταμορφώσεως εἰς Κορώναν Νέας Ὑόρκης θὰ ἑορτάσῃ τὰ «Θυρανοίξια» τὴν Κυριακὴν τῶν Βαΐων. Θὰ τελεσθῇ ἡ Θεία Λειτουργία χοροστατοῦντος τοῦ Σεβασμιωτάτου.

— Ὁ Σεβασμιώτατος συνεχάρη τὴν Κοινότητα τῆς Ἁγίας Τριάδος, Ν. Η., ἐπὶ τῇ συμπληρώσει εἰκοσιπενταετίας ἀπὸ τῆς ἱδρύσεώς της.

— Κατὰ τὴν εἰδικὴν δεξίωσιν, τὴν ὁποίαν ὠργάνωσεν ἡ Ἱερὰ Ἀρχιεπισκοπὴ πρὸς τιμὴν τοῦ Τύπου, ὁ Πρεσβευτὴς τῆς Ἑλλάδος κ. Γεώργιος Μελᾶς ἐπέδωκεν ἐκ μέρους τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως παράσημα εἰς τοὺς παλαιμάχους ἐκπαιδευτικοὺς κ. κ. Ν. Βαβούδην, Δ. Δημητριάδην, Οὐρανίαν Καλαμπέκου, Καλλίστρα-

τον Κανελλόπουλον, Κορνηλίαν Ἀδαμαντοπούλου, Χρῆστον Μακρυγιάννην, Εἰρήνην Πηττᾶ, Μαρίαν Βέντοβα καὶ Κ. Ἀναγνωστοπούλου, εἰς ἔνδειξιν ἀναγνωρίσεως τῶν ὑπηρεσιῶν των εἰς τὴν ἐνταῦθα Ἑλληνικὴν Παιδείαν.

— Πλεῖστα Πανεπιστήμια καὶ Κολλέγια τῆς χώρας, λαβόντα γνῶσιν τοῦ ἑορτασμοῦ τῆς Ἑβδομάδος τῶν Ἑλληνικῶν Γραμμάτων καὶ Τύπου, ἔσπευσαν νὰ ἐκδηλώσουν διὰ λόγων θερμῶν τὴν ἐκτίμησίν των εἰς τὴν πρωτοβουλίαν αὐτὴν τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς καὶ νὰ ἐκφράσουν τὴν πρόθεσίν των ὅπως εἰς τὸ μέλλον λάβουν ἐνεργὸν μέρος εἰς τὸν ἑορτασμόν.

— Τὸ παρὰ τῇ Ἱερᾷ Ἀρχιεπισκοπῇ Ἐκπαιδευτικὸν Ταμεῖον ἐχορήγησεν ἀνὰ τρεῖς χιλιάδας δολλαρίων εἰς ἕκαστον τῶν Ἡμερησίων Σχολείων. Εἰς τὸ Ἡμερήσιον Σχολεῖον τῆς Νέας Ὑόρκης ἐχορήγησε τὸ ποσὸν τῶν πέντε χιλιάδων. Συμφώνως πρὸς σχετικὴν ἀπόφασιν τὸ Ἐκπαιδευτικὸν Ταμεῖον θὰ προσφέρῃ τὸ ποσὸν τῶν πέντε χιλιάδων δολλαρίων εἰς κάθε Κοινότητα, ἥτις ἀπεφάσισεν ὁριστικῶς νὰ ἱδρύσῃ Ἡμερήσιον Σχολεῖον.

— Ἡ Α. Σ. ὁ Ἀρχιεπίσκοπος, ἐκτιμῶν κατ' ἀξίαν τὸν ἐν Ἀμερικῇ ρόλον τοῦ Ἑλληνικοῦ Τύπου καὶ τὴν θετικωτάτην ἐνίσχυσιν τὴν ὁποίαν ὁ παράγων αὐτὸς προσφέρει εἰς τὸ εὐρύτατον πνευματικὸν καὶ πολιτιστικὸν πρόγραμμα τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς Ὁμογενείας γενικῶς, συνέστησε δι' ἐγκυκλίου του, ὅπως αἱ Κοινότητες, τὰ Ἱδρύματα, αἱ Ἑνώσεις καὶ γενικῶς πάντες οἱ ὁμογενεῖς ἐνδιαφερθοῦν θερμῶς διὰ τὴν εὔρυνσιν τῆς κυκλοφορίας ὅλων τῶν Ἑλληνικῶν ἐφημερίδων, ὡς καὶ διὰ τὴν ὑποστήριξιν τῶν ἑλληνικῶν ραδιοφωνικῶν ἐκπομπῶν.

— Τὴν 2αν Φεβρουαρίου, ἡμέραν Σάββατον καὶ ὥραν 8ην μ. μ. τὸ διδασκαλικὸν Κολλέγιον τῆς Ἀκαδημίας παρουσίασε πλούσιον καὶ πρωτότυπον πρόγραμμα εἰς τὴν κοινοτικὴν αἴθουσαν τοῦ ἁγ. Σπυρίδωνος Νέας Ὑόρκης. Ἡ πρωτοτυπία τοῦ προγράμματος τούτου συνίστατο εἰς τὸ ὅτι δὲν ἐξυμνήθη διὰ πανηγυρικοῦ λόγου, ὅπως συνήθως, τὸ Ἑλληνοχριστιανικὸν πνεῦμα, ἀλλὰ ὡμίλησε τὸ ἴδιον εἰς τὸ ἀκροατήριον μὲ τὸ στόμα τῶν μεγάλων του ἐκπροσώπων καὶ ἱεροφαντῶν.

— Μὲ βαθεῖαν θλῖψιν ἐπληροφορήθημεν τὸν τραυματισμὸν τοῦ Θεοφιλεστάτου Ἐπισκόπου Ναζιανζοῦ κ. Ἰεζεκιὴλ καὶ τοῦ Αἰδεσιμ. Θεοδώρου Θαλασσινοῦ εἰς αὐτοκινητιστικὸν ἀτύχημα. Λυπούμεθα, διότι ἡ Ἐκκλησία μας θὰ στερηθῇ ἐπ' ἀρκετὸν διάστημα τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ Θεοφιλεστάτου λόγῳ τῆς βαρείας μορφῆς τῶν τραυμάτων του. Προσευχόμεθα ἵνα ὁ Κύριος χαρίσῃ εἰς τὸν Θεοφιλέστατον καὶ τὸν Πατέρα Θαλασσινὸν δύναμιν κατὰ τὴν περίοδον τῆς ἐκ τοῦ ἀτυχήματος δοκιμασίας των.

— Ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Ὀλύμπου κ. Δημήτριος ἐπεσκέφθη κατὰ τὸν μῆνα Ἰανουάριον τὰς κάτωθι Κοινότητας: Ἁγ. Βασιλείου, Stoekton, Κοιμήσεως, Long Beach, καὶ ἁγίας Τριάδος καὶ Εὐαγγελισμοῦ, San Francisco, Καλιφορνίας.

(«Ὀρθόδ. Παρατηρητής»)

— Μία προσευχὴ 2 100 ἐτῶν.

Τὸν δεύτερον πρὸ Χριστοῦ αἰῶνα, εἰς τὴν Ἑλλάδα εἶχεν εἰσαχθῆ ἡ λατρεία μιᾶς αἰγυπτιακῆς θεότητος, τῆς Ἴσιδος, ἡ ὁποία ἀντεπροσώπευε τὶς ἑλληνικὲς θεότητες τῆς Ἑκάτης (Σελήνης), τῆς Δήμητρας, τῆς Ἀρτέμιδος κ.ἄ., ὑπῆρχαν δὲ καὶ ναοὶ τῆς Ἴσιδος. Τί νὰ ἔλεγαν ἄρα γε τότε οἱ πιστοὶ τῆς θεότητος αὐτῆς, ὅταν πήγαιναν νὰ προσευχηθοῦν σὲ κανένα ναόν της; Εὐτυχῶς ἔχει διασωθῆ καὶ ἡ κατωτέρω «προσευχή», τὴν ὁποίαν παραθέτομεν σὲ πρόχειρη μετάφραση.

«Βασίλισσα τῶν Οὐρανῶν - ἀρχίζει ἡ προσευχὴ - διαρκὴς παρηγορία τῆς ἀνθρωπότητος, σὺ τῆς ὁποίας ἡ γενναιόδωρος χάρις διατρέφει ὅλον τὸν κόσμον· τῆς ὁποίας ἡ καρδία στρέφεται πρὸς ὅλους τοὺς δυστυχεῖς καὶ τοὺς ταλαιπωρημένους, ὅπως ἡ καρδία μιᾶς μητέρας πρὸς τὰ τέκνα της· σὺ ποὺ δὲν ἀναπαύεσαι οὔτε νύχτα οὔτε ἡμέρα, ἀλλ' εἶσαι πάντοτε ἕτοιμη νὰ παρηγορήσῃς τοὺς ταλαιπωρημένους στὴν ξηρὰ καὶ στὴ θάλασσα, διασκορπίζοντας τὶς καταιγίδες ποὺ τοὺς ταράσσουν. Μόνον τὸ δικό σου χέρι μπορεῖ νὰ λύσῃ τὰ γεμᾶτα κόμβους νήματα τῆς τύχης, νὰ καταπαύσῃ τοὺς ἐναντίους καιροὺς καὶ νὰ ἐμποδίσῃ τὴν κακὴν ἐπίδρασιν τῶν ἀστέρων. Οἱ θεοὶ ἄνωθεν σὲ λατρεύουν καὶ οἱ θεοὶ ὑπὸ τὴν γῆν ὑποτάσσονται σὲ σένα, σὺ ρυθμίζεις τὴν τροχιὰν τῆς γῆς γύρω ἀπὸ τοὺς πόλους, σὺ δίνεις φῶς στὸν ἥλιο, σὺ καταπατᾷς τὶς δυνάμεις τοῦ Ἅδου. Στὸ ἄκουσμα τῆς φωνῆς σου τ' ἀστέρια κινοῦνται, οἱ ἐποχὲς ἐπανέρχονται, τὰ πνεύματα τῆς γῆς χαίρουν, τὰ στοιχεῖα ὑπακούουν. Μὲ ἕνα νεῦμά σου οἱ ἄνεμοι πνέουν, τὰ σύννεφα ρίχνουν εὐεργετικὴ βροχὴ στὴν γῆν, οἱ σπόροι ἑτοιμάζονται νὰ βλα-

ΤΟ ΔΙΗΓΗΜΑ ΜΑΣ

Ο ΑΝΔΡΕΑΣ
ΗΤΟΙ
Η ΕΥΤΥΧΙΑ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΥΣΕΒΕΙΑΝ

Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 68

—Ὢ ναί! ἡ οἰκία τὴν ὁποίαν περιέγραψας εἶναι ἐκείνων, εἶπεν ἡ πτωχὴ γραῖα.

Ἀλλοίμονον! Εἰς τὴν ἐνάρετον ταύτην οἰκογένειαν συνέβησαν, κατὰ θείαν καὶ ἀνεξιχνίαστον παραχώρησιν, οἰκτρὰ δυστυχήματα· καί, ἐπειδὴ ἐγνωρίσατε τὴν οἰκογένειαν ταύτην, πιστεύω δὲν θὰ σᾶς δυσαρεστήσω νὰ σᾶς διηγηθῶ ἐν συντομίᾳ τὴν ἱστορίαν τῆς δυστυχίας των, ἄκουσον: Οἱ καλοκάγαθοι οὗτοι σύζυγοι εἶχον δύο υἱούς.

—Γνωρίζω τοῦτο.

—Καὶ λοιπόν· ὅσον ὁ πρεσβύτερος ἦτο κακός, διεφθαρμένος, ἀσεβής, τόσον ὁ ἄλλος ἦτο καλός, λάτρης τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς θρησκείας. Συνέβη ὥστε, μὴ δυνάμενοι νὰ ὑποφέρωσι περισσότερον χρόνον τὴν ὀκνηρίαν τοῦ υἱοῦ των Ἰακώβ, τοῦτο εἶναι τὸ ὄνομα τοῦ ἐνόχου δημιουργοῦ τῆς καταστροφῆς των, οἱ ἀγαθοὶ οὗτοι γονεῖς ἐσοφίσθησαν νὰ τὸν θέσωσιν εἰς τὸν οἶκον γειτονός των τινός. Πιστεύσατε, κύριε, ὅτι τὸ παιδίον ἐκεῖνο ἦτο ἀνάξιον τέκνον τοιούτων γονέων· μὴ σεβόμενον αὐτούς, οὐδὲν τῶν συνετῶν παραγγελμάτων αὐτῶν ἀκοῦον, περιφρονοῦν τὸ συμφέρον τῆς ἰδίας του ζωῆς, εἰς οὐδὲν λογιζόμενον τὴν ψυχικὴν αὐτοῦ σωτηρίαν, ποδοπατοῦν τέλος ὅλους τοὺς θείους καὶ ἀνθρωπίνους νόμους, δὲν ἐφοβήθη μὴ μαράνῃ τὸ γῆρας τῶν σεβαστῶν αὐτοῦ γονέων καὶ μὴ στιγματίσῃ τὴν ζωήν των δι᾿ ἀτιμίας καὶ αἴσχους. Ἔφυγεν ἡμέραν τινά, ἀποκομίζον μεθ᾿ ἑαυτοῦ 15 χιλιάδας φράγκων, τὰ ὁποῖα ἔλαβε διὰ λογαριασμὸν τοῦ κυρίου του.

Ὢ! βλέπετε, δὲν δύναμαι ποτὲ νὰ διηγηθῶ τὴν ἀναξιοπρεπῆ ταύτην πρᾶξιν χωρὶς νὰ δοκιμάζω, εἰς τὰ βάθη τῆς καρδίας μου, βαθέα αἰσθήματα ἀγανακτήσεως ἐναντίον τοῦ ἀθλίου ἐκείνου υἱοῦ!

Καὶ τὸ πρόσωπον τῆς πτωχῆς γυναικὸς συνεστάλη καὶ ὠχρίασε.

Ἤμην ἀπηλπισμένος, περιέμενον, ὑποφέρων μυρίους θανάτους, τὸ τέλος τῆς διηγήσεώς της.

Αὕτη ἐξηκολούθησε:

Φαντάζεσθε καλῶς, πόσον σκληρὰ ἦτο ἡ ὀργὴ ἐκείνου, τοῦ ὁποίου ὁ ὑπηρέτης ἐσφετερίσθη τὴν περιουσίαν του μὲ τρόπον ἐξ ἴσου ἄνανδρον καὶ ἄτιμον. Ἀφρίζων ἐκ παραφορᾶς καὶ μυρία σχέδια ἐκδικήσεως συλλαβών, ἐπικαλούμενος δὲ ὅ-

---

στήσουν, τὰ μπουμπούκια μεγαλώνουν. Πουλιὰ ποὺ πετοῦν στὸν ἀέρα, ἄγρια θηρία ποὺ γυρίζουν στὰ βουνά, φίδια ποὺ κρύβονται στὴ γῆ, ὅλα αὐτὰ τρέμουν ἀπὸ φόβο πρὸ σέ. Ἡ εὐγλωττία μου δὲν ἀρκεῖ γιὰ νὰ σὲ ὑμνήσῃ ὅσον πρέπει. Τὰ χρήματά μου, γιὰ νὰ σοῦ προσφέρω θυσίες, σοῦ τὰ ὀφείλω. Ἡ φωνή μου δὲν ἀρκεῖ γιὰ νὰ σὲ ὑμνήσω—ἀλλ᾿ οὔτε καὶ χίλιες φωνὲς ἂν εἶχα θὰ ἦταν ἀρκετές, ἔστω καὶ ἂν μποροῦσα νὰ μιλῶ αἰώνια. Ἐν τούτοις, ἂν καὶ εἶμαι πτωχός, θὰ κάμω ὅ,τι μπορῶ γιὰ νὰ δείξω τὴν ἀφοσίωσίν μου σὲ σένα. Θὰ ἔχω πάντοτε μπροστὰ στὰ μάτια μου τὴν θείαν μορφήν σου καὶ καὶ τὴν μυστικὴν γνῶσιν τῆς θεότητός σου θὰ τὴν ἔχω πάντα κλειδωμένη βαθειὰ μέσα στὴν καρδιά μου».

Αὐτὴ ἡ προσευχὴ δείχνει πόσον ἐσέβοντο τοὺς θεούς των οἱ Ἕλληνες καὶ ἐκείνης τῆς ἐποχῆς καὶ πόσον ὡραῖες ἦταν οἱ προσευχές των. Ἐλάτρευαν, βέβαια, εἴδωλα, ἀλλὰ ἂς μὴ ξεχνᾶμε πὼς ὁ λυτρωτὴς τοῦ κόσμου δὲν εἶχε φανῆ ἀκόμη. Καὶ ὅταν τέλος ἦλθεν ἡ ἡμέρα ποὺ εὑρέθη ἡ ἀληθινὴ θρησκεία, οἱ προσευχές μας ἔγιναν ὡραιότερες ἀκόμη καὶ οἱ ὕμνοι πολλοί. Καὶ πάλιν οἱ Ἕλληνες ἦταν αὐτοὶ - οἱ ἀρχαῖοι εἰδωλολάτραι - ποὺ ἐπίστευσαν εἰς τὴν νέαν θρησκείαν καὶ τὴν διέδωσαν εἰς τὸν κόσμον.

(«Ἀτλαντίς»)

λας τὰς αὐστηρότητας τῆς δικαιοσύνης, ἐπαρουσιάσθη εἰς τὸν οἶκον τῶν γονέων τοῦ κλέπτου.

Λυπηροτάτη σκηνὴ συνέβη εἰς τὴν οἰκίαν ἐκείνην τότε· ὁ πατὴρ κατάπληκτος, χαμένος, δὲν ἠδύνατο οὐδὲ λέξιν νὰ προφέρῃ· ἡ μήτηρ ἐξέβαλλε συγκινητικοὺς στεναγμοὺς καὶ λυγμούς· ὁ δὲ υἱὸς ἀνύψωσε πρὸς τὸν οὐρανὸν τὰς τρεμούσας χεῖράς του καὶ οἱ ὀφθαλμοί του ἐπληρώθησαν δακρύων.

—Πλήρωσόν με, πλήρωσόν με, ἄλλως θὰ κάμω ἐν τῷ ἅμα κατάσχεσιν, ἔλεγεν ἀνηλεῶς ὁ γείτων.

Πάτερ, ὤ! πάτερ μου, παύσατε νὰ θλίβεσθε, ἐφώνησε τέλος ὁ ἐνάρετος υἱός, καταπέσας εἰς τοὺς βραχίονας τοῦ πατρός του· πωλήσατε τὴν ἰδιοκτησίαν σας· ὤ! αἰσθάνομαι πόσον θὰ λυπηθῆτε διὰ τὴν στέρησιν τῆς περιουσίας, τὴν ὁποίαν ἔχετε ἀποκτήσει τιμίως μὲ τὸν ἱδρῶτα τοῦ προσώπου σας. Ἀλλά, πάτερ μου, δὲν θὰ γνωρίσητε ποσῶς τὴν πτωχείαν· ἔχω βραχίονας ἰσχυρούς· ἀγαπῶ τὴν ἐργασίαν· σῶσον, ἐνώπιον τῆς κοινωνίας, τὴν τιμὴν τῆς οἰκογενείας· διαφύλαξόν μοι τὴν φήμην καθαρὰν καὶ ἀμόλυντον. Ἔπειτα ἐνδίδων εἰς τὴν ὑπερβολικὴν συγκίνησίν του ὤ! ἀδελφέ μου, ἐθρήνει, ἔνοχε ἀδελφέ! καὶ ἔκλαιεν ἀπαρηγορήτως.

Ὁ πατὴρ ἔκλινε θλιβερῶς τὴν κεφαλὴν εἰς σημεῖον συγκαταθέσεως, ἐνδίδων εἰς τὴν ἀνάγκην· ἡ μήτηρ, ἡ πτωχὴ μήτηρ ἔθεσε τὴν παρηγορητικήν της χεῖρα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ υἱοῦ καὶ τῶν ὤμων τοῦ συζύγου της. Ὁ κτύπος ἦτο σκληρότατος διὰ τὰς εὐγενεῖς καὶ εὐαισθήτους ψυχάς· ὁ κτύπος οὗτος ἔμελλε νὰ τοὺς καταθραύσῃ. Τί θὰ σᾶς εἴπω ἀκόμη· φεῦ!

—Παῦσον πρὸς Θεοῦ, κυρία, παῦσον.

—Καὶ λοιπόν! ἐξηκολούθησεν, ἐπώλησαν τὴν ἰδιοκτησίαν των, καὶ ἐξώφλησαν τὸ χρέος τῆς τιμῆς· ἦτο σπαραξικάρδιον νὰ ἀκούῃ τις τοὺς ἀναστεναγμοὺς καὶ λυγμοὺς τοὺς ὁποίους ἐξέφερον ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι ἄφινον τὰ χωράφια ὅπου τόσον μακρὸν χρόνον ἔζησαν ἐνάρετοι καὶ τιμημένοι. Δὲν ἔζων μετὰ ταῦτα ἢ διὰ τῆς ἐργασίας τοῦ ἀκαμάτου υἱοῦ των. Ἀλλά, φεῦ! πρὸ τριῶν μηνῶν, ἐντὸς δύο ἡμερῶν, ἔφερεν ἀλληλοδιαδόχως εἰς τὴν γῆν ὁ σκληρὸς χάρος τὸ σῶμα τῶν ἀτυχῶν ἐκείνων συζύγων. Ὁ υἱός, διὰ ν' απομακρυνθῇ τῶν μερῶν ἅτινα τῷ ἐνθύμιζον τόσην εὐτυχίαν, ἀλλὰ καὶ τόσην πικρίαν καὶ λύπην, ἔφυγε πρωΐαν τινά. Ἀγνοεῖ τις τὴν τύχην του· ὅσον διὰ τὸν ἄλλον, τίς ἠξεύρει ὁποῖαι τύψεις κατατρώγουσι τὴν ψυχήν του!

Μετὰ τοὺς τελευταίους τούτους λόγους, ἔπεσα ἀναίσθητος ἐπὶ τοῦ ἐδάφους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΩΔΕΚΑΤΟΝ

Ἡ παρηγορία εἰς τὴν μετάνοιαν.

Ἡ πτωχὴ γραῖα ἔλαβε τὰς παγωμένας χεῖράς μου εἰς τὰς ἰδικάς της, τὰ βλέμματά της ἐξέφραζον τὴν ἀνησυχίαν καὶ τὸ φιλόστοργον αὐτῆς ἐνδιαφέρον.

«Πτωχὲ Ἰακώβ, μοὶ εἶπεν, συγχώρησόν με, δὲν σὲ ἀνεγνώρισα, ἦτο ἀδύνατον νὰ σὲ ἀναγνωρίσω ἐκ τῆς καταστάσεώς σου, τῆς ἰσχνότητος καὶ τοῦ προώρου γήρατος. Ἡ λιποθυμία σου μόνη δύναται νὰ σὲ προδώσῃ· καταπράϋνον τὴν ψυχήν σου, πτωχὸν παιδίον, καὶ ζήτησον ἵνα ὁ Κύριος σοὶ γείνῃ ἵλεως· δὲν ἔχεις πλέον τίποτε νὰ περιμένῃς ἐκ τῶν ἀνθρώπων. Ὁ Θεὸς μόνον δύναται νὰ ἐπιχύσῃ βάλσαμον παρηγορίας εἰς τὴν ψυχήν σου· πρὸς αὐτὸν καὶ μόνον προσεύχου καθ' ὅλην σου τὴν ζωήν.

Αἱ χεῖρές μου σπασμωδικῶς ἐκινοῦντο καὶ χείμαρροι δακρύων κατέβρεχον τὰς παρειάς μου· ἡ εἰλικρινὴς αὐτὴ φίλη τῆς οἰ-

κογενείας μου ἦτο πάρα πολὺ συγκεκινημένη ἐκ τῆς λύπης μου.

Μετά τινας ἡμέρας ἀνεχώρησα ἔχων μίαν ῥάβδον καὶ δερμάτινον σάκκον ἐκ τοῦ ὤμου ἐξηρτημένον.

Ποῦ μετέβαινον; τί ἔμελλον νὰ πράξω; δὲν ἐγνώριζον τίποτε. Ἐπετάχυνον τὰ βήματά μου· ἐπεθύμουν νὰ κλείσω τοὺς ὀφθαλμούς, ἵνα μὴ ἴδω ποσῶς τοὺς τόπους ἐκείνους, οἵτινες μοὶ ἐνεθύμιζον τὸν χρόνον τῆς νεότητός μου. Ὅλαι αἱ ἀναμνήσεις τῆς νεότητός μου ἐπανήρχοντο σωρηδὸν εἰς τὴν φαντασίαν μου, μοῦ ἐσπάραττον τὴν καρδίαν. Αἱ ἀναμνήσεις αὗται μακρὰν τοῦ νὰ ἀναπαύσωσι τὸν νοῦν μου, ἀνεμίγνυον ἐν γένει τὰς θλίψεις καὶ πικρίας διὰ νὰ ἐπιδείξωσι τὴν ἀθλιότητά μου μετὰ μεγαλυτέρας ἀκόμη ἀληθείας.

Μ' ὅλον ὅτι τὸ πᾶν ἦτο ἥσυχον, μοῦ ἐφαίνετο ὅτι ἤκουον μυστηριώδη φωνὴν νὰ μοῦ φωνάζῃ μεγαλοφώνως. «Τί ἔπραξας, ἄθλιε, τοῦ καλοῦ σου μέλλοντος, τὸ ὁποῖον σοῦ ὑπέσχετο τὴν εὐτυχίαν τῆς νεότητός σου ; εἶσαι σὺ ἄξιος νὰ θέσῃς τὸν πόδα ἐπὶ τῆς γῆς ἐκείνης ἡ ὁποία ἔφερε τοὺς ἐναρέτους σου γονεῖς καὶ ἡ ὁποία καλύπτει σήμερον τὰ θνητά των σώματα ; εἶσαι ἀνάξιος!...» Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἐπεθύμουν ἵνα ἡ γῆ σχιζομένη μὲ κατέπινε.

Μετὰ τριήμερον πορείαν συνεχῆ καὶ ταχεῖαν εἶδον ἀπὸ μακρὰν τὸ κωδωνοστάσιον πόλεώς τινος· ἐξηντλημένος ἐκ τοῦ κόπου, ἐκάθησα ὑποκάτω ἑνὸς δένδρου καὶ δὲν ἐβράδυνα ποσῶς ν' ἀποκοιμηθῶ βαθὺν ὕπνον. Ὅτε ἐξύπνησα, ἡ νὺξ ἐκάλυπτε τὴν γῆν μὲ μελανὸν πέπλον καὶ ἀπέκρυπτε τῶν ὀμμάτων μοὺ ὅλα τὰ ἀντικείμενα, τὰ ὁποῖα μὲ περιέβαλλον· ἀπεφάσισα νὰ ζητήσω κατάλυμα εἰς μίαν ἔπαυλιν ὅπου εἶδον νὰ λάμπῃ φῶς. Μὲ ὑπεδέχθησαν μετ' ἐγκαρδίου ἀγάπης καὶ ἱερᾶς φιλοξενίας, μοὶ ἔδειξαν τόπον ἀναπαύσεως ἐν ᾧ κατεκλίθην· ἐκεῖ παρεδόθην εἰς μυρίας σκέψεις· ἀπεφάσισα τὴν ἐξάλειψιν τῶν σφαλμάτων μου πολεμῶν τὰς χειροτέρας μου κλίσεις· οὐδέποτε ἠγάπησα τὴν ἐργασίαν καὶ ὅμως ἤδη ἐπεθύμησα νὰ παραδοθῶ ἐκεῖ ἀνενδότως.

Εὐθὺς ὅτε ἐξημέρωσε, ἐζήτησα ἀπὸ τοὺς κυρίους ἀσχολίαν, οἱαδήποτε καὶ ἂν ἦτο αὕτη. Ὅταν μὲ ἠρώτησαν τί ἐζήτουν δι' ἀντιμισθίαν, «ὀλίγον ἄρτον ἀπεκρίθην ἵνα μὴ ἀποθάνω τῆς πείνης».

Ἀμφέβαλλον περὶ τῆς ἱκανότητός μου, «δοκιμάσατε· τοῖς εἶπον, τολμῶ νὰ πιστεύσω ὅτι θὰ σᾶς εὐχαριστήσω».

Καὶ τῷ ὄντι ἐργαζόμενος ἐνδελεχῶς καὶ τιμίως ἐπέσπασα τὴν συμπάθειαν ὅλων.

Ἑκάστην Κυριακὴν ἢ ἑορτήν, μετέβαινον εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ παρακειμένου χωρίου· ἐγονάτιζον ἐνώπιον τῆς σεπτῆς εἰκόνος τοῦ Ἰησοῦ, εὐχόμενος μετ' ἐνθέρμου καρδίας καὶ εἰλικρινοῦς αἰσθήματος, ἵνα ὁ Κύριος εὐλογῇ τὸν ἀγαπητόν μου ἀδελφόν. Ἔζων τέλος ἐκεῖ καλῶς καὶ ἐνόμιζον ὅτι εὗρον τὸν τόπον εἰς τὸν ὁποῖον ἠδυνάμην νὰ ἐξιλεωθῶ. Ἔμεινα ἐκεῖ 15 ἔτη.

Ἀλλὰ εὐτυχῶς ἤκουσα νὰ ὁμιλῶσι περὶ θανάτου τοῦ καλογέρου τῆς ἐκκλησίας τῆς ἀφιερωμένης εἰς λατρείαν τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου. Ἔλαβον παρευθὺς τὴν ἐλπίδα νὰ ἀπολαύσω τὴν χηρεύσασαν ταύτην θέσιν καὶ ἡμέραν τινά, ἀφοῦ εὐχαρίστησα τοὺς κυρίους μου καὶ ἀπεχαιρέτησα ὅλους τοὺς ἀνθρώπους τῆς ἐπαύλεως, ἀνεχώρησα διὰ τὸ ἐρημεκκλήσιον τοῦτο. Ηὐτύχησα νὰ περιβληθῶ τὸ καλογερικὸν ῥάσον καὶ νὰ ζήσω ἐδῶ μέχρι τέλους τῆς ζωῆς μου· τὸ τέλος τοῦτο τὸ αἰσθάνομαι, ἀλλὰ μεθ' ὑπερβολικοῦ τρόμου μὴ τάχα δὲν ἔχω ἀρκούντως μετανοήσει».

(Ἀκολουθεῖ)

ΠΑΝ. Ι. ΚΑΒΒΑΔΑ († 1957)

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΚΥΨΕΛΗ

Ἤτοι συλλογὴ ρητῶν, ἀποφθεγμάτων πολλῶν καὶ διαφόρων σοφῶν, λογίων, ἀσκητῶν, ἀναχωρητῶν, ἁγίων καὶ ἐπιφανῶν ἀνδρῶν, ἅτινα παρακινοῦσι πρὸς μετάνοιαν καὶ εἰς τὴν κατὰ Θεὸν πολιτείαν

11 Μαΐου. Ἀκολουθία τῆς Θεοτόκου.

Ἦχος δ'

—Τῆς Θεοτόκου ἡ πόλις, τῇ Θεοτόκῳ προσφόρως, τὴν ἑαυτῆς ἀνατίθεται σύστασιν, ἐν αὐτῇ γὰρ ἐστήρικται διαμένειν καὶ δι᾿ Αὐτῆς περισώζεται καὶ κραταιοῦται βοῶσα πρὸς αὐτήν. Χαῖρε ἐλπὶς πάντων τῶν περάτων τῆς γῆς.

—Χρυσοὶ στοχασμοὶ καὶ λογισμοί· θέλεις νὰ ἔχῃς εἰρήνην μὲ τὴν συνείδησίν σου; Ἂς σὲ βρίσκῃ ὁ φύλαξ Ἄγγελός σου, σὲ κάθε στιγμὴ τῆς ἡμέρας, νὰ κάνῃς ἕνα ἀπὸ τὰ 4 αὐτὰ ποὺ ἀποτελοῦν τὴν ἁγίαν ζωήν. Νὰ προσεύχεσαι, νὰ ἐργάζεσαι, νὰ ἐξασκῇς τὴν ἐλεημοσύνην καὶ νὰ κάμῃς ὑπομονήν. Ὢ! Ἡ εἰρήνη τῆς ψυχῆς ἡ ἠρεμία συνειδήσεως εἶναι ἀνεκτίμητος θησαυρός.

Ἦχος γ' Δευτέρα Α' ἑβδομάδος

—Νηστεύσωμεν νηστείαν δεκτὴν εὐάρεστον τῷ Κυρίῳ. Ἀληθὴς νηστεία ἡ τῶν κακῶν ἀλλοτρίωσις, ἐγκράτεια γλώσσης, θυμοῦ ἀποχή, ἐπιθυμιῶν χωρισμός, καταλαλιᾶς, ψεύδους καὶ ἐπιορκίας. Ἡ τούτων ἔνδεια νηστεία ἐστὶν ἀληθὴς καὶ εὐπρόσδεκτος.

—Ὁ σεβασμὸς πρὸς τὸ θεῖον ὀφείλει νὰ συνοδεύῃ ἡμᾶς διὰ βίου. Ὁ Θεὸς εἶναι πλησίον ἡμῶν, εἶναι ἐντὸς ἡμῶν. Ἄνευ θεότητος οὐδεὶς δύναται νὰ εἶναι ἐνάρετος ἄνθρωπος. (Θωμᾶς Κέμπης)

—Ἐὰν μὲ σώφρονα λογισμὸν δυνηθῇς νὰ κόψῃς τὴν πικρὰν ρίζαν τοῦ θυμοῦ, θὰ συνεκριζώσῃς μὲ τοῦτο καὶ πολλὰ ἄλλα πάθη. Διότι καὶ τὸ δολερὸν καὶ τὸ ὕποπτον καὶ τὸ ἄπιστον καὶ τὸ κακόηθες καὶ τὸ ἐπίβουλον καὶ τὸ θρασὺ καὶ ὅλον τὸ πονηρὸν πλῆθος τῶν τοιούτων κακῶν ἀποβλαστήματα εἰσὶ τοῦ πάθους τοῦ θυμοῦ. (Μέγας Βασίλειος)

—Μὴ ἐμπιστεύεσαι εἰς τὴν φύλαξιν τοῦ Θεοῦ, φύλαττε μόνος σου τὸν ἑαυτόν σου καὶ ὁ Θεὸς εἶναι σύμφωνος. (Πατέρων)

—Ἐὰν ἀγαπᾷς τὴν καθαρότητα ἐν ᾗ καθορᾶται ὁ τῶν ὅλων Δεσπότης, μὴ καταλαλήσῃς τινός, μηδὲ ἀκούσῃς τινός καταλαλοῦντος τοῦ ἀδελφοῦ σου. (Ἰσαὰκ Σῦρος)

—Μὴ ὅταν ὀλισθήσωμεν ἔν τινι παραπτώματι τότε λυπηθῶμεν, ἀλλ᾿ ὅταν ἐμμείνωμεν ἐν αὐτῷ. Τὸ γὰρ ὀλίσθημα συμβαίνει πολλάκις καὶ τοῖς τελείοις, τὸ δὲ ἐμμεῖναι ἐν αὐτῷ νέκρωσις ἐστὶ τελεία. (Ἰσαὰκ ὁ Σῦρος)

— Τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ εἶναι νὰ ζῶμεν διὰ τῆς εὐτυχίας ἐπ᾿ ἀγαθῷ τῆς ζωῆς τῶν ἀδελφῶν μας καὶ οὐχὶ διὰ τῆς δυστυχίας καὶ τοῦ θανάτου αὐτῶν ὡς ὁ Παῦλος λέγει. Πάντοτε χαίρετε, ἀδιαλείπτως προσεύχεσθε ἐν παντὶ εὐχαριστεῖτε. (Πατερικὸν)

—Ἐὰν ὀχλῶσί σοι ρυπαροὶ λογισμοί, μὴ κρύψῃς αὐτούς, ἀλλ᾿ εὐθέως εἰπὲ αὐτοὺς τῷ πνευματικῷ σου πατρὶ καὶ ἔλεγξον αὐτούς. Ὅσον γὰρ κρύβει ἄνθρωπος τοὺς λογισμούς, τοσοῦτον καὶ πληθύνονται. Καὶ ὥσπερ σκώληξ ἐν ξύλῳ, οὕτως ὁ πονηρὸς λογισμὸς ἀφανίζει καρδίαν. Ὁ φανερῶν τοὺς λογισμοὺς αὐτοῦ ταχέως θεραπεύεται, ὁ δὲ ἀποκρύπτων αὐτοὺς ὑπερηφανίαν νοσεῖ. (Πατὴρ Ποιμὴν)

— Εἶπεν ὁ Ἀββᾶς Ἀντώνιος ὅτι ὁ Θεὸς οὐκ ἀφίησι τοὺς πολέμους ἐπὶ τὴν γενεὰν αὐτήν, ὥσπερ ἐπὶ τοὺς ἀρχαίους· οἶδε γὰρ ὅτι ἀσθενεῖς εἰσὶ καὶ οὐ βαστάζουσιν.

— Ἀρέσκει τῷ Θεῷ μᾶλλον ἄνθρωπος

ἁμαρτωλὸς καὶ ἀμελής, μετὰ συντριμμὸν καρδίας καὶ ταπεινώσεως, ὑπὲρ τὸν πολλὰ ποιοῦντα ἀγαθὰ καὶ ἔχοντα ἐν ἑαυτῷ ὅτι ὅλως ποιεῖ ἀγαθά. (Ἐν τῷ Γεροντικῷ)

—Ὁ δίκαιος ἑπτάκις τῆς ἡμέρας πίπτει καὶ ἐγείρεται. (Πατέρων)

—Δειλὸς ἄνθρωπος σημαίνει ὅτι δύο νόσους νοσεῖ, ὀλιγοπιστίαν καὶ φιλοσωματίαν, ὁ δὲ τούτων καταφρονῶν, δῆλον ἐστὶν ὅτι τῷ Θεῷ πιστεύει ὁλοψύχως. (Ἰσαάκ)

— Ἡ ταπεινοφροσύνη μείζων ἐστὶ πασῶν τῶν ἀρετῶν καὶ γὰρ ἐξ αὐτῶν τῶν ἀβύσων ἰσχύει ἀνενέγκαι ἄνθρωπον. (Ἀββᾶς Λογγίνος)

— Θέλω ἄνθρωπον ἁμαρτήσαντα εἰ οἶδεν ὅτι ἥμαρτε καὶ μετανοεῖ, ὑπὲρ ἄνθρωπον μὴ ἁμαρτήσαντα καὶ ἔχοντα ἑαυτὸν ὡς δικαιοσύνην ποιοῦντα. (Ἀββᾶς Σαρματίας)

—Ἀρχὴ σωτηρίας τῷ ἀνθρώπῳ ἡ ἑαυτοῦ κατάγνωσις. (Ἀββᾶς Εὐάγριος)

—Ἀνιστάμενος τῷ πρωΐ, λέγε σεαυτῷ· σῶμα ἔργασαι, ἵνα τραφῇς, ψυχὴ νῆφε ἵνα κληρονομήσῃς.

—Τὸν ὀκνηρὸν καὶ τὸν ἀργὸν οὐ θέλει ὁ Θεός. Ἀνάγκασον σεαυτὸν εἰς τὸ ἐργόχειρόν σου καὶ ὁ φόβος τοῦ Θεοῦ παροικήσει σου, ἡ γὰρ ἀργία θάνατος ἐστὶ καὶ ἔκπτωσις τῆς ψυχῆς. (Ἀββᾶ Ἠσαΐας)

— Ὥσπερ πατὴρ κήδεται τέκνων, οὕτω καὶ ὁ Χριστὸς φείδεται σώματος κακοπαθοῦντος δι᾽ αὐτὸν καὶ πλησίον ἐστὶ τούτου διὰ παντὸς καὶ ἀντιλαμβάνεται αὐτοῦ καὶ οὐκ ἐᾷ αὐτὸ εἰς τέλος καταπεσεῖν. (Ἰσαάκ)

ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΝΤΑΙ οἱ κ. κ. συνδρομηταὶ ὅπως ἐπιστρέψουν τὰς ἀγγελίας διὰ τὴν «Χρηστοήθειαν τῶν Χριστιανῶν» Νικοδήμου, διότι τὸ ἔργον ἐγγίζει εἰς τὸ τέλος.

ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

1. «Φῶς ἢ φωτιά;» Ἀρχ. Χριστοφ. Καλύβα. Σχῆμα 8ον σελ. 160. Ἀθῆναι 1956.

2. Γ. Παπαγεωργίου Ἐράλδυ Γυμνασιάρχου «εἷς Κύριος». Λόγος εἰς τοὺς τρεῖς ἱεράρχας.

3. «Ὁ Φάρος τοῦ χωριοῦ» Μηνιαῖον δελτίον Γεωργικῆς Σχολῆς Ἱ. Μονῆς Ἀγάθωνος, Μάρτιος 1957 ἀρ. 4.

4. Χρ. Μ. Ἐνισλείδου. «Ἀπὸ τὰ γεγονότα τῆς Μεγάλης Ἑβδομάδος», τεῦχος 2ον Η ΜΕΓΑΛΗ ΤΕΤΑΡΤΗ, σελ. 80, σχ. 16ον. Αὐθεντικὴ ἑρμηνεία τῶν γεγονότων τῆς ἡμέρας αὐτῆς μὲ περιεχόμενα τὸ Συνέδριον, τὸ μύρον τῆς πόρνης, ὁ Ἰούδας, καὶ μὲ τὴν ἀνάλυσιν τοῦ τροπαρίου «Κύριε, ἡ ἐν πολλαῖς ἁμαρτίαις περιπεσοῦσα γυνή....». Τὸ βιβλίον ἀποκαθιστᾷ τὴν μνήμην τῶν δύο εὐσεβῶν παρθένων, τῆς Μαγδαληνῆς καὶ τῆς Κασσιανῆς, ποὺ τόσον διέσυρεν ἡ μυθιστορία.

5. «Οἱ περιπέτειες ἑνὸς προσκυνητοῦ» Μετάφρασις Ἀρχιμ. Παντελεήμονος Καρανικόλα. Ἔκδοσις «Ἀστέρος». Ἀθῆναι, Λυκούργου 10.

ΔΩΡΕΑΙ

1. Ἰωάννης Γιαννέλος	δρχ.	50
2. Γεώργιος Γεώρμας	»	50
3. Γεννάδιος μοναχὸς Βαδέλλας	»	20
4. Σταματία Μάγγου	»	60
5. Παρθένιος Λαμψακηνὸς	»	50
6. Κωνστ. Δαμιανάκης, Χανιὰ	»	25
7. Β. Κ. Κηφισιὰ Ἀθηνῶν	»	300
8. Ἱ. Γυν. Μονὴ «Ἅγιος Μηνᾶς», Αἴγινα	»	60
9. Χριστιανὸς ἐξ Ἠπείρου, βιβλία 18, ἀξίας περίπου	»	2000
10. Ἀνώνυμος ἱερεὺς ἐξ Ἀφρικῆς	δολ.	7

ΕΤΟΣ ΚΒ΄. (τεῦχος 3ον) 1957 ΑΡ. 249-250

ΑΓΙΟΡΕΙΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

Γιὰ τοῦτο καὶ μὲ δίκαιον
κῆπον καὶ περιβόλι,
τῆς Παναγίας Δέσποινας
τὸ ὀνομάζουν ὅλοι.
(Καισάριος Δαπόντες)

ΥΠΟ ΤΗΣ ΣΕΠΤΗΣ ΕΥΛΟΓΙΑΣ ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΥ

ΙΔΡΥΤΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΛΑΥΡΙΩΤΗΣ (†1940) ΙΑΤΡΟΣ — ΜΟΝΑΧΟΣ	Ἐν Βόλῳ Μάϊος - Ἰούνιος	Διευθυντὴς - Ἰδιοκτήτης ΣΩΤ. Ν. ΣΧΟΙΝΑΣ Κοραῆ 47 ἐν Βόλῳ

Ἐπίτιμος συντάκτης ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΠΑΘΑΡΗΣ - Καθηγητὴς τοῦ Α΄ Γυμνασίου Ἀρρένων Βόλου

Η ΑΓΙΑ ΠΕΝΤΗΚΟΣΤΗ

Η ΓΕΝΕΘΛΙΟΣ ΗΜΕΡΑ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΓ. ΠΑΤΕΡΩΝ Ο ΧΟΡΟΣ

Ἡ ἁγία Πεντηκοστὴ εἶναι καὶ αὐτὴ «ἑορτὴ ἑορτῶν καὶ πανήγυρις πανηγύρεων», καθότι τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, ἐπιδημῆσαν τοῖς ἀγραμμάτοις μαθηταῖς, ἐθεμελίωσε καὶ συνεκρότησε τὴν παγκόσμιον χριστιανικὴν Ἐκκλησίαν πεντήκοντα ἡμέρας μετὰ τὴν ἔνδοξον τοῦ Κυρίου Ἀνάστασιν. Εἶναι ἑπομένως ἡ γενέθλιος ἡμέρα τῆς ἁγίας Ἐκκλησίας μας καὶ ἡ «Μητρόπολις τῶν ἑορτῶν», ὡς καλεῖ αὐτὴν ὁ θεῖος Χρυσόστομος, διότι «σήμερον αἱ διὰ τοῦ πυρὸς πηγαὶ τῆς Χάριτος ἐξέβλυσαν καὶ φλὸξ διατρέχουσα, τὰς αὔρας ἀφίησι τοῦ Πνεύματος».

Κατὰ τὸν Ὑμνογράφον ἅγιον Κοσμᾶν τὸν Ἁγιοπολίτην, ἡ Πεντηκοστὴ εἶναι «ἡ μεθέορτος καὶ τελευταία ἑορτή... ἐπαγγελίας συμπλήρωσις καὶ προθεσμίας...», κλείουσα τρόπον τινὰ τὸν κύκλον τῶν διαφόρων φάσεων καὶ γεγονότων τῆς θείας τοῦ Χριστοῦ ἐπὶ γῆς παρουσίας, ἐφ᾽ ὅσον «ἐν ταύτῃ (γὰρ) τὸ πῦρ τοῦ Παρακλήτου εὐθύς, κατέβη ἐπὶ γῆς ὥσπερ ἐν εἴδει γλωσσῶν...», ὅπερ Πνεῦμα «πάντα χορηγεῖ, βρύει προφητείας, ἱερέας τελειοῖ, ἀγραμμάτους ἐδίδαξε σοφίαν, ἁλιεῖς θεολόγους ἀνέδειξε καὶ ὅλον συγκροτεῖ τὸν θεσμὸν τῆς Ἐκκλησίας.

Εἰς τὸ β΄ κεφάλαιον τῶν Πράξεων τῶν Ἀποστόλων, ὁ εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς ἀφηγεῖται τὴν κάθοδον τοῦ Παναγίου Πνεύματος, τοῦ μεγαλυτέρου γεγο-

νέτος ἐν τῇ ἱστορίᾳ τοῦ κόσμου, μὲ μίαν ἀσύγκριτον λιτότητα, ἥτις διακρίνει τὸν κάλαμόν του τὸν θεοκίνητον: «Καὶ ἐν τῷ συμπληροῦσθαι τὴν ἡμέραν τῆς πεντηκοστῆς ἦσαν ἅπαντες ὁμοθυμαδὸν ἐπὶ τὸ αὐτό. Καὶ ἐγένετο ἄφνω ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἦχος ὥσπερ φερομένης πνοῆς βιαίας, καὶ ἐπλήρωσεν ὅλον τὸν οἶκον οὗ ἦσαν καθήμενοι. Καὶ ὤφθησαν αὐτοῖς διαμεριζόμεναι γλῶσσαι ὡσεὶ πυρός, ἐκάθισέ τε ἐφ' ἕνα ἕκαστον αὐτῶν. Καὶ ἐπλήσθησαν ἅπαντες Πνεύματος ἁγίου, καὶ ἤρξαντο λαλεῖν ἑτέραις γλώσσαις καθὼς τὸ Πνεῦμα ἐδίδου αὐτοῖς ἀποφθέγγεσθαι...».

Εἶναι γνωστόν, ὅτι τὴν ἑορτὴν τῆς Πεντηκοστῆς παρελάβομεν ἀπὸ τῶν ἑβραϊκῶν Βίβλων. Καὶ ὅπως ἐκεῖνοι, τιμῶντες τὸν ἕβδομον ἀριθμόν, καὶ ὅτι, μετὰ τὸ Πάσχα διελθόντες τὰς πεντήκοντα ἡμέρας ἔλαβον τὸν Μωσαϊκὸν Νόμον, οὕτω καὶ ἡμεῖς μετὰ τὸ ἅγιον Πάσχα, πεντήκοντα ἡμέρας ἑορτάζοντες, λαμβάνομεν τὸ ἅγιον Πνεῦμα, κατὰ τὴν ἐπαγγελίαν τῆς «θείας καὶ φίλης καὶ γλυκυτάτης φωνῆς» τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ.

Ἡ Ἐκκλησία ἐθεμελιώθη ἐπὶ τῆς ἐνδόξου Ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ καὶ ἐπὶ τῆς ἁγίας Πεντηκοστῆς, διὰ τοῦ κηρύγματος τῶν ἁγίων Ἀποστόλων ἐν ὅλῳ τῷ τότε γνωστῷ κόσμῳ. Πάντες οἱ ἅγιοι Πατέρες ἀφιέρωσαν ὕμνους καὶ ἐγκώμια εἰς τὴν ἡμέραν τοῦ ἁγίου Πνεύματος καὶ λόγοι ἐγράφησαν καὶ ὑπὸ καλάμων τῆς θύραθεν σοφίας, διὰ τὸ ὑπερφυὲς γεγονὸς τῆς Πεντηκοστῆς, καθ' ἣν ἀρχίζει νὰ διαφαίνεται ἡ ἀρτιπαγὴς καὶ νεοσύστατος ἁγιωτάτη Ἐκκλησία μας. Ἕνα ὡραῖον ποίημα ξένου μεγάλου ποιητοῦ, ἀφιερωμένον εἰς τὴν Πεντηκοστήν, μεταξὺ τῶν ἐμπνευσμένων στροφῶν του, περιέχει καὶ τὰ ἑξῆς βαθύτατα νοήματα: «Μητέρα τῶν ἁγίων, Ἐσὺ ποὺ εἰκονίζεις τὴν ὑπερκόσμια πόλι... Ποῦ ἦσουν, ποιὰ σκοτεινὴ γωνιὰ σ' ἐφιλοξενοῦσε τὴν ἡμέραν ποὺ Ἐκεῖνος (ὁ Χριστὸς) κρατῶντας στὸ χέρι τὸ τίμημα τῆς συγγνώμης ἀνέβαινεν ἀπὸ τὰ σκοτάδια τοῦ κόσμου εἰς τὸν ὁλόφωτο Θρόνο τὸν Θεϊκό; Ἀγρυπνοῦσες διαρκῶς ἀπὸ τὸν φόβο σου, αἰσθανόσουν τὸν ἑαυτόν σου μόνον ὅταν σὲ ξεχνοῦσαν οἱ ἄνθρωποι, ἔμενες κλεισμένη μέσα σὲ τέσσαρες τοίχους ἕως ὅτου ἐξημέρωσεν ἡ μεγάλη ἡμέρα», ἡ ἡμέρα τῆς Πεντηκοστῆς.

«Ἐπέρασαν ἀπὸ τότε τόσοι αἰῶνες καὶ σὺ διαρκῶς ὑποφέρεις, στρατεύεσαι καὶ προσεύχεσαι, συνάμα ὅμως θριαμβεύεις καὶ ἁπλώνεις τὴν κυριαρχίαν σου ἀπὸ τὴν μιὰ θάλασσα ἕως τὴν ἄλλη...».

* * *

Ὅ,τι μέγα νόημα συντελοῦν εἰς ἔξαρσιν καὶ αἶνον τῆς ἀποκαλυπτικῆς αὐτῆς ἡμέρας, καθ' ἣν γεννᾶται ἡ Ἐκκλησία, ἐξαντλοῦν ἀπὸ τὴν θεοφόρον καρδίαν καὶ τὸν πνευματοκίνητον νοῦν των οἱ ἱεροὶ ᾀσματογράφοι ἅγιος Κοσμᾶς καὶ Ἰωάννης Ἀρκλᾶς. Τελοῦντες ἐν ἱερᾷ μέθῃ ἀπὸ τὰς ἐνεργείας τῆς παρουσίας τοῦ ἁγίου Πνεύματος, ἀποδίδουν ποῦ μὲν τὸ βάθος τοῦ ὑπερφυεστάτου μυστηρίου διὰ στίχων ἡρωελεγείων, ποῦ δὲ γεραίρουν τὸ «ἀκτιστοσυμπλαστουργοσύνθρονον» Πνεῦμα διὰ στροφῶν εἱρμολογικῶν. Ὢ, τὸ πανάγιον Πνεῦμα, τὸ κτίζον καρδίας καθαράς, ὁποῖα νοήματα χορηγεῖ εἰς τοὺς «λάμποντας ἀστράπτοντας, ἠλλοιωμένους», τοὺς πάσχοντας «ὀθνείαν ἀλλοίωσιν εὐπρεπεστάτην»

ἱερολογοῦντας ἁγίους ὑμνογράφους. Μὲ πόσην ἀνέκφραστον ἁρμονίαν δονεῖ τὴν παναρμόνιον λύραν τοῦ θεολήπτου Κοσμᾶ. Μὲ ποίαν ὑπερούσιον καὶ χερουβικὴν τέχνην ἡ τοῦ «Παρακλήτου φωσφόρος χάρις» μελωδεῖ, διὰ τοῦ Ἀρκλᾶ τὰ «ξένα ρήματα, ξένα δόγματα, ξένα διδάγματα τῆς ἁγίας Τριάδος». Καὶ αἱ διθυραμβικαὶ φράσεις τῶν ἡρωελεγείων καὶ Ἰάμβων, καὶ αἱ αἰθέριαι καὶ ὑψηλόηχοι λέξεις, καὶ τὰ σχήματα τὰ ἀρτιώτατα, καὶ τὰ νοήματα, ποὺ ἀναβλύζουν ὡς ἀπὸ διαυγεστάτας ἐδεμικὰς πηγάς, ἀπὸ τὰ συμπεπυκνωμένα τροπάρια τῶν εἱρμολογικῶν Κανόνων, πῶς ἀνυψώνουν, θερμαίνουν, ἡδύνουν τὴν ψυχήν, μεταρσιώνουν τὸν νοῦν, κινοῦν εἰς θεῖον ἔρωτα, ἐμβάλλουν εἰς ἐξαγνιστικὸν φόβον τοῦ Θεοῦ, γεννοῦν ὑπερκοσμίους θεωρίας, καθιστοῦν τὴν καρδίαν ὡραίαν, σύμπαθητικήν, ἀγαπῶσαν. Πάντα ἐνεργεῖ τὸ πανάγιον Πνεῦμα, τὸ χορηγοῦν «πνεῦμα σοφίας καὶ συνέσεως» εἰς τοὺς Πατέρας τῆς Ἐκκλησίας, τὸ «συγκροτοῦν ὅλον τὸν θεσμὸν τῆς Ἐκκλησίας». Αὐτὸ τὸ ἴδιον Πνεῦμα, τὸ ὁποῖον ἐλάβομεν διὰ τοῦ ἁγίου Βαπτίσματος, καὶ τὸ ὁποῖον «κράζει ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν, ἀββᾶ ὁ Πατήρ», εἶναι αὐτό, δι᾿ οὗ «στενάζομεν στεναγμοῖς ἀλαλήτοις». Τὸ «ἀλλόμενον ὕδωρ εἰς ζωὴν αἰώνιον». Τὸ δι᾿ οὗ «λέγομεν Κύριον Ἰησοῦν» καὶ ἄνευ τοῦ ὁποίου οὐδεμία ἐλπὶς αἰωνίου ζωῆς ὑπάρχει.

Διὰ τῆς πλουσιωτάτης εἰς σημασίαν ὑμνολογίας τῆς ἁγίας Πεντηκοστῆς, ἐκτὸς τῶν ἄλλων περὶ Ἐκκλησίας πηγῶν, σχηματίζομεν σαφεστάτην ἀντίληψιν περὶ τῆς θέσεως τοῦ παναγίου Πνεύματος ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, περὶ τοῦ τρόπου ἐνεργείας διὰ τῶν ἁγίων Πατέρων, πῶς κατευθύνει εἰς «πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν» διὰ τῶν Ἱ. Συνόδων, διὰ τῶν ὁποίων ἀποκτῶμεν ἀσφαλέστατα κριτήρια περὶ τῆς ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἀληθείας.

* * *

Ὡς Χριστιανοί, ὡς «τέκνα φωτός», εἰς τὰ ὁποῖα ὡς εἰς «ὀστράκινα σκεύη» κρύπτομεν τὸν θησαυρὸν τῆς Χάριτος, ἀνελάβομεν ἀνυπολόγιστον εὐθύνην ἀφ᾿ ἧς στιγμῆς ἐκλήθημεν νὰ γίνωμεν πολῖται τῶν οὐρανῶν, «συμπολῖται τῶν ἁγίων καὶ οἰκεῖοι τοῦ Θεοῦ». Κάθε στιγμὴ τοῦ βίου ἡμῶν ἔκτοτε, ἔχει τὴν ἀναφορὰν καὶ τὸ βάρος πρὸς τὴν αἰωνίαν ἡμῶν μοῖραν, ἢ πρὸς τὸ ἀνέσπερον φῶς ἢ πρὸς τὸ ἀτελεύτητον σκότος. Ἡ μεγαλυτέρα ἀπόδειξις τοῦ αἰωνίου χαρακτῆρος τῶν ἀμοιβῶν ἢ τῶν κολάσεων, εἶναι αὐτὸς οὗτος ὁ πλουτισμὸς τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, διὰ τῆς Χάριτος τοῦ Θεοῦ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. Ἡ Πεντηκοστή, καθ᾿ ἣν ἐβαπτίσθημεν «ἐν πνεύματι ἁγίῳ καὶ πυρί», δὲν ἀποτελεῖ μόνον τὴν ἀπαρχὴν τῆς σωτηρίας ἡμῶν, ἀλλὰ καὶ γεγονὸς ὑποχρεοῦν ὅπως διαφυλάξωμεν τὴν δωρεὰν τοῦ παναγίου Πνεύματος, «περιπατοῦντες ἐν καινότητι ζωῆς». Διὰ τοῦτο ὀφείλομεν νὰ ἐπικαλούμεθα ἐν τοῖς πνευματικοῖς πολέμοις τὴν συμμαχίαν τοῦ Παρακλήτου, διὰ τοῦ Ἰδιομέλου ἐκείνου: «Βασιλεῦ Οὐράνιε, Παράκλητε, τὸ Πνεῦμα τῆς ἀληθείας...», τὸ ὁποῖον ἀπὸ δώδεκα καὶ ἐπέκεινα αἰώνων, ἔμεινεν ἐν τοῖς ἱεροῖς Ναοῖς μας ὡς ἐναρκτήριος προσευχὴ τῶν ἱκετηριῶν τῶν θείων Συνάξεων πρὸς τὸ «πανσθενουργόφωτον ἄφθιτον σέλας», πρὸς τὸν Παράκλητον, ὡς ὑπερκόσμιον πρελούντιο εἰς τὰς νοερὰς ἐπικοινωνίας μας μετὰ τοῦ Θεοῦ τῆς Ἀγάπης. Ἡ ψυχή μας ἔχει τόσην ἀνάγκην τοῦ ἁγίου

Πνεύματος, ὅσην ἀνάγκην ἔχει τὸ σῶμα μας ἀπὸ τὸν ἄρτον. Ἡ ζωὴ τῆς ψυχῆς εἶναι ἡ ἐνέργειά του. Χωρὶς τὸ Πνεῦμα ἀποθνήσκομεν πνευματικῶς. «Ἁγίῳ Πνεύματι πᾶσα ψυχὴ ζωοῦται καὶ καθάρσει ὑψοῦται, λαμπρύνεται, τῇ τριαδικῇ Μονάδι ἱεροκρυφίως», ψάλλει ἡ ἁγία Ἐκκλησία μας. Ὅταν ἀναλογισθῶμεν τὴν ἀτίμητον ἀξίαν τοῦ ἁγίου Πνεύματος, τὸ ὁποῖον λαμβάνομεν ἐν τῷ Βαπτίσματι, θὰ πρέπει νὰ κλαίωμεν ἀπὸ χαρὰν καὶ φόβον ὅλην μας τὴν ζωήν. Διὰ τοῦτο ἔκλαιον ἀδιαλείπτως οἱ ἅγιοι Πατέρες. Ἔχαιρον διὰ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ καὶ ἔκλαιον μὴ ἐκπέσουν τῆς θείας κλήσεώς των. Ἐντεῦθεν ὁ κλαυθμὸς τῶν θεοφιλῶν ψυχῶν. Ἐντεῦθεν ἀποδεικνύεται ὅτι τὴν ἡμέραν, καθ᾽ ἣν δὲν κλαίομεν διὰ τὰς ἁμαρτίας μας ἢ ἐκ μετανοίας πρὸς ἀνάκλησιν τῆς φυγαδευομένης χάριτος ἐκ τῶν πονηρῶν ἡμῶν ἔργων, ἢ ἐξ ἀγάπης πρὸς ἕνα Θεὸν δι᾽ ἡμᾶς παθόντα, τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἡ ψυχή μας εἶναι νεκρά. Εἶναι φοβερὸν τὸ πρᾶγμα, ἀλλ᾽ ἀληθές. Τί ἄλλο σημαίνει ὁ λόγος τοῦ Κυρίου, «Ἄφες τοὺς νεκροὺς θάψαι τοὺς ἑαυτῶν νεκρούς;».

Ἂς προσευχώμεθα ἀδιαλείπτως. Ἡ προσευχὴ εἶναι ἡ ψυχὴ τῆς ψυχῆς μας, εἶναι ἡ παρουσία τοῦ ἁγίου Πνεύματος, ὡς βεβαιοῖ ὁ θεῖος Παῦλος: «Οὐδεὶς δύναται εἰπεῖν Κύριον Ἰησοῦν, εἰμὴ ἐν Πνεύματι ἁγίῳ».Καὶ μὴ λησμονῶμεν τὸ θεόπνευστον ἐκεῖνο, κατὰ τὸ ὁποῖον «τὸ Πνεῦμα συναντιλαμβάνεται ταῖς ἀσθενείαις ἡμῶν· τὸ γὰρ τί προσευξόμεθα καθὸ δεῖ, οὐκ οἴδαμεν, ἀλλ᾽ αὐτὸ τὸ Πνεῦμα ὑπερεντυγχάνει ὑπὲρ ἡμῶν στεναγμοῖς ἀλαλήτοις». Ἡ πλέον ἁρμόζουσα προσευχή μας πρὸς τὸν Παράκλητον εἶναι ὁ «Οἶκος» τῆς Πεντηκοστῆς, τὴν ὁποίαν πολλάκις ἐπιβάλλεται νὰ ἐπαναλαμβάνωμεν καθ᾽ ἡμέραν. «Ταχεῖαν καὶ σταθηρὰν δίδου παραμυθίαν τοῖς δούλοις σου Ἰησοῦ, ἐν τῷ ἀκηδιάσαι τὰ πνεύματα ἡμῶν· μὴ χωρίζου τῶν ψυχῶν ἡμῶν ἐν θλίψεσι, μὴ μακρύνου τῶν φρενῶν ἡμῶν ἐν περιστάσεσιν, ἀλλὰ ἀεὶ ἡμᾶς πρόφθασον. Ἔγγισον ἡμῖν, ἔγγισον ὁ πανταχοῦ· ὥσπερ καὶ τοῖς Ἀποστόλοις σου πάντοτε συνῆς, οὕτω καὶ τοῖς σὲ ποθοῦσιν ἕνωσον σαυτὸν οἰκτίρμον, ἵνα συνημμένοι σοι, ὑμνῶμεν καὶ δοξολογῶμεν τὸ πανάγιόν σου Πνεῦμα».

* * *

Μὲ τὴν ἑορτὴν τῆς ἁγίας Πεντηκοστῆς εἶναι συνδεδεμένη καὶ ἡ μνήμη τῶν ἁγίων Πατέρων καὶ τῶν ἁγίων Πάντων. Ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία δὲν δύναται νὰ νοηθῇ χωρὶς τοὺς ἁγίους Πατέρας. Μετὰ τὸν ἀποκεκαλυμμένον λόγον τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου, ἔχομεν τοὺς Πατέρας, τὰ «φωτόμορφα τέκνα τῆς Ἐκκλησίας», τὰ ὁποῖα ἀποτελοῦν τὸ ἕτερον σκέλος, ὅπερ συνιστᾷ τὴν Ὀρθόδοξον τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν. Τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον, ὡς λόγος ὑπὲρ νοῦν καὶ ἔννοιαν, ὡς λόγος Θεοῦ, ὑπερβαίνει τὴν ἀνθρωπίνην διανοητικότητα, τὰς νοητικὰς τοῦ ἀνθρώπου δυνάμεις, καὶ μόλις—παρομαρτοῦντος κινδύνου πλανήσεως ἀπὸ τῆς ἀληθείας—δυνάμεθα νὰ πλησιάσωμεν πρὸς τὴν εὐαγγελικὴν ἀλήθειαν, διὰ τῶν ὀργάνων ἐκείνων, τὰ ὁποῖα ὀνομάζομεν ἠθικὴν συνείδησιν, ἠθικὸν νόμον, πνευματικὴν ὑπόστασιν.

Ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ, ὡς δυσέφικτον ὕψος πνευματικόν, ὡς βάθος ἁγιότητος δυσθεώρητον, ὡς μῆκος ἀμηχάνου ἠθικοῦ κάλλους, καὶ ὡς πλάτος ἀχανὲς καὶ

ἄπειρον ὑπερκοσμίων μυστηρίων, εἶναι φύσει καὶ θέσει ἀδύνατον νὰ γίνῃ εἰς ἡμᾶς προσιτός, ἄνευ εἰδικῶν χαρισμάτων ὑπὸ τοῦ παναγίου Πνεύματος χορηγουμένων, ἅτινα ἐδόθησαν τοῖς διδασκάλοις καὶ Πατράσι τῆς Ἐκκλησίας, πρὸς οἰκοδομὴν τοῦ πληρώματος αὐτῆς.

Οἱ ἅγιοι Πατέρες, ἀπὸ τῆς ἀπόψεως αὐτῆς, εἶναι τὰ μόνα κατάλληλα ὄργανα προσεγγίσεως τοῦ κεκρυμμένου εἰς τὸ γράμμα τοῦ Εὐαγγελίου πνεύματος τοῦ Θεοῦ.

Ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία εἶναι ἀδύνατον νὰ κρατηθῇ εἰς τὸ ὕψος τῆς θείας αὐτῆς περιωπῆς, ἄνευ τῆς τῶν ἁγίων Πατέρων ὁλοκληρούσης παρουσίας ἢ μὲ μειωμένον πρὸς αὐτοὺς καὶ τὴν αὐθεντίαν των σεβασμόν. Ἐκκλησία, ἡ ὁποία ἀπεξενώθη ἀπὸ τὴν συζυγίαν τῶν ἁγίων Πατέρων, ὑπέστη τὸν καταθρυμματισμὸν αὐτῆς εἰς ἀναριθμήτους κατατετμημένας χριστιανικὰς Ὁμολογίας. Ὡσαύτως, Ἐκκλησία, ἀποτολμήσασα νὰ ὑποκαταστήσῃ τοὺς ἁγίους Πατέρας διὰ πτωχοτάτων ἀνθρωπίνων συλλογισμῶν, κατωλίσθησεν εἰς ἀφεύκτους αἱρετικὰς περιπετείας, μὲ ἀντιφάσεις καὶ ἀπαραδέκτους ὑπερβολάς. Καὶ ἡ μὲν πρώτη περίπτωσις, πιστοῦται διὰ τοῦ ποικίλου Προτεσταντισμοῦ. Ἡ δὲ δευτέρα, κεῖται ἡμῖν εἰς ἐκφραστικώτατον παραδειγματισμόν, διὰ τοῦ Ρωμαιοκαθολισμοῦ, καθ᾽ ὃν εἷς ἄνθρωπος διεκδικεῖ ὑπὲρ ἑαυτοῦ εἰς τὸ διηνεκὲς τὸ Ἀλάνθαστον, κατευθύνων διὰ τῆς ἀρχῆς αὐτῆς, κατὰ κληρονομικὸν δίκαιον μεταβιβαζομένης καὶ εἰς τοὺς διαδόχους αὐτοῦ, ὁλόκληρον Ἐκκλησίαν ἑκατομμυρίων πιστῶν!

* * *

Ἂν ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία ἵσταται μέχρι σήμερον ἐν τῇ ἀδιαβλήτῳ πίστει, ἀπὸ δογματικῆς ἀπόψεως, τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὴν ἀναγνώρισιν τοῦ ἀναντικαταστάτου κύρους τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας. Πατέρας λέγοντες, Ὀρθοδοξίαν νοοῦμεν. Ὀρθοδοξίαν ὁμολογοῦντες, Πατέρας διακηρύττομεν. Χάρις εἰς αὐτούς, χάρις εἰς τὰς πνευματικὰς ἀκτίνας τῶν «πολυφώτων τούτων ἀστέρων τοῦ νοητοῦ στερεώματος», ἐμάθομεν τὴν ἀμώμητον καὶ ἀδαμαντίνην Ὀρθοδοξίαν, εἰς ἥν, χάριτι Θεοῦ, στήκομεν ἑδραῖοι καὶ ἀμετακίνητοι. Οἱ Πατέρες εἶναι ὀργανικῶς ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ οἱ Ποιμένες καὶ Διδάσκαλοι, οὓς ἔθετο τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, ἀναστήματα μεγάλα ἠθικῆς καὶ πνευματικῆς ζωῆς, τέλειοι τύποι ἐν Χριστῷ, ψυχαὶ καθαρθεῖσαι διὰ προσευχῶν, νηστειῶν καὶ ἀγρυπνιῶν. Καρδίαι ἁγιασθεῖσαι διὰ τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ πλησίον. Πνεύματα ἔξοχα, πλατυνθέντα καὶ φωτισθέντα διὰ Πνεύματος ἁγίου.

Ὁ Χριστιανισμός, ὡς ἀποκεκαλυμμένη ἀλήθεια, εἶχεν ἀνάγκην ἑρμηνείας ἀπλανοῦς, διὰ κύρους ἐν ἁγίῳ Πνεύματι πιστουμένου. Τὸ ἔργον τοῦτο ἀνετέθη εἰς τοὺς Πατέρας.

Οἱ Πατέρες, ἐν τῇ Ὀρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ, ἀποτελοῦν τὴν συμπλήρωσιν τῆς ἁγίας Γραφῆς. Χωρὶς αὐτούς, τὰ χριστιανικὰ δόγματα καὶ αἱ ὕψισται ἀλήθειαι τοῦ Εὐαγγελίου τῆς εἰρήνης, θὰ ἦσαν ἄγνωστα πράγματα, «κῆπος κεκλεισμένος καὶ πηγὴ ἐσφραγισμένη». Εἰς τὸ σκότος τῆς ἀγνοίας θὰ ἐφερόμεθα καὶ ὑπὸ τῶν ἀκανθῶν τῶν ἀμφιβολιῶν θὰ ἐκεντούμεθα. Χάρις εἰς τοὺς Πατέ-

ρας, κατ' ἰδίαν ἐκλαμβανομένους, καὶ ὡς σύνολον ἐν ταῖς Ἱ. Συνόδοις ἐννοουμένους, ἔσχομεν τὴν ἀπόλυτον βεβαιότητα τῆς ὑπερφυοῦς ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἀληθείας, τὴν δὲ ζωήν των τὴν ἁγίαν, ὡς ὑπόδειγμα προσανατολισμοῦ καὶ μιμήσεως.

Τὸ θέμα τῶν ἁγίων Πατέρων μᾶς φέρει εἰς τὴν μνήμην τοὺς ἀσυγκρίτους ἥρωας τῆς χριστιανικῆς πίστεως, οἱ ὁποῖοι κατενίκησαν δι' ἀγώνων τὰς ἐμπαθεῖς ῥοπὰς τῆς χαμόθεν ἀνθρωπίνης φύσεως καὶ κατέστησαν ἑαυτοὺς δεκτικοὺς τῶν θείων ἀποκαλύψεων, τὰς ὁποίας ὡς θεοείκελον διδασκαλίαν. ὡς ἁγνὴν καὶ εἰρηνικὴν σοφίαν τοῦ παναγίου Πνεύματος, διεπόρθμευσαν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ. Ὅλοι ὑπῆρξαν τέκνα καὶ βλαστοὶ τῶν ἐρήμων. Ὅλους τοὺς ἐκυοφόρησεν ὁ φόβος τοῦ Θεοῦ καὶ τοὺς ὠδίνησεν ἡ ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ. Ὅλοι ἐβαπτίσθησαν εἰς τὰ νάματα τῆς χριστιανικῆς τελειότητος. Ἔδωκαν κόπους, ἱδρῶτας, θλίψεις ἐν Κυρίῳ. Ἔζησαν εἰς τὴν Ἔρημον καὶ ἔφαγον τὸν πικρὸν ἄρτον τῆς ἀσκήσεως. Ἐκίρνων τὸ πόμα των διὰ τῶν δακρύων τῆς μετανοίας καὶ τῆς ἀγάπης τοῦ Κυρίου. Ἔζησαν τὸν χριστιανισμὸν εἰς ὅλας του τὰς παραλλαγάς. Ἀπὸ τὰ θλιβερὰ ὑποχθόνια τῆς ἐπιγνώσεως τῆς ἀνθρωπίνης ἀτελείας καὶ ἁμαρτωλότητος, ἀφῆκαν ὡς στεναγμὸν τοὺς αἱμάσσοντας στίχους τοῦ «Ἐλέησόν με ὁ Θεός...». Καὶ ἀπὸ τὰ δυσπρόσιτα εἰς τοὺς πολλοὺς ὕψη τῶν ὑπερφυῶν ἐλλάμψεων τοῦ Θαβωρίου ὄρους, ἐπανέλαβον ἐν πνευματικῇ ἐκστάσει τοὺς λόγους τοῦ Ἀποστόλου Πέτρου: «Κύριε, καλόν ἐστιν ἡμᾶς ὧδε εἶναι...». Ὅ,τι χαρακτηρίζει τὴν ἔξοχον βιοτήν των, εἶναι ἡ οἰκείωσις τοῦ βίου τοῦ Χριστοῦ. Ὁ Χριστὸς ἐν τῷ δημοσίῳ αὐτοῦ βίῳ, κατὰ τὴν θεανδρικὴν ὑπόστασίν του, ὑπῆρξε διὰ τοὺς Πατέρας ὁ ὑπέρτατος ἠθικὸς κανών, ὅστις ἐρρύθμισε τὴν ζωήν των. Ὅπως ὁ μέγας Παῦλος ἔζησε τὴν ζωὴν τοῦ Χριστοῦ, οὕτω καὶ οἱ Πατέρες οἱ θεῖοι ἔζησαν τὴν ζωήν του εἰς ὅλας τὰς ἐκδοχάς της ἐσωτερικῶς καὶ ἐξωτερικῶς. Ἐκοινώνησαν πρὸς τὸ ἅγιον Πάθος του καὶ μετέσχον ἀπ' ἐντεῦθεν εἰσέτι τῆς Ἀναστάσεώς του. Δὲν ἔζων αὐτοί, ἀλλ' ἐν αὐτοῖς ὁ Χριστός. Ἡ βούλησίς των ἐνῷ διετήρει τὴν αὐτοτέλειάν της, εἶχεν ὑποταχθῆ ἐξ ὁλοκλήρου εἰς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ ἐν Χριστῷ, δυνάμει τῆς πρὸς αὐτὸν ἀγάπης των. Ἐσκέπτοντο καὶ ᾐσθάνοντο ἐν Χριστῷ. Ἀπελάμβανον τῆς γλυκυτάτης ἠθικῆς καὶ πνευματικῆς ἐλευθερίας, ὄντες ἑκουσίως καὶ ὁλοκλήρως δεδουλωμένοι εἰς τὸν Χριστόν. Διελέγοντο μετὰ τοῦ Χριστοῦ «ὡς λαλεῖ τις πρὸς τὸν ἑαυτοῦ φίλον». Τὸ πνεῦμα των καὶ ἡ καρδία των ἐκυριαρχοῦντο τόσον ὑπὸ τῆς Χάριτος, ὥστε δὲν ἔζων αὐτοὶ δι' ἑαυτούς, ἀλλὰ ὁ Χριστός, ἡ παρουσία τοῦ ὁποίου ἐπλήρου αὐτούς, εἰς τρόπον, ὥστε νὰ λέγουν ἕκαστος: «Ζῶ δὲ οὐκέτι ἐγώ, ζῇ δὲ ἐν ἐμοὶ Χριστός».

* * *

Διὰ τὴν Ἐκκλησίαν μας οἱ ἅγιοι Πατέρες εἶναι οἱ τηλαυγεῖς φάροι, οἵτινες διασχίζουν τὰ πυκνὰ τοῦ κόσμου ἐρέβη καὶ ἀποκαλύπτουν τὰ κάλλη τοῦ οὐρανοῦ. Ἡ διδασκαλία των εἶναι ἀνεπίδεκτος ἀμφιβολιῶν. Ὅ,τι εἶπον, προσυπεγράφη ὑπὸ τοῦ παναγίου Πνεύματος. Ὅ,τι ἀπεφήνατο ἐν Συνόδοις, ἔσχεν ὁριστικὸν ἀνὰ τοὺς αἰῶνας κῦρος, τόσον, ὥστε οἱαδήποτε Οἰκουμενικὴ Σύνοδος

πειρωμένη νὰ ἀνατρέψῃ ἢ ἁπλῶς νὰ ἀλλοιώσῃ τὰ καλῶς ὑπ᾽ αὐτῶν δεδογμένα, αὐτομάτως νὰ ἐκπίπτῃ τῆς ὀρθοδόξου στάσεως. Διὰ τοῦτο καὶ τὸ κῦρος τῶν Ἱ. Συνόδων ἀντλεῖται ἐκ τῆς ἐναρμονίσεως τῶν ἀποφάσεών των μὲ τὰς ἀποφάσεις προγενεστέρων Ἱ. Συνόδων.

Σκεύη ὄντα τοῦ παναγίου Πνεύματος οἱ ἅγιοι Πατέρες, δὲν ἐθεμελίωσαν μόνον τὴν Ἐκκλησίαν ἐπὶ τῆς ἀληθείας, ἀλλὰ διὰ τῆς βιώσεως τοῦ Εὐαγγελίου ὡς ὑπερτάτης ἠθικῆς, κατέλιπον εἰς ἡμᾶς, διὰ τῶν συγγραμμάτων των, τὴν ἰδιάζουσαν πνευματικότητά των, ἥτις ἐν ἀναλύσει ἐκφράζει τὸν τρόπον, δι᾽ οὗ ἔζησαν καὶ ἀντιμετώπισαν τὰ ποικίλα προβλήματα, ἅτινα ἐμφανίζονται εἰς τὸν ἄνθρωπον. Ἀπὸ τῆς ἀπόψεως αὐτῆς οἱ Πατέρες χρησιμεύουν ὡς πρότυπα χριστιανικοῦ βίου, τὰ ὁποῖα ἀρκεῖ νὰ μιμηθῶμεν διὰ νὰ εὕρωμεν τὴν λύσιν τῶν θεωρητικῶν κυρίως προβλημάτων μας. Πάντα ἐν τῷ χριστιανισμῷ πλέουν εἰς φῶς ἄπλετον. Ἀρκεῖ, λοιπόν, νὰ ζήσωμεν μὲ συνέπειαν ἐντὸς τῶν πλαισίων τοῦ Εὐαγγελίου, διὰ νὰ ἐλλαμφθῶμεν καὶ φωτισθοῦν ἢ μᾶλλον ἐξαφανισθοῦν τὰ προβλήματά μας, τὰ ὁποῖα ἀρχίζουν νὰ γεννῶνται, ἀπὸ τότε ποὺ τὴν ἐξ ἀκακίας ἁπλότητα τῆς ψυχῆς μας διαδέχεται ἡ σύγχυσις καὶ ἡ πολυμέρεια ἐκ τῶν παθῶν μας. Τὰ πάθη δημιουργοῦν τὰ προβλήματα καὶ αὐτὰ προκαλοῦν τὴν ἀγωνίαν, ἐν τῇ ἐκλογῇ τῆς λύσεως, ἢ ἐν τῇ διαμορφώσει τῶν θεωριῶν μας. Οἱ Πατέρες, ἑπομένως, ἀποτελοῦν τὴν ὁδὸν τῆς χαροποιοῦ πορείας μας πρὸς τὴν ἠθικὴν νίκην. Οἱ Πατέρες ὅμως ὄχι ὡς θεωρίαν, ἀλλ᾽ ὡς πρᾶξιν, διότι ὅ,τι ὡς θεωρίαν κατέλιπον, τὸ ἔζησαν προηγουμένως. Διὸ καὶ εἶναι ἀκαταγώνιστοι ὡς ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῆς ἁγίας βιοτῆς καὶ τῆς ἐν ἁγίῳ Πνεύματι ἀποκεκαλυμμένης θεωρίας. Ἡ σημερινὴ πραγματικότης τῆς Ὀρθοδοξίας μας, ῥιπιζομένης ὑπὸ Προτεσταντικῶν ρευμάτων, ὀφείλεται εἰς τὴν λήθην, εἰς τὴν ὁποίαν ἐρρίψαμεν τοὺς Πατέρας. Ἐντεῦθεν προῆλθεν ἡ βαβὲλ τῶν σημερινῶν τάσεων τῶν «δοκούντων στῦλοι εἶναι τῆς Ἐκκλησίας». Ἐγκαταλειφθέντες οἱ Πατέρες, οἵτινες ἐν παντὶ εἶναι περιβεβλημμένοι μὲ αὐθεντίαν καὶ κῦρος, προσεφύγαμεν εἰς τοὺς μυρίους θεούς, λατρεύοντας Προτεστάντας, τοὺς ὁποίους τιμῶμεν καὶ μεταφράζομεν καὶ τοὺς καλοῦμεν νὰ μᾶς φωτίσουν, σκότος αὐτοὶ ὑπάρχοντες, ὡς ἀπορρίψαντες τοὺς θεοφόρους Πατέρας καὶ τὸ κῦρος τῶν Ἱ. Συνόδων. Εἶναι φρικτὰ ταῦτα καὶ μόνον ἀκουόμενα. Ἂς στραφῶμεν πρὸς τοὺς ἁγίους Πατέρας μας, τὰ μόνα κεφάλαια μετὰ Θεὸν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ. Αὐτοὶ εἶναι ἡ «θεία παρεμβολή, οἱ θεηγόροι ὁπλῖται παρατάξεως Κυρίου, ἀστέρες πολύφωτοι τοῦ νοητοῦ στερεώματος, τὰ μυρίπνοα ἄνθη τοῦ Παραδείσου, τὰ πάγχρυσα στόματα τοῦ λόγου, οἱ ἀκαθαίρετοι πύργοι, τῆς οἰκουμένης ἀγλάϊσμα». Ἡ ἁγία Πεντηκοστὴ ἔδωκε τὸ ἅγιον Πνεῦμα εἰς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ οἱ Πατέρες εἰς τοὺς πιστούς, ὡς ἀλήθειαν καὶ λόγον καὶ δόγμα καὶ ζωήν.

Θεόκλητος μοναχὸς Διονυσιάτης

ἅγιον Ὄρος - Πεντηκοστὴ 1957

Η ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΘΕΟΛΟΓΙΑ [1)]

Ὑπὸ τοῦ Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου κ. ΜΙΧΑΗΛ

Ὅταν γίνεται λόγος περὶ Ὀρθοδόξου θεολογίας, ἐννοοῦμεν τὸ θεολογικὸν ἐκεῖνο σύστημα, ποὺ στηρίζεται ἐπὶ τῆς ἁγίας Γραφῆς ἀφ' ἑνὸς καὶ τῆς ἀποστολικῆς παραδόσεως ἀφ' ἑτέρου. Ἐννοοῦμεν, ἂς τὸ εἴπωμεν καὶ κατ' ἄλλον τρόπον, τὸ δογματικὸν καὶ ἠθικὸν ἐκεῖνο σύστημα, ποὺ στηρίζεται ἐπὶ τῆς ἁγίας Γραφῆς, ἐννοουμένης καὶ ἑρμηνευομένης ὑπὸ τὸ φῶς καὶ ἐντὸς τοῦ κλίματος τῆς ἀποστολικῆς παραδόσεως τῆς Ἐκκλησίας. Ὁμιλῶν σαφέστατα περὶ τῶν δύο τούτων βασικῶν ἀρχῶν καὶ χαρακτηριστικῶν τῆς Ὀρθοδόξου θεολογίας, εἷς τῶν βαθυτέρων καὶ ταυτοχρόνως ἀσκητικωτέρων Πατέρων καὶ διδασκάλων τῆς Ἐκκλησίας, ὁ οὐρανοφάντωρ Βασίλειος ὁ μέγας, ἐπίσκοπος Καισαρείας τῆς Καππαδοκίας, λέγων: «Τῶν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ πεφυλαγμένων δογμάτων καὶ κηρυγμάτων, τὰ μὲν ἐκ τῆς ἐγγράφου διδασκαλίας ἔχομεν, τὰ δὲ ἐκ τῆς τῶν Ἀποστόλων παραδόσεως διαδοθέντα ἡμῖν ἐν μυστηρίῳ παραδεξάμεθα· ἅπερ ἀμφότερα τὴν αὐτὴν ἰσχὺν ἔχει πρὸς τὴν εὐσέβειαν. Καὶ τούτοις οὐδεὶς ἀντερεῖ, ὅστις γε κἂν κατὰ μικρὸν γοῦν θεσμῶν ἐκκλησιαστικῶν πεπείραται. Εἰ γὰρ ἐπιχειρήσαιμεν τὰ ἄγραφα τῶν ἐθῶν παραιτεῖσθαι, ὡς μὴ μεγάλην ἔχοντα τὴν δύναμιν, λάθοιμεν ἂν εἰς αὐτὰ τὰ καίρια ζημιοῦντες τὸ Εὐαγγέλιον, μᾶλλον δὲ εἰς ὄνομα ψιλὸν περιϊστῶντες τὸ κήρυγμα».

Ἐκ τῶν λόγων τούτων τοῦ ἐν ἁγίοις Πατρὸς ἡμῶν Βασιλείου τοῦ Μεγάλου, ἀποδεικνύεται τρανώτατα καὶ ἐναργέστατα, ὅτι ἔχει πληρέστατα δίκαιον ἡ Ὀρθόδοξος ἡμῶν Ἐκκλησία ὅταν ἐπιμένῃ τονίζουσα, ὅτι ἁγία Γραφὴ καὶ παράδοσις ἀποστολική, διὰ τὸν ὀρθόδοξον κληρικὸν καὶ λαϊκόν, ἔχουν τὴν ἰδίαν σημασίαν καὶ τὴν ἰδίαν δύναμιν. Πρῶτον διότι ἡ ἀποστολικὴ παράδοσις, προηγήθη τοῦ Κανόνος τῆς ἁγίας Γραφῆς. Καὶ διὰ νὰ ἀναφέρωμεν ἓν μόνον παράδειγμα, ἀρκεῖ νὰ παραπέμψωμεν εἰς τοὺς γνωστοὺς λόγους τοῦ Ἀπ. Παύλου πρὸς τοὺς Χριστιανοὺς τῆς Θεσσαλονίκης. «Στήκετε καὶ κρατεῖτε τὰς παραδόσεις, ἃς ἐδιδάχθητε εἴτε διὰ λόγου, εἴτε δι' ἐπιστολῆς ἡμῶν». Ὑπῆρχε, κατὰ συνέπειαν, χρονικὴ περίοδος ὁλοκλήρων δεκαετηρίδων, κατὰ τὰς ὁποίας οἱ Χριστιανοὶ καθωδηγοῦντο εἰς τὴν χριστιανικὴν ζωήν των, τὰ πιστευτέα καὶ πρακτέα, διὰ τῆς παραδόσεως τῶν Ἀποστόλων, ὅπως λέγει καὶ ὁ Μ. Βασίλειος, ἀπὸ στόματος εἰς στόμα μεταδιδομένης καὶ ἀπὸ γενεὰς εἰς γενεὰν μεταφερομένης, μέχρις ὅτου ἡ ἀποστολικὴ αὕτη παράδοσις ἐνεσωματώθη καὶ ἐκωδικοποιήθη εἰς τὰ συγγράμματα τῶν μειζόνων πατέρων τῆς Ἐκκλησίας καὶ τὰς ἀποφάσεις τῶν ἑπτὰ οἰκουμενικῶν καὶ δέκα τοπικῶν Συνόδων τῆς Ἐκκλησίας. Ἔχει δὴ ἡ ἁγία Γραφὴ καὶ ἡ ἀποστολικὴ παράδοσις διὰ τὸν Ὀρθόδοξον κληρικὸν καὶ λαϊκὸν τὴν ἰδίαν δύναμιν καὶ σημασίαν, δεύτερον, διότι ὑπάρχουν στοιχεῖα εἰς

---

1) Τὸ παρὸν ἄρθρον τοῦ ἀκαμάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀμερικῆς κ. Μιχαήλ, παραλαμβάνομεν ἀπὸ τὸν «Ὀρθόδοξον Παρατηρητὴν» καὶ τὸ ἀναδημοσιεύομεν, ὡς ἄρθρον ὑψίστης σημασίας διὰ τὴν ὀρθόδοξον θεολογίαν μας.

τὴν παράδοσιν, τὰ ὁποῖα ἐνῷ δὲν ἀναφέρονται εἰς τὴν Κ. Διαθήκην, ὅπως ἔχουν σήμερον ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, εἶναι μ' ὅλον τοῦτο ἀπαραίτητα διὰ τὴν ψυχικήν μας σωτηρίαν.

Ἀρκοῦμαι καὶ πάλιν νὰ ἀναφέρω ἓν μόνον παράδειγμα ἐξ ὅσων λέγει Βασίλειος ὁ μέγας. Τοῦτο δὲ εἶναι τὸ τῆς ἐπικλήσεως τοῦ παναγίου Πνεύματος ἐπὶ τῶν τιμίων δώρων. Ἰδοὺ οἱ λόγοι τοῦ Μ. Βασιλείου: «τὰ τῆς ἐπικλήσεως ρήματα ἐπὶ τῇ ἀναδείξει τοῦ ἄρτου τῆς εὐχαριστίας καὶ τοῦ ποτηρίου τῆς εὐλογίας, τίς τῶν ἁγίων ἐγγράφως ἡμῖν καταλέλοιπεν; Οὐ γὰρ δὴ τούτοις ἀρκούμεθα, ὧν ὁ Ἀπόστολος ἢ τὸ Εὐαγγέλιον ἐπεμνήσθη, ἀλλὰ καὶ προλέγομεν καὶ ἐπιλέγομεν ἕτερα, ὡς μεγάλην ἔχοντα πρὸς τὸ μυστήριον τὴν ἰσχύν, ἐκ τῆς ἀγράφου διδασκαλίας παραλαβόντες». Ἰδοὺ δὲ περὶ τίνος πρόκειται: Ἡ Ὀρθόδοξος ἡμῶν Ἐκκλησία πιστεύει ὅτι, ὅταν ὁ λειτουργὸς ἱερεὺς ὑψώνων τὰς χεῖρας πρὸς τὰ ἄνω προσεύχεται πρὸς τὸν Θεὸν Πατέρα λέγων: «ἔτι προσφέρομέν σοι τὴν λογικὴν ταύτην καὶ ἀναίμακτον λατρείαν καὶ παρακαλοῦμεν σε, καὶ δεόμεθα, καὶ ἱκετεύομεν κατάπεμψον τὸ Πνεῦμά σου τὸ ἅγιον ἐφ' ἡμᾶς καὶ ἐπὶ τὰ προκείμενα δῶρα ταῦτα καὶ ποίησον τὸν μὲν ἄρτον τοῦτον, τίμιον Σῶμα τοῦ Χριστοῦ σου, τὸ δὲ ἐν τῷ ποτηρίῳ τούτῳ τίμιον Αἷμα τοῦ Χριστοῦ σου· μεταβαλὼν τῷ Πνεύματί σου τῷ ἁγίῳ», ἡ Ὀρθόδοξος ἡμῶν Ἐκκλησία, λέγω, πιστεύει ὅτι τότε ὁ ἄρτος καὶ ὁ οἶνος μεταβάλλονται εἰς Σῶμα καὶ Αἷμα τοῦ Χριστοῦ. Ὥστε, ἄνευ τῶν λόγων τῆς ἐπικλήσεως, τοὺς ὁποίους κατὰ τὸν οὐρανοφάντορα Βασίλειον «ἐκ τῆς ἀγράφου διδασκαλίας παρελάβομεν», ἤτοι διὰ τῆς ἀποστολικῆς παραδόσεως, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἔχωμεν μυστήριον Εὐχαριστίας· ἀλλ' ἄνευ μυστηρίου Εὐχαριστίας, ἄνευ δηλονότι τῆς κοινωνίας τοῦ Σώματος καὶ Αἵματος τοῦ Χριστοῦ δὲν ὑπάρχει καὶ ψυχικὴ σωτηρία. Ὀρθότατα, ὅθεν, καὶ λογικώτατα σκεπτομένη ἡ Μήτηρ ἡμῶν Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία, διδάσκει ὅτι ἁγία Γραφὴ καὶ παράδοσις ἀποστολικὴ ἔχουν τὴν ἰδίαν βαρύτητα καὶ δύναμιν καὶ σημασίαν δι' ἡμᾶς τοὺς Ὀρθοδόξους.

Καὶ ἀφοῦ αὐτὴ ἡ ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας ἐμφαντικώτατα διδάσκει καὶ τρανώτατα ἀποδεικνύει ὅτι πρώτη ὑπῆρξεν ἡ ἀποστολικὴ παράδοσις, ὅτι κατὰ τοὺς χρόνους τῆς ζωῆς τῆς Ἐκκλησίας μὲ μόνην τὴν ἀποστολικὴν παράδοσιν ἐστερεώθη καὶ ἔρριψε βαθυτάτας τὰς ρίζας του ὁ Χριστιανισμὸς καὶ ὅτι τὰ βιβλία, ποὺ ἀποτελοῦν τὰς ἁγίας Γραφάς, χάρις εἰς τὴν ἀποστολικὴν παράδοσιν περιεσώθησαν ὑπὸ τὴν μορφὴν καὶ τὸν ἀριθμόν των τὸν σημερινόν, ἕπεται ὅτι ἡ ἀποστολικὴ παράδοσις εἶναι τι τὸ πολυτιμότατον καὶ τιμιώτατον καὶ ἀπολύτως χρήσιμον διὰ τὴν ζωὴν καὶ ὕπαρξιν τῆς Ἐκκλησίας, καὶ ὅτι ζημιοῦνται εἰς τὰ καίρια τόσον ἐκεῖνοι, ποὺ ἀγνοοῦν ἢ καὶ περιφρονοῦν τὴν ἀποστολικὴν παράδοσιν, ὅσον καὶ ἐκεῖνοι ποὺ προσθέτουν καὶ ἐξογκώνουν τὴν παράδοσιν μὲ στοιχεῖα ξένα πρὸς τὰ θεμελιώδη δόγματα, ποὺ δι' αὐτῆς μέχρις ἡμῶν ἔφθασαν καὶ κατῆλθον. Εἰς τοὺς πρώτους ἀνήκουν ὅλοι οἱ Διαμαρτυρόμενοι, οἱ κηρύξαντες πόλεμον ἀμείλικτον κατὰ τῆς παραδόσεως· εἰς τοὺς δευτέρους ἀνήκουν οἱ Ρωμαιοκαθολικοί, οἱ ὁ-

Η ΔΙΑΛΕΞΙΣ

Τοῦ Καθηγουμένου τῆς Ἱ. Μονῆς Διονυσίου ἁγίου Ὄρους ἐν τῇ Ἑταιρίᾳ Μακεδονικῶν Σπουδῶν Θεσ)νίκης.

Ἐν Θεσ)νίκῃ τῇ 23 Μαΐου 1957

Κατόπιν προσκλήσεως τοῦ Ἱδρύματος Μελετῶν Χερσονήσου τοῦ Αἵμου, ὁ Καθηγούμενος τῆς ἐν ἁγίῳ Ὄρει ἱερᾶς Μονῆς τοῦ ἁγίου Διονυσίου, Ἀρχιμανδρίτης Γαβριήλ, ὡμίλησεν ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ μεγάρου τῆς Ἑταιρίας Μακεδονικῶν Σπουδῶν, ἐνώπιον πυκνοῦ καὶ ἐκλεκτοῦ ἀκροατηρίου, μὲ θέμα: "Ἅγιον Ὄρος - Χερσόνησος τοῦ Αἵμου.

Τὸν Πανοσιώτατον ἀγορητὴν ἐπρολόγησεν ὁ ἀντιπρόεδρος τῆς Ἑταιρίας, δικηγόρος κ. Χριστόφορος Νάλτσας. Ἀποῖοι ἔφθασαν εἰς τὸ σημεῖον λ.χ. καὶ τὸ πρωτεῖον τοῦ ἐπισκόπου Ρώμης εἰς τὴν παράδοσιν νὰ τὸ ἐνσωματώσουν, ὡς ἀπαραίτητον στοιχεῖον πίστεως διὰ τὴν ψυχικὴν σωτηρίαν τοῦ Χριστιανοῦ.

Καὶ μόνη ἡ χρυσῆ Ὀρθοδοξία, ἡ τὴν μέσην, τὴν καὶ βασιλικὴν ὁδὸν περιπατοῦσα, οὔτε προσέθεσεν, οὔτε προσθέτει, καὶ οὔτε ἀφῄρεσεν, οὔτε ἀφαιρεῖ τι ἐκ τοῦ χρυσοῦ, τοῦ ἀδαμαντίνου Κανόνος τῆς παραδόσεως τῆς ἀποστολικῆς· καὶ διὰ τοῦτο ἀκριβῶς εἶναι καὶ ἀναγνωρίζεται καὶ παρὰ πάντων φίλων καὶ ἐχθρῶν γινώσκεται ὡς ἡ κατ' ἐξοχὴν Ἐκκλησία τῆς παραδόσεως, ἡ καὶ ἄλλως γνωστὴ ὡς ἡ Μία, Ἁγία, Καθολικὴ καὶ Ἀποστολικὴ Ἐκκλησία τοῦ Συμβόλου τῆς πίστεως.

Αἱ λέξεις αὗται αἱ περιγράφουσαι τὴν Ἐκκλησίαν εἶναι, θὰ ἠδύνατο νὰ εἴπῃ τις, ἡ συνισταμένη τῶν χαρακτηριστικῶν τῆς Ὀρθοδόξου θεολογίας καὶ τῆς φιλοσοφικῆς, τρόπον τινά, διαρθρώσεως τῆς σκέψεως τοῦ Ὀρθοδόξου θεολόγου.

Ἡ Ὀρθόδοξος θεολογία καὶ ὁ Ὀρθόδοξος θεολόγος, διὰ νὰ βαδίζουν πάντοτε ἐντὸς τῆς μέσης καὶ βασιλικῆς ὁδοῦ τῆς Ὀρθοδοξίας, πρέπει ποτὲ νὰ μὴ λησμονοῦν ὅτι ἀνήκουν, ὅτι ἑρμηνεύουν, ὅτι διακονοῦν τὴν Μίαν, Ἁγίαν, Καθολικὴν καὶ Ἀποστολικὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ.

Τὴν Μίαν, καὶ διὰ τοῦτο πρέπει νὰ ἀποφεύγουν κάθε κίνημα διασπαστικὸν τῆς ἑνότητος τῆς Ἐκκλησίας, ἀκόμη δὲ καὶ τὴν παραμικροτέραν ἀπειθαρχίαν πρὸς αὐτήν· τὴν Ἁγίαν, καὶ διὰ τοῦτο ἡ ἐν Χριστῷ ζωή, πρέπει νὰ τονίζουν, ὅτι πρέπει νὰ ἀποτελῇ τὸ περιεχόμενον τῆς πρακτικῆς ἐκδηλώσεως τῆς καθ' ἡμέραν ζωῆς καὶ τοῦ συνόλου καὶ τῶν καθ' ἕκαστον Χριστιανῶν· τὴν Καθολικήν, καὶ διὰ τοῦτο πρέπει νὰ τείνουν ὅπως τῆς Ὀρθοδοξίας ἡ φωνὴ ἀκούηται εἰς πᾶσαν τὴν γῆν καὶ εἰς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης κηρύσσεται· καὶ τέλος Ἀποστολικήν, καὶ διὰ τοῦτο πρέπει νὰ καταβάλλουν προσπάθειαν ὅπως ἡ ἀποστολικὴ παράδοσις οὔτε νὰ μειώνηται οὔτε νὰ αὐξάνεται, ἀλλὰ νὰ παραμένῃ πάντοτε ὁ χρυσοῦς κανὼν τῆς ζωῆς καὶ τῆς διδασκαλίας τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας. Αὐτὰ εἰς ἁδροτάτας γραμμὰς τὰ χαρακτηριστικὰ τῆς Ὀρθοδόξου θεολογίας.

παντῶν ὁ ἅγιος Καθηγούμενος εἶπεν:

Εὐχαριστῶ τὸν ἀγαπητὸν φίλον κ. Νάλτσαν δι᾽ ὅσα καλὰ καὶ εὔφημα εἶπε διὰ τὴν ταπεινότητά μου. Διασφαλίζων ὅμως ἐμαυτὸν ἀπὸ τὸν ἴλιγγον τῆς ἐπάρσεως, καὶ ἵνα μή τις λογίσηται, ὑπὲρ ὃ βλέπει ἢ ἀκούει τι ἐξ ἐμοῦ, ὡς ἔλεγεν ὁ θεῖος Παῦλος, πληροφορῶ τὴν σεβαστὴν ὁμήγυριν ὅτι χάριτι Χριστοῦ εἰμὶ εἷς ἁπλοῦς μοναχὸς καὶ οὐδὲν πλέον, «εἴτις δὲ τιμὴ καὶ εἴτις ἔπαινος», ἀνήκει εἰς τὸ Ὄρος ἐκεῖνο τὸ ἅγιον, τὸ ὁποῖον ἔχω τὴν τιμὴν νὰ ἐκπροσωπῶ τὴν ἑσπέραν ταύτην. Εὐχαριστῶ καὶ αὖθις τὸν ἀγαπητὸν φίλον καὶ διακεκριμένον ἐπιστήμονα κ. Νάλτσαν, καὶ ἀποδέχομαι τὴν πρόσκλησίν του.

Σεβασμιώτατε, κ. Γενικέ, κ. Νομάρχα. Σεβαστοὶ καὶ ἀγαπητοὶ ἀκροαταί,

Ἡ Θεοφρούρητος πόλις τῆς Θεσ)νίκης, εἶχεν ἀνέκαθεν πνευματικοὺς δεσμοὺς μὲ τὸ ἅγιον Ὄρος. Οἱ κτίτορες τῆς ἐν αὐτῇ Μονῆς τῶν Περιστερῶν, ἦσαν συγχρόνως καὶ κτίτορες τῆς ἐν Ἄθω Μονῆς τοῦ ἁγίου Βασιλείου.

Τὰ ἐδαφικὰ ὅρια τῆς μοναστικῆς ἐκείνης πολιτείας, τὰ καὶ σήμερον ὑφιστάμενα πρὸς τὸν ἰσθμὸν τοῦ Ξέρξου, ἐτέθησαν ἀπὸ τὸν στρατηλάτην Θεσ)νίκης Κάσπακα τὸν Κατακαλών, καὶ τὸν Μητροπολίτην αὐτῆς Γρηγόριον. Μία δὲ τῶν εἴκοσι Μονῶν τοῦ Ὄρους, ἡ σήμερον Ρωσικὴ ἐκτίσθη τὸ πρῶτον ἀπὸ κάτοικον τῆς πόλεως ταύτης καὶ ἐλέγετο τοῦ Θεσσαλονικέως. Πολλοὶ δὲ ἄρχοντες καὶ Τοπάρχαι Θεσσαλονικεῖς, ἀνεδείχθησαν εὐεργέται τῶν Μονῶν τοῦ Ἄθω.

Ἀφ᾽ ἑτέρου καὶ τὸ ἅγιον Ὄρος φιλοτιμούμενον ἀνταπέδιδε τὸ κατὰ δύναμιν εἰς τὴν εὐεργέτιδα πόλιν. Σειρὰ ὅλη Ἱεραρχῶν ἐξ αὐτοῦ προερχομένων, ἐν οἷς καὶ οἱ ἅγιοι Θεωνᾶς, Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς, καὶ Νήφων ὁ μετέπειτα Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης, ἀνῆλθον εἰς τὸν ἀποστολικὸν θρόνον τῆς Ἐκκλησίας τῶν Θεσσαλονικέων καὶ ἐκλέϊσαν αὐτὸν δι᾽ ἁγιότητος βίου καὶ σοφῶν συγγραμμάτων. Πολλοὶ δὲ λόγιοι ἁγιορεῖται κατὰ καιροὺς καὶ ἕως ἐσχάτων ἐδίδαξαν εἰς τὰς σχολὰς αὐτῆς. Ἡ συνεργασία τῶν δύο κέντρων ἀνήχθη εἰς περιωπὴν τὸν ΙΔ΄ αἰῶνα κατὰ τὴν λεγομένην «ἔριδα τῶν ἡσυχαστῶν τοῦ Ἄθω», ἧς προΐστατο ὁ Παλαμᾶς καὶ ἡ ὁποία, κατὰ γενικὴν ὁμολογίαν ἡμετέρων καὶ ξένων, ὑπῆρξεν ἡ σπουδαιοτέρα πνευματικὴ κίνησις τῶν μεσαιωνικῶν χρόνων.

Μετὰ τὴν κατάκτησιν τῆς χώρας ὑπὸ τῶν Τούρκων, ὡς ἦν ἑπόμενον, ἐχαλαρώθησαν οἱ δεσμοὶ καὶ ἐμαράνθη κάθε πνευματικὴ ἄνθησις, ἡ προσοχὴ καὶ δρᾶσις ὅλων εἶχε στραφῆ πρὸς τὴν διατήρησιν τῆς χριστιανικῆς θρησκείας καὶ τὴν ἐπιβίωσιν τοῦ Γένους, καθότι ὁ ἀλλόθρησκος καὶ ἀδυσώπητος κατακτητὴς προσεπάθει παντοιοτρόπως νὰ ἐξισλαμίσῃ καὶ ἐκτουρκίσῃ πᾶν τὸ χριστιανικὸν καὶ δὴ τὸ ἑλληνικόν.

Ἀφότου ὅμως ἡ ἐλευθερία ἐπανῆλθεν εἰς τὸ πολυπαθὲς τοῦτο τμῆμα τῆς ἑλληνικῆς Πατρίδος, καὶ ἰδίᾳ ἀφότου ἡ φιλόμουσος αὕτη πόλις ἀπέκτησε τοὺς δύο Πνευματικούς της φάρους, τὸ Ἀριστοτέλειον Πανεπιστήμιον καὶ τὴν Ἑταιρίαν Μακεδονικῶν σπουδῶν, καὶ ἐπίλεκτα μέλη τούτων, ὡς καὶ ἄλλων μορφωτικῶν ἱδρυμάτων της, ἐπισκέπτονται τὸν Ἄθω χάριν προσκυνήσεως καὶ μελετῶν, αἱ σχέσεις ἁγίου Ὄρους-Θεσ)νίκης ἐπανελήφθησαν καὶ ὁσημέραι, θείᾳ συνάρσει, καθίστανται στενότεραι, ἐπ᾽ ἀγαθῷ Ἔθνους, Ἐκκλησίας καὶ Ἐπιστήμης.

Χάριν τῶν πνευματικῶν τούτων σχέσεων, καὶ εἰς ἀνταπόκρισιν εὐγενοῦς προσκλήσεως τοῦ «Ἱδρύματος Μελετῶν Χερ-

σονήσου τοῦ Αἵμου» ἔχω τὴν τιμὴν νὰ ἵσταμαι ἐπὶ τοῦ σεμνοῦ τούτου βήματος, ἵνα μὲ τὰς μικράς μας δυνάμεις καὶ τὴν εὐμενῆ διάθεσιν τοῦ σεβαστοῦ μοι ὅσον καὶ ἀγαπητοῦ ἀκροατηρίου, ἀναπτύξω ἀπ' αὐτοῦ τὸ θέμα ἅγιον "Ορος - Χερσόνησος τοῦ "Αθω.

Εἶναι γνωστόν, ἀγαπητοί, καὶ ἀναντίρρητον, ὅτι ἡ κατὰ ἀνατολὰς 'Ορθόδοξος ἑλληνικὴ 'Εκκλησία, στοιχοῦσα τῷ πνεύματι τῆς εὐαγγελικῆς ἀγάπης καὶ ἐλευθερίας, παρεχώρησεν εἰς τὰς ἐπὶ μέρους συσταθείσας ὑπ' αὐτῆς ὁμοδόξους 'Εκκλησίας, ὄχι μόνον διοικητικὴν ἀνεξαρτησίαν καὶ αὐτοτέλειαν, ἀλλὰ καὶ τὸ δικαίωμα τοῦ λατρεύειν τὸν Θεὸν ἑκάστη εἰς τὴν ἐθνικήν της γλῶσσαν, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν Δυτικήν, ἡ ὁποία ἐπέβαλλε καὶ ἐπιβάλλει εἰς τοὺς πιστούς της ὅλων τῶν 'Εθνῶν, ὡς γλῶσσαν λατρείας τὴν Λατινικήν.

Τὴν γραμμὴν ταύτην τῆς 'Ορθοδοξίας ἀκολουθῶν καὶ ὁ ἁγιορειτικὸς μοναχισμός, προσέλαβεν εἰς τὰς τάξεις του, ἀπ' αὐτῆς εἰσέτι τῆς συστάσεώς του, στοιχεῖα ἐξ ὅλων τῶν ὀρθοδόξων λαῶν. Κατ' ἀρχὰς τοὺς ἐκ Καυκάσου "Ιβηρας, καὶ τοὺς ἐκ τῆς νοτίου 'Ιταλίας 'Αμαλφηνούς, εἶτα τοὺς ἐκ Δαλματίας Ρῶς, ἐν συνεχείᾳ τοὺς Βουλγάρους, Σέρβους καὶ Ρωμάνους τελευταίως δὲ καὶ τοὺς Ρώσσους, καὶ ἐξεχώρησεν εἰς αὐτοὺς τὴν ἄδειαν καὶ τὰς περιοχὰς πρὸς σύστασιν ἱερῶν ἱδρυμάτων, ἵνα ἐν αὐτοῖς λατρεύειν τὸν Θεὸν ἕκαστος τῇ ἰδίᾳ διαλέκτῳ.

Μὲ τὴν σύνθεσιν ταύτην, ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ εὐσεβοῦς Βυζαντίου καὶ ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τοῦ ποσοτικῶς καὶ ποιοτικῶς ἀσυγκρίτως ὑπερτέρου ἑλληνικοῦ στοιχείου, ὁ μοναχισμὸς οὗτος ἀπετέλεσεν ἐκεῖ εἰς τὸν "Αθω μίαν πανορθόδοξον Κοινότητα, ὁμοίαν τῆς ὁποίας δὲν ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ οὐδεμία θρησκεία, οὐδεμία ἄλλη χριστιανικὴ ὁμολογία καθ' ὅλον τὸν κόσμον.

Σκοπὸν καὶ ἀποστολήν του ὁ μοναχισμὸς τοῦ "Ορους ἔθετο ἀπ' ἀρχῆς τέσσαρα τινά. Πρῶτον τὴν διατήρησιν τῶν ἀρχαίων μοναχικῶν θεσμῶν, δεύτερον τὴν προάσπισιν τῆς 'Ορθοδοξίας, τρίτον τὴν περισυλλογὴν τῶν κειμηλίων 'Εκκλησίας καὶ Γένους καὶ τέταρτον τὴν ἱεραποστολὴν πρὸς τοὺς ἡμιαναπτύκτους ἢ μᾶλλον ἀπολιτίστους τότε γειτονικοὺς λαοὺς τῆς χερσονήσου τοῦ Αἵμου.

Πρὸς τὰς ἐπαγγελίας του ταύτας τὸ ἅγιον "Ορος ἐφάνη συνεπές. Διετήρησε καὶ διατηρεῖ ἀναλλοίωτα τὰ Τυπικά, τοὺς κανόνας καὶ τὴν τάξιν τοῦ ἀρχαίου χριστιανικοῦ μοναχισμοῦ. 'Ηγωνίσθη σθεναρῶς καὶ εἰς τὴν πρώτην γραμμὴν ὑπὲρ τοῦ ὀρθοῦ δόγματος τῆς 'Εκκλησίας, κατὰ τῶν αἱρέσεων, τῆς κακοδοξίας, τῆς βουλιμίας τοῦ Παπισμοῦ καὶ τῆς ἀλλαξοπιστίας. Περισυνέλεξε μὲ θαυμαστὸν ζῆλον τὰ ἱερὰ καὶ ὅσια τῆς θρησκείας μας, τὰ ἀρχαῖα κείμενα τῶν ἁγίων Γραφῶν, τὰ συγγράμματα τῶν πατέρων τῆς 'Εκκλησίας, τὰ τοιαῦτα τῆς προγονικῆς φιλοσοφίας, καὶ τὰ διαφυλάττει ὡς κόρην ὀφθαλμοῦ εἰς τὰ σκευοφυλάκια καὶ τὰς βιβλιοθήκας τῶν Μονῶν του.

Παράλληλα δὲ πρὸς τὴν ἁγιωτάτην 'Εκκλησίαν μας, προσέφερε καὶ αὐτὸ ὅτι ἠδύνατο εἰς πνεῦμα καὶ εἰς αἷμα διὰ τὸν ἐκχριστιανισμόν, τὸν ἐκπολιτισμὸν καὶ τὸν στηριγμὸν εἰς τὴν πίστιν εἰς τοὺς λαοὺς τῆς Χερσονήσου.

'Ο ἱστορικὸς Γενέσιος ἀκμάσας τὸν 11ον μ. Χ. αἰῶνα λέγει ὅτι εἰς τὴν ἐν Κων)πόλει σύνοδον τοῦ 842 διὰ τὴν ἀναστήλωσιν τῶν ἁγίων εἰκόνων, παρῆσαν καὶ 'Αθωῖται μοναχοί. Εἰς χειρόγραφον τῆς 'Ι. Μονῆς Κωνσταμονίτου ἀναφέρε-

ται ὅτι μοναχοὶ ἐκ τοῦ Ἄθω κατὰ τὰ μέσα τοῦ 8ου αἰῶνος ἐπὶ Κωνσταντίνου τοῦ Πωγωνάτου, ἔφθασαν ἱεραποστολικῶς μέχρι τοῦ Δουνάβεως, ἐκχριστιανίσαντες πολλοὺς Βλάχους, Ρυγχίνους καὶ Σαγουδάτους. Εἰς ἕτερον δὲ τῆς καθ' ἡμᾶς Μονῆς τοῦ ἁγίου Διονυσίου, ἀναφέρεται καὶ ἐκεῖ εἰς ἁπλῆν γλῶσσαν «πῶς οἱ Βουργάροι ἔγιναν χριστιανοὶ» καὶ τὴν πρὸς τοῦτο συμβολὴν τῶν ἁγιορειτῶν.

Τὰ δὲ μαρτυρολόγια τῆς Ἐκκλησίας μας παλαιὰ καὶ νέα ἀναφέρουν ἑκατοντάδας ἁγιορειτῶν θυσιασθέντων ὑπὲρ τῆς Ὀρθοδοξίας, κατὰ τοῦ Παπισμοῦ καὶ τῆς ἀλλαξοπιστίας, καὶ τοῦ θρησκευτικοῦ στηριγμοῦ τῶν γειτονικῶν λαῶν.

Καὶ τοῦ λόγου φθάσαντος εἰς τὸ σημεῖον αὐτό, ἂς ἴδωμεν τί προσέφερε τὸ ἅγιον Ὄρος εἰς ἕνα ἕκαστον τῶν λαῶν τῆς Χερσονήσου καὶ πρώτιστα τὸν Βουλγαρικόν.

Ἱστορικῶς εἶναι γνωστὸν ὅτι φωτισταὶ τῶν Βουλγάρων καὶ γενικώτερον τῶν Σλαύων εἰς τὸν Χριστιανισμόν, ὑπῆρξαν οἱ ἐκ Θεσ)νίκης ἀδελφοὶ Κύριλλος καὶ Μεθόδιος, ἐξ αὐτοῦ ὅμως δὲν ἀποκλείεται νὰ προϋπῆρξαν καὶ ἄλλοι ἀνώνυμοι καὶ ἄγνωστοι ἢ ἐνώνυμοι καὶ ὀλίγον γνωστοὶ ἐργάται τοῦ Εὐαγγελίου διὰ τὸν σκοπὸν αὐτόν.

Καὶ περὶ μὲν τῶν ἀνωνύμων ἁγιορειτῶν ἀναφέρει τὸ μνημονευθὲν χειρόγραφον τοῦ Κωνσταμονίτου, περὶ δὲ τῶν ἐνωνύμων, ἀλλὰ πολὺ ὀλίγον γνωστῶν, γράφει τὸ τῆς Μονῆς μας, τὸ ὁποῖον ἀφοῦ προλογίσῃ ἐπὶ λέξει ὅτι «οἱ Βουργάροι ἦτον ἕνας ἀγροῖκος καὶ ἀπαίδευτος λαὸς ὁ ὁποῖος ἐσέβονταν ὡς θεοὺς τὶς πέτρες, τὰ ξύλα καὶ τὰ δένδρα, ἐξιστορεῖ ἐν συνεχείᾳ πῶς ἕνας ἁγιορείτης μοναχός, Μεθόδιος καὶ αὐτὸς ὀνομαζόμενος, καὶ τὴν τέχνην ζωγράφος, μετέβη ἀρχὰς τοῦ 9ου αἰῶνος εἰς Κων)πολιν δι' ἐργασίαν, καὶ ἐκεῖθεν ἐπιστρέφων μετά τινα καιρὸν διὰ ξηρᾶς πρὸς τὸ Ὄρος, παρέκλινε θείᾳ νεύσει τῆς ὁδοῦ πρὸς βορρᾶν καὶ ἔφθασε μέχρι τῆς τότε πρωτευούσης πόλεως τῶν Βουλγάρων, Πρεσθλαύας ὀνόματι, ὅπου παρουσιασθεὶς εἰς τὸν Βασιλέα Βόριδα τὸν α' ἐδήλωσε τὴν ταυτότητα τῆς τέχνης του, ἐκεῖνος δὲ τοῦ ἀνέθεσε νὰ ζωγραφίσῃ μίαν ἀπὸ τὰς αἰθούσας τοῦ παλατίου του κατὰ βούλησιν.

Ἀναλαβὼν τὴν ἐργασίαν ὁ μοναχός, ἐζωγράφισεν εἰς τὴν αἴθουσαν σκηνὰς ἐκ τῆς Παλαιᾶς καὶ Καινῆς Διαθήκης καὶ εἰς τὸ πλέον περίοπτον μέρος κατάντικρυ τῆς εἰσόδου τὴν Δευτέραν τοῦ Κυρίου Παρουσίαν μὲ τὸν Παράδεισον πρὸς τὰ δεξιὰ διὰ τοὺς δικαίους, καὶ ἀριστερὰ τὴν Κόλασιν καὶ τὸν πύρινον ποταμὸν διὰ τοὺς ἁμαρτωλούς. Μετὰ καιρὸν ὁ βασιλεὺς ἐπισκεφθεὶς ἐζήτησε παρὰ τοῦ ζωγράφου ἐξηγήσεις ἐπὶ μιᾶς ἑκάστης εἰκόνος καὶ ἰδίᾳ διὰ τὴν δευτέραν Παρουσίαν, ἡ ὁποία τοῦ ἔκαμεν ἰδιαιτέραν αἴσθησιν. Ἐκεῖνος δὲ δραξάμενος τῆς εὐκαιρίας ἀνέπτυξεν εἰς αὐτὸν τὰ τῆς Κοσμογονίας καὶ θείας οἰκονομίας, πῶς δηλαδὴ ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἔγινεν ἄνθρωπος, ἐκήρυξε τὸ Εὐαγγέλιόν του εἰς τὸν κόσμον, ἔπαθεν, ἐτάφη, ἀνέστη καὶ ἀνελήφθη, καὶ μέλλει πάλιν νὰ ἔλθῃ ἵνα κρίνῃ τοὺς ἀνθρώπους ζῶντας καὶ νεκροὺς καὶ ἀποδώσῃ τοῖς μὲν δικαίοις ζωὴν αἰώνιον, τοῖς δὲ ἁμαρτωλοῖς κόλασιν ἀτελεύτητον. Μετὰ τόσης δὲ σαφηνείας καὶ πιστικότητος τὰ ἀνέπτυξεν ὥστε προσείλκυσε τὸν βασιλέα εἰς τὴν χριστιανικὴν θρησκείαν. Καλέσας δὲ ἐκεῖνος τοὺς ἄρχοντας τοῦ Παλατίου του, παρώτρυνεν αὐτοὺς εἰς μίμησιν. Ἐκεῖνοι μετὰ δυσφορίας ἤκουσαν τοῦτο, ἀλλὰ μὴ θέλοντες νὰ λυπήσωσι τὸν βασιλέα των ἐτέθησαν ὑπὸ τὴν κα-

Γέρ. Παντελεήμονος Λαυριώτου

ΕΚ ΤΟΥ ΓΕΡΟΝΤΙΚΟΥ

(Ἐκ τοῦ μεμβραΐνου κώδικος Γ. 1 αἰῶνος ιβ' τῆς Λαυριωτικῆς βιβλιοθήκης).

Εἶπεν ὁ ἀββᾶς Ἡσαΐας, ὅτι ὁ νοῦς τοῦ μοναχοῦ θρόνος ἐστὶ τοῦ Θεοῦ, καὶ τὸ στόμα αὐτοῦ τράπεζα τοῦ Χριστοῦ, καὶ ἡ καρδία αὐτοῦ ναὸς τοῦ ἁγίου Πνεύματος, καὶ οἱ λογισμοὶ αὐτοῦ τὰ ὅπλα καὶ οἱ δορυφόροι. Ἡ δὲ ψυχὴ ὁ στρατιώτης καὶ τὸ σῶμα ὁ δοῦλος, τὰ δὲ αἰσθητήρια αἱ θυρίδες τοῦ ναοῦ, ἡ δὲ διάνοια ἡ πύλη, ἡ συνείδησις ὁ θυρωρός. Ἐὰν οὖν ὁ μοναχὸς ἐν τῷ καιρῷ τῆς προσευχῆς ἐάσῃ τὸν νοῦν αὐτοῦ ἔξω ρέμβεσθαι καὶ τὴν γλῶσσαν αὐτοῦ τὰ μὴ δέοντα λαλεῖν καὶ ἐν τῷ ναῷ τοῦ Θεοῦ τοὺς ἐχθροὺς τοῦ Θεοῦ ὑποδέξηται καὶ τὰς θύρας καὶ θυρίδας τοῦ ναοῦ ἀνεώξῃ καὶ κόρακας καὶ αἰλούρους ἔνδον τοῦ ναοῦ ὁ θυρωρὸς εἰσδέξηται καὶ οἱ δορυφόροι τοὺς εἰσιόντας καὶ ἐξιόντας ὑποδέξωνται καὶ ὁ στρατιώτης νυστάζῃ καὶ ὁ δοῦλος καθεύδῃ καὶ ἐν τῷ ναῷ τοῦ Θεοῦ ὁ διάβολος καθήσῃ καὶ οἱ ἐχθροὶ τοῦ Θεοῦ εἰσέρχονται καὶ ἐξέρχονται ἀκωλύτως μετὰ θορύβου καὶ ταραχῆς καὶ τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ ποιήσωσιν ὀζοθήκην καὶ κοπροθήκην, πῶς ὁ τοιοῦτος μοναχὸς οὐ κολασθήσεται ἐν τῷ νῦν αἰῶνι καὶ ἐν τῷ μέλλοντι;

Οὔτε γὰρ υἱός ἐστιν ἵνα κληρονομήσῃ τὰ τοῦ Θεοῦ, οὔτε φίλος ἵνα εἰσακουσθῇ, οὔτε δοῦλος γνήσιος ἵνα ἐλευθερωθῇ. Ἀλλὰ χρὴ τῷ μοναχῷ πᾶσαν ὥραν ἐγκύψαι εἰς τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν καὶ ἐρευνῆσαι καὶ ἀνακρῖναι καὶ ἐξετάσαι καὶ μαστιγῶσαι καὶ ἐξολοθρεῦσαι ἐκ τοῦ ναοῦ τοῦ Θεοῦ τοὺς αἰσχροὺς καὶ φαύλους λογισμούς, οἵτινές εἰσι κυβευταί, φαρμακευταί, πειραταί, θηρευταί, φονευταί. Εἰσὶ γὰρ καὶ ἐν τῇ ψυχῇ ταραχαὶ καὶ ὄχλοι καὶ θόρυβοι λογισμῶν πονηρῶν καὶ πόλεις κακιῶν τῶν ἀντικειμένων δυνάμεων. Ἐὰν γὰρ μὴ καθαρίσωμεν τὰς συγχύσεις καὶ ταραχὰς καὶ ζάλας καὶ ὀχλήσεις τῶν πονηρῶν λογι-

---

τήχησιν τοῦ μοναχοῦ καὶ ἀποδεχθέντες τὸν χριστιανισμόν, ἐβαπτίσθησαν ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν μετὰ τοῦ βασιλέως των, καὶ ἐνδεδυμένοι στολὰς λευκὰς μὲ λαμπάδας καὶ σταυροὺς ἀνὰ χεῖρας ἐλιτάνευσαν τὴν πόλιν, κινήσαντες πολλοὺς εἰς μίμησιν· «καὶ οὕτως ἐμβῆκε τὸ πρῶτον ὁ Χριστιανισμὸς εἰς τὸ ἄγριον ἐκεῖνο γένος τῶν Βουργάρων» καταλήγει τὸ χειρόγραφον.

Τὰ δύο αὐτὰ περιστατικά, δὲν ἐπιμαρτύρονται ἴσως καὶ ἀπὸ ἄλλας ἱστορικὰς πηγάς, λαμβανομένου ὅμως ὑπ' ὄψιν, ὅτι κάθε ἱστορία ἔχει τὴν προϊστορίαν της, πᾶσα ἐργασία τὴν προεργασίαν της, καὶ κάθε νέα ἰδεολογία καὶ θρησκεία τοὺς προδρόμους της, εὐλόγως καταλήγομεν εἰς τὴν ἀπόφανσιν τοῦ Ἐθνικοῦ μας ἱστορικοῦ Παπαρηγοπούλου, ὅτι τῶν δύο ἁγίων Ἱεραποστόλων Κυρίλλου καὶ Μεθοδίου, προηγήθησαν κατὰ καιροὺς καὶ τόπους καὶ ἄλλοι τοιοῦτοι καὶ δὴ μοναχοί, ὡς καὶ αὐτοὶ διὰ τὸν αὐτὸν σκοπόν.

Μετὰ πάροδον τριάκοντα καὶ πλέον ἐτῶν ἐπεκράτησεν ὁ χριστιανισμὸς καθ' ὅλην τὴν Βουλγαρίαν διὰ τῆς δράσεως βεβαίως τῶν προειρημένων δύο Ἱεραποστόλων καὶ τὸ ἀπαίδευτον ἐκεῖνο γένος, τὸ ἄγριον ὄχι μόνον τὴν ψυχήν, ἀλλὰ καὶ τὴν μορφήν, καθότι ἐκτὸς τοῦ ὅτι εἶχον τὴν ρίνα σιμὴν καὶ τὰς παρειὰς ἐξωγκωμένας ὡς Ταταρικῆς καταγωγῆς, λέγει ὁ χρονογράφος, εἶχον προσέτι καὶ τὴν κακὴν ἕξιν νὰ στιγματίζουν τὰ πρόσωπά των μὲ ἐγκαύματα καὶ νὰ καθιστῶσι ταῦτα ἀπαίσια τὴν θέαν. (Ἀκολουθεῖ)

σμῶν, εἰς μάτην κοπιῶμεν. Ὅταν γὰρ κλίνωμεν γόνυ εἰς δέησιν καὶ προσευχὴν πρὸς τὸν Θεόν, ἂς προσέχωμεν μήπως τὰ σκεύη ἡμῶν τὰ καλά, δι' ὧν διακονοῦμεν τῷ Θεῷ, ὁ πονηρὸς ἥρπασε· τὰ γὰρ σκεύη τῆς ψυχῆς ἐν οἷς δουλεύομεν τῷ Θεῷ, οἱ λογισμοὶ ἡμῶν εἰσιν. Ἐὰν οὖν τοὺς λογισμοὺς ἡμῶν ἁρπάσωσιν οἱ ἐχθροὶ ἡμῶν, ἐν τίνι δουλεύσωμεν τῷ Θεῷ; Οὐκ ἀρέσει τῷ Θεῷ ἵνα τὸ σῶμά σου καὶ ἡ γλῶσσά σου εὔχονται καὶ τῆς ψυχῆς σου οἱ λογισμοὶ ἔξω ρέμβονται ἐσκορπισμένοι. Τὸ γὰρ θέλημα τοῦ Θεοῦ ἐστιν ἵνα οἱ λογισμοί, ὁ νοῦς, ἡ διάνοια καὶ ὅλη ἡ ἰσχὺς ἡμῶν τέταται πρὸς τὸν Θεὸν ἀμετεωρίστως καὶ οὐκ ἀφίσταται ἡμῶν ὅλως ὁ Θεός. Ἔστι γὰρ ἀοράτως πρὸς ἡμᾶς, ὁρῶν ἡμῶν τὸν νοῦν, τὴν διάνοιαν, τοὺς διαλογισμούς, τὰς ἐνθυμήσεις, θεωρῶν πῶς ζητοῦμεν αὐτόν, πῶς πολεμοῦμεν τοὺς αἰσχροὺς καὶ φαύλους λογισμούς, πῶς μαχόμεθα ταῖς πονηραῖς ἐννοίαις, εἰ ἐξ ὅλης ψυχῆς ψάλλωμεν εἰ ὁλοψύχως προσευχόμεθα. Ἐὰν οὖν ἴδῃ ἡμᾶς ἀόκνως καὶ προθύμως ἱσταμένους εἰς προσευχήν, νουνεχῶς καὶ νηφόντως, εὐθὺς τοὺς μὲν ἐχθροὺς ἡμῶν ἐκδιώκει, ἡμᾶς δὲ στεφανοῖ. Θεωρῶν γὰρ ἡμᾶς πανταχόθεν τοὺς λογισμοὺς ἡμῶν πρὸς τὴν αὐτοῦ μόνου ζήτησιν, τότε καὶ αὐτὸς φανεροῦται καὶ ἐνισχύει καὶ φωτίζει τὴν ψυχήν, ἀρρήτῳ καὶ ἐπιθυμητῷ κάλλει καταλάμπων ἡμᾶς· καὶ οὕτω βοηθείας τῆς ἐξ αὐτοῦ μεταδίδωσι καὶ νίκην πᾶσαν ἐν ἡμῖν ποιεῖ ρυόμενος ἡμᾶς ἐκ τῶν ἀοράτων ἐχθρῶν ἡμῶν. Ἐὰν δὲ ἴδῃ ἡμᾶς νωθροὺς καὶ ὀκνηροὺς καὶ ἀμελεῖς ἐν χαυνώσει νοὸς εἰς προσευχὴν ἱσταμένους, τότε αἴρει τὴν βοήθειαν αὐτοῦ ἐξ ἡμῶν καὶ γενόμεθα ὡς σκάφος ἐν πελάγει ἄνευ οἴακος καὶ πηδαλίου, ἀλλ' ἐπαλλήλοις κύμασι τῶν πειρασμῶν περικρουόμενοι καὶ ὡς κάλαμος παντὶ ἀνέμῳ πειρασμοῦ σαλευόμενοι.

Ἐπιστολὴ ἁγίου Γέροντος γραφεῖσα πρός τινα ἀδελφόν.

—Ζητεῖς παρ' ἐμοῦ λόγον ὠφελείας τέκνον, καὶ ἀφ' ἑαυτοῦ λόγον οὐκ ἔχω πρὸς τὸ ζητούμενον, ἀλλὰ δανεισθεὶς ἀπὸ τῶν ἁγίων Γραφῶν, λέγω σοι. Ἑδραίαν καρδίαν ἔχε εἰς τοὺς λογισμούς, νῆφε ἀδιαλείπτως εἰς προσευχάς, ἡσύχαζε εἰς τὸ κελλίον σου καὶ τήρει τοὺς λογισμούς, ἵνα μὴ ρέμβωνται εἰς τὰς τοῦ κόσμου ἐπιθυμίας. Ἔχε φρόνημα ταπεινόν, μνημονεύων ὅτι ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ καὶ Θεὸς ἐταπείνωσεν ἑαυτὸν μέχρι θανάτου. Σιωπὴν ἄσκει ὅση δύναμίς σοι ἐστί, μὴ καταφρονῇς τῆς ἐντολῆς τῆς ἀγάπης, πάντας εὔχου χριστιανούς, ἀγαθούς τε καὶ φαύλους, τὸν Θεὸν φοβοῦ καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ τήρει. Τὴν ἐν τῷ κρυπτῷ προσευχὴν μὴ ἀμέλει, ἵνα φέρῃς γενναίως τὰ ἐπερχόμενα, μνημόνευε τῆς ἐξόδου σου καὶ ἑτοιμάζου πρὸς ἀπολογίαν, ἐν ὑπομονῇ καὶ μακροθυμίᾳ διεξάγαγε τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σου καὶ εὐχαρίστει ἀδιαλείπτως πρὸς τὰ ἐπερχόμενα. Τοῦτο γὰρ λέγεται κατὰ Θεὸν ἀρετή. Ἀπέχου φιληδονίας καὶ κοιλιομανίας, ἔχε ἑαυτὸν μὴ εἶναι ἄνθρωπον, ἀλλὰ γῆν καὶ σποδόν. Ἡγοῦ πάντας ἁγίους, ἑαυτὸν δὲ ἁμαρτωλόν. Καὶ ἐὰν οὕτω καθέζῃ ἐν τῷ κελλίῳ σου, ἕξῃς ἀνάπαυσιν διὰ τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ.

—Δύο μοναχοὶ ἦσαν κατὰ σάρκα ἀδελφοὶ καὶ ἤθελεν ὁ διάβολος χωρῆσαι αὐτοὺς ἀπ' ἀλλήλων. Ἐν μιᾷ οὖν τῶν ἡμερῶν ἀνῆψεν ὁ μικρότερος τὸν λύχνον καὶ ἐγγίσας ὁ δαίμων ἔστρεψε τὴν λυχνίαν καὶ ἔτυψεν ὁ ἀδελφὸς αὐτὸν ἐν ὀργῇ. Ἔβαλεν οὖν ἐκεῖνος μετάνοιαν λέγων· μακροθύμησον ἀδελφέ μου καὶ πάλιν ἅπτω αὐτήν. Καὶ ἰδοὺ δύναμις Κυρίου ἦλθε καὶ ἐβασάνισε τὸν δαίμονα ἕως πρωΐ, καὶ ἐλθὼν ὁ δαίμων ἀνήγγειλε τῷ ἄρχοντι αὐτοῦ τὸ γενόμενον, καὶ ἤκουσεν ὁ ἱερεὺς τῶν Ἑλλήνων τοῦ

δαίμονος διηγουμένου καὶ ἐξῆλθε καὶ ἐγένετο μοναχός. Καὶ ἐκράτησεν ἐξ ἀρχῆς τὴν ταπείνωσιν, λέγων, ὅτι ἡ ταπείνωσις λυπεῖ πᾶσαν τὴν δύναμιν τοῦ διαβόλου. ὥσπερ καὶ αὐτὸς ἤκουσεν ὅτι ὡς ταράσσω τοὺς μοναχοὺς καὶ στρέφεται εἷς ἐξ αὐτῶν καὶ βάλλει μετάνοιαν, καταργεῖ πᾶσαν τὴν δύναμίν μου.

Περί τινος Ἐπισκόπου.

—Διηγήσατο ἡμῖν τις τῶν Πατέρων περί τινος Ἐπισκόπου, ὅτι ἐάσας τὴν Ἐπισκοπὴν αὐτοῦ ἀπῆλθεν εἰς Θεούπολιν καὶ ἔκαμνεν ἐργατείας, ὑπουργῶν οἰκοδόμοις. Κατ' ἐκεῖνον οὖν τὸν καιρόν, Κόμης τις ὑπῆρχεν ὀνόματι Ἐφραίμιος, ἀνὴρ ἐλεήμων, συμπαθὴς καὶ φιλάνθρωπος. Δι' αὐτοῦ οὖν τὰ δημόσια κτίσματα οἰκοδομοῦντο, ἦν γὰρ ἐκ τοῦ σεισμοῦ ἡ πόλις πεσοῦσα. Ἐν μιᾷ οὖν τῶν ἡμερῶν θεωρεῖ ὁ Ἐφραίμιος καθ' ὕπνον, καθεύδοντα τὸν Ἐπίσκοπον καὶ ἀπ' αὐτοῦ ἕως τοῦ οὐρανοῦ στύλον πυρὸς ἑστῶτα. Τοῦτο δὲ θεασάμενος οὐχ ἅπαξ οὐδὲ δίς, ἀλλὰ πολλάκις, εἰς ἔκπληξιν ἦλθεν, ἦν γὰρ τὸ θαῦμα φοβερόν, καὶ διελογίζετο καθ' ἑαυτὸν τί ἂν εἴη τοῦτο. Οὐδὲ γὰρ ἐγίνωσκεν ὅτι ὁ ἐργάτης Ἐπίσκοπος ὑπῆρχε. Πῶς γὰρ θὰ ἐγίνωσκε, θεωρῶν κόμην αὐχμηρὰν καὶ ἐσθῆτα ρυπαράν; Μεταστέλλεται οὖν τὸν ἐργάτην ὁ Ἐφραίμιος, θέλων παρ' αὐτοῦ μαθεῖν τὸ τίς ὑπάρχων ὁ ἀνήρ. Καὶ ἤρξατο κατ' ἰδίαν ἐπερωτῶν αὐτὸν πόθεν ἐστὶ καὶ τί τὸ ὄνομα αὐτοῦ· ὁ δὲ λέγει αὐτῷ: εἷς εἰμὶ τῶν πτωχῶν ταύτης τῆς πόλεως καὶ μὴ ἔχων πόθεν θρέψω ἐμαυτόν, ἐργατείας ποιῶ καὶ τρέφει με ὁ Θεὸς ἐκ τοῦ κόπου μου. Ὁ δὲ Ἐφραίμιος ἀποκρίνεται αὐτῷ λέγων· πίστευσόν με οὐ μή σε ἐάσω ἕως οὗ πάντα μοι κατὰ ἀλήθειαν ἐξείπῃς τὰ περὶ σεαυτοῦ. Μὴ δυνάμενος οὖν ἑαυτὸν ἀποκρύψαι λέγει αὐτῷ· δός μοι λόγον ὅτι ἕως ὅτου εἰμὶ ἐν τῇ ζωῇ ταύτῃ οὐδενὶ λέγεις τὰ κατ' ἐμέ, κἀγώ σοι τὴν ἀλήθειαν εἴπω σοι, χωρὶς τοῦ ὀνόματός μου. Ὁ δὲ ὤμοσεν αὐτῷ μηδενὶ φανερῶσαι αὐτόν. Τότε λέγει αὐτῷ· ἐγὼ Ἐπίσκοπος ὑπάρχω καὶ διὰ τὸν Θεὸν ἐάσας μου τὴν Ἐπισκοπὴν ἦλθον ἐνταῦθα ὡς εἰς ἄγνωστον τόπον καὶ ἐργάζομαι καὶ ἐκ τοῦ κόπου μου τρέφομαι κἀγὼ καὶ οἱ κατὰ Θεὸν ἀδελφοί μου. Ἀλλ' ὅσον δύνασαι πρόσθες εἰς τὴν ἐλεημοσύνην· ἐν ταύταις γὰρ ταῖς ἡμέραις, ὁ Θεὸς ἀναβιβάζει σε ἐπὶ τὸν ἀποστολικὸν θρόνον ταύτης τῆς πόλεως. Ὤ! οὖν εἰπόν σοι, ὑπὲρ τῆς ἐλεημοσύνης καὶ τῆς ὀρθοδοξίας ἀγώνισαι. Τοιαύταις γὰρ θυσίαις εὐαρεστεῖται ὁ Θεός. Ταῦτα ἀκούσας ὁ θεῖος Ἐφραίμιος ἐξεπλάγη καὶ ἐδόξασε τὸν Θεόν. Μετ' οὐ πολὺ δὲ χειροτονεῖται Πατριάρχης κατὰ τὴν προφητείαν τοῦ ἁγίου Ἐπισκόπου.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

Ἐσωτερικοῦ	δραχ.	25
Διὰ τοὺς ἱεροὺς Ναοὺς	»	30
Διὰ τὰς Μονὰς γενικῶς	»	45
Ἐξωτερικοῦ γενικῶς λίρα χάρτινη		1
Ἀμερικῆς	δολλάρια	3
Διὰ τοὺς μὴ συνδρομητὰς ἕκαστον τεῦχος	δραχ.	8
Ὀφειλόμεναι συνδρομαὶ προηγουμένων ἐτῶν	»	25

Αἱ κατὰ τόπους εἰσπραττόμεναι συνδρομαὶ ἐπιβαρύνονται μὲ δραχ. 5 διὰ τὰ ἄτομα, διὰ τοὺς Ἱ. Ναοὺς καὶ Ἱ. Μονάς, πρὸς κάλυψιν μέρους ὁδοιπορικῶν ἐξόδων.

Ἐπιστολαί, συνδρομαὶ καὶ δωρεαί, ἀποστέλλονται πρὸς τὸν κ. Σωτ. Σχοινᾶν - Κοραῆ 47, Βόλον.

ΕΝΙΣΧΥΣΑΤΕ

Τὴν «Ἁγιορειτικὴν Βιβλιοθήκην» δι' ἐγγραφῆς συνδρομητῶν καὶ δι' ἀγορᾶς τῶν ψυχωφελῶν βιβλίων της.

ΚΑΤΗΧΗΣΕΙΣ ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΤΟΥ ΣΤΟΥΔΙΤΟΥ ΤΟΥ ΟΜΟΛΟΓΗΤΟΥ

Βίβλος ἀναμορφώσεως μοναχικῆς πολιτείας

(Ἐκ τῆς ἐκδόσεως Ζαχαρίου ἱερομ. Μικραγιαννανίτου, Ἑρμούπολις 1887)

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ

Εἰς τὴν Κυριακὴν πρὸ τῆς Ἀναλήψεως.

Περὶ τοῦ δεῖ θεαρέστως πολιτεύεσθαι καὶ ἀναστρέφεσθαι.

Εὐλόγησον πάτερ,

Ἀδελφοὶ καὶ πατέρες. Ἑορτῶν ἑορτὴ ἐστὶν ἡ ἐγγίζουσα θεία ἀνάληψις τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ τὸ ἐν αὐτῇ μυστήριον μέγα καὶ ὑπερφυές, διότι ἡ ἀνθρώπινος φύσις, ἀναβιβάζεται ὑπὲρ ἄνω τῶν οὐρανῶν, ὡς γέγραπται ὑπὸ τοῦ ἀποστόλου Παύλου λέγοντος, «ὅτι χάριτι Χριστοῦ, σεσωσμένοι ἐστὲ καὶ συνήγειρε καὶ συνεκάθισεν ἡμᾶς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ὅστις κάθηται ἐν δεξιᾷ τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρὸς ὑπὲρ ἄνω πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας καὶ δυνάμεως καὶ κυριότητος καὶ παντὸς ὀνόματος ὀνομαζομένου, οὐ μόνον ἐν τῷ παρόντι αἰῶνι, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ μέλλοντι, καὶ πάντα ὑπέταξεν ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ καὶ αὐτὸν ἔδωκε κεφαλὴν ὑπὲρ πάντων τῇ Ἐκκλησίᾳ, ἥτις ἐστὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ τοῦ Χριστοῦ». Ὁρᾶτε τοίνυν εἰς ποταπὴν μείζονα δόξαν ὑψώθη ἡ ἀνθρώπινος φύσις; εἰς τὸν οὐρανόν· ἀπὸ τῆς φθορᾶς εἰς τὴν ἀφθαρσίαν. Ἡλίκους προσπαθείας ἤθελέ τις καταβαλεῖν, ὥστε ποιῆσαι φίλον τὸν ἐπίγειον καὶ φθαρτὸν βασιλέα; Ἀλλ' ὅμως ἡμεῖς καίτοι ἀπωσμένοι ἦμεν τοῦ Θεοῦ καὶ ἐχθροὶ κατὰ διάνοιαν ἕνεκα τῶν πονηρῶν ἡμῶν ἔργων, οὐ μόνον διελλάγημεν μετ' αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ εἰς υἱότητα πατρὸς ἀξιωθέντες ἀνήλθομεν διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· ὥστε νῦν ἡ φύσις ἡμῶν ἐν τῷ οὐρανῷ οὖσα προσκυνεῖται ὑπὸ πάσης ὁρατῆς τε καὶ ἀοράτου κτίσεως. Τοιοῦτον ἐστὶ τὸ μεγαλεῖον τῆς ἀφάτου φιλανθρωπίας τοῦ ἀγαθοῦ Θεοῦ ἡμῶν, καὶ τοῦτο κατανοήσας ὁ μακάριος Παῦλος ἀνεβόησεν· «Ὢ! ἡλίκη ἐστὶν ἡ ἐλπὶς τῆς κλήσεως ἡμῶν, ἐφ' ἣν ὁ Θεὸς προσεκάλεσεν ἡμᾶς καὶ πηλίκος ὁ πολὺς πλοῦτος τῆς δόξης τῆς κληρονομίας ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ», καὶ οἷον τὸ ὑπερβάλλον μέγεθος τῆς δυνάμεως αὐτοῦ πρὸς ἡμᾶς τοὺς πιστεύοντας, ἀναλογισθῶμεν δὲ τί γέγονε. Διὰ γεννήσεως παρθενικῆς ἀφίκετο πρὸς ἡμᾶς ὁ ὑπεράγαθος Θεός, ὑπεῖξε τοῖς προσήκουσι νόμοις τῆς φύσεως· ἤτοι ἔφαγεν, ἔπιεν, ἵδρωσεν, ἐπείνασεν, ἐδίψησεν, ἐδάκρυσε, καὶ ὅσα τοιαῦτα φυσικὰ τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος πάθη ἀνέλαβεν, εἶτα ἀπέθανε, ἐτάφη, κατέβη εἰς τὸν ᾅδην, λύσας τὰς ὀδύνας τοῦ θανάτου, καὶ ἀναστὰς συνανέστησε μεθ' ἑαυτοῦ καὶ τὴν φύσιν ἡμῶν. Τέλος πάντων ἀνελήφθη ἐν δόξῃ φανερώσας ἑαυτὸν ὑπὲρ ἡμῶν τῷ Θεῷ καὶ Πατρί. Ταῦτα εἰσὶν ὡς ἐν συντόμῳ τὰ τῆς ἁγίας ἑορτῆς. Καὶ λοιπὸν ἀδελφοί μου, ταῦτα δεῖ ἀναθεωρεῖν καὶ διανοεῖσθαι, ὅτι ἐσμὲν σῶμα Χριστοῦ καὶ δέον εὐλαβεῖσθαι τὴν δωρεὰν τοῦ Χριστοῦ καὶ

Ἀρχιμ. Ἀγαθαγγέλου Κοτρώνη

Ο ΜΟΝΑΧΙΣΜΟΣ

Τί προσέφερεν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, τὸ Ἔθνος καὶ τὴν Κοινωνίαν

(Μελέτη ἐπιστημονική, εἰδικῶς διὰ τὴν «Ἁγιορ. Βιβλιοθήκην»)

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 99)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄.

Ἱστορικαί τινες σημειώσεις περὶ τοῦ μοναχικοῦ βίου.

Ἡ ὕπαρξις μοναστηρίων, δηλαδὴ τόπων ἔνθα διαβιοῦν καὶ ἀσκοῦνται οἱ τοῦ μοναχικοῦ βίου ἀκολουθοῦντες, εἶναι φαινόμενον, ὅπερ συναντᾶται εἰς πλείστας χώρας καὶ εἰς ἀρχαιοτάτας ἐποχὰς ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῶν θρησκειῶν. Εἰς τὰς Ἰνδίας, εἰς τὴν Κίναν, εἰς τὴν Ἰαπωνίαν καὶ γενικῶς εἰς τὴν Ἄπω Ἀνατολὴν συναντῶμεν τὰ μοναστήρια τῶν Βραχμάνων, τῶν Ἰνδονάνων καὶ τῶν Τοϊστῶν καὶ δὴ εἰς ἀριθμὸν μεγάλον. Ὁ Βούδδας καίτοι ἔζησεν ὡς ἀσκητής, ἐν τούτοις κατεδίωκε τὸν ἀσκητισμόν, ὁ ὁποῖος ἦτο λίαν διαδεδομένος εἰς τὴν χώραν του κατὰ τὴν ἐ-

---

φυλάξωμεν τὴν εὐγένειαν, μὴ προδώσωμεν τὴν χάριν, μὴ καταφρονήσωμεν τὴν τιμήν, μὴ ποιήσωμεν τὰ μέλη Χριστοῦ, πόρνης μέλη, ἀλλ' ἔτι καθαρίσωμεν ἑαυτοὺς καὶ ἐν τοῖς λογισμοῖς καὶ πράξεσιν, ἔτι φύγωμεν τὰς σαρκικὰς ἐπιθυμίας, αἵτινες ἀντιστρατεύονται κατὰ τῆς ψυχῆς ἡμῶν, ἔχοντες τὴν ἀναστροφὴν ἡμῶν πρὸς ἀλλήλους εἰρηνικήν, εὐπειθῆ, ὑπήκοον, εὔτακτον, εὐκατάνυκτον, εὐκατάστατον. Αὕτη ἐστὶν ἡ μακαρία ζωή, τρυφαί, παίγνια, γέλωτες καὶ ἀκρασίαι πόρρω ἀποπεμφθήτωσαν, καὶ ὅσα ἄλλα παρόμοια ἄτοπα καταλειφθήτωσαν τοῖς φιλοσάρκοις καὶ φιλοζώοις, οἵτινες, βλέποντες οὐ βλέπουσι, καὶ ἀκούοντες οὐκ ἀκούουσι, ἔχοντες τὴν καρδίαν αὐτῶν τετυφλωμένην καὶ τὰ ὦτα αὐτῶν βεβαρημένα εἰς τὸ μὴ ἀκούειν, μηδὲ διακρίνειν τὸ καλὸν ἀπὸ τοῦ κακοῦ, τὸ φῶς ἀπὸ τὸ σκότος, καὶ τὴν ζωὴν ἀπὸ τὸν θάνατον, ἀλλ' ἑκουσίως τρέχουσιν εἰς τὸ προφανὲς πῦρ τῆς κολάσεως, ὅπερ ἐστὶν ἡ ἐπιθυμία τῆς σαρκός, πλὴν ἀκωλύτως τρέχουσιν εἰς αὐτήν. Ἡ φιλαργυρία ἐστὶν ὁ κρημνός, ἀλλ' οὐ θέλουσι παῦσαι τοῦ κρημνίζεσθαι καὶ ἐπάγειν καθ' ἑαυτῶν τὸν δαίμονα· οἱ τοιοῦτοι, ἄξιοι εἰσὶ ταλανίζεσθαι μᾶλλον ἤ περ μακαρίζεσθαι, διότι καταλείψαντες τὰ ἀληθινὰ ἀγαθὰ καὶ ἀντὶ τούτων ἠγάπησαν τὰ φθαρτὰ καὶ μάταια· ἡμεῖς δέ, ὦ ἀδελφοί μου, κρατῶμεν τὴν ὁμολογίαν, ἐφ' ᾗ ἐστάθημεν, καυχώμενοι εἰς τὴν ἐλπίδα τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ, καὶ μείνωμεν ἐν τῇ ἀσκήσει, ἐν ᾗ πάντες οἱ ἅγιοι ἤσκησαν ὡς ὁ μακάριος Παχώμιος, ὁ νῦν ὑμνούμενος παρ' ἡμῶν. Βλέπομεν καλῶς καὶ θεοφιλῶς καὶ ἀκούομεν, προσπελάσωμεν ᾧ τινι ἐγγίζομεν, πᾶσιν ἡμῶν τοῖς μέλεσι καλῶς καὶ μετὰ φόβου Θεοῦ χρώμενοι καὶ λόγῳ κυβερνώμενοι, ὡς τοῦ Υἱοῦ καὶ Λόγου τοῦ Θεοῦ ὑπάρχομεν λατρευταί· γενέσθαι κληρονόμοι τῶν ἐπαγγελιῶν ζωῆς αἰωνίου, ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν, ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

ποχήν του (6ος π. Χ. αἰών). Μολαταῦτα ἡ θρησκεία του καθὼς διετυπώθη ἀργότερα καὶ ἐξειλίχθη ὑπὸ τῶν διαδόχων του, ἔδωκε λαβὴν εἰς τὴν δημιουργίαν ἀπειραρίθμων μοναστηρίων κοινοβιακῶν, μὲ διατάξεις διαβιώσεως λίαν αὐστηρὰς καὶ μὲ καθωρισμένην ἱεραρχίαν. Τοιαῦτα μοναστήρια πολυαριθμότατα ὑπῆρξαν εἰς Κίναν Ἰαπωνίαν, Κορέαν καὶ ἰδίως εἰς τὸ Θιβέτ. Τῶν μοναστηρίων τοῦ Θιβέτ, τὰ ὁποῖα ὑφίστανται καὶ μέχρι σήμερον, προΐσταται ὡς ὑπερτάτη πνευματικὴ κορυφή, ὁ Δαλαϊλάμας, ὅπερ σημαίνει ὑπέρτατος Ποντίφηξ.

Ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν Ἀμερικὴν ἀκόμη, ὡς π. χ. εἰς τὸ Περὸν καὶ τὸ Μεξικόν, εὗρον οἱ εὐρωπαῖοι πολλὰ ἀνδρικὰ καὶ γυναικεῖα μοναστήρια, εἰς τὰ ὁποῖα ἐλατρεύετο ὁ ἥλιος ὑπὸ τῶν εἰς αὐτὰ μοναζόντων καὶ μοναζουσῶν.

Ἀλλὰ καὶ παρὰ τοῖς Μουσουλμάνοις, παρὰ τὰς αὐστηρὰς ἀπαγορευτικὰς διατάξεις τοῦ Μωάμεθ ἐναντίον τοῦ μοναχικοῦ βίου διὰ τοὺς πιστούς του, διεμορφώθησαν σὺν τῷ χρόνῳ μοναστήρια, ὡς π. χ. οἱ τεκέδες τῶν δερβισῶν καὶ τὰ μοναστήρια τῶν αἱρετικῶν Σουμφιστῶν τῆς Περσίας.

Ἡ διπλῆ διαπίστωσις, ὅτι δηλαδὴ ἱδρύθησαν μοναστήρια, παρὰ τὰς αὐστηρὰς διατάξεις τοῦ Βούδδα καὶ τοῦ Μωάμεθ, ἱδρυτῶν τῶν οἰκείων θρησκειῶν, φανερώνει ὅτι ὁ ἀσκητισμὸς ἢ ὁ μοναχικὸς βίος ἐνεφανίζετο ἀνέκαθεν ὡς ἀνάγκη δι' ἀρκετοὺς ἀνθρώπους ἀποβλέποντας εἰς ἀνωτέρους σκοποὺς τοὺς ὁποίους δὲν ἔκριναν κατορθωτοὺς διὰ τοῦ ἐγγάμου κοινωνικοῦ βίου. Καὶ ἐπειδὴ ἡ κατὰ μόνας καὶ ἐν τελείᾳ ἀποκοπῇ ἀπὸ τοῦ κόσμου καὶ τῶν ἀνθρώπων διαβίωσις δι' ἐλαχίστους μόνον ἦτο δυνατή, δοθέντος ὅτι ὁ ἄνθρωπος καὶ στοιχειωδέστατα ἀκόμη ἀδυνατεῖ νὰ ἐπαρκέσῃ εἰς τὰς ἀνάγκας του μόνος, ἱδρύοντο μοναστήρια, διὰ τῶν ὁποίων καὶ ὁ κοινὸς σκοπὸς (ὁ μοναχικὸς βίος) ἐξυπηρετεῖτο καὶ ἡ ἀλληλοβοήθεια μεταξὺ τῶν κοινοβιούντων ἐξησφαλίζετο. Ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς ἱστορίας τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος πειθόμεθα ὅτι ὑπῆρχον καὶ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ἕλλησι κατηγορίαι ἀνθρώπων ζώντων ἀσκητικὸν βίον. Εἰς τὴν κάτω Ἰταλίαν, συναντῶμεν τοὺς Πυθαγορείους, οἱ ὁποῖοι μάλιστα ἔζων βίον κοινοβιακόν, εἰς δὲ τὰς Ἀθήνας, τοὺς Στωϊκούς, τοὺς Κυνικοὺς καὶ τοὺς Νεοπλατωνικούς.

Παραδείγματα ἀσκητῶν παρέχονται ὁμοίως ἐκ τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, διὰ τοῦ βίου ἐνίων ἐκ τῶν Προφητῶν, κατ' ἐξοχὴν δὲ τοῦ προφήτου Ἡλιοὺ τοῦ Θεσβίτου, ὅστις κατὰ διαταγὴν τοῦ Θεοῦ, ἀπεσύρθη εἰς τὴν ἔρημον ἔνθα ἐτρέφετο ὑπὸ κοράκων καὶ προητοιμάζετο διὰ τὰς σπουδαιοτάτας ἀποστολάς, τὰς ὁποίας ὁ Θεὸς τοῦ εἶχεν ἀναθέσει κατ' ἐπανάληψιν. Ὁμοίως συναντῶμεν τοὺς Ἐσσαίους, οἱ ὁποῖοι ἀπετέλουν ἰδιαιτέραν ἰουδαϊκὴν φυλήν. Οὗτοι ἦσαν ἀσκηταὶ ζῶντες ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ θεραπεύοντες τοὺς προσερχομένους εἰς αὐτούς. Δὲν θὰ ἔπρεπε βέβαια νὰ παραλείψωμεν νὰ ἀναφέρωμεν τὸν Βαπτιστὴν Ἰωάννην, ὅστις προφήτης καὶ Πρόδρομος τῆς ἐλεύσεως τοῦ Κυρίου γενόμενος, ἔζη ἐν τῇ ἐρήμῳ βίον ἄκρως ἀσκητικὸν καὶ ἐβάπτιζε τοὺς μετανοοῦντας πρὸς ἀνακαίνισιν αὐτῶν. Διὰ χειρῶν δὲ τοῦ τιμίου Προδρόμου ἐβαπτίσθη καὶ ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, μαρτυρηθεὶς τῇ πατρῴᾳ φωνῇ καὶ τῇ παρουσίᾳ τοῦ Πνεύματος ἐν εἴδει περιστερᾶς ὡς Υἱὸς ἀγαπητὸς τοῦ οὐρανίου Πατρός, ἐν ᾧ ὁ Πατὴρ ηὐδόκησε καὶ ὃν ἀπέστειλεν εἰς τὸν κόσμον τοῦ φωτίσαι καὶ σῶσαι τὸν ἄνθρωπον.

Αὐτὸς δὲ οὗτος ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, τοῦ ὁποίου ἡ ἀποστολὴ ἦτο νὰ συναναστραφῇ μετὰ τῶν ἀνθρώπων καὶ νὰ ζήσῃ τὸν βίον αὐτῶν ἐκτὸς τῆς ἁμαρτίας, ἔκρινεν ἐν τούτοις ἀναγκαῖον ὅπως ὡς ἄνθρωπος, ἀποσυρθῇ ἐπὶ τεσσαράκοντα ἡμέρας εἰς τὴν ἔρημον, πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ κοσμοσωτηρίου αὐτοῦ ἔργου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'

Ὁ μοναχικὸς βίος παρὰ τοῖς Χριστιανοῖς.

Χαρακτηριστικὸν γνώρισμα τῆς ἐποχῆς μας καὶ τῶν τάσεων αὐτῆς εἶναι καὶ τοῦτο: Εἰς τὰς ἐπιτροχάδην συνήθεις ἐρεύνας διαφόρων φλεγόντων ζητημάτων ἐκ μέρους ἐρευνητῶν ἁρμοδίων ἐνίοτε, συχνότατα ὅμως καὶ ἀναρμοδίων, ἀμελεῖται πολλάκις ἡ ἱστορικὴ αὐτῶν σημασία. Φυσικά, οὐδεὶς ἐρευνητὴς ἁρμόδιος ἢ ἀναρμόδιος, παραδέχεται ὅτι ὑποπίπτει εἰς τὸ ἄτοπον τοῦτο. Οὐδεμίαν ὅμως σημασίαν ἔχει ἡ ξενικὴ αὐτὴ ἄρνησις, ἐφ' ὅσον διαπιστοῦται ἡ ὕπαρξις τῆς τάσεως ταύτης, ὑπὸ τοὺς λόγους ἢ τὰς γραμμὰς τῶν ἐρευνητῶν.

Εἶναι ἀληθὲς ὅτι αἱ ἀγωνιώδεις ἀπαντήσεις τοῦ παρόντος, ἐξ ὧν πολλαὶ εἶναι τεχνηταὶ ἢ ἐξαίρονται ὑπερβολικαὶ διὰ νὰ κατακυριεύσουν τὰς μάζας, εὐνοοῦν τὴν προχειρολογίαν καὶ τὴν ἐπιφανειακὴν τῶν ζητημάτων ἐπισκόπησιν, μὲ μίαν γενικὴν ροπὴν πρὸς τὸν νεωτερισμὸν καὶ τὴν ἐν πᾶσι καινολογίαν, διὰ νὰ μὴν εἴπωμεν ἀβασάνιστον παραδοξολογίαν. Ἡ ἔρευνα ὅμως φλεγόντων ζητημάτων, ὡς τὸ παρόν, ἂν ἀφαιρέσῃ ἀπὸ τῆς ἱστορικῆς αὐτῶν, κολοσσιαίας δέ, σημασίας, δὲν δύναται νὰ ἀγάγῃ οὔτε εἰς ὀρθὰς κρίσεις, οὔτε εἰς δικαίας ἐκτιμήσεις, ἀλλ' οὔτε τέλος εἰς τὰς ἀναγκαίας ἀνορθωτικὰς ἐνεργείας, αἱ ὁποῖαι δὲν ἐπιτυγχάνονται βέβαια διὰ τῆς καταστροφῆς τοῦ ὑπάρχοντος, ἀλλὰ μᾶλλον διὰ τῆς οἰκοδομῆς ἢ τῆς ἀναστηλώσεως αὐτοῦ, ὁσάκις ὑπάρχει τοιαύτη ἀνάγκη.

Τὰς ὀλίγας ταύτας λέξεις ἐθεωρήσαμεν ἀναγκαῖον νὰ προτάξωμεν ὡς εἰσαγωγὴν εἰς τὸ κεφάλαιον τοῦτο τῆς ἀνὰ χεῖρας ἐργασίας.

* * *

Ὁ βίος τῶν ἀποστόλων δὲν εἶναι δυνατὸν παρὰ νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς ἀσκητικός, δοθέντος ὅτι οὗτοι ἔζησαν βίον ἐνάρετον καὶ ἀκτήμονα, ἐργαζόμενοι, μοχθοῦντες καὶ ὁλοκληρωτικῶς ἀφωσιωμένοι εἰς τὴν διακονίαν τῆς διαδόσεως τοῦ θείου λόγου παρὰ τοὺς διωγμούς, τὰς φυλακίσεις καὶ τὰ βασανιστήρια, ἀλλὰ καὶ τὸν κίνδυνον διὰ τὴν ζωὴν αὐτῶν, τὸν ὁποῖον καὶ δὲν ἀπέφυγον, πλὴν τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου. Τοῦτο δὲ δὲν συνέβη μόνον προκειμένου περὶ τῶν ἀποστόλων, οἱ ὁποῖοι ἐγνώρισαν καὶ ἠκολούθησαν τὸν Κύριον κατὰ τὴν παραμονὴν αὐτοῦ ἐν μέσῳ τῶν ἀνθρώπων, ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς κατόπιν προσελθόντας εἰς τὰς χριστιανικὰς τάξεις, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἰδιάζουσαν ὅλως θέσιν κατέχουν δύο ἔξοχοι προσήλυτοι, ὁ ἀρχιδιάκονος Στέφανος καὶ τὸ σκεῦος τῆς θείας ἐκλογῆς, ὁ οὐρανοβάμων Παῦλος.

Καὶ εἶναι βέβαιον, ὅτι παρὰ τὴν ἔλλειψιν σχετικῶν πληροφοριῶν, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ μὴν ὑπάρξουν ἀσκηταὶ Χριστιανοὶ κατὰ τοὺς τρεῖς πρώτους χριστιανικοὺς αἰῶνας. Μολαταῦτα ἡ ἀφετηρία ἐρεύνης τοῦ σχετικοῦ θέματος, λαμβάνεται ἱστορικῶς ἡ ἀρχὴ τοῦ 4ου μ. Χ. αἰῶνος, ὁπότε ἐξαιρετικαὶ μορφαὶ ὡς ὁ Ἀθανάσιος ὁ Μέγας, Ἀντώνιος ὁ Μέγας, Παχώμιος, Νεῖλος, καὶ ὀλίγον μετὰ ταῦτα Γρηγόριος ὁ Νύσσης, κατ' ἐξοχὴν δὲ ὁ Μέγας Βασίλειος, δίδουν σπουδαιοτά-

την ὤθησιν εἰς τὸν μοναχικὸν θεσμόν.

Οὐδεμία ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι ἐν ἀρχῇ ὁ μοναχικὸς βίος ἐνεφανίσθη ὡς βίος «ἀναχωρητῶν» «ἐρημιτῶν», βίος ἀνθρώπων ζώντων κατὰ μόνας, μὲ πλήρη καὶ ἀποκλειστικὴν ἐπιδίωξιν τὴν ψυχικὴν σωτηρίαν τῶν μοναζόντων. Τοῦτο μαρτυρεῖται ἀπὸ ἐγκυρότατα κείμενα ἱερῶν συγγραφέων, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὴν ζωὴν καὶ τὰς ἐπιδιώξεις ἁγίων ἀνδρῶν τῆς πίστεως ἡμῶν κατὰ τοὺς πρώτους χριστιανικοὺς αἰώνας.

Εἰς τὸ ὑψίστης καὶ μεγίστης σημασίας διὰ τὸν ἄνθρωπον ἐρώτημα τοῦ Κυρίου: «Τί γὰρ ὠφελήσει ἄνθρωπον ἐὰν κερδίσῃ τὸν κόσμον ὅλον καὶ ζημιωθῇ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ;» (Ματθ. ιστ´ 26), ἡ μόνη βέβαια προσήκουσα ἀπάντησις εἶναι «οὐδέν»!. Διότι ἀσφαλῶς οὐδὲν ἔχει νὰ ὠφεληθῇ ὁ ἄνθρωπος ἐὰν καὶ τὸν κόσμον ὅλον κατορθώσῃ νὰ κερδίσῃ, ζημιωθῇ ὅμως, χάσῃ δηλαδή, τὴν ψυχήν του. Διότι καθὼς ὁμοίως συνεχίζεται διὰ δευτέρου ἐπαγομένου τῷ πρώτῳ ἐρωτήματος οὐδὲν δύναται νὰ δώσῃ τις ἀντάλλαγμα τῆς ψυχῆς του: «Ἢ τί δώσει ἄνθρωπος ἀντάλλαγμα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ;» (αὐτόθι).

Τὴν διὰ τῶν ἐρωτημάτων λοιπὸν τούτων τοῦ Κυρίου ἐπιδιωκομένην ὑπ᾽ αὐτοῦ κατατόπισιν τῶν ὀπαδῶν του, ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀξίαν τῆς ψυχῆς, τῆς πολυτίμου αὐτῆς δωρεᾶς τοῦ Πλάστου πρὸς τὸν ἄνθρωπον, ἔχοντες ὑπ᾽ ὄψιν οἱ τῶν πρώτων χριστιανικῶν αἰώνων μοναχοί, ἐνόμισαν ὅτι ἔπρεπε νὰ ἀρνηθοῦν καὶ νὰ ἀποκρύψουν κάθε τι τὸ ὁποῖον συνδέεται μὲ τὸν κόσμον, χάριν τῆς σωτηρίας τῆς ψυχῆς αὐτῶν.

Εἰς τὴν ἀντίληψιν ταύτην τῶν μοναχῶν τῶν πρώτων χρόνων, ὑπάρχει καὶ λογική τις ὑπερβολή, ἀλλὰ καὶ παραγνώρισις τοῦ ὑπολοίπου, δηλαδὴ τοῦ μεγίστου μέρους τῆς χριστιανικῆς διδασκαλίας.

Ἡ λογικὴ ὑπερβολὴ συνίσταται εἰς τὸ ὅτι δὲν ἀληθεύουν ἀναγκαίως καὶ τὰ ἀντίστροφα τῶν λογικῶν προτάσεων. Ἐξηγούμεθα: Ἐὰν οὐδεμίαν ὠφέλειαν δύναται νὰ ἔχῃ ὁ ἄνθρωπος, ὅστις θὰ ἐκέρδιζε τὸν κόσμον ὅλον καὶ θὰ ἔχανε τὴν ψυχήν του καὶ ἐάν, ἐπιπροσθέτως, οὐδὲν ὑπάρχει ἀντάλλαγμα ἀντάξιον τῆς ψυχῆς, δὲν ἕπεται ὅτι διὰ τῆς τελείας ἀπαρνήσεως καὶ μόνης τοῦ κόσμου, κερδίζει τις τὴν ψυχήν του, οὐδ᾽ ὅτι ἀπαιτεῖται κἂν ἡ ἐκ τοῦ κόσμου πλήρης ἀποξένωσις διὰ νὰ ἐπιτευχθῇ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο.

Εἰς τὴν λογικὴν ὑπερβολήν, ἡ ὁποία ὑπάρχει ἐντὸς τῆς ἀνωτέρω ἀντιλήψεως τῶν μοναχῶν τῶν πρώτων χριστιανικῶν χρόνων, ἀντιτάσσεται καὶ ἡ ἀκόλουθος σκέψις. Ὁ Κύριος ζητεῖ καὶ ἐπιποθεῖ τὴν σωτηρίαν πάντων. Καὶ ὑπὲρ τῆς τῶν πάντων—μὰ πάντων ἀνεξαιρέτως — σωτηρίας ἔρρευσε τὸ Τίμιον Αἷμα τοῦ Λυτρωτοῦ ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ. Ἂν ἡ σωτηρία ἑκάστης ψυχῆς ἠδύνατο νὰ ἐπιτευχθῇ μόνον καὶ ἀποκλειστικῶς διὰ τῆς κατὰ μόνας ἐν ἀσκήσει διαβιώσεως, τότε βεβαίως ὀλίγοι θὰ ἦσαν οἱ σωζόμενοι, ὑπὲρ ὧν προνομιακῶς θὰ εἶχε γίνῃ ἡ σταυρικὴ θυσία.

Φυσικά, ἂν ἕνας ἄνθρωπος κρίνῃ ὅτι εἶναι τόσον ἀδύνατος, ὥστε ζῶν ἐν τῇ κοινωνίᾳ ἢ ὁπωσδήποτε, ἐν κοινοβιακῇ μετ᾽ ἄλλων ἀναστροφῇ, κινδυνεύει νὰ χάσῃ τὴν ψυχήν του, δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι ὁ ἐρημίτης βίος, ἂν δι᾽ αὐτοῦ δύναται νὰ σωθῇ, εἶναι ἐνδεδειγμένη δι᾽ αὐτὸν σανὶς σωτηρίας. Ἀκόμη δὲ περισσότερον ἐὰν φρονῇ, ὅτι ζῶν ὡς ἀσκητὴς κατὰ μόνας ἐν τῇ ἐρήμῳ, δύναται νὰ ἀσχοληθῇ ἀπερίσπαστος εἰς ἄλλα ὠφέλιμα ἔργα, τὰ ὁποῖα ὡς δὲν ἐλλείπουν σχετικὰ παραδείγματα, δύνανται νὰ ἔχουν ἀ-

ξιόλογον πολλάκις ἀγαθοποιὸν ἐπίδρασιν ἐπὶ τῶν κοινωνιῶν. Τὴν κατὰ μόνας ἀσκητικὴν διαβίωσιν διῆλθον καὶ οἱ Τρεῖς Ἱεράρχαι. Ἀλλ' ὄχι ὡς μόνιμον καὶ ὁριστικὸν στάδιον ζωῆς. Τὴν διῆλθον ὡς κάθαρσιν, τρόπον τινά, ἀπὸ τῶν κοσμικῶν ἀναστροφῶν αὐτῶν μετὰ εἰδωλολατρῶν τῆς ἐποχῆς των πρὸς κτῆσιν τῆς θύραθεν γνώσεως, ὡς ψυχικὴν ἐκγύμνασιν καὶ προπαιδείαν εἰς τὸ ὑπομένειν κάθε στέρησιν ὑπὲρ τῆς ἱερᾶς αὐτῶν κλήσεως, ὡς ἀναγκαῖον ἐξοπλισμὸν διὰ τὴν μέλλουσαν αὐτῶν κοινωνικὴν ἐξόρμησιν καὶ δρᾶσιν. Διότι εἶναι ἐλάχιστοι βεβαίως, εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν αἰώνων ὅσοι ἠδυνήθησαν, εἰς ὃν βαθμὸν καὶ οἱ Τρεῖς Ἱεράρχαι, νὰ ἀσχοληθοῦν μὲ ὅλα τὰ φλέγοντα κοινωνικὰ ζητήματα τῆς ἐποχῆς των καὶ τῆς πάσης ἐποχῆς, νὰ πραγματοποιήσουν τοὺς κοινωνικοὺς ἀγῶνας τῶν ἱερῶν ἐκείνων ἀνδρῶν καὶ νὰ ἐπιδράσουν τόσον βαθέως ἀλλὰ καὶ τόσον ριζικῶς διὰ μίαν ἀναγκαιοτάτην διὰ τὴν ἐποχήν των κοινωνικὴν ἀναμόρφωσιν.

Ὁ Μέγας Βασίλειος, ἀληθὴς κοινωνικὸς ἐπαναστάτης διὰ τὴν ἐποχήν του, ἐπέτυχεν, ὄχι μὲ θανατηφόρα ὅπλα, ἀλλὰ μὲ τὸ ὅπλον τοῦ θείου λόγου, ὄχι μὲ αἵματα καὶ μὲ θυσίας, ἀλλὰ μὲ ἀγάπην, τὴν νουθεσίαν καὶ τὴν στοργήν, τόσα, ὅσα οὐδεμία ἐκ τῶν μετέπειτα καὶ μέχρι σήμερον ἐπαναστάσεων τοῦ μίσους, τοῦ αἵματος καὶ τῶν καταστροφῶν ἠδυνήθη νὰ πραγματοποιήσῃ.

Τοιοῦτος ἀπεδόθη εἰς τὴν κοινωνίαν ἐκ τοῦ κατὰ μόνας προσωρινοῦ αὐτοῦ βίου ὁ Μέγας ὄντως Ἐσαῖος Βασίλειος. Τοιοῦτοι ἀνεδείχθησαν οἱ ἐφάμιλλοι καὶ ἰσοστάσιοι αὐτοῦ ἐν ἀρετῇ καὶ ἐν κοινωνικῇ δράσει δύο ἕτεροι μεγάλοι Ἱεράρχαι, Γρηγόριος ὁ θεολόγος καὶ ὁ Χρυσορρήμων Ἰωάννης, ἀλλὰ καὶ πολλοὶ ἄλλοι εὐκλεεῖς τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν πατέρες, οἱ ὁποῖοι ἐθεώρησαν τὴν κατὰ μόνας ἄσκησιν ὡς ἀναγκαίαν, ἀλλὰ προσωρινὴν προπαιδείαν διὰ τὴν ἄσκησιν τῶν ἔργων τοῦ φωτός, τῶν ἔργων τῆς κοινωνικῆς ὑπὸ πᾶσαν ἔποψιν εὐποιΐας.

*
* *

Ἀλλ' ὡς ἀνεφέραμεν ἀνωτέρω, ἡ ἀντίληψις ὅτι μόνον διὰ τῆς κατὰ μόνας ἀσκητικῆς διαβιώσεως εἶναι δυνατὸν νὰ κερδίσῃ τις τὴν ψυχήν του, εὑρίσκεται εἰς ἀντίθεσιν καὶ πρὸς τὸ πνεῦμα τῆς Κυριακῆς διδαχῆς. Ὁ Κύριος ἐνῷ διαβεβαιοῖ ὅτι «ὁ ζυγός του εἶναι χρηστὸς καὶ τὸ φορτίον του ἐλαφρόν» (Ματθ. ια' 30), διακηρύσσει μολαταῦτα: «Ὅστις θέλει ὀπίσω μου ἐλθεῖν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καὶ ἀκολουθείτω μοι» (Μάρκου η' 34). Πρέπει ὅμως νὰ κατανοηθῇ ὁ γνωστότατος, ἄλλωστε, λόγος, διὰ τὸν ὁποῖον, ἦρε τὸν σταυρὸν αὐτοῦ ὁ Κύριος, διὰ νὰ γνωρίζωμεν καὶ ποίου εἴδους σταυρὸν μᾶς ἐπιβάλλει νὰ ἄρωμεν καὶ ἡμεῖς, ὅταν θέλωμεν «ἐλθεῖν ὀπίσω αὐτοῦ». Ἦρε τὸν σταυρὸν αὐτοῦ ὑπὲρ τοῦ κόσμου. Ἀπηρνήθη, τὴν σωματικήν του φροντίδα ὡς ἄνθρωπος, ἀλλὰ καὶ τὴν θείαν αὐτοῦ Μεγαλωσύνην δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν, ὅταν ἐχρειάσθη νὰ ἀναλώσῃ ἑαυτὸν ὑπὲρ τοῦ κόσμου, ὑπὲρ ἐκείνων, τοὺς ὁποίους δὲν ἔπαυε νὰ ἀποκαλῇ ἀδελφούς του, μὴ ἐξαιρῶν οὐδὲ τοὺς ἀσώτους υἱοὺς τῆς χειροτέρας μορφῆς, οὐδὲ τοὺς παραβάτας παντὸς θείου παραγγέλματος — καὶ τί λόγῳ; — οὐδ' αὐτοὺς τοὺς σταυρωτάς του.

Παρακαλοῦμεν ἐργασθῆτε διὰ τὴν ἐξάπλωσιν τοῦ καλοῦ μας περιοδικοῦ.

ΑΙ ΠΛΑΝΑΙ ΤΟΥ ΜΑΚΡΑΚΗ ΥΠΟ ΤΗΣ ΑΛΗΘΕΙΑΣ ΕΛΕΓΧΟΜΕΝΑΙ

ΥΠΟ ΦΙΛΟΘΕΟΥ ΖΕΡΒΑΚΟΥ ΑΡΧΙΜ.
Καθηγουμένου τῆς ἐν Πάρῳ Ἱερᾶς Κοινοβιακῆς Μονῆς
Ζωοδόχου Πηγῆς Λογγοβάρδας

(συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 119)

Ταῦτα ἤκουσα ἀπὸ φιλαλήθεις ἄνδρας καὶ τὸν ἀείμνηστον ἀδελφικόν μου φίλον καὶ πνευματικὸν ἀδελφὸν Σταμάτιον Γαϊτᾶνον, Σίφνιον συμπατριώτην τοῦ Μακράκη, ἄνδρα ἐνάρετον, εὐλαβέστατον καὶ κατὰ πολλὰ θεοφοβούμενον.

Ἀλλὰ διὰ νὰ μὴ νομίσῃ τις, ὅτι τὰ ἀνωτέρω εἶναι ἀνυπόστατα, ψεύδη, συκοφαντίαι, παρεξηγήσεις, ἀναφέρομεν ἐνταῦθα μέρος τῆς καταγγελίας τοῦ Ἀποστόλου Μακράκη κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ του Ἰωακεὶμ Ἀρχιμανδρίτου, πρὸς ἄρσιν πάσης ἀμφιβολίας.

Πρὸς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

.......Καταγγέλλω εἰς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον τὸν Ἀρχιμανδρίτην Ἰωακεὶμ Μακράκην ἐπὶ σκανδαλώδει παρανόμῳ συνοικισμῷ μετὰ γυναικὸς χήρας, καλουμένης Σμαράγδας Σ. Πατμίου, ἵνα, ὡς ἀρχὴ ἐξουσίαν ἐπ᾿ αὐτοῦ ἔχουσα, ἄρῃ ἐκ μέσου τὸ κοινωνικὸν τοῦτο σκάνδαλον, περιορίζουσα τὸν καταγγελλόμενον ἐντὸς τῆς Μονῆς αὐτοῦ, ἢ καὶ ἐξορίζουσα αὐτὸν ἀπὸ τῆς νήσου εἰς ἕτερον Μοναστήριον.

Μάρτυρες: Γ. Ζηλήμων, Θ. Γαϊτᾶνος καὶ Ἀνθ. Καρδίτσης.

Ὁ καταγγέλλων
Ἀπόστολος Μακράκης

Ἐξετασθέντες οἱ μάρτυρες Γ. Ζηλήμων, Θ. Γαϊτᾶνος καὶ Ἀνθ. Καρδίτσης ἐὰν γνωρίζωσι τὸν Ἰωακεὶμ Μακράκην, καὶ ἐὰν εἶναι ἀληθῆ, ὅσα λέγει εἰς τὴν καταγγελίαν ὁ ἀδελφός του Ἀπόστολος, ἀπεκρίθησαν συμφώνως καὶ οἱ τρεῖς, ὅτι γνωρίζουν τὸν Ἰωακείμ, ὅτι εἶναι καλὸς καὶ ὅτι χαίρει καλῆς ὑπολήψεως ἐν Σίφνῳ καθὼς καὶ ἡ γυνὴ χήρα, εἶναι καλῆς διαγωγῆς, καὶ ὅτι ψευδῶς καὶ ἀδίκως ὁ Ἀπόστολος Μακράκης τοὺς κατηγορεῖ.

Ἐρώτησις ἀνακριτοῦ πρὸς τὸν κατηγορούμενον Ἰωακεὶμ Μακράκην, Ἀρχιμανδρίτην:

—Τί ἀπολογεῖσαι εἰς τὴν κατηγορίαν ὅτι διημερεύεις εἰς τὰ Ἑξάμπελα καὶ εἰς τὸν οἶκον τῆς Σμαρ. Πατμίου, ὅτι συντρώγεις μετ᾿ αὐτῆς, ἀγοράζεις τὰ τρόφιμα καὶ λοιπὰ εἴδη τροφῆς, κρέας, ἰχθῦς κ.λ.π.;

Ἀπόκρισις:

—Ἀπολογοῦμαι ὅτι, ὡς ἐκ τῆς τοιαύτης καταγγελίας, ἐπειδὴ ἀπαιτεῖται ἐκτενεστέρα ἀπολογία, καὶ σπουδαιοτέρα ἀκρόασις, καὶ ἐπειδὴ ἡ κακὴ φήμη καὶ ἐν Κων)πόλει καὶ ἐν Ἑλλάδι διεσάλπισε καὶ διαφημίζει, ὅτι ὁ Ἀπόστολος Μακράκης ὑπέστη νοερὰν βλάβην καὶ ὡς ἐκ τοιούτου συντρίμματος τοῦ νοὸς ὑπόκειται εἰς πολλὰς φρενιτικὰς ἐνεργείας, καὶ ἐπειδὴ καὶ ἐγὼ ὑποπτεύω τὴν τοιαύτην φρενοβλάβειαν ἔκ τε τῆς διαγωγῆς του καὶ ἐκ τῆς ἰδιαιτέρας ἀλληλογραφίας ἡμῶν, διὰ ταῦτα ἐξαιτοῦμαι παρὰ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου πρῶτον νὰ συστηθῇ συμβούλιον ἐπιστημόνων ἰατρῶν πρὸς ἐξέλεγξιν τῆς νοερᾶς αὐτοῦ καταστάσεως. Καὶ ἂν μὲν ὁ Ἀπόστολος Μακράκης ἀποδειχθῇ βεβλαμμένος τὸν νοῦν, ἀπορρίπτω πᾶσαν αὐτοῦ καταγγελίαν καὶ κατὰ συνέπειαν τὴν ἀπολογίαν μου. Ἂν δὲ τὸ ἐναντίον, θέλω κατα-

δείξει τότε, όποία ή ύπόστασις τῆς καταγγελίας καὶ ὁ χαρακτὴρ τοῦ καταγγέλλοντος, καὶ πῶς παρίσταται τὸ ψεῦδος μὲ τὴν διαστροφὴν τῆς ἀδιαβλήτου ἀληθείας. Ὅθεν ἐπικαλοῦμαι καὶ δευτέραν διαταγὴν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἐπὶ τῆς αἰτήσεώς μου ταύτης καὶ ἀπολογίας.

Ὁ ἐξετασθεὶς

Ἰωακεὶμ Μακράκης Ἀρχιμ.

(Ὅρα ἐπὶ αἱρέσει δίκη κατὰ Ἀποστόλου Μακράκη 135 - 137).

Ὁ Χριστὸς ἐπάνω εἰς τὸν Σταυρὸν πλήρης ἀγάπης ηὔχετο ὑπὲρ τῶν σταυρωτῶν του, ὁ Μακράκης χωρὶς νὰ τὸν ἐνοχλήσῃ καθόλου ὁ ἀδελφός του καὶ μόνον διότι δὲν τῷ ἔδωκε τὴν περιουσίαν του, διὰ νὰ τὴν ἐξοδεύσῃ εἰς τὴν πολιτικήν, πλήρης φθόνου καὶ κακίας κατηγόρησε καὶ ἐσυκοφάντησε τὸν ἀδελφόν του.

Ὁ Χριστὸς συνεχώρησε τὴν πόρνην, τὴν ὁποίαν συνέλαβον ἐπ' αὐτοφώρῳ καὶ ἠθέλησαν νὰ τὴν λιθοβολήσωσιν οἱ Ἑβραῖοι· ὅταν τοὺς εἶπεν ὁ Κύριος· «ὁ ἀναμάρτητος ὑμῶν πρῶτος βαλέτω λίθον ἐπ' αὐτήν» ὅλοι ἐλεγχόμενοι ὑπὸ τῆς ἰδίας των συνειδήσεως ἔρριψαν τοὺς λίθους καὶ ἀνεχώρησαν καὶ ὁ Κύριος εἶπε τῇ πόρνῃ· «Γύναι ποῦ εἶναι οἱ κατήγοροί σου; οὐδεὶς σὲ ἐκατηγόρησε; οὐδὲ ἐγὼ σὲ κατηγορῶ» (Ἰωάννου η' 3 12). Ὁ Μακράκης χωρὶς νὰ συλλάβῃ τὸν ἀδελφόν του ἐπ' αὐτοφώρῳ μοιχεύοντα, χωρὶς νὰ εἶναι τοιοῦτος, τὸν κατηγόρησε ψευδῶς. Καὶ ἐάν, ὑποτεθείσθω, ὁ ἀδελφός του ἦτο τοιοῦτος, ὁ Μακράκης ὤφειλε νὰ μὴ τὸν κατηγόρει, ὡς ὁ Χριστὸς τὴν πόρνην, ἔπρεπε νὰ τὸν ἔσκεπε καὶ συνεβούλευε μὲ ἀγάπην ἀδελφικήν.

Οἱ διασημότεροι καὶ ἐπιφανέστεροι τῶν μαθητῶν του, Ἱερόθεος Μητρόπουλος, ὁ μετέπειτα Μητροπολίτης Πατρῶν, Εὐσέβιος Ματθόπουλος Ἀρχιμανδρίτης, ἱδρυτὴς τοῦ θρησκευτικοῦ σωματείου καὶ περιοδικοῦ ἡ «Ζωή», ὁ διάσημος ἱεροκῆρυξ Ἠλ. Βλαχόπουλος καὶ ὁ Γερβάσιος Κωνσταντινίδης, ὁ Λυκειάρχης Κων)νος Διαλισμᾶς καὶ ἄλλοι κληρικοὶ καὶ λαϊκοί, ἐπειδὴ εἶδον καὶ κατενόησαν, ὅτι ὁ διδάσκαλός των εἶχεν ὑποπέσει εἰς πολλὰς πλάνας καὶ ὅτι ἡ Σύνοδος τὸν κατεδίκασεν ὡς αἱρετικόν, διότι ἐφρόνει, ὅτι ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου ἐπλάσθη ἐκ τοῦ χοὸς εἶναι ὁμοία τῇ τοῦ κτήνους καὶ ἐπιστρέφει εἰς τὸν χοῦν, ἐξ οὗ ἐλήφθη (Ἀπολογ. Ἀποσ. Μακράκη σελ. 57), ὅτι ἅπασαι αἱ προφητεῖαι του περὶ θεραπείας τοῦ ποδός του, περὶ σεισμοῦ ἐν Ἀθήναις, τὸν ἐκ τοῦ σεισμοῦ κρημνισμὸν τῶν πλείστων νεοκτίστων οἰκιῶν καὶ θανάτου ἑπτακισχιλίων ἀνθρώπων, ἀνάβασιν ἐπὶ νεφέλης εἰς οὐρανοὺς μετὰ τῶν ὀπαδῶν του (Ἀποκ. Μακράκη σελ. 305 - 306), κατάληψιν Κωνστ)πόλεως ὑπ' αὐτοῦ καὶ τῶν ὀπαδῶν του, ἀναγόρευσίν του ὡς Αὐτοκράτορος Κων)πόλεως (Ἐφημ. «Λόγος»), ταύτας λέγω καὶ ἄλλας, περὶ ὧν κατωτέρω θὰ εἴπωμεν, κατανοήσαντες, ἠναγκάσθησαν, καλῶς καὶ φρονίμως ποιοῦντες, ν' ἀποχωρήσωσι τοῦ διδασκάλου των, ἀφ' οὗ προηγουμένως τὸν συνεβούλευσαν νὰ ἀναγνωρίσῃ, ὡς καὶ ἐκεῖνοι, τὰς πλάνας του, νὰ μετανοήσῃ καὶ νὰ ζητήσῃ συγχώρησιν παρὰ τῆς Ἐκκλησίας. Ἀλλ' ὁ διδάσκαλος τῆς πλάνης, οὐκ ἠβουλήθη συνιέναι.

Ἀφοῦ δὲ ἀπεχώρησαν, δὲν ἔπαυσαν ὑπὸ ἀγάπης κινούμενοι, νὰ τῷ γράφωσιν ἐπιστολὰς παραινετικὰς διὰ νὰ τὸν σώσωσι ἀλλ' ἐκεῖνος ἀντὶ νὰ τοὺς εὐχαριστῇ, διαρκῶς τοὺς ὕβριζε εἰς τὴν ἐφημερίδα του «ὁ Λόγος» μὲ χυδαιοτάτας ὕβρεις. Ὁ δὲ ἀείμνηστος Ἱερόθεος Μητρόπουλος, Μητροπολίτης ὢν τῶν Πατρῶν, ὡς μοὶ εἶχεν εἴπει ὁ ἀνεψιός του

Ἱερόθεος Μητρόπουλος Ἀρχιμανδρίτης, τῷ ἔγραψε ἐπιστολὴν καὶ τῷ ἔστειλε καὶ δύο φανέλλας δῶρον καὶ τῷ ἔγραφεν, ὅτι πρέπει νὰ συνδιαλλαγῶσιν, ἀλλ' οὔτε τὴν ἐπιστολήν, οὔτε τὰ δῶρα ἐδέχθη. Εἶτα ἐταπεινώθη ὁ Ἀρχιεπίσκοπος καὶ μετέβη προσωπικῶς ἐπιμόνως διὰ νὰ συνδιαλλαγῶσι, τοῦτ' αὐτὸ ἐποίησε καὶ ὁ Π. Εὐσέβιος Ματθόπουλος, ἀλλ' ἐστάθη ἀδύνατον νὰ τοὺς δεχθῇ καὶ ἀπέθανεν ὁ δυστυχὴς χωρὶς συνδιαλλαγὴν καὶ συγχώρησιν.

Καὶ ἐκεῖνος μὲν καυχώμενος ἔλεγεν ὅτι τὰ αἰσθήματά του συγκρινόμενα μὲ τὰ αἰσθήματα τοῦ Χριστοῦ τῆς ἀγάπης εὑρίσκονται ἴσα καὶ ὅμοια, ἀλλὰ τὰ πράγματα, τὰ ἔργα, ἡ ἀλήθεια μαρτυροῦσι καὶ ἀποδεικνύουσιν, ὅτι τὰ αἰσθήματα τοῦ Μακράκη συγκρινόμενα μὲ τὰ αἰσθήματα τοῦ Χριστοῦ δὲν εἶναι οὔτε ἴσα, οὔτε ὅμοια, ἀλλ' ἀπέχουσι, καθόσον ἀπέχουσιν ἀνατολαὶ ἀπὸ δυσμῶν καὶ ἡ γῆ ἀπὸ τὸν οὐρανὸν καὶ ἔχουσι μεγίστην διαφοράν, ὅσην ἔχει τὸ φῶς ἀπὸ τὸ σκότος, ἡ ἀλήθεια ἀπὸ τὸ ψεῦδος, τὸ πικρὸν ἀπὸ τὸ γλυκύ, ἡ ἀρετὴ ἀπὸ τὴν κακίαν, ἡ ἀγάπη ἀπὸ τὸν φθόνον.

Αὐτὴ εἶναι ἡ πραγματικὴ ἀλήθεια, τὴν ὁποίαν ἔχουσι χρέος καὶ οἱ μαθηταὶ καὶ ὀπαδοὶ καὶ οἱ θαυμασταί, ὑπερασπισταὶ τοῦ Μακράκη, νὰ τὴν παραδεχθῶσιν.

Ἡ ἀλήθεια μαρτυρεῖ, ὅτι ὁ Μακράκης δὲν ἦτο ἰσόχριστος, ἀλλὰ ψευδόχριστος, εἷς ἐξ ἐκείνων, περὶ ὧν εἴρηκεν ὁ Κύριος· πολλοὶ ψευδόχριστοι καὶ ψευδοπροφῆται, καὶ πολλοὺς πλανήσουσιν. Ἂς προσέξωσιν οἱ πλανηθέντες καὶ παραδεχόμενοι αὐτὸν ὡς ἰσόχριστον, ὡς ἀλάθητον, ὡς τρισκαιδέκατον Ἀπόστολον, ἀνώτερον τῶν ἁγίων πατέρων καὶ ἂς ἀποσείσωσι καὶ ἀποσκορακίσωσι τὴν πλάνην.

Δὲν λέγω νὰ ἀποβάλλωσιν ὅσα καλὰ εἶπε καὶ ἔγραψεν ὁ διδάσκαλός των, ἀλλ' ὅσα βλάσφημα, αἱρετικά, ἐναντία, τὰ ὁποῖα ἔχουσι χρέος ὄχι μόνον νὰ τὰ ἀποβάλλωσιν, ἀλλὰ καὶ νὰ τὰ ἐλέγξωσι καὶ στηλιτεύσωσι, διότι ὅταν τὰ σκεπάζωσι καὶ δὲν τὰ ἐλέγχωσι, ἔχουν εὐθύνην μεγάλην. Μεγίστην δὲ εὐθύνην ἔχουσιν ὅταν παραδέχωνται τὴν πλάνην καὶ συνηγορῶσι καὶ ὑπεραμύνωνται αὐτῆς, ὡς οἱ κατὰ καιροὺς καὶ ἄχρι τῆς σήμερον πολυώνυμοι καὶ πολυποίκιλοι αἱρετικοί. «Ὅστις γὰρ ὅλον τὸν νόμον τηρήσει, πταίσει δὲ ἐν ἑνὶ γέγονε πάντων ἔνοχος» λέγει ὁ Ἀπόστολος Ἰάκωβος (Ἰάκ. β' 10).

Ὁ Ἀπόστολος Μακράκης δὲν ἔπτασεν ἐν ἑνί, ἔπταισεν εἰς πολλά, τὰ ὁποῖα κατωτέρω θὰ ἀναφέρωμεν, ἀλλὰ τὸ μεγαλύτερον πταίσιμον ἦτο ἡ ὑπερηφάνεια, ἥτις ἐπέφερε καὶ τὰς ἄλλας πτώσεις.

Ὅλοι εἴμεθα ἁμαρτωλοί, καὶ πρῶτος ἐγώ. Ἐὰν εἴπωμεν ὅτι δὲν ἁμαρτάνομεν, ψευδόμεθα. Οὐδεὶς ἀναμάρτητος, ἐκτὸς τοῦ Θεοῦ. Ἐπίσης ὅλοι εἴμεθα ὑπερήφανοι, ἀλλ' ἡ ὑπερηφάνεια ἔχει βαθμούς. Ὁ Μακράκης ὑπερέβη ὅλους τοὺς βαθμούς, ἔφθασεν εἰς τὸν ὑπερμέγιστον βαθμόν, εἰς τὸ κατακόρυφον τῆς ὑπερηφανείας, διότι τὸ νὰ καυχηθῇ καὶ νὰ εἴπῃ ὅτι εἶναι ἰσόχριστος, ὑπερέβη καὶ αὐτὸν τὸν ἑωσφόρον. Διότι ὁ μὲν ἑωσφόρος εἶπεν, ἔσομαι Θεός, ὁ Μακράκης εἶπεν, ὅτι εἶναι.

Ἡ δὲ ὑπερηφάνεια ἀφανίζει ὅλας τὰς ἀρετὰς τοῦ ἀνθρώπου, ὡς περιεκτικὴ πασῶν τῶν ἁμαρτιῶν, κατὰ τοὺς θείους πατέρας. «Αὐτίκα καθάπερ ὁ σκώληξ τὰ ξύλα, ἀφ' ὧν τίκτεται διατρώγει, καὶ ὁ ἰὸς τὸν σίδηρον, ὅθεν πρόεισι δαπανᾷ καὶ σῆτες τὰ ἔρια, οὕτω καὶ ἡ ὑπερηφάνεια τὴν τρέφουσαν αὐτὴν ἀπόλλυσι ψυχήν» (θ. Χρυσόστομος). «Ὑπερηφάνεια ἐστὶ δαιμόνων εὕρεμα, ἐξουδένωσις ἀνθρώπων, κατακρίσεως μήτηρ, ἐπαίνων ἀπόγονος,

ἀκαρπίας τεκμήριον, βοηθείας Θεοῦ φυγαδευτήριον, ἐκστάσεως πρόδρομος, πτωμάτων πρόξενος, συμπαθείας ἄγνοια, λογοθέτης πικρός, δικαστὴς ἀπάνθρωπος, Θεοῦ ἀντίπαλος, βλασφημίας ρίζα». (Ἰωάν. Κλίμ.).

Τί προεφήτευσε διὰ τὸν Μακράκην ὁ ἀείμνηστος Π. Ἀρσένιος ὁ ἐξ Ἠπείρου καὶ ἐν τῇ ἐνταῦθα ἱερᾷ Μονῇ τοῦ Ἁγ. Γεωργίου ἀσκήσας

Σκόπιμον ἔκρινα νὰ ἀναφέρω τὴν προφητείαν ἣν προεῖπεν ὁ ἀείμνηστος Π. Ἀρσένιος διὰ τὴν ὑπερηφάνειαν τοῦ Μακράκη καὶ τὸ σχῖσμα, ὅπερ προεξένησεν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν.

Τινὲς τῶν προαπελθόντων Γερόντων τῆς Μονῆς μοὶ διηγήθησαν τὰ ἑξῆς:

Ὅτε ὁ Μακράκης ἦλθε τὸ πρῶτον εἰς τὴν νῆσον Πάρον, ἦλθεν εἰς τὴν Ἱερὰν Μονὴν Λογγοβάρδας, ἧς ἀναξίως προΐσταμαι, διότι ἡ Μονὴ εἶχε λάβει μέρος εἰς τὸν κατὰ τῆς σιμωνίας πόλεμον, ὃν ὁ Μακράκης εἶχεν ἐγείρει καὶ ἐπί τινα καιρὸν δὲν ἐμνημόνευε τοῦ οἰκείου Ἐπισκόπου Παροναξίας Γιακουμῆ Γρηγορίου, κατηγορουμένου ἐπὶ σιμωνίᾳ. Δὲν εἶχον δὲ ἀναφανῆ αἱ πλάναι τοῦ Μακράκη. Ἀφ᾽ οὗ παρέμεινεν ὀλίγας ἡμέρας, τῇ συστάσει τῶν Πατέρων μετέβη εἰς τὴν ἐνταῦθα Μονὴν τῶν Μοναζουσῶν τῆς Μεταμορφώσεως Χριστοῦ πρὸς τὸν Πατέρα Ἀρσένιον, εὑρισκόμενον τότε ἐκεῖ, ἄνδρα ἐπ᾽ ἀρετῇ, εὐσεβείᾳ καὶ ἀσκήσει διαβόητον, τιμώμενον δὲ παρὰ τῶν κατοίκων τῆς νήσου ὡς ἅγιον, εἰς τὸν ὁποῖον ἐξωμολογήθη.

Ὁ Π. Ἀρσένιος μεταξὺ τῶν ἄλλων συμβουλῶν, τῷ συνέστησε νὰ ἔχῃ ταπείνωσιν. Νὰ κηρύττῃ μὲν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ νὰ μὴ δημοσιεύῃ τὰ ἁμαρτήματα τῶν ἄλλων, ἰδίως δὲ τῶν κληρικῶν καὶ νὰ μὴ ὑβρίζῃ καὶ κατηγορῇ, ἐπειδὴ τὸ τοιοῦτον ὄχι μόνον δὲν οἰκοδομεῖ ἀλλὰ καὶ κρημνίζει. Ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς παρήγγειλε· «μὴ κρίνετε, ἵνα μὴ κριθῆτε» καὶ ὁ ἀπόστολος Παῦλος: «σὺ τίς εἶ ὁ κρίνων ἀλλότριον οἰκέτην;» τῷ ἔδωκε δὲ καὶ κανόνα ὅταν προσεύχηται νὰ κάμνῃ καὶ μερικὰς γονυκλισίας.

Ἀλλ᾽ ὁ Μακράκης ὄχι μόνον δὲν ἐδέχθη τὰς συμβουλὰς καὶ τὸν ἐλαφρὸν κανόνα ποὺ τῷ ἔδωκεν ὁ ἅγιος Γέρων, ἀλλὰ καὶ εἰρωνικῶς καὶ περιπαικτικῶς ἀπήντησεν:

— Αἱ μετάνοιαι εἶναι διὰ τοὺς Καλογήρους. Ἐγὼ ἔχω ἀνώτερον, ὑψηλότερον ἔργον τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ. Ἔχω ἀποστολὴν νὰ ἐλέγχω καὶ κατακρίνω τοὺς ἁμαρτάνοντας.

Ἐλυπήθη ὁ Π. Ἀρσένιος διὰ τὴν ὑπερηφάνειαν τοῦ Μακράκη καὶ τὴν περιφρόνησιν, ἣν ἔδειξεν εἰς τὸν ἀντιπρόσωπον τοῦ Θεοῦ καὶ δὴ εἰς ὥραν φρικτήν, κατὰ τὴν ἱερὰν ἐξομολόγησιν καὶ τῷ εἶπεν· «ὤφειλες νὰ ταπεινωθῇς καὶ νὰ ὑπακούσῃς, ἐφ᾽ ὅσον ὅμως ἡ ὑπερηφάνειά σου δὲν σὲ ἀφήνει νὰ ταπεινωθῇς καὶ νὰ ὑπακούσῃς, γίνωσκε, ὅτι ὁ Θεὸς ὅστις ὑπερηφάνοις ἀντιτάσσεται, θὰ σὲ ταπεινώσῃ, γόνυ γὰρ ὅπερ δὲν κάμπτει, συντρίβεται».

Ἀναχωρήσας ὁ Μακράκης ἐπὶ ἡμιόνου μόλις κατῆλθε τῆς Μονῆς ὀλίγα μέτρα, ἔπεσε καὶ ἔθλασε τὸν πόδα του, κατὰ τὴν πρόρρησιν τοῦ Π. Ἀρσενίου. Ἀλλὰ καὶ πάλιν δὲν μετενόησε, νὰ ἐπέστρεφε διὰ νὰ ζητήσῃ συγχώρησιν.

Καθ᾽ ἣν ὥραν ὁ Μακράκης ἀνεχώρει τῆς Μονῆς ὁ Π. Ἀρσένιος εἶπεν εἴς τινας παρεστῶτας ἐκεῖ λαϊκοὺς καὶ κληρικούς: «νὰ ἠξεύρετε, ὅτι ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἔχει ἑωσφορικὴν ὑπερηφάνειαν καὶ θὰ προξενήσῃ σχῖσμα καὶ βλάβην εἰς τὴν Ἐκκλησίαν».

Ἀνδρέα μον. Σιμωνοπετρίτου

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΑΛΗΘΟΥΣ ΓΝΩΣΕΩΣ

«Διὸ παράσχου καὶ ἡμῖν γνῶσιν ἀληθῆ»
(Θ΄ ἑωθινόν)

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 134)

Ἄς ἴδωμεν λοιπὸν τί ἐμεσολάβησεν ἐπὶ τῶν ποταμῶν Βαβυλῶνος, μεταξὺ Ἑβραίων καὶ Βαβυλωνίων, ὡς εἰς τὸν 136ον Ψαλμὸν ἀναφέρεται· «Ἐπὶ τῶν ποταμῶν Βαβυλῶνος, ἐκεῖ ἐκαθήσαμεν καὶ ἐκλαύσαμεν, ἐν τῷ μνησθῆναι ἡμᾶς τῆς Σιών».

Εἶναι παρατηρημένον εἰς ὅλους γενικῶς τοὺς ἀνθρώπους, ὅταν ἔχουν εἰς τοὺς κόλπους των τὸν καλὸν ἄνθρωπον ἢ τὸ καλὸν πρᾶγμα, δὲν τὸν ἐκτιμοῦν δεόντως, ἀλλ᾿ ἀχαριστοῦντες πρὸς τὰς καλωσύνας ποὺ δι᾿ αὐτοῦ ἀπολαμβάνουν, δὲν ἀνταποδίδουν τὴν πρέπουσαν τιμὴν καὶ εὐγνωμοσύνην. Οἱ ἀρχαῖοι πρόγονοί μας Ἕλληνες, ὅταν εἶχον ἐν μέσῳ αὐτῶν τοὺς μεγάλους σοφούς, οἵτινες ἐδίδασκον αὐτοὺς καὶ καθωδήγουν εἰς τὴν ἐργασίαν τῆς ἀρετῆς, ὄχι μόνον δὲν ἐτίμων αὐτούς, ἀλλὰ καὶ θανάτῳ πικρῷ κατεδίκαζον καὶ ἄλλους μὲν ἐξώριζον τῆς ποθητῆς των πατρίδος, ὡς τὸν Ἀριστείδην, Θεμιστοκλέα κ.λ.π., ἄλλον κατεκρήμνιζον, ὡς τὸν Αἴσωπον, ἕτερον κώνιον ἐπότιζον, ὡς τὸν Σωκράτην καὶ συνελόντ᾿ εἰπεῖν ποικιλοτρόπως ἐθανάτωνον. Μετὰ θάνατον ὅμως, βλέποντες τὸ κενὸν ποὺ ἐδημιουργεῖτο καὶ ἐνθυμούμενοι—ἀργὰ πλέον διὰ τὸν σοφὸν ἄνδρα—τὰς καλωσύνας καὶ εὐεργεσίας, μετεμελοῦντο, ἐξετίμων τὰς ἀρετὰς τοῦ σοφοῦ καὶ ἔστηνον ἀνδριάντας καὶ Μαυσωλεῖα πρὸς τιμὴν καὶ μνήμην αὐτῶν. Τὸ αὐτὸ συνέβη καὶ μὲ τὸν ἰσραηλιτικὸν λαόν, ἐφόσον εἶχον εἰς χεῖράς των τὴν Ἱερουσαλὴμ τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας παρ᾿ ἧς ἀπελάμβανον ὅλα τὰ ἐπίγεια ἀγαθὰ καὶ κυρίως τὴν ἐλευθερίαν τῆς λατρείας τοῦ Θεοῦ, τὸ μεγαλύτερον τῶν ἀγαθῶν, εἰς τὸ ὁποῖον δυστυχῶς σήμερον οἱ ἄνθρωποι δὲν δίδουν καμμίαν σημασίαν, εἰς τὸν περικαλλῆ ναὸν τῆς Ἱερουσαλὴμ ὅπου ἔψαλλον τὰς θαυμασίας καὶ εἰς ὅλον τὸν κόσμον πεφημισμένας ᾠδὰς αὐτῶν, πλὴν ὅμως ἐξ ἀχαριστίας πρὸς τὸν Θεὸν καὶ δοτῆρα ὅλων αὐτῶν τῶν ἀγαθῶν ἀσεβήσαντες εἰς ἀσωτίαν καὶ εἰδωλολατρείαν, ἀρνηθέντες φεῦ καὶ αὐτὸν τὸν εὐεργέτην Θεόν, ὁπόταν Θεοῦ παραχωρήσει περιέπεσον εἰς αἰχμαλωσίαν καὶ δουλείαν καὶ οὕτω πως εὑρισκόμενοι ταλαιπωρημένοι καὶ ἐξουθενημένοι εἰς τὰς χεῖρας τῶν ἐχθρῶν των, ἀναλογισθῆτε μὲ τί πόνον καὶ θλῖψιν ἐνεθυμήθησαν τὴν ἀγαπημένην των Ἱερουσαλήμ, μὲ τὰ τόσα ἀγαθά της, μὲ τόσον πόνον, ὅπου ἔκλαιον ἀπαρηγόρητα, μετανοοῦντες καὶ ποταμηδὸν χύνοντες δάκρυα,—ἀργὰ πλέον, διότι εὑρίσκοντο εἰς χεῖρας κραταιοῦ ἐχθροῦ—«ὅτι ἐκεῖ ἐπηρώτησαν ἡμᾶς οἱ αἰχμαλωτεύσαντες ἡμᾶς λόγους ᾠδῶν. Καὶ οἱ ἀπαγαγόντες ἡμᾶς—ἔλεγον—ὕμνον ᾄσατε ἡμῖν ἐκ τῶν ᾠδῶν Σιών», ἐκ τῶν περιφήμων ἐκείνων ᾠδῶν! Ἄχ, καλύτερον νὰ ἐκτύπων τὴν καρδίαν αὐτῶν μὲ ἀμφίστομον μάχαιραν, ὀλιγώτερον πόνον θὰ ᾐσθάνοντο, παρὰ μὲ τοὺς λόγους αὐτούς, οἵτινες εἰσέδυον βαθύτερον εἰς τὴν καρδίαν καὶ ἔνυττον τὴν ψυχὴν αὐτῶν, διότι ἐνεθύμιζον εἰς αὐτοὺς τὴν ἀσέβειαν καὶ ἀχαριστίαν ἣν ἐπεδείξαντο πρὸς τὸν Θεὸν καὶ δὲν ἠδύναντο πλέον νὰ εὑρίσκωνται εἰς τὸν ναὸν τῆς Σιὼν καὶ νὰ ψάλουν τὰς προσευχὰς καὶ ᾠδάς των τῷ Κυρίῳ.

Ὅστις ἐγνώρισε καὶ ᾐσθάνθη μέσα του πνευματικὴν κατάστασιν, εἴθ᾿ οὕτω διὰ τῆς

περιφρονήσεως καὶ ἀμελείας αὐτοῦ ἀπώλεσεν αὐτήν, ἐκεῖνος λέγω δύναται νὰ ἐννοήσῃ δεόντως τὴν θλῖψιν τῶν Ἑβραίων, τοῦ ἐκλεκτοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ, οἵτινες ἀπαντῶντες πρὸς τοὺς αἰχμαλωτεύσαντας αὐτοὺς ἔλεγον. «Πῶς ᾄσωμεν τὴν ᾠδὴν Κυρίου ἐπὶ γῆς ἀλλοτρίας;» Ἐδῶ μᾶς λέγουν ἕνα περίεργον πρᾶγμα, ὅλη ἡ γῆ εἶναι τοῦ Θεοῦ. «Τοῦ Κυρίου ἡ γῆ καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς.» Πῶς λοιπὸν ὁ αὐτὸς Προφήτης ὀνομάζει ἐδῶ γῆν ἀλλοτρίαν τὴν γῆν τῶν Βαβυλωνίων; Ἄς ἴδωμεν λοιπὸν ποία εἶναι ἡ ἀλλοτρία γῆ καὶ λέγομεν. Γῆ ἀλλοτρία εἶναι κάθε χώρα, κάθε τόπος, κάθε πόλις, κάθε ἔργον, κάθε πρᾶξις, κάθε λόγος, κάθε λογισμὸς καὶ ἔννοια, ἥτις χωρίζει ἡμᾶς ἀπὸ τὴν ἀφοσίωσιν, ἀπὸ τὴν ἐργασίαν, ἀπὸ τὴν ὑποταγὴν καὶ δούλευσιν τοῦ Κυρίου, εἴτε ἑκουσίως γίνονται εἴτε ἀκουσίως.

Καὶ ἐδῶ κάμνω μίαν παρένθεσιν καὶ ἀπευθύνομαι πρὸς τοὺς γονεῖς καὶ ἀδελφοὺς τῆς φιλτάτης μας Πατρίδος Ἑλλάδος, οἵτινες ὅταν ἀκούσωσιν ὅτι τὰ τέκνα των ἔγιναν μοναχοὶ ἢ ἐξεδήλωσαν ἐπιθυμίαν διὰ ν' ἀφιερωθοῦν καὶ δουλεύσωσι τῷ Κυρίῳ, ἐξαγριώνονται, κινοῦντες πάντα λίθον ἵνα ἐμποδίσωσιν αὐτὰ ἐκ τοῦ ἱεροῦ καὶ ἁγίου σκοποῦ αὐτῶν καὶ ὅταν δὲν δυνηθοῦν νὰ ἐμποδίσωσιν αὐτὰ καὶ τυχὸν προλάβουν καὶ γίνουν μοναχοὶ ἢ ἐνταχθῶσιν εἰς τὸν Κλῆρον, κλαίουν καὶ ὀδύρονται πενθοῦντες ὡς ἀπολεσθέντα, οἱ ἄφρονες, διὸ καὶ ἐπιμελῶς ἀποφεύγουν τὰς πνευματικὰς ἐν τῷ Κόσμῳ συγκεντρώσεις καὶ νουθεσίας, τὴν προσέλευσιν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, εἰς τοὺς Πνευματικοὺς καὶ ἐξομολόγους, μήποτε διὰ τῆς ἐξομολογήσεως καθαρισθῶσι καὶ διὰ τῆς θείας Κοινωνίας τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων ἐξαγνισθῶσι καὶ ἀποκτήσωσι συνείδησιν, ἡ ὁποία θὰ τὰ καταστήσῃ καλοὺς χριστιανοὺς καὶ χρηστοὺς πολίτας. Ὄχι, λέγω, οἱ γονεῖς οἱ σημερινοὶ πλὴν ὀλίγων ἐξαιρέσεων χαίρονται, ὅταν βλέπουν τὰ παιδιά των καὶ προοδεύουν σωματικῶς εἰς τὰ διάφορα ἀθλητικὰ Σωματεῖα καὶ λοιπὰς ἀσωτείας καὶ διασκεδάσεις καὶ πρὸς τοῖς ἄλλοις προσπαθοῦν μὲ διάφορα μέσα, μὲ τὸ πρόσχημα δῆθεν τῆς πενίας καὶ ἀπολαύσεως τῶν ὑλικῶν ἀγαθῶν τοῦ κόσμου τούτου, νὰ τὰ φυγαδεύσουν εἰς ξένην καὶ ἀλλοτρίαν γῆν, ὡς τὴν Ἀμερικήν, Αὐστραλίαν καὶ λοιπὰς ξένας χώρας, ἀδιαφοροῦντες διὰ τὸν χωρισμόν των ἀπὸ τὸν Θεόν, ἀπὸ τὸν χριστιανισμόν, ἀγνοοῦντες οἱ ταλαίπωροι τό· «Πῶς ᾄσωμεν τὴν ᾠδὴν Κυρίου ἐπὶ γῆς ἀλλοτρίας;» γῆ ἀλλοτρία εἶναι ἡ καρδία τοῦ ἀνθρώπου εἰς τὴν ὁποίαν ἔχουν κυριαρχήσει οἱ Βαβυλώνιοι ἐχθροὶ καὶ δὲν δύναται, δὲν ἔχει μέρος νὰ καθήσῃ ἡ ᾠδὴ τοῦ Κυρίου, ἡ προσευχή, ἥτις θέλει τὸν ἄνθρωπον τελείως καθαρὸν διὰ νὰ τὸν πλησιάσῃ εἰς τὸν Θεόν. Γῆ ἀλλοτρία εἶναι κάθε νοῦς ἀνθρώπου, τὸν ὁποῖον ἔχουν κυριεύσει αἱ μέριμναι καὶ φροντίδες τοῦ βίου, αἵτινες συγχέουν καὶ συνθολώνουν αὐτόν, οἱ ἀπατηλοὶ λογισμοὶ καὶ ἐχθροὶ τοῦ Θεοῦ οἱ Γαβαωνῖται, οἱ ὁποῖοι δελεάζουν αὐτὸν διὰ τῆς σαρκικῆς ἡδονῆς, διὰ τῆς ματαίας δοξασίας καὶ διὰ τῆς φιλαργυρίας, τῶν τριῶν μεγάλων κακῶν τοῦ κόσμου τούτου, ὅστις ὡς ἄνθος μαραίνεται καὶ ὡς ὄναρ παρέρχεται, κατὰ τὸν θεῖον Παῦλον· «παράγει γὰρ τὸ σχῆμα τοῦ κόσμου τούτου» ὡσεὶ σκιὰ καὶ καπνὸς διαλυόμενος. Τοιουτοτρόπως διὰ τῶν φαντασιῶν αὐτῶν ἀποχωριζόμενος ὁ νοῦς ἀπὸ τὴν τοῦ Θεοῦ μελέτην καὶ θεωρίαν, εὑρίσκεται εἰς γῆν ἀλλοτρίαν καὶ κατὰ τὸν Ἀββᾶ Ἰσαὰκ τὸν Σῦρον, τὸν σοφὸν Πατέρα ἐκεῖνον, «νοῦς ἀποστὰς τῆς θείας θεωρίας ἢ κτηνώδης ἢ δαιμονιώδης γίνεται».

Πῶς ᾄσωμεν τὴν ᾠδὴν Κυρίου εὑρισκό-

μενοι ἐπὶ γῆς ἀλλοτρίας; ἔλεγον ποτὲ οἱ Ἰουδαῖοι, τῆς ὁποίας προσευχαὶ καὶ ὕμνοι εἶναι ἡ ἁμαρτία, ἡ ἀδικία, ἡ πλεονεξία καὶ ὅλος ὁ ἑσμὸς τῶν ποικίλων παθῶν, ἅτινα χωρίζουσι τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ τὸν Θεόν·

Πῶς ᾄσωμεν λοιπὸν καὶ ἡμεῖς τὴν ᾠδὴν Κυρίου ἐπὶ γῆς ἀλλοτρίας;

Ἐὰν καθὼς πολλάκις συμβαίνει, ἱστάμενοι ἐντὸς τοῦ ναοῦ τοῦ Θεοῦ, εἰς τὸν ὁποῖον κατὰ τὸν ἱερὸν Ψαλμῳδόν, μόνον δοξολογίαι καὶ ὕμνοι πρέπει νὰ προσφέρωνται· «ἐν τῷ ναῷ αὐτοῦ πᾶς τις λέγει δόξαν», ἐὰν λέγω, ἱστάμενοι εἰς τὸν ναὸν ἐν ὥρᾳ προσευχῆς παραδιδόμεθα εἰς ρεμβασμοὺς καὶ σκέψεις ἀλλοτρίας τῆς τοῦ Θεοῦ προσευχῆς, ἡ προσευχὴ ἡμῶν αὕτη μετατρέπεται εἰς ἁμαρτίαν «καὶ ἡ προσευχὴ αὐτοῦ γενέσθω εἰς ἁμαρτίαν» καὶ διὰ νὰ προσεγγίσῃ κανεὶς εἰς τελείαν προσευχήν, καθὼς λέγουν οἱ ἅγιοι Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας μας καὶ αὐταὶ ἀκόμη αἱ λεπταὶ ἔννοιαι, αἱ λεγόμεναι παραρριπισμοὶ τοῦ νοός, μολύνουν τὴν προσευχὴν καὶ δὲν γίνεται εὐπρόσδεκτος ἐνώπιον τοῦ ἁγίου Θεοῦ, ἐὰν ταῦτα πάντα τὰ ἐν τῷ ναῷ τοῦ Θεοῦ συμβαίνοντα μολύνουν τὴν προσευχὴν καὶ ὡς εἰκὸς ἁμαρτία λογίζεται, πόσον μᾶλλον ἀδύνατον εἶναι νὰ ἐκτελεσθῇ καθαρὰ προσευχὴ καὶ ψαλμῳδία, εἰς τόπον ξένον τοῦ Θεοῦ, εἰς γῆν ἀλλοτρίαν, εἰς γῆν ὅπου καλλιεργεῖται, ζεῖ καὶ ἀναπτύσσεται ἡ ἁμαρτία;

Διὸ καὶ οἱ Ἰουδαῖοι τότε μὲ πόνον ἐνθυμηθέντες τὴν ἀγαπημένην των Ἱερουσαλὴμ ἔλεγον· «Ἐὰν ἐπιλάθωμαί σου Ἱερουσαλήμ, ἐπιλησθείη ἡ δεξιά μου, κολληθείη ἡ γλῶσσά μου τῷ λαρύγγί μου, ἐὰν μὴ σοῦ μνησθῶ». Ἄχ Ἱερουσαλήμ, ἐὰν θὰ σὲ ξεχάσω καμμιὰ φορά, ἐσὲ καὶ τὰ ἀγαθὰ ἅτινα διὰ σοῦ ἀπελάμβανον, νὰ ξηρανθῇ ἡ δεξιά μου χεὶρ καὶ νὰ κολλήσῃ ἡ γλῶσσά μου εἰς τὸν λάρυγγά μου, διὰ νὰ μὴ δυνηθῶ πλέον νὰ ψάλω εἰς ξένην ἀπὸ ἐσὲ καὶ ἀλλοτρίαν γῆν.

«Ἐν μὴ προανατάξωμαι τὴν Ἱερουσαλήμ, ὡς ἐν ἀρχῇ τῆς εὐφροσύνης μου», σὲ κάθε χαρά, σὲ κάθε εὐφροσύνην, σὲ κάθε ἀγαλλίασιν ποὺ τυχὸν θὰ αἰσθανθῶ εἰς τὸν κόσμον τοῦτον, ὑπεράνω ὅλων αὐτῶν λέγω τῶν ἀγαθῶν, ἐσὺ Ἱερουσαλὴμ θὰ ἔχῃς τὴν πρώτην θέσιν, ἐσὲ θὰ σκέπτωμαι καὶ τὰ ἀγαθά σου, ἔλεγον ὅταν ἔχασαν πλέον τὴν Ἱερουσαλὴμ οἱ Ἰουδαῖοι αἰχμάλωτοι ὄντες. Ἀλλ' ἡμεῖς οἱ χριστιανοὶ καὶ δὴ οἱ Μοναχοί, οἱ δὶς ἐκπατρισθέντες, οἱ γνωρίσαντες οὐχὶ τὴν ἐπίγειον ἀλλὰ τὴν οὐράνιον Ἱερουσαλήμ, ἧς Δημιουργὸς καὶ Τεχνίτης ὁ Θεὸς καὶ ἥντινα διὰ ν' ἀποκαλύψῃ καὶ φανερώσῃ ἡμῖν ὁ Κύριος, δὲν ἔστειλε Μωϋσῆν, Ἀαρὼν ἢ Ἰησοῦν τοῦ Ναυῆ, ἀλλ' ἔστειλεν αὐτὸν τὸν Μονογενῆ αὐτοῦ Υἱὸν τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, ὅστις ἐσαρκώθη καὶ ἐξ ὑπερβολικῆς πρὸς ἡμᾶς ἀγάπης, τοὺς ἀχαρίστους, τοὺς λεγομένους χριστιανούς, ἐσταυρώθη καὶ ἔπαθεν ὡς ἄνθρωπος, ἵνα ὥσπερ τὸ πάλαι Μωϋσῆς κ.λ.π., μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ, κατετρόπωσαν τοὺς ἀντικειμένους τοῖς Ἰσραηλίταις ἐχθρούς, Μωαβίτας, Ἀμανίτας, Ἀμαληκίτας, Μαδιανίτας, Γαβαωνίτας καὶ λοιποὺς ἕως οὗ εἰσήγαγον τοὺς Ἰσραηλίτας εἰς τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας τὴν ἐπίγειον Ἱερουσαλήμ, ἅτινα πάντα σκιὰ τοῦ Νόμου καὶ προοίμια τῆς ἐλεύσεως τῆς χάριτος τοῦ Χριστοῦ, ὅστις ἐλθὼν ἑκουσίως καὶ αὐτοδεσπότως ὡς Κύριος καὶ Θεὸς πάντων, ἔπαθε, ἐσταυρώθη, τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀνέστη καὶ ἀναληφθεὶς εἰς τοὺς οὐρανοὺς κατέπεμψεν ἡμῖν τὸ παράκλητον, τὸ πανάγιον Πνεῦμα, ἵνα ὁδηγήσῃ ἡμᾶς καὶ διδάξῃ εἰς πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν.

ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ
ΕΝΟΣ ΕΠΙΣΗΜΟΥ ΕΠΙΣΚΕΠΤΟΥ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 129)

Τὸ ὅτι ἐχωρίσθην ἀπὸ αὐτὴν τὴν φυσικὴν καλλονήν, ἀπὸ τὴν ἁπλοϊκὴν συνομιλίαν τῶν ἀγαθῶν μοναχῶν χωρὶς νὰ ὠφεληθῶ ἀρκούντως καὶ ἀπὸ τῆς ἱστορικῆς πλουσίας βιβλιοθήκης τοῦ ἁγίου Ὄρους, δὲν λέγω ψεύματα ὅτι τὸ μυαλὸ καὶ τὰ μάτια μου ἔμειναν πίσω. Ἦτο ἀνάγκη διὰ νὰ φθάσω εἰς τὰς Ἀθήνας εἰς τὰς 25 Ἀπριλίου, νὰ πάρω ἐγκαίρως τὸ ἀεροπλᾶνον τῆς Θεσσαλονίκης. Ὅταν φθάσαμε τὴν ἐπαύριον εἰς Ἱερισσόν, ὁ αὐτοκινητιστὴς τοῦ λεωφορείου μοὶ ὑπεσχέθη καὶ μὲ καθησύχασε ὅτι θὰ φθάσουμε εἰς Θεσσαλονίκην πρὸ δύο ὡρῶν τῆς ἐκκινήσεως τοῦ ἀεροπλάνου. Καὶ ἀληθῶς κατώρθωσε ὅ,τι ὑπεσχέθη ὁ ἀνθρωπᾶκος αὐτὸς ὥστε νὰ πετᾶ, περνοῦσε τὰ βουνά, καὶ περιέκοπτε ἀπὸ τὰς ὥρας τῶν σταθμεύσεων καὶ εἰς τὰς 2 ἡ ὥρα εἴμεθα εἰς τὴν Θεσσαλονίκην. Τὸν τοιοῦτον ἐσημείωσα διὰ ν' ἀποδείξω πόσον ἀληθινὰ αἰσθάνονται οἱ Ἕλληνες τὴν πρὸς τὴν Τουρκίαν φιλίαν. Καὶ καλὰ νὰ φανῇ τίμιος καὶ νὰ μὲ ἐπισπεύσῃ παρ' ὅ,τι ἐφανταζόμουν ἐγώ. Ἐκ τῶν συνταξειδιωτῶν κάποιος ἐτρόμαξεν ἀπὸ τὴν ταχύτητα τοῦ λεωφορείου καὶ ἔκαμε παράπονα. Ὁ φίλος ὅμως χωρὶς ν' ἀλλάξῃ τόνον, καὶ χωρὶς τὴν ἐλαχίστην ἐπιβράδυνσιν, ἐξηκολούθησε τὸν δρόμον. Ἀλλ' ἀντελήφθη ὅτι πολλοὶ συνταξειδιῶται, συμμεριζόμενοι τὴν γνώμην τοῦ παραπονουμένου, ὡμιλοῦσε ὅτι ἐξ αἰτίας μου τόπαθαν. Ἀλλ' ὁ φίλος δὲν ἀπήντησε καθόλου καταπίνων ἀρκετὰ φαρμάκια, βλέποντάς με ἐνίοτε μετὰ μειδιάματος ὡσὰν νὰ λέγῃ «Σὺ Κύριε». Στὴν Ἑλλάδα στὰς πόλεις, κωμοπόλεις καὶ χωρία εἶδα καλωσύνη ἀπὸ ἀνθρώπους ποὺ ἔβλεπα γιὰ πρώτη φορά, ὡσὰν νὰ εἴμεθα φίλοι καὶ γνώριμοι ἀπὸ 40 χρόνια.

Ἰδιαιτέρως θέλω νὰ σημειώσω τοῦτο, ὅτι ἡ ἀληθινὴ ἀγάπη τὴν ὁποίαν μοὶ ἔδειξαν ἀντανακλᾷ σ' ὅλη τὴν Πατρίδα μας. Ὡσὰν νὰ μὴ ἔφθαναν αἱ γνήσιαι φιλοφρονήσεις ἐν Θεσσαλονίκῃ εἰς ὅλα τὰ μέλη τοῦ Διεθνοῦς Συνεδρίου, ἐφιλοξενήθημεν, παρέστημεν εἰς γεύματα καὶ εἰς τὰς Ἀθήνας.

Νέοι καὶ νέαι Ἑλληνίδες ἐκλεκτὰ ἐπεδείχθησαν εἰς ἡμᾶς, ἐχόρευσαν καὶ τραγούδησαν γιὰ μᾶς. Ἰδοὺ λοιπόν, γιὰ νὰ ἀπολαύσω μίαν τοιαύτην φιλοξενίαν καὶ νὰ μελετήσω καὶ τὰς ἀρχαιότητας τὰς ὁποίας δὲν εἶδα ἄλλοτε, ξεκίνησα μὲ τὸ ἀεροπλᾶνο στὰς 25 Ἀπριλίου γιὰ τὰς Ἀθήνας. Μόνον, ἐπειδὴ θὰ ἦτο ἀρκετά, ἐν Θεσσαλονίκῃ εὑρισκόμενος νὰ μὴ ἴδω καὶ νὰ μὴ ἀναφέρω γιὰ τὸ σπῆτι τοῦ Ἀτατούρκ, γιαυτὸ πρῶτον σύντομα θ' ἀναφέρω τὰς ἐπὶ τούτῳ ἐντυπώσεις μου. Μετὰ τοῦ ἀξιοτίμου Προξένου καὶ ὑψηλοῦ Μεχμὲτ Ἀλῆ, τοῦ ἐπαξίως παραδειγματίσαντος τὴν Πατρίδα ἡμῶν, τοῦ καταγομένου παιδιόθεν ἐκ Θεσσαλονίκης καὶ ὑπὸ τὰς ὁδηγίας του, ἐπεσκέφθην τὴν οἰκίαν τοῦ Ἀτατούρκ. Ἐξαιρέσει προσθηκῶν τινων, τὸ σπῆτι ἀνεκαινίσθη ἀρκετὰ καλῶς. Ἐὰν ὑπάρχῃ τι ἀπρεπὲς καὶ ἔγινε χωρὶς συνεννόησιν, τοῦτο εἶναι ὁ χρωματισμὸς τῆς οἰκίας. Κατὰ τὴν γνώμην μου, τὸ σπῆτι αὐτὸ ἔπρεπε νὰ βαφῇ ὅπως τὸ ἐν Ἀγκύρᾳ Πανεπιστήμιον τῆς Γεωγραφίας. Διότι ἤκουσα ὅτι ὁ Ἀτατοὺρκ ἀγαποῦσε καὶ διέταξε τὸ ρὸζ χρῶμα διὰ τὸ Πανεπιστήμιον. Ἡ αἰσία μνήμη τοῦ μακαρίτου καὶ ὅτι ὑπερηγάπα τὸ χρῶμα τοῦτο, ἀσφαλῶς προέρχεται ἐκ τοῦ ὅτι ἐπιθυμοῦσε πολὺ νὰ ἴδῃ

τὸ σπῆτι εἰς τὸ ὁποῖον ἐγεννήθη. Ὁ Μεχμέτ—Ἀλῆ—Βέη λέγει ὅτι ἀνέκαθεν τὸ σπῆτι αὐτὸ ἦτο χρωματισμένο τριανταφυλλί.

Ἀπόρησα πῶς κατὰ τὴν ἀνακαίνισιν προσετέθη βρύση καὶ τοὐναντίον ἀφηρέθησαν τὰ καφάσια. Ἐθαύμασα πῶς ὁ ἀρχιτέκτων εἶχε τὴν ἐπιμέλειαν νὰ ἐφαρμόσῃ τοὺς νεωτερισμοὺς τοῦ Ἀτατούρκ εἰς τὰς ἡμέρας τῆς γεννήσεως τοῦ Ἀτατούρκ. Ἡ ἀείμνηστος μήτηρ Ζωπεϊδὲ χανούμ, δὲν ἐγέννησε βέβαια τὸν Μουσταφᾶ Κεμὰλ εἰς τὸ χωρὶς καφάσια δωμάτιον, ποὺ εἶναι τὸ σπλάγχνον τοῦ σπιτιοῦ. Διὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς ἐν λόγῳ ἀνακαινίσεως τὸ δίχως ἄλλο καὶ συντόμως πρέπει νὰ προστεθοῦν τὰ καφάσια. Νομίζω ὅτι δὲν θὰ εἶναι ἄσχημα ν' ἀφαιρεθῇ καὶ ἡ μαρμαρίνη κρήνη, ἡ ὁποία φαίνεται ὅτι εἶναι ὅλως νέα προσθήκη.

Πῶς θὰ καλλωπισθῇ καὶ τί διακοσμητικὰ θὰ χρησιμοποιηθοῦν μοὶ ἀνέφερε ὁ συνάδελφός μου Δρ. Ἐνδὲρ Ζία Κοράλ. Ἐὰν σεβασθοῦμε τὰς γνώμας καὶ τὴν τάξιν του θὰ εἶναι ὡραῖα. Ἐχωρίσθην ἀπ' αὐτὴν τὴν μητρικὴν χώραν, ὅπου ἐγεννήθη ἡ δίδυμος ἱστορία τοῦ Μουσταφᾶ Κεμὰλ μετὰ τῆς τουρκικῆς Δημοκρατίας, μετὰ πόνου ψυχῆς, πόνου ποὺ αἰσθάνεται κανείς, ἀλλὰ χωρὶς νὰ δύναται νὰ τὸν ἐκφρασθῇ. Θέλω νὰ παραστήσω εἰς τὸν ἀγαπητὸν ἀναγνώστην μου καὶ κατὰ τὸ ὡραῖον ταξείδιον ἀεροπορικῶς μεταξὺ Θεσσαλονίκης καὶ Ἀθηνῶν, εἶναι δὲ τὰ ἑξῆς: Ἀλλ' ἂς διηγηθῶμεν τώρα μερικὰ τῶν Ἀθηνῶν. Καθὼς εἶπα οἱ Ἕλληνες τὴν ἐν Θεσσαλονίκῃ φιλοξενίαν μετεκόμισαν εἰς Ἀθήνας. Ἀληθινὰ σᾶς βεβαιῶ ὅτι, τοιαύτας φιλοφρονήσεις καὶ ἐκτίμησιν δύσκολα βλέπει κανείς. Τρόπον τινά, ἐμέθυσεν ὅλα τὰ μέλη τοῦ Συνεδρίου ὁ τρόπος τὸν ὁποῖον δὲν κατορθώνει καλὰ καλά, ἕνα, τὸ τυχὸν Ἔθνος. Παρεκτὸς ὅπου ἦσαν ἐπίσημοι αἱ δεξιώσεις αὗται, πρὸ παντὸς ἦσαν ἐνδόμυχοι καὶ εἰλικρινεῖς. Ἐπειδὴ ἤμουν ὁ μόνος Τοῦρκος, θὰ στοιχηματίσω ὅτι καὶ μόνος ἐγὼ ἐκέρδισα ἐξαιρετικῶς ἐκ τῆς ἀγάπης αὐτῆς. Μὲ τὴν ἀπόφασιν νὰ μὴ λησμονήσω κανὲν ἐκ τῶν ἐκεῖ ἐνθυμίων, σᾶς διαβεβαιῶ κυρίως ὅτι, οὔτε θὰ μπορέσω νὰ ξεχάσω. Ἐπαναλαμβάνω τὰς φράσεις τῆς Ἠλέκτρας, κατὰ τὸ παράδειγμα τοῦ Βασιλικοῦ Θεάτρου. Ὅλοι οἱ ἠθοποιοὶ ἔδειξαν ἀπαράμιλλον ἐπιδεξιότητα εἰς τὰ πρόσωπά των, ἀλλ' ἡ παίξασα τὸν ρόλον τῆς Ἠλέκτρας, Κατίνα Παξινοῦ, ἀληθινὰ ἐχαροποίησε, ἐμάγευσε τὴν ψυχὴν τοῦ Σοφοκλέους. Καὶ ἐκεῖ ποὺ δὲν γνωρίζω τὴν ἑλληνικήν, ὡσὰν νὰ ἐννοοῦσα, παρακολουθοῦσα μὲ κάποια ἐσωτερικὴ εὐχαρίστησι καὶ ἀνυπομονησία.

Ἰδοὺ αὐτὸ εἶναι ἡ δύναμις τῆς τέχνης. Διὰ νὰ ἰδῶ ἀπὸ πλησίον καὶ νὰ γνωρίσω τοὺς αἰῶνας τῶν Ἑλλήνων ἀπογόνων χριστιανῶν καὶ εἰδωλολατρῶν, ἐχωρίσθην ἀπὸ τοὺς ἄλλους καὶ ἔκαμα τὸ 4 ἡμερῶν αὐτὸ ταξείδιον. Τὸ πρόγραμμα τοῦ παρόντος ταξειδίου ἐτακτοποίησε ὁ καλὸς φίλος μου ἀρχιτέκτων Ζουμπουλίδης. Ὁ εἰρημένος, μαθητὴς ὢν τοῦ Κεμαλετδὶν καὶ ἀκροατὴς τοῦ ἠθοποιοῦ τὸν ὁποῖον ἐδημιούργησε, εἶναι ἀντάξιος τοῦ Οὐσταδινίν. Κυρίως ὁ τεχνίτης εἶναι ὁ Σινασοῦ Ζουμπουλίδης. Εἶναι σήμερον ἐν Ἑλλάδι ἐκ τῶν ἐνδοξοτέρων ἠθοποιῶν. Εἶναι Τοῦρκος παρὰ τουρκόφιλος. Ὁ ἀείμνηστος εἰσέτι ἐκ τῶν Κυβερνητῶν «Βασιλεὺς» καὶ ἀπὸ Προέδρων «Πρωθυπουργὸς» τὸν ἀναφέρει. Τέλος πάντων εἶναι ἕνας σωστὸς Ὀθωμανὸς κύριος. Μὲ τὸν φίλον αὐτόν, ποὺ εἶναι ἔνδοξος μὲ τὸν φιλόξενον τρόπον του καὶ μὲ τὸ αὐτοκίνητον τοῦ ἀγαπητοῦ μας ἐκ Σμύρνης Ἀριστείδου, ἐπεσκέφθημεν τὰς ἑλληνικὰς Ἀρχαιότητας καὶ Μο-

ναστήρια. Δὲν θὰ ἐνοχλήσω τὸν ἀγαπητὸν ἀναγνώστην μου μὲ τὰς περιγραφὰς αὐτῶν. Μόνον μ' αὐτὴν τὴν εὐκαιρίαν θέλω ἕνα σπουδαῖον πταῖσμα, θέλω νὰ θεατρίσω ἕνα μεγάλο ἁμάρτημα τῶν Ἑλλήνων. Διότι καὶ αὐτοὶ οἱ ἴδιοι γνωρίζουν ὅτι δὲν είμαι ἀπ' ἐκείνους ποὺ κρύβουν τὸ καλὸν ἢ τὸ ἔγκλημα. Ἀπ' ἐκείνους ποὺ ἀνέφερα ἀνωτέρω μετ' ἐπαίνων καὶ ἀγάπης, μοὶ προσεφέρθησαν νὰ μὲ ὁδηγήσουν στὸν Μαραθῶνα. Καὶ ἐγώ, πᾶς ἄλλος θὰ ἐπεθύμουν ζωηρότατα νὰ θαυμάσω τὸν τόπον ὅπου τῷ 490, 20 Σεπ)βρίου π.Χ. πρὸ 25 αἰώνων, οἱ Ἥρωες Ἕλληνες ἐνίκησαν τοὺς Πέρσας. Καὶ πράγματι παρετήρησα τὸν τόπον ἀπὸ τὴν κορυφὴν τοῦ τύμβου, ὅπου ἐσχηματίσθη λόφος ἀπὸ τὰ ὀστᾶ τῶν Μαραθωνομάχων. Ἀλλ' ἐξομολογοῦμαι ὅτι κατέκρινα τοὺς σήμερον Ἕλληνας διότι καὶ ἀκουσίως ἠναγκάσθην νὰ βαδίσω ἀπὸ τόπους ὡσὰν δρόμους μετ' ἐμποδίων, ἀνωμαλία καὶ χαρακώματα πλήρη ἱερῶν ὀστῶν καὶ ᾐσθάνθην βαθυτάτην λύπην διότι ἐσκέφθην ὅτι οἱ σημερινοὶ Ἕλληνες, διὰ νὰ ποδοπατήσουν εὔκολα οἱ ξένοι τὰ ὀστᾶ τῶν Ἡρώων προγόνων των, κατασκεύασαν πρὸς τὴν Τύμβον καὶ σκάλες. Ὁ ἱερὸς ἐκεῖνος χῶρος τοῦ Μαραθῶνος τῆς ἐνδόξου πεδινῆς μάχης τοῦ 490, τὰ ἐμπόδια καὶ τὰ ὀστᾶ εἶναι γραμμένα μὲ μιὰ χοῦφτα αἷμα τῶν ἐνδοξοτέρων Ἡρώων τῆς ἑλληνικῆς Ἱστορίας. Ἐπεριμέναμε ἀπὸ τοὺς σημερινοὺς Ἕλληνας ὅπως ἐκεῖναι αἱ ἀνωμαλίαι καὶ τὰ ἐμπόδια τὰ ὁποῖα ἀποτελοῦν τὸ μέρος τῶν Ἡρώων Προγόνων των, ἔπρεπε ἀναλόγως νὰ διακοσμηθοῦν κατὰ τὴν κληρονομικὴν σοφίαν καὶ τὴν ἀπαράμιλλον τέχνην ἐκείνων.

Διότι αὐτὴ ἡ θράξ τῶν Ἡρώων, ἀπέναντι τῶν 120.000 Περσῶν, διὰ νὰ ὑπερασπίσουν τὰς πόλεις καὶ τὴν ἐλευθερίαν των, ἀφοῦ μετ' ἐπιμονῆς ἐκαλλωπίσθησαν καὶ ἐκαθαρίσθησαν προέβησαν εἰς τὴν μάχην καὶ πράγματι ἔχυσαν ὅλο τὸ αἷμα των, ποὺ ἦτο ἁγνὸ καὶ τόσον καθαρό. Καὶ ἑπομένως τὸ χῶμα αὐτὸ ἔπρεπε νὰ εἶναι καλλωπισμένο μὲ ἐκλεκτὰ ἄνθη καὶ τὰ πλέον ὡραιότερα ἔργα τέχνης, διότι ἐδῶ, αὐτοὶ οἱ νέοι οὐδὲ στιγμὴν ἀνέβαλαν τὴν θυσίαν τῆς ζωῆς των καὶ νεότητός των καὶ τὸν δρόμον μάλιστα τοῦ θανάτου ἐνόμισαν τὴν πλέον ἡδονικὴν γαμήλιον πομπήν. Ἔστω καὶ ἐὰν δὲν εὑρίσκωνται εἰς τὸν λόφον αὐτὸν τὰ ὀστᾶ τῶν ἐν λόγῳ πολεμιστῶν, τὸ μέρος αὐτὸ λογίζεται Κενοτάφιον αὐτῶν, τὸ μεγαλοπρεπέστερον καὶ ἱερώτερον Τέμενος καὶ ἑπομένως ἔπρεπε νὰ γνωστοποιηθῇ ἀναλόγως εἰς τὸν προηγμένον κόσμον. Ἀλλὰ κρῖμα ὅτι οἱ Ἕλληνες, οἱ ὁποῖοι ἀπὸ 500 ἔτη χύνουσι δάκρυα δι' ἕναν Ρωμαῖον Αὐτοκράτορα Κωνσταντῖνον Δραγάτη, δὲν εὐκαίρησαν νὰ σκεφθοῦν νὰ μεριμνήσουν διὰ τὸν χῶρον τῆς μητρικῆς Πατρίδος των, τοὺς ἡρωϊκωτέρους προγόνους των, ὅπου τοὺς ἐχάρισαν τὴν πλέον ἔνδοξον ἱστορίαν. Δυστυχῶς οἱ Ἀθηναῖοι δὲν μπόρεσαν ν' ἀπαντήσουν ἀκόμη ἀπὸ 2500 ἔτη εἰς τὸν χαιρετισμὸν καὶ τὴν περίφημον ἀγγελίαν, τὴν ὁποίαν ἐκόμισεν ὁ Φειδιππίδης, ὅστις μὲ ἀγωνίαν ἔτρεξε τὴν 40 χιλιόμετρα ὁδὸν καὶ ἀνήγγειλε τὴν ἔνδοξον νίκην. «Χαίρετε Νενικήκημεν!» αὐτὰ εἶπεν ὁ Μαραθωνοδρόμος ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος μὲ κεκλιμένην τὴν κεφαλὴν ἀφοῦ εἶπεν αὐτὲς τὶς λέξεις ἔπεσε καὶ ἀπέθανε καὶ ἀναμένει ἀπάντησιν. Μετὰ 25 αἰῶνας, τὴν ἀπάντησιν τὴν ὁποίαν θὰ δώσουν οἱ Ἀθηναῖοι θὰ μεταφέρῃ ὁ ἥρως εἰς Μαραθῶνα δρομαίως καὶ τὴν πλάκα ποὺ θὰ στηθῇ ἐπὶ τοῦ ἀγάλματος τοῦ παπποῦ του θέλω νὰ διαβάσω τὴν ἀπάντησιν καὶ νὰ τὴν μάθω καλά.

ΤΕΛΟΣ

ΕΚ ΤΩΝ ΠΟΛΛΩΝ ΘΑΥΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΕΝ ΑΓΙΟΙΣ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΤΟΥ ΕΝ ΜΥΡΟΙΣ ΤΟΥ ΘΑΥΜΑΤΟΥΡΓΟΥ

Ἱστοροῦμεν ἐδῶ δύο

(Ἐκ τῆς χειρογράφου βιβλιοθήκης ἱερομ. Εὐθυμίου Ἁγιορείτου τοῦ Κρητὸς)

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελίδος 47)

Ἔχομεν δὲ ἐκ παραδόσεως, ὅτι κάθε χρόνον κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἑορτῆς τοῦ ἁγίου τῆς μεταθέσεως, ὅταν ὁ ἱερεὺς ἄρχιζε τὴν θείαν Λειτουργίαν, ἄρχιζε νὰ τρέχῃ καὶ τὸ μῦρον ἀπὸ τοὺς δύο πόδας τοῦ ἁγίου λειψάνου, οὐχὶ ἀπὸ τοὺς δακτύλους, ἀπὸ τὰ ἔμπροσθεν, ἀλλὰ ἀπὸ τοὺς ὄπισθεν πτέρνας τῶν ποδῶν του. Ἔτρεχε δὲ τόσον πολύ, ὥστε ὅπου ἐφαίνετο νὰ τρέχουσιν ὡς δύο βρύσες. Ὅθεν ἔβανον ὑποκάτωθεν κάδους μεγάλους καὶ ἐτελεῖτο ἡ Λειτουργία πολὺ ἀργά, ἕως ὥρας τρεῖς καὶ ἐπέκεινα, διὰ νὰ τρέχῃ τὸ μῦρον περισσότερον καὶ νὰ γεμισθοῦν καὶ οἱ κάδοι ἐκεῖνοι καὶ τὰ ἀγγεῖα. Τοσαύτη δὲ εὐωδία οὐράνιος ἔβγαινεν ἐκεῖθεν, ὥστε ἡ ἐκκλησία ἐπληροῦτο καὶ ὁ λαὸς ἐκεῖνος ἐλιγοθύμει ἀπὸ τὴν ὑπερβολὴν τῆς εὐωδίας. Ὅταν δὲ ἡ Λειτουργία ἐτελείωνε, τότε καὶ τὸ θεῖον μῦρον ἔπαυεν ἀπὸ τὸ νὰ τρέχῃ. Ἐμοιράζετο δὲ αὐτὸ εἰς ὅλην τὴν Ἰταλίαν καὶ Εὐρώπην, διὰ τοῦ ὁποίου ἐγίνοντο θαύματα ἄπειρα εἰς τοὺς μετὰ πίστεως αὐτὸ μετερχομένους.

Τοῦτο δὲ ἐγένετο, ἕως ὅτου ἡ Δυτικὴ Ἐκκλησία δὲν ἦτο φανερὰ οὕτως ἀναθεματισμένη, κεχωρισμένη ἀπὸ τὴν ἀνατολικὴν ἡμῶν Ἐκκλησίαν· ἀφοῦ δὲ αὕτη μένουσα εἰς τὰ αἱρετικά της δόγματα, ἀναθεματίσθη καὶ ἐχωρίσθη τελείως ἀπὸ ἡμᾶς. Τότε πλέον καὶ ὁ μέγας Νικόλαος δὲν ἐδέχετο οὔτε τὴν λειτουργίαν τῶν Λατίνων Παπιστῶν. Ἀλλ' ἐὰν ἐλειτούργει κατὰ τὴν σήμερον ἡμέραν Παπιστὴς ἱερεύς, τὸ μῦρον ἀπὸ τοὺς πόδας του ὁ ἅγιος δὲν ἄφηνε νὰ τρέξῃ. Διὰ τοῦτο ἠναγκάζοντο οἱ Λατῖνοι νὰ πέρνουν ἱερέα ὀρθόδοξον, ἀνατολικοῦ δόγματος, νὰ λειτουργῇ· καὶ εὐθὺς ὅπου αὐτὸς ἄρχιζε τὴν Λειτουργίαν, ὢ τοῦ θαύματος ἄρχιζε καὶ τοῦ μύρου ἡ βλύσις ἐκ τῶν ποδῶν τοῦ ἁγίου.

Καὶ τοῦτο κατὰ ἀλήθειαν εἶναι προφανέστατον θαῦμα, ἀδελφοί, ὅπου δείχνει τὸν μέγαν Νικόλαον ὅτι ἐστάθη ἀληθῶς καθαρώτατον κατοικητήριον τοῦ νοητοῦ μύρου Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ, τοῦ ὁποίου τὸ ὄνομα ὡς μῦρον ἐκενώθη καὶ εὐωδίασεν ὅλην τὴν οἰκουμένην. Θαῦμα τοῦτο φοβερόν, τὸ ὁποῖον παραστένει εἰς ὅλους, ὅτι ὁ θεῖος Νικόλαος, ὄχι μόνον ζῶν ἔγινεν ὑπέρμαχος καὶ κῆρυξ τῆς θεολογίας τοῦ Χριστοῦ, ὡς ὁμοούσιον τῷ Πατρὶ δογματίσας εἰς τὴν πρώτην Σύνοδον, ἀλλὰ καὶ μετὰ θάνατον ὅτι ἔγινεν ὑπέρμαχος τῆς ἀληθοῦς θεολογίας τοῦ ἁγίου Πνεύματος, κηρύττων τοῦτο μὲ σιωπῶσαν γλῶσσαν διὰ τῶν ἔργων αὐτῶν, ὅτι δὲν ἐκπορεύεται ἐκ τοῦ Πατρὸς καὶ Υἱοῦ, καθὼς κακοδόξως φλυαροῦσιν οἱ Λατῖνοι, ἀλλ' ἐκ μόνου τοῦ Πατρός, καθὼς δογματίζει ἡ καθ' ἡμᾶς ἀνατολικὴ Ἐκκλησία.

Καὶ τοῦτο δὲ πρέπει νὰ σημειώσωμεν, ὅτι τὴν σήμερον τὸ Λείψανον τοῦ ἁγίου Νικολάου δὲν εὑρίσκεται εἰς αὐτὴν τὴν πόλιν Μπάρ, καθὼς ἐπληροφορήθημεν

ἀπὸ τοὺς ἐκεῖσε ἀπελθόντας, ἀλλὰ μετέθετο αὐτὸ ὁ Θεὸς ἀπὸ τοὺς Λατίνους, καθὼς καὶ τὸ Λείψανον τοῦ ἁγίου Ἀποστόλου Μάρκου, ἐν τῇ Βενετίᾳ ποτὲ εὑρισκόμενον, κρύψας ἀπὸ τοὺς κακοδόξους, κατὰ τὸ βάθος τῆς αὐτοῦ Προνοίας καὶ γνώσεως. Ποῦ δὲ νὰ εὑρίσκωνται, ἡμεῖς δὲν ἠξεύρομεν βέβαια, ἀλλὰ μόνος ὁ Χριστὸς καὶ Θεός. Καθὼς καὶ τὸ ἅγιον Λείψανον τοῦ κορυφαίου τῶν Ἀποστόλων Πέτρου, πρὸ τοῦ σχίσματος ἦτον ἀκέραιον, καθὼς φαίνεται εἰς τὸν ἐγκωμιαστικὸν λόγον τῆς ἁλύσσεως Θεοδώρου τοῦ πτωχοῦ, ἀλλὰ τώρα εἰς τὴν Ρώμην δὲν εὑρίσκεται.

Ταῦτα μὲν περὶ τῆς μετακομιδῆς τοῦ ἁγίου Λειψάνου τοῦ θαυματουργοῦ Νικολάου· οὗ ταῖς πρεσβείαις τύχοιμεν τῆς Βασιλείας τῶν οὐρανῶν. Ἀμήν.

Συνεγράφησαν καὶ τὰ δύο ταῦτα ὑπομνήματα τὸ 1857 ὑπὸ Ἰακώβου μοναχοῦ Νεοσκητιώτου.

Παρ' ἐμοῦ δὲ ἐλήφθησαν ἀντιγραφέντα ἐκ χειρογράφου Μονῆς Σταυρονικήτα.

Συνοπτικὴ περιγραφὴ καὶ πλήρης ἐξιστόρησις περὶ τῆς ἀνακομιδῆς τῶν Λειψάνων τοῦ ἐν ἁγίοις Πατρὸς ἡμῶν Νικολάου Μύρων τῆς Λυκίας τοῦ θαυματουργοῦ.

Ὑπὸ Ζώτου Μολοσσοῦ

Ὁ μέγας ἅγιος Νικόλαος ἀπέθανε τὸ ἔτος 330 καὶ ἐτάφη εἰς τὸν ναὸν τῆς Παναγίας καὶ ἐπὶ 750 ἔτη ὁ τάφος του ἦτο ἰατρεῖον τῶν νοσούντων. Τὸ 1080 ἐπὶ Ἀλεξίου τοῦ Κομνηνοῦ καὶ Πατριάρχου Νικολάου, οἱ Ἄραβες ἀφ' ἑνός, οἱ σταυροφόροι ἀφ' ἑτέρου, ἐπέδραμον εἰς τὴν Ἀνατολὴν σφάζοντες, καίοντες, ἁρπάζοντες τοὺς Χριστιανοὺς καὶ πωλοῦντες αἰχμαλώτους ὡς πρόβατα. Ὑπὲρ τὰς χιλίας πόλεις ἠρήμωσαν, ἐξ ὧν καὶ τὰ Μύρα· καὶ ἔμεινεν ἔρημος 750 ἔτη μέχρι τῆς ἀνακομιδῆς, καὶ ἡ Μονὴ καὶ ἡ Μητρόπολις τῶν Μύρων ἐδόθη τὸ 1880 εἰς τοὺς Ρώσσους ἐξ ὧν πλημμυρεῖ. Οἱ σταυροφόροι ἁρπάζοντες ὅτι ἀφῆκαν οἱ Ἄραβες, ἐξέθαψαν καὶ τὰ λείψανα πολλῶν ἁγίων καὶ ὁ Βενετικὸς στόλος καὶ ὁ Γενουβεζικὸς καὶ Νεαπολιτανικός. Τότε ὁ ἅγιος Νικόλαος ἐφάνη εἰς τὸν ἱερέα τῆς Βάρης, καθ' ὕπνον λέγων νὰ σηκώσῃ τὸ Λείψανον καὶ νὰ τὸ φέρῃ εἰς Βάρην, ἐπειδὴ δὲν ὑποφέρω τὴν ἐρημίαν τὴν ὁποίαν ὁ Κύριος εὐδόκησε νὰ ἐρημώσῃ τὰ Μύρα. Τὴν Κυριακὴν τὸ πρωῒ ἀνήγγειλεν εἰς τὸν λαὸν τὴν ὀπτασίαν, καὶ ὁ λαὸς ἔστειλε τρία πλοῖα ἐμπορικά, ὡπλισμένα διὰ τοὺς πειρατάς, καὶ ἀπόπλευσαν τὴν πρώτην Ἀπριλίου ἐκ Βάρης καὶ τὴν πρώτην Μαΐου ἔφθασαν εἰς τὰ Μύρα, καὶ μετὰ νηστείας καὶ ἀγρυπνίας ἐγένετο ἡ ἀνακομιδὴ τὴν ἐνάτην Μαΐου. Καὶ εὐθὺς τὰ πλοῖα ἀνεχώρησαν, καὶ περιπλεύσαντες τὴν Πελοπόννησον ἔφθασαν εἰς Κέρκυραν. Εἰς Καλάμας ἔκαμε θαύματα ὁ ἅγιος καὶ ἑορτάζουν ἀκόμη τὴν 9 Μαΐου ἑορτὴν τῆς Ἀνακομιδῆς.

Εἰς Κέρκυραν τὴν 15ην Μαΐου ἔκαμε θαύματα, καὶ οἱ Κερκυραῖοι ἔχουν ἰδίαν Ἀκολουθίαν τῶν θαυμάτων αὐτοῦ, ὡς καὶ ἡ ἄντικρυ Ἤπειρος. Ἔφθασεν εἰς Βάρην τὴν 20 Μαΐου, καθ' ἣν 47 ἄρρωστοι ἐθεραπεύθησαν αὐθημερόν· τὴν 21 Μαΐου ἐθεραπεύθησαν 22· τὴν 22 ἰάθησαν 29· τὴν 23 εἰς κωφός· τὴν 24 ἰάθησαν 11 ἄρρωστοι καὶ καθεκάστην συνέρρεον ἀπὸ πάσης Ἰταλίας καὶ Ἠπείρου εἰς τὸν ναὸν τοῦ Προδρόμου ἔνθα ἐτέθη τὸ Λείψανον.

Τὸ 1087 διαταγῇ τοῦ Πάπα Οὐρβανοῦ τοῦ Β' ἐκτίσθη ἴδιος ναὸς τοῦ ἁγίου Νικολάου καὶ τάφος πολυτελὴς καὶ θήκη ἀργυρᾶ τῶν Λειψάνων, καὶ τὸ Λείψανον ἐτέθη ὑπὸ τὴν ἁγίαν Τράπεζαν, καὶ ἤρχισε νὰ βρύῃ μῦρον ἐκ τῶν πτερνῶν τῶν

ΟΔΗΓΟΣ
ΤΩΝ ΙΕΡΩΝ ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑΤΩΝ ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΗΣ

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 44)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ

Διάφορα προσκυνήματα καὶ ἱστορικοὶ τόποι τῆς Παιλαιστίνης

Α΄. Χεβρών

Περιγράψαντες ἐν σχετικῇ συντομίᾳ τὰ κυριώτερα τῶν περὶ τὴν Ἱερουσαλὴμ προσκυνημάτων, προβαίνομεν ἤδη ἐν συντομίᾳ εἰς τὴν περιγραφὴν τῶν ἐν τῇ Παλαιστίνῃ προσκυνημάτων καὶ ἱστορικῶν τόπων, τὰ ὁποῖα ὁ προσκυνητὴς ὀφείλει νὰ ἐπισκεφθῇ, ἐφ' ὅσον εὐκαιρεῖ, πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ ἐπιβαλλομένου καθήκοντος.

Ἡ Χεβρὼν ἀπέχει τῆς Ἱερουσαλὴμ 36 χιλιόμετρα. Ἀκολουθοῦμεν τὸν δρόμον πρὸς τὴν Βηθλεὲμ καὶ παρὰ τὸ μνῆμα τῆς Ραχὴλ ὅπου χωρίζεται ὁ δρόμος εἰς δύο, ἀφίνομεν δεξιὰ τὴν Πετγάλα καὶ ἀριστερὰ τὴν Βηθλεέμ. Ἡ ὁδὸς στρέφει ἐλαφρῶς ἀριστερὰ καὶ φαίνεται τὸ Μοναστήριον τοῦ ἁγίου Γεωργίου Πετγαλᾶ (ἔλ - χάδρ)· προχωροῦμεν ἀρκετὰ χιλιόμετρα καὶ εὑρίσκομεν τὴν Χεβρών.

Ἡ Χεβρὼν εἶναι ἀρχαιοτάτη πόλις καὶ κατὰ παράδοσιν (ἐκτίσθη ὑπὸ τοῦ Ἀδάμ) ὠνομάζετο καὶ πόλις Ἀ ρ γ ό β. Ἐνταῦθα ἔχουσι γίνει πολλὰ ἱστορικὰ γεγονότα ἀξιοσημείωτα. Ἐδῶ ὁ Δαυῒδ συνέλαβε τοὺς δολοφόνους τοῦ Ἰεβωσθέ. Ἐδῶ ἔζησαν ὁ Ἀβραάμ, Ἰσαὰκ καὶ Ἰακὼβ συναναστρεφόμενοι μὲ τὸν Θεὸν καὶ ἐτάφησαν. Ἀπὸ ἐδῶ ὁ Ἰακὼβ μὲ τοὺς υἱούς του ἀνεχώρησεν εἰς Αἴγυπτον πρὸς συνάντησιν τοῦ Ἰωσήφ. Μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν τῶν Ἰουδαίων ἐκ τῆς Αἰγύπτου, ἡ πόλις Χεβρὼν ἐκυριεύθη ἀπὸ τὸν Ἰησοῦν τοῦ Ναυῆ. Ἐδῶ ἦτο ἡ πρώτη πρωτεύουσα τοῦ Δαυῒδ καὶ ἐδῶ ἐχρίσθη Βασιλεύς. Εἰς Χεβρὼν ὕψωσε τὴν σημαίαν τῆς ἀνταρσίας ὁ Ἀβεσσαλὼμ κατὰ τοῦ πατρός του Δαυῒδ. Τέλος ὑπέκυψεν εἰς τοὺς Ρωμαίους κυριευθεῖσα ἀπὸ αὐτούς. Ἀλλ' ὁ Σίμων υἱὸς Γιώρα ἀνεκατέλαβεν αὐτὴν ἀλλὰ καὶ πάλιν οἱ Ρωμαῖοι τὴν ἐκυρίευσαν. Τὰ μᾶλλον ἀξιοσημείωτα μέρη εἶναι: 1) Τὸ Μωαμεθανικὸν τέμενος, ἄλλοτε ἐκκλησία, κτισθεῖσα ἀπὸ τὸν Μ.

ποδῶν του, καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς ἱερᾶς Λειτουργίας τῆς 20 Μαΐου, τὸ ὁποῖον μῦρον ἐσύναζον εἰς κάδους καὶ ἐμοίραζον καθ' ὅλην τὴν Δύσιν πρὸς ἰατρείαν πάσης νόσου, καὶ εὐωδίαζε τὸ μῦρον περισσότερον ἀπὸ ὅλα τὰ μῦρα τοῦ κόσμου, μέχρι τοῦ 1453 ὅτε ὁ Πάππας ἐντελῶς ἐχωρίσθη ἀπὸ τὴν ὀρθοδοξίαν καὶ εἰσήγαγε πολλὰς αἱρέσεις εἰς τὴν Παπικὴν Ἐκκλησίαν.

Τότε ὅταν ἐλειτούργει Παπικὸς ἱερεὺς δὲν ἔρρεε τὸ μῦρον, διαμαρτυρουμένου τοῦ ἁγίου διὰ τὰς αἱρέσεις τοῦ Πάπα, Ὀρθόδοξον δὲ ἱερέα Ἕλληνα ὁπότε ἔφερον καὶ ἐλειτούργει, εὐθὺς ἤρχιζε καὶ ἔρρεε τὸ μῦρον ἐπὶ τρεῖς ὥρας. Ταῦτα βλέπων ὁ Πάπας καὶ μὴ ὑποφέρων τὸν ἔλεγχον τοῦ ἁγίου, ἀπεφάσισε νὰ πωλήσῃ τὸ ἱερὸν σῶμα· καὶ τὴν μὲν δεξιὰν χεῖρα ἐπώλησεν εἰς τὸν Ἡγεμόνα τῆς Βλαχίας τὸ 1600 ἀντὶ 3.000 φλωρίων, τὸ δὲ σῶμα εἰς τοὺς Ρώσσους ἀντὶ 10.000 φλωρίων καὶ μετέβη εἰς Κίεβον, καὶ οὕτω ὁ ναός του εἰς Βάρνην μένει κενός, ἀλλὰ προσκυνούμενος καὶ θαυματουργῶν ὡς καὶ εἰς τὸ Κίεβον.

ΤΕΛΟΣ

Κωνσταντῖνον. Ἐδῶ εὑρίσκονται οἱ τάφοι τῶν Πατριαρχῶν Ἀβραάμ, Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ, ἡ δὲ εἴσοδος ἀπαγορεύεται εἰς τοὺς Χριστιανούς. Ἐπίσης καὶ οἱ τάφοι τῶν γυναικῶν τῶν Πατριαρχῶν Σάρρας, Ρεβέκκας καὶ Λείας. 2) Τὸ Μοναστήριον τῶν 40 Μαρτύρων ἠρειπωμένον, δηλαδὴ οἰκοδομαὶ καὶ κυκλώπεια τείχη, εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ ὁποίου εἶναι ὁ τάφος τοῦ Ἰεσσαὶ πατρὸς τοῦ Δαυΐδ.

Ἡμίσειαν ὥραν πρὸς δυσμὰς τῆς Χεβρὼν εἶναι ἡ κοιλὰς Μαμβρῆ. Ἐδῶ ὑπάρχει ἐν μέσῳ ἀμπελὼν μεγάλη καὶ ἀρχαιοτάτη βαλανιδιά, τὸ δένδρον αὐτὸ λέγεται ὅτι εἶναι ἡ δρῦς τῆς κοιλάδος τοῦ Μαμβρῆ, ὅπου ὁ Ἀβραὰμ ἔστησε τὴν σκηνήν του καὶ ἐφιλοξένησε τοὺς τρεῖς Ἀγγέλους λαβὼν παρ᾽ αὐτῶν (τοῦ Θεοῦ) τὴν ὑπόσχεσιν ὅτι οἱ ἀπόγονοι αὐτοῦ πληθυνθήσονται ὡς τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ κ.λ.π. Ἐπὶ βασιλέως Ἀδριανοῦ ἦτο τόπος πωλήσεως τῶν Ἰουδαίων αἰχμαλώτων. Τὸ μέρος αὐτὸ ἔχει ἀγορασθῆ ἀπὸ τοὺς Ρώσσους ὅπου κατ᾽ ἔτος τὴν δευτέραν τῆς Πεντηκοστῆς ἑορτὴν τοῦ ἁγίου Πνεύματος τελεῖται κάτωθεν τῆς βαλανιδιᾶς πανηγυρικὴ Λειτουργία. Ὀλίγον ἀνωτέρω Β.Α. ἔχει κτισθῆ ὑπ᾽ αὐτῶν ὡραιοτάτη Μονὴ μετὰ ξενώνων· ἡ Μονὴ κέκτηται κτηματικὴν περιουσίαν ὀλίγην. Ὁ κορμὸς τῆς βαλανιδιᾶς ἔχει περιφέρειαν 10 μέτρων.

Μίαν καὶ ἡμίσειαν ὥραν βορείως τῆς Χεβρὼν καὶ ἐπὶ τοῦ ὑψηλοτέρου ὀροπεδίου εὑρίσκεται χωρίον Πίνι—Ναΐμ ὀνομαζόμενον ὅπου κατὰ Μωαμεθανικὴν παράδοσιν εἶναι ὁ τάφος τοῦ Λώτ. Ἕως ἐδῶ ὁ Ἀβραὰμ συνώδευσε τοὺς 3 Ἀγγέλους καὶ ἀπ᾽ ἐδῶ ἔβλεπε τὸν ἐξερχόμενον καπνὸν κατὰ τὴν καταστροφὴν τῶν Σοδόμων καὶ Γομόρρων.

Πολλαὶ ἄλλαι τοποθεσίαι ὑπάρχουν πλησίον τῆς Χεβρὼν ὅπου ἔχουν διαδραματισθῆ πάμπολλα γεγονότα τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης καὶ πρὸ παντὸς ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ προφητάνακτος Δαυΐδ.

Β. Ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ εἰς Νεάπολιν χιλμ. 67. Ἱερουσαλήμ, Σεβάστεια, Ναζαρέτ, Τιβεριάδα χιλμ. 177.

Ἀπὸ τὴν πύλην Δαυΐδ ἀναχωροῦντες εὑρίσκομεν πρὸς βορρᾶν τὸν λόφον Σκοπόν, ἑβρ. Σαφὰ ὅστις εἶναι ἡ Β. κορυφὴ τοῦ ὄρους τῶν Ἐλαιῶν, μὲ ἀξιόλογον θέαν πρὸς τὴν Ἱερουσαλήμ. Εἰς τὸ μέρος τοῦτο ὁ ἀρχιερεὺς Ἰαδδοῦς μὲ τὴν πολύτιμον ἀρχιερατικὴν στολήν του, ἐξῆλθεν εἰς προϋπάντησιν τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου, ὅστις ἐνῶ ἤρχετο νὰ τιμωρήσῃ τὴν πόλιν ἐπὶ ἀπειθείᾳ, μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Τύρου καὶ Σιδῶνος, ἐπείσθη ὑπὸ τοῦ ἀρχιερέως νὰ μὴ προξενήσῃ κακὸν εἰς τὴν ἱερὰν Πόλιν, καὶ ἐκήρυξεν αὐτὴν ἀσύδοτον. Δεξιὰ προχωροῦντες καὶ εἰς ἀπόστασιν 20 λεπτῶν ἀπὸ τὸν Σκοπὸν βλέπομεν ἄλλον λόφον Τέλλ-Σόμα, εἶναι ὁ Γαβαὰ τῆς φυλῆς τοῦ Βενιαμὶν πατρὶς τοῦ Σαοὺλ ὅπου ἔγινεν ἡ σφαγὴ τῶν ἀπογόνων του ὑπὸ τοῦ Δαυΐδ (Κριτῶν κεφ. ιθ΄).

Εἰς μίαν παρέκκλισιν ἑνὸς τετάρτου ἀπὸ τὸν δρόμον μας πρὸς τ᾽ ἀριστερά, εὑρίσκεται μικρὸς λόφος μὲ μικρὸν χωρίον καὶ ἐρείπια, ὁ λόφος λέγεται ἔλ-τζὶπ καὶ εἶναι ὁ περίφημος λόφος Γαβαὼν τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, γνωστὸς ἐκ τῆς ἱστορίας Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ ὅστις διὰ νὰ τελειώσῃ τὴν κατατρόπωσιν τοῦ βασιλέως τῆς Ἱερουσαλὴμ Ἀδωνιβεζὲκ διέταξε τὸν ἥλιον νὰ σταθῇ «στήτω ὁ ἥλιος κατὰ Γαβαὼν καὶ ἡ σελήνη κατὰ φάραγγα Αἰλών» (Ἰησ. Ν. ι΄). Ἐνταῦθα ὁ Ἰωὰβ ἐφόνευσε διὰ προδοσίας τὸν Ἀμεσσαῒ καὶ ἐνταῦθα ὁ Σολομὼν προσέφερε χίλια σφάγια ὡς ὁλο-

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΠΛΗΡΗΣ ΕΞΙΣΤΟΡΗΣΙΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΙΕΡΟΜΑΡΤΥΡΟΣ ΚΑΙ ΙΣΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΟΣΜΑ ΤΟΥ ΑΙΤΩΛΟΥ

Ὑπὸ Ζώτου Μολοσσοῦ

(Ἐκ τῆς χειρογράφου βιβλιοθήκης ἱερομ. Εὐθυμίου ἁγιορείτου τοῦ Κρητός)

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 40)

Ὁ δὲ τότε Μπέης τῆς Καβάγιας ἔπασχε δεινῶς ἐκ δυσσουρίας, καὶ πιστεύσας εἰς τὸν ἅγιον Κοσμᾶν, ὡς θαυματουργόν, ἔπεμψε τὸν δοῦλον αὐτοῦ ἵνα δώσῃ εἰς αὐτὸν ὀλίγον ἁγίασμα, ὅπως πιὼν θεραπευθῇ. Ὁ δὲ ἅγιος παρήγγειλεν εἰς αὐτὸν νὰ παύσῃ τοῦ νὰ πίνῃ ρακί, καὶ νὰ διανείμῃ τὸ δέκατον τῶν εἰσοδημάτων αὐτοῦ εἰς ἐλεημοσύνας, καὶ τότε θὰ ἰατρευθῇ. Ταῦτα ἀκούσας ὁ Μπέης διένειμεν ἀμέσως καὶ ἔτι πλέον εἰς ἐλεημοσύνας. Ὁ δὲ ἅγιος ἰδὼν τὴν πίστιν αὐτοῦ, ἔπεμψεν ἁγίασμα, ὅπερ πιὼν ἐθεραπεύθη.

Ὁ δὲ Μπέης τῆς Κορυτσᾶς συνείθιζε νὰ κοσμῇ τὴν κεφαλὴν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ μὲ φλωρία. Ὁ ἅγιος Κοσμᾶς καὶ τοῦτον συνεβούλευσεν, ἵνα διανείμῃ τὰ φλωρία εἰς τὸν ἐκ λιμοῦ πάσχοντα τότε λαόν· καὶ ἐπειδὴ δὲν τὸν ἤκουσεν, ἀρρώστησεν ὁ υἱός του καὶ ἐκινδύνευσε νὰ ἀποθάνῃ, ὁπότε δεκαπλάσια διένειμε παρακαλῶν τὸν ἅγιον, ἵνα θεραπεύσῃ τὸν υἱόν του, ὃν καὶ ἐθεράπευσεν.

Εἷς ἔμπορος εἰς Ἄρταν, παρακούων εἰς τὴν ἐντολήν, ἤνοιγε τὸ ἐμπορικόν του καὶ εἰς τὰς Κυριακάς· καὶ ὅτε ὁ ἅγιος Κοσμᾶς διέτριβεν ἐκεῖ κηρύττων τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, τότε καὶ ἡ χείρ του ἐξηράνθη. Μετανοήσας δὲ καὶ ἐξομολογηθείς, ἐθεραπεύθη διὰ προσευχῆς τοῦ ἁγίου.

Ὁμοίως ἔπαθεν καὶ ἕτερος εἰς Πάργαν.

Ἐπίσης εἰς Κατοῦνα τοῦ Ξηρομερίου, γυνή τις συνείθιζε νὰ ζυμώνῃ τὴν Κυριακήν. Μίαν Κυριακὴν εὑρισκομένου τοῦ ἁγίου Κοσμᾶ ἐκεῖσε, εὔγαλε τὸ ψωμὶ καὶ εἶδεν ὅτι ἦτο ζυμωμένον, ὡς μὲ αἷμα. Μετανοήσασα δὲ καὶ ἐξομολογηθεῖσα εἰς τὸν ἅγιον μετέβαλεν αὐτὸ ὁ ἅγιος διὰ προσευχῆς εἰς τὴν φυσικήν του κατάστασιν.

Εἰς δὲ τὸ χωρίον Σέλτση τῆς Καστορί-

καύτωμα καὶ ἐζήτησε παρὰ τοῦ Κυρίου σοφίαν.

Ἐπιστρέφοντες πάλιν εἰς τὴν πρὸς τὴν Νεάπολιν ὁδὸν καὶ προχωροῦντες πλησιάζομεν τὰ χωρία Ἐ ρ - ρ ά μ καὶ Ραμάλλαν καὶ ὕστερα ἀπὸ ἀρκετὸν διάστημα εἰς τὸ χωρίον Π ί ρ ε τὴν ἀρχαίαν Β η ρ ώ θ ὅπου ἡ Δεβώρρα ἔκρινε τὸν λαὸν ἐν Βηρώθ. Κατὰ τὴν παράδοσιν, ἡ Θεοτόκος καὶ ὁ Ἰωσὴφ ἐπιστρέφοντες ἐξ Ἱερουσαλὴμ παρετήρησαν ὅτι τὸ θεῖον τέκνον ἔλειπε (Λουκᾶς Β' 40 - 52). Οἱ Χριστιανοὶ εἶχον ἀνεγείρει ἐκεῖ ἐκκλησίαν τῆς ὁποίας φαίνονται τὰ ἐρείπια.

Ἀπὸ τὰ ἐρείπια διευθυνόμενοι πρὸς βορρᾶν φθάνομεν εἰς Β α ι θ ὴ λ Π ε τ ί ν. Ἐδῶ ὁ Ἀβραὰμ ἀπεχωρίσθη ἀπὸ τὸν Λώτ. Ἐδῶ ὁ Ἰακὼβ φεύγων τὴν ἐκδίκησιν τοῦ Ἡσαῦ ἐκοιμήθη καὶ εἶδε τὸ ὄνειρον τῆς κλίμακος (Γενεσ. ις' 13 - 19). Ἐδῶ ἤρχετο ὁ Σαμουὴλ καὶ ἔκρινε τὸν λαὸν (Α' Βασιλ. ς' 16). Καὶ ὁ Ἱεροβοὰμ ἐνταῦθα ἔστησε τὸν χρυσοῦν μόσχον καὶ προσέφερεν εἰς αὐτὸν θυσίας (Δ' Βασιλ. κγ'). Φαίνονται ἐρείπια μικρᾶς ἐκκλησίας καθιερωμένης ἄλλοτε εἰς τὸν Ἰωσὴφ τὸν Μνήστορα.

ας Μακεδονίας γυνὴ εὐλαβὴς ἐφύλαξε τὸ ὕδωρ μὲ τὸ ὁποῖον ἔνυψε τὸ ἑαυτοῦ πρόσωπον ὁ ἅγιος Κοσμᾶς, καὶ διατηρήσασα αὐτό, ἐφύτρωσεν ἐντὸς χόρτου δίφυλλον μὲ δύο ρίζας, διατηρηθὲν ἐπὶ ἔτους ὁλόκληρον, ὕστερον ἐξηράνθη ἀφοῦ ἡ γυνὴ ἔπιε τὸ ἁγίασμα.

Ὁ δὲ Μπέης τοῦ Τεπελενίου Ἀλῆς, ὁ μετὰ ταῦτα διαβόητος γενόμενος, διωκόμενος ὑπὸ τοῦ Κούρτ - Πασσᾶ καὶ διατρίβων εἰς Δέλβινον, κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας ὡς ἰδιώτης, προσήρχετο καὶ ἠκροᾶτο τῆς διδαχῆς τοῦ ἁγίου Κοσμᾶ, καὶ ἰδὼν ὄνειρον, ὅτι ἀνέβαινε μίαν κλίμακα ὑψηλήν, ἠρώτησε τὸν ἅγιον, ἂν θὰ νικήσῃ τὸν Κούρτ - Πασσᾶ καὶ νὰ κυριεύσῃ τὴν Σατραπίαν του ἐκείνου ὡς ὠνειρεύθη. Ὁ δὲ ἅγιος Κοσμᾶς τῷ ἀπεκρίθη, καὶ τὸν Κούρτ - Πασσᾶ θὰ νικήσῃς, καὶ Σατράπης τῆς Ἠπείρου θὰ γίνῃς, καὶ μὲ τὸν Σουλτάνον αὐτὸν θὰ πολεμήσῃς καὶ εἰς Κωνσταντινούπολιν θὰ ὑπάγῃς, προσθέσας, μὲ κόκκινα γένεια.

Ὁ Ἀλῆς ἔγραψε τοὺς χρησμοὺς τούτους καὶ ἐφύλαττεν αὐτούς, καὶ ἀπὸ εὐχαρίστησιν ἠκολούθησε τὸν ἅγιον εἰς Δρόβιανην, ὅπου οἱ Προεστοὶ τῷ ἔδιδον ἀγαλίαι 200 γρόσια τὸ ἔτος. Διὰ τὴν εὐεργεσίαν ταύτην ὁ Ἀλῆς ἐπολέμησε νὰ τὴν κάμῃ τσιφλίκι του, ὁ ἀχάριστος, ἀλλ' εὑρέθη κτῆμα τῆς Βασιλομήτορος μὲ προνόμοια.

Μετὰ 10 ἔτη ἐκυρίευσε τὸ Βεράτιον καὶ συνέλαβεν αἰχμάλωτον τὸν Κούρτ - Πασσᾶν, ὅστις ἀπέθανεν εἰς τὴν φυλακὴν τῶν Ἰωαννίνων. Εὐθὺς ἐζήτησε τὸν τάφον τοῦ ἁγίου Κοσμᾶ, ὃν εὑρὼν προσεκύνησε καὶ ἐφίλησε τὴν ἁγίαν Κάραν του, πλησιάσας τὰ γένεια του εἰς τὸ ἅγιον Λείψανον. Ὀνειδισθεὶς δὲ ὑπὸ τῶν φανατικῶν ὀπαδῶν του, ἐπέπληξεν αὐτοὺς εἰπών, ὅτι οὐδεὶς Μουσουλμάνος ὑπῆρχεν, ὡς αὐτὸν τὸν Χριστιανόν, ἅγιος ἄνθρωπος.

Ἡ δὲ ἱερὰ Μονὴ καὶ ὁ ἐν αὐτῇ ἱερὸς ναὸς ἐπ' ὀνόματι τῶν ἁγίων Πάντων καὶ τοῦ ἁγίου Κοσμᾶ, ἀνηγέρθησαν τῷ 1813 - 1814 ἀποπερατωθέντες προθύμῳ καὶ φιλοτίμῳ συνδρομῇ ἁπάντων τῶν Χριστιανῶν τῆς Ἠπείρου, καὶ ἰδίᾳ ἐπιστασίᾳ τοῦ τε ἀρχιερεύοντος τότε ἀειμνήστου Ἰωάσαφ τοῦ Β' καὶ τῶν Προεστώτων Νικολάου Μήτρου Καπετάνου, καὶ Χατζῆ Ἰωάννου Τζήντζου Βερατινῶν, οὓς καὶ διέταξεν ἐπὶ τούτῳ ὁ τότε ἡγεμὼν τῶν Ἰωαννίνων καὶ πάσης Ἠπείρου γενόμενος Ἀλῆ - Πασσᾶς, ὅτε ἐξεπληρώθησαν οἱ λόγοι τοῦ ἁγίου Κοσμᾶ οἱ ἄνω ρηθέντες. Ἐν τῇ Μονῇ ταύτῃ σώζεται καὶ τὸ ἱερὸν Λείψανον τοῦ ἁγίου καὶ ἰσαποστόλου Κοσμᾶ, βρῦον καθ' ἑκάστην ἰάματα πᾶσι τοῖς μετ' εὐλαβείας αὐτῷ προσερχομένοις πάσης θρησκείας καὶ ἔθνους.

Ἐπισυνάπτομεν ὧδε δύο διατάγματα τοῦ εἰρημένου Ἀλῆ - Πασσᾶ, ἀφορῶντα τὴν ἀνέγερσιν τοῦ Μοναστηρίου, σωζόμενα αὐτόθι μετ' ἄλλων χειρογράφων, ἐξ ὧν ἀντέγραψα ταῦτα.

Ἀπὸ τὸν Ὑψηλότατον
Βεζὺρ Ἀλῆ Πασσᾶς
(Τ.Σ.) σφραγὶς ἡ μεγάλη.

Εἰς ἐσᾶς Ρωμαῖοι τοῦ ναχαγὲν (Δήμου) τοῦ Μπερατίου Μαζακιάριδες καὶ Βλάχοι, Γραμποβάριδες χωριὰ καὶ τζηφλίκια. Σᾶς φανερώνω, ὅτι γιὰ ὅπου ἔβαλα Ἐπίτροπον διὰ νὰ μοῦ φτιάσῃ τὸ Μοναστήριον τοῦ Πάτερ Κοσμᾶ, καὶ ἐβοήθησα κι' ἐγὼ ἄσπρα, καὶ νὰ βοηθήσετε καὶ ἐσεῖς καθὼς νὰ σᾶς εἰπῇ ὁ Δεσπότης καὶ νὰ φτιασθῇ αὐτὸ τὸ Μοναστήριον, καὶ ὅποιος νὰ μὴ βοηθήσῃ θέλει μοῦ ἀποκάνῃ τὸ χατῆρι, καὶ ὕστερον θέλετε τὸ πληρώσετε διπλᾶ' καθὼς σᾶς προστάξω ἔτσι νὰ ἀκολουθήσετε ἐξ ἀποφάσεως.

Τὴν 12 Σεπτεμβρίου 1813
Ἀργυρόκαστρον

Ἕτερον διάταγμα β' (ὡς φιλικὴ ἐπιστολή)

Ἀλῆς (τσφ) ἡ μικρὰ ἰδιαιτέρα σφραγὶς ὄχι τῆς Βεζυρίας.

Χαΐφ Δουβατζίδες μου Μητροπολίτες τοῦ Μπερατίου καὶ Νικόλα Μήτρου καὶ Χατζῆ Γιάγκου, σᾶς χαιρετῶ καὶ σᾶς φανερώνω, ὅτι ἐκατάλαβα ὅσα μοῦ γράφετε καὶ ἔγεινα δουκούφης καὶ ἀπὸ τὸν Ἡγούμενον καὶ τὸ ἔκαμε χάζι πολὺ ὅπου ἐγινίκατεν μουκαέτιδες διὰ τὸν Πάτερ Κοσμᾶ, γιὰ ὅπου ἔρχεται τώρα αὐτοῦ ὁ Ἡγούμενος καὶ ὁ κὺρ Νικόλαος μαζὶ μὲ τὸν πρωτομάστορα, καὶ νὰ βάλλετε νὰ φτιάσῃ τοὺς ὀντάδες καὶ τὸ κουλούμι τοῦ Μοναστηρίου, ὅπου θὰ γίνῃ τεκμᾶλι καλλίτερα ἀπὸ ὅλα τὰ Μοναστήρια, καὶ ὅτι τώρα μὲ τὸ ἔλθιμο θελὰ ἔλθω κι' ἐγώ, καὶ θέλω νὰ τὸ εὕρω ἕτοιμον, μονάχα νὰ πασχήσητε ὅλοι σας νὰ τὰ φτιάσητε, καὶ ὅλοι οἱ Ρωμαῖοι τοῦ Μπερατίου νὰ βοηθήσουν μικροί τε καὶ μεγάλοι, καὶ γράφω καὶ τοῦ Ἰμβραὴμ - Ἀράπη (Διοικητοῦ τοῦ Βερατίου) διὰ νὰ σᾶς κάμῃ μουσαδὲν σὲ κάθε δουλειά, καθὼς σᾶς γράφω νὰ κάμετε, καὶ ὑγιαίνετε.

1814 Σεπτεμβρίου 12 Ἰωάννινα

Ὁ αὐτὸς Ἀλῆ - Πασσᾶς, ἐκάλεσε τὸν παπποῦ τοῦ παρ' ἐμοῦ γνωστοῦ λογίου νομισματολόγου Παύλου Λάμπρου, χρυσοχόου ὄντα καὶ τὸν παρήγγειλε νὰ κατασκευάσῃ θήκην ἀργυρᾶν, διὰ τὴν Κάραν τοῦ ἁγίου Κοσμᾶ, πληρώσας ἀδρᾶ· ἅμα δὲ ἔλαβεν αὐτὴν διεπέρασε τρὶς τὴν γενειάδα του πρὸς ἁγιασμόν του καὶ τὴν ἔφερεν μόνος του εἰς Κολικόντασι, ἔνθα παρέστη εἰς τὰ ἐγκαίνια τοῦ Ναοῦ τῶν ἁγίων Πάντων τὸ 1815 τῆς Μονῆς τοῦ ἁγίου Κοσμᾶ ἐπὶ τοῦ τάφου του. Τὰ ἐγκαίνια ἐτέλεσεν ὁ τότε Μητροπολίτης Βελεγράδων Ἰωάσαφ ὁ Β' ὁ ἄνω ρηθείς.

Εἰς δὲ τὴν πόλιν τοῦ Βερατίου ἔκτισεν αὐτὸς οὗτος ὁ Ἀλῆ - Πασσᾶς ναὸν μεγαλοπρεπέστατον, καὶ εἶναι πολιοῦχος ὁ ἅγιος Κοσμᾶς τῆς πόλεως ταύτης, ὡς ἐν Κερκύρᾳ ὁ ἅγιος Σπυρίδων, ἐν Ζακύνθῳ ὁ ἅγιος Διονύσιος, ἐν Κεφαλληνίᾳ ὁ ἅγιος Γεράσιμος κ.τ.λ. Ζωηρὰ τηρεῖται ἡ μνήμη τοῦ ἁγίου Κοσμᾶ καθ' ἅπασαν τὴν Ἤπειρον. Ἡ ἀγορὰ ὅλων τῶν πόλεων τὴν 24 Αὐγούστου εἶναι κεκλεισμένη. Ἐν δὲ τῇ Μονῇ τελεῖται λαμπροτάτη τριῶν ἡμερῶν πανήγυρις, καθ' ἣν τὸ ἱερὸν Λείψανον βρίθει ἰάματα τοῖς μετ' εὐλαβείας αὐτοῦ προσερχομένοις. Ἡ δὲ τοῦ Χριστοῦ Μεγάλη Ἐκκλησία τὴν καρποφορίαν τῶν ἀρετῶν καὶ διδαχὴν τοῦ ἱερομάρτυρος Κοσμᾶ ἐκτιμῶσα, κατέταξεν αὐτὸν ἐν τῇ χορείᾳ τῶν ἁγίων, εἰς τὰ ἐν Κωνσταντινουπόλει τυπωθέντα Μηναῖα 1843.

Ἐκτὸς τούτων ὁ ἅγιος Κοσμᾶς εἶναι ὁ ἐπισημότερος εὐεργέτης τῶν γραμμάτων καὶ θεωρεῖται ὡς ἱδρυτὴς 210 ἑλληνικῶν Σχολείων καὶ 1200 ἀλληλοδιδακτικῶν ἢ δημοτικῶν. Ἐσυστήθησαν δὲ ἰδίως διὰ χειρὸς τοῦ ἁγίου Κοσμᾶ ἐν ταῖς πόλεσι καὶ κώμαις, ἐν αἷς δὲν ὑπῆρχον παντελῶς. Τῆς Δρόβιανης, τὰ δύο Σχολεῖα ὑπ' αὐτοῦ ἱδρυθέντα ἐπροικίσθησαν ἐκ τῶν διαφόρων κοσμημάτων τῶν γυναικῶν αὐτῆς, αἵτινες ἄσμενοι ἠσπάσθησαν τὴν ὑπὸ τοῦ ἁγίου Κοσμᾶ διδασκομένην λιτότητα, ὅστις παρέλαβε καὶ ἐχρησίμευσε τὰ χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ τούτων κοσμήματα εἰς τὸ ἴδιον Κοινόν, ἐξοφλήσας τούρκους δανειστὰς Γαρδικιώτας, οἵτινες εἰσπράττοντες τοὺς τόκους, διέπραττον μυρίας καταχρήσεις, ἀπαλλάξας οὕτω τοὺς Χριστιανοὺς ἐκείνους δύο μεγίστων κακῶν, τῶν τούρκων δανειστῶν, καὶ τῆς ἀμαθείας. Τὰ κεφάλαια τῶν ἐλεῶν σώζονται μέχρι σήμερον ὑπὸ τὸ ὄνομα, ἐλέη τοῦ ἁγίου Κοσμᾶ.

Αἱ προρρήσεις τοῦ ἁγίου εἰσὶν αἱ ἑξῆς.

Α' Ὅτι θὰ ἔλθῃ ἡμέρα καθ' ἣν θὰ ζωσθῇ ὅλος ὁ κόσμος μὲ ἕνα τέλι (σύρμα) καὶ θὰ ὁμιλοῦν οἱ ἄνθρωποι ὁ εἷς ἀπὸ τὴν

Ρωσσίαν, καὶ ὁ ἕτερος ἀπὸ τὴν Ἀγγλίαν, ὡς νὰ εἶναι εἰς δύο δωμάτια χωρισμένα. (Καὶ ἐπληρώθη ἡ προφητεία διὰ τοῦ τηλεφώνου καὶ τοῦ τηλεγράφου).

Β΄. Ὅτι θὰ ἔλθῃ ἡμέρα ὅπου θὰ ἔβγῃ μία ἅμαξα ταχυτέρα τοῦ λαγωοῦ· (καὶ ἰδοὺ σιδηρόδρομος κ.τ.λ.).

Γ΄. Ὅτι θὰ ἔβγῃ ἓν χαρτοβασίλειον, ὅπερ θὰ ἐμπορεύηται μὲ χαρτονομίσματα, ἀλλὰ θὰ ἔχῃ μέγα μέλλον εἰς τὴν Ἀνατολήν.

Δ΄. Ὅτι ἡ Ἑπτάνησος θὰ ἐλευθερωθῇ πρότερον ἀπὸ τὴν Ἤπειρον.

Ε΄. Ὅτι οἱ Χριστιανοὶ Βασιλεῖς ἡνωμένοι θὰ διώξουν τοὺς τούρκους ἀπὸ τῆς Εὐρώπης, ὅταν εὔγῃ τὸ χιλιάρμενον.

ΣΤ΄. Ὅτι οἱ δουλώσαντες τὴν Οἰκουμένην Ρωμαῖοι, ἐν ταῖς τῆς Θεσσαλίας κυνὸς κεφαλαῖς, αὐτοὶ θὰ ἐλευθερώσουν τοὺς Χριστιανοὺς ἀπὸ τοῦ τουρκικοῦ ζυγοῦ καὶ ἰδίως τὴν Ἤπειρον, οἱ Ἰταλοί.

Ζ΄. Ὅτι οὐδεὶς τῶν ἑαυτοῦ ἀκροατῶν θὰ δυνηθῇ νὰ ἴδῃ τὴν ἡμέραν καὶ ὥραν ἐκείνην, ἴσως τὰ τέκνα ἢ τὰ ἔγκονά σας.

Η΄. Ὅταν θὰ ἴδωσι χίλια πλοῖα χιλιάρμενον εἰς τὰ παράλια τῆς ἑλληνικῆς χερσονήσου, ἡνωμένα ἐπὶ τούτῳ, ἵνα διώξωσι τοὺς τούρκους ἀπὸ τῆς Εὐρώπης, τότε τὰ γυναικόπαιδα καὶ ἰδίως τῆς Ἠπείρου θὰ φύγουν εἰς τὰ ὄρη ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας, μέχρις οὗ διέλθῃ ὁ στρατὸς διὰ Κωνσταντινούπολιν, ἔνθα γενήσεται ὁ γενικὸς πόλεμος, καθ᾿ ὃν θέλει μόσχος εἰς τὸ αἷμα νὰ πλεύσῃ καὶ μακάριος ὁ ἐπιζήσας μετὰ ταῦτα, θὰ περιπατῇ μαζὶ λύκος καὶ προβατῖνα.

Θ΄. Οἱ Τοῦρκοι θὰ διαιρεθοῦν εἰς τρία μέρη, ἐξ ὧν τὸ ἓν θὰ φονευθῇ ἐν τῇ μάχῃ ταύτῃ· τὸ ἕτερον θὰ ἀναχωρήσῃ εἰς Ἀσίαν καὶ τὸ τρίτον μέρος θὰ βαπτισθῇ, θὰ γένουν Χριστιανοί.

Ο ΑΓΓΕΛΟΕΙΔΗΣ ΠΕΙΡΑΣΜΟΣ

«Φύλαξόν με ἀπὸ παγίδος ἧς συνεστήσαντό μοι...» (Δαβίδ).

Εἴχαμε τρεῖς τοὺς πειρασμούς,
τώρα ἐφάνη κι᾿ ἄλλος.
Τὸ πλάνο ραδιόφωνον,
τέταρτος πιὸ μεγάλος!
Εἶν᾿ λύκος προβατόσχημος,
γιὰ τοὺς ἱερωμένους.
Παγίδα ποὺ τὴν ἔστησε,
ὁ μεταμορφωμένος.

+

Φαίνεται ἄγγελος φωτός,
κήρυξ χαριτωμένος.
Μὰ εἶναι μαῦρος πειρασμός,
μὲς στὸ κουτὶ κρυμμένος.
Γλυκοφωνάζει καὶ ξυπνᾷ,
τὰ ναρκωμένα πάθη.
Ποὺ καταπνίγουν βαθμηδόν,
τῶν ἀρετῶν τὰ ἄνθη.

+

Τὰ ἱερὰ μὲ τ᾿ ἄσεμνα,
ὅλα τ᾿ ἀνακατεύει.
Κάθε μας σκέψιν φωτεινήν,
σκοτίζει, φυγαδεύει.
Μὲ τρόπον ἀνεπαίσθητον,
ξεχνᾷς τὸν ἑαυτόν σου.

Συγγράμματα τοῦ ἁγίου Κοσμᾶ.

Ἐκ τῶν συγγραμμάτων τοῦ ἁγίου Κοσμᾶ γνωστὰ εἰσὶ τὰ ἑξῆς:

Α΄. Χριστιανικὴ διδασκαλία καὶ Ὀρθόδοξος Κατήχησις, ἐν Βενετίᾳ 1814.

Β΄. Λόγοι ἐκκλησιαστικοί, ἐν Κερκύρᾳ 1840.

Γ΄. Προρρήσεις ἢ χρησμοί, ἐν Βενετίᾳ 1814.

Δ΄. Ἐπιστολαὶ διάφοροι, ἐκδοθεῖσαι εἰς διάφορα περιοδικά.

Ε΄. Χειρόγραφα ἀνέκδοτα διάφορα εἰς πολλοὺς σωζόμενα καὶ εἰς ἡμᾶς.

ΤΕΛΟΣ

Σοῦ φεύγει ἡ κατάνυξις,
χάνεις καὶ τὸν Χριστόν σου.

+

Παρεμποδίζει δὲ πολλούς,
ἀπὸ τὴν ἐκκλησίαν.
Μὲ πρόφασι στὸ σπίτι τους,
ἀκοῦνε λειτουργίαν.
Ποῖος ἀπὸ μακρυὰ πεινᾷ,
καὶ λέγει πῶς χορταίνει.
Ἀφοῦ κοντὰ δὲν βρίσκεται,
σὲ τράπεζα στρωμένη;

+

Πρόσεχε τὴν λαμπάδα σου,
ψυχή! νὰ μὴ τὴν σβύσουν.
Οἱ ἄνεμοι τῆς ἐποχῆς,
καὶ σκοτεινὰ σ' ἀφήσουν.

Τοῦ Ναζωραίου τὸν σταυρόν,
στὴν πλάτη ὅποιος ἔχει.
Ἀπὸ τὰ πρόσκαιρα τῆς γῆς,
καὶ μάταια ν' ἀπέχῃ.

«Ἤτω σοι πικρὰ γεῦσις ἡ τῶν κοσμικῶν διηγημάτων ἀκρόασις» (Μ. Βασιλ.).

Τὰ μηνύματα, οἱ καινούργιες εἰδήσεις καὶ ὅλες οἱ μεταβολὲς καὶ ἀλλοιώσεις τοῦ κόσμου, ἂς εἶναι εἰς ἐσέ, ὡσὰν νὰ μὴ ἦσαν ὁλότελα. (Ὁσίου Νικοδήμου Ἁγιορείτου, «Ἀόρατος Πόλεμος» κθ').

Εἰς δόξαν τοῦ ἐν Τριάδι Θεοῦ, καὶ σωτηρίας ἡμῶν.

Ὁ ταπεινὸς ἱερεὺς
Βασίλειος Μπάμνιας
Μόρια Μυτιλήνης

ΧΡΗΣΜΟΣ

Ἐξεδόθη ἐν τῇ χρονολογίᾳ 1053

1. Μέγας εὐρωπαϊκὸς πόλεμος.
2. Ἧττα τῆς Γερμανίας, καταστροφὴ Ρωσσίας καὶ Αὐστρίας.
3. Ἧττα τῶν Ἀγαρηνῶν ὑπὸ Ἑλλήνων.
4. Ἐνίσχυσις Ἀγαρηνῶν ὑπὸ Δυτικῶν λαῶν καὶ ἧττα τῶν Ἑλλήνων ὑπὸ τῆς Ἄγαρ.
5. Σφαγὴ ὀρθοδόξων λαῶν.
6. Καὶ μεγάλη ἀνησυχία ὀρθοδόξων λαῶν.
7. Εἰσβολὴ ξένων στρατευμάτων ἐξ Ἀδριατικοῦ πελάγους· οὐαὶ εἰς τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς, ὁ Ἅδης ἕτοιμος.
8. Πρὸς στιγμὴν ὁ Ἀγαρηνὸς μέγας.
9. Νέος εὐρωπαϊκὸς πόλεμος.
10. Ἕνωσις ὀρθοδόξων λαῶν μετὰ τῆς Γερμανίας.
11. Ἧττα Γάλλων ὑπὸ Γερμανῶν.
12. Ἐπανάστασις τῶν Ἰνδιῶν καὶ χωρισμὸς αὐτῶν ἀπὸ τῆς Ἀγγλίας.
13. Ἀγγλία εἰς μόνους Σάξονας.
14. Νίκη ὀρθοδόξων λαῶν καὶ γενικὴ σφαγὴ Ἀγαρηνῶν ὑπὸ ὀρθοδόξων.
15. Ἀνησυχία κόσμου.
16. Γενικὴ ἀπελπισία ἐπὶ τῆς γῆς.
17. Μάχη ἑπτὰ κρατῶν εἰς Κωνσταντινούπολιν. Τρία ἡμερονύκτια σφαγή. Νίκη τοῦ μεγαλυτέρου κράτους κατὰ ἓξ κρατῶν.
18. Συμμαχία ἓξ κρατῶν κατὰ τοῦ ἑβδόμου κράτους, τρία ἡμερονύκτια σφαγή.
19. Παῦσις πολέμου ὑπὸ Ἀγγέλου, (Θεοῦ Χριστοῦ) καὶ παράδοσις Πόλεως τοῖς Ἕλλησι.
20. Ὑπόκυψις Λατίνων ἀλάνθαστον πίστιν ὀρθοδόξων.
21. Ἐξωθήσεται ὀρθόδοξος πίστις

ἀπὸ Ἀνατολῶν μέχρι Δυσμῶν.

22. Φόβος καὶ τρόμος βαρβάρων ὑπ' αὐτῆς.

23. Παῦσις τοῦ Πάπα καὶ κήρυξις ἑνὸς Πατριάρχου δι' ὅλην τὴν Εὐρώπην.

24. Ἐν πέντε καὶ πεντήκοντα ἔτη τὸ τέλος τῶν θλίψεων, τὴν δὲ ἑβδόμην οὐκ ἔστι ταλαίπωρος, οὐκ ἔστιν ἐξόριστος ἐπανερχόμενος εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς μητρός, ἀγαλλομένης.

Οὕτως ἔσται, καὶ οὕτω γένοιτο.

Ἀμήν, Ἀμήν, Ἀμήν.

Ἐγὼ εἶμαι τὸ Α καὶ τὸ Ω.

Πρῶτος καὶ ἔσχατος.

Τέλος μία ποίμνη καὶ εἷς ποιμήν. ἔσται ἐκ τῆς ἀληθοῦς Ὀρθοδόξου πίστεως. Αὐτὸ γένοιτο.

Ἀμήν, Ἀμήν, Ἀμήν.

(Δοῦλος Χριστοῦ Ἀληθινοῦ Θεοῦ).

(Ἐκ τῆς βιβλιοθήκης τῆς Ἱ. Μ. Κουτλουμουσίου. Ἅγιον Ὄρος).

ΕΠΙ ΤΟΥ ΧΡΗΣΜΟΥ

Τὸ χάρισμα τῆς προφητείας ἐδόθη εἰς τὴν Ἐκκλησίαν ὑπὸ τοῦ Κυρίου ρητῶς πληροφοροῦντος ὅτι:... «Ὅταν ἔλθῃ ἐκεῖνος τὸ Πνεῦμα τῆς Ἀληθείας, ὁδηγήσει ὑμᾶς εἰς πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν... καὶ τὰ ἐρχόμενα ἀναγγελεῖ ὑμῖν» (Ἰωάν. ιστ' 13).

Ἡ προφητεία ἀποβλέπει εἰς τὴν ἐνίσχυσιν τῆς πίστεως καὶ τὴν προετοιμασίαν τῶν Χριστιανῶν οὕτως ὥστε νὰ ὑποδέχωνται μὲ καρτερίαν καὶ ἐλπίδα γεγονότα σημαντικά, ἅτινα ὑποβάλλοντα τοὺς ἀνθρώπους εἰς δοκιμασίαν, ὁδηγοῦν τοὺς πιστοὺς εἰς τὴν ἀπολύτρωσιν. (Ἀποκαλ. Κεφ. κβ').

Κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς Κατοχῆς - Ἰούνιος 1941 - διαμένων εἰς Ἀγριὰν Βόλου εἶδον εἰς παρακείμενον τῆς οἰκίας μου ὑποδηματοποιεῖον καὶ ἐντελῶς τυχαίως, τὴν ἀνωτέρω προφητείαν, δημοσιευομένην εἰς τοιχοκολλημένην Χριστιανικὴν ἐφημερίδα «ΑΛΗΘΕΙΑ» φέρουσαν δὲ χρονολογίαν προγενεστέραν τῆς ἥττης τῆς Γαλλίας.

Μὲ ἔκπληξίν μου διεπίστωσα τότε τὴν ἀκρίβειαν τῆς ἐπαληθεύσεως τοῦ τμήματος τῆς προφητείας, τοῦ ἀναφερομένου εἰς τὰ πραγματοποιηθέντα γεγονότα τοῦ Β'. Παγκοσμίου πολέμου.

Ὀφείλω νὰ ὁμολογήσω ὅτι τὸ γεγονὸς αὐτὸ μοῦ ἐνίσχυσε τὴν πίστιν καὶ μὲ παρεκίνησε νὰ δώσω μεγαλυτέραν προσοχὴν εἰς τὴν ἁγίαν Γραφήν.

Νομίζω ὅτι ἡ ἐποχή μας εὑρίσκεται εἰς τὴν περίοδον τῆς προφητείας τῆς παραγράφου 12 - 13.

Ἀπομένουσι (κατὰ τὸν Χρησμόν) πολλὰ νὰ συμβοῦν μέχρι τῆς εὐλογημένης ἐκείνης ἡμέρας καθ' ἣν—παράγρ. 24—θὰ τερματισθῶσι τὰ ἀπὸ τοῦ Α' Παγκοσμίου (Εὐρωπαϊκοῦ κατὰ τὸν Χρησμόν) Πολέμου, ἀρξάμενα δεινά.

Τὸ τέρμα τῶν δεινῶν φαίνεται ὅτι θὰ εἶναι λίαν σημαντικὸν ἀπὸ πνευματικῆς ἀπόψεως καὶ θὰ ἀποτελέσῃ ἐξαιρετικὸν σταθμὸν εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς ἀνθρωπότητος καὶ τοῦ Χριστιανισμοῦ.

Ἐρωτᾶται: Πότε θὰ τερματισθῶσιν αἱ δοκιμασίαι; Πότε ὁ ταλαίπωρος ἐξόριστος θὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς μητρός;

Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ συμμοριτοπολέμου, ἤκουσα ἁγιορείτας νὰ λέγουν ὅτι τὰ δεινὰ θὰ τερματισθῶσι τὸ 1955. Ἀλλὰ τὸ 1955 παρῆλθεν καὶ ἡ ἀνθρωπότης δὲν εἰσῆλθεν εἰς τὴν μεγαλυτέραν δοκιμασίαν.

Ἴσως ἡ τοιαύτη ἀντίληψις νὰ προεκλήθη ἀπὸ τὴν παράγρ. 24 «ἐν πέντε καὶ πεντήκοντα τὸ τέλος τῶν θλίψεων».

Νομίζω ὅτι, ἐφ' ὅσον τὸ «ἐν πέντε καὶ πεντήκοντα» ἀναφέρεται μᾶλλον εἰς τὴν διάρκειαν τῶν δοκιμασιῶν, θὰ πρέπῃ τὸ

τέλος τῶν θλίψεων νὰ τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἔτος 1969=1914 (ἀρχὴ Χρησμοῦ) + 55=1969.

Ἡ ἀνωτέρω χρονολογία ἀποτελεῖ προσωπικὴν ἄποψιν, ἡ ὁποία καὶ ἀληθὴς ἀκόμη, οὐδὲν ἔχει τὸ ἀπόλυτον, ἐὰν ἔχωμεν ὑπ᾽ ὄψιν μας τὴν προφητείαν τοῦ Ἰωνᾶ περὶ καταστροφῆς τῆς Νινευή.

Παρακαλοῦνται οἱ γεροντώτεροι καὶ δὴ οἱ ἁγιορεῖται νὰ πληροφορήσουν τὴν «Ἁγιορειτικὴν Βιβλιοθήκην» ἐὰν ὑπέπεσεν εἰς τὴν προσωπικήν των ἀντίληψιν, πρὸ τοῦ Α´ Παγκοσμίου Πολέμου (εὐρωπαϊκοῦ) ἢ ἔστω πρὸ τῆς ἑλληνικῆς περιπετείας εἰς τὴν Μ. Ἀσίαν ὁ ἀνωτέρω Χρησμὸς ἀκριβῶς ὡς δημοσιεύεται. Ἐπίσης ὅ,τι σχετικὸν ἐπὶ τῶν ἀνωτέρω καὶ γενικώτερον ἐπὶ τῆς προφητείας, τὸ ὁποῖον εἶναι δυνατὸν νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν πνευματικὴν οἰκοδομὴν τῶν Χριστιανῶν.

Κ. Τσαταλὸς
Ἀντ)ρχης

ΜΑΚΑΡΙΩΤΑΤΩ

Ἀρχιεπισκόπῳ Ἰουστινιανουπόλεως καὶ πάσης Κύπρου, Ἐθνάρχῃ Κυρῷ ΜΑΚΑΡΙῼ εὐλαβὴς φόρος εὐγνωμοσύνης.

Ἀκροστιχὶς ἀναπαιστικὴ ΜΑΚΑΡΙΟΣ

Μακαριστὸν γάλα τε καὶ γαῖα μάκαιρ ἔτρεφόν Σε,
Ἁγνὲ πάτερ ὁμῶς καὶ τέκος μέγα Σῆς Κύπροιο,
Κλέος ᾧ τὸ πανελλήνων σαλίῃσι τυράννου
Ἀκλινὴς ὄπασας διδαχὰς μεγάλας ἔθεν ἄμμιν.
Ῥήγε᾽ ἀτίμητα φέρεις μίτρην τε Σεβαστῶν·
Ἱλαρὸν φῶς, Μάρτυρας εἰν ἰκρίοισι φαείνεις.
Ὁ δὲ Χάρδιγξ Σὸς Ἰούδας· Σὺ δὲ Βύρωνι τὰρ εὖχος·
Σεϋχέλλαι δὲ κῦδος, Ἐθνάρχα, Τεὸν γ᾽ ἐσαεί.

Ἀκροστιχὶς ΜΑΚΑΡΙΟΣ

Μακάρια ἡ γῆ ποὺ σ᾽ ἔθρεψε, μακάριο τὸ γάλα,
Ἁγνὲ πατέρα μας, παιδὶ τῆς Κύπρου σου μεγάλο,
Καμάρι πανελλήνιο· στῆς τυραννίας τὸ σάλο
Ἀκλόνητος μᾶς χάρισες διδάγματα μεγάλα.
Ράσο φορεῖς ἀτίμητο, Βυζαντινὴ κορώνα·
Ἱλαρὸ φῶς, τὸ ἰκρίωμα λαμπρύνεις τῶν Μαρτύρων
Ὁ Χάρτιγκ Ἰούδας στάθηκε μὰ Σ᾽ εὐλογάει ὁ Βύρων.
Σεϋχέλλες εἶναι ἡ δόξα Σου, Ἐθνάρχη, στὸν αἰῶνα.

Ρωμανὸς Μανάρας—Μασσαλία

Ἀποστολεύς: **Δ. Παπαδημητρίου, δικηγόρος παρ᾽ Ἀρείῳ Πάγῳ, τ. Διοικητὴς ἁγίου Ὄρους καὶ Νομάρχης Λαρίσης.**

Α. Γ. ΠΕΡΑΤΙΚΟΥ

ΝΙΚΗΤΑ ΤΟΥ ΚΑΙ ΔΑΒΙΔ

δούλου Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ φιλοσόφου

ΕΡΜΗΝΕΙΑ

Τῶν τετραστίχων, τοῦ μεγάλου πατρὸς ἡμῶν

ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΤΟΥ ΘΕΟΛΟΓΟΥ

('Εκ χειρογράφου ΙΖ' αἰῶνος, φύλ. 3α - 33β) (1)

Γνωμικὸν α'.

Πρᾶξιν προτιμήσειας ἢ θεωρίαν;
ὄψις τελείων ἔργον, ἡ δὲ πλειόνων,
ἄμφω μὲν εἰσί, δεξιαί τε καὶ φίλαι,
σὺ δέ, πρὸς ἣν πέφυκας, ἐκτείνου [πλέον.

Ἑρμηνεία

Ἐντεῦθεν ἄρχεται τοῦ γνωμολογεῖν ὁ θεολογικώτατος καὶ μέγας Γρηγόριος καὶ πατήρ, καὶ περὶ αὐτῶν διαλέγεσθαι, καὶ πρὸ τῶν ἄλλων, πράξεως ἐμνήσθη καὶ θεωρίας, καὶ ἀρχὴν τοῦ λόγου ταύτας ἐποίησε καὶ οἷόν τι κρηπῖδα καὶ ὑποβάθραν τῶν παραινέσεων. Ταύταις γὰρ ἅπασα τῶν ἀρετῶν ἰδέα ἐμπεριείληπται. ἔστι δὲ πρᾶξις μέν, ἀρετῶν ἐργασία σὺν τῷ λόγῳ γινομένη διακρίνοντι τὸ βέλτιον ἐκ τοῦ χείρονος, διὸ καὶ ἀλλαχοῦ ὁ ἅγιος οὗτος τὴν πρᾶξιν λόγον ἐκάλεσεν, εἰπών· ᾧ τινι μὲν οὖν ἐξεγένετο διὰ λόγου καὶ θεωρίας, τῷ λόγῳ καὶ τὴν πρᾶξιν περιλαβών, καὶ δηλώσας ἐκ τούτων, ὅτι καὶ ὁ πρακτικὸς λόγου δεῖται διακρίνοντος ἐν τοῖς πρακτέοις τὸ ἄμεινον καὶ τὰς τοῦ σώματος ὁρμὰς τὰς ἀτάκτους ἀνασειράζοντος [2]). Εἰ γὰρ μὴ λόγος ἰθύνει τὴν πρᾶξιν, εἴη ἂν ἄλογος αὕτη καὶ οὐδὲ κρίνοιτο ἀρετή. καὶ ἡ θεωρία δέ, λόγῳ οἰακίζεται καὶ κατευθύνεται. θεωρία γὰρ ἀχαλίνωτος ὡς ἀλλαχοῦ φησὶν ὁ μέγας οὗτος Γρηγόριος, τάχα ἂν καὶ κατὰ κρημνῶν ὤσειε· χαλινοῦται δὲ τῷ λόγῳ καὶ στοιχειοῦται τῷ φόβῳ, καὶ οὕτως ἰθύνεται πρὸς τὴν εὐθεῖαν τρίβον τῶν ἀρετῶν. πρᾶξις μὲν οὖν ἡ τῶν ἀρετῶν ἐστὶν ἐπιτήδευσις, θεωρία δέ, ἡ ἐκ τῶν αἰσθητῶν ἀποσπῶσα τὸν νοῦν καὶ ἀπανιστῶσα τῶν γεηρῶν καὶ πρὸς τὸ συγγενὲς ἐπανάγουσα. νοερὰ γὰρ ἡ ψυχὴ καὶ ὁ νοῦς, καὶ συγγενῆ τούτων τὰ θεῖα καὶ νοερά. ἅπερ ἐννοεῖν καὶ φαντάζεσθαι ἡ θεωρία ποιεῖ. ἐπεὶ πρὸς πλείοσιν ἄλλοις, καὶ κατὰ τοῦτον τὸν λόγον κατ' εἰκόνα γενέσθαι τὸν ἄνθρωπον φασὶ τοῦ Θεοῦ. ὡς ἀΰλου τῆς τῆς ψυχῆς οὔσης καὶ ἀθανάτου. εἰ καὶ μὴ ἐπίσης τῷ Θεῷ ἡ ἀϋλία πρόσεστι τῇ ψυχῇ, ὅτι μηδὲ τοῖς ἀγγέλοις. ἐσχημάτισται δὲ ὁ λόγος ἐρωτηματικῶς, ὡς ἐρομένου [1]) τινός, ὅτι ποίαν ἐξ ἀμφοῖν ἕλοιο, τὴν πρᾶξιν ἢ τὴν θεωρίαν, εἶτα ἐπάγει ὄψις τελείων ἔργον, ἡ δὲ πλειόνων. καὶ ταῦτα καὶ ἐκ τοῦ ἐρωτῶντος λέγεται ὡς ἡ ὄψις τελείων ἔργον ἐστί. ὄψιν καὶ τὴν θεωρίαν ὠνόμασε. τὸ τὰ ἄνω βλέπειν τὰ θεῖά τε καὶ οὐράνια. διότι διπλᾶ τῷ ἀνθρώπῳ τὰ αἰσθητήρια. τὰ μὲν αἰσθητά, τὰ δὲ νοητά. ὁρῶμεν γὰρ καὶ κατὰ νοῦν καὶ ὁμοίως ἀκούομεν, ὥσπερ καὶ ὁ ἄϋλος ὤν, καὶ ὁρᾶν λέγεται, ὡς τό, ὀφθαλμοὶ Κυρίου ἐπὶ τοὺς πένητας ἐπιβλέπουσι [2]), καὶ ἀκούειν,

1. Περιγραφὴν τοῦ χειρογράφου τούτου ὅρα ἐν τῇ «Ἐκκλησίᾳ» ἔτος ΙΘ' (1941) ἀριθ. 9 σελ. 69-70.

2. ἀνασειράζω, ἀναχαιτίζω (διὰ χαλινοῦ), συγκρατῶ, κατέχω.

1. ἔρομαι, = ἐρωτῶ
2. Ψαλμ. θ' 29.

ὡς τό, Ἤκουσε Κύριος καὶ ἠλέησέ με [1]). καὶ ὀσφραίνεσθαι, ὡς τό, Ὠσφράνθη Κύριος ὀσμὴν εὐωδίας [2]). οὕτως οὖν καὶ ἡ ψυχὴ ἀσώματος οὖσα καὶ νοερά, ὁρᾶν λέγεται, διὸ καὶ ὄψιν τὸ θεωρητικὸν ταύτης ἐκάλεσεν ὁ ἅγιος. ἡ ὄψις εἰπὼν τουτέστιν τελείων ἔργον. ἐλλιπὴς δὲ ὁ λόγος, λειπόντας τουτέστι· τοῦτο δὲ τῆς ἀτθίδος ἴδιον διαλέκτου, τελείων δὲ ἔργον ἡ θεωρία ἐστίν. ὅτι δεῖ πρῶτον καθαρθῆναι τὸν νοῦν καὶ ἀπορραγῆναι τῆς τῶν γεηρῶν σχέσεως, καὶ οὕτω προσβῆναι τῇ θεωρίᾳ. διὸ καὶ τὴν πρᾶξιν φησὶ τῆς θεωρίας ἐπίβασιν [3]). τὸν γάρ τι κατοπτεῦσαι βουλόμενον ἀκριβέστερον, ἐφ᾿ ὕψους ἀρθῆναι δεῖ, καὶ οὕτω κατασκοπῆσαι τὸ θεωρούμενον τελεώτερον. ὁ γοῦν καθάρας τὸν νοῦν καὶ τὴν τῶν γηΐνων σχέσιν ἀποτριψάμενος εἰς ὕψος ἔφθασεν ἐναρέτου ζωῆς, καὶ διὰ τῆς θεωρίας καταντᾷ εἰς τελείωσιν. ἡ δέ, φησὶν ἡ πρᾶξις δηλ. πλειόνων ἔργον, πολλοὶ γὰρ τὰς μὲν ἀρετὰς κατορθοῦσιν οἷον, τὸν τοῦ σώματος ὑπωπιασμόν. τὴν τῶν χρημάτων ἐπιβολήν, τῆς δόξης τὴν περιφρόνησιν, τὴν εἰς τὸν πλησίον ἀγάπην, τὸν οἶκτον τὸν πρὸς τοὺς ἐνδεεῖς, τὴν μετριοφροσύνην, τὴν πρᾳότητα, τὴν εὐτέλειαν, καὶ τ᾿ ἄλλα. οὔπω δὲ καὶ εἰς θεωρίαν ἐφθάκασι. διὸ πλειόνων λέγεται ἡ πρᾶξις ἔργον, ὡς παρὰ πλειόνων κατορθουμένη. ἐπαινεῖ δὲ καὶ ἄμφω ὁ ἅγιος λέγων· ἄμφω μὲν εἰσὶ δεξιαί τε καὶ φίλαι. ἡ δεξιὰ παρὰ τῇ θείᾳ Γραφῇ ἀεὶ προτετίμηται, φησὶ γὰρ ἐν τῇ Ἐξόδῳ ὁ Μωϋσῆς ᾄδων τὴν ᾠδὴν τῷ Κυρίῳ· Ἡ δεξιά σου Κύριε δεδόξασται ἐν ἰσχύϊ [4]). καὶ ὁ Δαβίδ· Δεξιὰ Κυρίου ἐποίησε δύναμιν, δεξιὰ Κυρίου ὕψωσέ με [5]). καὶ ἄμφω δὲ οἱ ῥηθέντες προφῆται δεξιὰν Κυρίου τὸν Υἱὸν ὠνομάκασι. καὶ ὁ Σολομὼν τὴν σοφίαν ἐξυμνῶν, Μῆκος φησὶ βίου καὶ ἔτη ζωῆς, ἐν τῇ δεξιᾷ αὐτῆς, ἐν δὲ τῇ ἀριστερᾷ αὐτῆς πλοῦτος καὶ δόξα [1]). δεξιὰν μὲν τὴν τῶν θείων ἐπιστήμην εἰπών, ἐξ ὧν ἡ αἰώνιος ζωὴ περιγίνεται. ἀριστερὰν δὲ τὴν τῶν ἀνθρωπίνων γνῶσιν, ἐξ ὧν πλοῦτος καὶ δόξα. καὶ πάλιν. Ὁδοὺς τὰς ἐκ δεξιῶν οἶδεν ὁ Θεός, διεστραμμέναι δὲ εἰσὶν αἱ ἐξ ἀριστερῶν [2]). καὶ ὁ Κύριος δὲ τὰ μὲν πρόβατα ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ ἵστησι, τὰ δὲ ἐρίφια ἐξ εὐωνύμων [3]). ἀλλὰ καὶ ὁ Μάρκος ἀναληφθῆναι φησὶ τὸν Κύριον καὶ καθῆσαι ἐκ δεξιῶν τοῦ Θεοῦ [4]). διὰ τοῦτο καὶ ὁ θεῖος οὗτος πατὴρ δεξιὰς ἐκάλεσε τὴν θεωρίαν καὶ τὴν πρᾶξιν, ὡς ἐπαινετάς. καὶ φίλας δὲ ταύτας εἶπεν ὡς τοῖς κατὰ Θεὸν ζῶσιν ἀγαπωμένας. ἢ καὶ τοὺς ἄλλως ζῶσι μὴ πάντῃ δὲ βοσκηματώδη ἢ συώδη βιοῦσι ζωήν. αἱ γὰρ ἀρεταὶ ζηλωταὶ καὶ τῆς κατὰ κόσμον ζῶσι κἂν μήτινες ἴσως ταύτας μετίασι. θαυμάζει γὰρ ἀνδρὸς ἀρετὴν καὶ πολέμιος. εἰ δὲ καὶ ὑπὸ πολεμίου οἱ κατ᾿ ἀρετὴν βιοῦντες θαυμάζονται, πολλῷ μᾶλλον θαυμάζοιντο ἂν παρὰ τῶν οἷς οὐκ ἔστι πρὸς τοὺς κατορθοῦντας ἐναντίωσις. οὕτως ἐξάρας τῷ λόγῳ ταύτας ὁ ἅγιος φησὶν ὡς πρός τινα παραινούμενον. σὺ δὲ πρὸς ἣν πέφυκας ἐκτείνου πλέον. σοφὸς γὰρ ὤν, ᾔδει τοὺς μὲν τῶν ἀνθρώπων φύσει ὄντας ἐπιτηδείους πρὸς τόδε, τοὺς δὲ πρὸς τόδε. εἰ μὲν οὖν πρὸς θεωρίαν εἶ φησὶ πεφυκώς πρὸς ταύτην ἐκτείνου. τουτέστι σπεῦδε καὶ τάσιν ἐνδείκνυσο τῆς σπουδῆς· εἰ δὲ πρὸς τὴν πρᾶξιν, πρὸς ταύτην. τὸ δὲ πλέον τέθεικεν ὅτι οὔτε θεωρητικὸς ἀμέτοχος ἐστὶ πρά-

1. Ψαλμ. κθ΄ 11.
2. Γενέσ. η΄ 21.
3. Ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος.
4. Ἐξόδ. ιε΄ 6.
5. Ψαλμ. ριζ΄ 16.

1. Παροιμ. γ΄ 16.
2. Παροιμ. δ΄ 27.
3. Ματθ. κε΄ 33.
4. Μάρκ. ις΄ 19.

Πένθη

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΑΝΔΡ. ΣΤΑΜΑΤΕΛΑΤΟΥ

Εἰς ἡλικίαν 95 ἐτῶν, γεννηθεῖσα τὸ 1862 καὶ καταγομένη ἀπὸ τὸ χωρίον Ντομάτα τῆς Κεφαλληνίας, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον τῇ 30 Ἀπριλίου 1957 καὶ ἐτάφη εἰς τὸ χωρίον της, σεβαστὴ δέσποινα καὶ μήτηρ τοῦ συνεργάτου μας Ἀρχιμ. Γαβριὴλ Σταματελάτου.

Ἡ Παρασκευὴ ὑπερέβαλε πάσας τὰς μητέρας κατὰ τὴν εὐσέβειαν, ἀποκτήσασα διὰ τοῦ θελήματος τοῦ Θεοῦ 19 τέκνα. Ἐξ αὐτῶν τῆς ἔμειναν τὰ πέντε, 3 θήλεα καὶ 2 ἄρρενα, ἐξ ὧν ὁ πανοσιολ. κ. Γαβριήλ. Τὰ ὑπόλοιπα 14 ἀπώλεσεν ὑπὸ ἀπαισίας δραματικὰς συνθήκας κατὰ τὰ πολεμικὰ ἔτη ὑπὸ Ἰταλῶν, Γερμανῶν, Ἀνταρτῶν κ.λ.π., ὥστε νὰ διέλθῃ μαρτυρικὴν ζωήν, χωρὶς ποτὲ νὰ βαρυγκομήσῃ εἰς τὸν Θεόν. Πάντοτε τὸν ἐδόξαζεν. Ἔμεινεν ὀρφανὴ πατρὸς 6 μηνῶν οὖσα, ἡ δὲ μήτηρ της ἔλαβε δεύτερον σύζυγον καὶ ἐπροστατεύετο αὐτὴ ἀπὸ τὸν μητρυιόν της.

Ἀφοῦ ἔμαθεν ὀλίγα γράμματα καὶ τὴν εἰς τὴν οἰκίαν της ραπτικὴν πλησίον τῆς μητρός της καὶ τοῦ πατρυιοῦ της καὶ ἐλθὼν εἰς τὴν κατάλληλον ἡλικίαν, ἐνυμφεύθη τὸν Ἀνδρέαν Σταματελᾶτον, εἰς τὸν ὁποῖον ἦτο πιστὴ καὶ ἀφωσιωμένη σύζυγος, ζῶσα μίαν ζωὴν ὄχι χριστιανικὴν μόνον ἀλλὰ καθ' αὑτὸ ἀσκητικήν, ἀποκτήσασα ὡς εἶπον καὶ 19 τέκνα.

Ἐξ αὐτῶν ἔμειναν τὰ πέντε, ἐξ ὧν ὁ Γρηγόριος ὅστις ποθήσας τὴν μοναχικὴν πολιτείαν ἔγινε μοναχὸς καὶ ἱερομόναχος ἐν ἁγίῳ Ὄρει ὀνομασθεὶς Γαβριήλ. Μετὰ καιρὸν ἦλθεν εἰς Ἀθήνας, ἔνθα καὶ παραμένει ἐξυπηρετῶν τοὺς ἀδελφοὺς Χριστιανοὺς διὰ τῆς ἱερωσύνης του.

Τὴν 12 Μαρτίου 1942 ἀπέθανεν ὁ σύζυγός της. Τὸ 1953 συνέδησαν οἱ φοβεροὶ σεισμοὶ τῆς ἑπταννήσου καὶ ἡ οἰκία της κατέρρευσεν. Οὕτω συνεκατῴκησε μὲ τὸν υἱόν της Σπυρίδωνα ἐν τῷ ἰδίῳ χωρίῳ, ἀστέγου καὶ αὐτοῦ. Ἐν τῷ μεταξὺ ἦλθεν εἰς Ἀθήνας παρὰ τῷ υἱῷ της Ἀρχιμ. κ. Γαβριὴλ καὶ ἐκάθισεν ἐδῶ περὶ τοὺς 8 μῆνας ἕως ὅτου ἐτακτοποιήθη ἡ στέγη της ἐκεῖ ἡ πρόχειρος καὶ ἐπέστρεψε. Πρὸ τοῦ θανάτου της 6 ἔτη, εἶχε τυφλωθῆ τοὺς ὀφθαλμούς.

Τὸ παράσημον τῆς τυφλώσεως καὶ τὰ ἄλλα παράσημα τῶν πολλῶν της ἐν τῷ βίῳ θλίψεων, ἀσφαλῶς τὴν ἐτοποθέτησαν εἰς ἀσφαλὲς μέρος τοῦ παραδείσου πρὸς αἰωνίαν ἀνάπαυσιν καὶ μακαριότητα, πολλῷ μᾶλλον ὅτι ἐσεβάσθη τὴν ἐντολὴν τοῦ Κυρίου «αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε καὶ κατακυριεύσατε τὴν γῆν» ἀποκτήσασα 19 τέκνα καὶ αναδείξασα αὐτὰ καλοὺς Χριστιανούς, ἰδίως τὸν Ἀρχιμ. Γαβριήλ, δι' οὗ σῴζονται πολλαὶ ψυχαὶ διὰ τῆς ἱερωσύνης του, τῆς ἐξομολογήσεως τῶν πιστῶν καὶ τῶν ψυχωφελῶν βιβλίων του.

Ἡ «Ἁγιορειτικὴ Βιβλιοθήκη» συλλυπεῖται τὸν συνεργάτην της καὶ εὔχεται, ἵνα ἡ μήτηρ του εὕρῃ τὴν ἐν οὐρανοῖς ἀνάπαυσιν πλησίον τοῦ Ἰησοῦ.

ξεως, οὔτε πρακτικὸς πρὸς θεωρίαν. δεῖ γὰρ τῷ θεωρητικῷ πράξεως, ὡς οὔσης ἐπιβάσεως τῇ θεωρίᾳ. καὶ ὁ πρακτικὸς δὲ κἂν μὴ πρὸς θεωρίαν ὅλον ἀπασχολῇ τὸν νοῦν, ἀλλ' οὐ παντάπασιν ἐστὶ θεωρίας ἀμέθεκτος. καθαιρόμενος γὰρ διὰ τῆς πράξεως τὸν νοῦν, δέχεται θείαν ἔλλαμψιν καὶ ἀνάγει τὸν νοῦν πρὸς τὸ συγγγενὲς μετριώτερον.

Παρακαλοῦμεν ἐργασθῆτε διὰ τὴν ἐξάπλωσιν τοῦ καλοῦ μας περιοδικοῦ.

ΘΑΥΜΑΤΑ

τινὰ εἰς ἀπόδειξιν τοῦ ὅτι αἱ θεῖαι καὶ ἱεραὶ Λειτουργίαι οὐ μόνον τοὺς τελευτήσαντας, ἀλλὰ καὶ τοὺς ζῶντας ὠφελοῦσι.

Γράφει ὁ Μέγας Γρηγόριος εἰς τοὺς διαλόγους του, ὅτι εἰς τὴν θάλασσαν ἐτσακίσθηκεν ἕνα καράβι τὸ ὁποῖον εἴδασι μακρόθεν οἱ ἄνθρωποι τῆς πόλεως, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἦσαν οἱ ναῦται καὶ νομίζοντες ὅτι ἐπνίγησαν ὅλοι, ἐλειτούργησεν εἷς ἱερεὺς δι' ἕνα του ἀδελφόν, ὅπου ἦτο μέσα εἰς τὸ καράβι καὶ τὸν ἐμνημόνευσεν ὡς ἀποθαμένον. Τῇ ἐπαύριον βλέπει τὸν ἀδελφόν του καὶ ἦλθε ζωντανὸς εἰς τὸν οἶκόν του καὶ ἐρωτῶν αὐτὸν πῶς ἐγλύτωσεν ἀπὸ τὸν κίνδυνον, ἀπεκρίνατο. «Καθὼς ἐτσακίσθη τὸ πλοῖον ἅρπαξα ἕνα σανίδι καὶ ἔπλεον μετ' ἐκεῖνο, ὅσον ἠδυνάμην, ἔπειτα μετὰ ὥραν πολλὴν ἀτόνησα καὶ δὲν ἠμπόρουν πλέον νὰ κολυμβῶ καὶ τότε βλέπω ἕνα ὡραιότατον νέον καὶ μοῦ δίδει ἕνα ψωμὶ εὔμορφον πολλὰ καὶ θαυμάσιον καὶ λέγει μου νὰ τὸ φάγω, καὶ ὡς τὸ ἔφαγα ἐπῆρα τόσην δύναμιν ὅπου δὲν αἰσθανόμουν πλέον τὸν κόπον οὐδὲ ποσῶς, ἕως ὅτου μὲ τὴν θείαν βοήθειαν ἔφθασα εἰς τὴν στερεὰν κατευώδιον.

Ἕτερός τις ἔσκαπτε τὴν γῆν μὲ πολλοὺς ἄλλους συντρόφους του ὅπου εὔγαναν ἀσημόχωμα τῆς Αὐθεντίας καὶ σκάπτοντες πολλὰ βαθέα ἔπεσεν ἐπάνω τους ὁ βουνὸς καὶ τοὺς ἐπλάκωσεν ὅλους καὶ ἀπέθανον. Ἔξω ἀπὸ ἕναν, ὁ ὁποῖος ἔτυχεν ὑποκάτω εἰς πέτρες μεγάλες καὶ δὲν τὸν ἐθανάτωσαν, διότι ἔστεκαν ὀρθὲς καὶ αὐτὸς εἰς τὸ κάτωθεν μέρος πλὴν ἦτο θαμένος ζωντανός, διότι τινὰς δὲν τὸν ἐθάρρει ποτὲ πῶς δὲν ἀπέθανεν, ἀλλὰ ὅλοι ἐνόμισαν πῶς ἐτελειώθησαν ἅπαντες.

Ἡ γυναῖκα ἐκείνου τοῦ ζῶντος, ὡς εὐλαβὴς καὶ πιστὴ χριστιανὴ ἐπλήρωσεν ἕνα ἱερέα νὰ κάμῃ μ' (40) λειτουργίας διὰ τὴν ψυχὴν τοῦ ἀνδρός της καὶ ἐπήγαινεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν καθ' ἑκάστην μίαν προσφορὰν καὶ ἕνα ἀγγεῖον κρασὶ καὶ μία λαμπάδα ὡς πτωχὴ ὅπου ἦτον. Ὅταν εἶχεν ὁ ἱερεὺς τὰς εἴκοσι λειτουργίας ἐφθόνησεν ὁ δαίμων τῆς γυναικὸς τὴν εὐλάβειαν καὶ μετασχηματισθεὶς τῆς ὑπήντησε τὸ πρωῒ ὅταν ἀπήρχετο εἰς τὸν ναὸν μὲ τὰ πρόσφορα καὶ λέγει της: ὁ ἱερεὺς εἶχεν ὑπηρεσία βιαστικὴ καὶ ἐλειτούργησε ταχύτερον καὶ μὴ κοπιᾷς νὰ πηγαίνῃς, καὶ μεθαύριον θέλεις τοῦ δώσει τὸ ὀφειλόμενον. Οὕτως ἔκαμεν ὁ παμπόνηρος ἄλλας δύο ἡμέρας. Ἀναμεταξὺ δὲ ὅπου ἐγίνοντο αἱ λειτουργίαι, ἔβαλαν πάλιν ἄλλους ἀνθρώπους καὶ ἔσκαπταν εἰς ἐκεῖνον τὸν τόπον, οἱ ὁποῖοι ἤκουσαν φωνὴν ὑποκάτω τῶν λίθων καὶ ἔλεγεν: Σκάπτετε δι' ἀγάπην Θεοῦ ἐπιδέξια ὅτι ἄνωθέν μου εἶναι δύο πέτρες νὰ μὴ πέσουν καὶ μὲ θανατώσουν. Οἱ δὲ ἐθαύμασαν καὶ σκάπτοντες ἐκ πλαγίου εὗρον τὸν ἄνθρωπον ζωντανὸν καὶ τὸ ἀνήγγειλαν τῆς γυναικός του καὶ δραμόντες

ὅλοι εἰς τοῦτο ἀκούσαντες, νὰ ἰδοῦσι τοιοῦτον ἐξαίσιον τερατούργημα καὶ ἐρωτῶντες αὐτὸν πῶς ἔζησε τόσας ἡμέρας χωρὶς τροφήν, ἀπεκρίνατο: Καθ' ἡμέραν μοῦ ἔδιδε τινὰς ἀοράτως ἕνα ψωμὶ καὶ ἕνα κανάτι κρασί, καὶ μία λαμπάδα ἧπτεν ἔμπροσθέν μου καὶ ἔτρωγα, ἔξω ἀπὸ τρεῖς ἡμέρας ὅπου οὔτε τροφὴν ἐγεύθηκα οὔτε φῶς εἶδον καὶ ἐπικράνθηκα πολλὰ ὀδυρόμενος τὰς ἁμαρτίας μου, διότι ἐνόμιζα ὅτι ἀποθαίνω. Μετὰ ταῦτα πάλιν εἶδον τὴν τετάρτην ἡμέραν τὴν ἀναμμένην λαμπάδα τὸν ἄρτον καὶ τὸν οἶνον, ὥσπερ τὸ πρότερον καὶ ἐχάρηκα δοξάζοντας τὸν Θεὸν ὅπου δὲν μὲ ἐγκατέλιπεν ἕως τέλος.

Ταῦτα ἀκούσασα ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἐκατάλαβε τὴν ἔννοιαν καὶ τὴν ἐδιηγήθηκεν ἅπασιν ὅτι ἐκεῖνα τὰ δῶρα ὅπου ἔδιδε τοῦ ἱερέως καὶ ἐλειτούργει ἔφερνεν ὁ Ἄγγελος τοῦ ἀνδρός της καὶ ἐπορεύετο.

Βλέπετε ἀδελφοὶ τὴν δύναμιν τῆς ἱερουργίας; Ἐὰν εἰς τοὺς ζῶντας ἐργάζῃ τοιαῦτα τερατουργήματα, πόσα νομίζετε νὰ ὠφελῇ τοὺς κεκοιμημένους;

Εἶχα καὶ ἄλλα πολλὰ παραδείγματα ἀμὴ διὰ νὰ μὴ ἔβγω ἀπὸ τὸ προκείμενον περισσὰ δὲν γράφω διότι ἔχω μάλιστα νὰ συντύχω πολλὰ περὶ καταφρονήσεως κόσμου, τὸ ὁποῖον εἶναι πολλὰ ὠφέλιμον, διότι οἱ περισσότεροι ἄνθρωποι νικοῦνται ἀπὸ τὸν πλᾶνον κόσμον καὶ προτιμοῦσιν ἡδονὰς φθειρομένας, τῶν αἰωνίων εὐφροσυνῶν καὶ πρέπει νὰ βοηθήσω καὶ εἰς τοῦτο τὸ κατὰ δύναμιν καθὼς ἔκαμα ἕως τώρα μὲ τὴν θείαν βοήθειαν.

Μὴ θρηνῇς γοῦν τὸν ἠγαπημένον σου, ἐὰν ἐτελεύτησεν εἰς τὴν Ὀρθόδοξον πίστιν, ἀλλὰ μόνον ὅταν ἔχῃς φίλον καὶ γνωρίσῃς πὼς ἀποθαίνει συμβούλευέ τον νὰ διορθωθῇ διὰ μετανοίας καὶ ἐξομολογήσεως, νὰ κοικοινωνήσῃ τὰ θεῖα Μυστήρια καὶ τότε εἶσαι βέβαιος ὅτι δὲν θὰ ἐκολάσθη οὔτε πρέπει νὰ τὸν μοιρολογᾶσαι, ἀλλὰ νὰ χαίρεσαι ὅτι ἀπῆλθεν εἰς ζωὴν αἰώνιον.

† **Ἱερομόναχος Καλλίνικος (Π. Ι.)**
Ἐκ τοῦ Ἰ. Κελ. Παναγία Κρανιᾶς Ἰ. Σκήτη Γλωσσίας. Προβάτα.
Ἅγιον Ὄρος.

ΑΝΑΛΕΚΤΑ

—Ἔζησαν εὐδαιμόνως πολλοὶ δίκαιοι ὡς ὁ Τωβὶτ καὶ Τωβίας πρὸς παρηγορίαν ἢ στηριγμὸν τῶν ἄλλων, δέχου πάλιν προοίμια καὶ σύμβολα τῆς ἐν τῇ ἄλλῃ ζωῇ τελειοτέρας μισθαποδοσίας. Ταλαιπωροῦνται καὶ κατατρύχονται ἐπὶ τῆς γῆς ἄλλοι ὡς ὁ Ἰώβ; συμπέραινε ἐκ τούτου, ὅτι ἄλλος ἡμᾶς περιμένει βίος καὶ κριτήριον ἄλλο, ἐξ οὗ ἕκαστος ἀπολήψεται ἀξίαν τῶν ἔργων ἀντιμισθίαν. Τῷ ὄντι ἡ κακοπάθεια τινῶν ἀνθρώπων γίνεται ἐνίοτε πρὸς δοκιμασίαν τῆς ὑπομονῆς αὐτῶν. «Ὃν γὰρ ἀγαπᾷ Κύριος παιδεύει».

—Πάσχουσι λοιπὸν οἱ ἐνάρετοι, ἵνα δειχθῇ ἀκμαιοτέρα καὶ σταθερωτέρα ἡ πρὸς τὸν Θεὸν ἀγάπη, ἐνίοτε δὲ καὶ ἵνα μὴ ὑπεραίρωνται, ὡς λέγει ὁ Παῦλος, μείζονες νομιζόμενοι, ἢ ὅσον πραγματικῶς ὑπάρχουσι.

—Κοίταξε τί πρᾶγμα εἶναι ἐκεῖνο ὅπου ἀπὸ ὅλα σὲ βαρύνει περισσότερον καὶ ἐκεῖνο νὰ ἐναγκαλίζεσαι ὡσὰν σταυρόν σου, καὶ ἔχε αὐτὸ ἀκριβὸν ὡσὰν σκάλα ὅπου ἔχει νὰ σὲ ἀνεβάσῃ εἰς τὸν οὐρανόν.

—Ἂν δὲν ἔχῃς σταυρὸν μαθητὴς τοῦ Χριστοῦ δὲν εἶσαι, οὐδὲ δύνασαι νὰ ἀκολουθήσῃς αὐτόν.

ΜΙΑ ΕΚΔΡΟΜΗ ΑΝΑ ΤΗΝ ΗΠΕΙΡΟΝ

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν τοῦ Πάσχα, ἀπεφάσισα τὴν πραγματοποίησιν μιᾶς ἐκδρομῆς ἀνὰ τὴν Ἤπειρον, πρὸς ἐπίσκεψιν πνευματικῶν ἐκεῖ ἀδελφῶν.

Τὴν τρίτην ἡμέραν τοῦ Πάσχα, περὶ τὴν μεσημβρίαν, ἀνεχώρησα ἐκ Βόλου διὰ Τρίκκαλα, διανυκτερεύσας. Τὴν ἑπομένην ἡμέραν, Τετάρτην τῆς Διακαινησίμου, ἀνεχώρησα τὴν πρωΐαν διὰ τὰ Ἰωάννινα. Καθ' ὁδὸν διήλθομεν ἀπὸ τὴν Καλαμπάκαν, ἀπὸ τὴν γέφυραν τοῦ ποταμοῦ Μουργκάνη, τὴν Καστανιάν, τὸ Ὀρθοβοῦνι, τὴν Τρυγῶνα, τὴν Πεύκην, τὸν Κορυδαλόν, τὴν Κρανιάν, τὴν Κουτσούφλιανην, τὸ Μαλακάσι, τὴν θέσιν «Κάμπος τοῦ Δεσπότη» ἐπάνω εἰς τὴν «Κατάραν», ὅπου ἐμείναμεν περὶ τὴν ἡμίσειαν ὥραν καὶ ἐφάγαμεν εἰς τὸ ἐξοχικὸν ἐκεῖ ἑστιατόριον. Ἡ κορυφὴ τῆς «Κατάρας» ἦτο κεκαλυμμένη μὲ χιόνας, πλὴν ἡ ὁδὸς ἦτο ἐλευθέρα χιόνων καὶ ἐπροχώρει τὸ αὐτοκίνητον ἀνεμποδίστα. Μετὰ τὴν ἐκκίνησιν ἀπὸ τὴν Κατάραν διήλθομεν τὸ Μέτσοβον, τὸ Βουνοτόπι, τὸ Μεγάλο Περιστέρι, τὴν Μπαλτούμα ἔνθα ἡ γέφυρα ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Ἀράχθου, τὸ Πέραμα καὶ τέλος τὰ Ἰωάννινα, ὅπου ἐφθάσαμεν τὴν 4ην μ. μ.

Ἐδῶ μοὶ ἀνέμενεν ὁ πνευμ. ἀδελφὸς Στέργιος Καραφέρης ἐκ Κονίτσης, ἐργαζόμενος ἐν Βόλῳ, ἐλθὼν προηγουμένως διὰ νὰ κάμῃ τὸ Πάσχα μὲ τὴν οἰκογένειάν του.

Μαζὶ μὲ αὐτὸν συνήντησα τὸν πνευματικὸν ἀδελφὸν κ. Μ. Λ. τὸν σπουδαῖον ἐνισχυτὴν τῆς «Ἁγιορ. Βιβλιοθήκης». Μὲ τὸν κ. Καραφέρην ἐπεσκέφθημεν τὰ ἀξιοθέατα μέρη τῆς πόλεως τῶν Ἰωαννίνων, ἀφοῦ πρῶτον ἐπεσκέφθημεν τὸν ἅγιον Ἰωαννίνων κ. κ. Δημήτριον ἀσπασθέντες τὴν δεξιάν του καὶ λαβόντες τὴν εὐχήν του καθῶς καὶ τὸν ἅγιον Πρωτοσύγγελον Ἀρχ. κ. κ. Χρυσόστομον Βενετόπουλον. Καὶ πρῶτον μετέβημεν εἰς τὸ Μουσεῖον ἔνθα ὑπάρχουν ἀρχαιότητες τῆς περιφερείας Ἰωαννίνων καὶ πολλαὶ ἐκ τοῦ Μαντείου τῆς Δωδώνης. Κοῦκλαι γυναικῶν μὲ τὰς ἐθνικάς των ἐνδυμασίας ὅλων τῶν περιοχῶν τῆς Ἠπείρου. Τεκμήρια τῆς Ἑλλ. ἐπαναστάσεως τοῦ 1821. Νομίσματα παλαιότερα καὶ νεώτερα, τὰ γιαταγάνια καὶ τὰ κουμπούρια τοῦ Ἀλῆ Πασσᾶ τῶν Ἰωαννίνων, τὲς μπάλλες καὶ τὰ κανόνια τοῦ 1821 καὶ πολλὰ ἄλλα.

Μετὰ τὸ Μουσεῖον, ἐπεριτριγυρήσαμεν τὸ φρούριον, βαδίζοντες παραπλεύρως τῆς λίμνης, ἐπισκεφθέντες καὶ τὰ λοιπὰ ἀξιοθέατα μέρη μέχρι τῆς ἑσπέρας. Τὴν νύκτα διενυκτέρευσα εἰς τὴν οἰκίαν τῆς ἐγγάμου ἀδελφῆς τοῦ κ. Καραφέρη κ. Στεφάνου Θεοδώρου, ὑπαλλήλου τοῦ Ι.Κ.Α. Ἰωαννίνων.

Τὴν ἑπομένην ἡμέραν, πέμπτην τῆς Διακαινησίμου 25 Ἀπριλίου καὶ ἑορτὴν Μάρκου τοῦ Εὐαγγελιστοῦ, μετὰ τὴν Θ. Λειτουργίαν ἐν τῷ Ι. Ν. τοῦ ἁγίου Νικολάου, ἐπεσκέφθημεν τὸ Χριστιανικὸν σωματεῖον ἡ «Παντάνασσα», τοῦ ὁποίου προεδρεύει ἐπὶ πολλὰ ἔτη ὡς Διευθύντρια ἡ Κυρία Ἀθηνᾶ Χατζῆ μὲ δρᾶσιν λίαν ἀξιόλογον καὶ ἐπαινετήν.

Μετὰ ταῦτα μετέβημεν εἰς τὴν λίμνην διὰ βενζινακάτου. Ἐδῶ ἐπροσκυνήσαμεν κατὰ πρῶτον τὴν Ἱερὰν Μονὴν τῆς Θεοτόκου Ἐλεούσης, ἥτις ἀνήκει καὶ ἡγουμενεύεται ἀπὸ τὸν σεβαστὸν Γέροντα ἱερομ. Γρηγόριον Ραφανᾶν. Ὁ πατὴρ Γρηγόριος μᾶς ἐδέχθη καὶ μᾶς περιεποιήθη χριστιανικώτατα, μολονότι τελείως ξένοι του. Εἶτα

περιήλθομεν μέρος τι τῆς νήσου, καταλήξαντες εἰς τὰς δύο Μονὰς τοῦ ἁγίου Παντελεήμονος καὶ τοῦ τιμίου Προδρόμου, εἰς τὰ κελλία τῶν ὁποίων κατέφυγεν ὁ Ἀλῆ Πασσᾶς τῶν Ἰωαννίνων, καταδιωκόμενος ἀπὸ τοὺς ἐχθρούς του καὶ φονευθεὶς ἐκεῖ. Αἱ ἄνω Ἱ. Μοναὶ τοῦ ἁγίου Παντελεήμονος καὶ τοῦ ἁγ. Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου, μικραὶ μὲν ἀλλὰ διατηροῦνται ἐν καλῇ καταστάσει. Μετὰ τὰς ἐπισκέψεις αὐτὰς ἐπεστρέψαμεν διὰ τοῦ ἰδίου μέσου εἰς τὰ Ἰωάννινα. Ἐδῶ ἠθελήσαμεν νὰ ἐπισκεφθῶμεν τὸ σπήλαιον μὲ τοὺς σταλακτίτας εὑρισκόμενον εἰς τὸ Πέραμα, προάστειον τῶν Ἰωαννίνων, ἐπειδὴ ὅμως ἔπρεπε νὰ ἀναχωρήσωμεν διὰ τὴν Κόνιτσαν, ἰδιαιτέραν πατρίδα τοῦ κ. Καραφέρη, καὶ ἐπειδὴ τὸ δι᾿ ἐκεῖ αὐτοκίνητον ἔφευγε, ἀνεχωρήσαμεν ἀμέσως διὰ Κόνιτσαν.

Ἡ Κόνιτσα εἶναι μικρὰ πολίχνη, ἐστολισμένη μὲ φυσικὰς καλλονάς, τοποθετημένη σχεδὸν εἰς τὰς πηγὰς τοῦ Ἀώου ποταμοῦ, ἀπέχουσα σχεδὸν 65 χιλιόμετρα ἀπὸ τὰ Ἰωάννινα. Εἶναι ἕδρα Μητροπολίτου ὑπὸ τὸν ἅγιον Πωγωνιανῆς τῆς Κονίτσης κ. κ. Χριστοφόρον Χατζῆν. Ἔχει ὡραίαν πλατεῖαν ἐπὶ τῆς ὁποίας δεσπόζει χαλκοῦν ἄγαλμα τῆς Βασιλίσσης μας Φρειδερίκης, λίαν ἐπιτυχές. Διατηρεῖ Γεωργικὴν Σχολὴν μὲ ἀρκετοὺς μαθητάς, Ὀρφανοτροφεῖον καὶ Νοσοκομεῖον τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ τῆς Βασιλίσσης Φρειδερίκης.

Τὸ ἀπόγευμα ἐπεσκέφθημεν τὸν Μητροπολίτην κ. κ. Χριστοφόρον, λαβόντες τὰς εὐχάς του. Κατόπιν ἐπεσκέφθημεν τὸ Στρατιωτικὸν Νεκροταφεῖον ὅπου οἱ τάφοι μὲ τὰ ὀνόματα τῶν φονευθέντων στρατιωτῶν εἰς τὸν Γράμμον. Διῆλθον αὐτοὺς ἕνα - ἕνα μήπως ἀνακαλύψω τὸν τάφον τοῦ υἱοῦ μου Νικολάου, ἀλλ᾿ οὐδαμοῦ τὸν ἀνεῦρον. Ὡς ἔμαθον, ὑπάρχουν καὶ εἰς ἄλλα μέρη τῆς Ἠπείρου Νεκροταφεῖα στρατιωτικὰ καὶ ἐκεῖ ἴσως θὰ ὑπάρχῃ ὁ τάφος του. Πρὸς τοῦτο προέβην εἰς ἐνεργείας πρὸς τὸ τάγμα διὰ τοῦ ἀνθυπασπιστοῦ χωρ)κῆς Κονίτσης κ. Γεωργίου Κουτρούμπα ἐκ Γρεβενιτίου Ἠπείρου, ὅστις ὑπεσχέθη νὰ ἐρευνήσῃ καὶ μοὶ ἀπαντήσῃ.

Τὴν νύκτα ἐφιλοξενήθην εἰς τὴν οἰκογένειαν τοῦ κ. Στ. Καραφέρη.

Σκοπεύων νὰ ἐπισκεφθῶ καὶ ἕτερον ἀδελφὸν ἐν Κῳ, τὸν κ. Ἀριστείδην Συκιώτην, διαμένοντα ἐν τῷ χωρίῳ Ἀρίστη, μεταξὺ Ἰωαννίνων καὶ Κονίτσης καὶ ἀρκετὰ μακράν, ἔχον συγκοινωνίαν δι᾿ αὐτοκινήτου, ὄχι τακτικήν. Ἐπειδὴ ὑπάρχει ἐκεῖ Μονὴ τῆς Ζωοδόχου πηγῆς, ἑορτάζουσα τὴν Παρασκευὴν τῆς Διακαινησίμου, θὰ ἀνεχώρει τὴν πρωΐαν αὐτοκίνητον μὲ ἑορταστὰς δι᾿ ἐκεῖ καὶ ἐπωφεληθεὶς τῆς εὐκαιρίας ταύτης, μετέβην καὶ ἐγὼ μὲ τὸν συνοδόν μου κ. Καραφέρην. Ἡ ἑορτάζουσα Μονὴ τῆς Σπηλαιωτίσσης, (Ζωοδόχου πηγῆς) εὑρίσκετο μακρὰν τοῦ χωρίου, εἰς τὴν κοιλάδα, ἔνθα ῥέει ὁ ποταμὸς Βοϊδομμάτης. Τὸ αὐτοκίνητον θὰ κατήρχετο μέχρις ἐκεῖ. Ἐγὼ ὅμως παρέμεινα εἰς τὸ χωρίον πρὸς συνάντησιν τοῦ ἀδελφοῦ καὶ ἐκεῖθεν κατατοπισθῶ διὰ τὰ περαιτέρω. Ἅμα τῇ καθόδῳ ἀπὸ τὸ αὐτοκίνητον, πληροφορηθεὶς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ, μετέβην ἐκεῖ μὲ τὸν συνοδόν μου. Ὁ ἀγαπητὸς Ἀριστείδης ἐκάθητο ὑπὸ τὴν «Δρῦν τὴν Μαμβρῆν» παρακολουθῶν ἀπὸ μακρόθεν, μὲ τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ μετώπου, τοὺς ἀφικνουμένους διὰ τοῦ αὐτοκινήτου ξένους. Ἡ συνάντησίς μου μετ᾿ αὐτοῦ ὑπῆρξε λίαν συγκινητική, διότι διὰ πρώτην φορὰν συναντώμεθα καὶ γνωριζόμεθα.

Μετὰ τὴν συζήτησιν καὶ τὰς ἀδελφικὰς περιποιήσεις, κατήλθομεν πεζῇ μὲ τὸν κ. Καραφέρην εἰς τὴν ἑορτάζουσαν Μονὴν Σπηλαιωτίσσης, ἔρημον μοναχῶν ἥτις εὑρίσκεται ἐντὸς σπηλαίου, ἐπὶ τοῦ παραρρέοντος ποταμοῦ Βοϊδομμάτη. Καὶ κατὰ πρω-

τον εισήλθομεν εἰς τὴν Μονὴν καὶ ἐπροσκυνήσαμεν τὰς ἁγίας εἰκόνας καὶ τὰ ἅγια λείψανα. Κατόπιν περιήλθομεν ὅλα τὰ κελλία, κατεστραμμένα κατὰ τὸ πλεῖστον, τῇ ὁδηγείᾳ τοῦ κ. Νικ. Παπανικολάου, ἐπιτρόπου τῆς Μονῆς. Αὕτη ἀνηγέρθη κατὰ τὸν Μεσαίωνα. Τὸ ἱστορικὸν τῆς Μονῆς ταύτης, ἱστορεῖ ὁ Καθηγητὴς Φιλόλογος ἐν τῷ δ΄. Γυμνασίῳ θηλέων Ἀθηνῶν κ. Ἄγγελος Ν. Παπακώστας εἰς τὸ ἐκδοθὲν βιβλίον του ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἱστορικὰ Μνημεῖα Ἠπείρου, ἡ παρὰ τὴν Ἀρτσίσταν Ζαγορίου ἱερὰ Μονὴ Παναγίας τῆς Σπηλαιωτίσσης, Ἀθῆναι 1936» εἰς τὸ ὁποῖον βιβλίον δύναται πᾶς τις ἀναγινώσκων νὰ πληροφορηθῇ.

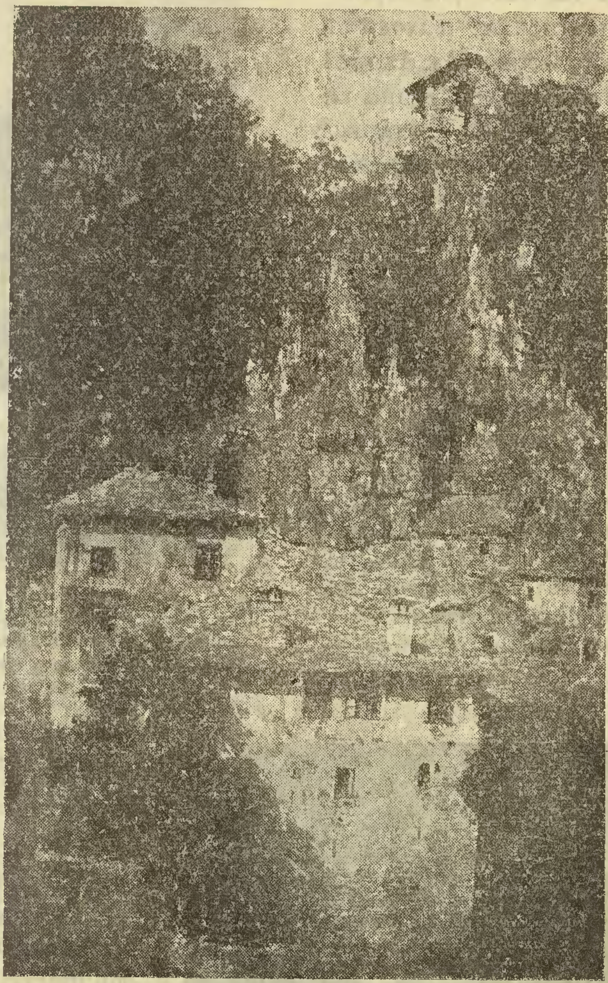

Ἡ Ἱ Μονὴ Σπηλαιωτίσης ἐν Ἀρίστῃ.
Τιμᾶται ἐπ᾽ ὀνόματι τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου.

Κατ᾽ αὐτόν, ἡ ἱστορικὴ αὕτη Μονὴ ἔχει κτισθῇ εἰς τὴν νοτίαν πλευρὰν ὑψηλοῦ καὶ ὑπερηφάνου βράχου κειμένου ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ «Βοϊδομάτη» παραποτά-

μου τοῦ Ἀώου, ὅστις λυσσᾷ καὶ ἀφρίζει παρὰ τοὺς πόδας του. Σχετικῶς μὲ τὴν ἀνοικοδόμησιν τῆς Μονῆς, φανερώνει πλὰξ εὑρισκομένη ὑπεράνω διλέβου παραθύρου τοῦ νοτίου τοίχου τοῦ Ναοῦ ἥτις λέγει:

† Οὗτος ὁ θεῖος καὶ πάνσεπτος ναὸς ὑπάρχει τῆς Ὑπεραγίας Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου τὸ εἰς ὄνομα τημώμενον ἐπ' ὠνόματι τῆς κοιμήσεως τῆς σπηλαιώτησας οἰκοδομήθη ὑπὸ τῶν ὁσιωτάτου ἐν ἱερομονάχοις Ἰωακεὶ καὶ Σοφρονίου ἐπὶ ἔτους ΑΧΞΕ (1665) μετὰ δὲ εἰς τοὺς χιλίους ΑΧΟΓ (1673) θείο ζήλῳ κινηθεὶς ὁ [. . .] Παρθένιος ἱερομόναχος ὥστης ἱστόρισεν οὗτον τὸν θεῖον ναὸν ὡς καθὼς ὁρᾶται τὴν σήμερον... Ἀρχιερατεύοντος τοῦ Πανηερωτάτου Μητροπολίτου Ἰωανήνων Κυρίου Κυρίου Κυρίλου· Ἐν δὲ τῇ ἐπαρχίᾳ Βελλᾶς Κυρίου Κυρίου Ἰωανικήου καὶ οὕτω ἐτελειώθη διὰ χειρὸς τῶν ταπεινῶν δούλων Ἰωάννου καὶ Δημητρίου καὶ Γεωργίου Νοεμβρίῳ...

Ἡ Μονὴ αὕτη, θαυμασία ἀπὸ πάσης ἐπόψεως, στερεῖται μοναχῶν καὶ διοικεῖται ἀπὸ τὴν Κοινότητα Ἀρίστης. Μὲ μικρὰν ὅμως ἐπισκευὴν δύναται νὰ ἀνακτήσῃ τὴν ἀρχαίαν της λαμπρότητα καὶ νὰ

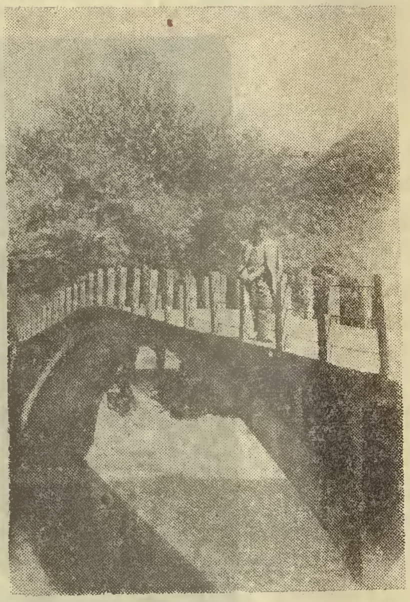

Ἡ γέφυρα τοῦ Βοϊδομμάτη, ὅπου ψαρεύει ἡ Βασίλισσα Φρειδερίκη. Ὁ ἐπὶ τῆς γεφύρας εἶναι ὁ κ. Δημ. Καραφέρης

ἀναλήφθῇ ἀπὸ μοναχοὺς ἢ μοναχὰς καὶ γίνῃ τὸ στολίδι τῆς περιφερείας.

Μετὰ τὴν προσκύνησιν, περιήλθομεν μὲ τὸν κ. Καραφέρην τὰ πέριξ τῆς Μονῆς καὶ τοῦ ποταμοῦ. Εἰς τὸ κάτω μέρος ὑπάρχει γέφυρα, συνδέουσα τὰ ἄνω τῆς Μονῆς χωρία, τὸ Πάπιγκον καὶ τὰ λοιπά.

Παραπλεύρως τῆς γεφύρας ὑπάρχει πλὰξ ἀναγράφουσα τάδε: **«Ἐδῶ ξεκουράσθηκε καὶ ψάρεψε στὶς 5, 6 καὶ 12 Ἰουλίου 1955 ἡ Βασίλισσά μας Φρειδερίκη.**

Ἐπὶ τῶν βράχων τοῦ ποταμοῦ Βοϊδομμάτη. Εἰς τὸ μέσον ὁ κ. Σχοινᾶς, ἐντεῦθεν καὶ ἐκεῖθεν οἱ ἀδελφοὶ Στέργιος καὶ Δ. Καραφέρης ἐκ Κονίτσης

Βιβλιοκρισία

"ΧΡΗΣΤΟΗΘΕΙΑ ΤΩΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΩΝ,,

Δὲν παρῆλθεν ἔτος ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τῆς «Ν. ΚΛΙΜΑΚΟΣ» τοῦ ἁγίου Πατρὸς ἡμῶν Νικοδήμου τοῦ ἁγιορείτου, ὑπὸ τοῦ κ. Σωτ. Σχοινᾶ, καὶ ὁ ἀκαταπόνητος ἐκδότης τῆς «Ἁγιορειτικῆς Βιβλιοθήκης» προσφέρει καὶ ἕτερον ὀγκῶδες καὶ πνευματικώτατον ἔργον τοῦ πνευματοκινήτου καλάμου τοῦ ἰδίου ἁγίου συγγραφέως, ὑπὸ τὸν ἀνωτέρω τίτλον.

Ὁμολογουμένως πρόκειται περὶ μιᾶς ἀνυπολογίστου προσφορᾶς εἰς τὸ θρησκεῦον ἑλληνικὸν κοινόν, τοσοῦτο μᾶλλον, καθ' ὅσον τὰ θέματα ποὺ πραγματεύεται τὸ βιβλίον τοῦτο, εἶναι τοῦ ἀμέσου ἐνδιαφέροντος τοῦ πολλοῦ χριστιανικοῦ κόσμου. Αἱ ἐπικρατοῦσαι προλήψεις, αἱ ἀσθένειαι αὗται τῆς ψυχῆς, αἱ δεισιδαιμονίαι, αἱ μαγεῖαι, ὁ πνευματισμὸς καὶ πάντα ἐκεῖνα τὰ δαιμονικὰ τεχνάσματα ποὺ πλανοῦν τοὺς ἀφελεῖς καὶ ἀγνοοῦντας τὴν εὐγένειαν τῆς χριστιανικῆς θρησκείας, εὑρίσκουν τὴν ὀρθὴν καὶ χριστιανικὴν τοποθέτησίν των. Δὲν εἶναι μικρὸν τὸ ζήτημα τοῦτο. Πρόκειται περὶ ψυχικῶν φαινομένων τὰ ὁποῖα ἀπασχολοῦν τὴν σύγχρονον γενεάν, εὐκόλως παθαινομένην ἀπὸ τοὺς διαφόρους λαοπλάνους καὶ ὄργανα τοῦ Σατανᾶ, τοῦ τύπου τῶν «Ἀναστενάριδων» τῆς Μαγουλᾶ, τῶν Μέντιουμ καὶ λοιπῶν πνευματιστῶν, οἱ ὁποῖοι διὰ σημείων καὶ τεράτων, οὐχὶ ἀγνώστων ἀπὸ τῶν πρώτων ἀκόμη βημάτων τῆς Ἐκκλησίας, καταθορυβοῦν τὰς συνειδήσεις τῶν ἁπλοϊκῶν χριστιανῶν.

Διὰ νὰ γίνῃ δὲ περισσότερον ἀντιληπτὴ ἡ ἔκτασις τοῦ πολυμόρφου τούτου σατανισμοῦ περὶ τοῦ ὁποίου ἀσχολεῖται τὸ ὑπ' ὄψιν βιβλίον, ἀρκεῖ νὰ σημειωθῇ ἡ ἐξέγερσις τοῦ Τύπου τῆς Β. Ἑλλάδος καὶ τῆς δοκισισόφου ἀνωτέρας λεγομένης τάξεως, ἥτις προεκλήθη πρὸ 5ετίας, ὅταν ὁ Παναγιώτατος Μητροπολίτης Θεσσαλονίκης κ. Παντελεήμων κατεπολέμησεν ὡς ξένα πρὸς τὸν χριστιανισμὸν καὶ παραπλανητικὰ τῆς εὐσεβείας τοῦ λαοῦ τὰ λεγόμενα «Ἀναστενάρια» τοῦ Λαγκαδᾶ, κατὰ τὰ ὁποῖα χρησιμοποιοῦνται καὶ ἱεραὶ εἰκόνες καὶ θυμιάματα καὶ εὐχαὶ ἀπαγγέλλονται. Ἀκόμη ὁ κόσμος δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἐξηγήσῃ, διατί κατὰ Μάϊον μῆνα ἑκάστου ἔτους, ὅτε τελοῦνται αἱ σατανικαὶ πυροβασίαι, ἡ Μητρόπολις Θεσσαλονίκης καταβάλλει προσπαθείας ὅπως παρεμποδίσῃ

Τὴν ἀναμνηστικὴν αὐτὴν πλάκα στήσανε οἱ κάτοικοι τῆς Κοινότητος Ἀρίστης».

Εἰς τὸν ποταμὸν ἐδῶ ἔρχεται ἡ Βασίλισσα καὶ ψαρεύει, διὰ τοῦτο ἡ περιοχὴ αὐτὴ τοῦ ποταμοῦ ἔχει δωρηθῇ ἀπὸ τὴν Κοινότητα Ἀρίστης εἰς τὴν Βασίλισσαν Φρειδερίκην.

Τὸ διαυγέστατον καὶ ψυχρότατον ὕδωρ τοῦ ποταμοῦ τούτου, οὐδέποτε θολώνει, χειμῶνα, καλοκαῖρι.

Μεθ' ὅλα ταῦτα, παρελθούσης καὶ τῆς ὥρας, προσεκολλήθημεν εἰς τὴν οἰκογένειαν τοῦ ἱερέως τοῦ χωρίου Κωνστ. Μανέκα συνευφρανθέντες μετ' αὐτοῦ. Ἡ πλατανόσκιος περιοχὴ τῆς Μονῆς παρὰ τὸν ποταμὸν Βοϊδομμάτην ἦτο πλήρης ἑορταστῶν εὐωχουμένων ἀπὸ τοὺς Ἀριστεῖς καὶ τῶν πέριξ χωρίων. Περὶ τὴν 6ην ἀπογευματινὴν ἀνήλθομεν πεζῇ εἰς τὸ χωρίον ὅπου μᾶς ἀνέμενεν ὁ κ. Ἀριστείδης Συκιώτης μετὰ τῶν ἄλλων ἐκεῖ πνευματικῶν ἀδελφῶν, μετὰ τῶν ὁποίων ἀλληλοενισχύθημεν. Ὁ κ. Καραφέρης ἀνεχώρησε διὰ τὴν Κόνιτσαν ἐγὼ δὲ ἐφιλοξενήθην τὴν νύκτα παρὰ τῷ κ. Συκιώτῃ καὶ τῇ ἀξιοσεβάστῳ οἰκογενείᾳ του. Τὴν πρωΐαν ἀσπασάμενοι ἀλλήλοις ἀνεχώρησα δι' Ἰωάννινα καὶ ἐκεῖθεν διὰ Βόλον.

τουλάχιστον τὴν τέλεσιν ἁγιασμοῦ καὶ τὴν χρῆσιν ἱερῶν συμβόλων καὶ ἀντικειμένων. Προφανῶς οἱ Χριστιανοὶ εἴτε ἀγνοοῦντες εἴτε λησμονοῦντες, ὅτι «αὐτὸς ὁ Σατανᾶς μετασχηματίζεται εἰς ἄγγελον φωτός», πίπτουν θύματα τῆς ἐπιπλάστου εὐλαβείας, μεθ' ἧς ἐπενδύουν τῶν δυσειδῶν τεχνασμάτων τοῦ διαβόλου τὴν ἀθλιότητα, ἀπερίγραπτα ἀνθρωπάρια, ἀσυνειδήτως ὑπηρετοῦντα ἀντιχριστιανικοὺς σκοπούς. Εἶναι δὲ τόσον ἠγνοημένον τὸ θέμα τοῦ πνευματισμοῦ καὶ τῶν μαγειῶν, περὶ ὧν ἐνδιατρίβει τὸ πολυσέλιδον βιβλίον τοῦτο, ὥστε καθηγητής τις τῆς θεολογίας ἑνὸς τῶν Πανεπιστημίων μας, νὰ χαρακτηρίσῃ τὸν πνευματισμὸν ὡς «ἐπιστήμην ἐν τῇ ἐξελίξει της».

Τὴν «ΧΡΗΣΤΟΗΘΕΙΑΝ» ὁ Ἐθνομάρτυς Γρηγόριος ὁ Ε΄, ὅτε ἐσχόλαζεν ἀπὸ τὸν Πατριαρχικόν του θρόνον καὶ ἡσύχαζεν ἐν ἁγίῳ Ὄρει, ὅστις καὶ φιλίαν εἶχε στενὴν μετὰ τοῦ ἁγίου Νικοδήμου, ἐχαρακτήρισεν ὡς ὠφελιμωτάτην, γραφεῖσαν ἀπὸ τὴν ἰδίαν χάριν τοῦ παναγίου Πνεύματος, ἥντινα εἶχε καὶ ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος.

Ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω θεμάτων, τόσον διὰ τὰς πονηρὰς ἡμέρας μας ἀναγκαίων, περιέχει ἡ βίβλος καὶ πνευματικωτάτους λόγους ἐπὶ διαφόρων ἀποριῶν καὶ ζητημάτων, πολλοὶ τῶν ὁποίων εἶναι αὐτόχρημα ἀριστουργήματα φιλολογικὰ καὶ ἔξοχα προϊόντα ἡγιασμένης καρδίας, εἰς τὴν ὁποίαν ἀνεχωνεύθησαν πᾶσαι αἱ χριστιανικαὶ ἀρεταί.

Δὲν θὰ ἦτο ἴσως ὑπερβολὴ νὰ τονισθῇ, ὅτι εἰς τὴν ἐποχήν μας, τὴν ὁποίαν χαρακτηρίζει τάσις πρὸς ἀπαλλαγὴν ἀπὸ τὸν «ζυγὸν» τῆς Παραδόσεως, δι' ὃν λόγον περιῆλθεν εἰς ἀπέλπιδα σύγχυσιν, βιβλία Πατερικὰ ὡς τὸ παρόν, ἔρχονται νὰ ἐπανευαγγελίσουν τὸν χριστιανικὸν λαὸν καὶ νὰ τὸν ὁδηγήσουν εἰς τὰς ζωηφόρους πηγὰς τῆς Ὀρθοδοξίας.

Συγχαίρομεν τὸν εὐλαβέστατον ἐκδότην καὶ διὰ τὸν νέον αὐτὸν ἆθλον του, ὅστις εἰς οὐδὲν λογιζόμενος τοὺς καθ' ὑπερβολὴν μόχθους καὶ τὰς ὑπερόγκους δαπάνας, πρὸς φωτισμὸν τοῦ πληρώματος τῆς Ἐκκλησίας, «τρέχει ἐπὶ τὸ βραβεῖον τῆς ἄνω κλήσεως», «ἐπιλανθανόμενος τῶν ὄπισθεν καὶ ἐπεκτεινόμενος ἐν τοῖς ἔμπροσθεν» καὶ ἐκδαπανῶν αὐτὸς ἑαυτὸν εἰς τὰς Πατερικὰς ἐκδόσεις καὶ τῷ εὐχόμεθα πλουσίαν τὴν ἀντιμισθίαν παρὰ τοῦ μισθαποδότου Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν.

Θεόκλητος μοναχὸς Διονυσιάτης
ἅγιον Ὄρος

ΥΜΝΟΣ [1]
ἀναφερόμενος εἰς τὴν Παναγοῦδα [2]
Ἦχος λέγετος, ρυθμὸς 4σημος (ἀργός)

Κανεὶς δὲν σὲ γνωρίζει δὲν δίδει σημασίαν.
στὴ γραφικότητά σου καὶ τὴν τοποθεσίαν.

1) Ὁ ὕμνος οὗτος συμπεριλαμβάνει ποιητικῶς ὅ,τι ὑπάρχει καὶ κινεῖται φυσικῶς εἰς τὸν ὁρίζοντα τοῦτον.

2) Παναγοῦδα εἶναι ἱστορικὸν ἐξωκκλήσιον ἐπ' ὀνόματι τῆς Γενν. τῆς Θεοτόκου. Εἰς τὸ τοπίον τοῦτο ἠσκήτευσαν δύο ἅγιοι, ἐν ᾧ ὑπῆρχε σπήλαιον ὑποκάτω πελωρίων βράχων ἔνθα ἐξέρχεται εὐωδία γλυκυτάτη κατὰ καιρόν.

Κατὸν εἴκοσι πέντε περνᾶνε τὴν ἡμέρα,
 κανεὶς δὲν ἀντικρύζει τὸ κάλλος καὶ τὴ θέα.
Κάλλος ὅπου ἡ φύσις τέρπει καὶ ἐμπνέει,
 Στοῦ ποιητοῦ τὴ σκέψι· καὶ δάκρυα ἐκχέει.
Δὲν εἶμαι οὔτε Σοῦτσος, οὔτε καὶ Ταντολίδης,
 γιὰ νὰ ἐξιστορήσω τὴ χάρι ὅπου δίδεις.
Χάριν εἰς τὴν καρδίαν, στὸν νοῦν, στὴν φαντασίαν,
 εἰς τὴν ψυχὴν γαλήνην ὁμοῦ καὶ θυμηδίαν.
Ἡ θέσις μὲ γεμίζει χαρὰν εἰς τὴν καρδίαν,
 καὶ αἴρει τὴν ψυχήν μου στὴν θείαν φαντασίαν.
Ἡ θέσις Παναγοῦδα εἶναι γραφικωτάτη,
 οἱ βράχοι κελαϊδοῦνε, ὡραῖο ἐκκλησάκι!
Ἐκεῖ ψηλὰ ὁ κοῦκος, τὸ λέγει κάθε μέρα,
 κάτω ἐδῶ τ' ἀηδόνια συντραγῳδοῦν μὲ μένα.
Πολλὰ ἐδῶ πουλάκια μέσα στὰ δάση ψάλλουν,
 τὸν Κτίστην των δοξάζουν ὅταν τὰ δάση θάλλουν.
Κι' ὁ χείμαρρος δὲ οὗτος ὡραῖα πῶς φλοισβίζει,
 κι' ὁ βάτραχος μαζύ του χαρίης βατραχίζει.
Μὰ σὺ δὲ διαβάτα δὲν ἔννοιωσες ἀκόμα,
 ὁποίαν τέρψιν φέρει εἰς τὴν ψυχὴν καὶ σῶμα.
Αὐτὸ ἐδῶ ποὺ βλέπεις τὸ γραφικὸν τοπίον,
 σ' ἐνθουσιάζει μᾶλλον, καὶ σὲ ποιεῖ ἀλλοῖον.
Καὶ σὺ δὲ ἐπισκέπτα καὶ περιηγητά μου,
 ὅταν περνᾷς ἐντεῦθεν, καὶ σὺ καθηγητά μου.
Ἔλα ἐδῶ κοντά μου γιὰ νὰ μὲ καμαρώσῃς,
 καὶ μέσα στὴν ψυχήν σου φόβον Θεοῦ νὰ δώσῃς.
Ἐδῶ στὸ ρημικόν μου τοπίον ὅπου βλέπεις,
 ἔρως Θεοῦ ὑπάρχει καὶ ὅν περ διαβλέπεις.
Ἀνύψωσον τὸ ὄμμα ἄνω ψηλὰ στὰ νέφη,
 ὁρίζοντα νὰ ἴδῃς πῶς κυκλικῶς μὲ στέφει.
Μὰ καὶ ἐσεῖς πατέρες, μικροί τε καὶ μεγάλοι,
 δὲν νοιώσατε ἀκόμη ὁπόσην δίδω χάρι.
Εἰς τὴν ψυχήν, τὸν νοῦν τε, ὁμοῦ κι' εἰς τὴν καρδίαν,
 ὅταν θ' ἀναπαυθῆτε δῶ στὴν τοποθεσίαν.
Γι' αὐτὸ περιφρονεῖτε ἐμὲ τὸ ἐκκλησάκι,
 καὶ μὲ καθυστερεῖτε ἕνα λίγο νεράκι.
Ὅπου ἐσεῖς πλουτεῖτε δεξαμενὴ μεγάλη,
 τόσον πολλὰ μεγάλη ποὺ κολυμβᾷ βουβάλη!
Κι' ἐγὼ ἐδῶ στοὺς βράχους, τὸ ἔρημο' κλησάκι,
 νὰ μὴν ἔχω διόλου, σταλαγμιὰ νεράκι!
Πρέπει νὰ σᾶς τὸ εἴπω, τί ὄφελος μεγάλο,
 θὰ ἔχετε ἐδῶ τε στὸν κόσμο, καὶ στόν ἄλλο.

ΠΡΑΚΤΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ ΑΘΩ

Περὶ τῶν Ἀσκητηρίων τῆς ἁγίας Ἄννης.

Τὰ κελλία τῶν εὐλαβῶν καὶ ἐναρέτων ἀσκητῶν ὅπου εὑρίσκονται πλησίον εἰς τὸ Κυριακόν, ὅπου εἶναι ναὸς τῆς ἁγίας Ἄννης, εἶναι ἐπάνω εἰς κρημνώδη καὶ δύσβατον τόπον, τὸν ἀριθμὸν ὑπὲρ τὰ ἑξήκοντα, ὄντας ἐκεῖ καὶ παρεκκλήσια τῶν ἀσκητῶν περισσά· οἱ δὲ ἐκεῖσε κατοικοῦντες ἐρημῖται καὶ ἀσκηταί, ζῶσι μὲ τὸ ἐργόχειρόν των. Καὶ οἱ μὲν εἶναι καλλιγράφοι, οἱ δὲ βιβλιοδέται, οἱ δὲ ψάλται, καὶ ἄλλοι μὲν σκαλίζουσιν ἐγκόλπια καὶ σταυρούς, ἄλλοι δὲ πλέκουσι καλυμμαύχια, ἕτεροι δὲ ποιοῦσι χουλιάρια καὶ ἄλλοι ἐξ αὐτῶν κομβολόγια καὶ ἀπ᾽ αὐτὰ τρέφονται, τὸ περισσότερον ἐνασχολούμενοι ἐν τῇ προσευχῇ καὶ διάγοντες τὴν ζωήν των ἐν νηστείᾳ καὶ πόνοις καὶ σκληραγωγίᾳ πολλῇ. Συνάγονται δὲ πᾶσαν Κυριακὴν καὶ λειτουργοῦνται ὁμοῦ εἰς τὸ Κυριακόν, καὶ συνομιλοῦσι μετ᾽ ἀλλήλων ἐρωτῶντες περὶ ψυχωφελῶν ζητημάτων καὶ πράξεων ἐναρέτων, καὶ μετ᾽ εὐλαβείας καὶ ταπεινώσεως φιλαδέλφως ἀποκρινόμενοι καὶ οὕτως ἀναχωροῦσιν

Ἐδῶ ἀπὸ πρωΐας καὶ μέχρι μεσημβρίας,
πολλὴ χάρι σκορπίζω ἐκ τῆς τοποθεσίας!
Ἀλλὰ ἐδῶ στὸ βράχο τὸ ἔρημο᾽ κλησάκι,
τί ὄφελος θὰ δώσῃ στερῶντας τὸ νεράκι;
Ἔλα, ὦ διαβάτα, γιὰ νὰ φιλοσοφήσῃς,
καὶ σύ, καθηγητά μου, γιὰ νὰ θεολογήσῃς.
Σὺ δὲ ἱεροψάλτα, γιὰ νὰ ὑμνολογήσῃς,
τὸν πάνσοφόν σου Κτίστην μὲ ὕμνους νὰ ὑμνήσῃς.

Ἐπῳδός (εὐχὴ) [1]

Οὐράνιε Πατέρα, γλυκύτατε Χριστέ μου,
τὸ θεῖον ὄνομά σου δὲν λησμονῶ ποτέ μου.
Γλυκύτατε Ἰησοῦ μου, ὁ ἔρως τῆς ψυχῆς μου,
ἔρως καὶ τῆς καρδιᾶς μου παντοτεινὴ εὐχή μου.
Ἐσὺ ὅπου κατέβης στὴν γῆν ὡσὰν παιδίον,
βάλλε εἰς τὴν καρδιά μου τὸν φόβον σου τὸν θεῖον.
Γιὰ νὰ φιλοσοφήσω καὶ νὰ θεολογήσω,
τὸ θεῖον ὄνομά σου πρεπόντως νὰ ὑμνήσω. Ἀμήν.

Σάββας Μον. Φιλοθεΐτης

1) Ὡραιότατον καὶ τερπνότατον μέλος. Δυστυχῶς ἀπὸ τοὺς ἐντίμους ἐπισκέπτας μου οὐδεὶς μοὶ ὑπέβαλε ὑπόμνησιν, ἵνα ἀκροασθῇ τὸ μελῳδικώτατον τοῦτο ἐφύμνιον.

εἰς τὸ κελλίον αὐτοῦ ὁ καθ' ἕνας.

Εἰς τὴν ἐκκλησίαν αὐτὴν εὑρίσκεται καὶ τὸ ἀριστερὸν ποδάρι τῆς ἁγίας Ἄννης, λείψανον πανθαύμαστον καὶ εὐῶδες.

Τὸ Κυριακὸν ἦτο πρότερον στενόχωρον δυνατά· ὕστερον ὅμως ὁ παναγιώτατος Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως κὺρ Διονύσιος, ὁ ἐξ Ἄνδρου, μὲ πλουσιοπάροχον ἐξοδίαν τὸ ἐξάνοιξε καὶ τὸ ἐκαλλώπισε μὲ τέμπλον ὡραῖον καὶ κανδήλια πέντε ἀργυρὰ καὶ πολυέλαιον θαυμαστόν. Οὗτος δὲ καὶ ἄλλα πλεῖστα καλὰ ἐποίησεν εἰς τὸ ἅγιον Ὄρος. Δρόμους ἐκαθάρισε καὶ τοὺς ἔστρωσε μὲ λίθινες πλάκες, ὅπου πρότερον ἦσαν παντάπασι δύσβατοι καὶ παρεκκλήσια ἔκτισε καὶ κελλία καὶ πύργους ἀνῳκοδόμησεν, οὐ μόνον εἰς τὴν ἁγίαν Λαύραν καὶ εἰς τὸ Μοναστήριον τῶν Ἰβήρων, ἀλλὰ καὶ ἀλλαχοῦ πλουσιόδωρα. Οἱ δὲ ἄνωθεν ἀσκηταὶ μὲ τὸ νὰ εἶναι ὁ δρόμος ἐκεῖ πλησίον των ἄνυδρος, διὰ νὰ ἔχωσιν οἱ παραπορευόμενοι ἀσκηταὶ καὶ προσκυνηταὶ νερὸν εἰς ἀνάψυξιν καὶ θεραπείαν τῆς δίψης των, ἔκτισαν εἰς ἕνα τόπον ἐκεῖ μικρὸν οἰκοδόμημα μὲ θόλον σκεπασμένον, καὶ τριγύρωθεν μὲ καθίσματα εἰς ξεκούρασιν, εἰς τὸ ὁποῖον φέρουσι μὲ μεγάλην στάμναν νερὸν καὶ τὸ ἀποθέτουσιν εἰς αὐτό, καὶ οἱ διαβαίνοντες προσκυνηταὶ εὑρίσκουν ἐκεῖ πάντοτε νερὸν καὶ πίνουσι καὶ τοὺς συγχωροῦν. Κατὰ δὲ τὸν δρόμον, ὅπου ὑπάγει ἀπὸ τὴν ἁγίαν Ἄνναν πρὸς τὸ μοναστήριον τῆς ἱερᾶς Λαύρας τοῦ ὁσίου Ἀθανασίου, εὑρίσκονται κελλία πανθαύμαστα, ὅλα τῆς αὐτῆς Λαύρας, ἤτοι ὁ ἅγιος Παντελεήμων, ἡ Κερασιά, ὅπου καὶ τὸ παρεκκλήσιον τῶν ἁγίων Ἀποστόλων, ὁ ἅγιος Δημήτριος, ὅπου ἐστὶν ἡ ἀμπελικὴ τῆς αὐτῆς ἁγίας Λαύρας.

Ὁ ἅγ. Ἀντώνιος, ὁ ἅγ. Ἀθανάσιος.

Αὐτὰ ὅλα εἶναι κελλία εὔμορφα καὶ ἡσυχαστικά. Ἔπειτα τὸ τοῦ Καψοκαλύβη, τὸ ὁποῖον αὔξησε καὶ αὐξάνει, τώρα εἰς τοὺς καθ' ἡμᾶς χρόνους μάλιστα, καὶ εἶναι πεπλουτισμένον καὶ μὲ κελλία διάφορα καὶ Κυριακὸν καὶ ὅλα τὰ λοιπὰ χρειαζόμενα. Καὶ διὰ νὰ εἰπῶ μὲ ἕνα λόγον προσφυέστατον, εἶναι δευτέρα ἁγία Ἄννα.

Καὶ ὁ ἅγιος Πέτρος, ὅπου καὶ ἄλλη ἀμπελική. Περνῶντας δὲ τὴν ἁγίαν Λαύραν, διαβαίνεις ὕστερον ἀπὸ τὴν πανθαύμαστον ἐκείνην γλυκυτάτην καὶ κατάψυχρον βρύσιν τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου, τῆς ὁποίας ἡ ἱστορία εἶναι τοιαύτη, ὡς ἐν συντόμῳ.

Ἐπειδὴ καὶ ἐσώθησαν τὰ πρὸς τροφὴν ἀναγκαῖα τοῦ μοναστηρίου τῆς Λαύρας, τὸ ἄφησε καὶ ὁ ἅγιος Ἀθανάσιος καὶ ἀνεχώρησε. Κατὰ δὲ τὸν δρόμον, τὸν ἀπάντησεν ἡ Θεοτόκος καὶ τοῦ λέγει, διατί φεύγεις Ἀββᾶ; ὁ δὲ ἅγιος τῆς ἀπεκρίθη· φεύγω διότι δὲν ἔχω τὰ χρειαζόμενα τοῦ μοναστηρίου. Καὶ ἡ Θεοτόκος τὸν λέγει, γύρισε ὀπίσω εἰς τὸ μοναστήριόν σου, καὶ θέλεις εὕρει τὰ πάντα πλουσιοπάροχα. Ὁ δὲ ἅγιος τῆς εἶπε· ποία εἶσαι ἐσύ; καὶ ἡ Θεοτόκος τοῦ ἀπεκρίθη, ἡ Μήτηρ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ εἶμαι. Λέγει ὁ ἅγιος, συγχώρησόν μοι Δέσποινα, ὅτι δὲν πιστεύω, ἐὰν δὲν ἰδῶ τίποτε σημεῖον· πολλαὶ γὰρ αἱ παγίδες τοῦ δαίμονος. Λέγει του ἡ Πάναγνος, κτύπησον τὴν πέτραν αὐτὴν εἰς τὸ ὄνομα τῆς ἁγίας Τριάδος σταυροειδῶς μὲ τὴν ῥάβδον σου καὶ μὲ τὴν χάριν τοῦ ἐξ ἐμοῦ τεχθέντος, θέλει εὔγει ὕδωρ πολὺ καὶ καθαρόν. Καὶ κρούσαντος τοῦ ἁγίου, πα-

ρευθύς, ὢ τοῦ θαύματος! ἀνέβλυσεν ὕδωρ πολύ, καθαρὸν καὶ γλυκύτατον. Καὶ εἶναι ἁγίασμα ὠφελιμώτατον εἰς πᾶσαν ἀρρωστίαν, καὶ βρύει ἀεννάως καὶ δαψιλῶς, μέχρι τῆς σήμερον. Ἐκεῖ ἔχουσιν οἱ Πατέρες μικρὸν οἰκοδόμημα καὶ τράπεζαν καὶ ἑρμάριον· οἱ δὲ διαπερνῶντες ἐκεῖθεν διαβάται καὶ προσκυνηταί, κάθονται εἰς αὐτὸ πλησίον τοῦ ἁγιάσματος, καὶ νίπτονται καὶ πίνουσι μὲ εὐλάβειαν ἀπ' ἐκεῖνο. Ἔπειτα γεύονται εἰς τὴν τράπεζαν ἀπὸ τὰς μεθ' αὐτῶν συνεπιφερομένας τροφάς· καὶ ὅσον τοὺς περισσεύει, εἴτε ψωμίον, εἴτε προσφάγιον, τὸ ἀφίνουσιν ἐκεῖ μέσα εἰς τὸ ἑρμάριον, διὰ νὰ εὑρίσκουσιν ὅσοι διαβαίνουσιν ἐκεῖθεν πτωχοί, καὶ τρώγοντες νὰ συγχωροῦσι μετ' εὐχαριστίας. Εἶναι δὲ καὶ εἰκὼν τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου ἐκεῖ, ἐν ᾗ ἵσταται καὶ ὁ ἅγιος, ἱστορισμένος μὲ ράβδον εἰς τὸ χέρι, πλήττων τὴν πέτραν, ἐξ ἧς ἀναβλύζει τὸ ὕδωρ. Ἐκεῖθεν ὑπάγει εἰς τὸν Πύργον τοῦ Μορφηνοῦ, ὅστις εἶναι ἔρημος κατὰ τὸ παρόν· πλὴν ἡ τοποθεσία του εἶναι πολλὰ θαυμαστή. Ἐκεῖ εἶναι καὶ ναὸς τοῦ ἁγ. μεγαλομάρτυρος Γεωργίου, καὶ τριγύρωθεν δένδρα πεφυτευμένα διάφορα καὶ ὅλος ὁ τόπος χλοερὸς καὶ κατάσκιος.

ΕΠΙΚΑΙΡΑ

—Τί λέγουν ἔνιοι ἐκ τῶν θεολόγων μας διὰ τοὺς χορούς.

Ὁ κ. Ἀλιβιζᾶτος εἰς τὸ μάθημα τῆς Ποιμαντικῆς ἐδίδαξε καὶ εἶπε τὰ ἑξῆς: «Ὁ ποιμὴν (ἐννοῶν τὸν Ποιμένα τῆς Ἐκκλησίας, τὸν Ἀρχιερέα, ἱερέα κλπ.) πρέπει νὰ μετέχῃ εἰς ὅλας τὰς ἐκδηλώσεις τῆς κοινωνικῆς ζωῆς καὶ νὰ τὰς ἐκχριστιανίζῃ», ὅπως π.χ. τὸν κινηματογράφον, τὸν χορὸν κ.λ.π. Ἐμνημόνευσε δὲ καὶ γεγονός τι, εἰς ὃ παρέστη θεατής, λέγων: «Εὑρέθην εἰς ἕνα χωρίον ὅπου, μετὰ τὸν γάμον, οἱ παρευρισκόμενοι δὲν ἤρχιζαν τὸν χορόν, διότι ἐπερίμεναν τὸν παπᾶ. Ὕστερον ἀπὸ ὀλίγον ἦλθε καὶ ὁ παπᾶς, 75 ἐτῶν περίπου τὴν ἡλικίαν, ἕνας λεβεντόπαπας, ὁ ὁποῖος ἐσήκωσε τὰ ράσα του καὶ ηὐλόγησε τὸν χορόν, χορεύοντας πρῶτος». Ἐπὶ πλέον, διὰ νὰ πείσῃ τοὺς φοιτητάς, ὅτι πρέπει νὰ χορεύωσι, προσέθηκεν ὅτι εἰς τὴν Δύσιν οἱ ἱερεῖς διοργανώνουν χοροεσπερίδας κ.λ.π.

Ὁ κ. Φιλιππίδης εἰς τὸ Φροντιστήριον τῆς Θρησκειολογίας, ἀναπτύσσων τὸ θέμα, ὅτι εἰς τὸν ἄνθρωπον εἶναι πάντοτε μεμιγμένη ἡ λύπη μὲ τὴν χαράν, εἶπε καὶ τὰ ἑξῆς ἀξιοσημείωτα. «Ὁ Χριστὸς ἦτο πρῶτος εἰς τὸ γλέντι καὶ πρῶτος εἰς τὴν χαράν». Καὶ διὰ νὰ δείξῃ ὅτι εἶναι μιμητὴς τοῦ Χριστοῦ εἰς τὸ γλέντι καὶ εἰς τὴν χαρὰν καὶ πρέπει νὰ τὸν μιμηθῶσι καὶ οἱ φοιτηταί του, προσέθεσεν εἰπών: «ἐγώ, χορεύω καὶ χορεύω πολύ. Τριάντα χρόνια «ἀλλάζω τὰ φῶτα» εἰς τὸ βάλς (γιατί τάχα καὶ εἰς τὸ Ρὸκ-εντ-ρόλ; τί πειράζει;) καὶ ἀναβαίνω καὶ εἰς τὸν ἄμβωνα καὶ εἶμαι ἐν τάξει μὲ τὸν Θεὸν καὶ τὴν συνείδησίν μου».

Εὖγε.

Νὰ θεολόγοι, νὰ μάλαμα!!!

(Ἀπὸ τὸ νέον βιβλίον τοῦ Ἀρχιμ. Φιλοθέου Ζερβάκου «Ἑτεροδιδασκαλιῶν ἔλεγχος ἢ περὶ χορῶν»).

— Τὰ ἀνήθικα ἔντυπα.

Ὡς ἀναγινώσκομεν, ὁ ἐκδοτικὸς οἶκος Σαλιβέρου, εὑρισκόμενος εἰς τὰ πρόθυρα τῆς πτωχεύσεώς του, ἐξέδωκε περιοδικὸν ἑβδομαδιαῖον, τὸ αἰσχρότερον ἐξ ὅσον ἐκδίδονται σήμερον, καὶ τὸ προώθησε μεταξὺ τῶν μαθητῶν τῶν σχολείων ἀμφοτέρων τῶν φύλων καὶ λοιπὴν νεότητα, πρὸς πορισμὸν χρημάτων καὶ σταθεροποίησιν τῆς οἰκονομικῶς ἐκπιπτούσης ἐπιχειρήσεώς του. Ὁ Οἶκος αὐτὸς ἐξέδιδε ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν ὅλα τὰ ἐκκλησιαστικὰ καὶ θρησκευτικὰ βιβλία καὶ εἶχεν ἀποκτήσει πανελλήνιον φήμην. Ἤδη διὰ τῆς πράξεώς του αὐτῆς, τῆς διαφθορᾶς τῆς νεολαίας διὰ τοῦ αἰσχροτέρου τῶν περιοδικῶν, αὐτεπαγγέλτως καὶ αὐτομάτως ἔχει λάβει τὴν κατάραν τῆς Ἐκκλησίας καὶ θὰ τὴν ἔχῃ ἐφ' ὅσον δὲν θὰ μετανοήσῃ καὶ ἐπανορθώσῃ τὸ κακὸν καὶ τὴν βλάβην ποὺ ἐπέφερεν εἰς τὴν νεότητα, ἀλλὰ καὶ στὸ γῆρας ἀκόμη.

Ἡ «Σπίθα» λίαν προσφυῶς, παραλληλίζει τὸ περιοδικὸν αὐτὸ «Νέαν Νάρκην» ἀπὸ τὴν ὁποίαν θανατώνονται ἀνυπόπτως οἱ ἄνθρωποι, ἰδίως οἱ νέοι, ὡς ἄπειροι.

Ὁ Θρησκευτικὸς Σύλλογός μας «οἱ Τρεῖς Ἱεράρχαι» καὶ αἱ λοιπαὶ ὁμάδες τῆς συμμελέτης τῆς ἁγίας Γραφῆς, ἐνήργησαν ἀμέσως διὰ τοῦ Προέδρου τοῦ Συλλόγου κ. Ἀπ. Παπαδοπούλου, Καθηγητοῦ Γυμνασίου καὶ τοῦ Θεολόγου - ἱερέως, ἀρχηγοῦ τῶν ὁμάδων συμμελέτης τῆς ἁγ. Γραφῆς Δημ. Οἰκονόμου οὕτω:

Τὸ ρυπαρογράφημα τὸ ὁποῖον ἐκυκλοφόρησε τὸν τελευταῖον καιρὸν εἰς τὸν τόπον μας, ξεπερνᾷ κάθε προηγούμενόν του εἰς τὴν ἀναισχυντίαν. Τὸ περιεχόμενόν του, αἱ ἐξωτερικαὶ καὶ ἐσωτερικαὶ εἰκόνες του δὲν κάμνουν τίποτε ἄλλο, παρὰ νὰ ἐκμαυλίζουν ἰδιαιτέρως τὴν νεολαίαν εἰς τὴν ἀνηθικότητα.

Ἡ ὑγιὴς κοινωνία τοῦ Βόλου διερωτᾶται: ποῦ βαίνομεν; δὲν ὑπάρχουν νόμοι νὰ περιστείλουν τὸ κακὸν αὐτό; Δὲν ὑπάρχουν ἁρμόδιοι, οἵτινες νὰ ἐπιληφθοῦν μιᾶς τοιαύτης σοβαρᾶς ὑποθέσεως ὥστε νὰ ἐκλείψῃ τὸ μίασμα καὶ ὁ κίνδυνος τῆς ἠθικῆς ἀποσυνθέσεως τῆς νεότητος;

Ὁ λαὸς ὁ ὁποῖος ἀντιλαμβάνεται τὸν μέγαν κίνδυνον ποὺ δημιουργεῖ τὸ περιοδικὸν αὐτό, (τὸ χτυποκάρδι) δὲν πρέπει νὰ μένῃ ἁπλῶς θεατὴς καὶ νὰ περιορίζεται μόνον εἰς τὴν διαπίστωσιν τῶν κινδύνων. Ἀπὸ κοινοῦ καὶ ἀπὸ παντοῦ εἶναι ἀνάγκη νὰ διαμαρτυρηθοῦν εἰς τὰς ἀρχὰς διὰ τὴν παῦσιν τῆς ἐκδόσεώς του.

Πρὸς τοῦτο ἀντιπροσωπεία γονέων κατ' ἀρχὴν ἐπεσκέφθη ἐνταῦθα τὸν γενικὸν Ἐπιθεωρητὴν Μέσης Ἐκπαιδεύσεως Θεσσαλίας εἰς τὸν ὁποῖον διετύπωσε τὰς ἀπόψεις της καὶ ὑπέβαλεν αὐτῷ σχετικὸν ὑπόμνημα.

Ἐπληροφορήθημεν ὅτι ὁ κ. Εἰσαγγελεὺς Βόλου αὐτεπαγγέλτως διέταξε τὴν κατάσχεσιν τοῦ περιοδικοῦ «χτυποκάρδι» ἥτις καὶ ἐπραγματοποιήθη.

Ἐπίσης ὑπεβλήθη μήνυσις κατὰ τοῦ ἐκδότου τοῦ ἐν λόγῳ περιοδικοῦ ὑπὸ ὁμάδος γονέων ἐνταῦθα.

Ὡς μανθάνομεν μετὰ τὸ «χτυποκάρδι» ἐπεβλήθησαν μηνύσεις καὶ δι' ἄλλα ὅμοια αὐτῷ ἀνήθικα περιοδικὰ καὶ περιμένομεν καὶ αὐτῶν τὴν τιμωρίαν, ὅπως ἐτιμωρήθη καὶ τὸ «χτυποκάρδι».

—Οἱ παλαιοεορτολογῖται.

Μετ' εὐχαριστήσεως παρακολουθοῦμεν τὴν κοινωνικὴν δρᾶσιν τῶν Γνησίων Ὀρθοδόξων ἐν Ἀθήναις καὶ ἐν τοῖς Παραρτήμασιν αὐτῶν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις, οἵτινες ἁμιλλῶνται μὲ αὐτὴν τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν, ὡς πρὸς τὴν πνευματικήν, ἀλλὰ καὶ σωματικὴν τόνωσιν τῆς νεολαίας των.

Ὅθεν τὸ ἐν Ἀθήναις φιλανθρωπικὸν καὶ κοινωνικὸν ἵδρυμα «Παναγία Ὁδηγήτρια» διοικούμενον ἀπὸ τὰς Κυρίας Μαρίαν Παπαμακαρίου, ὡς πρόεδρον, Ἄνναν Λέκκα ὡς ἀντιπρόεδρον, Βασιλικὴν Κόντου ὡς γεν. γραμματέα, Μαρίαν Χατζηνικολάου ὡς ταμίαν καὶ Μαρίαν Βερτοπούλου, Μελπομένην Ζαχαρία καὶ Εὐαγγελίαν Τσαμίση ὡς συμβούλων, καθὼς καὶ ἀπὸ τὰς Κυρίας Καλλιόπην Παπαγεωργίου, Εἰρήνην Βαλογιάννη καὶ Ἀθηνᾶ Γυφτοπούλου ὡς ἐξελεγκτικὴν ἐπιτροπήν, δρᾷ ποικιλοτρόπως. Ἔχει πολλὰ Κατηχητικὰ Σχολεῖα μὲ πολλοὺς μαθητάς, Μορφωτικὰς ὁμάδας κ.λ.π. Ἀπέκτησε καὶ ἔκτασιν ἰδικήν της εἰς τὴν Βαρυμπόμπην διὰ παιδικὰς ἐξοχὰς τῶν κατηχητικῶν των. Ὡσαύτως ἐξασκεῖ γενικῶς τὴν φιλανθρωπίαν εἰς τοὺς ἀπόρους καὶ ἀσθενεῖς, τόσον εἰς Ἀθήνας ὅσον καὶ εἰς τὰ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις παραρτήματά των.

Πόσον, συνεπῶς, θὰ ἦτο ἄριστον ἂν ἡνοῦτο ἡ Ἐκκλησία μας ἑορτολογικῶς διὰ νὰ ἑνωθῇ καὶ μὴ εἶναι διχασμένη ἡ ἐνέργεια ἀμφοτέρων.

Τὸ εὐχόμεθα καὶ τὸ ἐλπίζομεν.

—Στροφὴ πρὸς τὰ ὀπίσω.

Ἕνα ἄρθρον δημοσιευόμενον εἰς τὴν «Φωνὴν τῆς Ὀρθοδοξίας» μὲ τὸν τίτλον «ὀπίσω πρὸς τοὺς πατέρας» μᾶς ἔδωκεν ἀφορμὴν νὰ ἀναμνησθῶμεν ἡμέτερον ἄρθρον, δημοσιευθὲν ἐν τῇ «Ἁγιορειτικῇ Βιβλιοθήκῃ», εἰς τὸ τεῦχος Ἀπριλίου - Μαΐου 1949 καὶ εἰς τὸ ὁποῖον ἐκτραγωδεῖται ἡ σημερινὴ κατάστατις. Μὲ τὸ ἄρθρον τῆς συναδέλφου «Φωνῆς» συμφωνοῦμεν ἀπολύτως.

Καταχωροῦμεν ὁλόκληρον τὸ ἄρθρον, ἵνα λάβουν γνῶσιν καὶ οἱ νεώτεροι συνδρομηταί μας, ἐκθέτοντες ἐκεῖ τὰς γνώμας μας, περὶ τοῦ πῶς δεῖ σωθῆναι ἡμᾶς:

Στροφὴ πρὸς τὰ ὀπίσω

Ρίπτων κανεὶς βλέμμα εἰς τὴν διαρκῶς πρὸς τὰ πρόσω ἐξέλιξιν καὶ βελτίωσιν τῶν μέσων τῆς διαβιώσεως καὶ τὸν πολλαπλασιασμὸν τῶν ἐπιστημονικῶν ἐρευνῶν καὶ ἐφευρέσεων, αἱ ὁποῖαι κατ' ἀρχὴν ἀποσκοποῦν εἰς τὴν βελτίωσιν καὶ ἀνακαίνισιν τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς, ἀπὸ ἐπόψεως ὑλικῶν, πνευματικῶν καὶ ἐκπολιτιστικῶν συνθηκῶν, θὰ ἔλεγεν ὅτι τὸ ἴδιον συμβαίνει καὶ μὲ τὴν ἠθικὴν ἢ ψυχικὴν πρόοδον. Καὶ ὅμως τὸ πρᾶγμα δὲν ἔχει οὕτω, διότι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ γίνῃ σύγκρισις μεταξὺ τῆς ἠθικῆς προόδου καὶ τῆς ὑλικῆς, ἀφοῦ τίθενται εἰς τὴν πλάστιγγα τῆς κρίσεως δύο ἐντελῶς ἀνόμοια στοιχεῖα, τὸ θεῖον στοιχεῖον, τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ τὴν ψυχὴν τοῦ ἀνθρώπου καὶ τὸ ὑλικὸν στοιχεῖον, τὸ ὁποῖον καὶ ἂν ἀκόμη ἀντιπροσωπεύῃ ὁλόκληρον τὸν ὑλικὸν κόσμον μὲ τὰς πνευματικὰς καὶ ἐκπολιτιστικάς του ἀπολαύσεις, δὲν ἰσοφαρίζῃ πρὸς τὸν ἀνεκτίμητον θησαυρόν, τοῦ ὁποίου τὴν φύλαξιν ὡς κόρην ὀφθαλμοῦ ἐνεπιστεύθη ὁ Δημιουργὸς εἰς τὸ πλάσμα του.«Τί γὰρ ὠφελήσῃ ἄνθρωπον ἐὰν τὸν κόσμον ὅλον κερδίσῃ, ζημιωθῇ δὲ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ;» εἶπεν ἡ θεία Σοφία.

Ὁμιλῶν πρὸ μικροῦ μετὰ σοφοῦ Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου μας ἐν σχέσει πρὸς τὰ ζητήματα αὐτὰ μοὶ ἔλεγεν ὅτι, ἡ βελτίωσίς μας ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν πρὸς τὰ ὀπίσω στροφήν μας. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν γλῶσσαν ὁ ἴδιος κ. Καθηγητὴς εἶναι σφόδρα ἐναντίον τῆς ἀνηθίκου καὶ ἀντιχριστιανικῆς δημοτικῆς καὶ πρέπει νὰ φθάσωμεν εἰς τὰ ἠθικὰ παλαιὰ συγγράμματα διὰ νὰ ἐννοήσωμεν τὸ Εὐαγγέλιον, ἀλλὰ καὶ τὰ ἄλλα βιβλία τὰ πραγματευόμενα περὶ τῆς σωτηρίας τῆς ψυχῆς μας. Ἡ κατάρατος καὶ δαιμονόπληκτος ὁμὰς τοῦ Σβώλου Ε.Λ.Δ., ἥτις ἠθέλησε νὰ ἐξαφανίσῃ ἅπαξ διὰ παντὸς ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς (ἐφαντάσθη) τὴν ἑλληνο - χριστιανικὴν γλῶσσαν καὶ κατιδοῦσα τὸ μάταιον τοῦ ἐγχειρήματός της, προσπαθεῖ τώρα δι' ὑποκριτικῶν δηλώσεων νὰ ἐλαφρύνῃ τὴν θέσιν της· οἵα - πλάνη!

Στροφὴ λοιπὸν πρὸς τὰ ὀπίσω θὰ εἰπῇ, τὸ ἑπόμενον ἔτος π.χ. ἀντὶ νὰ ἔχωμεν 1950 νὰ ἔχωμεν 1948, τὸ ἄλλο 1947 καὶ καθεξῆς ἕως ὅτου φθάσωμεν εἰς τοὺς εὐλογημένους χρόνους τῆς πρώτης χριστιανικῆς ἐποχῆς. Ἀλλὰ τοῦτο ὄχι μόνον ὡς πρᾶξις, ἀλλὰ καὶ ὡς σκέψις λογίζεται ἐσχάτη μωρία, διότι ἀντιβαίνει εἰς τὸν φυσικὸν νόμον τὸν αἰώνιον καὶ ἀναλλοίωτον. Ἐπομένως διὰ νὰ ἐπιτύχωμεν τὴν πρὸς τὰ ὀπίσω στροφὴν διὰ τὴν σωτηρίαν τῆς ψυχῆς μας, πρέπει νὰ χρησιμοποιήσωμεν ἐξ ὁλοκλήρου τὴν θέλησίν μας.

Τὴν σωτηριώδη ταύτην στροφὴν πρὸς τὰ ὀπίσω τὴν υἱοθετεῖ καὶ τὴν ἐπιβεβαιώνει ὁ Κύριος διὰ τῶν ἑξῆς λόγων του. «Ἐὰν μὴ στραφῆτε καὶ γένησθε ὡς τὰ παιδία ταῦτα οὐ μὴ εἰσέλθητε εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν» (Ματθ. ιη' 3). Ἐννοεῖ ὅτι ἐὰν δὲν νηπιάσωμεν κατὰ τὴν κακίαν εἶναι ἀδύνατον νὰ σωθῶμεν, ἔστω καὶ ἂν εἴμεθα σοφοί, πεπαιδευμένοι, ἐπιστήμονες, ἐξειλιγμένοι, ἐφόσον ἔχομεν τὴν κακίαν καὶ πονηρίαν.

Οἱ ἅγιοι τῆς Ἐκκλησίας μας, οὓς αὕτη τιμᾷ καὶ γεραίρει, συνετάχθησαν μὲ τὸν Χριστόν, διότι ἔκαμον στροφὴν πρὸς τὰ ὀπίσω. Πολλοὶ ἐξ αὐτῶν ἦσαν ἄρχοντες καὶ μεγιστᾶνες μὲ διάφορα ἀξιώματα. Εἶχον καὶ οὗτοι δικαιώματα ἀνέτου ζωῆς κατὰ κόσμον ἀλλὰ καὶ τὰ μέσα ἄφθονα διὰ μίαν κοσμικὴν καὶ τρυφηλὴν διαβίωσιν. Ἀρκετὰ ἐνωρὶς ὅμως ἠννόησαν ὅτι ἡ ζωὴ αὕτη δὲν παρέχει σωτηρίαν εἰς τὴν ψυχὴν καὶ ὅτι ἔπρεπε νὰ ὑποστοῦν θυσίας καὶ θυσίας, νὰ ἐπιβάλουν βίαν εἰς τὸν ἑαυτόν των διὰ νὰ κερδίσουν τὴν αἰωνίαν καὶ μακαρίαν ζωήν. Ἔκαμον λοιπὸν στροφὴν πρὸς τὰ ὀπίσω, δηλαδὴ ἠρνήθησαν τὰς δόξας των, τὴν εὐμάρειάν των, τὰς ἀπολαύσεις των καὶ τὰ πάντα. Καὶ ὅταν ὡδηγοῦντο ἔμπροσθεν τῶν τυράννων καὶ ἐκαλοῦντο νὰ ἀρνηθοῦν τὴν πίστιν των πρὸς τὸν γλυκὺν Ἰησοῦν, προέτασσον ἀντὶ ἀπαντήσεως πρὸς αὐτοὺς τὴν θερμήν των πίστιν πρὸς τὸν Χριστόν. Καὶ ὅταν ἀκόμη παρουσίαζον οἱ τύραννοι πρὸ τῶν μαρτύρων αὐτῶν τὰ φοβερὰ τιμωρητικὰ ὄργανα, ἀπήντων οὗτοι «Χριστιανός εἰμι».

Σήμερον ὁ Χριστός μας δὲν ζητεῖ ἀπὸ ἡμᾶς θανατηφόρους ὁμολογίας ἔμπρὸς εἰς τοὺς τυράννους, ἀλλ' οὔτε τὴν θυσίαν τοῦ σώματός μας, πλὴν ὅμως ζητεῖ ἀπὸ ἡμᾶς νὰ στραφῶμεν ὀπίσω μὲ τὴν θέλησίν μας, ἀρνούμενοι τὴν ἁμαρτίαν καὶ ὁμολογοῦντες αὐτὸν μὲ τὰς ἀρετάς μας καὶ τοῦ χριστιανικοῦ μας βίου.

Καὶ ἂν μᾶς κατηγοροῦν καὶ μᾶς χλευάζουν οἱ ἀντίδικοι, οἱ ἄνθρωποι τοῦ διαβόλου, ἡμεῖς θὰ τοὺς ἀπαντῶμεν μὲ τὴν νηπιακήν μας ἀθφότητα. Εἰς τὰς κατηγορίας των δὲν θὰ δίδωμεν οὐδεμίαν προσοχήν, ἀλλ' οὔτε καὶ κακίαν ἢ ἐκδίκησιν θὰ μελετῶμεν ἀπέναντί των. Μόνον ἓν πρᾶγμα θὰ λαμβάνωμεν σοβαρῶς ὑπ' ὄψιν, τὴν ὀργὴν τοῦ Κυρίου ὅταν ἀπομακρυνώμεθα ἀπ' αὐτόν.

Ἡ σωτηρία τῆς ψυχῆς μας ἐξαγορασθεῖσα ἀπὸ τὸν Χριστόν μας διὰ τοῦ αἵματός του, μᾶς δίδεται χάρισμα, πλὴν ὅμως τὸ χάρισμα αὐτὸ δὲν μᾶς δίδεται ἂν δὲν τὸ ζητήσωμεν· ἄνθρωπος ζῶν εἰς τὸν βόρβορον τῆς ἁμαρτίας δὲν γνωρίζει τὴν ἀνεκτίμητον ἀξίαν τῆς ψυχῆς καὶ διὰ τοῦτο ἀδιαφορεῖ νὰ ζητήσῃ τὸ χάρισμα τῆς σωτηρίας, διότι, ἵνα τὸ ζητήσῃ, πρέπει νὰ ἐξασκῇ τὴν ἀρετὴν καταβάλλων ὁλόκληρον τὴν θέλησίν του.

Ἂς κάμωμεν λοιπὸν τὴν εὐλογημένην αὐτὴν στροφὴν πρὸς τὰ ὀπίσω διὰ τῆς θελήσεώς μας, ἵνα ἐπισκιάσῃ εἰς ἡμᾶς ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ. Σώσωμεν τὴν ψυχήν μας.

ΟΙΚΟΥΜΕΝ. ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

— Ἡ Α. Θ. Π. ὁ Πατριάρχης

Ἐχοροστάτησεν ἐν τῷ Π. Πατριαρχικῷ Ναῷ κατὰ τὸν Ἑσπερινὸν τῆς 20ῆς τ. μ. Μετὰ τὴν ἀπόλυσιν συνοδείᾳ τοῦ Πανοσ. Τριτεύοντος, τοῦ κ. Λαζάρου Ψαλτοπούλου καὶ τοῦ Ἀρχικλητῆρος μεταβὰς εἰς τὴν Κοινότητα Χάσκιοϊ ἐπεθεώρησε τὴν γενομένην ἀνακαινιστικὴν ἐργασίαν ἐν τῷ Ἱ. Ἁγιάσματι τοῦ Ἁγίου Παντελεήμονος.

Τὴν Τρίτην 21ην τ. μ. ἑορτὴν τῶν Ἁγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης, συνοδείᾳ τῶν Πανοσ. Ἀρχιμ. κ. Αἰμιλιανοῦ, Ἀρχειοφύλακος καὶ Διακόνου τῆς Σειρᾶς κ. Εὐαγγέλου, τοῦ κ. Λαζάρου Ψαλτοπούλου καὶ τοῦ Ἀρχικλητῆρος, μεταβὰς εἰς τὴν Κοινότητα Ὑψωμαθείων, ἐχοροστάτησεν ἐν τῷ φερωνύμῳ Παρεκκλησίῳ.

Τὴν Θ. Λειτουργίαν ἐτέλεσεν ὁ Αἰδεσιμ. Οἰκονόμος κ. Ἀντώνιος Κατραμαδάκης μετὰ τοῦ Διακόνου τῆς Σειρᾶς, ἔψαλον οἱ Χοροὶ τοῦ Ἱ. Ναοῦ, τὸ δὲ «Σύμβολον τῆς Πίστεως» καὶ τὸ «Πάτερ ἡμῶν», ἀπήγγειλεν ὁ μαθητόκοσμος.

Τὸ Σάββατον, 25ην τοῦ αὐτοῦ, ἐχοροστάτησεν ἐν τῷ Π. Πατριαρχικῷ Ναῷ κατὰ τὸν Ἑσπερινόν.

Τὴν Κυριακήν, 26ην ἰδίου, συνοδείᾳ τῶν Πανοσιολ. Μ. Ἀρχιδιακόνου, τοῦ Διακόνου τῆς Σειρᾶς, τοῦ κ. Λαζάρου Ψαλτοπούλου καὶ τοῦ Ἀρχικλητῆρος, μεταβὰς εἰς τὴν Κοινότητα Σταυροδρομίου, ἐχοροστάτησε κατὰ τὴν Θ. Λειτουργίαν ἐν τῷ Ἱ. Ναῷ τῶν Ἁγ. Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης.

Τὴν Α. Θ. Παναγιότητα ἀφιχθεῖσαν ὑπεδέχθησαν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Εἰρηνουπόλεως κ. Κωνσταντῖνος, Ἀρχιερατικὸς Προϊστάμενος τῆς Κοινότητος καὶ τὰ μέλη τῆς ἐντίμου Ἐπιτροπῆς.

Τὴν Θ. Λειτουργίαν ἐτέλεσεν ὁ Ὁσιώτ. Σύγκελλος κ. Προκόπιος Μελᾶς μετὰ τοῦ Διακόνου τῆς Σειρᾶς. Ἔψαλον οἱ χοροὶ τοῦ Ναοῦ, τὸ δὲ «Πιστεύω» καὶ τὸ «Πάτερ ἡμῶν» ἀπήγγειλεν ὁ μαθητόκοσκος.

Ἐπηκολούθησε δεξίωσις ἐν τῇ αἰθούσῃ τῶν ὑποδοχῶν καθ' ἣν ὡμίλησεν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Εἰρηνουπόλεως καὶ ὁ Πατριάρχης ἀπήντησε καταλλήλως, συγχαρεὶς τὸν ἅγιον Εἰρηνουπόλεως, τὴν Ἐπιτροπήν, τὸν κ. Κων)τῖνον Φωτεινόν, Διευθυντὴν τῆς Σχολῆς, ἐπὶ τῇ ὀνομαστικῇ του ἑορτῇ, τὴν Ἐπιτροπὴν Συσσιτίου καὶ Παιδικοῦ Σταθμοῦ, καὶ ἐπεδαψίλευσεν εἰς ἅπαντας τὴν Πατριαρχικὴν εὐλογίαν.

Αὐθημερὸν προσεκύνησεν ἐν τῷ Ἱ. Ναῷ τῆς ἁγίας Τριάδος καὶ ἐν συνεχείᾳ μεταβὰς εἰς τὸ Ζάππειον Παρθεναγωγεῖον, εὐγενεῖ προσκλήσει τῆς Ἐφορίας αὐτοῦ, παρηκολούθησε τὴν ἀπὸ μέρους τῶν Τελειοφοίτων αὐτοῦ ἀναδιδασθεῖσαν ἐπὶ σκηνῆς τραγῳδίαν «Ἠλέκτρα» τοῦ Σοφοκλέους.

— Ἁγία καὶ Ἱερὰ Σύνοδος

— Ὑπὸ τὴν προεδρείαν τῆς Α. Θ. Παναγιότητος συνῆλθε τῇ Τρίτῃ 28ῃ Μαΐου ἐ. ἔ., εἰς τὴν τακτικὴν αὐτῆς συνεδρίαν, ἡ ἁγία καὶ Ἱερὰ Σύνοδος, καθ' ἣν μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν καὶ ἐπικύρωσιν τῶν πρακτικῶν τῶν δύο τελευταίων συνεδριῶν, ἡ Α. Θ. Παναγιότης διερμήνευσε τὴν βαθεῖαν αὐτῆς τε καὶ τῆς Ἐκκλησίας λύπην, διὰ τοὺς συνεχιζομένους σεισμοὺς ἐν τῇ ἀγαπητῇ Χώρᾳ ἡμῶν καὶ δὴ τὰς σημειωθείσας, τὴν παρελθοῦσαν Κυριακὴν 26ην τρ. μηνὸς Μαΐου, ἐν τῇ περιοχῇ τῆς Μπολοῦ, καταστρεπτικὰς σεισμικὰς δονήσεις, καὶ ἐδήλωσεν ὅτι σήμερον πρόκειται νὰ ἐπισκεφθῇ τὸν Ἐξοχ. Νομάρχην τῆς Πόλεως ἡμῶν καὶ ἐπιδώσῃ αὐτῷ τὸ ὑπὸ τοῦ Πατριαρχείου ψηφισθὲν ὑπὲρ τῶν σεισμοπαθῶν τοῦ Φετχιὲ ποσόν, ὡς καὶ τὸ ὑπὸ τῶν Κοινοτήτων τῆς ἁγιωτάτης Ἀρχιεπισκοπῆς καὶ τῶν παρακειμένων Ἱερῶν Μητροπόλεων διατεθὲν σχετικῶς τοιοῦτον, ἀνερχόμενον τὸ ὅλον μέχρι τῆς στιγμῆς ταύτης εἰς τεσσαράκοντα χιλιάδας (40.000) Λ. Τ.

— Μεθ' ὃ διεξήχθη συζήτησις ἐπὶ τῶν ἐκθέσεων:

α) Τῆς ἐπὶ τῶν Πανορθοδόξων Συνόδων καὶ Παγχριστιανικῶν Συνεδρίων Ἐπιτροπῆς, περὶ τοῦ ἐν Ρόδῳ συγκληθησομένου κατ' Αὔγουστον τοῦ ἔτους 1957 Συνεδρίου τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν.

β) Τῆς Ἐφορίας Ἱ. Θεολογικῆς Σχολῆς Χάλκης καὶ τῆς Κανονικῆς Ἐπιτροπῆς ἀπὸ κοινοῦ, περὶ τῆς Ἱερᾶς Πατριαρχικῆς καὶ Σταυροπηγιακῆς Μονῆς τῆς ἁγίας Ἀναστασίας τῆς Φαρμακολυτρίας, ἐφ' ὧν καὶ ἐλήφθησαν αἱ προσήκουσαι ἀποφάσεις.

— Εἶτα ἀνεγνώσθησαν:

1) Ἔκθεσις Κανονικῆς Ἐπιτροπῆς περὶ τῆς ὑποθέσεως τοῦ ἐν Φλωριανουπόλει Βραζιλίας ἱερέως Ἰωάννου Χρυσάφη.

2) Ἔκθεσις τῆς ἐπὶ τοῦ ἁγίου Ὄρους Ἐπιτροπῆς περὶ τῆς εἰσδοχῆς εἰς τὴν ἱερὰν Μονὴν Χιλιανδαρίου πρὸς κοινοβίασιν τριῶν ἐκ τοῦ Ἐξωτερικοῦ Ὀρθοδόξων Σέρβων δοκίμων.

3) Γράμμα Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Δωροθέου, ἐν σχέσει πρὸς τὸ ζήτημα τῶν ὁρίων τῶν Ἱ. Μητροπόλεων Ἰωαννίνων καὶ Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανῆς καὶ Κονίτσης.

— Γράμματα ἱερᾶς Κοινότητος ἁγίου Ὄρους ὑποβαλλούσης ἔγγραφα:

1) Τῆς Ἱ. Μονῆς Βατοπεδίου, περὶ ἐκδόσεως Μετριότητος δι' ἀποθανόντα ἀδελφὸν αὐτῆς, καὶ

2) τῆς Ἱ. Μονῆς Σταυρονικήτα, περὶ τῶν ἀρχαιρεσιῶν αὐτῆς διὰ τὸ τρέχον ἔτος καὶ περὶ τῆς ἐκλογῆς Προϊσταμένου ἐν αὐτῇ.

3) Αἴτησις Ἀρχιμ. Βασιλείου Κριβοσέϊν, περὶ μεταβάσεως αὐτοῦ εἰς τὴν Ἱ. Μονὴν ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου Πάτμου, χάριν μελετῶν.

4) Ἔγγραφον τοῦ Δήμου Ἰωαννίνων ἐπὶ τοῦ ὡς ἄνω θέματος.

5) Γράμμα Ἱ. Κοινότητος ἁγίου Ὄρους περὶ διοικητικῶν ἐν τῇ Ἱ. Μονῇ Καρακάλλου μεταβολῶν.

— Αἰτήσεις περὶ μεταβάσεως εἰς ἅγιον Ὄρος.

1) Τοῦ καθολικοῦ ἱερέως Αἰδ. κ. Μαρσὲλ Βισάρ, Ἀρχηγοῦ τοῦ Ἑλληνικοῦ τμήματος τοῦ ἐν Παρισίοις Ἰνστιτούτου «Ἐρευνῶν καὶ ἱστορίας τῶν κειμένων»,

2) τῆς Λέσχης Ἑλλήνων Σιδηροδρομικῶν Ἀθηνῶν, διὰ 30 μέλη αὐτῆς.

3) τοῦ κ. Γ. Παπαστεφάνου καὶ

4) τοῦ κ. Λάρς Σζόμπεργκ, ἐκ Σουηδίας καὶ ἄλλα τινὰ ἔγγραφα, ἐφ' ὧν ἐλήφθησαν αἱ προσήκουσαι ἀποφάσεις.

5) Τοῦ Πανοσ. Ἀρχιμ. κ. Ὑακίνθου Διολέτη, τέως Ἐξάρχου τοῦ Πατριαρχείου Ἱεροσολύμων ἐν Ἀθήναις καὶ

6) Τοῦ Πανοσ. Καθολικοῦ Ἱερέως κ. Μαρσὲλ Γκιγιοῦ, ἐκ τῶν Καθηγητικῶν στελεχῶν τοῦ ἐν Παρισίοις Κέντρου Μελετῶν «Ἴστινα».

— Ἀρχιμ. Σεραφεὶμ Ἁγιοπαυλίτης

Ὡς ἐν καιρῷ ἀνεγράψαμεν, ἀφίκετο εἰς τὴν πόλιν ἡμῶν καὶ ἐφιλοξενήθη ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, ὁ Πανοσιολ. Ἀρχιμ. κ. Σεραφείμ, Ἡγούμενος τῆς Ἱ. Μονῆς τοῦ ἁγίου Παύλου καὶ ἐξομολόγος πνευματικός.

Κατὰ τὸ διάστημα τῆς πλέον τοῦ ἑνὸς μηνὸς παραμονῆς αὐτοῦ ἐν μέσῳ ἡμῶν, ἡ Πανοσιολογιότης του ἐδέχθη Κληρικούς τινας καὶ πολλοὺς Χριστιανοὺς ἐν τῷ Π. Π. Ναῷ καὶ ἐν τοῖς Ἱ. Ναοῖς Παναγίας Σταυροδρομίου, ἁγίου Δημητρίου Κουρτουλούς, Θ. Ἀναλήψεως Ὑψωμαθείων, ἁγίου Γεωργίου Θεραπείων, ἁγίας Παρασκευῆς Μπουγιούκδερε, ἁγίου Γεωργίου Μακροχωρίου, ἁγίου Στεφάνου, καὶ τὸ Νοσοκομεῖον καὶ Γηροκομεῖον Βαλουκλῆ καὶ ἐχάρισεν αὐτοῖς τὴν ἀπὸ τῆς ἐξομολογήσεως ἀνακούφισιν, παρηγορίαν καὶ ἐνίσχυσιν εἰς τὸν ἀγῶνα τῆς ζωῆς.

Ἐπὶ πλέον εἰς ἐπανειλημμένας τῆς Α. Θ. Παναγιότητος μετὰ τοῦ ἁγίου Ἡγουμένου συνομιλίας, ἀντηλλάγησαν πολλαὶ γνῶμαι ὅσον ἀφορᾷ τὸ ἅγιον Ὄρος, ἐδόθη δὲ ἡ εὐκαιρία εἰς τὴν Α. Θ. Παναγιότητα καὶ εἰς πάντας τοὺς ἐν τοῖς Πατριαρχείοις νὰ γνωρίσωμεν μίαν ἐξαιρετικὴν φυσιογνωμίαν τῆς ἁγιορειτικῆς Πολιτείας, νὰ ἐκτιμήσωμεν τὰς ἀρετὰς καὶ τὰ προσόντα τοῦ π. Σεραφεὶμ καὶ εὐχηθῶμεν ὅπως ἐπὶ ἔτη μακρὰ συνεχίζῃ τὰς ὑπηρεσίας του πρὸς τὴν Ἱερὰν Μονὴν τοῦ ἁγίου Παύλου, ἣν ἀνήγαγεν εἰς περίοπτον ἐν ἁγίῳ Ὄρει θέσιν καὶ πρὸς τὸν Ἱ. Τόπον ὅν τινα τόσον ἐπιτυχῶς ἐκπροσωπεῖ ὅπου καὶ ἂν τοποθετῆται καὶ ἀποστέλληται.

Κατὰ τὴν ἐντεῦθεν ἀναχώρησιν αὐτοῦ ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐξέφρασεν αὐτῷ τὴν Πατριαρχικὴν εὐαρέσκειαν καὶ πολλὰς εὐχαριστίας, καὶ διότι χάριν τῆς ἐξυπηρετήσεως τῶν ἐνταῦθα εὐσεβῶν Χριστιανῶν, ἀπεχωρίσθη ἐπί τι διάστημα τῆς ἀγαπητῆς Ἱερᾶς Μονῆς του τῆς ὁποίας ἀπὸ 30 καὶ πλέον ἔτη τυγχάνει Ἡγούμενος καὶ ἀνέθηκεν αὐτῷ νὰ διαβιβάσῃ τὰς εὐχὰς αὐτῆς καὶ τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας πρὸς τὴν Ἱερὰν Κοινότητα καὶ τὴν Ἱ. Ἀδελφότητα αὐτοῦ.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΕΞ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

— Τάγμα λαϊκῶν ἱεραποστολῶν

Ἡ ἔκκλησις τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς πρὸς τὸ χριστεπώνυμόν της πλήρωμα, πρὸς δημιουργίαν λαϊκοῦ ἱεραποστολικοῦ τάγματος, εἶχεν λίαν ἱκανοποιητικὴν ἀπήχησιν. Εἰς 39 ἀνήρχοντο μέχρι τέλους Μαρτίου τὰ πρόσωπα ἀμφοτέρων τῶν φύλων τὰ ὁποῖα ἐδέχθησαν ὅπως θεωρῶνται λαϊκοὶ ἱεραπόστολοι τῆς Ἑλληνικῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀμερικῆς. Ἀνέλαβον δὲ τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ἐκκλησιάζωνται τακτικῶς, νὰ μελετοῦν καθ' ἑκάστην μέρος τῆς ἁγίας Γραφῆς, νὰ προσεύχωνται ἀνελλιπῶς, νὰ προσέρχωνται δὶς τοὐλάχιστον τοῦ ἔτους εἰς τὸ Μυστήριον τῆς Ἱ. Ἐξομολογήσεως, καὶ ἅπαξ τοῦ μηνὸς εἰς τὴν θείαν Κοινωνίαν, νὰ διάγουν ὑποδειγματικὴν οἰκογενειακὴν καὶ κοινωνικὴν ζωὴν καὶ νὰ προσφέρουν τὰς ὑπηρεσίας των εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, ὁσάκις παρίσταται ἀνάγκη. Καὶ ἐξακολουθοῦν νὰ καταφθάνουν αἱ δηλώσεις εὐσεβῶν Ἑλληνορθοδόξων εἰς τὴν Ἀρχιεπισκοπήν, περὶ συμμετοχῆς των εἰς τὸ λαϊκὸν ἱεραποστολικὸν Τάγμα. Ἂν οἱ ἀνὰ τὰς Κοινότητας ἱερεῖς μας δείξουν ὅλοι ἐνδιαφέρον διὰ τὴν μεγάλην αὐτὴν ὑπόθεσιν, ἡ Ἑλληνορθόδοξος Ἐκκλησία θὰ ἀποκτήσῃ σπουδαιότατον ἱεραποστολικὸν σῶμα, ποὺ θὰ προσφέρῃ τεραστίας ὑπηρεσίας εἰς αὐτήν. Ἂς μὴ λησμονῶμεν ὅτι εἰς τοὺς χρυσοῦς αἰῶνας τῆς Ἐκκλησίας ὁ κάθε Χριστιανός, εἴτε κληρικὸς ἦτο, εἴτε λαϊκός, ἐθεωρεῖτο καὶ ἦτο εἰς τὴν πραγματικότητα ἱεραπόστολος. Διότι αὐτὰ ποὺ ζητεῖ τώρα ἡ Ἀρχιεπισκοπή μας, ἀπὸ ἐκείνους ποὺ θέλουν νὰ μετάσχουν ἐνεργῶς εἰς τὴν πνευματικὴν αὐτὴν κίνησιν, τὰ ἤσκουν ὅλοι γενικῶς οἱ Χριστιανοὶ τῶν

εὐλογημένων ἐκείνων χρόνων τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ· εἶναι τὰ στοιχεῖα τοῦ πραγματικοῦ, τοῦ συνειδητοῦ Χριστιανοῦ, τοιοῦτος δὲ πρέπει νὰ εἶναι ὁ κάθε Ὀρθόδοξος Χριστιανός. Τὴν Ὀρθοδοξίαν μας ἔχομεν καθῆκον νὰ τὴν ἀποδείξωμεν καὶ μὲ τὴν πίστιν μας, ἀλλὰ καὶ μὲ τὴν καθημερινὴν ζωήν μας, ποὺ πρέπει νὰ εἶναι ζωὴ ἀγάπης πρὸς τὸν πλησίον, ζωὴ καθαρότητος σωματικῆς καὶ ψυχικῆς, ζωὴ ἐμπράκτου ἐφαρμογῆς ὅλων τῶν χριστιαν. ἀρετῶν. Ἄνευ αὐτῆς τῆς πρακτικῆς ἐφαρμογῆς τῶν χριστιανικῶν ἀρχῶν, ἡ ἰδιότης μας ὡς Χριστιανῶν εἶναι μᾶλλον μειονέκτημα διὰ τὴν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν, παρὰ πλεονέκτημα· εἶναι ὄνειδος δι' αὐτὴν καὶ διὰ τὸ ἔνδοξον παρελθόν της, παρὰ τιμὴ καὶ ἔπαινος ὅπως πρέπει νὰ εἶναι. Ἀξίζει λοιπόν, ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς προσπαθείας ποὺ καταβάλλει ἡ Ἀρχιεπισκοπή μας, νὰ ἀναθεωρήσωμεν, τὰς χριστιανικὰς ἀρχὰς καὶ πεποιθήσεις μας καὶ νὰ ἐνδιαφερθῶμεν ὅπως ἐμπράκτως ἀποδεικνύωμεν αὐτάς. Ἂς εὐχηθοῦμε ὅπως τὸ Τάγμα λαϊκῶν ἱεραποστόλων, συνεργαζόμενον στενώτατα μετὰ τοῦ Ἱ. Κλήρου, ἀποβῇ ἡ ζύμη, ἡ ὁποία θὰ ζυμώσῃ καὶ πρέπει νὰ ζυμώσῃ ὅλον τὸ φύραμα τῆς Ἑλληνορθοδόξου Ὁμογενείας.

— Ἱερὰ Ἀρχιεπισκοπὴ

Αἱ τελευταῖαι σεισμικαὶ δονήσεις ποὺ συνεκλόνησαν καὶ πάλιν τὴν καὶ μέχρι τοῦδε σεισμόπληκτον περιοχὴν τῆς Θεσσαλίας τῆς φιλτάτης Γενετείρας μας ἐπροξένησαν βαθυτάτην θλῖψιν εἰς τὰ τέκνα τῆς Ἐκκλησίας Ἀμερικῆς. Ἡ ἱερὰ Ἀρχιεπισκοπὴ δι' ἐγκυκλίου της ἀπηυθύνθη καὶ πάλιν εἰς τὰ φιλάλληλα αἰσθήματα τῶν ὁμογενῶν καὶ ἐζήτησεν νὰ σπεύσουν οὗτοι εἰς βοήθειαν τῶν ἑκατὸν πεντήκοντα χιλιάδων ἀστέγων ἐκ τῶν σεισμῶν ἀδελφῶν μας. Εἰς τὴν ἐγκύκλιον μεταξὺ ἄλλων τονίζονται καὶ τὰ ἑξῆς: «...Μὲ τὰς θυσίας ἀποδεικνύομεν τὴν ἀφοσίωσίν μας εἰς τὴν χριστιανικήν μας θρησκείαν τῆς ὁποίας τὸ ἔμβλημα τὸ αἰώνιον εἶναι ἡ Σταυρικὴ θυσία τοῦ Θεανθρώπου, ὁ Σταυρὸς τοῦ μαρτυρίου Αὐτοῦ ὑπὲρ τῆς ψυχικῆς μας σωτηρίας. Νηστεύω σημαίνει ἐγκρατεύομαι. Νηστεύω σημαίνει περιορίζω τὰς ἀνάγκας μου. Νηστεύω σημαίνει περικόπτω τὰς περιττάς μου δαπάνας. Διὰ νὰ ἔλθω ἀρωγὸς εἰς τοὺς νηστεύοντας καθ' ὅλην τους τὴν ζωήν, διὰ νὰ ἐπουλώσω τὰς πληγὰς τῶν πεινώντων, τῶν ἀστέγων, τῶν γυμνῶν, τῶν ἐν σκληρᾷ ἀπογνώσει διατελούντων. Πρόκλησις τεραστία εἶναι δι' ἡμᾶς ὅλους οἱ νέοι σεισμοὶ τῆς Ἑλλάδος. Δοκιμασία καὶ δι' ἡμᾶς εἶναι ἡ νέα καταστροφὴ τῆς Θεσσαλίας, ὅπως εἶναι καὶ διὰ τὰ θύματα τῶν νέων σεισμῶν. Δοκιμάζονται ἐκεῖνοι εἰς τὴν φρικτὴν κάμινον τῆς νέας σκληροτάτης δοκιμασίας δοκιμαζόμεθα καὶ ἡμεῖς κατὰ πόσον θὰ ἀποδειχθῶμεν φιλάδελφοι, ἐλεήμονες, οἰκτίρμονες καὶ φιλάλληλοι...».

— Διεύθυνσις Παιδείας

Τὸ Ἀνώτατον Ἐκπαιδ. Συμβούλιον παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ τῆς Παιδείας τῆς Ἑλλάδος, ἔχον ὑπ' ὄψιν του τὸ ἔργον τῆς Ἑλληνικῆς Ἀρχιεπισκοπῆς, ἰδίως ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς διατηρήσεως τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης καὶ τῆς πνευματικῆς καὶ πολιτιστικῆς ἀποστολῆς τῆς ὁμογενείας ἐνταῦθα, συνῆλθεν εἰς εἰδικὴν συνεδρίασιν κατὰ τὴν ὁποίαν ὁμοφώνως ἀπεφασίσθη ἡ ἔκφρασις βαθείας ἐκτιμήσεως καὶ συγχαρητηρίων πρὸς τὴν Α. Σ. τὸν Ἀρχιεπίσκοπον κ. Μιχαήλ.

— Ἡ Α. Σ. ὁ Ἀρχιεπίσκοπος δι' εἰδικῆς ἐγκυκλίου του ἐξαίρει τὴν σημασίαν τῶν Θερινῶν Σχολείων καὶ Θερινῶν κατασκηνώσεων εἰς τὰς Κοινότητας. Ἡ Διεύθυνσις τῆς Παιδείας παρέχει ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου συμπληρωματικὰς πληροφορίας εἰς τοὺς ἐνδιαφερομένους. Θερινὰ Σχολεῖα καὶ κατασκηνώσεις λειτουργοῦν ἤδη ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ ὡς καὶ εἰς μερικὰς ἄλλας Κοινότητας, ἰδίως εἰς Ohio. Πληροφορίαι ὑπάρχουν, ὅτι συντόμως θὰ λειτουργήσουν ἄλλα δύο σχολεῖα κατὰ τὸ θέρος τοῦτο Minneapolis, Minn καὶ Youngstown Ohio).

(Ἀπὸ τὸν «Ὀρθ. Παρατηρητὴν»)

— Κινδυνεύει ἡ Ἑλληνικότης τοῦ Πατριαρχείου Ἱεροσολύμων παρὰ τὴν ἐκλογὴν τοῦ Βενεδίκτου.

Ἡ ἐπισκευὴ τοῦ ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως.

Ὁ πατριαρχικὸς ἐπίσκοπος τοῦ θρόνου Ἱεροσολύμων Μητροπολίτης Σεβαστείας, ἔφθασεν εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν πρὸς ἐπίσκεψιν τοῦ Πατριάρχου Χριστοφόρου. Ἡ ἐπίσκεψις σχετίζεται καὶ μὲ γενικώτερα ζητήματα τῆς Ἐκκλησίας Ἱεροσολύμων, διότι παρὰ τὴν πρόσφατον ἐκλογὴν Ἕλληνος Πατριάρχου, τοῦ Μακ. Βενεδίκτου, ὁ κίνδυνος διὰ τὴν ἑλληνικότητα τοῦ θρόνου δὲν ἐξέλιπεν. Οἱ ἀραβορθόδοξοι κατώρθωσαν νὰ ψηφισθῇ ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῆς Ἰορδανίας νομοσχέδιον διὰ τοῦ ὁποίου ἐπιτρέπεται ἡ εἰσδοχὴ εἰς τὴν ἁγιοταφικὴν Ἀδελφότητα, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐκλέγεται ὁ Πατριάρχης καὶ Ἀράβων μοναχῶν. Εὐτυχῶς ἡ Γερουσία ἐπέφερε ὡρισμένας ἀλλαγὰς εἰς τὸ νομοσχέδιον, τὸ ὁποῖον παρεπέμφθη δι' ἐπανασυζήτησιν κατὰ τὸν προσεχῆ Νοέμβριον. Δέον συνεπῶς, ἀπὸ ἑλληνικῆς πλευρᾶς νὰ καταβληθῇ μεγάλη προσπάθεια ὅπως ἡ ἰορδανικὴ Κυβέρνησις ἀναγνωρίσῃ τὰ δικαιώματα τῆς Ἑλληνικότητος ἐπὶ τοῦ Ἱεροσολυμιτικοῦ θρόνου. Ὑπάρχουν ἐλπίδες ὅτι τοῦτο θὰ ἐπιτευχθῇ διότι ὁ βασιλεὺς Χουσεῒν ἔχει δείξει μεγάλην κατανόησιν ἀφοῦ καὶ πρὸς τὸ Πατριαρχεῖον ἀναγνωριστικὸν ἔγγραφον τῆς ἐκλογῆς τοῦ Πατριάρχου ἀπευθύνεται «πρὸς τὸ Ἑλληνορθόδοξον Πατριαρχεῖον», ἐνῷ οἱ Ἄγγλοι τῷ 1935 εἶχον ἀπευθύνει ἀνάλογον ἔγγραφον ἁπλῶς «πρὸς τὸ Ὀρθόδοξον Πατριαρχεῖον».

Εἶναι εὐχάριστον ὅτι ἡ πατριαρχεία τοῦ Βενεδίκτου θ' ἀρχίσῃ μετὰ τὸ Πάσχα μὲ τὴν ἔναρξιν τῶν ἔργων ἐπιδιορθώσεως τοῦ ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως. Αἱ ἐπιδιορθώσεις θὰ γίνουν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὑποδείξεων τοῦ καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Ὀρλάνδου. Οἱ Καθολικοὶ εἶχον ἐπιδιώξει τὴν κατεδάφισιν τοῦ ναοῦ μὲ τὴν δικαιολογίαν ὅτι ἦτο ἑτοιμόρροπος, μὲ τὸν

απώτερον σκοπόν νά χαθοῦν αἱ ἑλληνικαὶ ἐπιγραφαὶ καὶ ἐκλείψῃ ἔτσι τὸ τεκμήριον τῆς ἑλληνικότητος τοῦ ναοῦ. Τώρα ἡ ἰορδανικὴ Κυβέρνησις διώρισεν ἕνα Μουσουλμᾶνον ἀρχιτέκτονα, ὁ ὁποῖος θὰ ἐπιβλέψῃ τὰς ἐπιδιορθώσεις. Τὸ ἀπαιτούμενον ποσὸν θὰ διατεθῇ ὑπὸ τῆς ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, δεδομένου ὅτι ὁ ἀείμνηστος Ἀλέξανδρος Παπάγος εἶχε διαθέσει ποσὸν τετρακοσίων χιλιάδων λιρῶν διὰ ν' ἀντιμετωπισθοῦν αἱ παρασκηνιακαὶ ἐνέργειαι τῶν Δυτικῶν.

Ὁ Πατριάρχης Βενέδικτος ἀντιμετωπίζει τώρα καὶ τὸ ζήτημα τῆς ἐπανδρώσεως τῶν προσκυνημάτων. Ἡ Ἁγιοταφικὴ Ἀδελφότης ἀριθμεῖ σήμερον μόλις ἑκατὸν μέλη ἐνῷ κανονικὰ θὰ πρέπει νὰ ἀνέρχεται ὁ ἀριθμὸς τῶν μελῶν τῆς Ἀδελφότητος εἰς τριακόσια τοὐλάχιστον. Τὸ Πατριαρχεῖον Ἱεροσολύμων ἔχει πολλάκις τὸν τελευταῖον καιρὸν ζητήσει ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος τὴν ἀποστολὴν κληρικῶν, ἔστω καὶ παλαιοημερολογιτῶν, διὰ νὰ συμπληρωθοῦν αἱ ἀνάγκαι του. Ἀρκεῖ νὰ σημειωθῇ ὅτι εἰς τὸν Ναὸν τῆς Ἀναστάσεως ὅπου πρέπει νὰ ὑπάρχουν τοὐλάχιστον εἴκοσι μοναχοὶ δὲν παραμένουν παρὰ μόνον ὀκτὼ ἐκ περιτροπῆς ἐκτελοῦντες μετὰ δυσκολίας τὰ διακονήματά των.

Τὸ ποίμνιον τοῦ Πατριαρχείου τῶν Ἱεροσολύμων ἔχει ἐλαττωθῇ τὸν τελευταῖον καιρόν. Αἱ ἀνωμαλίαι τῆς Παλαιστίνης ἠνάγκασαν τοὺς περισσοτέρους Ἕλληνας νὰ μεταναστεύσουν εἰς Αὐστραλίαν καὶ ἔχουν ἀπομείνει μόνον περὶ τοὺς 1500. Ἀντιθέτως τὸ ἀραβόφωνον ποίμνιον αὐξάνει διαρκῶς καὶ ἔχει φθάσει τώρα περίπου τὰς ὀγδόντα χιλιάδας.

Τὴν ὅλην κατάστασιν εἰς τὸ Πατριαρχεῖον, παρακολουθεῖ ἡ Σοβιετικὴ Ἕνωσις. Ὁ πρεσβευτής της εἰς τὸ Τὲλ Ἀβὶβ παρέστη αὐτοπροσώπως εἰς τὴν ἐκλογὴν τοῦ Πατριάρχου, ὅπου εἶχεν ὑποστηρίξει καὶ «φίλον» του Μητροπολίτην, διαγραφέντα ὅμως ὑπὸ τῆς ἰορδανικῆς Κυβερνήσεως ἀπὸ τὸν κατάλογον τῶν ὑποψηφίων.

Εἶναι ἀναμφισβήτητον ὅτι ἡ ἑλληνικὴ Ὀρθοδοξία εἰς τὴν Ἀνατολὴν διέρχεται σοβαρὰν κρίσιν. Τὸ μόνον σημεῖον ποὺ ἐπιτρέπει αἰσιοδοξίαν εἶναι ὅτι ὁ νέος Πατριάρχης εἶναι δραστήριος, ἄριστα κατηρτισμένος εἰς τὰ οἰκονομικὰ ζητήματα καὶ ἔχει ἀπόφασιν νὰ ἀναδιοργανώσῃ τὸ Πατριαρχεῖον.

(«Ἀτλαντίς» 29 - 4 - 1957)

—Βολιδοσκοποῦν τὸν Παναγ. Βενέδικτον.

Κατὰ πληροφορίας ἐκ Δαμασκοῦ ἡ ρωσσικὴ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία ἑτοιμάζεται νὰ βολιδοσκοπήσῃ τὸν νέον Πατριάρχην Ἱεροσολύμων Παναγιώτατον Βενέδικον διὰ τὴν παροχὴν εἰς αὐτὸν ὑλικῆς βοηθείας πρὸς ἀντιμετώπισιν ἀναγκῶν τοῦ Πατριαρχείου. Τὴν βοήθειαν αὐτὴν εἶναι ἀβέβαιον ἂν θὰ δεχθῇ ὁ νέος Πατριάρχης, ὁ ὁποῖος δὲν θέλει νὰ ἀνοίξῃ τὴν εἴσοδον τῆς ρωσσικῆς Ὀρθοδοξίας ἐκεῖ ὅπου ἀπὸ αἰώνων ἡ ἑλληνικὴ Ὀρθοδοξία ἔδωκε τὴν μάχην τῆς ὑποστάσεώς της. Πάντως ἡ ἐξόρμησις τῆς ρωσσικῆς Ὀρθοδοξίας φαίνεται ὅτι θὰ συνδυασθῇ μὲ γενικωτέραν πολιτικὴν «προσεγγίσεως» εἰς τὴν Μέσην Ἀνατολήν.

(«Ἐθνικὸς Κῆρυξ» 1 - 4 - 1957)

—Ἕλλην Ἀρχιεπίσκοπος τῆς Ναζαρὲτ κατηγορεῖται ὡς πράκτωρ τοῦ Ἰσραήλ!

«Ὡς πνευματικὸς ἀρχηγὸς τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας δὲν δύναμαι νὰ λάβω θέσιν οὔτε ὑπὲρ τοῦ Ἰσραὴλ οὔτε ὑπὲρ τῶν Ἀράβων», ἐδήλωσεν ὁ Ἕλλην Μητροπολίτης Ἰσίδωρος, Ἀρχιεπίσκοπος τῆς Ναζαρὲτ καὶ Ἔξαρχος τῆς Γαλιλαίας.

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἰσίδωρος, ἀνώτατος Ἑλληνορθόδοξος λειτουργὸς τοῦ Ἰσραήλ, κατηγορήθη ὑπὸ τῆς Ἰορδανίας ὡς κατάσκοπος τοῦ Ἰσραήλ. Συνεπείᾳ τούτου ἐκηρύχθη ἀνεπιθύμητος εἰς τὴν Ἰορδανίαν καὶ δὲν θὰ δύναται πλέον νὰ ἔρχεται εἰς ἐπαχὴν μὲ τὸ ἑλληνικὸν Πατριαρχεῖον.

—Οἱ Ἰορδανοὶ μὲ κατηγοροῦν, ἐδήλωσεν ὁ Ἕλλην Μητροπολίτης, διότι ἀνέφερα εἰς τὸν ΟΗΕ ὅτι ἡ ἑλληνικὴ Μονὴ τοῦ Σινᾶ δὲν ἐθίγη ὑπὸ τῶν Ἰσραηλιτῶν. Ἐπεσκέφθην τὴν Μονὴν καὶ διεπίστωσα ὅτι ὅλα ἦσαν ἐν τάξει. Καθῆκον μου ἦτο νὰ ἀναφέρω τὴν ἀλήθειαν εἰς τὸν ΟΗΕ καὶ τὸν Ὀρθόδοξον κόσμον. Τώρα μὲ κατηγοροῦν δι' αὐτὸ οἱ Ἄραβες, λέγοντες ὅτι εἶμαι φίλος ἢ κατάσκοπος τοῦ Ἰσραὴλ καὶ δὲν μοῦ ἐπιτρέπουν νὰ εἰσέλθω εἰς τὴν Ἰορδανίαν. Ἀλλ' ὅμως ὡς κληρικός, δὲν ἔχω οὐδεμίαν ἀνάμιξιν εἰς τὰ πολιτικά.

—«Ἐνδιαφέρον τῆς ρωσσικῆς ἐκκλησίας διὰ τὴν Κυπριακήν.

Κατὰ πληροφορίας κύκλων τοῦ Ὀρθοδόξου Πατριαρχείου Ἱεροσολύμων, ἀναμένεται «ἐκδήλωσις ἐνδιαφέροντος τῆς ρωσσικῆς Ἐκκλησίας πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Κύπρου». Κατὰ τὰς ἰδίας πληροφορίας, Ρῶσσος κληρικὸς ἔφθασεν ἤδη εἰς Μέσην Ἀνατολὴν κομίζων ὑποσχέσεις διὰ τὴν παροχὴν ἐκκλησιαστικῶν ὀργάνων, ἀμφίων καὶ κωδώνων πρὸς τοὺς ἐν Παλαιστίνῃ ἑλληνικοὺς ἐκκλησιαστικοὺς ὀργανισμούς. Δὲν γίνεται λόγος περὶ οἰκονομικῆς βοηθείας, διότι ὁ νεοεκλεγεὶς Πατριάρχης Βενέδικτος ἀντιτίθεται ἀπολύτως πρὸς τὴν παροχὴν τοιαύτης ἀρωγῆς ἐκ μέρους τοῦ Πατριαρχείου τῆς Μόσχας.

—Ἡ «Αὐτοκέφαλος» Ἐκκλησία τῆς Ἀλβανίας

Ἀνεκαλύφθη ὅτι ὁ πλέον σημαίνων παράγων τῆς «αὐτοκεφάλου» Ἐκκλησίας τῆς Ἀλβανίας, ὁ ἤδη «ἐπίσκοπος» Ἀργυροκάστρου, εἶναι παλαιὸν στέλεχος τοῦ Κομμουνιστικοῦ Κόμματος τῆς Ἑλλάδος συγχρόνως δὲ καὶ διάσημος συμμορίτης μὲ πλουσιωτάτην δρᾶσιν εἰς ἐκτελέσεις ἰδίως ἱερέων τοὺς ὁποίους ἐσταύρωνεν εἰς τὰ δένδρα κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ συμμοριτοπολέμου. Ἕνας ἄλλος «ἐπίσκοπος» εἰς τὴν Ἀλβανίαν τοῦ Χότζα εἶναι ἐπίσης ἐπιφανὴς κομμουνιστὴς καὶ παλαιότερον ὑποβολεὺς ἐπαρχιακῶν θιάσων, δηλαδὴ «μπουλουκιῶν». Ἀλλὰ καὶ ἄλλοι πρώην συμμορῖται ἐκτελεσταὶ πλαισιώνουν τὴν... ἱερὰν

ΤΟ ΔΙΗΓΗΜΑ ΜΑΣ

Ο ΑΝΔΡΕΑΣ
ΗΤΟΙ
Η ΕΥΤΥΧΙΑ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΥΣΕΒΕΙΑΝ

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 152)

Ὁ καλόγερος, ὁ Ἰακώβ, ἔπαυσε νὰ ὁμιλῇ· δὲν ἐτόλμα νὰ προσβλέψῃ τὸν Ἀνδρέαν, φοβούμενος μή, ἀντὶ τῆς τρυφερᾶς ἀγάπης τὴν ὁποίαν τῷ εἶχεν ἀποσπάσει πρὸ τοῦ νὰ γνωρίσῃ τὰ σφάλματα καὶ τὰς πλάνας του, μὴ ἴδῃ ἐπὶ τοῦ σεμνοῦ του προσώπου τὴν ἔκφρασιν τῆς ἀπεχθείας καὶ τῆς ἀγανακτήσεως.

Ἀλλ' ὁ Ἀνδρέας ἦτο βαθέως συγκεκινημένος ἐξ εὐλαβοῦς εὐσεβείας, εἶχε πληρέστατα κατανοήσει ὅτι ἡ χριστιανικὴ θρησκεία παραγγέλλει τὴν ἀνεξικακίαν καὶ τὴν συγχώρησιν· οὐδένα ᾐσθάνετο αἴσθημα περιφρονήσεως διὰ μετανοοῦντα ἁμαρτωλόν,

Μὴ διστάζητε, πτωχὲ Ἰακώβ, εἶπεν ὁ ἀξιαγάπητος καὶ εὐσεβὴς νέος διαλύσας τὴν πρώτην σιωπήν, μὴ διστάζητε ποσῶς ὅτι δὲν ἐξιλεώθητε. Ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς κατῆλθεν εἰς τὸν κόσμον προσκαλῶν εἰς μετάνοιαν, κηρύττων ὅτι ὁ μετανοῶν ἁμαρτωλὸς εἶναι εὐπρόσδεκτος εἰς τὸν Θεόν.

— Ἀ γλυκεῖα φωνή! Ὤ! σᾶς ὀφείλω, Ἀνδρέα, εἶπεν ὁ Ἰακώβ, σᾶς ὀφείλω τὴν μόνην εὐτυχίαν, τὴν ὁποίαν ηὐτύχησα ἐπὶ τῆς γῆς. Ἀ! τέκνον μου, προσφιλέστατόν μοι παιδίον, ἂν ὁ Κύριος μοὶ ἀπέδωκε τὴν συγχώρησίν του, μοῦ φαίνεται ὅτι ὁ θάνατος θὰ ἔλθῃ χωρὶς νὰ τὸν φοβηθῶ· ἀλλὰ φεῦ! πρέπει νὰ ἀποβάλω τῆς καρδίας τὴν τελευταίαν ταύτην ἐλπίδα· διότι ἡ γῆ, τὸ αἰσθάνομαι, δὲν θὰ βραδύνῃ ποσῶς ν' ἀπαιτήσῃ τὸ σῶμά μου».

Μετὰ τοὺς λόγους τούτους, ὁ καλόγερος καὶ ὁ Ἀνδρέας ἀνηγέρθησαν· ἡ ὥρα ἦτο προκεχωρημένη, καὶ δὲν ὑπελείπετο ἢ νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸν οἶκον τῆς θείας του ὁ Ἀνδρέας, πρὸ τοῦ νὰ νυκτώσῃ.

Ἐγώ, εἶπεν ὁ καλὸς Ἀνδρέας, θὰ σᾶς ἀποχαιρετήσω ἤδη, ἀγαθὲ καλόγερε· θὰ ἀναχωρήσω, διότι ἐνύκτωσε· θὰ ἐπανέλθω, ἐλπίζω, μετ' οὐ πολὺ νὰ σᾶς ἐπανίδω· καθ' ὅσον ἐλπίζω εἰς τὴν ὑπεραγίαν Θεοτόκον νὰ μοῦ ἔχῃ διαφυλάξῃ τὸν καλόν μου πατέρα· ὅτε θὰ ἐπιστρέψω πρὸ τοῦ τέλους τοῦ μηνὸς τούτου, Θὰ ἔλθω μαζὶ μὲ τὸν πατέρα μου νὰ προσευχηθῶμεν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν. Εἶμαι βέβαιος ὅτι ὁ πατήρ μου θὰ ἔχῃ μεγάλην εὐχαρίστησιν νὰ σᾶς γνωρίσῃ. Θὰ ἴδῃς πόσον ἀγαθὸς εἶναι ὁ πατήρ μου!

— Σᾶς περιμένω, εἶπεν ὁ Ἰακώβ, καὶ τὸ παιδίον ἀνεχώρησεν.

Ὁ Ἰακώβ, μετὰ τὴν σχέσιν τοῦ Ἀνδρέα, ἐδοκίμαζεν ἐνδόμυχον χαράν. Ἡ ἁπλότης ἐκείνη, ἡ δροσερὰ καὶ καθαρὰ ἐκείνη νεότης, ἡ ἐνάρετος καὶ ἄκακος τοῦ Ἀνδρέα ἐκείνη διάλεκτος, εἶχον ἐπιχύσει εὐεργετικώτατον θέλγητρον ἐπὶ τῶν θλιβερῶν ἡμερῶν του καὶ περιέμενε τὴν ἐπιστροφήν του μετ' ἀνεκφράστου ἀνυπομονησίας καὶ χαρᾶς.

«Θεέ μου, ἔλεγε πολλάκις ὁ Ἰακώβ, κτυπῶν τὸ στῆθός του, ἔχω ἀρκούντως κλαύσει διὰ τὰ σφάλματά μου, μετενόησα τοσοῦτον ὥστε νὰ κινήσω τὴν συμπάθειαν; Τὸ παιδίον ἐκεῖνο μὲ τὴν ξανθὴν κόμην, μὲ τὸ θεῖον μειδίαμα εἶναι ἄγγελος ἀπεσταλμένος δι' ἐμέ; ἦλθεν ἐδῶ ἐπίτηδες νὰ μὲ παρηγορήσῃ; ἠθέλησε διὰ τῶν παρηγορητικῶν του λόγων νὰ μοῦ ἐπιδείξῃ τὴν ἐκ τῆς μετανοίας ὠφέλειάν μου; Ὤ! γλυκύτατέ μου Ἰησοῦ, ἐκ βάθους καρδίας σοὶ ἀποδίδω μυρίας χάρι-

Σύνοδον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀλβανίας ἡ ὁποία αὐτοανεκηρύχθη εἰς αὐτοκέφαλον καὶ συνεπῶς κάνει... τοῦ κεφαλιοῦ της, ὑπὸ τὰς εὐλογίας τῶν πατέρων πρώην ἑλλήνων συμμοριτῶν!...

τας· μοὶ ἀπένειμας εὐεργετήματα τῶν ὁποίων ἤμην ἀνάξιος, παρακίνησον τὸ παιδίον ἐκεῖνο νὰ ἐπανέλθῃ, διαφύλαξον τὸν πατέρα του. Ὦ! Θεέ μου, διαφύλαξον ὅλην ἐκείνην τὴν ἐνάρετον καὶ ἄδολον οἰκογένειαν.

Τοιουτοτρόπως προσηύχετο ὁ Ἰακώβ, καὶ ἐνῷ ἀνύψου τὰς τρεμούσας χεῖρας πρὸς τὸν οὐρανόν, κατανυκτικὰ δάκρυα ὕγραινον τοὺς ὀφθαλμούς του. Καθ' ὅσον ᾐσθάνετο ὁ Ἰακὼβ τὸν θάνατον, δὲν εὕρισκέ ποτε τὸν ἑαυτόν του ἀρκούντως προητοιμασμένον, ἀρκούντως μετανοημένον.

Εἶχον παρέλθει δέκα πέντε ἡμέραι ἀπὸ τῆς ἀναχωρήσεως τοῦ Ἀνδρέα· ἡ προθεσμία παρῆλθεν. Ὁ Ἰακὼβ ἐφοβεῖτο μὴ κλείσῃ τοὺς ὀφθαλμούς του διὰ παντὸς πρὸ τοῦ νὰ ἐπανίδῃ τὸν νέον του φίλον, εἰς τοὺς λόγους τοῦ ὁποίου εὕρισκεν ἀνακούφισιν. Ὁ Θεὸς ἔμελλε νὰ τῷ ἀπονείμῃ τὴν παρηγορίαν ταύτην.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ ΤΡΙΤΟΝ

Θάνατος τοῦ ἐρημίτου.

Ἡμέραν τινὰ καθ' ἣν ὁ Ἰακὼβ εἶχεν ἀνοίξει τὰς θύρας τῆς ἐκκλησίας, καί, κατὰ τὴν συνήθειάν του, προσηύχετο, ἀκούει αἴφνης βηματισμούς· στρέφων ἀναγνωρίζει τὸν Ἀνδρέαν· ἀλλὰ δὲν ἦτο μόνος· τὸν συνώδευεν ὁ πατήρ του· καὶ οἱ δύο γυμνοὶ τοὺς πόδας καὶ ἀσκεπεῖς τὴν κεφαλήν, προσῆλθον ταπεινῶς ἐνώπιον τῆς εἰκόνος τῆς τρισαγίας Μητρὸς τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· ἐγονάτισαν καὶ ἀνυψώσαντες τὰς χεῖράς των πρὸς αὐτήν, προσέφερον τὸ τάμα, τὸ ὁποῖον ὁ Ἀνδρέας εἶχεν ὑποσχεθῇ εἰς τὴν Θείαν Μητέρα τοῦ Θεοῦ, ἐπικαλούμενος τὴν προστασίαν της.

Ἀλλὰ τίς εἶναι ἆρά γε ἡ αἰτία τῆς ταραχῆς τὴν ὁποίαν ᾐσθάνετο ὁ καλόγερος, ἐκ τῆς ὁποίας συνέβαινε νὰ τρέμῃ καὶ νὰ ὠχριᾷ; ἐκ τῆς ὁποίας τρομασμένος ἐπετάχθη ἐκτὸς τοῦ ἱεροῦ θυσιαστηρίου; ὁποῖον παράδοξον αἴσθημα εἶχεν ἐξυπνήσει εἰς τὴν καρδίαν του κατὰ τὴν παρουσίαν τοῦ Ἀνδρέα καὶ τοῦ πατρός του; διατί ἐφοβεῖτο καὶ ἔτρεμε κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην τῆς θέας ἐκείνου, οὗτινος ἐπεθύμει τὴν ἐπιστροφήν;

Ὁ Ἰακὼβ μετέβη τρέμων εἰς τὸ κελλίον του. Γονατίζει, προσεύχεται μετὰ θρησκευτικοῦ ζήλου, καίτοι ἐνίοτε ὠτακούει· φοβεῖται καὶ ἐπιθυμεῖ ἐν ταὐτῷ νὰ φθάσωσι μέχρις αὐτοῦ. Μία ὥρα παρῆλθεν ἐν σιωπῇ, τὴν ὁποίαν διέλυον μόνον ἀναστεναγμοὶ καὶ πνιγηροὶ λυγμοί.

Ὁ Ἀνδρέας καὶ ὁ πατήρ του ἠπόρουν μετὰ τὴν προσευχήν των, μὴ βλέποντές που τὸν καλόγερον.

Τὸν εἶδον εἰσερχόμενος, εἶπεν ὁ Ἀνδρέας, ἦτο ἐκεῖ, πάτερ μου· ὑπάγωμεν εἰς τὸν θάλαμόν του. Ὁ ὁδηγῶν ἐκεῖ ἑλικοειδὴς δρόμος μοὶ εἶναι γνωστός.

Ἀ! τρέξωμεν, εἶναι ἴσως ἀσθενής.

Τὸ παιδίον βαδίζει, διὰ τοῦ σκοτεινοῦ μακρυναρίου, βιαστικά· ὁ πατήρ του τὸν ἠκολούθει. Ὁ Ἀνδρέας ὠθεῖ τὴν θύραν μετὰ δυνάμεως, ἤνοιξεν· εἰσὶ ἐνώπιον τοῦ Ἰακώβ.

Ἐκεῖνος ἐκεῖ, παρατηρῶν αὐτοὺς ῥίπτεται εἰς τὰ γόνατα τοῦ πατρὸς τοῦ Ἀνδρέα, τὰ ἔσφιγξε δυνατὰ εἰς τοὺς βραχίονάς του.

«Συγχώρησόν με! ὤ! συγχώρησόν με, ἐφώνησε χύνων δάκρυα. Ὦ! ἐνάρετε Φερινάνδε, δὲν ἐμπνέει ἀποστροφὴν ὁ μετανοῶν ἁμαρτωλός; συγχώρησον τὸν ἀνάξιον υἱὸν ὅστις ἔγινεν ἡ αἰτία τοῦ θανάτου τῶν γονέων σου· συγχώρησον τὸν ἔνοχον ἀδελφόν, ὅστις σὲ ἔχει χαμερπῶς ἀποκληρώσει. Σὺ δὲν μὲ ἀνεγνώρισας· εἶμαι ὁ ἄθλιος Ἰακώβ!». Καὶ ὁ δυστυχὴς ὠχρὸς πίπτει δεινῶς ἐπὶ τοῦ πατώματος.

(Ἀκολουθεῖ)

ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

1. Χρηστοήθεια τῶν Χριστιανῶν. Νικοδήμου Ἁγιορείτου. Σελίδες πυκνοτυπωμέναι 420. Τιμᾶται δραχ. 80.

2. «Ὀρθοδοξία» Κων)πόλεως, τεῦχος Ἰανουαρίου - Μαρτίου 1956.

3. Μαλθουσιανισμὸς ἢ τὸ ἔγκλημα τῆς Γενοκτονίας, ὑπὸ Ἀρχιμ. Γαβριὴλ Διονυσιάτου. Καθηγουμένου τῆς ἱ. Μονῆς Διονυσίου ἐν ἁγίῳ Ὄρει. Σχῆμα 8ον σελ. 50 δραχ. 10.

4. Ἀρχμ. Ἀγαθαγγέλου Κοτρώνη «Οἱ τρεῖς μεγάλοι τῆς ἀνθρωπότητος ποδηγέται.» Βασίλειος, Γρηγόριος, Χρυσόστομος. Ἀθῆναι 1957 τιμὴ δραχ. 5. Πωλεῖται παρ' ἡμῖν.

5. Κων. Ν. Δρατσέλλα, Καθηγητοῦ ἐκκλ. Φροντιστηρίου Τρικκάλων. «Ἡ Θεοτόκος καὶ ὁ Ἀκάθιστος Ὕμνος». Τρίκκαλα 1957. Σελ. 192 δραχ. 15. Πωλεῖται καὶ παρ' ἡμῖν.

6. Ἀρχιμ. Φιλοθέου Ζερβάκου. «Ἑτεροδιδασκαλιῶν ἔλεγχος καὶ περὶ χορῶν». Ἀθῆναι 1957. Τιμᾶται δραχ. 3. Πωλεῖται καὶ παρ' ἡμῖν.

7. Ἀκολουθία τῆς ἁγίας ἐνδόξου Μεγαλομάρτυρος Καλλιόπης, ὑπὸ Γερασίμου Μικραγιανναγίτου. Ἐκδίδεται ἐπιμελείᾳ Ἰωάννου Σπ. Ράμφου Πρεσβυτέρου. Ἐγκρίσει τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

8. Ἀντωνίου Κουβίδη ἱερέως. Μεγαλυνάρια, ψαλλόμενα εἰς τὰς Δεσποτικάς, Θεομητορικὰς καὶ ἑορτὰς ἁγίων τοῦ ἐνιαυτοῦ, ποιητικῶς. Ἡράκλειον Κρήτης 1957.

9. «Ὁ ἀδελφὸς τῶν φυλακισμένων». Ἰω. Μηνᾶ. Σχῆμα μικρὸν τσέπης. Σελ. 48 δραχ. 2.

10. «Ἑλληνικὴ Ἀνάστασις» ὄργανον τῶν ἀπανταχοῦ Ἑλληνορθοδόξων Χριστιανῶν. Ἐκδιδομένη ὑπὸ Σπύρου Κόκκορη.

11. «Ἀπόστολος». Μηνιαῖον δελτίον τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Ἱερισσοῦ, ἁγίου Ὄρους καὶ Ἀρδαμερίου. Περιέχει σύντομον μέν, ἀλλ' ἐκλεκτὴν καὶ τερπνὴν ὕλην.

ΔΗΛΩΣΙΣ

Ὅσοι ἐπιστρέφουν τὸ τελευταῖον τεῦχος μὲ τὴν λέξιν «διαγράφομαι» δὲν θὰ διαγράφωνται ἂν δὲν ἀποστέλλουν τὰ προηγούμενα ἢ συνδρομαὶ εἶναι ἢ τεύχη. Ὅταν λοιπὸν μετὰ τὸ «διαγράφομαι» ἐξακολουθεῖ ἡ ἀποστολὴ τοῦ τεύχους, πρέπει νὰ γνωρίζουν ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ λόγος. Ὥστε παρακαλοῦμεν, ὅσοι θέλουν νὰ διαγραφοῦν θὰ τοὺς διαγράφωμεν εὐχαρίστως, ἀρκεῖ νὰ τακτοποιοῦνται ὁλοκληρωτικῶς.

Ἡ Διεύθυνσις

ΔΩΡΕΑΙ

δι' ἐνίσχυσιν τοῦ ἔργου μας, καὶ ἐπανορθώσεως τῶν ἐκ τοῦ σεισμοῦ ζημιῶν μας.

1. Δ. Ἀνδρώνης, Ἀριζόνα u.s.a. δολ. 10
2. Αἰδεσ. Τιμόθεος Ἀνδρέου Ν.Υ. » 5
3. Χαρίκλεια Τουρνᾶ, Ν. Υ. » 5
4. Μητροπολίτης Ἱερισσοῦ καὶ ἁγίου Ὄρους κ.κ. Κυπριανὸς δρ. 125
5. Ἀνώνυμος ἐξ Ἀθηνῶν Κ.Γ.Δ. » 100
6. Ἱ. Μονὴ Λογγοβάρδας διὰ τοῦ Καθηγουμένου αὐτῆς κ. Φιλοθέου Ζερβάκου Ἀρχιμ. 2α δόσις » 250
7. Ἀνώνυμος ἐκ Βόλου Σ.Μ. 7η δόσις 50
8. Οὐαλεντίνη Λαζικίδου, Ἀθῆναι » 75
9. Ἰωάννης Εὐαγγ. Δρακόπουλος Τροῦπι Μαντουδίου Εὐβοίας » 25

Τὰ θέματα τοῦ κ. Σπαθάρη ἀναβάλλονται διὰ τὸ ἑπόμενον τεῦχος λόγῳ σοβαρᾶς ἀσθενείας του.

ΤΙΜΟΚΑΤΑΛΟΓΟΣ
Τῆς «Ἁγιορειτικῆς Βιβλιοθήκης»
ΜΑΪΟΣ 1957

Ταχυδρομικὰ ἐσωτερικοῦ 10 ο)ο. Ἐξωτερικοῦ 30 ο)ο.
Πᾶσα παραγγελία δέον νὰ συνοδεύηται ἀπὸ τὴν ἀξίαν τῶν βιβλίων καὶ τὰ ταχυδρομικά.

Τὰ ἔχοντα ἀστερίσκον βιβλία εἶναι ἐκδόσεις τῆς «Ἁγιορειτικῆς Βιβλιοθήκης», τὰ δὲ λοιπὰ εἶναι ξένων ἐκδόσεων.

---

* Χρηστοήθεια τῶν Χριστιανῶν, Νικοδήμου Ἁγιορείτου ἄδετον 80, πανόδετον 100, δερματόδετον Δραχ. 110.—
* Νέα Κλῖμαξ Νικοδήμου ἁγιορείτου ἄδετον 75, πανόδ. 100, δερμ. 110.—
* Γυμνάσματα Πνευματικὰ Νικοδήμου, ἄδετον 40.—, πανόδ. 60.—
* Θεοτοκάριον Νικοδήμου ἄδετον 30.— πανόδετον . . . » 40.—
* Νικοδήμου Ἁγιορείτου τὸ Πανηγυρικὸν » 8.—

Ἀόρατος πόλεμος, Νικοδήμου . . . . » 25.—
Ἐξομολογητάριον Νικοδήμου » 35.—

* Προσευχητάριον, Α. Δ. Σιμωνώφ, ἄδετον 25.— πανόδετον » 35.—
* Μακαρίου τοῦ Αἰγυπτίου, 50 πνευματικαὶ ὁμιλίαι, σελ. 250 ἄδετον 25.—, πανόδετον » 35.—
* Ἐκλογὴ ἐκ τῶν ψαλμῶν τοῦ Δαβὶδ διὰ τὰς ὁλονυκτ. ἀγρυπνίας » 10.—
* Σωτηρία ὀρθοδόξου Χριστιανοῦ, περιέχον τὸ Μέγα Ἀπόδειπνον καὶ λοιπὰς ἀγνώστους ἀκολ. τῆς Μ. Τεσσαρακοσ. ἄδ. 10.— δερμ. » 15.—
* Λαυσαϊκὸν τοῦ ἁγίου ὄρους, ὑπὸ Γαβριὴλ Διονυσιάτου » 15.—
* Φωνὴ βοῶντος ἐκ τῆς ἐρήμου » » » » 15.—
* Νέος Εὐεργετινὸς » » » » 10.—
* Μαλθουσιανισμὸς ἢ τὸ ἔγκλημα τῆς Γενοκτονίας » κατάλληλον διὰ τὰς οἰκογενείας καὶ ἰδίως τοὺς πνευματικοὺς » 10.—
* Λαυριωτικὴ Κυψέλη. Γέροντος Παντελεήμονος Λαυριώτου » 20.—
* Λαυσαϊκόν, Λαύσου τοῦ Πραιποσίτου (Πατερικὰ διηγήματα) » 20.—
* Λειμωνάριον τὸ παλαιὸν ἢ τὰ Μυρίπνοα ἄνθη τοῦ Παραδείσου » 15.—
* Ἐγκόλπιον προσευχῶν, περιέχον παρακλ. Κανόνας καὶ Χαιρετισμοὺς εἰς ὅλας τὰς ἡμέρας τῆς ἑβδομάδος ὑπὸ Γαβριὴλ Σταματελάτου, σελ. 216 ἄδετον 18.—, πανόδετον. . . . . . » 28.—
* Σωτηρία τοῦ ἁμαρτωλοῦ, τοῦ αὐτοῦ, ἄδετον 15.—, δεμένον » 25.—
* Ὁδηγὸς τοῦ Πνευματικοῦ, τοῦ αὐτοῦ. Χρησιμώτατον διὰ κάθε Χριστιανὸν καὶ πρὸ παντὸς τῶν πνευματικῶν . . . . . » 5.—
* Βιβλίον ψυχοσωτήριον τοῦ αὐτοῦ . . . . » 1.50
* Ἡ ἐρημῖτις Φωτεινή, Ἰωακεὶμ Σπετσιέρη . . . . » 7.—
* Περὶ τῆς κοινῆς ἀναστάσεως καὶ τῆς πέραν τοῦ τάφου αἰωνίας ζωῆς. † Ἰωακεὶμ Σπετσιέρη . . . . » 4.—
* Ἡ ζωὴ τῆς ψυχῆς . . . . » 5.—
* Ὁ Χριστὸς νικᾷ ἢ ὁ Στρατῆς (θρησκευτικὸν διήγημα) . » 5.—
* Εὐαγγελικὸς Κῆπος, Σάββα μοναχοῦ Φιλοθεΐτου . . . . » 5.—
* Ἐγκώμιον εἰς τὸν ὅσιον Ἀθανάσιον τὸν ἐν Ἄθῳ . . . . » 2.—
* Ἀκολουθία τοῦ μεγάλου ἁγιασμοῦ τῶν Θεοφανείων . . . » 1.50
* Ἀπαραίτητοι συστάσεις διὰ τὸν χριστιανὸν » 1.50
* Ἀποκαλύψεις τῆς Θεοτόκου πρὸς τὸν Ἀγριτζόμπανον » 1.50
* Ἀκολουθία Θ. Μεταλήψεως μὲ προσθέτους εὐχὰς εἰς τὸ τέλος, σχῆμα μικρὸν τσέπης . . . . » 2.—

* Ὁ ἐπιτάφιος τῆς Θεοτόκου	Δραχ.	1.50
* Ἀκολουθία τῆς Γονυκλισίας, τῇ Κυριακῇ τῆς Πεντηκοστῆς	»	1.50
* Οἱ δύο παρακλητικοὶ Κανόνες πρὸς τὴν Θεοτόκον καὶ ὁ παρακλητικὸς τῆς Γλυκοφιλούσης καὶ εὐχαὶ κατὰ τοῦ πολέμου	»	2.—
* Παρακλητικὸς Κανὼν καὶ τὰ θαύματα τῆς Γοργοϋπηκόου . .	»	2.00
* Παρακλ. Κανὼν εἰς τὴν Πορταΐτισσαν τῶν Ἰβήρων . . .	»	1.50
* Παρακλ. Κανὼν εἰς τὸν ἅγιον Φανούριον, Ἀλεξ. Μωραϊτίδου	»	1.50
* Ὁ Μέγας Κανών, Ἀνδρέου Κρήτης	»	2.—
* Χαιρετισμοὶ τῆς Θεοτόκου	»	1.50
* Χαιρετισμοὶ τῆς Θεοτόκου τοῦ 15Αὐγούστου καὶ ἡ παράκλησις τῆς Γλυκοφιλούσης	»	2.00
* Χαιρετισμοὶ πενθοχαρμόσυνοι πρὸς τὸν παναγ. καὶ ζωοδ. τοῦ Σωτῆρος τάφον	»	1.50
* Χαιρετισμοὶ εἰς τοὺς ἁγίους Πάντας, Παλαιᾶς καὶ Νέας Διαθήκης	»	1.50
* Εὐχὴ βασκανίας ἐλλείψει ἱερέως	»	1.—
* Δίπτυχα ζώντων καὶ τεθνεώτων	»	1.—
* Μικρὰ Ἀνθοδέσμη	»	0.50
* Τὸ ἐξάκουστον προσκυνητάριον τοῦ σπηλαίου Ἁγ. Ἀθανασίου τοῦ Ἀθωνίτου.	»	2.—
* Βίος τοῦ ἁγ. Ρηγίνου, Ἐπισκ. Σκοπέλου δρ. 1.— ἔκδ. πολυτελὴς	»	2.—
* Ὁ καλὸς φίλος καὶ ἰατρὸς κάθε ἀσθενοῦς, κατάλληλον διὰ τοὺς ἀσθενεῖς	»	2.—
* Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἰς τὰ παιδικά του χρόνια, κατάλληλον διὰ τοὺς μικροὺς τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων κ.λ.π.	»	2.—
* Ἡ Μόνικα, μήτηρ τοῦ ἁγ. Αὐγουστίνου, παράδ. χριστ. μητρὸς	»	2.50
* Ἡ ἁγία Συγκλητική, παρηγορητικὴ διήγησις διὰ τοὺς ἀσθενεῖς	»	2.50
* Ψυχῆς Παρηγορία, εὐχαὶ διὰ στίχων, Ξένης μοναχῆς τυφλῆς σ. 88	»	3.—
* Ὁ Ἄρτος τῆς ζωῆς, περὶ θείας Κοινωνίας	»	2.50
* Ἡ ἁγία Γραφή, ἀνάλυσις αὐτῆς	»	2.50
* Μικρὸν εὐχολόγιον. Εὐχαὶ παρακλητικαὶ Μάμαντος καὶ Τρύφωνος μὴ ὑπάρχουσαι εἰς τὰ εὐχολόγια, ἐλαφρῶς δεδεμένον . . .	»	2.50
* Ὁ βίος καὶ τὰ θαύματα τῆς ἁγίας Εἰρήνης τοῦ Χρυσοβαλάντου	»	2.50
* Λουλούδια τοῦ Παραδείσου, Τζάνου Γουγουτᾶ, ἱερέως	»	6.—
* Ἡ Χαρὰ τῶν Ἀγγέλων » » »	»	10.—
* Ἡ Καμπάνα τοῦ Οὐρανοῦ » » »	»	8.—
* Ὁδηγὸς εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν, Ἰννοκεντίου Ἐπισκ.	»	5.—
* Ὁ Παράδεισος, Ἰωάννου Μηνᾶ, γλαφυρότατον	»	7.—
* Τετρακτύς, βιβλίον πατερικόν, Κωνστ. Ζερβοῦ πρωτοπρεσβ. .	»	8.—
* Οἱ διδάσκαλοι τῆς Νοερᾶς Προσευχῆς. Ἀναστασίας Περατικοῦ	»	8.—
* Γνῶθι σαυτὸν Γ. Περατικοῦ	»	1.50

* Ἀκολουθία καὶ βίος τῶν Ἁγίων Ὀνουφρίου καὶ Πέτρου .	»	10.—
* » » » τοῦ ἁγ. Ἀθανασίου Πατρ. Κων)πόλεως	»	10.—
* » » » τοῦ Ἁγίου Στυλιανοῦ	»	10.—
* » » » τοῦ ἁγίου Ἀποστόλου τοῦ Νέου . . .	»	10.—
* » » » τοῦ ἁγίου Τριανταφύλλου, Ζαγορᾶς Βόλου	»	10.—
* » » » τοῦ ἁγίου Διονυσίου τοῦ ἐν Ὀλύμπῳ	»	10.—
* » » » τοῦ ἁγ. Ἀκακίου τοῦ Καυσοκαλυβίτου	»	10.—
* » » » ἁγ. Ἀνδρέου τοῦ Στρατηλ. ιθ΄ Αὐγούστου	»	10.—
* » » » τῆς ἁγίας Παρασκευῆς, πανηγυρικὴ	»	10.—
* » » » τῆς Παναγίας Γεροντίσσης	»	10.—

* Ἀκολουθία καὶ βίος τῆς Παναγίας Χοζοβιωτίσσης ἐν Ἀμοργῷ Δραχ. 10.—
» » » τοῦ ἁγ. Γεωργίου Ἰωαννίνων » 10.—
» » » τοῦ ἁγ. Φανουρίου » 10.—
» » » ἁγίου Ἀχιλλείου » 10.—
» » » ἁγίας Σκέπης τῆς Θεοτόκου » 15.—
» » » ἁγίας Κυριακῆς » 10.—

* Σειρὰ «Ἁγιορ. Βιβλιοθήκης» ὁλόκληρον τὸ ιζ' ἔτος » 50.—
* Ὁλόκληρον τὸ ε' ἔτος δεμένο » 70.—
Ὁ Ὁδοιπόρος Φιλοθέου Ζερβάκου ἀρχιμ. » 15.—
Ἑτεροδιδασκαλιῶν ἔλεγχος ἢ περὶ χορῶν, Φιλοθ. Ζερβάκου ἀρχ. » 3.—
Χρυσόβουλλα καὶ τυπικὰ τῶν Βυζ. αὐτοκρατόρων τοῦ Ἁγ. Ὄρους » 20.—
Ὁ Νόμος καὶ αἱ ἐντολαὶ τοῦ Θεοῦ, Σ. Φιλαρέτου » 10.—
Ὁ Μέγας Βασίλειος καὶ ἡ οἰκογένειά του . . . . . . » 5.—
Τὰ λείψανα καὶ ἡ ἱστορία τῶν ἀρχ. πόλεων τοῦ Βόλου μετὰ χαρτῶν » 10.—
Πίστις καὶ γνῶσις, Κων. Τσαταλοῦ, ἀντισυνταγματάρχου » 10.—
Κυριακοδρόμιον μετὰ ἑορτοδρομίου Θ. Ζωγράφου εἰς 4 τόμ. ἄδετον 200.—
Ἑρμηνεία ἐπιστολῶν Παύλου μετὰ τῶν 7 Καθολικῶν Θ. Ζωγράφου τόμοι 11 ἄδετον δραχ. 200.—
Φιλοσοφικὸν Δοκίμιον περὶ τῆς προόδου καὶ πτώσεως τῆς Π. Ἑλλάδος Γ. Κωζάκη Τυπάλδου Ἀθῆναι 1839 . . . » 50.—
Συναξαριστὴς Δουκάκη, Σεπτέμβριος, ἄδετος » 30.—
» » Ὀκτώβριος, Νοέμβριος, Δεκέμβριος » » 50.—
Μέγας Συναξαριστὴς πατρὸς Ματθαίου ὁ τόμος ἄδετος 70 δεμ. » 90.—
Βράϊλα Ἀρμένη, Δοκίμιον ἰδεῶν καὶ ἀρχῶν δερματόδετον . » 60.—
Τὰ τέσσαρα χρώματα, Αὐγ. Καντιώτη ἀρχιμ. » 15.—
Εἰκόνες καὶ πραγματικότητες, Αὐγ. Καντιώτη ἀρχιμ. » 12.—
Δογματικὴ Χρ. Ἀνδρούτσου » 150.—
Ἴχνος Χριστοῦ » 60.—
Προσκυνητάριον ἁγίου Ὄρους δεμένον » 35.—
Γραμματικὴ Θεοδώρου τοῦ Γαζῆ Βενετία 1780 σελ. 670 λινόδ. » 100.—
Θησαυρὸς τετράγλωσσος, Γερασίμου Βλάχου τοῦ Κρητὸς Μητροπ. Φιλαδελφείας, Βενετία αψκζ' ὅλον δερμάτινον . . . . . » 150.—
«Ἑστία,» τόμος γ'. 1877 δερματόδετον . . . . » 100.—
Αἰώνιον Πασχαλοημερολόγιον, Συμεὼν Φιλοθεΐτου » 20.—
Διάλογος τοῦ ἁγίου Γρηγεντίου Ἀρχιεπ. Αἰθιοπίας » 30.—
Φιλολογικὴ καὶ κριτικὴ ἱστορία, Κοντογόνου, πλήρης, δερματόδετος εἰς δύο τόμους . . . . » 300.—
Θεῖαι ἐκδηλώσεις, Π. Ν. Ἀντύπα . . . . » 15.—
Ἡ Νέα Διαθήκη, μετάφρασις Α. Α. Πάλλη, Λίβερπουλ 1910 » 300.—
Ἱερογραφικὸν ἀπάνθισμα, Νεοφύτου Μεταξᾶ, δερματόδετον » 100.—
Ἄμυνα ὀρθοδόξου πίστεως, Μιχ. Σαββοπούλου, Πρεσβυτέρου » 12.—
Τὰ «Πάτρια» ἀστρονομικὴ ἀπάντησις, τοῦ αὐτοῦ » 5.—
Ἀπέχεσθ' αἵματος Κ. Ζερβοῦ Πρωτοπρεσβυτέρου . . . » 3.—
Ἡ προσευχή. Κ. Καλλινίκου, δεμένον . . . . » 20.—
Λόγοι Μεγάλου Βασιλείου τόμος δεύτερος ἄδετος . . . » 20.—
Αἱ σύγχρονοι ἀθεϊστικαὶ καὶ ἀντορθ. προπαγάνδαι, Ἰννοκεντίου Νιζιγορόδ. (ἑρμηνεία ἀποκαλύψεως μετ' εἰκόνων) . . . . . » 20.—
Λειτουργία Ἰακώβου τοῦ Ἀδελφοθέου . . . . » 6.—
Ὁ ἅγιος Ἀντώνιος ὁ ἥρως τῆς ἐρήμου » 6.—
Λεξικὸν ἐγκυκλοπαιδικόν, Ν. Γ. Πολίτου ἑξάτομον δερματόδ. » 500.—

Ἱερὰ Κατήχησις Βερναρδάκη κ.λ.π. δερματόδετος	Δραχ.	75.—
Παπιστικῶν ἐλέγχων, Ἠλία Ταντολίδου, τόμος α' - β'	»	100.—
Ἀποστολικὴ Σαγήνη		70.—
Τὸ Χριστιανικὸν ἠθικὸν σύστημα, Π. Σταυροπούλου μετὰ πινάκων	»	25.—
Ἡ Θεοτόκος καὶ ὁ Ἀκάθιστος ὕμνος, Κων. Ν. Δρατσέλα σελ. 192	»	15.—
Γενικὴ ἱστορία Βοσσουέτου, 2 τόμοι πλήρεις, λινόδετοι καινουργεῖς, Κων)πολις 1817	»	300.—
Ἡ ἠθικὴ κρίσις τῆς ἐποχῆς μας, Ἰ. Παπαϊωάννου θεολόγου	»	10.—
Βίος τοῦ ἁγίου Ἰωάσαφ	»	10.—
Θρησκεία καὶ ἐπιστήμη, Ἰ. Σκαλτσούνη, δεδεμένον	»	150.—
Θησαυρὸς ἁγίων, παρακλητικοὶ κανόνες	»	40.—
Ἑβραϊσμὸς καὶ τεκτονισμός, Χρ. Καλύβα	«	15.—
Συμβολικὴ Χρ. Ἀνδρούτσου, πανόδετος	»	150.—
Μεταξὺ οὐρανοῦ καὶ γῆς, Θεοκλήτου μοναχοῦ	»	50.—
Ἁγ. Γραφὴ καὶ πονηρὰ πνεύματα, Ἐπιφ. Θεοδωροπούλου ἱεροδ.	»	10.—
Θρησκευτικαὶ μελέται, Ν. Ρέγκου »	»	50.—
«Ἀνάπλασις» 3 ἐτῶν 1901 - 1903, δερματόδετος εἰς ἕνα τόμον	»	100.—
Πηδάλιον Α' ἔκδοσις Λειψία τῆς Σαξωνίας ͵αω'. σχῆμα 40Χ26 δεδεμένον ὅλο δέρμα ἐν ἀρίστῃ καταστάσει	»	2.000.—
Πηδάλιον, Ἀθῆναι 1841, μεταχειρ. ἐν ἀρίστῃ καταστάσει, δερματ.	»	500.—
Συμεὼν Θεσσαλονίκης ἅπαντα	»	400.—
Συμεὼν Θεσσαλονίκης Ἅπαντα, ἐλλειπές. Ἀρχίζει ἀπὸ τὸν βίον τοῦ ἁγίου Συμεὼν εἰς τὴν ἀρχὴν καὶ φθάνει μέχρι τῆς σελ. 358, δηλαδὴ λείπουν ὀλίγαι σελίδες ἀπὸ τὸ τέλος, πανόδετον	»	200.—
Ἑρμηνεία εἰς τὰ 4 Εὐαγγέλια, Θεοφ. Βουλγαρίας καινουργὲς δερμ.	»	500.—
Θεοφίλου τοῦ Κορυδαλέως, τόμ. α' περὶ φυσικῆς ἀκροάσεως, τόμ. β' περὶ γενέσεως καὶ φθορᾶς, πανόδ. Βενετία ͵αψοθ' (1779) οἱ 2 τόμ.	»	500.—
Ὀρθόδοξος διδασκαλία, περιηγητὴς ἢ πρεσβύτης, Ἀνθίμου Κομνηνοῦ πρ. Ἡλιουπόλεως, Ἀθῆναι 1837, πανόδετον	»	100.—
Ὀρθόδοξος ὁμολογία τῆς Ἀνατολ. Ἐκκλησίας, Γεωργίου Κωνσταντίνου ἐξ Ἰωαννίνων. Πετρούπολις ͵αψξδ' (1764)	»	100.—
Πέτρα Σκανδάλου, ἤτοι διασάφισις τῆς ἀρχῆς καὶ αἰτίας τοῦ σχίσματος, Ἠλία Μηνιάτη, μὲ ἑλληνικ. καὶ λατινικ. χαρακτῆρας, ͵αψνε' (1755), πανόδετον	»	200.—
Ἐμποδίζει ὁ πόνος τὴν ὕπαρξιν εὐτυχίας; Ἀρχ. Ἀγαθ. Κοτρώνη	»	35.—
Ἁμαρτωλῶν Σωτηρία	»	35.—
Θύρα Μετανοίας	»	35.—
Θησαυρὸς Δαμασκηνοῦ	»	40.—
Βασιλείου Σμύρνης Λόγοι, τόμος β' πανόδετον	»	60.—
Ἀθ. Λεβεντοπούλου, Ἐπισκ. Σύρου. Θρησκευτικαὶ μελέται, πανόδ.	»	100.—
Κωνστ. Καλλινίκου, 52 ὁμιλίαι, ἄδετον	»	60.—
» » «ὁ Θεὸς ἐν τοῖς ἔργοις αὐτοῦ»	»	60.—
Σπύρου Παγανέλη, ὁ Ἀπόστολος Παῦλος	»	70.—
Ἅπαντα Χρυσοστόμου. Μ. Γαλανοῦ, τόμοι 4 πανόδετοι	»	900.—
Βίβλος ἐνιαύσιος, ἤτοι Πανθέκτη, εἰς ἕνα ὀγκώδη τόμον δερματόδετον, περιέχουσα τὰ 12 Μηναῖα, Ἀκολουθίαν εἰς ἀνωνύμους ἁγίους, τὴν Παρακλητικήν, τὸ Τριῴδιον, τὸ Πεντηκοστάριον, διαφόρους ἀκολουθίας ἁγίων καὶ Μεγαλυνάρια, τὴν Ὀκτώηχον, ὁλόκληρον τὸ Ψαλτήριον καὶ τὸ Μέγα Ὡρολόγιον. Σελ. 1472. Λειψία ͵αψξα' (1761)	»	600.—

Ἀντιχιλιαστικά, Ἀλεξ)πόλεως Γερβασίου, δεμένο	Δραχ.	50.—
Πανδέκτη, ἱερὰ Ἐκκλησιαστική, τόμος α' καὶ β', Διονυσίου Πύρρου περιέχουσαν τὸν Ὄρθρον, τὴν Παρακλητικήν, τὰ Μηναῖα ἀπὸ Σεπτεμβρίου μέχρι καὶ τοῦ Ἰανουαρίου, ἀκολουθίας ἀνωνύμους ἁγίων κ.λ.π., πανόδετον	»	300.—

ΒΕΝΕΤΙΑΣ

Μηναῖον τοῦ Ὀκτωβρίου, μέγα σχῆμα, Βενετία 1895 . . .	»	80.—
Ἀπόστολος, Βενετία 1842, δερματόδετον	»	100.—
Τὰ 12 Μηναῖα, ἀρχαῖα. Ὁ Ἰανουάριος Βενετία 1682, οἱ ἄλλοι ἕνδεκα ἀπὸ τὸ 1772 - 1775. Κατάλληλα διὰ Βιβλιοθήκας καὶ ἐρευνητὰς ἐκδόσεων. Δέσιμον ἀρχαῖον ὅλο δέρμα καὶ ἐν ἀρίστῃ καταστάσει. Τιμῶνται καὶ οἱ 12 τόμοι	»	2000.—
Νέος Θησαυρός, δερματόδετος, Βενετία αωβ' 1802	»	200.—
Ψαλτήριον μικροῦ σχήματος, Βενετίας, πανόδετον	»	40.—
Ἑξάβιβλος Ἀρμενοπούλου παλαιὸν (πανόδετον) Βενετία	»	100.—
Ἱερὰ Ἀνθολογία Γεωργοπούλου, Βενετία 1852, δεμένο ὅλο δέρμα (παλαιὸν δέσιμον)	»	100.—
Νέα Κλίμαξ Ἰωάν. Σιναΐτου, β' ἔκδ. Βενετία αχϟγ' (1693) δερμ.	»	550.—
Τετραυάγγελον, Βενετία, δερματόδετον καινουργὲς	»	60.—
Ἀπόστολος Βενετίας 1796 καινουργὴς δερματόδετος	»	100.—
Θησαυρὸς Δαμασκηνοῦ. Βενετία 1844, δερματόδετον	»	100.—

ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΜΟΥΣΙΚΗ

Θεωρία καὶ πρᾶξις τῆς βυζ. μουσικῆς Παναγιωτοπούλου . .	»	35.—
Ἀναστασιματάριον Ἰωάννου, ἄδετον	»	50.—
Ἀνθολογία Χουρμουζίου, τόμος 1-2 πανόδετον	»	120.—
Δοξαστάριον ἀργόν, Χουρμουζίου Χαρτοφύλακος, Κ)πολις 1859	»	80.—
Ἱερατικὸν ἐγκόλπιον, Δ. Κυφιώτου, περιέχον ὅλας τὰς ἱεροτελεστίας, πεζὸν καὶ μουσικόν, κατάλληλον καὶ δι' ἱερεῖς, δερματόδ. (οἱ δύο τόμοι ὁμοῦ)	»	100.—
Μουσικὸν Ἀπάνθισμα, Δ. Κυφιώτου, πεζὸν καὶ μουσικόν, ὅλο δέρμα πολυτελείας	»	150.—

Δὲν εὐθυνόμεθα δι' ἐνδεχομένας ὑπερτιμήσεις.

Διεύθυνσις: Σωτ. Σχοινᾶν, Κοραῆ 47 Βόλον

ΕΤΟΣ ΚΒ΄. (τεῦχος 4ον) 1957 ΑΡ. 251-252

ΑΓΙΟΡΕΙΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

Γιὰ τοῦτο καὶ μὲ δίκαιον
κῆπον καὶ περιβόλι,
τῆς Παναγίας Δέσποινας
τὸ ὀνομάζουν ὅλοι.
(Καισάριος Δαπόντες)

ΥΠΟ ΤΑΣ ΣΕΠΤΑΣ ΕΥΛΟΓΙΑΣ ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΥ

ΙΔΡΥΤΗΣ
ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΛΑΥΡΙΩΤΗΣ (†1940)
ΙΑΤΡΟΣ — ΜΟΝΑΧΟΣ

Ἐν Βόλῳ
Ἰούλιος - Αὔγουστος

Διευθυντὴς - Ἰδιοκτήτης
ΣΩΤ. Ν. ΣΧΟΙΝΑΣ
Κοραῆ 47 ἐν Βόλῳ

Ἐπίτιμος συντάκτης ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΠΑΘΑΡΗΣ - Καθηγητὴς τοῦ Α΄ Γυμνασίου Ἀρρένων Βόλου

Ο ΑΓΙΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ

Ἡ κατανυκτικὴ κατ' ἔτος ἑορτὴ τοῦ Ἀποστόλου τῶν Ἐθνῶν, φέρει ἐγγύτερον πρὸς ἡμᾶς τὴν θείαν εἰκόνα τῆς προσωπικότητός του, καὶ ἡ ἀγάπη μας καὶ ἡ εὐλάβειά μας πρὸς τὸν μέγαν Παῦλον ἀναπαραστῶσι πληρέστερον καὶ οὐσιωδέστερον τὴν πολυσχιδῆ καὶ πολύμοχθον ἀποστολικὴν διδασκαλίαν του. Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος εἶναι ἕνα ἐκπληκτικὸν θαῦμα ἐν τῇ ἱστορίᾳ τοῦ κόσμου, ἕνα θαῦμα πρὸ τοῦ ὁποίου, ἡ μὲν ἀρνητικὴ κριτικὴ παραμένει ἄφωνος καὶ ἐκστατική, ἡ δὲ εὐσεβὴς χριστιανικὴ σκέψις μετουσιοῦται, ἐπὶ εἴκοσιν ἤδη αἰῶνας, εἰς στροφὰς λατρείας, εἰς αἰσθήματα ἀγάπης, εἰς αἴνους καὶ ᾠδὰς πνευματικάς.

Ὁλόκληροι τόμοι ἐγράφησαν ἀπὸ τῶν ἀποστολικῶν εἰσέτι χρόνων, διὰ τὸν θεόληπτον Ταρσέα, καὶ μοναδικὰ ἐγκώμια ἐπλάκησαν εἰς τὴν ἁγίαν καὶ ἐκτάκτως μεγαλοφυᾶ μορφήν του, εἰς τὸ «σκεῦος τῆς ἐκλογῆς» τοῦ Χριστοῦ, τὸν «πρῶτον μετὰ τὸν Ἕνα»—ὅπως ἀπεκάλεσεν αὐτὸν ἡ θεολογοῦσα σύγχρονος διανόησις.

Οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας καὶ διδάσκαλοι τῆς οἰκουμένης, ἐνεῖδον ἐν τῷ θείῳ Ἀποστόλῳ μίαν πρωτοφανῆ καὶ παγκόσμιον δύναμιν, συμπυκνοῦσαν σπανιώτατα καὶ ὅλως ἔκτακτα πνευματικὰ στοιχεῖα, ἡ ὁποία ἀνέστρεψε πρὸς τὸν οὐρανὸν τὸν ταλαίπωρον ροῦν τῆς δυστήνου ἀνθρωπίνης ἱστορίας.

Δὲν ἦτο κοινὸς ἄνθρωπος ὁ Παῦλος, μὲ τὰς μετρίας ἐκ τῆς φύσεως ἰδιότητας, οὔτε ἡ ἑλληνική του παιδεία μετὰ τῆς ἰουδαϊκῆς, ἣν ἐξέμαθε «παρὰ τοὺς

πόδας τοῦ Γαμαλιήλ» ἦσαν εὐκαταφρόνητοι διὰ τὴν ἐποχήν του.

Ὁ Παῦλος ἦτο μέγας, ὑπὸ τὴν σημασίαν, ὅτι συνεκέντρου ἐν ἑαυτῷ ἐκτάκτους πνευματικὰς ἰδιότητας καὶ μίαν σπανίαν θυμικὴν δύναμιν, τὰς ὁποίας ἡ χάρις τοῦ Χριστοῦ ἀπεκάθηρεν, ἥγνισεν, ἐλάμπρυνε καὶ ἐξηγίασεν. Ἀφ' ὅτου τὸν περιέλαμψε τὸ ἄκτιστον φῶς τῆς πρὸς Δάμασκὸν ὁδοῦ, αἱ ἐξαίρετοι αὐτοῦ νοητικαὶ δυνάμεις καὶ ἡ ἀδάμαστος καρδία του ἐφωτίσθησαν καὶ ἀνεδύθη ἐν ὅλῳ τῷ μεγαλείῳ αὐτῆς ἡ ἔξοχος φύσις του, ἥτις, ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ Πνεύματος τοῦ ἁγίου, ἀνέδειξε τὸν ἄνδρα ὡς τὸν κυριώτερον ἑρμηνευτὴν τῆς ἀποκαλυφθείσης εὐαγγελικῆς ἀληθείας.

«Ὅταν δὲ Παῦλον εἴπω, τὸν Χριστὸν πάλιν λέγω». Εἶναι χρυσοστομικὸν τὸ ἱερὸν τοῦτο διανόημα, τὸ ὁποῖον δίδει τὸ μέτρον τῆς πνευματικῆς καὶ ἠθικῆς ἀξίας τοῦ ἁγίου Παύλου, καὶ ὅπερ ἐπεξηγεῖ παρακατιὼν ὁ χρυσοῦς ἅγιος, λέγων: «διὰ γὰρ τοῦ Παύλου, ὁ Χριστὸς ἐφθέγγετο»

Ὁ δὲ ἴδιος θεῖος Ἀπόστολος, οἱονεὶ ἐπιβεβαιῶν τὸ ἀνωτέρω, γράφει: «Ζῶ οὐκέτι ἐγώ· ζῇ δὲ ἐν ἐμοὶ Χριστός».

* * *

Ἡ πολυμέρεια τῆς προσωπικότητος τοῦ Παύλου, κατέστησεν εἰς τοῦτον δυνατὴν τὴν βίωσιν τοῦ Χριστιανισμοῦ εἰς ὅλην τὴν κλίμακα τῶν ἐνδεχομένων μορφῶν καὶ παραλλαγῶν του. Ἡ μεγάλη καὶ ἁγία ψυχή του ἐκινεῖτο μετὰ καταπληκτικῆς εὐκολίας εἰς τὰ ἄπειρα πλαίσια τῶν ὑπερφυῶν «θεωριῶν» του, μεθ' ὅσης εὐκολίας κατήρχετο ἀπὸ τὴν θέαν τῶν μυστηρίων τοῦ «τρίτου οὐρανοῦ», εἰς τὴν γεηρὰν πεζότητα τῆς ρυθμίσεως τῶν πρακτικῶν σχέσεων τῆς συζυγικῆς κοίτης καὶ τῶν στοιχειωδῶν ἀναγκῶν τῶν Ἐκκλησιῶν, ὧν εἶχεν αὐτὸς τὴν μέριμναν.

Ἦτο καὶ ἀπόστολος τοῦ Εὐαγγελίου τῆς πίστεως καὶ κοινωνιολόγος τοῦ Χριστιανισμοῦ, καὶ θεολόγος αὐθεντικώτατος, καὶ ἀσκητής, καὶ ποιμὴν τῶν Ἐκκλησιῶν, καὶ δογματικός, καὶ βαθὺς μύστης καὶ ἑρμηνεὺς τῶν μυστηρίων τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν, καὶ πατὴρ καὶ ἀδελφὸς τῶν πιστῶν τρυφερώτατος.

Σπανίως συναντῶμεν τὴν πολυμέρειαν τῆς παυλείου ψυχῆς εἰς τὸ ἁγιολόγιον τῆς Ἐκκλησίας μας, αὐτὸν τὸν συνδυασμὸν τῆς ποικιλίας τῶν χαρισμάτων τοῦ ἁγίου Πνεύματος ἐν μιᾷ ψυχῇ, ὡς συνέβη μὲ αὐτὸν τὸν μικρόσωμον Ἰουδαῖον, τὸν νευρώδη ἀγωνιστήν, τὸν ζηλωτὴν Χριστιανόν, τὸν πυρίπνουν πρώην ἄγριον θῆρα Σαῦλον, ὃν τὸ θεῖον φῶς τοῦ Χριστοῦ μετέβαλεν εἰς ἥμερον ἀρνα καὶ ἠπιώτατον εὐαγγελιστὴν τῆς ἁγίας ἐν Χριστῷ ἀγάπης.

Εἶναι ἀμφίβολον ἐὰν ὑπάρχῃ ἕτερος ἅγιος ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, ὅστις νὰ ἐβίωσε τὴν ἀγωνίαν καὶ τὴν ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ, εἰς ἔκτασιν, ἔντασιν, βάθος καὶ ψυχικὴν αἴσθησιν, ὅπως ὁ Ἀπόστολός μας, ὁ ὁποῖος ἔνθους καὶ ἐξιστάμενος ἐν θεοληψίᾳ ἀπὸ τὴν ἐνέργειαν τῆς συμβίου του ἁγίας ἀγάπης, ἀνεφώνει: «Μιμηταί μου γίνεσθε, καθὼς κἀγὼ Χριστοῦ».

Ὁ δὲ ἱερὸς ὑμνογράφος του, ὁ ἅγιος Ἀνδρέας Κρήτης, μένει ἐνεὸς καὶ ἔκθαμβος πρὸ τοῦ ψυχικοῦ μεγαλείου τοῦ Παύλου, ἐν τῇ βαθείᾳ ταπεινώσει του, ὥστε νὰ διακηρύττῃ εἰς ὅλον τὸν κόσμον, ὅτι αὐτὸς δὲν εἶναι Ἀπόστολος,

ἢ ἐλάχιστος τῶν Ἀποστόλων, διότι ἐδίωξε τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ, ὅτι μεταξὺ ἁμαρτωλῶν εἶναι πρῶτος αὐτός, ὅτι δὲν εἶναι ἄνθρωπος, ἀλλ' ἔκτρωμα.

Θὰ ἠμπορούσαμεν νὰ εἴπωμεν μετὰ τοῦ Βοσσουέτου, ὅτι «οὔτε ἄγγελος δὲν δύναται νὰ ὑμνήσῃ τὸν Παῦλον». Ἐκτὸς τῶν «κατὰ πόλιν δεσμῶν καὶ τῶν θλίψεών των», ἐκτὸς ὅλης τῆς περιπετειώδους ἀποστολικῆς του δραστηριότητος, καθ' ἣν ἐκήρυξε τὸ Εὐαγγέλιον «ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ μέχρι κύκλῳ τοῦ Ἰλλυρικοῦ», δοκιμάσας πολλάκις «τὸ ἀπόκριμα τοῦ θανάτου», τὰ προσωπικὰ διώματά του, ὡς ζῶντος «ἐν Χριστῷ καὶ τούτῳ Ἐσταυρωμένῳ», ἔχουν τι τὸ μοναδικὸν ἐν ἁγιότητι, ὅπερ εἰς οὐδένα τῶν ἁγίων συναντᾶται.

* * *

Τὸ πλούσιον πνευματικὸν φῶς τοῦ θείου Παύλου, τὸ ὁποῖον διαχέεται εἰς τὸν κόσμον εἰς μεγάλας δέσμας, ὑφίσταται μίαν ταλαίπωρον διάθλασιν ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους, ἀναλόγως τῶν πνευματικῶν ὀφθαλμῶν ἑκάστου. Ἡ διδασκαλία τοῦ Ἀποστόλου καὶ ὁ ἅγιος βίος του, ὁμοιάζουν πρὸς μίαν πολύχρωμον ἴριδα, τῆς ὁποίας τὰ χρώματα δὲν γίνονται ὁρατὰ μὲ ἕνα βλέμμα, ἀλλὰ ἄλλος συλλαμβάνει τοῦτο καὶ ἄλλος τὸ ἕτερον.

Ἐκ τούτου παρατηρεῖται μεταξὺ τῶν πιστῶν μία ποικιλία γνωμῶν περὶ τῆς διδασκαλίας καὶ τοῦ βίου τοῦ ἁγίου Παύλου, μὲ τάσεις μάλιστα νὰ δημιουργηθοῦν σχολαὶ ἐν ὀνόματί του, ὡς ἐκφραστικαὶ τοῦ πνεύματός του, ἐνῷ οὐσιαστικῶς πρόκειται, ὡς ἐκ τῆς μονομερείας, περὶ ἀσυγχωρήτων παραποιήσεων, αἵτινες ἀλλοιοῦν θεμελιωδῶς τὴν ἐν ἁγίῳ Πνεύματι ὑψηλὴν διδασκαλίαν του.

Λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν, ὅτι ὁ Παῦλος περισσότερον παντὸς ἄλλου καὶ πληρέστερον διηρμήνευσε τὸ πνεῦμα τῆς Καινῆς Διαθήκης, γίνεται ἀντιληπτὸν πόσον ἀπομακρύνουν ἀπὸ τὸν γνήσιον Χριστιανισμὸν αἱ τοιαῦται μονομερεῖς τάσεις, ἀξιοῦσαι τὴν ἀνάπλασιν τοῦ κόσμου.

Φρονοῦμεν, ὅτι αἱ πεπλανημέναι ἑρμηνεῖαι, ὀφείλονται κυρίως εἰς τὴν διάστασιν μεταξὺ θεωρίας καὶ πράξεως. Ὁ Χριστιανισμὸς δὲν εἶναι θεωρητικόν τι εἶδος ἢ σύνταγμα ἠθικῶν κανόνων. Εἶναι βίωσις ἐντολῶν, ἐκ τῆς ὁποίας θὰ ἐξαρτηθῇ τὸ ποσὸν γνώσεως. Ἐὰν ζήσωμεν ὅλας τὰς ἐντολὰς μὲ συνέπειαν εἰς ὅλον τὸ βάθος καὶ τὴν ἔκτασίν των, τότε θὰ ἴδωμεν τὸν κεκρυμμένον εἰς αὐτὰς Χριστόν, πρόσωπον πρὸς πρόσωπον. Εἶναι ἀδύνατον νὰ ἐννοήσωμεν τὸ Εὐαγγέλιον τῆς χάριτος χωρὶς προηγουμένως νὰ τὸ κάμωμεν ζωήν.

Ὁ ἅγιος ἀπόστολος Παῦλος, ἐπορίζετο τὴν περὶ τῆς Καινῆς Διαθήκης γνῶσιν του, ἀπὸ τὴν ἀποκάλυψιν τοῦ ἁγίου Πνεύματος καὶ ἀπὸ τὴν μίμησιν τοῦ Χριστοῦ καὶ τὴν ἐργασίαν τῶν ἐντολῶν του. Ὡσαύτως καὶ οἱ αὐθεντικὸν ἑρμηνευτικὸν κῦρος κεκτημένοι ἅγιοι Πατέρες, ἦσαν μιμηταὶ τοῦ Χριστοῦ καὶ φύλακες τῶν ἐντολῶν του.

Δὲν δυνάμεθα διὰ τῆς κριτικῆς ἐρεύνης νὰ εἰσδύσωμεν ἐκεῖ, ὅπου μόνον δι' ἁπλότητος καρδίας καὶ ἁγιότητος βίου, ὡς ἐκ τῆς τηρήσεως τῶν ἐντολῶν, εἰσερχόμεθα.

Αἱ ποικίλαι ἀντιλήψεις περὶ τοῦ πνεύματος τοῦ Ἀποστόλου, ἐκφράζουν τὴν ἐλαφρότητα τῶν ἑρμηνευτῶν καὶ τὴν πλάνην, καθ' ἣν δύνανται νὰ προσεγ-

γίσουν τὴν διδασκαλίαν του διὰ τῆς πτωχοτάτης καὶ διεφθαρμένης ἀνθρωπίνης σκέψεως. Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο τῆς ἀπονοίας, ἔφθασεν ὁ Προτεσταντισμὸς ὀρθολογιστικῶς ἀξιῶν νὰ ἐπιλύσῃ τὰς Γραφικὰς δυσκολίας καὶ τὰ θεολογικὰ προβλήματα.

Ἀντιθέτως, ἡ Ὀρθοδοξία ἐδημιουργήθη ἀπὸ τὴν ταπείνωσιν τῶν Πατέρων καὶ τὸ πένθος των καὶ ἀπὸ τὴν πρὸς ἑαυτοὺς ἀπιστίαν, στοιχεῖα ποὺ τόσον ἔντονα χαρακτηρίζουν τὴν ζωὴν τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, ὥστε νὰ μὴ δυσκολευόμεθα νὰ τὸν ὀνομάσωμεν θεμελιωτὴν τῆς Ὀρθοδόξου πνευματικῆς παραδόσεως.

* * *

Καὶ ὁμολογουμένως, τὰ πρῶτα στοιχεῖα τῆς Ὀρθοδόξου πνευματικῆς παραδόσεως κατέβαλλεν ὁ Ἀπόστολος τῶν Ἐθνῶν, λόγῳ τῆς ἐν ἁγίῳ Πνεύματι βαθυτάτης καὶ μυστικωτάτης βιώσεώς του, ἥτις ὑπῆρξεν ὁ τύπος καὶ ὑπογραμμὸς διὰ τοὺς ἠγαπηκότας τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ Χριστοῦ πιστούς.

Ὅταν λέγομεν Ὀρθόδοξον πνευματικὴν παράδοσιν, ἐννοοῦμεν τὸν βαθύν, τὸν ἐσωτερικόν, τὸν γνήσιον χριστιανισμόν, τὴν «ἐν Χριστῷ ζωήν». Ἐννοοῦμεν τὴν βίωσιν τοῦ χαροποιοῦ πένθους τῆς ταπεινώσεως τοῦ Χριστοῦ, τῆς ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ, τὴν ἐσωτερικὴν ἀγωνίαν, τὸν κλαυθμόν, τὴν λυγμώδη καὶ ἐν στεναγμοῖς γενομένην προσευχήν, τὴν ἐκ βαθέων ἀγάπην πρὸς τὸν πλησίον, τὴν ζῶσαν ἐν Κυρίῳ ψυχήν.

Μόνον διὰ τῆς ἐσωτερικῆς αὐτῆς ζωῆς, ἥτις εἶναι ὄντως χριστιανικὴ ζωή, εὑρίσκει δικαίωσιν ἡ κλῆσις ἡμῶν ὡς Χριστιανῶν, «ἐν καινότητι ζωῆς περιπατούντων» οὕτω μόνον ἀξιοποιεῖται ἡ θυσία τοῦ Κυρίου, ἐξηγεῖται ἡ θεία υἱοθεσία ἡμῶν, νοεῖται ἡ χάρις τῆς ἡτοιμασμένης ἡμῖν Βασιλείας τῶν οὐρανῶν καὶ ἡ μετὰ τοῦ Χριστοῦ αἰώνιος ζωή.

Αὐτὴν τὴν θείαν ζωὴν ἐβίωσεν ὁ μέγας Παῦλος καὶ αὐτὴν παρέδωκεν, ὡς ὑπεύθυνος εὐαγγελιστὴς τοῦ κόσμου, «εἰς τοὺς μέλλοντας κληρονομεῖν τὴν Βασιλείαν τῶν οὐρανῶν».

Αὐτὴν τὴν ζωὴν ἔζησαν οἱ ἅγιοι ἡμῶν Πατέρες καὶ ἀπὸ συστάσεως τῆς ἁγίας Ἐκκλησίας μας ἀνώνυμοι ἀδελφοί μας καὶ ἐδημιουργήθη ἡ Ὀρθόδοξος πνευματικὴ παράδοσις, τῆς ὁποίας ὁ Παῦλος ὑπῆρξεν ὁ σοφὸς ἀρχιτέκτων, τὸ καθαρὸν ὑπόδειγμα καὶ ἡ θεόγραφος εἰκὼν πρὸς μίμησιν.

Διὰ νὰ ἀντιληφθῶμεν τοῦτο, διὰ νὰ γνωρίσωμεν τὸν ἅγιον Ἀπόστολον Παῦλον, δὲν ἀρκεῖ μόνον νὰ ἀναγνώσωμεν τὰς ἐπιστολάς του, αἱ ὁποῖαι εἶναι αἱ θεόγραφοι πλάκες τοῦ χριστιανισμοῦ, ἀλλὰ εἶναι ἀπαραίτητον νὰ βιώσωμεν τὸν βίον του, νὰ γίνωμεν μιμηταί του ὡς καὶ αὐτὸς ἐμιμεῖτο τὸν Χριστόν. Μόνον ὑπὸ τὸν ὅρον αὐτὸν θὰ δυνηθῶμεν νὰ ἐννοήσωμεν τὴν «ἀδιάλειπτον ὀδύνην ἐν τῇ καρδίᾳ του», τὸν ὕμνον του εἰς τὴν ἀγάπην, τοὺς «ἀλαλήτους στεναγμούς του», τὴν «συνοχήν του εἰς τὸ ἀναλῦσαι καὶ σὺν Χριστῷ εἶναι», τὸ βάθος τῆς ταπεινώσεώς του καὶ ὅλον τὸν ἔντονον ἐσωτερικόν του βίον. Ὅταν γίνωμεν «μιμηταὶ Παύλου», τότε δὲν θὰ πλανώμεθα διαστρέφοντες τὸν Παῦλον κατὰ τὰς ἀρεσκείας μας.

Θεόκλητος Μοναχὸς Διονυσιάτης
ἅγιον Ὄρος 10)23/7/1957

ΑΠΟ ΜΙΑΝ ΠΕΡΙΟΔΕΙΑΝ ΑΝΑ ΤΗΝ ΒΟΙΩΤΙΑΝ ΚΑΙ ΦΘΙΩΤΙΔΑ

Συνεχίζων τὸ ἔργον τῆς ἐπισκέψεως τῶν κατὰ τόπους ἀδελφῶν, ἐπεσκέφθην καὶ τοὺς κατοικοῦντας εἰς Δαύλειαν τῆς Βοιωτίας.

Ἡ πρώτη μετ' αὐτῶν ἐπαφὴ ὑπῆρξε λίαν χαροποιός. Οἱ ἐκεῖ ἀγαπητοὶ ἀδελφοὶ κ. Δημ. Ἀγγελῆς, Λουκᾶς Κακόγιανος σὺν ταῖς γυναιξὶν αὐτῶν, προέχοντος τοῦ κ. Ἀντωνίου Στιβακτᾶ, τρόπον τινά, ὡς Γέροντος, μολονότι νέος, ἀναγνωριζομένου ὡς τοιούτου ὑπὸ ὅλων τῶν ἐδῶ ἀδελφῶν, μοὶ προσέφερον μίαν εὐώδη πνευματικὴν τράπεζαν μαζὶ μὲ τὴν ὁλοκληρωμένην ἀγάπην των.

Αἱ ἀμοιβαῖαι συζητήσεις μας, ἔφερον εἰς ἀμφοτέρους μας μεγάλην πνευματικὴν ὠφέλειαν. Ἐὰν κατὰ τόπους ἔχωμεν τοιούτους καλοὺς καὶ γνησίους Χριστιανούς, ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῆς ἀπειθίας θὰ βραδύνῃ ἀκόμη, συγκρατουμένη ἀπὸ αὐτούς.

Μίαν καὶ ἡμίσειαν ὥραν ἄνωθεν τῆς Δαυλείας, ἐπὶ τῶν κορυφῶν τοῦ Παρνασσοῦ καὶ ἀνατολικῶς αὐτοῦ, εὑρίσκεται ἡ ἀνδρῴα ἱερὰ Μονὴ Ἱερουσαλήμ, τιμωμένη ἐπ' ὀνόματι τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου καὶ ἑορτάζουσα κατὰ τὴν ἀπόδοσιν τῆς ἑορτῆς 23 Αὐγούστου, καὶ εἰς τὴν ὁποίαν μετέβην.

Ἡ Μονὴ αὕτη εὑρίσκεται ἐντὸς πυκνοφύτου ἐξ ἐλάτων δάσους καὶ εἶναι τόπος παραθερισμοῦ διὰ παιδικὰς ἐξοχὰς καὶ δι' οἰκογενείας, ἔξωθεν βέβαια τῆς Μονῆς. Ἔχει νερὰ ἄφθονα καὶ κλῖμα ἐξαίρετον, ὅπου πολλοὶ παραθερισταὶ ἀπὸ τὰ περίχωρα ἀλλὰ καὶ ἐξ Ἀθηνῶν ἔρχονται πρὸς παραθερισμόν, κάμνοντες ἰδικάς των καλύβας. Ἕνεκα τούτου ἔχει αὐτοκινητιστικὴν συγκοινωνίαν, τὸ δὲ αὐτοκίνητον ἀνέρχεται μᾶλλον δύσκολα καθόσον ἡ ὁδὸς δὲν εἶναι τελείως τακτοποιημένη.

Τῆς Μονῆς ταύτης προΐσταται ὡς Καθηγούμενος ὁ ἱερομ. Ἰάκωβος Μπελέκος ἐκ Δαυλείας μὲ προσωπικὸν τοὺς ἱερομ. Ἄνθιμον Προγιάννην ἐκ Δαυλείας καὶ Ἰγνάτιον Διαμαντόπουλον ἐκ Λεβαδείας καὶ τοὺς μοναχοὺς Σάββαν Τριχάκην ἐκ Χανίων καὶ Λεόντιον Δημάκην ἐκ Δελφῶν. Ὑπάρχουν καὶ ἄλλοι μοναχοὶ καὶ ἱερομόναχοι ἀπησχολημένοι εἰς διάφορα ἐξωτερικὰ διακονήματα τῆς Μονῆς.

Ἡ Μονὴ αὕτη ὑπάγεται εἰς τὴν Μητρόπολιν Θηβῶν καὶ Λεβαδείας μὲ Μητροπολίτην τὸν κ. κ. Καλλίνικον.

Ἡ Μονὴ εἶναι ἀρχαιοτάτη καὶ χρονολογεῖται πρὸ 1000 περίπου ἐτῶν. Ὡς κτίτορες φέρονται μοναχοί τινες ἱεροσολυμῖται. Τῷ 1766, ἔγινε μετόχι τῆς ἱ. Μονῆς τοῦ Σινᾶ τῷ δὲ 1905 περιῆλθεν εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ ἑλληνικοῦ Κράτους κατόπιν δικαστικῶν ἀγώνων, ὡς μαρτυρεῖ ὡρισμένον φιρμάνιον, εὑρισκόμενον ἐν τῇ Μονῇ.

Ὁ Ἡγούμενος, πατὴρ Ἰάκωβος, διοικεῖ τὴν Μονὴν μὲ πᾶσαν σοφίαν καὶ φρόνησιν. Ἡ ἀγάπη, ἥτις παρατηρεῖται μεταξὺ ἡγουμένου καὶ μοναχῶν, εἶναι ἀξία μιμήσεως καὶ ἀπὸ τὰς ἄλλας Μονάς.

Αἱ ἀκολουθίαι των γίνονται μὲ βάσιν τὸ κοσμικὸν τυπικὸν καὶ ὄχι τὸ ἁγιορειτικόν, ἀλλὰ ἐγείρονται νύκτα, ἀκολουθοῦν δὲ τὸ νέον ἡμερολόγιον.

Τὴν πρωΐαν μετὰ τὸν Ὄρθρον καὶ τὴν θείαν Λειτουργίαν ἀνεχώρησα μετὰ τοῦ συνοδοῦ μου κ. Δημ. Ἀγγελῆ, ὅστις μὲ εἶχε μεταφέρει ἀφ' ἑσπέρας διὰ τοῦ ζώου του, διὰ τὴν Δαύλειαν, ἀφοῦ καταλλήλως τοὺς ηὐχαρίστησα διὰ τὴν φιλοξενίαν.

Τὸ ἀπόγευμα τῆς αὐτῆς ἡμέρας ἀνεχώ-

Ο ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΤΟ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΩΝ

«Δὲν εἶναι πειὰ ὁ Ἑλληνισμὸς ἐδῶ ὅπως καὶ πρῶτα. Χάσαμε τὰ μεγαλεῖα μας καὶ οἱ περισσότεροι ἔχουν φύγει, μοῦ εἶπεν εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ ὁ κύρ—Σταῦρος, ἕνας γέρος στιλβωτής, ὅταν μοῦ γυάλιζε τὰ παπούτσια. Ἀλλὰ μὴ φοβᾶσαι, προσέθεσε. Θὰ ἀλλάξουν οἱ καιροὶ καὶ θὰ θριαμβεύσῃ καὶ πάλιν ἡ Ὀρθοδοξία». Δυστυχῶς, ὅμως τὴν αἰσιοδοξίαν τοῦ κύρ—Σταύρου δὲν τὴν συνήντησα καὶ μεταξὺ τῶν

ρησα δι' Ἀμφίκλειαν (Δαδί).

Β. Α. τοῦ Παρνασοῦ καὶ ἄνωθεν τῆς κωμοπόλεως Ἀμφικλείας περὶ τὴν μίαν ὥραν, εὑρίσκεται ἡ γυναικεία Μονὴ Δαδίου, τιμωμένη ἐπ' ὀνόματι τῶν Γενεθλίων τῆς Θεοτόκου, ἀλλ' ἡ πανήγυρις γίνεται τὴν 6ην Αὐγούστου ἀντὶ 8 Σεπτεμβρίου, κατ' ἐπικρατῆσαν ἔθιμον. Ἀνδρῴα οὖσα τὸ πρότερον, παρελήφθη πρὸ τετραετίας ὑπὸ ὁμάδος γυναικῶν μοναζουσῶν, ὧν προΐσταται ὡς Καθηγουμένη ἡ ἐκ Πατρῶν Παρθενία Τσαγκρώνη. Αἱ ὑπόλοιποι ἀδελφαὶ μοναχαὶ εἶναι: Ἡ Μαγδαληνὴ ἐκ Μοναστηρίου (Βιτώλια), ἡ ἁγνὴ Ἀλιβιζάτου, Κεφαλλήν, ἡ Ἀμβροσία καὶ ἡ Θεοπίστη ἐξ Ἡρακλείου Κρήτης, ἡ Φιλοθέη ἐκ Πειραιῶς καὶ ἡ Θεοφυλάκτη ἐκ Μοσχοχωρίου Λαμίας, ἑπτὰ ἐν ὅλῳ.

Ἡ Μονὴ αὕτη ἱστορικῶς ἀνάγεται εἰς τὸν 11ον αἰῶνα περίπου. Κατὰ τὴν ἑλληνικὴν ἐπανάστασιν τῷ 1821 ἐδῃώθη ὑπὸ τῶν Τούρκων τὰ δὲ ἱστορικὰ ἀρχεῖα κατεστράφησαν. Μόνον τεκμήριον ὑπάρχει ἓν σιγίλλιον Γρηγορίου τοῦ Ε', εὑρισκόμενον ἐν τῇ Μονῇ, ἀσφαλίζον τὰ περιουσιακὰ στοιχεῖα τῆς Μονῆς. Κατὰ τὴν μελανὴν περίοδον τοῦ Ἔθνους μας, τὴν ἀνταρτικήν, συνεπληρώθη ἡ καταστροφή της ἀπὸ τοὺς σωτῆρας τοῦ Ἔθνους μας!! τοὺς ἀντάρτας καὶ ἔτσι κατελήφθη ἐν ἀποσυνθέσει.

Ὁ Θεὸς ὅμως ἔχει τοὺς ἀνθρώπους του. Παρουσίασε τὸ ἄνω γυναικεῖον συγκρότημα καὶ ἐπελήφθη τοῦτο ἀμέσως τῆς ἀνασυγκροτήσεως τῆς Μονῆς. Μὲ τὴν χειρονακτικὴν ἐργασίαν των αἱ μοναχαί, μὲ τὰ ὀλίγα προβατάκια καὶ μὲ τὰ ἐλέη τῶν πιστῶν, ἀλλὰ καὶ μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Μητροπολίτου των κ. κ. Ἀμβροσίου, κατώρθωσαν ἀθορύβως - ἀθορύβως νὰ κτίσουν τὴν ἀνατολικὴν πλευρὰν τῶν κελλίων πολυτελεστάτην, ὥστε νὰ ἐπαρκῇ διὰ τὰς ἑπτὰ μοναχὰς καὶ νὰ συνεχίζουν ἤδη τὴν νοτίαν. Τὸ καθολικὸν καίτοι κατεστραμμένον, τὸ ἐδιώρθωσαν σχετικῶς.

Τὸ τολμηρὸν λοιπὸν αὐτὸ συγκρότημα τῶν ἀσθενῶν τῇ φύσει γυναικῶν, ὑπερέβαλε κατὰ πολὺ τοὺς ἰσχυροὺς τῇ φύσει ἄνδρας εἰς σημεῖον ὥστε νὰ προκαλῇ τὸν φθόνον τῶν ἀνδρῶν, βλέποντες οὗτοι τὴν ἀδυναμίαν των ἔναντι τῶν γυναικῶν.

Τοῦτο παρετήρησα, εὐτυχῶς διὰ τὰς γυναῖκας καὶ πρὸς τιμὴν αὐτῶν, καὶ εἰς πολλὰς ἄλλας γυναικείας Μονάς, ὅσον ἀφορᾷ τὴν καθαριότητα πρὸ παντός, ἀλλὰ καὶ τὸν δι' ἀνθέων στολισμὸν τῶν Μονῶν των καὶ τὴν προσήλωσίν των εἰς τὸν Θεόν, ὥστε νὰ ἑλκύουν τὸν προσκυνητὴν ἀκουσίως του εἰς δοξολογίαν καὶ αἶνον πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τὴν ἀειπάρθενον Θεοτόκον.

Αἱ ἐδῶ μοναχαὶ τηροῦν κοινοβιακὸν σύστημα μὲ σχετικὴν αὐστηρότητα μὲ τὴν τάξιν τῆς νυχθημέρου ἀκολουθίας των καὶ μὲ εὐλαβέστατον Γέροντα ἁγιορείτην.

Τὴν πρωΐαν μετὰ τὴν ἀκολουθίαν καὶ τὸν καφέ, ἀνεχώρησα ἐνθουσιασμένος εὐχαριστήσας αὐτὰς διὰ τὴν φιλοξενίαν.

Σ. Σ.

ἄλλων ὀλίγων Ἑλλήνων ποὺ κατοικοῦν εἰς τὴν Ἰορδανίαν, συγκεντρωμένοι κυρίως γύρω ἀπὸ τὸ Πατριαρχεῖον τῆς Ἱερουσαλήμ, τὸν τελευταῖον προμαχῶνα τοῦ Ἑλληνισμοῦ, πού, σιγὰ—σιγὰ χάνει ἔδαφος εἰς τὸν ἀγῶνα του ἐναντίον τοῦ χρόνου τῶν νέων ἰδεῶν καὶ τῆς ἀδιαφορίας τοῦ Κέντρου, δηλαδὴ τῆς Ἑλλάδος.

Δὲν θὰ ἤθελα νὰ ἐπεκταθῶ εἰς τὴν ἱστορίαν καὶ τοὺς ἀγῶνας τοῦ Ἑλληνισμοῦ νὰ διατηρήσῃ τοὺς Ἁγίους Τόπους ἀμιάντους καὶ χριστιανικούς, καθὼς καὶ νὰ διαφυλάξῃ τὰ ἱερὰ κειμήλια ποὺ ἡ πίστις καὶ αἱ θυσίαι τόσων γενεῶν Ἑλλήνων ἐδημιούργησαν. Εἶναι πράγματα γνωστὰ εἰς ὅλους τοὺς Χριστιανοὺς καὶ περισσότερον εἰς τοὺς Ἕλληνας. Θὰ περιορισθῶ εἰς τὸν ρόλον καὶ τὰ προβλήματα τοῦ Πατριαρχείου καὶ τῆς σημερινῆς μικρᾶς μειονότητος ποὺ τὸ περιβάλλει.

Ἂν καὶ εἶναι δύσκολον νὰ καθορίσῃ κανεὶς ἐπακριβῶς τὸν ἀριθμὸν τῶν Ἑλλήνων ποὺ κατοικοῦν εἰς τὴν Ἰορδανίαν, μπορεῖ νὰ τοὺς ὑπολογίσῃ εἰς 100 οἰκογενείας, ποὺ κατοικοῦν εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Ἱερουσαλὴμ καὶ εἰς 50 οἰκογενείας ποὺ κατοικοῦν εἰς τὸ Ἀμμὰν καὶ ἔχουν ἐγκατασταθῆ ἐκεῖ προερχόμενοι ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλὴμ μετὰ τὴν κατάληψιν τῆς νέας πόλεως ἀπὸ τὸν Ἰσραήλ.

Οἱ Ἕλληνες τῆς Ἱερουσαλὴμ ἦσαν πρὸ τοῦ 1948 ἄνω τῶν 4.000 μεταξὺ δὲ αὐτῶν συγκατελέγοντο ἀνώτεροι ὑπάλληλοι τῆς ἀγγλικῆς Ἁρμοστείας καὶ πολλοὶ Κύπριοι, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐμπορευόμενοι, ἰατροὶ καὶ δικηγόροι. Ἔκτοτε, οἱ περισσότεροι ἔχουν μεταναστεύσει ἢ ἐγκατασταθῆ εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ μερικοί, κυρίως ἐμπορευόμενοι, ἔχουν μεταφέρει τὰς ἐργασίας των εἰς τὸ Ἀμμάν. Ὁ κυριώτερος λόγος τοῦ μαρασμοῦ τῆς ἑλληνικῆς παροικίας ὑπῆρξεν ὁ διαμελισμὸς τῆς Ἱερουσαλὴμ εἰς δύο ζώνας μετὰ τὴν κατάληψιν τῆς νέας πόλεως ποὺ ἔκτισαν οἱ ἀπὸ τοῦ τέλους τοῦ πρώτου παγκοσμίου πολέμου ἐγκατασταθέντες Ἰσραηλῖται ἀπὸ τὸ Ἰσραήλ.

Αἱ περιουσίαι τῶν Ἑλλήνων

Οἱ Ἕλληνες, κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ἐπιχειρήσεων μεταξὺ Ἀράβων καὶ Ἰσραηλιτῶν εἶχαν καταφύγει εἰς τὸν ἀραβικὸν τομέα μὲ ἀποτέλεσμα, μετὰ τὸν διαχωρισμὸν καὶ τὴν ἀνακωχὴν αἱ περιουσίαι των νὰ περιέλθουν ὑπὸ μεσεγγύησιν εἰς τὸν ἰσραηλιτικὸν τομέα. Ὑπολογίζεται, ὅτι αἱ ἑλληνικαὶ περιουσίαι ποὺ ἔχουν περιέλθει εἰς τὸ Ἰσραὴλ ἔχουν ἀξίαν 2.000.000 λιρῶν στερλινῶν, τιμῆς 1948.

— Καίγεται ἡ καρδία μας, μοῦ ἔλεγεν ὁ ἰατρὸς κ. Φυλακτόπουλος, πρόεδρος τῆς ἑλληνικῆς Κοινότητος καὶ διευθυντὴς τῆς Ὑγειονομικῆς Ὑπηρεσίας εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, ὁ μόνος Ἕλλην δημόσιος ὑπάλληλος τῆς Ἰορδανίας, ὅταν βλέπουμε ἀπὸ μακρυὰ τὰ σπίτια μας ποὺ δὲν μποροῦμε νὰ τὰ χαροῦμε.

Διότι ἀρκεῖ νὰ ἀναβῇ κανεὶς σὲ ἕνα ὑψηλὸ σημεῖον ἢ εἰς τὰ τείχη ποὺ περιβάλλουν τὴν παλαιὰν ἀραβικὴν πόλιν διὰ νὰ ἀτενίσῃ τὴν νέαν πόλιν μὲ τὸν καθαρῶς εὐρωπαϊκὸν ρυθμόν, ποὺ ἔχουν κτίσει οἱ Ἰσραηλῖται.

Ἐπίσης, οἱ Ἰσραηλῖται κατέχουν εἰς τὸν ἀραβικὸν τομέα ἕνα ὕψωμα, τὸν λόφον Σιών, ἐπὶ τοῦ ὁποίου εἶναι κτισμένον τὸ ἰσραηλιτικὸν Πανεπιστήμιον καὶ ἕνα νοσοκομεῖον. Αὐτὴ ἡ ἰσραηλιτικὴ νησὶς ἐντὸς τῆς Ἰορδανίας φρουρεῖται ἀπὸ μίαν μικρὰν δύναμιν ἰσραηλιτικοῦ στρατοῦ καὶ ἀνὰ δεκαπενθήμερον συμφώνως πρὸς τοὺς ὅρους τῆς ἀνακωχῆς τοῦ 1949 οἱ Ἰσραηλῖται στέλλουν μίαν φάλαγγα αὐτοκινήτων καὶ ἀντικαθιστοῦν τὴν φρουράν.

Μερικοὶ Ἕλληνες ἔχουν ἀκόμη τὰ καταστήματά των εἰς τὸν ἀραβικὸν τομέα τῆς Ἱερουσαλὴμ καὶ εἶναι παρήγορον νὰ βλέπῃ κανεὶς ἑλληνικὰς ἐπιγραφάς. Δυστυχῶς τὰ περισσότερα καταστήματα ἔχουν σχέσιν μὲ τὸν τουρισμὸν καὶ ἔχουν πληγῆ ἀπὸ τὸ σταμάτημα τῆς τουριστικῆς κινήσεως ποὺ ἐδημιούργησεν ἡ κατάστασις τοῦ Σουέζ. Τώρα τελευταῖα μόνον χάρις εἰς τὰς ἑορτὰς τοῦ Πάσχα ἐκινήθησαν, ἀλλὰ ἡ ἐξέλιξις τῆς καταστάσεως εἰς τὴν Ἰορδανίαν καὶ ὁ φόβος ταραχῶν τοὺς ἔπληξαν ἐκ νέου.

Παρ' ὅλας τὰς δυσχερείας ὅμως ποὺ ἀντιμετωπίζουν οἱ ὀλίγοι αὐτοὶ συμπατριῶται μας, εἶναι ἀποφασισμένοι νὰ παραμείνουν ἐκεῖ διὰ νὰ προστατεύσουν τὸ Πατριαρχεῖον. «Τί εἴδους Ἑλληνορθόδοξον Πατριαρχεῖον θὰ εἶναι μοῦ ἔλεγαν, ἐὰν δὲν ὑπάρχουν Ἕλληνες στὴν Ἰορδανία; Οἱ Ἄραβες ὀρθόδοξοι θέλουν νὰ τὸ πάρουν προτοῦ φύγουμε. Τί θὰ γίνῃ ὅταν θὰ λείψουμε κι' ἐμεῖς;» Πρέπει δὲ νὰ ὁμολογηθῇ ὅτι θὰ καταστῇ ἀδύνατον νὰ παραμείνῃ Ἕλλην Πατριάρχης εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ ἐὰν λείψουν οἱ Ἕλληνες πάροικοι.

Τὸ θέμα τοῦ Πατριαρχείου

Ὁ ἀγὼν διὰ τὴν κατοχὴν τοῦ Πατριαρχείου ἤρχισεν ἀπὸ τὴν ἐποχὴν ποὺ ἡ τσαρικὴ Ρωσσία διὰ τὴν προώθησιν τῶν πολιτικῶν της σκοπῶν ἤρχισε περὶ τὸ τέλος τοῦ παρελθόντος αἰῶνος νὰ κολακεύῃ τοὺς Ἄραβας καὶ νὰ τοὺς ὑποδεικνύῃ ὅτι τὸ Πατριαρχεῖον καὶ οἱ Ἅγιοι Τόποι τοὺς ἀνήκουν. Ἔκτοτε ἡ θέσις τῶν Ἑλλήνων φυλάκων τοῦ Παναγίου Τάφου ἔγινε δεινή. Εἶναι γνωσταὶ αἱ δυσχέρειαι ποὺ συνήντησεν ἡ ἐκλογὴ τοῦ νέου Ἕλληνος Πατριάρχου Βενεδίκτου λόγῳ τῆς ἀντιδράσεως τῶν ἀραβορθοδόξων εἰς τὴν Ἰορδανίαν ὑπερβαίνουν τὰς 150.000 καὶ ὅπου κατέστη δυνατὸν νὰ ὑπερνικηθοῦν χάρις εἰς τὴν προσωπικὴν ἐπέμβασιν τοῦ βασιλέως Χουσεΐν, ὁ ὁποῖος φοβεῖται, ὅτι εἰς περίπτωσιν ἀραβοποιήσεως τοῦ Πατριαρχείου, θὰ δυνηθοῦν οἱ Ρῶσσοι νὰ τὸ περιλάβουν εἰς τὸν κύκλον τῆς ἐπιρροῆς των ὅπως συμβαίνει μὲ τὸ Πατριαρχεῖον Ἀντιοχείας εἰς τὴν Συρίαν, ὅπου κατὰ τὸν φιλελληνισμόν του ὁ Ἄραψ Πατριάρχης Ἀλέξανδρος δέχεται ἄφθονον βοήθειαν χρηματικὴν καὶ μὴ ἀπὸ τὴν «ἀδελφὴν Ἐκκλησίαν» τῆς Ρωσσίας, ὑπάρχει δὲ φόβος σὺν τῷ χρόνῳ νὰ καταστῇ ἀθελήτως ὄργανον σοβιετικῆς πολιτικῆς.

Τὸ Πατριαρχεῖον Ἱεροσολύμων ὄχι μόνον δὲν δέχεται βοήθειαν, ἀπὸ ξένους, ἀλλὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἐνισχύῃ τοὺς Ἕλληνας ποὺ τὸ περιβάλλουν. Ὅταν μάλιστα πολλοὶ Ἕλληνες ποὺ ἐγκατέλειψαν μετὰ τὸ 1948 τὴν ἰσραηλιτικὴν ζώνην καὶ δὲν εἶχαν ποῦ τὴν κεφαλὴν κλῖναι, τὸ Πατριαρχεῖον τοὺς προσέφερε στέγην καὶ φαγητόν. Ἀλλὰ οἱ πόροι τοῦ Πατριαρχείου ἐξαντλοῦνται. Ὑπολογίζεται ὅτι μόνον εἰς τὸ σημερινὸν Ἰσραὴλ ἔχει σήμερον περιουσίαν ἄνω τῶν 15.000 στρεμμάτων, ἡ ὁποία μένει ἀναξιοποίητος, ἔχει δὲ ἀνάγκην νὰ ὀργανώσῃ κατὰ τὸν πλέον ἀποδοτικὸν τρόπον τὰ εἰσοδήματα καὶ τὴν περιουσίαν του διὰ νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὰς σημερινὰς δυσχερεῖς συνθήκας ποὺ ἀπαιτοῦν θυσίας καὶ προβλεπτικότητα.

Τί λέγει ὁ Πατριάρχης

Εἶχα τὴν τιμὴν νὰ συνομιλήσω μετὰ τοῦ Πατριάρχου Βενεδίκτου ὀλίγον μετὰ τὴν ἐκλογήν του. Εἶναι ἕνας ἄνδρας μὲ ἀδρὰ χαρακτηριστικὰ ποὺ ἀντανακλοῦν τὴν δύναμιν τοῦ ψυχικοῦ του κόσμου. Ἀντιμετωπίζει τὰ καθήκοντά του μὲ τὸ πρακτικὸν πνεῦμα ἑνὸς κοσμικοῦ διοικητοῦ παρὰ μὲ τὴν νοοτροπίαν ἑνὸς πνευματικοῦ ποιμενάρχου. Πολλὰ δὲ προβλήματα περιμέ-

νουν ἀπὸ αὐτὸν τὴν λύσιν των.

Τὸ δεύτερον ἐξ αὐτῶν πρόβλημα εἶναι ἡ ἀνάπτυξις τῆς Ἁγιοταφικῆς Ἀδελφότητος, δηλαδὴ τοῦ ὀρθοδόξου μοναχικοῦ τάγματος ποὺ ἀπὸ ἀνέκαθεν φρουρεῖ καὶ φροντίζει τὸν Πανάγιον Τάφον. Δυστυχῶς ὁ ἀριθμὸς τῶν μοναχῶν αὐτῶν ἀπὸ τοὺς ὁποίους προέρχονται καὶ οἱ πληροῦντες τὰς ἀνωτέρας βαθμίδας τῆς ὀρθοδόξου ἱεραρχίας μειοῦται συνεχῶς. Αὐτὸ δὲ συμβαίνει διότι δὲν στρατολογοῦνται νέοι μοναχοὶ ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα διὰ νὰ συμπληρώσουν τὰ κενὰ ποὺ δημιουργεῖ ὁ θάνατος εἰς τὰς τάξεις τῶν γεροντοτέρων Ἁγιοταφιτῶν. Ὅπως μοῦ ἀνέπτυξε τὸ θέμα, ἐπιβάλλεται νὰ προπαγανδισθῇ εἰς τὴν Ἑλλάδα ἡ ἀνάγκη νὰ στραφοῦν πρὸς τὰ ἐκεῖ οἱ εὐσεβεῖς νέοι ποὺ ταυτοχρόνως θέλουν νὰ ἐπιτελέσουν ἕνα πατριωτικὸν ἔργον, διότι ἡ Ἁγιοταφικὴ Ἀδελφότης δὲν εἶναι ἀρνητικὸς μοναχισμός, ἀλλὰ θετικὴ θρησκευτικὴ καὶ πατριωτικὴ θυσία.

Ὁ πρακτικώτερος τρόπος διὰ νὰ λυθῇ αὐτὸ τὸ πρόβλημα, εἶναι νὰ αὐξηθῇ ὁ ἀριθμὸς τῶν ὀρφανῶν καὶ πτωχῶν παιδιῶν ποὺ στέλλονται ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα εἰς τὰ ὀρθόδοξα σχολεῖα ποὺ συντηρεῖ τὸ Πατριαρχεῖον εἰς τὴν Ἰορδανίαν. Ὑπάρχουν ἐν συνόλῳ 42 ὀρθόδοξα σχολεῖα εἰς τὴν περιοχὴν τῆς χώρας αὐτῆς, λειτουργεῖ δὲ καὶ πλῆρες γυμνάσιον εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, ὅπου φοιτοῦν περὶ τοὺς 40 μαθηταὶ ἐξ Ἑλλάδος. Μερικοὶ ἐξ αὐτῶν θὰ ἀποτελέσουν βεβαίως μέλη τῆς Ἁγιοταφικῆς Ἀδελφότητος ὅταν ἀποφοιτήσουν. Ὁ ἀριθμὸς ὅμως αὐτὸς δὲν εἶναι ἀρκετός.

Τὰ ὀρθόδοξα σχολεῖα

Ἕνα ἄλλο δύσκολον πρόβλημα εἶναι τὰ ὀρθόδοξα σχολεῖα ποὺ ἀνέφερα πρὸ ὀλίγου. Εἰς τὴν Ἰορδανίαν ὅπου ὀργιάζουν ὅλαι αἱ θρησκευτικαὶ προπαγάνδαι, καὶ ὁ τόπος εἶναι γεμᾶτος μὲ σχολεῖα συντηρούμενα ἀπὸ ὅλα τὰ δόγματα, τὰ ὀρθόδοξα σχολεῖα χάνουν διαρκῶς ἔδαφος, διότι ἀφ' ἑνὸς μὲν δὲν διαθέτουν ἀρκετὰ μέσα, ἀφ' ἑτέρου δὲ διότι δὲν εἶναι εἰς θέσιν νὰ παρακολουθήσουν τὰς ἀνάγκας τῆς νέας γενεᾶς καὶ κυρίως τῆς ἀραβικῆς.

Ὅπως διεπίστωσα, τὰ ἑλληνικὰ σχολεῖα μὲ ὀλίγας ἐξαιρέσεις δὲν διαθέτουν καλοὺς διδασκάλους, διότι δὲν πληρώνουν καλοὺς μισθοὺς καὶ διότι δὲν περιλαμβάνονται εἰς κανένα πρόγραμμα ἐπεκτάσεως τῆς ἑλληνικῆς παιδείας ἐκ μέρους τοῦ ἑλληνικοῦ Κράτους. Ὅπως δὲ εἶναι γνωστὸν ὅλαι αἱ χῶραι τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀμερικῆς ἐνισχύουν εἴτε κατ' εὐθεῖαν εἴτε πλαγίως τὰς προσπαθείας τῶν Ἐκκλησιῶν των διὰ νὰ διαδώσουν τὰ πνευματικά των φῶτα ὄχι μόνον εἰς τὴν χριστιανικὴν ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν μωαμεθανικὴν νεολαίαν τῶν ἀραβικῶν χωρῶν καὶ ἰδίως τῆς Ἰορδανίας ὅπου τελική των ἐπιδίωξις εἶναι νὰ πάρουν ὑπὸ τὸν ἔλεγχόν των τὸν Πανάγιον Τάφον.

Βεβαίως διὰ μίαν πτωχὴν χώραν ὅπως ἡ Ἑλλάς, ἡ ἀντιμετώπισις αὐτοῦ τοῦ προβλήματος δὲν εἶναι καθόλου εὔκολος. Δὲν θὰ ἦτο ὅμως ἀδύνατος ἡ συνεργασία τῆς Ἑλλάδος μὲ τὸ Πατριαρχεῖον Ἱεροσολύμων διὰ τὴν προώθησιν τοῦ ἱεροῦ ἔργου τῆς διατηρήσεως τῆς ἑλληνικῆς καὶ ὀρθοδόξου παιδείας εἰς μίαν περιοχὴν ὅπου ἐρρίζωσε καὶ ἀνεπτύχθη ἐπὶ αἰῶνας. Οἱ ὀλίγοι Ἕλληνες τῆς Ἰορδανίας ἀγωνίζονται μὲ ὅλα των τὰ μέσα νὰ διαφυλάξουν τὴν τιμὴν τῆς φρουρήσεως τοῦ Παναγίου Τάφου ἀπὸ τὸν Ἑλληνισμόν. Πρέπει νὰ εὑρεθῇ τρόπος νὰ ἐνισχύσωμεν καὶ ἀπὸ ἐδῶ τὴν προσπάθειάν των.

«Ἐθνικὸς Κῆρυξ» Ν. Ὑόρκης,
ἀπ. Χρ. Ἀσπρομμάτης

ΠΡΑΚΤΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ ΑΘΩ

Περὶ τῆς Μονῆς Βατοπεδίου

Τὸ περικαλλέστατον μοναστήριον τοῦ Βατοπεδίου, τιμώμενον ἐπ᾽ ὀνόματι τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, εἶναι κτίσμα διαφόρων βασιλέων καὶ πρὸ πάντων τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου. Μετὰ δὲ χρόνους τινὰς τῆς αὐτοῦ κτίσεως, χαλῶντάς το ὁ παραβάτης Ἰουλιανός, τὸ ἀνακαίνισεν ὁ μέγας Θεοδόσιος ὁ βασιλεύς, διὰ τὸ θαῦμα ὅπου ἐπράχθη εἰς τὸν υἱόν του Ἀρκάδιον, ἡ δὲ ἱστορία ὡς ἐν συντόμῳ εἶναι τοιαύτη.

Εἶχεν ὁ μέγας Θεοδόσιος ἀπὸ τὴν βασίλισσάν του τὴν Πλακίλλαν δύο υἱούς, Ἀρκάδιον καὶ Ὀνώριον καλουμένους καὶ μίαν θυγατέρα, ὀνόματι Πλακιδίαν· καὶ τὸν μὲν Ἀρκάδιον ἀφῆκε διάδοχον τῆς βασιλείας του εἰς τὴν Κων)πολιν, τὸν δὲ Ὀνώριον καὶ Κωνσταντῖνον, τὸν γαμβρὸν αὐτοῦ ἀπέστειλεν εἰς Ρώμην μετὰ τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ, ἵνα βασιλεύωσιν ἐκεῖ, συναπῆλθε δὲ μετ᾽ αὐτῶν καὶ ὁ Ἀρκάδιος ἕως Ρώμης. Γυρίζωντας δὲ ὀπίσω πρὸς τὸν πατέρα του Θεοδόσιον, εἰς Βυζάντιον διὰ θαλάσσης, τοῦ ἐπανέβη φουρτοῦνα μεγάλη, ἐμπρὸς εἰς τὸ νησίον τῆς Ἴμβρου, πλησίον τοῦ ἁγίου Ὄρους· ὁ δὲ Ἀρκάδιος, φοβηθεὶς τὸν κίνδυνον, ἄλλο δὲν ἔκραξε, παρὰ τὸ Θεοτόκε βοήθει μοι. Ἐκεῖ δὲ ὅπου ἐτριγύριζεν εἰς τὸ βασιλικὸν πλοῖον, ἐκ συνεργείας τοῦ πειρασμοῦ, ἐσυμποδίσθη εἰς τὰ σχοινία καὶ ἔπεσεν εἰς τὴν θάλασσαν. καὶ παρευθὺς (ὢ τοῦ θαύματος!) εὑρέθη εἰς τὴν ξηρὰν τοῦ ἁγίου Ὄρους, εἰς τὸν τόπον ὅπου εἶναι τὴν σήμερον τὸ ἅγιον μοναστήριον, ἀπὸ κάτω εἰς μίαν βάτον. Μετὰ δὲ ὥραν ὀλίγην, ἔφθασε καὶ τὸ βασιλικὸν πλοῖον εἰς τὸν λιμένα τοῦ Βατοπεδίου. Καὶ ἐκβαίνοντες ἔξω οἱ ἄρχοντες περίλυποι διὰ τὴν στέρησιν τοῦ βασιλέως Ἀρκαδίου, βλέπουσι καὶ τὸν βασιλόπαιδα ἀνέλπιστα, πλησίον τῆς βάτου κοιμώμενον καὶ ἐχάρησαν χαρὰν μεγάλην. Καὶ τότε μὲν ἡσύχασαν· ὕστερον δὲ ἐξυπνήσας ὁ Ἀρκάδιος, τοῖς ἐδιηγήθη τὸ θαῦμα τῆς Θεοτόκου, πῶς τὸν ἠλευθέρωσεν ἀπὸ τὸν καταποντισμὸν τῆς θαλάσσης, καὶ τὸν ἔφερεν ἐκεῖ, ὅπου τὴν σήμερον εἶναι τὸ φρέαρ, πλησίον τοῦ λιμένος, πλησίον εἰς τὸν πύργον τῆς Παναγίας, καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ μὲ τοὺς ἄρχοντάς του ἡμέρας πολλάς, τὸ δὲ πλοῖον του, τὸ ἔστειλεν εἰς Κωνσταντινούπολιν.

Μαθὼν δὲ ὁ βασιλεὺς Θεοδόσιος τὰ συμβάντα τῷ υἱῷ αὐτοῦ Ἀρκαδίῳ, ὠργίσθη κατὰ τῶν ναυτῶν καὶ τοὺς ἐφυλάκωσε καὶ εἶχε σκοπὸν νὰ τοὺς φονεύσῃ· καὶ ἐν τοσούτῳ ἔφθασεν εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ ὁ Ἀρκάδιος διὰ ξηρᾶς, πρὸς τὸν πατέρα αὐτοῦ Θεοδόσιον. Ὁ δὲ χαρᾶς ἀπείρου πλησθεὶς καὶ τὴν Θεοτόκον εὐχαριστήσας, παρευθὺς ἔστειλεν ἔξοδα καὶ τεχνίτας ἀρίστους νὰ κτίσωσιν εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον ὅπου εὑρέθηκεν ὁ υἱός του, ἐκκλησίαν εἰς τιμὴν τῆς Θεοτόκου· ἔγραψε δὲ καὶ εἰς τὴν Ρώμην τῷ υἱῷ αὐτοῦ Ὀνωρίῳ καὶ Κωνσταντίνῳ τῷ γαμβρῷ αὐτοῦ καὶ τῇ Πλακιδίᾳ, τὰ συμβάντα τῷ Ἀρκαδίῳ καὶ τὰ περὶ

τῆς οἰκοδομῆς τοῦ ναοῦ. Ὅθεν κἀκεῖνοι ἔστειλαν βοήθειαν εἰς τὴν οἰκοδομὴν τῆς ἐκκλησίας καὶ καλλωπισμόν, χρήματά τε καὶ κτήματα καὶ τέσσαρες κολῶνες πορφυρὲς ἀξιοθέατες, εἰς τὰς ὁποίας λέγουσι πῶς νὰ ἔγινεν ἡ περισσοτέρα δαπάνη, παρὰ ὅπου ἔγινεν εἰς ὅλην τὴν οἰκοδομὴν τῆς ἐκκλησίας.

Κατὰ τὸν ὁρισμὸν λοιπὸν τοῦ βασιλέως, ἔκτισαν οἱ τεχνῖται, πρῶτον

Κεντρικὸν τμῆμα τῆς Μονῆς Βατοπεδίου

ἕνα πύργον μὲ ἐκκλησίαν ἐπ' ὀνόματι τῆς γεννήσεως τῆς Θεοτόκου· εἶτα πρὸς τὰ βόρεια μέρη πύργον ἕτερον καὶ ἄλλους τέσσαρας πύργους μετὰ ἐκκλησιῶν ἕως τὸν πύργον τοῦ σκευοφυλακίου. Ἔπειτα ἤρξαντο ἀπὸ τὸν πύργον ὅπου εἴπομεν ἐκ πλαγίου πρὸς τὸν αἰγιαλὸν τὰ θεμέλια, ἕως τὸν πύργον τοῦ τιμίου Προδρόμου καὶ τοῦ ἁγίου Γεωργίου τὸν πύργον· καὶ πλησίον τοῦ πύργου τούτου, εἰς τὰ θεμέλια, ἔθεσαν δύο μάρμαρα, κατὰ διαταγὴν τοῦ βασιλέως, εἰς σχῆμα βουβαλίων, καὶ ἀπὸ τὸν πύργον τοῦ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου καὶ τοῦ ἁγίου Γεωργίου, ἀρχίσαντες πάλιν μὲ ἄλλους δύο πύργους ἔκτισαν ἕως τὸν προειρημένον πύργον τοῦ σκευοφυλακίου. Καὶ οὕτως ἐποίησαν τὸ κάστρον τρίγωνον, μὲ δέκα πύργους ὡραιοτάτους. Καὶ ἀφοῦ ἐτελείωσαν τὰ πάντα, ἦλθεν ὁ βασιλεὺς Ἀρκάδιος, μετὰ τοῦ ἁγιωτάτου Πατριάρχου κὺρ Νεκταρίου καὶ ἐγκαινίασαν τὸν ναόν, καὶ ἐχάρησαν σφόδρα, τὸ δὲ φρέαρ ὅπου εἴπομεν προηγουμένως τὸ ἐτριγύρισαν μὲ τὸ γύρισμα τοῦ ἁγίου βήματος· τὴν δὲ ἁγίαν τράπεζαν ἔθεσαν ἐπάνω τοῦ φρέατος μὲ τέσσαρες λευκὲς κολῶνες μαρμάρινες τριγύρωθεν. Μετὰ δὲ χρόνους ἑπτὰ τῆς αὐτοῦ βασιλείας, στρατεύων ὁ Θεοδόσιος κατὰ τοῦ ἀποστάτου Εὐγενίου, ἐν Θεσσαλονίκῃ, καὶ γυρίζωντας ἀπὸ τὸ ἅγιον Ὄρος νικητής, ἐχάρισε πολλά τινα τῷ μοναστηρίῳ σκεύη χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ καὶ ἄλλα πολύτιμα πράγματα, πρὸς καλλωπισμόν· καὶ εἰς τὴν Μακεδονίαν ἔδωκε τρία μετόχια καὶ εἰς τὰς Σέρρας ἑπτά.

Ἐν δὲ τῷ 6370 ἔτει, ἦλθον Ἄραβες καὶ Σαρακηνοὶ ἀπὸ Συρίας, φονεύοντες τοὺς χριστιανοὺς καὶ λεηλατοῦντες αὐτούς, καθ' ὃν καιρὸν ἐμαρτύρησαν καὶ οἱ ἅγιοι τεσσαράκοντα δύο μάρτυρες, ἐν τῷ Ἀμορίῳ. Καὶ φθάσαντες ἕως καὶ εἰς τὸ ἅγιον Ὄρος, ἐπάτησαν καὶ τὸ μοναστήριον τοῦτο καὶ τὸ ἐγύμνωσαν παντελῶς καὶ τοὺς ἐν αὐτῷ θείους πατέρας ἐφόνευσαν καὶ ἠχμαλώτευσαν.

Ἐπῆραν δὲ καὶ τὴν χρυσοπάμφυλον σκέπην τοῦ ναοῦ, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν

ἐκκλησίαν μέσα ἤναψαν φωτίαν καὶ τὴν ἐμαύρισαν μὲ τὸν καπνὸν τόσον, ὥστε πλέον ἡ ὡραιοτάτη ἐκείνη τῶν ψηφίδων ἱστορία δὲν φαίνεται· ἔμεινε δὲ μόνον ἡ ἱστορία τῆς Θεοτόκου ἐπάνωθεν καὶ τὸ Χαῖρε Κεχαριτωμένη. Ὁ δὲ φύλαξ τοῦ ἁγίου καὶ ἱεροῦ βήματος πρὶν νὰ φθάσουν οἱ Ἄραβες, πέρνωντας τὸν τίμιον Σταυρὸν καὶ τὴν κτητορικὴν εἰκόνα τῆς Θεοτόκου, τὰ ἔρριψε μέσα εἰς τὸ πηγάδι, ὅπου εἴπομεν ἀνωτέρω, πῶς ἦτον ὑποκάτωθεν τῆς ἁγίας τραπέζης, καὶ μίαν λαμπάδα μετ' αὐτῶν ἀναμμένην καὶ τὰ ἐσκέπασεν ἄνωθεν ἐπιτήδεια· καὶ ἐξερχόμενος νὰ φύγῃ τὸν ἔπιασαν οἱ βάρβαροι καὶ τὸν ἐπῆραν αἰχμάλωτον καὶ τὸν ἐπώλησαν εἰς τὴν Κρήτην· καὶ μετὰ ἑβδομήκοντα χρόνους λυτρωθεὶς τῆς αἰχμαλωσίας, ἐπανῆλθε πάλιν εἰς τὸ μοναστήριον καὶ ἔβαλε μετάνοιαν εἰς αὐτό.

Μετὰ δέ τινας ἡμέρας ἄρχισε νὰ ἐρωτᾷ τὸν τότε καθηγούμενον τοῦ μοναστηρίου Νικόλαον περὶ τῆς κτητορικῆς εἰκόνος· ὁ δὲ ὡς ἤκουσε τοιοῦτον ἐρώτημα, ἦλθεν εἰς ἀπορίαν καὶ ἔκστασιν. Τέλος, διὰ νὰ συντέμνω τὸν λόγον, ποιήσαντες προσευχὴν ἐφ' ὥραν ἱκανήν, καὶ ἀνοίξαντες τὸ στόμιον τοῦ πηγαδίου, τοῦ ὑπὸ τὴν ἁγίαν τράπεζαν, θεωροῦσιν ὅτι ἦτο μέσα καὶ ἡ εἰκὼν τῆς Θεοτόκου σῶα καὶ ἡ λαμπὰς ἀκόμη ἀναμμένη καὶ ὁ σταυρὸς ἔμπροσθεν ταύτης καὶ ἔδωσαν δόξαν τῷ Θεῷ· καὶ εὐγάζοντές τα ἐκεῖθεν τὰ ἔστησαν εἰς τὸ ἅγιον Βῆμα ὅπου καὶ μέχρι τῆς σήμερον φαίνονται, πανευλαβῶς ὑπὸ πάντων προσκυνούμενα καὶ τιμώμενα. Ἐν τοσούτῳ τρεῖς ἐρχόμενοι εὐγενεῖς ἄρχοντες, Ἀθανάσιος δηλαδή, Νικόλαος καὶ Ἀντώνιος εἰς τὸ ἅγιον Ὄρος, ἐντόπιοι ἀπὸ τὴν Ἀδριανούπολιν, ἠθέλησαν νὰ ἀνεγείρωσιν ἐκ βάθρων ἓν μοναστήριον μὲ ἔξοδα ἰδικά των, καὶ ἔβαλεν ὁ καθεὶς των φλωρία χιλιάδας τρεῖς, καὶ ἐλθόντες πρὸς τὸν ἅγιον Ἀθανάσιον, τὸν ἐν τῷ Ἄθῳ τότε ὑπάρχοντα, ἐξωμολογήσαντο τὸν σκοπόν των. Ὁ δὲ ἅγιος τοὺς εἶπεν, ὅτι αὐτὰ τὰ χρήματα δὲν εἶναι ἀρκετὰ εἰς οἰκοδομὴν νέου μοναστηρίου, μόνον ἂν θέλετε ἀκολουθήσατέ μοι· τῶν δὲ ὑπακουσάντων ἤγαγεν αὐτοὺς ὁ ἅγιος εἰς τὸ μοναστήριον τοῦτο τοῦ Βατοπεδίου, καὶ ἔδειξεν αὐτοῖς τὸ κάλλος τῆς τοποθεσίας αὐτοῦ, καὶ τὴν φθορὰν ἣν ἐποίησαν εἰς αὐτὸ προλαβόντως οἱ Σαρακηνοὶ καὶ ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς βουλήν, ὅτι θέλουσιν ἔχει πολλαπλάσιον τὸν μισθὸν ἐκ Θεοῦ, ἂν τοιοῦτον ἀνακαινίσωσι μοναστήριον. Ἤρεσεν αὐτοῖς ἡ τοῦ ἁγίου βουλή, καὶ μετὰ προθυμίας ἐπεχειρίσθησαν τὸ θεῖον τοῦτο ἔργον καὶ τὸ ἀνεκαίνισαν, ἀπαρτίζοντές το ὡς ἦτο καὶ πρότερον· οἵτινες καὶ μοναχοὶ γενόμενοι εἰς αὐτὸ καὶ θεαρέστως πολιτευσάμενοι ἀνεπαύσαντο ἐν Κυρίῳ, τῶν ὁποίων τὰ ἅγια λείψανα κεῖνται μέσα εἰς τὸν ἔσω τῆς Ἐκκλησίας νάρθηκα καὶ ἑορτάζονται δὶς τοῦ ἔτους τῇ τε δεκάτῃ ἑβδόμῃ τοῦ Δεκεμβρίου, καὶ τῇ πέμπτῃ τῆς Πεντηκοστῆς. Χάριν δὲ τοῦ θαύματος ἐκείνου τῆς εὑρέσεως δηλαδὴ τῆς σεβασμίας εἰκόνος, τελεῖται παράκλησις εἰς τὴν Θεοτόκον ἑκάστην Δευτέραν τῆς ἑβδομάδος, καὶ ἑκάστην Τρίτην γίνεται λειτουργία. Ἀλλὰ καὶ ὁ ἱερὸς Σάββας ὁ κτήτωρ τοῦ μοναστηρίου τοῦ Χιλανταρίου, ὁμοῦ μετὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Συμεών, ἔκτισαν εἰς τὸ αὐτὸ μοναστήριον τοῦ Βατοπαιδίου παρεκκλήσια ἕξ. α΄ Εἰς τιμὴν τοῦ Σωτῆρος· β΄ τῶν ἁγί-

ΤΟ ΥΨΟΣ ΤΗΣ ΑΡΕΤΗΣ - ΤΟ ΒΑΘΟΣ ΤΗΣ ΑΜΑΡΤΙΑΣ

Ὁ ἄνθρωπος εἶναι ἐκ φύσεως πλασμένος ἐλεύθερος καὶ πεπλεγμένος μὲ τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν ἁμαρτίαν, νὰ προτιμᾷ καὶ νὰ ἐκτελῇ μίαν ἀπὸ τὰς δύο, δεδομένου ὅτι γνωρίζει ἐκ τῶν προτέρων τὴν ἀμοιβὴν καὶ τὸ ὕψος τῆς ἀρετῆς, τὴν πτῶσιν καὶ τὴν τιμωρίαν τῆς ἁμαρτίας. Γνωρίζει ποῖος ἀπαιτεῖ ἀπὸ αὐτὸν τὴν ἀρετὴν καὶ ποῖος τὴν ἁμαρτίαν, ὡς καὶ ποῖος ὁ σκοπὸς τοῦ ἑνὸς καὶ ποῖος τοῦ ἄλλου.

Ἡ ἀγάπη εἶναι ἀνωτέρα πάσης ἄλλης ἀρετῆς. Αὐτὴ ὑψώνει τὸν ἄνθρωπον εἰς τοὺς οὐρανοὺς νὰ ζῇ παντοτεινὰ μὲ τὰ οὐράνια τάγματα τῶν ἁγίων ἀγγέλων καὶ ἀρχαγγέλων. Ὁ ἔχων τὴν ἀγάπην ἔχει κέρδος ἄπειρον καὶ ἀφάνταστον. Καθιστᾷ τὸν ἄνθρωπον μακάριον καὶ πανευτυχῆ. Τοῦ δίδει ζωὴν ἀθάνατον καὶ Βασιλείαν αἰώνιον. Διὰ τοῦτο ὁ Πανάγαθος Θεὸς ὅταν ἔδωσε τὸν θεῖον νόμον του γραπτὸν εἰς τὸν προφήτην του Μωϋσήν, ὡς θεμέλιον λίθον ὅλου τοῦ νόμου του ἔβαλε τὴν ἀγάπην. Ἡ ἁγία Γραφὴ λέγει: «ὅλος ὁ νόμος ἀγάπη».

ων Ἀναργύρων· γ΄ τοῦ ἁγίου Γεωργίου· δ΄ τῶν ἁγίων Θεοδώρων· ε΄ τοῦ Προδρόμου· ς΄ τοῦ ἁγίου Νικολάου καὶ ἐχάρισαν εἰς αὐτὸ καὶ τὸ λεγόμενον προσφόριον, μὲ τὸν τόπον τοῦ καλοῦ κάστρου καὶ τῆς κομητίσσης, καὶ ἔγιναν νέοι κτήτορες, καὶ ἑορτάζονται τῇ ιδ΄ τοῦ Ἰανουαρίου μηνός. Ἐκαλλώπισαν δὲ αὐτὸ καὶ οἱ ἐν Βασιλεῦσιν ἀοίδιμοι, Μανουὴλ ὁ Κομνηνὸς καὶ Ἀνδρόνικος ὁ Παλαιολόγος, καθὼς φαίνεται ἀπὸ τὰ χρυσόβουλα ὅπου ἔδωσαν εἰς αὐτό.

Τοῦτος ὁ ναὸς εἶναι μέγας καὶ θαυμαστὸς καὶ ἔχει κιόνια τέσσαρα, πάνυ ἐξαίρετα καὶ μεγάλα, πορφυρόχρυσα, αἴροντα τὸν θόλον τῆς ἐκκλησίας σταυροειδῶς, καὶ ἐπάνω εἰς τὰ δύο κιόνια ὅπου εἶναι πρὸς τὸ τέμπλον, εἶναι ὁ Εὐαγγελισμὸς τῆς Θεοτόκου ἱστορισμένος διὰ μουσίου, ἤτοι διὰ ψηφίδων χρυσῶν. Εἶναι τὸ τέμπλον του μὲ κολῶνες καὶ μάρμαρα πάνυ ὡραῖα· καὶ ἔξωθεν τούτων, ἕτερον ξύλινον, πανταχόθεν περικεχρυσωμένον μὲ τέχνην ἀμίμητον. Τὸ ἔδαφος τοῦ ναοῦ εἶναι ὅλον μὲ μάρμαρα λαμπρὰ καὶ πορφυρᾶ κατεστρωμένον, εὐαρμόστως εἰς κάλλος καὶ θαῦμα τῶν θεωμένων. Εὑρίσκεται μέσα εἰς τὸ ἅγιον βῆμα, κιβώτιον εὔμορφον, μέσα εἰς τὸ ὁποῖον εἶναι ἡ ἁγία Ζώνη τῆς Θεοτόκου, ἥτις ἔχει ἐγκόλπια πολύτιμα, καὶ μαργαριτάρια, καὶ ἀκριβὰ λιθαράκια, ἐπάνω εἰς μαῦρον βελοῦδον.

Ἡ Κάρα τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου σώα καὶ ὁλόκληρος.

Ἡ Κάρα τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου.

Ἦτο καὶ ἡ Κάρα τοῦ ἁγίου Ἀνδρέου Κρήτης, πλὴν οἱ πατέρες τοῦ μοναστηρίου τούτου ἀπὸ χρόνους πολλούς, τὴν ἐπρόσφεραν ὡς κειμήλιον πολύτιμον τῷ εὐσεβεστάτῳ πάσης Ρωσσίας μεγάλῳ βασιλεῖ. Τὸ ποδάριον τοῦ ἁγίου Ἀποστόλου Βαρθολομαίου.

Λείψανον τοῦ ἁγίου Θεοδώρου τοῦ Στρατηλάτου, τοῦ ἁγίου Παντελεήμονος· μέρος πολὺ τοῦ τιμίου ξύλου τοῦ ζωοποιοῦ Σταυροῦ τοῦ Κυρίου μας.

Ἀπὸ τὸν κάλαμον καὶ τὸν σπόγγον μέρη τινά. Τῆς ἁγίας Παρασκευῆς τῆς Ρωμαίας τὸ ποδάρι μὲ ὅλον τὸ καλλίγιον· τοῦ ἁγίου μάρτυρος Κηρύκου μέρος.

Μύρον τίμιον τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Δημητρίου. Καὶ ἕτερα πλεῖστα.

(Ἀκολουθεῖ)

Ὅλος ὁ θεῖος νόμος, ὅλα τὰ κηρύγματα τῶν προφητῶν καὶ τῶν Ἀποστόλων, τὸ Εὐαγγέλιον, Παλαιὰ καὶ Καινὴ Διαθήκη, ὅλα βάσιν καὶ θεμέλιον ἔχουν τὴν ἀγάπην. Ἐπάνω εἰς τὰς τρεῖς αὐτὰς συλλαβὰς ἀ-γά-πη ἔστησεν ὁ πάνσοφος Θεὸς τὸν θρόνον τῆς ὁμονοίας, τῆς εἰρήνης καὶ τῆς εὐτυχίας ὁλοκλήρου τοῦ κόσμου. Ἡ ἀγάπη ἂν ἐφηρμόζετο εἰς τὴν οὐσίαν της δὲν θὰ ὑπῆρχε δυστυχία ἐπὶ τῆς γῆς. Θὰ ἐξέλιπε τελείως τὸ δάκρυ καὶ ὁ στεναγμὸς καὶ θὰ ἐβασίλευεν ἡ χαρὰ καὶ ἡ ἀγαλλίασις παντοῦ. Ὁ ἐπίγειος κόσμος θὰ ἐξωμοιοῦτο μὲ τὸν οὐράνιον καὶ θὰ ἦτο ἡ γῆ οὐρανὸς καὶ ὁ οὐρανὸς γῆ χωρὶς καμμίαν διαφοράν. Αὐτὸ εἶναι τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ καὶ εἶπε «γενηθήτω τὸ θέλημά σου ὡς ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς».

Πᾶς ἄνθρωπος ποὺ ἐκτοπίζει τὴν ἀγάπην ἐκ τῆς καρδίας του καὶ ἐνθρονίζει τὸ μῖσος, ὁμοιάζει, λέγει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, μὲ «κύμβαλον ἀλαλάζον». Καὶ πᾶς ἄνθρωπος ποὺ ἔχει τὴν ἀγάπην εἰς τὴν καρδίαν του φανερώνεται ἐκ τῶν ἔργων του. «Πᾶν δένδρον ἐκ τοῦ καρποῦ γνωσθήσεται». Ὁ Ἀπ. Παῦλος, ὁ πλησθεὶς Πνεύματος ἁγίου καὶ ἀξιωθεὶς εἰς τὸ κατακόρυφον ὕψος τῆς δόξης καὶ γνωρίσας τὴν δύναμιν καὶ τὴν ἀξίαν τῆς ἀγάπης, αὐτὸς μᾶς βεβαιοῖ περὶ αὐτῆς καὶ λέγει· «ἔστω ὁ ἄνθρωπος νὰ κατορθώση νὰ φυλάξη ὅλας τὰς ἀρετὰς καὶ νὰ κάμη πάντα τὰ θαύματα καὶ νὰ ἔχη πᾶσαν τὴν πίστιν καὶ νὰ ἔχη ὅλα τὰ χαρίσματα τοῦ Θεοῦ, ὅταν δὲν ἔχει ἀγάπην τίποτα δὲν εἶναι».

Ὅπως ἡ ἀγάπη ἔχει δύναμιν καὶ καθιστᾷ τὸν ἄνθρωπον εὐτυχῆ καὶ μακάριον σήμερον καὶ αὔριον, ἔτσι ἔχει καὶ ἡ ἁμαρτία δύναμιν καὶ κράτος εἰς τὸν ἄνθρωπον καὶ τοῦ παρουσιάζει ὅλα τὰ ἁμαρτήματα εὔκολα καὶ εὐχάριστα, τὸν πλανᾷ καὶ τὸν ρίπτει εἰς πολλὰ καὶ διάφορα ἁμαρτήματα μικρὰ καὶ μεγάλα καὶ ἔτσι βυθίζεται ὁ ταλαίπωρος στὴ θλίψη, στὸ δάκρυ καὶ στὸ στεναγμὸ χωρὶς νὰ τὸ καταλαβαίνη καὶ τοῦτο μὴ σκεπτόμενος καλῶς προβαίνει εἰς τὴν ἁμαρτίαν. Κάμνει μὲν τὸ θέλημα τοῦ διαβόλου καὶ τὸν εὐχαριστεῖ, πλὴν ὅμως παραβαίνει τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ καὶ τὸν δυσαρεστεῖ. Δὲν σκέπτεται ὅτι ἡ ἁμαρτία ἔχει ἀχώριστον σύντροφον τὴν τιμωρίαν, τὴν ὁποίαν ἀναποφεύκτως θὰ ὑποστῇ. Ἂν εἶναι ποτὲ δυνατὸν νὰ ἀποφύγη τὸ σῶμα τὴν σκιάν του, εἶναι δυνατὸν καὶ ἡ ἁμαρτία νὰ ἀποφύγη τὴν τιμωρίαν της.

Δὲν μᾶς τιμωρεῖ ἀμέσως ὁ Θεὸς ὅταν παραβαίνομεν τὸν νόμον του: ἀργεῖ ἀλλὰ δὲν λησμονεῖ. Πταίομεν σὲ τοῦτο ἀλλὰ δὲν μᾶς τιμωρεῖ, μᾶς τιμωρεῖ ὅμως ἀλλοῦ σὲ ἄλλο· πταίομεν ἐδῶ μᾶς τιμωρεῖ ἀλλοῦ καὶ ἐκεῖ ἀκόμη ποὺ δὲν πταίομεν καὶ δὲν ἐγκληματοῦμεν. Οὔτε μᾶς ἀποδίδει ὅλην τὴν πρέπουσαν τιμωρίαν ποὺ μᾶς ἀνήκει διὰ τὰς παραβάσεις μας, ὄχι, τὰς φυλάττει καὶ δὲν τὰς λησμονεῖ, διὰ νὰ τὰς ἀποδώση ἐν ἐκείνη τῇ ἡμέρᾳ ποὺ αὐτὸς προώρισε καὶ εἶπε: «καὶ ἀποδώσω ἑνὶ ἑκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ».

Ἐξ ὅλων αὐτῶν ποὺ εἴπομεν, βγαίνει ἕνα θετικὸν καὶ ἀναμφισβήτητον συμπέρασμα, ὅτι σὲ κάθε ἄνθρωπον μέσα εἰς τὴν ψυχήν του καὶ τὸ μυαλό του, ἐπικρατεῖ φυσικὸς ἀγὼν καὶ μία γιγαντιαία ἀόρατος πνευματικὴ μάχη μεταξὺ τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ κακοῦ, τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς ἁμαρτίας, τῆς ἀμοιβῆς καὶ τῆς τιμωρίας. Ἄλλοι κοπιοῦν καὶ μοχθοῦν εἰς τὴν μάχην καὶ τὸν ταλαίπωρον ἄνθρωπον ὑποχρεώνουν νὰ ὑπογράψη τὴν νίκην. Ἂν μὲν ἡ ὑπογραφὴ ἐπιτύχη τὴν νίκην τοῦ καλοῦ, χαρὰ εἰς αὐτόν, θὰ ἐπιτύχη ἄπειρον κέρδος. Ἂν ἀποτύχη, ἀλλοίμονον, θὰ χάση τὸ πᾶν. Ἡ ἀόρατος καὶ μεγάλη αὐτὴ μάχη συνεχίζεται καθ' ὅλην τὴν πορείαν τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου μὲ ἀφάνταστον πεῖσμα μὲ ἀντιμενικὸν σκοπὸν ἀμφότερα τὰ στρατεύματα νὰ κερδίσουν ἕνα ἄνθρωπον, μίαν ψυχήν, διὰ νὰ τὴν προσθέσει ἕκαστος εἰς τὸν στρατὸν τοῦ Βασιλείου του. Ὢ! πόσον πολύτιμος εἶναι ὁ ἄνθρωπος καὶ πόσον ἀνεκτίμητος ἡ ψυχή του! Τὰ οὐράνια, τὰ ἐπίγεια καὶ τὰ καταχθόνια πνεύματα, φωτεινὰ καὶ σκοτεινὰ ὅλα ἐπὶ ὁλόκληρα ἔτη ἀγωνίζονται νὰ τὴν κερδίσουν. Καὶ τώρα ἂς προχωρήσωμεν νὰ γνωρίσωμεν ἐκ τοῦ σύνεγγυς τοὺς δύο αὐτοὺς ἀρχηγοὺς ποὺ

διεξάγουν τὸν μεγάλον αὐτὸν ἀγῶνα διὰ μίαν ἀνθρωπίνην ψυχήν.

Τῆς μιᾶς παρατάξεως, τῆς ἀρετῆς, εἶναι ὁ Ι. Χ. καὶ Θεὸς μὲ τοὺς ἁγίους ἀγγέλους του, ὁ ὁποῖος ὑπόσχεται καὶ ἐγγυᾶται εἰς τὸν ἄνθρωπον ὅτι, ὅταν τὸν πιστεύσῃ, τὸν ἀγαπήσῃ καὶ κάμῃ τὸ θέλημά του, ὅπως αὐτὸς θέλει, θὰ τοῦ δώσῃ ὡς δῶρον τῆς πίστεως καὶ ὑπακοῆς, ἐδῶ μὲν χαρὰν καὶ εὐτυχίαν, εἰρήνην εἰς τὴν ψυχήν του καὶ ἀγαλλίασιν εἰς τὴν καρδίαν του καὶ μετὰ θάνατον διὰ παντὸς τὰ ἀγαθὰ τῆς οὐρανίου Βασιλείας του. Τῆς δὲ ἄλλης παρατάξεως τοῦ κακοῦ καὶ τῆς ἁμαρτίας, ἀρχηγὸς εἶναι ὁ ἑωσφόρος μὲ τὰ πονηρὰ καὶ σκοτεινὰ πνεύματα τῶν δαιμόνων, ὁ ὁποῖος ὑπόσχεται καὶ αὐτός, ὅταν ὁ ἄνθρωπος τὸν ἀκούσῃ καὶ τὸν ἀκολουθήσῃ, θὰ τοῦ ὑποδείξῃ τρόπον καὶ θὰ τὸν βοηθῇ νὰ κλέψῃ, νὰ ἀδικήσῃ, νὰ ἀτιμάσῃ, νὰ ἐξαπατήσῃ καὶ νὰ διαπράξῃ πᾶν νόμιμον καὶ ἄνομον μέσον ποὺ ἔχει καὶ ἀποβλέπει κέρδος νὰ συνάξῃ χρήματα πολλά. Νὰ καταργήσῃ τὴν ἀλήθειαν καὶ νὰ λέγῃ τὸ ψέμα, εἶπα - ξῆπα, νὰ ὑπόσχεται καὶ νὰ μὴ ἐκτελῇ, νὰ ὑπογράφῃ καὶ νὰ μὴ πληρώνῃ, νὰ δίδῃ ὑποσχέσεις ψευδεῖς, νὰ ἀποπλανᾷ πλάσματα ἀθῶα πρὸς ἡδονὴν τῆς σαρκὸς καὶ νὰ διαπράττῃ γενικῶς τὸ ἀντίθετον ποὺ τοῦ λέγει ὁ Χριστὸς καὶ τότε θὰ καταστῇ ἀσφαλῶς πλούσιος καὶ εὐτυχὴς εἰς ὅλην τὴν ζωήν του διότι κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον δὲν θὰ εἶναι δοῦλος καὶ δεσμευμένος ἀπὸ νόμον, ἀλλὰ θὰ εἶναι ἐλεύθερος καὶ θὰ κάμνῃ ὅ,τι αὐτὸς θέλει. Αὐτὴ εἶναι ἡ εὐχάριστος ζωή. Ἔτσι πιπιλίζει εἰς τὸ αὐτὶ τοῦ ἀνθρώπου ὁ σατανᾶς καὶ αὐτὰ τοῦ λέγει συνεχῶς χωρὶς διακοπήν. Ἀλλοίμονον εἰς ἐκεῖνον ποὺ θὰ τὸν ἀκούσῃ καὶ θὰ τὸν πιστεύσῃ!

Ἡ πνευματικὴ αὐτὴ μάχη καὶ ὁ ἀόρατος αὐτὸς πόλεμος μεταξὺ καλοῦ καὶ κακοῦ, ἀρετῆς καὶ ἁμαρτίας συνεχίζεται μέρα καὶ νύκτα καὶ καθ' ὅλην τὴν ζωήν του. Ἀλλ' ὁ ἄνθρωπος δὲν πιέζεται οὔτε ἀπὸ τὴν ἀρετὴν οὔτε ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν, εἶναι ἐλεύθερος καὶ μόνον ἁπλῶς συστάσεις καὶ συμβουλὰς τοῦ ἀπευθύνουν τὰ ὄργανα τῶν δύο μαχομένων ἀρχηγῶν. Ὑπάρχει ὅμως μεταξὺ τῶν δύο αὐτῶν ἀρχηγῶν μία τεραστία καὶ ἀναμφισβήτητος διαφορά. Ὁ Θεὸς ὄχι μόνον ποὺ ἐφύτευσε τὸν νόμον του εἰς τὴν ψυχὴν ἑκάστου ἀνθρώπου· ὄχι μόνον ποὺ τοῦ τὸν ἔδωσε γραπτὸν εἰς τὸν Προφήτην του Μωϋσῆν, ἀλλὰ ἔστειλε καὶ τὸν μονογενῆ του Υἱὸν Ι. Χ. καὶ ἐδίδαξε προσωπικῶς καὶ δημοσίως εἰς τὸν κόσμον τὸν θεῖον νόμον του. Ἀπέδειξε ποικιλοτρόπως τὴν δύναμίν του ὅτι δὲν εἶναι ἁπλῶς ἄνθρωπος ὅπως τὸν ἔβλεπον καὶ ἐφαίνετο, ἀλλ' ἦτο Θεάνθρωπος καὶ ἀναμάρτητος, ἐθανατώθη ἑκουσίως ὡς ἁμαρτωλὸς ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ, ἵνα διὰ τοῦ αἵματός του ξεπλύνει ὅλας τὰς ἁμαρτίας ἐκείνων ποὺ θὰ τὸν πιστεύσουν. Ἐνῷ ὁ διάβολος εἶναι παγγοίνως γνωστὸν ὅτι εἶναι κατηραμένος καὶ καταδικασμένος ὑπὸ τοῦ Θεοῦ εἰς τὸ ἄσβεστον πῦρ τῆς κολάσεως. Εἶναι φανατικὸς ἐχθρὸς τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἐργάζεται ἀκούραστα μέρα καὶ νύκτα νὰ ἀνατρέψῃ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Καταστρώνει σχέδια πονηρά, στήνει παγίδας παντοῦ νὰ συλλάβῃ ἄνθρωπον, καὶ ἐκεῖνον ποὺ θὰ συλλάβῃ καὶ τὸν ἀκολουθήσει ἀλλοίμονον! γίνεται καὶ αὐτὸς ἐχθρὸς τοῦ Θεοῦ, ὁπότε ἀσφαλῶς χάνει τὴν εὐτυχίαν του καὶ ρίπτετε εἰς τὸν λαβύρινθον τῆς θλίψεως καὶ τὸ χειρότερον ἂν ἀποθάνῃ ἀμετανόητος καὶ ἀδιόρθωτος ἡ τιμωρία του θὰ εἶναι ἀτελεύτητος.

Τὸ ἄξιον προσοχῆς ὅλων μὲν τῶν ἀνωτέρω λεχθέντων, ἀλλὰ προπαντὸς εἶναι τοῦτο. Διατί δὲν παρουσιάζεται ὁ διάβολος εἰς τὸν κόσμον ὅπως ὁ Χριστὸς νὰ διδάξῃ καὶ αὐτὸς φανερὰ τὸν νόμον του καὶ τὰ ψεύδη του, ἀλλὰ κρύβεται καὶ πιπιλίζει αὐτὰ εἰς τὰ ὦτα τοῦ καθενός; Διότι εἶναι καὶ αὐτὸς πλάσμα, ἀλλὰ πλάσμα σκοτεινὸν καὶ κατηραμένον, διότι μόνος του ἐξέπεσεν ἀπὸ τὴν δόξαν, ἣν εἶχε πλησίον τοῦ Θεοῦ καὶ ὡς πλάσμα ποὺ εἶναι ὑπόκειται καὶ αὐτὸς εἰς τὸν θεῖον νόμον. Ἀλλὰ καὶ ἂν ἐπαρουσιάζετο ἔχει τέτοια μορφὴ ποὺ ὅσοι θὰ τὸν ἔβλεπον θὰ ἔφρυττον ἀπὸ τὸν φόβον τους καὶ θὰ ἐκρύπτωντο νὰ μὴ τὸν βλέπουν. Αὐτὸς ἕνα μόνον ἔχει, «τὸ ψέμμα». Μὲ αὐτὸ ἐπλάνεσε τότε τὴν Εὔαν καὶ τὴν κατέστρεψε. Μὲ αὐτὸ συνεχίζει καὶ καταστρέφει

πολλοὺς ἀφελεῖς καὶ ἀπροσέκτους ἀνθρώπους ποὺ τὸν προσέχουν, καὶ τοὺς ρίπτει εἰς τὴν κάμινον τῶν θλίψεων καὶ τῶν βασάνων. Μὲ αὐτὸ μᾶς μπερδεύει καὶ μᾶς μολύνει ὅλους, ἄλλους πολὺ καὶ ἄλλους λίγο, νὰ ἀποφεύγωμεν τὸ καλὸν καὶ τὴν ἀλήθειαν καὶ νὰ προτιμῶμεν τὸ κακὸν καὶ τὸ ψεῦδος.

Εἷς εἶναι ὁ Θεός, ἕνας καὶ ὁ νόμος του στερεός, ἀμετάκλητος καὶ ἀναλλοίωτος, οὐδεὶς ἄλλος. Πρόσεξε καὶ σκέψου πόσον πολύτιμος καὶ πόσην ἀξίαν ἔχει ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου. Διὰ μίαν ψυχὴν πολεμοῦν συνεχῶς χωρὶς καμμίαν ἀνακωχὴν καὶ συμβιβασμὸν ὅλα τὰ οὐράνια καὶ ἐπίγεια πνεύματα φωτεινὰ καὶ σκοτεινά. Τόσον πολύτιμος εἶναι ἡ ψυχή. Ὁ ἀληθὴς διδάσκαλος μᾶς ἀποδεικνύει καθαρὰ τὴν ἀξίαν της μὲ τοῦτο τὸ παράδειγμα. «Τί γὰρ ὠφελήσῃ ἄνθρωπον ἐὰν κερδίσῃ τὸν κόσμον ὅλον καὶ ζημιωθῇ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ; ἢ τί δώσῃ ἄνθρωπος ἀντάλαγμα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ;».

Ἂν μελετήσῃς τὰ ἀνωτέρω μὲ προσοχὴν καὶ ὄχι διὰ νὰ σκοτώσῃς τὴν ὥρα, τὰ πιστεύσῃς καὶ συνεχίσῃς τοῦ λοιποῦ νὰ ζῇς ὅσον τὸ δυνατὸν σύμφωνα μὲ τὸν θεῖον νόμον καὶ τὸ θέλημά του, ἔσω πλέον βέβαιος, ὅτι θὰ ἀξιωθῇς παρὰ Θεοῦ νὰ ζήσῃς παντοτεινὰ μὲ τοὺς ἁγίους, ἀγγέλους καὶ ἀρχαγγέλους ἐν οὐρανῷ. Ἂν δὲ παρασυρθῇς ἀπὸ τὰς ψευδεῖς ὑποσχέσεις τοῦ σατανᾶ καὶ ποιῇς τὸ θέλημά του καὶ τότε νὰ εἶσαι βέβαιος ἂν ἀποθάνῃς ἀμετανόητος, δὲν θὰ ἀναβῇς εἰς τὸν οὐρανόν, ἀλλὰ θὰ ὁδηγηθῇς ὑπὸ τῶν δαιμόνων εἰς τὸν ᾅδην καὶ θὰ κλεισθῇς μετ' αὐτῶν εἰς τὸν σκοτεινὸν θάλαμον τῆς κολάσεως αἰωνίως.

Τὸ ζήτημα τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου εἶναι πολὺ λεπτὸν καὶ σπουδαῖον, πρέπει νὰ τὸ προσέξωμεν πάρα πολύ. Πρέπει νὰ προσέξωμεν τὸν δρόμον ποὺ βαδίζομεν, τίνος θέλημα κάμνομεν καὶ τί εἰς τὸ τέλος τῆς πορείας θὰ συναντήσωμεν. Πρέπει νὰ προσέξωμεν καὶ νὰ τὸ νοιώσωμεν, ποῖος εἶναι ὁ Θεὸς καὶ ποῖος ὁ σατανᾶς. Ὁ Θεὸς ἀγαπᾷ τὸν ἄνθρωπον καὶ δὲν θέλει ποτὲ τὸ κακό του. Τὸν τρέφει, τὸν ποτίζει, τὸν θερμαίνει καὶ τὸν διατηρεῖ ἐν τῇ ζωῇ μὲ τὰ ἀγαθά του. Πταίει δὲν τὸν τιμωρεῖ, περιμένει μετάνοιαν καὶ ὅλα τὰ συγχωρεῖ. Ποῖος ἕως σήμερον ἐβάδισε μὲ τὸ θέλημά του καὶ δὲν ἐτιμήθη, δὲν ἐδοξάσθη παρὰ Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων καὶ δὲν ἔμεινε τὸ ὄνομά του ἀθάνατον νὰ δοξάζεται καὶ θὰ δοξάζητε εἰς αἰῶνας αἰώνων; Γιὰ πές μου ἐσὺ τώρα, ποῖος ἐξ ἐκείνων ποὺ ἔζησαν μὲ τὸ θέλημα τοῦ διαβόλου ἐτιμήθη καὶ ἐδοξάσθη παρ' ἀνθρώποις καὶ Θεῷ; Ἐὰν ἦτο ἀληθὴς εἰς αὐτὰ ποὺ πιπιλίζει καὶ εἶχε δύναμιν νὰ ὑψώσῃ τὸν ἄνθρωπον, δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ ἐξυψώσῃ εἰς τιμὴν καὶ δόξαν ἔστω καὶ ἕνα ἀπὸ τοὺς φανατικοὺς ὀπαδούς του; Ἀλλὰ ἐδῶ εἶναι τὸ σπουδαῖον. Ἀντὶ νὰ λάβουν τιμὴν καὶ δόξαν, λαμβάνουν καταισχύνην, περιφρόνησιν καὶ χλευασμόν, ἀρὰς καὶ ἀναθέματα ἀπὸ τὸν λαόν. Καὶ τὸ τέλος αὐτῶν ἄθλιον καὶ ἐλεεινόν. Ἕνας λυώνει στὴ φυλακή, ἄλλος τουφεκίζετε, ἐκεῖνος ἀπαγχονίζεται καὶ ἕτερος αὐτοκτονεῖ. Καὶ κατόπιν τὰ ὀνόματά τους σβύνουν ὡσὰν νὰ μὴν ὑπῆρχον ποτέ. Αὐτὸ εἶναι τὸ τέλος τῶν ὀπαδῶν τοῦ σατανᾶ. Αὐτὴ εἶναι ἡ εὐτυχία, ἡ δόξα καὶ ἡ τιμὴ ποὺ τοὺς ὑπόσχεται ὅτι θὰ λάβουν ὅταν καταπατοῦν τὸν θεῖον νόμον καὶ εἶναι ἐλεύθεροι καὶ ζοῦν ὅπως αὐτοὶ θέλουν καὶ ὀρέγονται. Αὐτὴν τὴν καλωσύνην θέλει νὰ δώσῃ εἰς τὸν ἄνθρωπον καὶ αὐτὴν πιπιλίζει μέρα καὶ νύκτα εἰς τὰ αὐτιά του νὰ τὸν καταπείσῃ νὰ γίνῃ δῆθεν εὐτυχὴς καὶ ἐνῷ εἰς τὴν πραγματικότητα νὰ εἶναι δυστυχής· «ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν ἀκουέτω».

Κ. Σ. ἱερεὺς

Ἀρχιμ. Ἀγαθαγγέλου Κοτρώνη

Ο ΜΟΝΑΧΙΣΜΟΣ

Τί προσέφερεν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, τὸ Ἔθνος καὶ τὴν Κοινωνίαν

(Μελέτη ἐπιστημονική, εἰδικῶς διὰ τὴν «Ἁγιορ. Βιβλιοθήκην)

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 174)

Εὐνόητον λοιπὸν εἶναι, ὅτι ὁ σταυρὸς τῆς αὐταπαρνήσεως, τὴν ὁποίαν ζητεῖ ἀφ᾽ ἡμῶν ὁ Κύριος, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ νοηθῇ ὡς συνιστάμενος εἰς ἀποξένωσιν ἡμῶν ἀπὸ τῆς κοινωνίας καὶ ἀποκοπὴν κάθε σχέσεως μετ᾽ αὐτῆς.

Διότι ἡ κατὰ τοιοῦτον τρόπον ἄρνησις τοῦ κόσμου καὶ τῶν κακιῶν του, ἔστω καὶ ὡς δοκιμασία ἡμῶν σωματικὴ καὶ ψυχική, δὲν ἀποτελεῖ αὐταπάρνησιν. Ὄντως καὶ κατ᾽ αὐτὸν τόν, ἔστω καὶ σκληρόν, τρόπον, μόνον τὸν ἑαυτόν μας ζητοῦμεν νὰ ἐξυπηρετήσωμεν.

Ἡ ἐγκράτεια καὶ ἡ ὑπὸ πᾶσαν ἔποψιν ἀποφυγὴ τῶν πονηρῶν διαλογισμῶν καὶ πράξεων, ἔχουν ἀνυπολόγιστον ἀξίαν, ὅτι αὗται τίθενται ὡς βάσις διὰ μίαν ἀπερίσπαστον καὶ ἀτάρακτον ἐκπλήρωσιν τοῦ γενικωτέρου πρὸς τὸν πλησίον χρέους, περὶ τοῦ ὁποίου, οὐδ᾽ ἐπὶ στιγμὴν ἔπαυσε νὰ ὁμιλῇ ὁ Κύριος κατὰ τὴν ἐπίγειον ζωήν του. Ἡ δὲ σωτηρία τῆς ψυχῆς ἑκάστου δὲν ἐξαρτᾶται, κατὰ τοὺς θείους λόγους, ἐκ τῆς ἀποφυγῆς τοῦ κακοῦ, διότι καὶ οἱ ἄπιστοι ἀκόμη πράττουν τοῦτο πολλάκις διὰ λόγους σκοπιμότητος. Ἡ δικαίωσις τοῦ χριστιανοῦ ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς συμπεριφορᾶς αὐτοῦ, ἑπομένου τῷ θείῳ νόμῳ πρὸς τὸν πλησίον.

Καὶ δὲν πρόκειται ἐνταῦθα, ἀσφαλῶς, περὶ ἀβασανίστων ἀντιλήψεων τοῦ ἄλφα ἢ τοῦ βῆτα μελετητοῦ. Πρόκειται περὶ κατηγορηματικῶν καὶ ἀνεπιδέκτων παρερμηνείας πληροφοριῶν, ἃς ὁ Κύριος μᾶς παρέχει ἐν τῇ εὐαγγελικῇ περικοπῇ τῆς Κυριακῆς τῆς Ἀπόκρεω (Ματθ. κε´ 31-46). Ἀλλὰ καὶ ἡ παραβολὴ τῶν ταλάντων, ὡς καὶ ἡ τοῦ κακοῦ δούλου δὲν ἔχουν ἀσφαλῶς ἄλλην ἔννοιαν (Ματθ. κε´ 14-30 καὶ 23 25).

«Ἐλθέτω ἡ βασιλεία σου», παρήγγειλεν εἰς ἡμᾶς ὁ Κύριος νὰ παρακαλῶμεν μεταξὺ τῶν μᾶλλον φλεγόντων αἰτημάτων μας πρὸς τὸν Θεόν. (Κυριακὴ προσευχή). Ἀλλ᾽ ἡ βασιλεία τοῦ Κυρίου θὰ πρέπει ἀσφαλῶς νὰ ἐπικρατήσῃ ἐντὸς τῶν Κοινωνιῶν. Καὶ διὰ τὴν ἐπικράτησιν αὐτῆς πρέπει ἀναντιρρήτως νὰ ἐργασθοῦν, ὅλαις δυνάμεσιν, οἱ ἄριστοι. Ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι παραδέχονται καὶ ἀναγνωρίζουν ὅτι μόνον ὅταν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἔλθῃ καὶ ὅταν τὸ θέλημα αὐτοῦ τηρῆται «ὡς ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς» (αὐτόθι), τότε ἡ ἀνθρωπότης θὰ κατωρθώσῃ νὰ ἴδῃ ἡμέρας καλλιτέρας. Καί, κατ᾽ ἀκολουθίαν, οἱ ἄριστοι οὗτοι, εἴτε κληρικοὶ εἶναι, εἴτε κοσμικοί, εἴτε μοναχοί, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐκτελέσουν τὸ καθῆκον αὐτῶν ἔναντι τοῦ μεγάλου τούτου σκοποῦ, ἐὰν ξενωθῶσι τοῦ κόσμου, μὲ τὴν ἔννοιαν ὄχι ἁπλῶς τῆς ἀποφυγῆς τῶν ἔργων τοῦ σκότους, τὰ ὁποῖα ὁ κόσμος ἐπιδιώκει πολλάκις, ἀλλὰ τῆς διακοπῆς πάσης οἱασδήποτε σχέσεως μετ᾽ αὐτοῦ....

Ἐν πάσει περιπτώσει, βέβαιον εἶναι ὅτι οἱ μοναχοὶ τῶν πρώτων χριστιανικῶν χρόνων σκοπὸν εἶχον τὴν τελείαν διακοπὴν πάσης μετὰ τοῦ κόσμου ἐπαφῆς, χάριν καὶ μόνον τῆς σωτηρίας τῆς ψυχῆς των. Ὡς ἀναφέρεται ἐν τῷ βίῳ τοῦ Μ. Ἀντωνίου, τῷ γραφέντι ὑπὸ τοῦ Μ. Ἀ-

θανασίου, ὁ μέγας οὗτος καὶ θαυμαστὸς ὄντως ἥρως τοῦ μοναστικοῦ βίου, ἐθεώρει ὡς πρώτιστον καθῆκον τῶν ἐπιθυμούντων νὰ προσέλθουν εἰς τὸν βίον τοῦτον, τὴν ἐκ τῆς κοινωνίας παντοτεινὴν καὶ διαρκῆ ἀπομάκρυνσιν «φυγήν», «ἀπόταξιν», ὡς ἀναφέρει ἐπὶ λέξει. Δὲν ἐξαιρεῖ δὲ οὐδὲ τὴν ἐπαφήν, ἔστω καὶ σπανίαν καὶ πρὸς προσφιλεστέρους ἔτι οἰκείους. «Φεῦγε τοὺς ἀνθρώπους καὶ σώζῃ» ἔλεγε. Καὶ περαιτέρω: «Ὥσπερ οἱ ἰχθύες ἐγχρονίζοντες ἐν τῇ ξηρᾷ τελευτῶσιν, οὕτω καὶ οἱ ἐν τῷ κόσμῳ ἐνδιατρίβοντες μοναχοὶ ἐκλύονται. Δεῖ οὖν ὥσπερ τὸν ἰχθὺν εἰς τὴν θάλασσαν, οὕτως ἡμᾶς εἰς τὸ ὄρος ἐπείγεσθαι».

Τὸν κόσμον θεωροῦν οἱ ἀσκητικοὶ συγγραφεῖς ὡς δαιμονικὴν παγίδα, δημιουργοῦσαν συνεχῶς κινδύνους ἐμπλοκῆς εἰς αὐτήν, καὶ ἀπωλείας οὕτω τῆς ψυχῆς. Καὶ ὅτι μὲν ἐν μέσῳ τοῦ κόσμου ὑπάρχουν τοποθετημέναι οὐχὶ μία, ἀλλὰ πλεῖσται δαιμονικαὶ παγίδες, οὐδεὶς ἀμφισβητεῖ. Ἀπόδειξις δὲ τούτου εἶναι, ὅτι ὄχι μόνον οἱ μοναχοὶ καὶ οἱ ἐνάρεται χριστιανοί, ἀλλὰ πάντες ἀνεξαιρέτως οἱ ἄνθρωποι, διαρκῶς σπουδάζουν ὅπως προφυλάσσονται ἀπὸ παγίδων, ἀδιάφορον ἂν ὀλίγοι ἢ πολλοὶ μεταξὺ ἡμῶν θεωροῦν ὡς ἀθώας καὶ ἀκινδύνους τὰς μᾶλλον πονηρὰς καὶ ἐπικινδύνους. Ἐρωτᾶται ὅμως: Τὸ καθῆκον τῶν ἐκλεκτῶν καὶ τῶν διακρινόντων σαφῶς τὰς ἐπικινδύνους ἐκ τῶν παγίδων τούτων, περιορίζεται εἰς τὸ νὰ ἀπομακρυνθοῦν ὅσον τὸ δυνατὸν περισσότερον εἰς ἔκτασιν χώρου ἀπ᾿ αὐτῶν, περιχαρακούμενοι ὑπὸ τῶν τειχῶν μιᾶς πλήρους μονώσεως πρὸς ἴδιον καὶ μόνον ὄφελος; ἢ μήπως ὀφείλουν μᾶλλον νὰ ἀντιμετωπίσουν τὰς παγίδας ταύτας εὐθαρσῶς καὶ νὰ ἀγωνισθοῦν ἐντόλμως πρὸς συντριβὴν αὐτῶν, σώζοντες οὕτω καὶ ἑαυτούς, ἀλλὰ καὶ ὅσον τὸ δυνατὸν περισσοτέρους συνανθρώπους;

Ἀλλ᾿ οἱ τῶν πρώτων χρόνων ἀσκηταὶ ἐφρόνουν ὅτι ἀδυνατεῖ ὁ ἄνθρωπος νὰ εἶναι μετὰ τοῦ Θεοῦ καὶ μετὰ τῶν ἀνθρώπων. Ἀναφέρεται οὕτως εἰς τὰ «Ἀποφθέγματα»: «Ἀρσένιε, φεῦγε, σιώπα, ἡσύχαζε· αὗται γάρ εἰσιν αἱ ῥίζαι τῆς ἀναμαρτησίας».

Κατὰ τοὺς αὐτοὺς ἀσκητικοὺς συγγραφεῖς ὁ μοναχὸς δέον νὰ ἔχῃ διαρκῶς πρὸ ὀφθαλμῶν ὅτι εἶναι «ξένος» ὅσον ἀφορᾷ τὸν κόσμον, ὅτι ἔχει ἐκλέξει τὸν «ἐσταυρωμένον βίον», ὅτι εἶναι «νεκρός» διὰ τὸν κόσμον, «νεκρὸς ἀπὸ παντὸς ἀνθρώπου». Ἐν οὐδεμιᾷ λοιπὸν περιπτώσει καὶ δι᾿ οὐδένα λόγον, ἐπιτρέπεται εἰς αὐτὸν νὰ ἀναμιγνύεται εἰς ὅ,τι ἀφορᾷ τὸν κόσμον. Τὸ κελλίον του εἶναι τάφος, μέσα εἰς τὸν ὁποῖον δὲν εἶναι δυνατὸν παρὰ νὰ λογίζηται ὡς νεκρός.

Εἰς τὰ «Ἀποφθέγματα» ἀναφέρονται ὁμοίως αἱ ἀκόλουθοι ἀφηγήσεις, αἱ ὁποῖαι ἱκανῶς πληροφοροῦν ἐπὶ τῶν ἀνωτέρω ἀντιλήψεων τῶν ἀσκητῶν. Παρακληθεὶς γέρων τις μοναχὸς νὰ ἐκφράσῃ γνώμην ἐπὶ ἀντικειμένου τινός, ἀπήντησεν: «Ἐγὼ πρᾶγμα οὐκ ἔχω, ἀπέθανον γάρ, ὁ δὲ νεκρὸς οὐ λαλεῖ». Ἄλλος μοναχὸς κληθεὶς διὰ νὰ κληρονομήσῃ τὸν ἀποθανόντα πατέρα του, εἶπε: «Ἐγὼ πρὸ ἐκείνου ἀπέθανον τῷ κόσμῳ· νεκρὸς ζῶντα οὐ κληρονομεῖ».

Συναφῶς ἀναφέρει καὶ ὁ Νεῖλος ὁ ἀσκητής: «Καθὼς ὁ εἰσερχόμενος εἰς λουτρὸν γυμνοῦται παντὸς περιβλήματος, οὕτω καὶ ὁ μοναχὸς δέον νὰ ἀπογυμνωθῇ πάσης βιωτικῆς ὕλης καὶ πάσης κοσμικῆς μερίμνης καὶ ἐντὸς γενέσθαι τοῦ κατὰ σοφίαν Θεοῦ πολιτεύματος» [1]).

1) Ἐν σχέσει μὲ τὰ ἀνωτέρω ἀναφερόμενα

* *
*

Οὐδόλως θὰ ἔπρεπε νὰ νομισθῇ ἐν τούτοις, ὅτι τὰ ὅσα γράφομεν ἀνωτέρω, ἀποτελοῦν ἐπίκρισιν τοῦ πνεύματος, τὸ ὁποῖον ἐκράτει παρὰ τοῖς μοναχοῖς τῶν πρώτων χριστιανικῶν αἰώνων. Διότι εἶναι γνωστὴ ἡ ἀνωτερώτης ἀλλὰ καὶ ἡ ἁγιότης τῶν ἀνδρῶν, οἱ ὁποῖοι ἔγραψαν καὶ ἐδίδαξαν τὰ ὅσα ἀνωτέρω ἀνεφέραμεν καὶ τὰ πλεῖστα ἄλλα σχετικά, ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὰ ἰδεώδη καὶ τοὺς σκοπούς, ἀλλὰ καὶ τὴν ζωὴν τοῦ μοναχοῦ.

Ἀπεναντίας, δικαιολογοῦμεν τὸν θεῖον ἔρωτα, ὅστις εἶχε κυριεύσει τὰς ψυχὰς τῶν ἁγίων ἐκείνων ἀνδρῶν καὶ τὰς ἀντιλήψεις αὐτῶν ὅτι δὲν θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ κερδίσουν τὰς ψυχὰς αὐτῶν κατ᾽ ἄλλον τρόπον, εἰμὴ διὰ τῆς ἀϊδίου θεωρίας τῆς ἄνω Ἱερουσαλήμ.

Καὶ παρ᾽ ὅτι φρονοῦμεν ὅτι τὸ χριστιανικὸν χρέος, μερικῶς μόνον καὶ ἀσφαλῶς ἀνεπαρκῶς δύναται νὰ ἐκπληρωθῇ διὰ μόνης τῆς προσηλώσεως πρὸς τὰ ὑψηλὰ διὰ τῆς ἐκ τοῦ κόσμου πλήρους «ξενητείας» — τὸ ἀντελήφθησαν ἄλλωστε καὶ οἱ ἴδιοι οἱ ἀσκηταὶ τῶν χρόνων ἐκείνων—δικαιολογοῦμεν αὐτοὺς καὶ διὰ μίαν ἀκόμη αἰτίαν, ἡ ὁποία ἴσως νὰ καθίστα καὶ ἀναγκαίαν ἀκόμη τὴν ὑπὸ τὸ πνεῦμα ἐκεῖνο ἐκδοχὴν τῶν ὅρων, ὑπὸ τοὺς ὁποίους δέον νὰ ζήσουν οἱ βουλόμενοι σωτηρίας τυχεῖν.

Ὅτε ἐνεφανίσθησαν οἱ πρῶτοι μεγάλοι τοῦ ἀσκητικοῦ βίου ἥρωες, ἀρχομένου δηλαδὴ τοῦ 4ου μ.Χ. αἰῶνος, οἱ καιροί, ἀπὸ πολλῶν ἀπόψεων, ἦσαν διάφοροι τῶν μετέπειτα. Ὁ Χριστιανισμὸς ἦτο ἡ θρησκεία τῶν ἐκλεκτῶν τότε, ἀλλ᾽ οὗτοι διετέλουν ὑπὸ σκληροτάτους διωγμοὺς ἐκ μέρους τῆς ἀγωνιζομένης ἀπελπιν, ἀλλὰ ἀνένδοτον ἀγῶνα ἐπιβιώσεως εἰδωλολατρίας. Τὸ χριστιανικὸν πνεῦμα, δὲν εἶχεν εἰσέτι ἐπικρατήσει ἐν μέσῳ τῶν κοινωνιῶν, διότι δὲν εἶχον εἰσέτι ἐμφανισθῇ καὶ δράσει οἱ μεγάλοι τῆς Ἐκκλησίας Πατέρες, οἱ ὁποῖοι ἐπέτυχον τὴν διάδοσιν τῆς χριστιανικῆς διδασκαλίας, διὰ τῆς συνεχίσεως τοῦ ἔργου τῶν θεοκηρύκων Ἀποστόλων τοῦ Κυρίου. Ἡ ἀνθρωπίνη Πολιτεία, ἡ βάρβαρος δηλονότι Ρωμαϊκὴ Αὐτοκρατορία, ἡ ὁποία, ἐν τῇ παρακμῇ της διατελοῦσα τότε, ἐξεδήλωσεν ὅλην αὐτῆς τὴν ἀγριότητα, ἐναντίον ἰδίᾳ τῶν χριστιανῶν, εἰς οὓς ἀπέδιδε τὴν διαγραφομένην ἤδη σαφῶς μέλλουσαν καιάρρευσίν της, οὐδὲν παρεῖχε τὸ ἑλκυστικὸν διὰ τὰς εὐσεβεῖς ψυχὰς τῶν ἀνωτέρων ἐκείνων ἀνθρώπων. Ἐζήτησαν λοιπὸν οὗτοι νὰ ξενοθῶσι τελείως τοῦ κόσμου, νὰ ζήσωσι κατὰ μόνας, ἀποβλέποντες εἰς τὴν ἄνω Ἱερουσαλήμ, ἵνα ἀπὸ τῆς ἐπιγείου αὐτῶν ζωῆς, λάβωσι τὴν ἰθαγένειαν τῆς οὐρανίου Πολιτείας καὶ καταστῶσιν «οὐρανοπολῖται». Ἡ κλῆσις αὐτῶν πρὸς τὸν μονήρη ἀσκητικὸν βίον ὑπῆρξεν ἕνα κίνημα ἰδιάζον. Ὑπῆρξε, τρόπον τινά, μία ἰδιόρρυθμος ἐπανάστασις. Ὡς κίνημα δὲ καὶ ὡς ἐπανάστασις ὁ μοναχικὸς βίος, διὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, δὲν ἦτο δυνατὸν παρὰ νὰ ἀποβλέπῃ εἰς τὰ ἄκρα, τὰ ἐντελῶς ἀντίθετα δηλ. τῆς καθεστηκυΐας τάξεως, ἢ μᾶλλον ἀταξίας καὶ ἀρρυθμίας. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον δὲν ἦτο νοητὸν πλέον βραδύτερον, ὁπότε οἱ μοναχοὶ ἀνέλαβον τὸν μεγαλειώδη ρόλον, τὸν ὁποῖον διεδραμάτισεν ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας, τῆς Κοινωνίας καὶ τοῦ Ἔθνους, ἦτο μονονουχία ἀπαραίτητον, διὰ τὴν πρώτην ἐξόρμησιν. Διότι αὐτὸ ἀκριβῶς τὸ ἀπόλυτον, αὐτὸ

ρητά, ὅρα καὶ Ἀνδρ. Ι. Φυτράκη: «Οἱ Μοναχοὶ ὡς κοινωνικοὶ διδάσκαλοι καὶ ἐργάται ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Ἀνατολικῇ Ἐκκλησίᾳ». Ἔκδοσις Ἀποστολικῆς Διακονίας 1950.

τὸ ὄντως καὶ κυριολεκτικῶς «μοναχικόν» τοῦ βίου τῶν πρώτων ἀσκητῶν, αὐτὴ ἡ «ξενητεία» των πρὸς τὸν κόσμον, ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς τὴν εὐκαιρίαν νὰ σκεφθοῦν ἠρεμώτερον καὶ νηφαλιώτερον τὴν κατάστασιν ἀκριβῶς τοῦ χειμαζομένου αὐτοῦ κόσμου καὶ τὸ χρέος των, ὅπως ἀναλωθοῦν ὑπὲρ αὐτοῦ.

Ἀγόμεθα ὅθεν ἀβιάστως εἰς τὸ νὰ παραδεχθῶμεν ἓν συμπέρασμα τοῦ κεφαλαίου τούτου τῆς ἐργασίας μας, ὅτι ἐὰν ἡ ἀντίληψις τῶν ἀσκητῶν ἐκείνων ὅτι ἐπεβάλλετο αὐτοῖς τελεία ἀπὸ τοῦ κόσμου ἀποκοπὴ καὶ πραγματικὸς θάνατος αὐτῶν διὰ τὸν κόσμον, χάριν τῆς σωτηρίας τῆς ψυχῆς των, δὲν ἦτο πλήρης, δι' οὓς λόγους ἐξεθέσαμεν ὅμως, ὁ ἐν τῇ τοιαύτῃ «ξενητείᾳ» βίος αὐτῶν, ἤγαγεν αὐτοὺς ὅπως συλλάβουν τὰς μεγάλας καὶ ὑπερόχους ἐμπνεύσεις των διὰ τὴν θεάρεστον ἀνὰ τοὺς αἰῶνας ὑπὲρ τοῦ κόσμου καὶ ἀνεκτίμητον δρᾶσιν των, ἔργῳ τε καὶ λόγῳ καὶ γραφίδι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Συνέχεια τῆς ἱστορικῆς ἡμῶν ἐπισκοπήσεως κατὰ τοὺς μετέπειτα χρόνους.

Ἐν τῇ θεωρίᾳ λοιπὸν τῆς ἄνω Ἱερουσαλήμ, οἱ κατὰ μόνας ἐν ὄρεσι καὶ σπηλαίοις ζῶντες ἱεροὶ ἐκεῖνοι ἀσκηταὶ «μελετῶντες ἐν τῷ νόμῳ τοῦ Κυρίου ἡμέρας καὶ νυκτός» (Ψαλμ. α' 2), ἀντελήφθησαν ὅτι, ὡς εὐσεβεῖς καὶ ἐνάρετοι, ὡς «ξύλα πεφυτευμένα παρὰ τὰς διεξόδους τῶν ὑδάτων» (αὐτόθι 3) ὤφειλον νὰ δώσουν καὶ τοὺς καρποὺς αὐτῶν ἐν τῷ καιρῷ αὐτῶν (αὐτόθι).

Ὁ Χριστὸς ἀπέθανεν ὑπὲρ πάντων καὶ ἰδίᾳ ὑπὲρ τῶν ἁμαρτωλῶν. Ἂν αὐτοὶ δὴ οὗτοι οἱ ἐκλεκτοὶ ἀπέκοπτον πάντα δεσμὸν ἀπὸ τὸν κόσμον, δὲν θὰ ἔμενεν οὗτος ἕρμαιον τῶν κακῶν καὶ τυφλῶν ὁδηγῶν; Ἂν τὸ φῶς δὲν ἐκρύπτετο μόνον ὑπὸ τὸν μόδιον, ἀλλ' ἀπεμακρύνετο ὁριστικῶς ἐκ τῶν ἐχόντων ἰδίως ἀνάγκην αὐτοῦ, τίνων τότε θὰ «ἔβλεπον τὰ καλὰ ἔργα οἱ ἄνθρωποι πρὸς μίμησιν αὐτῶν καὶ δόξαν τοῦ οὐρανίου Πατρός;» (Ματθ. ε' 16). Καὶ ἀντελήφθησαν ὅτι, ἀποφασίσαντες νὰ ζήσουν ἐν τελείᾳ ἀποκοπῇ, ἐν πλήρῃ «ξενητείᾳ» ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας, εἶχον καθῆκον ἐν τούτοις πρωταρχικὸν καὶ ἀμετάθετον νὰ ἀγωνισθοῦν, διὰ νὰ καταστῇ ἡ θυσία τοῦ Ἐσταυρωμένου ἐπωφελὴς δι' ὅσον τὸ δυνατὸν περισσοτέρους συνανθρώπους των κληρικοὺς ἢ λαϊκούς· διότι ἡ θυσία ἐκείνη εἶχε προσενεχθῆ ὑπὲρ πάντων ἀδιακρίτως. Ἡ τελεία ἀποξένωσις ὅθεν αὐτῶν ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας, κατ' οὐδένα τρόπον ἔδει νὰ ἔχῃ ὡς ἐπακόλουθον καὶ τὴν ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων, καὶ δὴ τῶν ἁμαρτωλῶν, ἀποξένωσιν αὐτῶν.

Τοὺς βλέπομεν ὅθεν στρέφοντας τὰ βλέμματα, μετ' ἐνδιαφέροντος καὶ στοργῆς πρὸς τὴν κοινωνίαν, πρὸς τὸν πλησίον. Τοὺς βλέπομεν ἀνησυχοῦντας διὰ τὴν κατάστασιν τῶν συνανθρώπων των. Τοὺς βλέπομεν ἑτοίμους διὰ κάθε θυσίαν, ὄχι μόνον ὑπὲρ τῆς ἰδίας αὐτῶν σωτηρίας, ἀλλὰ καὶ ὑπὲρ τῶν ἐν Χριστῷ ἀδελφῶν, καὶ δὴ ὑπὲρ ἐκείνων, οὓς ὁ Σωτὴρ ἐκάλεσε μὲν «ἐλαχίστους» ὑπέδειξεν ὅμως ὡς ἐκπροσώπους αὐτοῦ, ὁσάκις οὗτοι ἐμφανίζονται ἐν τῇ καταστάσει τῆς ἀνάγκης.

Τὴν θλῖψιν τῶν παντοιοτρόπως χειμαζομένων, συμμερίζεται, καθὼς μᾶς ἐδήλωσε κατηγορηματικώτατα ὁ Κύριος. Δίδοντες χεῖρα βοηθείας, ἀνακουφίσεως καὶ παραμυθίας πρὸς αὐτοὺς τοὺς ἐλαχίστους ἀδελφούς του, ἐργαζόμεθα τὴν πλέον ἐπίφθονον καὶ τὴν πλέον τιμητικὴν δι' ἡμᾶς χειρονομίαν. Διότι τείνομεν τὴν χεῖρα μας πρὸς αὐτὸν τοῦτον τὸν Κύριον! Ὄν-

ΚΑΤΗΧΗΣΕΙΣ
ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΤΟΥ ΣΤΟΥΔΙΤΟΥ
ΤΟΥ ΟΜΟΛΟΓΗΤΟΥ

Βίβλος ἀναμορφώσεως μοναχικῆς πολιτείας

(Ἐκ τῆς ἐκδόσεως Ζαχαρίου ἱερομ. Μικραγιαννανίτου, Ἑρμούπολις 1887)

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ
Εἰς τὴν Ἀνάληψιν τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ.

Περὶ τοῦ δεῖ ἡμᾶς μετὰ καθαρᾶς συνειδήσεως μεταλαμβάνειν τῶν ἀχράντων Μυστηρίων.

Εὐλόγησον πάτερ,

Ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, σήμερον ἐπέλαμψεν ἡ φαιδροτάτη ἡμέρα τῆς θείας ἀναλήψεως. Αὕτη ἡ ἑορτὴ ὑπάρχει συμπλήρωσις τῆς δικονομίας τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, διότι ἐκπληρώσας καὶ ἐκτελέσας ἅπαν τὸ πατρικὸν θέλημα, ἀνελήφθη ἐν δόξῃ εἰς οὐρανοὺς ὑπὸ Ἀγγέλων καὶ ὑπὸ ἀνθρώπων παραπεμπόμενος, συνανύψωσε καὶ ἡμᾶς μετὰ τοῦ σώματος αὐτοῦ καὶ διὰ τῆς παναγίας αὐτοῦ σαρκὸς συνεκάθισεν ἐν τοῖς ἐπουρανίοις, καὶ τίς ἐστιν ὁ πλοῦτος τῆς δόξης αὐτοῦ; καὶ τί τὸ μέγεθος τῆς δυνάμεως αὐτοῦ; ὅτι τὴν ταπεινὴν καὶ εὐτελῆ ἡμῶν φύσιν καὶ πενιχρὰν ἀνεβίβασεν εἰς τὸν βασιλικὸν θρόνον, προσκυνουμένην ὑπὸ πάσης ἐπουρανίου ἀγγελικῆς δυνάμεως.

Ταῦτα οὖν, ἀδελφοί, λαβόντες κατὰ νοῦν φρίξωμεν, εὐλαβούμενοι τὸ μεγαλεῖον τῆς δωρεᾶς τοῦ Θεοῦ, ἀξίως τῆς δεσποτικῆς κεφαλῆς πολιτευόμενοι, καθότι μέλη τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ ἐσμέν, ὡς ἑνὸς σώματος μετάσχωμεν πάντες γενέσθαι συγκληρονόμοι αὐτοῦ, ἐν ἁγνότητι καὶ καθαρότητι, ἐν συνέσει καὶ φρονήσει, ἐν μακροθυμίᾳ καὶ ὑπομονῇ, ἐν χρηστότητι καὶ ἀγαθότητι, ἐν Πνεύματι ἁγίῳ, ἐν ἀγάπῃ ἀληθινῇ, ἐν λόγῳ ἀληθείας, ἐν δυνάμει Θεοῦ διὰ πάσης ὑπακοῆς καὶ ταπεινοφροσύνης, ἐπιμελείας καὶ φυλακῆς, μηδένα λόγον ἀπρεπῆ καὶ ἄχρηστον ἐκτὸς τοῦ προσήκοντος μετὰ παρακοῆς προφέροντες ὡς ἡγιασμένοι, ἀλλὰ προσηκόντως τὰ ἀναγκαῖα λαλεῖτε. Ὁ δὲ μολύνων τὸ σῶμα αὐτοῦ οὐκ ἔστι μέλος Χριστοῦ. Διὰ τοῦτο δέον ἕκαστος ἐξετάζειν ἑαυτὸν μὴ ᾖ ἀκάθαρτος ἢ μνησίκακος, τυγχάνων δὲ καθαρὸς καὶ διωρθωμένος διὰ τῆς ἐξομολογήσεως, μεταλαμβανέτω ἐκ τοῦ ἁγίου Σώματος καὶ Αἵματος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Διὰ τοῦτο πολλοὶ μὴ ἐξομολογούμενοι, ὄντες ἀνάξιοι καὶ μεταλαμβάνοντες ἀποθνήσκουσιν, ἢ δειναῖς ἀσθενείαις ἀνιάτοις περιπίπτουσι, κατὰ τὸν Ἀπόστολον, λέγοντα· «ἐὰν διεκρίνωμεν ἑαυτούς, οὐκ ἂν ἐκρινώμεθα, κρινόμενοι

τως ἐὰν ἅπαξ ἔπαθεν ἐπὶ σταυροῦ ὑπὲρ ὅλων Ἐκεῖνος, ἔμεινεν, ἐν τούτοις, εἰς τὸ διηνεκὲς ἀλληλέγγυος μετὰ παντὸς πάσχοντος καὶ δοκιμαζομένου, ἀκόμη καὶ ἂν οὗτος πάσχῃ ἐπειδὴ παρεβίασε κάθε νόμον, ἠθέτησε κάθε ἐντολήν. Δὲν ἦτο δυνατὸν ὅθεν νὰ μὴ προσέξουν οἱ μεγάλοι ἐκεῖνοι τῆς ἀσκήσεως ἥρωες, τὸ ὑπὸ τὰς συνθήκας αὐτὰς διαγραφόμενον καθῆκον πρὸς τὸν πλησίον παντός, θέλοντος νὰ λογίζηται ὡς ὄντως καὶ ἀξίως μαθητὴς τοῦ ὑπερφυοῦς Διδασκάλου.

δὲ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ παιδευόμεθα, ἵνα μὴ σὺν τῷ κόσμῳ κατακριθῶμεν», ὥστε δέον ἡμᾶς καθαροὺς εἶναι καὶ ὁσίους. ἵνα ἀξίως καλούμεθα μέλη Χριστοῦ, μετασχόντες ἐν καθαρῷ συνειδότι τῶν ἀχράντων Μυστηρίων. Ἂν δὲ τυχὸν ἐξ ἀπροσεξίας συμβῇ ἡμῖν ἐπιθυμία πονηρά, ἢ συναρπαγῶμεν ὑπὸ ὀργῆς, ἢ θυμοῦ, ἢ ἔχθρας, ἢ μνησικακίας, ἢ ὑφ' ἑτέρου τινὸς ἁμαρτήματος, ὅπερ μισεῖ ὁ Θεός, καὶ οὐ θαυμαστὸν ὅτι ἄνθρωποι ἐσμὲν καὶ οὐκ Ἄγγελοι, θᾶττον μετανοήσωμεν ἐλθόντες αὖθις εἰς τὴν τάξιν καὶ τὴν προτέραν ἡμῶν κατάστασιν, διότι ἂν μὴ ἐπὶ πολὺ μείνωμεν τῇ κακίᾳ αὖθις ἁγιαζόμεθα, ὁ δὲ ἐμμένων τῇ κακίᾳ, ἀσύγγνωστον ἔχει τὸ κρῖμα· ἢ ἀγνοοῦμεν πῶς ὁ θάνατος αἴφνης ἔρχεται καὶ ἁρπάζει ἡμᾶς; Ἰδοὺ χθὲς ἀπελθόντες ἰδεῖν τὸν ἐπίσκοπον ἀσθενοῦντα, εὕρομεν αὐτὸν ὄντα ἐν μεγίστῃ ἀγωνίᾳ καὶ ἀδημονίᾳ ὅλως καταφλεγόμενος ὑπὸ τοῦ καύσωνος τοῦ πυρετοῦ, καὶ ὑπὸ τῆς πολλῆς ἀθυμίας ὅλως τεταλαιπωρημένος, περιβλέπων περὶ αὐτὸν καὶ παρ' οὐδενὸς οὐδεμίαν βοήθειαν ἔχοντα ἢ παρηγορίαν λαμβάνοντα, εἰμὴ μόνον τὸ ἑαυτοῦ συνειδὸς καλῶς ἢ κακῶς ὑπάρχον. Τί γοῦν καὶ ἡμεῖς οὐ ταὐτὰ πεισόμεθα; τί δ' ἕτερον εἰσὶ ταῦτα, ἢ ὄνειρον καὶ σκιὰ τῶν μελλόντων κολαστηρίων; ἐν τῷ πυρὶ ἐκείνῳ καὶ τῇ φλογὶ τῇ φοβερᾷ τῆς γεέννης, ἥτις οὐδέποτε σβέννυται; καὶ ὁ σκώληξ οὐ τελευτᾷ; τὸ σκότος οὐ διασκεδάννυται; τὰ δεσμὰ οὐ λύονται; τὰ τάρταρα ἄκρα οὐκ ἔχουσιν; ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων οὐ παύει καὶ πάντα τὰ λοιπὰ βασανιστήρια ἀθάνατα καὶ πέρας οὐκ ἔχοντα; Τούτων οὖν ἀδελφοὶ μιμνησκόμενοι καὶ μελετῶντες, μισήσωμεν τὴν εὐπάθειαν τοῦ σώματος, οὐ φθονήσομεν, οὐ λυπήσομεν τινά, οὐκ ὀργισόμεθα, οὐ φιλονικήσομεν, οὐ κατακρινοῦμεν, οὐ ψευδολογήσομεν, οὐδ' ἕτερόν τι κακὸν πράξομεν, ἀλλ' ἐσόμεθα εἰρηνικοί, πρᾶοι, δακρυρροοῦντες, θεοφιλεῖς, ἠγαπημένοι πρὸς ἀλλήλους καὶ πάνθ' ὅσα ἐντελλόμεθα ποιεῖν ποιήσομεν καὶ ἐκπληρόσωμεν μετὰ προθυμίας, ἵνα τὴν μὲν αἰώνιον κόλασιν φύγωμεν, τῆς δὲ αἰωνίου ζωῆς καὶ βασιλείας οὐρανῶν ἐπιτύχωμεν, ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν, ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος σὺν τῷ Πατρὶ καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

ΑΝΑΛΕΚΤΑ

Ἡ φαντασία γεννᾷ τὴν ἐπιθυμίαν καὶ ἡ ἐπιθυμία τὴν ἔμπρακτον πεῖραν τῆς ἁμαρτίας, τὰ δὲ εἴδη τῆς ἁμαρτίας εἶναι πολλὰ καὶ πολλαχῶς διαιροῦνται· προκλήσεις εἰς ἀσέλγειαν, βλέμματα, νεύματα πορνικά, ἔνθερμοι πνοαί, στεναγμοί, ἀφαί, ἐρείσματα, ἐμπαθεῖς ἀσπασμοί, κνίσματα, ἐναγκαλισμοί, ἐκμυζήσεις, δακτυλισμοί, καταγλωττίσματα, λεσβιασμοί, ἀσέλγειαι κατὰ φύσιν, ἀσέλγειαι παρὰ φύσιν, αἱμομυξίαι, κτηνοβασίαι κτλ. Πᾶς ἄνθρωπος δὲν ὑπόκειται εἰς ὅλα ταῦτα, ἀλλὰ πίπτει ἄλλος εἰς ἄλλα. Δέον ὅμως νὰ φυλάττηται ἐξ ὅλων τούτων.

ΕΝΙΣΧΥΣΑΤΕ

Τὴν «Ἁγιορειτικὴν Βιβλιοθήκην» δι' ἐγγραφῆς συνδρομητῶν καὶ δι' ἀγορᾶς τῶν ψυχωφελῶν βιβλίων της.

ΑΙ ΠΛΑΝΑΙ ΤΟΥ ΜΑΚΡΑΚΗ
ΥΠΟ ΤΗΣ ΑΛΗΘΕΙΑΣ ΕΛΕΓΧΟΜΕΝΑΙ

ΥΠΟ ΦΙΛΟΘΕΟΥ ΖΕΡΒΑΚΟΥ ΑΡΧΙΜ.
Καθηγουμένου τῆς ἐν Πάρῳ ἱερᾶς Κοινοβιακῆς Μονῆς
Ζωοδόχου Πηγῆς Λογγοβάρδας

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελίδος 179)

Τινὲς τῶν ὀπαδῶν τοῦ Μακράκη διέδοσαν βραδύτερον, ὅτι ὠλίσθησεν ἔξω τοῦ ἱεροῦ Ναοῦ τῆς Μητροπόλεως Ἀθηνῶν, ἴσως διὰ νὰ διαψεύσωσι τὴν προφητείαν τοῦ ἁγίου, ἀλλὰ ἢ οὕτως ἢ ἄλλως ἐκ τῆς παρακοῆς καὶ τῆς ὑπερηφανείας ἠκολούθησεν ἡ συντριβὴ τοῦ ποδός.

Προτρεπόμενος ὑπὸ τῶν μαθητῶν, ὀπαδῶν καὶ φίλων του νὰ προσκαλέσῃ ἰατρὸν πρὸς θεραπείαν του, ἀπεποιεῖτο λέγων, δὲν ἔχω ἀνάγκην νὰ μὲ θεραπεύσουν ἄνθρωποι ἁμαρτωλοί, ἐγὼ ἔχω τὴν Παναγίαν, ἥτις μοὶ ἐφάνη κατ᾽ ὄναρ καὶ μοὶ εἶπεν, ὅτι θὰ μὲ θεραπεύσῃ. Ἀλλ᾽ ἐπειδὴ ἡ Παναγία δὲν τὸν ἐθεράπευε, τὸ δὲ τραῦμα ηὔξανε καὶ οἱ μαθηταί του ἐπέμενον νὰ καλέσουν ἰατρόν, τοῖς εἶπεν: «ἡ Παναγία ἀφῆκεν εἰς τὸν Υἱόν της νὰ μὲ θεραπεύσῃ». Ἀλλ᾽ ἐπειδὴ καὶ ὁ Υἱὸς τῆς Παναγίας, ὅστις ὑπερηφάνοις ἀντιτάσσεται, δὲν τὸν ἐθεράπευσεν, ἔπαθε γάγγραιναν· ἠναγκάσθη δὲ νὰ ζητήσῃ ἰατρόν, ὅστις τοῦ ἀπέκοψε τὸν πόδα.

Ἐὰν ἐξ ἀρχῆς ἐταπεινοῦτο, μετενόει καὶ ἔλεγεν, ὅτι αὐτὸ ὅπερ ἔπαθον, προῆλθεν ἐξ ἁμαρτιῶν μου, ἐκ τῆς ὑπερηφανείας μου καὶ ἐκ τῆς παρακοῆς, τὴν ὁποίαν ἔκαμα εἰς τὸν πνευματικὸν πατέρα Ἀρσένιον καὶ ἐδέχετο ἰατρὸν ἐπιστήμονα, (ἐπειδὴ καὶ τῆς ἰατρικῆς καὶ πάσης ἄλλης ἐπιστήμης καὶ σοφίας χορηγὸς ἐστὶν ὁ Θεός) θὰ ἐθεραπεύετο. Ἠδύνατο καὶ ἡ Παναγία καὶ ὁ Χριστὸς πάραυτα νὰ τὸν ἐθεράπευον, ἀλλ᾽ ἐπειδὴ ἐνόσει ἀπὸ ἑωσφορικὴν ὑπερηφάνειαν καὶ ἐφαντάζετο ὅτι ἦτο ἀνώτερος πάντων τῶν ἀνθρώπων, ἰσόχριστος καὶ ἑρμηνευτὴς τῶν Γραφῶν εἴπερ τις καὶ ἄλλος, ἐφαντάζετο ὅτι καὶ ἡ Παναγία καὶ ὁ Χριστὸς ἦσαν ὑποχρεωμένοι νὰ τὸν ἐθεράπευον. Διὰ νὰ ταπεινωθῇ δὲ καὶ μὴ φρονῇ ἰσόθεα, δὲν τὸν ἐθεράπευσαν καὶ διέμεινε χωλός, εἰς σημεῖον, καθὼς ἔλεγε καὶ ἔγραφεν ὁ πρῴην μαθητὴς καὶ θαυμαστής του ὁ Ἰωάννης Μαρτῖνος, Μητροπολίτης Γόρτυνος, ὅτι ὁ Θεὸς τῷ ἔδωκε σημεῖον νὰ τὸν γνωρίζωσιν οἱ ἄνθρωποι, ὅτι καθὼς ἐχώλαινε σωματικῶς, ἐχώλαινε καὶ ψυχικῶς.

Ὀλίγας ἡμέρας πρὶν τοῦ κόψωσι τὸν πόδα, ὁ μάγειρος καὶ διακονητής του Παναγ. Κοντοπιθάρης, Ὑδραῖος, ὅστις μοὶ διηγήθη τὸ γεγονός, ἄνθρωπος ἀγράμματος μέν, ἀλλὰ ταπεινός, φρόνιμος, συνετός, ἁπλοῦς, ἄκακος, βλέπων ὅτι οὔτε ἡ Παναγία, οὔτε ὁ Χριστὸς τὸν ἐθεράπευον, ἐννόησεν ὅτι ἐπλανήθη καὶ προσελθὼν ἡμέραν τινὰ εἰς τὸ δωμάτιόν του, τῷ λέγει:

—Διδάσκαλε μάθε ἀπὸ ἐμὲ τὸν ἀγράμματον, ὅτι ἐπλανήθης, τὰ ἔχασες, δὲν εἶσαι εἰς τὰ λογικά σου, τώρα ἐννόησα, ὅτι ἔχουν δίκαιον ἐκεῖνοι ποὺ λέγουν, ὅτι εἶσαι πλανεμένος, αἱρετικός. Ἰδὲ νὰ μετανοήσῃς, στοχάσου τὴν πλάνην σου· ἀπὸ καιρὸν μᾶς λέγεις πὼς ἡ Παναγία πρῶτον καὶ κατόπιν ὁ Χριστὸς σοῦ ὑπεσχέθησαν, ὅτι θὰ σὲ θεραπεύσουν· τὸ ποδάρι σου κινδυνεύει νὰ σαπίσῃ· ἐὰν δὲν μετανοήσῃς καὶ ταπεινωθῇς θὰ μεί-

νης μ᾿ ἕνα ποδάρι.

Ἐπειδὴ ὁ Μακράκης ἀντὶ νὰ ταπεινωθῇ καὶ νὰ τὸν εὐχαριστήσῃ, τὸν ὕβρισε καὶ τὸν ἀπεκάλεσεν ἄπιστον καὶ μωρόν, τὴν ἑπομένην ὅτε μετέβησαν πρὸς ἐπίσκεψίν του οἱ ἀείμνηστοι Ἱερόθεος Μητρόπουλος, Εὐσέβιος Ματθόπουλος, Ἠλίας Βλαχόπουλος καὶ ἄλλοι φίλοι του καὶ ὀπαδοί του, τοῖς λέγει ὁ γέρων Κοντοπιθάρης:

—Νὰ ἠξεύρετε ὅτι ὁ διδάσκαλος ἔχει πλανηθῇ, φροντίσατε νὰ τὸν πείσετε νὰ μετανοήσῃ, νὰ συνέλθῃ καὶ ἐὰν δὲν δεχθῇ συμβουλὴν πρέπει νὰ ἀποχωρήσωμεν ἀπ᾿ αὐτοῦ.

Ἐπειδὴ ἐκεῖνοι τὸν συνεβούλευσαν μὲ ἀγάπην καὶ δὲν ἐδέχθη, ἀλλὰ τοὺς ὕβρισε, διότι τοιαύτην συνήθειαν εἶχε νὰ ὑβρίζῃ πάντα, ὅστις τὸν συνεβούλευε καὶ τῷ ἔλεγε τὴν ἀλήθειαν, εἶχον δὲ κατανοήσῃ καὶ ἄλλας πλάνας του, ὡς ἀνωτέρω εἴπομεν, ἀπεχώρησαν τότε, ὡς μοὶ ἔλεγεν ὁ Κοντοπιθάρης, 40 περίπου ἐκ τῶν σπουδαιοτέρων ὀπαδῶν του.

Αὕτη εἶναι ἡ πρώτη πλάνη, εἰς ἣν ὑπέπεσεν ὁ Μακράκης, ἥτις εἶναι ἡ μεγίστη πασῶν τῶν αἱρέσεων, διότι ἐκ τῆς ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας μανθάνομεν, ὅτι οὐδείς ποτε ἄλλος αἱρετικὸς ἐξήμεσε τοιαύτην βλάσφημον αἵρεσιν, ὅτι εἶναι ἰσόχριστος.

Ἐξήμεσαν βλασφημίας κατὰ καιροὺς καὶ ἄχρι σήμερον δυσσεβεῖς αἱρετικοὶ κατὰ τοῦ Πατρός, τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, ἀλλ᾿ οὐδείς, ἐκτὸς τινων παραφρόνων, ἐτόλμησε νὰ εἴπῃ, ὅτι ἡ καρδία του καὶ τὰ αἰσθήματά του συγκρινόμενα μὲ τὰ τοῦ Χριστοῦ, εὑρίσκονται ἴσα καὶ ὅμοια κατὰ πάντα καὶ ὅτι εἶναι ἰσόχριστος.

Ἴσος τῷ Πατρὶ ἐστὶν ὁ Υἱός, ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς καὶ τὸ ἅγιον Πνεῦμα. Θεὸς ὁ Πατήρ, Θεὸς ὁ Υἱός, Θεὸς καὶ τὸ ἅγιον Πνεῦμα· ἀλλ᾿ οὐ τρεῖς θεοί, εἷς μόνον Θεὸς ἐν τρισὶ μὲν προσώποις καὶ ὑποστάσεσι, ἀλλ᾿ ἐν μιᾷ φύσει, οὐσίᾳ, δόξῃ, τιμῇ καὶ θεότητι, ἀδιαιρέτῳ, ἀσυγχύτῳ, ἀτρέπτῳ καὶ ἀναλλοιώτῳ.

Ὅταν ὁ Μακράκης πιστεύῃ, κηρύττῃ καὶ φθέγγεται ὅτι ἐστὶν ἴσος τῷ Χριστῷ, τότε κατὰ τὸ φρόνημά του, ἡ Τριὰς ὁ Θεὸς οὐκ ἔστι Τριάς, ἀλλὰ Τετράς. Θεὸς ὁ Πατήρ, Θεὸς ὁ Υἱός, Θεὸς τὸ ἅγιον Πνεῦμα, Θεὸς καὶ ὁ Ἀπόστολος Μακράκης, ἴσος τῷ Χριστῷ, τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Πνεύματι. Μὴ χειρότερα!

Τί λέγουσιν οἱ σημερινοὶ ὀπαδοὶ τοῦ Μακράκη περὶ ταύτης τῆς αἱρέσεως τῆς ἰσοθεΐας;

Ἂς εἴπωσι φανερὰ καὶ καθαρά, ἦτο ὁ διδάσκαλός των ἰσόχριστος ἢ οὔ; Ἐὰν τὸν παραδέχωνται ὡς ἰσόχριστον, ἂς ζητήσουν ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν, ἡ ὁποία ὡς φρονοῦσι τὸν ἠδίκησε καὶ ζητοῦσι τὴν ἀποκατάστασίν του, ἂς ζητήσουσι καὶ τοῦτο ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν νὰ προσθέσῃ εἰς τὸ σύμβολον τῆς πίστεως τό: «Πιστεύω εἰς ἕνα Θεὸν Πατέρα Παντοκράτορα.... Καὶ εἰς ἕνα ἰσόχριστον Ἀπόστολον Μακράκη». Δὲν φαντάζομαι νὰ φθάσουν ποτὲ εἰς τοιοῦτον σημεῖον. Ἐὰν δὲν τὸν παρδέχωνται, ἂς ζητήσωσιν ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν, ὄχι ἀποκατάστασιν, ἀλλὰ νὰ τὸν καταδικάσῃ ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ὡς ψευδόχριστον, ὡς ψευδοπροφήτην καὶ ὡς χιλιαστήν, ὡς θὰ ἴδωμεν κατωτέρω, διότι διὰ τὰς τρεῖς ταύτας αἱρέσεις ἡ Ἐκκλησία δὲν τὸν ἔχει καταδικάσει, ἐπειδὴ τὸν καιρὸν ποὺ τὸν κατεδίκασεν ἡ Ἱερὰ Σύνοδος διὰ τὴν θνητοψυχίαν καὶ ἄλλας πλάνας, δὲν εἶχαν ἀναφανῇ αἱ ἀνωτέρω αἱρέσεις τοῦ Μακράκη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β′
Δευτέρα πλάνη τοῦ Μακράκη: Ἡ παρερμηνεία καὶ στρέβλωσις τῶν ἁγίων Γραφῶν.

Ἑρμηνεύων ὁ Μακράκης τὸ ια′ κεφάλαιον τῆς Ἀποκαλύψεως Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου, τὸ διαλαμβάνον διὰ τοὺς δύο μάρτυρας, κατὰ τὴν στρεβλὴν ἑρμηνείαν τὴν ὁποίαν κάμνει, λέγει: ὅτι οἱ δύο ἀναστάντες μάρτυρες εἶναι αὐτός, οἱ μαθηταὶ καὶ ὀπαδοί του, λαϊκοὶ καὶ κληρικοί, οἱ συστήσαντες τὸν θρησκευτικὸν σύλλογον «Ἰωάννης ὁ Βαπτιστής».

Ὅταν, λέγει, τὸ Πνεῦμα τῆς ζωῆς ἐκ τοῦ Θεοῦ εἰσέλθῃ εἰς αὐτούς, οὗτοι ἐκ δισυνθέτων θὰ γίνουν τρισύνθετοι ἐκ σώματος, ψυχῆς καὶ πνεύματος. Ὁ λόγος τοῦ Χριστοῦ ὁ προφητεύων τὴν ἀνάστασιν τῶν δύο μαρτύρων, μετὰ τὴν παρέλευσιν τῶν τριῶν ἡμερῶν καὶ ἥμισυ, σήμερον εἶναι γεγονὸς τετελεσμένον ἐν μέσαις Ἀθήναις, διότι ἐὰν δὲν εἰσήρχετο Πνεῦμα ζωῆς ἐκ τοῦ Θεοῦ εἰς τοὺς δύο μάρτυρας κληρικούς τε καὶ λαϊκούς, ἦτο ἀδύνατον νὰ διδάξωσιν οὗτοι, ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἐστὶ τρισύνθετος ἐκ σώματος, ψυχῆς καὶ πνεύματος.

Ἡ Ἀποκάλυψις ἐστὶ βιβλίον ἐγκεκριμένον μὲν ὑπό τε τοῦ Ἀποστολικοῦ 80 κανόνος, καὶ τῶν ἱερῶν Οἰκουμενικῶν καὶ τοπικῶν Συνόδων καὶ ἁγίων, ἀλλ' ἐστὶ βιβλίον, κατὰ τὴν γνώμην πολλῶν ἁγίων, λίαν δυσνόητον καὶ διὰ τοῦτο οἱ μεγάλοι τῆς Ἐκκλησίας Πατέρες οὐκ ἐπεχείρησαν ἑρμηνεῦσαι· σχόλια μόνον καὶ ρητά τινα μετεχειρίζοντο εἰς τὰ συγγράμματα καὶ τοὺς λόγους των. Ὀλίγοι δὲ παλαιοὶ καὶ νεώτεροι διδάσκαλοι ἡρμήνευσαν ταύτην, ἀλλ' αἱ ἑρμηνεῖαι των δὲν συμφωνοῦσι. Τινὲς δὲ ὡς ὁ Παπίας, παλαιοὶ καὶ νεώτεροι, ὡς ὁ Ἀντίπας ὁ Πάτμιος καὶ ὁ Ἀπόστολος Μακράκης ἐστρέβλωσαν καὶ παρερμήνευσαν ὄχι μόνον ρητὰ καὶ χωρία, ἀλλὰ καὶ κεφάλαια ὁλόκληρα.

Ὁ Μακράκης παρερμηνεύσας καὶ διαστρεβλώσας τὸ περὶ τῶν δύο ἀναστάντων μαρτύρων ια′ κεφάλαιον τῆς Ἀποκαλύψεως, ἐσφετερίσθη τοῦτο δι' ἑαυτὸν καὶ τοὺς ὀπαδούς του. Καὶ πόθεν τοῦτο ἐνόησεν; Ἐκ τοῦ ὅτι πρὶν ἦσαν δισύνθετοι καὶ ὅτε αὐτὸς ἡρμήνευσε τὴν Ἀποκάλυψιν εἰσῆλθεν εἰς αὐτοὺς τὸ Πνεῦμα τῆς ζωῆς καὶ ἔγιναν τρισύνθετοι ἐκ σώματος, ψυχῆς καὶ πνεύματος (ὅρα Ἑρμην. Ἀποκαλ. κεφ. ια′). Ἀλλὰ ἡ ἑρμηνεία αὕτη τοῦ Μακράκη, ὅστις ἐκαυχᾶτο ὅτι ἦτο ἑρμηνευτὴς εἴπερ τις καὶ ἄλλος, ἀπεδείχθη σφαλερά, ψευδὴς καὶ στρεβλή.

Ἡ ἀλήθεια ἥτις τὸν ἀπέδειξε προηγουμένως ψευδόχριστον, ἐνταῦθα τὸν ἀποδεικνύει στρεβλωτὴν καὶ ψευδῆ ἑρμηνευτὴν τῶν θ. Γραφῶν, διότι ἡ Ἀποκάλυψις δὲν ἐννοεῖ, ὅτι οἱ δύο ἀναστάντες μάρτυρες εἰσὶν ὁ Μακράκης καὶ οἱ ὀπαδοί του. Κατὰ τὴν ἑρμηνείαν τινῶν ἑρμηνευτῶν καὶ τὴν γνώμην πολλῶν διδασκάλων, τὸ χωρίον τῆς Ἀποκαλύψεως τὸ διαλαμβάνον περὶ τῶν ἀναστάντων μαρτύρων, ἐννοεῖ τὸν Ἐνὼχ καὶ Ἠλίαν, οἵτινες μέλλουσι νὰ ἔλθουν πρὸ τῆς δευτέρας παρουσίας καὶ ὀλίγον πρὶν τοῦ ἀντιχρίστου. Ἀλλ' ἢ οὗτοι εἰσὶ ἢ ἄλλοι, ἀποκλείεται ὅτι ἐννοεῖ τὸν Μακράκην καὶ τοὺς ὀπαδούς του. Τὸ δὲ νὰ λέγῃ ὁ Μακράκης, ὅτι οἱ ὀπαδοί του ἄχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης ἦσαν δισύνθετοι καὶ τότε ἔγιναν τρισύνθετοι, τοῦτο εἶναι ὄχι ἀνόητον ἀλλὰ καὶ ἐξωφρενικόν. Ἀπορίας ἄξιον πῶς δὲν γράφει ὁ Μακράκης διὰ τὸν ἑαυτόν του, ἐὰν καὶ αὐτὸς ἦτο πρὶν δισύνθετος καὶ ἔγινε τότε τρισύνθετος!!

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Τρίτη πλάνη τοῦ Μακράκη : Ὁ Μακράκης ἦτο ψευδοπροφήτης

«Ἐγένοντο δὲ καὶ ψευδοπροφῆται ἐν τῷ λαῷ ὡς καὶ ἐν ὑμῖν ἔσονται ψευδοδιδάσκαλοι, οἵτινες παρεισάξωσιν αἱρέσεις πολλάς» (Β' Πέτρ. β' 1).

Ἐν τῇ ὑπὸ Μακράκη ἑρμηνείᾳ τοῦ ια' κεφ. τῆς Ἀποκαλύψεως, ὡς ἀνωτέρω ἀνεφέραμεν, ὅτι ὁ Μακράκης παρερμηνεύων καὶ στρεβλώνων τὸ χωρίον τὸ διαλαμβάνον περὶ τῶν δύο ἀναστάντων μαρτύρων, ὅτι οἱ ἀναστάντες μάρτυρες ἦτο αὐτὸς καὶ οἱ ὀπαδοί του, ἐν τῷ ἰδίῳ κεφαλαίῳ παραθαρρύνων καὶ χαροποιῶν αὐτούς, ὅπως μὴ ἀθυμήσωσι καὶ ὀλιγοψυχήσωσιν εἰς τοὺς διωγμούς, ἀλλὰ νὰ χαίρωσι καὶ εὐθυμῶσι, προφητεύων ἔλεγεν αὐτοῖς, ὅτι ὅσον οὔπω θὰ τοὺς παραλάβῃ νεφέλη καὶ μεταρσίους θὰ τοὺς ἀναβιβάσῃ εἰς τοὺς οὐρανοὺς μετὰ δόξης πολλῆς, θὰ τοὺς ἴδωσιν ἀναλαμβανομένους ὑπὸ τῆς νεφέλης καὶ ἀνερχομένους εἰς οὐρανοὺς οἱ Ἀθηναῖοι καὶ θὰ τοὺς καταλάβῃ φόβος καὶ τρόμος. Σεισμὸς δὲ μέγας θὰ γίνῃ εἰς τὴν πόλιν τῶν Ἀθηνῶν, ὅστις θὰ κρημνίσῃ τὸ πλεῖστον τῶν νεοκτίστων οἰκιῶν καὶ θὰ θανατώσῃ τὸ δέκατον τῶν ἀνθρώπων τῆς πόλεως.

Πρὸς σαφεστέραν πίστωσιν παραθέτω κατωτέρω ἀκριβῶς τὸ ἴδιον κείμενον τῆς ψευδοπροφητείας τοῦ Μακράκη :

«Οἱ δύο οὗτοι μάρτυρες (ὁ Μακράκης καὶ οἱ ὀπαδοί του, οἵτινες ἦσαν πρὶν δισύνθετοι καὶ τότε ἔγιναν τρισύνθετοι), ἀνέστησαν ἐκ τῶν νεκρῶν, ἵνα ἀναβῶσιν εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ οὐχὶ ἵνα καταβῶσιν εἰς τὸν ᾅδην. Οὗτοι οἱ νέοι μάρτυρες ἔχουσι πολλοὺς ἐχθρούς, πάντας τοὺς μὴ παραδεχομένους τὴν νέαν διδασκαλίαν τοῦ τρισυνθέτου καὶ ἐλεγχομένους ὑπ' αὐτῶν. Ἀλλ' ὁ Θεὸς τοὺς δύο τούτους μάρτυρας τοὺς δοξάζει διὰ φωνῆς μεγάλης ἐκ τῶν οὐρανῶν λεγούσης : «Ἀνάβητε ὧδε εἰς τὸν οὐρανόν». Ἡ διὸ τῆς μεγάλης φωνῆς τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς νεφέλης ἀνύψωσις τῶν ἀναστάντων μαρτύρων ἕως εἰς τὸν οὐρανόν, ἵνα λάβωσι πᾶσαν ἐξουσίαν ἐπὶ τῆς γῆς, εἶναι εἰσέτι ἀτέλεστος καὶ μέλλει γενέσθαι ὅσον οὔπω... Καθ' ἣν ὥραν ἡ δικαιοσύνη τοῦ Θεοῦ ἀνυψοῖ καὶ βραβεύει τοὺς μάρτυρας, κατὰ τὴν αὐτὴν ὥραν τιμωρεῖ καὶ διὰ σεισμοῦ καὶ τὴν πόλιν ἐν ᾗ προφητεύουσιν οἱ μάρτυρες, διωκόμενοι μὲν ὑπὸ τῶν ἀρχῶν, περιφρουρούμενοι δὲ ὑπὸ τῶν πολλῶν. Κρημνίζει δὲ ὁ σεισμὸς τὸ δέκατον τῆς πόλεως καὶ ἀποκτείνει τὸ δέκατον τῶν κατοίκων, ἀριθμούμενον εἰς ὀνόματα ἀνθρώπων ἑπτὰ χιλιάδων, οἱ δὲ λοιποὶ γίνονται ἔμφοβοι ἐκ τῆς κρίσεως ταύτης καὶ μετανοοῦσι καὶ δοξάζουσι τὸν Θεὸν τοῦ οὐρανοῦ τὸν καθήμενον ἐπὶ θρόνου, οὗ τὸ ὄνομα ὁ ὢν καὶ ὁ ἦν καὶ ὁ ἐρχόνενος ὁ Παντοκράτωρ Κύριος. Σωφρονήσατε λοιπόν, ὦ νεώτεροι Ἀθηναῖοι, μετανοήσατε καὶ ἐπιστρέψατε ἐπὶ τὸν Θεὸν ὃν ἀγνοεῖτε... «σεισμὸς μέγας» ἀπειλεῖ τὴν πόλιν ὑμῶν, διότι καταδιώκει καὶ περιφρονεῖ τοὺς ἀναστάντας μάρτυρας καὶ κωφεύει εἰς τὰς φωνὰς καὶ διαμαρτυρήσεις αὐτῶν, τὸ δέκατον τῶν νεοκτίστων οἰκιῶν θὰ καταπέσῃ καὶ θὰ ἀποκτείνῃ ἑπτὰ χιλιάδας ἀνθρώπων, βεβαίως τοὺς ἀσθενεστέρους... ὑπολειφθήσονται δὲ ἐκεῖνοι, οἵτινες θὰ φοβηθῶσι καὶ θὰ δοξάσωσι τὸν Θεὸν τοῦ οὐρανοῦ καὶ οἵτινες ὑπολογίζονται εἰς ψυχὰς 63 χιλιάδας, διότι εἰ τὸ δέκατον τῆς πόλεως ἀριθμῆται ἑπτὰ χιλιάδας, τὸ ὅλον τῆς πόλεως ἀναβαίνει εἰς 70 χιλιάδας, ἀφοῦ δὲ ὁ μέγας σεισμὸς ἀποδεκατώσῃ αὐτούς, θὰ ὑπολειφθῶσιν 63 χιλιάδες φοβούμενοι τοῦ λοιποῦ καὶ δοξάζοντες τὸν Θεὸν τοῦ οὐρανοῦ» (Ἑρμην. Ἀποκαλ. Μακράκη σελ. 301 - 306).

Ἀνδρέα μον. Σιμωνοπετρίτου

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΑΛΗΘΟΥΣ ΓΝΩΣΕΩΣ

«Διὸ παράσχου καὶ ἡμῖν γνῶσιν ἀληθῆ»
(Θ΄ ἑωθινόν)

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελίδος 183)

Οἱ Ἰσραηλῖται γνωρίσαντες τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας τὴν ἐπίγειον Ἱερουσαλὴμ καὶ τὰ ἀγαθά της, ἔλεγον περὶ αὐτῆς ὅταν τὴν ἐστερήθησαν, ὅτι ἐν ὅλῃ τῇ ζωῇ των, τότε μόνον θὰ αἰσθανθοῦν ἀληθινὴν χαρὰν καὶ εὐφροσύνην, ὅταν θὰ ἐπανακτήσουν αὐτὴν καὶ ὅτι δὲν ἀπελάμβανον, οὔτε ἐγνώριζον εὐτυχίαν εἰμὴ διὰ τῆς Ἱερουσαλήμ, διὸ καὶ ἔλεγον: «ἐὰν μὴ σοῦ μνησθῶ, ἐὰν μὴ προανατάξωμαι τὴν Ἱερουσαλὴμ ὡς ἐν ἀρχῇ τῆς εὐφροσύνης μου» (Ψαλμ. 136).

Ἡμεῖς οἱ χριστιανοὶ οἱ λαβόντες καὶ ἀπολαμβάνοντες τὰς δωρεὰς τοῦ παναγίου Πνεύματος, οἱ διὰ τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου λαβόντες τὰς ἐπαγγελίας τῆς μελλούσης ἀνταποδόσεως καὶ αἰωνίου ζωῆς, οἱ γνωρίσαντες διὰ τῆς ζωῆς καὶ διδασκαλίας τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς σωτηρίας ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τὴν ἀλήθειαν, οἱ λαβόντες τὰς θείας ὑποθήκας καὶ διδαχὰς τῶν ἁγίων θεοκηρύκων καὶ Ἀποστόλων Πέτρου, Παύλου καὶ λοιπῶν Ἀποστόλων καὶ Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας μας, οἱ τρεφόμενοι καθ' ἑκάστην μὲ τὸ οὐράνιον μάννα, τὸ Σῶμα καὶ τὸ Αἷμα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, οἱ κατατρυφῶντες τῶν οὐρανίων πνευματικῶν χαρισμάτων, οἱ διὰ τῶν Ἀποκαλύψεων Ἰωάννου καὶ Παύλου γνωρίσαντες τὴν ἄνω Ἱερουσαλὴμ μὲ τὰ ἀγαθά της, τὸν τρίτον καὶ ἕβδομον οὐρανόν, ποίαν σύγκρισιν ἔχομεν μὲ τὸν ἰσραηλιτικὸν λαόν; Τίς ἐξ ἡμῶν ἐνθυμεῖται καὶ προανατάσσει τὴν ἄνω Ἱερουσαλήμ, ὡς ἐν ἀρχῇ τῆς εὐφρονύνης αὐτοῦ; Τίς, λέγω, ἐνθυμεῖται τὴν οὐράνιόν μας πατρίδα τὴν πραγματικήν μας κατοικίαν; Τίς ἀγωνίζεται ἢ θυσιάζει τι τῶν ἐπιγείων ἀγαθῶν του, ἵνα διὰ τῆς ἐλεημοσύνης κλπ. ἀρετῶν, ἀποκτήσῃ αὐτήν; Τίς; Τὸ ἐρώτημα αὐτὸ εἰς τὴν παροῦσαν γενεάν, ἐν πολλοῖς θὰ μείνῃ ἀναπάντητον, ἐὰν καὶ εὑρίσκονται τινὲς ἐργαζόμενοι τὸ καλόν, κάμνουν τοῦτο ἀποβλέποντες ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς ματαίας δοξασίας καὶ ἴδια τέλη καὶ οὐχὶ διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ Κυρίου, διὰ τὴν ἀπόκτησιν τῆς ἄνω Ἱερουσαλήμ, φοβοῦμαι ὅτι δι' ἡμᾶς ἐγράφη ὑπὸ τοῦ προφητάνακτος Δαυῒδ εἰς τὸν νβ΄ Ψαλμὸν τὸ «πάντες ἐξέκλιναν, ἅμα ἠχρειώθησαν, οὐκ ἔστι ποιῶν ἀγαθόν, οὐκ ἔστιν ἕως ἑνός», καὶ τοῦτο διότι ἔλειψεν ἀπὸ ἡμᾶς ἡ γνῶσις ἡ ἀληθής, ἡ ἀρχὴ τῆς σοφίας, ὁ φόβος τοῦ Θεοῦ, ὁ εἰσάγων ἡμᾶς εἰς τὴν ὄντως ζωήν. Ἂς ἀφυπνισθῶμεν λοιπὸν καὶ ἡμεῖς ὡς ποτὲ οἱ Ἑβραῖοι, ἂς ἐγερθῶμεν, ἂς ἀποτινάξωμεν ἀπὸ τὸν ἑαυτόν μας τὴν καρηβαρίαν τῶν παθῶν, ὡς ἄλλον δυσώδη κονιορτόν, ἂς ἀποδιώξωμεν τὴν μέθην τῆς ματαιότητος τὴν ἀπορροφοῦσαν τὸ σπουδαιότερον συστατικὸν τοῦ πνευματικοῦ εἶναι μας, τὸν νοῦν μας, ἂς ἀκούσωμεν τὸν θεῖον Χρυσόστομον, ὅστις ἐπιθυμοῦσε νὰ ἀκουσθῇ ἡ φωνή του εἰς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης καὶ ἔλεγε τὸ τοῦ προφήτου Δαυῒδ εἰς τὸν δ΄ ψαλμόν· «υἱοὶ ἀνθρώπων ἕως πότε βαρυκάρδιοι; ἵνα τί ἀγαπᾶτε ματαιότητα καὶ ζητεῖτε ψεῦδος;». Καὶ ἀφοῦ καθαρίσωμεν τὸν νοῦν μας ἀπὸ τῆς ἀχλύος τῶν παθῶν, ἂς στρέψωμεν καὶ ὑψώσωμεν αὐτὸν πρὸς τὸν οὐράνιον ἡμῶν Πατέρα καὶ ἂς εἴπωμεν μὲ τοὺς Ἰσραηλίτας· «Μνή-

σθητι Κύριε τῶν υἱῶν Ἐδώμ, τὴν ἡμέραν Ἱερουσαλήμ. Τῶν λεγόντων ἐκκενοῦτε, ἐκκενοῦτε ἕως τῶν θεμελίων αὐτῆς».

Ἐδὼμ ἐκλήθη ποτὲ ὁ Ἡσαῦ δι' ἄκραν φιληδονίας ἐπιμιξίαν, λέγει ὁ ἅγιος Ἀνδρέας, ὁ Κρήτης Ἐπίσκοπος εἰς τὸν Μ. Κανόνα. Ἐδὼμ κυρίως, καλεῖται κατὰ τὴν ἁγίαν Γραφήν, ἡ σαρκικὴ ἁμαρτία, ἥτις ἐπιδρῶσα εἰς τὸν ἄνθρωπον καὶ κυριαρχοῦσα ἐπ' αὐτόν, ἐκφυλίζει ἄκρως τοῦτον. Υἱοὶ Ἐδὼμ ἦσαν οἱ Βαβυλώνιοι, οἵτινες ὅταν ἐκυρίευσαν τὴν Ἱερουσαλήμ, ἔλεγον νὰ ἐκκενωθῇ αὐτὴ ἕως τῶν θεμελίων αὐτῆς καὶ νὰ ἀπογυμνωθῇ ἀπὸ ὅλους τοὺς θησαυροὺς καὶ τὰ ἀγαθά της, καθὼς ποιοῦσι καὶ οἱ δαίμονες, ὅταν κυριαρχοῦν μιᾶς ψυχῆς· ἐκκενώνουν τοὺς θησαυρούς, ἁρπάζουν κάθε καλὸν καὶ ἀγαθόν, ὅπερ μετὰ κόπων καὶ μόχθων ἀπέκτησε, καὶ γεμίζουν τὴν ταλαίπωρον ἐκείνην ψυχὴν ἀπὸ ἀκάθαρτα πάθη. Οὕτως ἐπέρχεται ἡ μεταβολὴ εἰς τοὺς ἀνθρώπους καὶ ἀπὸ καλοὶ καὶ ἀγαθοὶ καὶ σκεύη Θεοῦ ὅπου εἶναι, ἐκ τῆς ἀμελείας καὶ ἀπροσεξίας των γίνονται ἐλεεινοί, κακότροποι καὶ σκεύη τοῦ σατανᾶ.

Ἀλλὰ ῥῦσαι ἡμᾶς, Κύριε, τῆς τοιαύτης μεταβολῆς καὶ μὴ ἐγκαταλείψῃς ἡμᾶς εἰς χεῖρας τοῦ σατανᾶ.

Ἀλλ' ἂς ἀκούσωμεν τί λέγει συνεχίζων ὁ προφ. Δαυῒδ εἰς τὸν αὐτὸν Ψαλμόν. Οἱ Ἰουδαῖοι θρηνοῦντες καὶ κλαίοντες, ἔλεγον περὶ τῆς Ἱερουσαλὴμ καὶ τῶν τέκνων αὐτῆς· «θυγάτηρ Βαβυλῶνος ἡ ταλαίπωρος», ὄντως εἴτε ἤθελε, εἴτε δὲν ἤθελε, αἰχμάλωτος οὖσα, ἔκαμνε τὸ θέλημα τῆς μητρὸς αὐτῆς: Ἡ Ἱερουσαλήμ, τῆς Βαβυλῶνος τὸ θέλημα ἐποίει, ὡς ἡ αἰχμάλωτος ὑπὸ τῶν παθῶν ψυχή, ἥτις δὲν δύναται πλέον νὰ κάμνῃ ὅ,τι θέλει αὐτή, ἀλλ' ὅ,τι τὰ πάθη καὶ ἡ μήτηρ αὐτῆς ἁμαρτία τῆς ὑπαγορεύουν. Ὅταν εἶπον οἱ Ἰουδαῖοι πρὸς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, ὅτι «ἡμεῖς Πατέρα τὸν Ἀβραὰμ ἔχομεν», ἀπήντησε πρὸς αὐτοὺς ὁ Κύριος καὶ εἶπεν «εἰ τέκνα τοῦ Ἀβραὰμ ἦτε, τὰ ἔργα ἐκείνου ἐποιῆτε ἄν... ἀλλ' ὑμεῖς τὰ ἔργα τοῦ σατανᾶ ἐργάζεσθε, πῶς λέγετε ἐκείνου τέκνα ἐσμέν;» (Ἰωάννου η' 39).

Ἀλλὰ τότε, λέγει ὁ προφ. Δαυῒδ, οἱ ἀρχηγοὶ τῶν Ἰουδαίων σταματήσαντες τὰ δάκρυα καὶ στραφέντες ἐναντίον τῆς Βαβυλῶνος εἶπον· «μακάριος ὃς ἀνταποδώσῃ σοι τὸ ἀνταπόδομά σου ὃ ἀνταπέδωκας ἡμῖν», ἐπίσης καὶ πρὸς τὸν ἰσραηλιτικὸν λαὸν εἶπε, μακάριος καὶ καλότυχος θὰ εἶναι ἀπὸ ἐσᾶς ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος θὰ ἀνταποδώσῃ εἰς τὴν Βαβυλῶνα τὸ κακόν, ὅπερ εἰς ἡμᾶς αὐτὴ ἐποίησεν! Ἡ Βαβυλὼν ᾐχμαλώτισε τὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ ἀπεγύμνωσεν αὐτήν, διὸ πρέπει νῦν ἡ Ἱερουσαλήμ, νὰ ἀντιταχθῇ τῇ Βαβυλῶνι, νὰ νικήσῃ καὶ αἰχμαλωτίσῃ αὐτήν, νὰ λάβῃ ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα τῆς ἀφήρεσεν αὕτη καὶ διὰ τῆς ἐργασίας τοῦ καλοῦ νὰ διατηρῇ αἰχμάλωτον τὴν κακίαν καὶ νὰ ὑποτάσσῃ αὐτήν. Αὐτὴ εἶναι ἡ τελεία ἀνταπόδοσις, ἥτις ὑπὸ τοῦ Δαυῒδ μακαρίζεται.

Ἀλλ' ἂς ἴδωμεν πῶς ἐπιτυγχάνεται αὕτη, καὶ συνεχίζων λέγει τὸν τρόπον εἰς τὸν αὐτὸν ψαλμόν· «μακάριος ὃς κρατήσει καὶ ἐδαφιοῖ τὰ νήπιά σου πρὸς τὴν πέτραν». Ἐδῶ λοιπὸν ἐστηρίχθη ἡ διδασκαλία τῶν ἀρχηγῶν τῶν Ἑβραίων, ἐδῶ ἐστηρίχθη ἡ ἐλπὶς τῆς ἀπολυτρώσεως καὶ τῆς σωτηρίας αὐτῶν ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν Βαβυλωνίων! Καὶ μεταφέροντες οἱ ἅγιοι Πατέρες ἀπεντεῦθεν τὴν διδασκαλίαν αὐτῶν πρὸς τοὺς χριστιανούς, ὡς Νικόδημος ὁ ἁγιορείτης κ.ἄ. λέγουν: Ἱερουσαλὴμ ἀπεικονίζει, κάθε ἱερὸν καὶ ὅσιον, κάθε ἀρετὴν καὶ ἔπαινον. «Ἐπαίνει Ἱερουσαλὴμ τὸν Κύριον, αἴνει τὸν Θεόν σου Σιών». Βαβυλὼν ἑρμηνεύεται: Σύγχυσις,

Γέρ. Παντελεήμονος Λαυριώτου

ΕΚ ΤΟΥ ΓΕΡΟΝΤΙΚΟΥ

('Εκ τοῦ μεμβραΐνου κώδικος Γ 1, αἰῶνος ιβ' τῆς Λαυριωτικῆς βιβλιοθήκης).

Περὶ θαύματος τῆς ἀβροχίας

Ὁ Ὅσιος πατὴρ ἡμῶν Ἰωάννης ὁ Σαββαΐτης διηγήσατο ἡμῖν, ὅτι ἀβροχίας γενομένης κατὰ τὴν ἔρημον, συνηθροίσθη ἀγέλη τελεία αἰγαγρίων καὶ περιήρχετο πάντα τὰ μέρη τοῦ Ἀρσελάου ζητοῦσα ὕδωρ πιεῖν, καὶ μὴ εὑρίσκουσα, ἦν γὰρ ὁ Αὔγουστος μήν, ἔμελλε πᾶσα ἡ ἀγέλη τῇ δίψει ἀπολεσθῆναι. Ἀνέρχεται οὖν εἰς ἀκρώρειαν ὑψηλοτέραν πάντων τῶν ὀρέων τῆς ἐρήμου, καὶ ἀτενίσαντα πάντα τὰ ζῶα ἐκεῖνα εἰς τὸν οὐρανὸν ἀφῆκαν φωνὴν ὁμοθυμαδὸν ὡσανεὶ πρὸς τὸν κτίστην βοήσαντα καὶ ὡς ἐπὶ Κυρίου τῆς δόξης, οὐ μετέστησαν τοῦ τόπου, φησίν, ἀλλὰ πάραυτα κατῆλθεν ὑετὸς ἐν ἐκείνῳ τῷ τόπῳ μόνῳ καὶ ἔπιον ὕδωρ καὶ ἐχορτάσθησαν, κατὰ τὴν φωνὴν τὴν λέγουσαν περὶ Θεοῦ, διδόντος τοῖς κτήνεσι τροφὴν αὐτῶν καὶ τοῖς νεοσσοῖς τῶν κοράκων τοῖς ἐπικαλουμένοις αὐτόν.

κακία καὶ Ἐδώμ, ἁμαρτία.

Ἐὰν οὖν ὁ νοῦς τοῦ ἀνθρώπου δὲν συγχυσθῇ, ἀλλ' ἔχει φρουρὸν καὶ φύλακα αὐτοῦ τὸν φόβον τοῦ Θεοῦ, δὲν δύναται νὰ δουλωθῇ τῇ Βαβυλῶνι ἁμαρτίᾳ, ἀλλὰ ὁ νοῦς αὐτοῦ ἵσταται ἄγρυπνος καὶ συλλαμβάνων τὰ νήπια της Βαβυλῶνος, τοὺς πρώτους λογισμούς, τὰς πρώτας ἰδέας τῆς κακίας, τὰς λεγομένας, κατὰ τοὺς Πατέρας, προσβολὰς τοῦ νοὸς καὶ ἀφοῦ κρατήσῃ αὐτά, ὡς ἄλλα νήπια καλῶς, τότε κτυπᾷ, συντρίβει καὶ ἐδαφιεῖ αὐτὰ πρὸς τὴν πέτραν, ὅπου εἶναι ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός. Ἀπ' ἐδῶ λοιπὸν ἄρχεται ὁ ἀγὼν καὶ ὁ πόλεμος τοῦ ἐσωτερικοῦ κόσμου τοῦ ἀνθρώπου, τοῦ λεγομένου πνευματικοῦ, ἵνα ἐλευθερωθῇ οὗτος ἐκ τῆς ἁμαρτίας, καθὼς τὸ πάλαι ὁ ἰσραηλιτικὸς λαὸς ἐκ τῶν Βαβυλωνίων.

Ἐὰν εἰς τὰς ἀρχὰς διὰ τοῦ φόβου τοῦ Θεοῦ, δὲν κυριαρχίσῃ ὁ ἄνθρωπος τῆς κακίας, κατόπιν εἶναι πολὺ δύσκολον νὰ καταβάλῃ αὐτήν, διὸ στῶμεν καλῶς, στῶμεν μετὰ φόβου Θεοῦ, καὶ οὕτω χάριτι θείᾳ θὰ εἰσέλθωμεν εἰς τὴν ἀληθῆ γνῶσιν, ἥτις ἐστὶν ἡ σοφία τοῦ Θεοῦ, εἰς ὃν πρέπει πᾶσα δόξα, τιμὴ καὶ προσκύνησις, εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

Α. Μ. Σιμωνοπετρίτης

Νείλου μοναχοῦ εἰς μοναχοὺς ἡσυχάζοντας.

Μὴ μετὰ περισπωμένων συναυλίζου. μηδὲ συμπόσιον ἔχεις μετ' αὐτῶν, μήποτέ σε περὶ τὰς ἑαυτῶν ἀπάτας ἑλκύσωσί σε καὶ τῆς κατὰ τὴν ἡσυχίαν ἐπιστήμης ἀπάγωσιν. Ἐὰν δέ τις τῶν κατὰ τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ πορευομένων ἐλθὼν πρὸς σὲ ἐπὶ τὸ φαγεῖν προσκαλέσεταί σε καὶ θέλεις ὑπάγειν, ὕπαγε μέν, τάχιον δὲ ἐν τῷ κελλίῳ σου ὑπόστρεψον. Εἰ δυνατὸν ἐκτὸς τοῦ κελλίου μὴ κοιμηθῇς ἔξω, ἵνα διὰ παντός σοι παραμένῃ ἡ τῆς ἡσυχίας χάρις, καὶ τῆς ἐν αὐτῇ προθέσεως ἀνεμπόδιστον ἕξεις τὴν λατρείαν. Μὴ γίνου ἐπιθυμητὴς βρωμάτων καλῶν· ἡ γὰρ σπαταλῶσα ψυχή, ζῶσα τέθνηκε. Μὴ χορτάσῃς τὴν κοιλίαν σου βρώματα διάφορα, ἵνα μὴ πόθος σοι τούτων γένηται καὶ περὶ τὰς ἔξω τραπέζας ἐμποιήσῃ σοι τὸν πόθον. Εἴρηται γάρ, μὴ ἀπατᾶσθε χορτασίᾳ κοιλίας. Ἐὰν δὲ καὶ συνεχῶς ἔξω τοῦ κελλίου σου θεάσῃ σεαυτὸν προσκαλούμενον, παραιτοῦ· ἔστι γὰρ ἐπιζήμιος ἡ ἔξω τοῦ κελλίου συνεχὴς διατριβή, ἀφαιρεῖται τὴν χάριν, σκοτιεῖ τὸ φρόνημα, μαραίνει τὸν πόθον. Κόπτε τῶν πολλῶν τὰς σχέσεις, μή σου ὁ νοῦς περιστατικὸς γένηται καὶ ταράξει τὸν τῆς ἡσυχίας

τρόπον. Ἐργασία χειρῶν φρόντιζε, καὶ τοῦτο αὐτό, εἰ δυνατόν, νύκτωρ καὶ μεθ' ἡμέρας πρὸς τὸ μὴ ἐπιβαρῆσαί τινας ἵνα καὶ τὸν τῆς ἀκηδίας καταπαλαίσῃς δαίμονα καὶ τὰς ἄλλας ἐπιθυμίας τοῦ ἐχθροῦ. Ἐπίκειται γὰρ τῇ ἀργίᾳ ὁ τῆς ἀκηδίας δαίμων καὶ ἐν ἐπιθυμίαις ἐστίν. Ἐπὶ δὲ τῆς πράσεως πρόσεχε μὴ ἁμάρτῃ, ὥς φησίν, ἀπὸ δόσεως καὶ λήψεως οὐκ ἐκφεύξει ἁμαρτία. Εἴτε οὖν πωλεῖς εἴτε ἀγοράζεις, μὴ κατὰ ἀκρίβειαν περὶ τὴν τιμὴν φιλοκερδίας ἐνεχθῇς τρόποις καὶ ἐπὶ τὰ βλαβερὰ τῶν τῆς ψυχῆς αἰτιῶν καταπέσῃς φιλονικίας ἐπὶ ταῖς τῶν λόγων σου ἐναλλαγαῖς καὶ ἐν τοῖς τοιούτοις τὴν ἔντιμον ἡμετέρας προθέσεως ἀτιμάσῃς καὶ καταισχύνης ἀξίαν. Οὕτω καὶ αὐτὸς ἐννοῶν ἀπὸ δόσεώς σου καὶ λήψεώς σου φύλαξον. Εἰ δὲ τὸ κρεῖττον αἱρεῖ καὶ ἔστι σοι τοῦτο δυνατόν, ἐπὶ ἕτερόν τινα πιστὸν ἄνδρα παράρριψόν σου τὴν φροντίδα, ὅπως οὕτως εὔθυμος γενόμενος, χρηστὰς καὶ ἐπιχαρεῖς ἕξῃς τὰς ἐλπίδας. Ταῦτά σοι οὕτω παραινεῖν οἶδε τὰ χρήσιμα ὁ τῆς ἡσυχίας τρόπος.

Νηστεία σοι ἔστω ὅση δύναμις κατενώπιον Κυρίου· αὕτη σου τὰς ἀνομίας καὶ τὰς ἁμαρτίας περικαθαριεῖ, σεμνύνει τὴν ψυχήν, ἁγιάζει τὸ φρόνημα, δαίμονας ἀπελαύνει, Θεὸν ἐγγὺς εἶναι παρασκευάζει. Ἅπαξ δὲ τῆς ἡμέρας φαγών, εἰς δεύτερον μὴ ἐπιθυμήσῃς, ἵνα μὴ πολυδάπανος γένῃ καὶ ἐκθορυβήσῃ σου τὸ φρόνημα. Πλὴν λέγω σοι ξενιτείαν ἀγάπα, ἀπαλλάττει γάρ σε κατὰ τὴν ἰδίαν χώραν περισπᾶσθαι καὶ τῆς κατὰ τὴν ἡσυχίαν ὠφελείας μόνον ἀπολαύειν ποιεῖ. Τὰς ἐν πόλει διατριβὰς φεῦγε καὶ ἐν ἐρημίᾳ καρτέρησον. Εἰ δυνατὸν τὸ καθόλου εἰς πόλιν μὴ ἀπαντήσῃς, οὐδὲν γὰρ εὔχρηστον, οὐδὲν ὠφέλιμον τῇ πολιτείᾳ σου ἐκεῖ θεάσῃ. Τοὺς οὖν ἰδιάζοντας καὶ ἀπερισπάστους δίωκε τόπους· ἐὰν καὶ δαιμόνων φαντασίας ἐκεῖ θεάσῃ, μὴ δειλιάσῃς, ἦχον αὐτῶν μὴ πτοηθῇς, μηδὲ ἀποφύγῃς τὸ στάδιον τῆς ἡμετέρας ὠφελείας. Ἀφόβως ὑπόμεινον καὶ ὄψῃ τοῦ Θεοῦ τὰ μεγαλεῖα, τὴν ἀντίληψιν, τὴν κηδεμονίαν, τὴν ἄλλην ἅπασαν ἐπὶ σωτηρίᾳ πληροφορίαν. Ἐὰν φίλους ἔχῃς, φεῦγε τούτων τὰς συνεχεῖς συντυχίας, διὰ μακροῦ γὰρ αὐτοῖς συντυγχάνων, εὐχάριστος παρ' αὐτοῖς ἔσῃ. Ἐὰν δὲ κατανοήσῃς διὰ τούτων αὐτῶν τὴν βλάβην σοι γινομένην, μηδόλως ἐγγίσεις. Φίλους γὰρ ἔχειν σε χρὴ τοὺς ὠφελίμους καὶ συμβαλλομένους σοι τῇ πολιτείᾳ. Φεῦγε τῶν πονηρῶν ἀνδρῶν καὶ μαχίμων τὰς συντυχίας, μηδενὶ τούτων συνοικήσεις, ἀλλὰ καὶ τὰς φαύλας αὐτῶν προθέσεις παραιτοῦ. Ἄνδρες εἰρηνικοί, ἀδελφοὶ καὶ πνευματικοὶ πατέρες ἅγιοι ἔστωσαν φίλοι σου, ψυχὴ μὴ τῶν κοσμικῶν ἀπαλλαγεῖσα φροντίδων, οὔτε τὸν Θεὸν ἀγαπήσει γνησίως δυνήσεται, οὔτε τὸν διάβολον βδελύξεται ἀξίως, κάλυμμα ἅπαξ ἔχει φορτικὸν τὴν μέριμναν τοῦ βίου. Ὅθεν τὰ ἑαυτοῦ ἐπιγνῶναι ὁ νοῦς, ἐπὶ τῶν τοιούτων οὐ δύναται, διὰ πάντα οὖν ἡ ἀναχώρησις χρήσιμος.

Περὶ τοῦ μὴ κρίνειν τινά.

Γέρων τις μέγας ἐκάθητο ἐν Συρίᾳ ἐν τοῖς ὁρίοις Ἀντιοχείας. Εἶχε δὲ ἀδελφὸν πρόχειρον εἰς τὸ κρίνειν ἐὰν ἔβλεπέ τινα πταίοντα. Πολλάκις οὖν ἐνουθέτει αὐτὸν ὁ γέρων λέγων· πλανᾶσαι τέκνον καὶ μόνον τὴν ψυχήν σου βλάπτεις, ἐπειδὴ οὐδεὶς οἶδε τὰ τοῦ ἑτέρου εἰμὴ τὸ πνεῦμα τὸ κατοικοῦν ἐν αὐτῷ. Καὶ γὰρ πολλοὶ πολλάκις ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων πολλὰ κακὰ ἐργάζονται καὶ κρυπτῶς τῷ Θεῷ μετανοοῦσι. Καὶ τὴν μὲν ἁμαρτίαν ἡμεῖς οἴδαμεν, τὴν δὲ μετάνοιαν καὶ τὰ καλὰ ἔργα ἃ ἔπραξαν, ὁ Θεὸς ἐπίσταται. Διὰ τοῦτο κἂν τοῖς ὀφθαλμοῖς ἴδῃ ὁ ἄνθρωπος μηδαμῶς κρίνει τινά. Εἷς ἐστιν ὁ κριτὴς ὁ

Η ΔΙΑΛΕΞΙΣ

Τοῦ Καθηγουμένου τῆς Ἱ. Μονῆς Διονυσίου ἁγίου Ὄρους ἐν τῇ Ἑταιρίᾳ Μακεδονικῶν Σπουδῶν Θεσ)νίκης.

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελίδος 166)

Διὰ τοῦ Χριστιανισμοῦ ὅμως, συνεισῆλθε καὶ ὁ πολιτισμὸς καὶ ἐξέλιπον αἱ κακαὶ ἕξεις, ἀνεπτύχη δὲ ἡ χριστιανικὴ ἠθική, ἡ ὁποία ἐξημέρωσεν ἐν μέρει τὸν ἄγριον ἐκεῖνον λαόν. Λέγω δὲ ἐν μέρει, διότι τὸ γένος αὐτὸ κατείχετο καὶ κατέχεται εἰσέτι ἀπὸ δύο σοβαρὰ ἐλαττώματα, τὴν ρευστότητα τῆς συνειδήσεως καὶ τὴν ἀγνωμοσύνην πρὸς τοὺς εὐεργέτας,

---

Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, πᾶς δὲ ἄνθρωπος ὁ κρίνων τινά, ὡς ἀντίθεος τοῦ Χριστοῦ εὑρίσκεται, ὅτι τὸ ἀξίωμα καὶ τὴν ἐξουσίαν, ἣν ἔδωκεν αὐτῷ ὁ Πατήρ, ἥρπασε κριτὴς γενόμενος.

Περὶ τοῦ θέλοντος ἀπελθεῖν εἰς τὰ ἴδια.

Ἀδελφὸς ξενιτεύσας, ἤθελεν ἀπελθεῖν εἰς τὰ ἴδια, καὶ ἠρώτησε γέροντα, ἵνα ἐπιτρέψῃ αὐτῷ. Λέγει αὐτῷ ὁ γέρων. Τοῦτο γίνωσκε ἀδελφέ, ὅτι ἐρχόμενος ἀπὸ τῆς χώρας σου ἐπὶ τὰ ὧδε, τὸν Θεὸν εἶχες ὁδηγοῦντα σε, εἰ δὲ ὑποστρέψῃς οὐκ ἔχεις αὐτόν.

— Εἶπε γέρων, ὅτι αἰσχύνη ἐστὶ τῷ μοναχῷ, ἐὰν ἐάσας τὰ ἑαυτοῦ ξενητεύσῃ διὰ τὸν Θεὸν καὶ μετὰ ταῦτα εἰς κόλασιν ἀπέλθῃ.

— Διηγήσατό τις γέρων, ὅτι ἱσταμένου μου ἐν τῇ συνάξει καὶ τῶν πατέρων ψαλλόντων δαβιτικοὺς ὕμνους, εἶδον τοὺς Ἀγγέλους συμψάλλοντας αὐτοῖς καὶ ὅτε ἐτελειώθη ἡ ἀγρυπνία τῆς ἁγίας Κυριακῆς, ἐτέθησαν ἔμπροσθεν τῶν Ἀγγέλων σπυρίδες κρυσταλλοειδεῖς. Καὶ ὅτε ἤρχοντο οἱ ἀδελφοὶ φιλῆσαι τὸν Σταυρὸν καὶ ἐξελθεῖν, ἐκβάλλοντες οἱ ἅγιοι Ἄγγελοι ἐκ τῶν σπυρίδων ἐδίδουν τοῖς μὲν νόμισμα χρυσοῦν, ἔχον τὴν εἰκόνα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῖς δὲ μιλιαρίσιον ἀργυροῦν, ἔχον Σταυρόν, τοῖς δὲ φόλλαν χαλκῆν ἀτύπωτον, τοῖς δὲ τυπωμένην, καὶ τοῖς μὲν προσφορὰν τελείαν, τοῖς δὲ ἀντίδωρον. Καὶ οἱ μὲν ἐσφραγίζοντο τῇ χειρὶ τοῦ Ἀγγέλου μύρον εὐῶδες, οἱ δὲ ἐθυμιάζοντο ὑπὸ τοῦ Ἀγγέλου, καὶ οἱ μὲν οὐδόλως ἐλάμβανον, ἄλλοι δὲ καὶ ὃ ἐλάμβανον ἐτύθουν ἔσω τῆς ἐκκλησίας καὶ ἐξήρχοντο.

Ἐδεήθην οὖν, φησί, τοῦ Θεοῦ ὅπως ἀποκαλύψῃ μοι, τὸ πρᾶγμα, ὅτι πάντες μὲν ἐν ἴσου ἀγρυπνοῦσι καὶ ψάλλουσι, τὰ δὲ δῶρα οὐκ ἴσα. Καὶ ἀπεκαλύφθη μοι ὅτι οἱ τὰ νομίσματα λαμβάνοντες εἰσὶν οἱ ἑστῶτες καὶ νουνεχῶς καὶ νηφόντως ψάλλοντες· οἱ δὲ τὸ ἀργυροῦν λαμβάνοντες εἰσὶν οἱ ἀπὸ μέσης νυκτὸς ἀγρυπνοῦντες, οἱ δὲ τὸν τετυπωμένον, οἱ εἰς τὸ ᾆσμα καὶ εἰς τοὺς ψαλμούς, οἱ δὲ τὴν τελείαν προσφοράν, οἱ εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τῶν βιβλίων προσέχοντες, οἱ δὲ τὸ ἀντίδωρον, οἱ οὔπω τῇ μοναδικῇ πολιτείᾳ βεβαιωθέντες, οἱ δὲ τῷ μύρῳ χρησάμενοι, οἱ κατὰ πάντα ὑπήκοοι τοῦ ἑαυτῶν Καθηγουμένου ὑπάρχοντες καὶ πᾶσι διακονοῦντες, καὶ ὁ ἱδρὼς καὶ ὁ κόπος αὐτῶν ὡς μύρον ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ λογίζεται. Οἱ δὲ θυμιαζόμενοι, εἰσὶν οἱ ἀμελοῦντες τῆς ἑαυτῶν ζωῆς καὶ μὴ ἀντιστήκοντες τοῖς ἰδίοις πάθεσιν, οἱ δὲ τιθέντες τὰ διδόμενα, εἰσὶν εἰς τὰ ἑλληνικὰ βιβλία ἑαυτοὺς ἀπασχολοῦντες καὶ τῇ κενοδοξίᾳ καὶ ὑπερηφανείᾳ στέργοντες.

Ταῦτα ἡμῖν ὁ πεφωτισμένος γέρων διηγήσατο, ὥσπερ ἄλλου τινὸς ἰδόντος, αὐτὸς δὲ ἦν ὁ ταῦτα θεασάμενος καὶ ὠφελήθημεν σφόδρα.

καὶ ἐξ αὐτῶν, παρ' ὅλα τὰ διαῤῥεύσαντα ἔτη, παρ' ὅλην τὴν ἀναπλαστικὴν δύναμιν τοῦ Χριστιανισμοῦ, δὲν δύναται ν' ἀπαγγιστρωθῇ ἀπὸ τὸ πλέγμα τῆς ἀγριότητος.

Οὐδεμία Ἐκκλησία, οὐδεὶς λαὸς εὐηργετήθη τόσον ἀπὸ τὴν Μεγάλην Ἐκκλησίαν τῆς Κων)πόλεως καὶ τὸ ἑλληνικὸν Ἔθνος, ὅσον ἡ βουλγαρικὴ καὶ ὁ βουλγαρικὸς λαός, ἀλλὰ καὶ οὐδεμία ἄλλη, οὐδὲν ἄλλο Ἔθνος ἐπότισαν τόσην χολὴν τὴν Μητέρα Ἐκκλησίαν καὶ τὸν Ἑλληνισμόν.

Δὲν παρῆλθον πολλὰ ἔτη ἀπὸ τοῦ ἐκχριστιανισμοῦ των καὶ ἤρχισαν νὰ στρέφωνται πρὸς τὴν Δύσιν καὶ νὰ παρέχουν ζητήματα εἰς τὴν Ὀρθοδοξίαν, ἡ ὁποία φιλοστόργως ἔσπευδε πάντοτε πρὸς στηριγμόν. Δὲν παρῆλθον οὔτε τέσσαρες αἰῶνες ἔκτοτε καὶ ἤρχισαν νὰ προσαιτερίζωνται Μασσαλιανὰς καὶ Βογομελικὰς αἱρέσεις, ὁπότε παρέστη ἀνάγκη νὰ προστρέξωσιν εἰς βοήθειάν των πνευματικὴν καὶ πολλοὶ λόγιοι ἁγιορεῖται, ἐν οἷς καὶ οἱ ἅγιοι Γρηγόριος ὁ Σιναΐτης, Γρηγόριος ὁ ἀπὸ Συριάνων, Μάξιμος ὁ Καυσοκαλυβίτης καὶ Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς, πρὶν ἢ προαχθῇ εἰς Μητροπολίτην, οἵτινες ἔφθασαν μέχρις Ἀχριδῶν καὶ Βουλγαρίας, καὶ οἱ πρῶτοι δύο ἔμειναν διὰ παντός, ἀποβιώσαντες ἐκεῖ.

Ἀλλὰ καὶ ἀπὸ πολιτικῆς πλευρᾶς οἱ Βούλγαροι δὲν ἐφάνησαν εὐγνωμονέστεροι πρὸς τὴν ἑλληνικὴν ἐκείνην αὐτοκρατορίαν, τὴν τόσον μοχθήσασαν πρὸς ἐκχριστιανισμὸν καὶ ἐκπολιτισμὸν αὐτῶν. Καιροφυλακτοῦντες τὰς περιστάσεις, καθ' ἃς αὕτη ἠγωνίζετο κατὰ τοῦ ἐξ ἀνατολῶν βαρβαρισμοῦ, ἐπετίθεντο ἐκ τῶν νώτων καὶ συνετέλεσαν ὅσον οὐδεὶς ἄλλος εἰς τὴν ἐξασθένησιν καὶ πτῶσιν τοῦ ἀτυχοῦς Βυζαντίου.

Καὶ πρὸς τοὺς λοιποὺς γείτονάς των τὴν αὐτὴν περίπου στάσιν ἐτήρησεν ὁ λαὸς οὗτος, ἐφ' ᾧ καὶ προσφυέστατα εἷς διάσημος ξένος ἱστορικὸς παρουσιάζει τὸν Βουλγαρισμὸν «ὡς μάστιγα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ πεσοῦσαν ἐν μέσῳ τῶν χριστιανικῶν λαῶν τῆς Χερσονήσου πρὸς ἔκτισιν τῶν ἁμαρτιῶν των».

Εἰς τὸ ἅγιον Ὄρος οἱ Βούλγαροι ἐφάνησαν περὶ τὰ τέλη τοῦ 12ου αἰῶνος, ὁπότε τρεῖς ἀδελφοὶ ἐξ Ἀχρίδος, Μωϋσῆς, Ἀαρὼν καὶ Ἰωάννης, ἐλθόντες καὶ μονάσαντες ἐν αὐτῷ, ἔκτισαν ἀδείᾳ τοῦ Πρώτου καὶ ἐκχωρήσει πρὸς αὐτοὺς μιᾶς τῶν καλλιτέρων περιοχῶν τῆς Χερσονήσου, τὴν βουλγαρικὴν Μονὴν τοῦ Ζωγράφου, ἐνάτην σήμερον κατὰ σειρὰν μεταξὺ τῶν εἴκοσι. Τὴν Μονὴν ταύτην εὐηργέτισαν διάφοροι Βυζαντινοὶ αὐτοκράτορες καὶ πολλοὶ Μολδοβλάχοι καὶ Σέρβοι ἡγεμόνες, ἐνῷ ἐκ τῶν λεγομένων Τσάρων τῆς Βουλγαρίας, μόνον δύο φέρονται εὐεργέται αὐτῆς, Ἀσὰν ὁ Α' κατὰ τὰ τέλη τοῦ 12ου αἰῶνος καὶ Ἀλέξανδρος Ἰωάννης τὸν ΙΔ'.

Κατὰ τὸ Ὀκτακοσιετὲς αὐτὸ διάστημα καίτοι ἔτυχον τῆς καλλιτέρας μεταχειρίσεως ἐκ μέρους τοῦ ἑλληνικοῦ στοιχείου καὶ τῶν ἄλλων συνοίκων ἁγιορειτῶν, ἐπωφελούμενοι τῆς χριστομιμήτου ἀνοχῆς καὶ φιλοξενίας, προσεπάθουν ἀπὸ ξενιζόμενοι νὰ γίνουν κυρίαρχοι τῶν ἱδρυμάτων των, κατωρθώσαντες νὰ κατακτήσωσι τὴν μὲν ἑλληνικὴν Μονὴν τοῦ Φιλοθέου τὸν ιϛ' αἰῶνα, ἐκδιώξαντες ἐξ αὐτῆς τοὺς Ἕλληνας μοναχοὺς μὲ τὸν ἅγιον ἡγούμενόν των Διονύσιον, τὸν μετέπειτα κτίτορα τῆς ἐν Ὀλύμπῳ ὁμωνύμου Μονῆς. Ἀλλ' ἀπαίδευτοι ὡς ἦσαν καὶ ἀπρόκοποι, ὁδηγήσαντες αὐτὴν εἰς χρεωκοπίαν, τὴν ἐγκατέλειψαν μετά τινα ἔτη ἔρημον. Τὸ αὐτὸ θὰ συνέβαινε καὶ εἰς τὴν τοῦ

Χιλιανδαρίου σερβικὴν τοιαύτην, ὅπου διὰ τὸ ὁμόγλωσσον εἶχον εἰσχωρήσει ἀπὸ τῶν μέσων τοῦ προπαρελθόντος αἰῶνος, ἐὰν μὴ ἐπεσκέπτετο αὐτὴν κατὰ τὰ τέλη τοῦ παρελθόντος μετὰ πλουσίων δώρων ὁ τότε βασιλεὺς τῶν Σέρβων Ἀλέξανδρος, καὶ ἂν μὴ ἡ σερβικὴ Κυβέρνησις ἐπλήρωνε τὸ ἐκ 16000 χρυσῶν λιρῶν Τουρκίας χρέος αὐτῆς, ὁπότε θέλοντες καὶ μὴ οἱ ἐν αὐτῇ, ἐδέχθησαν δεκάδα νέων ἐκ Σερβίας καὶ ἐπανῆλθεν ἡ Μονὴ αὕτη εἰς τὴν ἀνέκαθεν σερβικήν της σύνθεσιν.

Κατὰ τὰ ἱστορικὰ γεγονότα τοῦ αἰῶνος μας, οἱ Βούλγαροι μοναχοὶ τοῦ Ὄρους ἐτήρησαν σωβινιστικὴν στάσιν, τόσον κατὰ τὸν Μακεδονικὸν ἀγῶνα, ὅσον καὶ κατὰ τοὺς πολέμους τοῦ 12 καὶ 13 καὶ μέχρι τῆς προσφάτου κατοχῆς, προσεπάθησαν νὰ ὑπαγάγουν τὸ ἅγιον Ὄρος εἰς τὰς πανσλαυϊστικὰς βλέψεις. Τὸ 1912 ἔφερον μίαν διλοχίαν βουλγαρικοῦ στρατοῦ εἰς τὴν Μονήν των, ἡ ὁποία καὶ ἀντέστη κατὰ τὸν Ἑλληνοβουλγαρικὸν πόλεμον τοῦ 1913, ἀλλ' ἐν τέλει παρεδόθη εἰς τοὺς πολιορκητὰς Ἕλληνας στρατιώτας. Καὶ ἐσχάτως εἶχον ἐπιτύχει ὅπως τὸ Ὄρος καταληφθῇ ὑπὸ τῶν Βουλγάρων, ἀλλ' ἔγκαιρος ἐνέργεια τῆς Ἱ. Κοινότητος πρὸς τὸν Χίτλερ, ἀπεσόβησε τοῦτο καὶ ἐσταματήθη ὑπὸ τῶν Γερμανῶν τὸ βουλγαρικὸν τάγμα τῆς κατοχῆς εἰς Ἱερισσόν, ὅπου καὶ παρένεινε μέχρι τῆς ἀνακωχῆς.

Μεταπολεμικῶς ἡ ἡγεσία τῆς Μονῆς ταύτης περιῆλθε κατὰ πλειοψηφίαν εἰς τοὺς ἐκ Μακεδονίας σλαυοφώνους, οἱ ὁποῖοι δεικνύουν στάσιν φιλελληνικὴν καὶ προσπαθοῦν νὰ ἐξιλεώσουν τὸ παρελθόν, ὁμολογοῦν ὅτι πρὸς τὸ ἑλληνικὸν Κράτος καὶ τὴν ἑλληνικὴν διοίκησιν καὶ Ἱερὰν Κοινότητα, δὲν ἔχουν εἰμὴ μόνον λόγους εὐγνωμοσύνης. Αἰσθάνονται ὅτι αἱ ὑπερφίαλοι οὐτοπίαι τῆς πανσλαυϊστικῆς προπαγάνδας καὶ αἱ χίμαιραι τῆς Μεγάλης Βουλγαρίας, ἔσβησαν διὰ παντός. Ὅσον βαθύτερον καὶ εἰλικρινέστερον ἐννοήσουν τοῦτο, τόσον τὸ καλλίτερον δι' αὐτοὺς καὶ τὴν μελλοντικήν των ἐπιβίωσιν ἐν ἁγίῳ Ὄρει.

Ἤδη, σὺν Θεῷ ἀρωγοῦντι, εἰσερχόμεθα εἰς τὰς σχέσεις ἁγίου Ὄρους - σερβικοῦ λαοῦ.

Αὐταὶ χρονολογοῦνται ἀπὸ τὰ τέλη τοῦ 12ου αἰῶνος, ἀφ' ἧς ἐποχῆς ὁ υἱὸς τοῦ βασιλέως τῆς Σερβίας Στεφάνου Νεεμάνια, Ράτσκο ὀνόματι, ἦλθεν εἰς τὸ Ὄρος, ἐγένετο μοναχός, νέος κτίτωρ τῆς Μονῆς Χιλιανδαρίου καὶ εἶτα Ἀρχιεπίσκοπος Σερβίας.

Μὲ τὸν ἅγιον αὐτὸν ἄνδρα καὶ διάσημον ἁγιορείτην, θὰ ἀσχοληθῶμεν ἐπὶ μικρόν, καθ' ὅτι ἐκτὸς τῆς ἐν ἁγίῳ Ὄρει δράσεώς του, ἐγένετο κατόπιν, ὡς Ἀρχιεπίσκοπος Σερβίας, ὁ ἀναμορφωτὴς τῆς ἐν αὐτῇ Παιδείας, ὁ ὀργανωτὴς τῆς Ἐκκλησίας καὶ ὁ θεμελιωτὴς τῆς ἑλληνοσερβικῆς φιλίας, ὡς ἐτόνισε τοῦτο καὶ ὁ πρὸ διετίας ἐπισκεφθεὶς τὸ ἅγιον Ὄρος Μακαριώτατος Πατριάρχης τῶν Σέρβων Βικέντιος. Ὁ βασιλόπαις οὗτος ὡς διάδοχος τοῦ θρόνου, ἔτυχεν ἐπιμελημένης ἀνατροφῆς καὶ εἰδικῆς τοιαύτης περὶ τὰ ἱερὰ καὶ ἑλληνικὰ γράμματα εἰς τὴν ἱερὰν Μονὴν τῆς Στουδενίτσας, κειμένης παρὰ τὴν τότε πρωτεύουσαν πόλιν τῆς Σερβίας Ράσιαν.

Φθάσας εἰς ἐφηβικὴν ἡλικίαν μετέβη, ἀδείᾳ τοῦ πατρός του, εἰς τοὺς ἁγίους Τόπους τῆς Παλαιστίνης, ὅπου ἐπεσκέφθη καὶ τὴν Μονὴν τοῦ ἁγίου Σάββα καὶ ἐξεδήλωσε τὸν πόθον νὰ μείνῃ ὡς μοναχός, ἀλλ' ὁ ἡγούμενος τὸν ἀπέτρεψε, καὶ ὡς προφητεύων, τοῦ εἶπεν ὅτι ὁ πόθος του θὰ ἐκπληρωθῇ εἰς τὸ ἅγιον Ὄρος, ὅπου

καὶ θὰ γίνῃ συνώνυμος καὶ ἐν ἔργοις ὅμοιος τοῦ ἁγίου Σάββα, προπέμπων δὲ αὐτὸν τὸν ἐδώρησε καὶ μίαν τῶν ἡγουμενικῶν ῥάβδων τοῦ ἁγίου, τὴν λεγομένην Πατερίτσαν, ἡ ὁποία καὶ σώζεται εἰσέτι εἰς τὸ ἅγιον Ὄρος.

Ἐπιστρέψας ἐκεῖθεν εἰς τὴν πατρίδα του καὶ ἐφιέμενος τοῦ πόθου πρὸς τὴν μοναχικὴν ζωήν, ὑπὸ τὸ πρόσχημα κυνηγίου εἰς τὴν νότιον Σερβίαν, διέλαθε τὸν πατέρα του, καὶ μεταβὰς εἰς τὴν ἱερὰν Μονὴν τοῦ Βατοπαιδίου ἐγένετο μοναχὸς μετονομασθεὶς Σάββας. Διαισθανόμενος ὅμως τὴν ἀναζήτησίν του, ἔφυγεν ἀπὸ τὴν μεγάλην καὶ πολυσύχναστον ταύτην Μονὴν καὶ μετέβη εἰς τὴν ἐρημικὴν τοιαύτην τοῦ Θεσσαλονικέως, τὸ σημερινὸν «Παλαιομονάστηρο» τῶν Ρώσσων. Ἀλλὰ καὶ ἐκεῖ οἱ ἀπεσταλμένοι τοῦ πατρός του τὸν ἀνεκάλυψαν, αὐτὸς δὲ φοβούμενος μὴ τὸν ἀπαγάγουν βίᾳ, ἐνεκλείσθη εἰς τὸν πύργον τῆς Μονῆς καὶ ἐκεῖθεν τοὺς ἔρριψεν ἐπιστολὴν πρὸς τὸν πατέρα του, μὲ μέρος τῆς κόμης τῆς κεφαλῆς του πρὸς πίστωσιν.

Ἐν τῇ ἐπιστολῇ ἔγραφε πρὸς τὸν πατέρα του, περὶ τῆς ματαιότητος τῶν ἐγκοσμίων καὶ ὅτι χάριν τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν, παραιτεῖται τῆς ἐπιγείου τοιαύτης. Ἀλληγορικῶς δέ, ὅτι εἰς τὸν κῆπον τῆς Παναγίας, τὸν λεγόμενον ἅγιον Ὄρος, πρέπει νὰ φυτευθοῦν καὶ σερβικὰ ἄνθη, καὶ παρεκάλει νὰ τὸν βοηθήσῃ πρὸς τοῦτο οἰκονομικῶς. Τὰ ἴδια ἔγραφε καὶ πρὸς τὸν συγγενῆ του αὐτοκράτορα τῆς Κων)πόλεως Ἀλέξιον τὸν Κομνηνόν.

Ἐπιτυχών, θείᾳ εὐδοκίᾳ, τοῦ ποθουμένου ἐξ ἀμφοτέρων τῶν πλευρῶν ἔκτισε τὴν Μονὴν τοῦ Χιλανταρίου, εἰς ἣν ἔκτασιν ὑφίσταται σήμερον, μεγαλοπρεπής, ἀξιοθαύμαστος καὶ τετάρτη κατὰ σειρὰν εἰς τὴν ἱεραρχίαν τῶν μεγάλων Μονῶν τοῦ Ὄρους. Μετά τινα ἔτη μιμηθεὶς αὐτὸν καὶ ὁ πατήρ του, κατέλιπε τὴν βασιλείαν εἰς τὸν δευτερότοκον υἱόν του, Στέφανον καὶ αὐτὸν λεγόμενον, καὶ ἐλθὼν ἐμόνασεν εἰς τὴν Μονὴν ταύτην μετονομασθεὶς Συμεών, ἔνθα καὶ ζήσας ἔτη τινὰ βίον ἀσκητικώτατον ἐκοιμήθη ἐν Κυρίῳ ἐκεῖ, ὡς μαρτυρεῖ καὶ ὁ τάφος του ἐν μέσῳ τῆς αὐλῆς, παρὰ τὸ δεξιὸν κλεῖτος τοῦ ναοῦ.

Ἀποβιώσαντος τοῦ πατρός του, ἀνέθετο τὴν ἡγουμενίαν τῆς Μονῆς ὁ Σάββας εἰς ἕτερον, καὶ μετέβη εἰς ἐπίσκεψιν τοῦ ἀδελφοῦ του, ἐκεῖ δὲ ἰδὼν τὸ ἀσύντακτον καὶ ἀκατάστατον τῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων, ὡς καὶ τὴν ἄκραν ἀπαιδευσίαν τοῦ σερβικοῦ λαοῦ, συνέλαβε τὴν ἰδέαν νὰ γίνῃ αὐτὸς ὀργανωτὴς καὶ αναμορφωτὴς αὐτῶν. Ὅθεν μεταβὰς εἰς Νίκαιαν τῆς Βυθυνίας, πρωτεύουσαν τότε τοῦ Βυζαντίου, λόγῳ τῶν Σταυροφοριῶν, ἐχειροτονήθη ἀπὸ τὸν Πατριάρχην Θεοφάνην Ἀρχιεπίσκοπος Σερβίας.

Ἐπιστρέψας εἰς τὴν πατρίδα του κατήρξατο τῆς ἐκκλησιαστικῆς καὶ ἐκπαιδευτικῆς ὀργανώσεως κατ᾽ ἀπόλυτον ἔγκρισιν τοῦ ἀδελφοῦ του, καὶ ἔθεσε τὰς βάσεις τῆς μελλοντικῆς ἀνθήσεως, πνευματικῆς καὶ ἐκπολιτιστικῆς, καὶ διὰ τῆς μορφώσεώς του, τῆς ἀρετῆς καὶ τῶν ἁγιορειτικῶν ἐφοδίων, κατέστη ὁ ἀρχηγὸς καὶ Πολιοῦχος τῆς σερβικῆς Ἐκκλησίας, ἡ ὁποία τὸν γεραίρει καὶ τιμᾷ ἐξαιρετικῶς τὴν μνήμην του, ὁ Προφάντης τῶν γραμμάτων διὰ τὴν πολιτείαν, ἥτις καθιέρωσεν ἐπ᾽ ὀνόματί του τὸ ἀνώτατον παράσημον τεχνῶν καὶ γραμμάτων, καὶ ὁ ἐθνικὸς ἅγιος τοῦ σερβικοῦ λαοῦ, ὁ ὁποῖος πρὸς τοῖς ἄλλοις τὸν θεωρεῖ καὶ θεμελιωτὴν τῆς ἑλληνοσερβικῆς φιλίας, συστήσας ταύτην καὶ ζῶν διὰ κηρυγμάτων καὶ ἐν τοῖς συγγράμμασί του. Ἐφ᾽ ᾧ καὶ ὁ εὐσεβὴς σερβικὸς λαὸς τὴν θεωρεῖ ἱερὰν παρακαταθήκην, ὡς εἶπεν ὁ Μακαριώτατος Πατριάρχης.

(Εἰς τὸ ἑπόμενον τὸ τέλος)

Α. Γ. ΠΕΡΑΤΙΚΟΥ

ΝΙΚΗΤΑ ΤΟΥ ΚΑΙ ΔΑΒΙΔ

δούλου Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ φιλοσόφου.

ΕΡΜΗΝΕΙΑ

Τῶν τετραστίχων, τοῦ μεγάλου πατρὸς ἡμῶν

ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΤΟΥ ΘΕΟΛΟΓΟΥ

(Ἐκ χειρογράφου ΙΖ' αἰῶνος, φύλ. 3α - 33β)

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 200)

Γνωμικὸν ϛ'.

«Ἤρετό με τὶς πρόβλημα τῶν ἐκ [πνεύματος.
ἢν ἐκρυπωθῇς εἶπον. ἀλλὰ σωφρονῶ.
ἢν ἐκρυπωθῇς. νῦν δὲ δεῖ καθαρσίων·
μῦρον, δοχεῖον σαπρὸν οὐ πιστεύεται».

Ἑρμηνεία.

Ἠρώτησε φησί τις ἐμέ, πρόβλημα πνευματικὸν μυστικῆς θεωρίας ἐχόμενον. τοῦτο γάρ ἐστι τὸ τῶν ἐκ πνεύματος. ἐγὼ δὲ τούτων ρυπαρὸν γινώσκων καὶ βέβηλον εἶπον· μὴ ἐρώτα ἀπόρρητα, ἐὰν μὴ πρότερον καθαρθῇς τῶν ψυχικῶν σου μολυσμάτων δι' ἐξαγορεύσεως καὶ μετανοίας ἀληθοῦς. ὁ δὲ ἀνταπεκρίνατο· ὅτι εἰ καὶ πρότερον ἤμην ρυπαρός, ἀλλ' οὐχὶ νῦν. ἀπέστην γὰρ τῶν προτέρων αἰσχρουργημάτων καὶ νῦν σωφρονῶ. τοῦτο γὰρ συνεξακούεται τῷ λόγῳ ἔξωθεν. κἀγὼ πάλιν πρὸς αὐτόν. κἂν νῦν σωφρονῇς, ὡς λέγεις, οὐδέ τι μόνον τοῦτο συμβάλλεται. πάλιν γὰρ αὐτό σοι λέγω, ὅτι ἐὰν μὴ ἐκρυπωθῇς καὶ τῶν πάλαι ρύπων ἐκκαθαρθῇς, οὐ θεμιτόν ἐστί σοι τῶν θείων καὶ ἀψαύστων τοῦ πνεύματος μυστηρίων ἅπτεσθαι. ἵνα μὴ δόξωμεν καὶ ἡμεῖς παρὰ τὴν εὐαγγελικὴν φωνὴν τοῦ Σωτῆρος [1]), ρίπτειν τοὺς μαργαρίτας ἔμπροσθεν τῶν χοίρων. νῦν γὰρ μᾶλλον ὅταν τοῦ αἰσχρουργεῖν ἀπέστης, χρεία σοι ἐστὶν ἀποπλύνασθαι τὰ πρῶτα ρυπάσματα. εἰ γὰρ πάλιν τὰ αὐτὰ ἔπραττες, πῶς ἦν δυνατὸν τὸν πρότερον ρύπον ἀποπλύνασθαι ἔτι τῷ βορβόρῳ ἐγκυλινδούμενον. ὅταν οὖν ἐκρυπωθῇς καὶ ἀποκαθαρθῇς ἀπὸ τῶν προτέρων μολυσμάτων, τηνικαῦτα ἐρώτα τὰ τοῦ Πνεύματος. νῦν οὖν σοι χρεία καθαρθῆναι καὶ οὕτως ἐρωτᾶν. τὸ γὰρ πνευματικὸν ἐρώτημα ὃ ἠρώτησας πνευματικὴν ἔχει καὶ τὴν ἀπόκρισιν. καὶ ὡς τὸ μῦρον εὐωδιάζει τὴν σωματικὴν ὄσφρησιν, οὕτω καὶ τοῦτο εὐωδιάζον τὴν ψυχὴν μῦρον ἐστί, σὺ δὲ ἀκάθαρτος ὤν, ἔοικας δοχείῳ σαπρῷ καὶ ρυπαρῷ. πῶς οὖν τὸ μῦρον ἐμπιστεύσομεν εἰς δοχεῖον ρυπαρόν; ἐν γὰρ δοχείῳ σαπρῷ, καὶ ρυπαρῷ ἀγγείῳ ὁποῖος σύ, οὐδεὶς ποτὲ ἐν καλῷ φρενῶν κείμενος καταπιστεύσει ἐμβαλεῖν μῦρον, οἷον τὸ τοῦ πνεύματος πρόβλημα καὶ ζήτημα καὶ ἐρώτημά τι. ἐγὼ δὲ εἶπον αὐτῷ. ἢν ἐκρυπωθῇς διὰ τοῦ βαπτίσματος ᾖ, ἀλλὰ καὶ σώφρων εἶ καὶ ἐνάρετος, ἀλλὰ καὶ πάλιν αὐτό σοι φημί. ὅτι ἢν ἐκρυπωθῇς καὶ βαπτισθῇς τότε σοὶ ἀποκρινοῦμαι. τὸν γὰρ ἀβάπτιστον καὶ ἄπιστον οὐδὲν ὠφελεῖ ἡ σωφροσύνη, οὐδὲ πᾶσαι ἄλλαι ἀρεταί. νῦν οὖν μᾶλλον ἐπεὶ σώφρων εἶ, δέῃ καὶ διὰ τῶν τοῦ βαπτίσματος καθαρσίων. οὐ γὰρ καταπιστευθήσεται ὁ εὐσεβὴς λόγος, μῦρον ὤν, σοὶ τῷ ἀπίστῳ ὡς σαπρῷ. ἀλλὰ κρείττων ἐστὶν ἡ πρώτη ἐξήγησις· οὐ γὰρ διότι ἠρωτήθη ἁπλῶς ἐρωτήματι οὐκ ἀπεκρίνατο ὁ Θεολόγος, ἀλλ' ὅτι τὸ μὲν ἦν πνευματικόν, ὁ δὲ ἐρωτῶν ἀκάθαρτος καὶ αἰσχρὸς καὶ διὰ τῶν ἁμαρτιῶν μεμολυσμένος.

1) Ματθ. ζ' 6.

Γνωμικὸν γ΄.

Μήτ' ἀντίτεινε πᾶσι, μήθ' ἕπου λό-[γοις.
ἀλλ' οἷς ἐπίστῃ καὶ ὅσον καὶ πηνίκα.
Θεοῦ δὲ πλεῖον ἐξέχου ἢ προστάτει.
λόγῳ παλαίει πᾶς λόγος, βίῳ δὲ τίς;

Ἑρμηνεία.

Ὁ λόγος φησὶν ὁ ὀρθὸς κελεύει σε, μήτε ἀντιτείνειν πρὸς πάντας ἀκαίρως φιλονεικοῦντα. ἀνευλαβὲς γάρ, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν ἀπαίδευτον τοῦτο. μήτε πᾶσιν ἕπεσθαι τὸ οὖς ὑποσχόντα, ἀνελεύθερον γὰρ τὸ τοιοῦτον ἢ ἀδιάκριτον. ἀλλ' ὅσα μὲν ἐπίστασαι καὶ οἶδας λαλούμενα πρὸς σὲ ἀλλοτρίως τῆς εὐαγγελικῆς φωνῆς καὶ νομοθεσίας, τούτους μὴ στίχει, ἀλλ' ἀντίτεινε. ὅσα δὲ ἀξίως τοῦ ἁγίου Πνεύματος γνωρίζεις λεγόμενα σοί, τούτοις ἕπου προθύμως. πλὴν εἴ περ ἀντιτείνειν μέλλεις τοῖς ἀναξίως τοῦ Πνεύματος λεγομένοις, μεμετρημένως τοῦτο ποίει, καὶ καθόσον ἐνδέχεται. φησὶ γάρ τις καὶ τῶν ἔξω φιλοσόφων, ὅτι, πᾶν μέτρον ἄριστον, ὑπερβασίαι δ' ἀλεειναί. ἐπὶ παντὸς γὰρ πράγματος τὸ μεμετρημένον ἐστὶν ἐπαινετόν. αἱ δὲ ὑπερβολαὶ καὶ τὰ ὑπὲρ τὸ μέτρον, σφαλεραὶ καὶ χαλεπαί. ὁμοίως καὶ κατὰ καιρὸν προσήκοντα ἀντίλεγε οἷς προσήκει ἀντιλέγειν, καὶ μὴ παρὰ καιρόν. ἐπεὶ ψυχαὶ τῶν πραγμάτων εἰσὶν οἱ καιροί. ἐξέχου δὲ καὶ ἐξήρτησο τοῦ Θεοῦ. πεποιθὼς μήτε ἐπὶ λόγων δυνάμει, μήτε ἐπ' εὐγλωττίᾳ ἢ ἐπ' ἄλλῳ τινί, ἢ ἐπὶ μόνῳ Θεῷ. τοῦτο γὰρ ἐστὶ τό, Θεοῦ δὲ πλεῖον ἐξέχου παρὰ προτάτει. παρὰ δηλαδὴ παρίστασο καὶ ὑπερμάχει αὐτοῦ ἐν λόγοις. εἶτα ἐπάγει καὶ τὴν αἰτίαν. τίνος χάριν φησί. διότι τῷ περιττὰ σοφιζομένῳ ἐκ τῆς πολυλογίας μῶμος οὐκ ἐπιλείψει. πᾶς γὰρ λόγος ἔχει ἀντιλογίας πολλάς. καὶ πᾶς ὁ λέγων, εὑρίσκει τοὺς ἀντιλέγοντας. καὶ παντὶ τῷ λέγοντι ὁ ἀντιλέγων καὶ ἀντιπαλαίων οὐ λείψει. τῷ δὲ ἡσύχῳ βίῳ καὶ πνεύματι Κυρίῳ, οὐδεὶς ἐστὶν ὁ ἀντιμαχόμενος καὶ ἀντιπαλαίων.

Γνωμικὸν δ΄.

Ἢ μὴ διδάσκειν, ἢ διδάσκειν τῷ [τρόπῳ,
μὴ τῇ μὲν ἕλκειν, τῇ δ' ἀπωθεῖσθαι [χεροῖν.
ἧττον δεήσει τοῦ λέγειν πράττων [ἃ δεῖ.
γραφεὺς διδάσκει τὸ πλέον τοῖς ἐκτύ-[ποις.

Ἑρμηνεία.

Ἐξέχεται ἡ παροῦσα τῶν τετραστίχων γνώμη [1]) τοῦ μεγάλου πατρὸς τῆς ἀνωτέρω ἐννοίας, καὶ φησί. καλὸν ἐστὶν ἡ σιωπὴ τοῖς δυναμένοις αὐτὴν κατορθῶσαι. εἰ δέ τινες βούλονται λέγειν καὶ διδάσκειν, καὶ οὐ σιωπᾶν διὰ τὸ ὠφελεῖν τοὺς πλείονας, δύνανται καὶ θέλουσι καὶ σιωπῶντες διδάσκειν καὶ ὠφελεῖν οὐ διὰ λόγου δηλ. ἀλλὰ διὰ τοῦ τρόπου καὶ τῆς καταστάσεως τῆς πολιτείας αὐτῶν. διὰ γὰρ ταύτης δεικνυομένης εὐλαβοῦς καὶ ὀρθῆς καὶ ἀνεπισφαλοῦς, οἱ ὁρῶντες ὁδηγοῦνται πρὸς μίμησιν, καὶ οὕτως ὠφελοῦνται μέγιστα διδασκόμενοι διὰ τῶν ἀγαθῶν πράξεων. λάμπει γὰρ τὸ φῶς [2]) τῶν ἐναρέτως βιούντων ἐν ἅπασι, καὶ ὁδηγεῖ τοὺς πάντας εἰς τὴν εὐθεῖαν τῆς σωτηρίας ὁδόν. ταῦτα εἰπὼν ὁ μέγας πατὴρ συνήθως ἐπάγει καὶ τὴν τῶν εἰρημένων κατασκευὴν καὶ ἀπόδειξιν. δύο γὰρ φησὶν οὐσῶν χειρῶν, τοῦ βίου καὶ τοῦ λόγου δηλ. οὐ χρήσιμον ἂν εἴη ἢ εὐσεβές, τῷ τῇ μὲν μιᾷ χειρὶ τοὺς μανθάνοντας ἐφέλκειν πρὸς τὴν εὐθεῖαν ὁδόν, τυχὸν τῇ διὰ τῶν λόγων διδασκαλίᾳ. τῇ δὲ ἑτέρᾳ ἤγουν τῇ διὰ τοῦ οἰκείου βίου καὶ τῶν οἰ-

1) Τὴν γνώμην ταύτην ὁ ἅγιος Θεολόγος Γρηγόριος ἀπευθύνει μᾶλλον πρὸς τοὺς μοναχούς.

2) Ματθ. ε΄ 16.

κείων πράξεων, ἀπωθεῖν ἐκ τοῦ εὐθέος καὶ εἰς κρημνὸν συνωθεῖν ἀπωλείας. καλὸν μὲν γάρ ἐστι τὸ εὐδοκιμεῖν ἐν ἀμφοτέροις τῷ τε βίῳ καὶ λόγῳ. εἰ δὲ μὴ τοῖς δύο δυνατὸν εὐδοκιμεῖν, κρεῖσσον ἐστὶ τῷ βίῳ, ἢ τῷ λόγῳ εὐδοκιμεῖν. ὅτι περ ἐντεῦθεν μᾶλλον ἡ ὠφέλεια γίνεται. ὅταν γὰρ ὁρῶσι σέ τινὲς ποιοῦντα τὰ δέοντα, ἐκ τούτου καὶ μόνον διδασκόμενοι καὶ εἰς ζῆλον καὶ μίμησιν ἐρχόμενοι, ὡς ἐπέλαττον ἢ οὐδαμοῦ δέονται τῆς διὰ τῶν λόγων διδασκαλίας. δεικνὺς δὲ καὶ τοῦτο διὰ παραδείγματος, ἐπάγων λέγει. ὥσπερ γὰρ ὁ ζωγράφος, οὐ τοσοῦτον τοῖς λόγοις ὠφελεῖ τοὺς παρ' αὐτῷ τὴν ζωγραφικὴν μαθητευομένους τέχνην, ὅσον τοῖς ἐκτύποις, ἤγουν τοῖς ἀρχετύποις εἰκόσι καὶ πρωτοτύποις. οὕτω καὶ οἱ μοναχοί, καὶ ἁπλῶς εἰπεῖν πάντες οἱ κατὰ Θεὸν ζῶντες, ἐν τῷ ὀρθῷ καὶ ἀμέμπτῳ βίῳ εὐδοκιμοῦντες, καὶ οὕτως ὠφελοῦντες τοὺς ἐγγίζοντας αὐτοῖς. ἧττον καὶ ὡς ἐπέλαττον πάντως ἐπιδέονται τοῦ τῆς διδασκαλίας λόγου. καὶ ἄλλως. οὐχ αἱ λέξεις καὶ αἱ συλλαβαὶ εἰσὶ διδασκαλίαι, ἃς ἔχουσιν ἐνίοτε οἱ ἐπιπλεῖστον φαῦλοι, ἀλλὰ τὰ τοῦ ἤθους κατορθώματα, ἥ τε ἀλυπία καὶ ἡ ἀπτοησία καὶ τὸ ἀόργητον, καὶ ἡ ἐπὶ πάντων παρρησία, ἡ τοὺς λόγους ὡς πυρὸς φλόγα γεννῶσα. εἰ γὰρ μὴ ἦν τοῦτο οὐκ ἂν ἔλεγεν ὁ μέγας διδάσκαλος [1]) τοῖς ἑαυτοῦ μαθηταῖς, μάθετε ἀπ' ἐμοῦ ὅτι πραΰς εἰμι καὶ ταπεινός [2]). οὐ τῇ εὐλεξίᾳ ρυθμίζων, ἀλλὰ τῇ εὐλαβείᾳ τοῦ ἤθους. δεῖ γὰρ τὴν κατὰ Θεὸν ἀσκουμένην ψυχὴν ἢ μανθάνειν πιστῶς ἃ οὐκ οἶδεν, ἢ διδάσκειν σαφῶς ἃ ἔγνω. εἰ γὰρ ὁπότερον τούτων μὴ βούληται ἢ δύναται, μανίαν νοσεῖ. λόγου ἀεὶ πεινᾷ ἡ ψυχὴ τοῦ φιλοθέου ἀνδρός.

---

1) Ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός.
2) Ματθ. ια' 29.

ΠΡΟΗΓΟΥΜ. ΣΥΜΕΩΝ ΦΙΛΟΘΕΐΤΟΥ

ΠΛΕΟΝΕΞΙΑ

Πλεονεξία εἶναι καὶ λέγεται ἡ ἀκόρεστος ἐπιθυμία εἰς τὸ νὰ ἔχῃ τις πολλὰ ὑλικὰ ἀγαθά, χρήματα καὶ πράγματα, ὅσον τὸ δυνατὸν περισσότερα, ὅσα βλέπουν οἱ ὀφθαλμοὶ καὶ ψαύουν αἱ χεῖρες καὶ συνεχῶς ἐπαυξανόμενα, ἀδιαφόρως πρὸς τὰ μέσα τῆς ἀποκτήσεως, ἂν προέρχονται ἐξ ἀδικίας, ἁρπαγῆς ἢ κλοπῆς· ἀρκεῖ μόνον νὰ συναθροίζωνται παντοιοτρόπως πλούτη καὶ θησαυροί. Ἡ πλεονεξία, ἀδελφοί μου χριστιανοί, εἶναι εἰδωλολατρία, εἶναι ἀπληστία, πάθος φοβερόν, τυραννικόν, βίαιον καὶ ἀχαλίνωτον. Ἡ πλεονεξία οὐδέποτε ἐξασφαλίζει εἰρηνικὴν ζωήν, μᾶλλον καθιστᾷ αὐτὴν ἄχαριν, ἀνήσυχον καὶ τρικυμιώδη, πλήρη φροντίδος, ταραχῆς καὶ συγχύσεως. «Πλεονέκτου ὀφθαλμὸς οὐκ ἐμπίπλαται μερίδι» (Σειρ. ιδ' 9). «Πανταχοῦ πλεονεξία κακόν» (Χρυσόστομος) «Ἰσότητα δ' αἱροῦ, πλεονεξίαν φεῦγε. — Κακὸν μέγιστον, ἐν βροτοῖς ἀπληστία» (Πυθαγ.). Ἡ πλεονεξία εἶναι κόρη τῆς φιλαργυρίας, καὶ ἀδελφὴ τῆς ἁρπαγῆς καὶ ἀδικίας, εἶναι πάθος ἀεὶ ἀκόρεστον. «Ἄρκτοι καὶ λύκοι ἐπειδὰν λάβωσι κόρον, τῆς ἁρπαγῆς ἀφίστανται, οἱ δὲ πλεονέκται κόρον οὐκ ἔχουσι» (Χρυσόστομος). «Καρδίαν γεγυμνασμένην, πλεονεξίας ἔχοντες, κατάρας τέκνα» (Β' Πέτρ. β' 14). Ἡ πλεονεξία εἶναι κατάρα καθότι νεκρώνει κάθε εὐγενὲς καὶ φιλάνθρωπον αἴσθημα, καὶ μεταβάλλει τὸν ἄνθρωπον εἰς ἄσπλαγχνον καὶ σκληρόν· αὐτὴ εἶναι ἡ μεγαλυτέρα μωρία καὶ ἀφροσύνη, διότι ταπεινώνει καὶ ἀποκτηνώνει αὐτόν, ἀπομακρύνει τοῦτον ἀπὸ κάθε πνευματικὴν ζωὴν καὶ σκέψιν, καὶ τὸν καθιστᾷ ὑλόφρονα καὶ μόνον σαρκικὸν καὶ κτηνώδη, καὶ μετὰ ἄξιον τῆς αἰωνίου τιμωρί-

ΟΔΗΓΟΣ
ΤΩΝ ΙΕΡΩΝ ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑΤΩΝ ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΗΣ

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 191)

Ἀπὸ Βαιθὴλ (Πειτὶν) προχωροῦντες βορείως εὑρίσκομεν τὸ χωρίον Τ ά ϊ π ε. Ἐπὶ ὡραίου λόφου ἡ πόλις Ἐφραΐμ τοῦ Εὐαγγελίου, τὴν ὁποίαν ἐπεσκέφθη ὁ Κύριος μετὰ τὴν ἔγερσιν τοῦ Λαζάρου. Προχωροῦντες βορείως εὑρίσκομεν τὰ χωρία Γ ι α π ρ ο ὺ δ, Σ ι ν τ γ ὶ λ κ.λ.π.

Ἀφίνοντες τὴν τακτικὴν ὁδὸν καὶ παρεκκλίνοντες πρὸς Α, φθάνομεν εἰς Σ η λ ῶ μ μίαν τῶν σπουδαιοτέρων ἄλλοτε πόλεων τῆς γῆς τῆς ἐπαγγελίας. Ἐδῶ ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ κατέθηκε τὴν Κιβωτὸν τῆς Διαθήκης, ὅπου ἔμεινε 328 ἔτη. Ἐδῶ ἡ Ἄννα ἡ στεῖρα γυνὴ τοῦ Ἐλκανᾶ παρεκάλει τὸν Κύριον νὰ τῆς χαρίσῃ υἱὸν (ἦτο ἄτεκνος) διὰ νὰ τὸν ἀφιερώσῃ εἰς αὐτόν. Καὶ ὁ Κύριος ἤκουσε τὴν δέησίν της καὶ ἐγέννησε τὸν προφήτην Σαμουήλ. Ἐδῶ ἐνικήθησαν οἱ Ἰουδαῖοι κατὰ κράτος ἀπὸ τοὺς Φιλισταίους. Ἐπιστρέφομεν εἰς τὴν κεντρικὴν πρὸς Νεάπολιν ὁδόν. Προχωροῦντες ἀρκετὰ χιλιομ. δεξιὰ μὲ μακρὰν παρέκκλησιν, εὑρίσκομεν εἰς τὴν ΒΔ. πλευρὰν τῆς κοιλάδος τῶν ὀρέων Γαβὰλ καὶ Γαριζὶν τὸ φ ρ έ α ρ τ ο ῦ Ἰ α κ ὼ β ὑπὸ ὑπόγειον Ἐκκλησίαν. (Ἐνταῦθα παρέμεινεν ἡμιτελὴς μέγιστος ναὸς λόγῳ τῶν καιρικῶν περιστάσεων). Ἔχει βάθος 23 μέτρα. Ἡ νέα ἐκκλησία εἶναι κτισμένη ἐπὶ τῶν βάσεων ἀκριβῶς ἀρχαίας ἐκκλησίας κτισθείσης ὑπὸ τοῦ Μ. Κωνσταντίνου. Εἶναι γνωστὸν εἰς τὸ Εὐαγγέλιον ὡς τὸ φρέαρ τῆς Σαμαρείτιδος. «Ἔρχεται οὖν ὁ Ἰησοῦς εἰς πόλιν τῆς Σαμαρείας λεγομένην Συχὰρ πλησίον τοῦ χωρίου ὃ ἔδωκεν Ἰακώβ, Ἰωσὴφ τῷ υἱῷ αὐτοῦ· ἦν δὲ ἐκεῖ πηγὴ τοῦ Ἰακώβ· ὁ οὖν Ἰησοῦς κεκοπιακὼς ἐκ τῆς ὁδοιπορίας κλπ.» (Ἰωάν. δ΄ 4 καὶ ἑξῆς).

Τέλος μετὰ μικρὰν ὁδοιπορίαν φθάνομεν εἰς Νεάπολιν. Ἡ Νεάπολις ἡ ἀρχαία Συχὲμ καὶ ἤδη Νάμπλους, εὑρίσκεται ἐν τῇ εὐφορωτάτῃ κοιλάδι Γαριζὶν μὲ ἄφθονα ὕδατα. Ἐνταῦθα εἰς τὴν ἀρχαίαν Συχὲμ ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ πρὸ τοῦ θανάτου του συνήθροισε τὸν λαὸν Ἰσραὴλ καὶ τὸν προέτρεψε νὰ τηρῇ τοὺς νόμους (Ἰησ. κ΄ 17). Ἐδῶ ὁ υἱὸς τοῦ Σολομῶντος Ροβοὰμ ἀνηγορεύθη βασιλεὺς τοῦ Ἰσραήλ. Εἰς τὴν Συχὲμ ἐδίδαξε τὸ Εὐαγγέλιον ὁ Κύριος ἡμῶν.

Τὰ ἀξιοθέατα ἐν Νεαπόλει εἶναι ὁ Σαμαρειτικὸς Κῶδιξ τῆς Ἁγ. Γραφῆς καὶ ἡ Σαμαρειτικὴ Κοινότης. Ἡ Συναγωγὴ τῶν Σαμαρειτῶν, λειψάνων τῶν ἀρχαίων Σαμαρειτῶν, εὑρίσκεται ἐντὸς τῆς πόλεως. Ἐν τῇ Συναγωγῇ φυλάσσεται ὁ πολύτιμος Κῶδιξ ὁ ὁποῖος περιλαμβάνει τὴν Πεντάτευχον μόνον καὶ εἶναι γεγραμμέ-

---

ας καὶ καταδίκης. Ὁ πλεονέκτης εἶναι θηρίον ἁρπακτικὸν καὶ ἀχόρταγον, ἐπιθυμεῖ, διψᾷ, συσωρεύει πᾶν προστυχὼν πρᾶγμα καὶ χρῆμα χωρὶς νὰ δύναται νὰ τὰ μεταχειρισθῇ διὰ τὰ ἀνάγκας τῆς ζωῆς, ἀλλὰ μόνον τὰ βλέπει καὶ τὰ καμαρώνει, τουτέστι γίνεται δοῦλος καὶ ὑπηρέτης τῆς ὕλης. Δὲν ὑπάρχει δυστυχέστερον καὶ ἀθλιώτερον πλάσμα, ἀπὸ τὸν ἀκόρεστον καὶ ἄθεον πλεονέκτην. Καθὼς ὁ ὠκεανὸς διαρκῶς ταράττεται καὶ κινεῖται, οὕτω καὶ ἡ ψυχὴ τοῦ πλεονέκτου. «Ὁ πλεονέκτης οὐδὲν φρονεῖ δίκαιον, οὐδὲ βούλεται» (Εὐριπίδης). Κατὰ τὸν μέγαν Βασίλειον ὁ πλεονέκτης κληρικὸς καθαίρεται.

νος ἐπὶ μεμβράνης μὲ μεγάλους χαρακτῆρας, ἀπὸ τὸν Ἀβισσὰ υἱὸν τοῦ Φινεές, υἱὸν τοῦ Ἐλεάζαρ, υἱὸν τοῦ Ἀαρών.

Οἱ Σαμαρεῖται τῆς Νεαπόλεως ἀποτελοῦν ἰδιαιτέραν φυλὴν Ἰουδαϊκήν, ἀλλὰ τρέφουν μῖσος φοβερὸν κατὰ τῶν ἄλλων Ἑβραίων, μὴ ἐρχόμενοι εἰς ἐπιγαμίαν ἢ ἐπικοινωνίαν μαζύ των. Εἶναι δὲ καθαρώτατοι. Ἄλλα ἀξιοσημείωτα μέρη τῆς Νεαπόλεως εἶναι τὸ τέμενος Ἐλ-Κεπὲρ ἐπὶ Ἐκκλησίας κτισθείσης ὑπὸ τοῦ Ἰουστινιανοῦ καὶ τὸ τέμενος Ἐλ Χάδρος ἀρχαιότατον, ὅπου κατὰ τὴν παράδοσιν ὁ Ἰακὼβ εὑρισκόμενος ἐκεῖ ἔμαθε τὸν θάνατον τοῦ Ἰωσήφ.

Ἀπὸ Νεάπολιν εἰς Σαμάρειαν ἢ Σεβάστειαν.

Ἡ ἀπόστασις εἶναι 10 χιλιομ. Ἡ Σαμάρεια ἢ Σεβάστεια ἡ ἀρχαία Χομρὼν εὑρίσκεται ἐπὶ λόφου ὡραιοτάτου μὲ θέαν ἐξαισίαν. Σήμερον εἶναι μικρὸν ἄσημον χωρίον. Ἀξιοπερίεργα εἰς αὐτὴν εἶναι αἱ πολυάριθμοι κολῶναι ἐσπαρμέναι εἰς τὸν λόφον καὶ τὰ ἐρείπια τῆς ἐκκλησίας Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ. Ἡ ἐκκλησία ὡς φαίνεται ἀπὸ τὰ ἐρείπια ἦτο μεγαλοπρεπεστάτη καὶ πλουσιωτάτη. Εἰς τὸ μέσον τῆς ἐκκλησίας λευκὸς θόλος ἐπιστεγάζει τὸν τάφον τοῦ Προφήτου Προδρόμου τοῦ ὁποίου τὴν κεφαλὴν ἔκοψεν Ἡρώδης ὁ ἄνομος βασιλεὺς κατ' ἀπαίτησιν τῆς μοιχαλίδος Ἡρωδιάδος εἰς τὸ παλάτιόν του μὴ ὑποφέρων τὸν ἔλεγχον ὑπὸ τοῦ διδασκάλου τῆς μετανοίας. Οἱ μαθηταὶ ἦραν τὸ πτῶμα καὶ τὸ ἔθαψαν ἐκεῖ. Ἀλλ' οἱ Ἐθνικοὶ ἐπὶ Ἰουλιανοῦ τοῦ παραβάτου, ἤνοιξαν τὸν τάφον καὶ ἔλαβον τὰ ὀστᾶ τοῦ προφήτου, τὰ ὁποῖα ἀφοῦ τὰ ἀνεκάτευσαν μὲ ὀστᾶ ἐθνικῶν τὰ ἔκαυσαν, διασωθέντων μερικῶν ἐξ αὐτῶν ὑπὸ εὐλαβῶν μοναχῶν μὲ κίνδυνον τῆς ζωῆς των 1).

Πλησίον τοῦ τάφου λέγεται ὅτι ἦσαν καὶ οἱ τάφοι τῶν Προφητῶν Ἀβδιοῦ καὶ Ἐλισσαίου. Τὸν τάφον τοῦ Προδρόμου καὶ τοὺς τάφους τῶν δύο ἄλλων προφητῶν σέβονται πολὺ οἱ Μωαμεθανοί. Ὅθεν ἔχουν κτίσει καὶ τζαμίον ἐκεῖ. Καταβαίνομεν δὲ εἰς τοὺς τάφους μὲ σκάλαν ἡ ὁποία ἔχει 21 σκαλοπάτια καὶ ὁδηγεῖ εἰς ὑπόγειον. Ἡ Σεβάστεια ἦτο ἡ πρωτεύουσα τῶν Μακκαβαίων. Ὁ ἀπόστολος δὲ Φίλιππος ἐδίδαξεν εἰς αὐτὴν τὸ Εὐαγγέλιον, βραδύτερον ἔγινε σπουδαία ἕδρα ἐπισκοπῆς καὶ σήμερον ὑπάρχει Ἐπίσκοπος Σεβαστείας, τοῦ Ἐπισκόπου διαμένοντος ἐν Ἱερουσαλήμ, καθὼς καὶ ὁ τῆς Νεαπόλεως.

Ἀπὸ Σεβαστείας εἰς Ναζαρέτ.

Ἀναχωροῦντες ἀπὸ τὴν Σεβάστειαν πρὸς προσκύνησιν-ἐπίσκεψιν τῆς Ναζαρέτ, χιλ. 64, φθάνομεν εἰς τὴν κοιλάδα Ἰεσραέλ, ἀφοῦ διέλθομεν τὸ χωρίον Τζινίν, εὐφορωτάτην καὶ ἱστορικήν· ἔχει σχῆμα τριγώνου καὶ φθάνει μέχρι τῆς Μεσογείου. Εἶναι λίαν ἱστορική, διότι ἐνταῦθα καταβάντες ὁ Βαρὰκ καὶ ἡ Δεββῶρα μετὰ τῶν στρατευμάτων των, ἐπέρασαν ἐν στόματι ρομφαίας τὰ στρατεύματα τοῦ Σισάρα (Κριταὶ δ' 6). Ἐνταῦθα ὁ Γεδεὼν κατετρόπωσε τοὺς Μαδιανίτας καὶ Ἀμαλικίτας. Ἐνταῦθα ὁ Ἀχαὰβ κατετρόπωσε τὸν βασιλέα τῆς Συρίας Ἄδερ· ἐδῶ ἐλύτρωσεν ἡ Ἰουδὴθ τοὺς Ἰσραηλίτας ἐκ τοῦ ὀλέθρου, θανατώσασα τὸν στρατηγὸν Ὀλοφέρνην. Ἐνταῦθα ἔγινε μάχη κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Μ. Ναπολέοντος, ὅπου ὁ Στρατηγὸς Κλέβερ, μὲ 2000 Γάλλους κατετρόπωσε

1) Ἐκ τῶν μερικῶν διασωθέντων, εἶναι καὶ ἡ δεξιὰ τοῦ τιμίου Προδρόμου ὁλόκληρος, εὑρισκομένη ἤδη καὶ τιμωμένη εἰς τὴν ἐν ἁγίῳ Ὄρει Ἱ. Μονὴν Διονυσίου.

ΕΧΕΙ Ο ΘΕΟΣ

«...Ἐμβλέψατε εἰς τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ... καταμάθετε τὰ κρίνα τοῦ ἀγροῦ, πῶς αὐξάνει...» (Ματθ. ς΄ 26-28).

Δὲς τὰ πουλάκια τοὐρανοῦ
καὶ τοῦ ἀγροῦ τὰ κρίνα.
Ὅλα τὰ τρέφει ὁ Θεὸς
καὶ μεριμνᾷ γιὰ 'κεῖνα.

+

Εἶσαι πτωχός; ἢ ὀρφανός;
χήρα; ἀργός; ἢ πάσχεις;
Ἔχε ἐλπίδα στὸν Θεὸν
ποτέ σου δὲν θὰ χάσῃς.

+

Ἐπ' ἀγαθοὺς καὶ πονηροὺς
τὸν ἥλιο ἀνατέλλει.
Ἐπὶ ἀπίστων καὶ πιστῶν
βροχοῦλα ἀποστέλλει.

+

Ὅσα πικρὰ στὸν βίον μας
μᾶς θλίβουν, μᾶς ταράσσουν.
Ὡς μαῦρα νεφελώματα
θὰ φύγουν, θὰ περάσουν.

+

Εἶναι Θεὸς τῶν οἰκτιρμῶν
παντὸς καλοῦ αἰτία.
Ἐκ τοῦ πικροῦ βγάζει γλυκὺ
καὶ φῶς ἀπ' τὴ σκοτία.

+

Κύριος τῶν δυνάμεων
τὸ πᾶν ὁρᾷ κι' ὁρίζει.
Ἂν θέλῃ καίει μὲ νερὸ
καὶ μὲ φωτιὰ δροσίζει.

+

Εἰς τοὺς γνησίους δούλους του
ἔχ' ὁ Θεὸς κρυμμένα.
Θεῖα ἀνέλπιστα πολλὰ
δῶρα χαριτωμένα.

+

Σὲ κάθε πίκρα τῆς ζωῆς
σὲ κάθε λύπης βέλος.
Ἐλπίδα ἔχε στὸν Θεὸν
θὰ λάβουν καλὸν τέλος.

+

Εἰς τὰς ἀποτυχίας σου
ἄνω νὰ καταφεύγῃς.
Ποτὲ μὴν ἀπελπίζεσαι
ἔχ' ὁ Θεὸς νὰ λέγῃς.

+

Δὲς τὰ πουλάκια τοὐρανοῦ
καὶ τοῦ ἀγροῦ τὰ κρίνα.
Ὅλα τὰ τρέφει ὁ Θεὸς
κι' ἡμᾶς μαζὶ μὲ 'κεῖνα!...

Εἰς δόξαν Θεοῦ καὶ παρηγορίαν τῶν χριστιανῶν ἀδελφῶν ἡμῶν.

Ὁ ταπεινὸς ἱερεὺς
Βασίλειος Μπάμνιας
Μόρια Μυτιλήνης

25000 Ἄραβας. Τὸ χωρίον Τ ζ ι ν ὶ ν εἶναι ἡ ἀρχαία Γινέα ὅπου ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἐθεράπευσε τοὺς 10 λεπρούς. Προχωροῦντες ὀλίγον εὑρίσκομεν τὰ ὄρη Τ ζ ά π α λ Φ ω κ ο ῦ ὅπου ἐφονεύθησαν ὁ Σαοὺλ καὶ ὁ Ἰωνάθαν, καὶ πλησίον τὸ χωρίον Ζ α ρ ὶ ν τὴν παλαιὰν Ἰ ε σ ρ ά ε λ, ὅπου ὁ Ἀχαὰβ ἐβασίλευσε καὶ ὅπου ἡ Ἰεζάβελ ἐλιθοβόλησε τὸν Ναβουθαὶ σφετερισθεῖσα τὴν ἄμπελόν της. Μετ' οὐ πολὺ εὑρισκόμεθα πρὸ τοῦ χωρίου Σ ο ύ λ α μ, τὰ ἀρχαῖα Σ ώ μ α ν α ὅπου ὁ προφ. Ἐλισσαῖος ἀνέστησε τὸν υἱὸν τῆς χήρας, ἡ ὁποία τὸν ἐφιλοξένησε (Δ΄ Βασιλ. δ΄ 36). Ἐδῶ ὑπάρχει καὶ τὸ χωρίον Ἀ φ ο ῦ λ ε. Πλησίον εὑρίσκεται τὸ χωρίον Ναΐν, ὅπου ὁ Σωτὴρ ἀνέστησε τὸν υἱὸν τῆς χήρας, καὶ εἰς ἱκανὴν ἀπόστασιν τὸ χωρίον Ἐ ν δ ώ ρ ὅπου ὁ Σαοὺλ μετέβη νὰ ἐρωτήσῃ τὸν ἐγγαστρίμυθον (Α΄ Βασιλ. κη΄ 8). Ἀπέναντι τῶν χωρίων αὐτῶν ὑψώνεται τὸ ὄρος Θαβώρ.

ΠΕΡΙ ΣΚΑΝΔΑΛΩΝ ΕΝ ΤΩ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΩ

«Πλὴν οὐαὶ τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ, δι' οὗ τὸ σκάνδαλον ἔρχεται» (Ματθ. ιη' 7).

Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος διὰ νὰ μὴ σκανδαλίσῃ τινὰ τῶν ἀσθενῶν χριστιανῶν πρὸς τὴν πίστιν, ἀπεφάσισε νὰ μὴ φάγῃ κρέας εἰς ὅλην του τὴν ζωὴν «Διόπερ εἰ βρῶμα σκανδαλίζει τὸν ἀδελφόν μου, οὐ μὴ φάγω κρέα εἰς τὸν αἰῶνα» (Α' Κορ. η' 13). Ἐπειδὴ βλέπομεν πολλοὺς τῶν χριστιανῶν καὶ πλεονεκτοῦν, καὶ ἁρπάζουν, καὶ κατακρίνουν, καὶ συκοφαντοῦν τοὺς ἀδελφούς των χριστιανοὺς καὶ ἄλλα ἁμαρτήματα, τὰ ὁποῖα εἶναι ἱκανὰ νὰ σκανδαλίσουν ὄχι τοὺς ἀσθενεῖς εἰς τὴν συνείδησιν, ἀλλὰ καὶ τοὺς πλέον δυνατούς, σὺ λέγω, ἀδελφέ, ἀποτολμᾷς καὶ λέγεις· τί μὲ μέλει ἐμένα ἐὰν ὁ ἀδελφός μου σκανδαλίζεται; Τόσον μέγα ἁμάρτημα εἶναι τὸ σκάνδαλον ὥστε ὁ Χριστὸς ἀπεφάσισε ὅτι «συμφέρει αὐτῷ (δηλαδὴ τῷ σκανδαλίζοντι) ἵνα κρεμασθῇ μύλος ὀνικὸς (μυλόπετρα) ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ, καὶ καταποντισθῇ ἐν τῷ πελάγει τῆς θαλάσσης» (Ματθ. ιη' 6). Ποῦ εἶναι λοιπὸν ἐκεῖνοι, ὅπου προξενοῦν φανερὸν σκάνδαλον εἰς τὸν ἀδελφόν τους, καὶ ἔπειτα αὐθαδιάζουν καὶ λέγουν· καὶ τί μὲ μέλει ἐμένα ἂν σκανδαλίζεται ὁ ἄλλος; Ἐγὼ θέλω νὰ κάμω τὸ θέλημά μου, καὶ ποίαν βλάβην λαμβάνει ὁ ἕνας καὶ ὁ ἄλλος ἐγὼ δὲν φροντίζω. Τί λέγεις, ὦ ἄνθρωπε, πῶς δὲν σὲ μέλει; Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος στοχάσου πῶς εἶπε νὰ μὴ φάγῃ ὄχι μόνον τὸ εἰδωλόθυτον κρέας, ἀλλὰ καὶ κάθε ἄλλο κρέας ὅπου εἶναι συγκεχωρημένον, μόνον διὰ νὰ μὴ σκανδαλίσῃ ἁπλῶς τὸν ἀδελφόν του, καὶ ὄχι νὰ τὸν ἀπωλέσῃ, σὺ δὲ ὅπου μὲ τὸ κακὸν παράδειγμα τῆς ζωῆς σου ὄχι μόνον σκανδαλίζεις καὶ ταράττεις τὸν ἀδελφόν σου, ἀλλὰ καὶ τὸν κρημνίζεις εἰς τὴν ἁμαρτίαν καὶ τὸν κολάζεις, ἀποτολμᾷς καὶ λέγεις πῶς δὲν σὲ μέλει ἂν ἐκεῖνος σκανδαλίζεται; Καὶ εἶναι τοῦτο ἴδιον Χριστιανοῦ; ἴδιον φιλαδελφείας; ἴδιον μαθητοῦ τοῦ Χριστοῦ;

Ὁ Χριστὸς σὲ ἐπρόσταξε τόσον νὰ λάμπῃ ἡ ζωή σου μὲ τὰ καλὰ καὶ χριστιανικὰ ἔργα, ὥστε ὅπου μόνον νὰ ἐπαινῆσαι ἀπὸ ἐκείνους ὅπου σὲ βλέπουν, ἀλλὰ καὶ ὁ ἰδικός σου Δεσπότης Χριστὸς νὰ δοξολογῆται ἀπὸ αὐτούς. Καὶ σὺ κάμνοντας τὸ ἐναντίον, καὶ ἀντὶ δοξολογίας παρακινεῖς τοὺς ἀνθρώπους νὰ βλασφημοῦν τὸν Θεὸν καὶ νὰ σκανδαλίζωνται, λέγεις πῶς δὲν σὲ μέλει; Καὶ ποία ψυχὴ εὐλαβὴς ὅπου ἠξεύρει τοὺς νόμους τοῦ Θεοῦ, λέγει ποτὲ τέτοιον λόγον; Δὲν ἠξεύρεις ταλαίπωρε ἄνθρωπε, πῶς ὁ λόγος αὐτὸς ὅπου λέγεις, ὅτι ἐμένα δὲν μὲ μέλει ἂν ὁ ἀδελφός μου σκανδαλίζηται εἶναι λόγος τοῦ σατανᾶ καὶ τῆς ἐκείνου σκληρότητος καὶ ἀπανθρωπίας; Διὰ τοῦτο, ἀδελφοί μου παμπόθητοι, παύσατε ἀπὸ τὸ νὰ λέγεται τοιαῦτα λόγια καὶ νὰ καταφρονῆτε τὴν βλάβην ὅπου προξενεῖτε εἰς τοὺς ὁμοπίστους σας χριστιανοὺς μὲ τὸ σκάνδαλόν σας, διότι τὰ λόγια αὐτὰ καὶ ἡ καταφρόνησις κάμνει μεγαλυτέραν τὴν ἁμαρτίαν σας καὶ προξενεῖ εἰς τὴν ψυχήν σας βαρυτέραν κόλασιν. Βλέπετε ἀπειλήν; ἀκούετε φοβερισμόν; μὴ νομίσητε ὅταν σκανδαλίζετε τὸν ἀδελφόν σας πῶς αὐτὸν μόνον βλάπτετε, ὄχι· ἡ βλάβη καὶ τὸ σκάνδαλον ἐκείνου εἰς αὐτὸν τὸν ἴδιον τὸν Χριστὸν ἀ-

ΕΚ ΤΗΣ ΠΟΛΕΩΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ

ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΑΥΓΟΥΣΤΙΝΟΥ

Κατὰ μετάφρασιν ἐκ τοῦ Λατινικοῦ διὰ πρώτην φοράν, εἰδικῶς διὰ τὴν «Ἁγιορ. Βιβλιοθήκην» ὑπὸ τοῦ Καθηγητοῦ κ. Ἰωάννου Σπαθάρη.

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 116)

Οἱ ἀντιλέγοντες πρὸς ταῦτα παρατηροῦσιν ὅτι οὐδεμία σάρξ ὑπάρχει, ἡ ὁποία νὰ δύναται νὰ ὑπομένῃ τὸν πόνον χωρὶς νὰ δύναται νὰ ἀποθάνῃ καὶ δὲν ἀντιλαμβάνονται ὅτι τοῦτο ἀληθεύει περί τινος ὄντος ἀνωτέρου τοῦ σώματος. Εἶναι δὲ τοῦτο ἡ ψυχή, τῇ παρουσίᾳ τῆς ὁποίας ζῇ τὸ σῶμα καὶ κυβερνᾶται καὶ πόνον δύναται νὰ ὑπομένῃ καὶ νὰ ἀποθάνῃ δὲν δύναται. Ἰδοὺ λοιπὸν ὅτι ὑπάρχει οὐσία ἥτις, ἐνῷ ἔχει συνείδησιν τοῦ πόνου, εἶναι ἀθάνατος· θὰ συμβῇ λοιπὸν τοῦτο εἰς τὰ σώματα τῶν κολασμένων, ὅπως σήμερον γνωρίζομεν ὅτι συμβαίνει εἰς τὸ πνεῦμα ὅλων τῶν ἀνθρώπων. Ἐὰν δὲ θεωρήσωμεν τὰ πράγματα προσεκτικώτερον, ὁ πόνος ὅστις καλεῖται σωματικός, ἀνήκει μᾶλλον εἰς τὴν ψυχὴν διότι ἴδιον τῆς ψυχῆς εἶναι νὰ πονῇ καὶ οὐχὶ τοῦ σώματος, ἀκόμη καὶ ὅταν ἡ αἰτία τοῦ πόνου προέρχεται ἐκ τοῦ σώματος, ἀφοῦ ὑποφέρει εἰς τὸ σημεῖον, ὅπου ἔχει πληγωθῇ τὸ σῶμα. Καθὼς δὲ λέγομεν σώματα αἰσθανόμενα, σώματα ζῶντα, ἂν καὶ ἡ ψυχὴ εἶναι διὰ τὸ σῶμα ἡ ἀρχὴ τῆς αἰσθήσεως καὶ τῆς ζωῆς, οὕτω λέγομεν καὶ σώματα πάσχοντα, ἂν καὶ ὁ πόνος προέρχε-

---

ναφέρεται (Α΄ Κορ. η΄ 12).

Ἀκούσατε καὶ ἕνα παράδειγμα παροιμιώδους σκανδάλου· Εὑρεθείς ποτε εἴς τι μοναστήριον κατὰ τὴν ἀπόδοσιν τῆς ἑορτῆς τοῦ Πάσχα, εὐλογήσαντος τοῦ ἱερέως, εἰσῆλθε καὶ εἷς μοναχὸς ἀσκεπὴς παραπλεύρως τοῦ ἱερέως καὶ ἔψαλλον τὸ Χριστὸς Ἀνέστη ἀργόν. Ὁ ἐν λόγῳ μοναχός, ἀγνοῶ τὸ ὄνομά του ὅσον καὶ τοῦ ἱερέως, ἤρχισαν μετὰ κραυγῶν καὶ ἀλαλαγμῶν ψάλλοντες μὲ βοὰς ἀτάκτους καὶ ἀναρμόστους, προξενοῦντες μίαν χασμωδίαν καὶ κακοφωνίαν, τοῦ ἐν λόγῳ μοναχοῦ κομπάζοντος ὡς νὰ ἦτο εἰς τὸ θέατρον μὲ σχήματα καὶ κινήσεις ὡς νὰ ἦτο τις παράφρων, καί τινες τῶν ἀδελφῶν ἀπήρχοντο τῆς ἐκκλησίας μουρμουρίζοντες· θέατρον ἐκάμετε τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ; Μετὰ τὸν ἑσπερινὸν συνηντήθην εἰς τὸ προαύλιον τῆς ἐκκλησίας μὲ μίαν ὁμάδα μοναχῶν μυκτιρίζοντες τὸν ἱερέα, ὅστις ἐδέχθη ἕνα τοιοῦτον παράφρονα μοναχὸν νὰ ἵσταται ἐνώπιον τῆς ἁγίας Τραπέζης συμψάλλοντος καὶ ὅτι ἐὰν τὸ ἑπόμενον ἔτος ἐπαναληφθῇ, εἷς μοναχὸς τολμηρὸς ἐδήλωσεν ὅτι θὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸ ἱερὸν καὶ θὰ ἐκβάλῃ τὸν ἐν λόγῳ μοναχὸν ἔξω βιαίως. Συναντήσας τὸν ἐν λόγῳ μοναχὸν συνέστησα εἰς αὐτὸν ὅτι οἱ πατέρες ἐσκανδαλίσθησαν καὶ νὰ μὴ ἐπαναληφθῇ τὸ τοιοῦτον καὶ ὅστις μᾶς ἀπήντησε μὲ τὸ στερεότυπον ἐκεῖνο· τί μὲ μέλει ἐμένα ἐὰν σκανδαλίζωνται οἱ ἄλλοι; Ἀλλοίμονον εἰς τοὺς τοιούτους ὅπου διὰ τῆς κακοτροπίας των σκανδαλίζουν τοὺς ἄλλους.

Μοναχὸς ἁγιορείτης

ται ἐκ τῆς ψυχῆς εἰς τὸ σῶμα. Ἡ ψυχὴ λοιπὸν συνυποφέρει μετὰ τοῦ σώματος, κατὰ τὸ μέρος αὐτοῦ, εἰς τὸ ὁποῖον συμβαίνει ὁ πόνος· ὑποφέρει δὲ καὶ μόνη, ἂν καὶ οἰκῇ ἐν τῷ σώματι, ὅταν αἰτία ἀόρατος τὴν θλίβει χωρὶς νὰ ἐπιφέρῃ βλάβην τινὰ εἰς τὴν σωματικὴν ὑγείαν· ὑποφέρει πρὸς τούτοις ἐκτὸς τοῦ σώματος, ὅπως ὑπέφερε καὶ ὁ πλούσιος ἐκεῖνος εἰς τὸν ᾅδην, ὅτε ἀνεφώνει «ὀδυνῶμαι ἐν τῇ φλογὶ ταύτῃ».

Τὸ σῶμα ἀφ' ἑτέρου οὔτε ἄψυχον ὂν πονεῖ, οὔτε ἔμψυχον δύναται νὰ ὑποφέρῃ ἄνευ ψυχῆς. Ἐὰν λοιπὸν ἐκ τοῦ θανάτου θὰ ἠδύνατο κανεὶς νὰ συμπεράνῃ περὶ τοῦ πόνου, ὅτι δηλαδὴ τὸ σύμπτωμα τοῦ θανάτου εἶναι ἡ ἀναγκαία συνέπεια τοῦ συμπτώματος τοῦ πόνου, τότε εἰς τὴν ψυχὴν θὰ ἦτο ἴδιον ὁ θάνατος, διότι μᾶλλον εἰς ψυχὴν προσιδιάζει ὁ πόνος. Ὅθεν, ἐπειδὴ ἡ ψυχή, ἥτις μᾶλλον ὑποφέρει δὲν δύναται ν' ἀποθάνῃ, τίς λογικὴ συνέπεια μᾶς ἀναγκάζει νὰ εἰκάσωμεν ὅτι τὰ σώματα τῶν τιμωρηθησομένων ἀσεβῶν θ' ἀποθάνουν, ἐπειδὴ θὰ εὑρίσκωνται εἰς τὰς βασάνους; Οἱ πλατωνικοὶ μάλιστα ἐφρόνουν, ὅτι ἐκ γηΐνων σωμάτων καὶ ἐκ τῆς τῶν μελῶν προήρχοντο εἰς τὴν ψυχὴν καὶ ὁ φόβος καὶ ἡ ἐπιθυμία καὶ ἡ ὀδύνη καὶ ἡ χαρά, ὅπως ἀκριβῶς ἐκφράζεται τοῦτο εἰς αὐτὸν τὸν στίχον τοῦ Βεργιλίου· «Ἐντεῦθεν φοβοῦνται, ἐπιθυμοῦν, θλίβονται καὶ χαίρουν».

Ἀλλὰ εἰς τὸ 14ον βιβλίον τοῦ ἔργου τούτου κατηγορήσαμεν τοὺς εἰδωλολάτρας ὡς ἀποδεχομένους ὅτι αἱ ψυχαὶ κεκαθαρμέναι ἀπὸ παντὸς σωματικοῦ μολύσματος, κατέχονται ἀπὸ τὴν ἄφρονα ἐπιθυμίαν νὰ ἐπανέλθουν εἰς τὰ σώματά των. Ἀλλὰ ὅπου ὑπάρχει ἐπιθυμία ὑπάρχει προφανῶς καὶ πόνος· διότι ἡ ἐπιθυμία ψευσθεῖσα τὴν ἐλπίδα, εἴτε διότι δὲν κατέληξε ἐκεῖ ὅπου ἔτεινε, εἴτε ἀποβαλοῦσα τὴν ἐπίτευξιν αὐτῆς, μεταβάλλεται εἰς πόνον. Διὰ ταῦτα ἐὰν ἡ ψυχή, τῆς ὁποίας ἴδιον εἶναι τὰ μάλιστα νὰ πονῇ, ἔχει ὅμως κατὰ τὸν ἑαυτῆς τρόπον ἀθανασίαν ἰδικήν της, πῶς θὰ δυνηθοῦν διὰ τοῦτο ν' ἀποθάνουν τὰ σώματα, ἐπειδὴ ἐπόνεσαν; Ἔπειτα ἐὰν τὰ σώματα προξενοῦν τὸν πόνον εἰς τὰς ψυχάς, διατί εἰς αὐτὰς ἐπιφέρουν τὸν πόνον, τὸν θάνατον δὲ οὐχί, οὔτε καὶ συνεπὲς πρὸς ταῦτα εἶναι ὅτι πᾶν τὸ προκαλοῦν τὸν πόνον, προκαλεῖ καὶ τὸν θάνατον;

Διατί λοιπὸν εἶναι ἀπίθανον ὅτι τὸ πῦρ ἐκεῖνο (τ. ἔ. τὸ τῆς κολάσεως) νὰ δύναται νὰ προξενῇ πόνον εἰς τὰ σώματα διὰ τῶν βασάνων, οὐχὶ δὲ καὶ τὸν θάνατον, ἀφοῦ αὐτὰ τὰ σώματα προκαλοῦν τὸν πόνον εἰς τὴν ψυχὴν χωρὶς καὶ διὰ τοῦτο νὰ τὴν ἀναγκάζουν ν' ἀποθάνῃ; Ὁ πόνος ἄρα δὲν εἶναι ἀναγκαῖον ἐπιχείρημα διὰ τὸν μέλλοντα θάνατον. (Ἀκολουθεῖ)

ΑΝΑΛΕΚΤΑ

— Τὰ οἰνοπνευματώδη ποτὰ εἶναι ἀκόμη πλέον ἐπικίνδυνα ὅταν λαμβάνωνται πρὸ τοῦ γεύματος· ὁ ἄνθρωπος καθίσταται ἀλκοολικὸς καὶ ἂν μηδέποτε ἐμέθυσεν ὅταν πίνῃ τακτικῶς οἰνοπνεύματα ἢ πολὺν οἶνον. Τὸ οἰνόπνευμα εἶναι δηλητήριον, τοῦ ὁποίου ἡ χρῆσις καταστρέφει κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον ταχέως τὰ ἀναγκαῖα εἰς τὴν ζωὴν ὄργανα, τὸν στόμαχον, τὸ ἧπαρ, τοὺς νεφρούς, τὰ αἱμοφόρα ἀγγεῖα, τὴν καρδίαν, τὸν ἐγκέφαλον.

—Τὸ οἰνόπνευμα διεγείρει τὸν ἄνθρωπον ἀλλὰ δὲν τὸν ἐνδυναμώνει. Ὅταν πίνῃ τις, εὐκολώτερον ἀπὸ τὰς ἀσθενείας προσβάλλεται καὶ ἀσθενῶν νοσεῖ βαρέως.

ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΤΥΠΙΚΟΥ

Ὁ ἐν Σκιάθῳ Ἀρχιερατικὸς Ἐπίτροπος Οἰκονόμος κ. Γεώργ. Ρήγας ἐξέδωκε πρὸ καιροῦ βιβλίον μὲ τὸν ἀνωτέρω τίτλον ἐν τῷ ὁποίῳ ἐξετάζονται ἀπὸ τυπικῆς ἀπόψεως αἱ εἰς τὸ κλῖμα ἡμῶν τελεταὶ καὶ ἱεραὶ ἀκολουθίαι.

Δι' ὅλης τῆς ἐκδόσεως διήκει ὁ ἐν τῷ προλόγῳ τοῦ βιβλίου καταστοχαζόμενος σκοπὸς ἡ στροφὴ δηλονότι καὶ ἡ ἀναγκαία προσέγγισις πρὸς τὰς ἀρχαίας καὶ ὀρθὰς τοῦ Παλαιοῦ τυπικοῦ διατάξεις.

Δὲν εἶναι τυχαῖον τὸ γεγονὸς ὅτι μία τοιαύτη προσφορὰ διὰ τοὺς σημερινοὺς καιροὺς προέρχεται ἀπὸ τὴν μικρὰν μὲν πλὴν καθαρὰν καὶ ἀμόλυντον Σκίαθον, τὴν μυρωμένην ἀπὸ τὰς παραδόσεις τοῦ ἱεροῦ Κοινοβίου τῆς Εὐαγγελιστρίας καὶ τὰ βιώματα τῶν δύο Ἀλεξάνδρων τῆς νεοελληνικῆς γενεᾶς. Εἶναι μία προσφορὰ ἀπὸ τὸν τόπον αὐτὸν ποὺ ἔχει συνδεθῆ ἀρρήκτως μὲ τὸν καθαγιασμὸν τῶν Ἑλληνικῶν Γραμμάτων.

Τὰ ἐκκλησιαστικὰ ἡμῶν Τυπικὰ ἀποτελοῦν ἀνέκαθεν ἀναπόσπαστον μέρος τῶν κοινῶν λατρευτικῶν συνάξεων τῶν πιστῶν. Μηδεμίαν σχέσιν ἔχοντα πρὸς τὰ αὐθαίρετα προσωπικὰ γοῦστα, εἶναι ἀναμφισβητήτως παράδοσις ἱερὰ καὶ τάξις τῆς Ἐκκλησίας, κρατοῦσα ἀπ' αὐτῆς τῆς ἀρχαιότητος καὶ καθιερωθεῖσα ὑπό τε τῶν Ἀποστόλων καὶ τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας. Ἱστορικὰ γεγονότα, ἐπίσημοι πατερικαὶ γνῶμαι καὶ ἔγκυροι συνοδικαὶ ἀποφάσεις διακονοῦν εἰς τὴν ἀποστολικὴν ἐποχὴν τὴν λέγουσαν: «Κρατεῖτε τὰς παραδόσεις» καὶ «πάντα εὐσχημόνως καὶ κατὰ τάξιν γινέσθω». Ἐν συνόψει δὲ τὰ ἀπ' αἰώνων κρατοῦντα ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ κορυφοῦνται εἰς τὸν θρίαμβον αὐτῆς, ὅστις καὶ ἀποτελεῖ τὸ φρόνημα συμπάσης τῆς Ὀρθοδοξίας: «Οἱ προφῆται ὡς εἶδον, οἱ Ἀπόστολοι ὡς ἐδίδαξαν, ἡ Ἐκκλησία ὡς παρέλαβεν, οἱ Διδάσκαλοι ὡς ἐδογμάτισαν, ἡ Οἰκουμένη ὡς συμπεφρόνηκεν, ἡ χάρις ὡς ἔλαμψεν,.. οὕτω φρονοῦμεν, οὕτω λαλοῦμεν..» (Συνοδικὸν τῆς ἁγίας καὶ Οἰκουμενικῆς Ζ' Συνόδου).

Ἐντεῦθεν κέκτηται τὸ δικαίωμα ἑκάστη ἐπὶ μέρους Ἐκκλησία νὰ καθορίζῃ τὰ τῆς ἐξωτερικῆς λατρείας καὶ νὰ διαμορφώνῃ τὰ κατ' αὐτὴν συμφώνως ἐννοεῖται πρὸς τοὺς Ἱ. κανόνας καὶ τὴν ἐκκλ. παράδοσιν· νὰ ἐπιβάλῃ δὲ ἐπιτίμια ἢ ἀναθέματα εἰς «ἅπαντα τὰ παρὰ τὴν ἐκκλησιαστικὴν παράδοσιν καὶ τὴν διδασκαλίαν καὶ ὑποτύπωσιν τῶν ἁγίων καὶ ἀοιδίμων Πατέρων καινοτομηθέντα καὶ πραχθέντα». Καὶ ἄλλοτε μὲν νὰ καθαιρῇ, ἄλλοτε δὲ νὰ ἀφορίζῃ καὶ ἀποκόπτῃ τοῦ σώματος αὐτῆς τὰ μὴ γνήσια αὐτῆς μέλη τὰ ἀθετοῦντα «πᾶσαν παράδοσιν ἐκκλησιαστικὴν ἔγγραφον ἢ ἄγραφον».

Ἀφ' ὅτου τὸν νομικὸν Ἰσραὴλ ἀπαλλαγέντα τοῦ παλαιοῦ θρήνου ἀντικατέστησεν ἡ ἐξ ἐθνῶν Ἐκκλησία καὶ ὁ τύπος τῆς ἀναβάσεως τῶν Ἰσραηλιτῶν ἀπὸ τὴν αἰχμαλωσίαν Βαβυλῶνος εἰς τὴν ἐπίγειον Ἱερουσαλήμ, ἐδήλωσε τὴν ἐπιστροφὴν ἡμῶν τῶν χριστιανῶν ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας τῆς ἀσεβείας καὶ συγχύσεως εἰς τὴν οὐράνιον καὶ μένουσαν Ἱερουσαλὴμ —τὸν Παράδεισον—ἤδη «ἡ χάρις ἐξέλαμψε τῆς ἀληθείας· τὰ προτυπούμενα πάλαι σκιωδῶς, νῦν ἀναφανδὸν ἐκτετέλεσται». Διότι Ἰσραήλ, κατὰ τὴν διδασκαλίαν τῶν Πατέρων, ὡς νοῦς ὁρῶν τὸν Θεὸν ἑρμηνεύεται· καὶ Ἱερουσαλὴμ ὅρασιν θείας εἰρήνης σημαίνει. Τοῦτον τὸν νοῦν καὶ ταύτην τὴν εἰρήνην εἶχον ἐν τῇ νέᾳ χάριτι, οἱ τὰ πάντα καλῶς διαταξάμενοι

θεοφόροι Πατέρες. Ὥρισαν δὲ ἵνα τὰ πάντα ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς Ἐκκλησίᾳ οἰκονομῶνται οὕτως, ὥστε καὶ διὰ τῶν τυπικῶν διατάξεων καὶ διὰ τῆς μελῳδίας τῶν κοινῶν ᾀσμάτων, νὰ προσβλέπωμεν ἀφ' ἑνὸς εἰς τὸν παρελθόντα τύπον καὶ ἀφ' ἑτέρου εἰς ὅλα ἐκεῖνα τὰ ἔργα, ἅτινα ἔλαβον πέρας ἐν τῷ μυστηρίῳ τῆς ἐνσάρκου οἰκονομίας τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ὅταν π. χ. ὁ συγγραφεὺς τῶν «Ζητημάτων Τυπικοῦ» ὑπεραμύνεται τῆς διατάξεως τοῦ Παλαιοῦ Τυπικοῦ, καθ' ἣν ὁρίζεται ὅπως καὶ ἐν ἡμέρᾳ Σαββάτου ἢ Κυριακῆς ὁ μέγας ἁγιασμὸς τῆς παραμονῆς τελεῖται συνδεδεμένος μετὰ τοῦ ἑσπερινοῦ τῆς ἑορτῆς τῶν Θεοφανείων, δὲν εἶνα ἄστοχος καὶ ἀψυχολόγητος ἡ τυπικὴ αὕτη ἀπαίτησις.

Εἶναι ἀκριβῶς διὰ τὸν λόγον ὅτι ἡ ἐκκλησιαστικὴ παράδοσις καθιέρωσεν ὅπως κατὰ τὴν ἑορτὴν τῶν Φώτων τελεῖται δύο φορὲς ὁ μέγας ἁγιασμός· μίαν μὲν κατὰ τὸ ἑσπέρας τῆς παραμονῆς, καθ' ἣν προηγηθέντος τοῦ ἑσπερινοῦ τελεῖται ταπεινὰ εἰς τύπον τοῦ βαπτίσματος τοῦ Ἰωάννου· καὶ δευτέραν κατὰ τὴν κυρίως ἡμέραν, καθ' ἣν περὶ τὸ τέλος τοῦ ὄρθρου τῆς ἑορτῆς τελεῖται μεγαλοπρεπῶς εἰς τύπον τοῦ βαπτίσματος τοῦ Κυρίου.

Τὸ κακὸν ἐν ταῖς ἡμέραις ἡμῶν δὲν εἶναι μόνον ἡ καινοτομία. Καὶ μάλιστα, δὲν θὰ ἦτο οἷον εἶναι ἐὰν ἐτελείωνεν ἁπλῶς εἰς τὴν ἀδιαφορίαν.

Τὸ μὲν νὰ κάμνωμεν διὰ τὴν ἀσθένειάν μας τὰ κακὰ καὶ ἔπειτα νὰ κατηγορῶμεν τὰ κακὰ αὐτὰ ὅπου κάμνομεν καὶ ὁμοῦ καὶ τὸν ἑαυτόν μας ὅπου τὰ κάμνει, τοῦτο εἶναι καλὸν καὶ μέρος σωτηρίας. Τὸ δὲ νὰ κάμνωμεν τὰ κακὰ καὶ ἔπειτα νὰ τὰ ἐπαινοῦμεν αὐτά τε καὶ τὸν ἑαυτόν μας καὶ κατὰ τὰ θελήματά μας νὰ παρεξηγοῦμεν τὰς Γραφὰς καὶ τὰ θεῖα λόγια τοῦτο διπλὴν τὴν κόλασιν θέλει προξενήσει εἰς ἡμᾶς κατὰ τὸν ἱερὸν Νικόδημον τὸν ἁγιορείτην. Λέγει δὲ καὶ ὁ θεοφόρος Μάξιμος: «ἀλλ' οὖν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ οὐδεὶς ὤφειλε νοθεύειν διὰ τὴν ἰδίαν ἀμέλειαν, ἀλλ' ὁμολογοῦμεν τὴν ἑαυτοῦ ἀσθένειαν; μὴ ἀποκρύπτειν δὲ τὴν τοῦ Θεοῦ ἀλήθειαν, ἵνα μὴ ὑπόδικοι γενώμεθα μετὰ τῆς τῶν ἐντολῶν παραβάσεως καὶ τῆς τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ παρεξηγήσεως».

Ἰδοὺ διατί τὰ «Ζητήματα Τυπικοῦ» ὑποδεικνύουν ὅπως ἐπιθυμήσωμεν τὸ ἀρχαῖον κάλλος τῆς Μητρὸς ἡμῶν Ἐκκλησίας. Καὶ θελήσωμεν νὰ στραφῶμεν καὶ προσεγγίσωμεν πρὸς τὴν τάξιν τῆς ἱερᾶς μας ἀρχαιότητος, πρὸς τὸ ἁγιώνυμον Ὄρος τοῦ Ἄθωνος, τὴν Σκίαθον, καὶ ὅ,τι ἄλλα ἐχαρίτωσαν αἱ ζείδωροι αὖραι τοῦ Παναγίου καὶ Τελεταρχικοῦ Πνεύματος.

Διονύσιος Σιωνίδης
Φοιτητὴς - Θεσσαλονίκη

ΑΝΑΛΕΚΤΑ

— Ὁ Πλούταρχος λέγει ὅτι ὁ καλῶς ἀνατεθραμμένος παῖς ὀφείλει πολλὰ μὲν ν' ἀκούῃ ὀλίγα δὲ νὰ λέγῃ «πανταχοῦ μὲν οὖν τῷ νέῳ κόσμος ἀσφαλὴς ἐστὶν ἡ σιωπή».

— Ὁ Ἐπαμεινώνδας, ἔλεγεν ὁ Σπίνθαρος ἐπαινῶν αὐτόν, ὅτι πολλὰ μὲν ἐγίνωσκε ὀλίγιστα δὲ ἔλεγε. Διὰ τοῦτο παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ἐπιστεύετο ὅτι «καὶ τὴν φύσιν ἡμῶν ἑκάστῳ λέγουσι· δύο μὲν ὦτα δοῦναι μίαν δὲ γλῶτταν ὡς ἐλάττονα λέγειν ἢ ἀκούειν ὀφείλοντι».

— Ὁ Αἰσχίνης λέγει ὅτι «οἱ εὐθὺς ἀντικόπτοντες τὸν ὁμιλοῦντα οὔτε ἀκούοντες οὔτε ἀκουόμενοι, λέγοντες δὲ πρὸς λέγοντας ἀσχημονοῦσιν.

— Ὁ Ξενοκράτης συνεβούλευεν εἰς τοὺς νέους νὰ ἔχωσιν ἀμφωτίδας (καλύμματα τῶν ὤτων) ὅπως προφυλάττωνται ἐκ τῶν ψυχοκτόνων ἀκροασμάτων μέχρις ὡριμάνσεως τῆς ἡλικίας των.

Παλαιαὶ ἁγιορειτικαὶ ἀναμνήσεις.

ΜΕΤΑ ΜΙΑΝ ΠΕΝΤΑΕΤΙΑΝ

Ἐρευνῶν παλαιότερα ἔτη τῆς «ἁγιορ. Βιβλιοθήκης» καὶ εἰδικῶς τὸ Ζ' ἔτος αὐτῆς 1942-43 (πολεμικὸν ἔτος), εὗρον τὸ ὑπὸ τὸν ἀνωτέρω τίτλον ἄρθρον μου, λίαν συγκινητικὸν διὰ τὴν τότε ἀθλίαν ἐκείνην ἐποχὴν καὶ τὸ ὁποῖον ἀναδημοσιεύω ἐνταῦθα πρὸς εὐχαρίστησιν τῶν νεωτέρων συνδρομητῶν αὐτῆς ἀλλὰ καὶ πρὸς ὠφέλειαν αὐτῶν, καὶ ἰδού:

Ἦτο ἡ 26η Αὐγούστου τοῦ 1941. Ἐξεκίνησα ἐκ Βόλου μὲ τὸ πετρελαιοκίνητον «Ἁγία Κυριακή» τοῦ Καπετὰν Σωτήρη ἀπὸ τὰ Τρίκκερι καὶ διαμένοντος ἐν Ἁμμουλιανῇ, ὑπὸ Ἰταλογερμανικὴν κατοχήν. Ὡς μόνον σύντροφον εἶχον μαζί μου τὸν Κωνσταντῖνον Ἰω. Καμπανᾶν ἐξ Ἀρμενίου Λαρίσης (ἀείμνηστον ἤδη), ἕνα παιδὶ γεμᾶτο ἀπὸ θρησκευτικὴν φλόγα. Ἤρχετο εἰς τὸ ἅγιον Ὄρος διὰ πρώτην φορὰν μὲ τὸν σκοπὸν νὰ ἐκλέξῃ τὸν κατάλληλον Γέροντα καὶ ὑποταχθῇ διὰ παντός, ἀφίνων μιὰ γιὰ πάντα τὸν ψευδῆ καὶ μάταιον τοῦτον κόσμον. Ἐπέρασα μαζί του ἡμέρας καὶ ὥρας εὐτυχεῖς. Μαζὶ ἐφάγαμεν τὸ γλυκό, μαζὶ καὶ τὸ πικρό. Ὁμοῦ ἐγελάσαμεν, ὁμοῦ καὶ ἐκλαύσαμεν. Ὅπως οὐδὲν καλὸν ἀμιγὲς κακοῦ, οὕτω καὶ ἐδῶ εἴχομεν ὡρισμένας δυσκολίας, εἴτε εἰς τὰς πεζοπορίας εἴτε εἰς τὸ χάσιμο πολλὲς φορὲς τοῦ δρόμου διὰ τὸ μέρος ὅπου ἐπηγαίναμεν. Πάντοτε ὅμως ἡ ἀδελφική μας ἀγάπη καὶ ἡ ἀφοσίωσις ἐξουδετέρωνε τὰ πάντα καὶ ὅταν ἐφθάναμεν εἰς τὸν προορισμόν μας, εἴμεθα ὅλο χαρὰ καὶ εὐτυχία. Μία καλὴ συμβουλὴ καὶ μία παρηγορία ἀπὸ τοὺς ἀγαθοὺς καὶ ἁγίους Γέροντας, ἔφερε τὰ πάντα εἰς τὴν θέσιν των. Ἔτσι ἐπεράσαμεν ὅλας τὰς ἡμέρας τῆς ἐκεῖ παραμονῆς μας.

Ὅταν ἔφθασεν ἡ ἡμέρα τῆς ἀναχωρήσεώς μας ἐκεῖθεν, εἴχομεν μὲν χαρὰν διότι θὰ ἐπιστρέφαμεν εἰς τὰς οἰκογενείας μας, ἀλλὰ εἴχομεν καὶ λύπην διότι ἐγκατελίπομεν τὸν ἅγιον τοῦτον τόπον μὲ τοὺς ἁγίους του Πατέρας, χωρὶς νὰ ἠξεύρωμεν πότε θὰ ἦτο δυνατὸν πάλιν, καὶ ἂν θὰ ἦτο δυνατόν, νὰ τὸν ἐπανίδωμεν. Ἐν ὀλίγοις ἐφθάσαμεν καλὰ μὲ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ εἰς τὰς οἰκίας μας, κατόπιν πολλῶν περιπετειῶν λόγῳ τῆς βαρβαρικῆς κατοχῆς. Ὁ ἀγαπητός μου ὅμως συνοδοιπόρος, κρίμασιν οἷς οἶδε Κύριος, δὲν ἐπρόκειτο νὰ ἐπανίδῃ τὸν ἅγιον τοῦτον τόπον, παρ' ὅλον ὅτι ἐδιάλεξε τὸ καλλίτερον μέρος διὰ νὰ διέλθῃ τὸν ὑπόλοιπον βίον του μὲ ἀγγελικὴν πολιτείαν. Ἐπιστρέψας ἐκεῖθεν, ἤρχισε νὰ κάμῃ ὑπερβολικὰς νηστείας καὶ νὰ διέρχηται τὸν βίον του ἀσκητικῶς ἐν πᾶσι, ὅπου τὸ λεπτὸν τῆς κράσεώς του δὲν ἐπέτρεπε τοιαύτην σκληρὰν καὶ ἀδιάκριτον δίαιταν παρ' ὅλας τὰς συμβουλὰς ἐμοῦ καὶ τῶν οἰκίων του. Διὰ τοῦτο ἠσθένησεν ἀνεπανορθώτως καὶ ὑπέκυψεν εἰς τὸ μοιραῖον μετ' ὀλίγους μῆνας, παραδοὺς τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ.

Οἱ ἅγιοι Πατέρες, οἱ γνωρίσαντες αὐτόν, τὸν ἠγάπησαν τόσον, ὥ-

στε κατὰ τὴν ἐπομένην ἐπίσκεψίν μου μὲ ἠρώτων: Πῶς δὲν ἦλθεν ὁ Κώστας; Πῶς εἶναι; τί γίνεται; ὅταν δὲ ἤκουον τὴν ἀναχώρησίν του ἐκ τοῦ κόσμου τούτου, ἀνελύοντο εἰς δάκρυα. Αἰωνία σου ἡ μνήμη, μακάριε Κώστα Καμπανᾶ.

Ἀρκετὰ μὲ ἀπερρόφησεν ἡ σκέψις διὰ τὴν τελευταίαν ἐκείνην ἐπίσκεψιν καὶ πολὺ δικαίως· ἦτο λίαν δραματική, διότι ἕνεκα τοῦ σφοδροῦ τότε πολέμου καὶ ἕνεκα τῆς κατοχῆς δὲν ἐγνωρίζαμεν τί ἠδύνατο νὰ συμβῇ ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμήν. Ὁ Κύριος ὅμως ἐπέτρεψεν, ἢ μᾶλλον ἐκολόβωσε τὰς ἡμέρας διὰ τοὺς ἐκλεκτοὺς (ἴσως χάριν τῶν ὀλίγων) καὶ ἐπανέφερε τὴν γαλήνην εἰς τὸ ἔθνος ἡμῶν, ταπεινώσας καὶ ὑποτάξας τοὺς ὑπεναντίους βαρβάρους.

Ἤδη ἀποκατασταθέντων ὁπωσδήποτε τῶν πραγμάτων καὶ ἀρξαμένης τῆς ἐκδόσεως τοῦ περιοδικοῦ ἡμῶν «Ἁγιορειτικὴ Βιβλιοθήκη», ἔπρεπεν ὁπωσδήποτε νὰ ἐπισκεφθῶ τοὺς σεβαστούς μοι πατέρας, διὰ νὰ ἴδω ποῖοι ἐξ αὐτῶν εὑρίσκονται καὶ ποῖοι ὄχι. Νὰ μάθω τὰ βάσανά των, ἅτινα ὑπέστησαν κατὰ τὰ τέσσαρα ἔτη τῆς κατοχῆς καὶ τὰ πάντα.

Ἀνεχώρησα ἐκ Βόλου τὴν 19ην Ἰουλίου (ν.ἡ.) ἡμέραν Παρασκευὴν καὶ ἔφθασα ἐκεῖ τὴν μεσημβρίαν τῆς Κυριακῆς 21ην, καὶ μὲ τὸ παλαιὸν ἰδικόν των ἡμερολόγιον τὴν 8ην Ἰουλίου.

Ἐν γενικαῖς γραμμαῖς, οἱ πατέρες ὅλοι μὲ ἐδέχθησαν μὲ πολλὴν χαράν, νομίζοντές μοι μὴ ζῶντα.

Πολλοὶ γέροντες μὲ κατεφίλουν ἀπὸ τὴν χαράν των. Ἡ ἐπανέκδοσις τοῦ περιοδικοῦ ηὐχαρίστησεν ἅπαξάπαντας. Ὁ πολιτικὸς Διοικητὴς κ. Παπαδημητρίου γνωρίσας με κατὰ πρῶτον, μὲ συνεχάρη διὰ τὸ λαμπρὸν περιοδικὸν καὶ διὰ τὸ ἐνδιαφέρον μου πρὸς τὸ ἅγιον Ὄρος καὶ ἐπροθυμοποιήθη νὰ ἐνδιαφερθῇ προσωπικῶς διὰ τὴν καλλιτέραν πρόοδον αὐτοῦ ἐπ' ἀγαθῷ τοῦ ἁγίου Ὄρους καὶ τοῦ λοιποῦ χριστεπωνύμου πληρώματος.

Πανταχοῦ ὅπου μετέβαινον, μοὶ ἐγένετο ἡ δέουσα ὑποδοχὴ καὶ μοὶ παρείχετο ἄκρα καὶ πλουσία περιποίησις. Ὅσον ἀφορᾷ τὰς συνδρομὰς τοῦ περιοδικοῦ, μετὰ μεγάλης προθυμίας ἔσπευδον νὰ τακτοποιηθοῦν, παρ' ὅλην τὴν στενοχωρίαν των τὴν οἰκονομικήν, καθ' ὅσον χρήματα ρευστὰ δὲν ὑπάρχουν εἰς τὸ ἅγιον Ὄρος, τοὐλάχιστον ἐφέτος.

Παρ' ὅλην ὅμως τὴν περιποίησιν καὶ προθυμίαν ὅλων τῶν πατέρων, ὑπῆρξαν καὶ μερικοί, οἵτινες ἔδειξαν ἐξαιρετικὴν προθυμίαν, βοηθήσαντές μοι εἰς τὸ ἔργον, καὶ παρὰ τῶν ὁποίων ζητῶ τὴν ἐπιείκειαν διὰ νὰ κάμω χρῆσιν τῶν ὀνομάτων των.

Εὐχαριστοῦμεν λοιπὸν πρῶτον τὸν διοικητὴν κ. Παπαδημητρίου διὰ τὸ προσωπικόν του ἐνδιαφέρον γενικῶς.

Ὅλους τοὺς ἀντιπροσώπους τῆς ἱερᾶς Κοινότητος διὰ τὸ θερμὸν ἐνδιαφέρον των διὰ τὸ περιοδικόν.

Τοὺς καθηγουμένους: Γαβριὴλ Διονυσιάτην, Παῦλον Καρακαλλινόν, Γερόντιον Ξενοφωντινὸν καὶ Βησσαρίωνα Γρηγοριάτην διὰ τὴν πρόθυμον καὶ θερμὴν ὑποστήριξιν τοῦ περιοδικοῦ.

Τὸν Γέροντα Χαράλαμπον Χαλδέζον ἐν Νέᾳ Σκήτῃ, ὅστις πολλά-

ΙΩΑΝΝΟΥ ΣΠΑΘΑΡΗ - ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ

ΟΙ ΤΑΚΤΙΚΟΙ ΕΛΙΓΜΟΙ ΤΟΥ ΟΦΕΩΣ ΤΟΥ ΑΡΧΑΙΟΥ ΤΟΥ ΠΛΑΝΩΝΤΟΣ ΤΗΝ ΟΙΚΟΥΜΕΝΗΝ

(Μελέτη εἰδικὴ διὰ τὴν «Ἁγιορειτικὴν Βιβλιοθήκην»)

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελίδος 123)

Αἱ σκόπιμοι ἑτεροδιδασκαλίαι τῶν αὐτοκαλουμένων χιλιαστῶν, σπουδαστῶν τῶν γραφῶν ἢ μαρτύρων τοῦ Ἰεχωβᾶ περὶ τῆς ἁγίας Τριάδος.

Εἴδομεν δι' ὀλίγων εἰς τὰ προηγούμενα ποῖαι εἶναι αἱ κυριώτεραι πλάναι των, αἵτινες ἀποσκοποῦσι νὰ θολώσουν τὴν ἀστείρευτον πηγήν, τοῦ ζῶντος ὕδατος; τοῦ ἀλλομένου εἰς ζωὴν αἰώνιον, ἀλλὰ αὗται ἐλεγχόμεναι ὑπὸ τὸ φῶς τῶν Γραφῶν, διὰ πάντα καλῆς πίστεως χριστιανὸν καταδεικνύουν οὐχὶ μόνον τὸ ἀστήρικτον τῶν ἐπιχειρημάτων των, ἀλλὰ καὶ τὴν δολίαν κακομεταχείρισιν τῶν Γραφῶν.

Εἰς τὴν Κιθάραν τοῦ Θεοῦ (σελ. 29, 318) καὶ εἰς τὴν Ἀπελευθέρωσιν (σελ. 156 καὶ σελ. 157) ἀντιστοίχως ἀναγράφονται αἱ βλασφημίαι τῶν χιλια-

---

κις μᾶς μετέφερε διὰ τῆς λέμβου του ὅπου ἔδει, ἐκτὸς ἀπὸ τὴν πλουσίαν περιποίησιν.

Τὸν διακο-Εὐγένιον Χαλδέζον διὰ τοὺς κόπους του ὑπὲρ τοῦ περιοδικοῦ ἐν Νέᾳ Σκήτῃ.

Τὸν Γέροντα Χριστοφόρον μοναχὸν καὶ τὸν ἱερομ. Παντελεήμονα τῆς Κουτλ. Σκήτης διὰ τὴν ἐξαιρετικήν των περιποίησιν καὶ τὸ ἐνδιαφέρον των.

Τὸν ἱερομόν. Μεθόδιον, Ἰβηρ. Σκήτην, Σάββαν μοναχὸν Φιλοθεΐτην, Ἱ. Μ. Φιλοθέου, ὅλους τοὺς ἐπιτρόπους τῆς Μονῆς Καρακάλλου, τὸν Γέροντα Παντελεήμονα Λαυριώτην, βιβλιοφύλακα τῆς Μονῆς.

Τὸν διακο-Γεώργιον Ἰωασαφαῖον Καυσοκαλυβίτην, ὅστις αὐθορμήτως ἐδέχθη νὰ μὲ βοηθήσῃ εἰς τὴν εἴσπραξιν τῶν συνδρομῶν καὶ μὲ ὠφέλησε μίαν ὁλόκληρον ἡμέραν εἰς χρόνον, πρὸς δὲ μοὶ κατέβαλε καὶ τὰς συνδρομὰς τῶν ἀπόντων πατέρων.

Τὸν μοναχὸν Θεοφύλακτον, τοῦ Γέροντος Σωφρονίου Καυσοκαλυβίτου, διὰ τὴν ἐν γένει χριστιανικὴν συμπεριφοράν του καὶ τοὺς εὐγενεῖς του τρόπους.

Ὅλην τὴν ἀδελφότητα τοῦ ἁγιογραφικοῦ οἴκου πατρὸς Δανιὴλ πνευματικοῦ εἰς Κατουνάκια.

Τὸν μοναχὸν Εὐστράτιον, ἁγιογράφον ἐν Ἁγίᾳ Ἄννῃ, βοηθήσαντά με διὰ τὴν εἴσπραξιν τῶν συνδρομῶν.

Τὸν Γέροντα Γρηγόριον τοῦ Χρυσογόνου, ἐν τῇ Ξενοφωντινῇ Σκήτῃ καὶ ἰδίως τὸν ὑποτακτικόν του Διονύσιον μοναχὸν διὰ τὴν ἄκραν προθυμίαν περὶ τὴν εἴσπραξιν τῶν συνδρομῶν καὶ τὴν καταβολὴν αὐτῶν διὰ τοὺς ἀπουσιάζοντας μοναχούς.

Εἴθε ὁ Κύριος νὰ μὲ συναντήσῃ καὶ πάλιν μετ' αὐτῶν κατὰ τὴν προσεχῆ, σὺν Θεῷ, ἐπίσκεψίν μου εἰς τὸ ἅγιον Ὄρος.

Σ.Σ.

στῶν αἱ ἀφορῶσαι τὴν ὑπερούσιον καὶ προσκυνητὴν ἁγίαν Τριάδα· λέγει δηλ. ὁ Ρώδερφορδ, εἰς τὰς ἀντιστοίχους ἀνωτέρω σελίδας τῶν σημειουμένων συγγραμμάτων του.

1) «Ὁ Θεὸς εἶναι ὄνομα ἀποδιδόμενον εἰς τὸν Παντοδύναμον καὶ αὐθύπαρκτον, τὸν Ἰεχωβᾶ. Πολλάκις δὲ ἀποδίδεται καὶ εἰς ἄλλους ἐπίσης ἰσχυρούς, ἐνῷ τὸ ὄνομα Ἰεχωβᾶ ἀναφέρεται ἀποκλειστικῶς εἰς τὸν μέγαν αἰώνιον Θεόν. Ὁ Λόγος ἦν Θεός, τ.ἔ. ἰσχυρός. Οὗτος ἦν ἐν ἀρχῇ πρὸς (ἐμέ) τὸν Θεόν. Πάντα δι' αὐτοῦ ἐγένετο καὶ χωρὶς αὐτοῦ ἐγένετο οὐδὲ ἓν ὃ γέγονεν· ὅθεν ἦν ὁ μέγας δρῶν πράκτωρ κατὰ τὴν δημιουργίαν πάντων τῶν δημιουργηθέντων κτισμάτων».

2) «Ὡς ἄνθρωπος ὁ Ἰησοῦς ἦν ἁγνός, καθαρός, ἄμεμπτος, ἅγιος. Κατὰ τὸ τριακοστὸν τῆς ἡλικίας αὐτοῦ ἔτος, ἐδικαιοῦτο κατὰ τὸν νόμον νὰ γίνῃ ἱερεύς, τότε δὲ καὶ καθιέρωσεν ἑαυτὸν καὶ ταυτοχρόνως ἐβαπτίσθη καὶ ἀπεκυήθη εἰς θείαν φύσιν· συνεπῶς ἀπὸ θείας ἀπόψεως ἐγένετο νέον κτίσμα: Ὡς νέον κτίσμα ἐτελειώθη, ἐγένετο τέλειος ἐξ ὅσων ἔπαθε (Κιθ. Θεοῦ σελ. 318).

3) Ὁ σατανᾶς ἔπεισε τοὺς ἐπὶ γῆς ἀνθρώπους του, οἵτινες παρουσιάσθησαν ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Κυρίου νὰ διδάξωσι τοὺς λαούς, ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστός, ὅτε εὑρίσκετο ἐπὶ τῆς γῆς ἦτο Θεὸς καὶ οὐχὶ ἄνθρωπος· καὶ ὅτι ἀπέθανεν ὡς θεῖον ὄν. Ἕκαστον λογικευόμενον ἄτομον δύναται νὰ κατίδῃ ὅτι ἐὰν ὁ Θεὸς ἀπῄτει τοιοῦτόν τι, ἕπεται ὅτι ὁ Θεὸς ἤθελεν εἶσθαι ἄδικος. Ὁ σφαλερὸς οὗτος συλλογισμὸς ἀπεμάκρυνε τοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ τὸν τὸν Κύριον καὶ τὸν λόγον του» (Ἀπελευθέρωσις σελ. 156).

4) «Εἷς ἄνθρωπος δύναται ν' ἀπολυτρώσῃ τὴν ἀνθρωπίνην οἰκογένειαν, ὅπως ὁ Ἀπόστολος ἐκθέτει τοῦτο ἐν τῇ πρὸς Ρωμαίους ἐπιστολῇ του» (ε' 18-19) (Ἀπελευθέρωσις σελ. 157) (ἐκ τῶν ἀντιχιλιαστικῶν τοῦ Μητροπολίτου Ἀλεξανδρουπόλεως Γερβασίου).

Κατὰ ταῦτα οἱ χιλιασταὶ παρουσιαζόμενοι ὡς ἀρνηταὶ τοῦ βασικοῦ δόγματος τῆς χριστιανικῆς πίστεως, τοῦ τῆς ἁγίας Τριάδος, ἤτοι τοῦ ὁμοουσίου καὶ τῆς ἑνιαίας φύσεως τῆς θεότητος ἀφ' ἑνὸς καὶ τῆς ὁμοτιμίας τῶν προσώπων τοῦ Πατρός, τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος καὶ τοιαῦτα κακόδοξα φρονήματα δογματίζοντες, ἀπορρίπτουν τὴν θεμελιώδη διδασκαλίαν τοῦ Εὐαγγελίου καὶ τῆς χριστιανικῆς παραδόσεως καὶ τυφλοὶ τυφλοὺς ὁδηγοῦντες ἐμπίπτουσιν εἰς τὸν λάκκον τῆς γεέννης, ὅπου οὐδεμία ἐλπὶς σωτηρίας ὑπάρχει.

Εἰς ὅσα δὲ ὑβρίζουσιν οἱ αἱρετικοὶ οὗτοι τὴν ὑπεραγίαν Τριάδα, θ' ἀπαντήσωμεν ἀνασκευάζοντας τὰς βλασφήμους αὐτῶν πλάνας περὶ τὸ ζήτημα τοῦτο, ὡς γνώμονας ἔχοντες τὰς ἁγίας Γραφὰς καὶ τὴν ἱερὰν παράδοσιν, ἥτις διεφύλαξε καὶ ἡρμήνευσε τὴν ὀρθόδοξον πίστιν ὡς ἱερὰν παρακαταθήκην, ἣν ἐνεπιστεύθη ἀλώβητον εἰς τὰς ἐπερχομένας γενεάς.

Εἶναι γνωστὸν ὅτι ὁ ἐμπνευστὴς εἰς τοὺς χιλιαστὰς τῆς περὶ τοῦ Κυρίου ἡμῶν, ὡς Υἱοῦ, πλάνης Ἄρειος, ἐδογμάτιζεν ὅτι ὁ Κύριος ἡμῶν εἶναι κτίσμα τοῦ Πατρός, προϊὸν τῆς θελήσεως αὐτοῦ, ἐκ παραλλήλου δὲ καὶ οἱ χιλιασταὶ φρονοῦσι ὅτι ὁ Χριστὸς εἶναι ἀρχίδουλος, ἐργαλεῖον μὲ τὸ ὁποῖον ὁ Θεὸς ἔκαμε τὸν κόσμον (εἰς τὸ ἔργον

«ἡ μεταξὺ Θεοῦ καὶ ἀνθρώπου καταλλαγή»). Εἰς ἀντίκρουσιν τῆς αἱρετικῆς ταύτης πλάνης παραλαμβάνομεν ἐκ τῆς διδασκαλίας τοῦ Μεγάλου Ἀθανασίου, τοῦ στυλοβάτου τῆς Ὀρθοδοξίας, ὅσα περὶ τῆς ἁγίας Τριάδος ἐθεολόγησε. Ὁ Υἱός, δογματίζει οὗτος, ἐγκλείει ἐν ἑαυτῷ τὴν ἔννοιαν «τοῦ γεννητὸν εἶναι»· τοῦτο δὲ σημαίνει ὅτι προέρχεται οὐχὶ ἐκ τῆς θελήσεως, ἀλλ' ἐκ τῆς οὐσίας τοῦ Πατρός. Ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἑπομένως δὲν δύναται νὰ ἀποκληθῇ κτίσμα τοῦ Πατρός, οὔτε πολὺ ὀλιγώτερον ἀρχίδουλος κατὰ τοὺς χιλιαστὰς καὶ ἔχει μετ' αὐτοῦ κοινὸν τὸ πλήρωμα τῆς θεότητος. Εἶναι δὲ ὁμοούσιος τῷ Πατρὶ κατὰ ταῦτα, τουθ' ὅπερ σημαίνει τὴν Υἱοῦ καὶ Πατρὸς ἑνότητα κατὰ τὴν οὐσίαν. Ἡ ἑνότης δὲ αὕτη τῆς οὐσίας στηρίζεται ἀκριβῶς ἐν τούτῳ, ὅτι ὁ Υἱὸς ἐγεννήθη ἐκ τοῦ Πατρός, τὸ δὲ ἔκ τινος γεννώμενον, ὁμοούσιόν ἐστι τῷ γεννήσαντι «τὸ γὰρ ὅλον μετέχεσθαι τὸν Θεὸν ἴσον ἐστὶ λέγειν ὅτι καὶ γεννᾷ». Ἀλλ' ὁ Υἱὸς εἶναι γνήσιον ἐκ τῆς οὐσίας τοῦ Πατρὸς γέννημα, ἡ οὐσία ἑπομένως τοῦ Πατρὸς εἶναι ἡ ἀρχὴ καὶ ἡ ῥίζα καὶ ἡ πηγὴ τοῦ Υἱοῦ. Ἡ Γραφὴ μαρτυρεῖ ὅτι ὁ Υἱὸς εἶναι ὅ,τι καὶ ὁ Πατὴρ (ἐγὼ καὶ ὁ Πατήρ μου ἕν ἐσμεν)· καὶ ἔχει πᾶν ὅ,τι καὶ ὁ Πατήρ, μόνον τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς ἐλλείπει ἀπὸ τοῦ Υἱοῦ. Ὅταν λέγῃ ἑπομένως ὁ Υἱός, ὅτι ὁ Πατήρ μου μείζων ἐστι, τοῦτο σημαίνει ὅτι ὁ Πατὴρ εἶναι ἡ ἀρχή· ὁ Πατὴρ γεννᾷ τὸν Υἱὸν ὡς ὁ ἥλιος τὴν ἀκτῖνα, ὡς ἡ ψυχὴ τὴν σκέψιν. Ὁ Πατὴρ καὶ ὁ Υἱὸς εἶναι ἕν, διὰ τὴν ἑνότητα τῆς θεότητος καὶ τῆς φύσεως, εἶναι ταυτόν. Οὐχὶ λοιπὸν δύο θεῖαι οὐσίαι ὑπάρχουσιν, οὐχὶ δύο θεοί, ἀλλὰ μία μόνη θεότης, ἥτις εἶναι παρὰ τῷ Υἱῷ ὡς καὶ παρὰ τῷ Πατρί.

Ὡς πρὸς τὸ τρίτον πρόσωπον τῆς ἁγίας Τριάδος ἐδογμάτισεν ὁ ἅγιος Ἀθανάσιος, ὅτι τὸ ἅγιον Πνεῦμα ἀνήκει εἰς τὴν ἁγίαν Τριάδα, διότι μία ἡ ἐν Τριάδι θεότης, «τῆς αὐτῆς θεότητός ἐστι καὶ τῆς αὐτῆς οὐσίας». Ἡ ἀληθὴς θεότης τοῦ ἁγίου Πνεύματος, τονίζει οὗτος, εἶναι σαφέστατον δίδαγμα τῆς ἁγίας Γραφῆς καὶ ἡ ἀπαραίτητος προϋπόθεσις τῶν τοῦ ἁγίου Πνεύματος ἐνεργειῶν. Ἡ πηγὴ τῆς ζωῆς τῆς κτίσεως δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ εἶναι αὐτὴ ἡ κτίσις. Τὸ ἅγιον Πνεῦμα ἐκπορεύεται ἐκ τοῦ Πατρὸς διὰ τοῦ Υἱοῦ. Ἔχει τὴν αὐτὴν ἑνότητα μετὰ τοῦ Υἱοῦ ὡς ὁ Υἱὸς μετὰ τοῦ Πατρός. Ὅ,τι ὁ Πατὴρ ποιεῖ, τοῦτο ποιεῖ διὰ τοῦ Υἱοῦ ἐν ἁγίῳ Πνεύματι. Οὕτως διακηρύσσεται εἷς ὁ Θεὸς ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, ὁ «ἐπὶ πάντων καὶ διὰ πάντων καὶ ἐν πᾶσι». Ἐπὶ πάντων, ὡς Πατήρ, ὡς ἀρχὴ καὶ πηγή, διὰ πάντων, διὰ τοῦ Υἱοῦ καὶ ἐν πᾶσι ἐν τῷ ἁγίῳ Πνεύματι. Ὁμιλοῦντες περὶ τοῦ Πατρὸς νοοῦμεν καὶ τὸν Λόγον τοῦ Πατρὸς καὶ τὸ Πνεῦμα τὸ ἐν τῷ Υἱῷ. Κατὰ ταῦτα ἡ παναγία Τριὰς εἶναι ὁμοούσιος, ἀδιαίρετος καὶ ἡνωμένη πρὸς ἑαυτήν.

Ἀντὶ τούτων τῶν συμφώνων πρὸς τὴν ἱερὰν παράδοσιν καὶ τὰ εὐαγγελικὰ κείμενα ὁ Ρώδερφορδ ἀντιπαρατάσσει φλυαρίας, ἀποκυήματα τῆς νοσούσης φαντασίας του ἐξεμῶν τὴν ἑξῆς βλασφημίαν κατὰ τῆς ἁγίας Τριάδος. «Ἐν ἔτει 325 μ.Χ. ἔλαβε χώραν ἐν Νικαίᾳ Σύνοδός τις κληρικῶν, ἡ ὁποία ἐπεκύρωσε τὸ δόγμα τῆς Τριάδος καὶ ἀργότερον παρομοία τις σύνοδος ἐν Κων)πόλει, ἥτις διὰ τῆς ἐπικυρώσεως τῆς θεότητος τοῦ ἁγίου Πνεύ-

Τῆς ἐποχῆς

Ο ΘΕΡΙΝΟΣ ΔΡΑΚΩΝ

«...Καὶ ἐξῆλθε πάλιν παρὰ τὴν θάλασσαν, καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἤρχετο πρὸς αὐτόν (τὸν Χριστόν) καὶ ἐδίδασκεν αὐτούς» (Μάρκ. β' 13).

Πλήθη λαοῦ συνέτρεχον
τότε στὴν παραλίαν
Νὰ ἀπολαύσουν τοῦ Χριστοῦ
θείαν διδασκαλίαν.
Καὶ τώρα στὶς ἀκρογιαλιὲς
ἄνδρες - γυναῖκες πᾶνε
Γυμνοὶ - γυμνές, δὲν 'ντρέπονται
γελοῦνε - κολυμβᾶνε.

+

Φίδια θὰ στείλῃ ὁ Θεὸς
τὶς σάρκες νὰ δαγκώσουν
Οὔτε γιατροὶ καὶ ἅγιοι
δὲν φθάνουν νὰ μᾶς σώσουν.
Ἀσπίδες, ὄφεις καὶ σκορπιοὺς
παντὸς εἴδους θηρίου
Νόει κάθε ἀσθένειαν
πᾶσαν ὀργὴν Κυρίου.

+

Προσέξατε τὸν τρίπλοκον
δράκοντα τοῦ καιροῦ μας
Ντιζέζ, μπὲν - μὶξ καὶ σινεμὰ
μᾶς 'σκότισε τὸν νοῦν μας.
Φύγαμε, λησμονήσαμε
Θεὸν καὶ Ἐκκλησία
Στὸ σατανᾶ προσφέρομε
τὸ εἶναι μας, θυσία.

+

Ὡς ἐπιδέξιος σωφὲρ
στὰ κέντρα περιάγει
Καὶ τὶς φιλήδονες ψυχὲς
μὲ δόλον ἀπαγάγει.
Στὸ ὄχημά του προσκαλεῖ
ὁ πλάνος νὰ 'ἀνεβοῦμε.
Νὰ μᾶς τινάξῃ σὲ κρημνὸ
Γιὰ πάντα νὰ χαθοῦμε.

+

Ἀκούει, βλέπει ὁ Θεός,
Γράφει ὅ,τι ποιοῦμε
Ἐδῶ... ἢ μετὰ θάνατον
στὴν κρίση θὰ τὰ βροῦμε.
Κύριε! δὸς ἐπιστροφὴν
καιρὸν τῆς μετανοίας
Ἵνα γενοῦμε μέτοχοι
ζωῆς τῆς αἰωνίας.

+

Τὸ αἷμά Σου ποὺ 'χύθηκε
μὴ πάει στὰ χαμένα,
Σῶσον τὸν κόσμον σου, Χριστέ!
μαζὶ σῶσον κι' ἐμένα.
Παρθένε Μήτηρ τοῦ Χριστοῦ
ἀρχὴ ἐμῶν ᾀσμάτων
Τὸ τέλος κατασφράγισον
πτωχῶν μου ποιημάτων.

Τέλος καὶ τῷ ἐν Τριάδι Θεῷ τιμὴ καὶ δόξα. Καὶ τοὺς ἀγαπητοὺς ἀναγνώστας τὸ χαίρειν.

Ὁ ταπεινὸς Ἱερεὺς
Βασίλειος Μπάμνιας
Μόρια Μυτιλήνης

ματος καὶ τοῦ ἑνιαίου τοῦ Θεοῦ καθιέρωσε τὸ δόγμα τῆς Τριάδος ὡς διδασκαλίαν τῆς Ἐκκλησίας. Ἔκτοτε ὁ κλῆρος διεκράτει τὴν παράλογον καὶ τὸν Θεὸν ἀτιμάζουσαν ταύτην διδασκαλίαν!» Οὐδέποτε δὲ διεκηρύχθη διδασκαλία περισσότερον ἀπατηλὴ ἀπὸ τὴν διδασκαλίαν τῆς Τριάδος. Παρὰ μιᾶς καὶ μόνης διανοίας ἠδύνατο νὰ προέλθῃ αὕτη καὶ αὕτη ἦτο ἡ διάνοια τοῦ σατανᾶ καὶ διαβόλου· (ὑπ' αὐτοῦ φαίνεται νὰ κατέχεται ἐξ ὁλοκλήρου ὁ αἱρεσιάρχης τοῦ φυράματος τοῦ Ρώδερφοντ) (Καταλλαγή, σελ. 107).

Βιβλιοκρισία

"ΜΕΤΑΞΥ ΟΥΡΑΝΟΥ ΚΑΙ ΓΗΣ,,

Ἁγιορειτικὸς Μοναχισμός. Θεοκλήτου μον. Διονυσιάτου.

Ὑπὸ τὸν ἀνωτέρω τίτλον ἐξεδόθη βιβλίον τοῦ ἐν τῇ ἱερᾷ Μονῇ Διονυσίου τοῦ ἐν τῷ Ἄθῳ ἀσκουμένου ἐξαιρέτου μοναχοῦ Θεοκλήτου, ἐν τῷ ὁποίῳ τεθησαύρισται ἡ ἁγιορειτικὴ μυσταγωγικὴ αἴγλη, ὑπὸ νέου ἐναρέτου, σοφοῦ καὶ ἐν ἐπιγνώσει νοοῦντος τὸ πλῆρες περιεχόμενον τῆς μυστικῆς θεωρίας τῶν μεταξὺ οὐρανοῦ καὶ γῆς διαβιούντων ἁγιορειτῶν πατέρων.

Τὸ βιβλίον τοῦτο, ἐξ ἑκατὸν τεσσαράκοντα σελίδων ἀποτελούμενον καὶ ἐπὶ ἐκλεκτοῦ χάρτου ἐκδεδομένον καὶ περικοσμούμενον ἀπὸ πολλὰς Βυζαντινὰς καὶ ἐκτὸς κειμένου εἰκόνας τῶν μεγάλων μορφῶν τοῦ Μοναχισμοῦ καὶ τοῦ ἐνσάρκου ἀγγέλου τῆς Π.Δ. Ἠλιοὺ τοῦ θεσβίτου, καθὼς καὶ ἄλλας φιλοτεχνηθείσας ἀπὸ τὸν διαπρεπῆ ἁγιογράφον κ. Ράλλην Κοψίδην καὶ τὴν ὑπέροχον εἰσαγωγὴν εἰς τὴν Βυζαντινὴν τέχνην τοῦ διαπρεποῦς Βυζαντινοῦ ἁγιογράφου Φ. Κόντογλου, ἀποτελεῖ ἴσως τὸ πρῶτον ἁγιορειτικὸν ἔργον, γραφὲν ἀπὸ ἁγιορείτην μοναχὸν κατὰ τὴν σύγχρονον ἐποχήν, γνώστην ὅλων τῶν φιλοσοφικῶν ροπῶν τῶν κατὰ κόσμον, ἃς παριδὼν ἀφοσιώθη ὡς στοχαστὴς τῆς ἐρήμου εἰς τὴν ἀληθῆ γνῶσιν τῆς σοφίας, τῆς ἐν μυστηρίῳ ἀποκεκρυμμένης. Καὶ ὄντως εἰς τὸν μύσαντα τὰς αἰσθήσεις καὶ ἔξω σαρκὸς καὶ κόσμου γενόμενον καὶ τῷ φωτὶ τῷ ἀειδίῳ καταλαμπόμενον, δύναται νὰ νοηθῇ ἡ ζωὴ αὕτη, ἡ χάριν μεγαλυτέρας τελειώσεως κατ' ἀρετήν. Ὅτι δὲ διὰ τὸν ὑπόλοιπον κόσμον ἀποτελεῖ τὸν σκοπὸν ἐν μέσῳ ματαίας ἐν πολλοῖς πολυπραγμοσύνης ἐπιζήτησις τῆς εὐτυχίας, ἐν τρυφῇ καὶ χαρᾷ, ἐν ἀκολάστῳ τέρψει καὶ ἐν τελείῳ ἀφανισμῷ τοῦ ἀνωτέρου ἀνθρωπισμοῦ, διὰ τὴν ὑπὸ τῶν κατωτέρων ἐνστίκτων ἐλαυνομένων ὑλιστικῶν βλέψεων· διὰ τὸν ἀληθῆ μοναχὸν ἀποτελεῖ ἡ ἐν θεωρίᾳ καὶ πράξει ἕνωσις μετὰ τοῦ Θεοῦ. Εἰς τὸ βιβλίον τοῦτο παρέχεται πλήρης διαφώτισις.

Ἡ τραγικὴ ὁδὸς τοῦ ἀνθρωπίνου αὐτοῦ μεγαλείου εἰς τὴν σκληρὰν πάλιν ὅπως ἀποστῇ τις τῶν ἐφημέρων εἰς τὴν σύγχρονον ὑλόφρονα κοινωνίαν, ἀποτελεῖ φαινόμενον οὐχὶ σύνηθες. Εἰς τὸ ὁρμητικὸν ρεῦμα τὸ ὁδηγοῦν τὴν θέλησιν τῶν πολλῶν, διὰ νὰ ἀντισταθῇ καὶ νὰ βαδίσῃ ἀντιθέτως εἶναι δύσκολον, ὄχι ὅμως καὶ ἀκατόρθωτον.

Ἡ μόνωσις ὅμως καὶ ἡ φυγὴ ἀπὸ τὸν κόσμον οὐχὶ ἀπὸ μισανθρωπίαν καὶ δειλίαν, ἀλλ' ἐξ ὑπερτάτης αὐτοθυσίας πρὸς ἠθικὴν τελείωσιν, διὰ τῆς συνεχοῦς προσευχῆς καὶ ἀπασχολήσεως τοῦ νοῦ καὶ τῆς καρδίας καὶ τῆς ἐπιστρατεύσεως πασῶν τῶν σωματικῶν δυνάμεων, τῶν πνευματικῶν καὶ ψυχικῶν πρὸς ὅδευσιν εἰς τὴν ἀληθῆ ὁδὸν ποὺ ὁδηγεῖ πρὸς τὴν ἀλήθειαν καὶ τὴν ζωήν, ἀποτελεῖ ἆθλον, οὗτινος τὴν ἐπίτευξιν μόνον οἱ ἀγωνιζόμενοι ἐν τῷ σταδίῳ τῆς ζωῆς δύνανται νὰ κατακτήσωσιν. Οἱ ράθυμοι καὶ οἱ ἐκ ταπεινοῦ ὑπολογισμοῦ ἰδιοτελεῖς, οἱ δειλοὶ ἀπὸ τὸν φόβον τῶν εὐθυνῶν αὐτῆς τῆς ζωῆς, οἱ ἐν τρυφῇ καὶ ἀργοσχόλῳ βίῳ καταμολύνοντες τὸν ἱερὸν χῶρον ἐν ᾧ —καθαρὰ προσευχή, καρδία θερμή, ἁγία ἐνέργεια, καρδιακὰ δάκρυα, λογισμῶν εἰρήνη, νοὸς κάθαρσις, μυστηρίων θεωρία, ξένη ἔλλαμψις, καρδίας φωτισμός, τελειό-

της—εὑρεθέντες μοιραίως, ἀποτελοῦν παραποίησιν τῆς ἀληθείας ἂν ὑπάρχωσιν.

Εἰς τὰς δύο καὶ ἥμισυ χιλιάδας τῶν ἁγιορειτῶν Πατέρων δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ μὴ ὑπάρχωσι καί τινες, οἱ ὁποῖοι εὑρίσκονται ἔξω τῶν ἁγιορειτικῶν παραδόσεων καὶ δι' ὧν, ὡς ἐξ οἰκείων βελῶν, βάλλεται ὁ ἱερὸς καὶ ἅγιος τόπος. Τοῦτο ὅμως, ἴσως νὰ ἀποτελῇ τὸν ἀνθρώπινον κανόνα τῆς ἰδίας μοίρας τῶν ἀπὸ αἰώνων ὑπαρχουσῶν ἀνθρωπίνων ἀδυναμιῶν. Τὸ ἰδανικὸν θὰ ἦτο ἀπὸ τοῦ πλουσιωτέρου ἰδιορρύθμου Μοναστηρίου, τῶν πλουσίων καὶ ἀνεξαρτήτων κελλίων ἐγγὺς καὶ μακρὰν τῶν Καρυῶν—μέχρι τῶν φοβερῶν ἀπορρώγων πετρῶν ἔνθα φρικαλέως βιοῦσιν ἡσυχασταὶ καὶ ἀναχωρηταί—νὰ ὑπῆρχεν ἡ αὐτὴ ζωὴ ἡ πτερουμένη τῷ θείῳ ἔρωτι. Δὲν εἶναι ὅμως τοῦτο ἀνθρωπίνως δυνατόν, ἀφοῦ τοῦτο καὶ μεταξὺ τῶν ὀλίγων μαθητῶν τοῦ Χριστοῦ τῆς μιᾶς δωδεκάδος ὁ εἷς ἀπώλετο.

Ὅστις περιέργως θελχθεὶς ἀπὸ τὰς φυσικὰς καλλονὰς τὰς ἀπαραμίλλους, τὴν ἰδιόρρυθμον ζωὴν τῆς Μοναχικῆς Πολιτείας καὶ πλανηθῇ ἕως ἐκεῖ ζητῶν ἀνυπομόνως, κτίρια Μεσαιωνικά, Βυζαντινὰ κειμήλια, κώδωνας, βιβλία σπάνια καὶ παράδοσιν Βυζαντινήν, ἀντιπαρερχόμενος τὰ σπουδαῖα, μακρὰν τῶν ὁδῶν τῶν μεγάλων Μονῶν μετὰ τῶν πλουσίων ἐπιδαψιλεύσεων ἐν τοῖς ξενῶσιν αὐτῶν, θὰ σχηματίσῃ τὴν ἰδέαν ὅτι οἱ Ἁγιορεῖται ἐν τῇ πατροπαραδότῳ φιλοξενίᾳ μεθ' ἧς περιποιοῦσιν αὐτόν, θὰ διάγωσι κατὰ πάντα οὕτως. Πέραν ὅμως τούτων ὑπάρχουσιν αἱ μοναχικαὶ φάλαγγες τῶν ἀναχωρητῶν, τῶν ἡσύχως ἀπὸ κάθε κοσμικὴν ζάλην διαγόντων ἐν Κοινοβίοις, Κελλίοις, ἐρημητηρίοις, ὡς ἀληθεῖς ἀθληταί, οἵτινες σκληρῶς ἀγωνιζόμενοι καὶ τὰς κεραίας τῆς ψυχῆς ἔχοντες ἐστραμμένας πρὸς τὸν οὐρανόν, ἀνέρχονται τὰς βαθμίδας τῆς τελειότητος φωτιζόμενοι, καθαίροντες ἑαυτοὺς ἀπὸ πᾶσαν κακίαν, ἁγιαζόμενοι καὶ ἑνούμενοι αἰωνίως μὲ τὸν οὐράνιον Πατέρα.

Ἐκεῖ ζήσας ἐπὶ τριετίαν σχεδόν, ὅτε διηκόνουν ἐν τῇ περιπύστῳ Ἱ. Ἀθωνιάδι Σχολῇ, διεσκέλιζον τὰ ἐρημητήρια καὶ τὰ ἀσκητήρια μέχρις αὐτῆς τῆς κορυφῆς, θλιβόμενος καὶ κακουχούμενος, ἀπορῶν καὶ θαυμάζων διότι ἂν καὶ ἀναξίως διαταράσσων καὶ ἐγγίζων τὰ Ἱερὰ αὐτὰ σεμνεῖα, ὅμως διαπιστώνων μίαν ἀλήθειαν ὅτι τὸ μοναχικὸν ἰδεῶδες αἰωνίως θὰ ζῇ καὶ θὰ ἀποτελῇ τὴν ἰδιωδεστέραν ἔκφανσιν ἀνθρωπίνης προσπαθείας, δι' οὗ τόσον ὁ κόσμος, ἰδίως ὅμως οἱ μέλλοντες νὰ ἱερωθῶσιν, ἐξ αὐτοῦ θὰ ἔδη νὰ ἀρύωνται τὴν μεγαλυτέραν δύναμιν διὰ νὰ ὁδηγήσωσι τὸ πολυκύμαντον σκάφος τῆς Ἐκκλησίας.

Μήπως τὸ ἴδιον δὲν ἔκαμναν καὶ οἱ Μεγάλοι Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας; Κατὰ τί ὑπέρτεροι εἶναι σήμερον οἱ διάδοχοι τούτων, εἰς οὓς εἶναι ἄγνωστα τὰ προπύργια ταῦτα τῆς Ὀρθοδοξίας;

Καὶ ὁ ἀγαπητὸς καὶ σεβαστὸς Πατὴρ Θεόκλητος, μυσταγωγὸς τῆς μοναχικῆς ἀσκήσεως καὶ τῶν ἐκ ταύτης πνευματικῶν θελγήτρων ἐν τῷ πνευματικῷ διαλόγῳ τοῦ περιπύστου ἔργου του, ἐπέτυχε πλήρως νὰ ἀπεικονίσῃ ἐν ἁδροτάταις γραμμαῖς τὸ πλῆρες νόημα τοῦ ἁγιορειτικοῦ Μοναχισμοῦ.

Τὸ γνωστὸν ὕφος καὶ ἦθος τῶν νοημάτων του πτερούμενον κατάμφω καὶ ἀπὸ τὴν λιπαρὰν τῆς θύραθεν σοφίας μελέτην, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὴν βαθεῖαν καὶ ἀκένωτον πηγὴν τῶν Ἱερῶν Γραφῶν, ἃς ἐπικαίρως παραθέτει ἀνὰ πᾶν βῆμα τοῦ ἔργου του, ἐφ' ὅσον ἐν ταῖς ὑψίσταις ἀληθείαις αὐτῶν ἐγκύπτει νυχθημερὸν καὶ

ἐνασμενίζεται, θέλγειν καὶ ἠλεκτρίζειν δι᾽ αὐτῶν τὸν ἀναγνώστην. Ἐπὶ πλέον δὲ ἡ Πατερικὴ ἀνθολογία ἡ βαθυστοχάστως ἀναλύσασα τὸ βαθύτερον νόημα τῶν ἁγιογραφικῶν θείων ἀληθειῶν καὶ τὴν Ἱερὰν παράδοσιν διαφυλάττουσα σῶαν καὶ ἀσινῆ, ἀνακαλεῖται μετ᾽ εὐλαβείας, ἰδίως δὲ ἡ τῶν νηπτικῶν, ἥτις περισσότερον ἐφελκύει τὸν ἀσκητὴν συγγραφέα δι᾽ ὧν καλλύνεται πλουσίως τὸ παρὸν ἔργον.

Τὸ ὑπὸ κρίσιν βιβλίον ἀναλύων καὶ ἀνασύρων ἀπὸ τὰ βάθη τῶν ἐσωτέρων κόσμων τὰς ἀντιλήψεις τῶν διαφόρων τῆς κοινωνίας ἐκπροσώπων καὶ τῶν ροπῶν αὐτῆς ἀπὸ περιωπῆς, ἐλευθέρως καὶ ἀβιάστως, ἐν τῇ ἐπιστημονικῇ διαλογικῇ καὶ ἐξόχῳ διαλεκτικῇ πορείᾳ τοῦ θέματος, ἐπιτυχῶς διαφωτίζει πάντα ἐφιέμενον νὰ γνωρίσῃ τὸν σύγχρονον ἁγιορειτισμόν. Οὐδεὶς δὲ δύναται νὰ χειραγωγήσῃ τὸν ἀμύητον, πρὸς τὸ ἱερώτατον παλλάδιον τῆς ἡσυχίας καὶ τῆς ἀσκήσεως καὶ τὸν ἐκ τοῦ κόσμου ὁδοιποροῦντα πρὸς τὸν εὔδιον λιμένα τῆς γαλήνης, τῆς χαρᾶς καὶ τῆς ψυχικῆς εἰρήνης, ἥτις ἐντυγχάνεται ἐκεῖ— στεναγμοῖς ἀλαλήτοις—ἀπὸ τὸν σεβαστὸν πατέρα Θεόκλητον, ζῶντα ἤδη ἐκεῖ καὶ διαβιοῦντα μεταξὺ τῶν ἡρώων τοῦ ἔργου του.

Διὸ καὶ πιστεύω, ὅτι τοῦτο θὰ ἀποβῇ λίαν χρήσιμον καὶ ψυχοφελές, οὐχὶ τοῖς ἁγιορείταις πατράσιν, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἐν τῷ κόσμῳ καὶ ἐν μέσῳ κριμάτων κυματουμένων.

Ὁ πατὴρ Θεόκλητος ἀνάστημα τοῦ ἀσκητικοῦ καὶ σοφοῦ καθηγουμένου πατρὸς Γαβριήλ, παρ᾽ οὗ πατρικῶς ἔλαβε τὴν εὐλογίαν καὶ τὴν παρόρμησιν τῆς διακονίας ταύτης καὶ ἣν ἐν προοιμίῳ διαβλέπομεν, ἀποτελεῖ τὴν χρηστὴν ἐλπίδα τῶν ἁγιορειτῶν καὶ ὅλων ἐκείνων ποὺ προσβλέπουν πρὸς τὸ ἅγιον Ὄρος ὡς τὸ ἰσχυρότατον προπύργιον τῆς Ὀρθοδοξίας.

Τὸ βιβλίον του τοῦτο, δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ἐν ἐπιλόγῳ, ἀποτελεῖ τὴν ἀπαρχὴν βαθυστοχάστων ἡσυχαστικῶν καὶ μυστικιστικῶν μελετῶν, δι᾽ ὧν θὰ ἐπανέλθῃ πάλιν ἡ ἐποχὴ τῆς πνευματικῆς ἀναπτύξεως καὶ ἀνθίσεως ἐν ἁγίῳ Ὄρει τῶν πάλαι ποτὲ ἀκμασάντων κατὰ καιροὺς πνευματικῶν ἀνδρῶν, οἵτινες εἶναι ἱκανοὶ νὰ μετεωρίζωνται μεταξὺ οὐρανοῦ καὶ γῆς. Καὶ ὁ λίαν προσφυὴς οὗτος τίτλος τοῦ μετὰ χεῖρας ἔργου, μετεωρίζει τὸν προσεκτικὸν ἀναγνώστην ἀπὸ τὰ γήϊνα πρὸς τὰ οὐράνια.

Ἔχομεν δι᾽ ἐλπίδος, ὅτι ὁ σφριγῶν τῷ σώματι καὶ τῷ πνεύματι σύγχρονος νηπτικὸς θὰ συνεχίσῃ τὴν τοιούτου εἴδους πνευματικὴν παραγωγήν, ὥστε τὰ μόλις ἐπιζῶντα περίλαμπρα κέντρα τῆς Ὀρθοδοξίας τῶν ὑπαρχόντων Πατριαρχείων καὶ τῶν ἄλλων αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν, ἔνθα περιζωννύονται ἀσφυκτικῶς ὑπὸ τῆς κοσμικῆς ἐξουσίας τῶν ἀλλοεθνῶν καὶ φθείρονται ὑπὸ τῆς κενῆς ἀπάτης τοῦ κόσμου τούτου, θὰ συγκλίνωσι μετ᾽ εὐλαβείας πρὸς τὸ ἀπόρθητον τοῦτο τεῖχος τῆς Ὀρθοδοξίας καὶ θὰ δημιουργήσωσιν ἐκεῖ ἕνα γενικὸν κέντρον ἐκπαιδεύσεως μαχητῶν καὶ μυσταγωγῶν τῆς ἀγάπης, ἱκανὸν δι᾽ ἐσωτερικὴν καὶ ἐξωτερικὴν Ἱεραποστολὴν μὲ φάλαγγα συγχρόνων ἐμπνευσμένων, μορφωμένων μὲ τὰς συγχρόνους ἀπαιτήσεις τῆς κοινωνίας καὶ αὐστηροὺς Κληρικοὺς ἀσκητὰς εἰς τὰ ἤθη καὶ τὸν χαρακτῆρα, ὅπως οἱ Μεγ. Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας.

Οὗτοι δὲ ἀνεδείχθησαν οἷοι ἀνεδείχθησαν ἐν τῇ ἐκτελέσει τοῦ καθήκοντος, διότι πρὸς ὥραν καταλιπόντες πόλεις, ἀγοράς, θέατρα, σοφιστῶν τῦφον, ἀρχόντων ἀπονοίας, δικαστῶν μετακλήσεις, ῥητόρων ψεύδη, κλεπτῶν ἐπιβουλάς, ἐμπόρων

ἀπληστίαν, καπήλων ὅρκους, πλουσίων ἔπαρσιν, δόξαν τὴν ἀπανθοῦσαν, καὶ ἄλλα τε ὅσα τὸ τῆς διανοίας καθαρὸν ἐπιθολοῦντα, τῷ καθαροτάτῳ φωτὶ οὐκ ἐπιτρέπει τὴν εἴσοδον.

Αἱ Ὀρθόδοξοι Ἐκκλησίαι δὲν ἐδημιούργησαν τὸ ἱεροπρεπὲς ἐκεῖνο Μοναχικὸν Τάγμα τῶν ἐπιλέκτων, οἵτινες θὰ μετεωρίζονται μεταξὺ οὐρανοῦ καὶ γῆς διὰ νὰ πτερώνουν τὰς ψυχὰς καὶ νὰ ὁδηγῶσιν αὐτὰς ἀπὸ τὸν κόσμον τῆς ἁμαρτίας πρὸς τὸν Θεόν, εἰς ὃ περικλείεται τὸ ὅλον νόημα τοῦ τῆς ἱερωσύνης ὑπουργήματος. Ὑπάρχει ἄλλο κέντρον μοναδικὸν εἰς τὸν κόσμον ἀπὸ τὸ ἅγιον Ὄρος διὰ τὴν δημιουργίαν πνευματικῶν ἡγετῶν διαπνεομένων ἀπὸ τὸ πνεῦμα τῆς αὐτοθυσίας καὶ τῆς ἐπιτελέσεως τῆς ἁγιωσύνης ἐν φόβῳ Θεοῦ, ἀπὸ τὴν ἥσυχον, γαλήνιον καὶ μοναδικὴν εἰς πνευματικοὺς ἀγῶνας ἔπαλξιν τῆς Ὀρθοδοξίας; Ἡ τύρβη τοῦ κόσμου καὶ ὁ συρφετὸς τῶν παντοίων ροπῶν τοῦ κόσμου δὲν ἀφίνουσιν ἀπερίσπαστον τὸν ἀγωνιστὴν τῆς ζωῆς διὰ νὰ ὁπλισθῇ ἀπὸ τὸ ἰσχυρὸν ὁπλοστάσιον τῆς πνευματικῆς ἀνωτερότητος.

Τὰ πάσης φύσεως Σχολεῖα ἐν αὐστηρᾷ ἀσκήσει καὶ ἐπιτηρήσει μακρὰν τοῦ κόσμου, δημιουργοῦσι τὰ ἡγετικὰ στελέχη εἰς ὅλους τοὺς τομεῖς τῆς δημοσίας ζωῆς. Μόνον ἡ Ἐκκλησία ἔχουσα τὸν θησαυρὸν τοῦτον, δὲν τὸν ἐκμεταλλεύεται ἀλλὰ κεχωρισμένη μὲ τὸ σύνολον τῶν κατὰ μέρους Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καὶ ὑψηλῷ ὀνόματι ἐπικοινωνοῦσα, οὐσιαστικῶς δὲ ἐγείρουσα τείχη καὶ μεταξὺ τῶν σχέσεων δύο μητροπόλεων, ἐν αἷς οὐδὲ κἂν ἐπίσκεψις ἐπιτρέπεται δίχα γνώμης τοῦ οἰκείου Ἱεράρχου μεταξὺ τῶν κληρικῶν, ἐλευθέρων καὶ τούτων Ἑλλήνων πολιτῶν ὡσὰν νὰ εἶναι ἡ περιοχὴ ἑνὸς Μητροπολίτου ἐχθρικὸν ἔδαφος διὰ κληρικὸν ἐπισκοπῆς ἄλλης.

Ἐνῷ εἶναι ἀναντίρρητον ὅτι ἡ δόξα καὶ ἡ ἐπιβολὴ τῆς Δυτικῆς Ἐκκλησίας ὀφείλεται εἰς τὰ μοναχικά της Τάγματα, τὰ ὁποῖα διατηροῦσι τὴν ὀργάνωσιν καὶ τὴν πειθαρχίαν τὴν ἐκ τῶν μοναχικῶν κανόνων τοῦ Μ. Βασιλείου διατυπουμένην μὲ παραλλαγάς τινας.

Ἰδοὺ λοιπὸν ὅτι τὸ παρὸν βιβλίον προερχόμενον ἀπὸ τὴν πνευματικὴν αὔραν τῆς ἐρήμου, παρέχει τὴν ἐλπίδα ἐπανόδου τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὸ αὐστηρὸν πνεῦμα τῶν πρώτων χρόνων, ὅπου ἤντλουν οἱ Ποιμένες ἀπὸ τὰ διαυγῆ νάματα τῆς πίστεως καὶ ἦσαν ἱκανοὶ νὰ νομοθετοῦν καὶ νὰ δημιουργοῦν ἀπὸ τὴν αὐστηρὰν καὶ ἁγίαν ζωήν των τὸ ρεῦμα ἐκεῖνο τῶν ἱκανῶν μαχητῶν.

Τὸ παράδειγμα ἐφ' ἑνὸς καὶ οἱ πνευματικοὶ καρποὶ θὰ θέλξωσι καὶ θὰ δροσίσωσι τὴν ἐν λιμῷ καὶ αὐχμῷ εὑρισκομένην κοινωνίαν, ὥστε καὶ πάλιν ἐκ τοῦ μοναχικοῦ ἰδεώδους νὰ προέλθωσιν οἱ ἰδανικοὶ τύποι τῶν μελλόντων τῆς κοινωνίας ταγῶν.

Ν. Ξ. ΚΑΡΑΠΑΣ
Καθηγητὴς Γυμνασίου Κύμης

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

Ἐσωτερικοῦ	δραχ.	25
Διὰ τοὺς ἱεροὺς Ναοὺς	»	30
Διὰ τὰς Μονὰς γενικῶς	»	45
Ἐξωτερικοῦ γενικῶς λίρα χάρτινη		1
Ἀμερικῆς	δολλάρια	3
Διὰ τοὺς μὴ συνδρομητὰς ἕκαστον τεῦχος	δραχ.	5
Ὀφειλόμεναι συνδρομαὶ προηγουμένων ἐτῶν	»	25

Αἱ κατὰ τόπους εἰσπραττόμεναι συνδρομαὶ ἐπιβαρύνονται μὲ δραχ. 5 διὰ τὰ ἄτομα, διὰ τοὺς Ἱ. Ναοὺς καὶ Ἱ. Μονάς, πρὸς κάλυψιν μέρους ὁδοιπορικῶν ἐξόδων.

Ἐπιστολαί, συνδρομαὶ καὶ δωρεαί, ἀποστέλλονται πρὸς τὸν κ. Σωτ. Σχοινᾶν - Κοραῆ 47, Βόλον.

ΤΟΥ ΕΝ ΑΓΙΟΙΣ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ

ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ

Πρὸς Ἀντίοχον Δοῦκα

Ἀθανασίου ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας πρὸς Ἀντίοχον ἄρχοντα, περὶ πλείστων καὶ ἀναγκαίων ζητημάτων, τῶν ἐν ταῖς θείαις Γραφαῖς ἀπορουμένων καὶ παρὰ πᾶσι χριστιανοῖς γινώσκεσθαι ὀφειλομένων· κατ' ἐρώτησιν.

Ἐρ. α'. Πιστεύσαντες καὶ βαπτισθέντες εἰς Τριάδα ὁμοούσιον καὶ λέγοντες Θεὸν εἶναι τὸν Πατέρα, ὁμοίως καὶ Θεὸν εἶναι τὸν Υἱόν, ὡσαύτως δὲ καὶ Θεὸν εἶναι τὸ ἅγιον Πνεῦμα, πῶς οὐ λέγομεν τρεῖς θεούς, ἀλλ' ἕνα καὶ μόνον Θεόν; Καὶ εἰ μὲν ἕνα προσκυνοῦμεν Θεόν, εὔδηλον ὅτι εἰς μοναρχίαν πιστεύοντες, ἰουδαΐζομεν· εἰ δὲ πάλιν τρεῖς θεούς, πρόδηλον ὅτι ἑλληνίζομεν, πολυθεΐαν εἰσάγοντες καὶ οὐχ ἕνα μόνον Θεὸν εὐσεβῶς προσκυνοῦντες.

Ἀπ. Ἀπερίεργος ὁ λόγος καὶ ὁ τρόπος τῆς εὐσεβείας πίστει μόνῃ, ἀλλ' οὐκ ἐξερευνήσει γνωριζόμενος καὶ τιμώμενος, Θεὸς γὰρ καταλαμβανόμενος οὐκ ἔστι Θεός. Εἰ γὰρ τοὺς ἀγγέλους ἢ τὰς ἡμετέρας ψυχὰς κτίσματα ὄντα καταλαβεῖν οὐ δυνάμεθα, πόσῳ μᾶλλον αὐτῷ τῷ τούτων ποιητῇ πρέπει τὸ εἶναι ἀκατάλυπτον; Μυστήριον γὰρ γνωριζόμενον οὐδὲν ἐστὶ λοιπὸν θαυμαζόμενον. Οὐκοῦν ἡ χριστιανῶν πίστις καὶ ὁ τούτων τρισυπόστατος Θεός, οὔτε εἷς ἐστι τὴν ὑπόστασιν ἀνθρωπόμορφος, ὡς οἱ Ἑλλήνων παῖδες μυθεύονται· οὔτε πάλιν τρεῖς τινες θεοί, ὥσπερ ἀλλήλων ἀπέχοντες. Ἄπαγε τῆς ἑλληνικῆς μυθολογίας! ἀδιαίρετος γὰρ ἐν ταῖς τρισὶν ὑποστάσεσιν ἡ τῆς μιᾶς οὐσίας θεότης. Πλὴν εἰδέναι χρή, ὅτι περ, οὔτε ῥήμασιν, οὔτε ἐνθυμήμασι καταλαβεῖν, ἢ διηγήσασθαί τι τῆς θεότητος, νοῦς ἀνθρώπινος δύναται. Πάντες δὲ ὅσοι Θεὸν καταλαβέσθαι ἔσπευσαν, τὴν ἑαυτῶν σκιὰν κατεδίωξαν· καὶ ὅσοι τι περὶ οὐσίας Θεοῦ εἰπεῖν ἠβουλήθησαν, τὴν ἄβυσσον μετρῆσαι τῇ ἑαυτῶν δρακὶ ἔσπευσαν. Καὶ ὅσοι βαθῦναι ἐνόμισαν, εἰς πονηρὰς αἱρέσεις ἐνέπεσαν. Ὁ γὰρ πατὴρ καὶ Θεὸς οὐχ ὡς ἐγὼ ὁ κτιστὸς ὑπάρχει πατήρ, γεννήσας ὡς ἐγὼ κτιστὸν υἱόν· οὐδὲ ὁ Υἱὸς ὡς πᾶς σαρκικὸς γεγένηται υἱός· οὐδὲ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον ὡς τὸ τοῦ ἀνθρώπου πνεῦμα περιγραπτόν· ἀλλ' ἄρρητον καὶ ἀνέκφραστον τὸ τῆς ἁγίας Τριάδος ὑπάρχει μυστήριον. Καὶ μὴ εἴπῃς, πῶς; ὑπὲρ γὰρ τὸ πῶς ἔστι τοῦτο· μηδὲ εἴπῃς, ποίῳ τρόπῳ; ὑπὲρ γὰρ τρόπον ὁ θεῖος τρόπος· μηδὲ εἴπῃς, ποίῳ λόγῳ; ὑπὲρ γὰρ λόγον ὁ θεῖος Λόγος. Ἀλλὰ πίστευε εἰς Πατέρα· μὴ ἐρευνήσῃς δὲ τὸ πρᾶγμα· προσκύνει τὸν Υἱόν, μὴ πολυπραγμονῶν τὴν αὐτοῦ γέννησιν· ἀνύμνει τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, μὴ ἐκζητῶν τὸ τῆς ἁγίας Τριάδος μυστήριον. Δεῦρο ἐν Ἰορδάνῃ καὶ ὅρα διὰ πραγμάτων τηλαυγῶς τῆς ἁ-

γίας καὶ ὁμοουσίου Τριάδος τὴν δύναμιν. Πατέρα μὲν ἄνωθεν μαρτυροῦντα· Υἱὸν δὲ κάτωθεν βαπτιζόμενον, Πνεῦμα δὲ πανάγιον ἐν εἴδει περιστερᾶς κατερχόμενον. Αὐτῷ ἡ δόξα, καὶ τὸ κράτος, καὶ ἡ προσκύνησις, σὺν τῷ Πατρὶ τῷ παντοκράτορι καὶ τῷ Μονογενεῖ αὐτοῦ Υἱῷ, τῷ Κυρίῳ ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστῷ, νῦν καὶ ἀεί, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Ἐρ. β΄. Πόθεν ἐπιγινώσκει ἄνθρωπος, ὅτι ὅλως ἐβαπτίσθη, καὶ Πνεῦμα ἅγιον ἔλαβε, νήπιος ὢν ἐν τῷ ἁγίῳ βαπτίσματι;

Ἀπ. Ὁ προφήτης Ἡσαΐας φησὶ πρὸς τὸν Θεόν· «Διὰ τὸν φόβον σου Κύριε, ἐν γαστρὶ ἐλάβομεν καὶ ὠδινήσαμεν, καὶ ἐτέκομεν πνεῦμα σωτηρίας». Ὥσπερ οὖν ἡ ἐν γαστρὶ λαβοῦσα γυνὴ ἐκ τῶν σκιρτημάτων τοῦ βρέφους, τοῦ ἐν τῇ μήτρᾳ αὐτῆς, ἐπίσταται ἀψευδῶς ὅτι καρπὸν ἔλαβεν, οὕτω καὶ ἡ ψυχὴ τοῦ ἀληθῶς χριστιανοῦ, οὐ διὰ ῥημάτων τῶν γονέων, ἀλλὰ διὰ πραγμάτων καὶ σκιρτημάτων τῆς καρδίας αὐτοῦ, καὶ μάλιστα τῷ καιρῷ τῶν φωτισμάτων καὶ τῆς μεταλήψεως τοῦ ἁγίου σώματος καὶ αἵματος τοῦ Χριστοῦ, μανθάνει ἐκ τῆς χαρᾶς τῆς αὐτοῦ ψυχῆς, ὅτι τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἔλαβε βαπτισθείς.

Ἐρ. γ΄. Πότε, καὶ πόθεν, καὶ πῶς γεγόνασιν οἱ ἄγγελοι;

Ἀπ. Οὔτε πόθεν, οὔτε πῶς γεγόνασιν οἱ ἄγγελοι, δυνατὸν φύσει ἀνθρωπίνῃ εἰπεῖν· εἰμὴ τοῦτο μόνον, ὅτι ἐκ τοῦ μὴ ὄντος εἰς τὸ εἶναι λόγῳ Θεοῦ γεγόνασι. Τὸ δὲ πότε, οἱ μέν φασι τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ, οἱ δὲ πρὸ τῆς πρώτης ἡμέρας. Ὁ δὲ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν καὶ θαυματουργὸς Ἐπιφάνιος ὁ ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου εἰς τὸν λόγον αὐτοῦ τὸν κατὰ Παύλου τοῦ Σαμοσατέως εἰς τὰ Πανάρεια πλατυτέρως ἐξέθετο, ἅμα οὐρανῷ καὶ γῇ τούτους δημιουργηθῆναι, καὶ οὐχὶ πρότερον, ἀνατρέπων διὰ συλλογισμῶν τοὺς τοῦτο λέγοντας. Καὶ ἐν ἑτέρῳ δὲ αὐτοῦ λόγῳ τοῦτό φησιν.

Ἐρ. δ΄. Πόθεν δῆλον ὅτι κτιστοί εἰσιν οἱ ἄγγελοι; οὐδὲ γὰρ ἐκφέρεταί τι τοιοῦτον ἐν τῇ βίβλῳ τῆς Γενέσεως.

Ἀπ. Γινώσκων ὁ Θεὸς τὸ φιλείδωλον καὶ πολύθεον τῶν ἀνθρώπων, καὶ μάλιστα τῶν Ἰουδαίων, τούτου χάριν ἀπέκρυψεν ἐν τῇ Γενέσει τὸν περὶ τῶν ἀγγέλων λόγον· ἵνα μὴ καὶ αὐτοὺς θεοποιήσωσιν οἱ τὸν μόσχον καὶ ἄλλα τινὰ θεοποιήσαντες ὡς θεούς. Ὅτι δὲ καὶ κτιστοί εἰσιν οἱ ἄγγελοι, ἄκουσον τοῦ ἁγίου Πνεύματος διὰ τοῦ προφήτου λέγοντος· «Αἰνεῖτε τὸν Κύριον, πάντες οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ· αἰνεῖτε αὐτόν, πᾶσαι αἱ δυνάμεις αὐτοῦ, ὅτι αὐτὸς εἶπε καὶ ἐγενήθησαν, αὐτὸς ἐνετείλατο καὶ ἐκτίσθησαν».

Ἐρ. ε΄ Ἐκ τῆς οὐσίας δὲ τοῦ φωτὸς τούτου εἰσίν, ἢ ἄλλης τινὸς φύσεως;

Ἀπ. Ὅσον διαφέρει τοῦ ἀστέρος ὁ ἥλιος, τοσοῦτον διαφέρει ἡ οὐσία τῶν ἀγγέλων πάσης τῆς ὁρωμένης κτίσεως.

Ἐρ. ς΄. Πόσος δὲ ἄρα τῶν ἀγγέλων ὁ ἀριθμὸς ὑπάρχει ὑπὲρ τὸν ἀριθμὸν τῆς ἀνθρωπότητος;

Ἀπ. Οἱ μέν φασιν ἐννενήκοντα ἐννέα μέρη εἶναι τοὺς ἀγγέλους πρὸς τὸν ἀριθμὸν τῆς ἀνθρωπότητος, κα-

ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΠΑΘΑΡΗΣ

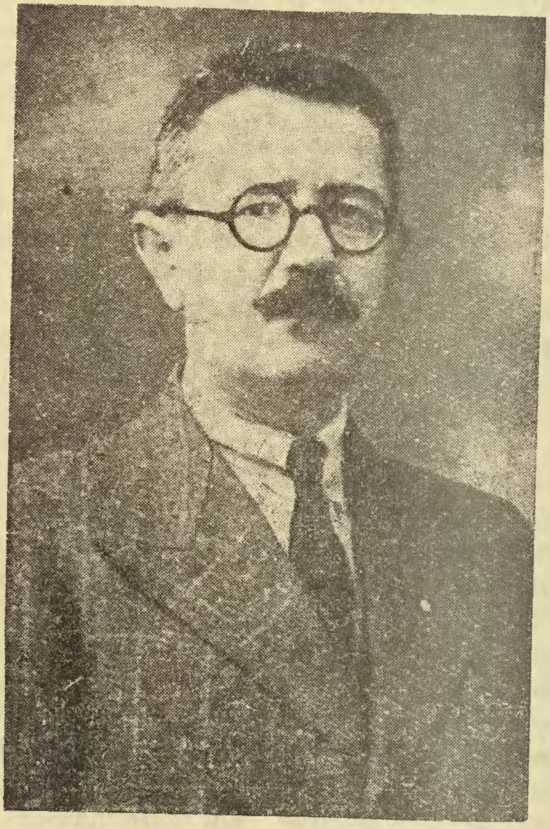

Εἶχε προχωρήσει ἀρκετὰ ἡ ἐκτύπωσις τοῦ μετὰ χεῖρας τεύχους, ὁπότε αἰφνιδίως καὶ ἐνῶ ἡ ὑγεία του ἀπεκαθίστατο ἕνεκα σοβαρᾶς ἀσθενείας του καὶ ἐβελτιοῦτο σταθερῶς, ἐξεπήδησεν ἀπὸ τὰς χεῖρας μας, ἀναχωρήσας διὰ τὴν αἰωνίαν πατρίδα του, τὴν ἄνω Ἱερουσαλήμ, ὁ Καθηγητὴς Ἰωάννης Σπαθάρης.

Παρελήφθη ὑπὸ τοῦ ἀγαθοῦ του Ἀγγέλου τὴν πρωΐαν τῆς Δευτέρας 29 Ἰουλίου 1957 (ν.ἡ.) καὶ προσεφέρθη εἰς τὸν Θεὸν ὡς δῶρον εὐπρόσδεκτον, κομίζων μεθ' ἑαυτοῦ τὴν παρθενίαν καὶ τὴν τελείαν ἁγνότητα, καταλαβὼν ἐκεῖ θέσιν ὁμοίαν τοῦ ἁγνοῦ χριστιανικοῦ του βίου.

Ἡ «Ἁγιορειτικὴ Βιβλιοθήκη», λόγῳ τῆς ἀγάπης του πρὸς αὐτὴν καὶ τὴν θερμὴν ἀφοσίωσίν του, τὸν εἶχεν ἀνακηρύξει ἐπίτιμον αὐτῆς συντάκτην.

τὰ τὴν παραβολὴν τοῦ Κυρίου τῶν ἑκατὸν προβάτων· ἄλλοι δὲ ἐννέα κατὰ τὴν παραβολὴν τῶν δέκα δραχμῶν. Ἕτεροι δὲ ἰσαρίθμους λέγουσι τοὺς ἀνθρώπους καὶ τοὺς ἀγγέλους, φέροντες εἰς μαρτυρίαν τὸ «ἔστησεν ὅρια ἐθνῶν κατὰ ἀριθμὸν ἀγγέλων Θεοῦ». (Ἀκολουθεῖ).

Ἦτο ὁ κοσμικὸς μοναχός. Ἐπισκεφθεὶς ἅπαξ τὸ ἅγιον Ὄρος καὶ ἀγαπήσας αὐτό, τὸ ἔφερε πάντοτε μεθ᾽ ἑαυτοῦ, διότι τὸ ἠγάπησε πολύ.

Αἱ δημοσιευθεῖσαι πραγματεῖαι του ἐν τῇ «Ἁγιορ. Βιβλιοθήκῃ» διὰ τὸ ἅγιον Ὄρος, ὡς καὶ αἱ λοιπαὶ μεταφράσεις του ἐκ τῆς λατινικῆς εἰς τὴν ἑλληνικήν, τοῦ ἱεροῦ Αὐγουστίνου, ὑπῆρξαν ἔργα ἀθάνατα.

Ἡ μνήμη του δι᾽ ἡμᾶς καὶ δι᾽ ὅσους τὸν ἐγνώρισαν, θὰ μείνῃ ἀλησμόνητος.

Ἡ «Ἁγιορειτικὴ Βιβλιοθήκη» λυπεῖται πλέον τῶν ἄλλων, διότι χάνει ἕνα τῶν καλῶν συνεργατῶν της.

Τὴν πρωΐαν τῆς Τρίτης 30 Ἰουλίου ἐγένετο ἡ κηδεία του ἐκ τοῦ Ἱ. Ναοῦ Ἁγίου Κωνσταντίνου, παρισταμένου τοῦ πρώην Δημητριάδος κ. Ἰωακείμ, τοῦ Δημάρχου κ. Θ. Κλαψοπούλου, τοῦ Συλλόγου τῶν Καθηγητῶν τῶν Γυμνασίων τῆς πόλεώς μας, τοῦ Διοικ. Συμβουλίου τοῦ Συλλόγου «οἱ Τρεῖς Ἱεράρχαι», οὗ ἐτύγχανε μέλος αὐτοῦ καὶ πλείστων ἄλλων ἀγαπώντων αὐτόν.

Μετὰ τὴν νεκρώσιμον ἀκολουθίαν ὡμίλησεν, ὁ ἐκ τῶν Καθηγητῶν τοῦ Α΄ Γυμνασίου κ. Δ. Τσαμάκης, χαιρετίσας τὸν νεκρὸν ἀπὸ μέρους τῶν συναδέλφων του, οὕτω:

Ἀλησμόνητε φίλε μας Ἰωάννη,

Βαθὺς εἶναι ὁ πόνος, ποὺ νιώθομεν οἱ συνάδελφοί σου καθηγηταὶ τοῦ Α΄ Γυμνασίου Ἀρρένων Βόλου διὰ τὸν ἀδόκητον χαμόν σου.

Ἔφυγες ἔτσι, χωρὶς νὰ τὸ καλονιώσωμε, μέσα ἀπὸ τὸν κύκλο τῆς ἐκπαιδευτικῆς μας οἰκογενείας, ἐσύ, ὁ διαλεχτὸς συνάδελφος, ὁ ἐξαίρετος ἐπιστήμων, ὁ ἐμπνευσμένος ἐκπαιδευτικός, ὁ ὑπέροχος ἄνθρωπος· ἐλαφρά, ἀθόρυβα ἐπέταξεν ἡ ψυχή σου ἀπὸ τὸν μάταιον αὐτὸν κόσμον καὶ πῆγε κοντὰ εἰς τὸν Οὐράνιον Πατέρα μας νὰ ζήσῃ τὴν ζωὴν τὴν ἀληθινήν, τὴν χριστιανικήν, ὅπως τὴν ὡραματίσθη ἡ ἁγνή σου ψυχή. Οἱ συνάδελφοι ἔχασαν τὸν πολύτιμον συνεργάτην, οἱ μαθηταὶ τὸν ἀγαπητόν τους διδάσκαλον τὸν γεμᾶτον ἀγάπη καὶ καλωσύνη διὰ τὰ πνευματικά του τέκνα, τὸν σοφὸν ὁδηγητὴν εἰς τὸν δρόμον τῆς ἀρετῆς, τῆς ἀληθείας τοῦ Χριστοῦ.

Μᾶς ἔφυγες ἐσύ, ὁ πνευματικὸς ἄνθρωπος, ποὺ εἶχες τάξει ὅλην σου τὴν ζωὴν ἕως τὴν τελευταίαν σου πνοὴν χωρὶς τὴν παραμικρὰν ἰδιοτέλειαν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Ἐκπαιδεύσεως, εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Ἐκκλησίας, εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἀληθείας καὶ τῆς ἀρετῆς.

Ποτὲ δὲν θὰ λησμονήσωμεν τὸν ἀγαπητὸν συνάδελφον, τὸν λαμπρὸν ἄνθρωπον, τὸν ἀγαπημένον μας φίλον, ποὺ τόσον ἔξαφνα ἐχάσαμε. Στὴ μνήμη μας πάντα ζωντανὸς θὰ μένῃς. Ἡ ἀρετὴ τῆς ζωῆς σου, σοῦ ἔδωκε τὴν ἐκλεκτότερη θέση εἰς τὸν Παράδεισον τῆς αἰωνιότητος.

Καὶ ὡς ἐλαχίστην ἀπόδειξιν τῶν αἰσθημάτων ποὺ τρέφομεν γιὰ σένα, τὸν ἀλησμόνητο συνάδελφο, δέξου, ὦ ξεχωριστὲ μας φίλε, μαζὶ μὲ τὸν ὕστατον ἀσπασμόν μας, κι᾽ αὐτὸν τὸν ἄνθινον στέφανον, τὸν πλεγμένον ἀπὸ τὰ πλέον ἁγνὰ τοῦ τόπου μας λουλούδια, ἁγνὰ σὰν τὴν ψυχή σου, καὶ ραντισμένον μὲ τὰ θερμὰ δάκρυα τοῦ ψυχικοῦ μας πόνου διὰ τὸν ἀδόκητον χαμό σου.

Αἰωνία σου ἡ μνήμη.

Εἶτα ἐκ μέρους τοῦ θρησκευτικοῦ Συλλόγου «οἱ Τρεῖς Ἱεράρχαι» ὡμίλησεν ὁ δικηγόρος καὶ σύμβουλος αὐτοῦ κ. Κ. Παπαθανασίου οὕτω:

Σεβαστὲ καὶ ἀείμνηστε φίλε,

Συντετριμμένοι ἐνώπιον τῆς σοροῦ σου, ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας, οἱ αἰδεσιμώτατοι Ἱερεῖς, ἡ ἀφωσιωμένη καὶ πολύτιμος ἀδελφή σου, οἱ συνάδελφοί σου παλαιοὶ καὶ νέοι, οἱ μαθηταί σου, τὰ μέλη τοῦ θρησκευτικοῦ - φιλολογικοῦ Συλλόγου τῶν «Τριῶν Ἱεραρχῶν», οἱ φίλοι σου καὶ ἕνας κόσμος ὁλόκληρος ποὺ τόσον σὲ ἠγάπησε καὶ σὲ ἐξετίμησε, θρηνοῦμεν τὴν ἀνεπανόρθωτον ἀπώλειάν σου καὶ ἀφίνοντες νὰ κυλίσῃ ἐλεύθερον τὸ δάκρυ ἀπὸ τῶν ἄκρων τῶν βλεφάρων μας, καλούμεθα νὰ ἐπιτελέσωμεν θλιβερὸν καθῆκον, ἤτοι ἐκ μέρους τοῦ Συλλόγου τῶν «Τριῶν Ἱεραρχῶν», τοῦ ὁποίου ὑπῆρξες ἐπίλεκτον μέλος τῆς διοικήσεώς του, νὰ σοῦ ἀπονείμωμεν τὸν τελευταῖον ἀσπασμόν.

Ποία δὲ ἀνθρωπίνη πρόβλεψις, ποία μαύρη διαίσθησις, ποῖον τραγικὸν προμήνυμα θὰ ἔκαμε πιστευτὸ τὸ πικρὸν ἄγγελμα τοῦ θανάτου σου;

Καὶ ὅμως ὁ θρῆνος καὶ ὁ σπαραγμὸς τῶν γνωστῶν καὶ πολλῶν φίλων σου, εἶναι ἡ θλιβερὰ ἐπικύρωσις τῆς τραγικῆς πραγματικότητος, εἶναι μία ἐκδήλωσις τῆς σπανίας ἀρετῆς σου, εἶναι μία ζωντανὴ ἀναγνώρισις τοῦ ἐξόχου χαρακτῆρος σου, εἶναι μία ἔντονος ἀλλὰ ματαία φεῦ διαμαρτυρία πρὸς τὸν αἰώνιον νόμον, τὸν

ὁποῖον δυστυχῶς δὲν συγκινοῦν οἱ θρῆνοι καὶ δὲν ἀνακόπτουν οἱ σπαραγμοί.

Ἀλλά, ἄνω σχῶμεν τὰς καρδίας.

Ἄς πνίξωμεν τὴν ἀνθρωπίνην ἀδυναμίαν, ἂς σφίξωμεν τὸν πόνον καὶ ἂς ἀναπολήσωμεν κατὰ τὴν τελευταῖαν αὐτὴν στιγμὴν τὴν ζωήν σου, ἡ ὁποία ὑπῆρξε τόσον κοινοφελὴς καὶ τιμία.

Ὁ Ἰωάννης Σπαθάρης τοῦ Νικολάου καταγόμενος ἐκ Κεραμιδίου Βόλου ἐγεννήθη εἰς Σμύρνην τὸ 1892. Μετὰ τὰς ἐγκυκλίους σπουδὰς καὶ λαμπρὰς Πανεπιστημιακὰς τοιαύτας, ἀνηγορεύθη διδάκτωρ τῆς Γαλλικῆς καὶ τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. Μετὰ ταῦτα διωρίσθη Καθηγητὴς καὶ ἀρχίζει τὴν καρποφόρον διδασκαλίαν του.

Ὑπηρέτησεν εἰς πλείστας πόλεις τῆς Ἑλλάδος.

Κατ' ἀρχὰς εἰς τὸ Γυμνάσιον Τριπόλεως, μετέπειτα εἰς Σμύρνην, εἶτα εἰς Χανιὰ Κρήτης, Τσαριτσάνην, Ἱερὰν Πέτραν Κρήτης, Διδυμότειχον καὶ ἀπὸ τοῦ 1934 εἰς Βόλον, ὑπηρετήσας ἐπὶ μίαν 25ετίαν ἀρχικῶς εἰς τὸ Πρακτικὸν Λύκειον καὶ εἶτα εἰς τὰ Γυμνάσια τῆς πόλεώς μας. Ἡ διδασκαλία του καὶ γενικώτερον ἡ προσπάθειά του διὰ νὰ διδάξῃ καὶ νὰ φρονιματήσῃ τὴν νέαν γενεὰν ὑπῆρξε παροιμιώδης καὶ διὰ τὴν ὁποίαν τὸ πᾶν ἔδωσεν, ὑποσκάψας καὶ αὐτὴν τὴν ὑγείαν του, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον καὶ τὸν ὡδήγησε προώρως εἰς τὸν τάφον.

Ἐκ παραλλήλου ὑπῆρξε καὶ βαθὺς γνώστης τῶν Θρησκευτικῶν καὶ Ἐκκλησιαστικῶν ζητημάτων. Αἱ πάμπολοι θρησκευτικαὶ διαλέξεις του ἰδίως ἀπὸ τοῦ βήματος τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν, τὰ ἄρθρα του, αἱ ὑπηρεσίαι του εἰς τὸν Σύλλογον τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν ἐπὶ ὁλόκληρον 25ετίαν τόσον ὡς διοικητικοῦ Συμβούλου ὅσον καὶ ὡς Γενικοῦ Γραμματέως, αἱ τελευταῖαι ἐνέργειαί του διὰ τὴν ἀνοικοδόμησιν τῆς Βιβλιοθήκης τοῦ Συλλόγου, αἱ ὑπηρεσίαι του ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν ὡς Ἐκκλησιαστικοῦ Ἐπιτρόπου τοῦ Ἱεροῦ τούτου Ναοῦ τοῦ ἁγίου Κωνσταντίνου καὶ τοῦ Φιλοπτώχου ταμείου αὐτοῦ, ὡς ἐπιτίμου συντάκτου τῆς «Ἁγιορειτικῆς Βιβλιοθήκης» δεικνύουν τὸν ἐμπνευσμένον ἐργάτην τῆς χριστιανικῆς Ἐκκλησίας.

Ἀλλ' ὑπὸ τὴν πίεσιν τοῦ ὄγκου τῆς ἐργασίας ἐκλονίσθη, καὶ ὁ Ἰωάννης Σπαθάρης, ὁ πρὸς πάντας πρόθυμος, μὲ τὴν παιδικὴν καλωσύνην καὶ ἀγαθότητα, ἀπὸ τῆς προχθεσινῆς ἑσπέρας δὲν κινεῖται πλέον καὶ δὲν ἀναπνέει, καὶ τὸν ἐνσαρκωτὴν αὐτὸν τῆς ἀρετῆς καὶ τοῦ καθήκοντος περικλείει τώρα αὐτὸς ὁ στενὸς τοῦ φερέτρου χῶρος.

Ἀλλ' ὅμως ὁ Ἰωάννης Σπαθάρης ἀπέρχεται τοῦ κόσμου τούτου μὲ πλήρη γαλήνην τῆς λευκῆς του ψυχῆς, καὶ μὲ περγαμηνὴν φέρουσαν ἀνεξίτηλον τὴν σφραγίδα τῆς σπανίας ἀρετῆς του.

Ἀπέρχεται μὲ τὴν ὑψηλὴν παρηγορίαν τοῦ ἀνθρώπου, ὁ ὁποῖος ἤρεμος καὶ ἄτρομος κατὰ τὸν φιλόσοφον, προσέμεινε τὴν πορείαν πρὸς τὴν αἰωνιότητα «ὡς πορευσόμενος ὅταν ὁ Δημιουργὸς καλῇ».

Ἀπέρχεται διὰ τὴν πρωτοκαθεδρίαν τῶν δικαίων. Ἀπέρχεται εἰς τὰ σκηνώματα τοῦ ὑπερπέραν, ὅπου θὰ δύναται μετ' εὐλόγου θάρρους νὰ ἀτενίσῃ τὸν μεγάλον Κριτὴν καὶ νὰ ἀναφωνήσῃ θριαμβευτικῶς τὸ τοῦ Ἀποστόλου τῶν Ἐθνῶν Παύλου. «Τὴν πίστην τετήρηκα, τὸ ἔργον τετέλεκα, νῦν ἀπόκειτέ μοι ὁ τῆς δικαιοσύνης στέφανος ὃν ἀποδώσῃ μοι ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ὁ δίκαιος Κριτής».

Αἰωνία σου ἡ μνήμη,

ἀείμνηστε καὶ σεβαστὲ φίλε.

Κατόπιν ὁ κ. Χρ. Πριάκος Καθηγητής, Γυμνασιάρχης τοῦ Γυμνασίου Θηλέων Βόλου, ὡμίλησεν ὡς ἑξῆς:

Ἀγαπημένε μας Ἰωάννη,

Μὲ τὴν καρδιὰ θλιμμένη ἀπὸ τὸν πόνο, πόνο ποὺ αἰσθανόμεθα ἀπὸ τὸν πρόωρο θάνατό σου, οἱ ἐκπαιδευτικοὶ λειτουργοὶ τοῦ γυμνασίου θηλέων, τῶν ὁποίων ὑπῆρξες ἐκλεκτὸς συνεργάτης καὶ φίλος, σοῦ ἀπευθύνουν δι' ἐμοῦ τὸν ὕστατον χαιρετισμόν.

Καὶ ὁ πόνος μας αὐτὸς γίνεται ἀκόμη μεγαλύτερος, ὅταν ἀναλογιζώμεθα, ὅτι χάνομεν ὄχι μόνον ἕνα ἐκλεκτὸν συνεργάτην καὶ φίλον, ὄχι μόνον ἕνα ἔξοχον ἐπιστήμονα, ὄχι μόνον ἕνα ἀκούραστον συνάδελφον, ὁ ὁποῖος ὁλόκληρον τὴν ζωήν του κατηνάλωσε διὰ τὴν μόρφωσιν τῆς νεολαίας σύμφωνα μὲ τὶς ἑλληνοχριστιανικὲς ἀρχὲς καὶ παραδόσεις, ἀλλὰ καὶ τὸν φιλάνθρωπον καὶ ἀγαθώτατον ἐκεῖνον ἄνδρα, εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ ὁποίου κατὰ τὴν ρῆσιν τοῦ Εὐαγγελίου δόλος οὐδεὶς ἐνυπῆρχεν.

Ἀλησμόνητε νεκρέ,

Ἀπέρχεσαι ἀπὸ τὸν μάταιον τοῦτον κόσμον καὶ μεταβαίνεις εἰς τὴν αἰωνιότητα, ὅπου σὲ ἐκάλεσεν ὁ Πατὴρ τοῦ ἐλέους, τοῦ ὁποίου ὑπῆρξες εὐσεβέστατον τέκνον.

Ἀπέρχεσαι καὶ ἀφίνεις ὀπίσω ἀδελφὴν ἀπαρηγόρητον, ἀπέρχεσαι καὶ ἀφίνεις ἡμᾶς τοὺς φίλους σου βυθισμένους μέσα στὴ λύπη, ἀπέρχεσαι ὅμως μὲ τὴν συνείδησίν σου ἥρεμον, ὅτι ὑπὲρ πάντα ἄλλον τὸ καθῆκον σου ἐξεπλήρωσες καὶ ἀπέναντι τῆς οἰκογενείας σου καὶ ἀπέναντι τῆς κοινωνίας, πρὸς τὰ πάσχοντα μέλη τῆς ὁποίας τόσην συμπάθειαν καὶ φιλαλληλίαν ἐπεδείκνυες.

Ἀγαπημένε μας φίλε,

Ἀπέθανες, ἀλλὰ γιὰ μᾶς τοὺς φίλους σου, ποὺ τόσον καλὰ σὲ γνωρίσαμε καὶ μᾶς ἐγνώρισες, γιὰ μᾶς, ποὺ τόσον πολὺ σὲ ἀγαπήσαμε καὶ μᾶς ἀγάπησες, δὲν ἀπέθανες, ἀλλὰ θὰ ζῇς, καὶ θὰ ζῇς, γιατὶ ἡ γλυκειά σου μορφὴ εἶναι χαραγμένη βαθειὰ μεσ' στὶς ψυχές μας. Γιὰ μᾶς ἡ μνήμη σου θὰ εἶναι αἰωνία.

Μετὰ τοὺς τρεῖς ὁμιλητὰς ἐπεσφράγησε δι' ὀλίγον ὁ Σεβασμιώτατος πρώην Δημητριάδος κ.κ. Ἰωακείμ, ἐξάρας τὰς ἀρετὰς τοῦ μεταστάντος καὶ εὐχηθεὶς ὑπὲρ τῆς ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς αὐτοῦ ἐν σκηναῖς δικαίων.

Εἶτα μετὰ τὸ «Δεῦτε τελευταῖον ἀσπασμόν», ἀνεχώρησε διὰ τὴν τελευταίαν του κατοικίαν, κατατεθεὶς εἰς τὴν γῆν, «ὅτι γῆ εἶ καὶ εἰς γῆν ἀπελεύσῃ».

Αἰωνία σου ἡ μνήμη ἀδελφὲ ἡμῶν Ἰωάννη.

ΤΑ ΨΗΦΙΣΜΑΤΑ

1) ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΤΡΙΩΝ ΙΕΡΑΡΧΩΝ ΕΝ ΒΟΛΩ

Ἐν Βόλῳ καὶ ἐν τοῖς Γραφείοις τοῦ Συλλόγου, σήμερον τὴν 29ην τοῦ μηνὸς Ἰουλίου τοῦ ἔτους 1957, ἡμέραν Δευτέραν καὶ ὥραν 10ην π. μ., συνελθὸν ἐκτάκτως τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Συλλόγου, ἐπὶ τῷ θλιβερῷ ἀγγέλματι τοῦ θανάτου τοῦ ἀειμνήστου Ἰωάννου Σπαθάρη, τακτικοῦ μέλους τοῦ Συλλόγου, Διοικητικοῦ Συμβούλου καὶ Γενικοῦ Γραμματέως αὐτοῦ, καὶ ἀκοῦσαν τοῦ κ. Προέδρου ἐξάραντος τὰς ἀρετὰς τοῦ μεταστάντος καὶ ἀναμνησθὲν τῶν πολυτίμων ὑπηρεσιῶν, ἃς ἐπὶ εἰκοσαετίαν περίπου προσέφερε πρὸς τὸν Σύλλογον καὶ τὴν Βιβλιοθήκην αὐτοῦ,

Ψηφίζει

1) Νὰ ἀναρτηθῇ μεσίστιος ἡ σημαία τοῦ Συλλόγου ἐπὶ τριήμερον.

2) Νὰ παραμείνῃ κλειστὸν τὸ κατάστημα τῆς βιβλιοθήκης ἐπὶ 3μερον εἰς ἔνδειξιν πένθους.

3) Νὰ παρακολουθήσῃ σύσσωμον τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τὴν κηδείαν τοῦ μεταστάντος.

4) Νὰ κατατεθῇ στέφανος ἐκ φυσικῶν ἀνθέων εἰς τὴν σορὸν τοῦ νεκροῦ.

5) Νὰ ἐκφρασθῶσι τὰ συλληπητήρια τοῦ Συλλόγου πρὸς τὴν οἰκογένειαν αὐτοῦ καὶ νὰ ἐπιδοθῇ ἀντίγραφον τοῦ παρόντος, καὶ

6) Νὰ δημοσιευθῇ τὸ παρὸν ψήφισμα εἰς τὰς ἐντοπίας ἐφημερίδας.

Ἐφ' ᾧ συνετάγη τὸ παρόν, ὅπερ ἀναγνωσθὲν ὑπογράφεται.

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον

Ὁ Πρόεδρος: Α. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Τὰ μέλη: Τρ. Τσέτας, Ἠλ. Μάρος, Γ. Μαλικέτζος, Κ. Παπαθανασίου, Δ. Διακόπουλος, Σωτ. Σχοινᾶς, Ν. Σταυράκης.

---

2) ΤΟΥ Α' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ΑΡΡΕΝΩΝ ΕΝ ΒΟΛΩ

Ἐν Βόλῳ σήμερον τὴν 29 Ἰουλίου 1957 ἡμέραν Δευτέραν καὶ ὥραν 9 π. μ. συνελθὼν ὁ σύλλογος τῶν διδασκόντων τοῦ Α' Γυμνασίου Ἀρρένων Βόλου ἐκτάκτως εἰς συνεδρίασιν ἐπὶ τῷ θλιβερῷ ἀκούσματι τοῦ θανάτου τοῦ Ἰωάννου Σπαθάρη, διατελέσαντος ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν καθηγητοῦ τοῦ Γυμνασίου,

ἀποφασίζει:

1) Νὰ ὑψωθῇ μεσίστιος ἡ σημαία τοῦ σχολείου.

2) Νὰ κατατεθῇ στέφανος ἐπὶ τῆς σοροῦ τοῦ μεταστάντος.

3) Νὰ ἀργήσῃ τὸ γραφεῖον τοῦ σχολείου κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς κηδείας.

4) Νὰ παρακολουθήσῃ ἐν σώματι ὁ σύλλογος τῶν καθηγητῶν τὴν κηδείαν τοῦ μεταστάντος.

5) Ἀντίγραφον τοῦ παρόντος ψηφίσματος νὰ ἐπιδοθῇ εἰς τὴν οἰκογένειαν τοῦ ἐκλιπόντος καὶ

6) Τὸ παρὸν ψήφισμα νὰ δημοσιευθῇ εἰς τὰς ἐφημερίδας τοῦ Βόλου.

Ὁ Γυμνασιάρχης Γ. ΑΛΕΞΙΟΥ

Ὁ Ὑποδιευθυντής: Α. ΚΟΥΚΟΡΙΝΗΣ

Οἱ καθηγηταί:

Βιβλιοκρισία

"ΑΝΘΗ ΑΡΕΤΗΣ ΚΑΙ ΑΚΑΝΘΑΙ ΚΑΚΙΑΣ„

20 Διηγήματα

τοῦ 'Αρχ. κ. 'Αγαθαγγέλου Κοτρώνη

Μέσα εἰς τὰς ὄχι σπανίως ἐμφανιζομένας συλλογὰς διηγημάτων κατὰ τὴν παροῦσαν ἐποχήν, ἰδιάζουσαν καὶ ἐντελῶς ἐξαιρετικὴν θέσιν κατέχουν τὰ 20 διηγήματα, τὰ ὁποῖα ὁ 'Αρχιμ. κ. 'Αγαθάγγελος Κοτρώνης παρέδωκεν ἐσχάτως εἰς τὴν δημοσιότητα ὑπὸ τὸν ἐκφραστικώτατον τίτλον: «"Ανθη ἀρετῆς καὶ ἄκανθαι κακίας».

"Αλλοτε ὁ ἀπαισιόδοξος Γάλλος ποιη. Ch. Baubelaire εἶχε δημοσιεύσει συλλογὴν ποιημάτων ὑπὸ τὸν τίτλον: «"Ανθη τοῦ Κακοῦ». 'Αλλ' ἄραγε, εἶναι ὀρθὸν νὰ παραβάλλῃ εἰς τὰς ἐκδηλώσεις τοῦ Κακοῦ πρὸς ἄνθη, ὅταν εἶναι γνωστὸν ὅτι ταῦτα, κατὰ τὸ πλεῖστον εὐωδιάζουν καὶ τέρπουν διὰ τοῦ χυτοῦ ἢ μεθυστικοῦ ἀρώματος αὐτῶν καὶ εἶναι τὸ πρῶτον στάδιον τῶν καρπῶν τῆς γῆς ἐκ τῶν ὁποίων διατρέφεται καὶ συντηρεῖται ἡ ἀνθρωπότης;

'Ο 'Αρχιμ. κ. Κοτρώνης ἔκαμε τὰς κοινωνικὰς παρατηρήσεις του ὑπὸ ἐντελῶς διάφορον πρῖσμα. Καὶ ὀρθῶς ἔκρινεν ὅτι εἰς μὲν τὰς ἐκδηλώσεις τῆς ἀρετῆς ἁρμόζει ὁ χαρακτηρισμὸς τῶν «ἀνθέων» εἰς δὲ τὰς ἐκδηλώσεις τῆς κακίας ἀνήκει ὁ χαρακτηρισμὸς τῶν «ἀκανθῶν», αἱ ὁποῖαι, ὁμολογουμένως πληγώνουν καὶ τιτρώσκουν τὰς ψυχὰς πολὺ βαθύτερον ἀπὸ τὰς φυσικὰς ἀκάνθας τῶν ἀγόνων καὶ ἀκαλλιεργήτων ἐκτάσεων, ἔστω καὶ ἂν αἱ φυσικαὶ αὗται ἄκανθαι εἶναι δηλητηριώδεις.

Διὰ τῆς ἀναγνώσεως τῶν διηγημάτων τοῦ 'Αρχιμ. κ. Κοτρώνη, τῶν ὁποίων τὸ γλαφυρὸν ὕφος, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν ἁπλότητα καὶ τὴν ἔλλειψιν κάθε ἐκζητήσεως, θέλγουν καὶ συναρπάζουν, εὑρίσκομεν τὴν εὐκαιρίαν νὰ δρέψωμεν πολλὰ ἄνθη μυροβόλα ἀρετῆς.

"Οσον ἀφορᾷ τὰς ἀκάνθας τῆς κακίας, ἡ ἀνάγνωσις τῶν διηγημάτων μᾶς δίδει ἀφορμὴν νὰ ἐκτιμήσωμεν τὸ ἐπικίνδυνον αὐτῶν νὰ ἀπέχωμεν ἐπιμελῶς ἀπὸ τὰ μέρη ἐκεῖνα, εἰς τὰ ὁποῖα αὗται ἐκφύονται καὶ ἀναπτύσσονται, ἐκριζόντες ἀμελητὶ καὶ τὰς τυχὸν ὑπαρχούσας εἰς τὰς ψυχάς μας ἀκάνθας, πρὸς θεραπείαν μας ἀπὸ τῶν πληγῶν, τὰς ὁποίας ἀσφαλῶς θὰ ἔχουν αὗται μέσα μας δημιουργήσει.

'Ο συγγραφεὺς μᾶς ὁμιλεῖ κυριολεκτικῶς ἐκ τοῦ φυσικοῦ. Καὶ τὰ δραματικώτερα ἔτι ἀπὸ τὰ διηγήματά του, ἀναφέρονται εἰς περιστατικὰ ὄχι σπάνια εἰς τὴν ζωὴν τῶν κοινωνιῶν, τῶν οἰκογενειῶν τοῦ ἀνθρωπίνου συνόλου. 'Η ἐπικράτησις καὶ ὁ θρίαμβος τῆς ἀρετῆς, ὁ ὁποῖος ἐμφανίζεται ὡς λύσις τῶν περιπτώσεων, κατὰ τὰς ὁποίας ἡ ἀρετὴ ἄρχεται εἰς ἀγωνιστικὴν ἀναμέτρησιν πρὸς τὴν κακίαν, δὲν εἶναι εἰς τὰ διηγήματα τοῦ κ. Κοτρώνη, δραματική τις οἰκονομία πρὸς ἐπιτυχίαν ἑνὸς κατὰ τὸ δὴ λεγόμενον, Harrv End. Εἶναι τὸ φυσικὸν τέρμα, πρὸς τὸ ὁποῖον ἄγονται κατὰ κανόνα αἱ μάχαι τῆς ἀρετῆς πρὸς τὴν κακίαν, ὅταν ἡ ἀρετὴ εἶναι ἀνυπόκριτος καὶ ὄχι προσχηματικὴ καὶ ὅταν ἐκδηλοῦται ὡς καθαρὰ ἀρετή, ἄμοιρος προϋποθέσεων ὑποκρισίας ἢ ἰδιοτελείας.

Τὰ συμπεράσματα, τὰ ὁποῖα ἀκολουθοῦν ὅλα τὰ 20 ταῦτα διηγήματα ἀποτελοῦν ἄριστα διδάγματα οἰκοδομῆς καὶ νουθεσίας. Καὶ οὕτως ὅλαι αἱ προϋποθέσεις ὑπὸ τὰς ὁποίας ἔχει συνταχθῆ τὸ ὄντως ὡραῖον αὐτὸ βιβλίον, συνεργοῦν εἰς τὸ νὰ ἀποφανθῇ τις ἀνενδοιάστως ὅτι τοῦτο ἀποτελεῖ ἄριστον ἐντρύφημα διὰ μεγάλους καὶ μικρούς, ἀλλὰ καὶ ὁδηγὸν εἰς τὸν ὁποῖον πολλάκις δύναταί τις νὰ ἀνατρέχῃ πρὸς καθοδήγησιν αὐτοῦ περὶ τοῦ πρακτέου εἰς ὥρας κρισίμους.

Δίκαιος ἔπαινος ἄρα ὀφείλεται εἰς τὸν συγγραφέα, σὺν τῇ εὐχῇ ὅπως ἐξακολουθήσῃ τὸ ἔργον του, παρέχων εἰς τὴν κοινωνίαν τὸ πνευματικὸν αὐτὸ καὶ λογοτεχνικὸν εἶδος διὰ τὸ ὁποῖον ἡ κρινομένη ἐργασία του τὸν ἀναδεικνύει πλέον ἢ κατάλληλον ὑφ' ὅλας τὰς ἐπόψεις.

Σ. Σ.

Παρακαλοῦμεν ἐργασθῆτε διὰ τὴν ἐξάπλωσιν τοῦ καλοῦ μας περιοδικοῦ.

Τοῦ κ. Χ. Χατζηϊωάννου, συντ. δικηγόρου

ΤΟ ΑΓΙΟΝ ΟΡΟΣ - ΑΘΩΣ

Ὀλιγοστεύουν οἱ μοναχοὶ

Ὁ Ἄθως ἔχει ἄλλην ἱστορίαν συνυφασμένην μὲ ἄλλην νοοτροπίαν καὶ πρέπει νὰ τὴν διαφυλάξῃ πάσῃ θυσίᾳ. Ὡς μὲ ἐπληροφόρησαν, οἱ ξένοι ἐπισκέπται ἀνῆλθον πέρυσιν εἰς χιλίους, ὧν μόλις τὸ ἓν δέκατον ἦλθον ὡς προσκυνηταί, ὅλοι οἱ ἄλλοι ἦλθον διὰ σπὸρ καὶ λῆψιν φωτογραφιῶν, διὰ τὰ «ἀξιοπερίεργα». Ἐφέτος ὁ ἀριθμὸς αὐτὸς θὰ διπλασιασθῇ ἢ τριπλασιασθῇ, ὥστε ἡ ἐπίσκεψις ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι ἐνδιαφέρονται διὰ τὴν Βυζαντινὴν ἱστορίαν καὶ τέχνην, θὰ εἶναι ἀνέφικτος.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν Μοναχῶν σήμερον εἶναι ἐλάχιστος καὶ ἡ ἀνανέωσις τοῦ ἐμψύχου ὑλικοῦ προβληματική. Βλέπετε Μοναστήρια τεράστια εἰς ὄγκον, μὲ 15, 20 ἢ τριάκοντα Μοναχούς. Ἡ Μονὴ Κουτλουμουσίου ἀριθμεῖ 22. Τοῦ ἁγίου Ἀνδρέου (πραγματικὸς κολοσσός) 15, ἡ δὲ περιβόητος Λαύρα μόλις 100. Τί νὰ πρωτοπρολάβουν οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ μὲ τὰς τόσας ἀσχολίας, ὑποχρεώσεις καὶ εὐθύνας; Μήπως ἔχουν τοὐλάχιστον νειᾶτα; Τὰ 80 ο)ο εἶναι γέροντες καὶ πάμπολλοι ὑπέργηροι. Νέοι δὲν προσέρχονται εὔκολα. Ὅπως μοῦ εἶπε κάποιος Μοναχός, ἐκ τῶν δέκα Δοκίμων ποὺ προσῆλθον, μόνον τρεῖς παρέμειναν. Ποιὸς ἀποφασίζει νὰ κλεισθῇ ἐδῶ δι' ὅλην του τὴν ζωήν;

Ὀλίγας ἡμέρας πρὶν φύγω, διῆλθον ἀπὸ μίαν ἀπὸ τὰς πλέον φιλοξένους Μονάς. Εἶδον τὸν «Γέροντα - ἀρχοντάρην» (ἔτσι λέγεται ὁ ἐπὶ τῆς ὑποδοχῆς τῶν ξένων Μοναχός), σκυμμένον εἰς ὄρος ἀπὸ πιάτα καὶ μαχαιροπήρουνα. «Τί βλέπω; Δεξίωσι εἴχαμε;» τὸν ἠρώτησα. «Εἶχα μοῦ ἀπαντᾶ χθὲς τὸ βράδυ δέκα ἕξ. Οἱ μισοὶ τραβήξαν σήμερον ἀπ' ἐδῶ κ' οἱ ἄλλοι μισοὶ ἀπὸ ἐκεῖ». «Τί ἔκαμαν εἰς τὸ Μοναστῆρι;» «Ἐξεκουράσθηκαν, ἔφαγαν, κοιμηθήκανε καὶ φύγανε σήμερα». «Ἐπεσκέφθησαν τὰ ἀξιοθέατα τῆς Μονῆς;» «Οὔτε ἠρώτησαν κἂν!».

Εὐημεροῦν αἱ Μοναὶ

Ἐδῶ πρέπει νὰ γίνῃ μία διευκρίνισις, πρὸς ἀποφυγὴν παρεξηγήσεων. Αἱ Μοναὶ τοῦ ἁγίου Ὄρους ὅλαι εὐημεροῦν. Ἔχουν ἀφάνταστον, πλὴν ἐλαχίστων, οἰκονομικὴν ἄνεσιν. Μόνον ἀπὸ ἀνθρώπινον ὑλικὸν πάσχουν. Συνεπῶς αἱ γραμμαὶ αὐταὶ δὲν γράφονται διὰ νὰ μὴ ζημιώσουν αἱ Μοναί, ἀλλὰ διὰ νὰ ἀποβοῦν χρήσιμοι ἡ φιλοξενία καὶ ἡ μετάβασις τῶν ἐπισκεπτῶν, ἤ, τοὐλάχιστον, νὰ μὴ γίνουν ἐπιζήμιοι εἰς τὰς τόσας ὑπηρεσίας, τὰς ὁποίας προσφέρουν εἰς τὸν τόπον μας αἱ Μοναὶ αὐταί.

Οἱ ὀλίγοι αὐτοὶ μοναχοί, σχετικῶς μὲ τὴν ἔκτασιν, τὴν ὁποίαν κατέχουν ἐκεῖ ἐπὶ αἰῶνας, ὑπῆρξαν οἱ ἄγρυπνοι φύλακες τόσων βυζαντινῶν θησαυρῶν καὶ συνεισφέρουν σήμερον οὐκ ὀλίγον εἰς τὴν ἐθνικὴν οἰκονομίαν. Καλλιεργοῦντες μὲ κόπον καὶ ἐπιμέλειαν τὰ ὀρεινὰ ἐδάφη των, ἀσχολούμενοι εἰς ἁγιογραφίαν καὶ ξυλογλυπτικὴν διὰ λογαριασμὸν πολλῶν Κοινοτήτων τοῦ ἐξωτερικοῦ καὶ συντηροῦντες τὰ ἐκ καστανιᾶς ἀπέραντα δάση των, ἀφ' ἑνὸς παρέχουν ἐργασίαν εἰς σημαντικὸν ἀριθμὸν κατοίκων τῶν γειτονικῶν περιοχῶν, ἀφ' ἑτέρου εἰσάγουν συνάλλαγμα καὶ τέλος ἐξάγουν μεγάλας ποσότητας οἰκοδομησίμου ξυλείας, ἡ ὁποία διαφορετικὰ θὰ εἰσήγετο ἐκ τῆς ἀλλοδαπῆς. Μάλιστα ἡ φιλοπρόοδος Μονὴ τοῦ ἁγίου Παύλου ἔφερε μπουλντόζαν καὶ αὐτοκίνητον πρὸς διάνοιξιν βασικῆς ὁδοῦ εἰς τὰ πλέον ὑψηλὰ μέρη τῆς περιοχῆς της διὰ τὴν ὑλοτομίαν καὶ μεταφορὰν τῆς ἀφθόνου ξυλείας τῆς περιοχῆς ταύτης. Τὸ κοινῶς πιστευόμενον, ὅτι ἡ ὑπὸ τῶν μοναχῶν κατοικουμένη περιοχὴ εἶναι στεῖρα διὰ τὴν ἐθνικὴν οἰκονομίαν εἶναι ἐσφαλμένον. Αἱ Μοναὶ τοῦ ἁγίου Ὄρους ἀποκομίζουν μεγάλα εἰσοδήματα ἐκ τῆς ἐργασίας των καὶ τοῦ πλούτου τῆς περιοχῆς των, ἀλλὰ παραλλήλως καὶ ὄχι ὀλίγον συντελοῦν εἰς τὴν βελτίωσιν τοῦ βιοτικοῦ ἐπιπέδου.

Νὰ μὴ μεταβληθῇ εἰς τόπον ἀνεξόδου παραθερισμοῦ

Τούτων οὕτως ἐχόντων, γεννῶνται τὰ ἐρωτήματα:

Εἶναι δυνατὴ ἡ τουριστικὴ ἀξιοποίησις τῆς περιοχῆς αὐτῆς ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἰσχύοντος διὰ τὰς λοιπὰς περιοχὰς τῆς χώρας τουρισμοῦ; Νομίζω, ὅτι ἡ ἀξιοποίησις αὐτὴ εἶναι ἀδύνατος, διότι οὔτε μεγάλα σκάφη εἶναι δυνατὸν νὰ δρομολογηθοῦν, οὔτε αἱ διὰ ξηρᾶς ὡριαῖαι ἀποστάσεις νὰ συντομευθοῦν, οὔτε ἀνέσεις εἰς τὸ ἅγιον Ὄρος νὰ δημιουργηθοῦν, ὡς ἀσυμβίβαστοι πρὸς τὸ κρατοῦν ἐκεῖ πνεῦμα. Ἀλλὰ πῶς θὰ διατηρηθῇ ἡ μέχρι σήμερον ὑφισταμένη μορφὴ τῶν ἐπισκέψεων, διὰ νὰ μὴ μεταβληθῇ τὸ ἅγιον Ὄρος εἰς τόπον ἀνεξόδου παραθερισμοῦ; Νομίζω διὰ τῆς ταξινομήσεως τῶν ἐπισκεπτῶν καὶ διὰ τῆς καταβολῆς τέλους διαμονητηρίου, μὲ κριτήριον, ὄχι τὴν οἰκονομικήν των κατάστασιν, ἀλλὰ τὸν σκοπὸν τῆς ἐπισκέψεώς των.

Διὰ τοῦ τρόπου αὐτοῦ θὰ περιορισθῇ τὸ κακόν, χωρὶς νὰ δημιουργηθοῦν παρεξηγήσεις μὲ ξένας χώρας, μετὰ τῶν ὁποίων συνδεόμεθα διὰ πνευματικῶν καὶ ἐμπορικῶν σχέσεων. Θὰ ἦτο δὲ δυνατὸν διάφοροι ὑπηρεσίαι νὰ ἀναλάβουν τὴν διαφώτισιν τῶν ξένων ἐπισκεπτῶν μας διὰ φυλλαδίων καὶ ἄλλων ἐντύπων, οὕτως ὥστε οὗτοι νὰ εἶναι πλήρως κατατοπισμένοι ἐπὶ τοῦ τί ἀκριβῶς εἶναι τὸ ἅγιον Ὄρος καὶ ἡ ἰδιόρρυθμος μοναχικὴ πολιτεία του.

Τὰ κειμήλια

Τέλος τί θὰ γίνῃ μὲ τὴν συνεχῆ ἐλάττωσιν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν Μοναχῶν; Ὁ πλοῦτος τοῦ ἁγίου Ὄρους εἶναι ἀμύθητος εἰς κειμήλια, κτίσματα καὶ ἁγιογραφίας καὶ ἀνυπολόγιστος εἰς σύγχρονα περιουσιακὰ στοιχεῖα (ξυλεία κ.λ.π.). Τί θὰ γίνουν ὅλα αὐτὰ μὲ τὴν πάροδον τοῦ χρόνου;

Ἡ ριφθεῖσα ἰδέα συγκεντρώσεως ὅλων αὐτῶν τῶν κειμηλίων εἰς Μουσεῖον εἶναι ἄστοχος καὶ ἀπαράδεκτος. Διότι ταῦτα εἶναι συνδεδεμένα μὲ τὴν ἱστορίαν ἑκάστης Μονῆς καὶ δὲν δύνανται νὰ ἀπομακρυνθοῦν ἐκεῖθεν. Δι᾽ ὃ καὶ πρέπει νὰ ἐνδιαφερθοῦν ὅλοι διὰ τὴν συντήρησιν καὶ ἀξιοποίησιν τοῦ μεγάλου αὐτοῦ πλούτου ἀφ᾽ ἑνὸς καὶ διὰ τὴν λῆψιν τῶν ἀναγκαίων μέτρων ἀφ᾽ ἑτέρου, ὥστε νὰ ὑπάρξῃ εἰς τὸ ἅγιον Ὄρος ἐπαρκὴς ἀριθμὸς προσώπων διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν τῆς ἐκτεταμένης αὐτῆς περιοχῆς, ἥτις συντόμως ἐντὸς ὀλίγων ἐτῶν, θὰ εὑρίσκεται ἄνευ τῶν ὑπεργήρων σήμερον Μοναχῶν, οἱ ὁποῖοι ὡς προανέφερον, δὲν ἀντικαθίστανται.

(«Ἀπόστολος Ἀνδρέας» Κων)πόλεως)

ΕΠΙΚΑΙΡΑ

— Ὁ θάνατος τοῦ Ἀρχιεπισκόπου

Τὴν Παρασκευὴν 26 Ἰουλίου 1957 ὅλως αἰφνιδίως καὶ ἐνῷ τὰ ἰατρικὰ ἀνακοινωθέντα ἔφερον τὸν ἀρχιεπίσκοπον μὲ βελτιωμένην συνεχῶς τὴν ὑγείαν του, ὅλως αἰφνιδίως, λέγω, ἀνηγγέλθη ὁ θάνατός του, ὅστις ἐλύπησεν ὅλον τὸν χριστιανικὸν κόσμον τῆς Ἑλλάδος.

Τὰς λυσσώδεις ἐπιθέσεις ἐναντίον του, τοῦ ἡμετέρου περιοδικοῦ τύπου, τὰς κατήργησεν ὁ θάνατος τοῦ **Δωροθέου Κοτταρᾶ,** ὥστε πρὸς στιγμὴν τοὺς ἀφῆκε νὰ ἀναπνεύσουν ὀλίγον καὶ ἑτοιμασθοῦν εἶτα διὰ τοὺς διθυράμβους τοῦ ἐκλεγησομένου, καὶ ἐν συνεχείᾳ... ἔχει ὁ Θεός. Ἀλλοίμονον καὶ εἰς αὐτὸν ἐὰν δὲν εἶναι σύμφωνος μὲ τὰ συμφέροντά μας.

Ὁ ἀείμνηστος Δωρόθεος μόλις κατώρθωσεν ἐπὶ 16 μῆνας νὰ διοικήσῃ τὴν Ἐκκλησίαν καὶ κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο πολλὰ νὰ ἐπιτελέσῃ δι᾽ Αὐτὴν παρ᾽ ὅλας τὰς ἐπιθέσεις ἐναντίον του ἀπὸ μέρους τῶν φίλων του. Ὡς πρὸς τὴν φιλανθρωπίαν ὑπῆρξεν ὁ μόνος ἐκ τῶν ἀπελθόντων προκαθημένων, ὅστις ἀφῆκε τὴν περιουσίαν του ὁλόκληρον ὑπὲρ τοῦ δεινοπαθοῦντος ἱεροῦ κλήρου.

Οὕτως ἀφῆκε 1000 χρυσᾶς λίρας εἰς τὸ Ἄσυλον τῶν ἀνιάτων, ἐπὶ τῆς ὁδοῦ ἁγίας Ζώνης, 2000 χρυσᾶς ὡσαύτως λίρας διὰ τὴν ἵδρυσιν νοσηλευτικοῦ ἱδρύματος διὰ τοὺς ἱερεῖς, τὴν δὲ ἐν Καστέλλα τοῦ Πειραιῶς οἰκίαν του εἰς τὸ Ζάνειον Νοσοκομεῖον Πειραιῶς. Καὶ οὕτω τὰ ἔργα αὐτοῦ ἀκολουθοῦν μαζί του διὰ τὴν δικαίω-

σίν του ἐν τοῖς οὐρανοῖς.

Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον δὲν ἐπρόλαβε νὰ τακτοποιήσῃ, εἶναι ἡ ἕνωσις τοῦ χριστιανικοῦ πληρώματος διὰ τοῦ ἑορτολογίου, μολονότι τὸ ἐπόθη καὶ τὸ εἶχεν ὑποσχεθῆ. Ὡς προκαταβολὴν δὲ τῆς ὑποσχέσεώς του ταύτης, εἶχε δώσει ἐντολὴν καὶ ἤνοιξαν ὅλοι οἱ σφραγισμένοι ναοὶ τῶν Ὀρθοδόξων χριστιανῶν τοῦ παλαιοῦ ἑορτολογίου καὶ νὰ ὑμνοῦν οὗτοι τὸν Θεὸν ἐν ἡμέρᾳ καὶ ἐλεύθερα καὶ οὐχὶ ὅπως εἰς τὴν ἐποχὴν τοῦ Νέρωνος.

Τὴν ὑπόσχεσίν του αὐτὴν τὴν ἀνέθεσεν ἤδη εἰς τὸν νέον ἐκλεγησόμενον ἀντικαταστάτην του, ὃν ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ θὰ ἐγκρίνῃ, διὰ τὴν συνέχειαν τῆς ἐργασίας τῆς σωτηρίας τῶν πιστῶν.

—Διὰ τοὺς γονεῖς τῶν σπουδαζόντων τέκνων των.

Ἀπὸ σημείωμα «ἐπὶ τῶν γεγονότων» τοῦ περιοδικοῦ «Ζωή» παραλαμβάνομεν τοῦτο. Εἰς τὰ ἐν Ἀθήναις Πατήσια λειτουργεῖ ἰδιωτικὸν Γυμνάσιον μὲ τὴν ἐπωνυμίαν «Ἀπόστολος Παῦλος». Οἱ γονεῖς καὶ κηδεμόνες τῶν μαθητῶν τῶν ἐπιζητούντων ἀνωτέρας σπουδάς, νομίζοντες ὅτι πρόκειται περὶ τῆς χριστιανικῆς ὀργανώσεως, ὁ «Ἀπόστολος Παῦλος», τὴν ὁποίαν διατηρεῖ ἡ «Ζωή» παρὰ τὴν ὁδὸν Καρύτση καὶ νομίζοντες ὅτι ἐκεῖνο εἶναι παράρτημα ταύτης, ἐρωτοῦν τὴν «Ζωήν» ἐὰν ὑπάρχῃ σχέσις τις μεταξὺ τῶν δύο τούτων, καὶ ἀπαντᾷ ἡ «Ζωή» ἀρνητικῶς ἀλλ' ἐπὶ πλέον ὅτι εἶναι ἵδρυμα τῶν Καθολικῶν.

Οὕτω λοιπὸν ἀποτεινόμεθα εἰς τοὺς γονεῖς καὶ κηδεμόνας τῶν μαθητῶν αὐτῶν, προκειμένου νὰ στείλουν τὰ τέκνα των ἐν Ἀθήναις ἢ εἰς ἄλλην ἑλλ. πόλιν (διότι εἰς ὅλας τὰς πόλεις ὑπάρχουν προπαγανδιστικὰ ἱδρύματα Καθολικῶν, Οὐνιτῶν, Διαμαρτυρομένων κ. λ. π.) δι' ἀνωτέρας σπουδάς, ἂς μὴ προτιμοῦν ξένας σχολὰς διὰ νὰ σπουδάσουν δῆθεν τὰ τέκνα των εὐρωπαϊκὸν πολιτισμόν, ἀλλὰ νὰ προτιμοῦν ἑλληνοχριστιανικὰ Σχολεῖα, διὰ νὰ ἐξέρχωνται τὰ τέκνα των χριστιανοὶ καὶ Ἕλληνες.

Ἡ ξενικὴ προπαγάνδα ἔχει πολλὰς καὶ ποικίλας παγίδας πρὸς καραπλάνησιν τῆς ἑλλην. νεότητος, καὶ ἥτις πίπτει τυφλοῖς ὄμμασιν εἰς αὐτάς.

Εἰς τὸ νεοεκδοθὲν περιοδικὸν «Ὀρθόδοξος Πνοή» ἀναφέρεται ὅτι κάποιος Διάκος ἐκ Θεσ)νίκης ἐπήγαινε εἰς τὴν Εὐρώπην νὰ σπουδάσῃ ἀνωτέρας θεολογικὰς σπουδάς. Καὶ γράφει· «...Νέοι Θεολόγοι, ἢ καὶ φοιτηταὶ ἀκόμη, κληρικοὶ καὶ λαϊκοὶ μέλη τῆς Μιᾶς Ἁγίας Καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας, ἥτις πιστεύει καὶ ὑποστηρίζει μετὰ φανατισμοῦ καὶ πάθους ὅτι κατέχει πλήρως τὴν Ἀλήθειαν, ν' ἀποστέλλωνται εἰς τὸ ἐξωτερικὸν εἰς τοὺς ἀπίστους Γερμανοὺς καὶ τοὺς ἀντιχρίστους Γάλλους καὶ τοὺς διαλυμένους ἀπὸ πάσης ἀπόψεως ἠθικῆς, πνευματικῆς, χριστιανικῆς κλπ. Εὐρωπαίους (εἴτε Ἰταλούς, Αὐστριακούς, Ἄγγλους κλπ.) ἢ καὶ Ἀμερικανοὺς διὰ νὰ συμπληρώσουν τὰς σπουδάς των!.. Διὰ νὰ κάνουν «βαθείας θεολογικὰς μελέτας!.» Τρομάζει κανεὶς ποὺ τὸ σκέπτεται. Τί νὰ σπουδάσουν ἄραγε; Τὴν ἀλήθειαν; Ποῦ; Μακρὰν ἀπ' ὅπου αὕτη εὑρίσκεται στὰς Εὐρώπας καὶ στὰς Ἑσπερίας; Τί περιμένεις, διάκο μου, νὰ σὲ διδάξῃ περὶ Ὀρθοδοξίας ἕνας ἄπιστος Γερμαναρᾶς ἢ ἕνας ὀρθολογιστὴς Βιεννέζος; Ποῦ πιστεύουν αὐτοὶ σὲ ὀρθοδοξία καὶ ποῦ εἶναι δυνατὸν νὰ βροῦν τὸν τρόπον (ἀφοῦ δὲν τὸν ξέρουν) διὰ νὰ σὲ ὁδηγήσουν στὶς βαθειές σου καὶ «ἀνώτερες» θεολογικὲς μελέτες ποὺ θέλεις νὰ κάμῃς; Τί ἔκανες τὴν ὀρθοδοξία; Νὰ γράφῃς σημειώσεις ἀπὸ κανένα «ἐπιστημονικὸ» «βαθὺ» βιβλίο ἀρκεῖ μόνον ποὺ θὰ εἶναι «ξένου» συγγραφέως ἢ ν' ἀκοῦς νὰ ὁμιλῇ περὶ ὀρθοδοξίας ἄπιστος «καθηγητής;» Τί πᾶς λοιπόν, διάκο μου, στὴν Βιέννη νὰ κάνῃς; Ἐὰν ἔχῃς πόθον, διὰ τὴν Ὀρθοδοξίαν, διὰ τὴν ὑψηλὴν Θεολογίαν τῆς Πίστεώς μας, διὰ τὰ ὑπέροχα μαθήματα τῆς ἀποκαλυφθείσης Ἀληθείας, θἄχῃς ἀκούσῃ φαντάζομαι ποῦ πρέπει νὰ πᾶς νὰ τὴν ἀναζητήσῃς. Ἀνέβα ἐπάνω ἐκεῖ στὸν ἀνηφορικὸ τὸν δρόμον, πήγαινε στὸ Ἅγιον Ὄρος, πήγαινε στὰς σκήτας καὶ τὰς ἐρήμους, μίλησε μὲ τοὺς ἁγίους αὐτοὺς πατέρας, μὲ τοὺς ἀσκητὰς καὶ ζηλωτάς, μίλησε μετ' αὐτῶν καὶ ἀσκήτεψε μετ' αὐτῶν καὶ σύ, νήστεψε, προσευχήσου, ζῆσε τὴν

πνευματική ζωή, ἀπαρνήσου ἔστω καὶ γιὰ λίγο τὸν κόσμον, καθάρισε τὴν διάνοιάν σου καὶ προσπάθησε νὰ βιώσῃς τὸν Χριστιανισμόν, προσπάθησε νὰ σκιρτᾷς ἀπὸ πνευματικὴ ἀγαλλίαση καὶ ἔξαρση καὶ τότε θὰ ἔβλεπες καὶ ἐσὺ καὶ τόσοι ἄλλοι ταλαίπωροι καὶ δυστυχεῖς (ποὺ ψάχνουν νὰ βροῦν τὴν Ὀρθοδοξία στὰ κέντρα τοῦ Παρισιοῦ ἢ στὰ μουσεῖα τῆς Βιέννης) ποῦ εὑρίσκεται πράγματι αὐτή. Καὶ μόνον ποὺ συγκάθησαι μετὰ ἀπίστων καὶ παρακολουθεῖς μετ᾽ αὐτῶν «τὰ ὑψηλὰ θεολογικὰ μαθήματα» καὶ μόνον αὐτὸ εἶναι ἁμαρτία Διακό μου, ἀφίνοντας τὸν ἐξευτελισμὸν καὶ τὴν προδοσία ποὺ κάνεις στὴν πίστιν μας ἀποδεικνύοντας στοὺς πλανεμένους ἀνθρώπους ὅτι εἶναι εἰς θέσιν νὰ διδάξουν ἐμᾶς ποὺ ἔχομεν τὴν Ἀλήθειαν!... Ἀλλοίμονον ποῦ ἐφθάσαμεν. Τί τρομερὴ ἀντινομία!... Πότε ἆραγε θὰ σταματήσῃ τὸ κακό; Πότε θὰ παύσῃ αὐτὴ ἡ προδοσία;»

Ἰδοὺ ποίας συνεπείας φέρει ἡ ἀδρανοῦσα, δυστυχῶς, Ἐκκλησία μας, στηριζομένη εἰς τὴν κακῶς ἐννοουμένην ἐλευθερίαν καὶ οὐχὶ «τῇ ἐλευθερίᾳ ᾗ Χριστὸς ἡμᾶς ἠλευθέρωσε». Διότι ἡ κακῶς νοουμένη ἐλευθερία ὁδηγεῖ ἡμᾶς εἰς τὸν ὄλεθρον καὶ τὴν πνευματικὴν ἀφάνειαν.

Πρόσχωμεν Σοφία, πρόσχωμεν.

—Τὰ μαρτύρια τῶν Κυπρίων.

Κατὰ τὰς ἀνακοινώσεις τοῦ Ἐθνάρχου Κύπρου Μακαρίου, φρικτὰς καὶ ὀδυνηρὰς ἡμέρας διέρχεται τὸ χριστιανικὸν στοιχεῖον ἐν Κύπρῳ. Ἀνεβίωσαν τὰ ἀπάνθρωπα βασανιστήρια τὰ χρησιμοποιούμενα ἀπὸ τὸν Ναζιστὴν Χίτλερ καὶ παλαιότερον ἀπὸ τοὺς Νέρωνας. Κατ᾽ ἀνακοίνωσιν ἀδελφοῦ Κυπρίου, ἄνω τῶν 1000 νεαρῶν Κυπρίων εὑρίσκονται εἰς φυλακὰς καὶ κρατητήρια τῶν Ἄγγλων. Ζῶμεν, λέγει, μὲ τὸ ὅραμα καὶ τὴν ἐλπίδα τῆς συντόμου ἐπαναφορᾶς τοῦ Ἀρχιεπισκόπου μας, τοῦ λαοφιλοῦς Μακαρίου, ἵνα ἐκλείψουν τὰ δεινά, φρικτὰ καὶ ἀπάνθρωπα βασανιστήρια καὶ βαρβαρότητες. Αὐτὸς εἶναι ὁ κλῆρος τοῦ Ἕλληνος χριστιανοῦ, ἵνα παιδεύεται, ἵνα μὴ σὺν τῷ κόσμῳ κατακριθῇ.

Δυστυχῶς οἱ ἀδελφοί μας χριστιανοὶ Ἄγγλοι παρεφρόνησαν καὶ δὲν γνωρίζουν τί κάμνουν. Ἐφαρμόζεται εἰς αὐτοὺς ἡ κοινὴ παροιμία «τὸ μυρμίγκι ὅταν θέλει νὰ χαθῇ, βγάζει φτερά». Καὶ «ὅποιος σκάβει τὸν ξένο λάκκο, πίπτει αὐτὸς μέσα».

Αὐτὰ παθαίνουν οἱ Ἄγγλοι καὶ ἐὰν δὲν μετανοήσουν καὶ ἀποδώσουν τὸ δίκαιον εἰς τοὺς ὑπ᾽ αὐτῶν καταδυναστευομένους Κυπρίους, ἡ ἐξαφάνισίς των ἀπὸ τὸν χάρτην θὰ εἶναι πολὺ σύντομος. Ἂς ἀνανήψουν ἐγκαίρως ἐφ᾽ ὅσον εἶναι καιρός.

ΟΙΚΟΥΜΕΝ. ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

— Ἡ Α. Θ. Π. Ὁ Πατριάρχης.

Συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ Πανοσιολογ. Διακόνου τῆς Σειρᾶς κ. Εὐαγγέλου, τοῦ κ. Πὼλ Δήμου, ἐκ Σικάγου, τοῦ κ. Λαζάρου Ψαλτοπούλου καὶ τοῦ Ἀρχικλητῆρος, διεπεραιώθη δι᾽ ἰδιαιτέρας ἀτμακάτου τὴν 20ὴν λ. Ἰουνίου εἰς Χάλκην, ἔνθα ὑπεδέχθησαν αὐτὸν ἐν τῇ ἀποβάθρᾳ ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Πριγκηποννήσων κ. Δωρόθεος, Πρόεδρος τῆς Ἐφορίας τῆς Ἱ. Θεολογικῆς Σχολῆς μετὰ τοῦ Πανοσιολ. Ἀρχιδιακόνου αὐτοῦ κ. Καλλινίκου, ὁ Θεοφ. Ἐπίσκοπος Τροπαίου κ. Πολύευκτος καὶ ὁ κ. Ἄγγελος Γεωργιάδης, Βιβλιοφύλαξ τῆς Ἱ. Θεολογικῆς Σχολῆς.

Ἐκ τῆς παραλίας κατηυθύνθησαν πάντες δι᾽ ἁμαξῶν εἰς τὴν Ἱ. Σκήτην τοῦ ἁγίου Σπυρίδωνος, ὅπου μετὰ τὴν προσκύνησιν ἐν τῷ Ἱ. Ναῷ ὁ Πατριάρχης ἐπεσκέφθη τὰ τμήματα τῆς ἐκ θεμελίων ἀνακαινισθείσης Ἱ. Σκήτης.

Ἀκολούθως πάντες ὁμοῦ ἀνῆλθον εἰς τὴν Ἱ. Θεολογικὴν Σχολήν, ἔνθα τὸν Πατριάρχην ὑπεδέχθησαν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ροδοπόλεως κ. Ἱερώνυμος ἀπὸ μέρους τῆς Ἐφορίας, ὁ Πανοσιολ. Σχολάρχης αὐτῆς Ἀρχιμ. κ. Μάξιμος Ρεπανέλλης, οἱ Καθηγηταὶ καὶ οἱ μαθηταὶ τῆς Σχολῆς, παρατεταγμένοι εἰς δύο στίχους. Ὁ Πατριάρχης εὐλογῶν αὐτοὺς ἐπορεύθη εἰς τὸν Ἱ. Ναὸν τῆς ἁγίας Τριάδος καὶ προσεκύνησε. Μετὰ τὸν Πολυχρονισμὸν τοῦ Πατριάρχου, ψαλέντα ὑπὸ τῶν

Ἱεροσπουδαστῶν, ἀπηύθυνεν εἰς αὐτοὺς λόγους πατρικούς, ἀναπτύξας δι᾽ ὀλίγων τὴν μεγάλην καὶ ἱερὰν αὐτῶν ἀποστολήν, εὐχηθεὶς ἐν τέλει ὅπως φανῶσιν ἀντάξιοι τῶν θυσιῶν, τοῦ συνεχοῦς ἐνδιαφέροντος καὶ τῶν προσδοκιῶν τόσον τῆς σεβαστῆς Ἐφορίας, τοῦ Σχολάρχου καὶ τῶν Καθηγητῶν, ὅσον καὶ τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας καὶ τῆς σεβ. Τουρκικῆς Κυβερνήσεως γενικώτερον. Περιελθὼν δὲ τὸ κτίριον ἐξέφρασε πολλὴν χαρὰν ἐπὶ τῇ λαμπρᾷ ἀνακαινίσει αὐτοῦ καὶ τοῦ παρεκκλησίου.

Εἰς τὸ ἐπακολουθῆσαν γεῦμα παρεκάθησαν μετὰ τοῦ Πατριάρχου σὺν τοῖς ἀνωτέρω καὶ οἱ κ. κ. Φεχμὶ Μπαλτάς, Ἐπιθεωρητὴς τῆς Παιδείας, ἐξ Ἀγκύρας καὶ Ζουχτοὺ Μετέ, Διευθυντὴς τοῦ ἡμιγυμνασίου Χάλκης, εὑρεθέντες ἐν τῇ Σχολῇ, οἵτινες καὶ ἐξέφρασαν τὴν πλήρη ἱκανοποίησίν των διὰ τὴν λειτουργίαν τῆς Σχολῆς.

Τὸ ἀπόγευμα ὁ Πατριάρχης μετὰ τῆς ἀκολουθίας αὐτοῦ μετέβη διὰ τῆς ἰδίας ἀτμακάτου εἰς Πρίγκηπον, ἔνθα ἐγένετο δεκτὸς ὑπὸ τοῦ Ἱ. Κλήρου, τῆς Κοινότητος καὶ τοῦ Ἀρχιαστυνόμου Πριγκήπου κ. Σινασῆ Πέκσεβερ.

Προσκυνήσας εἰς τὸν Ἱ. Ναὸν τῆς Παναγίας, ἐπεσκέφθη ἐν τῇ ἕδρᾳ αὐτοῦ τὸν Σεβ. Μητροπολίτην Πριγκηποννήσων, ἀκολούθως δὲ μετέβη πρὸς ἐπίσκεψιν τοῦ Διοικητοῦ Πριγκηποννήσων κ. Σαλὶχ Τάγγερι, ὅστις περιστοιχιζόμενος ὑπὸ τοῦ προσωπικοῦ τῆς Διοικήσεως, ὑπεδέχθη αὐτὸν μετὰ πολλῶν τιμῶν.

Ἡ ἐπίσκεψις τοῦ Πατριάρου ἐν τῷ Διοικητηρίῳ, διαρκέσασα περὶ τὸ ἡμίωρον, ἐγένετο ἐν ἀτμοσφαίρᾳ πλήρους ἐγκαρδιότητος, ἔδωκε δὲ τὴν εὐκαιρίαν εἰς αὐτὸν ὅπως συγχαρῇ τῷ κ. Διοικητῇ διὰ τὴν εὐτυχῆ συμβίωσιν ἐν ἄκρᾳ εὐημερίᾳ τῶν ἐν τοῖς νήσοις κατοικούντων καὶ παραθεριζόντων, εὐχηθῇ δὲ ἐνίσχυσιν εἰς τὰ καθήκοντα αὐτοῦ. Κατὰ τὴν ἀναχώρησιν προυπέμφθη ὑπὸ τοῦ κ. Διοικητοῦ, τοῦ δημαρχιακοῦ Ἰατροῦ κ. Ἰμπραΐμ Ὀγουρλούντογντου καὶ τοῦ Ἀρχιαστυνόμου κ. Σινασῆ Πέκσεζερ μέχρι τῆς ἐξωθύρας τοῦ Δ. Μεγάρου.

Ἐν συνεχείᾳ ὁ Πατριάρχης ἀνῆλθεν εἰς τὴν Ἱ Μονὴν Χριστοῦ, ἔνθα ἡ θερινὴ Στέγη τοῦ Ἐργαζομένου Κοριτσιοῦ, ὅπου προσκυνήσας ἐν τῷ Ἱ. Ναῷ, περιῆλθε τὰ διάφορα τμήματα τῆς Στέγης, ἔλαβε πληροφορίας περὶ τῆς λειτουργίας αὐτῶν καὶ συνεσκέφθη ἀκολούθως μετὰ τῶν ἐν αὐτῇ ὑπευθύνων διὰ τὴν καλλιτέραν λειτουργίαν αὐτῆς. Μὴ δυνηθεὶς νὰ ἐπισκεφθῇ καὶ τὸ Ὀρφανοτροφεῖον λόγῳ τοῦ ὅτι οἱ τρόφιμοι αὐτοῦ μετὰ τοῦ κ. Διευθυντοῦ καὶ τοῦ λοιποῦ προσωπικοῦ εἶχον ἀπὸ πρωΐας τῆς αὐτῆς ἡμέρας ἐκδράμει εἰς Χάλκην, ἀνεχώρησε μετὰ τῆς ἀκολουθίας αὐτοῦ ἐπιστρέψας διὰ τῆς ἰδίας ἀτμακάτου εἰς Φανάριον.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΕΞ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

—Ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τοῦ Ἀπ. Παύλου.

Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος εἶναι ἐκεῖνος ποὺ κατὰ τὸν πρῶτον χριστιανικὸν αἰῶνα ἐπέτυχε νὰ φέρῃ τὸ μήνημα τῆς διὰ τοῦ Σταυροῦ τοῦ Χριστοῦ σωτηρίας ἀπὸ τὰ στενὰ ὅρια τῆς Παλαιστίνης εἰς ὁλόκληρον τὴν Ρωμαϊκὴν Αὐτοκρατορίαν. Διὰ τὴν πραγματοποίησιν τοῦ τεραστίου αὐτοῦ ἔργου ἐχρησιμοποίησε πρῶτον τὰς ἀνεξαντλήτους πηγὰς τῆς πίστεώς του πρὸς τὸν Κύριον. Μετ᾽ αὐτοῦ ᾐσθάνετο ὅτι ἐσταυρώθη ὁ παλαιὸς ἑαυτός του. Ὁ ἴδιος ὁ Κύριος ἔζη μέσα του. Μαζί του θὰ ζοῦσε μετὰ τὸν σωματικόν του θάνατον. Ἔπειτα, ἐπέτυχε νὰ κινηθῇ ὁ Παῦλος ἐντὸς πρακτικοῦ καὶ καλῶς μελετημένου σχεδίου ἱεραποστολικῆς ἐργασίας. Τὸ σχέδιον τοῦτο δὲν ἐξετέλει μόνος. Σχεδὸν πάντοτε εἶχε μαζί του ἀφωσιωμένους συνεργάτας, ποὺ ἦσαν ἕτοιμοι νὰ προσφέρουν καὶ τὸ αἷμα των ἀκόμη, ἐὰν ἐζητεῖτο, δι᾽ αὐτὸν καὶ τὸν Κύριον. Ἡ τεραστίας δυνάμεως προσωπικότης τοῦ Ἀποστόλου δὲν ἄφησε, φυσικά, τὸ φῶς τῆς ἱστορίας νὰ φωτίσῃ ὅσον ἔδει τὰς φυσιογνωμίας ὅλων τῶν συνεργῶν του. Γεγονὸς πάντως παραμένει, ὅτι ὁ θεῖος Ἀπόστολος μετεχειρίσθη ἐν ἐκτάσει τὰς δυνάμεις καὶ τοὺς ἐνθουσιασμοὺς των διὰ τὴν πραγματοποίησιν τοῦ ἐπιβλητικοῦ του ἔργου. Διὰ τοῦ τρόπου αὐτοῦ ἄφησεν εἰς

τὴν Ἐκκλησίαν ἕνα τύπον ἱεραποστολικῆς ἐργασίας ἄξιον μελέτης καὶ μιμήσεως εἰς πᾶσαν ἐποχήν.

—Οἱ συνεχισταὶ

Ἡ Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀμερικῆς ἵδρυσεν, ὡς γνωστόν, τάγμα λαϊκῶν Ἱεραποστόλων. Ἕνας μεγάλος ἀριθμὸς ἐκλεκτῶν Χριστιανῶν, μελῶν τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, προσεφέρθη νὰ ὑπηρετήσῃ εἰς τὸ Τάγμα τοῦτο ὑπὸ τὴν καθοδήγησιν τῆς Ἐκκλησίας μας. Οἱ Χριστιανοὶ αὐτοὶ ἀπέδειξαν διὰ τῆς προσφορᾶς των, ὅτι ἐπιθυμοῦν νὰ βαδίσουν ἐπὶ τῶν βημάτων τῶν συνεργῶν τοῦ Ἀποστόλου Παύλου: Τοῦ Βαρνάβα, τοῦ Ἰωάννη Μάρκου, τοῦ Σίλα, τοῦ Τιμοθέου, τοῦ Λουκᾶ, τῆς Φοίβης, τοῦ Γαΐου, τοῦ Ἀκύλα καὶ τῆς Πρισκίλλης καὶ τόσων ἄλλων. Ὅ;τι ἐχαρακτήριζε τοὺς συνεργοὺς αὐτοὺς τοῦ Παύλου ἦτο πίστις βαθεῖα εἰς τὸν Κύριον καὶ ἀπόλυτος πειθαρχία καὶ ἀφοσίωσις εἰς τὰς γραμμάς, ποὺ ἡ θεόπνευστος φυσιογνωμία του καθώριζε. Τὸ ἀποτέλεσμα, ποὺ ἐπετεύχθη διὰ τῆς συνεργασίας των, ἦτο ἕνα πράγματι ἐπιβλητικὸ καὶ μεγάλο ἔργον. Ἐπιβλητικὸ καὶ μεγάλο μπορεῖ νὰ ἀποβῇ καὶ τὸ ἔργον τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀμερικῆς εἰς τὴν χώραν αὐτήν, ἂν παραλλήλως πρὸς τὴν βοήθειαν ὅλων μας ἔχει καὶ τὴν βοήθειαν τῆς νέας δυνάμεως ποὺ ἐτέθη εἰς τὴν διάθεσίν της, τῆς δυνάμεως τοῦ Τάγματος τῶν Λαϊκῶν Ἱεραποστόλων. Φυσικὰ αἱ προϋποθέσεις τῆς ἐπιτυχίας δὲν ἔχουν ἀλλάξει: Πίστις καὶ ἀφοσίωσις εἰς τὸν Κύριον καὶ τὴν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν μας καὶ πειθαρχημένη τοποθέτησις τῶν δυνάμεών μας εἰς τὸ σχέδιον ἐργασίας τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς.

—Ἱερὰ Ἀρχιεπισκοπὴ

Τὴν 11ην - 12ην Μαΐου ὁ Σεβασμιώτατος ἐπεσκέφθη τὴν κοινότητα PROVIDENCE, R. I., καὶ ἐτέλεσε τὸν Ἑσπερινὸν τοῦ Σαββάτου καὶ τὴν Θείαν Λειτουργίαν τῆς Κυριακῆς. Ὡμίλησε καταλλήλως πρὸς τὸ ἐκκλησίασμα καὶ ἤκουσε τὰ προβλήματα τῆς κοινότητος.

—Ἔλαβε χώραν ἐν τῇ Ἱερᾷ Ἀρχιεπισκοπῇ καὶ ἐνώπιον τοῦ Σεβασμιωτάτου ἡ ὁρκωμοσία τοῦ νέου Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ νεοσυσταθέντος Συνδέσμου Πτυχιούχων Ἑλληνικῶν Πανεπιστημίων καὶ ἰσοτίμων Σχολῶν.

—Τὴν 17ην Μαΐου ὁ Σεβασμιώτατος προήδρευσε τῆς ἐπὶ τοῦ Γηροκομείου Ἐπιτροπῆς.

—Τὴν 18ην Μαΐου ὁ Σεβασμιώτατος συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ Ἀρχιδιακόνου κ. Νεοφύτου μετέβη ἀεροπορικῶς εἰς Montreal, Canada, πρὸς ἐπίσκεψιν καὶ ἐνίσχυσιν τῆς συνεχῶς αὐξανομένης εἰς ἀριθμὸν μελῶν κοινότητος Μοντρεάλης. Ἐτέλεσε τὸν ἑσπερινὸν τοῦ Σαββάτου καὶ τὴν Θ. Λειτουργίαν τῆς Κυριακῆς ἐν τῷ Ἱ. Ναῷ τῆς ἁγ. Τριάδος, συμπαραστατούμενος ὑπὸ τοῦ αἰδεσ. ἱερατικοῦ Προϊσταμένου αὐτοῦ Νικολάου Σαλάμη καὶ τοῦ Ἀρχιδιακόνου Νεοφύτου. Ὁ Σεβασμιώτατος ὡμίλησε καταλλήλως εἰς τὸ πυκνότατον ἐκκλησίασμα. Κατὰ τὴν ὁμιλίαν του συνεχάρη τὴν Κοινότητα διὰ τὴν ἀπόφασίν της νὰ οἰκοδομήσῃ καὶ δεύτερον Κοινοτικὸν ναόν, λόγῳ ἀνεπαρκείας τοῦ ἐν χρήσει τοιούτου.

—Τὴν 26ην Μαΐου ὁ Σεβασμιώτατος συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ Ἀρχιδιακόνου κ. Νεοφύτου μετέβη εἰς τὴν Κοινότητα Stamford, Conn., ἐτέλεσε τὴν θείαν Λειτουργίαν καὶ ἐκήρυξε τὸν θεῖον λόγον,

—Διεύθυνσις Παιδείας

Ἐτέθη εἰς ἐφαρμογήν, μετὰ τελικὴν ψήφισιν τοῦ σχετικοῦ καταστατικοῦ, ἡ ἀπόφασις τῆς τελευταίας Κληρικολαϊκῆς συνελεύσεως περὶ ἱδρύσεως Ταμείου συντάξεως Ἐκπαιδευτικῶν. Ἐντὸς τῶν προσεχῶν ἡμερῶν καταρτίζεται ἡ Διοίκησίς του, ἥτις θὰ ἐπιληφθῇ τῆς ἀμέσου ἀντιμετωπίσεως τῶν ζητημάτων τοῦ ὀργανισμοῦ αὐτοῦ.

— Τὴν Κυριακὴν 2 Ἰουνίου καὶ ὥραν 2,30 μ. μ. ἐτελέσθησαν αἱ ἐπὶ τῇ λήξει τῶν μαθημάτων ἐξετάσεις τῆς Θεολογικῆς μας Σχολῆς. Κατὰ τὴν τελετὴν παρέστησαν ὁ Σεβασμ. Ἀρχιεπ. κ. Μιχαήλ, ὁ Σεβασμ. Ἀρχιεπ. Θυατείρων καὶ Ἔξαρχος Δυτικῆς καὶ Κεντρώας Εὐρώπης κ. Ἀθηναγόρας, ὁ Πρεσβευτὴς τῆς Ἑλλάδος Ἐξοχ. κ. Γ. Μελᾶς, ὁ ἐντιμ. Πρόξενος τῆς Ἑλλάδος ἐν Βοστώνῃ κ. Καλαμίδας, ὁ Διευθυντὴς τῆς Ἀκαδημίας τοῦ

ΤΟ ΔΙΗΓΗΜΑ ΜΑΣ

Ο ΑΝΔΡΕΑΣ
ΗΤΟΙ
Η ΕΥΤΥΧΙΑ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΥΣΕΒΕΙΑΝ

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 221)

Ὁ πατὴρ τοῦ Ἀνδρέα τὸν ἤγειρε μετὰ φιλοστοργίας· βοηθούμενος ὑπὸ τοῦ υἱοῦ του τὸν θέτει ἐπὶ τοῦ παληοκρεββατίου του· ἀμφότεροι τῷ ἐπεδαψίλευσαν τὰς δυνατὰς περιποιήσεις· «ἀδελφέ μου, πτωχὲ Ἰακώβ! Λοιπὸν σὺ εἶσαι ὁ εὐσεβὴς καλόγερος τῆς ἁγίας ταύτης ἐκκλησίας; Ὢ! σὲ ἔχω συγχωρήσει, ἀδελφέ μου, δὲν ἔχω ποσῶς μῖσος εἰς τὴν καρδίαν μου· μοὶ εἶσαι πάντοτε ἀγαπητός, ἔλεγε κλαίων μὲ λυγμοὺς ὁ ἐνάρετος ναυτικός. Ὁ νέος Ἀνδρέας ἐφώνησε μετὰ τῆς διακρινούσης αὐτὸν γλυκύτητος: Πτωχὲ καλόγερε, οὕτοι λοιπὸν ἦσαν οἱ ἱεροὶ τῆς φύσεως δεσμοί; αὕτη εἶναι ἡ φύσις ἥτις μὲ προσείλκυεν φιλοστόργως πρὸς ὑμᾶς; Ὢ! Θεὲ παντοδύναμε, χάρισον ἡμῖν τὸν προσφιλῆ συγγενῆ».

Εἰς τὰς γλυκὰς ταύτας φωνάς, εἰς τοὺς φιλοστόργους ἐκείνους λόγους, ὁ Ἰακὼβ ἤνοιξε τοὺς ὀφθαλμούς· ἦτο εἰς τοὺς βραχίονας τοῦ ἀδελφοῦ του. Ἰδοὺ τὰ εὐεργετήματα τῆς θείας Προνοίας, εἶπε μὲ φωνὴν ἐξησθενισμένην ὁ Ἰακώβ, ὁ Θεὸς ἐλεήμων καὶ ἀγαθός, ὑπήκουσε τῶν δεήσεών μου· προσηυχόμην, ἀδελφέ μου, νὰ σὲ ἴδω πρὸ τοῦ ἀφήσω τὸν κόσμον τοῦτον. Ἀλλ' ὁ φιλόστοργος πατήρ, ἡ ἐνάρετός μας μήτηρ, φεῦ! ἔχουσι καταρασθῇ ἀναμφιβόλως τὸν ἔνοχον υἱόν!

—Ὄχι, ὄχι, Ἰακὼβ ἔσπευσε ν' ἀποκριθῇ ὁ Φερινάνδος· ποσῶς δὲν ἔπραξαν αὐτό, ὄχι· δὲν σὲ κατηράσθησαν. Προσηύχοντο διὰ σέ, ἀδελφέ μου, ἐπεκαλοῦντο τέλος ἵνα ὁ Θεὸς προσεγγίσῃ τὴν καρδίαν σου εἰς εἰλικρινῆ μετάνοιαν. Οἱ τελευταῖοι των λόγοι ἦσαν λόγοι εἰρήνης, ἡσυχίας καὶ συγχωρήσεως, καθ' ὅλην τὴν ζωὴν ἠγάπησαν τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν θρησκευτικῶν ἐντολῶν· ὁ θάνατός των, ἀδελφέ μου, ἦτο θάνατος δικαίων καὶ ἐναρέτων. Ὁ Θεὸς δὲν παραγγέλλει ῥητῶς νὰ μὴ συναισθανώμεθα οὐδὲν μῖσος, οὐδὲν πάθος, οὐδεμίαν δυσμένειαν; πίστευσον, οἱ καλοί μας γονεῖς εἶναι εἰς τὸν παρά-

---

ἁγίου Βασιλείου κ. Ξ. Διαμαντόπουλος, ὁ Διευθυντὴς τῆς Διευθύνσεως Παιδείας καὶ Ἑλληνικῶν Γραμμάτων τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς καὶ καθηγητὴς τῆς Ἀκαδημίας ἁγίου Βασιλείου κ. Φ. Ἐμμανουήλ, καθηγηταὶ τῶν Πανεπιστημίων Χάρβαρδ, Βοστώνης, Γιὰλ καὶ τῆς Φαρμακευτικῆς Σχολῆς Νέας Ἀγγλίας, ἡ τάξις τῶν ἀποφοίτων τοῦ Διδασκαλικοῦ Κολλεγίου τῆς Ἀκαδημίας τοῦ ἁγίου Βασιλείου καὶ πλῆθος κόσμου.

— Πτυχίον τοῦ Προλύτου τῶν Θεολογικῶν Σπουδῶν ἐπεδόθη εἰς τοὺς κάτωθι: Βενέτον Γεώργιον, Γεωργαρουδάκην Ἀνδρέαν, Δραγώναν Διονύσιον, Εὐθυμίου Μιλτιάδην, Ἱερολ. Ἠλιάδην Κωνσταντῖνον, Κούτουλαν Ἰωάννην, Μακρῆν Παναγιώτην, Μακρῆν Σπυρίδωνα, Μαγουλιᾶν Νικόλαον, Μονιὸν Κωνσταντῖνον, Νάτσην Σταῦρον, Παλάσην Νικήταν, Τσελεπώνην Θεόδωρον, Στεφανίδην Γεώργιον.

— Τὸν τίτλον τοῦ Προλύτου τῶν θεολογικῶν Σπουδῶν ἔλαβον κατόπιν συμπληρώσεως τῶν σπουδῶν των καὶ οἱ κατωτέρω ἀπόφοιτοι παλαιοτέρων ἐτῶν: Αἰδεσιμώτατοι: Ἀνδρέου Κωνσταντῖνος, Κωστοῦρος Ἀντώνιος, Μισυρᾶς Ἀνδρέας, Οἰκονόμου Σπυρίδων, Ρεμοῦνδος Πέτρος, Ρεξίνης Παναγιώτης, Χάρακας Στυλιανός.

— Διὰ πρώτην φορὰν τὸ ἔτος τοῦτο ἐπεδόθη τὸ Δίπλωμα τοῦ Προλύτου τῆς Θεολογίας (B D.). Τὸ ἔλαβον οἱ ἑξῆς Αἰδεσιμώτατοι: Ἀθανασίου Ἀθανάσιος, Καλογεράκης Χριστόδουλος, Νικολόπουλος Νικόλαος, Παπαχρήστου Δημήτριος. Καὶ οἱ: Βέλλιος Κωνσταντῖνος, Καββάδας Δημήτριος, Μπεμπής Γεώργιος.

δεισον, ὅπου ἐξακολουθοῦσι νὰ προσεύχωνται ὑπὲρ ἡμῶν.

"Ω! ἀδελφέ μου, εἶπε ταπεινωτέρᾳ τῇ φωνῇ ὁ Ἰακώβ, πόσον καλά, πόσον γλυκὰ παρηγόρησας τὴν ψυχήν μου! Θεέ μου, Θεέ μου, σὲ εὐχαριστῶ».

Εἶπε δὲ ψυχορραγῶν, αἰσθάνομαι ὅτι ἡ ζωὴ μὲ ἐγκαταλείπει! ἡ ψυχή μου ἔρχεται νὰ δραπετεύσῃ ἐκ τοῦ σώματός μου, τὸ πᾶν ἐτελείωσε δι' ἐμὲ εἰς τοῦτον τὸν κόσμον.

Μετὰ τοὺς λόγους τούτους ἡ γλῶσσα προσεκολλήθη εἰς τὸν οὐρανίσκον του, δὲν ὡμίλησε πλέον. Οἱ ὀφθαλμοί του ἐκλείσθησαν, καὶ τὰ χείλη του ἐταράσσοντο ἀνεπαισθήτως· ἀναμφιβόλως παρεκάλουν ἀκόμη τὸν Κύριον, ἵνα τὸν συγχωρήσῃ διὰ τὰ σφάλματά του!

Ὁ Ἀδρέας καὶ ὁ πατήρ του ἐγονάτισαν: «Θεέ μου, ἔλεγον, συγχώρησον αὐτόν!» Ὁ καλόγερος ἦτο ἤδη ἀκίνητος· τὰ χείλη του δὲν ἐταράσσοντο πλέον καὶ αἱ χεῖρες του ἐκρυσταλλώθησαν ἐκ τοῦ κρύου θανάτου.

Ὁ πατὴρ καὶ ὁ υἱὸς ἐσαβάνωσαν τὸ σῶμα τοῦ Ἰακὼβ καὶ ἐπαγρύπνησαν εὐσεβῶς πλησίον τοῦ νεκροῦ καθ' ὅλον τὸ διάστημα ἑνὸς ἡμερονυκτίου, ἔπειτα ἐναπέθεσαν εἰς τὴν γῆν τὸ θνητὸν αὐτοῦ σῶμα καί, ὅταν αἱ τελευταῖαι φροντίδες ἔπαυσαν νὰ τοὺς ἀπασχολῶσι· «ὁ Θεὸς τὸν ἔχει κρίνει τέκνον μου, ἐν τῷ ἅδῃ οὐκ ἔστι μετάνοια» εἶπεν ὁ πατήρ. Καὶ ὁ υἱὸς ἀπεκρίθη, ἦτο μολὺ μετανοημένος, πάτερ μου, μετέβη εἰς τὴν διαμονὴν τῶν εὐτυχῶν. Ὁ Θεὸς ἐσυγχώρησεν αὐτόν, λέγω πάτερ, καὶ τὸν κατέταξεν εἰς τὸν παράδεισον.

Φεῦ! διὰ μέσου ἀκανθώδους καὶ δυσκόλου δρόμου τὰ σφάλματά του τὸν ἔκαμον νὰ φθάσῃ εἰς τὸν παράδεισον, τέκνον μου! Ἆ, τόσας λύπας καὶ τύψεις συνειδήσεως ἐδοκίμασε! πάντα ἤθελε διαφύγει ἐὰν ἐξήσκει τὴν νεότητά του εἰς τὴν ἀρετήν! Ἀλλὰ μὴ κρίνωμεν αὐτὸν ἡμεῖς αὐτοί, τέκνον μου, προσευχώμεθα!»

* * *

Νέοι μου ἀναγνῶσται, ὀφείλω νὰ σᾶς πληροφορήσω ἀκόμη ὅτι ὁ Ἀνδρέας, ὁ ὁποῖος δὲν ἀπεμακρύνθη ποτὲ τῆς ἐκπληρώσεως τῶν εὐαγγελικῶν ἀρετῶν, ἔζησε εἰς τοὺς κόλπους τῆς εἰρήνης καὶ τῆς εὐτυχίας, τὴν ὁποίαν αἱ εὐαγγελικαὶ ἀρεταὶ τῷ προετοίμασαν. Ἔμαθε γράμματα, ἔγεινε πλούσιος τῇ βοηθείᾳ τοῦ θετοῦ ἐκείνου πατρός, τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ ἱερέως. Ὁ πατήρ του ἔφθασε εἰς βαθὺ καὶ εὐχάριστον γῆρας χάρις εἰς τὰ εὐεργετήματα τοῦ σεμνοπρεποῦς προστάτου καὶ εἰς τὰ προτερήματα τοῦ Ἀνδρέα.

Σκέφθητι καλῶς, νεανίαι, ἐπὶ τῶν δύο ὑπάρξεων τὰς ὁποίας ἔλαβα ὡς πρότυπα εἰς τὴν μικρὰν ταύτην ἱστορίαν: ἀποφεύγετε τὸ παράδειγμα τοῦ Ἰακώβ, προσπαθήσατε νὰ μιμηθῆτε τὸν Ἀνδρέαν, φοβήθητε τὰς ἐπικινδύνους συνεπείας τῆς κακῆς διαγωγῆς, ἐκτελέσατε μετ' εὐσεβείας τὰ καθήκοντα τοῦ ἐπαγγέλματός σας· θὰ γνωρίσητε τότε τὴν εἰρήνην καὶ τὴν εὐτυχίαν, καὶ θὰ προσελκύσητε τὴν προστασίαν τοῦ Θεοῦ καὶ εἰς τὴν παροῦσαν ζωὴν καὶ εἰς τὴν μέλλουσαν.

ΤΕΛΟΣ

ΔΗΛΩΣΙΣ

Ὅσοι ἐπιστρέφουν τὸ τελευταῖον τεῦχος μὲ τὴν λέξιν «διαγράφομαι» δὲν θὰ διαγράφωνται ἂν δὲν ἀποστέλλουν τὰ προηγούμενα ἢ συνδρομαὶ εἶναι ἢ τεύχη. Ὅταν λοιπὸν μετὰ τὸ «διαγράφομαι» ἐξακολουθεῖ ἡ ἀποστολὴ τοῦ τεύχους, πρέπει νὰ γνωρίζουν ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ λόγος. Ὥστε παρακαλοῦμεν, ὅσοι θέλουν νὰ διαγραφοῦν, θὰ τοὺς διαγράφωμεν εὐχαρίστως, ἀρκεῖ νὰ τακτοποιοῦνται ὁλοκληρωτικῶς.

Ἡ Διεύθυνσις

ΠΑΝ. Ι. ΚΑΒΒΑΔΑ († 1957)

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΚΥΨΕΛΗ

Ἤτοι συλλογὴ ρητῶν, ἀποφθεγμάτων πολλῶν καὶ διαφόρων σοφῶν, λογίων, ἀσκητῶν, ἀναχωρητῶν, ἁγίων καὶ ἐπιφανῶν ἀνδρῶν, ἅτινα παρακινοῦσι πρὸς μετάνοιαν καὶ εἰς τὴν κατὰ Θεὸν πολιτείαν

— Ἐὰν ὑποβάλωσί σοι οἱ δαίμονες ἄσκησιν ὑπὲρ τὴν δύναμίν σου, μὴ ἀκούσῃς αὐτῶν· θερμαίνουσι γὰρ τὸν ἄνθρωπον εἰς πᾶν πρᾶγμα, ὃ οὐ δύναται, ἕως οὗ ἐμπέσῃ εἰς τὰς χεῖρας αὐτῶν. Σὺ οὖν δὸς τὴν χρείαν τῷ σώματι τῇ δὲ ψυχῇ τὴν κατὰ Θεὸν ἄσκησιν τῶν ἀρετῶν καὶ σωθήσῃ. (Ἡσαΐας)

— Νεκροὺς μὴ φοβοῦ ἀλλὰ τοὺς ζῶντας φεῦγε· νεκροὺς νόει τὰς παλαιὰς μνήμας, ζῶντας δὲ τὰς κατὰ πρόσωπον ὁμιλίας. (Ἀββᾶς Κύριλλος)

— Ὁ δίκαιος ἑπτάκις τῆς ἡμέρας πίπτει καὶ ἐγείρεται. Ἐπιστρέψατε πρός με καὶ ἐπιστραφήσομαι πρὸς ὑμᾶς, λέγει ὁ Κύριος. (τοῦ ἀββᾶ Ἰσαάκ)

— Δειλὸς ἄνθρωπος, σημαίνει ὅτι δύο νόσους νοσεῖ, ὀλιγοπιστίαν καὶ φιλοσωματίαν, ὁ δὲ τούτων καταφρονῶν δῆλον ἐστὶ ὅτι τῷ Θεῷ πιστεύει ὁλοψύχως καὶ τὰ μέλλοντα ἐκδέχεται. (τοῦ ἁγ. Ἐφραὶμ)

— Οὐδὲ γὰρ εἰς τοσοῦτον παραχωρεῖ ὁ Θεὸς ψυχὴν τὴν εἰς αὐτὸν ἐλπίζουσαν, ὥστε ἀφανισθῆναι αὐτὴν ὑπὸ τοῦ πονηροῦ ἐκ τῶν δοκιμασιῶν, ἀλλὰ τοσοῦτον πειράζει αὐτὴν ὅσον παραχωρεῖται αὐτῷ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ. Οἶδε γὰρ ὁ Πλάστης ἡμῶν πόσον ὀφείλει εἰς δοκιμασίαν καὶ πύρωσιν εἰσελθεῖν ἡ ψυχή, τοσοῦτον καὶ παραχωρεῖ. Εἰ γὰρ ὁ κεραμεὺς οἶδε πόσον τὰ πύλινα σκεύη αὐτοῦ χρήζουσι δοκιμασίαν πυρὸς ἐν τῇ καμίνῳ, ἵνα χρήσιμα τοῖς ἀνθρώποις ὦσι καὶ ἐν μέτρῳ χρῆται τοῦ πυρός, οὐχὶ ὑπερβολικῶς, ἵνα μὴ κατακαέντα διαφθαρῇ, οὔτε πάλιν ἐλλειπῶς ἔχοντα ἐκβάλλει, ἵνα μὴ εὔθραυστα ὁμοίως καὶ ἄχρηστα ᾖ. Καὶ τοῖς ὑποζυγίοις δὲ οὐ πᾶσιν ἐπίσης, ἀλλὰ πρὸς τὴν δύναμιν ἑκάστου ζώου τὸν φόρτον ἐπιφέρουσι. Καὶ ὁ χορηγὸς τῆς σοφίας καὶ τῆς συνέσεως ἐπίσταται πόσων καὶ ποίων δοκιμασιῶν δέονται αἱ ψυχαί, αἱ εἰς αὐτὸν θέλουσιν ἀρέσαι. (ἀββᾶς Ἀντώνιος)

— Ὁ Θεὸς οὐκ ἀφίησι τοὺς πολέμους ἐπὶ τὴν γενεὰν ταύτην ὥσπερ ἐπὶ τοὺς ἀρχαίους, οἶδε γὰρ ὅτι ἀσθενεῖς εἰσι καὶ οὐ βαστάζουσιν. (ἀββᾶς Μάρκος)

ΣΠΟΥΔΑΙΑ ΔΗΛΩΣΙΣ

Παρακαλοῦνται οἱ ἀδελφοὶ συνδρομηταὶ ὅπως ἀποστέλλουν τὰς συνδρομάς των ἢ τὴν ἀξίαν τῶν παραγγελιῶν των μόνον δι' ἐπιταγῆς καὶ διὰ μικροποσὰ εἰς γραμματόσημα. Προσέτι αἱ ἐπιταγαὶ θὰ ἀπευθύνωνται μόνον: Σωτήριον Σχοινᾶν Κοραῆ 47 Βόλον.

Ἀναγκαζόμεθα νὰ κάμωμεν τὴν δήλωσιν αὐτὴν πρῶτον διότι μερικοὶ στέλλουν τὰ χρήματά των δι' ἁπλῆς ἐπιστολῆς καὶ κάποτε δὲν φθάνουν εἰς τὸν προορισμόν των καὶ δεύτερον μερικοὶ πάλιν γράφουν Νικόλαον Σχοινᾶν ἢ Κωνσταντῖνον Σχοινᾶν καὶ δὲν δυνάμεθα νὰ τὰς παραλάβωμεν καὶ ἔτσι κοπιάζουν ἀδίκως καὶ βραδύνει ἡ ἐκτέλεσις τῶν παραγγελιῶν των.

Ὡσαύτως οἱ στέλλοντες ἐπιταγὰς διὰ παραγγελίαν τινά, χωρὶς νὰ γράφουν ἰδιαιτέραν ἐπιστολήν, δύνανται ὄπισθεν αὐτῆς εἰς τὸ ἀπόκομμα νὰ μᾶς γνωρίζουν τὸν σκοπὸν τῆς διαθέσεως τῶν χρημάτων. Εἰς χεῖρας μας ἔχομεν ἀρκετὰς ἐπιταγὰς ἀνεκτελέστους καθ' ὅσον οὔτε εἰς τὸ ἀπόκομμα γράφουν τι οὔτε καὶ ἐπιστολὴν των ἐλάβομεν, μολονότι ἅπαξ καὶ δὶς τοὺς ἐγράψαμεν.

ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

1. «Φιλοκαλία τῶν ἱερῶν Νηπτικῶν». Συνερανισθεῖσα παρὰ τῶν ἁγίων καὶ θεοφόρων πατέρων, ἐν ᾗ διὰ τῆς κατὰ πρᾶξιν καὶ θεωρίαν ἠθικῆς φιλοσοφίας ὁ νοῦς καθαίρεται, φωτίζεται καὶ τελειοῦται καὶ εἰς ἣν προσετέθησαν τὰ ἐκ τῆς ἐν Βενετίᾳ ἐκδόσεως ἐλλείποντα κεφάλαια τοῦ Μακαρίου Πατριάρχου Καλλίστου. Ἐκδίδεται ὑπὸ τοῦ Οἴκου «Ἀστήρ» Ἀλ. Παπαδημητρίου εἰς ἔκδοσιν πολυτελεστάτην. Τόμος Α', σελίδες 334. Ἀθῆναι 1957. Πωλεῖται καὶ παρ' ἡμῖν.

2. Ἀκολουθία καὶ βίος τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Νείλου τοῦ Μυροβλήτου καὶ θαυματουργοῦ. Ἀθῆναι 1957 Ἔκδοσις δίχρωμος καὶ καλλιτεχνική Πωλεῖται παρ' ἡμῖν.

3. Παναγ. Ν. Τρεμπέλα, καθηγητοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, «Οἱ λαϊκοὶ ἐν τῇ Ἐκκληλίᾳ» (τὸ Βασίλειον ἱεράτευμα). Σχῆμα 16ον, σελ. 200. Ἔκδοσις «Ἐνορίας» Πανεπιστημίου 39, Τιμὴ δραχ. 20.

4. Τὰ «Σωτήρια» τῆς Κιμώλου εἰς τὴν ἁγίαν Βαρβάραν. Ἐπιμελείᾳ Ἰω. Σ. Ράμφου πρεσβυτέρου. Ἀθῆναι 1954.

5. Ἀριστοτέλους: Ἠθικὰ Νικομάχεια. Κείμενον, μετάφρασις καὶ ἑρμηνεία, ὑπὸ Κ. Θ. Καλαρᾶ. Πωλεῖται παρ' ἡμῖν Δρχ. 20.

6. «Ὀρθόδοξος πνοή». Μηνιαῖον περιοδικὸν θρησκευτικὸν ἐν Ἀθήναις. Διευθύνεται ὑπὸ Ἐπιτροπῆς.

7. Ἀρχιμ. Ἀγαθαγγέλου Κοτρώνη «Ἄνθη ἀρετῆς καὶ ἄκανθαι κακίας». Ἕνα καλλιτεχνικὸν τευχίδιον ἐξ 100 σελίδων καλοτυπωμένον καὶ μὲ ὕλην γλαφυρωτάτην καὶ λίαν εὐχάριστον. Τιμὴ δραχ. 12.

8. Ἱερέως Ἀντωνίου Κουβίδη, «Τὸ οὐράνιον μάννα τῶν πιστῶν»: «ἡ θεία κοινωνία». Σχῆμα μικρὸν σελῖδες 26. Τιμᾶται δραχ. 4. Ἡράκλειον 1957.

9. Φιλοθέου Ζερβάκου, Ἡγουμένου ἱ. Μονῆς Λογγοβάρδας. «Αἱ πλάναι τοῦ Μακράκη ὑπὸ τῆς ἀληθείας ἐλεγχόμεναι» Ἀθῆναι 1957. Τιμὴ δραχ. 10. Πωλεῖται καὶ παρ' ἡμῖν.

10. Θεοδώρου Δ. Μοσχονᾶ. Δίπτυχον ἑλληνικῶν ἀνεκδότων χειρογράφων.
α' Πατριαρχικῆς Ἀλεξανδρείας 131 (126 Ρ.Π.Δ.).
β' Ἐσκοριὰλ Φ. III/11 Ἀλεξάνδρεια 1957.

11. Δ. Παναγοπούλου,«Τὸ ἀντίδοτον τοῦ θανάτου, ἤτοι ἡ θεία Κοινωνία». Σχῆμα μικρὸν σελίδες 128. Ἀθῆναι 1957. Τιμὴ δραχ. 12. Εἰδικὴ μελέτη περὶ συχνῆς Θ. Κοινωνίας.

12 Contemporaru Eastern Orthodox and Ronan Catholic Communications. Τὸ ὑπὸ τὸν ἄνω τίτλον ἐκδοθὲν τεῦχος ὑπὸ τῆς Δ' ἐπισκοπικῆς Περιφερείας τῆς ἑλληνικῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀμερικῆς, περιλαμβάνει ἐπιστολὰς ἀνταλλαγείσας μεταξὺ τοῦ θεοφιλεστάτου Ἐπισκόπου Ἐλαίας κ. Ἀθηναγόρου καὶ τοῦ Καρδιναλίου FRANCIS McINTYRE Ρωμαιοκαθολικοῦ Ἀρχιεπισκόπου, Λὸς Ἄντζελες Καλιφορνίας.

Ἐκ τῆς ἐπισταμένης μελέτης τῆς ἐν λόγῳ ἀλληλογραφίας, ἥτις κατ' ἀρχὴν ἀποτελεῖ προσπάθειαν ἐξευρέσεως σημείου ὡς βάσεως μετέπειτα συζητήσεων ἐπὶ τῶν διαφορῶν τῶν Ἐκκλησιῶν, διαφαίνεται ὅτι ἡ Ρωμαιοκαθολικὴ Ἐκκλησία ἐμμένει εἰς τὴν ἀρχήν της. Ὑ π ο τ α γ ὴ ἄ ν ε υ ὅ ρ ω ν ε ἰ ς τ ὸ ν Π ά π α. Τὸ σχέδιον τοῦτο ἀντικρούεται εὐστόχως, ἱστορικῶς, κανονικῶς καὶ δογματικῶς ὑπὸ τοῦ Θεοφ. Ἐλαίας κ. Ἀθηναγόρου, ἵνα μὴ ἔχωσι τι ἀντειπεῖν οἱ ἀντικείμενοι.

ΔΩΡΕΑΙ

1. Μητροπολίτης Ἱερισσοῦ κλπ. κ.κ. Κυπριανὸς 10 σώματα τῶν διηγημάτων του γιὰ τὰ παιδιὰ «Μικροὶ Ἱεραπόστολοι»
2. Ἱερομ. Παχώμιος, Μυτιλήνη δρ. 25.
3. Μιχαὴλ Χαρχάλης, Ἀθῆναι » 20.

ΕΚΤΥΠΩΜΕΝΗΣ τῆς τελευταίας ταύτης σελίδος, ἐλάβομεν τὴν εἴδησιν τῆς ἐκλογῆς τοῦ Προκαθημένου, ὅστις ἐξελέγη ὁ ἅγιος Πατρῶν κ.κ. Θεόκλητος μὲ ψήφους 31. Δεύτερος ἦλθεν ὁ Μεσσηνίας κ. Χρυσόστομος μὲ 14. Τρίτος ὁ Θεσ)νίκης κ. Παντελεήμων μὲ 11 καὶ τέταρτος ὁ Μαντινείας κ. Γερμανὸς μὲ 2.

ΕΤΟΣ ΚΒ΄. (τεῦχος 5ον) 1957 ΑΡ. 253 - 254

ΑΓΙΟΡΕΙΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

Γιὰ τοῦτο καὶ μὲ δίκαιον
κῆπον καὶ περιβόλι,
τῆς Παναγίας Δέσποινας
τὸ ὀνομάζουν ὅλοι.
(Καισάριος Δαπόντες)

ΥΠΟ ΤΑΣ ΣΕΠΤΑΣ ΕΥΛΟΓΙΑΣ ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΥ

ΙΔΡΥΤΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΛΑΥΡΙΩΤΗΣ (†1940) ΙΑΤΡΟΣ — ΜΟΝΑΧΟΣ	Ἐν Βόλῳ Σεπτέμβριος - Ὀκτώβριος	Διευθυντὴς - Ἰδιοκτήτης ΣΩΤ. Ν. ΣΧΟΙΝΑΣ Κοραῆ 47 ἐν Βόλῳ

Ο ΝΕΟΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΑΘΗΝΩΝ

Τὴν 7ην τοῦ Αὐγούστου μηνός, συνελθούσης τῆς Ἱεραρχίας ἐν τῷ Μητροπολιτικῷ Ναῷ Ἀθηνῶν, ὁ Εὐαγγελισμὸς τῆς Θεοτόκου, ἐξέλεξε παμψηφεὶ σχεδὸν τὸν ἀπὸ Πατρῶν κ.κ. Θεόκλητον διὰ ψήφων 31 ἔναντι 58 ψηφισάντων, λαβόντων τῶν ἄλλων τεσσάρων ὑποψηφίων τοῦ Μεσσηνίας ψήφους 14, τοῦ Θεσ)νίκης 10, τοῦ Μαντινείας καὶ Κυνουρίας 2 καὶ τοῦ Φλωρίνης 1.

Ἐν συνεχείᾳ ἠκολούθησαν ὅλα τὰ σχετικὰ τυπικά, ἤτοι ἡ σύνταξις τοῦ πρακτικοῦ, ἡ ἀναγγελία τῆς ἐκλογῆς εἰς τὸν λαόν, τὸ Μέγα Μήνυμα καὶ ἡ μετάβασίς του ἐν πομπῇ μεγαλοπρεπεῖ εἰς τὸ ἀρχιεπισκοπικὸν μέγαρον.

Ἡ ἐκλογὴ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου ἐπεκυρώθη διὰ Βασιλικοῦ Διατάγματος τῆς 7 Αὐγούστου, δημοσιευθέντος ἐν τῇ ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως.

Αὐθημερὸν ἡ Α. Μακαριότης ὁ νέος Ἀρχιεπίσκοπος προέβη διὰ τοῦ τύπου τῆς πρωτευούσης εἰς τὰς ἀκολούθους λίαν χαρακτηριστικὰς δηλώσεις:

«Δόξαν καὶ εὐχαριστίαν ἀναπέμπω πρὸς τὸν οὕτως εὐδοκήσαντα ἐπ' ἐμὲ Πανάγαθον Θεόν, ἐξ οὗ πᾶν δώρημα τέλειον. Ἐκφράζω τὴν βαθεῖαν εὐγνωμοσύνην μου πρὸς τὴν σεπτὴν καὶ περίσεμνον τῆς Ἐκκλησίας Ἱεραρχίαν, ἥτις διὰ τῆς ψήφου της ἀνέδειξέ με Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν, καὶ πρὸς τὴν Κυβέρνησιν ἡμῶν διὰ τὴν ἣν ἐτήρησεν ἄψογον στάσιν κατὰ τὴν ἐκλογήν, ὑπόσχομαι δὲ ὅτι θὰ ἀναλώσω ἐμαυτὸν ἐργαζόμενος ἐπ' ἀγαθῷ τῆς ἁγιωτάτης ἡμῶν Ἐκκλησίας. Ἀποστέλλω τὰς πατρικὰς εὐχὰς καὶ εὐλογίας πρὸς τὸν Ἱερὸν Κλῆρον καὶ τὸν Ἑλληνικὸν λαόν, ἐπευχόμενος πλουσίαν τὴν παρὰ Θεοῦ χάριν καὶ εὐλογίαν ἐπὶ πάντας, ὡς καὶ πᾶσαν προκοπὴν καὶ πρόοδον, ἀτομικήν, οἰκογενειακὴν καὶ ἐθνικήν, ἐν τῷ πλαισίῳ τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ ἐθνικῶν παραδόσεων καὶ τοῦ ἑλληνοχριστιανικοῦ πολιτισμοῦ ἡμῶν. Τέλος ἀπευθύνω μήνυμα ἀγάπης, συμπόνιας καὶ ὁλοψύχου συμπαραστάσεως

πρὸς τὸν ἐνδόξως ἀγωνιζόμενον ὑπὲρ τοῦ θείου δώρου τῆς ἐλευθερίας Ἑλληνικὸν Κυπριακὸν Λαόν, ἀποφασισμένος νὰ συνεχίσω ψυχῇ τε καὶ σώματι τὸ ἐπὶ τοῦ Κυπριακοῦ ζητήματος ἔργον τῶν ἀειμνήστων προκατόχων μου Ἀρχιεπισκόπων Σπυρίδωνος καὶ Δωροθέου».

Τὴν 10ην τοῦ μηνὸς Αὐγούστου, ὁ ἐκλεγεὶς Ἀρχιεπίσκοπος μετὰ τῆς ἀκολουθίας του, μετέβη δι' εἰδικοῦ ἀεροπλάνου εἰς Κέρκυραν, συνοδευόμενος ἀπὸ ὡρισμένους Ἀρχιερεῖς μετὰ καὶ τοῦ ἀρχιγραμματέως τῆς Ἱ. Συνόδου Ἀρχιμ. κ. Χρυσοστόμου Θέμελη καὶ παρουσιάσθη ἐνώπιον τῆς Α. Μ. τοῦ βασιλέως Παύλου, διατρίβοντος ἐν Κερκύρᾳ, ἵνα παράσχῃ Αὐτῷ τὴν κατὰ τὸν Νόμον διαβεβαίωσιν.

Μετὰ τὴν τελετὴν τῆς διαβεβαιώσεως παρεκάθησαν εἰς γεῦμα μετὰ τῆς βασιλικῆς οἰκογενείας. Πίνων τὸν οἶνον ὁ βασιλεὺς καὶ ἐγείρων πρόποσιν, εἶπε τὰ ἑξῆς ἀξιοσημείωτα, τὰ ὁποῖα πολὺ τὸν τιμοῦν:

«Εἶμαι πολὺ εὐτυχής, διότι ὑποδέχομαι τὸν προκαθήμενον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ τοῦ εὔχομαι μακροημέρευσιν καὶ καρποφόρον ποιμαντορίαν πρὸς δόξαν τῆς Ἐκκλησίας. Ἐπαναλαμβάνω ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τὴν δήλωσιν, ὅτι εἶμαι πάντοτε εἰς τὴν διάθεσιν τῆς Ἐκκλησίας καὶ ὅτι θὰ εἶμαι εὐτυχὴς νὰ παράσχω οἱανδήποτε βοήθειαν, ἡ ὁποία ἤθελε μοῦ ζητηθῇ, εἰς τρόπον ὥστε ἡ Ἐκκλησία τῇ συνεργασίᾳ ὅλων τῶν Ἀρχιερέων νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν ἀρχαίαν της αἴγλην. Διαβεβαιῶ δέ, ὅτι τὴν βοήθειάν μου θὰ τὴν παρέχω μόνον τῇ ὁδηγίᾳ καὶ τῇ εὐλογίᾳ τῶν ἐπισήμων καὶ ἁρμοδίων ἐκπροσώπων τῆς Ἐκκλησίας».

Ἀπαντῶν ὁ νεοεκλεγεὶς Μακαριώτατος ἀπήντησεν ὡς ἑξῆς:

«Εἶμαι λίαν συγκεκινημένος καὶ εὐγνώμων πρὸς τὸν βασιλέα διὰ τὴν θείαν ἔμπνευσιν αὐτοῦ, ὅπως ἡ «διαβεβαίωσις» γίνῃ εἰς τὴν Κέρκυραν, τὴν ἱερὰν νῆσον τοῦ Κυπρίου ἱεράρχου καὶ πολιούχου τῆς Κερκύρας ἁγίου Σπυρίδωνος.

Ἐκφράζω τὴν εὐγνωμοσύνην μου διὰ τὴν προσφορὰν τῆς ὁλοψύχου βασιλικῆς συμπαραστάσεως καὶ ὁμολογῶ, ὅτι αἰσθάνομαι τὰς δυνάμεις μου πολὺ ἀσθενεῖς διὰ τὸ ἀξίωμα, εἰς τὸ ὁποῖον μὲ ἀνέδειξεν ἡ ψῆφος τῶν σεπτῶν ἱεραρχῶν τῆς ἑλληνικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας. Ἀλλὰ στηριζόμενος εἰς τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ πρῶτον καὶ εἰς τὴν συμπαράστασιν τῆς Α. Μ. τοῦ βασιλέως, ἡ ὁποία τόσον προφρόνως προσεφέρθη νὰ μὲ βοηθήσῃ, θὰ προσπαθήσω νὰ ἀνταποκριθῶ εἰς τὴν ὑψηλὴν ἀποστολήν μου, τὴν ὁποίαν συνεπάγεται τὸ ἀξίωμα τοῦ Προκαθημένου τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας. Δὲν εἶχον οὐδέποτε ἀμφιβολίαν διὰ τὰ εὐσεβῆ αἰσθήματα τῆς Α.Μ. τοῦ βασιλέως, ὁ ὁποῖος καὶ ἐξ οἰκογενειακῆς παραδόσεως καὶ λόγῳ προσωπικῶν πεποιθήσεων, ὑπῆρξε πιστὸν καὶ ἀφωσιωμένον μέλος τῆς Ἐκκλησίας».

Τὸ ἀπόγευμα τῆς ἰδίας ἡμέρας ἡ συνοδεία τοῦ Μακαριωτάτου μετὰ τῶν Συνοδικῶν Ἀρχιερέων καὶ λοιπῶν ἐπισήμων, ἐπέστρεψεν εἰς Ἀθήνας.

Τὴν βιογραφίαν τοῦ Μακαριωτάτου τὴν περιέγραψαν λεπτομερῶς πολλὰ φύλλα καὶ ἐκοινοποιήθη πανταχοῦ.

Τῇ 11ῃ Αὐγούστου ἡμέρᾳ Κυριακῇ ἔγινεν εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν Ναὸν Ἀθηνῶν ἡ ἐνθρόνισις αὐτοῦ, μὲ τελετὴν σύμφωνον πρὸς τὸ καταρτισθὲν ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου Θρησκευμάτων πρόγραμμα, καὶ τὸ τυπικὸν τῆς Ἐκκλησίας.

Ἡμεῖς προσθέτομεν, ὅτι ὁ Κύριος ἡμῶν δὲν παρέβλεψε τὴν Ἐκκλησίαν του, οὔτε καὶ θὰ τὴν παραβλέψῃ ποτέ, ἀλλ' ἔστειλε τὸν κατάλληλον καὶ δυνατὸν κυβερνήτην Αὐτῆς, ὡς εἶναι ὁ ἀπὸ Πατρῶν κ.κ. Θεόκλητος, ἵνα ποιμάνῃ Αὐτὴν σύμφωνα μὲ τὸ θέλημά του τὸ ἅγιον, πατάσσων πρὸ παντὸς τὴν Μασσονίαν καὶ κάθε ἄλλην ξενικὴν καὶ μὴ ὀρθόδοξον προπαγάνδαν.

Ἡ μεγίστη τάξις τῶν ἀκολουθούντων τὸ ὀρθόδοξον ἑορτολόγιον, περιμέ-

νει τὴν λύσιν τοῦ ζητήματός της, ἤτοι τὴν ἕνωσιν τῶν Χριστιανῶν διὰ τῆς ἐπαναφορᾶς τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἡμερολογίου, ὅπως τὸ ἐκανόνισαν οἱ Πατέρες ἡμῶν, ἀλλὰ καὶ κάθε ἄλλη ἁγνὴ ψυχὴ χριστιανική, αὐτὴν τὴν λύσιν περιμένει.

Ἂς εὐχηθῶμεν ὅλοι νὰ τὸν ἐνισχύσῃ ὁ Κύριος διὰ νὰ τακτοποιήσῃ ὅλα τὰ ἀτακτοποίητα ζητήματα τῆς Ἐκκλησίας μας, καθιστῶν αὐτὸν πολυχρόνιον.

Εἴθε αἱ εὐχαὶ Αὐτοῦ νὰ σκέπουν τὸν γράφοντα.

Ὁ ἐνθρονιστήριος λόγος τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου

«Σεβάσμιοι τῆς Ἐκκλησίας Ποιμένες, ἔντιμοι τῆς Πολιτείας ἄρχοντες, τίμιον καὶ προσφιλὲς πρεσβυτέριον, εὐλογημένα τέκνα τῆς Ἐκκλησίας.

Χάριτι τοῦ Παναγίου καὶ Τελεταρχικοῦ Πνεύματος, ψήφοις κανονικαῖς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας, προτάσει τῆς Ἐθνικῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐπινεύσει τῆς Α.Μ. τοῦ εὐσεβεστάτου Βασιλέως ἡμῶν Παύλου, κληθέντες ἀπὸ τῆς ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας τῶν Πατρῶν ἐπὶ τὸν πρῶτον τοῦτον, ἀποστολικὸν ὁμοίως θρόνον τῆς Ἁγιωτάτης Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, πρῶτον μὲν ἀναπέμπομεν ἐκ βάθους ψυχῆς αἶνον καὶ δοξολογίαν πρὸς τὸν ἐν Τριάδι ὑμνούμενον καὶ προσκυνούμενον μόνον ἀληθινὸν Θεὸν ἡμῶν, τὸν ἐν τῇ ἀπείρῳ Αὐτοῦ ἀγαθότητι καὶ συγκαταβάσει ἐπιβλέψαντα ἐπὶ τὴν ἡμετέραν ἀσθένειαν καὶ ἀνυψώσαντα ἡμᾶς ἐπὶ οὕτως ὑψηλὸν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἀξίωμα, δεύτερον δὲ ὁμολογοῦμεν χάριτας πρὸς τὴν ἐκλέξασαν ἡμᾶς σεπτὴν Ἱεραρχίαν, ὡς καὶ τὴν Βασιλικὴν Κυβέρνησιν καὶ τὸν λαοφιλῆ Ἄνακτα διὰ τὴν κύρωσιν τῆς ἐκλογῆς ἡμῶν, ἐξαιτούμενοι πάντων τὴν συμπαράστασιν καὶ ἐνίσχυσιν εἰς τὸ βαρύτατον ἔργον, ὅπερ ἐπωμιζόμεθα. Καὶ τέλος πλήρεις πατρικῆς στοργῆς στρέφομεν τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδίαν ἡμῶν πρὸς τὸν Ἱερὸν Κλῆρον καὶ σύμπαντα τὸν εὐσεβῆ Ἑλληνικὸν λαόν, ἐπιδαψιλεύοντες τὰς εὐχὰς καὶ εὐλογίας ἡμῶν καὶ ἐξαιτούμενοι τὰς προσευχὰς πάντων πρὸς εὐόδωσιν τοῦ προκειμένου ἡμῖν πολυσχιδοῦς καὶ δυσχεροῦς ἔργου τῆς πηδαλιουχίας τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας.

Διότι ὄντως βαρὺ ὅσον καὶ ἱερὸν εἶναι τὸ ἔργον τοῦτο, ἀπαιτοῦν τὴν συναντίληψιν καὶ συνεργίαν πάντων, διὰ τοῦτο δὲ καὶ ἠνάλωσαν ἑαυτοὺς εἰς τὴν ὑπηρεσίαν αὐτοῦ πάντες οἱ λαμπρύναντες τὸν Ἀρχιεπισκοπικὸν θρόνον Ἀθηνῶν ἀοίδιμοι προκάτοχοι ἡμῶν, ἐν οἷς καὶ ὁ ἄρτι ἐκδημήσας πρὸς Κύριον ἀείμνηστος Ἀρχιεπίσκοπος κυρὸς Δωρόθεος, μὴ προφθάσας δυστυχῶς νὰ μετουσιώσῃ εἰς ἔργα τὰ μεγαλόπνοα ἐκκλησιαστικὰ σχέδια αὐτοῦ. Ἂς εἶναι ἡ μνήμη αὐτοῦ, ὡς καὶ πάντων τῶν ἀοιδίμων προκατόχων ἡμῶν Ἀρχιεπισκόπων. αἰωνία.

Τοῦ ἔργου λοιπὸν τούτου καταρχόμενοι, διαβεβαιοῦμεν καὶ δημοσίᾳ, ὅτι θέλομεν ἀναλώσει καὶ ἡμεῖς πάσας τὰς δυνάμεις ἡμῶν ἐν τῇ ἱερᾷ διακονίᾳ τῆς Ἐκκλησίας, τηρήσει δὲ ἅμα ἀπαραχάρακτον καὶ ἀναλλοίωτον τὴν ἀρχαιοπαράδοτον πίστιν ἡμῶν, οὐδὲν ἀφαιροῦντες, οὐδὲν προστιθέντες, οὐδὲν μεταβάλλοντες. «Ἡ γὰρ πίστις ἡμῶν οὐκ ἐξ ἀνθρώπων οὐδὲ δι' ἀνθρώπου, ἀλλὰ δι' ἀποκαλύψεως Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἣν ἐκήρυξαν οἱ θεῖοι Ἀπόστολοι, ἐκράτυναν αἱ ἱεραὶ Οἰκουμενικαὶ Σύνοδοι, παρέδωκαν ἐκ διαδοχῆς οἱ μέγιστοι σοφοὶ Διδάσκαλοι τῆς οἰκουμένης καὶ ἐπεκύρωσαν τὰ ἐκχυθέντα αἵματα τῶν ἁγίων Μαρτύρων. «Κρατῶμεν τῆς ὁμολογίας», ἣν παρελάβομεν ἄδολον παρὰ τηλικούτων ἀνδρῶν». (Ἐγκύκλιος τῶν Ὀρθοδόξων Πατριαρχῶν τοῦ 1848).

Ἀλλὰ τὸ ἔργον τῆς Ἐκκλησίας εἶναι ἡ σωτηρία τῶν πιστῶν, τὴν ὁποίαν ἐπιδιώκει αὕτη διὰ τῆς μυστηριακῆς, διδακτικῆς, ποιμαντικῆς, κοινωνικῆς καὶ πολυειδοῦς ἄλλης ἐνεργείας καὶ δράσεως. Πρὸς τοῦτο ὅμως ἔχει ἐπιτακτικὴν ἀνάγκην Ἱεροῦ Κλήρου κατὰ πάντα ἀξίου καὶ ἱκανοῦ νὰ ἐπιτελέσῃ τὸ δυσχερέστατον τοῦτο ἔργον. Ἀλλὰ δυστυχῶς ἀπὸ τῆς ἱδρύσεως τοῦ ἐλευθέρου Ἑλληνικοῦ Κράτους δὲν ἐπετεύχθη ἡ ἀνύψωσις τοῦ Ἱεροῦ Κλήρου εἰς τὴν ἁρμόζουσαν αὐτῷ περιωπήν. Διὰ τοῦτο, θεωροῦντες ὡς μέγα ἐκκλησιαστικοεθνικὸν θέμα τὸ τῆς ἀρτίας μορφώσεως, τῆς ἱκανοποιητικῆς μισθοδοσίας καὶ συνταξιοδοτήσεως καὶ τῆς καθόλου ἐξυψώσεως καὶ ἀποκαταστάσεως τοῦ Ὀρθοδόξου Ἑλληνικοῦ Κλήρου, θὰ ἐργασθῶμεν πάσῃ δυνάμει διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν καὶ ἐπίλυσιν αὐτοῦ, στηριζόμενοι εἰς τὸ ἐκδηλωθὲν ζωηρὸν ἐνδιαφέρον τοῦ εὐσεβεστάτου Ἄνακτος καὶ τῆς Κυβερνήσεως. Διότι πιστεύομεν ὅτι ἐκ τῆς ἀποκτήσεως ἐπιστημονικῶς κατηρτισμένου, οἰκονομικῶς ἐξησφαλισμένου καὶ κοινωνικῶς ἐξυψωμένου Κλήρου, ἐξαρτᾶται κατὰ μέγα μέρος καὶ τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν ἡ ἀνόρθωσις καὶ τῆς Κοινωνίας ἡ πνευματικὴ καὶ ἠθικὴ ἀνάπτυξις. Μὴ ἀπατώμεθα, ἡ ἐπιπολάζουσα κρίσις δὲν εἶναι κυρίως εἰπεῖν οἰκονομικὴ καὶ ὑλική, ἀλλὰ πρὸ πάντων πνευματικὴ καὶ ἠθική. Ἐὰν ἐκλονίσθησαν αἱ πνευματικαὶ καὶ ἠθικαὶ

ἀξίαι, τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὸ ὅτι δὲν ἔχομεν τὸν Χριστὸν κατοικοῦντα ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν. Ὅθεν εἶναι ἀπόλυτος καὶ ἀνεπίδεκτος ἀναβολῆς ἀνάγκη, ὅπως ἡ Ἱερὰ Σύνοδος καὶ ἡ Κυβέρνησις συνεργασθῶσι διὰ τὴν ὁλοκλήρωσιν τῆς μορφώσεως τοῦ Κλήρου καὶ διὰ τὴν ἐξεύρεσιν τῶν ἀπαιτουμένων ἐκκλησιαστικῶν καὶ κρατικῶν πόρων πρὸς ἱκανοποιητικὴν μισθοδοσίαν καὶ συνταξιοδότησιν αὐτοῦ.

Πέραν τούτων ὅμως θέλουσιν ἀπασχολήσει ἡμᾶς καὶ πολλὰ ἄλλα φλέγοντα ἐκκλησιαστικὰ ζητήματα, ὡς τὸ τῶν ξένων προπαγανδῶν, αἵτινες ἀθεμίτως καὶ παρανόμως ἀσκοῦσι προσηλυτισμόν, ἐκμεταλλευόμεναι τὴν πενίαν ἢ τὴν ἀμάθειαν ἀφελῶν τινων Ὀρθοδόξων· τὸ τῶν Παλαιοημερολογιτῶν, οἵτινες διὰ τῶν ἀντικανονικῶν καὶ ἐκνόμων ἐνεργειῶν των ἀπειλοῦσι νὰ διασπάσωσι τὴν ἐκκλησιαστικὴν καὶ ἐθνικὴν ἑνότητα τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ· ὁμοίως τὰ θέματα τοῦ θείου κηρύγματος, τῆς ἱερᾶς ἐξομολογήσεως, τῶν κατηχητικῶν σχολείων, τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, τοῦ Ο.Δ.Ε.Π., τοῦ Τ.Α.Κ.Ε., ὡς καὶ πάντα τὰ ἐκκλησιαστικοῦ καὶ κοινωνικοῦ χαρακτῆρος θέματα, θέλουσιν ἀπασχολήσει ἡμᾶς.

Τέλος ἀποτίομεν φόρον τιμῆς καὶ θαυμασμοῦ πρὸς τὸν ἐνδόξως ἀγωνιζόμενον ὑπὲρ τοῦ θείου δώρου τῆς ἐλευθερίας του πεφιλημένον σφόδρα Ἑλληνικὸν Κυπριακὸν λαὸν καὶ δηλοῦμεν, ὅτι θὰ συνεχίσωμεν παρέχοντες αὐτῷ ἀμέριστον τὴν συμπαράστασιν τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἡμῶν προσωπικῶς μέχρι τῆς ὁριστικῆς καὶ πλήρους ἀπελευθερώσεως αὐτοῦ, ἐκτενῶς δεόμενοι τοῦ δικαιοκρίτου Θεοῦ, ὅπως μὴ βραδύνῃ νὰ δωρήσῃ τὴν πολυπόθητον ἐλευθερίαν εἰς αὐτόν, ὡς καὶ εἰς πάντας τοὺς ὑπὸ ξενικὸν ζυγὸν τελοῦντας λαούς.

Καὶ νῦν, Παράκλητε Ἀγαθέ, ἔπιδε ἐξ ὕψους κατοικητηρίου Σου ἐπὶ τὴν ἁγίαν ἡμῶν Ἐκκλησίαν, ἣν ἐκτήσω τῷ τιμίῳ αἵματι τοῦ Χριστοῦ, καὶ εἰς αἰῶνας αἰώνων διατήρησον αὐτήν· τοὺς πιστοὺς Βασιλεῖς ἡμῶν σκέπε, φρούρει, φύλαττε· τὸν κατὰ ξηράν, ἀέρα καὶ θάλασσαν φιλόχριστον στρατὸν ἡμῶν δόξῃ καὶ τιμῇ στεφάνωσον· τοὺς ἄρχοντας τοῦ ἔθνους ἡμῶν πρὸς τὰ ὀρθὰ καὶ σύμφορα τῇ Πατρίδι κατεύθυνον· τοὺς ἀδελφοὺς Κυπρίους καὶ πάντας τοὺς ὑπὸ ζυγὸν λαοὺς ἐλευθέρωσον· τοὺς ἀπελθόντας πατέρας καὶ ἀδελφοὺς ἡμῶν μετὰ τῶν ἁγίων ἀνάπαυσον· ἡμᾶς δὲ πάντας ἐνίσχυσον, ἵνα ἐν ἑνὶ στόματι καὶ μιᾷ καρδίᾳ δοξάζωμεν τὸ πάντιμον καὶ μεγαλοπρεπὲς ὄνομά Σου, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

ΑΝΟΙΚΤΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

Πρὸς
Τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Θεόκλητον

ΑΘΗΝΑΣ

Μακαριώτατε,

Καλῶς γνωρίζετε καὶ τελείως ἐπίστασθε, ὁποίαν ἐποχὴν διερχόμεθα σήμερον ἐκκλησιαστικῶς. Μύριοι κακοὶ δαίμονες ἐπέπεσον ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἡμῶν μὲ σκοπὸν νὰ τὴν ἐξαφανίσουν. Αὕτη ἀρνεῖται νὰ διαθέσῃ τὴν ἣν κέκτηται δύναμιν, ἀρυομένην ἀπὸ τὸν ἴδιον ἀρχηγὸν τῆς πίστεως ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, πρὸς καταπολέμησιν καὶ ἐξουδετέρωσιν τῆς οἱασδήποτε σκοτεινῆς δυνάμεως, τῆς καταπολεμούσης τὴν Ἐκκλησίαν ἡμῶν. Ὁ ἐχθρὸς αὐτὸς ἢ οἱ ἐχθροὶ αὐτοί, δὲν διστάζουν νὰ θέτουν εἰς ἐνέργειαν πᾶν μέσον σατανικὸν διὰ νὰ ἐπιτύχουν τοῦ σκοποῦ των.

Ἐσχάτως, οὐ πρὸ πολλῶν ἐτῶν, ἐπεχείρησαν κάτι, καὶ τὸ ἐπέτυχον, τὴν ἀλλαγὴν τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἑορτολογίου. Ἡ πρᾶξις καὶ ἡ ἐνέργεια αὕτη, ἀνεστάτωσεν, ὡς ἦτο ἑπόμενον καὶ διῄρησε τὴν Ἐκκλησίαν εἰς δύο, οἱ δὲ περισσότερον ἐκ τούτων ἔνθερμοι καὶ ζηλωταὶ ἀνεδιῃρέθησαν εἰς πολλὰ κομματίδια

καὶ πλέουν εἰς ἄγνωστον διεύθυνσιν.

Διὰ τὴν ἀλλαγὴν λοιπὸν τοῦ ἐκκλ. ἑορτολογίου, ἰσχυρίσθησαν ὅτι τὸ ζήτημα εἶναι ἁπλούστατον, δηλαδὴ ἐπροχωρήσαμεν 13 ἡμέρας, διὰ νὰ συμφωνήσωμεν μὲ τὴν Δύσιν ἐμπορικῶς καὶ μὴ ὑπάρχῃ διαφορὰ εἰς τὰς ἡμερομηνίας. Λάθος. Ἡ Δύσις εἶναι Δύσις, καὶ ἡμεῖς εἴμεθα Ἀνατολή. Ἡ Δύσις ἔχει τὸ ἡμερολόγιον τὸ παππικὸν καὶ ἡμεῖς τὸ ἡμερολόγιον τὸ ὀρθόδοξον, τὸ θεσπισθὲν ὑπὸ τῶν Πατέρων μας. Μὲ τὴν κατάργησιν τοῦ ἐκκλ. ἑορτολογίου, κατηργήθησαν ὡρισμέναι καὶ θεμελιώδεις διατάξεις τῶν Ἱ. Συνόδων, αἱ διαλαμβανόμεναι εἰς τὸ Πηδάλιον καὶ λοιπὰ κανονικὰ βιβλία τῆς Ἐκκλησίας μας. Καταργοῦνται νηστεῖαι, μετατίθενται ἑορταὶ καὶ λοιπά. Διὰ τῆς ἐνεργείας ταύτης, ἐπῆλθεν ἡ ψύξις ἡμῶν τῶν Χριστιανῶν πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν, καὶ διὰ τῆς ψύξεως παρεξετράπημεν εἰς διάφορα ἀνουσιουργήματα, ὥστε νὰ εἴμεθα ἄξιοι μεγάλου κλαυθμοῦ.

Μακαριώτατε,

Εἰς Ὑμᾶς ἔλαχεν ὁ κλῆρος τῆς ἐξυγιάνσεως τῆς Ἐκκλησίας μας σήμερον· καὶ ὡς πρῶτον μέλημά Σας πρέπει νὰ εἶναι ἡ ἕνωσις ἡμῶν τῶν Χριστιανῶν εἰς ἓν καὶ θὰ γίνῃ τοῦτο, ὅταν ἑνώσητε ἑορτολογικῶς τὴν Ἐκκλησίαν. Ἡ ἕνωσις αὕτη θὰ δώσῃ δύναμιν εἰς Ὑμᾶς ὥστε νὰ ἐργασθῆτε μὲ περισσοτέραν ἐλευθερίαν πρὸς πάταξιν τοῦ κακοῦ καὶ ἐπαναφορὰν Αὐτῆς εἰς τοὺς χρυσοῦς αἰῶνας τῶν μεγάλων Πατέρων μας καὶ τῶν Βυζαντινῶν χρόνων.

Μακαριώτατε,

Ἀποκόψατε καὶ ἀπομακρύνατε κάθε σκοτεινὴν δύναμιν, ἥτις διευθύνει κρυφίως τὴν Ἐκκλησίαν μας, ἐμφανιζομένων διαφόρων προσώπων ὡς προστατῶν Αὐτῆς.

Ἐργασθῆτε μὲ θυσίαν, ἔπως εἰργάσθησαν οἱ Πατέρες ἡμῶν καὶ ἐθυσιάσθησαν παντοιοτρόπως ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας μας.

Ὑψώσατε τὸ ἀνάστημά Σας, προβάλλατε τὴν δύναμίν Σας, ὡς δύναμιν τῆς Ἐκκλησίας, ἔναντι παντὸς σκοτεινοῦ ἐχθροῦ. Οἱοσδήποτε καὶ ἂν εἶναι οὗτος, πατὴρ καὶ τροφοδότης του εἶναι ὁ διάβολος.

Μὴ φοβηθῆτε ἀπὸ τῶν ἀποκτεινόντων τὸ σῶμα τὴν δὲ ψυχὴν μὴ δυναμένων ἀποκτεῖναι. Προχωρήσατε ἀφόβως καὶ ἐστὲ βέβαιοι, ὅτι συνοδοιπόρος Ὑμῶν καὶ βοηθὸς θὰ εἶναι αὐτὸς ὁ Κύριός ἡμῶν.

Οἱ μοναχοὶ τοῦ Ἁγίου Ὄρους, οἵτινες μέχρι σήμερον καὶ μέχρι συντελείας τῶν αἰώνων, ἦσαν, εἶναι καὶ θὰ εἶναι οἱ θεματοφύλακες τῆς πίστεως, ἂς εἶναι ὡς συμπαραστάται Ὑμῶν εἰς τὸν ἀνάντη καὶ κοπιώδη δρόμον τῆς ἐπαναφορᾶς τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὴν ὁδὸν τοῦ προορισμοῦ της διὰ τὴν σωτηρίαν τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Ἐπισκεφθεὶς τὴν Ἀνατολικὴν Μακεδονίαν, διεπίστωσα ἰδίοις ὀφθαλμοῖς, ὅτι ὑπάρχει ὄγκος παλαιοημερολογιτῶν μὲ συγκεκροτημένας καὶ καλῶς ὠργανωμένας Κοινότητας, ἐμμενόντων τῶν μελῶν αὐτῶν μετὰ ζήλου ἀφαντάστου καὶ μὲ φανατισμὸν εἰς τὰ παραδεδομένα τῆς πίστεως ἡμῶν. Μὴ δὲ εἴπητε, Μακαριώτατε, ὅτι μὲ τὴν βίαν καὶ τὸν χρόνον θὰ ἀφομοιωθοῦν μὲ ἡμᾶς. Κάθε ἀλ-

λο. Ἡ πίστις καὶ ἡ κάθε ἐναντίον αὐτῶν ἐνέργεια, τοὺς σφυρηλατεῖ ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον καὶ τοὺς στερεώνει περισσότερον εἰς τὴν πίστιν των, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τοὺς αὐξάνει, καὶ οὕτω ἀντὶ νὰ ὑποταχθοῦν αὐτοὶ πρὸς ἡμᾶς, ὑποταχθῶμεν ἡμεῖς πρὸς αὐτούς.

Μακαριώτατε,

Κάποια μυστικὴ δύναμις κυβερνᾷ σήμερον τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὴν Πολιτείαν καὶ κρατούμεθα σχεδὸν πάντες ὑπὸ τὸ πέλμα αὐτῆς. Ὑμεῖς ὡς ἀνώτατος ἐκκλησιαστικὸς ἄρχων καὶ κυβερνήτης τῶν πνευματικῶν ἀναγκῶν ἡμῶν, δύνασθε νὰ ἀνακαλύψητε, ἐὰν θέλητε, αὐτὴν τὴν δύναμιν καὶ νὰ τὴν συντρίψητε μὲ τὰ ὅπλα τὰ πνευματικά, εἴτε προτεσταντισμὸς λέγεται ἡ δύναμις αὕτη, εἴτε χιλιασμός, εἴτε μασονισμός, ἐφ' ὅσον κατὰ τὴν «Ἀνάπλασιν» «δὲν ἔχετε δημιουργήσει ὑποχρεώσεις ἀπαραβιάστους. Εἶσθε ἐλεύθερος, ἀδέσμευτος καὶ ἀνεξάρτητος. Ἔχετε τὰς χεῖρας ἐντελῶς ἐλευθέρας. Δὲν ἔχετε παρὰ νὰ τὰς ἐκτείνητε εἰς ὤμους στιβαροὺς καὶ τιμίους καὶ νὰ στηριχθῆτε ἐπ' αὐτῶν». Σᾶς παραπέμπω ἀκόμη, Μακαριώτατε, καὶ εἰς τὸ ἄρθρον τὸ ἐν τῇ «Ἐνορίᾳ» σελὶς 190)1957 «Ἡ ρίζα τῆς κακοδαιμονίας» ὑπὸ Λάκη Χαρούμενου.

Μακαριώτατε,

Ἡ ὁλότης τῶν πιστῶν τέκνων τῆς Ἐκκλησίας, διακαῶς εὔχεται τῷ Παναγάθῳ Θεῷ, ἵνα ἐνδυναμώνῃ Ὑμᾶς, πρὸς ὁλοκλήρωσιν καὶ ἐπίτευξιν τῶν ὑψηλῶν σκοπῶν Αὐτῆς, δίδῃ δὲ μακροημέρευσιν Ὑμῖν ἐπ' ἀγαθῷ τῆς Ἐκκλησίας, τοῦ Ἔθνους καὶ τῆς Κοινωνίας.

Διατελῶ μετὰ τοῦ προσήκοντος σεβασμοῦ πρὸς τὴν Ὑμετέραν ἁγιότητα.

Σωτήριος Σχοινᾶς
Διευθυντὴς τοῦ Περιοδικοῦ
«Ἁγιορειτικὴ Βιβλιοθήκη»

Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΥΛΟΓΕΙ ΤΟ ΕΡΓΟΝ ΤΗΣ "ΑΓΙΟΡΕΙΤΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ,,

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ Β. & Ν. ΑΜΕΡΙΚΗΣ κ. κ. ΜΙΧΑΗΛ

Νέα Ὑόρκη 3 Ἰουλίου 1957

Κύριον
Σωτήριον Σχοινᾶν
Διευθυντὴν τοῦ Περιοδικοῦ
«Ἁγιορειτικὴ Βιβλιοθήκη»
Κοραῆ ἀρ. 47 - ΒΟΛΟΝ

Ἀγαπητέ μοι Κύριε Σχοινᾶ,

Χθὲς ἔλαβον τὸ ἀντίτυπον τῆς «Χρηστοηθείας τῶν Χριστιανῶν», τοῦ ὁσίου Πατρὸς ἡμῶν Νικοδήμου τοῦ Ἁγιορείτου, τὸ ὁποῖον εἴχετε τὴν εὐγενῆ καλωσύνην νὰ μοῦ ἀποστείλητε.

Ἐκφράζω πρὸς ὑμᾶς τὰ ἐγκάρδια συγχαρητήριά μου διὰ τὴν νέαν ταύτην λαμπρὰν προσφορὰν ὑμῶν πρὸς τὸ εὐσεβὲς χριστιανικὸν πλήρωμα τῆς φιλτάτης Γενετείρας μας.

Εἶναι πλέον ἢ βέβαιον, ὅτι ἡ προσφορὰ ὑμῶν αὕτη θὰ ἐκτιμηθῇ βαθύτατα παρ' ὅλων τῶν Ἑλληνορθοδόξων, τῶν ὁποίων ὁ διακαὴς πόθος εἶναι ὅπως καλλιεργηθῇ ὅσον τὸ δυνατὸν βαθύτερον ἡ πνευματικὴ ζωὴ τῶν Χριστιανῶν τῆς ἐν Ἑλλάδι Ἐκκλησίας.

Καὶ πάλιν σᾶς εὐχαριστῶ ἐγκαρδίως καὶ διατελῶ

Μετὰ πολλῆς ἀγάπης καὶ διαπύρων εὐχῶν
ὁ Ἀρχιεπίσκοπος
† ὁ Ἀμερικῆς ΜΙΧΑΗΛ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ

Τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Κύπρου Σωφρονίου πρὸς τοὺς Λαυριώτας δι' ἔρανον ἐπὶ θεομηνίᾳ.

Ἐν Λευκωσίᾳ Κύπρου τῇ 7/19 Νοεμβρίου 1894.

Τοῖς ὁσιωτάτοις πατράσι τῆς ἱερᾶς Μονῆς τῆς Λαύρας εἰς ἅγιον Ὄρος

Ὁσιώτατοι πατέρες,

Μετ' ἀφάτου λύπης οἱ ὑποσημειούμενοι, μέλη ἐπιτροπῆς ἐκλεγείσης ὑπὸ τῶν πολιτῶν Λευκωσίας πρὸς διοργάνωσιν Ταμείου Βοηθείας, φέρομεν εἰς γνῶσιν Ὑμῶν τὴν φρικώδη συμφοράν, ἥτις ἔπληξε τὴν Λεμεσόν, πόλιν ἀριθμοῦσαν ὑπὲρ τὰς 7.000 κατοίκους, δι' ὑπερεκχειλήσεως τοῦ ποταμοῦ Γαρύλλη, ἐπισυμβάσης τὴν 12ην τοῦ τρέχοντος μηνός.

Ἡ πόλις κατεκλύσθη, εἴκοσι καὶ δύο ἄτομα εὗρον οἰκτρὸν θάνατον, πλεῖσται ὅσαι οἰκίαι κατεστράφησαν ὁλοσχερῶς, πολλαὶ ἄλλαι, συνεπείᾳ τῆς κατηρειπωμένης καταστάσεως, εἰς ἣν περιῆλθον ἐκ τῆς πλημμύρας, πρόκειται νὰ κατεδαφισθῶσι καὶ οὐδὲ τὸ τρίτον τῶν οἰκημάτων τῆς πόλεως ἀπέμεινεν ἄνευ βλάβης σημαντικωτάτης. Ἡ πλημμύρα εἰσορμήσασα εἰς τὰς ὁδούς, ἔρρεε δι' αὐτῶν εἰς ὕψος ἀπὸ ἓξ μέχρι δέκα ποδῶν (2-3 περίπου μέτρα) καὶ ἐπήνεγκε ζημίας, ὑπολογιζομένας, καθ' ὅσον ὑπολογισμὸς ἐπὶ τοῦ παρόντος δύναται νὰ γίνῃ, εἰς ποσὸν πολὺ ἀνώτερον τῶν 100.000 λιρῶν! Συνεπείᾳ τοῦ δυστυχήματος τούτου πολλὰ ἄτομα, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐκ τῶν πενεστέρων τάξεων, ἀπώλεσαν τὸ πᾶν. Πλεῖστοι δὲ ἀπέμειναν ἄστεγοι καὶ ἡ ἐπὶ τοῦ παρόντος ὑπάρχουσα ἐν τῇ πόλει ἀθλιότης καὶ γυμνότης εἶναι μεγίστη. Θείᾳ εὐσπλαγχνίᾳ τὸ κακὸν συνέβη ἐν καιρῷ ἡμέρας. Ἐὰν συνέβαινεν ἐν καιρῷ νυκτός, νομίζομεν ὅτι δὲν θὰ ἦτο ὑπερβολή, ἐὰν εἴπωμεν ὅτι ἡ ἀπώλεια ἀνθρωπίνων ὑπάρξεων θὰ ἦτο ἑκατονταπλασία.

Πρὸς ἀνακούφισιν δὲ τῆς ἀθλιότητος καὶ γυμνότητος, εἰς ἣν περιέστησαν πλεῖστοι ὅσοι ἐκ τῶν κατοίκων τῆς πόλεως, ὑπάρχει ἐπείγουσα ἀνάγκη χρημάτων. Διὸ τολμῶμεν νὰ ποιήσωμεν θερμὴν ἔκκλησιν εἰς τὰ φιλάνθρωπα ὑμῶν αἰσθήματα, ἔχοντες δι' ἐλπίδος ὅτι ἡ ἔκκλησις

ΔΙΑΓΓΕΛΜΑ

Τοῦ Ἱεροῦ Συνδέσμου τῶν Γνησίων Ὀρθοδόξων Κληρικῶν καὶ Λαϊκῶν.

Ἀδελφοὶ καὶ πατέρες,
τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά.
Χαίρετε ἐν Κυρίῳ,

Μὲ μεγάλην χαρὰν ἀναγγέλλομεν, ὅτι διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 7369/57 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν ἀνεγνωρίσθη Κληρικολαϊκὴ Ὀργάνωσις ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Ἱερὸς Σύνδεσμος Γνησίων Ὀρθοδόξων Κληρικῶν καὶ Λαϊκῶν Ἑλλάδος».

Σκοπὸς ταύτης εἶναι ἡ νομικὴ περιφρούρησις τοῦ ἱεροῦ ἡμῶν κλήρου, (ἔστω καὶ ὑπὸ σωματειακὴν μορφὴν) ὅστις ἐνῷ ἡγεῖται τοῦ ἱεροῦ ἡμῶν ἀγῶνος καὶ φέρει ἔναντι αὐτοῦ, Ἱστορίας καὶ Ἐκκλησίας ἁπάσας τὰς ἠθικὰς καὶ κοινωνικὰς εὐθύνας, ἐν τούτοις οὐδεμίαν μέχρι τώρα νομικὴν ὑπόστασιν εἶχε, ἀγνοούμενος πανηγυρικῶς ὑπὸ τῆς πολιτείας. Ὅσον ὀλύμπιος καὶ βαθὺς καὶ ἂν εἶναι ὁ ζῆλος τῶν λαϊκῶν, χωρὶς τὴν συμπαράστασιν καὶ εὐλογίαν τοῦ κλήρου δὲν δύναται οὐδεμία ἐκκλησιαστικὴ κίνησις νὰ εὐοδωθῇ.

Κατὰ συνέπειαν ἡ νεοσυσταθεῖσα Κληρικολαϊκὴ Ὀργάνωσις οὐδεμίαν ἄλλην φιλοδοξίαν τρέφει παρὰ νὰ συντονίσῃ ὑπὸ τὴν εὐλογίαν τοῦ Ἱεροῦ Κλήρου τὰς προσπαθείας πρὸς εὐόδωσιν καὶ δικαίωσιν τοῦ ἱεροῦ ἡμῶν Ἀγῶνος.

Ἐπ' εὐκαιρίᾳ σημειοῦμεν, ὅτι ἐπιδιώκομεν τὴν ἀποκατάστασιν τοῦ κύρους τῆς Ὀρθοδοξίας διὰ τῆς ἐπαναφορᾶς ἐν τῇ Ὀρθοδόξῳ λατρείᾳ τοῦ Παλαιοῦ ἑορτολογίου (ὡς συμβαίνει καὶ εἰς ἄλλας Ὀρθοδόξους Ἐκκλησίας). Ἐπιζητοῦμεν τὴν σύγκλησιν Πανορθοδόξου Συνόδου πρὸς τακτοποίησιν πολλῶν ἐκκρεμούντων προβλημάτων. Ὡς πρὸς τὰς σχέσεις μας μὲ τὴν Κρατοῦσαν Ἐκκλησίαν δηλοῦμεν, ὅτι δὲν δεχόμεθα τὸ Μνημόσυνον τῶν καινοτόμων ἐπισκόπων, οὔτε πνευματικὴν ἢ μυστηριακὴν ἐξάρτησιν.

Διὰ τὸ πρόβλημα τῆς Ἡγεσίας, ὅπερ θεωροῦμεν ὡς τὸ ὑπ' ἀρ. 1 σπουδαῖον, διακηρύσσομεν, ὅτι μόνον ἐφ' ὅσον θὰ τηρηθοῦν αἱ ὑπὸ τῶν κανόνων καὶ τῆς μακραίωνος παραδόσεως προϋποθέσεις κατὰ τὴν ἀνάδειξιν Ἐπισκόπου ἢ Ἐπισκόπων θὰ δεχθῶμεν. Πάντως δὲν εἶναι μακρὰν ἡ χαρμόσυνος αὕτη ἡμέρα.

Ἡ γραμμή μας ἐν συντομίᾳ εἶναι ἡ ὑπὸ

ἡμῶν αὕτη, ἀδύνατον νὰ μὴ εἰσακουσθῇ ὑπὸ τῶν ἐχόντων αἴσθημα οἴκτου διὰ τοὺς ἐν δυστυχίᾳ ὁμοίους των, δι' ἐκείνους οἵτινες διὰ τοῦ προκειμένου δυστυχήματος ἀπέμειναν γυμνοὶ καὶ ἄστεγοι ἐν τῇ παρούσῃ χαλεπεῖ ὥρᾳ τοῦ ἔτους.

Ἐμβάσματα χρημάτων δύνανται νὰ γίνωνται διὰ τῆς Αὐτοκρατορικῆς Ὀθωμανικῆς Τραπέζης εἰς πίστωσιν τοῦ ταμείου βοηθείας Λεμεσοῦ.

Θὰ ὀφείλωμεν δὲ Ὑμῶν χάριτας, ἐὰν τὰ ἐμβάσματα ταῦτα συνοδεύσητε μετὰ καταλόγου τῶν συνδραμόντων.

Διατελοῦμεν τῶν Ὑμετέρων
Ὁσιοτήτων ταπεινοὶ θεράποντες
† Ὁ Κύπρου Σωφρόνιος
(Δι' ἐρυθρᾶς μελάνης)

Ἕπονται τρεῖς ὑπογραφαὶ Ἀγγλιστί, δύο Τουρκιστὶ καὶ μία Ἑλληνιστί. Α. Λιασίδης. (Οὗτος διετέλεσεν ἐπὶ πολλὰ ἔτη Δήμαρχος Λευκωσίας))

Ἐκ τοῦ Λαυριωτικοῦ Ἀρχείου,
ἀριθ. ἐγγράφου 332 συρτ. 19ον
Γέρων Παντελεήμων Λαυριώτης.

τοῦ ἀειμνήστου Πατρὸς καὶ ποιμενάρχου ἡμῶν χαραχθεῖσα τοιαύτη.

Ἐν ἀρχῇ ὅθεν ἀπευθύνομεν θερμὸν χαιρετιστήριον μήνυμα πρὸς τὴν βαστάσασαν τὸν καύσωνα τῆς ἡμέρας καὶ τὸ βάρος τοῦ ἱεροῦ ἡμῶν ἀγῶνος Πανελλήνιον Θρησκευτικὴν καὶ Ἐθνικὴν Ὀρθόδοξον Κοινωνίαν.

Ὁμολογοῦμεν δὲ καὶ διακηρύσσομεν, ὅτι ἐξετέλεσε καὶ ἐκτελεῖ πιστῶς καὶ εὐόρκως τὸ καθῆκον της, κατορθώσασα σὺν τοῖς ἄλλοις νὰ μὴ ἀφήσῃ τὸν κοιμηθέντα ποιμενάρχην μας νὰ ἀποθάνῃ ἐν ἐξορίᾳ. Τιμὴν καὶ ἔπαινον ὁμολογοῦμεν εἰς τὴν Π. Θ. Ο. Κ. Χαιρετίζομεν ὡσαύτως τὴν Ἕνωσιν Νέων Γ. Ο. Χ., τὰς Μυροφόρους τῆς ἀγάπης μετὰ τῆς Ὀργανώσεως «Παναγία ἡ Ὁδηγήτρια».

Ἐν συνεχείᾳ στρέφομεν μετὰ θαυμασμοῦ τὸ βλέμμα πρὸς τὴν Μακεδονικὴν Ἀκρόπολιν τοῦ ἀγῶνος μας, τὴν Θεσσαλονίκην, τὴν εὐλογημένην αὐτὴν ἀπαρχὴν τῆς Μακεδονίας καὶ δι᾿ αὐτῆς χαιρετίζομεν ἅπαντα τὰ παραρτήματα τῆς ἡρωϊκῆς γωνίας τῆς πατρίδος μας.

Χαιρετίζομεν ἐν συντομίᾳ ἅπαντα τὰ παραρτήματα, τὰ ἀριθμοῦντα καὶ ἐλάχιστα μέλη, τὰ σκληρῶς δοκιμασθέντα καὶ δοκιμαζόμενα ὑπὸ τῆς Μασσονίας καὶ τοῦ κακοδόξου νεωτερισμοῦ.

Δὲν λησμονοῦμεν τὴν κοιτίδα τοῦ ἱεροῦ ἡμῶν ἀγῶνος, τὸ ἅγιον Ὄρος καὶ τὸν ἱερὸν Σύνδεσμον τῶν Ζηλωτῶν πατέρων, παρ᾿ ὧν ἐξαιτούμεθα τὰς εὐχάς των.

Αἱ ἡμέραι εἶναι χαλεπαί. Ὁ ἀγὼν ὡραῖος καὶ ὑψηλός. Ἂς ἀγωνισθῶμεν λοιπὸν ἀξίως ἐν ἀγάπῃ καὶ συνοχῇ. Ὅστις συνιστᾷ ἀντιθέτους καταστάσεις πρὸς τὸ πνεῦμα τῆς Ἐκκλησίας μας, ὅστις συνιστᾷ ἀπείθειαν καὶ ἀσέβειαν πρὸς τὸν ἱερὸν ἡμῶν κλῆρον, εἶναι ἰοβόλος ἔχιδνα ἐκ τοῦ διαβόλου ἐρχομένη καὶ τὸ σκότος ἐξυπηρετοῦσα. Ἂς προσέξωμεν λοιπόν, ἐνθυμούμενοι τὸ γραφικὸν λόγιον, «μὴ παντὶ πνεύματι πιστεύετε».

Ὅλοι οἱ κληρικοί, ἱερομόναχοι καὶ ἔγγαμοι θὰ πρέπῃ νὰ πυκνώσωσι τὰς τάξεις τοῦ ἱεροῦ Συνδέσμου καὶ οἱ λαϊκοὶ πέριξ τῶν κληρικῶν συσσωματούμενοι νὰ ἀποτελέσουν τὴν ἀπόρθητον Ἀκρόπολιν τῆς ἀγωνιζομένης Ὀρθοδοξίας. Ὅλαι αἱ ὑπάρχουσαι Ὀργανώσεις χρειάζονται καὶ ὅλα τὰ ἄτομα εἶναι χρήσιμα, ἐργαζόμενοι ὑπὸ τὴν σημαίαν τῆς ἀγάπης καὶ τοῦ ἀγῶνος.

Εὐχαρίστως ἀναγγέλλομεν, ὅτι τὰ $^{2}/_{3}$ τοῦ ἱεροῦ ἡμῶν κλήρου ἐνεγράφησαν ἤδη ὡς μέλη.

Ὅλοι θὰ πρέπῃ νὰ συμπήξωμεν Πανελλήνιον Ὁμοσπονδίαν συνεργαζομένων Σωματείων, ἥτις ὡς δύναμις ἰσχυρὰ θὰ κατισχύσῃ τῶν διωκτῶν.

Μνημονεύοντες μετὰ σεβασμοῦ τοῦ ἀποθανόντος ποιμενάρχου μας καὶ τῶν Ἀρχιερέων, ἀναφωνοῦμεν, Αἰωνία ἡ μνήμη τῶν ἐν τῇ Ὀρθοδοξίᾳ ἀποθανόντων.

Τὴν πρώτην ἑβδομάδα τοῦ Ὀκτωβρίου καλοῦμεν ἱερατικὸν συνέδριον 1957. Παρακαλοῦμεν ὅθεν ὅλους τοὺς ἱερεῖς, ὅπως τακτοποιήσωσι τὰς ἐνοριακάς των ὑποχρεώσεις διὰ νὰ προσέλθωσιν ἐπὶ τριήμερον εἰς Ἀθήνας. Θὰ γίνῃ ἀνάπτυξις εἰδικῶν θεμάτων, ἔκθεσις πεπραγμένων καὶ ἀνάδειξις νέου Διοικητικοῦ Συμβουλίου καὶ ἐκκλησιαστικῆς Ἐπιτροπῆς.

Ἐλπίζοντες εἰς τὸν θρίαμβον τῆς προσφιλοῦς ἡμῶν Ὀρθοδοξίας, διατελοῦμεν μετ᾿ ἀγωνιστικῶν καὶ φιλαδέλφων αἰσθημάτων.

Διὰ τὸν ἱερὸν Σύνδεσμον
Ὁ Πρόεδρος
Ἀρχιμ. Ἀκάκιος Παππᾶς

ΕΠΙΣΚΕΨΙΣ ΕΙΣ ΤΟ ΑΓΙΟΝ ΟΡΟΣ ΤΟΥ ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΥ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ κ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΑΛΙΜΠΡΑΝΤΗ

Τὴν 22αν Ἰουλίου π.ἡ. 4ην Αὐγούστου μὲ τὸ νέον τοιοῦτον, ἀφίχθη διὰ τοῦ ἀτμοπλοίου «Σεμίραμις» εἰς ἅγιον Ὄρος ὁ Ὑφυπουργὸς Οἰκονομικῶν κ. Δημήτριος Ἀλιμπράντης, συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ Γεν. Διευθυντοῦ τοῦ Ὑπουργείου του κ. Θεοδώρου Μερτικοπούλου. Τούτους ὑπεδέχθη κατελθὼν ὁ Διοικητὴς ἁγίου Ὄρους κ. Κ. Κωνσταντόπουλος καὶ ἀπεβιβάσθη μετ' αὐτῶν εἰς τὴν Ἱερὰν Μονὴν ἁγ. Διονυσίου, ὅπου προσεκύνησαν καὶ ἐλειτουργήθησαν. Εἶτα μετέβησαν εἰς τὴν τοῦ Ὁσίου Γρηγορίου ὅπου καὶ διενυκτέρευσαν, καὶ τὴν ἑπομένην διὰ τῆς Μονῆς τοῦ Ρωσσικοῦ ἀνῆλθον εἰς Καρυᾶς.

Ἐν αὐταῖς κατὰ τὸ εἰωθὸς ἐν χαρμοσύναις κωδωνοκρουσίαις, γενικῷ σημαιοστολισμῷ καὶ συρροῇ μοναχῶν καὶ λαϊκῶν ὑπεδέχθησαν τοὺς ἐπισήμους ξένους ἥ τε Ἱερὰ Ἐπιστασία καὶ Ἱερὰ Κοινότης, ὡς καὶ οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς ἐπὶ τούτῳ συγκληθείσης Ἱερᾶς Διπλῆς Συνάξεως.

Κατὰ τὴν κρατοῦσαν τυπικὴν διάταξιν ἐψάλη ἐν τῷ Καθεδρικῷ ναῷ τοῦ Πρωτάτου δοξολογία, Πολυχρόνιον τοῦ Βασιλέως κ.λ.π. μεθ' ὃ προσεφώνησεν αὐτοὺς ἐντολῇ τῆς Ἱ. Κοινότητος ὁ Καθηγούμενος τῆς Ἱ. Μονῆς ἁγίου Διονυσίου Ἀρχιμ. Γαβριὴλ διὰ τῶν ἑξῆς:

«Ἐξοχώτατε κ. Ὑπουργέ,

Μετὰ πολλῆς τῆς χαρᾶς ὑποδεχόμεθα ὑμᾶς καὶ τετιμημένην συνοδείαν σας ἐν τῷ Ἱερῷ καὶ ἱστορικῷ τούτῳ ναῷ τοῦ Πρωτάτου.

Μᾶς συγκινεῖ πολὺ τὸ ἐν αὐτῷ εὐλαβὲς προσκήνυμά σας καὶ γενικώτερον τοῦ ἁγίου Ὄρους.

Αἱ ὑπουργικαὶ ἐπισκέψεις εἰς τὸν Ἱερόν μας τόπον εἶναι σπανιώταται καὶ ὡς ἐκ τούτου θεωροῦνται ἐξαιρετικὸν γεγονὸς καὶ ἀποτελοῦν σταθμὸν εἰς τὴν ἱστορικὴν ζωήν του. Ἡμεῖς δὲ οἱ ταπεινοὶ οἰκήτορές του, ἁγιορεῖται μοναχοί, τὰς βλέπομεν ὡς ἔνδειξιν στοργῆς, ἀγάπης καὶ Κυβερνητικοῦ ἐνδιαφέροντος διὰ τὰ καθ' ἡμᾶς, διότι πιστεύομεν ὅτι Κράτος χριστιανικόν, Κράτος θρησκεῦον καὶ ἐθνικόφρον, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ μὴ κατέχεται ἀπὸ τοιαῦτα αἰσθήματα, καὶ νὰ μὴ συμπαθεῖ ἐξαιρετικῶς ἕνα ἱερὸν καὶ συντηρητικὸν θεσμὸν οἷος ὁ ἁγιορειτικὸς μοναχισμός.

Τὸ ἅγιον Ὄρος κ. Ὑπουργὲ εἶναι, ἀπὸ θρησκευτικῆς ἀπόψεως τόπος ἡσυχίας, προσευχῆς καὶ ἀδιαλείπτου λατρείας πρὸς τὸν Θεόν, ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον ἡ ἱερὰ αὕτη χερσόνησος τοῦ Ἄθω ἀποτελεῖ ἕνα ἀπὸ τὰ μεγαλύτερα προσκυνήματα τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ εἰδικώτερον τῆς Ὀρθοδοξίας, διότι περικλείει ἐν ἑαυτῇ ἀτιμήτους ἐκκλησιαστικοὺς καὶ πνευματικοὺς θησαυρούς. Ἀπὸ Ἐθνικῆς δὲ τοιαύτης εἶναι μία κιβωτὸς τῶν ὑψηλοτέρων ἰδανικῶν τῆς Φυλῆς, τῶν ἱερωτέρων παραδόσεων τοῦ Γένους. Κιβωτὸς ἡ ὁποία οὔτε κατακλύζεται, χάριτι Χριστοῦ, οὔτε παρασύρεται ἀπὸ τὰ κύματα καὶ ρεύματα τῆς ὑλιστικῆς ἐποχῆς μας.

Ἀλλὰ καὶ ἀπὸ Κοινωνικῆς ἀπόψεως τὸ Ὄρος τοῦτο τὸ ἅγιον εἶναι ἄξιον σπουδῆς καὶ μελέτης, ἰδίᾳ ἀπὸ μέρους τῶν πολιτικῶν ἀνδρῶν καὶ τῶν ἐχόντων δημόσιον λειτούργημα.

Εἰς τὴν ἰδιότυπον μοναχικὴν πολιτείαν του, τὴν μοναδικὴν καθ' ἅπαντα τὸν χρι-

στιανικὸν κόσμον, συζοῦν ἐπὶ τὸ αὐτὸ καὶ ἐν ἀπολύτῳ εἰρήνῃ καὶ ὁμονοίᾳ ἐπὶ χίλια ἤδη ἔτη, ἄνθρωποι ἐξ ὅλων τῶν Ὀρθοδόξων λαῶν, ἄνθρωποι διαφόρου φυλῆς καὶ γλώσσης, ἀλλὰ τοῦ αὐτοῦ δόγματος, τῆς αὐτῆς εὐαγγελικῆς ἀγάπης, τοῦ αὐτοῦ χριστιανικοῦ πολιτισμοῦ, ὁ ὁποῖος μόνος δύναται νὰ δώσῃ τὴν πραγματικὴν εἰρήνην, τὴν εἰρήνην ἣν ἦλθε βαλεῖν ὁ Χριστὸς εἰς τὴν γῆν, καὶ τὴν ὁποίαν δυστυχῶς οἱ ἄνθρωποι δὲν ἐδέχθησαν καὶ δὲν τὴν δέχονται εἰσέτι, διότι ἦν πονηρὰ αὐτῶν τὰ ἔργα, ὡς λέγει ὁ ἠγαπημένος τοῦ Κυρίου μαθητής. Ἐπὶ δέκα ὁλοκλήρους αἰῶνας τὸ ἅγιον Ὄρος μὲ μόνα ἐφόδια τὴν πίστιν εἰς τὸν Θεόν, καὶ τὴν ἀγάπην τοῦ εὐσεβοῦς λαοῦ, ἀντιπαλαίει πρὸς δεινὰς περιστάσεις, καὶ ἀντεπεξέρχεται αὐτῶν θείᾳ χάριτι, ἐπιτελοῦν τοὺς σκοπούς του, θρησκευτικούς, ἐθνικοὺς καὶ κοινωνικούς.

Οἱ ἀείμνηστοι νομοθέται τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς ἑλληνικῆς Πατρίδος μας, συνέταξαν αὐτόν, ὡς γνωρίζετε κ. Ὑπουργέ, ἐπ᾿ ὀνόματι τῆς ἁγίας Τριάδος, διότι ἐπίστευον ὅτι μόνον τὰ θεμελιούμενα ἐπὶ τὴν πέτραν τῆς πίστεως, εἶναι σταθερᾶ, ἀρραγῆ καὶ ἀσάλευτα. Καὶ ἀνέθηκαν τὴν τήρησιν αὐτοῦ εἰς τὴν φιλοπατρίαν τῶν Ἑλλήνων, διότι ἐγνώριζον ὅτι διὰ ταύτης εὐνομεῖται ἡ Πολιτεία καὶ ἀποκρούεται πᾶσα ἐσωτερικὴ καὶ ἐξωτερικὴ ἐπιβουλὴ κατὰ τοῦ Κράτους μας.

Κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον καὶ τὸ ἅγιον Ὄρος ἀνέθηκε τὴν σύστασιν καὶ ἐπιβίωσίν του εἰς τὴν θείαν πρόνοιαν, καὶ ἐξ αὐτῆς ἐκδέχεται καὶ τὴν ἀγάπην τοῦ λαοῦ ἀπὸ τοῦ ἀνωτάτου ἄρχοντος καὶ μέχρι τοῦ τελευταίου πολίτου. Εἰς τὸν Θεὸν καὶ τὴν προστάτιδα Κυρίαν Θεοτόκον ἔχει τὴν ἐλπίδα του, καὶ μέχρι σήμερον δὲν ἐξέπεσε ταύτης, τοὐναντίον μάλιστα κερδίζει ὁσημέραι τὴν ἀγάπην τοῦ λαοῦ καὶ τῶν ἡγητόρων του.

Ἀπὸ τριετίας ὁ ἱερὸς ἡμῶν τόπος ηὐτύχησε, κ. Ὑπουργέ, νὰ καταλέγῃ μεταξὺ τῶν Χρυσοβούλλων τῶν ἀοιδίμων Βυζαντινῶν Αὐτοκρατόρων καὶ τὸν «Βασιλικὸν λόγον» τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος τοῦ Βασιλέως ἡμῶν Παύλου, δι᾿ οὗ ὑψηλῇ αὐτοῦ ἐμπνεύσει θέτει τὰ ἱερὰ αὐτοῦ σκηνώματα ὑπὸ τὴν εἰδικὴν αὐτοῦ προστασίαν καὶ εὔνοιαν. Κατὰ τὴν αὐτὴν περίπου χρονικὴν περίοδον καὶ αἱ σεβασταὶ Κυβερνήσεις μας, ἥ τε σημερινὴ τοῦ ἐκλεκτοῦ τέκνου τῆς Μακεδονίας μας κ. Καραμανλῆ, καὶ ἡ τοῦ ἀειμνήστου στρατάρχου Παπάγου, ἔδειξαν ἐμπράκτως τὴν πρὸς τὸν τόπον μας στοργήν, καὶ τρανὴ ἀπόδειξις ταύτης, ἡ μνημειώδης ἐξωτερικὴ καὶ ἐσωτερικὴ ἀναστήλωσις τοῦ ἱστορικοῦ τούτου ναοῦ, ὡς καὶ ἡ οἰκονομικὴ συμπαράστασις εἰς ἄλλας παθούσας Ἱ. Μονάς.

Τῆς αὐτῆς στοργῆς τεκμήριον ἀδιάψευστον ἀποτελεῖ δι᾿ ἡμᾶς καὶ ἡ ἐνταῦθα ἔλευσις τῆς Ὑμετέρας Ἐξοχότητος, ἐπιλέκτου μέλους τῆς λαοπροβλήτου σημερινῆς Κυβερνήσεως, καὶ ἁρμοδίου νὰ εἰσηγηθῇ πρὸς ἐπίλυσιν σοβαρὰ ζητήματα τοῦ Ἱεροῦ ἡμῶν τόπου, ζητήματα κρατοῦντα αὐτὸν ἐν ἀδημονίᾳ διά τε τὸ παρὸν καὶ τὸ μέλλον του, καὶ ἐκκρεμοῦντα ἀπὸ δωδεκαετίας. Πιστεύομεν ὅτι ἐπέστη ἡ ποθητὴ ὥρα πρὸς τακτοποίησιν τούτων, μᾶς εἶναι γνωστὴ ἡ ἀγάπη σας κ. Ὑπουργὲ πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ ἡ συμπάθειά σας πρὸς τοὺς μοναχικοὺς θεσμούς. Μᾶς πείθει ἐπὶ πλέον περὶ τῆς αἰσίας λύσεως τῶν ζητημάτων μας καὶ ἡ συμπαρουσία τοῦ τετιμημένου διευθυντοῦ τοῦ Ὑπουργείου σας κ. Μερτικοπούλου, οὗ ὁ ἔπαινος πολὺς ἐν τῇ ἀνωτάτῃ διοικητικῇ Ἱεραρχίᾳ τοῦ Κράτους μας καὶ ἡ εὐλάβεια πρὸς τὰ καθ᾿ ἡμᾶς πασίγνωστος.

Μὲ τὰς χρηστὰς ταύτας ἐλπίδας ἀποτεί-

ΔΙΔΑΧΑΙ ΧΑΛΚΗΔΩΝΟΣ
ΕΙΣ ΤΗΝ ΜΕΓΑΛΗΝ ΤΕΣΣΑΡΑΚΟΣΤΗΝ

ΔΙΔΑΧΗ ΠΡΩΤΗ
Τῇ Δευτέρᾳ τῆς πρώτης ἑβδομάδος
(Συλλεγεῖσα ἐκ διαφόρων βιβλίων)

Ἔφθασεν ὁ καιρὸς ἡ τῶν πνευματικῶν ἀγώνων ἡ ἀρχή, ἡ κατὰ τῶν δαιμόνων νίκη, ἡ πάνοπλος ἐγκράτεια, πανέορτος ἑορτή, παγκόσμιος χαρά· κατὰ τὴν τοῦ Προφήτου Ἡσαΐου φωνήν, τὴν λέγουσαν «Σαλπίσωμεν, φησίν, ἐν νεομηνίᾳ σάλπιγγι, ἐν εὐσήμῳ ἡμέρᾳ ἑορτῆς τῶν ψυχῶν ἡμῶν». Νηστεία παρήχθη ἡ χαρὰ τῶν Ἀγγέλων. Νηστεία παρήχθη ἡ τῶν Μαρτύρων εὐφροσύνη καὶ καλλονή. Νηστεία ἦλθε τῶν ὁσίων τὸ καύχημα, τὸ τίμιον δῶρον, ἡ ἀρχὴ τῆς σωτηρίας, τῆς εὐσεβείας τὸ κεφάλαιον, τῶν παθῶν ἡ νέκρωσις, τῆς ἁμαρτίας ἡ ἀναίρεσις, τοῦ διαβόλου ἡ ἐπιτίμησις καὶ τῆς Ἐκκλησίας ἡ εὐπρέπεια.

νομεν πρὸς ὑμᾶς τοὺς ἐγκαρδίους χαιρετισμοὺς τῆς Ἱερᾶς Κοινότητός μας, τῶν Πατέρων τοῦ ἁγίου Ὄρους καὶ τῶν ἐνδημούντων πολιτῶν, προσφωνοῦντες καὶ τὸ προφητικὸν «ὡς ὡραῖοι οἱ πόδες τῶν εὐαγγελιζομένων τὴν εἰρήνην, εὐλογημένοι οἱ ἐρχόμενοι ἐν ὀνόματι Κυρίου». Καλῶς ἤλθατε».

Εἰς ταῦτα ἀντιφωνῶν ὁ κ. Ὑπουργὸς ἐξέφρασε κατ' ἀρχὴν τὴν συγκίνησίν του, ὑφ' ἧς ἀπὸ διημέρου κατέχεται εἰς τὸν ἱερὸν αὐτὸν τόπον. Ἦλθα, προσέθεσε, κατ' ἐντολὴν τῆς Κυβερνήσεως, ἵνα ἐκ τοῦ σύνεγγυς ἀντιληφθῶ τὰ καθ' ἡμᾶς, πληρώσω δὲ καὶ παλαιὸν πόθον μου προσκυνήσεως τοῦ ἁγ. Ὄρους, ὅπερ θεωρῶ προπύργιον τῆς Ὀρθοδοξίας καὶ καύχημα τῆς Χριστιανωσύνης.

Θεωρῶ, προσέθεσεν, εὐτύχημα θρησκευτικὸν καὶ Ἐθνικὸν τὴν Μοναστικὴν τάξιν καὶ δὴ τὴν ἁγιορειτικήν, ἐμεγάλωσα πλησίον τῆς Ἱ. Μονῆς Λογγοβάρδας, ἥτις διέπεται ἀπὸ ἁγιορειτικὰ τυπικά, καὶ εἶναι τὸ καύχημα τῆς ἰδιαιτέρας πατρίδος μου, καὶ δύναμαι καλλίτερον νὰ ἐκτιμήσω τὰς ὑπηρεσίας πρός τε τὸ Ἔθνος καὶ τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Ὀρθοδόξου Μοναχισμοῦ.

Ἡ Κυβέρνησις διέπεται ἀπὸ τὰ καλλίτερα αἰσθήματα διὰ τὸ ἁγ. Ὄρος καὶ θὰ πράξῃ πᾶν τὸ δυνατὸν πρὸς ὄφελός του.

Μετὰ ταῦτα ἥ τε Ἱερὰ Κοινότης, οἱ ἔκτακτοι Καθηγούμενοι καὶ ἀντιπρόσωποι διὰ τὴν Διπλῆν καὶ οἱ ἐπίσημοι ἐπισκέπται μετὰ τοῦ Διοικητοῦ καὶ τῶν λοιπῶν ἀρχῶν ἀνῆλθον εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ Ἱεροκοινοτικοῦ Μεγάρου ἔνθα προσεφέρθησαν ἀναψυκτικά, καὶ μετ' ὀλίγον ἐπηκολούθησε συνεδρίασις τῆς Διπλῆς Ἱερᾶς Συνάξεως, εἰς ἣν ἐκλήθη καὶ ὁ κ. Ὑφυπουργὸς μετὰ τοῦ Γεν. Διευθυντοῦ κ. Μερτικοπούλου, καὶ τοῦ Διοικητοῦ ἁγ. Ὄρους κ. Κωνσταντοπούλου, καθ' ἣν συνεζητήθησαν ἐν πλάτει τὰ ἐκκρεμῆ τοῦ τόπου ζητήματα, τοῦ κ. Ἀλιμπράντη βεβαιώσαντος ὅτι ὅλα θὰ λυθῶσι κατ' εὐχήν, διότι τὰ εὑρίσκει ἀπολύτως δίκαια. Μεθ' ὃ παρετέθη ὑπὸ τῆς Ἱ. Κοινότητος γεῦμα, καὶ πρὸς τὸ ἑσπέρας οἱ ἐπίσημοι ἀνεχώρησαν διὰ τὴν μονὴν τῶν Ἰβήρων, τὴν δὲ ἑπομένην διὰ Βατοπαίδιον καὶ Ἱερισσὸν πρὸς Θεσ)νίκην. Ἐκ τῆς ἐπισκέψεως ταύτης τὸ ἅγιον Ὄρος ἐλπίζει πολλά, ἀλλὰ πρὸ παντὸς τὴν διευθέτησιν τοῦ ζητήματος τῶν Μετοχιακῶν του μισθωμάτων τὸ ὁποῖον ἐκκρεμεῖ ἀπὸ τοῦ 1944 καὶ εἶναι ζήτημα ζωῆς ἢ θανάτου διὰ τὰς ἡμίσεις τοὐλάχιστον τῶν Μονῶν του.

Τῶν ἀνδρῶν ἡ φρόνησις καὶ τῶν γυναικῶν ἡ σωφροσύνη, τῶν πτωχῶν ἡ παραμυθία.

Ἀλλ' ὦ ξυνωρὶς ἁγία τῆς Ἐκκλησίας, μὴ χαυνωθῶμεν, μηδὲ ῥαθυμήσωμεν ἀκούοντες νηστείαν, ἀλλ' ἑδραῖοι γενόμεθα τῇ ψυχῇ καὶ τῷ σώματι, ὅτι ἡ σωματικὴ τράπεζα, εὐφραίνει μὲν πρόσκαιρα καὶ κολάζει αἰώνια. Ἡ δὲ πνευματικὴ τράπεζα τῆς θείας διδασκαλίας τῶν θείων λογίων, ὅσον εἰς κόρον λάβῃ τις, τοσοῦτον ἐπιθυμεῖ· ἀκόρεστος γὰρ εἶναι ἡ εὐφροσύνη τῶν ἐντολῶν τοῦ Χριστοῦ. Διὰ τοῦτο οὖν σπουδαῖοι γενόμεθα εἰς τὰ κέρδη τῆς θείας νηστείας. Καὶ τί ταῦτα πολλὰ λέγειν; ἡ τράπεζα ἡ σωματική, ἐὰν λάβῃ περισσοτέρων βρωμάτων, τὴν κοιλίαν ἀλγεῖ καὶ τοῖς ἐντοσθίοις βλάβην ἀπεργάζεται. Ἐπὶ δὲ τῆς πνευματικῆς τραπέζης τοὐναντίον. Ὅπου γὰρ ἀπλήστως κατατρυφήσῃς οὐ δυνήσῃ καὶ βίον καθαρὸν ἐπιδεῖξαι, καὶ πρᾶξιν θεάρεστον ἐπιτηδεῦσαι καὶ ἁμαρτίας πολλὰς ἐκκόψαι· καὶ ὅσον αὐτῆς ἀπολάβῃς, τοσοῦτον ἑαυτὸν εἰς πόθον ἐγείρεις. Πάλιν εἰς τὴν σωματικὴν τράπεζαν, ἐὰν εἰς κόρον οἶνον καταλάβῃ τις, καὶ τῶν ποδῶν τὸ βάδισμα κωλύει, καὶ τοῖς ὀφθαλμοῖς τὰ μὴ πρέποντα βλέπει, καὶ τῇ γλώττῃ τὰ μὴ δέοντα λαλεῖ, καὶ τοῖς φίλοις καταγέλαστος δείκνυται, διότι ἐν οἴνῳ τὰς φρένας ἀπώλεσεν. Εἰς δὲ τὴν τῆς διδασκαλίας τράπεζαν καὶ τὴν τῆς νηστείας δίαιταν, καὶ ἀρετὴν ὅσα ἂν ἀκούῃ τις καὶ ποιήσῃ, καὶ τοῖς φίλοις κεκοσμημένος ὀφθήσεται καὶ πᾶσιν εὐπρεπῶς, καὶ πρᾶος ἀποδειχθήσεται, καὶ ἐκ καρδίας λόγους ἀγαθοὺς ἐξερεύξεται, κατὰ τὸν Προφήτην Δαβὶδ λέγοντα· «ἐξερεύξεται ἡ καρδία μου λόγον ἀγαθόν».

Εἶδες πόσην διαφορὰν ἔχει ἡ πνευματικὴ τράπεζα πρὸς τὴν σωματικήν; Καὶ τὴν νηστείαν ἀσπασάμενος οὐκ ἐμεγαλύνθη παρὰ Θεοῦ καὶ ἀνθρώποις; Τίς ταύτην κτησάμενος οὐκ ἐδοξάσθη; Θέλεις ἰδεῖν τοὺς φυλάσσοντας τὴν θείαν νηστείαν καὶ τὰς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ, πῶς αὐτοὺς ἐδόξασε καὶ ἐτίμησεν ὁ Θεός; ἄκουσον τῆς θείας Γραφῆς λεγούσης. Ὁ νομοθέτης Μωϋσῆς νηστεύσας ἡμέρας τεσσαράκοντα, τὸν Νόμον ἐδέξατο ἐκ χειρὸς Κυρίου. Νηστείαν ὁ Προφήτης Ἠλιοῦ καρπωσάμενος, δι' ἅρματος πορείαν εἰς οὐρανοὺς ἀνήχθη· καὶ πάλιν διὰ νηστείας τοὺς οὐρανοὺς ἔκλεισε. Νηστείαν ἐν τῷ λάκκῳ ὁ Προφήτης Δανιὴλ κτησάμενος, τοὺς λέοντας ἐφίμωσε καὶ ὡς πρόβατα αὐτοὺς ἀπέδειξε. Νηστείαν οἱ τρεῖς παῖδες ἀγκαλισάμενοι, τὴν ἐκκαεῖσαν ἑπταπλασίως κάμινον ἔσβεσαν καὶ τὸ πῦρ ἐποίησαν ὡς πνεῦμα δρόσου διασυρίζον. Νηστείαν ἀσπασάμενος Ἰωάννης ὁ Πρόδρομος, μείζων ἐν Προφήταις ἀνηγορεύθη, καὶ τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν βαπτίσαι κατηξιώθη. Καὶ τί λέγω Προφήτας καὶ Δικαίους; Νηστείαν αὐτὸς ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἀσπασάμενος, τὸν ἐχθρὸν κατέβαλε, καὶ ἡμᾶς μιμητὰς αὐτοῦ γενέσθαι κατηξίωσε· καὶ δι' αὐτὴν τὴν αἰτίαν ἁγίαν τεσσαρακοστὴν ἡγίασε καὶ ἀνέδειξε.

Θέλεις ἰδεῖν καὶ τοὺς μὴ φυλάξαντας

ΣΗΜ. Καίτοι πολλὰ ἐρευνήσαντες δὲν ἠδυνήθημεν νὰ ἀνακαλύψωμεν τὸ κύριον ὄνομα τούτου τοῦ πατρὸς διδασκάλου, καθὼς καὶ εἰς ποῖον αἰῶνα ἤκμαζε· τοῦτο μόνον γνωρίζομεν. Ὅτι ἐν τῇ ἱερᾷ Μονῇ τῶν Ἰβήρων σώζεται χειρόγραφον περιέχον τὰς παρ' ἐμοῦ ἀντιγραφείσας ποτὲ αὐτοῦ διδαχὰς εἰς τὴν μεγάλην τεσσαρακοστὴν καὶ εἴς τινας τοῦ ἔτους ἑορτάς. Ἐν δὲ τῇ Μονῇ Κουτλουμουσίου ὑπάρχει Κῶδιξ περιέχων τοῦ αὐτοῦ Χαλκηδόνος διδαχὰς εἰς κάθε Κυριακὴν τοῦ ἐνιαυτοῦ. Ταύτας τὰς ὁμιλίας βλέπομεν μεταφρασμένας παρ' Ἀγαπίου εἰς τὸ Κυριακοδρόμιον. Ὁ Χαλκηδόνος οὗτος Μητροπολίτης δῆλον ὅτι ἤκμαζε πρὶν τῆς ἀλώσεως Κωνσταντινουπόλεως.

ΟΔΗΓΟΣ
ΤΩΝ ΙΕΡΩΝ ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑΤΩΝ ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΗΣ

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 266)

ΝΑΖΑΡΕΤ

Διερχόμενοι τὴν ἁμαξιτὴν ὁδὸν εὑρίσκομεν τὸ μέγα χωρίον Μ ο ῦ γ δ ε ϊ δ ὲ ς πατρίδα τοῦ Ζεβεδαίου καὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ Ἰακώβου καὶ Ἰωάννου καὶ αἰφνιδίως παρουσιάζεται ἐνώπιόν μας ἡ περίφημος πόλις Ν α ζ α ρ ὲ τ ὅπου τὸ πρῶτον ἔγινεν ἡ τ ο ῦ ἀ π᾽ α ἰ ῶ ν ο ς μ υ σ τ η ρ ί ο υ ἡ φ α ν έ ρ ω σ ι ς. Εἰς τὴν Παλαιὸν Διαθήκην δὲν ἀναφέρεται καθόλου ἡ πόλις αὐτή, γνωστὴ εἶναι μόνη ἐκ τῆς Νέας Διαθήκης. Ἐπὶ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἦτο ἄσημον χωρίον τῆς Γαλιλαίας, δι᾽ αὐτὸ ἐκάλουν πρὸς περιφρόνησιν τὸν Σωτῆρα καὶ τοὺς μαθητὰς Ν α ζ ω ρ α ί ο υ ς.

Τὰ κυριώτερα τῶν ἱστορικῶν μερῶν τῆς Ναζαρὲτ εἶναι α΄ ἡ Ἐκκλησία τοῦ Εὐαγγελισμοῦ β΄ τὸ Μοναστήριον τῶν Καθολικῶν γ΄ ἡ ἡμετέρα Μητρόπολις.

1ον Ἐκκλησία τοῦ Εὐαγγελισμοῦ

Εὑρίσκεται εἰς τὸ Β. Δ. τῆς πόλεως ὅπου ἡ πηγὴ Ναζαρὲτ. Ἡ Ἐκκλησία εἶναι νέα, ἀλλ᾽ ἔχει κτισθῆ ἐπὶ τῶν ἐρειπίων ἀρχαιοτάτης Ἐκκλησίας. Ἐδῶ ὁ Ἀρχάγγελος Γαβριὴλ εὐηγγελίσατο τῇ Παρθένῳ Μαρίᾳ τὸ ἀπ᾽ αἰῶνος μυστήριον. Πλησίον τῆς πηγῆς Ναζαρὲτ ὅπου εἶχε μεταβῇ ἡ Παρθένος νὰ ἀντλήσῃ ὕδωρ. Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο ἠκούσθη τὸ Χ α ῖ ρ ε κ ε χ α ρ ι τ ω μ έ ν η ὁ Κ ύ ρ ι ο ς μ ε τ ὰ σ ο ῦ. Διὰ τὴν ἁγιότητα τοῦ τόπου αὐτοῦ οἱ πρῶτοι χριστιανοὶ ἀνήγειραν ἐκεῖ Ἐκκλησίαν, ἀλλὰ κατεστράφη καὶ ἡ σημερινὴ ἐκτίσθη ἐπὶ τῶν ἐρειπίων της. Εἰς τὸ βόρειον μέρος τῆς Ἐκκλησίας εὑρίσκεται ὡραιότατον παρεκκλήσιον, ὅπου τὸ προσκύνημα τοῦ Εὐαγγελισμοῦ. Ὑπὸ κάτω ἀπὸ τὴν ἁγίαν Τράπεζαν ὑπάρχει ὀπὴ ὁμοιάζουσα μὲ στόμα πηγαδιοῦ καὶ εἰς τὸ βάθος ἀναβλύζει ἡ Πηγή. Τὸ ὕδωρ εἶναι γλυκύτατον καὶ διαυγέστατον καὶ ἰαματικὸν καὶ χύνεται πρὸς νότον τῆς ἐκκλησίας καὶ πλησίον τῶν θερμῶν λουτρῶν, τὰ ὁποῖα λέγονται Π η γ ὴ τ ῆ ς Π α ν α γ ί α ς. Τὸν Εὐαγγελισμὸν τῆς Θεοτόκου ὑπέροχα ἀναγράφει ὁ Εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς (Λουκ. α΄ 26 38). Ἐ ν δ ὲ τ ῷ μ η ν ὶ τ ῷ ἕ κ τ ῳ ἀ π ε σ τ ά λ η ὁ Ἄ γ γ ε λ ο ς Γ α β ρ ι ὴ λ ὑ π ὸ τ ο ῦ Θ ε ο ῦ ε ἰ ς π ό λ ι ν τ ῆ ς Γ α λ ι λ α ί α ς, ᾗ ὄ ν ο μ α Ν α ζ α ρ ὲ τ καὶ κατωτέρω. Ε ἶ π ε δ ὲ Μ α ρ ι ὰ μ ἰ δ ο ὺ ἡ δ ο ύ λ η Κ υ ρ ί ο υ γ έ ν ο ι τ ό μ ο ι κ α τ ὰ τ ὸ ῥ ῆ μ α σ ο υ. Καὶ ἀπῆλθεν ἀπ᾽ αὐτῆς ὁ Ἄγγελος.

2ον Μοναστήριον τῶν Καθολικῶν.

Τὸ μοναστήριον ἐγείρεται ἐπὶ τοῦ τόπου ὅπου ἦτο ἡ οἰκία Ἰωσὴφ τοῦ Μνήστορος. Ἡ δὲ ἐκκλησία ἦτο αὐτὴ ἡ

τὴν νηστείαν καὶ μὴ νηστεύσαντες, τί πεπόνθασι; Νηστείαν ὁ πρῶτος Ἀδὰμ μὴ φυλάξας, ἐξόριστος τοῦ Παραδείσου καὶ γῆν ἀκανθηφόρον ἐργάζεσθαι προσετάγη. Νηστείαν μὴ φυλάξαντες οἱ ἐπὶ τοῦ Νῶε ἄνθρωποι, θεϊκῆς ἀγανακτήσεως ἐν πείρᾳ γεγόνασι καὶ κατακλυσμοῦ παγκοσμίου δίκην ὑπέστησαν. Νηστείαν πάλιν πρὸς ὀλίγον Νῶε μὴ φυλάξας, γυμνὸς τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ προσέκειτο. Νηστείαν Ἡσαῦ μὴ φυλάξας, τῶν πρωτοτοκίων τὴν τιμὴν ἀπώλεσε, καὶ τῆς πατρικῆς εὐχῆς ἀλλότριος γίνεται.

οἰκία ὅπου ὁ Ἰωσὴφ ἐκάθητο μὲ τὴν θεοτόκον.

3ον Μητρόπολις τῆς Ναζαρέτ.

Εἶναι ἐκτισμένη ἐπὶ ἐρειπίων ἀρχαιοτάτης ἐκκλησίας, ὅπου ἡ συναγωγὴ τῶν Ναζαρηνῶν ἔνθα ἐδίδαξεν ὁ Σωτήρ. Ἐδῶ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ χωρίου τοῦ Ἡσαΐου τοῦ ὁποίου ἔδωκαν τὴν ἡμέραν τοῦ Σαββάτου «Πνεῦμα Κυρίου οὗ εἵνεκεν ἔχρισέ με εὐαγγελίσασθαι πτωχοῖς ἀπέσταλκέ με ἰάσασθαι τοὺς συντετριμμένους τὴν καρδίαν. Κηρύξαι αἰχμαλώτοις ἄφεσιν καὶ τυφλοῖς ἀνάβλεψιν· ἀποστεῖλαι τεθραυσμένους ἐν ἀφέσει· κηρύξαι ἐνιαυτὸν Κυρίου δεκτὸν (Λουκ. δ΄ 16) καὶ ἔκαμε τὴν ὡραίαν ἐκείνην διδασκαλίαν, ἡ ὁποία τόσον πολὺ ἐτάραξε τοὺς ἀκούοντας ἐν τῇ συναγωγῇ ὥστε ἐθύμωσαν δι' αὐτὰ ποὺ ἤκουον καὶ ἀναστάντες ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω τῆς πόλεως καὶ ἤγαγον ἐπὶ ὀφρύους τοῦ ὄρους, ἐφ' οὗ ἡ πόλις αὐτῶν ᾠκοδόμητο εἰς τὸ κατακρημνίσαι αὐτόν. Ἐν τῇ Μητροπόλει ἑδρεύει ὁ κατὰ καιρὸν Πατριαρχικὸς Ἐπίτροπος Μητροπολίτης Ναζαρὲτ τοῦ ἡμετέρου Πατριαρχείου. (Λουκᾶ δ΄ 29).

Ἀπὸ Ναζαρὲτ εἰς Τιβεριάδα.

Ἀπὸ τὴν Ναζαρὲτ καὶ ἀπὸ τὴν ἐκεῖ Πηγὴν τῆς Παναγίας προχωροῦντες πρὸς βορρᾶν, εὑρίσκομεν μετὰ πορείαν ἡμισείας ὥρας τὸ χωρίον Μεκχὲδ τὸ τῆς Γραφῆς Γαθχεφὲρ τῆς Ζαβουλών, πατρίδος τοῦ Ἰωνᾶ τοῦ ὁποίου ὡς λέγουν σώζεται ἐκεῖ ὁ τάφος. Προχωροῦντες ὀλίγον εὑρισκόμεθα εἰς τὸ χωρίον Κανᾶ.

Κανᾶ.

Κατὰ τὴν Κ. Διαθήκην ὀνομάζεται Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας οἱ δὲ ἄραβες τὸ ὀνομάζουν Κέφρ Κάννα. Ἔχει ὡραῖον μοναστήριον τῶν Ὀρθοδόξων μετὰ ἡγουμένου καὶ ἐκκλησίαν, ἡ ὁποία πιστεύεται ὅτι ἐκτίσθη ἐπὶ τοῦ τόπου ὅπου ἦτο ἡ οἰκία ἔνθα ὁ Σωτὴρ ἔκαμε τὸ πρῶτον θαῦμα, μεταβαλὼν τὸ ὕδωρ εἰς οἶνον. Ἐκεῖ εὑρίσκονται δύο ἀρχαιότατοι λίθινοι πῖθοι, ἐξ ὧν ὁ εἷς σήμερον χρησιμοποιεῖται ὡς κολυμβήθρα καὶ εὑρίσκονται ἐντὸς τῆς ἐκκλησίας· πιστεύεται δὲ γενικῶς, ὅτι εἰς αὐτοὺς μέσα ὁ Χριστὸς ἔκαμε τὸ θαῦμα. Εἶναι ἀρχαιότατοι πίθοι καὶ ἡ ἀρχαιότης των φθάνει μέχρι τῆς ἐποχῆς τοῦ Κυρίου ἡμῶν.

Εἰς ἀπόστασιν δύο ὡρῶν τῆς Κανᾶ, βορειοανατολικῶς, εὑρίσκεται λόφος, ὅστις ὡς ἐκ τῆς μορφῆς του ὀνομάζεται ὑπὸ τῶν Ἀράβων Κουρούνουσλ-Χαττὶν (Κέρατα τοῦ Χαττίν). Πιστεύεται ὅτι ὁ λόφος οὗτος εἶναι τὸ ὄρος ὅπου ὁ Σωτὴρ ἡμῶν ἰδὼν τοὺς ὄχλους ἐκάθησε καὶ ἐδίδασκε τοὺς Μακαρισμούς. «Ἰδὼν δὲ τοὺς ὄχλους ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος καὶ καθίσαντος αὐτοῦ προσῆλθον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ καὶ ἀνοίξας τὸ στόμα αὐτοῦ ἔλεγε· μακάριοι ...» (Ματθ. ε΄ 1-11). Ὄχι μακρὰν τοῦ ὄρους τῶν μακαρισμῶν ἀπαντῶνται πέτραι σκληραί· ἐδῶ λέγεται ὅτι ἦτο ὁ τόπος ὅπου ὁ Σωτὴρ ηὐλόγησε τοὺς 5 ἄρτους, χορτάσας πεντακισχιλίους ἄνδρας.

Ὄρος Θαβώρ.

Προχωροῦντες κατερχόμενοι εἰς κοιλάδα κατάλευκον ὑπὸ θάμνων καὶ προχωροῦντες ἕτερα 20 λεπτὰ εὑρισκόμεθα εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους Θαβώρ. (Ἡ διαδρομὴ γίνεται σήμερον δι' αὐτοκινήτου ἀπὸ Ναζαρὲτ μὲ συντροφιὰν διὰ τὰ ἔξοδα καὶ ναῦλα τοῦ αὐτοκινήτου). Τὸ ἅγιον καὶ θεοδόξαστον αὐτὸ ὄρος εὑρίσκεται ἐν τῷ μέσῳ τῆς Γαλιλαίας, καὶ εἶναι μοναδικὸν διότι μόνον του ὑψώνεται ἐν τῷ μέσῳ τῆς κοιλάδος Ἰεσραέλ, ὡς μεγαλοπρεπὴς βωμός, τὸν ὁποῖον ὁ Προαιώνιος ἤγειρεν ἐκεῖ ἵνα δοξάσῃ τὸν ἀγαπητὸν Υἱόν του. Ἡ παλαιὰ Διαθήκη καὶ πρὸ παντὸς ὁ Προφητάναξ Δαυῒδ προεῖδε τὸ μεγαλεῖον τοῦ ὄρους· «Θαβὼρ καὶ Ἑρμὼν ἐν τῷ ὀνόματί σου ἀγαλλιάσονται» (ψαλ. πη΄ 43). Ὁ Ἕλλην περιηγητὴς Φωκᾶς τὸ 1185 ἐπισκεφθεὶς τὸ Θαβώρ, γράφει. «Τὸ Θαβώριον ὄρος, ὁ ἐπί-

ΤΟ ΝΟΗΜΑ ΤΗΣ ΘΡΗΣΚΕΙΑΣ

Ὑπὸ αἰδ. Ζάνου Γουγουτᾶ

Ἀδικοῦν τὸν ἑαυτόν τους καὶ τὴν ἀλήθειαν ὅσοι ἐμβάλλουν προσκόμματα διαλογισμῶν εἰς τὴν προσπάθειάν μας, ὅπως ὁ λαός μας κατανοήσῃ, ὅτι ὁ Κλῆρος τῆς Ἐκκλησίας μας μέσα εἰς τὸν ἀγρὸν τῆς ζωῆς καλλιεργεῖ κυρίως τὸ ἅ γ ι ο ν καὶ τὸ Ἐθνικόν.

Τὰ κοινωνικὰ προβλήματα δὲν τὸν ἀφήνουν ἀσυγκίνητον, ὄχι· μάλιστα βαθύτατα τὸν συγκινοῦν ὡς πνευματικὸν πατέρα, ἀλλ᾽ ἐπιζητεῖ τὴν λύσιν των διὰ τῆς διδασκαλίας τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὡς καρποφορία τῆς ἐμπράκτου ἀγάπης πρὸς τοὺς ἐλαχίστους ἀδελφούς μας. Ἂν καὶ ἡ θρησκεία ὡς ψυχοπνευματικὴ ἐκδήλωσις τοῦ ἀνθρώπου δὲν ἀποσκοπῇ τὴν λύσιν τῶν κοινωνικῶν προβλημάτων, ἀλλ᾽ ὡς ἡ μουσικὴ καὶ ἡ ποίησις, ποθεῖ τὴν ἀπομάκρυνσιν τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τὸ κτῆνος καὶ τὴν ἐπιστροφήν του πρὸς τὸν Θεόν.

Ἡ ψυχολογία τῆς Θρησκείας δίδει τὴν θεολογικὴν ἑρμηνείαν τῆς ζωῆς καὶ τοῦ θανάτου, καὶ ὁ Κλῆρος ἔχει τὸν κλῆρον τῆς καλλιεργείας αὐτοῦ τοῦ ἀγροῦ διὰ τοῦ ἁ γ ί ο υ.

Ὁ συνταυτισμὸς ὅμως τῆς θρησκείας μὲ τὴν ἠθικήν, συνεκέρασε τὴν ἀποστολήν της πρὸς τὸ ἐπέκεινα μὲ τὸ ἐνθάδε, ἐξ οὗ καὶ ὁ Κοινωνικὸς Χριστιανισμός, τὸν ὁποῖον θερμῶς ἐπιζητοῦν αἱ Κυβερνήσεις καὶ οἱ λαοί. Καὶ ἀληθῶς «οὐκ οἴδασι τί αἰτοῦσι». Διότι ὅταν ἡ θρησκεία ὑπαχθῇ εἰς τὴν κοινωνικὴν σκοπιμότητα, τότε χάνει τὴν πνευματικήν της δύναμιν, γοητείαν καὶ ἐκπολιτιστικήν της ἀποστολὴν ὡς φωνὴ τῆς ψυχῆς.

Ἡ θρησκεία δέον νὰ νοῆται ὡς νοσταλγία τῆς ψυχῆς πρὸς τὸν οὐράνιον Πατέρα, ἀπὸ τὸν ὁποῖον δέχεται μηνύματα πρὸς ἐσωτερικὴν ἐξημέρωσιν τοῦ ἀνθρώπου διὰ τῆς ἀγάπης καὶ πνευματικῆς προαγωγῆς, ὡς τὰ μόνα ἱκανὰ νὰ τὴν ἐπιστρέψουν κοντά του.

Δυστυχῶς ὁ ἄνθρωπος μεγάλως ἀδίκησε τὸν ἑαυτόν του καὶ τὸν πολιτισμὸν διὰ τῆς ἐγωϊστικῆς του πίστεως πρὸς τὸν Θεόν, ὅστις ζητεῖ νὰ τὸν πλησιάσωμεν μέσῳ τῆς ζώσης ἀγάπης πρὸς τοὺς συνανθρώπους μας, καὶ οὐχὶ μέσῳ τῆς ὠφελιματικῆς μας πίστεως πρὸς αὐτόν.

Πόσον πειστικὴ ὅπου εἶναι ἡ φωνὴ τῆς ἀληθείας, ἡ ὁποία μᾶς λέγει, ὅτι τὸ Ἰωάννειον «ὁ Θεὸς ἀγάπη ἐστί», δὲν εὗρεν ἀκόμη ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τὴν ἀγαθὴν γῆν καὶ κλῆρος μας εἶναι νὰ ἐργασθῶμεν ὅπως γίνῃ βίωμα τοῦ ποιμνίου μας αὐτὴ ἡ λαμποκοποῦσα ἀλήθεια τοῦ Θεοῦ, καὶ ὡς Ἐκκλησία νὰ μὴ παύσωμεν ἀπὸ τὸ νὰ εἴμεθα γ ο η τ ε ί α, μ υ σ τ ή ρ ι ο ν Θ ε ο ῦ καὶ γ έ φ υ ρ α ἡ μ ε τ ά γ ο υ σ α τ ο ὺ ς ἐ κ γ ῆ ς π ρ ὸ ς ο ὐ ρ α ν ό ν.

αἰδ. Ζάνος Γουγουτᾶς
Mansfield, Ohio

γ ε ι ο ς Π α ρ ά δ ε ι σ ο ς, τὸ τῆς ψ υ χ ῆ ς, ἀ γ α λ λ ί α μ α καὶ ὀ φ θ α λ μ ῶ ν ὀ ρ θ ο δ ό ξ ω ν ἐ ν τ ρ ύ φ η μ α· καὶ γὰρ θ ε ί α τ ι ς χ ά ρ ι ς ἐ π ι σ κ ι ά ζ ο υ σ α τ ῷ ὄ ρ ε ι π ρ ό σ ε σ τ ι ν ὃ καὶ χ α ρ ὰ ν ἀ π ο π ν έ ε ι π ν ε υ μ α τ ι κ ή ν.

Παρακαλοῦμεν ἐργασθῆτε διὰ τὴν ἐξάπλωσιν τοῦ καλοῦ μας περιοδικοῦ.

ΑΙ ΠΛΑΝΑΙ ΤΟΥ ΜΑΚΡΑΚΗ ΥΠΟ ΤΗΣ ΑΛΗΘΕΙΑΣ ΕΛΕΓΧΟΜΕΝΑΙ

ΥΠΟ ΦΙΛΟΘΕΟΥ ΖΕΡΒΑΚΟΥ ΑΡΧΙΜ.
Καθηγουμένου τῆς ἐν Πάρῳ ἱερᾶς Κοινοβιακῆς Μονῆς
Ζωοδόχου Πηγῆς Λογγοβάρδας

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελίδος 251)

Ψευδεστάτη αὕτη ἡ προφητεία τοῦ Μακράκη, διότι οὔτε αὐτὸς οὔτε οἱ τρισύνθετοι αὐτοῦ ὀπαδοὶ ἤκουσαν τὴν οὐρανόθεν μεγάλην φωνήν, οὔτε ἡ νεφέλη κατῆλθε νὰ τοὺς παραλάβῃ καὶ ἀναβιβάσῃ, οὔτε ὁ σεισμὸς ἐγένετο, οὔτε αἱ νεόκτιστοι οἰκίαι κατέπεσον, οὔτε οἱ ἐκ τοῦ σεισμοῦ 7 χιλιάδες ἀνθρώπων ἐφονεύθησαν, ὁ Σύλλογος διελύθη, ἀπεχώρησαν οἱ πλεῖστοι τῶν ὀπαδῶν του, οἱ δὲ εὐσεβέστεροι, συνετώτεροι, φρονιμώτεροι καὶ διακριτικώτεροι, οἱ ὁποῖοι ἀνέμενον καὶ αὐτοὶ τὴν οὐρανόθεν μεγάλην φωνήν, διὰ νὰ ἀνέλθωσιν ἐπὶ νεφελῶν εἰς τὸν οὐρανόν, ἤκουσαν ἄλλην φωνὴν οὐχὶ οὐρανόθεν ἀλλ' ἔσωθέν των, τὴν φωνὴν τῆς συνειδήσεως, ἥτις ἔλεγεν αὐτοῖς: «ἀποχωρήσατε ἀπὸ τὸν διδάσκαλον τῆς πλάνης, ἀπὸ τὸν ψευδοπροφήτην Ἀπόστολον Μακράκην». Ὁ δὲ ἀείμνηστος Κωνσταντῖνος Διαλησμᾶς, ὅστις παρέμενε πιστὸς καὶ ἤλεγχε, κατέκρινε καὶ κατεδίκαζε τοὺς ἀποχωρήσαντας, ὅταν καὶ αὐτὸς εἶδεν ὅτι ὁ πληθυσμὸς τῶν Ἀθηνῶν ἀπὸ 63 χιλ. ποὺ θὰ ἔμενον, καθὼς προεφήτευσεν ὁ Μακράκης, σχεδὸν ἐδιπλασιάσθη, ἀπεχώρησε τελευταῖον καὶ ἐκεῖνος καὶ δικαιολογῶν τὴν ἀποχώρησίν του καὶ ἐπιθυμῶν νὰ πείσῃ τὸν διδάσκαλον νὰ συνέλθῃ, νὰ μετανοήσῃ, νὰ ὁμολογήσῃ τὰς πλάνας του, ἔγραφεν εἰς τὸν ὑπ' αὐτοῦ καὶ τῶν συνεργατῶν αὐτοῦ Π. Εὐσεβίου καὶ Μιχ. Γαλανοῦ ἐκδιδόμενον θρησκευτικὸν περιοδικὸν «Ἡ Ἀγάπη» κατὰ τὸ ἔτος 1893 εἴκοσι περίπου ἐπιστολάς, ἐν αἷς ἐμφαίνηται ἡ γνησία καὶ εἰλικρινὴς ἀγάπη πρὸς τὸν διδάσκαλον, ἡ σύνεσις, ἡ φρόνησις καὶ τὸ ἐνδιαφέρον νὰ τὸν ἀπαλλάξουν τῆς πλάνης καὶ νὰ τὸν πείσουν νὰ ταπεινωθῇ, νὰ ὁμολογήσῃ ὅτι ὡς ἄνθρωπος ἔσφαλε καὶ νὰ ζητήσῃ συγχώρησιν παρὰ Θεοῦ καὶ τῆς Ἐκκλησίας.

Ἀλλ' ἐπειδὴ εἰς ἑκάστην ὁ διδάσκαλος ἀπήντα ὄχι δι' εὐχαριστιῶν καὶ ταπεινώσεως, ἀλλὰ μετὰ φθόνου, θυμοῦ, ὑπερηφανείας καὶ χυδαιοτάτων ὕβρεων, ἠναγκάσθησαν τότε διὰ νὰ τὸν πείσουν νὰ συνέλθῃ καὶ μετανοήσῃ καὶ ὑπέμνησαν, ὅτι ὅλαι αἱ προφητεῖαι του διεψεύσθησαν:

1ον. Ἡ προφητεία περὶ θεραπείας τοῦ ποδός του τὸ 1871.

2ον. Ἡ πρόρρησίς του περὶ ἐθνικοῦ θριάμβου κατὰ τὸ 1882.

3ον. Ἡ προφητεία περὶ κατεξουσιάσεως Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως διὰ τῆς Σχολῆς Μακράκη καὶ τοῦ θρησκευτικοῦ Συλλόγου του.

4ον. Περὶ προσανατολίου κατακτήσεως διὰ τοῦ πολιτικοῦ συλλόγου του μέχρι τὸ 1885.

5ον. Περὶ πανεπιγείου κοσμοκρατορίας τῶν μαθητῶν καὶ ὀπαδῶν του.

6ον. Περὶ τῶν ἀνωτέρων προφητειῶν, δηλ. περὶ ἀνυψώσεώς του καὶ τῶν αὐτοῦ ὀπαδῶν ἐπὶ νεφέλης καὶ τοῦ σεισμοκτωμοῦ ἐν Ἀθήναις.

7ον. Περὶ τῶν προφητειῶν Ἀγαθαγ-

γέλου καὶ Καπετάνου, τὰς ὁποίας παρερμηνεύων ὁ Μακράκης ἐφρόνει, ἔλεγε καὶ ἔγραφεν, ὅτι καὶ ὁ Ἀγαθάγγελος καὶ ὁ Πατρινὸς ψευδοπροφήτης Καπετάνος προεφήτευον δι᾿ αὐτὸν καὶ τοὺς ὀπαδούς των. Προεφήτευον σεισμούς, ἀναχώρησιν ἐκ τῆς Ἑλλάδος τοῦ τότε βασιλέως Γεωργίου διὰ τὴν Δανίαν, κατάργησιν τοῦ ἀντιχρίστου Μωάμεθ καὶ κατάληψιν Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ Μακρακιστῶν τρισυνθέτων. Περὶ καταργήσεως τῆς μωαμεθανικῆς τουρκικῆς τυραννίας προεφήτευσεν ὁ Μακράκης τὰ ἑξῆς:

«Ὁ Μωάμεθ ἀνεφάνη εἰς τὴν Ἀραβίαν τὸ ἔτος 622 μ.Χ., ἔκτοτε παρῆλθον 1252 ἔτη, ὥστε τρία ἔτη ὑπολείπονται διὰ νὰ συμπληρωθῇ ὁ καιρὸς αὐτοῦ.... ὁ ὀλίγος οὗτος χρόνος χρησιμεύει εἰς ἡμᾶς διὰ νὰ παρασκευασθῶμεν, διὰ νὰ καταλάβωμεν πάλιν τὴν πρωτεύουσαν τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ νὰ βασιλεύσωμεν ἐπὶ τῆς γῆς τῶν Πατέρων ἡμῶν...».

Καὶ κατωτέρω λέγει:

«Ἐπιστάμενοι λοιπὸν τὴν πλήρωσιν τοῦ χρόνου τοῦ ἀντιχρίστου Μωάμεθ καὶ τῆς τυραννίας τῶν Τούρκων καὶ ὅτι νῦν ἔρχεται ὁ καιρὸς ὁ ἡμέτερος, κηρύττομεν παρασκευὴν καὶ ἑτοιμασίαν τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους, ἵνα μετὰ τρία ἔτη ἐκστρατεύσωμεν πανοικεὶ ἐξ Ἀθηνῶν εἰς Κωνσταντινούπολιν. Ὁ καιρὸς εἶναι ὀλίγος καὶ διὰ τοῦτο καὶ ἡ ταχύτης τῆς ἐνεργείας πρὸς τὴν παρασκευὴν πρέπει νὰ εἶναι μεγάλη ἐκ μέρους ἡμῶν» (Ἰδ. ἐφημ. Κήρυγμα τοῦ 1879, ἀριθ. 25 σελ. 1).

Ὡσαύτως ὁ ἴδιος γράφει ἑρμηνεύων τὸ τοῦ Ἀγαθαγγέλου χωρίον: «ἐν ἡμέρᾳ Κυριακῇ δεῖ ἑορτάσαι τὸ ἀξίωμα», λέγει, ὅτι περὶ αὐτοῦ ὁμιλεῖ ὁ Ἀγαθάγγελος, διότι ὁ Μακράκης ἐν ἡμέρᾳ Κυριακῇ τῶν Βαΐων, καθ' ἣν συνέπιπτεν ἡ ἑορτὴ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, περιεβλήθη τὸ ἀξίωμα τοῦ Προέδρου τοῦ Πανελληνίου Συλλόγου, ὅστις ἔμελλε νὰ συγκεντρώσῃ πάσας τὰς ἐθνικὰς δυνάμεις καὶ νὰ κάμῃ τέρατα καὶ σημεῖα μέχρι τοῦ 1885.

Αἱ ἀνωτέρω προφητεῖαι τοῦ Μακράκη, καθὼς καὶ ἡ προφητεία περὶ ἀναστάσεως μερίδος εὐσεβῶν δικαίων καὶ μερίδος ἀσεβῶν πρὸ τῆς κοινῆς ἐξαναστάσεως καὶ τῆς δευτέρας παρουσίας καὶ τῆς ἐπὶ γῆς ἐλεύσεως καὶ χιλιετοῦς βασιλείας τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐπὶ τῆς γῆς, ὅλαι διεψεύσθησαν καὶ ἡ ἀλήθεια ἀπέδειξε τὸν Μακράκην τέλειον ψευδοπροφήτην εἴπερ τινὰ καὶ ἄλλον.

Κατόπιν ὅλων τῶν διαψεύσεων τῶν προφητειῶν καὶ ἑρμηνειῶν, ἃς διετύπωνεν ὁ Μακράκης εἰς τὴν Ἀποκάλυψιν, τὸν Ἀγαθάγγελον, τὸν Καπετάνον, ἐπειδὴ ἐπέμενεν ὅτι ἦτο ἀλάθητος καὶ ἑρμηνευτὴς εἴπερ τις καὶ ἄλλος καὶ ὕβριζε πάντα ὑποδεικνύοντα αὐτῷ ἐξ ἀγάπης τὴν ἀλήθειαν, οἱ ἀείμνηστοι Διαλησμᾶς καὶ Π. Εὐσέβιος τῷ ἔγραψαν τὰ ἑξῆς:

«Ἐὰν κ. Μακράκη κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, σοὶ ἔλεγέ τις, ὅτι αἱ περὶ τοῦ Συλλόγου σου ἑρμηνεῖαι σου δὲν ἦσαν ὀρθαί, διὰ τοῦτο δὲν θὰ ἐδίσταζες νὰ τὸν στολίσῃς μὲ τὰ ὡραῖα ἐπίθετα, τὰ ὁποῖα μόνον ἡ εὐγενής σου γλῶσσα τέρπεται τόσον ἀπλήστως, νὰ ἐπισωρεύῃ κατὰ παντὸς τολμῶντος νὰ ἀμφισβητήσῃ τὸ ἀλάθητόν της καὶ δὲν θὰ ἐδειλίας νὰ τῷ προμηθεύσῃς εἰσιτήριον διὰ τὰ τάρταρα τοῦ ᾅδου.

Τὸ λυπηρὸν εἶναι, ὅτι καὶ τώρα ἀκόμη μετὰ τὰς τόσας διαψεύσεις σου καὶ ἀφ᾿ οὗ καὶ οἱ ὑπὲρ τεσσαράκοντα κληρικοί, οἵτινες ποτὲ σὲ ἠκολούθουν, πάντες μέχρις ἑνὸς σὲ ἐγκατέλειπον, ἕνεκα τῶν ἐντεῦθεν καὶ ἄλλοτε κατὰ καιροὺς σκανδάλων σου, δὲν εὐδοκεῖς νὰ μετριάσῃς τὴν γλῶσσαν σου, νὰ συζητήσῃς ὡς ἄνθρω-

πος χριστιανὸς καὶ νὰ ἀφήσῃς τὰς μεγαλορρημοσύνας σου καὶ τὰς ὀνειροπόλους σου ἀξιώσεις περὶ ἀναδείξεως ἐπινεφελίου καὶ περιβολῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας πρὸς ἐπιβολὴν τῶν ἀρχῶν καὶ φρονημάτων σου. Κατάβηθι παρακαλοῦμεν καὶ πάλιν ἐπὶ τοῦ στερεοῦ ἐδάφους τῆς ταπεινοφροσύνης τοῦ ἁπλοῦ καὶ εἰρηνικοῦ κατὰ Χριστὸν διδασκάλου, ὦ νεφελεπιβάτα, καὶ καταδέχθητι παρακαλοῦμεν νὰ μειδιάσῃς καὶ πρὸς ἡμᾶς ἀγάπης μειδίαμα, ποθοῦντας νὰ σὲ ὁδηγήσωμεν εἰς τοὺς κόλπους τῆς μητρός σου Ἐκκλησίας, βέβαιος ὤν, ὅτι καὶ ὁ Μητροπολίτης καὶ οἱ Ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Καθηγηταὶ εἶναι ἕτοιμοι, κατὰ καθῆκον, νὰ σοὶ προτείνωσι φιλίως τὴν χεῖρα καὶ νὰ λησμονήσωσιν ἐπὶ τῇ μετανοίᾳ σου πάσας τὰς ἀδίκους ἐπιθέσεις σου, νὰ συνεργασθῶσι δὲ μετὰ σοῦ καὶ ἡμῶν εἰς πνευματικὴν ὠφέλειαν ἰδίαν καὶ κοινήν. Ἡ Ἀγάπη σὲ καλεῖ εἰς ἀγάπην κατὰ Θεὸν μετὰ τῶν ἀδελφῶν σου χριστιανῶν καὶ θὰ τὸ θεωρήσῃ ὡς μέγα της κατόρθωμα ἂν δυνηθῇ νὰ φέρῃ εἰς τὴν ψυχήν σου τὴν μετ᾽ αὐτῶν εἰρήνην καὶ ἀγάπην. Εἴσελθε, παρακαλοῦμεν, εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, ἥτις εἶναι ἑτοίμη νὰ σοὶ ἀνοίξῃ τὰς πύλας της, μηδὲ ἐξακολούθει νὰ εἶσαι ἀπεσχισμένος ἄνευ λόγου ἀπ᾽ αὐτῆς» (ἐφημ. «Ἀγάπη» ιγ΄ ἐπιστολή, 19 φύλ. 1893).

Εἰς τὴν 20ὴν ἐπιστολήν, φύλ. 26, βλέποντες ὅτι ἐπέμενεν εἰς τὰς πλάνας του τῷ γράφωσι τὰ ἑξῆς:

«Κύριε Μακράκη ἐγήρασας πλέον, τὸ τέρμα τοῦ βίου σου πλησιάζει, μετ᾽ ὀλίγον ἀποθνήσκεις, τί θὰ συμβῇ τότε; θὰ ἴδωσιν οἱ ὑπολειπόμενοι ὀπαδοί σου, ὅτι μάτην ἤλπισαν, ὅτι θὰ ἀναληφθῶσι μετὰ σοῦ εἰς τὸν οὐρανόν, μάτην ὅτι θὰ κοσμοκρατορήσωσι μετὰ σοῦ καὶ θὰ σὲ χαρακτηρίσωσι καὶ αὐτοὶ καὶ αἱ μετέπειτα γενεαί, ἢ ὡς μονομανῆ ἢ ὡς πλάνον... Ἀνάνηψον λοιπόν, σύνελθε· ἰδὲ τὴν οἰκτρὰν θέσιν σου ἐν τῷ παρόντι καὶ τὴν οἰκτροτέραν σου ἐν τῷ μέλλοντι, ἀναλογίσθητι ὅτι μετὰ μικρὸν θὰ παραστῇ ἡ ψυχή σου ὑπόδικος, γυμνὴ τῆς ὑπερπαπικῆς ἐπάρσεώς σου, ἐνώπιον τοῦ αἰωνίου· σωφρόνησον ἄνθρωπε, ἐπανόρθωσον σεαυτόν, ἔστι σοι ἔτι καιρός, σπεῦσον πρὶν σημάνει ἐξαίφνης τὸ τέλος. Ὁ Θεὸς νὰ σὲ ἐλεήσῃ. Ἀμήν».

Ἀλλ᾽ ἐπειδὴ καὶ πάλιν ἐπέμενεν ὁ Μακράκης εἰς τὰς πλάνας του, ἐξυβρίζων αὐτοὺς ὡς καὶ πάντα ἐναντιούμενον καὶ μὴ παραδεχόμενον τὰς πλάνας του, εἰς τὴν τελευταίαν 21ην ἐπιστολήν, φύλ. 27 τῷ ἔγραψαν εἰς τὸ τέλος τῆς ἐπιστολῆς:

«Κύριε Μακράκη, πῶς δὲν φοβεῖσαι τὸν Θεὸν ὑβρίζων ὡς σατανᾶν, ἢ ὡς ἀνήκοντα εἰς τὰ σατανικὰ τάγματα πάντα τὸν μὴ πιστεύοντα, ἢ μὴ παραδεχόμενον;....».

Ἀλλὰ εἰς ὅλας τὰς ἀνωτέρω καὶ ἄλλας συμβουλὰς καὶ νουθεσίας δὲν ἔδωκε καμμίαν σημασίαν ὁ ὑπερήφανος διδάσκαλος Μακράκης, διότι ἡ θεομίσητος ὑπερηφάνεια τετύφλωκε τοὺς ὀφθαλμούς του καὶ πεπώρωκεν αὐτοῦ τὴν καρδίαν καὶ βλέπων οὐκ ἔβλεπε, καὶ ἀκούων οὐκ ἤκουεν.

Εἶδεν ὅλας του τὰς προφητείας τὴν μίαν κατόπιν τῆς ἄλλης διαψευδομένας καὶ ἐν τούτοις ἔμενεν ἀσυγκίνητος, ἀσυνείδητος, ἀμετανόητος. Δικαίως οἱ ἀείμνηστοι π. Εὐσέβιος Ματθόπουλος καὶ Διαλησμᾶς Λυκειάρχης, ἀφ᾽ οὗ ἐξήντλησαν πᾶσαν προσπάθειαν, φροντίδα καὶ μέριμναν νὰ τὸν ἐπιστρέψουν καὶ ἐκεῖνος ἐπέμενεν εἰς τὰς πλάνας του, ἔγραψαν εἰς τὸ φύλλον «Ἡ Ἀγάπη»:

«Ὁ δὲ παράνομος διδάσκαλος οὐκ ἠβουλήθη συνιέναι».

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Τετάρτη πλάνη τοῦ Μακράκη: «Ἡ χοϊκότης, ἡ θνησιμότης, ἡ κτηνωδία καὶ ἀλογία τῆς ψυχῆς».

Ὁ Μακράκης ἐφρόνει, ἔγραφε καὶ ἐδίδασκεν, ὅτι ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου ἐπλάσθη ἐκ τοῦ χοός, εἶναι γοϊκή, ἀδρανής, ἀναίσθητος, ὁμοία τῇ ψυχῇ τοῦ κτήνους καὶ ὅτι ἐπιστρέφει εἰς τὸν χοῦν.

Ἐν σελίδι 27 τῆς ἀπολογίας του λέγει:

«Ἡ ψυχὴ ἔλαβε τὸ εἶναι ἐν τῇ ὀντοποιητικῇ τοῦ Θεοῦ ἐνεργείᾳ καὶ διέμεινεν ἀδρανὴς καὶ ἀναίσθητος, ὡς καὶ ἡ ἄλλη ὕλη τοῦ κόσμου».

Εἰς δὲ τὴν σελίδα 60 λέγει:

«Οὐδεμία ὑπάρχει μεταξὺ κτήνους καὶ ἀνθρώπου διαφορά, διότι καὶ ἡ ψυχὴ τοῦ κτήνους ἐπιστρέφει εἰς τὴν γῆν ἐξ ἧς ἐξήχθη, καὶ ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου εἰς τὴν γῆν ἐξ ἧς ἐλήφθη».

Καὶ κατωτέρω:

«Ἐπειδὴ ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου εἶναι γινόμενον καὶ οὐχὶ ὄν, καὶ μὴ οὖσα ἐγένετο, διὰ τοῦτο καὶ αὐτὴ ἐκ τοῦ χοὸς ἐγένετο καὶ ἐπιστρέφει εἰς τὸν χοῦν, καθὼς καὶ ἡ τοῦ κτήνους».

Ἐπειδὴ δὲ οἱ Καθηγηταὶ τοῦ Πανεπιστημίου καὶ ἄλλοι Θεολόγοι (περισσότερον οἱ Καθηγηταὶ τῆς Θεολογίας Νεστορίδης καὶ Μακρῆς) ἔγραψαν καὶ διὰ σοφῶν καὶ ἀναντιρρήτων μαρτυριῶν καὶ ἀποδείξεων ἀπέδειξαν τὴν περὶ ψυχῆς σαθρὰν πλάνην τοῦ Μακράκη, οὗτος ἀντὶ νὰ συνετισθῇ, μετανοήσῃ καὶ ὁμολογήσῃ τὴν ἀλήθειαν, ἐξέσπασεν εἰς ὕβρεις ἐναντίον τῶν Καθηγητῶν, κατὰ τὴν ἣν εἶχε συνήθειαν νὰ ὑβρίζῃ, νὰ δυσφημῇ καὶ κακολογῇ πάντα ὑποδεικνύοντα αὐτῷ τὴν ἀλήθειαν καὶ ἐναντιούμενος εἰς τὰς πλάνας καὶ κακοδοξίας του. Καὶ ἐπειδὴ διὰ νὰ τὸν σώσωσιν ἔφερον μαρτυρίας, τί ἐφρόνουν οἱ ἅγιοι Πατέρες, τί φρονεῖ ἡ ἁγία ἡμῶν Ἐκκλησία περὶ ψυχῆς, τὸ ὅτι δηλαδή, ἡ ψυχὴ δὲν ἐπλάσθη ἐκ τοῦ χοός, δηλ. ἐξ ὕλης, ὅτι δὲν εἶναι ὑλική, ἀδρανής, φθαρτή, θνητή, ἀναίσθητος, ἀλλ' ἄϋλος, νοερά, ἄφθαρτος, ἀθάνατος καὶ ὅτι δὲν ἐπιστρέφει εἰς τὸ χῶμα, διότι ἐὰν ἐπέστρεφεν εἰς τὸ χῶμα, ἡ Ἐκκλησία ἐν ταῖς ὑπὲρ τῶν τεθνεώτων εὐχαῖς δὲν θὰ ἔλεγε:

«Τὸ μὲν σῶμα εἰς τὰ ἐξ ὧν συνετέθη διαλύεσθαι, τὴν δὲ ψυχὴν εἰς τὰ ἐκεῖσε χωρεῖν, ἔνθα καὶ τὸ εἶναι προσελάβετο».

Καὶ κατωτέρω:

«Τὸ μὲν σῶμα αὐτοῦ εἰς τὰ ἐξ ὧν συνετέθη διάλυσον, τὴν δὲ ψυχὴν αὐτοῦ ἐν σκηναῖς ἁγίων κατάταξον» (ὅρα Εὐχολ. τύπ. Βενετ. 1898 εὐχαὶ εἰς τεθνεῶτας). Ἀλλ' οὔτε θὰ ἔψαλλεν ἡ ἁγία ἡμῶν Ἐκκλησία:

«Μετὰ τῶν ἁγίων ἀνάπαυσον Χριστὲ τὰς ψυχὰς τῶν δούλων σου, ἔνθα οὐκ ἔστι πόνος, οὐ λύπη, οὐ στεναγμός, ἀλλὰ ζωὴ ἀτελεύτητος».

Αἱ ψυχαὶ τῶν ἁγίων δὲν εὑρίσκονται εἰς τὸ χῶμα. Ἐν τῷ χώματι οὐκ ἔστι ἀνάπαυσις, οὐδὲ ζωὴ ἀτελεύτητος. Ἑπομένως οὐχὶ κτηνῶδες τὸ δισύνθετον, ὅπερ ἡ ἁγία ἡμῶν Ἐκκλησία καὶ οἱ θεοφόροι Πατέρες ἡμῶν πρεσβεύουσι καὶ τρανῶς ἐκδιδάσκουσιν, ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἐκ δύο οὐσιῶν συνίσταται, ἐκ σώματος φθαρτοῦ, ὑλικοῦ καὶ θνητοῦ καὶ ψυχῆς ἀφθάρτου, ἀΰλου καὶ ἀθανάτου. Ἀλλὰ κτηνῶδες, σαθρὸν καὶ αἱρετικὸν τὸ μακράκειον φρόνημα, ὅτι καὶ τὸ σῶμα καὶ ἡ ψυχὴ ἐπλάσθησαν ἐκ τοῦ χοὸς καὶ ἐπιστρέφουν εἰς τὸν χοῦν.

Παρακαλοῦμεν ἐργασθῆτε διὰ τὴν ἐξάπλωσιν τοῦ καλοῦ μας περιοδικοῦ.

ΚΑΤΗΧΗΣΕΙΣ
ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΤΟΥ ΣΤΟΥΔΙΤΟΥ
ΤΟΥ ΟΜΟΛΟΓΗΤΟΥ

Βίβλος ἀναμορφώσεως μοναχικῆς πολιτείας

(Ἐκ τῆς ἐκδόσεως Ζαχαρίου ἱερομ. Μικραγιαννανίτου, Ἑρμούπολις 1887)

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ
Εἰς τὴν Κυριακὴν τῶν ἁγίων 318 θεοφόρων πατέρων τῶν ἐν Νικαίᾳ πρώτῃ Συνόδῳ συνελθόντων.

Περὶ τοῦ προσέχειν ἡμᾶς ἑαυτοῖς ἐν τοῖς διαφόροις βρώμασι καὶ πόμασι, καὶ περὶ ἐγκρατείας.

Εὐλόγησον πάτερ,

Ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, ἐὰν καθ' ἑκάστην ἡμέραν, τὸ ρυπαρὸν ἡμῶν στόμα ἀνοίγωμεν πρὸς ὑμᾶς, ὦ τέκνα πεποθημένα καὶ σεβάσμια, οὐκ ἀρκετὸν ἡγούμεθα διὰ τὸν περιϊόντα ἡμῖν πόθον, καὶ τὴν ἐπὶ τὸ σώζεσθαι ὑμᾶς ἐπικειμένην ἡμῖν φροντίδα, εἰς τοῦτο γὰρ κἂν ἁμαρτωλοὶ ἐσμὲν ἀδολεσχοῦμεν νύκτα καὶ ἡμέραν, καὶ περὶ τούτου καταγινώμεθα, καὶ τοῦτο ἀναπνέομεν, καὶ τούτου ἐφιέμεθα, καὶ τοῦτο ἐκζητοῦμεν, καὶ τοῦτο ἐστὶν ἡ ζωὴ ἡμῶν, καὶ ὁ ἐπαινετὸς θάνατος, διὸ καὶ τὸ νῦν ἐξερχομένων τῶν ἀδελφῶν ἀνεπνεύσαμεν εὑρόντες τὸ συλλαλεῖν ὑμῖν ἐν τοῖς γράμμασιν. Πῶς τοίνυν ἀδελφοί μου ἡγιασμένοι ἐπασχάσατε; καὶ πῶς διέρχεσθε ἐν εὐσεβείᾳ τὰς τῆς ἁγίας ἀναστάσεως θεοφωτίστους ἡμέρας; οἶδα δὲ ὅτι καθαίρεσθε, καὶ φωτίζεσθε, καὶ ὑψοῦσθε, καὶ ἁγιάζεσθε, καὶ τελειοῦσθε ἐν τῇ χάριτι τοῦ Κυρίου μου, ἔχοντες τὸ εἰς ἀλλήλους ὁμονοητικόν, καὶ ὁμόψυχον, καὶ ἀγαπητικόν, καὶ διεγηγερμένον ἐν πᾶσι, καὶ μεγαλοπρόθυμον· τοῦτο γὰρ δηλοῦσιν αἱ διάφοροι ἐπεισερχόμεναι ἡμῖν ἐπιστολαὶ ὑμῶν, ἀναγγέλλουσαι τὸ τῆς πίστεως κραταιὸν ὑμῶν, καὶ τὸ τῆς ἀρετῆς ὑψηλότατον. Καὶ γοῦν Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν ὁ οὕτως ὑμῖν ταῦτα χαρισάμενος, καὶ τοιούτοις ὑμᾶς κατορθώμασι στηριξάμενος, πλειόνως, καὶ μειζόνως, καὶ διαρκεστάτως διατηρήσει καὶ διαφυλάξει ὅλους ὑμᾶς τοὺς ἐμοὺς φωστῆρας καὶ λαμπτῆρας, ὀφθαλμούς τε καὶ βραχίονας, καὶ εἴτι ἄλλο τῶν ὁσιωτάτων. Βλέπετε οὖν τέκνα μου, καὶ ἀπὸ τοῦ παρόντος, ὅτι τὸ καλὸν καὶ δύσκτητον ἐστί, καὶ τοῖς μὴ προσέχουσιν εὐάλωτον, καὶ τὸ πολυχρονίως συναχθέν, ῥᾳδίως διὰ μικρᾶς ἀμελείας διαφεύγειεν. Προσέχετε ἑαυτοῖς ἀπὸ τοῦ ἐνεστῶτος καιροῦ, ὅτι ἐαρινὸς ἐστὶ καὶ τοῦ σώματος κινητικός, καὶ ἡ σὰρξ ἡμῶν γῆ οὖσα ζητεῖ γηΐνως ἐνεργεῖν, καθάπερ γῆ κοπριζομένη καὶ πιαινομένη ἀναφύει, καὶ βλαστάνει καὶ καρποφορεῖ· οὕτω καὶ ἡ σὰρξ τὸ αὐτὸ τοῖς διαφόροις βρώμασι καὶ πόμασι πιαινομένη ἀνάγκη τὰς τῶν παθῶν ἀκάνθας ἀναμερίζειν. Περιλαμβάνετε τοίνυν ταύτην, καὶ ὑποπιάζετε ἀποστολικῶς, καὶ πρόνοιαν αὐτῆς εἰς ἐπιθυμίαν μὴ ποιεῖσθε, ἀλλὰ τὰ δέοντα καὶ αὐτάρκη χορηγοῦντες αὐτῇ, μένετε ζῆν ἐν τῷ πνεύματι. Λοιπὸν μέτρον καὶ ἐπὶ τοῦ ἄρτου καὶ οἴνου· ὁ μὲν οἶνος εἰ καὶ δίδοται εἰς πόσιν, ἀλλὰ πρὸς παρηγορίαν καὶ ἐν

τοῖς ἑορταστικοῖς, καὶ ἐν κοπιωδεστέροις ἔργοις, καὶ ἐν τοῖς νοσηλευομένοις καὶ ἐν τοῖς ἀθυμοῦσι, καὶ ἐν τοῖς πρὸς ὁδὸν ἀπαίρουσιν· ἐπὶ δὲ τῶν ἄλλων ὀφείλει λαμβάνεσθαι μέχρι μιᾶς κράσεως, ἢ καὶ δύο τὸ πολύ. Τὸ γὰρ γεροντικὸν τί ἀσφαλίζεται οἴδατε· οὐ τοίνυν ἀπείργειν ὑμᾶς βουλόμενος τῶν βρωμάτων τέκνα μου ταῦτα, λέγω, καταργείσθω γὰρ τὰ βρώματα κατὰ τὸν ἀπόστολον, ἀλλὰ τὴν ὄντως ὑμᾶς τροφὴν ἐφιέμενος ἔχειν; διὰ τοῦτο ἐν ὑπομνήσει τίθημι τοὺς λόγους, θέλω ὑμᾶς ἐσθίειν καὶ πίνειν ἀλλ᾽ ἁρμοδίως καὶ θεοπρεπῶς, καὶ σωστικῶς, πρός τε τὴν δύναμιν τοῦ σώματος, διὰ τὰ πρὸς τὴν χρείαν κατεπείγοντα ἔργα. Ἢ οὐκ οἴδατε ὅτι τῆς ἐγκρατείας ταύτης, καὶ ἀποστερήσεως τῶν τοῦ κόσμου ἡδέων, κρεοφαγιῶν, οἰνοποσιῶν δηλ. λουτρισμάτων, καὶ θερμασμάτων, καὶ καρυκευμάτων, καὶ ζωμευμάτων, ἑτοιμάζεται ἡμῖν ἐκεῖνος ὁ θεῖος παράδεισος; ὁ ἔχων τὸ ξύλον τῆς ζωῆς καὶ τὸ ὕδωρ τῆς ἀθανασίας, καὶ τὸν γλυκασμὸν τοῦ πνεύματος; Καὶ τὸ ἀμήχανον καὶ ἀπερινόητον κάλλος τῆς εὐχροίας τῶν ἀρρήτως δρωμένων καὶ ἀοράτων, θεωρουμένων αἰωνίων ἀγαθῶν, τὸ ἀπολαύειν καὶ τρυφᾶν ἐκεῖσε ἡμῖν ταμιεύεται; ἐκεῖ φθάνοντες, ἐκεῖ μικρὸν ὅσον διὰ θανάτου φάγεσθε καὶ πίεσθε ἀκορέστως καὶ αἰωνίως.

Καὶ γὰρ ἐνταῦθα τέκνα μου ἐὰν ἐπ᾽ αὐτῶν τῶν βασιλευόντων λάβωμεν, οὐ τρυφή, ἀλλὰ τροφὴ σκωλήκων ἡ ἀπόλαυσις αὐτῶν, οὐδὲ εὐζωΐα, ἀλλὰ δυσζωΐα ἡ ἄνεσις αὐτῶν, οὐδὲ χαρά, ἀλλὰ λύπη, ἡ χαροποίησις αὐτῶν, οὐδὲ κατάσχεσις ἀλλ᾽ ἀπόσχεσις ἡ κληρονομία αὐτῶν· καὶ ὄντως ματαιότης ματαιοτήτων, ἡ εὐδαιμονία αὐτῶν· οὕτως ὁ μείζων αὐτῶν βασιλεύσας, καὶ τῶν ἡδέων τοῦ κόσμου ἀπολαύσας προείρηκε Σολομών. Ἔχετε δὲ ὑμεῖς τὴν φίλην ὑμῶν ἐγκράτειαν, τὴν σύζυγον ὑπακοήν, τὴν θυγατέρα τοῦ Κυρίου τὴν ἁγνείαν, τὴν παρθενίαν, τὴν ἐλεημοσύνην, τὰς ἱερὰς νεάνιδας, τὴν κατάνυξιν, τὴν ταπείνωσιν. Ἀναβλέψατε εἰς τὸν οὐρανὸν ἄνω, καὶ ἴδετε ποῦ ἡ κατοικία ἡμῶν, καὶ ποῦ ἡ κεφαλὴ ἡμῶν ὁ Χριστός, ὁ κοινὸς πατὴρ πάντων, καὶ ἡ πόλις ἡμῶν ἡ ἄνω Ἱερουσαλήμ, ἡ μήτηρ Πέτρου καὶ Παύλου, καὶ τῶν κατ᾽ αὐτοὺς ἁγίων. Ὄντως ἐὰν ἐπιμείνητε ἐνικήσατε, ἐὰν διαρκέσητε, ἐστεφανώθητε, ἐὰν οὕτω τελειωθῆτε ἀνοιγήσονται ἡμῖν αἱ πύλαι τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν, καὶ τότε μου μνημονεύσητε τοῦ τάλανος καὶ ἀσώτου, ὅλως δρῶντες μὴ εἰς κρίσιν ἀποπεμπόμενοι, ἀλλὰ δεηθῆτε καὶ ὑπὲρ ἐμοῦ τέκνα μου, ἵνα με ὁ Θεὸς σὺν ὑμῖν διασώζων διασώσῃ, καὶ δῷ πνεῦμα συνέσεως καὶ καταρτισμὸν ψυχῆς, εἰς τὸ μέσον ὑμῶν θεοπρεπῶς ἀναστρέφεσθαι. Ταῦτα μὲν ἐν τῷ τέως ἐλαλήσαμεν· ἔπειτα καὶ ὁ οἰκονόμος, ᾧ προέγραψα, ἐξελεύσεται, ὑμεῖς δὲ εὑρίσκοντες τινὰς γραμματοφόρους, μὴ διαλείπητε ἀντιπέμποντες ἡμῖν τὰ καθ᾽ ὑμᾶς ὅπως ἔχει, καὶ ἀγωνίσασθε τέκνα μου, εἰς τὰ ἔργα τῶν χειρῶν ὑμῶν, εἰς τὴν ἐπιμέλειαν τῶν κτηνῶν, τῶν χωρῶν, τῶν ἀμπελώνων, πάντα εὐσχημόνως καὶ εὐτάκτως ποιοῦντες· ἡγοῦ καλῶς τέκνον Ἀκάκιε, ἅπαντες ὑμεῖς οἱ πιστοὶ ἀδελφοί μου εὐθέως ἕπεσθε τῷ προάγοντι, ἵνα εὖ ὑμῖν γένηται πᾶσι, καὶ ἔσεσθε τέκνα φωτός, ἄρτι δὲ σὺν τῷ ἀββᾷ Ἀμμωνίῳ ἀπεστείλαμεν καὶ τὸν ἀββᾶν Βαρθολομαῖον, ὡς ἐπιτηρητὴν καὶ τέκνον ὑμῶν ἐπὶ ταῖς παρι-

Ἀρχιμ. Ἀγαθαγγέλου Κοτρώνη

Ο ΜΟΝΑΧΙΣΜΟΣ

Τί προσέφερεν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, τὸ Ἔθνος καὶ τὴν Κοινωνίαν

(Μελέτη ἐπιστημονική, εἰδικῶς διὰ τὴν «Ἁγιορ. Βιβλιοθήκην)

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελίδος 245)

Οὕτως, ὁ Μέγας Βασίλειος, ἀφοῦ ἐπί τινα χρόνον ἀπήλαυσε τὸν ἐν τῇ ἐρήμῳ βίον, θελγόμενος ἐκ τῆς φυσικῆς ὡραιότητος τοῦ τόπου, εἰς τὸν ὁποῖον ἐμόναζεν εἰς τὸν Πόντον παρὰ τὸν Ἶριν ποταμὸν [1]), ἐπανέρχεται εἰς τὴν κοινωνίαν διὰ νὰ μεριμνήσῃ, ὅσον οὐδεὶς ἄλλος πρὸ αὐτοῦ, ἐλάχιστοι δὲ μετ' αὐτόν, ὄχι μόνον διὰ τὴν θεμελίωσιν ἐπὶ στερεῶν βάσεων τοῦ κοινοβιακοῦ μοναχικοῦ βίου, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν ἔμπρακτον ἄσκησιν τῆς πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπης, φροντίδος καὶ ἀλληλεγγύης. Μὲ πνεῦμα δὲ καθὼς εἴπομεν ἤδη ἐντελῶς ἐπαναστατικὸν καὶ τελείως ἄγνωστον εἰς τὴν ἐποχήν του. Δὲν εἶναι τάχα μεγίστη ἀρετὴ καὶ ἰδιότης καὶ γνώρισμα τῆς χριστιανικῆς ἀγάπης ὅτι «οὐ ζητεῖ τὰ ἑαυτῆς;» (Α' Κορινθ. ιγ' 5).

Καὶ βλέπομεν τώρα τὸν μεγάλον ἐκεῖνον κοινωνικὸν ἀναμορφωτήν, διὰ τῆς χριστιανικῆς διδασκαλίας, Βασίλειον τὸν Μέγαν, καθὼς καὶ τοὺς ἰσοστασίας αὐτῷ σεπτοὺς Ἱεράρχας Γρηγόριον τὸν θεολόγον καὶ Ἰωάννην τὸν Χρυσόστομον, πληροφορούμεθα δὲ καὶ ἐξ αὐτοῦ τοῦ βίου τοῦ μεγάλου πρωταθλητοῦ τοῦ μοναχικοῦ βίου Ἀντωνίου, καὶ πολλῶν ἄλλων ἐν ἀσκήσει λαμψάντων πατέρων, βλέπομεν λέγω, καὶ πληροφορούμεθα ὅτι κύριον ἔργον εἶχον νὰ στρέψουν ὅλην τὴν προσοχὴν πρὸς τὴν βασιλίδα τῶν ἀρετῶν, τὴν ὄντως καινὴν τοῦ χριστιανισμοῦ ἐντολήν, τὴν πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπην. Πρὸς τὴν ἐντολήν, δηλονότι, καὶ ἀρετὴν ἐκείνων, τῶν ὁποίων ὁ Κύριος δὲν ἔθηκε μόνον ὡς νόμον ὑφ' οὗ ὀφείλουν νὰ διακυβερνῶνται οἱ πιστοὶ ὀπαδοί του, ἀλλὰ καὶ ὡς γνώρισμα αὐτῶν διακριτικὸν καὶ σφραγίδα τῆς ἐπ' αὐτοῖς δωρεᾶς τοῦ ἁγίου Πνεύματος: «Ἐν τούτῳ γνώσονται πάντες ὅτι ἐμοὶ μαθηταί ἐστε, ἐὰν ἀγάπην ἔχητε ἐν ἀλλήλοις» (Ἰωάννου ιγ' 35).

Θὰ ἀναφέρωμεν εἰσέτι ρητὰ τινὰ καὶ ἀποφθέγματα τῶν Πατέρων τῆς πρώτης

(1) Φαίνεται δὲ τοῦτο ἐξ ἐπιστολῆς του πρὸς τὸν ἐπιστήθιον αὐτοῦ φίλον Γρηγόριον τὸν θεολόγον, δι' ἧς περιγράφει τὴν ὡραιότητα τοῦ τόπου τῆς μοναστικῆς διαμονῆς του μὲ ἐνθουσιασμὸν (Migne 32 - 276).

σταμέναις χρείαις, συμφθάζει δὲ μικρόν τι ποτ' ἐξελθεῖν, καὶ τὸ σκάφος μετὰ τῶν χρειῶν ὑμῶν· ἵνα δὲ γινώσκητε ὅτι καὶ ἀδελφοὺς ὑπεδεξάμεθα, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τὸ σχῆμα ἔχοντες, ἐξ ὧν εἷς ἐστὶ καὶ ὁ ἀββᾶς Ἀβράμιος, τῆς πόλεως γεγονὼς ἐπιφανὴς ἄνθρωπος, καὶ ἀνὴρ εὐσεβὴς καὶ ζητῶν τὸν Θεόν. Εὔξασθε ἵνα ἐν Κυρίῳ καταρτίζωνται οἱ τοιοῦτοι, προαγορεύει ὑμᾶς ὁ Κύριος καὶ πατήρ μου καὶ πατὴρ ὑμῶν, ὁ οἰκονόμος, ὁ πρωτοπρεσβύτερος Ἀθανάσιος, ὁ ἐπιστημονάρχης Βαρσανούφιος, ἡ λοιπὴ πᾶσα ἀδελφότης, ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, εἴη μετὰ πάντων ὑμῶν. Ἀμήν.

ἐποχῆς τοῦ μοναχικοῦ βίου ἐν τῇ Ἀνατολῇ. Καὶ θὰ δείξωμεν δι᾽ αὐτῶν ὅτι, ἐὰν πρὸς στιγμὴν οἱ «οὐρανοπολῖται» ἐκεῖνοι ἐνόμισαν ὅτι ὤφειλον νὰ ἀποβλέψουν μόνον εἰς τὴν ἄνω Ἱερουσαλήμ, διὰ τῆς θεωρίας καὶ τῆς προσευχῆς, ἐν τελείᾳ δὲ ξενητείᾳ ἀπὸ τὸν κόσμον, ἐνωρὶς μολοταῦτα, αὐτὴ δὲ αὕτη ἡ ἁγιότης τοῦ βίου αὐτῶν τοὺς ἐπληροφόρησεν ὅτι ὁ ὑπερφυὴς ἡμῶν Διδάσκαλος εἶχεν ἀφήσει ἐνδελεχῆ παραγγελίαν περὶ τοῦ ὀφειλομένου νὰ καταβληθῇ ἐκ μέρους ἑνὸς ἑκάστου, κοινωνικοῦ μόχθου, ἐν ὄψει ἑνὸς ἐκτεταμένου καὶ δισεπιτεύκτου θερισμοῦ: «Ἐπάρατε τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑμῶν καὶ θεάσασθε τὰς χώρας ὅτι λευκαί εἰσι πρὸς θερισμὸν ἤδη. Καὶ ὁ θερίζων μισθὸν λαμβάνει καὶ συνάγει καρπὸν εἰς ζωὴν αἰώνιον» (Ἰωάν. δ´ 35-36). Καὶ πάλιν: «Ὁ μὲν θερισμὸς πολὺς οἱ δὲ ἐργάται ὀλίγοι· δεήθητε οὖν τοῦ κυρίου τοῦ θερισμοῦ ὅπως ἐκβάλῃ ἐργάτας εἰς τὸν θερισμὸν αὐτοῦ» (Ματθ. θ´ 37 καὶ Λουκᾶ ι´ 2).

Ἐζήτησαν λοιπὸν πάσῃ δυνάμει οἱ ἱεροὶ ἐκεῖνοι ἄνδρες νὰ στρέψουν τὴν προσοχὴν πάντων πρὸς τὸν θερισμὸν αὐτόν, πρὸς τὴν συγκομιδὴν τῶν καρπῶν, τοὺς ὁποίους ἔπρεπε νὰ βοηθήσουν καὶ αὐτοὶ διὰ νὰ παραγάγῃ ἡ θεία σπορὰ τῶν αἰωνίων λόγων τοῦ Κυρίου.

Οὕτω μαρτυρεῖται ὅτι ὁ Μ. Ἀντώνιος ἐδίδασκεν «Ἐκ τοῦ πλησίον ἐστὶν ἡ ζωὴ καὶ ὁ θάνατος. Ἐὰν γὰρ κερδίσωμεν τὸν ἀδελφόν, τὸν Θεὸν κερδαίνομεν. Ἐὰν δὲ σκανδαλίσωμεν τὸν ἀδελφόν, εἰς Χριστὸν ἁμαρτάνομεν». Γράφει δὲ σχετικῶς καὶ ὁ Μακάριος· «οὐκ ἔστιν ἄλλως σωθῆναι εἰ μὴ διὰ τοῦ πλησίον» καὶ μάλιστα διὰ τοῦ πλησίον, ὅταν οὗτος ἔχει ἀνάγκην βοηθείας καὶ ἀντιλήψεως καὶ συντελῶμεν ἡμεῖς εἰς τὴν ἀνακούφισιν καὶ στήριξιν αὐτοῦ.

Ἀλλὰ εἶναι ὄντως ὑπέροχα ὅσα λέγει σχετικῶς καὶ ὁ Ἰωάννης ὁ Ἐλεήμων· «οὓς ὑμεῖς πτωχοὺς καὶ ἐπαίτας καλεῖτε, τούτους ἐγὼ δεσπότας καὶ συγκροτητὰς κηρύσσω. Αὐτοὶ γὰρ ὑμᾶς ὄντως καὶ μόνοι συγκροτῆσαι καὶ τὴν τῶν οὐρανῶν βασιλείαν χαρίσασθαι δύνανται». Καὶ θὰ πρέπῃ νὰ ὁμολογηθῇ, ὅτι δὲν εἶναι καθόλου ὑπερβολικὰ τὰ ὡραιότατα αὐτὰ φθέγματα τοῦ Ἐλεήμονος Ἰωάννου, ἐφ᾽ ὅσον εἶναι φυσικώτατον συμπέρασμα ἢ μᾶλλον κατ᾽ ἄλλον τρόπον ἔκφρασις τῶν λόγων τοῦ Κυρίου, τοὺς ὁποίους καθὼς μᾶς ἔχει προειδοποιήσει, θὰ ἀπευθύνῃ πρὸς τοὺς ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ καὶ τοὺς ἐξ εὐωνύμων, κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς κρίσεως.

Ἡ μεγάλη ὅμως σημασία, τὴν ὁποίαν ἔχει διὰ τὴν δικαίωσιν τοῦ χριστιανοῦ ἡ πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπη, ὄχι βέβαια πλατωνικὴ ἁπλῶς καὶ αἰσθηματική, ἀλλὰ ἔμπρακτος καὶ μετὰ θυσίας ὑπὲρ αὐτοῦ, προσλαμβάνει μεγαλυτέραν ἔκτασιν διὰ τὸν μοναχόν, διὰ τὸν κληρικὸν καί, ἐν γένει, διὰ τὸν ἀφωσιωμένον εἰς τὴν διακονίαν τοῦ θείου λόγου καὶ θελήματος. Ἐλάχιστοι ἀδελφοὶ δὲν εἶναι μόνον οἱ οἰκονομικῶς ἐνδεεῖς. Δὲν εἶναι μόνον οἱ πεινῶντες ἐλλείψει ἄρτου καὶ οἱ διψῶντες δι᾽ ἀπορίαν ὕδατος. Δὲν εἶναι μόνον οἱ ἔχοντες κεκαλυμμένον τὸ σῶμα ἀπὸ ῥάκη καὶ οἱ ἄστεγοι. Δὲν εἶναι μόνον οἱ κατακείμενοι ἐν κλίνῃ ἀσθενείας, ἢ οἱ διατελοῦντες ἐγκάθειρκτοι, πολλάκις ἀδίκως, εἰς δεσμευτήρια. Ἐλάχιστοι ἀδελφοὶ εἶναι καὶ οἱ ψυχικῶς ἐνδεεῖς. Οἱ πεινῶντες δι᾽ ἔλλειψιν πνευματικῆς τροφῆς καὶ ἐν ξηρασίᾳ διατελοῦντες, διότι αἱ ψυχαὶ αὐτῶν δὲν δροσίζονται ἀπὸ τὰ νάματα τῆς θείας διδασκαλίας. Ὑπάρχουν οἱ ἠθικῶς ῥακένδυτοι, μολονότι φέροντες βαρύτιμα ἐνδύματα καὶ δὲν εἶναι ὀλίγοι οἱ ἄστεγοι διότι εἶναι ἔκθετοι εἰς τὴν διάκρισιν τῶν

ἀνέμων τῆς κάθε κακίας. Νοσοῦν δὲ ὅλοι αὐτοὶ τὴν βρωτολοιγὸν νόσον τῆς ἁμαρτίας, τῆς ὁποίας τυγχάνουν συνάμα δεσμῶται καὶ ἐγκάθειρκτοι.

Ἡ χριστιανικὴ ἀγάπη ἐπιβάλλει τὴν φροντίδα μας δι᾽ ὅλους αὐτούς. Τὸ καθῆκον παντὸς χριστιανοῦ, ἰδιαίτατα δὲ τοῦ ἀφωσιωμένου εἰς τὴν διακονίαν τοῦ Κυρίου, ἐπιβάλλει ὑπὲρ ὅλων αὐτῶν ἐνδελεχῆ μέριμναν, φροντίδα καὶ θυσίας καὶ προσφορὰν μετὰ καλωσύνης καὶ ἱλαρότητος, τῆς βοηθείας τῆς ὁποίας ἔχουν ἀνάγκην.

Καί, ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου, τὸ ἔργον εἶναι εὐκολώτερον ἅμα καὶ δυσκολώτερον. Εὐκολώτερον μέν, διότι, εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτήν, δὲν χρειάζονται ὑλικὰ μέσα, τὰ ὁποῖα δὲν εἶναι δυνατὸν φυσικά, νὰ διαθέτωμεν πάντοτε τόσον ἄφθονα, ὅσα χρειάζονται διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἐν ἀνάγκαις. Ἐδῶ χρειάζεται μία ἁπλῆ προσπάθεια καὶ καλὴ θέλησις. Δυσκολώτερον ὅμως συνάμα διότι ἐνταῦθα ἡ ἠθική μας προσφορά, δὲν εἶναι πάντοτε εὐπρόσδεκτος, ὡς συμβαίνει διὰ τὴν ὑλικὴν ἐκ μέρους τῶν δαιμόνων. Ἐδῶ οἱ πάσχοντες ἀγνοοῦν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, τὴν κατάστασίν των. Ἀποστέργουν συχνὰ τὰς ὑπηρεσίας μας, παρεξηγοῦν τὴν προθυμίαν μας, ἐναντιοῦνται πρὸς ἡμᾶς καὶ διατίθενται πολλάκις ἐχθρικῶς ἀπέναντί μας διότι τοὺς ἐνοχλοῦμεν καὶ φανταζόμεθα ὅτι ἔχουν ἀνάγκην τῆς γνώμης μας, αὐτοὶ οἱ ὁποῖοι εἶναι πολλάκις πολὺ σοφώτεροί μας καὶ γνωρίζουν τὸν κόσμον καλλίτερα ἀπὸ ἡμᾶς. Ὅλαι βέβαια αὐταὶ δυσμενεῖς ὄντως προϋποθέσεις, διὰ τὴν ἐπιτέλεσιν τοῦ ἀπέναντι τοῦ πλησίον ἠθικοῦ ἡμῶν χρέους, δὲν εἶναι μολαταῦτα λόγοι διὰ νὰ κάμνουν τὸν ἐργαζόμενον εἰς τὸν ἀμπελῶνα τοῦ Κυρίου διστακτικὸν ἐνώπιον τῶν ἐπιταγῶν τῆς ἀποστολῆς του. Διὰ τοῦτο δὲ ἀκριβῶς οἱ ἱεροὶ ἐκεῖνοι ἄνδρες μὲ τοιαύτας ἐναργεῖς ἐκφράσεις καὶ πληροφορίας ὑποδεικνύουν τὸ χρέος τῆς πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπης τῶν μοναχῶν καὶ ἐξαίρουν αὐτό.

Καὶ εἶναι πολὺ χαρακτηριστικὸν τὸ κατωτέρω ἀπόφθεγμα τοῦ ἀββᾶ Ἰωάννου τοῦ Κολοβοῦ· «οὐ δυνατὸν οἰκοδομῆσαι τὸν οἶκον ἄνωθεν ἐπὶ τὰ κάτω. Ὁ θεμέλιος ὁ πλησίον ἐστίν, εἰς αὐτὸν γὰρ κρέμανται πᾶσαι αἱ ἐντολαὶ τοῦ Χριστοῦ, ἐν τῷ προσώπῳ γὰρ αὐτοῦ δέον νὰ διαβλέπῃ ὁ μοναχὸς Κύριον τὸν Θεόν του» (Migne 34, 1148). Μὲ ἄλλους λόγους, κατὰ τὰ ἀνωτέρω, ἀλλὰ καὶ σύμφωνα μὲ τὰ λεχθέντα παρὰ Κυρίου περὶ τῶν δύο μεγίστων ἐντολῶν, καὶ ἡ πρώτη ἐξ αὐτῶν δὲν δύναται νὰ λογισθῇ ὡς τηρηθεῖσα, ἄνευ τῆς συγχρόνου τηρήσεως καὶ τῆς ὁμοίας ταύτῃ δευτέρας.

Θὰ ἀναφέρωμεν εἰσέτι τινὰ ἐκ τῶν Πατερικῶν ἀποφθεγμάτων, διὰ νὰ καταστῇ σαφὲς πῶς ἐκεῖνοι ἀντελαμβάνοντο τὴν ἐπιτακτικότητα καὶ τὸ ἀπαραίτηταν τῆς ὑπὲρ τοῦ πλησίον μερίμνης κατ᾽ ἄμφω, ἠθικῆς δηλονότι καὶ ὑλικῆς.

Ὁ μέγας Βασίλειος, διὰ νὰ ἐπανέλθωμεν καὶ πάλιν εἰς τὸν οὐρανοφάντορα, φρονεῖ, ὅτι, ἐφ᾽ ὅσον ὅλοι ἀποτελοῦμεν ἓν σῶμα μὲ κεφαλὴν τὸν Χριστόν, ὀφείλομεν ἕκαστος νὰ αἰσθάνηται ἑαυτὸν ὡς μέλος τοῦ ἑνὸς τούτου σώματος. Ἐκεῖνος δὲ ὁ ὁποῖος ἀφοσιοῦται εἰς τὸν μονήρη βίον, χωρὶς καθόλου νὰ ἐνδιαφέρεται, οὐδὲ νὰ φροντίζῃ διὰ τοὺς ἄλλους, δὲν κάμνει τίποτε ἄλλο, ἀπὸ τοῦ νὰ ἱκανοποιῇ τὸ «πάθος τῆς αὐταρεσκείας» καὶ μόνον. Διότι ἐρωτᾷ, «πῶς δυνάμεθα ἀπεσχισμένοι καὶ διῃρημένοι σώζειν τὴν τῶν μελῶν πρὸς ἄλληλα σχέσιν τε καὶ ὑπηρεσίαν ἢ τὴν ὑποταγὴν πρὸς τὴν κεφαλὴν ἡμῶν ἥτις ἐστὶν ὁ Χριστός;»

Τοιουτοτρόπως διαβιοῦντες οἱ ἐρημῖται, οὔτε νὰ συγχαίρουν δύνανται μετὰ τῶν χαιρόντων, οὔτε νὰ συμπάσχουν μετὰ τῶν πασχόντων. Διότι καὶ ἂν ἀκόμη πληροφορηθοῦν τὴν χαρὰν ἢ τὴν θλῖψιν των, δὲν θὰ εἶναι λογικὸν νὰ τὴν συναισθανθοῦν, ἀφοῦ λογίζονται ὡς ἀποκεκομμένοι τελείως καὶ ὁλοκληρωτικῶς ἀπὸ τὸν κόσμον.

Εἰς ἀσκητικόν του λόγον ὁ αὐτὸς Μέγας τῆς Ἐκκλησίας φωστὴρ διδάσκει, ὅτι ἡ μέχρις αὐτοθυσίας πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπη, πρέπει νὰ ἐκτείνεται ὄχι μόνον πρὸς τοὺς συμμονάζοντας μοναχούς, ἀλλὰ πρὸς ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, ἰσχυροὺς καὶ ταπεινούς, ὡς μέλη Χριστοῦ. Ὁ περιφρονῶν τὸν ταπεινόν, ὑβρίζει καὶ παροργίζει τὸν Θεόν, ὁ ὁποῖος τὸν ἐδημιούργησεν. Ἰσχυροὶ καὶ ταπεινοί, δίκαιοι καὶ ἁμαρτωλοί, πάντες εἶναι «ὁ πλησίον». Ἡ ἔναντι αὐτῶν συμπεριφορά μας, κατὰ τὸν Μ. Βασίλειον μαρτυρεῖ τὸ μέγεθος τῆς ἀγάπης μας πρὸς τὸν πλησίον.

Ἐὰν ὅμως ἔπρεπε νὰ ἀναφέρω ἱκανὰ ἀπὸ τὰ ἀποφθέγματα τῶν Πατέρων, ἰδίως ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι κατὰ τὸν 4ον μ.Χ. αἰῶνα, ἡγήθησαν τοῦ μοναχικοῦ βίου, ὅσον ἀφορᾷ τὴν πρὸς τὸν πλησίον ἀμετάθετον ὑποχρέωσιν ἀγάπης μὲ κάθε θυσίαν καὶ μὲ πλήρη αὐταπάρνησιν, ἀσφαλῶς δὲν θὰ μὲ ἔφθανεν ὁλόκληρος ὁ χῶρος βιβλίου πολὺ ὀγκωδεστέρου τοῦ παρόντος.

Αὐτὴ ἡ ἀγάπη ἡ πλήρης καὶ ὁλοκληρωμένη, ὅπως τὴν ἐννοοῦν οἱ θειότατοι ἐκεῖνοι ἄνδρες, ἄξιοι δὲ τοῦ τίτλου «Μεγάλοι πατέρες», ὄχι μόνον τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ καὶ τῆς ἀνθρωπότητος γενικῶς, αὐτὴ λέγομεν ἡ ἀγάπη, αὐτὴ ἡ ἀρετὴ καὶ αὐτὴ ἡ ἰδεολογία, ὀφείλει νὰ ἀποτελῇ τὸ βάθρον ἀλλὰ καὶ τὸ περιεχόμενον, κάθε ὑγιοῦς κοινωνιολογίας.

Αἱ κατὰ κόσμον κοινωνιολογίαι οὐδὲν ἐπέτυχον ἄχρι τῆς παρούσης ὥρας. Διότι παρὰ τὰς ἰδέας περὶ κατακτήσεων ἐκ μέρους τῶν ἀδυνάτων, ἐν μέσῳ ὅλων τῶν λαῶν καὶ ὑπὸ τὸ κράτος ὅλων τῶν κοινωνικῶν συστημάτων, ὑπάρχουν μεγάλαι μερίδες πασχόντων.

Αἰτία τοῦ πράγματος εἶναι, ὅτι ὅλαι αἱ σχετικαὶ προσπάθειαι μόνον ἐπὶ τῶν ὑλικῶν ἐπιδιώξεων καὶ τῶν ὑλικῶν συμφερόντων τῶν ἀνθρώπων ἐστράφησαν. Τὰ συμφέροντα ὅμως δημιουργοῦν διαμάχας καὶ ἀνταγωνισμοὺς καὶ θέτουν τοὺς ἀνθρώπους εἰς διάστασιν. Δὲν τοὺς ἑνώνουν καὶ δὲν τοὺς συμφιλιώνουν ποτὲ καὶ ἀπὸ οἱαδήποτε πολιτικὰ ἢ κοινωνικὰ σχήματα. Ἐντεῦθεν ἀκριβῶς καὶ οἱ καταστρεπτικοὶ πόλεμοι, οἱ ὁποῖοι διαδέχονται ὁ εἷς τὸν ἄλλον, μὲ τόσας ἰλιγγιώδους ἐκτάσεως καταστροφὰς εἰς ἀνθρωπίνους ψυχάς, ἀλλὰ καὶ εἰς ἀνθρώπινα ἀγαθά. Καὶ εἶναι μάλιστα ἐκτάκτως θλιβερόν, ὅτι αἱ ἐκ τῶν πολέμων συμφοραὶ δὲν σωφρονίζουν τοὐλάχιστον τοὺς ἀνθρώπους, ἀλλὰ τοὺς κάμνουν νὰ φρονοῦν ὅτι, διὰ νεωτέρων πολέμων μελλοντικῶν, θὰ κατορθώσουν ἴσως νὰ ἐπιτύχουν ὅ,τι δὲν ἠδυνήθησαν κατὰ τοὺς προηγουμένους. Αὐτὰ εἶναι τὰ ἀποτελέσματα τῶν κατὰ κόσμον κοινωνικῶν συστημάτων καὶ ἐπιδιώξεων κατανοήσεως καὶ ἀλληλεγγύης μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων.

Μόνον τὸ χριστιανικὸν κοινωνικὸν σύστημα, τοῦ ὁποίου ὑπῆρξαν κήρυκες καὶ διδάσκαλοι Μεγάλοι τῆς Ἐκκλησίας Πατέρες, ἀναλώσαντες μάλιστα τὴν ζωὴν διὰ τὴν ἐφαρμογὴν αὐτοῦ, μόνον αὐτὸ τὸ σύστημα δύναται νὰ ὁδηγήσῃ τὴν ἀνθρωπότητα εἰς τὴν ποθητὴν ἕνωσιν καὶ εὐτυχίαν.

* * *

Συμπέρασμα λοιπὸν ἐκ τῶν δύο προ-

ΤΟΥ ΕΝ ΑΓΙΟΙΣ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ
ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ
ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ
Πρὸς Ἀντίοχον Δοῦκα

Ἀθανασίου ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας πρὸς Ἀντίοχον ἄρχοντα, περὶ πλείστων καὶ ἀναγκαίων ζητημάτων, τῶν ἐν ταῖς θείαις Γραφαῖς ἀπορουμένων καὶ παρὰ πᾶσι χριστιανοῖς γινώσκεσθαι ὀφειλομένων· κατ' ἐρώτησιν.

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελίδος 284)

Ἐρ. ζ'. Τί παρήλλακται ἡ οὐσία τῶν δαιμόνων τῆς οὐσίας τῶν ἀγγέλων;

Ἀπ. Ἡ οὐσία οὐ παρήλλακται, ἀλλ' ἡ προαίρεσις, ὥσπερ ἡ γνώμη δικαίου καὶ ἁμαρτωλοῦ.

Ἐρ. η'. Πόσα τάγματα καὶ πόσαι οὐσίαι ἀγγέλων εἰσί;

Ἀπ. Οὐσία μία, ὥσπερ καὶ ἀνθρώπων μία. Τάγματα δέ, ὡς ὁ πολὺς ἐν θεολογίᾳ Διονύσιός φησιν, ἐννέα, ἅπερ εἰσὶ ταῦτα· ἄγγελοι, ἀρχάγγελοι, ἀρχαί, ἐξουσίαι, δυνάμεις, κυριότητες, τὰ ἑξαπτέρυγα Σεραφίμ, τὰ πολυόμματα Χερουβὶμ καὶ οἱ θρόνοι. Περὶ μιᾶς οὐσίας ἀγγέλων καὶ ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Νύσσης λέγει εἰς τὸ ἑπτακαιδέκατον κεφάλαιον τοῦ εἰς τὸν ἄνθρωπον λόγου αὐτοῦ.

Ἐρ. θ'. Πόσοι οὐρανοί εἰσιν;

Ἀπ. Ἀμφιβάλλεται πολλοῖς τὸ ἐρώτημα. Ἡ μὲν γὰρ βίβλος τῆς Γενέσεως δύο οὐρανοὺς λέγει· ὁ δὲ ἅγιος Παῦλος καὶ τρίτον οὐρανὸν εἶδεν. Ὁ δὲ προφήτης Δαβὶδ καὶ τέταρτον λέγει, καθώς φησιν· «Αἰ-

---

ηγηθέντων κεφαλαίων τῆς ἐργασίας μας εἶναι τοῦτο: Ὅτι ἡ ἀρχικὴ τάσις τῶν ὀπαδῶν τοῦ μοναχικοῦ βίου, ἐν τῇ Ὀρθοδόξῳ Ἀνατολικῇ Ἐκκλησίᾳ, ἦτο ἡ κατὰ μόνας διαβίωσις, ἡ τελεία ἀποκοπὴ αὐτῶν ἀπὸ τοῦ κόσμου καὶ ἀποξένωσις, προκληθεῖσα προφανῶς ἔνθεν μὲν ἐκ τοῦ ἱεροῦ αὐτῶν ἔρωτος διὰ μίαν ζωὴν ἀποβλέπουσαν πρὸς μόνα τὰ ἄφθαρτα καὶ τὰ αἰώνια, ἔνθεν δὲ ἐκ τῆς ἀπογοητεύσεως αὐτῶν, ἐκ τῆς καταστάσεως τῶν τότε κοινωνιῶν, τὰς ὁποίας ἐθεώρησαν ὡς ὁριστικῶς καὶ ἀμετακλήτως ἀπολεσθείσας. Μολαταῦτα, ζῶντες οἱ ἄνδρες ἐκεῖνοι τὸν ἀγγελικὸν αὐτῶν βίον, καὶ ἀπὸ τῆς ἐνταῦθα ζωῆς αὐτῶν, ἀληθεῖς «οὐρονοπολῖται», ἀντελήφθησαν ἐνωρίτερα ὅλην τὴν ἔκτασιν τοῦ χριστιανικοῦ χρέους, καὶ ἐπείσθησαν ὅτι ἀναμφισβητήτως ἡ μεγίστη ἀρετὴ τῆς χριστιανικῆς ἀγάπης εἶναι ὅτι «οὐ ζητεῖ τὰ ἑαυτῆς» (Α' Κορινθ. ιγ' 5). Διὸ ἦλθον εἰς ἐπαφὴν μὲ τὴν Ἐκκλησίαν, τῆς ὁποίας πλεῖστοι ἐξ αὐτῶν κατέστησαν σεμνώματα καὶ ἀγλαΐσματα, ἦλθον εἰς ἐπαφὴν μὲ τὸν κόσμον, καὶ προσέφερον τὰς ἀνεκτιμήτους ὑπηρεσίας, ὧν ἄκρῳ δακτύλῳ μόνον θὰ θίξωμεν σημεῖα τινὰ εἰς τὴν παροῦσαν μας ἐργασίαν. Προηγουμένως ὅμως θὰ εἴπωμεν ὀλίγα τινὰ ἐπὶ ἄλλων τινῶν σημείων, πρὸς ἀντίκρουσιν ἐσφαλμένων προκαταλήψεων λόγῳ ἀγνοίας τῆς ἱστορίας τοῦ μοναχικοῦ βίου.

νεῖτε αὐτόν, οἱ οὐρανοὶ τῶν οὐρανῶν». Ἰστέον δὲ λογίζεσθαι τοὺς λέγοντας εἰς τὸ τρίτον τοῦ οὐρανοῦ, καὶ οὐκ εἰς τρεῖς οὐρανοὺς ἁρπαγῆναι τὸν ἅγιον Παῦλον, ὅτι, καθάπερ ἡ φύσις τῶν ἀνθρώπων καὶ εἷς λέγεται ἄνθρωπος, καὶ πάλιν πολλοὶ ἄνθρωποι· οὕτω καὶ ἡ τῶν οὐρανῶν φύσις καὶ εἷς οὐρανὸς καὶ πολλοὶ οὐρανοὶ ἐν τῇ θείᾳ Γραφῇ λέγονται.

Ἐρ. ι'. Πότε καὶ διατί ἐξέπεσεν ὁ διάβολος; μυθεύονται γάρ τινες, ὅτι, καταδεξάμενος προσκυνῆσαι τὸν Ἀδάμ, διὰ τοῦτο ἐξέπεσεν.

Ἀπ. Ἀφρόνων ἀνδρῶν τὰ τοιαῦτα τυγχάνουσι ῥήματα. Ὁ γὰρ διάβολος πρὶν γενέσθαι τὸν Ἀδὰμ ἐξέπεσε. Πρόδηλον δέ, ὅτι διὰ τὴν ὑπερηφανίαν αὐτοῦ, ὥς φησιν Ἡσαΐας ὁ προφήτης, λογισάμενος, ὅτι «θήσω τὸν θρόνον μου ἐπὶ τῶν νεφελῶν καὶ ἔσομαι ὅμοιος τῷ Ὑψίστῳ».

Ἐρ. ια'. Τίνος δὲ χάριν συνεχώρησεν αὐτῷ ὁ Θεὸς πολεμεῖν τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων;

Ἀπ. Ὅπως καὶ οἱ ἀγαπῶντες τὸν Θεὸν φανερωθῶσι, καὶ οἱ προσκείμενοι ταῖς ἡδοναῖς ἐλεγχθῶσιν. Ἀντιδίκου γὰρ μὴ προσκειμένου, οἱ γνήσιοι στρατιῶται τοῦ βασιλέως οὐ φανεροῦνται. Ὁ οὖν διάβολος αἴτιος νίκης καὶ στεφάνων γίνεται καὶ τιμῶν τοῖς ἀγαπῶσι τὸν Θεόν.

Ἐρ. ιβ'. Πεσόντος τοῦ διαβόλου ἐκ τῶν οὐρανῶν, πῶς γέγραπται ἐν τῷ Ἰώβ, ὅτι ἦλθον οἱ ἄγγελοι τοῦ Θεοῦ παραστῆναι ἐνώπιον Κυρίου, καὶ ὁ διάβολος ἐν μέσῳ αὐτῶν;

Ἀπ. Οὐκ εἶπεν ἡ Γραφή, ὅτι ἦλθεν ὁ διάβολος ἐν τοῖς οὐρανοῖς ἐν μέσῳ τῶν ἀγγέλων· πρόδηλον οὖν, ὅτι ἐπὶ τῆς γῆς. Καὶ γὰρ ὅπου ἐὰν εἰσιν οἱ ἅγιοι ἄγγελοι, τῷ Θεῷ παρίστανται. Πλὴν δεῖ εἰδέναι, ὅτι ὁ Θεὸς διά τινος ἁγίου ἀγγέλου πρὸς τὸν διάβολον διελέγετο, καθάπερ καὶ βασιλεύς, διά τινος μέσου ἀνθρώπου, πρὸς τὸν κατάδικον.

Ἐρ. ιγ'. Ἆρα ἰσχύει φάρμακον ἀποκτεῖναι ἄνθρωπον;

Ἀπ. Δίκαιον μὲν οὐδαμῶς· ἀλλ' οὐδὲ προσεγγίσαι αὐτῷ· ἁμαρτωλὸν δὲ καὶ τοῦ Θεοῦ συγχωροῦντος. Ἐπεὶ οὐδὲ κατὰ χοίρων ἔχει ἀξίαν, ὡς ἐν τοῖς Εὐαγγελίοις ἠκούσαμεν.

Ἐρ. ιδ'. Ποίαν εὐχὴν καὶ ῥῆμα παρὰ πᾶσαν εὐχὴν καὶ ῥῆμα φοβοῦνται οἱ δαίμονες καὶ ὁ διάβολος;

Ἀπ. Διηγήσαντό τινες πνευματοφόροι, ἄξιοι τοῦ πιστεύεσθαι, ὅτι περ αὐταῖς ὄψεσί ποτε φανεὶς αὐτοῖς ὁ διάβολος, καὶ τοῦτο τὸ ἐρώτημα ἐρωτηθεὶς ὑπ' αὐτῶν ἀπεκρίνατο, ὅτι οὐκ ἔστι ἐν πάσῃ Παλαιᾷ καὶ Καινῇ Διαθήκῃ ῥῆμα ἐκφοβοῦν καὶ διασκορπίζον πᾶσαν ἡμῶν τὴν δύναμιν, ὡς ἡ ἀρχὴ τοῦ ξζ' ψαλμοῦ. Ὡς οὖν ὁ διάβολος τοῦτο εἴρηκεν, ἀρξαμένων αὐτῶν τοῦ ψαλμοῦ, καὶ εἰρηκότων μόνον τὸ πρῶτον ῥῆμα, τὸ «Ἀναστήτω ὁ Θεός», εὐθέως ὀλολύζων ἄφαντος ἐγένετο ὁ διάβολος, ἔργοις δείξας τῆς εὐχῆς τὴν ἐνέργειαν.

Ἐρ. ιε'. Πόθεν κινοῦνται ἐν τῇ καρδίᾳ τοῦ ἀνθρώπου διαλογισμοὶ καὶ λόγοι βλάσφημοι καὶ ἀθέμιτοι, καὶ αὐτὸν τὸν Θεὸν ὑβρίζοντες πολλάκις, οὓς οὐ βεβούλευται λαλῆσαι ψυχή, ἢ γλῶσσα τοῦ ἀνθρώπου ὀνομάσαι;

Ἀπ. Τοῦτο ὁ διάβολός ἐστιν ἐρ-

γαζόμενος, καὶ οὗτος τὰ τοιαῦτα ἀθέμιτα ἐν τῇ ψυχῇ τοῦ ἀνθρώπου ὑποβάλλει, λαλῶν κατὰ τοῦ Θεοῦ ρήματα, εἰς ἀπόγνωσιν τὸν ἄνθρωπον ἐνέγκαι βουλόμενος. Ἀλλ᾽ οὐκ ἐκ τούτου τὸ σύνολον κατακρίνεται ὁ ἄνθρωπος· μὴ γένοιτο! Πολλάκις δὲ καὶ ἐξ οἰήσεως ὁ τοιοῦτος λογισμὸς ἐπανάγεται τῷ ἀνθρώπῳ· ἀπαλλάττεται δὲ αὐτοῦ γῆν καὶ σποδὸν ἑαυτὸν λογιζόμενος, καὶ μηδόλως εἰς μέτρον τὸν τοιοῦτον λογισμὸν ἔχων, ἀλλὰ λέγων τῷ διαβόλῳ. «Ἡ βλασφημία σου ἐπὶ τὴν κεφαλήν σου, διάβολε· ἐγὼ γὰρ Κύριον τὸν Θεόν μου προσκυνήσω, καὶ αὐτὸν οὐδέποτε βλασφημήσω.» Ἀσφαλῶς οὖν προσεκτέον τοῖς εἰρημένοις. Πολλοὶ γὰρ τῶν ἀνθρώπων ὑπὸ τούτου τοῦ λογισμοῦ κρατηθέντες, οἱ μὲν ἑαυτοὺς ἐκρήμνισαν, οἱ δέ, εἰς ἀπόγνωσιν ἐλθόντες, ἀπώλοντο.

Ἐρ. ιϛ΄. Ἀκόλουθον ἡγούμεθα μετὰ τὸν περὶ Θεοῦ καὶ ἀγγέλων λόγον, τρίτον τὸν περὶ ψυχῶν λοιπὸν λόγον εἰς μέσον προσενεχθῆναι. Πολλὴ γὰρ ὡς ἀληθῶς καὶ ἡ περὶ τούτου παρὰ ἀνθρώποις ὑπάρχει ζήτησίς τε καὶ ἀμφιβολία· λέγω δή, τί αὐτὸ χρῆμά ἐστιν ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου; καὶ πόθεν αὕτη συνίσταται ἐν τῷ σώματι; καὶ πότε καὶ πῶς τοῦ σώματος χωρίζεται; καὶ τί μέχρι τῆς ἀναστάσεως διαπράττεται; οὐδεὶς γὰρ ἐκ νεκρῶν ἐν τῷ βίῳ ἐπιδημήσας ταῦτα ἡμῖν ἀπήγγειλεν ἢ ἐπιστώσατο. Διὸ ὡς τοῖς πολλοῖς ἀκατάληπτον τὸν περὶ τῆς ψυχῆς λόγον διδαχθῆναι ἠρωτήσαμεν τὴν σὴν ἁγιότητα.

Ἀπ. Ἡ μὲν τοῦ ἀνθρώπου ψυχὴ ἐστιν οὐσία νοερά, ἀσώματος, ἀπαθής, ἀθάνατος· οὐ μὴν δὲ ἄγγελός ποτε ἦν ἡ ψυχή, ὡς οἱ Ὠριγενιασταὶ μυθεύονται, οὐδὲ προϋπάρχουσιν αἱ ψυχαὶ τῶν σωμάτων, ὡς οἱ Μανιχαῖοι δογματίζουσιν· ἀλλ᾽ ὥσπερ τοῦ λίθου καὶ τοῦ σιδήρου συγκρουομένων, ἐκ τῶν ἀμφοτέρων τίκτεται τὸ πῦρ, οὕτω καὶ ἐπὶ τῆς ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς συμπλοκῆς συνίσταται Θεοῦ κελεύσει σῶμα καὶ ψυχή. Καὶ πειθέτω σε ὁ ἅγιος Ἀπόστολος, λέγων. «Σπείρεται σῶμα ψυχικόν· ἐγείρεται σῶμα πνευματικόν»· δηλονότι ἐν τῇ ἀναστάσει.

ΠΡΟΗΓΟΥΜ. ΣΥΜΕΩΝ ΦΙΛΟΘΕΐΤΟΥ

ΠΕΡΙ ΠΟΛΥΤΕΛΕΙΑΣ

Ἡ πολυτέλεια εἶναι μία δαπάνη πέραν τοῦ πρέποντος τῶν κοινῶν ἀναγκῶν τῆς ζωῆς, ἤγουν τὸ περιττὸν ἔξοδον διὰ τὸν καλλωπισμὸν τοῦ θνητοῦ σώματος (τὸ λοῦσο, ὁ μοντερνισμός) χάριν ἐπιδείξεως ματαίας. Ἡ πολυτέλεια, ἡ μόδα λεγομένη εἶναι ματαία ἐπίδειξις, οὐδόλως συντείνων πρὸς μόρφωσιν τοῦ πνεύματος καὶ συντήρησιν τοῦ σώματος, ἀλλὰ μόνον πρὸς ἐξωτερικὸν καλλωπισμὸν αὐτοῦ. Κοινὸν λόγιον λέγει· «ἀπ᾽ ἔξω κοῦκλα, ἀπὸ μέσα πανοῦκλα». Ἡ ἐπάρατος πολυτέλεια ἡ ἁλματωδῶς ἐξαπλωθεῖσα ὡς χολέρα καὶ ὡς γάγγραινα εἰς ὅλας τὰς τάξεις τῶν κοινωνικῶν μαζῶν, ἀπὸ τὰ ἀνάκτορα τοῦ Βασιλέως ἕως εἰς τὴν καλύβην τοῦ πτωχοῦ βιοπαλαιστοῦ, εἶναι μάστιξ τῆς κοινωνίας, μήτηρ τῆς ἀσωτείας καὶ πενίας, ἀλλὰ καὶ τροφὸς τῆς ὑπερηφανείας καὶ κενοδοξίας, καὶ ἀφετηρία καὶ ὁδὸς πρὸς ἀκόλαστον καὶ ἔκλυτον βίον. Ἡ πολυτέλεια εἶναι ρίζα πάσης ἁμαρτίας καὶ αἰτία πάσης δυστυχίας, κακοηθείας, διαφθορᾶς, στενοχωρίας καὶ κουφονίας. Ἡ

ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΘΑΥΜΑΤΟΥΡΓΟΝ ΠΑΝΑΓΙΑΝ ΤΗΝ ΟΔΗΓΗΤΡΙΑΝ
(Πειραιῶς)

Βασίλισσα τοῦ οὐρανοῦ
Παρθένε Παναγία,
Προστάτις τῶν χριστιανῶν
τοῦ κόσμου εὐλογία.

+

Ὅστις παρίσταται Ἁγνὴ
πρὸ τῆς σεπτῆς εἰκόνος,
Ξεχνᾷ τὴν πίκραν τῆς ζωῆς
τοῦ φεύγει κάθε πόνος.

+

Παρηγορία μυστικὴ
τὸ στῆθος του γεμίζεις,
Τὸ πῦρ τοῦ πόνου, τοῦ καϋμοῦ
τὸ σβήνεις καὶ δροσίζεις.

+

Τὸ ὄνομά σου Δέσποινα
ἁγνὴ χαριτωμένη,
Τὰ πικραμένα χείλη μας
αὐτὸ μᾶς τὰ γλυκαίνει.

+

Ὅταν μοῦ εὕρῃ συμφορὰ
λύπη, στενοχωρία,
Σὲ σένα ὁδηγήτρια
βρίσκω παρηγορία.

+

Τῶν πάντων εἶσαι ἰατρὸς
ζωή, χαρά, ὑγεία,
Τοῦ κόσμου ὁδηγήτρια
καὶ σκέπη Παναγία.

+

Παρθένε ὁδηγήτρια
κανεὶς ποτὲ δὲν χάνει,
Ὅστις σὲ ἐπικαλεσθῇ
ἡ χάρις σου προφθάνει.

+

Προστάτις τῶν χριστιανῶν
σὺ ἀνεδείχθης μόνον,
Καὶ σὺ ἀνταποκρίνεσαι
σὲ κάθε εἶδος πόνον.

+

Εἶσαι ἀγγέλων στέφανος
πάντων ἁγίων δόξα,
Τοῦ πονηροῦ τὴν κεφαλὴν
συντρίβεις καὶ τὰ τόξα.

+

Ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ γῆς
Παρθένε προσκυνῆσαι,
Ὅτι ὡραῖον καὶ καλόν...
ὅ,τι κι' ἂν ποῦμε εἶσαι.

+

Ἀστέρια, ἄνθη καὶ πουλιὰ
στολίζουνε τὴν κτίσιν,

πολυτέλεια μᾶς ἐπιβάλλει εἰς διαρκεῖς φροντίδας καὶ ἀνησυχίας, καὶ ἐν τέλει μᾶς ὁδηγεῖ εἰς τὰ βάραθρα τῆς πτωχείας, ἀτιμίας καὶ εἰς τοὺς κρημνοὺς τῆς ἀπελπισίας καὶ αὐτοκτονίας. Ἡ μόδα τῶν ἐνδυμάτων, καὶ τὰ ψευδῆ χρώματα τῶν χειλέων καὶ παρειῶν καὶ χειρῶν, φανερώνουν κουφόνοιαν καὶ διεφθαρμένον βίον τῶν γυναικῶν. Τί εἶναι λοιπὸν ἡ μόδα; Εἶναι τρέλλα, εἶναι ματαία φροντὶς εἰς τὸ νὰ ἀλλάσσωμεν ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος, ἀπὸ μῆνας εἰς μῆνα, ἀπὸ ἑβδομάδος εἰς ἑβδομάδα τὸ σχῆμα καὶ τὸν χρωματισμὸν τοῦ ἐνδύματος, τοῦ καπέλου, τοῦ ὑποδήματος καὶ αὐτοῦ τοῦ προσώπου διὰ ψιμυθίων. Ἡ μοντέρνα τοῦ εἰκοστοῦ αἰῶνος ἐξέβαλε ἔξω ἀπὸ τὸν προορισμόν της τὴν γυναῖκα ἀπὸ τὴν οἰκίαν καὶ νοικοκυρωσύνην καὶ τὴν ἔρριψεν ἔξω εἰς τοὺς δρόμους διὰ νὰ τὴν ἐξευτελίσῃ, νὰ τὴν καταστρέψῃ. Ἡ ἁγία Γραφή, οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας, καὶ ὅλοι οἱ σοφοὶ τῶν αἰώνων, αὐστηρῶς καταδικάζουν καὶ ἀπαγορεύουν τὴν πολυτέλειαν. Κατὰ τοὺς νόμους τοῦ Λυκούργου οἱ Λακεδαιμόνιοι Βασιλεῖς πλούσιοι καὶ πτωχοὶ ἐνεδύοντο τὰ αὐτὰ ἱμάτια· δὲν εἶχον μόδα.

ΠΡΑΚΤΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ ΑΘΩ

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελίδος 238)

Καὶ τὸ θαυματουργὸν χέρι τῆς ἁγίας Μαρίνης, τὸ ὁποῖον φανερὰ καὶ ἕως τὴν σήμερον θαυματουργεῖ· διώκει δαίμονας καὶ θεραπεύει πᾶσαν ἀσθένειαν. Ἐκεῖνο ὅπου εἶναι περισσότερον ἀπὸ ὅλα, καὶ θέας καὶ θαύματος ἄξιον, εἶναι τὸ ποτήριον τὸ ὑάσπινον, τὸ ὁποῖον εἰς τοὺς ὁρῶντας, δείχνει διάφορα χρώματα λαμπρὰ καὶ ὡραῖα· ὁ δὲ ἁγιασμὸς ὅπου γείνῃ εἰς αὐτό, ἰατρεύει κάθε εἶδος ἀρρωστίας, εἰς τοὺς μετὰ πίστεως δεχομένους, καὶ πίνοντας καὶ ραντιζομένους εὐλαβῶς ἀπ᾿ αὐτό. Εὑρίσκονται δὲ καὶ ἄλλα πολλὰ πάντιμα λείψανα διαφόρων, τὰ ὁποῖα ἡμεῖς, ζητοῦντες τὴν συντομίαν, δὲν τὰ ἐγράψαμεν ὅλα. Εἶναι δὲ καὶ φιάλη θαυμαστὴ ἔμπροσθεν τοῦ ναοῦ, μὲ κουβούκλιον ἐπάνωθεν διπλοῦν, ἔξωθέν τε καὶ ἔσωθεν, μὲ κιόνια μαρμαρένια. Ἐπάνω δὲ εἰς τὰ κεφαλοκόλωνα, εἶναι τὰ ὀνόματα τῶν βασιλέων καὶ κτιτόρων τοῦ μοναστηρίου ἐγγεγλυμμένα, Ἰωάσαφ δηλαδὴ καὶ Ματθαίου τῶν Κατακουζηνῶν καὶ Μανουὴλ τοῦ Κομνηνοῦ· ἔμπροσθεν δὲ τῆς φιάλης, εἶναι τὸ περιβόητον τραπεζαρεῖον, σταυροθολικόν, ὡς καὶ τὸ τῆς Λαύρας τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου. Καὶ ἔχει μαρμαρένια τραπέζια διὰ τοὺς πατέρας, τὸν ἀριθμὸν εἰκοσιτέσσαρα καὶ τὴν ἡγουμενικὴν τράπεζαν ἐξαιρέτως, πάντα θεωρίας καὶ θαύματος ἄξια. Τὸ καμπαναρεῖον ἔχει σκαλία τριάκοντα πέντε ἕως τὸ πάτωμα, ἀπ᾿ ἐκεῖ καὶ ἐπάνω ἔχει ἄλλα πατώματα πέντε· τὸ δὲ καθ᾿ ἕνα πάτωμα, ἔχει σκαλιὰ ὀκτώ. Ἔσω δὲ εἰς τὸ ἅγιον βῆμα ἵσταται καὶ ἡ θαυματουργὸς καὶ πολύτιμος εἰκὼν τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου, ἡ ὁποία ἔμεινε χρόνους ἑβδομήκοντα μέσα εἰς τὸ πηγάδι τοῦ ἁγίου βήματος μὲ τὴν λαμπάδα ἔμπροσθέν της, διαπαντὸς ἀναπτομένην ὡς εἴρηται. Καὶ εἰς τόσους χρόνους, οὔτε ἡ εἰκὼν διεφθάρη, οὔτε ἡ λαμπὰς ἐσβέσθη τὸ σύνολον· τὸ δὲ πηγάδιον εἶναι ὑποκάτωθεν τῆς ἁγίας τραπέζης. Εἶναι δὲ ἡ εἰκὼν μὲ μίγματα εὐώδη συνθεμένη, ἡ ὁποία καὶ ἵσταται ὄπισθεν τῆς ἁγίας τραπέζης, ἄνω τοῦ ἱεροῦ συνθρόνου, μὲ τὴν ἰδίαν ἐκείνην λαμπάδα ἐνώπιόν της. Ἐκεῖ εἶναι καὶ τὰ δύο εἰκονίσματα τῆς βασιλίσσης Θεοδώρας· διὰ τὰ ὁποῖα, λέγει ὁ χρονογράφος, πῶς τὰ ὠνόμασε νινία· καὶ εἶναι ἐκεῖνα τὰ ἴδια. Κρέ-

---

Ἐσὺ Παρθένε στόλισες
τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν.

+

Ψυχή! μὴ μένῃς μοναχὴ
ἀλλὰ μὲ συνοδίαν,
Ἔχε τὴν ὁδηγήτριαν
στὸν νοῦν καὶ στὴν καρδίαν.

Εἰς δόξαν Θεοῦ, καὶ τῆς ὁδηγητρίας Παναγίας.

Ὁ ταπεινὸς ἱερεὺς
Βασίλειος Μπάμνιας
Μόρια Μυτιλήνης

ΣΗΜ. Παρακαλοῦνται οἱ φίλοι συνδρομηταὶ νὰ μὴ ἐνοχλοῦν τὸν πατέρα Βασίλειον Μπάμνιαν νὰ τοὺς γράφει ποιήματα, διότι ἔχει πολλὰς ἀσχολίας. Δηλοῦμεν τοῦτο, διότι δὲν θὰ τοὺς ἀπαντᾷ εἰς τὰς παρακλήσεις των.

Ἡ Διεύθυνσις

μονται δὲ ἄνωθεν τοῦ ἡγουμενικοῦ στασιδίου.

Εὑρίσκεται ἐκεῖ καὶ ἕνας σταυρός, κεκοσμημένος μὲ λίθους καὶ μαργάρους τιμίους. Καὶ ἕνα κομπολόγιον κεχριμπαρένιον ὑπερθαύμαστον. Τόσον δὲ εἶναι τὸ τραπεζαρεῖον τῶν πατέρων κατ' εὐθεῖαν μὲ τὴν ἐκκλησίαν, ὥστε ἀπὸ τὴν ἡγουμενικὴν τράπεζαν, διὰ τῆς μεγάλης πύλης τοῦ ναοῦ, φαίνεται ἡ ἁγία τράπεζα τοῦ ἱεροῦ βήματος. Ἔχουσι δὲ καὶ συνήθειαν ἐπαινετὴν οἱ ἐκεῖσε ἅγιοι πατέρες, ὅτι ἀφοῦ σηκωθῶσιν ἀπὸ τὴν τράπεζαν, εἰσέρχονται εἰς τὴν ἐκκλησίαν μετ' εὐταξίας, προπορευομένων λαμπάδων· καὶ ἐκεῖ ποιοῦσιν εὐχαριστίαν καὶ συγχωροῦσιν ὅλους τοὺς χριστιανούς, ὅσοι ποτὲ ἐλέησαν ἢ ἐλεοῦσι τὸ ἅγιον μοναστήριον τοῦτο καὶ τοὺς ἐν αὐτῷ ἀσκουμένους πατέρας. Ἐπάνω δὲ εἰς τὴν πόρταν τοῦ νάρθηκος, εἶναι ὁ Δεσπότης Χριστός, ζωγραφισμένος διὰ ψηφίων, καὶ ὁ εὐαγγελισμὸς τῆς Θεοτόκου παραπλησίως. Εἰς δὲ τὸν τοῖχον τοῦ νάρθηκος, εἶναι καὶ μερικοὶ ἀπὸ τοὺς βασιλεῖς καὶ κτίτορας τοῦ μοναστηρίου, μετὰ μουσείου ζωγραφισμένοι. Ἔξω δὲ εἰς τὸν μικρὸν νάρθηκα, εἰς τὸ ἀριστερὸν μέρος, εἶναι ἱστορισμένη καὶ ἐκείνη ἡ εἰκὼν τῆς Θεοτόκου, τὴν ὁποίαν ἕνας διάκονος θυμωθεὶς κατὰ τοῦ κελλαρίτου, πῶς δὲν τοῦ ἔδωκε κρασὶ διὰ νὰ πίῃ, τὴν ἐκτύπησεν ὡς ἀνόητος μὲ τὸ μαχαίριον εἰς τὸ δεξιὸν μάγουλον πλησίον τοῦ ὀφθαλμοῦ, ὅθεν ἐξῆλθεν (ὢ τοῦ θαύματος!) αἷμα πολύ· καὶ ἀπὸ τότε τὴν ὠνόμσαν ἐσφαγμένην· ἅπτει δὲ καὶ κανδύλιον ἀκοίμητον ἔμπροσθέν της μέχρι τῆς σήμερον. Τὸ δὲ ἐκχυθὲν αἷμα φαίνεται εἰς τὸ πρόσωπον ἐπάνω εἰς τὴν πληγὴν ἕως τὴν σήμερον. Ὁ δὲ ἐλεεινὸς ἐκεῖνος διάκονος, ἀμέσως ἔμεινε τυφλός. Καὶ μετὰ ταῦτα ποιήσας ἐνώπιον τῆς εἰκόνος ἐκείνης στασίδιον, ἐπροσηύχετο ἀενάως ἐκεῖ μετὰ φόβου καὶ τρόμου, ἕως τέλους τῆς ζωῆς του, εἰς τὸν ὁποῖον ἡ εὔσπλαγχνος Θεοτόκος πάλιν ἐχάρισε τὸ φῶς τῶν ὀφθαλμῶν του καὶ τὸ πταῖσμά του ἐσυγχώρησεν. Ἡ χεὶρ ὅμως ἡ οὕτω τολμηρῶς πλήξασα τὴν εἰκόνα ἔμεινεν ἕως τέλους κατάξηρος. Καὶ τώρα κεῖται ἀπὸ τότε ἡ χεὶρ ἐκείνη ἔμπροσθεν τῆς εἰκόνος, εἰς μαρτύριον τοῦ τότε γεγονότος φρικτοῦ θαύματος, πρὸς σωφρονισμὸν τῶν πολλῶν καὶ δόξαν τῆς Θεοτόκου. Τὰ δὲ ἀναλογεῖα τῆς ἐκκλησίας εἶναι ἀξιοθέατα· ὧν τὸ μὲν τοῦ δεξιοῦ χοροῦ ἔχει γλυπτοὺς τοὺς εἰκοσιτέσσαρας οἴκους τῆς Θεοτόκου· τὸ δὲ ἄλλο ἔχει πλουμία διάφορα καὶ ποικίλα μὲ ἱστορίαν. Τὸ ἔδαφος τοῦ ναοῦ καὶ οἱ νάρθηκες, ἔσω καὶ ἔξω, εἶναι μετὰ λαμπρῶν καὶ στιλπνοτάτων μαρμάρων, τῷ χρώματι πορφυρῶν, ἐστρωμένοι, τὸ στασίδιον τοῦ ἡγουμένου πάνυ ὡραῖον. Εἰς δὲ τοὺς χοροὺς καὶ ἔσω τοῦ βήματος, κρέμονται εἰκονίσματα πλείονα τῶν ἑκατόν, ὅλα Μοσκόβικα ἀργυροχρυσωμένα. Εἰς τὸ δεξιὸν μέρος τῆς ἐκκλησίας καθὼς εἰσερχόμεθα, εἶναι παρεκκλήσιον τοῦ ἁγίου Νικολάου, εἰς δὲ τὸ ἀριστερὸν τοῦ ἁγίου Δημητρίου. Ἐκεῖ εἶναι καὶ μία εἰκὼν τῆς Θεοτόκου εἰς μίαν καμάραν ἱστορισμένη, ἡ ὁποία ἐφώνησε τῆς βασιλίδος μὴ εἰσελθεῖν ἔνδον τοῦ θείου ναοῦ, ἡ δὲ ἱστορία αὕτη, ὡς ἐν συντόμῳ, εἶναι τοιαύτη.

Κατὰ τὸ 5890 ἔτος, ἡ βασίλισσα Πλακιδία, γυνὴ Κωνσταντίου τοῦ βασιλεύοντος εἰς Ρώμην, θυγάτηρ δὲ τοῦ

βασιλέως Θεοδοσίου, ἔθετο βουλὴν μετὰ τοῦ ἀνδρός της, νὰ ἔλθῃ εἰς προσκύνησιν τοῦ παρόντος μοναστηρίου καὶ νὰ ἰδῇ καὶ τὸν ἀδελφόν της Ἀρκάδιον, ὄντα ἐν Κων)πόλει. Καὶ δὴ ἐρχομένη ἀπὸ Ρώμης διὰ θαλάσσης καὶ φθάσασα εἰς τὸν λιμένα τοῦ Βατοπαιδίου, τὸν λεγόμενον γυναικεῖον, ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ πλοίου ἔξω εἰς τὸν αἰγιαλόν· οἱ δὲ πατέρες τοῦ μοναστηρίου εὐγῆκαν εἰς προϋπάντησιν ταύτης. Καὶ φθάνοντες εἰς τὴν ἐκκλησίαν, αὐτοὶ μὲν εἰσῆλθον εἰς τὸν ναὸν ἀπὸ τὴν μεσαίαν πόρταν τοῦ ναοῦ τὴν μεγάλην, ἡ δὲ βασίλισσα εἴτε ἐκ Θεοῦ ὁδηγηθεῖσα εἴτε καὶ διὰ ταπείνωσιν καὶ εὐλάβειαν, δὲν ἠθέλησε νὰ εἰσέλθῃ διὰ τῆς χαλκῆς πύλης, ἀλλὰ διὰ τῆς πρὸς βορρᾶν, ὅπου εἶναι πλησίον εἰς τὸ φρέαρ. Καὶ ὡς ἔβαλε τοιοῦτον σκοπόν, πάραυτα τῆς ἦλθε φωνὴ ἀοράτως ὅπου τῆς ἔλεγε: στάσου, καὶ μὴ ὑπάγῃς παρεμπρὸς νὰ μὴ πάθῃς κακόν. Ἡ δὲ ὡς ἤκουσε τὴν τοιαύτην φωνήν, ἔπεσεν ἐκ τοῦ φόβου χαμαὶ καὶ ἤρξατο κλαίειν καὶ δέεσθαι τοῦ Θεοῦ νὰ τῆς συγχωρήσῃ τὸ πταῖσμα τοῦτο τῆς τόλμης. Ὅθεν καὶ ἀνήγειρον ἐκεῖ ναὸν ἕτερον εἰς τιμὴν τοῦ ἁγίου Δημητρίου· εἰς δὲ τὸν τόπον ἐκεῖνον ὅθεν ἠκούσθη ἡ φωνή, ἔβαλε καὶ ἱστόρισαν τὴν εἰκόνα τῆς Θεομήτορος καὶ ὥρισε νὰ ἅπτῃ ἔμπροσθέν της ἀενάως κανδήλιον ἕν, τὸ ὁποῖον φυλάττεται καὶ ἕως τῆς σήμερον· ἐπονομάζεται δὲ ἡ εἰκὼν ἐκείνη Ζωοδόχος. Ἡ δὲ βασιλὶς φθάσασα εἰς Κωνσταντινούπολιν, διηγήθη εἰς τὸν ἀδελφὸν αὐτῆς Ἀρκάδιον τὸ θαῦμα. Ὁ δὲ πάραυτα ἔστειλεν εἰς τὸ μοναστήριον βοήθειαν τῶν πατέρων καὶ ἀφιερώματα διάφορα, ἐχάρισε δὲ καὶ ἀγέλας ζώων καὶ ἄλλα πολλὰ εἰσοδήματα τῷ μοναστηρίῳ· ἔδωκεν ἀκόμη καὶ ὡραιότατον μετόχιον εἰς τὸ περιθεώριον, ὁμοῦ καὶ τὸ τέταρτον μέρος τῆς παραθαλασσίας λίμνης καὶ ἐργαστήρια πέντε, μέσα εἰς τὸ καστέλι καὶ σιτηρέσιον· ἐπρόσταξε νὰ ἔρχεται εἰς αὐτὸ τὸν κάθε χρόνον ἀπὸ τὸν οἰκονόμον χρυσίου λίτρας δώδεκα καὶ ἀργυρίου λίτρας δεκαεπτά· τὸ ὁποῖον καὶ ἕως τὴν σήμερον εὑρίσκεται εἰς τὸν παλαιὸν κώδικα τοῦ μοναστηρίου σημειωμένον. Αὐτὸς δὲ οὗτος ὁ βασιλεὺς Ἀρκάδιος ἔστησε καὶ τὴν μεγάλην καὶ οὐρανομήκη κολώναν ἐκείνην καὶ ἀξιοθέατον ἐν Κωνσταντινουπόλει, κατὰ τὸν νῦν λεγόμενον γυναικεῖον φόρον, ἐπάνω εἰς τὴν ὁποίαν γύρωθεν διὰ προσταγῆς του, ἐγλύφησαν ὅλα τὰ κατορθώματα, καὶ οἱ πόλεμοι καὶ ναυμαχίαι καὶ νίκαι τοῦ πατρός του Θεοδοσίου.

Ἔχει δὲ καὶ πολυέλαιον ἡ ἐκκλησία εἰς τὸ μέσον, ὡραιότατον καὶ ἀξιοθαύμαστον κατὰ πολλά· ἐπάνωθεν δὲ τοῦ νάρθηκος εἶναι βιβλιοθήκη πλουσιωτάτη· εὑρίσκεται δὲ καὶ ἄλλη βιβλιοθήκη ἐν τῷ σκευοφυλακίῳ πολλῶν καὶ χρησιμωτάτων βιβλίων. Ὑποκάτωθεν δὲ τῶν κατηχουμένων ὁρᾶται καὶ ἄλλη μία θαυματουργὸς εἰκὼν τῆς Θεοτόκου, εἰς τὸ παρεκκλήσιον τὸ ἐπονομαζόμενον τῆς παραμυθίας, ἤγουν παρηγορίας, ἐπάνωθεν τῆς σκάλας ἀναβαίνοντας δεξιὰ εἰς τὸν τοῖχον ἱστορισμένη, ἡ ὁποία μίαν φορὰν ἔστρεψεν (ὢ τοῦ θαύματος!) τὸ πρόσωπόν της πρὸς τὸν Ἡγούμενον τοῦ μοναστηρίου καὶ τοῦ ἐφανέρωσε τὴν ἐπιβουλὴν τῶν λῃστῶν καὶ καταδρομὴν τῶν κλεπτῶν, ὅπου ἔμελλαν νὰ κάμουσιν εἰς τὸ μοναστήριον, καὶ οὕτως ἐφυλάχθη ἀνεπηρέαστον. Φαίνεται δὲ καὶ

ἕως τὴν σήμερον ἔτσι γυρισμένον τὸ πρόσωπον τῆς εἰκόνος ἐκείνης πρὸς τὰ δεξιά· καὶ ἔμπροσθέν της ἅπτει κανδήλιον ἀκοίμητον ἀενάως καὶ λαμπὰς μεγάλη, πρὸς τιμὴν μὲν τῆς εἰκόνος, μνήμην δὲ τούτου τοῦ φρικώδους ὡς ἀληθῶς θαύματος. Ἐπάνωθεν δὲ τοῦ νάρθηκος τῆς μεγάλης Ἐκκλησίας εἶναι καὶ κατηχούμενα· καὶ ἀπ᾽αὐτὰ πρὸς ἀνατολάς, φαίνεται τὸ πανθαύμαστον τέμπλον τοῦ βήματος καὶ ὅλος ἁπλῶς ὁ ναός. Ἔχει καὶ ὡρολόγιον μέγα ἐγγὺς τῶν κατηχουμένων, ἐπὶ πύργου ὑψηλοῦ, πλησίον δὲ τοῦ ὡρολογίου ἀραδικῶς εἶναι παρεκκλήσια τέσσαρα.

Ἔχει δὲ τοῦτο τὸ μοναστήριον πύργους ὑψηλοὺς πέντε· καὶ ἄλλους μικροτέρους τέσσαρας· καὶ λουμπάρδας μεγάλας καὶ θαυμαστάς· καὶ μάλιστα μίαν ὑπὲρ τὰς ἄλλας κομματιαστήν, τεχνικώτατα ἡρμοσμένην μὲ βίδες. Ἔχει καὶ κελλία πολλὰ θαυμαστὰ ἐν τάξει, πρὸς ἀνάπαυσιν τῶν θελόντων μονάσαι ἐν αὐτῷ καὶ διαβιῶσαι μετὰ ἡσυχίας. Καὶ τὰ λοιπὰ τοῦ μοναστηρίου, εὔμορφα καὶ ἐξαίσια· ἤγουν νοσοκομεῖον, ραπταρεῖον, ἐλαιοτριβεῖον καὶ τὰ ἄλλα, καθὼς καὶ τὰ τῆς μεγάλης Λαύρας. Ἡ τοποθεσία τοῦ μοναστηρίου εἶναι πολλὰ θαυμάσιος, στολισμένη πανταχόθεν μὲ εὔμορφα καὶ κάρπιμα δένδρα καὶ μὲ νεραντζίες καὶ κυπαρίσσια, μὲ περιβόλια εὔμορφα. Καὶ εἰς μὲν τὸ δεξιὸν μέρος τοῦ μοναστηρίου εἶναι ὁ ἀρσανᾶς· εἰς δὲ τὸ ἀριστερὸν εἶναι τὸ κοιμητήριον τῶν πατέρων, πλησίον δὲ τῆς μεγάλης πόρτας τοῦ μοναστηρίου, εἶναι μία κολυμβήθρα εὐρύχωρος καὶ βαθεῖα καὶ κάτωθεν ταύτης μύλος, ὅστις καὶ δουλεύει μὲ τὸ συναθροιζόμενον εἰς αὐτὴν ὕδωρ. Ἔχει δὲ παρεκκλήσια ἔσω καὶ ἔξω, τὸν ἀριθμὸν δεκατέσσερα. Καὶ λιμένα πανθαύμαστον καὶ εὐρύχωρον· Ἔχει καὶ ἔξωθεν εἰς διαφόρους τόπους σκήτας, κελλία, πύργους, μύλους, ἡσυχαστήρια μὲ περιβόλια καὶ ἀμπέλια εὐμορφότατα. Καὶ εἰς ὅλα τὰ πάντα εἶναι εὔμορφον τοῦτο τὸ μοναστήριον καὶ ἀξιοθέατον, εἰς τόσον ὅπου ἀνθρωπίνη γλῶσσα δύσκολα ἠμπορεῖ νὰ τὸ περιγράψῃ ἀξίως· ἀλλὰ ἀρκοῦσιν ἐδῶ καὶ τοσαῦτα.

Γέρ. Παντελεήμονος Λαυριώτου

ΕΚ ΤΟΥ ΓΕΡΟΝΤΙΚΟΥ

(Ἐκ τοῦ μεμβραΐνου κώδικος Γ 1, αἰῶνος ιβ´ τῆς Λαυριωτικῆς βιβλιοθήκης).

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελίδος 257)

Ἐκλογὴ ἀπὸ τοῦ Πατερικοῦ

Παρέβαλλον οἱ ἀδελφοὶ τῷ ἀββᾷ Ἀντωνίῳ καὶ λέγουσιν αὐτῷ. Εἰπὲ ἡμῖν λόγον πῶς σωθῶμεν· ὁ δὲ λέγει αὐτούς, οὐκ ἠκούσατε τὴν Γραφήν; καλῶς ἡμῖν ἔχει. Οἱ δὲ εἶπον, καὶ παρὰ σοῦ θέλομεν ἀκοῦσαι πάτερ. Εἶπε δὲ αὐτοῖς· τὸ ἅγιον Εὐαγγέλιον λέγει, ἐάν τις σὲ ραπίσῃ εἰς τὴν δεξιὰν σιαγόνα, στρέψον αὐτῷ καὶ τὴν ἀριστεράν. Οἱ δὲ εἶπον, οὐ δυνάμεθα τοῦτο ποιῆσαι· ὁ δέ, εἰ μὴ δύνασθε, κἂν τὴν μίαν ὑπομείνατε. Κἀκεῖνοι εἶπον, οὐδὲ τοῦτο δυνάμεθα· ὁ δέ, εἰμὴ δὲ τοῦτο δύνασθε, μὴ δότε ἀνθ᾽ οὗ ἐλάβετε. Οἱ δὲ εἶπον, οὐδὲ τοῦτο δυνάμεθα. Ὁ δὲ γέρων καλέσας τὸν ἑαυτοῦ μαθητήν, εἶπε· ποίησον αὐτοὺς μικρὰν ἀθήραν [1]), ἀσθενοῦσι γάρ. Εἰ τοῦτο οὐ δύνασθε, κἀκεῖνο οὐ θέλετε, τί ὑμῖν ποιήσω;

—Εἶπέ τις ἀδελφὸς τῷ ἀββᾷ Ἀρσενίῳ. Πάτερ θλίβουσί με οἱ λογισμοὶ λέγοντες ὅτι οὐ δύνασαι νηστεύειν, οὐδὲ ἐργάζε

1) Ἀθήρα ἢ ἀθάρα εἶναι ἄλευρον μὲ γάλα βρασμένον, παρ᾽ Αἰγυπτίοις, κουρκοῦτι.

σθαι, κἂν ἐπισκέπτου τοὺς ἀσθενοῦντας, καὶ γὰρ καὶ τοῦτο ἀγάπη ἐστίν. Ὁ δὲ εἰδὼς τὰς μηχανὰς τῶν δαιμόνων, λέγει αὐτῷ. Ὕπαγε φάγε, πίε, κοιμήσου καὶ μὴ ἐργάζεσαι, μόνον τοῦ κελλίου μὴ ἀποστῇς. Οἶδέ γαρ ὁ γέρων ὅτι τοῦ κελλίου ἡ ὑπομονὴ φέρει τὸν Μοναχὸν εἰς τὴν τάξιν αὐτοῦ. Ὡς οὖν ὑποστρέψας ὁ ἀδελφός, ἐποίησε τρεῖς ἡμέρας. καὶ ἠκηδίασε, καὶ εὑρὼν μικρὰ θαλλία ἔσχισεν αὐτὰ καὶ τῇ ἐπαύριον ἤρξατο πλέκειν αὐτά, καὶ πεινάσας εἶπε τοῖς λογισμοῖς, ἰδοὺ ἄλλα μικρὰ θαλλία εἰσί, πλέξω κἀκεῖνα καὶ ἐσθίω. Καὶ ὡς ἔπλεξεν εἶπε πάλιν, ἀναγνώσω μικρὸν καὶ τότε ἐσθίω, καὶ οὕτω μικρὸν κατὰ μικρὸν χάριτι Θεοῦ προκόπτων, τὴν ἀκηδίαν ἐνίκησε, καὶ θάρρος λαβὼν κατὰ τῶν λογισμῶν, ἐνίκα αὐτούς.

— Εἶπεν ὁ μέγας Ἀντώνιος, ὅτι αὕτη ἐστὶν ἡ μεγάλη ἐργασία τοῦ ἀνθρώπου, ἵνα τὸ σφάλμα αὐτοῦ εἰς ἑαυτὸν ἐπιρρίπτει ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ προσδοκήσῃ πειρασμὸν ἕως ἐσχάτης ἀνάγκης.

— Εἶπε πάλιν, οὐδεὶς ἀπείραστος δυνήσεται εἰσελθεῖν εἰς τὴν Βασιλείαν τῶν οὐρανῶν.

— Εἶπε πάλιν, ὅτι ἐκ τοῦ πλησίον ἐστὶν ἡ ζωὴ καὶ ὁ θάνατος. Ἐὰν γὰρ κερδήσωμεν τὸν ἀδελφόν, τὸν Χριστὸν θεραπεύομεν, ἐὰν δὲ μὴ κερδήσωμεν τὸν ἀδελφόν, εἰς Χριστὸν ἁμαρτάνομεν.

— Εἶπε πάλιν, ὅτι ὁ καθήμενος ἐν τῇ ἐρήμῳ, τριῶν ἀπαλλάττεται πολέμων, τῆς ἀκοῆς, τῆς λαλιᾶς καὶ τῆς ὁράσεως, πρὸς ἕνα μόνον ἔχει, τὸν τῆς ἀκηδίας.

—Εἶπε πάλιν, ὅτι ὁ Θεὸς οὐκ ἀφίει τοὺς πολέμους ἐπὶ τὴν γενεὰν ταύτην ὥσπερ ἐπὶ τῶν ἀρχαίων. Οἶδε γὰρ ὅτι ἀσθενεῖς εἰσι καὶ οὐ βαστάζουσι.

— Ἀδελφὸς παρέβαλε τῷ ἀββᾷ Ἀντωνίῳ καὶ εἶπεν αὐτῷ. Ἀββᾶ ἐλέησόν με καὶ εὖξαι ὑπὲρ ἐμοῦ ὅπως σωθῶ. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ, οὐδὲ ἐγὼ σὲ ἐλεῶ, οὐδὲ ὁ Θεός, ἐὰν μὴ σὺ αὐτὸν ἐλεήσῃς, ἤτοι ἐὰν μὴ αὐτὸς σπουδάσῃς καὶ αἰτήσῃ τὸν Θεόν.

— Εἶπε πάλιν ὁ αὐτός. Ἡ ὑπομονὴ μετὰ ἐγκρατείας ὑποτάσσει θηρία· οἶδα γὰρ μοναχοὺς μετὰ πολλοὺς κόπους πεσόντας καὶ εἰς ἔκστασιν φρενῶν ἐλθόντας διὰ τὸ ἠλπικέναι ἐπὶ τὸ ἔργον αὐτῶν καὶ παραλογισαμένους τὴν ἐντολὴν τοῦ εἰπόντος, ἐπερώτησον τὸν πατέρα σου καὶ ἀναγγελεῖ σοι.

— Ἀδελφὸς ἠρώτησε τὸν ἀββᾶν Ἀγάθωνα, ὅτι ἐὰν οἰκήσω μετὰ ἀδελφῶν πῶς θέλεις διάξω; Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτῷ, ὡς ἐν τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ οὕτω φύλαξον τὴν ξενητείαν σου πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σου, ἵνα μὴ παρρησιασθῇς μετ' αὐτῶν. Καὶ γὰρ ἔοικεν ἡ παρρησία καύσωνι μεγάλῳ, γεννήτρια γάρ ἐστι πάντων τῶν παθῶν.

— Εἶπε πάλιν ὁ αὐτός, οὐδέποτε ἐκοιμήθην ἔχων τι κατά τινος, οὐδὲ ἀφῆκά τινα κοιμηθῆναι ἔχοντα κατ' ἐμοῦ κατὰ τὴν δύναμίν μου.

— Ὁ αὐτὸς ἀπῆλθε ποτὲ πωλῆσαι ἐργόχειρον καὶ εὑρὼν εἰς τὴν ἀγορὰν ἄρρωστον ἔμεινε μετ' αὐτοῦ καὶ ὑπηρέτει ἐπὶ τετράμηνον ἕως οὗ ἰάθη τελείως, καὶ οὕτως ὑπέστρεψε μετ' εἰρήνης εἰς τὸ κελλίον αὐτοῦ.

— Ἄλλοτε πάλιν ὁ αὐτὸς ἀπελθὼν πωλῆσαι τὸ ἐργόχειρον αὐτοῦ, εὗρεν ἐν τῇ ὁδῷ ἀσθενῆ, ὅστις ἰδὼν τὸν ἅγιον λέγει πρὸς αὐτόν. Ποίησον ἀγάπην καὶ ἔπαρόν με εἰς τὴν ἀγοράν· ὁ δὲ ἐποίησεν οὕτω, καὶ ὅτε ἐπώλησέ τι ἐκ τοῦ ἐργοχείρου, παρεκάλει αὐτὸν ὁ ἀσθενὴς λέγων, ἀγόρασόν μοι τόδε καὶ τόδε· ὁ δὲ ἠγόραζε καὶ ἤσθιεν αὐτὸ ὁ ἀσθενὴς καὶ ἠρώτα αὐτὸν πόσον ἐπώλησας τόδε, ὁ δὲ ἔλεγεν αὐτῷ, τόσον, καὶ ἀγόρασόν μοι φησὶ πλακοῦντιν, ὁ δὲ γέρων ἠγόραζεν αὐτῷ. Καὶ

ὡς ἠνάλωσε πάντα, λέγει τῷ γέροντι· ποίησον ἀγάπην καὶ ἔπαρόν με ἐκεῖ ὅπου μὲ εὗρες. Ὁ δὲ ἦρεν αὐτὸν καὶ ἀπήει, καὶ ἐξαίφνης ἐγένετο ἄφαντος, ἤκουσε δὲ φωνῆς λεγούσης· εὐλογημένος εἶ Ἀγάθων ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ γῆς. Καὶ ἄρας τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, οὐδένα εἶδεν, ἦν γὰρ Ἄγγελος Κυρίου ἐλθὼν δοκιμάσαι αὐτόν.

— Εἶπεν ὁ μέγας Μακάριος, ὅτι εἰσί τινες ἐν ἀμελείᾳ τὰς ἑαυτῶν ἡμέρας δαπανῶντες. Καὶ λόγῳ μὲν καὶ λογισμῷ ζητοῦσι σωθῆναι, ἔργα δὲ οὐκ ἐπιτηδεύουσιν, ἀλλὰ τοὺς μὲν βίους τῶν Πατέρων ἀναγινώσκουσι, τὰς δὲ ἀρετὰς αὐτῶν οὐ μιμοῦνται; ἀλλὰ ψευδοποιοῦσι τοὺς τῶν πατέρων βίους τῇ αὐτῶν οἰήσει, λέγοντες· ὅτι ἀδύνατόν τινα τοιαῦτα ὑπομεῖναι, μὴ λογιζόμενοι ὅτι ὅπου ὁ Θεὸς οἰκεῖ διὰ τῆς τοῦ βαπτίσματος χάριτος καὶ τῆς τῶν ἐντολῶν ἐργασίας, ὑπὲρ φύσιν τὰ πράγματα καὶ τὰ χαρίσματα γίνονται.

—Εἶπε γέρων· οὐαὶ τῷ ἀπὸ νεότητος πάθεσι τῆς σαρκὸς ἑαυτῷ δεδωκότι καὶ μὴ ταχέως ἐκκόπτοντι, ὅτι ἀσύγγνωστα κολασθήσεται. Εἶπε πάλιν ὁ αὐτός. Τρεῖς εἰσιν ἀρεταὶ ἐπιχορηγοῦσαι φῶς τῷ νοῒ διὰ παντός, τὸ μὴ εἰδέναι πονηρίαν ἀνθρώπου τινός, τὸ ἀγαθοποιεῖν τοῖς κακοποιοῦσί σε καὶ τὸ ὑποφέρειν ἅπαντα τὰ ἐπερχόμενά σοι παρὰ τοῦ πλησίον ἀταράχως. Καὶ αἱ τρεῖς αὗται ἀρεταὶ γεννῶσιν ἄλλας τρεῖς μείζονας τούτων. Τὸ γὰρ μὴ εἰδέναι πονηρίαν ἀνθρώπου, γεννᾷ τὴν ἀγάπην, τὸ ἀγαθοποιεῖν τοῖς κακοποιοῦσί σε, τίκτει τὴν εἰρήνην, καὶ τὸ ὑποφέρειν τὰ ἐπερχόμενά σοι ἀταράχως φέρει τὴν πραότητα.

Ἐρωταποκρίσεις

Ἐρώτ. Πῶς δεῖ ἡσυχάζειν ἐν τῷ κελλίῳ καθήμενος;

Ἀπόκρ. Τὸ μὴ μνήμην ἀνθρώπου ἔχειν τὸ σύνολον.

Ἐρώτ. Ποίαν οὖν ὀφείλει ἔχειν ἐργασίαν ἡ καρδία ἵνα εἰς ἑαυτὴν ἀσχολεῖται;

Ἀπόκρ. Αὕτη ἐστὶν ἡ ἐργασία τοῦ μοναχοῦ τὸ προσέχειν τῷ Θεῷ διὰ παντὸς ἀπερισπάστως.

Ἐρώτ. Πῶς οὖν ὀφείλει ἐκδιώκειν ὁ νοῦς τοὺς πονηροὺς λογισμούς;

Ἀπόκρ. Οὐ δύναται ὅλως ἀφ' ἑαυτοῦ ποιῆσαι τοῦτο, οὔτε ἰσχὺν ἔχει τοιαύτην. Ἀλλ' εἰ καὶ λογισμοῖς περιπέσῃ ἡ ψυχή, εὐθέως ὀφείλει καταφεύγειν πρὸς τὸν ποιήσαντα αὐτὴν μετὰ δεήσεως, κἀκεῖνος αὐτοὺς διαλύει ὡσεὶ κηρόν.

Ἐρώτ. Πῶς οἱ πατέρες τῆς Σκήτης τῷ ἀντιρρητικῷ λογισμῷ ἐχρῆντο;

Ἀπόκρ. Ἐκείνη μὲν ἡ ἐργασία μεγάλη καὶ ἐξαίρετος, κόπον δὲ ἔχουσα καὶ οὐ πᾶσιν ἀσφαλής.

Ἐρώτ. Πῶς οὐ πᾶσιν ἀσφαλής;

Ἀπόκρ. Ὅταν λογισμὸς ἐπέλθῃ τῇ ψυχῇ καὶ δυνηθῇ πολλὰ ἐκβιασαμένη ἐκβαλεῖν αὐτόν, ἄλλος ἐπελθὼν παραλαμβάνει τὴν ψυχὴν καὶ οὕτως ὅλην τὴν ἡμέραν ἀντιλέγουσα τοῖς λογισμοῖς, οὔπω σχολάσει τῇ τοῦ Θεοῦ θεωρίᾳ.

Ἐρώτ. Ποίᾳ οὖν τέχνῃ καταφεύγει ὁ νοῦς πρὸς τὸν Θεόν;

Ἀπόκρ. Ἐάν σοι λογισμὸς πορνείας προσγένηται, εὐθέως ἀπόσπα τὸν νοῦν, ἄνω ἀνάφερε αὐτὸν μετὰ σπουδῆς καὶ μὴ χρονίσῃς. Τὸ γὰρ χρονίσαι, συγκαταθέσεως ὅρον ἔχει.

Ἐρώτ. Ἐὰν οὖν κενοδοξίας λογισμὸς ἐπέλθῃ ὅτι κατώρθωσας τήν δε τὴν ἀρετήν, οὐκ ὀφείλει ἀντιλέξαι ὁ λογισμός;

Ἀπόκρ. Οἱαδήποτε ὥρα ἀντιλέγει, ἐκεῖνος ἰσχυρότερος καὶ ραγδαιότερος γίνεται. Πλείονα γάρ σου ἐκεῖνος εὑρίσκει ἀντιλέγειν καὶ οὐ τοσοῦτον ἡ χάρις ἀντιλαμβάνεταί σου, εὑρίσκει μεγαλαυχῶν ὡς ὅτι ἐμαυτῷ ἀρκοῦμαι μαχήσασθαι πρὸς τὰ πάθη. Ὥσπερ γὰρ ὁ πατέρα ἔχων πνευματικόν, τῷ πατρὶ παραχωρεῖ καὶ ἀμέρι-

Η ΔΙΑΛΕΞΙΣ

Τοῦ Καθηγουμένου τῆς Ἱ. Μονῆς Διονυσίου ἁγίου Ὄρους ἐν τῇ Ἑταιρίᾳ Μακεδονικῶν Σπουδῶν Θεσ)νίκης.

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 258)

Ὀκτακόσια ἔτη παρῆλθον ἔκτοτε, καὶ οὐδαμοῦ τῆς ἱστορίας ἀναφέρεται σοβαρὰ ἑλληνοσερβικὴ ῥῆξις, τοὐναντίον κοινοὶ ἀγῶνες κατὰ κοινοῦ τυράννου, κατέστησαν στενοτέρους τοὺς ἐκ παραδόσεως φιλικοὺς δεσμούς.

Ἡ ἁγιορειτικὴ ἱστορία οὐδὲ τὴν παραμικρὰν ψυχρότητα μνημονεύει τῶν δύο στοιχείων ἐν Ἄθῳ, ἀχώριστοι ἀπ' ἀρχῆς καὶ μέχρι σήμερον ἀκολουθοῦν τὴν παράδοσιν τῶν Κομνηνῶν, τῶν Λασκάρεων, τῶν Παλαιολόγων, τῶν Νεεμάνια, Οὔρεσι καὶ Δουσάν.

Ὁ σερβικὸς λαὸς ἔχει δύο ἐξαίρετα προτερήματα, τὴν θετικὴν κατανόησιν καὶ τὴν πίστιν πρὸς τὰς φιλίας καὶ συμμαχίας. Οὐδέποτε συνεπάθησε τὰ πανσλαυϊστικὰ ὄνειρα, καὶ σέβεται ἀπολύτως τὰ δίκαια τῶν φίλων του, καὶ γνωρίζει

μνός ἐστι κατὰ πάντα καὶ κρῖμα οὐκ ἔχει παρὰ τῷ Θεῷ, οὕτω καὶ τῷ Θεῷ ὁ ἑαυτὸν ἐπιδούς, οὐκ ὀφείλει ὅλως φροντίδα ποιῆσαι λογισμοῦ ἢ ἀντιλέξαι ἢ ἐᾶσαι ὅλως αὐτὸν εἰσελθεῖν. Ἐὰν δὲ εἰσέλθῃ, ἄνω πρὸς τὸν πατέρα σου ἆρον αὐτὸν καὶ εἰπὲ αὐτῷ ὅτι ἐγὼ οὐκ ἔχω πρᾶγμα, ἰδοὺ ὁ πατήρ μου, αὐτὸς οἶδε καὶ ἔτι ἀναφέρων αὐτὸν μέσον τῆς ὁδοῦ καταλείψας ἐκφύγει. Οὐ γὰρ δύναται ἐλθεῖν μετὰ σοῦ πρὸς ἐκεῖνον, οὐδὲ στῆναι ἐνώπιον αὐτοῦ. Ταύτης τῆς ἐργασίας οὐκ ἔστι μείζων, οὐδὲ ἀμεριμνότερον ἐν ὅλῃ τῇ ἐκκλησίᾳ. Ταύτην δὲ τὴν ἐργασίαν, ἡ ἡσυχία μετὰ προσευχῆς καὶ ταπεινώσεως κατορθοῖ. Τὸ γὰρ συνεχῶς ἐν ταπεινώσει προσεύχεσθαι, ταχὺ εἰς τὴν κατόρθωσιν τούτου φέρει τὸν νοῦν.

Ἐρώτ. Πῶς δύναταί τις πάντοτε προσεύχεσθαι; ἀσθενεῖ γὰρ τὸ σῶμα πρὸς τὴν λειτουργίαν.

Ἀπόκρ. Οὐ μόνον τὸ στῆναι ἐν καιρῷ προσευχῆς, ἐκεῖνο λέγεται προσευχή, ἀλλὰ τὸ πάντοτε προσεύχεσθαι.

Ἐρώτ. Πῶς πάντοτε;

Ἀπόκρ. Εἴτε ἐσθίεις, εἴτε πίνεις, εἴτε ἐν ὁδῷ περιπατεῖς, εἴτε ἔργον ποιεῖς, μὴ ἀποστῇς τῆς προσευχῆς.

Ἐρώτ. Ἐὰν οὖν μετά τινος λαλῶ, πῶς δύναμαι πάντοτε προσεύχεσθαι;

Ἀπόκρ. Διὰ τοῦτο εἶπεν ὁ Ἀπόστολος, διὰ πάσης προσευχῆς καὶ δεήσεως. Ὅτε οὖν μετά τινος ὁμιλεῖς, ἐν τῇ διανοίᾳ σου ἔχε μελέτην κρυπτήν.

Ἐρώτ. Πόσον μέτρον ὀφείλει ἔχειν ἡ εὐχή;

Ἀπόκρ. Μέτρον οὐκ ἐδήλωσε· τὸ γὰρ εἰπεῖν πάντοτε καὶ ἀδιαλείπτως, μέτρον οὐκ ἔχει. Ἐὰν γὰρ ὅταν στήκῃ ὁ μοναχὸς εἰς προσευχήν, τότε μόνον εὔχεται, ὁ τοιοῦτος ὅλως οὐκ εὔχεται. Ἔλεγε δὲ καὶ τοῦτο ὅτι ὀφείλει ὁ ταῦτα θέλων κατορθῶσαι, πάντας ἀνθρώπους, ὡς ἕνα ὁρᾶν καὶ καταλαλιᾶς ἀπέχεσθαι.

Ἐρώτ. Εἰ ὅλως ἀπαιτεῖται ὁ μοναχὸς τῆς τοιαύτης εὐχῆς. πῶς δύναται καὶ ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ ταῦτα φυλάξαι;

Ἀπόκρ. Ἐὰν ἐστιν ἄνθρωπος ἀγωνιστής, ἀπαιτεῖ ὁ Θεὸς παρ' αὐτοῦ τοῦ μὴ ἔχειν προσπάθειαν εἰς ὕλην σωματικὴν ἕως μικρᾶς ῥαφίδος. Δύναται γὰρ ἐμποδίσαι αὐτοῦ τὸν λογισμὸν ἐκ τῆς ἀδολεσχίας τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ πένθους. ΤΕΛΟΣ

τοὺς εὐεργέτας καὶ ἱστορικοὺς συμπαραστάτας του.

Ἐκ τούτων καὶ μὲ τὴν πεῖραν πεντήκοντα περίπου ἐτῶν ἀδελφικῆς συμβιώσεως μετὰ τῶν Σέρβων μοναχῶν τοῦ Ἄθω, δύναμαι νὰ βεβαιώσω τὴν σεβαστὴν ὁμήγυριν, ὅτι ἡ ἑλληνοσερβικὴ φιλία εἶναι καὶ θὰ εἶναι ἀκατάλυτος, διότι ἔχει δύο ἀδιάσειστα ἐρείσματα, τὸ ὁμόδοξον τῆς θρησκείας, καὶ τὴν παράδοσιν.

Καιρὸς ἤδη νὰ ἴδωμεν καὶ τὰς σχέσεις ἁγ. Ὄρους - Ρουμανικοῦ λαοῦ. Αὗται εἶναι ὀψιμότεραι, ἀπό τε θρησκευτικῆς καὶ ἐκπολιτιστικῆς ἀπόψεως. Ἐνῶ αἱ τῶν προρρηθέντων λαῶν ἀνάγονται εἰς τοὺς πρὸ τῆς ἁλώσεως χρόνους, αἱ μετὰ τῶν ὑπερδουναβίων χωρῶν ἄρχονται εἰς τὴν μετ᾽ αὐτὴν ἐποχὴν καὶ ἰδίᾳ ἀφότου ὁ ἐκ τῆς Μονῆς μας ἅγιος Νήφων, καταλιπὼν τὴν Πατριαρχείαν Κων)πόλεως, μετέβη εἰς τὴν Βλαχίαν, καὶ περιέσωσε τὴν ἐκεῖσε κατάστασιν ἀπό τε θρησκευτικῆς καὶ κοινωνικῆς ἀπόψεως, γενόμενος δι᾽ αὐτήν, ὅ,τι ὁ Σάββας διὰ τὴν Σερβίαν, καὶ ἐπὶ πλέον σωτὴρ τῆς Ὀρθοδοξίας, ἰδίᾳ εἰς τὰ βόρεια τμήματα τῆς χώρας, Οὐγγροβλαχίαν, Τρανσυλβανίαν καὶ Γαλικίαν, ὅπου ὁ Παπισμὸς μὲ τὸ προσωπεῖον τῆς Οὐνίας εἶχεν ἀποσπάσει ὁλόκληρα τμήματα λαοῦ ἀπὸ τὴν θρησκείαν τῶν Πατέρων.

Τὸ ἔργον τοῦ μεγάλου ἁγιορείτου Πατριάρχου, συνεπλήρωσαν καὶ ἄλλοι ἁγιορεῖται καὶ ἰδίᾳ οἱ συνοδεύσαντες κατὰ τὴν εἰς «Κοῦρτε ντι Ἄρτζεσι» τότε Μητρόπολιν τῆς Βλαχίας μετακομιδὴν τῆς κάρας τοῦ ἁγίου ἐκ τῆς Μονῆς μας, Πρῶτος τοῦ ἁγίου Ὄρους Γαβριήλ, μετὰ δεκάδος ἐκλεκτῶν συνεκδήμων, οἵτινες κατὰ παράκλησιν τοῦ εὐσεβεστάτου Ἡγεμόνος Νεάγκου παρέμειναν ἐκεῖσε δεκαετίαν ὅλην.

Ἔκτοτε ἄρχεται ἡ στενὴ συνεργασία ἁγίου Ὄρους - Ρουμανικοῦ λαοῦ καὶ γενικώτερον, Ἑλληνισμοῦ - Ρουμανίας, ἡ ὁποία διήρκησε μέχρι τῶν μέσων τοῦ παρελθόντος αἰῶνος.

Εἰς τὰ τῆς ἐποχῆς ταύτης ὡς καὶ τὰ ἐπακολουθήσαντα γεγονότα δὲν θὰ ἐπεκταθῶ, ἀφ᾽ ἑνὸς δι᾽ ἔλλειψιν χρόνου, καὶ ἀφ᾽ ἑτέρου διότι πιστεύω, ὅτι τὸ θέμα τοῦτο θὰ ἐξήντλησεν εἰς τὴν διάλεξίν του ὁ ἀγαπητὸς φίλος κύριος Τσούρκας μὲ τὴν διακρίνουσαν αὐτὸν σαφήνειαν καὶ ἐμβρίθειαν.

Τὰ ἐναπομένοντα ὀλίγα λεπτὰ θὰ διαθέσω εἰς τὴν ἐξέτασιν τοῦ ὀψιγενοῦς κρατιδίου τῆς Ἀλβανίας καὶ τοῦ συγγενοῦς ἀλβανικοῦ λαοῦ.

Μετ᾽ αὐτοῦ τὸ ἅγιον Ὄρος ἔχει μόνον τρεῖς ἱστορικὰς ἐπαφάς, πρώτην, τὰς πνευματικὰς σχέσεις τοῦ προρρηθέντος ἁγίου Νήφωνος μετὰ τοῦ ἐθνικοῦ ἥρωος τῶν Ἀλβανῶν Γεωργίου Καστριώτου ἢ Σκενδέρβεη, δεύτερον τὸν ἐκ τῆς Μεγίστης Λαύρας νεομάρτυρα Νικόδημον, μαρτυρήσαντα διὰ τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ εἰς τὴν ἰδιαιτέραν του πατρίδα Ἐλβασάνιον καὶ τρίτον, τὴν δρᾶσιν τοῦ ἐκ τῆς μονῆς Φιλοθέου ἁγίου Κοσμᾶ τοῦ Αἰτωλοῦ, ἐπὶ ἔτη στηρίξαντος τοὺς ἐναπομείναντας χριστιανοὺς ἐν Ἀλβανίᾳ καὶ ἐν τέλει μαρτυρήσαντος ὑπὲρ Χριστοῦ εἰς τὸ Βεράτιον.

Δυστυχῶς ὁ λαὸς οὗτος, παρ᾽ ὅ,τι ἀνήκει εἰς τὴν εὐρωπαϊκὴν οἰκογένειαν, παρ᾽ ὅ,τι εἶναι ἐκ τῶν ἀρχαίων οἰκητόρων τῆς χερσονήσου τοῦ Αἵμου, στερεῖται ἐθνικῆς ἀξιοπρεπείας καὶ εἶναι ὁ μόνος ἐκ τῶν λαῶν αὐτῆς, ὁ ὁποῖος ἐξισλαμίσθη ὁμαδικῶς καὶ ἐξετουρκίσθη καθ᾽ ὅλα πλὴν τῆς γλώσσης του.

Διὰ ταῦτα δέ, καὶ διὰ τὸ μῖσος τὸ ὁποῖον χαρακτηρίζει τοὺς ἐξωμότας πρὸς πᾶν τὸ χριστιανικόν, κατέστη ἀντιπαθὴς πρὸς τοὺς ἄλλους λαοὺς τῆς Χερσονήσου,

ἔτι δὲ ἀντιπαθέστερος πρὸς ἡμᾶς διότι πιέζει ὑπὸ τὸ πέλμα του, ὁμοδόξους καὶ ὁμοφύλους ἀδελφοὺς τῆς Βορείου Ἠπείρου μας.

Αὗται ἐν περιλήψει καὶ σκιαγραφίᾳ εἶναι, ἀγαπητοί, αἱ σχέσεις ἁγ. Ὄρους - χερσονήσου τοῦ Αἵμου. Ἀλλὰ δὲν εἶναι μόνον αὐταὶ αἱ ὀλίγαι, αἱ ἱστορικῶς γνωσταί, αἱ πολλαὶ εἶναι ἀφανεῖς καὶ ἄγνωστοι, διότι προέρχονται ἀπὸ θρησκευτικὸν ὀργανισμόν. Εἶναι παγκοίνως γνωστὸν καὶ παραδεκτὸν ὅτι τοὺς κληρικοὺς τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας μας, ἀνωτέρους καὶ κατωτέρους τοὺς χαρακτηρίζει τὸ ἀνεπίδεικτον καὶ ἡ ταπείνωσις, οἱ δὲ μοναχοί της, τὴν ἐντολὴν τοῦ Κυρίου τελοῦντες, θεωροῦν ἑαυτοὺς ἀχρείους δούλους ἐν τῇ ἐκτελέσει τοῦ καθήκοντος καὶ ὡς πρόγραμμα τῆς ζωῆς των ἔχουν τὸ προγονικὸν «λάθε βιώσας».

Ὅσοι ἐξ ὑμῶν ἐπεσκέφθησαν τὸ ἅγιον Ὄρος, θὰ ἐνθυμοῦνται τὰς θαυμαστάς του τοιχογραφημένας Ἐκκλησίας, τὰς θαυμασίας φορητὰς εἰκόνας, τὰ ὑπέροχα χειρόγραφα βιβλία μεμβράνινα καὶ χαρτῷα, ἐὰν ἔτυχε νὰ περιεργασθοῦν, ποῖος ὁ ζωγράφος, ποῖος ὁ καλλιτέχνης, τίς ὁ καλλιγράφος, τὸ ἐρώτημά των θὰ ἔμεινεν ἀναπάντητον, τὸ πολύ, θὰ ἔμαθον ὅτι κάπου εἰς ἀπόκρυφον γωνίαν, ἢ εἰς τὴν κάτω ὤαν τοῦ βιβλίου θὰ ἀναφέρεται «χειρὶ μοναχοῦ» ἢ χεὶρ Θ. Θύτου, δηλαδὴ ἱερομονάχου. Τὰ πάντα οἱ Μοναχοὶ τοῦ Ὄρους ἀναφέρουν εἰς τὴν Παναγίαν τὴν μεγάλην τους Μητέρα, ὡς τὴν ὀνομάζουν. Καὶ ὡς ἐκ τούτου ἐκ τῶν πολλῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ Ὄρους πρὸς τοὺς λαοὺς τῆς Χερσονήσου ὀλίγα εἶναι γνωστὰ καὶ ταῦτα ἐκ παραδόσεως.

Ἴσως εἰς τὰς κυψέλας ἐκείνας τῆς πατερικῆς καὶ προγονικῆς φιλοσοφίας, εἰς τὰς βιβλιοθήκας τῶν ἱ. Μονῶν τοῦ Ἄθω εἰς συλφόβρωτα καὶ δυσανάγνωστα χειρόγραφά των, νὰ ὑπάρχουν καὶ κρύπτονται πολλὰ τὰ ἀπόρρητα. Τὸ φιλόξενον ἅγιον Ὄρος ἀναμένει τοὺς ὀτρηροὺς ἐργάτας τῆς σοφίας καὶ τῆς ἐπιστήμης, ν᾽ ἀναδηφίσουν τὴν ἱστορίαν του.

Πρὸς τοῖς ἄλλοις λαοῖς τῆς Χερσονήσου τὸ ἅγιον Ὄρος συνέχεται καὶ πρός τινα ἄλλον λαόν, τὸν εὐγενέστερον ὅλων, τὸν πρῶτον οἰκιστὴν αὐτῆς, τὸν ἑλληνικόν. Πρὸς τὸν λαὸν αὐτὸν τὸ Ὄρος τὸ ἅγιον δὲν ἔχει σχέσεις ὅπως πρὸς τοὺς ἄλλους γειτονικούς, ἔχει χάριτι Χριστοῦ ζωὴν καὶ συνύπαρξιν, εἶναι σὰρξ ἐκ τῆς σαρκός του. Τὸ ἅγιον Ὄρος ἦτο, εἶναι καὶ θὰ εἶναι Ἑλλάς. Ἐξ αὐτῆς προῆλθε, μετ᾽ αὐτῆς συνέζησε, συνέπαθε καὶ συνανέστη, καὶ μετ᾽ αὐτῆς βαδίζει πρὸς τὰ πεπρωμένα τῆς φυλῆς. Ἡ Θεία πρόνοια τὸ ἔταξεν ἐκεῖ φρουρὸν τῶν ἱερωτέρων θρησκευτικῶν καὶ ἐθνικῶν παραδόσεων· Καὶ θὰ ἵσταται ἐκεῖ ἐν μέσῳ τῶν δούλων καὶ ἐλευθέρων ἑλληνικῶν χωρῶν κρῖκος συνδετικός, ἐν μέσῳ τοῦ Παρθενῶνος καὶ τῆς ἁγίας Σοφίας, δέκτης καὶ πομπὸς τῶν ἱερωτάτων παλμῶν τοῦ γένους.

Ἀπὸ τῆς οὐρανογείτονος κορυφῆς του θὰ πέμπῃ τὰ βραχέα κύματα τῆς εἰρήνης, τῆς ἀγάπης, τῆς συνεργασίας πρὸς τοὺς ὁμοδόξους λαοὺς τῆς χερσονήσου τοῦ Αἵμου. Καὶ τὰ μακρὰ πρὸς τὸν σύμπαντα κόσμον, τὸ μέγα μυνημά του πρὸς τὴν ταρασσομένην ἀνθρωπότητα, ὅτι μόνον ἐν τῷ Χριστῷ καὶ διὰ τοῦ Χριστοῦ, διὰ τοῦ εὐαγγελικοῦ πολιτισμοῦ, θὰ ἐπανεύρῃ τὴν γαλήνην της, μόνον διὰ τῆς χριστιανικῆς ἀγάπης θ᾽ ἀξιωθῇ νὰ ἴδῃ τὸ ποθεινὸν ὅραμα τῆς ἀποκαλύψεως «οὐρανὸν καινὸν καὶ γῆν καινήν» καὶ τὴν εἰρήνην βασιλεύουσαν.

Καὶ πρὸς τὴν θεοφρούρητον ταύτην πόλιν τὴν πρωτεύουσαν τῆς Μακεδονίας

Α. Γ. ΠΕΡΑΤΙΚΟΥ

ΝΙΚΗΤΑ ΤΟΥ ΚΑΙ ΔΑΒΙΔ

δούλου Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ φιλοσόφου

ΕΡΜΗΝΕΙΑ

Τῶν τετραστίχων, τοῦ μεγάλου πατρὸς ἡμῶν

ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΤΟΥ ΘΕΟΛΟΓΟΥ

('Εκ χειρογράφου ΙΖ' αἰῶνος, φύλ. 3α - 33β)

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελίδος 263)

Γνωμικὸν ε'.

Κείμενον

Ὑμῖν λέγω μάλιστα τοῖς τοῦ βή-[ματος,
Ὀφθαλμὸν εἶναι μὴ σκότους πεπλη-[σμένον,
Μὴ καὶ πρόεδροι τοῦ κακοῦ φαινώ-[μεθα.
Εἰ γὰρ τὸ φῶς τοσοῦτον, τὸ σκότος [πόσον;

Ἑρμηνεία.

Διδάξας ὁ θεολόγος πατὴρ τὴν ἀνωτέρω τετράστιχον γνώμην μᾶλλον πρὸς τοὺς μοναχοὺς ἀπεφθέγξατο, νῦν πρὸς τοὺς ἱερωμένους τὸν λόγον ἀποτεινόμενος λέγει, καὶ μᾶλλον πρὸς τοὺς ἐπισκόπους. Ὑμεῖς οἱ τοῦ βήματος ἠξιωμένοι καὶ τῆς ἱερᾶς καὶ ἁγίας τραπέζης καὶ ταύτῃ παριστάμενοι, ὑμεῖς μᾶλλον ἀκούσατέ μου λέγοντος, καὶ αὐτὴν προσφέροντος φωνὴν ἐκείνην τοῦ μεγάλου καὶ πρώτου ἀρχιερέως Χριστοῦ, ἣν ἐν εὐαγγελίοις εἴρηκε περὶ ὑμῶν· πρὸς γὰρ ὑμᾶς μᾶλλον τοὺς ἐπισκόπους νῦν ἐκφωνῶ. Μὴ γίνεσθε καὶ ὑπάρχετε ὀφθαλμοὶ σκότους πεπληρωμένοι καὶ γέμοντες· ἀλλὰ πλήρεις τυγχάνετε φωτός, ἵνα μὴ φαίνησθε ὡσὰν προβεβλημένοι εἰς τὴν τοῦ κακοῦ διδασκαλίαν, καὶ προκαθήμενοι εἰς ἀρχέτυπον τῆς ἀσεβείας, καὶ ἀγνοίας καὶ ἀδικίας. οὐ γὰρ εἰς τοῦτο γεγόνατε πρόεδροι καὶ προέχοντες καὶ προκαθήμενοι, ἀλλ' ὡς ἀρχέτυπον δικαιοσύνης καὶ εὐσεβείας καὶ γνώσεως. ὑμεῖς γὰρ ἐστὲ ὀφθαλμοὶ καὶ ὁ λύχνος τοῦ σώματος τῆς Ἐκκλησίας, καὶ τοῦ ταύτης πληρώματος. ὡς γὰρ ἁπλῶν ὄντων ὑμῶν, καὶ φωτοειδῶν καὶ καθαρῶν, ὅλον ἐν φωτὶ πορεύεται τὸ σῶμα ὑμῶν, οὕτω πάλιν ἁμαρτίας πλησθέντων ὑμῶν ὅλως κακῶς πάσχει ἡ Ἐκκλησία. εἰ

μας, πέμπει τὸ ἅγιον Ὄρος τὸ οἰκεῖον, τὸ φιλικόν του μύνημα. Πρὸς τοὺς εὐσεβεῖς οἰκήτορας αὐτῆς ἐπαναλαμβάνει τὸ τῆς πρώτης ἐπιστολῆς τοῦ μακαρίου Παύλου, πρὸς τοὺς προγόνους αὐτῶν Θεσσαλονικεῖς, οὓς ἐγκωμιάζων ἔγραφε, «τύπους αὐτοὺς γεγονότας πᾶσι τοῖς πιστεύουσιν ἐν τῇ Μακεδονίᾳ καὶ Ἀχαΐᾳ. Ἀφ' ὑμῶν γὰρ ἐξήχητε ὁ λόγος τοῦ Κυρίου οὐ μόνον ἐν τῇ Μακεδονίᾳ καὶ Ἀχαΐᾳ, ἀλλὰ καὶ ἐν παντὶ τόπῳ ἡ πίστις ὑμῶν ἡ πρὸς τὸν Θεὸν ἐξελήλυθεν». Εὔχομαι ὅπως ὁ Πανάγαθος Θεὸς εὐδοκήσῃ, ἵνα καὶ πάλιν ἐκ τῆς πόλεως ταύτης ἐξηχηθῇ ὁ χριστιανικὸς πολιτισμὸς οὐχὶ μόνον ἐν Μακεδονίᾳ καὶ Ἀχαΐᾳ, οὐχὶ μόνον εἰς τὰς γειτονικὰς χώρας τῆς χερσονήσου τοῦ Αἵμου, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν σύμπαντα κόσμον.

Καὶ ὅπως ἐκ τῆς φιλοχρίστου ταύτης κοινωνίας προῆλθον οἱ δύο ἅγιοι ἱεραπόστολοι Κύριλλος καὶ Μεθόδιος, οὕτω καὶ αὖθις ἐξ αὐτῆς νὰ προέλθουν οἱ ἀπόστολοι τοῦ Εὐαγγελίου τῆς εἰρήνης.

ΤΕΛΟΣ

τοίνυν γάρ, ὦ ἐπίσκοπε, ὁ δοκῶν φῶς εἶναι τῶν ὑπὸ χεῖρα, ἐν σκότει πορεύῃ, καὶ τὰ τοῦ σκότους ἔργα διαπράττῃ, πόσῳ μᾶλλον τῇ κακίᾳ κατασχεθήσεται καὶ κρατηθήσεται ὁ ἀεὶ ἐν κακοῖς ὢν λαὸς ἰδιώτης καὶ οὕτως ὅλως κεκρατημένος καὶ σκότος τρόπον τινὰ καθεστώς. τοῦτο δὲ ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον Εὐαγγελίου ἔλαβεν ὁ πατήρ. φησὶ γὰρ ἐκεῖσε ρητῶς ὁ Κύριος· εἰ οὖν τὸ φῶς τὸ ἐν σοὶ σκότος, τὸ σκότος πόσον; [1]) ἤγουν τοσοῦτον ἐσκοτισμένον ἐστί, τὸ σκότος πολλῷ μᾶλλον.

Γνωμικὸν ϛ΄.

Κείμενον

Ἄφωνον ἔργον, κρεῖσσον ἀπράκτου [λόγου.

Βίου μὲν οὐδεὶς πώποθ᾽ ὑψώθη δίχα.

Λόγου δὲ πολλοί, τοῦ καλῶς ψο- [φουμένου.

Οὐ γὰρ λαλούντων, εὖ διούντων δ᾽ ἡ [χάρις.

Ἑρμηνεία.

Καὶ ἡ παροῦσα γνώμη τῆς προτέρας ἔχεται ἐννοίας, καὶ κατασκευαστικὴ αὐτῆς ἐστὶ καὶ πρὸς τοὺς αὐτοὺς ἐπισκόπους ἐκφωνηθεῖσα, καὶ ὁμοία τῇ πρὸ ἐκείνης, τῆς πρὸς μοναχούς. Εἰρηκὼς γὰρ ἀνωτέρω πρὸς τοὺς ἐπισκόπους ὅτι γίνεσθε τῷ λαῷ ἀρχέτυπον ἀρετῆς καὶ οὐ κακίας, καὶ σπεύδετε ὠφελεῖν τοὺς ὑπὸ χεῖρα καὶ μὴ μᾶλλον βλάπτειν, ἵνα μή τινες ἴσως εἴπωσιν, ὅτι ἡμεῖς ἐν λόγοις διδάσκομεν αὐτὰ τὰ σωτήρια. νῦν φησὶ πρὸς αὐτούς, ὅτι κάλλιστον ἐστὶ τὸν τῆς Ἐκκλησίας προστάτην ἐπ᾽ ἀμφοτέροις εὐδοκιμεῖν καὶ ἄμφω κατορθοῦσθαι βίον καὶ λόγον καὶ δι᾽ ἀμφοτέρων διδάσκειν. Εἰ δὲ τοῦ ἑνὸς ὑστερίζει, κρεῖττον ἐστὶ τῷ ὀρθῷ βίῳ καὶ τῇ ὁμοίᾳ πράξει κεκοσμεῖσθαι· ἢ λόγῳ ψιλῷ καὶ ἀκάρπῳ χρώμενον, διὰ τὸ μένειν αὐτὸν ἄπρακτον, ἐφ᾽ οἷς λέγει καὶ διδάσκει ἄλλους, μᾶλλον μεγαλορρημονεῖν καὶ διδάσκειν, ἃ αὐτὸς οὐ πράττει. δείκνυσι δὲ τοῦτο ἐξ αὐτοῦ τοῦ πράγματος. ὅτι πολλοὶ μὲν ὑψώθησαν παρὰ Θεοῦ καὶ τῆς οὐρανῶν βασιλείας ἠξιώθησαν καὶ τῶν ἀγραμμάτων καὶ μηδόλως ἐπὶ τῇ τῶν λόγων σοφίᾳ κεκοσμημένων, καὶ μήτε λέγειν μήτε διδάσκειν ἱκανῶν. ὑψώθησαν οὖν χωρὶς τοῦ λόγου τοῦ καλῶς ψοφουμένου καὶ ἠχουμένου· ὁ γὰρ προφορικὸς οὗτος λόγος πλῆξις ἐστὶν ἀέρος ψόφον ἀποτελοῦσα καὶ ἦχον τοιόνδε. πολλοὶ γοῦν καὶ μὴ γλυκέως καὶ καλῶς λέγοντες καὶ ἐπωφελῶς, κοσμούμενοι δὲ βίῳ ὀρθῷ καὶ σεμνῷ καὶ πράξει τοιαύτῃ ὑψώθησαν. διὰ δὲ λόγου μόνου καλοῦ καὶ ἐπωφελοῦς, δίχα δὲ βίου καὶ ἐπαινετοῦ καὶ θεαρέστου, οὐδεὶς ὑψώθη ποτέ. διότι οὐκ ἔστιν ἡ χάρις τοῦ Πνεύματος τῶν εὖ λαλούντων, ἀλλὰ τῶν καλῶς καὶ ὁσίως ἢ θεοπρεπῶς βιούντων καὶ πολιτευομένων. ἡ γὰρ τῶν κακῶν ἀπαλλαγὴ σωτηρίας ἐστὶν ἀρχή. πᾶσα δὲ πρακτικὴ ἀρετὴ ἐν τῷ γίνεσθαι καὶ οὐκ ἐν τῷ γεγονέναι τὸ εἶναι ἔχει.

Γνωμικὸν ζ΄.

Κείμενον

Δῶρον Θεῷ κάλλιστον ἐστὶν ὁ τρό- [πος.

Κἂν πάντ᾽ ἐνέγκῃς, οὐδὲν οἴσεις ἄ- [ξιον.

Ὃ καὶ πένης δίδωσι, τοῦτο πρόσ-]φερε.

Μίσθωμα πόρνης, ἁγνὸς οὐ μερίζεται.

Ἑρμηνεία.

Γνωματεύσας ὁ μέγας θεολόγος πατὴρ ἱκανῶς πρός τε τοὺς μοναχοὺς καὶ τοὺς ἐπισκόπους, νῦν πρὸς πάντας κοινῶς ἀποδίδωσι τὰς ἐπωφελεῖς γνώμας. Ἐπεὶ γὰρ εἰσί τινες ἀσελγεῖς μὲν καὶ ἀκόλαστοι, πλούσιοι δέ, καὶ διὰ τῆς ἱλαρᾶς μεταδό

1) Ματθ. ϛ΄ 23.

Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΟΥ ΜΥΣΤΗΡΙΟΥ ΤΗΣ ΜΕΤΑΝΟΙΑΣ

Κατὰ τὴν διδασκαλίαν αὐτοῦ τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν Ἀποστόλων, ὁ Χριστιανός, μετανοῶν καὶ ἐξομολογούμενος τὰς ἁμαρτίας αὐτοῦ ἐνώπιον τοῦ Πνευματικοῦ αὐτοῦ Πατρός, ἀπαλλάσσεται τούτων καὶ ἐπανέρχεται εἰς τὴν ἀθώαν ἐκείνην κατάστασιν, εἰς ἣν εὑρίσκετο μετὰ τὸ βάπτισμα, καὶ οὕτω συμφιλιοῦται καὶ ἀνασυνδέεται μετὰ τοῦ Θεοῦ.

Ἡ ἀναγκαιότης δὲ τοῦ ἱεροῦ τούτου Μυστηρίου καθίσταται πασιφανὴς ἐκ τούτου, ὅτι «οὐδεὶς καθαρὸς ἀπὸ ῥύπου, οὐδ᾽ ἂν καὶ μία ἡμέρα ὁ βίος αὐτοῦ ἐπὶ τῆς γῆς» (Ἰὼβ ιδ' 5).

Ἡ δὲ θεία τοῦ μυστηρίου τούτου

σεως τῆς εἰς τοὺς δεομένους, νομίζουσιν ἐξιλεῶσθαι τὸν Θεόν, καὶ τὴν τῶν οὐρανῶν ἐξωνεῖσθαι βασιλείαν, καὶ διὰ τοῦτο καταφρονοῦσι τῆς ἁγνείας καὶ καθαρότητος καὶ τῶν ἄλλων πασῶν ἀρετῶν. τοὺς τοιούτους θέλων ἀναχαιτίσαι τοῦ σκοποῦ, τοῦτο φησί· δῶρον κάλλιστον εἶναι καὶ Θεῷ εὐάρεστον καὶ δεκτόν, τὸν τρόπον· ἤτοι τὴν τοῦ νοὸς καθαρότητα σὺν τῇ τοῦ σώματος, ἀλλ᾽ οὐ τὴν τῶν χρημάτων ἀπόδοσιν. οὐδὲν γὰρ ἐστὶν ἄξιον δῶρον τῆς τοῦ ὑψίστου μεγαλειότητος. ἀλλὰ κἂν πάντα παρεισενέγκῃς αὐτῷ μικρὸν ἐστὶ πρὸς τὸν πάντων ποιητὴν καὶ Δεσπότην, ἢ οὐδέν. Εἰ τοίνυν βούλει εὐαρέστως καρποφορῆσαι αὐτῷ τοῦτο καρποφόρησον, ὃ καὶ πένης δίδωσιν. ἤγουν ὅ,τι καὶ ὁ πένης δύναται καρποφορεῖν. τί δὲ ἄλλο τοῦτο ἐστὶν ἢ πίστις ἐνεργουμένη δι᾽ ἀγάπης καθαρᾶς καὶ ἀληθοῦς. τοῦτο γὰρ καὶ παρὰ τῶν πλουσίων προφέρεσθαι ζητεῖ αὐτῷ ὁ Θεός. μὴ γὰρ νόμιζε ὅτι κοινωνός σοι γενήσεται τῆς ἁμαρτίας καὶ συμμεριστής, καὶ ὡσανεὶ πωλήσει σοι τὴν ἄδειαν τοῦ ἀσελγαίνειν, συγχωρῶν σοι τὴν τοιαύτην ἁμαρτίαν διὰ τῆς τῶν δεομένων μεταδόσεως. λαμβάνων ἀντὶ τιμήματος τὰ τοῖς πένησι διδόμενα. ἔμαθες καὶ ἐν τῷ παλαιῷ καὶ μωσαϊκῷ νόμῳ.[1]) ὅτι πόρνη προσάγουσα εἰς τὸν ναὸν ἐκεῖνον τὸν νομικὸν τὸ τῆς πορνείας αὐτῆς μίσθωμα οὐκ ἦν εὐπαράδεκτος τοῖς ἱερεῦσι. διότι οὐ προσδεκτὸν ἐστὶ τῷ ἁγνῷ καὶ καθαρῷ Θεῷ προσφερόμενον παρὰ τῆς πόρνης τὸ ἀκάθαρτον μίσθωμα τῆς ἀκαθάρτου καὶ ῥυπαρᾶς. ἤγουν τὸ εἰς μισθὸν πορνείας αὐτῇ διδόμενον παρὰ τῶν σύμπασχόντων αὐτῇ. τί δηλοῦντος τούτου πάντως, ἢ ὅτι πᾶσα ἐμπαθὴς ψυχὴ ἡ διὰ τῆς σαρκικῆς καὶ κοσμικῆς ἐπιθυμίας κερδαίνουσα, καὶ τῷ ἁγνῷ καὶ καθαρῷ Θεῷ προσφέρουσα ἢ θυσιάζουσα, βδελυκτὰ καὶ θεοστυγῆ θυσιάζει. τοῦτο δὲ λέγει ὁ πατὴρ οὐκ ἀπαγορεύων παντάπασι τὴν ἐλεημοσύνην, ἢ τοὺς πορνεύοντας κωλύων ἐλεεῖν τοὺς πένητας, ἄπαγε. καλὸν γὰρ ἐστὶν ἡ ἐλεημοσύνη, ἐκ τῆς μελλούσης κολάσεως δυναμένη ἐξελέσθαι τοὺς ἁμαρτάνοντας. μόνον εἰ καθαρὰ ἐστὶν καὶ οὐκ ἐπὶ σκοπῷ πονηρῷ γίνεται. ὥστε τυχὸν τινὰ θαρροῦντα ἐπὶ τῇ δυνάμει τῆς ἐλεημοσύνης, καταφρονεῖν τοῦ Θεοῦ καὶ ἀδεῶς ἀσελγαίνειν. καὶ πάσης ἄλλης καταφρονεῖν ἀρετῆς. κρεῖττον γὰρ ἐστὶ τῆς διὰ τῶν χρημάτων εἰς Θεὸν θυσίας ἡ διὰ τῆς νοὸς καὶ τῆς σαρκὸς καθαρότητος πρὸς τὸν δεσπότην θυσία καὶ προσφορά. καθὼς καὶ ἐν τοῖς κατὰ στοιχεῖον ἰάμβοις παραινετικῶς αὐτοῦ που φησὶν ὁ πατήρ. ψυχὴν θύοιο μᾶλλον ἢ πᾶν τῷ Θεῷ.

1) Δευτερ. κγ' 18.

σύστασις ἐδείχθη ἀρκούντως ἔκ τε τῆς ἁγίας καὶ ἱερᾶς παραδόσεως, καὶ τῆς καθ' ὅλου πράξεως τῆς Ἐκκλησίας, καθ' ὅσον, εἴδομεν ἐν τῷ οἰκείῳ τόπῳ ὅτι αὐτὸς ὁ Σωτὴρ ἡμῶν κυρίως μετὰ τὴν ἐκ νεκρῶν αὐτοῦ Ἀνάστασιν ἔδωκεν εἰς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ καὶ ἀποστόλους τὴν ἐξουσίαν τοῦ δεσμεῖν καὶ λύειν τὰς ἁμαρτίας τῶν μετανοούντων πιστῶν. (Ἰωάν. κ' 23).

Οἱ δὲ ἀπόστολοι μετέδωκαν τὴν ἐξουσίαν ταύτην εἰς τοὺς διαδόχους αὐτῶν, τοὺς ἐπισκόπους δηλονότι καὶ τοὺς πρεσβυτέρους, οἵτινες καὶ ἐξήσκουν τὸ δικαίωμα τοῦτο τῆς ἀφέσεως, τοῦ ὁποίου τὴν θείαν σύστασιν ἀποδέχονται πάντες οἱ πατέρες τῆς Ἐκκλησίας, οἵτινες ἐξαίρουσι τὴν σωτήριον αὐτοῦ ἐνέργειαν, ὡς ἐμφαίνεται ἐν τοῖς ἱεροῖς συγγράμμασι καὶ ταῖς ὁμολογίαις τῆς ἡμετέρας Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Καὶ ἐν τῷ μυστηρίῳ δὲ τῆς μετανοίας, ὡς καὶ εἰς πᾶν ἄλλο μυστήριον, ὁρατὰ καὶ αἰσθητὰ σημεῖα, δι' ὧν παρέχεται ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ἀοράτως διὰ τοῦ ἱερέως εἰς τὸν ἐξομολογούμενον ἡ θεία χάρις τουτέστιν ἡ ἄφεσις τῶν ἁμαρτιῶν αὐτοῦ, ἡ ἐπάνοδος εἰς τὴν ἀθωότητα, ἣν εἶχε μετὰ τὸ βάπτισμα, ἡ ἄμεσος παρὰ τῷ Θεῷ δικαίωσις, ἡ μετὰ τὴν συγχώρησιν καὶ τὴν δικαίωσιν συμφιλίωσις τοῦ μετανοήσαντος χριστιανοῦ μετὰ τοῦ Θεοῦ, ἡ ἀπαλλαγὴ ἀπὸ τῆς αἰωνίου κολάσεως, ἡ ἀνάπαυσις καὶ γαλήνη τῆς συνειδήσεως, ἡ ἐκ πτώσεως ἀνόρθωσις καὶ ἡ ἐλπὶς τῆς αἰωνίου ζωῆς καὶ σωτηρίας, ἧς θέλουσι τύχει πάντες οἱ εἰλικρινῶς καὶ μετὰ ζώσης πίστεως εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν καὶ βεβαίας ἐλπίδος εἰς τὴν ἄπειρον αὐτοῦ ἀξιομισθίαν ἐξομολογούμενοι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν, αἵτινες ἀφεύκτως συγχωροῦνται, ὅσῳ μεγάλαι καὶ ἂν εἶναι κατά τε τὴν ἁγίαν Γραφὴν καὶ τὴν μαρτυρίαν πάντων τῶν Πατέρων τῆς ἡμετέρας Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Μόνη δὲ ἡ κατὰ τοῦ ἁγίου Πνεύματος βλασφημία, τουτέστιν ἡ ἁμαρτία ἐκείνη ἡ ὁποία προέρχεται ἐκ τῆς ἐντελοῦς ἀπιστίας τοῦ ἀμετανοήτου, τῆς ἐντελοῦς ἀδιαφορίας πρὸς διόρθωσιν τοῦ βίου ἢ μᾶλλον τῆς μετὰ ἰσχυρογνωμοσύνης ἐμμονῆς ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ, διὰ τὰ ὁποῖα ἡ θεία χάρις δὲν δύναται νὰ ἐνεργήσῃ, διότι ἐλλείπει ἡ ἀνθρωπίνη θέλησις, ἧς ἄνευ, ἡ σωτηρία ἀδύνατος καὶ ἀσυγχώρητος καὶ ἐν τῷ παρόντι αἰῶνι, τῷ πρὸ τῆς δευτέρας τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ παρουσίας, καὶ ἐν τῷ μέλλοντι, τῷ μετὰ τὴν παρουσίαν τοῦ Χριστοῦ ἐν τῇ αἰωνίᾳ τοῦ Θεοῦ βασιλείᾳ, ἀλλὰ καὶ αὕτη συγχωρεῖται, ἐὰν προηγηθῇ εἰλικρινὴς μετάνοια ἐπὶ ταῖς ῥηθείσαις αἰτίαις, αἵτινες ἐν τοῖς ἱεροῖς μυστηρίοις παρίστανται ὡς ὁρατὰ ὄργανα, δι' ὧν αὐτὸς ἐνεργεῖ ἐπιτελῶν τὰ μυστήρια ταῦτα, ἀπαλλάσσει τῶν διαφόρων αὐτῶν ἁμαρτημάτων τοὺς μετανοοῦντας χριστιανούς, οἵτινες μόνοι δικαιοῦνται, ἵνα προσέρχωνται εἰς τὸ μυστήριον τῆς μετανοίας ἢ ἐξομολογήσεως, καθόσον αὐτοὶ καὶ μόνοι διὰ τοῦ πρώτου τῆς χριστιανικῆς θρησκείας μυστηρίου, τουτέστι τοῦ ἁγίου βαπτίσματος, ἐγένοντο μέλη τῆς χριστιανικῆς κοινωνίας, δεδικαιωμένα καὶ καθαρὰ ἀπὸ παντὸς ῥύπου καὶ πάσης ἁμαρτίας. Ἐνώπιον δὲ τοῦ Πνευματικοῦ Πατρός, καὶ οὐχὶ ἑτέρου τινός, δέον νὰ τελῆται τὸ μυστήριον τῆς ἱερᾶς ἐξομολογήσεως, καθόσον αὐτὸς καὶ μόνος, ὡς ἔμπειρος ἰατρὸς καὶ γνώστης ἀκριβὴς τῶν πνευματικῶν νόσων, δύναται νὰ κρίνῃ τὰ αὐτῷ ὑποβληθησόμενα ἁμαρτήματα καὶ νὰ ἐξαγγείλῃ εἰς τὸν μετανοοῦντα ἁμαρτωλὸν τὴν ἄφεσιν

τῶν ἁμαρτιῶν αὐτοῦ ἐν ὀνόματι τοῦ Χριστοῦ καὶ νὰ βεβαιώσῃ αὐτὸν ἐκ τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου περὶ τῆς θείας εὐσπλαγχνίας καὶ ὅτι ἔχει ἐλπίδα σωτηρίας, αὐτὸς καὶ μόνος δύναται νὰ παραμυθήσῃ αὐτὸν καὶ τελείως νὰ θεραπεύσῃ ὅταν κατορθώσῃ νὰ διαγνώσῃ ἀκριβῶς τὴν ἐξ ἧς πάσχει ἀσθένειαν.

Ὀφείλει δὲ ὁ Χριστιανὸς νὰ προσέρχηται εἰς τὸ μυστήριον τῆς ἱερᾶς ἐξομολογήσεως ὁσάκις αἰσθάνεται τὴν συνείδησιν αὐτοῦ βεβαρημένην καὶ τύπτουσαν αὐτὸν μετὰ κατανύξεως καὶ συντριβῆς τῆς καρδίας, μετὰ σταθερᾶς ἀποφάσεως τοῦ διορθώσασθαι τὸν βίον αὐτοῦ καὶ πράττειν ἔργα ἄξια τῆς μετανοίας αὐτοῦ μετὰ ἀκραδάντου καὶ ζώσης πίστεως εἰς τὸν Σωτῆρα ἡμῶν καὶ λυτρωτὴν Ἰησοῦν Χριστόν.

Πλὴν δὲ τῶν συνθηκῶν τούτων, προσαπαιτεῖται, κατ' ἀρχαιότατον καὶ εὐαγγελικώτατον τῆς Ἐκκλησίας θεσμόν, καὶ ἡ ἐνώπιον τοῦ πνευματικοῦ πατρὸς προφορικὴ ἐξομολόγησις, ἥτις πρέπει νὰ προέρχηται οὐχὶ ἐκ τῶν χειλέων, ὡς ἡ τοῦ Ἰούδα, ἀλλ' ἐξ αὐτῆς τῆς καρδίας τοῦ μετανοοῦντος Χριστιανοῦ, ἐξ αὐτῶν τῶν σπλάγχνων αὐτοῦ, ὡς ἡ μετάνοια τοῦ Πέτρου, τοῦ λῃστοῦ, τοῦ τελώνου καὶ ἄλλου, καὶ γίνηται ἄνευ αἰδοῦς καὶ αἰσχύνης, ἄνευ προφάσεων καὶ αἰτιολογιῶν. Ἄνευ δὲ τῶν συνθηκῶν τούτων ἡ ἄφεσις τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν παρὰ τοῦ Θεοῦ εἶναι ἀδύνατος.

Ὁ πνευματικὸς δὲ πατὴρ ἔχει λάβει παρὰ τοῦ Χριστοῦ τὸ δικαίωμα τοῦ ἐπιβάλλειν εἴς τινας τῶν μετανοούντων πιστῶν ἀναλόγως τῶν πνευματικῶν αὐτῶν ἀρρωστημάτων καὶ «ἐπιτίμιον ἢ κανόνα» οὐχὶ πρὸς ἱκανοποίησιν τῆς θείας δικαιοσύνης, ἣν αὐτὸς καὶ μόνος ὁ Σωτὴρ τοῦ κόσμου ἅπαξ καὶ διαπαντὸς ἱκανοποίησε προσενεγκὼν ἑαυτὸν πλήρη καὶ τελείαν ἱλαστήριον θυσίαν ἐπὶ τοῦ σταυροῦ, ἵνα ἐξαγοράσῃ ἡμᾶς τοὺς ἁμαρτωλοὺς ἐκ τῆς κατάρας τοῦ νόμου καὶ τῆς ἁμαρτίας, γενόμενος ὑπὲρ ὑμῶν κατάρα, ἀλλὰ πρὸς βελτίωσιν τῶν ἠθῶν τῶν ἁμαρτωλῶν, καθόσον θεωρεῖ ταῦτα ὡς ἐπανορθωτικὰ καὶ παιδαγωγικὰ μέσα, ὡς ἰατήρια φάρμακα, πρὸς θεραπείαν τῶν πνευματικῶν αὐτῶν ἀρρωστημάτων καὶ πρὸς προφύλαξιν αὐτῶν ἐκ νέων ἀσθενειῶν· διὰ τοῦτο καὶ δὲν ἀποτελοῦσι ταῦτα ἀναγκαῖον καὶ οὐσιῶδες μέρος τοῦ μυστηρίου τῆς μετανοίας; βεβαίως ἀποτελοῦσι, ἐκ μόνης δηλονότι τῆς εἰλικρινοῦς μετανοίας, τῶν συμπαρομαρτουσῶν αὐτῇ συνθηκῶν, τῆς προφορικῆς καὶ κατ' εἶδος ἐξομολογήσεως καὶ τῆς ἱερατικῆς ἀπολύσεως.

Ἔγραφον τῇ 2ᾳ Ἰουλίου 1957
† Ἱερομόναχος Καλλίνικος
Ἐκ τοῦ ἱεροῦ καὶ ἱστορικοῦ κελλίου ἡ Κοίμησις τῆς Θεοτόκου «Παναγία Κρανιᾶς» Προβάτα ἅγιον Ὄρος.

ΑΝΑΛΕΚΤΑ

Περὶ ἑταίρας

—Ὁ Ἀντιφάνης εὐστόχως ἔλεγεν, ὅτι ἡ ἑταίρα εἶναι συμφορὰ τῷ τρέφοντι αὐτήν· ὁ δὲ ποιητὴς Ἀναξίλας περιγράφει μετὰ φρίκης τὴν ἑταίραν ὡς δράκαιναν φοβεράν, χίμαιραν πυρίπνουν, Χάρυβδιν (=θαλάσσιον τέρας, ὅπερ κατέπινε καὶ τὸν ναύκληρον καὶ τὸ σκάφος), τρικέφαλον σκύλαν, σφίγγα, ὕδραν, λέαιναν, ἔχιδναν ἐξωλέστερον πάντων τῶν θηρίων καὶ κατάπτυστον γένος.

—Ὅταν ἡ ἑταίρα Φρύνη ἡ Βοιωτὶς ἀπήτησε παρὰ τοῦ Δημοσθένους τοῦ μεγάλου ῥήτορος μισθὸν τοῦ ἔρωτός της δραχμὰς 10 χιλιάδας, κατεπλάγη διὰ τὸ ὑπέρογκον τοῦ ποσοῦ ἂν καὶ πλούσιος, ἐτράπη εἰς φυγὴν λέγων· «οὐκ ὠνοῦμαι μυρίων δραχμῶν μεταμέλειαν».

ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΙΣ

Γενομένη τὴν 20ὴν Αὐγούστου (π.ἔ.) 1957 ἐπὶ τῇ ἐπισκέψει εἰς τὴν ἱερὰν Μονὴν Καρακάλλου τῶν Ἱεροσολυμιτῶν Ἐπισκόπων κ.κ. Σεβαστείας Ἀθηναγόρα καὶ Νεαπόλεως Ἀρτεμίου, ὑπὸ Νικολάου Ἀσημακοπούλου μοναχοῦ γραμματέως τῆς ἱερᾶς Μονῆς Καρακάλλου.

Σεβασμιώτατοι,

Εὐχαριστοῦμεν ὑμᾶς διὰ τὴν τιμήν, τὴν ὁποίαν ἐπεφυλάξατε ἵνα ἐπισκεφθῆτε τὴν ἱεράν μας Μονήν. Μετὰ σεβασμοῦ δεχόμεθα τὰς εὐχὰς καὶ εὐλογίας σας.

Ἡ ἱερὰ ἡμῶν Μονὴ ὑποδέχεται ὑμᾶς μετὰ χαρᾶς καὶ συγκινήσεως. Ὑποδέχεται λέγω μετὰ ψυχικῆς ἀγαλλιάσεως τοὺς ἐνδόξους καὶ γενναίους στρατιώτας τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐπισκόπους κ.κ. Σεβαστείας Ἀθηναγόρα καὶ Νεαπόλεως Ἀρτεμίου, τοὺς ἀκοιμήτους φρουροὺς τῶν θείων καὶ ἐθνικῶν μας παραδόσεων, τῶν ἐν τῇ Παλαιστίνῃ πατρικῶν μας δικαιωμάτων.

Ὡς γνωστὸν ὑμῖν, πρὸ τοῦ τιμίου καὶ ἑκουσίου πάθους τοῦ Κυρίου, παρουσιάσθησαν Ἕλληνες εἰς αὐτόν, ὁδηγηθέντες ὑπὸ τῶν ἐνδόξων Ἀποστόλων Ἀνδρέου καὶ Φιλίππου ἐνώπιον αὐτοῦ, ὁ δὲ Κύριος εἶπε τὰ βαρυσήμαντα ἐκεῖνα λόγια.

«Ἐλήλυθεν ἡ ὥρα ἵνα δοξασθῇ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου».

Τοῦτο τί ἄλλο ἐσήμαινεν; Ὅτι ἡ θεία του βουλὴ προώρισε καὶ ἀνέθεσε τὴν νέαν του Διαθήκην (τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον) νὰ τὴν διαδώσῃ τὸ ἑλληνικὸν Γένος διὰ τῆς γλαφυρᾶς καὶ σοφῆς αὐτοῦ γλώσσης, καὶ διὰ τῶν θυσιῶν ἑκατομμυρίων μαρτύρων του κλπ. ἀρετῶν. Νὰ φωτισθοῦν πάντα τὰ ἔθνη καὶ βαπτισθῶσιν εἰς τὸ ὄνομα τῆς ἁγίας καὶ ὁμοουσίου καὶ ἀδιαιρέτου Τριάδος τοῦ ἑνὸς καὶ μόνου Θεοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ὁδηγηθοῦν εἰς τὴν οὐράνιον αὐτοῦ βασιλείαν.

Αὐτὴν τὴν διαθήκην τὴν θείαν καὶ ὀρθόδοξον πίστιν καὶ τὰ ἱερὰ προσκυνήματα, εἰς τὰ ὁποῖα διεδραματίσθησαν τὰ μεγάλα γεγονότα πρὸς σωτηρίαν τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, ὀφείλομεν νὰ διαφυλάξωμεν μετ' αὐταπαρνήσεως καὶ θυσιῶν ὡς κόρην ὀφθαλμοῦ.

Διότι εἰς ἡμᾶς, ὡς εἶπον, ἀνετέθησαν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ. Λυπούμεθα διότι δὲν δυνάμεθα νὰ σᾶς ἐνισχύσωμεν μὲ ἔμψυχον ὑλικὸν εἰς τὸν ἱερὸν ἀγῶνα, τὸν ὁποῖον διεξάγετε πρὸς συγκράτησιν τῶν ἱερῶν σκηνωμάτων τοῦ ἁγίου τάφου τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Τοῦτο τὸ βλέπετε ἰδίοις ὀφθαλμοῖς ὅτι καὶ ἡμεῖς ἐνταῦθα μετὰ δυσκολίας διατηροῦμεν τὰ ἱερὰ ταῦτα σκηνώματα, στερούμενα προσωπικοῦ.

Ἕνα παρήγορον ἔχομεν νὰ σᾶς ἐκφράσωμεν, ὅτι ἀγρύπνως παρακολουθοῦμεν τὴν ἐκεῖ κατάστασιν, τοὺς ἀγῶνας καὶ κόπους σας μετὰ μεγάλου ἐνδιαφέροντος.

Εὐχόμενοι ὅπως Κύριος ὁ Θεὸς μᾶς ἐνδυναμώνει νὰ φυλάξωμεν τὴν ἱερὰν παρακαταθήκην, ἣν ἐνεπιστεύσατο ἡμᾶς αὐτὸς ὁ Κύριος μέχρι τῆς συντελείας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΑΝΗΘΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΩΝ

Ἐρώτησις

Διὰ τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως καὶ τοὺς κ. κ. Ὑπουργοὺς προεδρίας τῆς Κυβερνήσεως καὶ Δικαιοσύνης.

Εἶναι γεγονὸς ἀναμφισβήτητον ὅτι κατόπιν πολλῶν ἀγώνων καὶ θυσιῶν κατέκτήθη καὶ κατωχυρώθη συνταγματικῶς ἡ ἐλευθερία τοῦ τύπου, ὅπως εἶναι ἐπίσης γεγονὸς ἀναμφισβήτητον ὅτι ἡ ἐλευθεροτυπία ἀποτελεῖ σχετικὴν ἐγγύησιν τοῦ ἀπαραβιάστου τῶν λαϊκῶν ἐλευθεριῶν καὶ τῆς ἐν γένει προαγωγῆς τῶν λαϊκῶν συμφερόντων.

Ἀπὸ τοῦ σημείου ὅμως αὐτοῦ μέχρι τοῦ σημείου ἀφ᾽ ἑνὸς μὲν νὰ κυκλοφοροῦν διάφορα ἔντυπα μὲ αἰσχρά, ἄσεμνα καὶ ἀνήθικα περιεχόμενα, ἀφ᾽ ἑτέρου δὲ νὰ προβάλλωνται εἰς τὴν δημοσιότητα διὰ τῶν ἐφημερίδων αἱ βρωμεραὶ πτυχαὶ πάσης ἀνθρωπίνης διαστροφῆς, ἀκολασίας καὶ ἐγκληματικότητος, ὑφίσταται χαώδης ἀπόστασις, ἀλλοιοῦσα ἄρδην τὸ νόημα τῆς ἐλευθεροτυπίας καὶ μεταβάλλουσα αὐτὴν ἀπὸ προασπιστὴν τῶν ἐλευθεριῶν καὶ συμφερόντων τοῦ λαοῦ εἰς ὑπονομευτήν, διαφθορέα καὶ ἀμείλικτον πολέμιον πάσης ὑγιοῦς κοινωνίας.

Ὅταν ἡ Πολιτεία ἐπιτρέπει νὰ κυκλοφοροῦν ἐλευθέρως κατὰ δεκάδας χιλιάδας, διαφημιζόμενα μάλιστα διὰ τοῦ ραδιοφώνου καὶ ἐκτιθέμενα προκλητικώτατα εἰς κοινὴν θέαν, διάφορα περιοδικὰ καὶ φυλλάδια μὲ εἰκόνας, παραστάσεις καὶ περιγραφὰς αἰσχρὰς καὶ χυδαίας, ἀναγινωσκόμενα κυρίως ἀπὸ τὴν νεολαίαν, τὴν ψυχὴν καὶ φαντασίαν τῆς ὁποίας ἐμποτίζουν βαθύτατα καὶ δηλητηριάζουν θανασίμως μὲ τὴν αἰσθησιακὴν χυδαιότητα, ἀπονεκροῦντα πᾶν εὐγενὲς καὶ ὑψηλὸν ἰδεῶδες αὐτῆς, ἀναμφιβόλως διαστρέφεται ἡ ἔννοια τῆς ἐλευθεροτυπίας στρεφομένης πλέον εὐθέως ἐναντίον τῶν νέων, οἵτινες ἀποτελοῦν τὴν ἐλπίδα καὶ τὸ μέλλον τῆς Φυλῆς μας.

Ἀλλὰ καὶ ὅταν ὡρισμέναι ἐφημερίδες ἀφιερώνουν ὁλοκλήρους σελίδας εἰς τὴν λεπτομερῆ περιγραφὴν εἰδεχθῶν καὶ ἀποτροπαίων ἐγκλημάτων, βρωμερῶν καὶ ἀκατονομάστων ὀργίων, βδελυρῶν καὶ ἀκολάστων πράξεων, ἀνωμάλων καὶ διεστραμμένων τύπων, καὶ γενικῶς ἀσχολοῦνται μὲ πᾶσαν δυνατὴν λεπτομέρειαν εἰς τὴν ἀνάσυρσιν ὅλων τῶν πτυχῶν οἱασδήποτε ρυπαρότητος, σκανδάλου καὶ γεγονότος δυναμένων νὰ ἐξάψουν αἰσθησιακῶς τὴν φαντασίαν τοῦ κοινοῦ, δὲν γεννᾶται ἀμφιβολία ὅτι διὰ τοῦ ἀχαλινώτου αὐτοῦ κιτρινισμοῦ μυεῖται τὸ κοινὸν καὶ ἰδίως οἱ νέοι εἰς οἰκτρὰς νοσηρότητας, αἵτινες διαφθείρουν ἀνεπανορθώτως τὰς ψυχάς των καὶ τὰ σώματα.

Κατ᾽ ἀκολουθίαν τῶν ἀνωτέρω ἐρωτῶ:

1) Δὲν ἀντιλαμβάνεται ἡ Κυβέρνησις τοὺς μεγάλους κινδύνους, τοὺς ὁποίους ἀμέσως διατρέχει ἡ νεολαία καὶ ἐν γένει ἡ Φυλή μας ἐκ

τῆς κυκλοφορίας καὶ ἀναγνώσεως τῶν διαληφθέντων ἐντύπων καὶ δημοσιευμάτων, καὶ τὴν ἐπιτακτικὴν ἀνάγκην προστασίας της;

2) Εἶναι ἐπιτετραμμένον, ἐν ὀνόματι τῆς κακῶς ἐννοουμένης ἐλευθεροτυπίας, νὰ διαστρέφεται ἡ ἱερὰ αὐτῆς ἰδέα εἰς ἀνίερον ἔννοιαν ἀθεμίτου καταχρήσεως τῶν μέσων τοῦ τύπου χάριν ἁπλῆς δεκαρολογίας καὶ ἐπὶ ἀνυπολογίστῳ βλάβῃ τοῦ κοινωνικοῦ καὶ ἐθνικοῦ συμφέροντος; καὶ

3) Δὲν φρονεῖ ἡ Κυβέρνησις, ἐφ' ὅσον ὑπάρχουν κακοὶ Ἕλληνες προσφέροντες χειρίστην εἰς τὸ Ἔθνος ὑπηρεσίαν διὰ τῆς καταχρήσεως τῆς ἐλευθεροτυπίας, ὅτι θὰ ἠδύνατο κάλλιστα ὄχι ἁπλῶς νὰ περιστείλῃ, ἀλλὰ καὶ πλήρως νὰ ἐξουδετερώσῃ τὴν ἀσυδοσίαν αὐτῶν, θεσπίζουσα καὶ ἐπιβάλλουσα ποινὰς αὐτόχρημα ἐξοντωτικὰς καὶ δρακοντείους διὰ πᾶσαν σχετικὴν παρεκτροπήν των, χωρὶς τὸ παράπαν νὰ θίξῃ τὰς διὰ τὴν ἐλευθεροτυπίαν ὑπαρχούσας ἐγγυήσεις;

Ἀθῆναι 9 Σεπτεμβρίου 1957

Ὁ ἐρωτῶν

Γρηγ. Ε. Παπαστεργίου

Βουλευτὴς

Λαρίσης - Μαγνησίας

ΑΘΩΪΚΑΙ ΔΙΗΓΗΣΕΙΣ, ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

(Ἐκ τῆς χειρογρ. βιβλιοθήκης ἱερομ. Εὐθυμίου Ἁγιορείτου τοῦ Κρητὸς τοῦ καὶ πνευματικοῦ)

Μετὰ τὴν συγγραφὴν τῶν Κρητικῶν διηγήσεων, χρέος μοὶ ἐπιβάλλει ἀπαραίτητον, ὅπως ὁμοίως συγγράψωμεν καὶ τὰς συγχρόνους διηγήσεις, ἃς ἰδίοις ὀφθαλμοῖς καὶ ὠσὶν ἴδομεν καὶ ἀκηκόαμεν, διαμένοντες ἐν τῷ σεπτῷ κελλίῳ τοῦ Ἐσταυρωμένου, καὶ τὸν μονήρη βίον διανύσαντες ἕως τανῦν 1957.

Περὶ τῆς ἀφίξεώς μου ἐν ἁγίῳ Ὄρει.

Ἐν ἔτει λοιπὸν 1901 ἀνεχώρησα ἐκ τῆς Μονῆς Κουδουμᾶ Κρήτης, καὶ ἀφίχθην εἰς ἅγιον Ὄρος, καὶ περιελθὼν τοῦτο ὁλόκληρον ὡς προσκυνητής, μοναστήριά τε Σκήτας καὶ κελλία. Τελευταῖον ἐλθὼν εἰς τὴν Ἰβηριτικὴν Σκήτην, ἐκοινοβίασα εἰς τὴν καλύβην τοῦ ἁγίου Ἰωάσαφ, εἰς γέροντα καλούμενον Σεραφεὶμ μοναχόν, ἐκ Κρήτης καταγόμενον, ἐργαζόμενον τὴν τσαγγαρικὴν τέχνην. Συνέζησα δὲ μετ' αὐτοῦ ἐπὶ εἴκοσιν ἔτη, γενόμενος σὺν τῷ χρόνῳ μεγαλόσχημος, διάκονος καὶ ἱερεύς. Κατὰ δὲ τὸ ἔτος 1914 κατῆλθον εἰς τὴν ἡμετέραν Κρήτην πρὸς ἐπίσκεψιν τῶν ἐμῶν συγγενῶν, ὁπότε παρέλαβον τὸν ἡμέτερον Μακάριον, τότε Μύρων καλούμενον Σταυρουλάκην, καὶ κατοικοῦντα σὺν ἐμοὶ ἕως τανῦν. Ἐν δὲ τὸ 1920 ἠρξάμην τὴν ἔκδοσιν τῆς Πανηγυρικῆς Τραπέζης, ὅπου ἕνεκα τῶν καιρικῶν περιστάσεων, μένει ἀκόμη ἡ ἔκδοσις ἀτελής. Ὅθεν ἠναγκάσθην, χρεωκοπήσας, ὅπως ἐπὶ ἐνοικίῳ λάβω ὀκτὼ ἔτη τὸ κελλίον Σάντορα καλούμενον. Ἐκ δὲ τῶν εἰσοδημάτων τούτου τοῦ κελλίου, εὐπορήσας πρὸς ἀγορὰν κελλίου, ἠγόρασα ἐν ἔτει 1929 μετὰ τοῦ συναδέλφου μου Μακαρίου μοναχοῦ, τὸ κελλίον τοῦ Ἐσταυρωμένου καλούμενον, πλησίον τῶν Καρυῶν κείμενον.

Περὶ τῆς Ἰβηριτικῆς Σκήτης.

Ἡ Ἰβηριτικὴ Σκήτη κεῖται ἐπάνωθεν τῆς Μονῆς Ἰβήρων ἡμισείας ὥρας ἀποστάσεως ἔχουσα. Τὸ Καθολικὸν αὐτῆς σεμνύνεται ἐπ' ὀνόματι τῆς Ἀποτομῆς τοῦ τιμίου Προδρόμου. Οἱ τοῖχοι αὐτοῦ εἰ-

ναι ἐζωγραφισμένοι μὲ τὰς ἱστορικὰς παραστάσεις τῆς ἁγίας Γραφῆς καὶ μορφὰς ἁγίων. Εἰς δὲ τὴν Λιτὴν εἰκονίζεται ὁ Ἀκάθιστος ὕμνος τῆς Θεοτόκου. Εἰς τὸν ἔξω νάρθηκα πάλιν ἱστοροῦνται δαίμονες, βάνοντες χαλινὸν εἰς τὸ στόμα τῶν μοναχῶν, ὅπως τοὺς τραβίξουν ἔξω τῆς ἐκκλησίας πρὸς κατάκρισιν τῶν ἀδελφῶν. Ἡ βιβλιοθήκη τοῦ Καθολικοῦ ἀπαρτίζεται μόνον ἀπὸ ἔντυπα βιβλία τὰ συνηθεισμένα. καὶ ἀπὸ ὀλίγα σπάνια χειρόγραφα, ἕως 20 τὸν ἀριθμὸν μικρὰ καὶ μεγάλα· ὧν τὸ κυριώτερον εἶναι τὸ καλλιγραφημένον αἱ Ἀκολουθίαι τῶν ἁγίων τῆς Σκήτης, ὡς καὶ ἡ Ἀκολουθία τῆς Ἀποτομῆς τοῦ Προδρόμου. Τεχνικώτατον δὲ ἔχει ξυλόγλυπτον τὸ τέμπλον τοῦ βήματος, μεγάλης ἀξίας ἔργον. Ἡ ἐπὶ τοῦ τέμπλου ἱερὰ εἰκὼν τοῦ Προδρόμου ἔχει τὸ ὑποκάμισον μαλαματοχρυσωμένον, καθὼς εὑρίσκεται καὶ τὸ ἀρτοφόριον τῆς ἁγίας Τραπέζης καὶ ὑποκάτωθεν αὐτῆς ὀλίγα κιβώτια ἔχοντα μερικῶν ἁγίων λείψανα, ὡς τοῦ ἁγίου δσιομάρτυρος Ἰακώβου καὶ τῶν ἁγίων τριῶν ὁσιονεομαρτύρων. Εἰς τὴν ἀριστερὰν κολῶνα τοῦ Καθολικοῦ, ἵσταται εἰκὼν τῶν ἐνασκουμένων ποτὲ τῶν ἁγίων τῆς Σκήτης εἰς ὀκτὼ εἰκονιζομένων προσώπων, καὶ ἐν τῷ μέσῳ αὐτῶν ὁ τίμιος Πρόδρομος. Ἐπίσης ἔχει πολυέλεον προύτζινον μετὰ ὁμοίου χοροῦ. Προσέτι ἔχει καμπαναρίον καλὸν μετὰ κωδώνων ὡραίων, τράπεζα καὶ ξενῶνα.

Περὶ τῶν Καλυβῶν τῆς Σκήτης

Ἡ Σκήτη ἀποτελεῖται ἐκ 13 καλυβῶν κατὰ τὰ ἔτη 1900, σήμερον ὅμως 1957 σώζονται μόνον 11 καλύβαι, ἀριθμούμεναι ὡς ἑξῆς, ἀπὸ τῆς νοτιοανατολικῆς πλευρᾶς ἀρχόμεναι.

1. Ἡ Καλύβη τῶν Γενεθλίων τοῦ τιμίου Προδρόμου, ἡ καλουμένη παλαιὸν Κυριακόν, ἦτον ἡ πρώτη καὶ καλλιτέρα Καλύβη, μὲ χοροὺς ἡ Ἐκκλησία, μὲ δωμάτια πολλὰ εὐρύχωρα καὶ μὲ κάθε εἴδους ἐστολισμένη, ἔχουσα καὶ Βιβλιοθήκην πλουσίαν καὶ ἀνωτέραν τοῦ Κυριακοῦ, καθὼς καὶ ἐντὸς κιβωτίου μεγάλου, ὀστῶν λειψάνων τοῦ ἁγίου ὁσιομάρτυρος Ἰακώβου. Ἐμόναζον δὲ τότε ἐν αὐτῇ τρεῖς Μοναχοὶ Διονύσιος Μυτηλιναῖος, Χριστόφορος ἐκ Σπετσῶν ζωγράφοι, καὶ ὁ τρίτος μοναχὸς Στέφανος ἀπὸ Γαλάτιστα, ἄριστος ψαρᾶς. Ὅστις μετὰ τὴν ἀποβίωσιν τῶν ἀνωτέρων γερόντων ἐξώκειλεν εἰς τὸ πάθος τῆς μέθης κατέστρεψε τὸν ἑαυτόν του καὶ τὴν Καλύβην, ἐκποιήσας πάντα τὰ ἐν αὐτῇ. Ἀποθανὼν δὲ καὶ οὗτος, ἡ κληρονόμος Μονή, ἐπώλησεν αὐτὴν εἴς τινα Μοναχὸν Βασίλειον Κερκυραῖον, ὁ ὁποῖος ἐξ ἀπροσεξίας του ἐπυρπόλησεν αὐτὴν ἐντελῶς, καὶ σήμερον εὑρίσκεται ἕνας σωρὸς πετρῶν. Εἰς αὐτὴν ταύτην τὴν Καλύβην ἀπεβίωσεν ὁ ὁσιώτατος Νήφων μοναχὸς διδάσκαλος, ποιητὴς πρὶν τοῦ 1900 ἔτους μὴ γνωρίσας αὐτόν. Τούτου σώζονται πολλαὶ Ἀκολουθίαι χειρόγραφοι καὶ ἀναπληρώσεις ἀκολουθιῶν εἰς πολλοὺς ἁγίους ἔν τε τῷ Κυριακῷ εἰς Καλύβας καὶ Κελλία. Ἐπίσης καὶ παρ᾿ ἐμοὶ εὑρίσκονται πολλαὶ τοιαῦται καὶ πρὸ παντὸς τοῦ ἁγίου ὁσιομάρτυρος Ἰακώβου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ πλήρης ἀνεκδότων πλεονεκτημάτων ἔργων ὕμνων καὶ βιογραφίας. Ἔξωθεν τῆς Καλύβης εὑρίσκεται καὶ ἡ πηγή, ἤτοι τὸ ἁγίασμα τοῦ ἁγίου Ἰακώβου ὡς γράφεται ἐν τῷ βίῳ αὐτοῦ.

2. Κάτωθεν ταύτης τῆς Καλύβης εἶναι ἡ Καλύβη τοῦ ἁγίου Ἰωάσαφ, ἡ ἐμὴ Μετάνοια, διαμείνας ἐν αὐτῇ ἐπὶ 20 ἔτη ἐν ὑποταγῇ Γέροντος Σεραφεὶμ καλουμένου ἐκ Σελίνου Κρήτης. Κατὰ τὸ ἔτος 1919 ἐκάρη μοναχὸς ὁ παρ᾿ ἐμοὶ συζῶν

Μουσικὴ σελὶς
Ἀναστασίου Παπαδήμου, Μουσικοδιδασκάλου

ΤΟ ΕΝΑΡΜΟΝΙΟΝ ΓΕΝΟΣ ΤΗΣ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΚΑΙ Η ΕΠΙΔΡΑΣΙΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ

Πολλοὶ ἐκ τῶν ἱεροψαλτῶν, ἂν καὶ ἔχωνται στερρῶς τῶν παραδόσεων καὶ μὴ καταληφθέντες ὑπὸ τῆς πρὸ δεκαετηρίδων ἐξαπλωθείσης νοσηρᾶς ἐπιδημίας τοῦ «εὐρωπαΐζειν», δὲν ἠδυνήθησαν, ἐν τούτοις, νὰ ἀποφύγουν ἑτέραν μορφὴν νόσου, κεκαλυμμένην ὅμως αὐτὴν διὰ τοῦ καλύμματος τῆς... μαθήσεως καὶ τῆς γνώσεως! Ἐπείσθησαν, δηλαδή, παρὰ τῶν φορέων τῆς νόσου ταύτης καὶ παρεδέχθησαν, ὅτι τὸ ἐναρμόνιον γένος τῆς βυζαντινῆς μουσικῆς δὲν ὑπάρχει, ἀλλὰ τό... νομιζόμενον! ὡς τοιοῦτον, εἶναι αὐτὸ τοῦτο τὸ διατονικόν!!

Συνεπῶς οἱ διδάσκαλοι μᾶς παρέδωσαν ἀνύπαρκτον γένος· καὶ ὅσα περὶ τούτου μέχρι τοῦδε ἐγράφησαν, ἀποτελοῦν μουσικοφιλολογικὰς καὶ ἐντυπωσιακὰς ἐκφράσεις καὶ συζητήσεις.

Πόσον ὅμως ἀφιστάμεθα τῆς πραγματικότητος!

Θεωρίαι νεώτεραι, νοσηραί, περὶ διαστημάτων, ἐξαχθεῖσαι ἀπὸ ἐκτελεστὰς ξένους πρὸς τὴν ἁγνὴν καὶ ἀκριβῆ ἐκτέλεσιν τῶν διαφόρων κλιμάκων τῆς βυζ. μουσικῆς, ἦλθον νὰ ἀνατρέψωσι παραδεδεγμένα καὶ ἐκτελούμενα ἀπὸ αἰώνων· ἐπὶ πλέον δὲ νὰ ἐνισχύσουν, σταθεροποιήσουν καὶ ὁλοκληρώσουν τὸ καταστροφικὸν ἔργον τοῦ «εὐρωπαϊσμοῦ».

Ἡ Μουσική, ὅπως γνωρίζωμεν, διὰ τοῦ στόματος παραδίδεται—μὴ ὑπάρχοντος μουσικοῦ ὀργάνου—καὶ διὰ τῆς ἀκοῆς παραλαμβάνεται.

Καὶ οἱ διδάσκαλοι, λοιπόν, μᾶς παρέδωσαν ὅ,τι ἐκ τοῦ στόματος τῶν παλαιοτέρων των διὰ καὶ τῆς ἀκοῆς των παρέλαβον.

Τρία γένη τῆς μουσικῆς παρέλαβον, τρία καὶ μᾶς παρέδωσαν, μὲ ὅλα αὐτῶν τὰ δι᾽ ἕνα ἕκαστον ἰδιαίτερα γνωρίσματα. Ὁ πολυμαθέστατος δὲ Χρύσανθος εἰς τὸ μέγα θεωρητικόν του,

---

Μακάριος, καὶ οὗτος ἐκ Κρήτης. Ἐν ταύτῃ τῇ Καλύβῃ ἐκάρη καὶ ἡ ἐμὴ ταπεινότης μοναχός, κληθεὶς Εὐθύμιος, ἐξ ἁγίας Βαρβάρας Κρήτης ὁρμώμενος. Μετὰ τρία ἔτη ἐχειροτονήθην διάκονος καὶ ἱερεὺς κατόπιν. Ἐκ τῆς ἐξ ἀρχῆς διαμονῆς μου ἐπεδόθην ἕως καὶ τανῦν εἰς συγγραφὴν πολλῶν Κωδίκων, εἰσέτι σωζόμεναι παρ᾽ ἐμοί, ὡς μαρτυρεῖ καὶ ἡ ἀτελὴς ἔκδοσις τῆς «Πανηγυρικῆς Τραπέζης», ἥτις εἶχεν ἀρχίσει ἐν ἔτει 1920. Ἡ Καλύβη εἶχε τότε 30 τόσα βιβλία, τὰ περισσότερα τούτων δυσεύρετα, ὡς καὶ μίαν Ἀκολουθίαν χειρόγραφον τοῦ ἁγίου Ἰωάσαφ, κεκοσμημένα ἔχουσα τὰ ἀρχικὰ αὐτῆς ψηφία τῶν τροπαρίων. Ἔχει ἐπίσης καὶ ἕνα μικρὸν προύτζινον πολυέλεον μὲ 12 φῶτα, καὶ εἰς ἕνα ἕκαστον δρακόντειον ἀνάγλυφον, ποὺ παριστᾷ τὴν θείαν Λειτουργίαν μετὰ διακόνου τελουμένην. Φαίνεται ὅτι παλαιότερα ἐκατοικοῦσαν Σέρβοι μοναχοὶ εἰς τὴν Καλύβην ταύτην, ὡς μαρτυρεῖ τὸ τέμπλον αὐτῆς. Σήμερον ὅμως μὴ ἔχουσα οἰκήτορα κινδυνεύει νὰ ἐρημωθῇ τελείως, κατέχουσα ταύτην ἡ Μονή.

(Ἀκολουθοῦν αἱ ἄλλαι Καλύβαι)

τὸν θεμέλιον τοῦτον ὀγκόλιθον τῆς μουσικῆς μας, ὁμιλεῖ τόσον σαφῶς περὶ ἑκάστου τῶν γενῶν, ὥστε δὲν γεννᾶται οὔτε ἡ παραμικροτέρα ἀμφιβολία περὶ τῆς ὑπάρξεως τοῦ ἐναρμονίου γένους. Προσέτι δέ, ἐν ταῖς ὑποσημειώσεσί του, εὑρίσκομεν καὶ τὰς μαρτυρίας:

«.... τῶν τριῶν γενῶν φυσικώτερον μέν... ἀκριβέστερον δὲ τὸ ἐναρμόνιον...» τοῦ Ἀριστείδου· καὶ «...τρίτον δὲ καὶ ἀνώτατον, τὸ ἐναρμόνιον· τελευταίῳ γὰρ αὐτῷ...» τοῦ Ἀριστοξένου· τοῦθ' ὅπερ σημαίνει, ὅτι οἱ διδάσκαλοι μᾶς παρέδωσαν τὸ ἐναρμόνιον γένος, ἐν πλήρει γνώσει τῆς θέσεως τούτου ὡς γένους.

Πῶς φανταζόμεθα τοὺς διδασκάλους τῆς μουσικῆς μας καὶ ποίαν περὶ αὐτῶν ἰδέαν ἔχωμεν; Νὰ ἦσαν ἄραγε τόσον ἀφελεῖς, ὥστε νὰ παραλάβουν αὐτοὶ πρῶτον καὶ νὰ παραδώσουν ἔπειτα εἰς ἡμᾶς τὸ ἐναρμόνιον γένος ἀνεξετάστως; ἢ νὰ μὴ εἶχον ἴσως καὶ τὴν δύναμιν νὰ ἐρευνήσουν περὶ τοῦ πράγματος καὶ μᾶς ἐκληροδότησαν τοῦτο, διὰ νὰ γίνωμεν ἡμεῖς σήμερον λῦται τοῦ προβλήματος;!

Τί εἰρωνεία!

Ἂν ἔχωμεν λόγους κατ' αὐτῶν νὰ προβάλωμεν, διὰ τὴν σφαλερὰν δι' ἀριθμῶν παράστασιν τῶν διαφόρων μεγεθῶν τῶν τονιαίων διαστημάτων, δὲν θὰ μᾶς συγχωρηθῇ ὅμως ποτέ, τὸ νὰ ἀμφιβάλωμεν διὰ τὴν μουσικὴν ἐκτελεστικὴν καὶ ἀκουστικὴν αὐτῶν ἱκανότητα. Θὰ ἦτο δὲ γελοῖον καὶ τὸ νὰ φαντασθῶμεν ἀκόμη, πῶς ἦτο δυνατὸν ἄνδρες πάνυ ἐγκρατεῖς καὶ ἄριστοι ἐκτελεσταὶ τῆς μουσικῆς μας, νὰ ἐξελάμβανον τὴν διατονικὴν κλίμακα, πότε ὡς τοιαύτην καὶ πότε ὡς ἐναρμόνιον!!

Καὶ ἐφ' ὅσον, βεβαίως, δὲν δεχόμεθα μίαν τοιαύτην τῆς λογικῆς μας παράκρουσιν, ἐπὶ πλέον δὲ ἀκούομεν βοῶσαν, ἔστω καὶ ἀσθενῶς, τὴν παράδοσιν, δηλαδή, αὐτὸ τοῦτο τὸ ἐναρμόνιον γένος ἐκτελούμενον ἀπὸ ἐκτελεστὰς ξένους πρὸς πᾶσαν ξενικὴν ἐπίδρασιν, ὀφείλομεν νὰ διακηρύξωμεν ὅτι:

Τὸ ἐναρμόνιον γένος ὑπῆρχε καὶ ὑπάρχει μέχρι σήμερον διασωθέν, εὐτυχῶς, ὑπὸ τῶν διδασκάλων, οἵτινες μᾶς τὸ παρέδωσαν, ὅπως καὶ αὐτοὶ ἀπὸ τοὺς παλαιοτέρους τὸ παρέλαβον.

—Σημειοῦται, ὅτι τὸ ἐναρμόνιον γένος περὶ οὗ ὁμιλοῦμεν, δὲν εἶναι αὐτὸ τοῦτο τὸ τῶν ἀρχαίων, ἄλλωστε δὲν γίνεται περὶ τούτου λόγος.—

Πλήν, αἱ πρὸ πολλοῦ ἀναφυεῖσαι καὶ ἀναπτυχθεῖσαι περὶ αὐτὸ ἄκανθαι, ἀπέπνιξαν τοῦτο, τείνουσαι πρὸς παντελῆ ἐξαφανισμόν του. Ἄκανθαι δὲ εἶναι, ἡ μεγάλη ἐπίδρασις τῆς εὐρωπαϊκῆς μουσικῆς καὶ οἱ δεχθέντες ταύτην ἀρνηταὶ τοῦ ἐν λόγῳ γένους.

Καὶ πράγματι, ἡ μεγάλη καὶ ποικιλοτρόπως ἐπιζήμιος ἐπίδρασις τῆς εὐρωπαϊκῆς μουσικῆς, ἐπέφερε σύγχυσιν μεταξὺ τῶν κλιμάκων τῆς βυζαντινῆς μουσικῆς, ἐναρμονίου διαπασωνικῆς καὶ διατονικῆς τοῦ πλαγίου τετάρτου ἀφ' ἑνός, ἀφ' ἑτέρου δὲ τῶν δύο τούτων κλιμάκων μετὰ τῆς συγκεκραμένης μείζονος εὐρωπαϊκῆς.

Τρεῖς δηλαδὴ διάφοροι κλίμακες ἐταυτίσθησαν.

Ἐκ τῆς ταυτίσεως τῶν ἀνωτέρω κλιμάκων, προῆλθε καὶ ἡ ἄρνησις τοῦ ἐναρμονίου γένους. Καθ' ὅσον, ἐπιβληθείσης τῆς συγκεκραμένης, τῆς οὐσιαστικῶς οὔσης παραφώνου (βλέπε Μαθήματα Φυσικῆς Δ. Χόνδρου, εἰς

τὸ περὶ μουσικῆς κεφάλαιον, ἐν παραγράφῳ 317) πάντα τὰ μέλη, διατονικὰ καὶ ἐναρμόνια, πιστεύεται ὅτι ἐκτελοῦνται εἰς ταύτην τὴν κλίμακα.

Παρεσύρθησαν δὲ πολλοὶ καὶ ἐπίστευσαν τοῦτο, πρῶτον ἐκ τοῦ ὅτι τὰ τονιαῖα διαστήματα τῆς συγκεκραμένης κλίμακος εὑρίσκονται πλησιέστατα τῶν τῆς ἐναρμονίου (βλέπε ἔμπροσθεν, τὰς θέσεις τῶν φθόγγων ἐπὶ τῆς χορδῆς) καὶ δεύτερον, ὃ καὶ σπουδαιότερον, ἐκ τοῦ ὅτι τὰ συγκεκραμένα διαστήματα δεσμευμένα ὄντα ἐπὶ μουσικῶν ὀργάνων καὶ ἠχούμενα καθημερινῶς, πληροῦσι τὴν ἀτμόσφαιραν καὶ τὰ ὦτα ἡμῶν.

Παρὰ ταῦτα, ὅμως, ἡ ἔρευνα ἐπὶ τῆς ἐκτελέσεως τῶν μελῳδιῶν ἀποκαλύπτει, ὅτι ἡ ἀνθρωπίνη φωνή, μακρὰν τῆς ἐπηρείας τῶν ὀργάνων εὑρισκομένη, δὲν ὑποτάσσεται εἰς τὰς ἀπαιτήσεις τῆς συγκεκραμένης κλίμακος. Ἀντὶ τῶν συγκεκραμένων διαστημάτων, π. χ. τοῦ τῆς διὰ τριῶν συμφωνίας, ὑπείκουσα εἰς φυσικοὺς νόμους, ἐκτελεῖ τὰ φυσικὰ τοιαῦτα. (Βλέπε Ἐλισαίου Γιαννίδη. «Ἡ Βυζαντινὴ Μουσικὴ καὶ ἡ ἐναρμόνισή της»).

(Ἀκολουθεῖ)

Γέρ. Παντελεήμονος Λαυριώτου

ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

(Ἐκ τοῦ κώδικος Ζ58 τῆς Λαυριωτικῆς Βιβλιοθήκης)

Εἰς τὰς ἡμέρας τοῦ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας Θεοφίλου, ἔγινεν Ἐπίσκοπος Κυρίνης Συνέσιος ὁ φιλόσοφος, ὁ ὁποῖος μεταβὰς εἰς τὴν ἐπαρχίαν του εὗρεν ἐκεῖ κάποιον φιλόσοφον Εὐάγριον ὀνόματι, ὁ ὁποῖος ἦτο φίλος του πολλὰ ἠγαπημένος ἀπὸ τὸν καιρὸν ὅπου ἐσπούδαζεν εἰς τὰ σχολεῖα καὶ ὁ ὁποῖος εἶχε μεγάλην δεισιδαιμονίαν εἰς τὴν εἰδωλολατρείαν.

Ὅθεν ὁ Συνέσιος ποθῶν νὰ μεταστρέψῃ τὸν φίλον του ἀπὸ τὴν πλάνην τῶν εἰδώλων καὶ νὰ τὸν κάμῃ Χριστιανόν, εἶχε μεγάλον ἀγῶνα καὶ μέριμναν καὶ ἐζητοῦσε μὲ παντοίους τρόπους νὰ τὸν φέρῃ εἰς τὴν εὐσέβειαν. Ἀλλ᾽ ἐκεῖνος δὲν ἔστεργε παντελῶς, οὐδὲ ἐδέχετο τοὺς λόγους του. Μὲ ὅλον τοῦτο ὁ Συνέσιος ἀπὸ τὴν πολλὴν φιλίαν ὅπου εἶχαν ἀναμεταξύ τους, δὲν ἐδειλίασεν ὁλότελα, οὐδὲ ἔπαυσε νὰ τὸν νουθετῇ καθημερινῶς καὶ νὰ τὸν παρακινῇ νὰ ἔλθῃ εἰς ἐπίγνωσιν τῆς ἀληθείας καὶ νὰ πιστεύσῃ εἰς τὸν Χριστόν.

Ἐν μιᾷ δὲ τῶν ἡμερῶν λέγοντάς του ὁ ἀρχιερεὺς περὶ τούτου πολλά, τοῦ εἶπεν ὁ Εὐάγριος. Κατὰ ἀλήθειαν Κύριε Ἐπίσκοπε δὲν μοῦ ἀρέσει κοντὰ εἰς τὰ ἄλλα καὶ τοῦτο ὅπου λέγετε ἐσεῖς οἱ Χριστιανοί, ὅτι μέλλει νὰ γίνῃ συντέλεια τοῦ κόσμου καὶ μετὰ τὴν συντέλειαν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι θὰ ἀναστηθοῦν μὲ τοῦτο τὸ ἴδιον σῶμα, τὸ ὁποῖον μέλλει νὰ γίνῃ ἄφθαρτον καὶ ἀθάνατον, καὶ ὅτι θὰ λάβῃ ἕκαστος τὴν ἀνταπόδοσιν κατὰ τὰ ἔργα του. Καὶ πρὸς τούτους δὲν μοῦ ἀρέσει ἀκόμη καὶ τοῦτο ὅπου λέγετε ὅτι ὅποιος ἐλεεῖ πτωχόν, δανείζει τὸν Θεόν, καὶ ὅποιος σκορπίζει τὰ χρήματά του εἰς τοὺς πτωχούς, θησαυρίζει εἰς τοὺς οὐρανοὺς καὶ εἰς τὴν κοινὴν ἀνάστασιν ἔχει νὰ τὰ λάβῃ ἑκατονταπλασίως καὶ ζωὴν αἰώνιον, τὰ ὁποῖα ὅλα, μοῦ φαίνεται, πῶς εἶναι παραμύθια. Ὁ δὲ μακάριος Συνέσιος τὸν ἐβεβαίωσεν ὅτι ὅλα ὅσα λέγουν οἱ Χριστιανοὶ εἶναι ἀληθινὰ καὶ δὲν ἔχουν κανένα ψεῦδος καὶ τοῦ τὰ ἀπέδειχνε μὲ πολλὰς ἀποδείξεις ὅτι εἶναι ἀψευδέστατα.

Ὅθεν μετ᾽ ὀλίγον καιρὸν τὸν κατέπεισε καὶ ἔγινε Χριστιανός, τὸν ἐβάπτισε

καὶ αὐτὸν καὶ τὰ τέκνα του καὶ ὅλους τοὺς οἰκείους του.

Λοιπὸν ἀφοῦ ἐβαπτίσθη ὁ Εὐάγριος, ἔδωκεν εἰς τὸν Συνέσιον τριακοσίας λίτρας χρυσίον διὰ νὰ τὸ μοιράσῃ εἰς τοὺς πτωχούς, λέγων οὕτω: Λάβε ταῦτα καὶ μοίρασέ τα εἰς τοὺς πτωχούς, καὶ γράψε μου ἕνα ἰδιόχειρόν σου γράμμα ὅτι θὰ μοῦ ἀποδώσῃ ταῦτα ὁ Ἰησοῦς Χριστός. Ὁ δὲ Ἐπίσκοπος δεξάμενος τὸ χρυσίον ἔγραψε προθύμως τὸ γράμμα ὅπου ἐζήτησεν ὁ Εὐάγριος καὶ τοῦ τὸ ἔδωκε. Μετὰ ταῦτα ἀφοῦ παρῆλθεν ἱκανὸς καιρός, ἠσθένησεν ὁ Εὐάγριος βαρέως, καὶ τὸ γράμμα τοῦ Ἐπισκόπου ἐσφραγισμένον τὸ ἔδωκεν εἰς τὰ τέκνα του καὶ τοὺς παρήγγειλεν, ὅταν τὸν ἐνταφιάσουν νὰ τὸ βάλουν εἰς τὸ χέρι του, χωρὶς νὰ γνωρίζῃ κανείς, καὶ οὕτως ἔπραξαν τὰ τέκνα του.

Μετὰ δὲ τὴν τρίτην ἡμέραν τῆς ταφῆς, ἐφάνη ὁ Εὐάγριος τὴν νύκτα εἰς τὸν Ἐπίσκοπον καὶ τοῦ εἶπεν. Ἐλθὲ εἰς τὸν τάφον μου καὶ λάβε τὸ ἰδιόχειρόν σου γράμμα διότι ἀπέλαβον τὸ χρέος καὶ δὲν ἔχω τίποτε νὰ σοῦ ζητήσω. Καὶ τὸ πρωῒ καλέσας τὰ τέκνα του ὁ Συνέσιος, τὰ ἠρώτησε τί ἔβαλαν εἰς τὸν τάφον τοῦ πατρός των, καὶ ἐκεῖνα τοῦ εἶπαν ἐκεῖνο ὅπου ἔκαμαν κατὰ τὴν παραγγελίαν του. Τότε λέγων καὶ ὁ Ἐπίσκοπος τὸ ὅραμα ὅπου εἶδεν ἐκείνην τὴν νύκτα, τὰ ἐπῆρε μαζὺ μὲ τοὺς κληρικούς του καὶ ἄλλους πολλοὺς Χριστιανοὺς καὶ ἐπῆγαν εἰς τὸν τάφον τοῦ Εὐαγρίου, καὶ ἀνοίξαντες αὐτόν, ηὗραν τὸν νεκρὸν καὶ ἐκράτει εἰς τὸ χέρι του τὸ γράμμα τοῦ Ἐπισκόπου, καὶ πέρνοντες αὐτὸ ἀπὸ τὸ χέρι του, τὸ ἄνοιξαν καὶ ηὗραν ὑποκάτω ἀπὸ τὸ ἰδιόχειρον τοῦ Ἐπισκόπου καὶ ἄλλο γράμμα, γραμμένον μὲ τὸ χέρι τοῦ Εὐαγρίου, τὸ ὁποῖον ἔγραφε ταῦτα: «Ἐγὼ ὁ Εὐάγριος λέγω, χάρις καὶ εἰρήνη ἔστω παρὰ Θεοῦ σοὶ τῷ ὁσιωτάτῳ Ἐπισκόπῳ κυρίῳ Συνεσίῳ. Ἀπέλαβον ἀπὸ τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν τὸ χρέος ὅπου εἶναι γεγραμμένον εἰς τοῦτο τὸ πιττάκιόν σου. Καὶ δοξάζω τὸν Θεόν, εὐχαριστῶ καὶ τὴν ὁσιότητά σου ὅπου μὲ ὡδήγησεν εἰς τὸ φῶς».

Καὶ ἀκούσαντες ταῦτα, ἔμειναν ἐκστατικοί, καὶ φωνάζοντες ὥραν πολλὴν τὸ Κύριε ἐλέησον, ἐδόξαζον τὸν Θεὸν ὅπου κάμνει τοιαῦτα θαυμάσια καὶ δίδει πάντοτε εἰς τοὺς δούλους του τοιαύτην πληροφορίαν, ὅτι πᾶς ὁ ἐλεῶν πτωχὸν δανείζει Θεῷ. Τὸ δὲ ὡς ἄνω ἰδιόχειρον γραμματεῖον εὑρίσκεται μέχρι σήμερον ἐν τῷ κειμηλιαρχείῳ τῆς Ἐκκλησίας Κυρίνης εἰς δόξαν Θεοῦ καὶ ἀπόδειξιν εἰς τοὺς μὴ πιστεύοντας.

Ἕτερον

— Μοναχός τις ἐνάρετος καὶ ἱερεὺς διηγήσατο ἡμῖν λέγων. Ὅτε ἐρχομένου μου ποτὲ ἀπὸ τῆς πρεσβυτέρας Ρώμης πρὸς τὴν βασιλίδα τῶν πόλεων, ἀφίχθημεν εἰς νῆσόν τινα, καὶ τῶν ἀνέμων ἐναντίων ὄντων, οὐκ ἐξήλθομεν ἐκ τῆς νήσου ἐπὶ ἡμέρας πολλάς. Ἐν μιᾷ οὖν τῶν ἡμερῶν, ἐξελθόντος μου ἐκ τοῦ πλοίου, καὶ περιπατήσαντός μου ἐν τῇ νήσῳ ἐπὶ πολὺ διάστημα, θεωρῶ ἀπὸ μακρόθεν ὡς ἄνθρωπον γυμνὸν μετὰ πολλῆς σπουδῆς τρέχοντα, ἔδραμον δὲ κἀγὼ ὄπισθεν αὐτοῦ. Καὶ πλησιάσας, ἤκουσα φωνῆς τοιαύτης· εἰ θέλῃς θεάσασθαί με δοῦλε τοῦ Θεοῦ, ῥῖψόν μοι ἓν τῶν ἱματίων σου, γυνὴ γάρ εἰμι καὶ γυμνὴ ὡς ὁρᾷς. Ὡς οὖν ταῦτα ἤκουσα, ἀπεκδυσάμενος ἓν τῶν ἱματίων μου ἔρριψα αὐτῇ. Ἡ δὲ λαβοῦσα τὸν χιτῶνα καὶ ἐνδυθεῖσα, ἐστράφη κατ᾽ ἀνατολάς, λέγουσα μεγάλῃ τῇ φωνῇ: δόξα σοι Κύριέ μου Ἰησοῦ Χριστὲ Υἱὲ καὶ Λόγε τοῦ Θεοῦ, διότι τὴν ἐπιθυμίαν μου τῆς ἀναξίας δούλης σου ἐπλήρωσας καὶ κατηξίωσάς με θεά-

σασθαι ἱερέα. Ταῦτα αὐτῆς εἰπούσης καὶ στραφεῖσα πρός με, καὶ προσκυνήσασα, κἀγὼ ὡσαύτως προσκυνήσας αὐτήν, λέγω πρὸς αὐτήν. Πόθεν εἶ κυρία μου, καὶ πῶς ἐνταῦθα ἐλήλυθας; καὶ πόσος χρόνος ἐστὶν ἀφότου κατῴκησας ἐν τῇ νήσῳ ταύτῃ; Ἡ δὲ ἀποκριθεῖσα εἶπεν: ἐγώ, τιμιώτατε πάτερ, ἐκ τῆς Ἑλλάδος εἰμί, ἐκ τῆς πόλεως Λαρίσης, γεννηθεῖσα ἐκ γονέων πτωχῶν καὶ τελευτησάντων ἔμεινα ὀρφανή. Εἷς δὲ ἐκ τῶν ἀρχόντων τῆς πόλεως, σπλαγχνισθεὶς ἐπ' ἐμέ, ἐπῆρέ με εἰς τὸν οἶκόν του καὶ μὲ ἀνέθρεψε καὶ μὲ ἐξεπαίδευσεν εἰς πᾶσαν τάξιν ἐπιμελῶς ὡς οἰκείαν θυγατέρα αὐτοῦ. Ἐλθούσης μου δὲ εἰς ἡλικίαν νόμιμον, ὁ φιλόχριστος ἐκεῖνος ἄρχων, ἔχων υἱὸν μονογενῆ, συνέζευξέ με αὐτῷ εἰς γυναῖκα, μὴ βδελυξάμενος τὴν εὐτέλειάν μου καὶ δυσγένειαν. Τούτου δὲ γενομένου, οἱ συγγενεῖς καὶ φίλοι τοῦ ἐμοῦ ἀνδρός, ὠνείδιζον αὐτὸν καθ' ἑκάστην ἡμέραν λέγοντες. Τί ἐστι τοῦτο ὃ ἐποίησεν εἰς σὲ ὁ πατήρ σου; οὐχ εὑρέθη πουθενὰ [1]) ἑτέρα γυνὴ ὁμοία τῆς εὐγενείας σου, εἰμὴ ταύτην τὴν πενιχρὰν καὶ δυσγενῆ ἔδωκέ σοι γυναῖκα; Ὁ δὲ ἀνήρ μου ἀπεκρίνατο αὐτοῖς λέγων· καλῶς ἐποίησεν ὁ πατήρ μου, ἐπειδὴ γὰρ ἀνέθρεψεν αὐτὴν καὶ ἐγίνωσκεν αὐτὴν ὡς χρησιμωτάτην καὶ εὐγενῆ καὶ διὰ τοῦτο δέδωκέ μοι αὐτήν, καὶ οὐ προετιμήσατο πλοῦτον, ἀλλ' ἀρετήν. Τοιαῦτα καὶ ἄλλα τινὰ ἀπελογεῖτο ὁ ἀνήρ μου τοῖς συγγενέσιν αὐτοῦ, ἐγὼ δὲ θεωροῦσα αὐτὸν οὕτως καθ' ἡμέραν ὑβριζόμενον ὑπὸ τῶν συγγενῶν αὐτοῦ καὶ φίλων, ἔλεγα αὐτῷ. Ἄφες με, παρακαλῶ, ἵνα ἀπέλθω εἰς μοναστήριον καὶ λάβε σὺ γυναῖκα περιφανῆ καὶ ἔνδοξον. Ὁ δὲ ἔλεγεν: ἐγὼ οὐκ ἀκούω τὰς φλυαρίας αὐτῶν, ἀλλ' εἶμαι εὐχαριστημένος καὶ ἱκανοποιημένος εἰς ὅσα ἐποίησεν ὁ πατήρ μου. Ταῦτα μὲν πρὸς ἐκείνους καὶ πρὸς ἐμὲ ἀπελογεῖτο ὁ ἐμὸς ἀνήρ, αὐτοὶ δὲ οὐκ ἔπαυον ὀνειδίζοντες καὶ ἐξουθενοῦντες αὐτόν. Ἐγὼ δὲ βλέπουσα αὐτὸν ὑπὸ πάντων θλιβόμενον, ἠβουλήθην ἐξελθεῖν κρυφίως καὶ ἀναχωρῆσαι ὅπου ὁ Θεὸς βούλεται, πρᾶγμα ὅπερ καὶ ἐποίησα, ἐξελθοῦσα κρυφίως, μὴ γινώσκοντος τοῦ ἀνδρός μου, ἔφυγον μόνη, μηδὲν λαβοῦσα, εἰμὴ μόνον, ἅπερ ἤμην ἐνδεδυμένη ἱμάτια ἐν τῷ σώματί μου, καὶ ἐλθοῦσα εἰς τὸν αἰγιαλὸν εὗρον πλοιάριον καὶ εἰσελθοῦσα ἐν αὐτῷ, καὶ Θεοῦ ὁδηγίᾳ, ἀφίχθην εἰς τὴν νῆσον ταύτην, μὴ γινώσκουσα ὅτι ἔγκυός εἰμι. Τίς δύναται διηγήσασθαι, πάτερ ἅγιε, τὴν ταλαιπωρίαν καὶ πεῖναν ὅπου ἐπέρασα ἕως τοῦ συνηθίσαι ἐσθίειν χορτάρια;

Πληρωθεισῶν δὲ τῶν ἐννέα μηνῶν ἐγέννησα παιδίον ἀρσενικὸν καὶ ἔκοψα ἐκ τῶν ἱματίων μου, ὧν περ ἐφόρουν καὶ ἐσπαργάνωσα αὐτὸ καὶ μετὰ πόνων καὶ κόπων ἀνέθρεψα αὐτό, καὶ ἔστι νῦν ὡς ἐτῶν 30, γυμνὸς καὶ αὐτὸς ὡς κἀγώ, τοῖς χορταρίοις τρεφόμενοι, ἀνυμνοῦντες τὸν Θεὸν καὶ δοξάζοντες, ὅν περ παρεκάλουν καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἀποστεῖλαι τινὰ ἱερέα τοῦ φωτίσαι τὸν υἱόν μου διὰ τοῦ ἁγίου βαπτίσματος. Καὶ ἰδοὺ οὐ παρεῖδε Κύριος τὴν δέησίν μου, ἀλλ' ἐξαπέστειλέ σε τοῦ πληρῶσαι τὴν αἴτησίν μου. Παρακαλῶ οὖν τὴν ἁγιωσύνην σου, σεβάσμιε πάτερ, ἵνα ἀπέλθῃς εἰς τὸ πλοῖον καὶ φέρῃς τὴν ἱερατικήν σου στολὴν καὶ ἄρτον καὶ οἶνον, ὅπως τὸν υἱόν μου φωτίσῃς καὶ τὴν ἁγίαν λειτουργίαν ποιήσῃς καὶ μεταδώσῃς ἡμῖν τῆς μεταλήψεως τοῦ Σώματος καὶ Αἵματος Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν. Αἰτοῦμαι δὲ καὶ τοῦτο τὴν σὴν ἁγιότητα, ἐνεγκεῖν ἱμάτια τοῦ ἐνδῦσαι τὸν υἱόν μου μετὰ τὸ ἅγιον βάπτισμα, καὶ μὴ ἀναγγείλῃς τινὶ τὰ περὶ ἡμῶν, ἐγὼ δὲ ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ προσκαρτερήσω ἕως οὗ ἐπιστρέψῃς. (Ἀκολ.)

1) Ὁ κῶδιξ ἔχει τὴν ταυτόσημον λέξιν «πούποτε» ἥτις καὶ ἐν Κύπρῳ εὕρηται ἐν χρήσει.

Πολεμικαὶ ἀναμνήσεις ἀπὸ τὰς ἡμέρας τῆς πείνης 1941 - 1944

Ο ΠΕΙΝΑΣΜΕΝΟΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΡΧΗΣ

Τὸν παρηκολούθουν πάντοτε. Ἕνας ἀπὸ τοὺς πεινασμένους οἰκογενειάρχας, παρῆλιξ, ρυτιδωμένος, τοῦ ὁποίου ἡ δυστυχία καὶ ἡ θλῖψις ἦτο ἐζωγραφισμένη εἰς τὸ πρόσωπόν του, φέρων ἐπὶ τῆς ράχεώς του πάντοτε τὴν μικρὰν βαλίτσαν του περασμένην ἀπὸ τοὺς ὤμους του μὲ δύο ἰσχυρὰς λωρίδας πανιοῦ, περιέχουσαν τὸ ἐμπόρευμά του, ἔτρεχε, ἔτρεχε εἰς τὰ χωρία καὶ τὰς πόλεις τοῦ Θεσσαλικοῦ κάμπου διὰ τὴν ἐξοικονόμησιν τοῦ ἄρτου τῆς οἰκογενείας.

Φεύγων ἀπὸ τὸ σπίτι του, ἄφινε τὴν παραγγελίαν εἰς τὰ μικρά του ἀκόμη παιδάκια, νὰ προσεύχωνται δι' αὐτόν, ἵνα ἀφ' ἑνὸς μὲν τὸν ἐπαναφέρῃ ὁ Θεὸς ζῶντα καὶ σῶον εἰς τὴν οἰκογένειάν του, λόγῳ τῶν πολλῶν ἐμποδίων καὶ δυσχερειῶν ὡς ἐκ τῆς βαρβαρικῆς κατοχῆς καὶ ἀφ' ἑτέρου, ἵνα ἐπιτύχῃ ἡ ἐργασία του καὶ φέρῃ ἱκανὸν σῖτον, ἵνα ἐπαρκέσῃ τοὐλάχιστον διὰ τὰς ἡμέρας τῆς νέας ἀπουσίας του.

Εἰς τὸν σιδηροδρομικὸν σταθμόν.

Κόσμος ἄπειρος· χιλιάδες ἐπιβάται, νέοι, γέροντες, γυναῖκες νέες καὶ γριὲς ἀκόμη, μὲ τὰ τσουβάλια καὶ τὰ καλάθια καὶ μὲ παντὸς εἴδους φορτία ἐπὶ τῶν ὤμων των, ἵσταντο εἰς τὴν ο ὐ ρ ὰ ν νὰ πάρουν ἕνα εἰσιτήριον.

—Κύριοι, φωνάζει ὁ ὑπάλληλος τοῦ σταθμοῦ. Θὰ φύγουν μόνον τὸ ἓν τρίτον τῶν ἐπιβατῶν, διότι ἔτσι διέταξεν ὁ Ἰταλὸς φρούραρχος τοῦ σταθμοῦ. Καὶ ἀρχίζουν τὰ κλάματα ἀπὸ τὰς γυναῖκας καὶ αἱ βλασφημίαι καὶ τὰ ἀναθέματα ἀπὸ τοὺς ἄνδρας.

Καὶ τότε ἐτίθεντο εἰς ἐνέργειαν ὅλαι αἱ δυνάμεις. Ὅποιος εἶχε σωματικὴν δύναμιν ἐπηδοῦσε κρυφὰ ἀπὸ τοῖχον ἢ κάγκελα διὰ νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸ βαγόνι. Ὅποιος εἶχε τὰ μ έ σ α μὲ τοὺς σιδηροδρομικοὺς ἢ μὲ τοὺς Ἰταλοὺς ἢ Γερμανούς, διωλίσθαινε κρυφὰ ἀπ' ἐδῶ καὶ ἀπ' ἐκεῖ μὲ τ ρ ό π ο καὶ εἰσήρχετο εἰς τὸ βαγόνι. Ἄλλοι πάλιν, μ ε γ ά λ ο ι αὐτοί, εἰσήρχοντο, πάντοτε μὲ ἐπιτηδειότητα, εἰς τὸ γραφεῖον ἐκδόσεως εἰσιτηρίων καὶ ἔπερναν ἐκεῖ μεγαλοφανῶς τὸ εἰσιτήριόν των καὶ ἔμπαιναν εἰς τὸ βαγόνι μὲ μ ε γ α λ ο π ρ έ π ε ι α ν καὶ μὲ ὑπερηφάνειαν, ὅτι τάχα αὐτοὶ εἶναι μεγάλοι καὶ δὲν ἔχουν ἀνάγκην νὰ στριμωχθοῦν μὲ τοὺς μικροὺς καὶ μὲ τοὺς κ ο υ τ ο ύ ς.

Ἔρχονται τώρα οἱ περισσότεροι, ο ἱ κ ο υ τ ο ί (νομοταγεῖς), οἱ μὴ διαθέτοντες ἀπὸ τὰς ἀνωτέρω δυνάμεις καὶ περιμένουν ἔξω στὴν οὐρὰ μὲ τὴν σειρά, δίκην ζώων, νὰ πάρουν εἰσιτήριον, ἐνῷ τὸ τραῖνο πλησιάζει ν' ἀναχωρήσῃ.

Μόλις ἑτοιμάζεται νὰ πάρῃ τὸ εἰσιτήριόν του ὁ νομοταγής, παρουσιάζεται ἐξ ἀντιθέτου καὶ παρὰ τὴν διάταξιν, ἡ δεσποινίς...

—Καλὲ κύριε. Δῶσε μου ἕνα εἰσιτήριο γιατί.., γιατὶ ὑποφέρω ἀπὸ τὴν καρδιά μου καὶ θὰ πάθω. Τὸ πέρνει καὶ αὐτὴ χάρις εἰς τὴν ἐξυπνάδα της καὶ χάρις εἰς τὸ ψέμμα της. Ὁ ἄλλος μένει καὶ πάλιν, καὶ ἔτσι κατορθώνουν νὰ ταξιδεύουν μόνον οἱ ἔξυπνοι καὶ οἱ ἐπιτήδειοι.

Εἰς τὴν εἴσοδον πρὸς τὸ τραῖνο.

—Ὅλοι ἕτοιμοι· τὰ πράγματα στὰ χέρια σας· αἱ ταυτότητες ἀνοιχτὲς πρὸς ἔλεγχον καὶ νὰ μπαίνετε ἕνας ἕνας, φωνά-

ζει ὁ χωροφύλακας μαζὶ μὲ τὸ σιδηροδρομικό.

Ἄλλο μαρτύριο ἐδῶ. Νὰ βλέπῃς τοὺς δυστυχεῖς αὐτοὺς νὰ στριμώνωνται ἀπὸ τὶς τέσσερες πλευρές, νὰ ἔχουν τὸ λάδι ἢ ἄλλο ἐμπόρευμα στὸν ὦμο, τὸ σακοῦλι ὑπὸ μάλης καὶ τὸ καλάθι στὸ ἴδιο χέρι. Ἀπὸ τὸ ἄλλο χέρι τὸ δισάκι καὶ νὰ εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ κρατῇ στὸ χέρι του τὴν ταυτότητα ἀνοικτή. Ἂν ἔκαμε πὼς διεμαρτύρετο ἢ παρεπονεῖτο, θὰ ἐδοκίμαζε τὴν μπότα τοῦ Γερμανοῦ ἢ τοῦ Ἰταλοῦ τὸ τακοῦνι νὰ φθάνῃ μέχρι τῶν πλευρῶν του καὶ νὰ τοῦ τσακίζει εἴτε τὰ πλευρά του ἢ τὸν τενεκὲ μὲ τὸ λάδι του ἢ θὰ τοῦ ἐπροξένει μίαν οἱανδήποτε ζημίαν ἀρκετὰ μεγάλην, γελῶν κατόπιν σαρκαστικῶς.

Ἡ θέσις αὐτὴ τῶν ἐλεεινῶν τούτων ὑπάρξεων, φαντασθῆτε πόσον ἐγίνετο ἀσυγκρίτως τραγικωτέρα, ὅταν κατὰ τὸν χειμῶνα ἔβρεχε ραγδαίως καὶ συνεχῶς ἢ ἐχιόνιζεν, ὅπως κατὰ τὸ 1941 - 42, ὁπότε εἴχομεν συνεχῆ χιόνια ἐπὶ 4 μῆνας. Πόσα ἄραγε παράπονα ἢ βλασφημίαι δὲν θὰ ἐξήρχοντο ἀπ᾽ αὐτούς, τότε, διότι δὲν γνωρίζομεν πόσοι θὰ εἶχον τὴν ἀρετὴν τῆς ὑπομονῆς καὶ καρτερίας, φέροντες ὡς ἐνόχους διὰ τὴν κατάστασιν αὐτὴν τοὺς ἑαυτούς των καὶ μόνον, ἀπομακρυνθέντας ἀπὸ τὸν Θεόν.

Τέλος πάντων, πατεῖς με πατῶ σε, διὰ νὰ προλάβουν μίαν θέσιν εἰς τὴν ἁμαξοστοιχίαν, εἰσήρχοντο εἰς τὸ βαγόνι, τὸ ὁποῖον ἐδέχετο μέσα 32 καθιστοὺς καὶ 132 ὀρθίους. (Ὁ τῶν εἰσιτηρίων ὑπάλληλος μετὰ μεγάλης δυσκολίας ἐμάζευε τὰ εἰσιτήρια, βλασφημῶν ὅλους τοὺς δαίμονας διὰ τὴν κατάστασιν αὐτήν). Οἱ λοιποί, οἱ μείναντες ἔξω, ἐστριφογύριζον καὶ ἔτρεχον δεξιὰ καὶ ἀριστερά, βλέποντες τὴν ἁμαξοστοιχίαν ἐκκινοῦσαν, νὰ εὕρουν ὀπήν τινα ἢ νὰ πηδήσουν κανένα τοῖχον διὰ νὰ ταξιδεύσουν καὶ αὐτοί, διότι εἶχον πραγματικὴν ἀνάγκην, ἀλλ᾽ ἦτο ἀδύνατον, ἕως ὅτου ἀπεμακρύνετο αὐτὴ καὶ ἐπέστρεφον οὗτοι μὲ τὰ φορτία των, βλασφημοῦντες καὶ γογγύζοντες.

Ἡ ἁμαξοστοιχία φθάνουσα εἰς ἕκαστον σταθμὸν ἀπὸ τὸν Βελεστῖνον καὶ πέρα, εἴτε πρὸς τὴν Λάρισαν, εἴτε πρὸς τὰ Τρίκκαλα, ἄφινε τοὺς δι᾽ ἐκεῖ ἐπιβάτας καὶ ἀνεχώρει διὰ τὸν ἀμέσως ἑπόμενον σταθμὸν καὶ οὕτω καθ᾽ ἑξῆς.

Ὁ ἰδικός μου ἥρως, ὁ οἰκογενειάρχης καὶ παρῆλιξ, κατώρθωνε νὰ ταξιδεύῃ κάθε ἑβδομάδα κάμνων χρῆσιν καὶ αὐτὸς τῆς ἰδικῆς του δυνάμεως. Εἰς ἕκαστον χωρίον τοῦ προορισμοῦ του, τὸν ἔβλεπα νὰ συναντᾷ πάντοτε τὸν ἱερέα καὶ νὰ τὸν λέγῃ:

—Ἐκτελῶ ἔργον ἀποστολικόν. Φέρνω τὸν λόγον τοῦ Κυρίου, ὅπου εἶναι ἄγνωστος.

Καὶ πράγματι, εἰς τὰ περισσότερα χωρία τοῦ κάμπου ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ἦτο ἄγνωστος, μολονότι εἶχον ναὸν καὶ ἱερέα. Ὁ ἱερεὺς ἦτο ὅμοιος πρὸς αὐτούς, μὴ διακρινόμενος ὡς λειτουργὸς τοῦ Ὑψίστου, οὔτε ἐδείκνυε τὴν φιλοστοργίαν τοῦ πατρὸς πρὸς τὰ τέκνα του. Τὸν ναὸν τὸν ἤνοιγε μόνον τὴν Κυριακὴν διὰ νὰ κάμῃ τὴν θείαν λειτουργίαν καὶ κατόπιν ἕκαστος εἰς τὸ ἔργον του. Οὐδεμία διδασκαλία, οὐδεμία συμβουλὴ διὰ τὴν σωτηρίαν τῆς ψυχῆς.

Μόλον τοῦτο ὑπάρχουν καὶ ἱερεῖς εἰς ἄλλα χωρία, οἱ ὁποῖοι ἁμιλλῶνται, ἂν δὲν ὑπερβάλλουν, τοὺς ἱερεῖς τῶν πόλεων καὶ οἱ ὁποῖοι ἐργάζονται εὐσυνειδήτως ὡς πραγματικοὶ λειτουργοὶ τοῦ Κυρίου.

—Ἔχω ἔγγραφον σύστασιν ἀπὸ τὸν ἀρχιερέα σας νὰ συντρέξετε τὸ ἔργον τὸ ἀποστολικόν.

Καὶ ἐξάγει ἀπὸ τὸ βαλιτσάκι του διάφορα θρησκευτικὰ βιβλία, περιμένοντας

νὰ τὰ ἐγκρίνῃ ὁ ἱερεύς καὶ κατόπιν, ἂν θὰ τὰ εὕρισκε γνήσια, θὰ τὰ συνίστα εἰς τοὺς χριστιανοὺς τοῦ χωριοῦ του.

—Μήπως εἶσθε χιλιαστής;

—Ὄχι, ἀπαντᾷ ὁ ἀδελφός.

—Μήπως εἶσθε κομμουνιστὴς ἢ καθοδηγητής;

—Ἄπαγε τῆς βλασφημίας. Τὰ μὲν βιβλία τῶν χιλιαστῶν εἶναι γνωστὰ καὶ εὐδιάκριτα, διότι γράφουν, ὅτι αὔριο τὸ πρωΐ θὰ γίνῃ ἡ δευτέρα παρουσία καὶ ἂν δὲν γίνῃ αὔριο τὸ πρωΐ, θὰ γίνῃ ὅμως ἐξάπαντος τὴν ἄλλην ἡμέραν ἢ τὴν μεθεπομένην. Οἱ δὲ κομμουνισταὶ δὲν προσφέρουν ποτὲ θρησκευτικὰ βιβλία, διότι αὐτὰ εἶναι τὸ ὄπιον τοῦ λαοῦ, λέγουν.

—Ἀλλὰ τί βιβλία λοιπὸν ἔχεις;

—Δὲν βλέπεις; Ἔχω τὴν ἁμαρτωλῶν σωτηρία, τὸν θησαυρὸν τοῦ Δαμασκηνοῦ, τὸν ἀββᾶ Ἰσαάκ, τὴν «Ἁγιορειτικὴν Βιβλιοθήκην», τὸ διήγημα τοῦ Στρατῆ, ποὺ ἐθεράπευσε τὴ βασιλοπούλα μὲ τὸ χριστονέρι, τὸν προορισμὸν τοῦ ἀνθρώπου, τὴν Μετάνοιαν κ.λ.π.

—Βλέπω πράγματι ὅτι ἔχεις καλὰ καὶ ὀρθόδοξα βιβλία, πᾶμε λοιπὸν νὰ σὲ συστήσω νὰ δώσῃς μερικὰ στὰ σπίτια.

—Ξέρεις, πάτερ μου, θὰ προτιμοῦσα ἀντὶ χρημάτων νὰ μοῦ ἔδιδαν ὀλίγο σιτάρι καὶ ἂν κανένας δὲν ἔχει ἂς εἶναι καὶ χρήματα.

—Θὰ προσπαθήσωμεν, ἀδελφέ μου κάτι νὰ μαζεύσωμε.

Ὁ ἀδελφός, λοιπόν, ἐπήγαινε εἰς τὰ διάφορα σπίτια ἢ καὶ στὰ καφενεῖα, ὅπου ὑπῆρχον καὶ ἦσαν μέσα ἄνθρωποι, καὶ ἐδείκνυε τὰ κατάλληλα βιβλία, ἀλλὰ οἱ ὀλιγώτεροι ἔπερναν, οἱ περισσότεροι δὲν ἔπερναν, αὐτὸς ὅμως, εἴτε ἔπερναν, εἴτε δὲν ἔπερναν, ἔκαμε τὴν σχετικὴν θρησκευτικὴν διδασκαλίαν, δηλαδὴ ἔρρίπτε τὸν εὐαγγελικὸν σπόρον, προσευχόμενος ἐνδομύχως νὰ πέσῃ εἰς τὴν ἀγαθὴν γῆν, τὴν εὔφορον, διὰ νὰ φέρῃ καρπὸν τὸ ἓν ἑκατόν.

Τὴν νύκτα, ἐὰν ἔμενεν εἰς τὸ χωριό, κάποιος ἀπὸ τοὺς χριστιανοὺς θὰ τὸν ἐφιλοξένει ἢ ὁ ἱερεύς, ἐὰν ἦτο καὶ ἡ πρεσβυτέρα σύμφωνος. Ἀλλοίμονον εἰς τὸν ἱερέα, ἂν ἐτόλμα νὰ πάρῃ μουσαφίρη ἄνευ τῆς συγκαταθέσεώς της. Ἔπρεπε νὰ γίνῃ μεγάλος καυγᾶς. Συνήντησα πρεσβυτέρας (ὅπως μοὶ τὸ ὡμολόγει ὁ ἴδιος) μὲ ἀπαράμιλλον σκληρότητα καὶ ἀφιλοξενίαν παρ' ὅλην τὴν καλὴν διάθεσιν τοῦ ἱερέως πρὸς φιλοξενίαν.

Τὴν ἑπομένην ὁ ξένος ἐφορτώνετο τὸ ὀλίγο σταράκι, στὸν ὦμο καὶ αὐτό, καὶ ἐπήγαινε διὰ τὸ ἄλλο χωριό. Ἂν τὸ σιτάρι ἦτο περισσότερο, ἐζητοῦσε κανένα γαϊδουράκι, τὸ ἐφόρτωνε καὶ ἐπέστρεφε τὸ γαϊδουράκι μὲ κανένα πρόθυμο παιδὶ τοῦ χωριοῦ.

Ἔτσι ἀφοῦ ἐτελείωνε 4-5 χωριὰ τὴν ἑβδομάδα, κατήρχετο εἰς Βόλον στὴν οἰκογένειάν του καὶ ἔφερνε τὸ ψωμὶ τῆς ἑβδομάδος, διὰ νὰ ἐξακολουθήσῃ τὴν ἑπομένην ἑβδομάδα τὸ ἴδιον.

Μίαν ἡμέραν ἐνῷ ἦτο βαρὺς χειμὼν καὶ ἡ χιὼν ἦτο περὶ τὰ 40 ἑκατοστά, εὑρέθη εἰς χωρίον τι τῶν Φαρσάλων, σχετικῶς μεγάλο. Κατὰ τὴν συνήθειαν κατηυθύνθη εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἱερέως. Ἦτο Σάββατο βράδυ. Ἐπερίμενε τὴν ἄλλην ἡμέραν, Κυριακήν, μετὰ τὸν ἐκκλησιασμόν, νὰ κάμῃ ὁ ἱερεὺς τὴν σύστασιν εἰς τοὺς ἐκκλησιαζομένους νὰ πάρουν ἀπὸ τὰ ὡραῖα θρησκευτικά του βιβλία. Ἀλλ' ὁ ἱερεύς, ὡς φαίνεται, λίαν ἀφιλόξενος, ἐλυπήθηκε τὸ ψωμὶ ποὺ θὰ ἔτρωγε ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς τὸ βράδυ καὶ τοῦ λέγει μὲ τρόπον: Κύριε... ἠξεύρεις ὅτι ἐδῶ οἱ ἄνθρωποι εἶναι πολὺ ψυχροὶ καὶ ἄθεοι καὶ δὲν φαντάζομαι νὰ κάμῃς δουλειά, ἀλλὰ σὲ συνιστῶ ἐφ' ὅσον εἶναι ἀκόμη μέρα (ἦτο ἡ ὥρα 4η ἀπογευ-

ματινή) νὰ ὑπάγῃς εἰς τὸ δεῖνα χωρίον, τὸ ὁποῖον μόλις εἶναι καὶ δὲν εἶναι μία ὥρα ἀπ' ἐδῶ. Ἐκεῖ εἶναι καλοὶ ἄνθρωποι καὶ θὰ δώσῃς πολλὰ βιβλία. Μὴ νομίσῃς ὅτι θέλω νὰ σὲ διώξω! ἀλλὰ γιὰ καλό σου σοῦ λέγω νὰ πᾷς ἐκεῖ. Αὐτὸς ἐννόησεν ἀμέσως τὴν πρόθεσιν τοῦ ἱερέως καὶ εἶδε ὅτι ἔπρεπε νὰ φύγῃ [1]).

Τὸ νυκτερινὸν σχεδὸν ἐκεῖνο ψῦχος ἦτο τόσον δριμύ, ὥστε ἡ ἀναπνοὴ μόλις ἐξήρχετο ἀπὸ τὸ σῶμα, ἀμέσως ἐπάγωνε καὶ ἐγίνετο ὁ μύσταξ ὡσὰν κρύσταλλο.

Ὁ ἀδελφὸς ἔλαβεν ἐπ' ὤμου τὸ βαλιτσάκι του γεμάτο μὲ βιβλία καὶ χαιρετίσας εὐγενικὰ τὸν ἱερέα ἀνεχώρησε. Βαδίζων μετὰ κόπου πολλοῦ μέσα στὰ χιόνια ἐπὶ μίαν σχεδὸν ὥραν, ὁπότε ἐσκοτίνιασε ἀρκετὰ καὶ γυρίσας ὀπίσω βλέπει ὅτι δὲν εἶχεν ἀπομακρυνθῇ πολὺ ἀπὸ τὸ χωριὸ ποὺ ἔφυγε. Κατὰ θείαν πρόνοιαν συνήντησε κάποιον μεταβαίνοντα εἰς Φάρσαλα καὶ ἐρωτῶν διὰ τὸ χωριὸ ποὺ ἐπήγαινε, ἔλαβε τὴν ἀπάντησιν ὅτι τὸ χωριὸ ποὺ θέλεις νὰ ὑπάγῃς εἶναι δύο ὥρας καὶ ὅτι πολὺ θὰ κινδυνεύσῃς ἕως ἐκεῖ ἀπὸ τὸ ψῦχος. Δυνατὸν νὰ παγώσῃς εἰς τὸν δρόμον, τοῦ εἶπε.

—Τότε τί μὲ συμβουλεύετε νὰ κάμω;

—Νὰ πᾷς σὲ κεῖνο τὸ χωριὸ ποὺ φαίνονται τὰ φῶτα· εἶναι ποιὸ κοντὰ καὶ αὔριο πηγαίνεις στὸ χωριὸ ποὺ θέλεις.

Ἐστράφη τότε νὰ ὑπάγῃ στὸ χωριὸ ποὺ τὸν ὑπέδειξεν ὁ καλὸς ἐκεῖνος ὁδοιπόρος καὶ ἔφθασεν ἐκεῖ μετὰ μίαν ὥραν, ὁπότε ἡ νὺξ εἶχε προχωρήσει ἀρκετά.

Εἰς τὸν πρῶτον ποὺ συνήντησεν, ἐρωτᾷ:

—Ποῦ εἶναι τοῦ παπᾶ τὸ σπίτι;

—Ἄ! Εἶναι τὸ τελευταῖο ἐπάνω. Θὰ κουρασθῇς λιγάκι, ἀλλὰ ἀφοῦ θέλεις νὰ πᾷς, πήγαινε.

Ἐμπᾶτε τώρα μέσα του νὰ ἰδῆτε τὴν στενοχωρίαν του· τὴν σωματικὴν κούρασιν νὰ ὑποφέρῃ ἢ τὴν ἠθικὴν κούρασιν ποὺ τὸν ἔδιωξεν ὁ παπᾶς ἐκεῖνος μὲ τέτοιον καιρὸ νύκτα, καὶ τόσο πολὺ χιόνι;

Ἐπὶ τέλους· ἡ ἐλπὶς ὅτι θὰ ἐξεκουράζετο καὶ θὰ ἀνεπαύετο, τὸν ἔδωκε δυνάμεις νὰ φθάσῃ εἰς τὸ ἀνώτατον ὕψος τοῦ χωριοῦ διὰ νὰ εὕρῃ τὸ σπίτι τοῦ ἱερέως.

Τὸ εὗρε.

Κτυπᾷ τὴν πόρτα. Οὐδεμία φωνή. Ξανακτυπᾷ· τὸ ἴδιον.

Μήπως ἔκαμα λάθος, εἶπε καθ' ἑαυτόν, καὶ δὲν εἶναι αὐτὸ τὸ σπίτι; Ἀλλὰ καὶ δὲν πιστεύω νὰ μὲ ἐγέλασεν ὁ ἄνθρωπος.

Κτυπᾷ πάλιν ἐντονώτερον, ἀκούεται τώρα μία σιγανὴ φωνή.

—Ποιὸς εἶναι;

—Ἐγὼ εἶμαι, ἀπαντᾷ ὁ ἀδελφός.

—Ποιὸς εἶσαι σύ;

—Τὸν ἱερέα θέλω νὰ ἰδῶ.

—Δὲν εἶναι ἐδῶ· λείπει.

Ὁ ἀδελφὸς ἀπὸ πονηρίαν ἐκύτταξε ἀπὸ τὴν κλειδαρότρυπα καὶ εἶδεν ὅτι ὁ ἱερεὺς ἦτο παραπλεύρως καὶ ἤκουε.

—Μὰ σᾶς παρακαλῶ ἀνοίξατέ με, εἶμαι ξένος καὶ κατάκοπος ἀπὸ τὸν δρόμον καὶ τὸ κρύο, καὶ κοντεύω νὰ ἀποθάνω.

—Σοῦ λέγω ὅτι ὁ παπᾶς δὲν εἶναι ἐδῶ καὶ νὰ πᾷς νὰ μείνῃς στὸν ἐπίτροπο.

Ὁ ἀδελφὸς ἔχων πίστιν εἰς τὴν πρόνοιαν τοῦ Θεοῦ, δὲν ἀπηλπίσθη, ἀλλ' ἔλαβε θάρρος καὶ κατηυθύνθη πρὸς τὸ κέντρον τοῦ χωριοῦ, διότι ἀνερχόμενος πρὸς τὰ ἄνω, ἀντίκρυσεν ἐκεῖ εἰς τὸ κέντρον μικρόν τι πεπαλαιωμένον καφενεῖον, ὅπου

---

1) Εἰς αὐτὴν τὴν περίπτωσιν ἔπρεπε νὰ συμβῇ τὸ ἀντίθετον. Ἂν ἀπεφάσιζεν ὁ ἀδελφὸς νὰ φύγῃ, ἔπρεπεν ὁ ἱερεὺς νὰ τὸν κρατήσῃ διὰ τῆς βίας νὰ μείνῃ, λόγῳ τοῦ ἐπικειμένου σκότους καὶ τῆς πολλῆς χιόνος. Ἀκόμη καὶ διότι ὁ δρόμος τοῦ ἦτο ἄγνωστος καὶ ὑπῆρχε κίνδυνος νὰ χαθῇ καὶ νὰ ταλαιπωρηθῇ ὅλην τὴν νύκτα.

ἦσαν συγκεντρωμένοι μερικοὶ νέοι γύρω ἀπὸ τὸ μαγκάλι. Ἦτο καταμουσκεμένος ἀπὸ τὰ πολλὰ χιόνια. Εἶπε μέσα του· ἂν προλάβω αὐτοὺς ἐκεῖ, θὰ ζητήσω ἄσυλον ὅπου δήποτε καὶ ἐπὶ τέλους θὰ διανυκτερεύσω στὸ καφενεῖον. Ἡ αἰσχρὰ διαγωγὴ τοῦ ἱερέως τὸν ἔκαμε νὰ πιστεύῃ ὅτι ἦσαν ὅλοι ἀφιλόξενοι. Εὐτυχῶς ὅτι τὸ καφενεῖον ἦτο ἀκόμη ἀνοικτὸν καὶ ἦσαν ἐκεῖ 2 - 3 νέοι. Ἐρωτᾷ· ποῦ εἶναι τὸ σπίτι τοῦ κ. Γιαννουλάκη; Αὐτὸ τὸ ὄνομα τοῦ εἶχον δώσει εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἱερέως.

—Ἐγὼ εἶμαι τὸ παιδί του, ἀπαντᾷ πρόθυμα εἷς νέος.

—Ποῦ εἶναι τὸ σπίτι σας παιδί μου;

—Θὰ πᾶμε ἀμέσως μαζί κύριέ μου.

Δόξα τῷ Θεῷ, εἶπεν, ἀναστενάζων ὁ ἀδελφός.

Ἀμέσως τότε ἐξεκίνησαν ἀμφότεροι καὶ ἦλθαν στὸ σπίτι τοῦ καλοῦ ἐπιτρόπου Γιαννουλάκη, τὸ ὁποῖον δὲν ἦτο μακράν· ἀμέσως δὲ ἔκλεισε καὶ τὸ καφενεῖον.

Μόλις εἰσῆλθεν εἰς τὸ σπίτι, τοὺς εὗρε τρώγοντας πρὸ μεγαλοπρεποῦς φωτιᾶς. Ἀμέσως ἠγέρθησαν καὶ τὸν ἐκαλοσώρισαν, τὸν ἐπαρηγόρησαν, ἀφοῦ ἤκουσαν τὴν περιπέτειάν του, τὸν ἔδωσαν ροῦχα νὰ ἀλλάξῃ, κάλτσες κ.λ.π. καὶ ἀφοῦ ξεκουράσθηκε λιγάκι, τὸν ἐκάθησαν στὴν τράπεζαν νὰ φάγῃ. Μετὰ παρέλευσιν μιᾶς ὥρας, ἀφοῦ ἔφαγε καὶ ἀνεπαύθη, τὰ ἐξέχασεν ὅλα. Τὴν νύκτα ἐκοιμήθη εἰς ἀναπαυτικώτατον κρεββάτι ὥστε νὰ σηκωθῇ τὴν πρωΐαν λίαν εὔθυμος. Τὴν πρωΐαν, λόγῳ τῆς Κυριακῆς, δὲν ἠθέλησε νὰ ἐκκλησιασθῇ ἐκεῖ, ἐκ τῆς ἀντιδράσεως ἴσως τοῦ ἱερέως. Λίαν πρωῒ ὅμως μετέβη στὸ πλησιέστερον ἐκεῖ χωρίον καὶ ἐκκλησιάσθη, ὁπότε τὴν ὡρισμένην πάλιν ἡμέραν ἐπέστρεψε στὸν οἶκον του.

Ἡ ἀγωνιώδης αὕτη ζωὴ τοῦ ἀδελφοῦ διήρκησεν ἐπὶ τρία ἔτη. Κατὰ τὸ τρίτον ἔτος τρὶς συνελήφθη ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν μας(!) τῶν ἀνταρτῶν, ὡς μὴ ἐμπνέων ἐμπιστοσύνην εἰς αὐτοὺς καὶ ὡδηγήθη εἰς τὰ κρυσφύγετά των, ἐπειδὴ ὅμως δὲν τὸν εὕρισκον ἔνοχον εἰς τίποτε, τὸν ἀπέλυον. Ἐν πάσῃ ὅμως περιπτώσει, τὸν ἀπηγόρευσαν νὰ κάμῃ αὐτὴ τὴ δουλειὰ καὶ ἔτσι ἔπαυσε νὰ ἐξέρχεται, διότι ἐὰν δὲν ὑπήκουε στὰς διαταγάς των, ἐκινδύνευεν ἡ ζωή του.

***

Ἡ ἱστορία τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Χριστιανοῦ, εἶναι μία ἀμυδρὰ εἰκὼν τῶν ἐτῶν αὐτῶν τῆς πείνης καὶ τῆς δυστυχίας.

Περιφερόμενος κανεὶς τότε εἰς τὰ διάφορα χωρία, πρὸ παντὸς τοῦ κάμπου, ἔβλεπε ζωντανὴν τὴν δυστυχίαν. Γυναῖκες ἁπαλαὶ καὶ καλῶν οἰκογενειῶν, ἀκόμη καὶ κυρίαι ἐπιστημόνων, τὰς ἔβλεπε κανεὶς νὰ βαδίζουν πεζῇ ἐν μέσῳ χειμῶνι ἐπὶ 10 καὶ 12 ὥρας φορτωμέναι μὲ λάδι ἢ ἄλλο ἐμπόρευμα, ἐντελῶς ξυπόλυτοι. Πολλαὶ δὲ καὶ μὲ λωρίδες σάκκων περιτυλιγμένες στὰ πόδια των, ἐβάδιζον μέσα στὰ χιόνια ἢ τὲς λάσπες διὰ νὰ ἀνταλλάξουν τὸ ἐμπόρευμά των μὲ σῖτον ἢ ἄλλα τρόφιμα διὰ τὴν συντήρησιν τῶν οἰκογενειῶν των. Ἄλλος πειρασμὸς διὰ τοὺς δυστυχεῖς αὐτοὺς ἦσαν τὰ μανδρόσκυλα ἢ τὰ σπιτικὰ σκυλιά, τὰ ὁποῖα ἐπετίθεντο μὲ ἀγρίας διαθέσεις νὰ σὲ δαγκώσουν καὶ νὰ μὴ ἔχῃς χέρια ἀδειανὰ νὰ τὰ ἀποδιώξῃς μὲ καμμιὰ πέτρα, ἐνῷ τὰ ἀφεντικά των ἐγέλων καὶ δὲν τὰ ἠμπόδιζον ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον.

Διὰ νὰ περιγράψῃ κανεὶς τὰ βάσανα καὶ τὰ παθήματα τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν κατὰ τὰ ἔτη τῆς κατοχῆς, θὰ ἐγέμιζε τόμους ὁλοκλήρους. Εὐτυχῶς ὁ Θεὸς δὲν ἀφῆκε καὶ πάλιν τὸν ἀχάριστον καὶ ἀγνώμονα ἀπέναντί Του ἄνθρωπον, νὰ κατα-

Ἁγιορειτικὴ ποίησις

ΕΝΑΣ ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΕΠΑΝΩ ΕΙΣ ΤΟ ΑΓΙΟΝ ΟΡΟΣ

Ξ έ ν ο ς

Σκλαβωμένο καὶ μαῦρα ντυμένο
γιατὶ σ' ἔχουν αὐτοῦ φυλακή;
ποιὸς σοῦ ἔχει τὰ πόδια δεμένα
καὶ δὲν φεύγεις γοργὰ ἀπὸ κεῖ;

Ἔλα πές μου μικρὸ ὀρφανό μου
τί τὸ πταῖσμα καὶ σ' ἔχουν αὐτοῦ
εἰς τὸν τόπον αὐτόν, ὢ πτωχό μου
ὅπου εἶναι πατρίς στεναγμοῦ;

Ἡ πατρίς σου ποῦ εἶναι νὰ τρέξω
τὴ μανούλα σου νάβρω νὰ εἰπῶ;
ἀλλὰ λέγε γοργὰ γιὰ νὰ σπεύσω
νὰ σὲ πάρω, γιατί σὲ πονῶ.

Φύγε τάχος καιρὸ μὴ προσμένῃς
θᾶναι ἡ ὥρα κατόπιν ἀργὰ
ἴσως λίγο ἀκόμη ἂν μένῃς
θᾶσαι αἰώνια σαὐτὰ τὰ δεσμά.

Ἀλλὰ βλέπω ποσῶς δὲν κινῆσαι
καὶ τὰ χείλη τὰ ἔχεις κλειστά,
σὰν νὰ θέλῃς αὐτοῦ ὅπου εἶσαι
γιὰ νὰ φέρῃς γιὰ πάντα δεσμά.

Τί μυστήριο ἔχεις κρυμμένο
καὶ σὲ κάνει νὰ φέρῃς σιγή,
καὶ δὲν λέγεις γιατ' εἶσαι κλεισμένο
καὶ σὲ ἔχουν αὐτοῦ φυλακή;

Μ ο ν α χ ὸ ς

Βλέπω νἄχῃς γιὰ μένα διαβάτη
μιὰ ἀγάπη πολὺ χωριστή
καὶ γι' αὐτὸ θὰ σοῦ εἰπῶ στὸ κλουβάκι
γιατὶ μ' ἔχουν κλειστὸ φυλακή.

Θὰ σοῦ 'πῶ πλὴν φοβοῦμαι μὴ πάθῃς
ὅ,τι ἔπαθαν κι' ἄλλοι πολλοί
καὶ σ' ἑλκύσῃ ὁ μαγνήτης σὰν μάθῃς
καὶ θὰ ἔμβῃς καὶ σὺ φυλακή.

Ἀηδονάκι γοργὸ σὰν καὶ σένα
ἐγεννήθηκα μὲς τὰ βουνὰ
κ' ἐπετοῦσα στοὺς κάμπους στὰ ὄρη
κ' ἤμουν γέλια καὶ ὅλο χαρά.

Καὶ τὴν ἄνοιξη π' ἀνθίζῃ ἡ φύσις
κι' οὐρανὸς ἐγελοῦσ' ἐκ χαρᾶς
κελαδοῦσα κ' εὐφραίνεται ἡ φύσις
μέρα νύκτα ᾠδαῖς λευθεριᾶς.

Πλὴν τοῦ κόσμου ἡ ζωὴ ἡ πιτείδια
οἱ ψευτιὲς τὰ κακὰ τὰ πολλὰ
τὰ κρυμμένα στὰ ρόδια ἀκγίδια
μὲ φαρμάκωσαν μὲς τὴν καρδιά.

Μὰ μὲ γλύτωσ' ἡ τύχη αἰφνίδια
ἀπ' τοῦ κόσμου τὴν ἄστατ' ὁρμή,
καὶ δὲν ἔχω τὸν φόβ' ἀπὸ τὰ φείδια
ποὺ θὰ εἶχα σὰν ἤμουν ἐκεῖ.

Μιὰ πνοὴ δυνατὴ τοῦ ζεφύρου
μὲ πετάει μ' ὁρμὴ στὸ γιαλὸ
μὲ λυπήθη τὸ κῦμα τοῦ βίου
καὶ μὲ φέρει σ' αὐτὸ τὸ βουνό.

Γαλανὸ κυματάκι, τοῦ λέγω
τί θὰ γίνω ἐδῶ στὸ βουνό;

στραφῇ τελείως, ἀλλ' ἐκολόβωσε τὰς ἡμέρας αὐτὰς καὶ οὕτω τοὺς μὲν κατακτητάς, οἵτινες ἀρνηθέντες τὸν Θεὸν καὶ θεοποιήσαντες τὸν Μουσολίνι καὶ τὸν Χίτλερ κατηράσθη καὶ ἐξωλόθρευσε παντελῶς, ἡμᾶς δὲ ἐλυπήθη καὶ ἔσωσε.

Ἂς προσπαθήσωμεν καὶ ἂς ἀποφασίσωμεν νὰ ἐπιστρέφωμεν εἰς τὸν Θεόν, τὸν μόνον Πατέρα μας, ἐὰν θέλωμεν νὰ ζήσωμεν καὶ ἐδῶ εὐτυχεῖς, τύχωμεν δὲ μετὰ ταῦτα καὶ ἐκεῖ τῆς αἰωνίου μακαριότητος.

Σ. Σ.

πῶς τὸ λέγουν τὸ μέρος τ' ὡραῖο
ποῦ ἁπλοῦται μπροστά μας βουβό;

Πρὶν νὰ μάθῃς μοῦ λέγει ποῦ εἶσαι
μάθε πρῶτον τίς σ' ἔφερ' ἐδῶ,
νὰ δοξάσῃς Ἐκεῖνον ποὺ εἶναι
τ' ὄνομά του πολὺ θαυμαστό.

Ἡ πνοὴ τοῦ ζεφίρ' ἡ βιαία
ποὺ σὲ ἔρριψε μὲς τὸ γιαλὸ
ἦν τὸ θεῖον καὶ ἅγιον Πνεῦμα
ποὺ σὲ φώτισε κι' ἦλθες ἐδῶ.

Εἶναι γῆ, παραδείσιος τόπος
κι' ὄχ' ὡς εἶπες τυχαῖο βουνό,
ἐφυτεύθη γιὰ κείνους καὶ μόνο
ποὺ νὰ πάγουν ποθοῦν στὸ Θεό.

Αὐτὸ εἶναι τ' ὡραῖο περβόλι
τῆς πανάγνου Μητρὸς τοῦ Θεοῦ,
ποὺ τὰ κάλλη του ὀρέγονται ὅλοι
ὅσοι θέλουν νὰ πᾶν στὸ Θεό.

Ἐδῶ μέσα θὰ ζῇς μὲ ἐλπίδα
μὲ ἀγάπη καὶ πίστη τρανή,
θἄναι ξένη γιὰ σὲ ἡ πατρίδα
γονεῖς, φίλοι καὶ ὅλοι δικοί.

Ἡ πατρὶς οἱ γονεῖς καὶ οἱ φίλοι
θἄναι τούτη ἡ ἔμορφη γῆ
καὶ μητέρα ποὺ θἄχῃς στὰ χείλη
ἡ Παρθένος ποὺ δῶ κατοικεῖ.

Αὐτὴν ξύπνιος καὶ ὅταν κοιμᾶσαι
θὰ τὴν ἔχῃς κρυφὴ συντροφιὰ
κι' ὁλοὲν μὲ αὐτὴν θὰ πλανᾶσαι
ὡς ἐλπίδα καὶ μόνη χαρά.

Αὐτὴν θἄχῃς στὸ νοῦ καὶ στὸ στόμα
ὄνειρό σου θὰ εἶν' τὸ γλυκό,
ἡ καρδιὰ ἡ ψυχὴ καὶ τὸ ὄμμα
ἡ ἐλπὶς ἡ ζωὴ καὶ τὸ φῶς.

Στὴν ἀρρώστεια σου θἄναι μητέρα
στὴ χαρά σου θὰ εἶν' ἡ χαρά,
δὲν θὰ λείπῃ στὴ θλίψη ἀπὸ σένα
νὰ δροσίζῃ τὴν δόλια καρδιά.

Θὰ φορέσῃς φορέματα μαῦρα
γιὰ νὰ δείχνουν τὴν ἄσπρη ψυχή,
ποὺ θ' ἀφήσῃ τὸν κόσμο γιὰ πάντα
νὰ δοθῇ στὴ θερμὴ προσευχή.

Μὲ εὐχὴ θὰ σοῦ δέσουν τὰ χέρια
ἡ ψυχή σου δὲν θἄχῃ δεσμὰ
καὶ ἐλεύθερο θἄναι τὸ πνεῦμα
τέτοια θἄναι αὐτὴ ἡ σκλαβιά.

Τὰ δεσμὰ σὲ συμφέρει νὰ φέρῃς
μήπως μάθῃ τοῦ κόσμου ἡ κακιὰ
καὶ φροντίσῃ μὲ κάθε ἀπάτη
νὰ σὲ πάρ' ἀπ' ἐδῶ μακρυά.

Ἐδῶ ὕλη δὲν εἶναι ὁ τόπος
ἀλλὰ ἔρωτος θείου πηγή,
ἐδῶ σάρκα δὲν τρέφει ὁ τόπος
ἀλλὰ πνεῦμα κι' ἀγάπη ἁγνή.

Ἐδῶ θὰ ψάλῃς χωρὶς τὴν δειλία
μέρα νύκτα μὲ στόμα ἁγνό,
κ' ἂν θὰ ψάλῃς μὲ πόθο καὶ ἐλπίδα
μὴ φοβεῖσαι νὰ σ' εὕρῃ κακό.

Τῶν ἀγγέλων τὸ στόμα νὰ πάρῃς
νὰ ὑμνῇς, νὰ εὐλογῇς τὸ Θεό,
καὶ τὸν βίον νὰ ζήσῃς ὁσίως
καὶ νὰ φαίνεσαι τέκνο πιστό.

Μὴ νομίσῃς, ὡμίλει τὸ κῦμα
τῆς θαλάσσης, τὸ ἀναίσθητον ὄν,
τοῦ ἀγγέλου μου ἦταν τὸ βῆμα
νὰ μοῦ δείξῃ τὸν τόπον αὐτόν.

Τώρα χρόνια σ' αὐτὴ τὴν γαλήνη
μὲ δεσμὰ εἰς τὰς χεῖρας μου ζῶ,
εἰς τὸν τόπον αὐτὸν τῆς εἰρήνης
καὶ τὰ μαῦρα ποῦ φέρω ἀγαπῶ.

Τὴν σκλαβιά μου ἐγὼ δὲν ἀλλάζω
μ' ὅ,τι ὁ κόσμος νομίζει τερπνόν,

τὴν ἐλπίδα μου μόνο κυττάζω
ποῦναι ἐπάνω εἰς τὸν οὐρανόν.

Ἀλλὰ βλέπω τὰ μάτια σου ξένε
σὰν δυὸ βρύσες μὲ κρύο νερό,
μήπως ἔπαθες τίποτε; λέγε,
μὴ σὲ βρῆκε κανένα κακό;

Ξένος
Ὁ μαγνήτης τοῦ λόγου μοῦ πῆρε
ὄχι σῶμα καὶ σάρκα κι᾿ ὀστᾶ
μὰ καρδιὰ καὶ πνοή, καὶ τὰ πῆγε
ἀπὸ μένα πολὺ μακρυά.

Ἡ ψυχή μου νὰ φύγῃ γυρεύει
ἀπ᾿ τὸ στῆθος αὐτὸ τὸ βαρύ,
γιατὶ ηὗρε ἐκεῖνο ποὺ θέλει
ποὺ δὲν γνώριζε πρὶν τί ζητεῖ

Ὦ Θεὲ εὐλογῶ τ᾿ ὄνομά σου
τῆς σοφίας τῷ ὄντι πηγή,
ποὺ μοῦ δείχνῃς τ᾿ ἁγνὸ θέλημά σου
ἄθελά μου σὲ τούτη τὴ γῆ.

Τὸν αὐχένα μου κλίνω σὲ σένα
τὰ δεσμὰ νὰ φορέσω γιὰ σὲ
στὴν ἀγκάλη σου δέξε καὶ μένα
ὡς τὸν ἄσωτο ἐδέχθης ποτέ.

ἅγιον Ὄρος Ἄθω
ἁγιορείτης Ξενοφωντινὸς

Η ΤΕΛΕΤΗ ΤΗΣ ΙΝΔΙΚΤΟΥ ΕΝ ΤΩ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΩ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΩ

Ὁ λαμπρὸς καὶ μεγαλοπρεπὴς αὐτῆς ἑορτασμὸς

Ἐγένετο ἐν τῷ Π. Πατριαρχικῷ Ναῷ, κατὰ τὴν ἀνέκαθεν καθιερωμένην ἀρχαιοπρεπῆ τάξιν, τῇ 1ῃ Σεπτεμβρίου, ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τοῦ νέου ἐκκλησιαστικοῦ ἔτους καὶ τῆς ΙΑ΄ Ἰνδικτιῶνος. Κατ᾿ αὐτὴν ἐψάλη καὶ ἡ ἱερὰ Ἀκολουθία τῆς Παμμακαρίστου, ἧς ἡ θαυματουργὸς εἰκὼν ἀποτεθησαύρισται ἐν αὐτῷ. Κατὰ τὸν Ἑσπερινὸν ἐχοροστάτησεν ἡ Α. Θ. Παναγιότης, κατὰ δὲ τὴν Θ. Λειτουργίαν τῆς Κυριακῆς, μετὰ τοῦ Πατριάρχου συνεχοροστάτησαν ἅπαντες οἱ Σεβ. ἅγιοι Συνοδικοὶ καὶ οἱ ἐνδημοῦντες Μητροπολῖται, ἤτοι: Χαλκηδόνος, Δέρκων, Πριγκηποννήσων, Θεοδωρουπόλεως, Αἴνου, Προικοννήσου, Περγάμου, Χαλδίας, Νεοκαισαρείας, Λαοδικείας, Σάρδεων, Ἰκονίου, Ροδοπόλεως καὶ Φιλαδελφείας.

Ἐλειτούργησεν ὁ Πανοσ. Ἀρχιμ. κ. Παγκράτιος Ἰδηρίτης, Ἡγούμενος τῶν Πατριαρχικῶν καὶ Σταυροπηγιακῶν Ἱ. Μονῶν Βλατάδων καὶ ἁγίας Ἀναστασίας τῆς Φαρμακολυτρίας ἐν Θεσσαλονίκῃ, μετὰ τοῦ Πανοσ. Διακόνου τῆς σειρᾶς, ἔψαλον δὲ οἱ Πατριαρχικοὶ Χοροί.

Παρέστησαν συμπροσευχόμενοι: Οἱ Ἐντιμ. κ. κ. Ἄγις Καψαμπέλης, Γεν. Πρόξενος, ἐνταῦθα, μετὰ τῆς σεβαστῆς μητρὸς αὐτοῦ, Εὐστάθιος Λαγάκος καὶ Ἀλέξανδρος Χὰρτ Σοῦτσος, Πρόξενοι, οἱ Ἐντιμολογιώτατοι Ἄρχοντες Ὀφφικιάλοι τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας κ. κ. Βλαδίμηρος Μιρμίρογλου, μέγας ρήτωρ, Ἀχιλλεὺς Μόσχος, Μ. Χαρτοφύλαξ, Γεώργιος Χόλεμπαχ, Μ. Ρεφερενδάριος καὶ Βασίλειος Αἰμιλιάδης, Ἄρχων Μυρεψός, ὁ κ. Χρῆστος Ἰωαννίδης, νομαρχιακὸς σύμβουλος μετὰ τῆς συζύγου αὐτοῦ, Ἀντιπροσωπεῖαι τῶν Ἐφοριῶν τῶν Μειζόνων Ἱδρυμάτων, τῶν Φιλοπτώχων Ἀδελφοτήτων καὶ τῶν Μορφωτικῶν Συνδέσμων καὶ πυκνὸν πλῆθος προσκυνητῶν ἐξ ὅλων τῶν σημείων τῆς πόλεως καὶ ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ, προσελθόντες, ἵνα συνεορτάσωσι μετὰ τῆς μητρὸς Ἐκκλησίας τὴν ἔναρξιν τοῦ νέου ἐνιαυτοῦ τῆς χρηστότητος Κυρίου, καὶ λάβωσι τὴν ἁγιαστικὴν χάριν τῆς Παμμακαρίστου Θεοτόκου, ἥτις εἶχε τοποθετηθῆ ἐν τῷ μέσῳ τοῦ Σωλέα καὶ ἔναντι τοῦ Πατριαρχικοῦ θρόνου, ἄνθεσι κεκοσμημένη.

Ο ΤΑΦΟΣ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ

Ἀπὸ πολλοῦ ἐχαλκεύθη ἡ εἴδησις παρ' ἀνθρώπων ἐχόντων πρὸς τοῦτο συμφέρον προπαγανδιστικόν, ἵνα ἀπομακρύνουν τὸν Χριστιανὸν ἀπὸ τὴν πίστιν πρὸς τὴν Θεοτόκον, ὅτι ὁ τάφος τῆς Παρθένου Μαρίας καὶ Θεοτόκου δὲν εὑρίσκεται εἰς τὴν Γεθσημανῆ, ἀλλ' εἰς τὴν Ἔφεσον τῆς Μ. Ἀσίας, διαπιστωθὲν τοῦτο δῆθεν κατόπιν ἀνασκαφῶν ἐν Ἐφέσῳ.

Παρακολουθοῦντες τὸν ἐκκλ. περιοδικὸν τύπον, εὕρομεν ἐν τῷ «Ὀρθοδόξῳ Παρατηρητῇ», ἐπισήμῳ ὀργάνῳ τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀμερικῆς, ἄρθρον τοῦ κ. Β. Γ. Βασιλειάδου, γραφὲν εἰδικῶς ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τῆς Κοιμήσεως αὐτῆς, 15 Αὐγούστου, καὶ τὸ ὁποῖον ἀναιρεῖ τὰ φληναφήματα τῶν Δυτικῶν. Ἐπειδὴ τὸ ἄρθρον αὐτὸ διαλύει σαφῶς κάθε ἀποκυηθεῖσαν ἀπορίαν, ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τοῦ τάφου τῆς Θεοτόκου, πρὸς τιμὴν Αὐτῆς καὶ ὡς προστάτιδος τοῦ ἁγίου Ὄρους, ἀναδημοσιεύομεν τοῦτο, ἀπονέμοντες ἅμα συγχαρητήρια πρὸς τὸν ἀρθρογράφον τοῦ ἄρθρου.

Ἰδοὺ τὸ ἄρθρον:

Ἐπὶ τῇ μεταστάσει τῆς Θεοτόκου

ΠΟΥ ΚΕΙΤΑΙ Ο ΤΑΦΟΣ ΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ;

ὑπὸ κ. Β. Γ. Βασιλειάδου Δ.Ο.Θ.

ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΕΤΡΑ στὸ στέμμα τῶν Ἁγίων καὶ τῶν Μαρτύρων ποὺ φορεῖ ἡ Ἐκκλησία, εἶναι ἡ πάναγνος μορφὴ τῆς Παναγίας. Ἡ Ὀρθόδοξος Ὑμνογραφία καὶ ἡ Βυζαντινὴ Μουσικὴ εἶναι πλημμυρισμένη ἀπὸ μελῳδίας καὶ ὕμνους στὸ ὑπεράγιον πρόσωπον τῆς Παρθένου Μαρίας. Ἡ Ἐκκλησιαστική μας Ποίησις ἔχει δημιουργήσει πολυάριθμα ἐπίθετα γιὰ τὴν Μητέρα τοῦ Χριστοῦ. Ἡ ἐκκλησιαστικὴ ἀρχιτεκτονική μας ἔχει ἀνεγείρει ἀριστουργήματα τέχνης πρὸς τιμὴν τῆς Θεοτόκου. Ἡ Βυζαντινὴ ζωγραφικὴ θὰ ἠμποροῦσε νὰ δώσῃ πινακοθήκην ὁλόκληρον ἀφθάστου τέχνης μὲ θέμα τὴν ἱερὰν μορφὴν τῆς Θεομήτορος. Ἡ Θεία Λατρεία μας δὲν νοεῖται χωρὶς τὴν ὑπάτην τιμὴν ποὺ δίδει εἰς τὴν Παναγίαν, ἔπειτα ἀπὸ τὴν λατρείαν τῆς Ἁγίας Τριάδος. Καὶ αὐτὴ ἀκόμη ἡ Ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας μας καὶ τοῦ Γένους εἶναι ἀναπόσπαστα ἡνωμένη μὲ τὴν Ὑπέρμαχον Στρατηγόν, ποὺ εἶναι ἡ ἴδια μὲ τὴν Σκέπην τῆς Πίνδου! Ὁ σεβασμός μας στὸ πρόσωπο τῆς Παναγίας εἶναι ἀπροσμέτρητος σὲ βαθμό, ποὺ δίκαια νὰ θεωροῦμεν ἀσέβειαν κάθε τι ποὺ εἶναι ἀνακριβὲς γύρω ἀπὸ τὸ φωτοστεφανωμένο

Μετὰ τὸ πέρας τῆς Θ. Λειτουργίας, ἡ Α. Θ. Παναγιότης ὁ Πατριάρχης, περιβληθεὶς ἐπιτραχήλιον καὶ ὠμοφόριον, καὶ περιστοιχούμενος ὑπὸ τῶν Πανοσ. Μ. Πρωτοσυγκέλλου, Μ. Ἐκκλησιάρχου, Μ. Ἀρχιδιακόνου, δευτερεύοντος, Χρυσ. Κωνσταντινίδου καὶ διακόνου τῆς σειρᾶς, ἐτέλεσε τὴν εἰδικὴν Ἱ. Ἀκολουθίαν τῆς Ἰνδίκτου.

Οἱ Διάκονοι ἐδεήθησαν πρὸς τὸν Κύριον: «Ὑπὲρ τῶν χειμαζομένων τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησιῶν, τοῦ φωτισμοῦ καὶ ἀγαθῶν ἐπινεύσεων τῶν ἰσχυρῶν τῆς γῆς, ὑπὲρ τοῦ εὐλογηθῆναι τὸν στέφανον τοῦ ἐνιαυτοῦ τῆς χρηστότητος Κυρίου, ὑπὲρ τῆς εἰρήνης τοῦ σύμπαντος κόσμου καὶ τῆς κατὰ Θεὸν εὐημερίας».

Εἶτα ὁ Πατριάρχης, ποιήσας ἀπόλυσιν, ἀνέγνω τὴν σχετικὴν εὐχὴν καὶ κατελθὼν τοῦ θρόνου, ὑπέγραψεν ἐν τῷ ἐπισήμῳ κώδικι τῆς Ἰνδίκτου καὶ ηὐλόγησε τὸ Ἐκκλησίασμα. Ἐν συνεχείᾳ ὑπέγραψαν καὶ οἱ ἅγιοι Ἀρχιερεῖς, ἀσπασάμενοι τὴν δεξιὰν τοῦ Πατριάρχου καὶ ἀντασπασθέντες παρ' Αὐτοῦ. Ἐψάλη τὸ Πολυχρόνιον τοῦ Πατριάρχου, ὅστις ἐν τέλει ἡγίασε τὸ ἐκκλησίασμα διὰ τοῦ τιμίου Σταυροῦ καὶ ηὐχήθη αἴσιον τὸ νέον ἐκκλησιαστ. ἔτος.

Ἀνελθὼν δὲ εἰς τὸ Πατριαρχικὸν Γραφεῖον, ἐδέχθη τὰ συγχαρητήρια τῶν ἁγίων Ἀρχιερέων, τῶν Ἐπισήμων καὶ τὰ σέβη τῆς Πατριαρχικῆς Αὐλῆς καὶ τῶν προσκυνητῶν.

Τὴν μεσημβρίαν, εἰς τὴν Πατριαρχικὴν τράπεζαν παρεκάθησαν, μετὰ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος: Οἱ Σεβ. Μητροπολῖται, οἱ Πανοσιολ. Μ. Πρωτοσύγκελλος καὶ Ἀρχιμ. Παγκράτιος Ἰβηρίτης καὶ οἱ Ἐντιμ. ἄρχοντες Ὀφφικιάλοι τῆς Μ. Ἐκκλησίας.

(Ἐκ τοῦ «Ἀποστόλου Ἀνδρέα»).

πρόσωπο τῆς Μητέρας τοῦ Χριστοῦ, ποὺ ἔχει γίνει Μητέρα μας, Μητέρα ὅλου τοῦ κόσμου.

Μιὰ τέτοια κακόδουλος ἀνακρίβεια, ὑστερόβουλος πλάνη, ἐν ἐπιγνώσει ἀπάτη, ἱερόσυλος ἐκμετάλλευσις, γίνεται ἀπὸ μίαν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ, εἰς βάρος τῆς ἱστορικῆς ἀληθείας γύρω στὸ ζήτημα: Ποῦ εὑρίσκεται ὁ Τάφος τῆς Παναγίας; Ἡ Ἱερὰ Παράδοσις καὶ ἡ Ὑμνογραφία, ἡ Ἱστορία καὶ τὸ Συναξάρι, ἡ Λατρεία καὶ ἡ Ἀρχιτεκτονικὴ συμφωνοῦν καὶ συμμαρτυροῦν ὅτι ὁ Τάφος τῆς Παναγίας εὑρίσκεται εἰς τὴν Γεθσημανῆ, ὀλίγον ἔξω ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλήμ. Δι' αὐτὸ προὐξένησε κατάπληξιν ἡ δῆθεν «ἀνακάλυψις», ποὺ ΔΕΝ ἔγινε τὸ 1950 ἀπὸ μίαν Ἀποστολὴν τοῦ Βατικανοῦ, ὅτι, τάχα, ὁ Τάφος τῆς Παναγίας εὑρίσκεται εἰς τὴν Ἔφεσον!... Δὲν θὰ ἐξετάσωμεν ἐδῶ τοὺς λόγους ἐκμεταλλεύσεως ποὺ προκάλεσαν τὴν ἀνακάλυψιν αὐτήν. Οὔτε τὸ «ποῖος ποῖον ἐκμεταλλεύεται». Οὔτε διατί τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον ὑπεχρεώθη νὰ σιγήσῃ ἐπὶ τοῦ ζητήματος αὐτοῦ, ποὺ εἶναι μᾶλλον τουριστικὸν καὶ οἰκονομικὸν—ἂν μὴ πολιτικὸν—καὶ ὄχι θρησκευτικόν, οὔτε κἂν ἀρχαιολογικόν. Θὰ ἀκούσωμεν μόνον τὴν ἀδέκαστον φωνὴν τῆς Ἱστορίας καὶ τὰ ἀκαταμάχητα ἐπιχειρήματά της, εἴτε ὑπέρ, εἴτε κατά.

Τῷ 431 συνέρχεται ἐν Ἐφέσῳ ἡ τρίτη Οἰκουμενικὴ Σύνοδος, ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας Κυρίλλου, διὰ νὰ ἀποφανθῇ, κυρίως, περὶ τῆς κακοδοξίας τοῦ Πατριάρχου Κ)πόλεως Νεστορίου, ἀρνουμένου τὴν ἰδιότητα τῆς Παναγίας ὡς Θεοτόκου. Τῆς Συνόδου συμμετέχουν 200 Ἐπίσκοποι ἐξ ὅλων τῶν Ἐπαρχιῶν καὶ Ἐκκλησιῶν τῆς ἑνιαίας τότε καὶ ἀδιαιρέτου Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας. Αἱ συνεδριάσεις λαμβάνουν χώραν μέσα εἰς αὐτὸν τοῦτον τὸν Ἱ. Ναὸν τῆς Παναγίας ἐν Ἐφέσῳ. Ὁ Πρόεδρος τῆς Συνόδου Ἅγιος Κύριλλος, εἰς τὸν ἐπίσημον, ἐναρκτήριον, λόγον του, ἐξαίρει τὰς ἀρετάς, τὴν ἁγιότητα, τὸ ἀειπάρθενον, τῆς τεκούσης τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ Θεοτόκου. Ἀλλ' οὐδὲ νύξιν κάμνει περὶ τάφου τῆς Παναγίας ἐν Ἐφέσῳ. Οὐδὲ κανεὶς ἄλλος ἀπὸ τοὺς 200 συνέδρους Ἐπισκόπους ἀναφέρει ὅτι ἐν Ἐφέσῳ ἐτάφη ἡ Παναγία. (MANSI Πρακτ. Οἰκ. Συνόδων 4.1241).

Φαντασθῆτε τώρα, ὅτι γίνεται μία Οἰκουμενικὴ Σύνοδος μέσα εἰς τὸν Πάνσεπτον Ναὸν τῆς Ἀναστάσεως, εὑρισκόμενον, ὡς γνωστόν, ἐπὶ τοῦ Παναγίου Τάφου, εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, μὲ κύριον θέμα τὴν Ἀνάστασιν τοῦ Κυρίου. Εἶναι δυνατόν, οὔτε ὁ Πρόεδρος, οὔτε τὰ μέλη τῆς Συνόδου νὰ μὴν ἀναφέρουν ὅτι ὁ Πάνσεπτος αὐτὸς Ναὸς τῆς Ἀναστάσεως ὑψοῦται ἐπάνω εἰς τὰ πανίερα καὶ ὑπεράγια χώματα καὶ τὸν ἱερὸν βράχον τοῦ Παναγίου Τάφου, ὅπου ὁ εὐσχήμων Ἰωσὴφ ἔθαψε τὸ Πανάγιον Σῶμα τοῦ Χριστοῦ, ἀναστάντος τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ; Αὐτὸ τὸ ἀφύσικον, τὸ ἀκαταλόγιστον, τὸ ἀσεβέστατον θέμα θέλουν νὰ μᾶς κάμουν νὰ πιστεύσωμεν οἱ ἐκ Δύσεως ἐκμεταλλευταὶ ἱερῶν καὶ ὁσίων. Ὅτι ὁλόκληρος Οἰκουμενικὴ Σύνοδος ἀπεσιώπησε καὶ δὲν ἔκαμεν οὔτε νύξιν ὅτι συνεδριάζουν πέριξ τοῦ Τάφου τῆς Παναγίας. Δὲν εἶναι δυνατὸν λοιπὸν οὔτε ἁπλῆ ὑποψία νὰ μείνῃ: Ὁ Τάφος τῆς Παναγίας δὲν εὑρίσκεται εἰς τὴν Ἔφεσον. Ἀλλ' ἂς προχωρήσωμεν εἰς τὰς ἄλλας ἱστορικὰς μαρτυρίας.

Ὁ Βυζαντινὸς Αὐτοκράτωρ Μαρκιανὸς (450—457 μ. Χ.) θέλων νὰ τιμήσῃ ἐπαξίως τὴν Προστάτιδα τῆς Βασιλίδος τῶν Πόλεων Παναγίαν, τῆς ὁποίας ἡ Κοίμησις ἤρχισε νὰ ἑορτάζεται εἰς τὸ Βυζαντινὸν Κράτος ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ 5ου αἰῶνος, μάλιστα δὲ εἰς τὸν ἐν Βλαχέρναις Κ)πόλεως ἱερὸν Ναόν Της, ἠθέλησε νὰ ἀνεγείρῃ μεγαλοπρεπῆ Ναὸν ἐπὶ τοῦ Τάφου τῆς Παναγίας. Οἱ χρονογράφοι ἀναφέρουν ὅτι—χωρὶς βέβαια νὰ γίνῃ οὔτε νύξις περὶ Ἐφέσου— ὁ μεγαλοπρεπὴς αὐτὸς Ναὸς ἀνηγέρθη ὑπὸ τοῦ Αὐτοκράτορος Μαρκιανοῦ (455) ἐπὶ τοῦ πραγματικοῦ Τάφου τῆς Παναγίας, εὑρισκομένου εἰς τὸ παρὰ τὰ Ἱεροσόλυμα χωρίον Γεθσημανῆ.

Ὁ πράγματι Μέγας Αὐτοκράτωρ τοῦ Βυζαντίου Ἰουστινιανὸς (527—565), καθὼς ἀναφέρει ὁ βιογράφος του ἱστορικὸς Προκόπιος, ἐπὶ τῆς θέσεως τοῦ ὑπὸ τοῦ λαοῦ τῆς Ἐφέσου οἰκοδομηθέντος ναοῦ τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου—ἐρει-

πωθέντος ὑπὸ τοῦ χρόνου—ἀνήγειρεν ἕτερον μεγαλύτερον καὶ μεγαλοπρεπέστερον Ναὸν ὅμοιον εἰς τὸ κάλλος καὶ τὴν μεγαλοπρέπειαν, μὲ τὸν ἐν Κ)πόλει Ναὸν τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων, ἐπὶ τῶν θεμελίων τοῦ ὁποίου ἀνηγέρθη τὸ μέχρι σήμερον σωζόμενον τέμενος τοῦ Πορθητοῦ: Φατὶχ Τζαμί. Οὐδεὶς λόγος καὶ πάλιν περὶ ὑπάρξεως Τάφου τῆς Παναγίας ἐν Ἐφέσῳ, ὅστις δὲν θὰ ἄφηνεν ἀδιάφορον τὸν Μέγαν Ἰουστινιανόν.

Μετὰ παρέλευσιν δέκα αἰώνων, ὁ Ὀθωμανὸς Σουλτάνος Σελὶμ Α΄ Γιαβοὺζ (ὁ Τρομερός), ὁ πορθητὴς τῆς Παλαιστίνης καὶ τῆς Αἰγύπτου, φθάνει μὲ ἰσχυρὸν στρατὸν πρὸ τῶν πυλῶν τῆς Ἱερουσαλήμ. Τότε ὁ Ἑλληνορθόδοξος Πατριάρχης Ἱεροσολύμων Ἀτταουλάχ, μὲ ὅλον τὸ τάγμα τῶν Μοναχῶν τῆς Ἁγιοταφιτικῆς Ἀδελφότητος, ἀνοίγει τὰς πύλας τῆς αἰωνίας Πόλεως: καὶ—ὅπως εἶχε κάμει πρὸ 18 περίπου αἰώνων ὁ θρησκευτικὸς Ἀρχηγὸς τῶν Ἑβραίων ἀπέναντι τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου—παραδίδει εἰς τὸν Σουλτᾶνον Σελὶμ Α΄ τὴν πόλιν, ἐμπιστευόμενος εἰς αὐτὸν τὸν λαόν, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἀνεκτιμήτους θησαυροὺς τῆς Χριστιανικῆς πίστεως, οἱ ὁποῖοι δὲν ἔπρεπε νὰ πάθουν τὴν παραμικρὰν ζημίαν. Ὁ Σουλτάνος, τὰ μάλιστα εὐχαριστηθεὶς ἀπὸ τὴν τοιαύτην ἐνέργειαν τοῦ Πατριάρχου, ἐπέδωκεν εἰς αὐτόν, τὸ ἴδιον ἔτος 923 ἐγείρας, ἤτοι τῷ 1545 μ. Χ. Σουλτανικὸν φιρμάνιον εἰς τὸ ὁποῖον ἀναγράφονται καὶ τὰ ἑξῆς βαρυσήμαντα: «... Παρεκτὸς τούτων (τῶν δικαιωμάτων τῶν Ὀρθοδόξων ἐπὶ τῶν Ἁγίων Τόπων), καὶ ὁ εὑρισκόμενος ἔξω τῆς Πόλεως Ἱερουσαλὴμ Τάφος τῆς Μητρὸς Μαρίας (MERYEM ANNA) θὰ παραμείνῃ ὡς καὶ πρότερον, ὑπὸ τὴν διοίκησιν τοῦ Ρωμαίου Πατριάρχου». Καὶ ἔξωθι τῆς Ἱερουσαλὴμ δὲν εὑρίσκετο βεβαίως ἡ Ἔφεσος, ἀλλὰ «Γεθσημανὴ τὸ χωρίον». Οὕτω, ὁ πρῶτος κατακτητὴς τῆς Ἱερουσαλὴμ Σουλτάνος τῶν Τούρκων βεβαιοῖ, ὅτι ὁ Τάφος τῆς Μητρὸς Μαρίας, δηλαδὴ τῆς Παναγίας, εὑρίσκεται ἔξωθι τῆς Ἱερουσαλήμ.

Ὁ υἱὸς καὶ διάδοχος τοῦ Σελίμ, Σουλτάνος Σουλεϊμὰν ὁ Μεγαλοπρεπὴς τῷ 933 ἐγείρας, δηλαδὴ τῷ 1555 μ. Χ. δίδει εἰς τὸν τότε Ἑλληνορθόδοξον Πατριάρχην Ἱεροσολύμων Γερμανὸν ἕτερον φιρμάνιον, εἰς τὸ ὁποῖον βεβαιοῖ ὅτι ὁ Τάφος τῆς Παναγίας εὑρίσκεται ἔξω τῆς Ἱερουσαλήμ.

Τὸ ἴδιον πρᾶγμα βεβαιώνουν καὶ ἄλλα 6 φιρμάνια διαφόρων Σουλτάνων Ὀσμανιδῶν, ὅτι δηλαδὴ ὁ Τάφος τῆς Παναγίας εὑρίσκετο ἔξωθι τῆς Ἱερουσαλὴμ (*) καὶ ὅτι, μετὰ τῶν ἄλλων ἱερῶν Προσκυνημάτων, ἀνήκει εἰς τὴν διοίκησιν καὶ τὴν δικαιοδοσίαν τῶν Ρωμαίων Πατριαρχῶν (RUM. Ρωμηός. Ἕλλην).

Παρὰ τὴν πάροδον τῶν αἰώνων, σώζεται μέχρι σήμερον ὁ Ναὸς τῆς Θεοτόκου ἔξωθι τῆς Ἱερουσαλὴμ ἐγειρόμενος ἐπὶ τοῦ Τάφου αὐτῆς. Καὶ σήμερον ἀκόμη οἱ Ὀρθόδοξοι ἔχουν τὸ προνόμιον νὰ τελοῦν πρῶτοι τὴν Θ. Λειτουργίαν εἰς τὸν Ναὸν τοῦτον ἐπὶ τοῦ Τάφου τῆς Παναγίας, ἔπειτα οἱ Ἀρμένιοι καὶ τελευταῖοι οἱ Παπικοί.

Καὶ αὐτὴ μὲν εἶναι ἡ ἀναμφισβήτητος ἱστορικὴ ἀλήθεια, μαρτυρουμένη ὑπὸ τῶν ἐγγράφων καὶ κτισμάτων, Ναῶν κ.λ.π. Ἂς ἴδωμεν ὅμως καὶ τὰ «ἐπιχειρήματα» τῶν Δυτικῶν, τῶν ὑποστηριζόντων ὅτι ἡ Παναγία ἐτάφη ἐν Ἐφέσῳ καὶ «ἀνευρέθη ὁ Τάφος Της». Κατὰ τὴν ἀπὸ τοῦ Σταυροῦ ἐντολὴν τοῦ Σωτῆρος πρὸς τὸν ἠγαπημένον μαθητήν του Ἰωάννην: «Ἰδοὺ ἡ Μήτηρ σου». Ὁ Ἰωάννης παρέλαβε μεθ' ἑαυτοῦ τὴν Παναγίαν, εἰς τὸν τόπον ὅπου ὁ ἴδιος διέμενε. Καὶ ἐξάγουν τὸ αὐθαίρετον συμπέρασμα: «Ἐφ' ὅσον ὁ Ἰωάννης μετέβη κατόπιν εἰς τὴν Ἔφεσον καὶ ἐτελεύτησεν ἐκεῖ, εἶναι φυσικὸν ὅτι συμπαρέλαβε καὶ τὴν Παναγίαν μαζύ του, ἡ ὁποία ἀπέθανε καὶ ἐτάφη ἐπίσης εἰς τὴν Ἔφεσον». Ἀλλὰ τὸ συμπέρασμα τοῦτο εἶναι ὄχι μόνον αὐθαίρετον καὶ ἀνιστόρητον καὶ ἄντικρυς ἀντίθετον πρὸς τὴν ἀλήθειαν, ἀλλὰ καὶ κακόβουλον καὶ δι' αὐτὸ ἀσεβές, ἀσεβέστατον. Διότι ὁποιανδήποτε θρησκευτικὴν Ἐγκυκλοπαιδείαν ἀνοίξετε, ἔστω καὶ Ρωμαιοκαθολικήν, θὰ ἴδῆτε ὅτι ἡ Πανα-

(*) Σουλτάνου Μουρὰτ Δ΄ 1666 μ.Χ. Μεχμὲτ Δ΄ 1689, Ὀσμὰν Γ΄ 1792, Μουσταφᾶ Γ΄ 1793, Ἀβδοὺλ Χαμὴτ Α΄ 1810, καὶ Μαχμοὺτ Β΄ 1846 μ.Χ.

γία ἀπεβίωσεν ἕνδεκα ἔτη μετὰ τὴν Σταύρωσιν καὶ Ἀνάστασιν τοῦ Ἰησοῦ (33) ἤτοι τῷ 44 μ. Χ. Ὁ Εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης μετέβη εἰς Ἔφεσον μόνον κατόπιν τοῦ ἐν ἔτει 66 μ. Χ. μαρτυρικοῦ θανάτου τοῦ Ἀποστόλου Παύλου ἐν Ρώμῃ, ἤτοι κατὰ τὸ 69 μ.Χ. Μετὰ 12 ἔτη, ὁ Ἰωάννης ἐξωρίσθη ἐπὶ τοῦ Αὐτοκράτορος Δομιτιανοῦ τῷ 81 ἀπὸ τὴν Ἔφεσον εἰς τὴν Πάτμον, ὅπου καὶ ἔμεινε μέχρι τοῦ 96 μ. Χ. συγγράψας τὴν ἐξ ἴσου μὲ τὸ Εὐαγγέλιόν του θεόπνευστον Ἀποκάλυψιν. Ἀπαλλαγεὶς τῆς ἐξορίας, ἐπανῆλθεν εἰς Ἔφεσον τῷ 96 μ. Χ. ὅπου καὶ ἀπέθανεν εἰς βαθύτατον γῆρας, ἐπὶ Αὐτοκράτορος Ρώμης Τραϊανοῦ (98—117). Κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη τῆς ζῆς του δὲν ἠδύνατο λόγῳ τοῦ γήρατος νὰ βαδίζῃ ἄνευ τῆς βοηθείας δύο Χριστιανῶν τῆς Ἐφέσου, ἐπανελάμβανε δὲ πρὸς πάντας τὰς λέξεις «τεκνία μου, ἀγαπᾶτε ἀλλήλους». Ἀνακεφαλαιώνομεν τώρα τὰς χρονολογίας: Ὁ Ἰωάννης ἔμενεν εἰς Ἱεροσόλυμα ἀπὸ τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου (33) μέχρι τοῦ 69 μ. Χ. Εἰς τὸ διάστημα αὐτὸ δὲν μετέβη εἰς Ἔφεσον. Ἡ Παναγία ἀπεβίωσεν τῷ 44 μ.Χ., χωρὶς εἰς τὸ μεταξὺ νὰ μεταβῇ οὐδέποτε εἰς Ἔφεσον. Ὁ Ἰωάννης μετέβη διὰ πρώτην φορὰν εἰς Ἔφεσον τῷ 69, ἤτοι 25 ὁλόκληρα ἔτη μετὰ τὸν θάνατον τῆς Παναγίας. Ἡ ὀρθότης τῶν χρονολογιῶν τούτων δὲν ἠμφεσβητήθη ἀπὸ κανένα ἱστορικόν, οὔτε Ρωμαιοκαθολικὸν συγγραφέα. Διερωτᾶται λοιπὸν κανεὶς πολὺ δικαίως: «Ποῦ, λοιπόν, βασίζουν οἱ Ρωμαιοκαθολικοὶ τοὺς ἰσχυρισμούς των ὅτι ὁ Τάφος τῆς Παναγίας εὑρίσκεται εἰς τὴν Ἔφεσον; Ἂς ἐρωτήσουν τοὺς ἰδίους. Ἡμεῖς τοὐλάχιστον δὲν γνωρίζομεν κανὲν ἀπολύτως σοβαρὸν ἐπιχείρημά των ἄξιον νὰ ἀντικρουσθῇ. Τὰ μόνα σχετικὰ ποὺ εἶναι καὶ πολὺ γνωστὰ εἰς τοὺς ἀσχολουμένους μὲ τοιαῦτα θέματα εἶναι ὅτι: 1) Ἕνας φανατικὸς καλόγηρος τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἱερᾶς Ἐξετάσεως, αἰῶνας ὁλοκλήρους μετὰ τὰ ὡς ἄνω γεγονότα, ἐφαντάσθη νὰ γράψῃ ὅτι ἡ Παναγία ἀπέθανε καὶ ἐτάφη εἰς τὴν Ἔφεσον. 2) Μία ψυχοπαθὴς Ρωμαιοκαθολικὴ μοναχή, ἐπάνω εἰς τὸ παραλήρημά της, πρὶν μερικὰ χρόνια, εἶπεν ὅτι εἶδεν ὄνειρον ὅτι εἰς τὴν Ἔφεσον εὑρίσκεται ὁ Τάφος τῆς Παναγίας. Καὶ 3) Μία πραγματικὴ ἀποκάλυψις, ἕνα θρησκευτικὸν καὶ ἀρχαιολογικὸν σκάνδαλον, ποὺ κάμνει τὸν Χριστιανὸν νὰ χάσῃ κάθε ἐμπιστοσύνην πρὸς τοὺς θρησκευτικοὺς ἀρχαιολόγους τῆς παρατάξεως ἐκείνων ποὺ «ἀνεκάλυψαν» τῷ 1950 τὸν «Τάφον τῆς Παναγίας» ἐν Ἐφέσῳ, εἰς τὴν τοποθεσίαν Σελτσούκ, κατὰ παραφθορὰν τῶν λέξεων Ἁγιὰ—Σολοὺ—Ἅγιος Θεολόγος. Ἡ ἀποκάλυψις, τὸ σκάνδαλον εἶναι ὅτι αἱ ἀνασκαφαὶ ποὺ ἔφεραν δῆθεν εἰς φῶς τὸν Τάφον τῆς Παναγίας τῷ 1950, ἔχουν γίνει τῷ 1912! Χωρὶς βεβαίως νὰ εὑρεθῇ καμμία σχετικὴ ἐπιγραφή, ἔστω καὶ διφορουμένη. Ἀλλ' ἐπειδὴ αἱ περιστάσεις δὲν ἦσαν τότε πρόσφοροι, ἡ «ἀνακάλυψις» ἀνεβλήθη διὰ τὸ 1950, χωρὶς νὰ γίνῃ καμμία ἄλλη ἀνασκαφὴ ἢ ἀνεύρεσις πειστηρίων.

Ἐξ ἄλλου, οὐδεὶς ἐκ τῶν Ρωμαιοκαθολικῶν ποὺ ὑπεστήριξαν τὴν «θέσιν» αὐτήν, δεν ἐστήριξε τὰ ἐπιχειρήματά του ἐπὶ τῆς ἱστορίας καὶ τῶν χρονολογιῶν, ἢ ἀκριβέστερον, κανεὶς ἱστορικὸς δὲν ὑπεστήριξε τὴν θέσιν αὐτήν. Ὅλοι ἐδέχθησαν τὴν δῆθεν ἀνακάλυψιν τοῦ τάφου τῆς Παναγίας ἐν Ἐφέσῳ, ὡς γεγονὸς τετελεσμένον, ὡς «ἀπόφασιν παρμένην», καὶ ὅσοι ὁμιλοῦν περὶ αὐτοῦ, ὁμιλοῦν ὡς προσκυνηταὶ καὶ ὄχι ὡς ἱστορικοὶ ἢ ἀρχαιολόγοι ἢ κριτικοί. Ἀντιθέτως, πλεῖστοι ἀπὸ τὰς τρεῖς ταύτας τάξεις τῶν ἐπιστημόνων, ἀκόμη καὶ πολλοὶ Ρωμαιοκαθολικοί, ἔγραψαν μὲ ἀγανάκτησιν κατὰ τῆς δῆθεν ἀνακαλύψεως τοῦ τάφου τῆς Παναγίας ἐν Ἐφέσῳ καὶ ἐκαυτηρίασαν δριμύτατα τὴν ἀπάτην καὶ τὴν ἐκμετάλλευσιν τοῦ ἱερωτάτου τούτου θέματος. Δὲν θὰ ἐπεκταθῶμεν, πρὸς τὸ παρόν, περισσότερον ἐπὶ τῶν προσηλυτιστικῶν σχεδίων τῶν Ρωμαιοκαθολικῶν, τὰ ὁποῖα, κακῶς ὑπολογίζοντες, στηρίζουν ἐπὶ τῆς σαθρᾶς βάσεως ὅτι ὁ τάφος τῆς Παναγίας εὑρίσκεται ἐν Ἐφέσῳ.

Δι' ἡμᾶς τοὺς Ὀρθοδόξους, σύμφωνα μὲ τὴν μαρτυρίαν τῆς ἱερᾶς Παραδόσεως, τῆς ἱστορίας, τῆς ὑμνογραφίας καὶ τῆς ἀρχαιολογίας, ὁ πραγματικὸς τάφος τῆς Παναγίας εὑρίσκεται ἐν «Γεθσημανῇ τῷ

ΕΠΙΚΑΙΡΑ

— Εὐχαριστήριον

Καὶ πάλιν σπεύδομεν νὰ εὐχαριστήσωμεν τοὺς ἁγίους Πατέρας τοῦ ἁγίου Ὄρους, οἵτινες καὶ κατὰ τὴν ἐφετεινὴν ἐπίσκεψίν μας ἐκεῖ, μᾶς ἐπεδαψίλευσαν μὲ ὅλην τὴν ἁγίαν στοργὴν καὶ ἀγάπην των, χύσαντες πλουσίαν τὴν εὐλογίαν των καὶ ἐνδυναμώσαντες ἡμᾶς ἠθικῶς διὰ τὴν συνέχισιν τοῦ ἔργου τῆς «Ἁγιορειτικῆς Βιβλιοθήκης».

Ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ καὶ αἱ εὐχαὶ τῶν Πατέρων, ἂς στερεώσουν ἐπὶ πλεῖον τὸ ἔργον τοῦτο τὸ ἁγιορειτικόν.

Ἡ Διεύθυνσις

— Ἡ κοσμικοποιηθεῖσα θρησκεία μας.

Κατὰ τοὺς χρόνους τῶν διωγμῶν τοῦ Χριστιανισμοῦ, οἱ ἐξωμόται ἐβραβεύοντο ὑπὸ τῶν διωκτῶν, οἱ δὲ χριστιανοὶ μὴ δεχόμενοι νὰ γίνουν ἐξωμόται, ἐγίνοντο μάρτυρες.

Κατὰ τοὺς χρόνους τῆς δουλείας μας εἰς τοὺς Τούρκους, οὗτοι ἠνάγκαζον διὰ τῆς βίας τοὺς Χριστιανοὺς νέους μας, ἐργαζομένους εἰς τὴν Κων)πολιν, Σμύρνην καὶ λοιπὰς ὑποδούλους πόλεις μας νὰ φοροῦν τὸ φέσι καὶ τοὺς ντουλαμάδες καὶ τοὺς ἠνάγκαζον κατόπιν νὰ ὁμολογοῦν ὅτι εἶναι Μωαμεθανοί, ἵνα ἐν τῇ ἀρνήσει των τοὺς θανατώνουν διὰ μαρτυρίου, πλὴν τῶν ὀλίγων ἐκείνων, οἵτινες φοβούμενοι τὸν μαρτυρικὸν θάνατον ἐδειλίων καὶ ἠρνοῦντο τὸν Χριστόν, καὶ οὕτω ἡ Ἐκκλησία μας προσέθεσεν εἰς τὰς μυριάδας τῶν μαρτύρων καὶ τοὺς νεομάρτυρας, οὓς μνημονεύει σήμερον αὕτη.

Τελευταίως εἴδομεν Ὑπουργὸν Ἕλληνα καὶ Χριστιανὸν Ὀρθόδοξον, ζῶν ἐν ἀπολύτως ἐλευθέρῳ Κράτει, ἀντὶ νὰ κηρύττῃ τὸν Θεόν, δυνάμει ἐσωτερικῆς ἱεραποστολῆς, νὰ κηρύττῃ τὸν Μωάμεθ εἰς πόλιν Ἑλληνικήν, τὴν Κομοτινήν, καὶ μάλιστα νὰ συμπροσεύχεται μετὰ τῶν Ὀθωμανῶν εἰς τὸ Τουρκικὸν τέμενος κατά τινα ἐπίσημον ἑορτήν των.

Μόνον ἡ Μασσονία καλεῖ ἀδελφοὺς της ὅλων τῶν θρησκειῶν τοὺς ἀνθρώπους, εἴτε χριστιανικῶν, εἴτε ἑβραϊκῶν, εἴτε εἰδωλολατρικῶν καὶ ἔχει κοινὰς μετ᾿ αὐτῶν τὰς λατρείας της.

Μήπως καὶ ὁ Ἕλλην Χριστιανὸς Ὑπουργὸς συντάσσεται μετ᾿ αὐτῶν καὶ ἀποτάσσεται τῷ Χριστῷ;

— Οἱ Παλαιοημερολογῖται.

Οἱ ἀδελφοί μας Παλαιοημερολογῖται, τὸ πῆραν στὰ σωστὰ φαίνεται νὰ ἑνώσουν τὴν Ἐκκλησίαν μας, χωρισθεῖσαν εἰς δύο μετὰ τὴν ἐκ προχείρου ἐφαρμογὴν τοῦ νέου Παππικοῦ ἡμερολογίου. Πρὸς τοῦτο, καθὼς ἀναγινώσκομεν, συνέπηξαν «Σύνδεσμον, κληρικῶν καὶ λαϊκῶν γνησίων Ὀρθοδόξων Χριστιανῶν Ἑλλάδος», ὅστις ἐνεκρίθη παρὰ τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν.

Πρὸς τοῦτο θὰ συγκαλέσουν κατ᾿ Ὀκτώβριον τὸ Α΄ ἱερατικὸν συνέδριον, ὅλων τῶν κληρικῶν των, ἵνα συσκεφθοῦν διὰ τὴν καλλιτέραν διεξαγωγὴν τοῦ ἀγῶνος των, ἐκλέξουν δὲ διὰ ψηφοφορίας

χωρίῳ» ἔξω ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλήμ, ὅπου καὶ ὁ ἱερὸς ναὸς τῆς Θεομήτορος. Ἡ μακαρία ψυχή της εὑρίσκεται πλησίον τοῦ Υἱοῦ της καὶ Σωτῆρος τοῦ κόσμου καὶ εἰς ἐκτάκτως τιμητικὴν θέσιν, ἀνάλογον μὲ ἐκείνην, τὴν ὁποίαν ἡ Βυζαντινὴ Ἁγιογραφία δίδει συμβολικῶς εἰς τὴν Θεοτόκον μέσα εἰς τὰ λεγόμενα «Τρίπτυχα», ἢ ἁπλούστερα «Τριμόρφι», ἐκ δεξιῶν τοῦ Χριστοῦ. Εἰς τοὺς οὐρανούς, μεσιτεύει ἀκατάπαυστα κοντὰ στὸν Υἱόν της καὶ Θεὸν καὶ Σωτῆρα μας, ὑπὲρ τῶν ἀνθρώπων. Εἰς τὴν γῆν ἔχει, μετὰ τὴν ἁγίαν Τριάδα, τὴν ὑψίστην τιμὴν μεταξὺ τῶν ἁγίων. Καὶ μέσα εἰς τὴν ψυχὴν κάθε Ὀρθοδόξου Χριστιανοῦ εἶναι θρονιασμένη ὡσὰν θερμὴ προστάτις καὶ βοηθὸς καὶ μεσίτρια, ὡσὰν Παναγία Ἐλπίδα, καὶ Ἐλευθερώτρια, καὶ Ἐλεοῦσα καὶ Μητέρα τοῦ κόσμου, Σκέπη καὶ Ὑπέρμαχος, προστάτις ὅλων τῶν πονεμένων καὶ δυστυχούντων, τῶν ταπεινῶν καὶ καταφρονεμένων. Ἂν ἀπέθανε καὶ ἐτάφη καὶ μετέστη εἰς τοὺς οὐρανούς, ὅμως ζῇ αἰώνια μέσα στοῦ κάθε Ὀρθοδόξου τὴν καρδίαν, ποὺ ἔχει γίνει μνημεῖον ἀκατάλυτον τῆς Παναγίας.

καὶ τὰ ἐκλεκτώτερα πρόσωπα πρὸς ἀνάθεσιν τῆς συνεχίσεως αὐτοῦ.

Πρὸς τοῦτο ἐκυκλοφόρησαν διάγγελμα διὰ τοῦ Προέδρου αὐτῶν, τὸ ὁποῖον εἰς ἄλλην στήλην δημοσιεύομεν.

Εὐχόμεθα, ἵνα ὁ σκοπός των ἐπιτύχῃ πρὸς δόξαν τῆς Ἐκκλησίας μας διὰ τῆς ἑνώσεώς μας εἰς ἕν.

—Μία διασάφισις

Ἐν τῷ 1ῳ τεύχει τοῦ παρόντος ἔτους καὶ ἐν σελίδι 68, ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἑλένη Καπάρτ», γράφομεν, κατ᾿ ἐσφαλμένας πληροφορίας, ὅτι ἡ Ἑλένη Καπάρτ, Βελγὶς τὴν καταγωγήν, ἐλθοῦσα ἐξ Ἀμερικῆς ὅπου εἶχε μεταβῆ ἐπὶ δίμηνον, ἠσπάσθη τὴν Ὀρθοδοξίαν καὶ ἠκολούθησε τὸν μοναχικὸν βίον. Πληροφορούμεθα ἤδη θετικῶς ὅτι αὐτὴ μετὰ ταῦτα προσηλυτίσθη εἰς τὸν Οὐνιτισμὸν ὑπὸ τοῦ οὐνίτου Ἐπισκόπου, Γεωργίου Χαλαβατζῆ καὶ κατέχε ἐξαίρετον θέσιν εἰς τὴν Οὐνιτικὴν ἀδελφότητα τῆς Παμμακαρίστου, ἑδρεύουσαν ἐν Ἀθήναις. Εἰς τὴν Ἀμερικὴν εἶχε μεταβῆ, παραμείνασα ἐπὶ δίμηνον, πρὸς διενέργειαν ἐράνου, ἀσφαλῶς διὰ τὰς ἰδικάς των ἀνάγκας, ὡς ἐκ τῶν ὑστέρων ἀπεδείχθη. Καὶ ἔτσι ἡ Ὀρθοδοξία ἔχασε μίαν ἐκλεκτὴν ψυχήν.

Ταῦτα πρὸς γνῶσιν τῶν ἐνδιαφερομένων.

ΟΙΚΟΥΜ. ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

—Ἡ Α. Θ. Παναγιότης, ὁ Πατριάρχης

Ἐχοροστάτησεν ἐν τῷ Π. Πατριαρχικῷ Ναῷ κατὰ τὸν ἑσπερινὸν τοῦ Σαββάτου, 7ης τρέχοντος μηνός.

Κατὰ τὴν ἀκολουθίαν τοῦ ἑσπερινοῦ καὶ τὴν Θ. λειτουργίαν τῆς ἑορτῆς τῆς Ὑψώσεως τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, τῇ 14ῃ τρέχοντος μηνός. Κατ᾿ αὐτὴν μετὰ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος συνεχοροστάτησαν οἱ Σεβ. Συνοδικοὶ Μητροπολῖται Αἴνου κ. Γερμανός, Προικοννήσου κ. Φιλόθεος, Λαοδικείας κ. Μάξιμος, Σάρδεων κ. Μάξιμος, Ἰκονίου κ. Ἰάκωβος καὶ Φιλαδελφείας κ. Ἰάκωβος.

Ἐλειτούργησεν ὁ Πανοσ. Ἀρχιμ. κ. Παγκράτιος Ἰβηρίτης, Ἡγούμενος τῶν Πατριαρχικῶν καὶ Σταυροπηγιακῶν Ἱ. Μονῶν Βλατάδων καὶ ἁγίας Ἀναστασίας τῆς Φαρμακολυτρίας ἐν Θεσσαλονίκῃ, μετὰ τοῦ Πανοσ. Διακόνου τῆς σειρᾶς κ. Εὐαγγέλου.

Παρέστησαν συμπροσευχόμενοι ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Χαλδίας κ. Κύριλλος, ἐν δὲ τῷ Σολέᾳ ὁ Βουλευτὴς κ. Ἀλέξ. Χατζόπουλος, ὁ κ. Χρ. Ἰωαννίδης, Νομαρχιακὸς Σύμβουλος καὶ πυκνὸν ἐκκλησίασμα.

Μετὰ τὴν τελετὴν τῆς ὑψώσεως ὁ Πατριάρχης διένειμε τὰ ἄνθη εἰς τοὺς ἁγίους Ἀρχιερεῖς, εἰς δὲ τὸ τέλος εἰς τὸ ἐκκλησίασμα.

—Ἑορτὴ ἁγίας Εὐφημίας.

Ἐπὶ τῇ μνήμῃ τῆς ἁγίας Μεγαλομάρτυρος Εὐφημίας, τῇ 16ῃ τ.μ., ἀφ᾿ ἑσπέρας τὸ ἀπὸ αἰώνων ἐν τῷ Π. Πατριαρχικῷ Ναῷ φυλασσόμενον Ἱ. Λείψανον τῆς ἁγίας ἐτοποθετήθη ἐν τῷ Σολέᾳ καὶ ἀκολούθως ἐψάλη ὁ Ἑσπερινὸς χοροστατοῦντος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ροδοπόλεως κ. Ἱερωνύμου.

Ἡ Α.Θ. Παναγιότης ἐκκλησιάσθη ἐν τῷ Ἱ. Βήματι.

Τὴν κυριώνυμον ἡμέραν τὴν Θ. Λειτουργίαν ἐτέλεσεν ὁ αὐτὸς Ἀρχιερεὺς συμπαραστατούμενος ὑπὸ τοῦ πανοσ. Ἀρχιμ. κ. Φιλαρέτου καὶ τῶν ἱερολογιωτάτων διακόνων κ. κ. Κωνσταντίνου Παπαδάκη καὶ Χρυσοστόμου Παπαδοπούλου.

—Ἁγία καὶ Ἱερὰ Σύνοδος.

Συνῆλθεν ὑπὸ τὴν προεδρείαν τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ἡ ἁγία καὶ Ἱερὰ Σύνοδος εἰς τὴν τακτικὴν αὐτῆς συνεδρίαν, τῇ 17ῃ τ.μ. Σεπτεμβρίου, ἡμέρᾳ Τρίτῃ.

Κατ᾿ αὐτὴν ἐμελετήθησαν τὰ ἐν τῇ ἡμερησίᾳ διατάξει διαλαμβανόμενα θέματα καὶ ἐλήφθησαν αἱ προσήκουσαι ἀποφάσεις.

Εἶτα ἀνεγνώσθησαν:

—Γράμμα Ἱερᾶς Κοινότητος ἁγίου Ὄρους, ὑποβαλλούσης: α) ἔκθεσιν Θεοφιλ. Ἐπισκόπου Μηλιτουπόλεως κ. Ναθαναήλ, Σχολάρχου τῆς Ἀθωνιάδος Ἐκκλησ. Σχολῆς περὶ τῶν πεπραγμένων τῆς Σχολῆς ταύτης, κατὰ τὸ λῆξαν σχολικὸν ἔτος 1956 - 57,

—Γράμμα κ. Π. Τρεμπέλα, Καθηγητοῦ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, περὶ τῶν κειμένων τῶν λειτουργικῶν βιβλίων τῆς Ἐκκλησίας.

—Αἴτησις τοῦ κ. Ἰ. Μητροπούλου, ἐκ Ντητρόϊτ, Μίτσιγκαν τῶν Ἡνωμ. Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς, περὶ εἰσδοχῆς αὐτοῦ, ὡς δοκίμου μοναχοῦ, εἰς τὴν Ἱ. Μονὴν τοῦ ἁγίου Παντελεήμονος.

—Αἰτήσεις πρὸς μετάβασιν εἰς ἅγιον Ὄρος:

α) τοῦ Οἰκονόμου κ. Παναγιώτου Εὐαγγελοπούλου, ἐφημερίου τοῦ Μητροπολιτικοῦ ναοῦ Σιατίστης, β) τῶν διακόνων κ.κ. Νικολάου Σιδερᾶ καὶ Νικηφόρου καὶ Ἀδαμαντίου Κυκκώτη, γ) τοῦ κ. Ἀ. Πουλακίδα, φοιτητοῦ τῆς Θεολ. Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν.

—Ἔγγραφον Ἱ. Μονῆς Φιλοθέου, ἀναγγελλούσης τὸν θάνατον τοῦ παρὰ τῇ Ἱ. Κοινότητι ἀντιπροσώπου αὐτῆς ἀειμνήστου Γέροντος Παντελεήμονος.

—Ἔκθεσις πανοσ. Ἀρχιμ. κ. Παγκρατίου Ἰβηρίτου, ἡγουμένου Ἱ. Πατριαρχικῆς καὶ Σταυροπηγιακῆς Μονῆς ἁγίας Ἀναστασίας τῆς Φαρμακολυτρίας, περὶ διαφόρων ἐκδικασθεισῶν ὑποθέσεων αὐτῆς.

—Ἀρχιμ. Παγκράτιος Ἰβηρίτης

Τυχὼν κανονικῆς ἀδείας, ἀφίκετο σιδηροδρομικῶς εἰς τὴν πόλιν ἡμῶν, τὴν 23ην τ. μ., ὁ Πανοσ. Ἀρχιμ. κ. Παγκράτιος Ἰβηρίτης, Ἡγούμενος τῶν Σταυροπηγιακῶν καὶ Πατριαρχικῶν Ἱ. Μονῶν Βλατάδων Θεσσαλονίκης καὶ ἁγ. Ἀναστασίας τῆς Φαρμακολυτρίας Χαλκιδικῆς, συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ Ἀρχιτέκτονος κ. Βαρτὰν Δερζακαριάν, διὰ ὑποθέσεις τῶν ὡς ἄνω Ἱ. Ἱδρυμάτων.

Ἐν τῷ σταθμῷ Σιρκετζῆ ὑπεδέχθη αὐτὸν ἀπὸ μέρους τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ὁ πανοσ. Μ. Ἀρχιδιάκονος καὶ ὡδήγησε παρὰ τῷ Πατριάρχῃ, ὅστις ἐπανεῖδεν αὐτὸν μετὰ πολλῆς τῆς πατρικῆς χαρᾶς καὶ ἐγκαρδιότητος καὶ ἐκράτησεν, ὡς φιλοξενούμενον, ἐν τοῖς Πατριαρχείοις.

Ὁ Πανοσ. Ἡγούμενος, τῇ 24ῃ τ. μ. ἑσπέρισε καὶ τῇ 25ῃ, Κυριακῇ, ἐλειτούργησεν ἐν τῷ Π. Πατριαρχικῷ Ναῷ, βοηθούμενος ὑπὸ τοῦ Πανοσ. δευτερεύοντος.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΕΞ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

— Πῶς γίνονται οἱ Χατζῆδες ποὺ βαπτίζονται στὸν Ἰορδάνη.

Ἐνδιαφέρον εἶναι νὰ γνωσθῇ πῶς γίνονται οἱ Χατζῆδες, βαπτιζόμενοι στὸν Ἰορδάνη ποταμό. Τὶς λεπτομέρειες τοῦ βαπτίσματος τῶν Χατζήδων τὶς μετέφεραν μερικοὶ Θεσσαλονικεῖς ποὺ εἶχαν πάει εἰς τὶς περιοχὲς τοῦ Ἰορδάνη. Μαζί τους ἦταν καὶ ὁ τέως ὑπουργὸς τῆς Παιδείας κ. Καλλίας, ὁ ὁποῖος ὅπως εἶναι γνωστόν, εἶχε πάει ἐκεῖ μὲ κυβερνητικὴ ἀποστολή. Τὸ βάπτισμα, λοιπόν, τοῦ κ. Καλλία στὸν Ἰορδάνη ποταμό, ἔγινεν ὡς ἑξῆς:

Ἀριστερὰ τοῦ Ἰορδάνη καὶ μέσα στὴν ἔρημο ὑπάρχει ἡ μονὴ τοῦ Τιμίου Προδρόμου, τὴν ὁποίαν τώρα τὸ Πατριαρχεῖον ἐπισκευάζει γιατὶ ἀπειλεῖται μὲ κατάρρευσι. Ὁ ὑποψήφιος «Χατζῆς» κ. Καλλίας καὶ οἱ συνοδεύοντες αὐτόν, μαζὶ μὲ ἕνα Ἱεροσολυμίτη συνοδό τους, ἐμπῆκαν στὴν Μονὴ καὶ ἐκτύπησαν τὴν καμπάνα. Ἐμφανίστηκε τότε ὁ ἱερομόναχος Προκόπιος. Τοῦ εἶπαν τὸ σκοπὸ τῆς ἐπισκέψεώς τους:

—Θέλουμε νὰ κάνουμε ἕνα βάπτισμα.

—Πᾶμε, τὰ σύνεργα εἶναι κάτω στὸν ποταμό.

Σὲ λίγο ὅλοι ἔφθασαν στὸν Ἰορδάνη. Πρὸ τῆς ὄχθης δύο ἐκτάσεις περιτειχισμένες, ἡ μία τῶν Φραγκισκανῶν καὶ ἡ ἄλλη ἡ δική μας. Σ' ἕνα ὑπόστεγο κάθεται σὲ χαμολὸ σκαμνάκι ὁ ἡγούμενος Μελέτιος. Κρητικὸς τὴν καταγωγή. Στὸ ἴδιο ὑπόστεγο ὑπάρχουν δυὸ μαρμάρινα τραπέζια μεγάλα, μὲ σταυροὺς χαραγμένους ἐπάνω τους. Σ' αὐτὰ τρώνε οἱ προσκυνηταὶ ὅταν φθάνουν ἐκεῖ, γιὰ νὰ βαπτισθοῦν.

—Ποῦ εἶναι τὰ σύνεργα, πάτερ Προκόπιε;

Ἐμπῆκαν ὅλοι στὴ βάρκα, μιὰ μετάλλινη στρατιωτικὴ ποὺ πήγαινε στὴν ἄλλη ὄχθη μὲ τὴν βοήθεια ἑνὸς χονδροῦ σχοινιοῦ, τὸ ὁποῖον ἦταν δεμένο ἀπὸ τὴν μιὰ ὡς τὴν ἄλλη ὄχθη. Ὁ πάτερ Προκόπιος

ἐπῆρε τὰ σύνεργά του μέσα σ' ἕνα ἄσπρο σακκουλάκι. Ὁ συνοδὸς ἱερεὺς ἐφόρεσε τὸ πετραχῆλι καὶ ὁ πάτερ Προκόπιος ἔβγαλεν ἀπὸ τὸ σακκουλάκι ἕναν ἀσημένιο σταυρὸ καὶ ἕνα βιβλίο ἀκολουθιῶν. Τὸν σταυρὸ τὸν ἔδωσε στὸν βαπτιζόμενο ὑπουργό.

Ἄρχισεν ὕστερα ὁ συνοδὸς ἱερεὺς τοὺς ψαλμοὺς ἐνῷ ὁ Προκόπιος κανοναρχοῦσεν. Ὁ ἱερεὺς ἐπῆρε τὸν σταυρό, τὸν ἐβάπτισε μερικὲς φορὲς μέσα στὰ νερὰ τοῦ Ἰορδάνη καὶ μὲ αὐτὰ ἐρράντισε τὸν βαπτιζόμενον, ὁ ὁποῖος εἶχε σκυμένο τὸ κεφάλι, ὥστε νὰ βρέχεται πολὺ ἀπὸ τὰ νερὰ τοῦ ποταμοῦ. Συγχρόνως ὁ πάτερ Προκόπιος, μὲ ἕνα μπουκέτο βασιλικοῦ ποὺ εἶχε πάρει μαζί του, ἐρράντισεν ὅλους ποὺ ἦταν μέσα στὴ βάρκα, ἀφοῦ τὸ ἐβάπτισε κατ' ἐπανάληψιν στὸν Ἰορδάνη

* *
*

Ἔτσι ἐτελέσθη τὸ μυστήριον τοῦ βαπτίσματος καὶ ὁ ὑπουργὸς κ. Καλλίας ἔγινε πλέον Χατζῆς. Στὸ τέλος ὅλοι ἐφίλησαν τὸν σταυρὸ καὶ τό... χέρι τοῦ νεοφωτίστου Χατζῆ. Τὴν ἄλλη μέρα ἐπῆρεν ἀπὸ τὸ Πατριαρχεῖο καὶ τὸ ἐπίσημο πιστοποιητικὸ τοῦ βαπτίσματός του.

* *
*

Ἐκτὸς ἀπὸ τὸ βάπτισμα αὐτό, ποὺ ἔγινε μὲ ράντισμα τῆς κεφαλῆς τοῦ ὑποψηφίου Χατζῆ, γίνεται καὶ ἄλλο πληρέστερο, κατὰ τὸ ὁποῖο οἱ ὑποψήφιοι χατζῆδες βυθίζονται ὁλόκληροι μέσα στὰ νερὰ τοῦ Ἰορδάνη, φέροντες μιὰ στολὴ ποὺ ἀπαιτεῖ τὸ ἱερὸ ἔθιμο. Αὐτὴ ἡ στολὴ— καὶ γιὰ τὸν Χατζῆ καὶ γιὰ τὴν Χατζήδαινα—ἀποτελεῖται ἀπὸ μία μακρυὰ ἕως τὰ πόδια ποκαμίσα ἄσπρη, ἄσπρες κάλτσες καὶ ἄσπρο κάλυμμα τῆς κεφαλῆς. Ὅταν βγαίνῃ ἀπὸ τὰ νερὰ τοῦ ποταμοῦ ὁ προσκυνητὴς στεγνώνει, ὅπως εἶναι, χωρὶς νὰ ξεπλύνῃ τὰ τεμάχια αὐτὰ τῆς στολῆς καὶ δὲν τὰ χρησιμοποιεῖ πλέον στὴν ζωή του, παρὰ γιὰ σάβανο, ὅταν πεθάνῃ.

Συνήθως ἡ στολὴ συμπληρώνεται μὲ μιὰ σινδόνη, ἐπάνω στὴν ὁποία ὑπάρχουν ἱερὲς παραστάσεις. Στὸ μέσον εἶναι ὁ Ἐσταυρωμένος, ἑκατέρωθεν ἡ Παρθένος καὶ ὁ Ἰωάννης, κάτω ἡ σκηνὴ τῆς ἀποκαθηλώσεως καὶ πιὸ κάτω ὁ τάφος ἐν μέσῳ ἀγγέλων. Πάνω ἀπὸ τὴν εἰκόνα τοῦ Ἐσταυρωμένου ὑπάρχουν δυὸ ἄγγελοι ποὺ κρατοῦν τὸν Πανάγιο Τάφο. Ὑπάρχει ἀκόμα γιὰ κάλυμμα τῆς κεφαλῆς ἕνα ἄλλο τεμάχιο ὑφάσματος ποὺ ἔχει σὲ ἀναπαράστασι τὸν Ἀκάνθινο Στέφανο, τὸν Ἐσταυρωμένον καὶ τὴν Ἀποκαθήλωσιν, ἐν μέσῳ ἑπτὰ κεφαλῶν ἀγγέλων.

Ὅλα αὐτὰ τὰ πωλοῦν στὰ γύρω τοῦ ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως καταστήματα.

Τέλος ὁ Χατζῆς ἢ ἡ Χατζήδαινα πρέπει στὴν τελετὴ τοῦ ἁγίου Φωτὸς τοῦ μεγάλου Σαββάτου νὰ ἀνάψῃ 33 κηριά, τὰ ὁποῖα νὰ διατηρῇ ἔκτοτε, σβησμένα φυσικά, μέχρι τοῦ θανάτου του. Αὐτὰ τὰ κηριὰ θὰ ἀνάψουν μόνον ὅταν πεθάνῃ γιὰ νὰ καοῦν κοντὰ στὸ φέρετρό του. Μυσταγωγία δηλαδὴ μὲ πολλὲς ὑποχρεώσεις γιὰ τὸν Χατζῆ, ποὺ πρέπει νὰ τὶς τηρῇ, γιὰ νὰ φθάσῃ στὸν Παράδεισο.

—Τὸ Βατικανὸν ἐπιδιώκει ἀνοικοδόμησιν τοῦ ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως Ἱεροσολύμων.

Πληροφορίαι ἐξ Ἱεροσολύμων ἀναφέρουν ὅτι τὸ Βατικανὸν τείνει νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν παλαιὰν πρότασίν του νὰ κατεδαφισθῇ ὁ ναὸς τῆς Ἀναστάσεως, διὰ νὰ κτισθῇ ἐκ θεμελίων καὶ μὲ νέας τοιχογραφίας. Τὴν πρότασιν αὐτὴν διατυπωθεῖσαν καὶ ἄλλοτε, ἀπέρριψε τὸ Πατριαρχεῖον Ἱεροσολύμων, ἄνευ συζητήσεως. Δύο Καθολικοὶ ἀρχιτέκτονες, οἱ Μαραγκόνι καὶ Μπορλοῦτο, εἶχον τότε καταστρώσει καὶ τὰ σχέδια τοῦ νέου ναοῦ, τὰ ὁποῖα παρουσίασε τὸ Βατικανὸν εἰς σχετικὴν ἔκδοσιν.

Κατὰ τὰ σχέδια αὐτά, πρέπει ν' ἀνεγερθῇ μία ἐντελῶς νέα «Βασιλικὴ» ἡ ὁποία θὰ διακοσμηθῇ μὲ ἔργα Ἰταλῶν ζωγράφων καὶ γλυπτῶν. Εἶναι προφανὲς ὅτι μὲ τοῦτο οἱ Λατῖνοι ἐπιζητοῦν νὰ ἐξαλείψουν τὰς ἑλληνικὰς ἐπιγραφάς, αἱ ὁποῖαι ὑπάρχουν εἰς τὴν Βασιλικήν, καὶ αἱ ὁποῖαι διατρανώνουν τὴν ἐπὶ χίλια ἤδη ἔτη ἑλληνικότητα τοῦ προσκυνήματος.

Ὡς νὰ μὴ ἔφθανεν ἡ πρότασις αὐτή, οἱ προπαγανδίζοντες τὸ σχέδιον ὑποστηρίζουν ὅτι, εἰς τὸν νέον ναὸν θὰ πρέπει οἱ Λατῖνοι νὰ καθέξουν τὴν πρώτην θέσιν καὶ οἱ Ὀρθόδοξοι νὰ «ὑποχωρήσουν» μὲ

τοὺς Ἀρμενίους εἰς τὸ ὄπισθεν μέρος τοῦ ναοῦ.

Ὁ νέος Πατριάρχης Ἱεροσολύμων Βενέδικτος, εἰς ἀπάντησιν τῶν παρασκηνιακῶν ἐνεργειῶν τοῦ Βατικανοῦ, ἐργάζεται δραστηρίως διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἔργων ἀναστηλώσεως τοῦ παλαιοῦ ναοῦ χάρις εἰς τὴν ἐξ ἑκατὸν χιλιάδων λιρῶν ἐπιχορήγησιν τοῦ ἑλληνικοῦ Κράτους, ἐγκριθεῖσαν ἐπὶ Παπάγου.

Οἱ Λατῖνοι μολονότι ἀντιλαμβάνονται ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν πλέον νὰ γίνῃ συζήτησις περὶ τοῦ σχεδίου, ἐν τούτοις, δὲν ἐγκαταλείπουν ἔστω καὶ μέχρι τῆς τελευταίας στιγμῆς, τὰς παρασκηνιακὰς ἐνεργείας των, αἱ ὁποῖαι προσκόπτουν εἰς τὴν σθεναρὰν νέαν διακυβέρνησιν τοῦ Πατριαρχείου τῶν Ἱεροσολύμων.

—Ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας κατηρτίσθη μία εἰδικὴ ἐπιτροπὴ διὰ τὸ παλαιοημερολογιτικόν.

Κατ᾽ ἀσφαλεῖς πληροφορίας ἡ Κυβέρνησις, ἐπιθυμοῦσα νὰ ἐξεύρῃ τρόπον ἀμβλύνσεως τῆς διαφορᾶς μεταξὺ τῶν Παλαιοημερολογιτῶν, οἱ ὁποῖοι ἐπληθύνθησαν σημαντικῶς κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη, καὶ τῆς ἐπισήμου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς προσεγγίσεως αὐτῶν διὰ νὰ λήξῃ τὸ ἐπὶ δεκαετηρίδας χρονίζον ζήμημα, ἐζήτησε τὴν συμπαράστασιν τῆς Ἐκκλησίας ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου.

Ἀπὸ καιροῦ ἐπεστήθη ἡ προσοχὴ τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἀρχηγῶν εἰς τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ ἐπιμονὴ αὐτῶν εἰς ἄτεγκτον στάσιν καὶ πολὺ περισσότερον τὰ λαμβανόμενα μέτρα ἐναντίον τῶν Παλαιοημερολογιτῶν καὶ ὁ διασυρμὸς αὐτῶν, ὄχι μόνον διαιωνίζουν τὴν διαίρεσιν ἀλλὰ καὶ προοιωνίζουν ὁριστικὸν σχίσμα ἐφ᾽ ὅσον ὑποθάλπεται κατ᾽ αὐτὸν τὸν τρόπον ὁ φανατισμὸς τῶν ἀγαθῶν κατὰ τὰ ἄλλα καὶ πιστῶν Χριστιανῶν καὶ «Γνησίων Ὀρθοδόξων», ὡς ἄλλως τε αὐταποκαλοῦνται οἱ Παλαιοημερολογῖται.

Κατόπιν τούτου ἡ Ἐκκλησία ἐδέχθη τὸν σχηματισμὸν εἰδικῆς διὰ τὸν ἀνωτέρω σκοπὸν ἐπιτροπῆς, καταρτισθείσης ὑπὸ τῆς Ἱ. Συνόδου ἐκ τῶν Μητροπολιτῶν Μαντινείας, Σύρου, Θεσσαλονίκης καὶ Κασσανδρείας καθὼς καὶ τοῦ Μητροπολίτου Ἀττικῆς Ἰακώβου, εἰς τὴν ἐπαρχίαν τοῦ ὁποίου ὑπάγεται ἡ πασίγνωστος παλαιοημερολογικὴ μονὴ τῆς Κερατέας. Ἡ ἐπιτροπὴ θὰ μελετήσῃ τὸ ζήτημα διὰ νὰ καταλήξῃ εἰς ἀποφάσεις τὰς ὁποίας θὰ ὑποβάλῃ εἰς τὴν Ἱ. Σύνοδον καὶ ἂν αὗται ἐνδεχομένως γίνουν δεκταὶ ὑπὸ τῆς πλειοψηφίας τῶν Συνοδικῶν μελῶν, θὰ τεθοῦν ὑπ᾽ ὄψιν τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ ὡς ἀποφάσεις τῆς Διοικήσεως τῆς ἐπισήμου Ἐκκλησίας.

Κατὰ τὰς αὐτὰς πληροφορίας ἡ ἐπιτροπὴ ἤδη ἀνεφέρθη εἰς τὸν Πρωθυπουργὸν καὶ διεμαρτυρήθη διὰ τὰς γινομένας τελευταίως ἐκ μέρους τῶν Παλαιοημερολογιτῶν χειροτονίας καὶ παρεκάλεσεν, ὅπως καταβληθῇ προσπάθεια, ὥστε τὸ κακὸν νὰ σταματήσῃ. Ἀφ᾽ ἑτέρου ἡ Ἱ. Σύνοδος, ὡς γνωστόν, καθῄρεσε τὸν Ἄνθιμον Χαρίσην, ἀνακηρυχθέντα ὑπὸ τῶν Παλαιοημερολογιτῶν ἐπίσκοπον Πειραιῶς.

—Αἱ Θρησκεῖαι ἐν Νοτιοσλαβίᾳ.

Ὡς ἀνακοινοῖ τὸ ἡμιεπίσημον νοτιοσλαβικὸν πρακτορεῖον εἰδήσεων «Γιουγκοπρές», τὰ 81ο)ο τῶν σερβικῶν ὀρθοδόξων ἐκκλησιῶν ὑπήχθησαν εἰς τὴν «Ὀρθόδοξον Θρησκευτικὴν Ἕνωσιν», ἥτις τελεῖ ὑπὸ τὸν κρατικὸν ἔλεγχον. Κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος, ἡ ἀναλογία συνίστατο ἐξ 76ο)ο τῶν λειτουργούντων σερβικῶν ὀρθοδόξων ναῶν. Ὁ ὁλικὸς ἀριθμὸς τῶν ὀρθοδόξων σέρβων ἱερέων ἀνέρχεται εἰς 1.760.

Ἀνάλογος κρατικὴ ὀργάνωσις ὑπάρχει καὶ διὰ τοὺς 3.000 κληρικοὺς τοῦ Ρωμαϊκοῦ Καθολικοῦ Δόγματος, ἀλλὰ δὲν ἐγνώσθη ὁ ἀριθμὸς τῶν καθολικῶν θρησκευτικῶν λειτουργῶν οἵτινες νὰ ὑπετάγησαν ἄνευ συνθηκῶν εἰς τὴν κομμουνιστικὴν κρατικὴν μηχανήν.

Οἱ θρησκευτικοὶ ἡγέται τῶν μωαμεθανῶν τῆς Νοτιοσλαβίας—οἵτινες ἔρχονται τρίτοι εἰς ὄγκον ὡς θρησκευτικοὶ παράγοντες τῆς χώρας—ἔχουν προσχωρήσει σχεδὸν ὅλοι εἰς τὴν σχετικήν των κρατικὴν ὀργάνωσιν.

—Θὰ διεθνοποιηθῇ ἡ Μονὴ τοῦ Σινᾶ;

Ἐπέστρεψαν ἐκ Γενεύης οἱ ἐκπρόσω-

ποι εἰς τὸ συνέδριον τῆς Οὐνέσκο, τὸ ὁποῖον ἐξήτασε καὶ τὸ ζήτημα προστασίας τῆς ἑλληνικῆς Μονῆς τῆς ἁγίας Αἰκατερίνης, εἰς τὴν χερσόνησον τοῦ Σινᾶ. Ὡς γνωστόν, ἡ Μονὴ ἐκτίσθη τὸ 527 ἀπὸ τὸν Ἰουστινιανὸν καὶ ἔκτοτε διατηρεῖ τὴν ἑλληνικότητά της. Κατὰ τὴν πρόσφατον σύσκεψιν τῆς Οὐνέσκο, ἐρρίφθη ἡ ἰδέα ὅπως ἡ Μονὴ κηρυχθῇ διεθνὲς μνημεῖον καὶ τύχῃ εἰδικῆς προστασίας, διότι κατὰ τὴν πρόσφατον ἐπίθεσιν τοῦ Σουέζ, ἐκινδύνευσε νὰ καταστραφῇ, εὑρεθεῖσα ἐν μέσῳ τῆς πολεμικῆς ζώνης.

Ἀποστολεύς: Χρ. Ἀσπρομάτης

ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

1. «Ἀρχεῖον Πόντου», Βασιλείου Λαούρδα, Μητροφάνους, βίος τοῦ ὁσίου Διονυσίου. Ἀνάτυπον ἐκ τοῦ κα' τόμου. Ἀθῆναι 1956.

2. «Ὁδηγὸς τοῦ ἁγίου Ὄρους Ἄθω», Γέροντος Ἀλεξάνδρου Λαυριώτου. Ἀθῆναι 1957. Τιμὴ δρ. 40, πωλεῖται παρ' ἡμῖν.

3. Ἀκολουθία ᾀσματικὴ τῶν 20 ἁγίων Ἀναργύρων, ἑορταζομένων τῇ 17 Ὀκτωβρίου μετὰ τῆς βιογραφίας ἑκάστου καὶ Παρακλητικοῦ Κανόνος εἰς τὸ τέλος. Ἀντιγραφεῖσα ἐξ ἀρχαίου Λαυριωτικοῦ Κώδικος ὑπὸ Ἀθανασίου Λαυριώτου μοναχοῦ - Ἰατροῦ. Πωλεῖται παρ' ἡμῖν δρ. 10.

4 «Ἀνωτέρα Ἐπισκίασις ἐπὶ τοῦ Ἄθω» περιέχουσα ὅλας τὰς θαυματουργοὺς εἰκόνας τῆς Θεοτόκου καὶ τῶν ἁγίων μὲ τὸ ἱστορικὸν ἑκάστου θαύματος. Πωλεῖται καὶ παρ' ἡμῖν, τιμὴ δραχ. 40.

ΔΩΡΕΑΙ

1. Γ. Σάμας, Μάνσφιελδ	δολλ.	2
2. Φίλος κληρικὸς ἀπὸ τὸ Τέξας	»	10
3. Δημ. Κριτσιδῆμας u.s.a.	»	11
4. Ἱερομόναχος Ἁγιορείτης	λ. χρυσ.	1
5. Μοναχὸς ἁγιορείτης	δρχ.	50
6. Διάφοραι ἁγιορεῖται, μοναὶ καὶ μοναχοὶ ἐνίσχυσαν τὸ ἔργον μας διὰ διαφόρων μικροποσῶν	»	500
7. Ἀνώνυμος ἐκ Βόλου Σ.Μ. η' δόσις	»	50

ΔΗΛΩΣΙΣ

Ὅσοι ἐπιστρέφουν τὸ τελευταῖον τεῦχος μὲ τὴν λέξιν «διαγράφομαι» δὲν θὰ διαγράφωνται ἂν δὲν ἀποστέλλουν τὰ προηγούμενα, ἢ συνδρομαὶ εἶναι ἢ τεύχη. Ὅταν λοιπὸν μετὰ τὸ «διαγράφομαι» ἐξακολουθεῖ ἡ ἀποστολὴ τοῦ τεύχους, πρέπει νὰ γνωρίζουν ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ λόγος. Ὥστε παρακαλοῦμεν, ὅσοι θέλουν νὰ διαγραφοῦν, θὰ τοὺς διαγράφωμεν εὐχαρίστως, ἀρκεῖ νὰ τακτοποιοῦνται ὁλοκληρωτικῶς.

Ἡ Διεύθυνσις

ΣΠΟΥΔΑΙΑ ΔΗΛΩΣΙΣ

Παρακαλοῦνται οἱ ἀδελφοὶ συνδρομηταὶ ὅπως ἀποστέλλουν τὰς συνδρομάς των ἢ τὴν ἀξίαν τῶν παραγγελιῶν των μόνον δι' ἐπιταγῆς καὶ διὰ μικροποσὰ εἰς γραμματόσημα. Προσέτι αἱ ἐπιταγαὶ θὰ ἀπευθύνωνται μόνον: Σωτήριον Σχοινᾶν Κοραῆ 47 Βόλον.

Ἀναγκαζόμεθα νὰ κάμωμεν τὴν δήλωσιν αὐτὴν πρῶτον διότι μερικοὶ στέλλουν τὰ χρήματά των δι' ἁπλῆς ἐπιστολῆς καὶ κάποτε δὲν φθάνουν εἰς τὸν προορισμόν των καὶ δεύτερον μερικοὶ πάλιν γράφουν Νικόλαον Σχοινᾶν ἢ Κωνσταντῖνον Σχοινᾶν καὶ δὲν δυνάμεθα νὰ τὰς παραλάβωμεν καὶ ἔτσι κοπιάζουν ἀδίκως καὶ βραδύνει ἡ ἐκτέλεσις τῶν παραγγελιῶν των.

Ὡσαύτως οἱ στέλλοντες ἐπιταγὰς διὰ παραγγελίαν τινά, χωρὶς νὰ γράφουν ἰδιαιτέραν ἐπιστολήν, δύνανται ὄπισθεν αὐτῆς εἰς τὸ ἀπόκομμα, νὰ μᾶς γνωρίζουν τὸν σκοπὸν τῆς διαθέσεως τῶν χρημάτων. Εἰς χεῖρας μας ἔχομεν ἀρκετὰς ἐπιταγὰς ἀνεκτελέστους καθ' ὅσον οὔτε εἰς τὸ ἀπόκομμα γράφουν τι οὔτε καὶ ἐπιστολὴν των ἐλάβομεν, μολονότι ἅπαξ καὶ δὶς τοὺς ἐγράψαμεν.

ΙΔΙΑΙΤΕΡΑ ΠΑΡΑΚΛΗΣΙΣ

Ἐπειδὴ τελειώνει σχεδὸν τὸ ἔτος παρακαλοῦνται ἰδιαιτέρως οἱ κ. κ. συνδρομηταὶ νὰ ἀποστείλουν τὴν ἐφετεινὴν ἢ καὶ προηγουμένου ἔτους συνδρομήν των. Γνωρίζομεν ὅτι δὲν εἶναι ζήτημα χρημάτων, ἀλλὰ ἀμέλεια. Αὐτὴν τὴν ἀμέλειαν παρακαλοῦνται νὰ νικήσουν. Ἀντιμετωπίζομεν μεγάλας δαπάνας καὶ ἔχομεν ἀνάγκην ἐνισχύσεως. Τοὺς εὐχαριστοῦμεν,

Η ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ

ΤΙΜΟΚΑΤΑΛΟΓΟΣ
Τῆς «Ἁγιορειτικῆς Βιβλιοθήκης»
ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 1957

Ταχυδρομικὰ ἐσωτερικοῦ 10 ο)ο. Ἐξωτερικοῦ 30 ο)ο.
Πᾶσα παραγγελία δέον νὰ συνοδεύηται ἀπὸ τὴν ἀξίαν τῶν βιβλίων καὶ τὰ ταχυδρομικά.

Τὰ ἔχοντα ἀστερίσκον βιβλία εἶναι ἐκδόσεις τῆς «Ἁγιορειτικῆς Βιβλιοθήκης», τὰ δὲ λοιπὰ εἶναι ξένων ἐκδόσεων.

---

* Χρηστοήθεια τῶν Χριστιανῶν, ὁσίου Νικοδήμου Ἁγιορείτου ἄδετον 80, πανόδετον 105, δερματόδετον Δραχ. 115.—
* Νέα Κλίμαξ ὁσίου Νικοδήμου ἁγιορείτου ἄδετ. 75, πανόδ. 100, δερμ. 110.—
* Γυμνάσματα Πνευματικὰ ὁσίου Νικοδήμου, ἄδετον 40, πανόδ. 60.—
* Θεοτοκάριον ὁσίου Νικοδήμου ἄδετον 30, πανόδ. . . . » 40.—
* Νικοδήμου ὁσίου τοῦ Ἁγιορείτου τὸ Πανηγυρικὸν » 8.—

Ἀόρατος πόλεμος, ὁσίου Νικοδήμου ἄδετον 25.—, πανόδετον » 35.—

Ἐξομολογητάριον ὁσίου Νικοδήμου » 35.—

* Προσευχητάριον, Α. Δ. Σιμωνώφ, ἄδετον 25.— πανόδετον » 35.—
* Μακαρίου τοῦ Αἰγυπτίου, 50 πνευματικαὶ ὁμιλίαι, σελ. 250 ἄδετον 25.—, πανόδετον » 35.—
* Ἐκλογὴ ἐκ τῶν ψαλμῶν τοῦ Δαβὶδ διὰ τὰς ὁλονυκτ. ἀγρυπνίας » 10.—
* Σωτηρία ὀρθοδόξου Χριστιανοῦ, περιέχον τὸ Μέγα Ἀπόδειπνον καὶ λοιπὰς ἀγνώστους ἀκολ. τῆς Μ. Τεσσαρακοσ. ἄδ. 10.— δεμ. » 15.—
* Λαυσαϊκὸν τοῦ ἁγίου ὄρους, ὑπὸ Γαβριὴλ Διονυσιάτου » 15.—
* Φωνὴ βοῶντος ἐκ τῆς ἐρήμου » » » » 15.—
* Νέος Εὐεργετινὸς » » » » 10.—
* Μαλθουσιανισμὸς ἢ τὸ ἔγκλημα τῆς Γενοκτονίας » κατάλληλον διὰ τὰς οἰκογενείας καὶ ἰδίως τοὺς πνευματικοὺς » 10.—
* Λαυριωτικὴ Κυψέλη. Γέροντος Παντελεήμονος Λαυριώτου » 20.—
* Λαυσαϊκόν, Λαύσου τοῦ Πραιποσίτου (Πατερικὰ διηγήματα) » 20.—
* Λειμωνάριον τὸ παλαιὸν ἢ τὰ Μυρίπνοα ἄνθη τοῦ Παραδείσου » 15.—
* Ἐγκόλπιον προσευχῶν, περιέχον παρακλ. Κανόνας καὶ Χαιρετισμοὺς εἰς ὅλας τὰς ἡμέρας τῆς ἑβδομάδος ὑπὸ Γαβριὴλ Σταματελάτου, σελ. 216 ἄδετον 18.—, πανόδετον. . . . . . » 28.—
* Σωτηρία τοῦ ἁμαρτωλοῦ, τοῦ αὐτοῦ, ἄδετον 15.—, δεμένον » 25.—
* Ὁδηγὸς τοῦ Πνευματικοῦ, τοῦ αὐτοῦ. Χρησιμώτατον διὰ κάθε Χριστιανὸν καὶ πρὸ παντὸς τῶν πνευματικῶν . . . . . » 5.—
* Βιβλίον ψυχοσωτήριον τοῦ αὐτοῦ . . . . » 1.50
* Ἡ ἐρημῖτις Φωτεινή, Ἰωακεὶμ Σπετσιέρη . . . . . . » 7.—
* Περὶ τῆς κοινῆς ἀναστάσεως καὶ τῆς πέραν τοῦ τάφου αἰωνίας ζωῆς, † Ἰωακεὶμ Σπετσιέρη . . . . » 4.—
* Ἡ ζωὴ τῆς ψυχῆς . . . . » 5.—
* Ὁ Χριστὸς νικᾷ ἢ ὁ Στρατῆς (θρησκευτικὸν διήγημα) . » 5.—
* Εὐαγγελικὸς Κῆπος, Σάββα μοναχοῦ Φιλοθεΐτου . . . » 5.—
* Ἐγκώμιον εἰς τὸν ὅσιον Ἀθανάσιον τὸν ἐν Ἄθῳ . . . » 2.—
* Ἀκολουθία τοῦ μεγάλου ἁγιασμοῦ τῶν Θεοφανείων . . . » 1.50
* Ἀπαραίτητοι συστάσεις διὰ τὸν χριστιανὸν » 1.50
* Ἀποκαλύψεις τῆς Θεοτόκου πρὸς τὸν Ἀγριτζόμπανον » 1.50
* Ἀκολουθία Θ. Μεταλήψεως μὲ προσθέτους εὐχὰς εἰς τὸ τέλος, σχῆμα μικρὸν τσέπης , , , , , , , , , , , » 2.—

* Ὁ ἐπιτάφιος τῆς Θεοτόκου	Δραχ.	1.50
* Ἀκολουθία τῆς Γονυκλισίας, τῇ Κυριακῇ τῆς Πεντηκοστῆς .	»	1.50
* Παρακλητικὸς κανὼν εἰς τὸν Κ. Η. Ι. Χριστὸν	»	1,50
* Οἱ δύο παρακλητικοὶ Κανόνες πρὸς τὴν Θεοτόκον καὶ ὁ παρακλητικὸς τῆς Γλυκοφιλούσης καὶ εὐχαὶ κατὰ τοῦ πολέμου	»	2.—
* Παρακλητικὸς Κανὼν καὶ τὰ θαύματα τῆς Γοργοϋπηκόου . .	»	2.00
* Παρακλ. Κανὼν εἰς τὴν Πορταΐτισσαν τῶν Ἰβήρων . . .	»	1.50
* Παρακλ. Κανὼν εἰς τὸν ἅγιον Φανούριον, Ἀλεξ. Μωραϊτίδου	»	1.50
* Ὁ Μέγας Κανών, Ἀνδρέου Κρήτης	»	2.—
* Χαιρετισμοὶ τῆς Θεοτόκου	»	1.50
* Χαιρετισμοὶ τῆς Θεοτόκου τοῦ 15 Αὐγούστου καὶ ἡ παράκλησις τῆς Γλυκοφιλούσης	»	2.00
* Χαιρετισμοὶ πενθοχαρμόσυνοι πρὸς τὸν παναγ. καὶ ζωοδ. τοῦ Σωτῆρος τάφον	»	1.50
* Χαιρετισμοὶ εἰς τοὺς ἁγίους Πάντας, Παλαιᾶς καὶ Νέας Διαθήκης	»	1.50
* Εὐχὴ βασκανίας ἐλλείψει ἱερέως	»	1.—
* Δίπτυχα ζώντων καὶ τεθνεώτων	»	1.—
* Μικρὰ Ἀνθοδέσμη	»	0.50
* Τὸ ἐξάκουστον προσκυνητάριον τοῦ σπηλαίου Ἁγ. Ἀθανασίου τοῦ Ἀθωνίτου.	»	2.—
* Βίος τοῦ ἁγ. Ρηγίνου, Ἐπισκ. Σκοπέλου δρ. 1.— ἔκδ. πολυτελὴς	»	2.—
* Ὁ Παράδεισος, Ἰωάννου Μηνᾶ, γλαφυρότατον	»	7.—
* Ὁ καλὸς φίλος καὶ ἰατρὸς κάθε ἀσθενοῦς, κατάλληλον διὰ τοὺς ἀσθενεῖς	»	2.—
* Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἰς τὰ παιδικά του χρόνια, κατάλληλον διὰ τοὺς μικροὺς τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων κ.λ.π.	»	2.—
* Ὁ ἀδελφὸς τῶν φυλακισμένων, Ἰωάννου Μηνᾶ	»	2.—
* Ἡ Μόνικα, μήτηρ τοῦ ἁγ. Αὐγουστίνου, παράδ. χριστ. μητρὸς	»	2.50
* Ἡ ἁγία Συγκλητική, παρηγορητικὴ διήγησις διὰ τοὺς ἀσθενεῖς	»	2.50
* Ψυχῆς Παρηγορία, εὐχαὶ διὰ στίχων, Ξένης μοναχῆς τυφλῆς σ. 88	»	3.—
* Ὁ Ἄρτος τῆς ζωῆς, περὶ θείας Κοινωνίας	»	2.50
* Ἡ ἁγία Γραφή, ἀνάλυσις αὐτῆς	»	2.50
* Μικρὸν εὐχολόγιον. Εὐχαὶ παρακλητικαὶ Μάμαντος καὶ Τρύφωνος μὴ ὑπάρχουσαι εἰς τὰ εὐχολόγια, ἐλαφρῶς δεδεμένον	»	2.50
* Ὁ βίος καὶ τὰ θαύματα τῆς ἁγίας Εἰρήνης τοῦ Χρυσοβαλάντου	»	2.50
* Λουλούδια τοῦ Παραδείσου, Τζάνου Γογγουτᾶ, ἱερέως	»	6.—
* Ἡ Χαρὰ τῶν Ἀγγέλων » » »	»	10.—
* Ἡ Καμπάνα τοῦ Οὐρανοῦ » » »	»	8.—
* Ὁδηγὸς εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν, Ἰννοκεντίου Ἐπισκ.	»	5.—
* Τετρακτύς, βιβλίον πατερικόν, Κωνστ. Ζερβοῦ πρωτοπρεσβ. .	»	8.—
* Οἱ διδάσκαλοι τῆς Νοερᾶς Προσευχῆς. Ἀναστασίας Περατικοῦ	»	8.—
* Γνῶθι σαυτὸν Γ. Περατικοῦ	»	1.50
* Ἀκολουθία καὶ βίος τῶν Ἁγίων Ὀνουφρίου καὶ Πέτρου .	»	10.—
* » » » τοῦ ἁγ. Ἀθανασίου Πατρ. Κων)πόλεως	»	10.—
* » » » τοῦ Ἁγίου Στυλιανοῦ	»	10.—
* » » » τοῦ ἁγίου Ἀποστόλου τοῦ Νέου . . .	»	10.—
* » » » τοῦ ἁγίου Τριανταφύλλου, Ζαγορᾶς Βόλου	»	10.—
* » » » τοῦ ἁγίου Διονυσίου τοῦ ἐν Ὀλύμπῳ	»	10.—
* » » » ἁγ. Ἀνδρέου τοῦ Στρατηλ. ιθ' Αὐγούστου	»	10.—
* » » » τῆς ἁγίας Παρασκευῆς, πανηγυρικὴ	»	10.—

* Ἀκολουθία	καὶ	βίος	τῆς Παναγίας Χοζοβιωτίσσης ἐν Ἀμοργῷ	Δραχ.	10.—
* »	»	»	τῆς Παναγίας Γεροντίσσης	»	10.—
* »	»	»	τῶν 20ἁγίων Ἀναργύρων μετὰ παρακλήσεως		10.—
»	»	»	τοῦ ὁσίου Νείλου τοῦ Μυροβλήτου	»	15 —
»			τῆς ἁγίας Καλλιόπης	»	10.—
»	»	»	τοῦ ἁγ. Γεωργίου Ἰωαννίνων	»	10.—
»	»	»	τοῦ ἁγ. Φανουρίου	»	10.—
»	»	»	ἁγίου Ἀχιλλείου	»	10.—
»	»	»	ἁγίας Σκέπης τῆς Θεοτόκου	»	15.—
»	»	»	ἁγίας Κυριακῆς	»	10.—

* Σειρὰ «Ἁγιορ. Βιβλιοθήκης» ὁλόκληρον τὸ ιζ΄ ἔτος	»	50.—
* Ὁλόκληρον τὸ ε΄ ἔτος δεμένο	»	70.—
Ὁ Ὁδοιπόρος Φιλοθέου Ζερβάκου ἀρχιμ.	»	15.—
Αἱ πλάναι τοῦ Μακράκη, ὑπὸ τῆς ἀληθείας ἐλεγχόμεναι ἰδίου	»	10.—
Ἑτεροδιδασκαλιῶν ἔλεγχος ἢ περὶ χορῶν, Φιλοθ. Ζερβάκου ἀρχ.	»	3.—
Χρυσόβουλλα καὶ τυπικὰ τῶν Βυζ. αὐτοκρατόρων τοῦ Ἁγ. Ὄρους	»	20.—
Ὁ Νόμος καὶ αἱ ἐντολαὶ τοῦ Θεοῦ, Σ. Φιλαρέτου	»	10.—
Ὁ Μέγας Βασίλειος καὶ ἡ οἰκογένειά του	»	5 —
Τὰ λείψανα καὶ ἡ ἱστορία τῶν ἀρχ. πόλεων τοῦ Βόλου μετὰ χαρτῶν	»	10.—
Πίστις καὶ γνῶσις, Κων. Τσαταλοῦ, ἀντισυνταγματάρχου	»	10.—
Κυριακοδρόμιον μετὰ ἑορτοδρομίου Θ. Ζωγράφου τόμος 4ος ἄδετος		40.—
Ἑρμηνεία ἐπιστολῶν Παύλου μετὰ τῶν 7 Καθολικῶν Θ. Ζωγράφου τόμοι 11 ἄδετον	δραχ.	200.—
Φιλοσοφικὸν Δοκίμιον περὶ τῆς προόδου καὶ πτώσεως τῆς Π. Ἑλλάδος Γ. Κωζάκη Τυπάλδου Ἀθῆναι 1839 . . .	»	50.—
Συναξαριστὴς Δουκάκη Σεπτέμβριος, ἄδετος	»	30.—
» Ὀκτώβριος, Νοέμβριος, Δεκέμβριος, Ἰανουάριος »	»	50.—
Μέγας Συναξαριστὴς πατρὸς Ματθαίου ὁ τόμος ἄδετος 70 δεμ.	»	90.—
Βράϊλα Ἀρμένη, Δοκίμιον ἰδεῶν καὶ ἀρχῶν δερματόδετον .	»	60.—
Τὰ τέσσαρα χρώματα, Αὐγ. Καντιώτη ἀρχιμ.	»	15.—
Εἰκόνες καὶ πραγματικότητες, Αὐγ. Καντιώτη ἀρχιμ.	»	12.—
Δογματικὴ Χρ. Ἀνδρούτσου	»	150.—
Ἴχνας Χριστοῦ	»	60.—
Ὁδηγὸς ἁγίου Ὄρους Ἄθω, Ἀλεξάνδρου Λαυριώτου	»	40.—
Ἀνωτέρα ἐπισκίασις ἐπὶ τοῦ Ἄθω· ὅλαι αἱ θαυματουργαὶ εἰκόνες μὲ τὰ θαύματά των	»	40.—
Προσκυνητάριον ἁγίου Ὄρους δεμένον	»	35.—
Γραμματικὴ Θεοδώρου τοῦ Γαζῆ Βενετία 1780 σελ. 670 λινόδ.	»	100.—
Θησαυρὸς τετράγλωσσος, Γερασίμου Βλάχου τοῦ Κρητὸς Μητροπ. Φιλαδελφείας, Βενετία αψκζ΄ ὅλον δερμάτινον	»	150.—
«Ἑστία,» τόμος γ΄. 1877 δερματόδετον	»	100.—
Αἰώνιον Πασχαλοημερολόγιον, Συμεὼν Φιλοθεΐτου	»	20.—
Διάλογος τοῦ ἁγίου Γρηγεντίου Ἀρχιεπ. Αἰθιοπίας	»	30.—
Φιλολογικὴ καὶ κριτικὴ ἱστορία, Κοντογόνου, πλήρης, δερματόδετος εἰς δύο τόμους	»	300.—
Θεῖαι ἐκδηλώσεις, Π. Ν. Ἀντύπα	»	15.—
Ἡ Νέα Διαθήκη, μετάφρασις Α. Α. Πάλλη, Λίβερπουλ 1910	»	300.—
Ἱερογραφικὸν ἀπάνθισμα, Νεοφύτου Μεταξᾶ, δερματόδετον	»	100.—
Ἄμυνα ὀρθοδόξου πίστεως, Μιχ. Σαββοπούλου, Πρεσβυτέρου	»	12.—
Τὰ «Πάτρια» ἀστρονομικὴ ἀπάντησις, τοῦ αὐτοῦ	»	5.—

Ἀποστολικὴ Σαγήνη	Δραχ.	70.—
Ἀπέχεσθ' αἵματος Κ. Ζερβοῦ Πρωτοπρεσβυτέρου . . .	»	3.—
Ἡ προσευχή. Κ. Καλλινίκου, δεμένον	»	20.—
Αἱ σύγχρονοι ἀθεϊστικαὶ καὶ ἀντορθ. προπαγάνδαι, Ἰννοκεντίου Νιζιγορόδ. (ἑρμηνεία ἀποκαλύψεως μετ' εἰκόνων)	»	20.—
Λειτουργία Ἰακώβου τοῦ Ἀδελφοθέου	»	6.—
Ὁ ἅγιος Ἀντώνιος ὁ ἥρως τῆς ἐρήμου	»	6.—
Τὸ Χριστιανικὸν ἠθικὸν σύστημα, Π. Σταυροπούλου μετὰ πινάκων	»	25.—
Ἡ Θεοτόκος καὶ ὁ Ἀκάθιστος ὕμνος, Κων. Ν. Δρατσέλα σελ. 192	»	15.—
Γενικὴ ἱστορία Βοσσουέτου, 2 τόμοι πλήρεις, λινόδετοι καινουργεῖς, Κων)πολις 1817	»	300.—
Ἡ ἠθικὴ κρίσις τῆς ἐποχῆς μας, Ἰ. Παπαϊωάννου θεολόγου	»	10.—
Λεξικὸν ἐγκυκλοπαιδικόν, Ν. Γ. Πολίτου ἑξάτομον δερματόδ.	»	500.—
Θρησκεία καὶ ἐπιστήμη, Ἰ. Σκαλτσούνη, δεδεμένον	»	150.—
Θησαυρὸς ἁγίων, παρακλητικοὶ κανόνες	»	40.—
Ἑβραϊσμὸς καὶ τεκτονισμός, Χρ. Καλύβα	«	15.—
Συμβολικὴ Χρ. Ἀνδρούτσου, πανόδετος	»	150.—
Μεταξὺ οὐρανοῦ καὶ γῆς, Θεοκλήτου μοναχοῦ	»	50.—
Ἁγ. Γραφὴ καὶ πονηρὰ πνεύματα, Ἐπιφ. Θεοδωροπούλου ἱεροδ.	»	10.—
Θρησκευτικαὶ μελέται, Ν Ρέγκου »	»	50.—
Πηδάλιον Α΄ ἔκδοσις Λειψία τῆς Σαξωνίας ͵αω΄. σχῆμα 40Χ26 δεδεμένον ὅλο δέρμα ἐν ἀρίστῃ καταστάσει	»	2 000.—
Συμεὼν Θεσσαλονίκης ἅπαντα	»	400.—
Συμεὼν Θεσσαλονίκης Ἅπαντα, ἐλλειπές. Ἀρχίζει ἀπὸ τὸν βίον τοῦ ἁγίου Συμεὼν εἰς τὴν ἀρχὴν καὶ φθάνει μέχρι τῆς σελ. 358, δηλαδὴ λείπουν ὀλίγαι σελίδες ἀπὸ τὸ τέλος, πανόδετον	»	200.—
Θεοφίλου τοῦ Κορυδαλέως, τόμ. α΄ περὶ φυσικῆς ἀκροάσεως, τόμ. β΄ περὶ γενέσεως καὶ φθορᾶς, πανόδ. Βενετία ͵αψοθ΄ (1779) οἱ 2 τόμ.	»	500.—
Ἐμποδίζει ὁ πόνος τὴν ὕπαρξιν εὐτυχίας; Ἀρχ. Ἀγαθ. Κοτρώνη	»	35.—
Ἁμαρτωλῶν Σωτηρία	»	35.—
Θύρα Μετανοίας	»	35.—
Θησαυρὸς Δαμασκηνοῦ	»	40.—
Βασιλείου Σμύρνης Λόγοι, τόμος β΄ πανόδετον	»	60.—
Κωνστ. Καλλινίκου, 52 ὁμιλίαι, ἄδετον	»	60.—
» » «ὁ Θεὸς ἐν τοῖς ἔργοις αὐτοῦ»	»	60.—
Μικροὶ ἱεραπόστολοι, Μητρ. Ἱερισσοῦ κ. Κυπριανοῦ, διηγήματα	»	10.—
Ἡ ὁσία Εἰρήνη Χρυσοβαλάντου, Δέσποινας Χαμπάκη	»	15.—
Ἀριστοτέλους: Ἠθικὰ Νικομάχεια, κείμενον, μετάφρασις καὶ ἑρμηνεία, Κ. Θ. Καλαρᾶ	»	20.—
Φιλοκαλία τῶν ἱερῶν Νηπτικῶν, τόμος α΄	»	110.—

ΒΕΝΕΤΙΑΣ

Μηναῖον τοῦ Ὀκτωβρίου, μέγα σχῆμα, Βενετία 1895 . . .	»	80.—
Ἀπόστολος, Βενετία 1842, δερματόδετον	»	100.—
Τὰ 12 Μηναῖα, ἀρχαῖα. Ὁ Ἰανουάριος Βενετία 1682, οἱ ἄλλοι ἕνδεκα ἀπὸ τὸ 1772 - 1775. Κατάλληλα διὰ Βιβλιοθήκας καὶ ἐρευνητὰς ἐκδόσεων. Δέσιμον ἀρχαῖον ὅλο δέρμα καὶ ἐν ἀρίστῃ καταστάσει. Τιμῶνται καὶ οἱ 12 τόμοι	»	2000.—
Νέος Θησαυρός, δερματόδετος, Βενετία ͵αωβ΄ 1802	»	200.—
Ψαλτήριον μικροῦ σχήματος, Βενετίας, πανόδετον	»	40.—

Ἑξάβιβλος Ἀρμενοπούλου παλαιὸν (πανόδετον) Βενετία	Δρχ.	100.—
Ἱερὰ Ἀνθολογία Γεωργοπούλου, Βενετία 1852, δεμένο ὅλο δέρμα (παλαιὸν δέσιμον)	»	100.—
Ἀπόστολος Βενετίας 1796 καινουργὴς δερματόδετος	»	100.—
Θησαυρὸς Δαμασκηνοῦ. Βενετία 1844, δερματόδετον	»	100.—

ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΜΟΥΣΙΚΗ

Θεωρία καὶ πρᾶξις τῆς βυζ. μουσικῆς Παναγιωτοπούλου . .	»	35.—
Ἀναστασιματάριον Ἰωάννου, ἄδετον	»	50.—
Ἀνθολογία Χουρμουζίου, τόμος 1-2 πανόδετον	»	120.—
Δοξαστάριον ἀργόν, Χουρμουζίου Χαρτοφύλακος, Κ)πολις 1859	»	80.—
Μουσικὸν Ἀπάνθισμα, Δ. Κυφιώτου, πεζὸν καὶ μουσικόν, ὅλο δέρμα πολυτελείας	»	150.—
Αἱ δύο Μέλισσαι Ἀγ. Κυριαζίδου, (ὄχι ὁλόκληρος περιέχουσα μαθήματα Λειτουργίας	»	100.—
Ἕτερος τόμος τοῦ αὐτοῦ περιέχον ἑσπερινούς, Μ. Τεσσαρακοστὴν καὶ ὄρθρον	»	60.—

Δὲν εὐθυνόμεθα δι' ἐνδεχομένας ὑπερτιμήσεις

Διεύθυνσις: Σωτ., Σχοινᾶν, Κοραῆ 47 Βόλον

ΑΓΙΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ
ΠΑΧΩΜΙΟΥ ΜΟΝΑΧΟΥ - ΕΝ ΚΑΡΥΑΙΣ ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ
"ΟΙ ΑΓΙΟΙ ΑΝΑΡΓΥΡΟΙ„

Ὁ ἀνωτέρω Ἁγιογραφικὸς Οἶκος τοῦ Παχωμίου Μοναχοῦ ἀναλαμβάνει τὴν εἰκονογράφησιν διαφόρων εἰκόνων ἁγίων, μὲ πλήρη καλλαισθητικὴν ἐμφάνισιν καὶ Βυζαντινὴν τέχνην. Ἔχει τιμηθῆ διὰ βραβείων ἀπὸ ὅλας τὰς ἐκθέσεις Θεσσαλονίκης καὶ Βυζαντινολογικοῦ Μουσείου Ἀθηνῶν, ὡς καὶ διὰ πλείστων ἐπαινετικῶν ἐπιστολῶν πολλῶν ἱεραρχῶν.

Ἀναθέσατε εἰς τὸν ἄνω Οἶκον τὰς ἐργασίας σας μὲ ὅλην τὴν ἐμπιστοσύνην.

ΕΤΟΣ ΚΒ΄. (τεῦχος 6ον) 1957 ΑΡ. 255 - 256

ΑΓΙΟΡΕΙΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

Γιὰ τοῦτο καὶ μὲ δίκαιον
κῆπον καὶ περιβόλι,
τῆς Παναγίας Δέσποινας
τὸ ὀνομάζουν ὅλοι.
(Καισάριος Δαπόντες)

ΥΠΟ ΤΑΣ ΣΕΠΤΑΣ ΕΥΛΟΓΙΑΣ ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΥ

ΙΔΡΥΤΗΣ
ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΛΑΥΡΙΩΤΗΣ (†1940)
ΙΑΤΡΟΣ — ΜΟΝΑΧΟΣ

Ἐν Βόλῳ
Νοέμβριος - Δεκέμβριος

Διευθυντὴς - Ἰδιοκτήτης
ΣΩΤ. Ν. ΣΧΟΙΝΑΣ
Κοραῆ 47 ἐν Βόλῳ

“ΝΕΡΟ„

Αὐτὴ ἦτο ἡ τελευταία λέξις τοῦ ἀποθανόντος καὶ ταφέντος περιβοήτου Νίκου Καζαντζάκη. Ποῖος ἠμπορεῖ νὰ ἰσχυρισθῇ μετὰ βεβαιότητος περὶ τῆς σημασίας τῆς λέξεως αὐτῆς, προφερομένης κατὰ τὴν ὑστάτην στιγμὴν τοῦ βίου του, καθ᾽ ἣν ἐν ἀγωνίᾳ παρέδιδεν, ἐπὶ τῆς ἐπιθανατίου κλίνης του, τὴν ψυχὴν εἰς «τὸν Θεὸν τῶν πνευμάτων καὶ πάσης σαρκός;»

Πολὺ φοβούμεθα, ὅτι ἐνέχει τὴν ἰδίαν σημασίαν μὲ τὴν ἐπίκλησιν τοῦ ἄφρονος ἐκείνου πλουσίου, πρὸς τὸν πατέρα Ἀβραάμ, ὅτε ὠδυνᾶτο ἐν τῇ φλογὶ ἐκείνῃ τῇ ἀφορήτῳ. Διότι, ὁμολογουμένως, ὁ Καζαντζάκης ὑπῆρξε καὶ αὐτὸς ἄφρων πλούσιος. Ὄχι ὑλικῶς αὐτός, ἀλλὰ πνευματικῶς. Ὑπῆρξε φορεὺς σπανίου καὶ ἐπιφθόνου πνευματικοῦ πλούτου, διὰ τὴν κτῆσιν τοῦ ὁποίου οὐδόλως ἐκοπίασεν, ἀφοῦ ἦτο θεία δωρεά, καὶ τὸν κατεδαπάνησεν ἀσώτως καὶ ἐπὶ βλάβῃ τοῦ κόσμου. Διότι ἀναμφιβόλως ἐζημίωσε καὶ τὸν ἑαυτόν του καὶ ψυχὰς ἀναριθμήτους. Διό, καὶ προγευόμενος ἀπ᾽ ἐντεῦθεν τῶν ἀποκειμένων αἰωνίων τιμωριῶν, διὰ τὸ ἀνυπολόγιστον ἔγκλημά του, ἔγκλημα ὑπέρτερον ὅλων τῶν διωκτῶν τοῦ Χριστιανισμοῦ, ὡς ἀναφερόμενον εἰς τὴν διαστροφὴν τῆς θείας ἀληθείας καὶ τόσων πνευμάτων, ἐζήτει, διψῶν νερό!...

* * *

Δὲν ἀντιδικῶμεν πρὸς τὸν νεκρόν. Δὲν χαιρεκακῶμεν εἰς τὴν δυστυχίαν του. Δὲν προτιθέμεθα νὰ ἐνοχλήσωμεν τὴν μνήμην του. «Ὁ ἀποθανὼν δεδικαίωται», τουλάχιστον ἀπὸ τῆς πλευρᾶς τῶν ζώντων. Ἡ χριστιανικὴ σκέψις χρηστεύεται, ὥστε νὰ μὴ ἐπιτρέπῃ μικρὰ συναισθήματα, καὶ ἡ καρδία ἀγαπᾷ, ὥστε

νὰ προσεύχεται δι' ὅλας τὰς ψυχάς, ἁγίας καὶ ἐναγεῖς. Καὶ ὑπὲρ ἐκείνων, ποὺ ἔκαμαν εἰς τὸν κόσμον μεγάλο κακόν, ὁμοίως μὲ ἐκείνας ποὺ ἔκαμαν μικρὸν ἢ ἔβλαψαν μόνον ἑαυτάς.

Ὁ σκοπὸς τοῦ ἄρθρου τούτου εἶναι ἄλλος. Δὲν προτίθεται νὰ κρίνῃ τὸν ἄνθρωπον, ἀλλὰ τὰς ἰδέας του. Τὰς ἰδέας του, αἱ ὁποῖαι ἔκριναν καὶ κρίνουν τὴν πνευματικὴν κατάστασιν τοῦ κόσμου. Ὁ ἄνθρωπος ἐκ τῶν λόγων του δικαιοῦται ἢ κατακρίνεται. «Ἐκ τῶν λόγων σου κρινῶ σε δοῦλε πονηρέ». Οἱ δημόσιοι ἄνδρες, ὡς φορεῖς ἰδεῶν, θέτουν εἰς δοκιμασίαν τοὺς ἀνθρώπους, καὶ τὰς ἰδέας των. Τὸ ποίας ἰδέας ἔχει ἕκαστος, εἶναι ἐκ τῶν πλέον κρισίμων πραγμάτων. Καθορίζει τὴν αἰωνίαν μοῖραν του, πρὸς τὸ φῶς ἢ πρὸς τὸ σκότος.

* * *

Μὲ ποία κριτήρια θὰ κρίνωμεν τὰς ἰδέας τοῦ Καζαντζάκη; Μὲ τὰ χριστιανικά. Πέραν τοῦ χριστιανισμοῦ, δὲν ὑπάρχει εἰμὴ ἔρεβος πυκνόν. Ἡ ἱστορία τῆς φιλοσοφίας τῶν ἀνθρώπων οὐδὲν ἕτερον ἐστίν, ἡ ἱστορία τοῦ ψεύδους.

Ἀγωνιώδεις προσπάθειαι τῆς ἀρχαιότητος, λευκασμέναι κεφαλαὶ τῶν διασημοτέρων πνευμάτων, μελέται βαθεῖαι ἐπὶ τῆς φύσεως τῶν θείων καὶ ἀνθρωπίνων πραγμάτων, δὲν παρήγαγον τίποτε περισσότερον ἀπὸ σκιᾶς. Καὶ τοῦτο, διότι ἡ ἀλήθεια διέστη ἀπὸ τὸν ἄνθρωπον, ἀφ' ὅτου ὁ ἄνθρωπος ἐμακρύνθη ἀπὸ τοῦ Θεοῦ, καὶ ἡ πεπτωκυῖα καὶ διαφθαρεῖσα φύσις του κατέστη ἀνεπίδεκτος τῶν λάμψεων τοῦ θείου φωτός.

Μόνος ὁ Χριστὸς ἔφερε πάλιν τὸ φῶς τῆς ἀληθείας εἰς τὸν ἄνθρωπον, ἀφοῦ προηγουμένως τὸν ἀνέπλασε διὰ τῆς ὑπερφυοῦς θυσίας του καὶ τὸν κατέστησε δεκτικὸν τοῦ ἁγίου φωτός του.

Καὶ ὁ ἄνθρωπος ἐπανῆλθεν εἰς «τὸ ἀρχαῖον ἀξίωμα» «διὰ τῆς συγκράσεως», τῆς θείας μὲ τὴν φθαρεῖσαν ἀνθρωπίνην φύσιν. Μὲ τὸ ἅγιον βάπτισμα καὶ τὴν μετάληψιν τοῦ Σώματος καὶ Αἵματος τοῦ Κυρίου, εἰσερχόμεθα εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ πνευματικοῦ φωτός. Ὅρος τῆς παραμονῆς μας ἐντὸς τῆς περιοχῆς ταύτης, ὅπου καταλάμπεται ἡ ψυχή μας ἀπὸ τὰς ἀκτίστους ἐνεργείας τῆς θείας χάριτος, εἶναι ἡ διατήρησις τῆς πίστεώς μας πρὸς τὸν Χριστόν, ἡ ἀγάπη μας, ἡ ὁμολογία τῶν ἁμαρτιῶν μας, ἡ τήρησις τῶν θείων ἐντολῶν του.

* * *

Ὁ Καζαντζάκης, λοιπόν, ἦτο ἐστερημένος τοῦ φωτὸς τῆς ἀληθείας, ἐπειδή, παρὰ τὸν νηπιοβαπτισμόν του εἰς τὰς ὑπερφυεῖς συνεπείας τοῦ μυστηρίου, δὲν ἐπίστευεν εἰς τὸν Χριστόν. Ἀπὸ τοῦ σημείου τῆς ἀπιστίας του καὶ ἐντεῦθεν ἀρχίζει ἡ περιπετειώδης πλάνησις τοῦ ὄχι συνήθους νοῦ του. Ὅσον ἐκυριάρχει ἡ ἀπιστία, τοσοῦτον ηὐξάνετο καὶ τὸ σκότος τῆς ψυχῆς. Ὁ κακὸς ἐντεῦθεν βίος. δὲν ἦτο παρὰ ἡ συνέπεια ἑνὸς ἀνθρώπου εἰς τὰ σκότη διαπορευομένου καὶ ἔνθεν κἀκεῖθεν προσκρούοντας τοὺς πόδας του. Καὶ ἐπληρώθη εἰς αὐτὸν ὁ λόγος τοῦ Κυρίου: «Ὅταν δὲ τὸ ἀκάθαρτον πνεῦμα ἐξέλθῃ ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου, — διὰ τοῦ Βαπτίσματος — διέρχεται δι' ἀνύδρων τόπων ζητοῦν ἀνάπαυσιν, καὶ οὐχ εὑρίσκει. Τότε λέγει· εἰς τὸν οἶκον μου ἐπιστρέψω, ὅθεν ἐξῆλθον· καὶ ἐλθὸν εὑρίσκει σχολάζοντα καὶ σεσαρωμένον καὶ κεκοσμημένον. Τότε πορεύεται καὶ πα-

ραλαμβάνει μεθ' ἑαυτοῦ ἑπτὰ ἕτερα πνεύματα πονηρότερα ἑαυτοῦ, καὶ εἰσελθόντα κατοικεῖ ἐκεῖ, καὶ γίνεται τὰ ἔσχατα τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου, χείρονα τῶν πρώτων» (Ματθ. ιβ' 43). Ἐντεῦθεν ὅλα ἐξηγοῦνται. Δὲν τίθεται πλέον ζήτημα ἐκτροπῆς τῆς ψυχῆς αὐτῆς, ἀλλὰ γεννᾶται ἕνα θέμα ἄλλο: Εἰς ποίαν ἔκτασιν ἐπλανήθη ὁ ἄνθρωπος καὶ ποίους χαρακτῆρας φέρει ὡς κακόν, ὡς ψεῦδος, ὡς δαιμονικὴν ἐνέργειαν, ὡς στέρησιν φωτός.

Ἑκάστη προσωπικότης εἴτε ἐσκοτισμένη, εἴτε φωτεινή, φέρει τὰ ἰδιάζοντα στοιχεῖα μεθ' ἑαυτῆς τοῦ κακοῦ καὶ τοῦ καλοῦ. Καὶ τὰ καλὰ καὶ τὰ κακὰ ἐκπορεύονται ἀπὸ τὰς φυσικὰς πηγάς των τὰς πνευματικάς, τοῦ θυμικοῦ, τοῦ ἐπιθυμητικοῦ καὶ τοῦ λογιστικοῦ. Εἰς τὸ πρῶτον ἀναλογοῦν ἡ ἁγία ἢ ἡ σαρκικὴ ἀγάπη, ἡ ὁρμὴ πρὸς τὸ ἀγαθὸν ἢ τὸ κακόν. Εἰς τὸ δεύτερον ἡ σωφροσύνη ἢ ἡ ἀκολασία. Καὶ εἰς τὸ τρίτον ἡ ἀλήθεια ἢ τὸ ψεῦδος, ὡς ὀρθὴ πίστις, ὡς ὀρθαὶ ἰδέαι ἢ ὡς αἱρέσεις καὶ πεπλανημέναι περὶ τῶν πραγμάτων ἰδέαι. Ἐντεῦθεν προεκβάλλει ὁ πνευματικὸς ἄνθρωπος «ἐκ τοῦ πονηροῦ ἢ ἀγαθοῦ θησαυροῦ τῆς καρδίας» τὰς σκέψεις καὶ ἰδέας, κατὰ τρόπον φυσικόν. Φαντασθῆτε, λοιπόν, μίαν, παραπάνω ἀπὸ τὰ κοινὰ μέτρα, ψυχοπνευματικὴν ὕπαρξιν, μὲ διάστροφον τὸ τριμερὲς τῆς ψυχῆς, μὲ ἐσκοτισμένον τὸ λογιστικόν, μὲ ἀκόλαστον τὸ ἐπιθυμητικὸν καὶ τὸ θυμικὸν ἕρπον εἰς τὴν ἀπόλαυσιν τῶν γηΐνων, καὶ ἰδού, ἔχετε τὸν δυστυχῆ Νῖκον Καζαντζάκην, ὡς συγγραφέα.

* * *

Αἱ ἐξαίρετοι νοητικαὶ δυνάμεις αὐτοῦ καὶ ἡ ἐνασχόλησίς του μὲ τὴν συγγραφήν, τοῦ ἐπέτρεψαν νὰ δύναται νὰ ἀρέσῃ εἰς τὸν ἐστερημένον ὀρθῶν κριτηρίων κόσμον. Τί ἠμποροῦσε νὰ παραγάγῃ ἡ καρδία καὶ ὁ νοῦς τοῦ Καζαντζάκη; «Εἰ οὖν τὸ ἐν σοὶ φῶς, σκότος ἐστί, τὸ σκότος πόσον;» «Ὅτι ὁ Χριστὸς δὲν εἶναι Θεός. Εἶναι ἕνας καλὸς ἄνθρωπος, ποὺ ἀγωνίστηκε καὶ νίκησε τὴν κατωτέρα του φύσιν καὶ ἔγινε «Θεός». Ὡσὰν ἄνθρωπος εἶχε ὅλες τὶς ἀδυναμίες ποὺ ἔχει κάθε ἄνθρωπος». Καὶ ἐπάνω εἰς τὸν καμβᾶ αὐτὸν τοῦ ψεύδους, ἀρχίζει νὰ κεντᾷ μὲ τέχνην πολλὴν τοιαύτας ἀσεβείας, πρὸ τῶν ὁποίων ἐρυθριᾷ ἀπὸ ἐντροπὴν καὶ ἀγανάκτησιν ἡ χριστιανικὴ ψυχή. Οἱ γυμνοὶ πίστεως καὶ ἀνερμάτιστοι πνευματικῶς καὶ ἠθικῶς ἐνεθουσιάσθησαν. Ἐντεῦθεν τὸ λιβανωτὸν λατρείας εἰς τὸ ξόανον Καζαντζάκη, ὅστις οὐδὲν περισσότερον εἶπεν ἀπὸ τοὺς πρὸ αὐτοῦ πολεμίους τοῦ χριστιανισμοῦ, εἰμὴ μόνον ὅτι ἀπέδωσε εἰς τὸν Χριστὸν ἄθλια πάθη, καὶ ἀνθρωπαθεῖς ἀδυναμίας. Αὐτὸ μᾶς ἐνδιαφέρει νὰ μάθωμεν ὡς χριστιανούς, τὸ τί ἐφρόνει σχετικῶς μὲ τὴν ἁγίαν πίστιν μας, καὶ πῶς ἡμεῖς ἀντεμετωπίσαμεν τὸν φορέα τῶν βλασφήμων αὐτῶν αἱρέσεων. Τὰ ἄλλα συγγράμματά του, τὰ ταξειδιωτικὰ καὶ πατριωτικά, δὲν μᾶς ἐνδιαφέρουν πόσης ἀξίας λογοτεχνικῆς εἶναι. Εἶναι ἀδύνατον πάντως, ἐστερημένος θείου φωτός, αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος, ὅστις ὑπῆρξεν «ἅγιος» τοῦ ρωσσικοῦ κομμουνισμοῦ ὑπὸ τὸ σλαυϊστὶ μεταποιημένον ὄνομά του, ὡς Νικολάϊ Καζάν, νὰ γράψῃ ἀληθῶς ὡραῖα πράγματα καὶ ὡραίως ἀληθῆ. Ὁ «Καπετὰν Μιχάλης» του, ὡς ἐκφραστικὸν πατριωτικῶν αἰσθημάτων, ἀναλυόμενον τὸ ἔργον τοῦτο, ἀποτελεῖ ἐκδήλωσιν χυδαίου καὶ βαρβάρου πατριωτισμοῦ ὑπὸ τὴν πλέον χονδροειδῆ μορφήν του. «Μήτι συλ-

λέγουσιν ἀπὸ ἀκανθῶν σταφυλὴν ἢ ἀπὸ τριβόλων σῦκα; Οὕτω πᾶν δένδρον ἀγαθὸν καρποὺς καλοὺς ποιεῖ, τὸ δὲ σαπρὸν δένδρον καρποὺς πονηροὺς ποιεῖ» (Ματθ. ζ' 16).

* * *

Ἀπὸ σεβασμὸν εἰς τὴν «Ἁγιορειτικὴν Βιβλιοθήκην» καὶ διὰ νὰ μὴ μολύνωμεν τὴν σκέψιν τῶν ἀναγνωστῶν της, δὲν θὰ παραθέσωμεν ἀποσπάματα ἐκ τῶν βεβήλων βιβλίων τοῦ ἀξιοθρηνήτου Καζαντζάκη, ἐλπίζοντες ὅτι πάντες θὰ ἐπληροφορήθησαν περὶ τῶν βλασφημιῶν του.

Ἀλλ' ὁ Καζαντζάκης ἤδη ἀπέθανε καὶ ἐτάφη καὶ συνηριθμήθη μετὰ τῶν ἐχθρῶν τοῦ Χριστιανισμοῦ, Νίτσε, Ρενάν, Βάουρ. Δυστυχῶς δι' ἕνα διάστημα θὰ ζῇ διὰ τῶν βιβλίων του καὶ θὰ συνεχίζῃ τὸ ἄχαρι καὶ καταστροφικὸν ἔργον του εἰς τὰς ψυχὰς τῶν ἀσθενῶν καὶ ἀστηρίκτων ἀνθρώπων. Κι' ὕστερα θὰ λησμονηθῇ καὶ αὐτός, ὡς μία ἀπαισίας μνήμης μορφὴ τῶν γραμμάτων, ἡ ὁποία ἔζησε χωρὶς Χριστὸν καὶ εἰς τὴν μέθην τοῦ νοῦ ἐπάνω, ἐπολέμησε τὸν Χριστόν. Ἀλλὰ «δεινὸν τὸ πρὸς κέντρα λακτίζειν». Μᾶς ἀνενέωσε τὴν γνωστὴν καὶ παλαιὰν διδαχήν, κατὰ τὴν ὁποίαν, «οἱ μακρύνοντες ἀπὸ τοῦ Θεοῦ ἀπολοῦνται».

Ἡ περίπτωσις Καζαντζάκη, ἀπὸ χριστιανικῆς ἀπόψεως—δηλαδὴ ἀπὸ τῆς μόνης ἀληθοῦς σκοπιᾶς—εἶναι σταθερῶς τοποθετημένη: Ὅσοι εἶναι μακρὰν τῆς πίστεως, τοῦ Σταυροῦ καὶ τῆς Ἀναστάσεως, ὄχι μόνον «μέλλουν ἀποθανεῖν», ἀλλ' εἶναι ἀπ' ἐντεῦθεν νεκροί. Ἑπομένως, δι' ἡμᾶς τοὺς κοινωνοῦντας τῷ Σταυρῷ τοῦ Κυρίου καὶ τῇ Ἀναστάσει αὐτοῦ, δὲν εἶναι ἄγνωστον, ὅτι οἱ μὴ ἐκ πίστεως καθαιρόμενοι διὰ τῆς συσταυρώσεως καὶ ἐλλαμπόμενοι τῷ ἀΰλῳ καὶ πνευματικῷ τῆς Ἀναστάσεως φωτί, διατελοῦν «ἐν σκότει καὶ σκιᾷ θανάτου». Δὲν μᾶς ἐκπλήττει τὸ γεγονός, ὅτι μεγαλοφυΐαι, ἔξοχα πνεύματα τοῦ κόσμου, ποιηταὶ μὲ ἐξαιρετικὰ στοιχεῖα δεξιότητος ποιητικῆς, καλλιτέχναι τοῦ λόγου καὶ τῆς μουσικῆς, συγγραφεῖς καὶ φιλόσοφοι δημιουργικοί, ὄντες γυμνοὶ τῆς θείας στολῆς τῆς χριστιανικῆς πίστεως, ἀσωτεύουν ἐπὶ βλάβῃ τῆς ἀνθρωπότητος τὰ θεῖα δῶρα τοῦ πνεύματος καὶ οὐδένα ἀληθῆ χριστιανὸν οὔτε νὰ συγκινήσουν δύνανται, οὔτε νὰ πείσουν, οὔτε νὰ ὠφελήσουν. Ἀποδεικνύονται δὲ οἱ «μεγάλοι» αὐτοί, ἄσοφοι καὶ κατώτεροι καὶ ἀπὸ τὸν πλέον ἁπλοϊκὸν χριστιανόν, ὅστις καταλάμπεται ὑπὸ τοῦ φωτὸς τῆς πίστεως, διότι «οὕτως ἐγένετο εὐδοκία ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ», ὅστις «ἐξελέξατο τὰ μωρὰ τοῦ κόσμου, ἵνα τοὺς σοφοὺς καταισχύνῃ», ἐπειδὴ ἀφέθησαν εἰς τὰς συλλήψεις τῆς μὴ κεκαθαρμένης ἀπὸ τὴν θείαν ἐν Χριστῷ ζωὴν φαντασίας των καὶ ἠρνήθησαν τὸ θαυμαστὸν τῆς πίστεως φῶς.

* * *

Τὸ φῶς τοῦτο δὲν δίδεται εἰς τὰ ὑπερήφανα πνεύματα, οὔτε εἰς τοὺς οἰηματίας, οὔτε εἰς τοὺς «παρ' ἑαυτοῖς φρονίμους», οὔτε εἰς ἐκείνους τοὺς Χριστιανούς, οἱ ὁποῖοι συμβιβάζουν τὴν ἐγκοσμίαν εὐδαιμονίαν μὲ τὴν εὐσέβειαν, ἀλλὰ εἰς τοὺς ταπεινούς, τοὺς κλαίοντας, τοὺς προσευχομένους πολύ, τοὺς πενθοῦντας ἐν Κυρίῳ, τοὺς ἀγαπῶντας τὸν σταυρὸν τοῦ Χριστοῦ, τοὺς κακοπαθοῦντας. Τὸ φῶς τοῦτο δίδεται εἰς τοὺς «μὴ ἔχοντας ὧδε μένουσαν πόλιν,

ἀλλὰ τὴν μέλλουσαν ἐπιζητοῦντας» καὶ διὰ κλαυθμοῦ ἱεροῦ βεβαιοῦντας τὴν πρὸς αὐτὴν τὴν πόλιν ἀγάπην των. Εἰς τοὺς πεινῶντας καὶ διψῶντας τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ Χριστοῦ, ὅπως ὁ Δαυῒδ κλαίων ἔλεγε: «Πότε ἥξω καὶ ὀφθήσομαι τῷ προσώπῳ τοῦ Θεοῦ; Ἐγενήθη τὰ δάκρυά μου ἐμοὶ ἄρτος νυκτὸς καὶ ἡμέρας ἐν τῷ λέγεσθαί μοι καθ' ἑκάστην ἡμέραν, ποῦ ἐστιν ὁ Θεός σου;» Ἢ ὡσὰν τὸν θεῖον Παῦλον καὶ τοὺς ἁγίους μας Πατέρας, οἱ ὁποῖοι εἰσδύσαντες εἰς τὴν οὐσίαν τῆς ζωῆς αὐτῆς δυνάμει τῆς ἐκπληρώσεως ὅλων τῶν ἐντολῶν—ὅλων—καὶ τῆς χάριτος τοῦ Κυρίου, καὶ διασχίσαντες τὰ νέφη τῆς ὑλώδους φύσεως διὰ τῆς ἀγάπης, εἰσῆλθον εἰς τὸν γνόφον τῶν ἀλαλήτων καὶ ἀφάτων μυστηρίων καὶ ἐπέστρεψαν κλαίοντες εἰς τὴν γῆν, μὲ ἕνα κλαυθμὸν ποὺ κάμνει τὸν Θεὸν νὰ προσέχῃ τὸν κλαίοντα καὶ νὰ τὸν ἐρωτᾷ: «Τί βοᾷς πρός με;» «Ἀρκεῖ σοι ἡ χάρις μου. Ἡ γὰρ δύναμίς μου ἐν ἀσθενείᾳ τελειοῦται».

* * *

Κατακλείοντες τὸ παρὸν ἄρθρον, ἐκφράζομεν τὴν βαθεῖαν ἡμῶν θλῖψιν καὶ ἀπογοήτευσιν, διὰ τὴν προκοπὴν τοῦ δυσμοίρου τούτου Ἔθνους μας, διότι εὑρέθησαν χριστιανοὶ ἄνθρωποι ἢ ἀκαθορίστου ἰδεολογικῆς τοποθετήσεως ἢ ἐστερημένοι εὐθιξίας, διευθύνοντες τὴν ἱστορικὴν πορείαν τῶν πόλεων Ἀθηνῶν, Θεσσαλονίκης καὶ Κρήτης, οἱ ὁποῖοι ἐτόλμησαν ν' ἀπονείμουν τιμὰς εἰς τὸν ἐχθρὸν τοῦ Χριστιανισμοῦ, διὰ τῆς ὀνοματοδοτήσεως ὁδῶν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Καζαντζάκη. Ὁποία ἀνατροπὴ πάσης ἐννοίας ἠθικῆς τάξεως!

Πῶς εἰς τὰς κρισίμους στιγμὰς τῆς Ἐθνικῆς μας ζωῆς θὰ ἐπικαλεσθῶμεν τὴν ἄμαχον βοήθειαν τοῦ Θεοῦ ἡμῶν καὶ τῆς Ὑπερμάχου Στρατηγοῦ, τὴν ὁποίαν ὕβρισεν ἀσεβέστατα, ὅταν ἐπισήμως τιμῶμεν τὸν ἐχθρὸν Αὐτῆς καὶ Υἱοῦ της;

Ἐπαινοῦμεν τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Θεόκλητον, ἀρνηθέντα νὰ ἐπιτρέψῃ τὴν ἀπόθεσιν τοῦ νεκροῦ, διὰ προσκύνησιν, ἐν τῷ μητροπολιτικῷ Ναῷ, παρὰ τὰς πιέσεις τῶν ἀρχόντων τοῦ κόσμου τούτου. Τὴν πρᾶξίν του αὐτὴν θεωροῦμεν ὡς αὐτόχρημα πατερικῆς πνοῆς καὶ ἡρωϊσμοῦ καὶ συγχαίρομεν αὐτὸν καὶ τῷ εὐχόμεθα πολλὰ καὶ εἰρηνικὰ τὰ ἔτη του.

Ἴσως ἡ μεταχείρισις αὐτὴ τοῦ σκήνους τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου, νὰ ἐνεπνεύσθη ὑπὸ Θεοῦ διὰ νὰ εὕρῃ κάποιο ἔλεος ἐκεῖ, καὶ τὸ ὅπερ δὲν ἠδυνήθη, κατὰ τὴν ἐπιθανάτιον ἀγωνίαν του, νὰ πιῇ νερό!...

Ἅγιον Ὄρος 8/21.XI.1957
Μονάζων

ΑΝΑΛΕΚΤΑ

—Οὐδεὶς γὰρ ἐνταῦθα μὴ διαλυσάμενος τὰ ἁμαρτήματα ἀπελθὼν ἐκεῖ δυνήσεται τὰς ἐπὶ τούτοις εὐθύνας διαφυγεῖν· ἀλλ' ὥσπερ οἱ ἀπὸ τῶν δεσμευτηρίων τούτων μετὰ τῶν ἁλύσεων προσάγονται ἐπὶ τὸ δικαστήριον, οὕτω καὶ αἱ ψυχαὶ πᾶσαι ὅταν ἐντεῦθεν ἀπέλθωσι, τὰς ποικίλας περικείμεναι σειρὰς τῶν ἁμαρτημάτων ἐπὶ τὸ φοβερὸν ἄγονται βῆμα.

(Χρυσόστομος)

ΜΙΑ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

Ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία διὰ τοῦ Παναγιωτάτου οἰκουμ. Πατριάρχου, βραβεύουσα καὶ εὐλογοῦσα τὸ ἔργον τῆς «Ἁγιορειτικῆς Βιβλιοθήκης», πέμπει αὐτῇ τὴν κάτωθι ἐπιστολήν :

† Ἀθηναγόρας ἐλέῳ Θεοῦ Ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως Νέας Ῥώμης καὶ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης.

Τῷ
Ἐλλογιμωτάτῳ κυρίῳ Σωτηρίῳ Ν. Σχοινᾷ
Διευθυντῇ τοῦ περιοδικοῦ «Ἁγιορειτικὴ Βιβλιοθήκη»
τέκνῳ ἡμῶν ἐν Κυρίῳ λίαν ἀγαπητῷ χάριν καὶ εἰρήνην παρὰ Θεοῦ
Εἰς Βόλον

Εἰς ἀπάντησιν τοῦ ἀπὸ τῆς ιβ΄ τοῦ παρελθόντος μηνὸς Ἰουλίου γράμματος τῆς ὑμετέρας λίαν ἡμῖν ἀγαπητῆς ἐλλογιμότητος, εὐχαριστοῦμεν θερμῶς αὐτῇ ἐπὶ τούτῳ καὶ ταῖς προσρήσεσιν αὐτῆς ὡς καὶ ἐπὶ τῇ ἀποστολῇ τοῦ πονήματος αὐτῆς «Χρηστοήθεια», ἐφ᾽ ᾧ συγχαίρομεν αὐτῇ ἀπὸ μέσης καρδίας

Εὐχόμενοι δ᾽ ὅπως ὁ Κύριος ἐνισχύῃ αὐτὴν ἐν ταῖς πνευματικαῖς καὶ συγγραφικαῖς αὐτῆς ἐπιδόσεσι, χαριζόμενος αὐτῇ ὑγείαν καὶ πᾶσαν ἀγαθωσύνην, ἐπικαλούμεθα ἐπ᾽ αὐτὴν τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ καὶ τὸ ἄπειρον Αὐτοῦ ἔλεος.

αϡνζ΄ Ἰουλίου κζ΄
† ὁ Κωνσταντινουπόλεως ΑΘΗΝΑΓΟΡΑΣ
διάπυρος πρὸς Θεὸν εὐχέτης

Ὁμοίως εὐλογεῖ τὸ ἔργον τοῦτο καὶ ὁ Ἀρχιεπίσκοπος τῆς Β. καὶ Ν. Ἀμερικῆς κ.κ. Μιχαὴλ διὰ τῆς κάτωθι ἐπιστολῆς του :

Νέα Ὑόρκη 3 Ἰουλίου 1957

Κύριον Σωτήριον Σχοινᾶν
Διευθυντὴν τοῦ περιοδικοῦ «Ἁγιορ. Βιβλιοθήκη»
Κοραῆ 47
Βόλον

Ἀγαπητέ μου κύριε Σχοινᾶ,

Χθὲς ἔλαβον τὸ ἀντίτυπον τῆς «Χρηστοηθείας τοῦ Χριστιανοῦ», τοῦ ὁσίου Πατρὸς ἡμῶν Νικοδήμου τοῦ Ἁγιορείτου, τὸ ὁποῖον εἴχετε τὴν εὐγενῆ καλωσύνην νὰ μοῦ ἀποστείλητε.

Ἐκφράζω πρὸς ὑμᾶς τὰ ἐγκάρδια συγχαρητήριά μου διὰ τὴν νέαν ταύτην λαμπρὰν προσφορὰν ὑμῶν πρὸς τὸ εὐσεβὲς χριστιανικὸν πλήρωμα τῆς φιλτάτης γενετείρας μας.

Εἶναι πλέον ἢ βέβαιον, ὅτι ἡ προσφορὰ ὑμῶν αὕτη θὰ ἐκτιμηθῇ βαθύτατα παρ' ὅλων τῶν Ἑλληνορθοδόξων, τῶν ὁποίων ὁ διακαὴς πόθος εἶναι ὅπως καλλιεργηθῇ ὅσον τὸ δυνατὸν βαθύτερον ἡ πνευματικὴ ζωὴ τῶν Χριστιανῶν τῆς ἐν Ἑλλάδι Ἐκκλησίας.

Καὶ πάλιν σᾶς εὐχαριστῶ ἐγκαρδίως καὶ διατελῶ

Μετὰ πολλῆς ἀγάπης
καὶ διαπύρων εὐχῶν
Ο ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ
† ὁ Ἀμερικῆς ΜΙΧΑΗΛ

ΣΤΑΔΙΟΝ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗΣ ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΗΣ

Γνῶμαι Ἱεράρχου διὰ τοὺς Μοναχούς, στελλομένους εἰς ἐξωτερικὴν ἱεραποστολὴν

ΤΟΥ ΣΕΒ. τ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΣ κ.κ. ΙΩΑΚΕΙΜ

Ἡ προσπάθεια τῆς Ἐκκλησίας μας διὰ πρόσληψιν ὑποτρόφων ἔξωθεν, ὅσον λυσιτελὴς καθ' ἑαυτὴν καὶ ἂν ἀποβῇ, θὰ βραδύνῃ πάντοτε νὰ φέρῃ τὰ ἐπιδιωκόμενα ἀποτελέσματα. Παρίσταται λοιπὸν ἀνάγκη ὅπως ἡ ἡμετέρα Ἐκκλησία τῶν 8.000.000, καθ' ὃ ἐλευθέρα, ἐνῷ πᾶσαι αἱ ἄλλαι Ὀρθόδοξοι εἶναι ἐμπερίστατοι, ἔχει ὑποχρέωσιν νὰ σκεφθῇ περὶ δημιουργίας ἀληθινῶν Χριστιανῶν καὶ ἡρωϊκῶν Ἱεραποστόλων, χάριν τῆς ἐνισχύσεως καὶ διαδόσεως αὐτῆς, ἐκεῖ ὅπου ἄλλοτε ἤκμασε καὶ ἔλαμψεν.

Ἀντιλαμβάνομαι τὴν μεγίστην δυσχέρειαν τοῦ προτεινομένου ἐγχειρήματος, ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ σταματήσωμεν δειλιῶντες ἐνώπιον τοῦ μεγέθους τοῦ προτεινομένου ἔργου. Ὡς παράδειγμα προβάλλω τὴν ὕπαρξιν τῶν πολυωνύμων μοναχικῶν ταγμάτων τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας, τὰ ὁποῖα ἔχουσιν ἀποβῆ τὰ σπουδαιότερα ὄργανα τῆς διαδόσεως τοῦ Καθολικισμοῦ ἀνὰ τὸν κόσμον. Δὲν ὑπάρχει χώρα οὐδὲ Ἐκκλησία, ὁσονδήποτε μακρὰν τῆς Ρώμης ἂν εὑρίσκηται, εἰς τὴν ὁποίαν νὰ μὴ δρῶσι τὰ διάφορα Καθολικὰ τάγματα ἐκ μοναχῶν καὶ καλογραιῶν. Δὲν θὰ ἠδυνάμεθα ἆρά γε καὶ ἡμεῖς, κατὰ μίμησιν τοὐλάχιστον ἐκείνων, ἂν ὄχι πρὸς ἀνανέωσιν τῆς παλαιᾶς ἱστορικῆς δράσεως τῆς ἐνδόξου Ἐκκλησίας ἡμῶν, νὰ εὕρωμεν τρόπους καὶ μέσα δημιουργίας ἱεραποστόλων, οὐχὶ δι' ὅλον τὸν κόσμον, ἀλλὰ διὰ τὰς σφαίρας τῶν Ὀρθοδόξων Πατριαρχείων καὶ διὰ τὴν ἀνατέλλουσαν Ὀρθοδοξίαν ἐν Ἀφρικῇ, ὡς π.χ. ἐν Οὐγκάντα;

Πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ ἱεροῦ τούτου σκοποῦ δέον νὰ στρέψῃ τὴν προσοχήν της ἡ Ἐκκλησία πρὸς δημιουργίαν νέου μοναχικοῦ βίου καὶ δι' αὐτοῦ νέων ταγμάτων ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, ἀφωσιωμένων καθ' ὅλα εἰς τὸν μεγάλον προορισμόν, ὁ ὁποῖος πρέπει νὰ προσδοθῇ εἰς τὸν νέον μοναχικὸν βίον.

Οὗτος δὲν πρέπει νὰ συγκροτηθῇ περὶ τὰς σωζομένας παλαιοτέρας Μονὰς καὶ νὰ ἀκολουθήσῃ τὴν ζωὴν τῶν σημερινῶν

μοναχῶν, ἡ ὁποία εἶναι ζωὴ προσηρμοσμένη εἰς παλαιοτέρας ἀντιλήψεις περὶ μοναχικοῦ βίου, περιοριζομένου εἰς τὴν ἀκριβῆ προσαρμογὴν τῆς ζωῆς των πρὸς τὸ καθωρισμένον Τυπικὸν μὲ μακρὰς προσευχὰς καί τινας χειρονακτικὰς ἐργασίας εἰς κήπους κ.λ.π., ἀλλὰ κυρίως εἰς μελέτας τοῦ ἔξω τῶν Μονῶν καὶ τῆς Ἐκκλησίας κόσμου καὶ τῶν χριστιανικῶν αὐτοῦ ἀναγκῶν, προσευχόμενοι καὶ προκαταρτιζόμενοι, ἵνα ἡμέραν τινὰ ἀναλάβωσι τὸ ἀποστολικὸν ἔργον τῆς διαδόσεως τοῦ Εὐαγγελίου καὶ τοῦ κηρύγματος τοῦ Ἀπ. Πέτρου κατὰ τὴν Πεντηκοστὴν καὶ τοῦ Παύλου ἐν Ἀθήναις.

Πρὸς ἀνάληψιν τόσον μεγάλης καὶ ὑψηλῆς ἀποστολῆς, δέον οἱ νέοι οὗτοι μοναχοὶ νὰ γυμνασθῶσιν εἰς τὴν προσευχήν, εἰς τὴν ὑπομονὴν καὶ εἰς τὴν ἑτοιμασίαν πρὸς ἀντιμετώπισιν οἱουδήποτε κινδύνου «ὡς πρόβατα ἐν μέσῳ λύκων» (Ματθ. 10, 16). Οἱ μοναχοὶ τοῦ Ἰησουϊτικοῦ Τάγματος προσεύχονται καθημερινῶς, ἵνα ἔχωσι διαρκῶς ἀγῶνας εἰς τὴν ζωήν των.

Εἰς ὅλα τὰ ἔθνη, τὰ ὁποῖα ἀκολουθοῦσι στρατιωτικὴν πολιτικήν, εὑρίσκονται νέοι ἄνδρες, οἱ ὁποῖοι ἀναλαμβάνουσι προθύμως λίαν ἐπικινδύνους ὑπηρεσίας καὶ ἀποτελοῦσι τὰ γνωστὰ τάγματα τοῦ θανάτου. Πιστεύω λοιπὸν ὅτι καὶ παρ' ἡμῖν θὰ εὑρεθῶσι πρόσωπα πρόθυμα νὰ ἀναλάβωσι τὴν ἱερὰν ἀπόφασιν νὰ γίνωσιν ἱεραπόστολοι, ἀκολουθοῦντες τοὺς ἀγῶνας τῶν πρώτων Χριστιανῶν καὶ αὐτοῦ τοῦ Κυρίου καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Χριστοῦ, ὅστις εἰς ἡλικίαν μόλις 33 ἐτῶν ἐδέχθη νὰ ταπεινωθῇ καὶ διὰ τοῦ σταυρικοῦ του θανάτου νὰ γίνῃ Ἀρχηγὸς τῶν Ἀποστόλων καὶ ὅλων ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι ἔμελλον νὰ συσταυρῶνται καὶ συναποθνήσκωσι μετ' αὐτοῦ χάριν τοῦ καλοῦ τῆς ἀνθρωπότητος, ὡς ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰ. Χριστὸς καὶ οἱ Μαθηταὶ καὶ οἱ πιστεύσαντες εἰς αὐτόν.

Τὸ ζήτημα λοιπὸν δὲν θὰ εἶναι ἐὰν θὰ ἐξευρεθοῦν τοιαῦτα πρόσωπα νὰ ἀκολουθήσουν Ἐκεῖνον, ἀφοῦ μάλιστα δὲν πρόκειται νὰ ὑποστοῦν τόσα μεγάλα μαρτύρια καὶ θανάτους, ὡς οἱ παλαιότεροι Ἱεραπόστολοι ἀλλαχοῦ. ἀλλὰ πῶς ἡ Ἐκκλησία θὰ κάμῃ τὴν ἀρχὴν τῆς δημιουργίας τοῦ ἱεραποστολικοῦ σώματος.

Καὶ ἀληθῶς, εἶναι ζήτημα τὰ μάλιστα δυσχερὲς καὶ θὰ ἀπαιτήσῃ μακρὸν χρόνον, δαπάνας καὶ τοιοῦτον σύστημα ἢ μέθοδον, ὥστε ἔστω καὶ μετὰ μίαν ἢ δύο γενεὰς νὰ φθάσωμεν εἰς τὸν ἐπιδιωκόμενον σκοπόν. Εὐτυχῶς ἡ πεῖρα καὶ ἡ ἱστορία τοῦ παρελθόντος μᾶς ὑποδεικνύουσι τὴν πορείαν, τὴν ὁποίαν δέον νὰ ἀκολουθήσωμεν.

Εἰς τὸ βιβλίον μου «ἡ ὁδὸς πρὸς ἐκκλησιαστικὴν ἀναδημιουργίαν» ὑποδεικνύω ἀρκούντως πρακτικόν, ὡς νομίζω, τρόπον, ὅπως διὰ τῆς δημιουργίας 6—7 θεμάτων δημιουργήσωμεν Ὀρφανοτροφεῖα δι' ἀμφότερα τὰ φῦλα. Ἐκεῖ ὑποδεικνύω ὅτι τὰ εὐσεβέστερα παιδιά, τὰ ὁποῖα θὰ ἀποδειχθοῦν κατὰ πάντα εὐσεβῆ καὶ πειθαρχικὰ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, εἶναι δυνατὸν νὰ σπουδάσωσι περαιτέρω καὶ νὰ ἀποβῶσιν οἱ κατάλληλοι πυρῆνες α) πρὸς ἐπάνδρωσιν τῶν κυριωτέρων ἐκ τῶν ὑφισταμένων ἐν τῷ Κράτει Μονῶν, ἀνδρώων τε καὶ γυναικείων, β) οἱ μᾶλλον προέχοντες ἐξ αὐτῶν εἰς εὐσέβειαν καὶ αὐταπάρνησιν, ἐκεῖνοι νὰ προετοιμασθῶσι καταλλήλως, ἵνα ἀποβῶσιν Ἐπίσκοποι τῆς Ἐκκλησίας ἢ οἱ μέλλοντες ἱεραπόστολοι αὐτῆς, ἐπιφορτιζόμενοι νὰ ἀγωνισθῶσιν ὄχι μόνον διὰ τὴν ἐσωτερικὴν ἀναδιοργάνωσιν τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν ἐνίσχυσιν καὶ διάδοσιν αὐτῆς εἰς

τοὺς τόπους ἐκείνους, ἔνθα ἄλλοτε ἤκμασε καὶ ἔδρασεν ἡ Ὀρθόδοξος χριστιανικὴ Ἐκκλησία.

ΠΡΟΒΟΛΗ ΚΑΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΙΣ ΔΥΣΚΟΛΙΩΝ

Γράφων ταῦτα, ἀντιλαμβάνομαι ὁποῖαι ἀντιρρήσεις καὶ εἰρωνεῖαι ἀκόμη θὰ ἐκφρασθῶσιν εἰς βάρος τῶν σκέψεων καὶ προτάσεών μου τούτων, ὡς δυσκόλων καὶ ὅλως ἀπραγματοποιήτων. Ἀλλ' ἂν σκεφθῶσιν οἱ ἀναγνῶσται μου ὅτι ἡ Πατρίς μας, ὁδηγουμένη καὶ βοηθουμένη ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας, ἐπεχείρησε τὸν μεγαλύτερον ἀγῶνα τῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ 21, ἂν λάβωσιν ὑπ' ὄψιν ὅτι κατὰ τὸν 2ον Παγκόσμιον πόλεμον ἐμαρτύρησαν ὑπὸ τῶν ξένων καὶ τῶν ἰδικῶν μας ἀνταρτῶν 350 μοναχοὶ καὶ ἱερεῖς, ἂν ἀκόμη λάβωμεν ὑπ' ὄψιν τὰς μεθόδους διὰ τῶν ὁποίων ἡ Καθολικὴ Ἐκκλησία συντηρεῖ καὶ συγκρατεῖ τόσα Τάγματα ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, ἂν ἀκόμη σκεφθῶμεν ὅτι καὶ παλαιότερον καὶ κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους ἐδημιουργήθησαν καὶ ὑπάρχουσιν ἀδελφότητες Θεολόγων μὲ ἱεραποστολικὸν χαρακτῆρα, θὰ σχηματίσωμεν καὶ ἡμεῖς τὴν γνώμην ὅτι δὲν εἶναι τὸ πρᾶγμα ἀκατόρθωτον, ἐὰν ἡ ἡγεσία τῆς Ἐκκλησίας καθορίσῃ εἰδικήν τινα Ἐπιτροπὴν πρὸς μελέτην τοῦ ζητήματος, εἴτε βάσει τῶν ἰδικῶν μου προτάσεων εἴτε ἄλλων καλυτέρων,—τὸ ὁποῖον εὔχομαι—θὰ εὕρῃ τρόπους διὰ νὰ ἀφυπνίσῃ τὴν καθεύδουσαν Ἐκκλησίαν καὶ κοινωνίαν ἡμῶν, ὥστε νὰ ἐπιχειρήσωσι τὴν δημιουργίαν τοῦ προτεινομένου ἱεραποστολικοῦ Σώματος, ἐὰν οἱ Πατέρες τοῦ ἁγίου Ὄρους, ἐννοήσουν τὴν ὑψηλοτέραν ἀποστολὴν τοῦ μοναχικοῦ βίου, ὅπως τὴν ἠννόησαν τὰ μεγάλα πρόσωπα τοῦ μοναχισμοῦ, ὁ ἅγιος Ἀντώνιος, ὁ Μέγας Βασίλειος, ὁ Ἰσίδωρος ὁ Πηλουσιώτης, ὁ Στουδίτης, ὁ Δαμασκηνὸς καὶ ἄλλοι μέχρι τοῦ Νικοδήμου τοῦ Ἁγιορείτου, τότε θὰ ἐννοήσωσι καλύτερον τὸ βάθος τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ τὴν ἀποστολὴν τοῦ μοναχικοῦ βίου ἀνὰ τὸν κόσμον καὶ θὰ ἀναδειχθῶσι καὶ ἐκεῖνοι μεγάλοι συγγραφεῖς καὶ ἱεροκήρυκες, μεγάλοι ἱεραπόστολοι καὶ ἀληθεῖς διάδοχοι τῶν Ἀποστόλων καὶ τῶν μεγάλων Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας μας.

Καὶ μόνον οἱ μοναχοὶ εἶναι ἐνδεδειγμένοι νὰ ἀνέλθωσιν εἰς ὕψη ἁγιότητος καὶ αὐταπαρνήσεως καὶ ἡρωϊκῶν κατορθωμάτων, διότι, ἔχοντες ἐγκαταλείψει καὶ πατέρα καὶ μητέρα καὶ τέκνα καὶ ἀδελφοὺς καὶ τὸν κόσμον (Μάρκ. 10, 29), δύνανται νὰ ἄρωσι τὸν Σταυρὸν τοῦ Κυρίου καὶ νὰ ἀκολουθήσωσιν αὐτόν.

Θεωρῶ παραγνώρισιν τῶν λόγων τούτων τοῦ Κυρίου, οἱ ὁποῖοι ἐλέχθησαν ὑπ' αὐτοῦ, ὄχι διὰ νὰ γίνωμεν μοναχοί, ὅπως οἱ σημερινοὶ εἰς πάσας τὰς Ἱερὰς Μονάς, περιοριζόμενοι καὶ εὐχαριστούμενοι νὰ σώσωμεν τὴν σάρκα ἡμῶν καὶ τὴν ψυχήν, ἀλλὰ μὲ τὰς ἰδίας χριστιανικὰς ἀρετὰς νὰ ὑψωθῶμεν ὑπεράνω τοῦ ἑαυτοῦ μας καὶ νὰ θυσιασθῶμεν ὑπὲρ τῆς ἀναγεννήσεως καὶ σωτηρίας καὶ ἄλλων.

Εἰς αὐτὸν κυρίως τὸν σκοπὸν ἀπέβλεπεν ὁ Κύριος, ὅταν εἶπε τοὺς ἄνω λόγους καὶ ὅταν ἐκάλει τοὺς μαθητάς του νὰ γίνωσιν ἁλιεῖς ἀνθρώπων. Αὐτὰ ἠννόει, ὅταν παρὰ τὸ φρέαρ τοῦ Ἰακὼβ ὡμίλει πρὸς τὴν Σαμαρείτιδα καὶ ἐκάλει τοὺς μαθητάς του, λέγων «θεάσασθε τὰς χώρας ὅτι λευκαί εἰσι πρὸς θερισμόν» (Ἰωάν. δ' 35 - 36) καὶ ἄλλοτε: «Ὁ θερισμὸς πολύς, ἀλλ' οἱ ἐργάται ὀλίγοι» (Ματθ. θ' 37).

Ἡ συγκινητικὴ ἐκείνη ὁμιλία τοῦ Κυρίου πρὸς τοὺς μαθητάς του παρὰ τὸ φρέ-

αρ, ἀπευθύνεται ἰδιαιτέρως μὲν πρὸς τοὺς διαδόχους τῶν Ἀποστόλων, τοὺς Ἐπισκόπους, ἀλλὰ καὶ ἰδιαίτατα πρὸς τοὺς παρόντας μοναχοὺς τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν διὰ τῆς ὁποίας καλοῦνται, ἀντὶ τοῦ ἀπράγμονος καὶ θεωρητικοῦ βίου, ἀντὶ συζητήσεων περὶ μικροτέρας σημασίας ζητημάτων καὶ τὰ ὁποῖα δὲν ὁδηγοῦσιν εἰς τὴν πίστιν εἰς Χριστόν, εἰς μετάνοιαν καὶ ἀναγέννησιν, θὰ εἶναι τὰ μάλιστα ἐπωφελέστερον νὰ ἐμβαθύνωσιν εἰς τὸ πνεῦμα τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Εὐαγγελίου καὶ νὰ μιμηθῶσι τοὺς μεγάλους διδασκάλους καὶ μεγάλους μάρτυρας καὶ ἥρωας τῆς πίστεως καὶ «ἐῶντες χαίρειν τὰ μικρὰ καὶ σκιώδη» νὰ ἐκδιδαχθῶσι καλῶς, ἀφ' ἑνὸς μὲν τὴν περὶ ἁμαρτίας διδασκαλίαν τοῦ Ἀποστόλου τῶν Ἐθνῶν (Ρωμ. κεφ. ε', ς', ζ' καὶ η'), ὡς καὶ τὴν διδασκαλίαν του περὶ ἀγάπης πρὸς τοὺς τυφλούς, οἵτινες ἀκόμη δὲν εἶδον τὸ φῶς τὸ ἀληθινὸν τῆς Ὀρθοδοξίας καὶ τοῦ Εὐαγγελίου καὶ νὰ ἀκολουθήσωσιν αὐτὸν εἰς τοὺς ἀγῶνάς του, εἰς τὰ μαρτύριά του, εἰς τὰ δεσμά του καὶ εἰς τὸν θάνατόν του.

Πρὸς τοιαῦτα ὑψηλὰ καὶ ἅγια πρότυπα καὶ εἰς τοιούτους ἁγίους σκοποὺς πρέπει νὰ κατευθυνθῇ ὁ νοῦς καὶ ἡ καρδία κάθε ἀληθινοῦ μοναχοῦ, ὥστε νὰ ἀποβῇ καὶ ἐκεῖνος διάκονος καὶ ἀπόστολος Ἰησοῦ Χριστοῦ. Τοιούτους ἱεραποστόλους καὶ ἀθλητὰς τῆς πίστεως ἡμῶν ὀφείλει σὺν τῷ χρόνῳ νὰ δημιουργήσῃ ἡ Ἐκκλησία, συγκεντροῦσα τοὺς ἀρίστους μοναχοὺς εἰς ἰδιαιτέραν ὁμάδα ἢ Μονὴν καὶ ἐκπαιδεύουσα αὐτοὺς νὰ κατευθύνῃ εἰς ὑψηλότερον προορισμόν, ἀφ' ἑνὸς μὲν χρησιμοποιοῦσα ὅσους εἶναι δυνατὸν ἐκ τῶν ὑπαρχόντων Μοναχῶν, ὥς τινα ἀπαρχὴν πνευματικωτέρου καὶ ἡρωϊκωτέρου μοναχικοῦ βίου ἀφ' ἑτέρου δημιουργοῦσα νέον ὅλως σύστημα μοναχικοῦ βίου μὲ ὑψηλὸν καταρτισμὸν πίστεως καὶ ἁγιότητος καὶ μὲ ἰδεώδη ἀποστολὴν πρὸς ἀναγέννησιν τῆς Ἐκκλησίας καὶ κοινωνίας καὶ πρὸς δόξαν τοῦ ὑπὲρ ἡμῶν σταυρωθέντος Σωτῆρος Χριστοῦ, καὶ τῆς ἐγκαταστάσεως τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τῆς γῆς, ὡς ζητοῦμεν εἰς τὴν Κυριακὴν προσευχήν.

Πόσον ἰδεώδης θὰ ἦτο ἡ προσπάθεια αὕτη, ἐὰν κατενοεῖτο ὑπὸ τῶν ἐγκριτωτέρων καὶ ἁγιωτέρων μοναχῶν τοῦ ἁγίου Ὄρους, οἱ ὁποῖοι, συνδεόμενοι διὰ τῶν ἱερῶν δεσμῶν τῆς πίστεως ταύτης εἰς Χριστόν, νὰ ἀπετέλουν ἰδιαίτερον πυρῆνα ἢ ἀδελφότητα, ἡ ὁποία, προοδεύουσα καὶ διαρκῶς ἀνυψουμένη πνευματικῶς κατὰ τὰ διδάγματα τῶν μεγάλων Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Εὐαγγελίου, νὰ ἐδημιούργουν ἰδιαιτέραν τινὰ πατερικὴν ὀρθόδοξον Σχολήν, ἡ ὁποία, συστηματοποιουμένη κατὰ τρόπον ἐπιστημονικόν, νὰ ἀποβῇ ὄχι μόνον ἡ ἀφετηρία ἱεραποστολικῶν σκέψεων καὶ ἀναλόγου ζωῆς πρὸς δημιουργίαν ἱεραποστολικῶν ταγμάτων, ἀλλὰ καὶ ἡ μεγάλη ἐκείνη θεολογικὴ Ἀκαδημία, εἰς τὴν ὁποίαν ὄχι μόνον νὰ ἐκπαιδεύωνται πάντες οἱ ἀνώτεροι κληρικοὶ πασῶν τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, ἀλλὰ νὰ προσελκύωνται καὶ Καθολικοὶ καὶ Προτεστάνται ἀκόμη, ὥστε τὸ ἅγιον Ὄρος νὰ ἀποβῇ τὸ μέγα θεολογικὸν κέντρον τῆς Ὀρθοδοξίας καὶ τοῦ Χριστιανισμοῦ, καὶ ἀφ' ἑτέρου νὰ καταστῇ δυνατὴ δι' αὐτοῦ ἡ ἀναζωογόνησις τῆς οἰκουμενικότητος τοῦ Πατριαρχείου Κων)λεως μεταξὺ πασῶν τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καὶ ἡ πραγματοποίησις τῆς δημιουργίας μιᾶς ἀληθῶς ἁγίας, Καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας.

ΚΑΤΗΧΗΣΕΙΣ
ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΤΟΥ ΣΤΟΥΔΙΤΟΥ
ΤΟΥ ΟΜΟΛΟΓΗΤΟΥ

Βίβλος ἀναμορφώσεως μοναχικῆς πολιτείας

(Ἐκ τῆς ἐκδόσεως Ζαχαρίου ἱερομ. Μικραγιαννανίτου, Ἑρμούπολις 1887)

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ
Εἰς τὴν Κυριακὴν τῆς ἁγίας Πεντηκοστῆς.

Περὶ τῆς καταβάσεως τοῦ ἁγίου Πνεύματος, καὶ τοῦ θανάτου τοῦ ταπεινοῦ Εὐτροπίου.

Εὐλόγησον πάτερ,

Ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, χάριτι τοῦ παναγίου Πνεύματος, ἠξιώθημεν ἑορτάσαι καὶ τὴν ἁγίαν Πεντηκοστήν, ἤτοι τὴν ἐπιφοίτησιν τοῦ ἁγίου Πνεύματος, ὡς ὁ Χριστὸς προείρηκε τοῖς ἱεροῖς αὐτοῦ μαθηταῖς καὶ Ἀποστόλοις, «συμφέρει οὐ μόνον ὑμῖν ἀλλὰ καὶ παντὶ τῷ κόσμῳ, ἵνα ἐγὼ ἀπέλθω, ἐὰν ἐγὼ οὐ μὴ ἀπέλθω, ὁ Παράκλητος οὐκ ἐλεύσεται πρὸς ὑμᾶς· ἐὰν ἐγὼ ἀπέλθω πέμψω αὐτὸν πρὸς ὑμᾶς· ἐκεῖνος ἐλθὼν ὁδηγήσει ὑμᾶς πρὸς πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν». Βαβαὶ τοῦ μεγίστου θαύματος καὶ μεγαλοδωρήματος τῆς ἐπαγγελίας καὶ τῆς ἀξιώσεως· οὐκ ἄγγελον, οὐδ᾽ ἄνθρωπον ἐπηγγείλατο πέμψαι, ἀλλ᾽ αὐτὸ τὸ συμφυὲς καὶ ὁμοούσιον Πνεῦμα τοῦ Πατρός, ὅστις ἐβλάστησε τὸν Υἱὸν καὶ τὸ Πνεῦμα.

Ἀναβὰς τοίνυν εἰς οὐρανοὺς ὁ Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ, ἐξεπλήρωσε τὸ πατρικὸν ἔργον τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρὸς αὐτοῦ· τότε ἐξαπέστειλε τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον· οὐκ ἄλλος Θεὸς μὴ γένοιτο, ἄλλος δὲ Παράκλητος, καθὼς γέγραπται. Ὢ! τῆς ἀφάτου καὶ ἀνερμηνεύτου φιλίας, ἣν ἔχει ὁ Θεὸς πρὸς τοὺς ἀνθρώπους! Παράκλησις γίνεται ὁ Θεὸς ἡμῖν· τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον ὁ Θεὸς παρακαλεῖ τὴν τεθλιμμένην καὶ πικραμένην ψυχήν, ἵνα μὴ ἐκλύηται καὶ καταπίπτῃ ἐν ταῖς συμφοραῖς καὶ πειρασμοῖς, ἅτινα ἐπέρχονται αὐτῇ, καθά που φησὶ καὶ ὁ Ἀπόστολος Παῦλος λέγων· «ἔξωθεν μάχαι καὶ πόλεμοι, ἔσωθεν φόβοι, ἀλλ᾽ ὁ παρακαλῶν τοὺς ταπεινοὺς ὁ Θεός, παρεκάλεσε καὶ ἡμᾶς ἐν τῇ παρουσίᾳ Τίτου τοῦ Ἀποστόλου»· παρακαλεῖ ὅθεν καὶ ἐνδυναμοῖ τὴν πεφοβισμένην καρδίαν ὑπὸ τῶν δαιμόνων, ἀνάγων διὰ τοῦ θάρσους καὶ τῆς τόλμης, εἰς ἀνδρείαν ἀήττητον, καθάπερ φησὶν ὁ Δαβὶδ ὅτι «σὺ Κύριε ἐβοήθησάς μοι καὶ παρεκάλεσάς με». Παρακαλεῖ ὁ Θεὸς τὸν ἐχθρὸν νοῦν εἰρηνεύειν καὶ ἡσυχάζειν, ὥσπερ καὶ ὁ Παῦλος ἐπιβεβαιοῖ λέγων· «ὑπὲρ Χριστοῦ πρεσβεύοντες, ὡς τοῦ Θεοῦ παρακαλοῦντος ὑπὲρ ὑμῶν, δεόμεθα ὑπὲρ Χριστοῦ καταλλάγητε μετὰ τοῦ Θεοῦ», ποιήσατε διαλλαγὴν μετ᾽ αὐτοῦ. Βλέπετε ἄκραν Θεοῦ συγκατάβασιν, καὶ ταπείνωσιν ἀνερμήνευτον καὶ ἀνεξιχνίαστον; Θεωρεῖτε δωρεὰν νοὸς ὑπερβάλλουσαν κατάληψιν καὶ οὐδενὶ χωρουμένην! ἄνω εἰς τοὺς οὐρανοὺς ὁ μονογενὴς Υἱὸς ὑπὲρ ἡμῶν τὸν Πατέρα παρακαλεῖ, καθὼς γέγραπται, ὁ Χριστὸς ὡς Υἱὸς Θεοῦ κάθηται ἐν δεξιᾷ αὐτοῦ, ὡσαύτως καὶ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, κάτω ἐπὶ τῆς γῆς πολυτρόπως παρακαλεῖ. Τί οὖν ἀνταποδώσωμεν τῷ

Κυρίῳ ὑπὲρ πάντων τοιούτων καὶ τηλικούτων χαρισμάτων, ὧν ἐχαρίσατο ἡμῖν; δι᾽ ὅπερ φάσκει ὁ ψαλμῳδός, «πάντα τὰ ὀστᾶ μου ἐροῦσι, Κύριε Κύριε, τίς δυνήσεταί ποτε γενέσθαι ὅμοιός σοι, ῥυόμενος πτωχὸν ἐκ χειρὸς στερεωτέρων αὐτοῦ καὶ πτωχὸν καὶ πένητα ἀπὸ τῶν διαρπαζόντων αὐτόν;» καὶ αὖθις, «ἡ βοήθειά μου παρὰ Κυρίου, τοῦ ποιήσαντος τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν· καὶ ἐὰν μὴ Κύριος ἐβοήθησέ μοι, παρὰ βραχὺ ἂν παρῴκησε τῷ ᾅδῃ ἡ ψυχή μου»· καὶ αὖθις, «Κύριος ἐμοὶ βοηθὸς καὶ οὐ φοβηθήσομαι τί ποιήσει μοι ἄνθρωπος»· ἐπείπερ τοιοῦτον ἔχομεν παράκλητον βοηθόν, τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, τὴν ἀήττητον δύναμιν, τὸν μέγαν πολεμάρχην καὶ Θεὸν σύμμαχον καὶ συμβοηθόν, μὴ φοβούμεθα, μηδὲ δειλιῶμεν, ἀδελφοί μου, ἀπὸ φόβον ἐχθροῦ. Μὴ πτοούμεθα ἀπὸ τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν δαιμόνων, ἀλλ᾽ ἔχοντες αὐτὸν τὸν Θεὸν βοηθὸν καὶ τοὺς μετὰ τῆς ὁμολογίας ἀσκητικοὺς ἀγῶνας, γενναίως ἔτι ὑπομείνωμεν ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν, μηδόλως δειλιῶντες ἀπὸ τῆς πλάνης τοῦ διαβόλου, μηδὲ φοβηθῶμεν ἀπὸ τὰς πυκνὰς ἐπιφορὰς αὐτοῦ. Σβέσωμεν διὰ τῶν δακρύων τὴν πύρωσιν τῆς σαρκός, ἥτις φλογίζει καὶ κατακαίει τὸν οἶκον τῆς ψυχῆς, διότι ἡ ἐπιθυμία τῆς ἁμαρτίας οὐκ ἔστι ἡδονή, οὐδὲ χαρά, ἀλλ᾽ ὀδύνη καὶ λύπη καὶ στεναγμός· οὐκ ἔστιν εὐφροσύνη, ἀλλ᾽ ἔκστασις φρενῶν καὶ πονηρὰ ἀλλοίωσις. Τοῦτο γινώσκουσι κάλλιστα ὅσοι ὑπέπεσον τῇ λύσσᾳ τοῦ σαρκικοῦ ἔρωτος καὶ τῆς ἀγάπης, καὶ ὕστερον μετανοήσαντες μετέτρεψαν τὴν πονηρὰν ἐκείνην ἀγάπην καὶ φιλίαν πρὸς τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ, οὗ τινος θείου ἔρωτος, τί ἕτερον γλυκύτερον καὶ ἁγιώτερον εἴη ἄν; Ἄρα ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος σάρκα μὲν φορεῖ, ἀλλ᾽ ὡς ἄσαρκος διάγει ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ, καὶ ζῶν ὑπὲρ τὰ δρώμενα, ἐν ᾧ τὰ κύματα τῆς χάριτος τοῦ ἁγίου Πνεύματος πραεῖα καὶ γαληνὰ κυματοῦσιν ἐν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ πάντοτε. Ἀλλὰ διατί τὸ φιλήδονον καὶ ἡ ἀγάπη τῆς ἡδονῆς νικᾷ ἡμᾶς πάντοτε; καὶ τοσοῦτον ἀλλοιοῖ καὶ καθίστησιν ἡμᾶς ἀλλοίους, ὥστε κάτω εἰς γῆν ἐμβλέπειν καὶ σάρκα καὶ αἷμα, καὶ ἕνεκα τῆς ἀπάτης ταύτης ἀπαλλοτριούμεθα τῆς καλῆς ἡμῶν καταστάσεως; Οὐκ ἠκούσατε τί ἔπαθεν ὁ ἐλεεινὸς Εὐτρόπιος, ὅστις νῦν ἠκούσαμεν ὅτι ἀπέθανε καὶ ἐτάφη; φεῦ! οὐαὶ ἡμῖν τοῖς ταλαιπώροις, οὐχὶ τὸν πρόσκαιρον ἀλλὰ τὸν αἰώνιον θάνατον· ἔλαθε συμπλακεὶς τῇ Εὔᾳ, ἀπώλεσε μετ᾽ αὐτῆς τὴν αἰώνιον ζωήν, παρανομήσας ἔλαβε γυναῖκα· Ὢ! καὶ τί ἔπαθεν ὁ τάλας, καὶ πῶς ἔσβησεν ὁ λύχνος, καὶ ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ ἀπέστη τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ; λέξατέ μοι· οὐκ ἐφυλακίσθη μεθ᾽ ἡμῶν διὰ τὴν ὁμολογίαν; οὐκ ἀνέβη εἰς τὸ ἀξίωμα τοῦ οἰκονόμου ἐν τῷ Μοναστηρίῳ τοῦ Σακωδίωνος; οὐκ ἐδάρη καὶ ἠγωνίσατο ἄριστα καὶ θαυμαστὰ ὑπὲρ τῆς ὁμολογίας; ἀλλ᾽ ὕστερον τί γέγονεν αὐτῷ; καὶ τὴν οἰκονομίαν εἶχε, καὶ τὸ βαλάντιον τοῦ Μοναστηρίου καὶ πάντα τὰ βαλλόμενα ἐβάσταζε. Δελεασθεὶς δὲ τῷ χρυσίῳ, καὶ ὑπεραρθεὶς τῇ φιλαργυρίᾳ, προὔδωκεν οἴμοι τὸν Χριστόν, ὡς τὸν Ἰούδαν, καὶ ἀπεκδυθεὶς τὸ τῆς παρθενίας ἐπάγγελμα, ἠγόρασε τὴν λέπραν τοῦ Γιεζῆ, πριάμενος ἀμπελῶνας καὶ ἀγρούς, βόας καὶ πρόβατα, καὶ οὕτω κεκλήρωκεν οὐ μόνον τὴν λέπραν τοῦ Γιεζῆ, ἀλλὰ καὶ αὐτὴν τὴν αἰώνιον κόλασιν. Ἴδετε, ἀδελφοί, ἕως ποῦ κα-

τήνεγκεν αὐτὸν ἡ φιλαργυρία; Φύγωμεν, παρακαλῶ, τοῦτο τὸ ψυχόλεθρον πάθος, τὴν ρίζαν πάντων τῶν κακῶν, ὥς φησιν ὁ Ἀπόστολος, ὡς ὄργανον προδοσίας τῆς ψυχῆς. Ἴδετε τί ἐξετέλεσεν ἡ ἀπιστία; φύγωμεν τὸ σκότος τὸ ἀφανίζον τὴν φιλίαν καὶ ἕνωσιν μετὰ τοῦ Δεσπότου ἡμῶν Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ· φύγωμεν πᾶν πάθος τὸ πολεμοῦν καὶ βλάπτον τὴν ἐλεεινὴν ψυχήν, θυμὸν φημί, φθόνον, ὀργήν, φιλαυτίαν, καὶ τὸ πιστεύειν καὶ πείθεσθαι τῇ ἰδίᾳ γνώμῃ καὶ μὴ δέχεσθαι παρ' ἑτέρου ὀρθὴν συμβουλήν, ἀλλὰ πολιτεύεσθαι ἰδιορρύθμως καὶ αὐτογνωμόνως καὶ μὴ πείθεσθαι συμβουλῇ ἑτέρου ἀδελφοῦ, τούθ' ἕνεκα ἔπαθεν ὅσα ὁ προρρηθεὶς ἔπαθε· διὸ φεύγετε τὴν ἰδιορρυθμίαν, εἰ θέλετε φυγεῖν τὴν ὀργὴν τοῦ Θεοῦ τὴν ἡτοιμασμένην, ὥς φησιν ἡ θεία Γραφή· «οὐαὶ οἴμοι τῷ ἑνί· ἐὰν πέσῃ, τίς ἐγερεῖ αὐτόν;» Ὅπερ ἔπαθε καὶ ὁ ἐλεεινὸς Εὐτροπιανὸς περὶ οὗ ἤδη εἰρήκαμεν· διότι ἐὰν εἶχε τινά μεθ' ἑαυτοῦ, οὐκ ἔπιπτεν ἀλλ' ἠδύνατο ὑπ' ἐκείνου στηριχθῆναι μὴ πεσεῖν, καὶ πεσὼν ἠδύνατο ταχέως ἐγερθῆναι ἀπὸ τοῦ πτώματος, βοηθούμενος ὑπὸ τοῦ ἑτέρου, καὶ μετανοήσας ἔκλαιεν ἂν τὴν ἁμαρτίαν αὐτοῦ, ἐπείπερ οὐκ εἶχε τινὰ βοηθόν, ἀπώλετο ψυχῇ τε καὶ σώματι, καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὸν τόπον τὸν ἴδιον ὃν ἠγάπησεν. Ἡ διήγησις αὕτη ἐστὶν ἀξία κλαυθμοῦ καὶ δακρύων, ἀδελφοί, καὶ λύπης οὐ μικρᾶς· ὑπόδειγμα φόβου καὶ τρόμου, διὰ τοῦτο φησὶν ἡ θεία Γραφή, «ὁ δοκῶν καλῶς τρέχειν βλεπέτω, μὴ προσκόψῃ»· βλέπων τὸν πρώην τρέξαντα καὶ εἶτα κρημνισθέντα, ὅν περ τις ἐνόμιζεν ἄγγελον πετόμενον, καὶ οὐκ ἄνθρωπον, ὅμως νυστάξας ἔπεσε· καὶ τί ἦν τὸ αἴτιον; ἡ φιλαργυρία. Εἰ μὲν οὖν ἀδελφοί, οὐκ ἦν διωγμὸς καθ' ἡμῶν, οὐδ' ἐγὼ ἤθελον ἂν λαλῆσαι περὶ φιλαργυρίας, ἀλλὰ διωχθέντες πάντες ὧδε κἀκεῖσε ἔχομεν ἤδη ἀνάγκην φροντίδος περὶ τῆς ζωῆς ἡμῶν· διὰ τοῦτο δέον ἡμᾶς ἀκριβῶς φυλάττεσθαι μὴ ἐμπεσεῖν τῷ δελέατι τῆς φιλαργυρίας, διότι ἕνεκα τῆς φιλαργυρίας οὐκ ἐκτήσατο ὁ φιλάργυρος συνοδίαν, ἵνα μὴ ἐλαττωθῇ τὸ ἀργύριον τοῦ ἀνέμου, ἀλλὰ μᾶλλον ὅπως αὐξήσῃ αὐτό, τούτου ἕνεκα τοῦ μιαροῦ πάθους ὁ φιλοχρήματος, οὐ δύναται ἔχειν ἀγάπην πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, καὶ οἱ πόδες αὐτοῦ οὐ δύνανται ἔχειν ἡσυχίαν καὶ ἀνάπαυσιν περιερχόμενος καὶ περιπατῶν ὧδε κἀκεῖσε, ὡς τὰ κυνάρια, εἰ τάχα λάβειεν λεπτόν τι παρά τινος χριστιανοῦ. Ἐκ τούτου οἱ μὲν ἀπεκτήσαντο δούλους τῶν παθῶν ἀπολέσαντες τὸ κρεῖττον ἀξίωμα τοῦ Δεσπότου, ἄλλοι πάλιν ἐθησαύρισαν ἑαυτοῖς ἔπιπλα καὶ ἐνδύματα ὑπὲρ τὴν χρείαν, ἕτεροι γεγόνασιν ἀγορασταὶ καπηλεύοντες ἔργα ἀλλότρια τοῦ μοναχικοῦ πολιτεύματος χάριν φιλοκερδείας. Βλέπετε, ἀδελφοί, τὴν κρίσιν τοῦ Θεοῦ, θεωρεῖτε τὸν ἀκοίμητον ὀφθαλμὸν αὐτοῦ, ὃν οὐδὲν λανθάνει; οὐδὲ τὰ ἐν τῷ κρυπτῷ τῆς καρδίας ἐνεργούμενα μηδ' ὅ,τι οὖν; κατὰ τὸν ἔξω ἄνθρωπον. Βλέπετε συμφορὰν τοῦ θανάτου; ὅτι καὶ οἱ δύο ἀδελφοὶ ἤδη ἐτελεύτησαν, ὁ Τιμέλλης καὶ ὁ Βαρνάβας, καὶ προτήτερα ἄλλοι, εἷς κατόπιν τοῦ ἄλλου ἀπέρχεται· ὅθεν παρακαλῶ ὑμᾶς, ἵνα μηδένα ἐξ ὑμῶν ὁ θάνατος ἁρπάσῃ ἀνέτοιμον καὶ ἀδιόρθωτον, διότι οὐκ ἔστι ὀλίγον πικρὸν καὶ φοβερὸν ἀποπεσεῖν τινὰ τοῦ Θεοῦ, καὶ τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν. Κρίσις καὶ ἀνταπόδοσις αἰωνία ἐστίν,

Ἀρχιμ. Ἀγαθαγγέλου Κοτρώνη

Ο ΜΟΝΑΧΙΣΜΟΣ

Τί προσέφερεν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, τὸ Ἔθνος καὶ τὴν Κοινωνίαν

(Μελέτη ἐπιστημονική, εἰδικῶς διὰ τὴν «Ἁγιορ. Βιβλιοθήκην)

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 323)

ΚΑΦΑΛΑΙΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ

Οἱ μοναχοὶ καὶ ἡ ἐργασία

Καθὼς ἀνεφέρθη ἤδη, εἶναι ἄλλωστε τὸ πρᾶγμα πολὺ γνωστόν, οἱ μοναχοὶ κατηγορήθησαν καὶ κατηγοροῦνται ἰδίως σήμερον, ἐπὶ ἀδρανείᾳ. Καὶ φαίνεται ἀκατανόητον πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ νοοῦνται ἄνθρωποι ἀργοὶ καὶ ἀδρανεῖς, τοὐτ᾿ αὐτὸ δηλαδὴ κηφῆνες, κατὰ τὴν παροῦσαν ἰδίᾳ ἐποχήν, κατὰ τὴν ὁποίαν τὸ πᾶν εἶναι ὀργασμὸς καὶ δραστηριότης.

Ἐπειδὴ αἱ χρυσαῖ καὶ περίλαμπροι σελίδες τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἡμῶν Ἱστορίας οὐδὲν ἔχουν νὰ χάσουν, ἐὰν ἀναφέρῃ τις εἰλικρινῶς καὶ ἀσθενέστερά τινα σημεῖα ἑνὸς τόσον μακραίωνος βίου, προσιδιάζει δὲ ἡ ἀπροκάλυπτος τῶν πάντων ἔρευνα τῆς ἐργασίας ὡς ἡ παροῦσα, δὲν διστάζομεν νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι, ἀσφαλῶς θὰ ὑπῆρξαν, καὶ θὰ ὑπάρχουν πάντοτε, παραδείγματα ἀνθρώπων τραπέντων πρὸς τὸν μοναχικὸν βίον, ἕνεκεν ἐλλείψεως παρ᾿ αὐτοὺς ἀγάπης πρὸς τὴν ἐργασίαν καὶ τὴν δραστηριότητα. Θὰ ἦτο μάλιστα παράδοξον καὶ μονονουχὶ ὄχι ἀνθρώπινον, νὰ μὴ συναντήσωμεν ὅλας τὰς ἀνθρωπίνους ἀδυναμίας εἰς περιπτώσεις τινάς, μέσα εἰς τὰς ἀναριθμήτους αὐτὰς μυριάδας τῶν λαβόντων τὸ μοναχικὸν σχῆμα, ἀπ᾿ ἀρχῆς ἕως σήμερον, ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ ἡμῶν σταδιοδρομίᾳ.

Ἀλλ᾿ οἱ ἐπισκέπται τῶν Μοναστηρίων, μὲ σκοπὸν νὰ γράψουν κατόπιν περὶ αὐτῶν, δὲν εἶναι πάντοτε ὀξυδερκεῖς καὶ καλόπιστοι. Πολλάκις τυγχάνουν διαπεποτισμένοι ἀπὸ ὡρισμένας σφαλερὰς προκαταλήψεις, ἢ ἐπισκέπτονται τὰς μονὰς μὲ τὸν προκαθωρισμένον σκοπὸν νὰ διαβάλουν τὸν ἐκεῖ διαγόμενον βίον καὶ νὰ μειώσουν εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ λαοῦ τὴν οἱανδήποτε δυνατὸν νὰ ἔχῃ σχετικὴν γνώμην. Καὶ ἐνῷ φθάνουν εἰς τὸ σημεῖον νὰ θεωροῦν ὡς ἀναγκαῖα διὰ τὸν σημερινόν μας πολιτισμὸν ἢ τοὐλάχιστον ἀνεκτὰ τὰ κέντρα τῆς ἐσχάτης διαφθορᾶς ἐξανί-

---

ἥν περ οὐ δυνήσεται ὑπομεῖναι πᾶσα σάρξ, μόνον κατὰ νοῦν λαβών τις πρὶν ἢ ἔλθῃ εἰς πεῖραν τιμωρεῖται, ἂν μὴ ποιήσῃ τὰ τῷ Θεῷ εὐάρεστα ἔργα. ὅπως γοῦν καὶ ἡμεῖς οἱ ταπεινοὶ δυνηθῶμεν φυγεῖν ἀπὸ τῆς ἐρχομένης ὀργῆς τοῦ Θεοῦ, ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῆς ἀπειθείας, ποιήσωμεν ἔργα ἀγαθά, ἵνα εὐφρανθῇ ὁ Θεὸς ἐπὶ τοῖς ἔργοις αὐτοῦ, κἂν ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ ἔμπροσθεν καθαρίσωμεν ἑαυτοὺς ἀνανεοῦντες τὴν ψυχὴν ἡμῶν πρὸς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, διότι ἐγγύς ἐστιν ὁ Θεὸς τοῖς ἐπικαλουμένοις αὐτὸν ἐν ἀληθείᾳ. Ἐὰν ἡμεῖς καθ᾿ ἑκάστην μετανοῶμεν, καὶ αὐτὸς συγχωρεῖ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν καὶ παρακαλεῖ καὶ δωρεῖται ἡμῖν ζωὴν τὴν αἰώνιον, ἧς καταξιωθείημεν ἐπιτυχεῖν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν, ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος σὺν τῷ Πατρὶ καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

σταναι διὰ τὴν ἐν ταῖς μοναῖς ζωήν, τὴν ὁποίαν ἐκλαμβάνουν ὡς ἀδρανῆ καὶ ἄγονον. Πολλοὶ ὅμως καὶ πλανῶνται καλοπίστως. Τὰ μοναστήρια εἶναι ἔξω τῆς κοσμικῆς τύρβης τῆς ὁποίας ὁ θόρυβος εἶναι βέβαια δυσανάλογος καὶ ἀπείρως μεγαλύτερος τῆς ἀποδιδομένης χρησίμου καὶ ὠφελίμου ἐργασίας. Ἐκεῖ τὸ πᾶν εἶναι λιτὸν καὶ μεμετρημένον. Ἐκεῖ τὸ τεχνητὸν καὶ τὸ κοσμικὸν δὲν ἔχει θέσιν. Ἐξ ἄλλου, ὑπάρχουν πάντοτε πρόσωπα διαθέσιμα καὶ πρόθυμα διὰ νὰ προσφέρουν τὰς φιλοξένους ὑπηρεσίας των. Ἄρα, φρονοῦν, οἱ τὴν κατάστασιν αὐτὴν ἀντιμετωπίζοντες καὶ ἐπιφανειακῶς μόνον θεωροῦντες ταύτην, φρονοῦν, λέγομεν, καλοπίστως ὅτι εἰς τὰ μέρη αὐτά, τὰ ὁποῖα καλοῦνται μοναστήρια, βασιλεύει ἡ ἀδράνεια καὶ ἡ ἀπραξία. Καὶ δὲν εἶναι τάχα ἡ ἀργία μήτηρ τῶν κακῶν;

Δὲν ἔχουν ὅμως τὰ πράγματα οὕτως, ἡ δὲ ἀλήθεια κεῖται ἐκ διαμέτρου ἄντικρυς τῶν ἀπόψεων αὐτῶν.

* * *

Θὰ φανῇ εἰς πάρα πολλοὺς σημερινοὺς ἀνθρώπους τόσον παράδοξον, ὅσον εἶναι ἀληθέστατον καὶ μεμαρτυρημένον διὰ πλήθους παρακελεύσεων τῶν κορυφαίων τοῦ μοναχικοῦ βίου, ὅτι οὐδέποτε ἀπεδόθη τοσαύτη σημασία εἰς τὴν ἀμετάθετον ἀνάγκην καὶ ὑποχρέωσιν τοῦ ἐργάζεσθαι, ὅσον εἰς τὰ μοναστήρια, κατὰ τοὺς αἰῶνας 4ον καὶ 5ον μ. Χ. ὁπότε εἶχε συστηματοποιηθῇ, καὶ πλήρως ὀργανωθῇ ὁ μοναστικὸς βίος. Καὶ πρέπει μάλιστα νὰ σημειωθῇ ὅτι, κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, δὲν ὑπῆρχεν ἡ σημερινὴ γενικὴ περὶ ἐργασίας ἀντίληψις. Τότε οἱ ἄνθρωποι, σύμφωνα μὲ τὰς κατὰ κόσμον ἀντιλήψεις διηροῦντο εἰς δύο τάξεις: Εἰς τὴν τάξιν τῶν ἐχόντων καθῆκον νὰ ἐργάζωνται ἐν εἴδει δούλων καὶ μισθωτῶν καὶ εἰς τὴν τάξιν τῶν ἐχόντων δικαίωμα, ὄχι μόνον νὰ μὴν ἐργάζωνται, ἀλλὰ νὰ ἐπωφελῶνται καὶ νὰ αὐξάνουν τὰς περιουσίας αὐτῶν διὰ τοῦ μόχθου τῶν ἄλλων. Ἡ κρατήσασα ὅθεν καὶ διδαχθεῖσα ἄποψις, ὑπὸ τῶν κορυφαίων τοῦ μοναχικοῦ βίου, μὲ ἐπὶ κεφαλῆς πάντοτε τοὺς μεγάλους Βασίλειον καὶ Ἀντώνιον, ὅτι ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει ἐπιτρέπεται εἰς τοὺς μοναχοὺς ἡ ἀργία, ὅτι δὲ ἡ ἐργασία τίθεται εἰς ἴσην μοῖραν μὲ τὴν προσευχὴν καὶ τὴν ἁγνότητα τοῦ βίου, ἀποτελεῖ τὴν πρώτην καὶ ἀποτελεσματικὴν κίνησιν περὶ ἐξυψώσεως τῆς ἐργασίας, ὡς τιμίας καὶ εὐγενοῦς κοινωνικῆς ἀποστολῆς καὶ ἀτομικῆς ἀνάγκης.

Σαφεῖς βέβαια εἶναι αἱ ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου παραγγελίαι τοῦ Κυρίου καὶ διδασκαλίαι τῶν Ἀποστόλων. Καὶ δὲν ὑπάρχει καμμία ἀμφιβολία, ὅτι κατὰ τὰς ἐγκύρους χριστιανικὰς ἀντιλήψεις, ἡ ἀργία ἀποτελεῖ οὐσιωδεστάτην παράβασιν νόμου τεθέντος ὑπὸ τοῦ Θεοῦ. Μολαταῦτα λόγῳ τοῦ ἐπικρατοῦντος πνεύματος εἰσέτι κατὰ τοὺς τρεῖς πρώτους χριστιανικοὺς αἰῶνας, ὁπότε δὲν εἶχον εἰσέτι ἐκριζωθῆ αἱ εἰδωλολατρικαὶ συνήθειαι, μόνον διὰ τῆς μεταβολῆς τῶν μοναστηρίων εἰς κυψέλας φιλοπονίας καὶ παραγωγικότος, ἐδόθη τὸ ἄριστον ἔμπρακτον παράδειγμα τῆς ἐκτιμήσεως τῆς ἐργασίας ὡς γενικῆς καὶ ἀνεξαιρέτου ὑποχρεώσεως. Ἐκ τῶν μοναστηρίων ἐκπηγάζουσαι αἱ ὀρθαὶ αὗται καὶ σύμφωνα πρὸς τὸν θεῖον νόμον ἀντιλήψεις, διεχύθησαν εἰς τὰς κοινωνίας, μικρὸν καὶ κατ᾿ ὀλίγον γενόμεναι ἀποδεκταί, οὐχὶ ὅμως ἄνευ μεγάλων ἀντιδράσεων τῶν συνηθισμένων νὰ ζοῦν ὀκνηροὶ καὶ ἐκμεταλλευόμενοι τὸν ἱδρῶτα τῶν ἄλλων. Καὶ ἐχρειάσθησαν ὁμολογουμένως, αἰῶνες πολλοί, ἕως ὅτου οἱ εὐγενεῖς καὶ οἱ ἀριστοκράται, οἱ ὁποῖ-

οι ἐλογίζοντο ὡς προνομιοῦχοι, πεισθοῦν ὅτι ἔχουν καὶ ἄλλας ὑποχρεώσεις ἔναντι τοῦ Θεοῦ καὶ ἔναντι τοῦ ἰδίου ἑαυτοῦ των, πλὴν τῆς ἀπολαυῆς τῶν ἀγαθῶν, διὰ τὰ ὁποῖα δὲν ἐκοπίασαν.

Σήμερον, αἱ ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου ἀντιλήψεις μας εἶναι βέβαια προηγμέναι. Οἰκονομικοκοινωνικοὶ λόγοι, ἀποβλέποντες εἰς τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν ὑλικῶν ἀναγκῶν τοῦ ἀνθρώπου, διεμόρφωσαν τὴν πεποίθησιν ὅτι ἡ ἐργασία καὶ ἡ προσφορὰ τοῦ μόχθου ἑκάστου εἶναι ἡ ἀπαραίτητος ἀπότισις τοῦ ἐκ μέρους του συναφθέντος χρέους καὶ δι᾿ ὅσα κατηνάλωσε, μέχρις ὅτου ἔλθῃ εἰς ἡλικίαν διὰ νὰ ἐργασθῇ, ἀλλὰ καὶ δι᾿ ὅσα μέλλει νὰ καταναλώσῃ ἐφ᾿ ὅρου ζωῆς. Σήμερον ὁμιλοῦν περὶ ἀνθρωπίνου κόστους (hunian cost), τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ πληρωθῇ ἐκ μέρους ἑνὸς ἑκάστου, ὄχι ἁπλῶς διὰ χρημάτων, τὰ ὁποῖα ἐνδεχομένως ἔχει ἐκ κληρονομίας, ἀλλὰ διὰ τοῦ νομίσματος ἐργασίας ἀποδοτικῶς, παραγωγικῶς. Μολαταῦτα ὁ θέλων καὶ δυνάμενος νὰ παραβιάζῃ τὴν ἐν λόγῳ ὑποχρέωσίν του, δύναται νὰ τὸ πράττῃ ἐλευθέρως, χωρὶς οὐδένα νὰ ἔχῃ νὰ δώσῃ λόγον, ἐφ᾿ ὅσον ἔχει τὰ μέσα διὰ νὰ μὴν ἐπιβαρύνῃ τοὺς ἄλλους, καίτοι ἀθετῶν τὴν ὑποχρέωσίν του ὅπως καθίσταται διὰ τῆς προσωπικῆς του ἐργασίας, παραγωγικὸς καὶ ἀποδοτικός.

Ἐν τούτοις αἱ ἀπόψεις τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας, αἱ ὁποῖαι ἐδιδάσκοντο κατὰ τοὺς αἰῶνας 4ον καὶ 5ον μ. Χ. ἀλλὰ καὶ μετὰ ταῦτα, ἐφηρμόζοντο δὲ μόνον εἰς τὰ μοναστήρια τότε, ἦσαν ἀπείρως ὑψηλότερα, ἐκτενέστερα καὶ πλατύτερα, καὶ προσέδιδον εἰς τὴν ἐργασίαν ἀνώτερον περιεχόμενον καὶ μορφὴν χρέους, τὸ ὁποῖον δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ παραβιάζηται, ἀνεξελέγκτως καὶ ἀτιμωρητί.

Ἐλογίζετο ὄντως ὡς ἐπίμεμπτος καὶ κολάσιμος παράβασις ἡ ἀδράνεια καὶ ἡ ἀργία τότε. Διότι ἡ ἐργασία, ἐνῷ ἐθεωρεῖτο, ὅ,τι καὶ σήμερον θεωρεῖται ὑφ᾿ ἡμῶν ὡς ἀνάγκη παραγωγικὴ καὶ συμβολὴ εἰς τὴν γενικὴν προσπάθειαν διὰ τὴν ὕπαρξιν τῆς ἀνθρωπότητος, ἐνεφανίζετο συνάμα ὑπὸ τῶν κορυφαίων τοῦ μοναχικοῦ βίου καὶ ἐθεωρεῖτο ὑπὸ τῶν μοναχῶν ἀπὸ μιᾶς ὑψηλοτέρας σκοπιᾶς εἰς τὴν ὁποίαν αἱ ὑλόφρονες ἀντιλήψεις ἀδυνατοῦν νὰ τὴν τοποθετήσουν. Καὶ δή:

Ἡ εὐποιΐα εἶναι ἡ ὑψίστη τῶν ἐντολῶν τοῦ Κυρίου. Ἀλλὰ ποῦ θὰ εὑρεθοῦν τὰ μέσα διὰ τὴν τήρησιν, καὶ δὴ συνεχῆ τῆς ἐντολῆς αὐτῆς; Μόνον φυσικὰ δι᾿ ἐργασίας μονίμου καὶ ἀποδοτικῆς. Μόνον δι᾿ ἐργασίας ἐξαρκούσης εἰς λογικὴν αὐτοσυντήρησιν, καὶ καταλειπούσης περιθώρια διὰ τὴν ἐκλήρωσιν τοῦ πρὸς τὸν πλησίον χρέους.

Καὶ ἐλογίζετο μάλιστα, ὅτι ὁ κατέχων ἐνδεχομένως περιουσίαν ἐκ κληρονομίας—διὰ τοὺς μοναχοὺς ἦτο καὶ εἶναι τοῦτο ἀκατανόητον—καὶ ἐξ αὐτῆς, χωρὶς νὰ ἐργάζηται παρέχων ψιχία τινὰ πρὸς εὐποιΐαν, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ θεωρῆται ὡς ἀρτίως ἐκπληρῶν τὸ χριστιανικόν του χρέος πρὸς τοὺς ἐλαχίστους ἀδελφούς του κατ᾿ αὐτὸν τὸν τρόπον. Τὰ πρὸς εὐποιΐαν καὶ φιλανθρωπίαν δεδόμενα πρέπει καὶ αὐτὰ νὰ προέρχωνται ἐκ τοῦ ἀτομικοῦ μόχθου. Τότε ὁ δίδων θεωρῆται ὡς πλήρως συμμετέχων εἰς τὴν ἀνάγκην τοῦ ἄλλου καὶ πραγματικὰ συμμεριζόμενος τὴν θέσιν του.

Νομίζω ὅτι τοιαύτη ὑψηλὴ ἀντίληψις περὶ ἐργασίας καὶ περὶ κοινωνικῆς ἀλληλεγγύης δὲν ἐπικρατεῖ σήμερον εἰς τὴν κοινωνίαν μας. Ὑπάρχουν βέβαια σήμερον κρατικαί, ἐκκλησιαστικαὶ καὶ κοινωνικαὶ ὀργανώσεις, αἱ ὁποῖαι δι᾿ εἰσφορῶν, παρέχουν βοήθειαν καὶ περίθαλψιν

εἰς τοὺς δεομένους. Ἀλλ' οἱ εἰσφέροντες, πολλάκις ὄχι εὐχαρίστως, ἀλλὰ κατόπιν πιέσεως σχετικῆς, δὲν ἀντιλαμβάνονται πόσην ὑψηλὴν χειρονομίαν ἐπιτελοῦν καὶ ποῖον στοιχειῶδες αὐτῶν χρέος πρὸς τὸν πλησίον ἐκπληροῦν.

Ἐξ ἄλλου πρέπει νὰ παρατηρηθῇ ὅτι οἱανδήποτε ἔκτασιν καὶ ἂν λάβῃ ἡ ὠργανωμένη φιλανθρωπία, τὸ ἀτομικὸν χρέος οὐδέποτε μειοῦται, διότι ἕκαστος θὰ ἔχῃ πάντοτε νὰ συναντήσῃ περιπτώσεις, διὰ τὰς ὁποίας ἡ ἀτομική του ἐνίσχυσις θὰ εἶναι ἀπαραίτητος, διὰ ποικίλους λόγους, οἱ ὁποῖοι ἀποτελοῦν ἀντικείμενον οὐχὶ τῆς ἰδικῆς μας ἐνταῦθα ἐρεύνης.

Ἀλλ' εἰς τὴν ἐργασίαν, οἱ κορυφαῖοι ὀργανωταὶ τοῦ μοναχικοῦ βίου καὶ διδάσκαλοι τῶν σκοπῶν αὐτοῦ, ἀπέδιδον καὶ ἄλλην ὑψηλὴν ὁμοίως σημασίαν. Εἶχον δηλαδὴ ἐπίγνωσιν τῆς ἀληθείας τοῦ ρητοῦ: «ἡ ἀργία εἶναι μήτηρ πάσης κακίας». Τὸ ἐπαναλαμβάνομεν βέβαια καὶ ἡμεῖς σήμερον συχνά. Καὶ τὸ ἐπαναλαμβάνομεν συνήθως, εἴτε εἰς περιπτώσεις, καθ' ἃς ἐπιθυμοῦμεν νὰ ἀστεϊσθῶμεν, ὅταν συλληφθῶμεν ἀσχολούμενοι εἰς ἀγόνους ἀσχολίας, ἐλλείψει ἐργασίας ἀποδοτικῆς, εἴτε διὰ νὰ ἐμφανίσωμεν μίαν παρεκτροπὴν τοῦ πλησίον ὡς ἀποτέλεσμα τῆς ἀδρανείας του. (Δὲν θέλω βέβαια νὰ προσθέσω ὅτι ἀνὰ τοὺς αἰῶνας ὑπῆρξαν καὶ ὑπάρχουν καὶ οἱ διδάσκαλοι τῆς ἀπραξίας καὶ τῆς ὀκνηρίας ὡς μακαρίας διὰ τὸν ἄνθρωπον καταστάσεως, οἱ ὁποῖοι προβάλλουν ὡς ἐνίσχυσιν τῶν ἀπόψεων αὐτῶν καὶ τὴν ἰταλικὴν παροιμίαν: «dolce far uiente»).

Ἀλλ' οἱ θεῖοι ὀργανωταὶ τοῦ μοναχικοῦ βίου, ἀλλὰ καὶ μέγιστοι κοινωνιολόγοι, εἰς τὸ ἀνωτέρω ρητόν: «ἡ ἀργία εἶναι μήτηρ πάσης κακίας», ἀπέδιδον ὅλην αὐτοῦ τὴν ἐσωτερικὴν ἀξίαν. Ἐφοβοῦντο δηλονότι σοβαρώτατα τὰ κακὰ ἀποτελέσματα τῆς ἀργίας καὶ τῆς ἀπραξίας. Καὶ ἦσαν πεπεισμένοι ὅτι ὁ ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος παραμένει ἀργὸς διατρέχει κινδύνους, τοὺς ὁποίους δημιουργεῖ ἀκριβῶς ἡ ἀδράνειά του αὐτη. Ἐπειδὴ ὁ ἄνθρωπος διατελεῖ ὑπὸ τὸν νόμον τῆς ἐργασίας καὶ ὅταν ἀκόμη εἶναι ἀργός. Ἐργάζεται διὰ τῆς διανοίας. Καὶ ἐπειδὴ παραβιάζει τὸν φυσικὸν νόμον, τὸν ὁποῖον ὀφείλει νὰ τηρῇ, τὸν νόμον δηλονότι τῆς ἐργασίας, εὑρίσκεται εἰς κατάστασιν ἀφύσικον, καὶ ἑπομένως ἡ διάνοιά του ἐκτρέπεται πρὸς τὸ κακόν, πρὸς τὴν ἁμαρτίαν. Οὕτω πολλάκις, ἀδρανὴς ὢν καὶ ἄνευ φροντίδων καὶ εὐθυνῶν καταστρώνει σχέδια κακά, καὶ πραγματοποιεῖ αὐτά, πρὸς ἀπασχόλησίν του.

Πόσον μέγας ἐμφανίζεται ὁ κίνδυνος αὐτός, οὐδεὶς βέβαια σώφρων ἄνθρωπος ἀμφισβητεῖ, ἀδιάφορον ἂν παραδέχηται ἢ ὄχι τὴν χριστιανικὴν δεοντολογίαν. Ἀλλὰ δὲν εἶναι καὶ δύσκολον νὰ φαντασθῶμεν πόσον ἐτρόμαζε τοὺς τιμίους ἐκείνους ἐπιστάτας τοῦ μοναχικοῦ βίου, ἡ ἰδέα τῆς ἀργίας παρὰ τοῖς μοναχοῖς, ἀργία δυναμένη νὰ ἐκτρέψῃ τὰς σκέψεις αὐτῶν πρὸς τὸ πονηρόν. Σκέψεις δυναμένας νὰ κατευθύνουν τὰς ἐπιθυμίας αὐτῶν πρὸς ὅσα ἠρνήθησαν νὰ παρουσιάσουν εἰς τὰ ὄματα αὐτῶν βαρὺν τὸν σταυρὸν ὃν ἐπωμίσθησαν, ἀντὶ νὰ θεωροῦν αὐτὸν ὡς χρηστὸν ζυγὸν καὶ ἐλαφρὸν φορτίον, σκέψεις δυναμένας νὰ καταστήσουν δι' αὐτοὺς τὸν μοναχικὸν ὅρκον καὶ τὸ μοναχικὸν σχῆμα, αἰτίας ἀπωλείας ἀντὶ οἰκοδομῆς καὶ σωτηρίας.

Ὢ! ναί. Διότι ὅσον εἶναι ἀληθὲς ὅτι τὸ καλὸν καὶ τὸ κακὸν εἶναι ἐκ διαμέτρου ἀντίθετα, ἀλλὰ τόσον εἶναι βέβαιον ὅτι ἡ μεταπήδησις ἐκ τοῦ ἑνὸς εἰς τὸ ἄλλο, ἰδιαίτατα δὲ ἐκ τοῦ καλοῦ εἰς τὸ κακόν,

ΠΡΟΗΓΟΥΜ. ΣΥΜΕΩΝ ΦΙΛΟΘΕΐΤΟΥ

ΠΕΡΙ ΠΛΟΥΤΟΥ

Ὁ πλοῦτος εἶναι ἐπίγειον ἀγαθὸν καὶ πρόσκαιρον, εἶναι δῶρον Θεοῦ, εἶναι μέσον, ὄργανον, δι' οὗ πληρώνεται ὁ μόχθος καὶ ἡ ἐργασία τοῦ ἀνθρώπου· δι' αὐτοῦ ἀναπτύσσονται αἱ τέχναι, αἱ ἐπιστῆμαι καὶ αἱ ποικίλαι εὐκολίαι εἰς τὰς συναλλαγὰς καὶ πρόοδοι ἐν τῇ κοινωνίᾳ, εἶναι λοιπὸν ἀναγκαῖος ὁ πλοῦτος διὰ τὴν ζωήν. Πάντες ἐπιδιώκομεν καὶ ἐπιθυμοῦμεν πλούτη καὶ χρήματα, καὶ μετερχόμεθα πᾶν μέσον πρὸς ἀπόκτησιν πλούτου διὰ νὰ ἱκανοποιήσωμεν τὰς σωματικὰς ἡμῶν ἀνάγκας καὶ ἀπαιτήσεις, καὶ οὐχὶ πρὸς ἀνάπτυξιν καὶ πρόοδον τῆς πνευματικῆς ἡμῶν ζωῆς. Ὁ πλοῦτος ὅμως ὅταν δὲν ὑπάρχει λογική γίνεται μέγα ἐμπόδιον πρὸς ἐργασίαν τῆς ἀρετῆς, καὶ πρόσκομμα πρὸς κληρονομίαν τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ (Ματθ. ιθ' 23). «Πλοῦτος δὲ πολλῶν ἐπικάλυμμά ἐστι κακῶν» (Μένανδρος). «Χρυσός τε καὶ ἄργυρος ἁπαξαπλῶς, ἰδίᾳ τε καὶ δημοσίᾳ ἐστὶν ἐπίφθονον κτῆμα» (πατερικὸν πρβλ. α' Τιμοθ. ς' 10). Ἀλλὰ «δεῖ δὲ χρημάτων, καὶ ἄνευ τούτων, οὐδέν ἐστι γενέσθαι τῶν δεόντων» (Δημοσθένης). Ὁ πλοῦτος εἶναι ὁ πατὴρ τῶν μεγάλων ἐπιχειρήσεων καὶ εἶναι εὐχερεστάτη. Ἀρχαῖος Ἕλλην φιλόσοφος ἐφρόνει ὅτι, παρὰ τὴν ἐκ διαμέτρου ἀντίθεσιν τοῦ καλοῦ πρὸς τὸ κακόν, ἡ ἀπόστασις ἐν τούτοις μεταξὺ αὐτῶν εἶναι ἐλαχίστη. «Ἀπέχουν, ἔλεγεν, ὅσον ἀπέχουν οἱ ὀφθαλμοὶ ἀπὸ τὰ ὦτα», ἐλάχιστα δηλαδὴ ἑκατοστόμετρα. Τὸ εἶχον ὑπ' ὄψιν οἱ ἱεροὶ ἐκεῖνοι κοινωνικοὶ στυλοβάται καὶ δὲν ἤθελον ὅπως ἡ μικρὴ αὕτη ἀπόστασις, σμικρύνηται ἔτι πλέον καὶ σχεδὸν ἐξαφανίζεται διὰ τῆς ἀδρανείας καὶ ἀπραξίας τῶν μοναχῶν.

κερδῶν. «Ὅπλον μέγιστον ἐν βροτοῖς ὁ πλοῦτος» (Μένανδρος). Εἶναι νόμος θεῖος καὶ φυσικὸς ὅτι εἰς τὸν κόσμον θὰ ὑπάρχουν πάντοτε καὶ πλούσιοι καὶ πτωχοὶ διὰ νὰ συντηρηθῇ ἡ ὕπαρξις καὶ ἡ ζωή. «Πλούσιος καὶ πτωχὸς συνήντησαν ἀλλήλοις, ἀμφοτέρους δὲ ὁ Κύριος ἐποίησε» (Παρ. Σολ. κβ' 2). Ὁ πλοῦτος ἔχει μεγάλην ἀξίαν ὅταν ἀποκτᾶται διὰ τῆς ἐντίμου ἐργασίας, καὶ ὅταν δαπανᾶται δι' ἀγαθοὺς καὶ φιλανθρωπικοὺς σκοπούς, πρὸς εὐημερίαν καὶ πρόοδον τῶν Ἐθνῶν καὶ λαῶν. Ὅταν δὲ κερδαίνεται μὲ ἀνήθικα μέσα, δι' ἁρπαγῶν καὶ ἀδικιῶν, τότε ὁ πλοῦτος ἀποβαίνει ἐπιζήμιος καὶ ὀλέθριος, καθότι ὁ ἄδικος πλοῦτος εὐκόλως ἐξανεμίζεται καὶ χάνεται. «Προτιμότερον ἔντιμος πενία, ἢ πλοῦτος αἰσχρός». Οἱ κεφαλαιοκράτορες ζάπλουτοι ἂς ἔχουν ἐν νῷ ὅτι ὁ πλοῦτος οὔτε σώζει οὔτε κολάζει, τὸ πᾶν ἔγκειται εἰς τὴν καλὴν χρῆσιν ἢ κακὴν διαχείρισιν αὐτοῦ, καὶ ὅτι δὲν εἶναι αὐθένται τοῦ πλούτου, ἀλλ' οἰκονόμοι μόνον καὶ διαχειρισταὶ αὐτοῦ, κατὰ τοὺς θείους πατέρας. «Μὴ σπεῦδε πλουτεῖν, μὴ ταχὺ πένης γένῃς».

ΑΝΑΛΕΚΤΑ

—Κάθε χαρὰν καὶ κάθε λύπην, κάθε εὐτυχίαν καὶ κάθε δυστυχίαν σου, ἤξευρέ το ὅτι σοῦ τὰ στέλλει ὁ Θεός. Καὶ ὅ,τι στέλλει ὁ Θεὸς εἶναι δῶρον θεῖον καὶ ἡμεῖς οἱ ἄνθρωποι δὲν ἔχομεν τὸ δικαίωμα ν' ἀρνούμεθα τοῦ καλοῦ μας Θεοῦ τὰ δῶρα. Θέλει ὁ Θεὸς νὰ ὑποφέρῃς; νὰ ὑποφέρῃς ἀγογγύστως, διότι οὕτως εὐχαριστεῖς τὸν Θεόν. Ἂν γογγύζῃς, σημεῖον ὅτι τὸν Θεὸν τὸν θεωρεῖς ἄδικον, κακὸν καὶ δὲν ἠξεύρω τί ἄλλο. Ἀλλὰ τότε παροργίζεις τὸν Θεόν· τὸν παροργίζεις ναί· καὶ δὲν σοῦ ἐπιτρέπεται, σὺ πλάσμα τοῦ Θεοῦ, νὰ παροργίζῃς τὸν δημιουργόν σου. Εἰς τὰς συμφορὰς σου προσεύχου εἰς τὸν Θεόν, εὐχαρίστησέ τον καὶ παρακάλεσέ τον νὰ σοῦ ἔλθῃ ἀρωγός.

ΕΝΑΣ ΕΙΣΕΤΙ ΑΓΝΩΣΤΟΣ ΑΓΙΟΡΕΙΤΗΣ ΟΣΙΟΜΑΡΤΥΣ

Πρό τινος ἀναδιφῶν τὰ τῆς βιβλιοθήκης τῆς Μονῆς μας χειρόγραφα ἐν τῷ καταλόγῳ τοῦ ἀειμνήστου Λάμπρου, εἶδον ἐν τῷ ὑπ' ἀριθμὸν 347 χαρτῴῳ κώδικι ἐν κεφ. 7ῳ «βίον τοῦ ὁσιομάρτυρος Κυρίλλου, ἐν Θεσ)νίκῃ ἀθλήσαντος». Καίτοι δὲν εἶχον ἀκούσει ποτὲ περὶ ἁγιορείτου ὁσιομάρτυρος ὑπὸ τὸ ὄνομα αὐτό, οὐδὲ αὐτὸς ὁ χαλκέντερος μελετητὴς τῶν ἁγιορειτικῶν βιβλιοθηκῶν ὅσιος Νικόδημος ἀναφέρει τι περὶ αὐτοῦ ἐν τῇ ᾀσματικῇ ἀκολουθίᾳ τῶν ἁγιορειτῶν πατέρων, ἀμυδρά τις προαίσθησίς μοι ἔλεγεν ὅτι κάτι τὸ συγγενὲς καὶ ἐνδιαφέρον πρὸς τὸν ἱερὸν ἡμῶν τόπον θὰ περιεῖχεν ὁ βίος οὗτος. Ἐφ' ᾧ καὶ διεξελθὼν αὐτὸν εἶδον μετ' ἐκπλήξεως ὅτι πρόκειται περὶ ἁγιορείτου μοναχοῦ, μαρτυρήσαντος ἐν Θεσσαλονίκῃ κατὰ τὸ ἔτος 1566. Λέγω μετ' ἐκπλήξεως διότι ὑπὲρ πᾶσαν ἄλλην ἁγιορειτικὴν βιβλιοθήκην εἶχεν ἐκφυλλίσει λεπτομερῶς τὴν τῆς Μονῆς μας ὁ ἅγιος Νικόδημος ἐπὶ ἔτη μονάσας ἐν αὐτῇ καὶ δὴ κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τῆς ἐλεύσεώς του εἰς τὸ Ὄρος, ὁπότε ἡ φιλομάθειά του ἦτο ἀκόρεστος, μὲ τὴν θαυμαστήν του δὲ καὶ ἀπέραντον μνήμην, θὰ ἐνεθυμεῖτο ἀσφαλῶς καὶ τὸν ὁσιομάρτυρα τοῦτον κατὰ τὴν σύνταξιν τῆς ὡς εἴρηται ᾀσματικῆς ἀκολουθίας.

Εἰκαστικῶς δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι ὁ Κώδιξ οὗτος πιθανὸν νὰ μὴ ὑπῆρχε τότε ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ τῆς Μονῆς μας. Εἶναι ἀναντίρρητον ὅτι κατὰ τὴν μεγάλην Ἐπανάστασιν τοῦ 1821 πολλοὶ χειρόγραφοι κώδικες ἐχάθησαν καὶ ἐξ ἐκείνων ὅπου μετεφέρθησαν εἰς τὴν νότιον Ἑλλάδα πρὸς διάσωσιν καὶ ἐκ τῶν ἄλλων ὅπου παρέμειναν εἰς τὸ ἅγιον Ὄρος, ἔνθα ὁ καταλαβὼν αὐτὸ καὶ ἐπὶ ὀκταετίαν παραμείνας τουρκικὸς στρατὸς ἔπραττεν ὅ,τι ἤθελεν ἀνεξελέγκτως, ἀλλὰ καὶ μερικοὶ νέοι κώδικες τοιοῦτοι, φαίνεται ὅτι ἀφιερώθησαν ἢ συνεκεντρώθησαν ἀλλαχόθεν κατὰ τὰ μετεπαναστατικὰ ἔτη, ἴσως ἐκ τῶν τότε διαλυθεισῶν Ἱ. Μονῶν ἐν τῇ νεοσυστάτῳ Ἑλληνικῇ Πολιτείᾳ. Τὸ περίεργον δὲ εἶναι ὅτι καὶ εἰς οὐδεμίαν ἄλλην ἁγιορειτικὴν βιβλιοθήκην, μηδ' αὐτῆς τῆς Χιλιανδαρινῆς ἐξαιρουμένης, εὑρίσκεται ὁ χειρόγραφος οὗτος βίος τοῦ ἁγίου ὡς καὶ ἡ ᾀσματικὴ ἀκολουθία του.

Ὁ Κώδιξ εἶναι τοῦ 17ου αἰῶνος, καὶ περιέχει πολλὰ Κεφάλαια εἰς Φύλλα 218. Ὁ βίος καὶ ἡ ᾀσματικὴ ἀκολουθία τοῦ ὁσιομάρτυρος Κυρίλλου καταλαμβάνουσι 4 φύλλα ἐστενογραφημένα καὶ διὰ σμικρᾶς γραφῆς σχεδὸν δυσαναγνώστου, τουλάχιστον εἰς ἐμέ, ἐφ' ᾧ καὶ ἀνέθεσα τὴν ἀντιγραφήν του εἰς τὸν εὐλαβέστατον μοναχόν μας Λάζαρον ἐπὶ ἔτη διατελέσαντα βιβλιοφύλακα τῆς Μονῆς, καὶ εἰς ἄκρον ἐπιμελῆ περὶ τὴν μελέτην, πιστῶς ἀντιγράψαντα τοῦτον πλὴν μιᾶς λέξεως ἧς ὁ τόπος μένει κενὸς ἐν τῷ παρόντι ὡς δυσαναγνώστου, ἀλλ' ἐπουσιώδους ὡς φαίνεται ἐκ τῆς σειρᾶς τοῦ λόγου,

Ο ΒΙΟΣ

† Κύριλλος ὁ τοῦ Χριστοῦ γενναῖος ὁσιομάρτυς, ἦν μὲν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ ἀσεβεστάτου Σουλεϊμάνου, ἐκ πόλεως Θεσσαλονίκης. γεννήτορες δὲ ἦσαν αὐτῷ Πέϊος καὶ Παρασκευή, ἀμφότεροι θεοσεβεῖς καὶ τῷ Χριστῷ πιστεύοντες. ὁ μὲν οὖν πατὴρ αὐτοῦ ἐκ Πελαγωνίας ὁρμώμενος, ἀφῖκται δὲ εἰς Θεσ)νίκην καὶ γυναικὶ νομίμῳ συζυγείς, ἐν τῇ τῆς Θεσ)νίκης ἀκροπόλει τὴν οἴκησιν ἐχούσῃ, γεννᾷ τοῦτον τὸν ἀθλητήν, καὶ τῷ θείῳ αὖθις λουτρῷ ἀ-

ναγεννήσας, Κυριακὸν ἐπωνόμασεν. οὔπω τὸν δέκατον ὁ μάρτυς ἤνυε βίον, καὶ οἱ γονεῖς κοινῷ τέλει χρησάμενοι, ἀνεπαύσαντο ἐν Κυρίῳ. ὁ δὲ παῖς ὀρφανὸς ἐναπολειφθείς, ἔμεινε παρὰ τῶν πρὸς μητρὸς αὐτοῦ θείων, διαφορετικὴν τὴν θρησκείαν ἐχόντων. ὁ μὲν γὰρ εὐσεβὴς ἦν, καὶ τῆς τῶν Χριστιανῶν Ὀρθοδόξου πίστεως μέτοχος Ἰωάννης καλούμενος· ὁ δὲ τῆς τοῦ Μωάμεθ πλάνης ἦν ἀκόλουθος, καὶ τῆς τῶν Ἀγαρηνῶν δυσσεβείας συνέριθος. τούτων οὕτως ἐχόντων, νικᾷ τὰ χείρω. καὶ ὁ δυσσεβὴς θεῖος, λαμβάνει τὸν παῖδα, καὶ φέρων δίδωσιν ἀνδρί τινι δυσσεβεῖ ὁμοτέχνῳ, τὴν σκυτοτομικὴν ἐκπαιδεύεσθαι τέχνην. ὁ δὲ μάρτυς οἷα εἰκὸς ἀσχάλλων τὴν μετὰ τῶν ἀσεβῶν ξυναυλίαν, καὶ παραρριπτεῖσθαι μᾶλλον αἱρούμενος ἐν ταῖς τοῦ Θεοῦ αὐλαῖς, ἢ οἰκεῖν ἐν τοῖς τῶν ἁμαρτωλῶν σκηνώμασι, συμβούλῳ χρησάμενος τῷ εὐσεβεῖ αὐτοῦ θείῳ Ἰωάννῃ, μηδενὶ ἑτέρῳ προσγενεῖ δηλώσας τὰ κατ᾽ αὐτόν, ἀλλὰ μόνον ἁγιορείταις τισί, θεοσεβέσι μοναχοῖς ἐν Θεσ)νίκῃ τότε τυχοῦσι, καὶ τὸν θεῖον κοινωσάμενος, ἀπαίρει τῆς πατρίδος, καὶ πρὸς τὸ τοῦ Ἄθωνος ἱερώνυμον Ὄρος παραγίνεται.

Ἐπεὶ δὲ οὔπω τὸν ἴουλον ἐπήνθει, ἄρτι γὰρ τοῦ τεσσαρασκαιδεκάτου χρόνου ἐπέβαινε, τ᾽ ἄλλα τῶν μοναχῶν καταγώγια χαίρειν ἐάσας, ἐν τῇ τοῦ Χειλανταρίου σεβασμίᾳ Μονῇ κείρεται κατὰ μοναχούς, ἐκεῖθεν γὰρ ἦσαν, καὶ οἱ τοῦτον ποδηγήσαντες μοναχοί, καὶ Κύριλλος ἀντὶ Κυριακοῦ μετονομάζεται. νόμος δὲ παρὰ τοῖς ἐκεῖσε πατράσιν ἀνέκαθεν, ἀγενείους μὴ ἐμμένων παρ᾽ οὐδενὶ τῶν μοναστηρίων. διά τοι τοῦτο ἐκπέμπουσι τοῦτον, παρά τινι τῶν τῆς Μονῆς Μετοχίων, τὰς συνήθεις τοῖς μοναχοῖς ὑπηρεσίας ἐκτελῶν.

Ἐκεῖσε τοιγαροῦν ἐν ὑπακοῇ διατελέσας χρόνους ὀκτώ, Θεοῦ μὲν ὡς ἐγὼ οἶμαι κινούμενος, ἔρχεται εἰς Θεσ)νίκην, μετὰ καὶ ἄλλων δύο μοναχῶν ἐκ τῆς αὐτῆς Μονῆς ὑπαρχόντων, ἄγνωστος τοῖς πᾶσι διακείμενος, ὅθεν τε καὶ οἷος τυγχάνει. μόνῳ δὲ τῷ αὐτοῦ θεοσεβεῖ θείῳ Ἰωάννῃ ἐντυχών, καὶ τὰ εἰκότα κοινολογησάμενος. μεθ᾽ ἡμέρας αἰτεῖ τὸν ἑαυτοῦ μὲν ἐξάδελφον, παῖδα δὲ τοῦ Ἰωάννου, θεωρίας ἕνεκα κατελθεῖν ἐν τῷ τῆς Θεσ)νίκης λιμένι. φιλεῖ γὰρ πᾶς τις πρὶν μὲν τῆς πατρίδος ἀποικισθείς, αὖθις ἐπανιών, τῶν ἐκ παίδων διατριβῶν ἀναμιμνήσκεσθαι, τούτων οὕτω τοιγαροῦν τῆς ἀκροπόλεως κατερχομένων, συναντᾷ αὐτοῖς αὐτομάτως ὁ ἀσεβέστατος θεῖος αὐτοῦ. μηδὲν μὲν ὑφορώμενος, διὰ δὲ τὸ παρεῖναι τὸν τοῦ μάρτυρος ἐξάδελφον, ὑπετοπάσθη ἔκ τε τῆς ἡλικίας, ἔκ τε τῆς τοῦ προσώπου συννοίας, αὐτὸν εἶναι τὸν ποτὲ φυγάδα ἀδελφιδοῦν. Καὶ δὴ βοῇ χρησάμενος, συγκαλεῖται τοὺς ὁμόφρονας. δεῦτε λέγων ἴδετε τοῦτον, ὃς ὑπέκυψε μὲν πρῴην ἑκοντὶ τῇ ἡμετέρᾳ θρησκείᾳ κακῶς δὲ ταύτην ἀπαρνησάμενος, εἰς ὃ νῦν ὁρᾶτε μετεβλήθη σχῆμα. τί τὸ ἐντεῦθεν; τῶν χυδαίων καὶ ἀγελαίων καὶ ἀπίστων, οἷα φιλεῖ συμβαίνειν ἐν τοῖς τοιούτοις κινηθέντων, θόρυβος οὐ μικρὸς ἐγένετο. Καὶ γὰρ φιλεῖ πᾶς τις τῶν ἀδοξούντων, ἐν τοῖς τοιούτοις, θορυβοποιήσεως καὶ ἀμαθεῖ παρρησίᾳ εἶναι τις δοκεῖν. τούτων οὕτω κινηθέντων ἀνάρπαστος ὁ μάρτυς γίνεται, καὶ πρὸς τὸν Δικαστὴν Θεσ)νίκης Ἀλλῆν, οὑτωσί πως ὀνομαζόμενον ἄγεται. ὁ δὲ σχῆμά τε καὶ φωνὴν πρὸς τὸ ἥμερον μεταμείψας, πείθειν ἐπεχείρει τὸν ἅγιον. μὴ σύ γε λέγων, εἰς τοσοῦτον ἀπονοίας βάθος κατενεχθείης ὦ νεανία, ὡς τῆς παρούσης μὲν ἀλογῆσαι ζωῆς, ἧς ἐν Κόσμῳ οὐδὲν ἡδύτερον, θάνατον δὲ τὸ μισητὸν πρᾶγμα καὶ ὄνομα ἀνθαιρήσεσθαι. ἀλλὰ σεαυτοῦ γενόμενος, ἀπόστα τῆς τῶν Χριστιανῶν ματαίας θρησκείας, καὶ γενοῦ

τῆς εὐσεβοῦς ἡμῶν πίστεως μέτοχος. ταῦτα καὶ πλείω τούτων λέγων ὁ Δικαστής, πείθειν ᾤετο τὸν ἀδάμαντα. ἀλλὰ καὶ εἰς πετρῶν σπείρειν ὁ ἄνους οὐκ ἐγίνωσκεν· οἰκείως γὰρ τοῦ μάρτυρος τοῖς λόγοις ἀπαντήσαντος, λύκος μάτην χανὼν τὸ τῆς παροιμίας ἐγένετο. ὅθεν μηδὲν ἔχων ἀντειπεῖν, εἱρκτῇ κελεύει τοῦτον. Καθειρχθῆναι, εἰς τὴν αὔριον ταμιευσάμενος τὴν ἀπόφασιν. ἐπεὶ δὲ παρῆν ἡμέρα, συνέρρει πᾶσα ἡ πόλις τῶν μὲν ἀπίστων δοκούντων, λατρείαν προσφέρειν τῷ Θεῷ τῇ ἀποκτάνσει τοῦ μάρτυρος. τῶν δὲ πιστῶν γλιχομένων ἰδεῖν τε καὶ προσλαλῆσαι καὶ πρὸς ἀνδρείαν ὑπαλεῖψαι τὸν μάρτυρα. ἀχθεὶς οὖν ὁ μάρτυς τῷ δικαστῇ παρέστη· ὁ δὲ τῇ ἐνούσῃ ἐξουσίᾳ χρώμενος, πῇ μὲν θωπευτικῶς, πῇ δὲ τυραννικῶς, πείθειν ἐπεχείρει τὸν ἅγιον ἐκ τῆς τῶν Χριστιανῶν εὐσεβείας ἀποστῆσαι. ὡς δὲ ἤνυεν οὐδέν, τραχύτερόν πως τοῦ μάρτυρος πρὸς τοὺς αὐτοῦ λόγους ἀπαντήσαντος, κελεύει τοῦτον πυρὶ καταναλωθῆναι. Ἐπεὶ δὲ ὁ δικαστὴς ἐγεγράφει τὴν ψῆφον, καὶ τῷ Ὑπάρχῳ ἐνεχειρίσατο, μεθ' ὅσης ἄν τις εἰπεῖν χαρᾶς ἦν ὁρᾶν τὸν μάρτυρα. ὁτὲ μὲν τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς Θεὸν ἀτενίζοντα, ὁτὲ δὲ κύκλῳ τὴν βραδύτητα τοῦ Ὑπάρχου ὁρῶντα καὶ δυσχεραίνοντα. μεθ' ὅσης δὲ τὸν ἄπιστον καὶ δύσφημον λαὸν τῆς περιχώρου χαίροντες ἦσαν ἐπὶ τῷ τοῦ μάρτυρος φόνῳ, τὴν σφαγὴν ἐκπληρῶσαι βουλόμενοι, καὶ τὸν αὐτοὺς καταισχύναντα ἀπολέσαι γλιχόμενοι. εἵλκετο μὲν οὖν ὁ μάρτυς ὡς Ἰησοῦς ποτέ. εἷλκον δὲ οἱ δήμιοι ὡς Ἰουδαῖοι. ὁ μὲν γὰρ εἵλκετο δι' ἡμᾶς, ὁ δὲ συνείλκετο ὑπὲρ αὐτοῦ. φθάσας οὖν τὸν τῆς καταδίκης τόπον, ἔστι δὲ οὗτος ἐν τῷ λεγομένῳ ἱπποδρομίῳ, πλησίον τοῦ ναοῦ τοῦ ἐν Βασιλεῦσιν εὐσεβεστάτου καὶ ἁγίου Κωνσταντίνου. τὰς χεῖρας εἰς οὐρανὸν ἄρας, εὐχαριστῶ σοι εἶπε φιλάνθρωπε Κύριε, ὅτι πῦρ με καταναλώσει, καὶ πρὸς σὲ παραπέμψει. στάντων δὲ τῶν δημίων ἐν κύκλῳ καὶ τὸν ἅγιον ἐν μέσῳ ἐμβαλόντων, ὁ Ὕπαρχος ἔφη· ἔδει μέν σε, ὦ ταλαίπωρε ἄνθρωπε, τῷ τοῦ δικαστοῦ πεισθῆναι θελήματι· καὶ ἧξαι τῷ αὐτοῦ προστάγματι, μεγάλων τε ὡς ὑπέσχετο ἀξιωθήσεσθαι δωρεῶν καὶ τὸν Θεὸν ἵλεων εὑρεῖν· καὶ τὸν πλησίον Θεοῦ ἡμέτερον προφήτην εὐΐλατον ἔσεσθαί σοι. ἐπεὶ δὲ οὐκ ἐπείσθης ἐκεῖσε, ἴσως ἐνθάδε πεισθήσῃ, καί γε τὰς ἀποκρίσεις εὐθαρσώτερον ἐρεῖς. βούλει τοι γὰρ εἰς τὸν Χριστὸν ἀρνηθῆναι, καὶ τῷ τοῦ δικαστοῦ πεισθῆναι θελήματι; ἵπποι γὰρ πάρεισιν, ἱμάτιά τε ὡσαύτως. δῶρα ταῦτα σοι πάντα. οὐ συμμετέχων οὐδεὶς ἔσται ἐν αὐτοῖς. οὐκ ἐνοχλήσῃ, αὐτὸς κυριεύσεις τούτων. αὐτὸς ἀγαπήσῃ τούτοις. εἰ δὲ καὶ χρημάτων ἐπιδεὴς ᾖ, πάρεστι καὶ ταῦτα, πολλὰ παρ' ἡμῖν ὅσοις οὔπω. εἰ δὲ καὶ γυναῖκα ὑστερῇ, καὶ ταύτης εὐμοιρήσῃς. τί τοι οὐ πείθῃ; τί βραδύνεις ταῖς ἀποκρίσεσι; πῶς οὐκ ἀρκεῖ τοσούτοις; ἄρα ἐν πόσοις αὐτὸς ἀρκεσθήσῃ; εἰπὲ καὶ αὐτός, ἡμεῖς τε γνωριοῦμεν καὶ τῶν λειπομένων πληρώσωμεν. Ταῦτα μὲν ὁ Ὕπαρχος ἔλεγεν· ὁ δὲ γενναῖος μάρτυς μηδὲν ὑποδείσας οἰκείως ἀνταπεκρίνατο. ἐμοὶ λέγων, ὦ Ὕπαρχε, οὐδενὸς μέλλει. οὐ πλούτου, οὐ δόξης, οὐχ ἱματίων φερνῆ. οὐχ ἵππων εὐγενῶν. πάντων νῦν μοι ὡς σκύβαλα καὶ καπνὸς λελόγηνται. ὑμεῖς οἱ τῆς ἀπωλείας υἱοί, οἱ τοῦ πονηροῦ ἐκείνου δούλου ἀκόλουθοι, ταῦτα ἐπιζητεῖτε. ἐμοὶ Χριστὸς πλοῦτος. Χριστὸς ἐμοὶ ζωή. Χριστὸς ἐμοὶ ἔρως. Χριστὸς ἐμοὶ Θεός. Χριστὸς ἐμοὶ τὰ πάντα ἐν πᾶσιν. οὐδέν με τῆς αὐτοῦ ἀγάπης χωρίσαι πώποτε δυνήσεται· οὐ πῦρ, οὐ ξίφος, οὐ λιμός, οὐ κόσμος, οὐ πλοῦτος, οὐ βάθος, οὐχ ὕψος. οὐκ ἐνεστῶτα οὐ μέλλοντα. οὔτε τις ἑτέρα κτίσις. ἀλλὰ μέχρι τῆς ἐμῆς ἐσχάτης ἀνα-

πνοῆς, ὑπὲρ τῆς ἐμῆς πίστεως ἀγωνίσομαι. ταῦτα παρὰ τῆς ἐμῆς γλώττης ἀκηκοώς, ὦ ὕπαρχε, ποίει ὅ σοι δοκεῖ· τέμνε, σφάττε, καῖε, θῦσον πυρί, μεληδὸν διαίρει, ἀνηλεῶς τιμώρει, ἀπηνῶς αἴκιζε· ἀφειδῶς κόλαζε· ἐμὲ γὰρ ὅλως οὐκ ἀποστήσεις τῆς τῶν Χριστιανῶν εὐσεβοῦς πίστεως. τούτων ὁ ἀνηλεὴς ἐκεῖνος Ὕπαρχος ἀκούσας ρημάτων, κελεύει τοῖς δημίοις πλησίον τῆς πυρᾶς ρύξαι τὸν ἅγιον. Καὶ δὴ βίᾳ καθελκύσαντες τῷ πυρὶ ἐναπέρριψαν, ἔνθα τὸν τῆς ἀθλήσεως δρόμον ὁ μάρτυς τετέλεκεν. ἕκτην τοῦ παρ' ἕλλησιν μεταγειτνιῶνος, παρὰ δὲ ρωμαίοις Ἰουλίου ἕλκοντος. τοῦ ἑπτάκις χιλιοστοῦ ἑβδομηκοστοῦ τετάρτου ἔτους διϊππεύοντος. ἡμέρα ἑβδόμη. ὅσος δὲ θόρυβος τότε τοῖς ἀπίστοις ἐγένετο, τίς λόγος ἱκανὸς παραστῆσαι. ἀλλά μοι γνώσεσθε τὴν τῶν ἀθέων ἀγαρηνῶν σκαιώδη θρασύτητα, δεικνύειν γὰρ μηδὲν τοῦ μάρτυρος τῆς ὑπὲρ Χριστοῦ ἀθλήσεως ἀπώνασθαι, ὅσον καὶ τοὺς κύνας καιομένους εἰκῆ. φύρδην δρᾷ κυνῶν τοῖς μαρτυρικοῖς ἐπικαίουσιν, ὅπερ ἤδη καὶ τῷ μάρτυρι Κυρίλλῳ πεποιήκασιν. ἐπεὶ γὰρ ἔμελλε τῇ φλογὶ δαπανηθῆναι, κυνῶν ὀστᾶ τεθνηκότων...ἔστι δὲ καὶ οὐ θνησιμαίων τῇ πυρᾷ ἐναπέρριψαν. ἔνθεν τοι τὸ μὲν μάρτυρος σῶμα, τῷ πυρὶ καταναλωθέν, ὡσεὶ σποδὸς ἐγένετο. ἡ δὲ τιμία ψυχὴ πρὸς τὰς οὐρανίους ἀπέπτη μονάς. ἀγγέλων παραπεμπόντων, ὁσίων συναπαντώντων, μαρτύρων συναγαλλομένων, ὡς κἀκείνην ἐν μέσῳ αὐτῶν συγχορεύουσαν, πιστῶν δοξολογούντων τὸν μόνον ἐν Τριάδι Θεόν, ᾧ πρέπει δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Ἀπολυτίκιον
Ἦχος γ'. Μέγαν εὕρατο

Μέγα καύχημα Θεσσαλονίκης, σὺ γεγένησαι Κύριλλε μάρτυς, μὴ πτοηθεὶς βασάνων τὴν ἔφοδον, καὶ τοῦ πυρὸς ἀπειλὴν μὴ πτυξάμενος, ἀλλ' ἐναθλήσας στερρῶς μέχρις αἵματος, ὅθεν ἅγιε Χριστὸν τὸν Θεὸν ἱκέτευε, δωρήσασθαι ἡμῖν τὸ μέγα ἔλεος.

Κοντάκιον. Ἦχος δ'. Ἐπεφάνης

Ἀνατείλας Κύριλλε καθάπερ ἄστρον, ἐν τῷ στερεώματι τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ, φωταγωγεῖς τὰς ψυχὰς ἡμῶν, τῶν εὐφημούντων τὴν ἔνδοξον μνήμην σου.

Τὸν βίον τοῦ ἀγνώστου τούτου μάρτυρος ἔστειλα πρὸ πενταμήνου εἰς τὸ ἐν Θεσ)νίκῃ περιοδικὸν τῆς Μητροπόλεως «Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς» μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι θὰ τὸν ἐδημοσίευεν εἰς τὰς σελίδας του, λόγῳ τοῦ ὅτι καὶ ὁ ἅγιος ἦν Θεσσαλονικεύς, καὶ ἱστορικὰς πληροφορίας περιέχει, τόσον διὰ τὴν δυσχείμερον ἐκείνην ἐποχὴν τῆς βίᾳ ἐξισλαμίσεως τοῦ χριστιανικοῦ πληθυσμοῦ, ὅσον καὶ διὰ τὸν διασωζόμενον εἰσέτι ναὸν τοῦ ἁγίου Κων)τίνου ἐν τῷ ἱπποδρομίῳ, τὸν ὁποῖον οἱ πολλοὶ θεωροῦν μᾶλλον νεοσύστατον. Δυστυχῶς δὲν ἐκρίθη ὡς φαίνεται ἄξιον δημοσιεύσεως, ἢ δὲν ἐπερίσσευε χῶρος ἀπὸ τὰς παντοίας δημοσιεύσεις διαφόρων Καθηγητῶν, καὶ ἐξ ἀνάγκης προσφεύγομεν καὶ πάλιν εἰς τὴν φιλόξενον «Ἁγιορειτικὴν Βιβλιοθήκην». Ἔχομεν ὅμως τὴν ταπεινὴν γνώμην ὅτι εἰς θρησκευτικὸν περιοδικὸν καὶ δὴ τῆς Θεσ)νίκης ἁρμοδιώτερα εἶναι τὰ τοιαῦτα δημοσιεύματα, ἀπὸ τὰς ἱστορικὰς διατριβὰς περὶ τοῦ ὁλοκαυτώματος τοῦ Ἀρκαδίου καὶ τὰς μελέτας περὶ τῆς Φιλοσοφίας τοῦ Μπερτιάγεφ.

Φέρεται καὶ ὡς ὄργανον τοῦ Ἱερατικοῦ συνδέσμου Θεσ)νίκης τὸ ἐν λόγῳ περιοδικόν, ἀλλ' ἡμεῖς ἐπὶ δεκάδας ἐτῶν ὄντες συνδρομηταὶ αὐτοῦ δὲν εἴδομεν ποτὲ δημοσίευμα κατωτέρου κληρικοῦ ἐν αὐτῷ, ἴσως καὶ τοῦτο ὡς βασικὸν νὰ μὴ ἐπιτρέ-

Ο ΦΘΟΝΟΣ

«Φθόνε, θηρίον χαλεπόν, ληστά, φονεῦ, διῶκτα.
Σκορπίε μυριόκεντρε, τίγρις ἀνθρωποβόρε.
Δράκαινα φαρμακεύτρια, βοτάνη θανασίμη.
Βέλος ἀσίδηρον, αἰχμὴ πασῶν τμητικωτάτη.
Οἷα ποιεῖς καὶ καινουργεῖς, οἷα δεινὰ τυρεύεις.
Ὑπερνικᾷ τὸ πάθος με, συγχέει με τὸ πένθος.
Καὶ προκαλεῖται δάκρυον ἐκ τῶν ἐμῶν ὀμμάτων.
Ἕως καὶ πότε λυμεών, οὕτως ὑπερισχύσεις;
Μέχρι καὶ τίνος κάκιστε, τὸν βίον συγκινήσεις;
Τύραννε κακομήχανε, φόνιε παντορέκτα;
Κἀγὼ γάρ, ὡς οὐκ ὤφειλον, σαῖς ἐμπεσὼν παλάμαις.
Καὶ πειρασθείς σου τῶν βελῶν, κεῖμαι μικρὸν ἐμπνέων».
Ὅθεν τοίνυν φύγωμεν τὸν φθόνον.
«Φθόνου οὐκ ἔστι χαλεπώτερον».

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Γέροντος
Νήφωνος Ἱεροδ. Βιβλιοδέτου. Ἁγιορείτου
Ἄθως 1957

ΕΝΑ ΑΣΤΟΧΟΝ ΣΧΟΛΙΟΝ

Ἀξιότιμε κύριε Διευθυντὰ τῆς «Ἁγιορειτικῆς Βιβλιοθήκης»,

Εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 104 τοῦ Ὀκτωβρίου 1957 φύλλον τοῦ Περιοδικοῦ «Ἰωάννης ὁ Βαπτιστής» καὶ εἰς τὴν σελίδα 364 ἐδημοσιεύθη σχόλιον ὑπὸ τοῦ Χ. Ι. Α. καὶ ὑπὸ τὸν τίτλον «τὸ ζήτημα τοῦ Μακράκη (ἐξ ἀφορμῆς ἑνὸς συκοφαντικοῦ βιβλίου)».

Ἐπ' αὐτοῦ, παρακαλῶ, νὰ φιλοξενήσητε τὰς ἑξῆς παρατηρήσεις μας:

Τὸ σχόλιον δὲν δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς οὐσιαστικὴ προσφορὰ καὶ συμβολὴ εἰς τὴν διερεύνησιν τοῦ ζητήματος· εἶναι μεροληπτικὸν καὶ ἐμπνέεται ὑπὸ ἐμπαθοῦς ἀγάπης πρὸς τὸν Μακράκην καὶ προκαταλήψεως ἐναντίον παντὸς ἑτέρως φρονοῦντος. Δὲν ἔχει σκοπὸν τὴν εὕρεσιν τῆς ἀληθείας, ἀλλ' ἐπιδιώκει τὴν δυσφήμησιν καὶ τὴν ἐξύβρισιν τῶν κατὰ τῶν πλανῶν τοῦ Μακράκη συγγραφέων. Λησμονεῖ ὁ σχολιαστὴς ὅτι τὸ νὰ ὑβρίζω τὸν ἀντίπαλόν μου δὲν σημαίνει ὅτι ἀναιρῶ καὶ τὰ ἐπιχειρήματά του.

Οὐσιαστικὰ ἐπιχειρήματα ἐναντίον τοῦ «συκοφαντικοῦ» βιβλίου θὰ ἐθεωρούσαμεν καὶ θὰ ἀπεδεχόμεθα εἴτε ὅτι

πει εἰς τοὺς πλινθείους ὡς ἡμᾶς ἀναστροφὴν μετὰ τῶν μεγάλων. Δὲν ἀξιοποιοῦνται ὅμως κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον αἱ πνευματικαὶ δυνάμεις τῆς Βορείου Ἑλλάδος μας, ἀλλ' οὔτε καὶ ἐκ τῆς Ἑταιρίας Μακεδονικῶν σπουδῶν ἠξιώθη προσοχῆς ὁ βίος οὗτος καίτοι σὺν τοῖς ἄλλοις ἀναφέρεται καὶ εἰς τὴν πολύκλαυστον Πελαγωνίαν μας.

Ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ τοῦ Ἁγ. Διονυσίου
τῇ 30ῃ Σεπτεμβρίου 1957
Ὁ Καθηγούμενος αὐτῆς
Ἀρχιμ. Γαβριὴλ

ὁ συγγραφεύς του δὲν παραπέμπει εἰς πραγματικὰ χωρία τῶν ἔργων τοῦ Μακράκη, εἴτε ὅτι παρερμηνεύει τὸ Α ἢ Β συγκεκριμένον νόημά των, εἴτε ὅτι ὁ Μακράκης εἰς ἄλλα σχετικὰ χωρία (μεταγενέστερα ἢ προγενέστερα) διδάσκει τὰ ἀντίθετα τῶν ὅσων ἰσχυρίζεται ὁ συγγραφεὺς τοῦ ἐν λόγῳ «συκοφαντικοῦ» βιβλίου. Ἀντὶ τοιούτων ἐπιχειρημάτων ἀνεγνώσαμεν κακοηθεστάτας ὕβρεις καὶ δολίας καὶ πονηρὰς ἐκφράσεις καὶ ψευδῆ καὶ ἀσθενῆ ἐπιχειρήματα.

Χαρακτηρίζει τὸ βιβλίον ὡς συκοφαντικόν, ἀλλ᾽ ὁμολογεῖ ὅτι ὁ συγγραφεύς του «νομίζει ὅτι προσφέρει λατρείαν τῷ Θεῷ». Ὁ συκοφάντης ποτὲ δὲν κινεῖται ὑπὸ τοιούτων ἐλατηρίων. Ὁ χαρακτηρισμὸς λοιπὸν οὗτος εἶναι παράλογος. Ἐπικαλεῖται ὡς ἐπιχείρημα τὴν διάδοσιν τῶν συγγραμμάτων τοῦ Μακράκη εἰς τὴν ξένην. Τὸ ἐπιχείρημα δύναται νὰ ἀντιστραφῇ. Μήπως αὐτὴ ἡ διάδοσις εἶναι κατὰ τῆς Ὀρθοδοξίας τῶν συγγραμμάτων τοῦ Μακράκη; «Ὅμοιος ὁμοίῳ ἀεὶ πελάζει». Ἐπικαλεῖται ὡσαύτως τοὺς κατὰ τοῦ Μακράκη διωγμοὺς ὡς ἀπόδειξιν τοῦ Ὀρθοδόξου φρονήματός του. Λάθος. Ὁ διωγμός του δὲν τοῦ ἐξασφαλίζει πιστοποιητικὸν Ὀρθοδοξίας. Διώκεται καὶ ὁ κομμουνιστὴς καὶ ὁ αἱρετικός, χωρὶς νὰ εἶναι χριστιανοὶ Ὀρθόδοξοι.

Δὲν διστάζει νὰ ζητήσῃ «περγαμηνὰς εὐσεβείας» ἀπὸ τοὺς ἀντιμακρακικοὺς συγγραφεῖς, συγχέων οὕτω τὰ ἀσύγχυτα. Ἡ ἀλήθεια στέκει ἀφ᾽ ἑαυτῆς. Δὲν στηρίζεται εἰς τὴν ἀξίαν ἢ ἀπαξίαν προσώπων καὶ πραγμάτων. Εἶναι ἀλήθεια καὶ ὅταν προσφέρηται διὰ στόματος εὐσεβοῦς, ἀλλὰ καὶ ὅταν ὁμολογῆται διὰ στόματος ἀσεβοῦς.

Κατατάσσει τοὺς κατὰ τῶν ἔργων τοῦ Μακράκη συγγραφεῖς εἰς τέσσαρας κατηγορίας καὶ ἀφήνει τὴν ἐλευθερίαν εἰς τὸν ἀναγνώστην νὰ κατατάξῃ τοὺς κατονομαζομένους μοναχοὺς συγγραφεῖς (Δανιηλίδην, Μουστάκαν καὶ Φιλόθ. Ζερβᾶκον) εἰς «μίαν ἢ περισσοτέρας» τῶν κατηγοριῶν τούτων. Ὁ δόλιος αὐτὸς τρόπος καὶ ἡ ὕπουλος αὐτὴ ὕβρις εἶναι χαρακτηριστικωτάτη διὰ τὸ ἦθος τοῦ κ. Χ. Ι. Α. Τὰ συλλυπητήριά μας. Μᾶς λέγει· «τὸ ζήτημα εἶναι τόσον λεπτόν» καὶ ἐπ᾽ αὐτοῦ «διχάζονται αἱ γνῶμαι ἀνδρῶν ἀνωτέρας μορφώσεως καὶ εὐρυτάτης παιδείας». Ἀπαντῶμεν. Τὸ ζήτημα Μακράκη ἀφορᾷ εἰς βασικὰ δόγματα τῆς Ἐκκλησίας καὶ δὲν ἐπιτρέπεται νὰ χαρακτηρίζηται ὡς θέμα συζητήσεως καὶ «φιλοσοφικῆς πτήσεως», ἀλλὰ πίστεως καὶ ὑποταγῆς εἰς τὰ ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας παραδεδεγμένα, ὡς μαρτυρεῖ καὶ τὸ κατωτέρω γεγονός.

Ὁ ἀείμνηστος καὶ σοφὸς Ἀλ. Παπαδιαμάντης—χωρὶς νὰ εἶναι καὶ αὐτὸς «ἰδιώτης τὴν γνῶσιν»—ἔλαβε τὴν ὀρθὴν καὶ ἁρμόζουσαν θέσιν ἐπὶ τοῦ ζητήματος Μακράκη, γράφων εἰς τοὺς Μακρακιστὰς τῆς ἐποχῆς του (ὅρ. θρησκ. δελτίον «Ἀπόστολος» ἐκδιδ. δαπάναις Ἱερ. Μητροπόλεως Ἱερισσοῦ καὶ ἁγ. Ὄρους ἀριθ. φύλ. 52-53 Ἰουλίου - Αὐγούστου 1957, σελ. 317) τὰ κάτωθι:

«Τελευταία ἀπάντησις εἰς τὸν «Λόγον» Διὰ σᾶς καὶ τοὺς ὁμοίους σας...».

Τί μὲ προκαλεῖτε εἰς συζήτησιν περὶ τοῦ ἂν εἴσθε αἱρετικοὶ ἢ ὄχι;;; Ἡ Ἐκκλησία σᾶς ἀπεκήρυξεν. Ἐπὶ δεδικασμένου συζήτησις δὲν δύναται νὰ γίνῃ... Αὐτὰ ἐφρόνει ὁ διδάσκαλός σας (Μακράκης) πρὸ 24 ἐτῶν, τὸ θέρος τοῦ

1867, ὅτε, ἀφορμῆς δοθείσης, ἐξῆρε τὴν ἐπιείκειαν καὶ οἰκονομίαν τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἐπεκαλεῖτο τὸ «οὐδεὶς ἀναμάρτητος». Τώρα πῶς τὸ λησμονεῖ;;;

«Θὰ κάμῃ καλὰ (μοὶ γράφει ὁ αἰδεσιμ. παπᾶ - Ἰωάννης Μανιάτης) νὰ καταφύγῃ εἰς κανὲν Μοναστήριον, ἐὰν θὰ εἶναι δεκτός, διὰ νὰ κλαύσῃ τὰς ἁμαρτίας του, ἴσως καὶ εὕρῃ ἔλεος, διότι πολὺ ἐτάραξε τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ. Ταῦτα καὶ καλὴν μετάνοιαν.

Ἐν Ἀθήναις 8 Αὐγούστου 1891

Α. Παπαδιαμάντης».

Ταῦτα δὲν τὰ βλέπει ὁ σοφὸς κ. Χ. Ι. Α.;; Ἀλλὰ λησμονῶ. Ἐκεῖνος ἐπαναπαύεται εἰς τὸ ὅτι ὁ ἀείμνηστος Διαλησμᾶς, ὀλίγον πρὸ τοῦ θανάτου του διὰ νευμάτων καὶ μόλις ὑποτυπώδους ἀρθρώσεως τῆς φωνῆς διεδήλωσε τὴν μετάνοιάν του μετὰ δακρύων, διότι «ἐλύπησε τὸν μέγαν ἄνδρα!» Ἂν τὸ ἱστόρημα τοῦτο δὲν εἶναι μακρακικῆς προελεύσεως παραμύθιον καὶ εἶναι πραγματικόν, δὲν ἔχει ὅμως καὶ τὴν ἔννοιαν, τὴν ὁποίαν θέλει ὁ κ. Χ.Ι.Α. «Ἐλύπησα τὸν μέγαν ἄνδρα» δὲν σημαίνει ὅτι «ἀναιρῶ τὰ ὅσα τοῦ ἔγραψα εἰς τὰς 21 ἐπιστολάς μου». Ἐὰν ἔζῃ καὶ σήμερον ὁ ἀείμνηστος Διαλησμᾶς, μὲ θλῖψιν καὶ οἶκτον θὰ ἐπανελάμβανεν «ὁ δὲ παράνομος διδάσκαλος οὐκ ἠβουλήθη συνιέναι». Παρ' ὅλα αὐτὰ ὁ κ. Χ. Ι. Α., χαρακτηρίζει τοὺς ἀντιπάλους του ὡς «ἰδιώτας τὴν γνῶσιν» καὶ ἀφήνει νὰ ἐννοήσωμεν ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ «εἰδήμων». Λησμονεῖ ὅτι «ἡ γνῶσις φυσιοῖ;» Ἂς ἀφήσῃ ὀλίγην ἐπιστήμην καὶ διὰ τοὺς ἄλλους καὶ ἂς μὴ ἐθελοτυφλοῖ. Κατηγορεῖ τοὺς ἄλλους ὡς Δὸν - Κιχώτας, ἀλλ' αὐτὸς ἀποβαίνει τέλειος τοιοῦτος, — ὑποδεικνύων τοὺς ἄλλους ἐχθροὺς καὶ κινδύνους τῆς Ἐκκλησίας (Κομμουνισμόν, ὑλισμόν, Μασονισμόν, Χιλιασμόν), τοὺς ὁποίους τάχα ἀγνοεῖ ὁ συγγραφεὺς τοῦ «συκοφαντικοῦ» βιβλίου — ἐνῶ, ἐὰν ἐπρόσεχε εἰς τὸν «Πρόλογον», θὰ ἔβλεπεν ὅτι ὁ ἴδιος ὁμολογεῖ καὶ ἀναφέρει αὐτοὺς ἐν αὐτῷ. Τίς ὁ ἀνοηταίνων;;;

Λέγει ὅτι ὁ συγγραφεὺς τοῦ «συκοφαντικοῦ» βιβλίου σφετερίζεται τὰ δικαστικὰ δικαιώματα τοῦ Θεοῦ. Σφετερισμὸς τῶν δικαστικῶν δικαιωμάτων τοῦ Θεοῦ εἶναι τὸ νὰ ὁμολογῇ τις τὴν πλάνην ὡς πλάνην καὶ οὐχὶ ὡς ἀλήθειαν;;; Ἢ μήπως διὰ τῆς ἀναγνώσεως τοῦ «συκοφαντικοῦ» βιβλίου, ἡ συνείδησίς των ἀφυπνίσθη καὶ τοὺς προειδοποιεῖ διὰ τὴν δικαστικὴν ἀπόφασιν τοῦ Θεοῦ;; Ἄλλωστε πρὸς τί νὰ συζητῶμεν;;; Ἡ Ἐκκλησία ἀπεφάνθη παλαιότερον, καταδικάσασα τὰς πλάνας τοῦ Μακράκη, καὶ ἀποφαίνεται καὶ σήμερον, ἐγκρίνουσα τὸ «συκοφαντικόν» βιβλίον, τὸ ὁποῖον ἐπικρίνει ὁ κ. Χ. Ι. Α. Μήπως συκοφαντεῖ καὶ ἡ Ἐκκλησία;;

Ἂς ἐλπίσωμεν ὅτι ἡ πώρωσις τῶν συνειδήσεων δὲν ἔχει παντελῶς ὁλοκληρωθῆ εἰς τοὺς «ἀφελεῖς» καὶ «ἀκάκους» Μακρακιστὰς καὶ ὅτι θὰ ἀποδοκιμάσουν αὐτὸ τὸ ἀνόσιον σχόλιον, ὡς ἀνάξιον ἀνθρώπων ὄντως ἀγαπώντων τὴν ἀλήθειαν καὶ εὐθύτητα.

Ἐὰν ὁ κ. Χ. Ι. Α. ἔχῃ οὐσιαστικὰ ἐπιχειρήματα, ὡς τὰ ζητούμενα ἐν ἀρχῇ, ἀναμένομεν τὴν δημοσίευσίν των, ἀλλὰ νὰ χαρακτηρίζῃ ὑπούλως καὶ συκοφαντικῶς, ὡς «συκοφάντας» κ.λ.π. κληρικοὺς μὲ τετιμημένην πολιάν, ὧν ὁ βίος εἶναι φανερὸς τοῖς πᾶσι καὶ ἐμ-

Κριτικὸν σημείωμα

"ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ ΝΙΚΑ,,

Ἀπὸ τὸ ἅγιον Ὄρος μᾶς ἦλθε τὸ διαφωτιστικὸν καὶ ἀπολογητικὸν βιβλίον «Ὀρθοδοξία νικᾷ» τοῦ μοναχοῦ Σπυρίδωνος, ἐκ τῆς Σκήτης τοῦ Κουτλουμουσίου, ποὺ ἀξίζει νὰ διαβασθῇ, ὡς ὑπεραμυνόμενον τῆς ἁγίας πίστεώς μας τῆς Ὀρθοδοξίας. Ὁ ζῆλος τοῦ συγγραφέως πρὸς τὰ πάτρια καὶ ὁ ἱεραποστολικός του πόθος νὰ διαδοθοῦν τὰ Ὀρθόδοξα διδάγματα τῆς Ἐκκλησίας μας, μάλιστα σήμερον ὅπου πολλαπλῶς βάλεται ὑπὸ τῶν «ξένων Ἐκκλησιῶν» μᾶς ἔδωσε αὐτὸ τὸ ἐξ 65 σελίδων βιβλίον του, διὰ τοῦ ὁποίου λίαν ἐπιτυχῶς ἀναιρεῖ τὰς πλάνας καὶ κακοδοξίας τῶν διαφόρων προπαγανδιστῶν.

Βεβαίως πολλὲς πλάνες ἐκ τῶν πλημουθιστῶν, Κουακέρων κ. ἄ. εὐτυχῶς δὲν ἔχουν σπαρεῖ μέσα εἰς τὸν ψυχικὸν ἀγρὸν τοῦ λαοῦ μας, ὡς ἡ ψυχοφθόρος τῶν χιλιαστῶν κ. ἄ. τὰς ὁποίας πρέπει νὰ διαλύσωμεν ὄχι μὲ ἀστυνομικὰ μέτρα, ἀλλὰ διὰ τοῦ κηρύγματος καὶ τῶν Λαϊκῶν ἐκδόσεων βιβλίων ὡς ἡ «Ὀρθοδοξία νικᾷ» τὰ ὁποῖα νὰ εἶναι προσιτὰ εἰς τὸ διανοητικὸν ἐπίπεδον τοῦ ποιμνίου μας καὶ νὰ ἀφήσωμεν τὰς πολυτελεῖς ἐκδόσεις μὲ τὰς πλουσίας κενολογίας των.

Τὸ θρησκευτικὸν βιβλίον πρέπει νὰ φθάνῃ στὰ χέρια τοῦ Λαοῦ καὶ ὄχι μόνον στὶς βιβλιοθῆκες τῶν θεολόγων μας.

Νὰ θυμηθοῦμε ὅτι στὰ χρόνια τῆς δουλείας τοῦ Γένους μας, ἂν ἡ πίστης μας διεσώθη, αὐτὸ δὲν εἶναι κατόρθωμα τῆς Ἀκαδημαϊκῆς θεολογίας, ἀλλὰ τοῦ λαϊκοῦ θείου κηρύγματος Κοσμᾶ τοῦ Αἰτωλοῦ, Παπουλάκου κ.ἄ. ἁγιορειτῶν πατέρων, διότι ἡ Ἀκαδημαϊκὴ θεολογία συζητεῖ, ἐνῶ τὸ Λαϊκὸν κήρυγμα σπείρει καὶ θερίζει ἁγιωσύνην βίου.

Αἰδ. Ζᾶνος Γουγουτᾶς
Mansfield, Ohio, u.s.a.

πνέει τὰς ψυχὰς τῶν Χριστιανῶν, δὲν τὸ ἀνεχόμεθα.

Μετὰ πάσης τιμῆς
Ἀ. Ρωμαῖος ἀποφ. Θ.Σ.Π.Α.
Δημοσθένους 139
Καλλιθέα Ἀθηνῶν

ΕΙΣ ΤΟΝ ΘΑΥΜΑΤΟΥΡΓΟΝ ΑΓΙΟΝ ΔΗΜΗΤΡΙΟΝ [1]
(Μόρια - Μυτιλήνης)

Μάρτυς Χριστοῦ Δημήτριε,
μὲ τὸ χρυσὸ κοντάρι,
ἔχομε τὴν εἰκόνα σου,
βοήθεια καὶ χάρι.

+

Ὡς ἥλιος φεγγοβολεῖς,
ὡς οὐρανὸς ἀστράπτεις,
ἐδῶ, ἐκεῖ θαυματουργεῖς,
ὡς κεραυνὸς ἀνάπτεις.

+

Παρὰ Κυρίου ἔλαβες,
μαρτυρικὸ στεφάνι,
ὅστις σὲ ἐπικαλεσθῇ,
ἡ χάρις σου προφθάνει.

+

Στὶς λύπες, καὶ στὶς συμφορές,
εἶσαι παρηγορία,

---

1) Παρελείφθη ἀπὸ τὸ προηγούμενον τεῦχος Ὀκτωβρίου, ὅπου εἶχε θέσιν, λόγῳ ἐλλείψεως χώρου.

τῶν ἀσθενούντων ἰατρός,
καὶ πάντων σωτηρία.

+

Ἐν τῷ πανσέπτῳ σου Ναῷ,
πάντες ἐπαγρυπνοῦμε,
μὲ ὕμνους, θυμιάματα,
τὴν χάριν σου τιμοῦμε.

+

Τῶν εὐσεβῶν προσκυνητῶν,
τοὺς πόνους των γιατρεύεις,
κάθε ψυχὴ χαροποιεῖς,
καὶ πάντας προστατεύεις.

+

Τρισένδοξε θαυματουργέ,
Δημήτριε ὁπλῖτα,
ὑπὲρ ἡμῶν πρὸς Κύριον,
πρέσβευε μυροβλῆτα.

+

Σπεῦσον βοήθησον ἡμᾶς,
ἐλθὲ κοντά μας μεῖνε,
ἄνθος καὶ ρόδον τοῦ Χριστοῦ,
τοῦ Παραδείσου κρίνε.

+

Ἡ χάρις σου Δημήτριε,
ὡς ἄνοιξις προβάλλει,
μὲ πρωτοβρόχια καὶ δροσιές,
τοῦ φθινοπώρου κάλλη.

Εἰς δόξαν Θεοῦ καὶ τιμὴν τοῦ ἁγίου Μεγαλομάρτυρος Δημητρίου.

Ὁ ταπεινὸς Ἱερεὺς
Βασίλειος Μπάμιας
Μόρια—Μυτιλήνης.

ΟΔΗΓΟΣ
ΤΩΝ ΙΕΡΩΝ ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑΤΩΝ ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΗΣ

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 314)

Τὸ σχῆμα τοῦ ὄρους εἶναι κωνοειδὲς (κυκλικὸν) καὶ ἡ κορυφὴ ἀποτελεῖ μικρὸν ὡραῖον ὀροπέδιον ὡς λεκάνη καὶ ἔχει ὕψος 562 μέτρων. Ἡ θέα εἶναι ἐξαισία· φαίνεται ὁ Λίβανος, τὰ ὄρη Γαλαάδ, τὰ ὄρη Νεφθαλεὶμ, ἡ Τιβεριὰς θάλασσα, ἡ κοιλὰς Ἰεσράελ, τὰ ὄρη Γελβονί, αἱ πόλεις Ναῒμ καὶ Ἐνδώρ, τὸ ὄρος τῶν Μακαρισμῶν, ὁ Κάρμηλος, ἡ κοιλὰς τοῦ Ἰορδάνου καὶ ἄλλα ἱστορικὰ μέρη, ἀλλ' ἡ σπουδαιοτέρα ἀνάμνησις εἶναι ὅτι εἰς τὴν κορυφὴν αὐτοῦ «παρέλαβεν ὁ Χριστὸς τὸν Πέτρον καὶ Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην, ἔφερεν αὐτοὺς εἰς ὄρος ὑψηλὸν καὶ μετεμορφώθη ἔμπροσθεν αὐτῶν καὶ ἔλαμψε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὡς ὁ ἥλιος· τὰ δὲ ἱμάτια αὐτοῦ ἐγένετο λευκὰ ὡς τὸ φῶς. Καὶ ἰδοὺ ὤφθησαν αὐτῷ Μωϋσῆς καὶ Ἠλίας μετ' αὐτοῦ συλλαλοῦντες... ἔτι δὲ αὐτοῦ λαλοῦντος ἰδοὺ νεφέλη φωτεινὴ ἐπεσκίασεν αὐτοὺς καὶ ἰδοὺ φωνὴ ἐκ τῆς νεφέλης λέγουσα, οὗτος ἐστὶν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητὸς ἐν ᾧ ηὐδόκησα, αὐτοῦ ἀκούετε». (Ματθ. ιζ' 1 - 6).

Κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ τετάρτου αἰῶνος ἦλθεν εἰς Θαβὼρ ἡ Ἰσαπόστολος Ἑλένη καὶ ἀνήγειρεν ὡραίαν ἐκκλησίαν. Ἐπὶ τῶν ἐρειπίων εἶναι ἐκτισμένη ἡ ἐκκλησία τῆς Μεταμορφώσεως. Εὑρίσκονται ὁμοίως καὶ ἄλλαι δύο ἐκκλησίαι ἐκεῖ τοῦ προφήτου Μωϋσέως καὶ τοῦ προφήτου Ἠλία ὡς καὶ μεγαλοπρεπεστάτη Μονὴ τῶν Λατίνων. Ἐπὶ τοῦ Ὄρους Θαβὼρ ὑπάρχει κρύπτη ἐντὸς πέτρας. Ἐντὸς τῆς κρύπτης ὑπάρχει Ἱερὰ Τράπεζα. Εἰς τὸ μέρος τοῦτο ἔμεινεν ὁ Μελχισεδέκ. Εἰς τὸ σπήλαιον τοῦτο ἦλθεν ὁ Πατριάρχης Ἀβραὰμ καὶ ἐκάλεσε τρεῖς φορὰς τὸν Μελχισεδὲκ λέγων ἄ ν θ ρ ω π ε τ ο ῦ Θ ε ο ῦ ἔ ξ ε λ θ ε, καὶ ἐξῆλθεν ὁ Μελχισεδὲκ φέρων ἄρτον καὶ οἶνον καὶ ἡ θυσία αὕτη ἡρπάγη εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἀνήγειρε θυσιαστήριον τῷ Θεῷ ἐν τῷ σπηλαίῳ καὶ

προσέφερε θυσίαν. Ὁ Μελχισεδὲκ ἔκαμε πρῶτος τὴν θείαν Ἱερουργίαν μὲ ἄρτον καὶ οἶνον χωρὶς ἄζυμα καὶ δι᾿ αὐτὸ λέγει ὁ προφήτης. «Σὺ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ».

Τὰ ἐγκαίνια τῆς ἐπὶ τοῦ ὄρους τοῦ Θαβὼρ ἐκκλησίας ἔγιναν τὴν 6ην Αὐγούστου 1862.

Τιβεριὰς

Ἡ ἀπόστασις ἀπὸ Ναζαρὲτ εἰς Τιβεριάδα εἶναι 36 χιλιόμετρα. Ἡ πόλις εἶναι ἐκτισμένη ἐπὶ τῆς μεσημβρινοδυτικῆς ὄχθης τῆς ὁμωνύμου λίμνης.

Ἡ Τιβεριὰς δὲν μνημονεύεται ἐν τῇ Παλαιᾷ Διαθήκῃ. Φαίνεται ὅτι ἔχει κτισθῆ ἐπὶ τῆς ἀρχαίας πόλεως Ρ α κ ά θ. Ἐπὶ μεγάλου Κωνταντίνου δὲν ὑπῆρχον Χριστιανοὶ εἰς Τιβεριάδα, ἀλλὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, εἷς πρόκριτος Ἰωσὴφ τὸ ὄνομα, ἀνεκάλυψεν ἐντὸς τοῦ θησαυροφυλακίου τῆς ἑβραϊκῆς κοινότητος τὸ κατὰ Ἰωάννην καὶ τὸ κατὰ Ματθαῖον Εὐαγγέλιον ὡς καὶ τὰς πράξεις τῶν ἁγίων Ἀποστόλων. Ἀνέγνωσεν αὐτὰ καὶ ἔγινε Χριστανός, ἐζήτησε δὲ τὴν ἄδειαν ἀπὸ τὸν Μ. Κωνσταντῖνον, ἵνα κτίσῃ ἐκεῖ ἐκκλησίαν, ἥτις ἄδεια καὶ τοῦ ἐδόθη, ἀλλ᾿ ἡ ἐπιδρομὴ τῶν Περσῶν τοῦ 614 μ. Χ. ἐπέφερε τὴν καταστροφὴν τῶν ἱερῶν οἰκοδομημάτων καὶ ἀναχώρησιν τῶν Χριστιανῶν ὕστερα ἀπὸ ὀλίγα ἔτη ἐκ τῆς Τιβεριάδος.

Ἐν Τιβεριάδι ὑπάρχει ἡμετέρα Μονὴ τῶν Ὀρθοδόξων, μέγα καὶ ἀρχαῖον οἰκοδόμημα. Οἱ Καθολικοὶ ἔχουσιν Ἐκκλησίαν τιμωμένην ἐπ᾿ ὀνόματι τοῦ ἀποστόλου Πέτρου, εἰς τὸν τόπον ὅπου, ὡς λέγεται, ὁ Σωτὴρ εἶπε πρὸς τὸν Πέτρον· ποίμαινε τὰ ἀρνία μου.

Ἡ λίμνη τῆς Τιβεριάδος μίαν φορὰν μόνον ἀναφέρεται ἐν τῇ Καινῇ Διαθήκῃ ὡς λίμνη Γεννησαρὲτ (Λουκᾶ ε΄ 1), συχνότερον ὀνομάζεται θάλασσα τῆς Τιβεριάδος ἢ τῆς Γαλιλαίας (Λουκᾶ ε΄ 1, Ἰωάν. ς΄ 1, Ματθ. δ΄ 18, Μαρκ. α΄ 16). Τὸ ἀρχαῖον ὄνομά της ἦτο Χενερέθ. Ἡ λίμνη ἢ θάλασσα τῆς Τιβεριάδος εἶναι ἱστορικὴ διότι ἔχει σχετισθῆ μὲ τὸν βίον τοῦ Σωτῆρος. Πολλάκις περιεπάτησεν εἰς τὴν παραλίαν καὶ πολλάκις ἔπλευσεν ἐπὶ τῶν ὑδάτων εἰς τὰς παραλίους πόλεις αὐτῆς, τὴν Καπερναούμ, τὴν Βηθσαϊδὰ καὶ Χοραζὶν ἐπέρασεν εὐεργετῶν καὶ διδάσκων. Οἱ Εὐαγγελισταὶ τέσσαρας περιπτώσεις ἀναφέρουσι κατὰ τὰς ὁποίας ὁ Σωτὴρ μετὰ τῶν μαθητῶν ἔπλευσεν ἐπ᾿ αὐτῆς. Πρῶτον ὅταν ἐθεράπευσε τοὺς δύο δαιμονιζομένους εἰς τὴν πόλιν τῶν Γαδαρηνῶν ὅτι καὶ διέταξε τὸν ἄνεμον νὰ κοπάσῃ (Ματθ. η΄ 23, πρβλ. θ΄ 1, Μαρκ. δ΄ 36, Λουκ. η΄ 22). Δεύτερον ὅταν ἐχόρτασε διὰ πέντε ἄρτων τοὺς πεντακισχιλίους, ὁπότε καὶ ἠκολούθησε τοὺς μαθητάς του ἐπὶ τοῦ πλοίου (Ματθ. ιδ΄ 3, Μαρκ. ς΄ 32, Λουκ. θ΄ 10, Ἰωαν. ς΄ 1). Τρίτον ὅταν εἰς Δεκάπολιν τὰς 4 χιλιάδας ἐπέστρεψεν εἰς Μάγδαλα (Ματθ. ιε΄ 29, Μαρκ. ζ΄ 31) καὶ τέταρτον ὅταν διῆλθε διὰ τῆς Βηθσαϊδὰ μεταβαίνων εἰς τὴν Καισάρειαν τοῦ Φιλίππου (Ματθ. η΄ 13).

Ἡ θάλασσα τῆς Τιβεριάδος τρέφει ψάρια νοστιμώτατα καὶ ἄφθονα δι᾿ αὐτὸ καὶ μία πόλις ἐπὶ τῆς παραλίας ὠνομάσθη Βηθσαϊδὰ δηλ. Ἰχθυούπολις. Τέσσαρες ἐκ τῶν ἀποστόλων ἦσαν ψαράδες ὁ Ἀνδρέας, ὁ Πέτρος, ὁ Ἰάκωβος καὶ ὁ Ἰωάννης.

Ἡ θάλασσα τῆς Τιβεριάδος σχηματίζεται ἀπὸ τὰ νερὰ τοῦ Ἰορδάνου· τὸ ὕδωρ εἶναι γλυκύ, διαυγὲς καὶ πόσιμον.

Παρὰ τὴν Τιβεριάδα καὶ πρὸς μεσημβρίαν, ἡμίσειαν ὥραν μακράν, εὑρίσκονται αἱ θέρμαι ἢ τὰ θερμὰ λουτρὰ τῆς Τιβεριάδος. Θεωροῦνται ἄριστα κατὰ τῶν ρευ-

ματισμῶν· εἶναι δὲ θειοῦχα καὶ συχνάζονται πολὺ ὑπὸ ἀσθενῶν.

Βηθσαϊδὰ

Ἀναχωροῦντες ἀπὸ τὰ Μάγδαλα καὶ περνῶντες τοὺς ρύακας αἲν Μαδ᾿αούρα, φθάνομεν εἰς τὰ ἐρείπια τῆς πόλεως Βηθσαϊδά, ἡ ὁποία ἦτο πατρὶς τῶν ἀποστόλων Πέτρου, Ἀνδρέου καὶ Φιλίππου καὶ ὅπου ὁ Σωτὴρ πολλὰ θαύματα ἐποίησεν (Ματθ. ια΄ 20). Εἰς Βησθαϊδὰ ἡ Μακαρία Ἑλένη ἔκτισεν Ἐκκλησίαν ἐπ᾿ ὀνόματι τοῦ ἀποστόλου Πέτρου ἐπὶ τοῦ μέρους ὅπου ἔκειτο ἡ οἰκία του σήμερον. Μικρὰ λείψανα ἐρειπωμένα δεικνύουσι τὸν τόπον τῆς Ἐκκλησίας.

Καπερναοὺμ

Ἡ μετάβασις ἀπὸ Τιβεριάδος εἰς Καπερναοὺμ εἶναι εὐχάριστος, γενομένη παρὰ τὰ παράλια τῆς λίμνης εἰς ἀρκετὸν δρόμον. Εἰς τὴν ὁδόν μας εὑρίσκομεν τὸ χωρίον Μ ε γ δ ὲ λ ἢ Μ ά γ δ α λ α ὅπου ἐγεννήθη ἡ Μαρία ἡ Μαγδαληνή· εἶναι δὲ τὰ Δαλμανουθὰ τοῦ Μάρκου (Μαρκ. η΄ 10).

Ἅμα προχωρήσομεν πρὸς βορρᾶν, ὕστερα ἀπὸ μίαν ὥραν εὑρίσκομεν πολυάριθμα ἐρείπια, εἰς μέρος ὀνομαζόμενον Τ έ λ λ - ο ῦ μ. Τὰ ἐρείπια εἶναι τῆς παλαιᾶς περιφήμου πόλεως Καπερναούμ. Τὰ πολυάριθμα ἐρείπια δεικνύουσι τὴν σπουδαιότητα καὶ τὴν λαμπρότητα τῆς ἄλλοτε μεγαλοπρεποῦς πόλεως, ὀλίγαι καλύβαι νομάδων ἀντικαθιστῶσι τὴν ἄλλοτε λαμπρὰν πόλιν τῆς φυλῆς τοῦ Νεφθαλείμ. Εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς προφητικῆς κατάρας, τὴν ὁποίαν ἀπήγγειλεν ὁ Κύριος. «Κ α ὶ σ ὺ Κ α π ε ρ ν α ο ὺ μ ἡ ἕ ω ς ο ὐ ρ α ν ο ῦ ὑ ψ ω θ ε ῖ σ α ἕ ω ς ᾅ δ ο υ κ α τ α β ι β α σ θ ή σ ῃ» (Λουκ. ι΄ 15).

Εἰς Καπερναοὺμ ἔμεινε πολλάκις ὁ Σωτήρ. Ἐδῶ ἐθεράπευσε τὸν ἄνθρωπον, ὅστις ἠνωχλεῖτο ὑπὸ πνευμάτων ἀκαθάρτων (Μαρκ. α΄ 21 - 34). Ἐνταῦθα ἐθεράπευσε τὸν παραλυτικόν, τὸν ὁποῖον κατεβίβασαν ἀπὸ τῆς στέγης· ἐδῶ ἐθεράπευσε τὴν πενθερὰν τοῦ Πέτρου (Μαρκ. β΄ 1 - 22) ὡς καὶ τὸν δοῦλον τοῦ ἑκατοντάρχου (Ματθ. η΄ 5 - 13). Εἰς Καπερναοὺμ ὁ Κύριος ἡμῶν ἐκήρυξε τὴν διδασκαλίαν περὶ τοῦ θείου μυστηρίου τῆς εὐχαριστίας (Ἰωάννου ς΄ 24 - 72)· καὶ ἐδῶ ὁ Πέτρος κατ᾿ ἐντολήν του ἤγρευσε τὸ ὀψάριον, εἰς τὴν κοιλίαν τοῦ ὁποίου εὗρε τὸν στατῆρα (Ματθ. ιζ΄ 23 - 26). Εἰς τὴν ἀπέραντον αὐτὴν καὶ ἔρημον ἔκτασιν τῆς καταστραφείσης πόλεως Καπερναούμ, ὑπάρχουν δύο ὡραῖα οἰκοδομήματα· τὸ ἡμέτερον οἴκημα μετ᾿ ἐκκλησίας εἰς τιμὴν τῶν ἁγίων ἀποστόλων τιμωμένη, καὶ τὸ τῶν Λατίνων πλησίον τῆς ἐρειπουμένης συναγωγῆς.

Καὶ εὑρισκόμενος κανεὶς πρὸ αὐτῆς ἐνθυμεῖται τὴν προφητικὴν κατάραν καὶ φιλοσοφεῖ ἐπὶ τῆς ἀνθρωπίνης ματαιότητος.

Ἀρχιμ. Αἰθέριος, ἁγιοταφίτης

ΤΕΛΟΣ

ΑΝΑΛΕΚΤΑ

—Ἡ ἐλπὶς εἶναι μία ἀπὸ τὰς φιλανθρωπίας τοῦ Θεοῦ, τὰς ὁποίας ἔστειλεν εἰς τὴν γῆν διὰ νὰ παρηγορῇ τοὺς ἀνθρώπους· ὁ ὀλιγόπιστος καὶ ἀπηλπισμένος ἀρνεῖται τοῦ Θεοῦ τὴν ὕπαρξιν, ἀποκρούει συνάμα τῆς θείας προνοίας τὴν ὕπαρξιν καὶ ἁμαρτάνει διττῶς πρὸς ἑαυτὸν καὶ πρὸς τὸν Θεόν, τὸν ὁποῖον παροργίζει.

Παρακαλοῦμεν ἐργασθῆτε διὰ τὴν ἐξάπλωσιν τοῦ καλοῦ μας περιοδικοῦ.

Α. Γ. ΠΕΡΑΤΙΚΟΥ

ΝΙΚΗΤΑ ΤΟΥ ΚΑΙ ΔΑΒΙΔ

δούλου Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ φιλοσόφου

ΕΡΜΗΝΕΙΑ

Τῶν τετραστίχων, τοῦ μεγάλου πατρὸς ἡμῶν

ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΤΟΥ ΘΕΟΛΟΓΟΥ

(Ἐκ χειρογράφου ΙΖ´ αἰῶνος, φύλ. 3α - 33β)

Γνωμικὸν η´.

Κείμενον

Μηδὲν ποτ' εὔξῃ, μηδὲ τῶν σμικρῶν [Θεῷ·
Θεοῦ γὰρ ἐστὶ πρὶν λαβεῖν· τί οὖν λέ- [γω,
κλέπτεις τὰ σαυτοῦ μὴ δούς· καινοῦ [χρέους.
Ἀνανίας σε πειθέτω, Σάπφειρά τε.

Ἑρμηνεία.

Ἄλλο ἐστὶν εὐχή, καὶ ἄλλο προσευχή. εὐχὴ μὲν γὰρ ἐστὶν ἡ πρὸς Θεὸν ὑπόσχεσις, ὁπηνίκα πρὸς τὸν Θεὸν ὑπισχνούμεθα δοῦναι αὐτῷ τί ἢ ποιήσειν τί διὰ τὴν εἰς αὐτὸν ἀγάπην. οἷον τυχὸν ξενιτεῦσαι ἀληθῶς ἢ μονάσαι, ἢ τῆς τρυφῆς τοῦ κρέατος ἀπέχεσθαι, ἢ ἄλλο τι ποιῆσαι Θεῷ ἀρεστόν. προσευχὴ δὲ ὁπηνίκα μᾶλλον ἡμεῖς ζητοῦμεν ἀπὸ Θεοῦ τὰ συμφέροντα. καθὼς ἐν εὐαγγελίοις ὁ Κύριος ἐδίδαξε λέγων· Οὕτως οὖν προσεύχεσθε· Πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς, καὶ τὰ ἑξῆς [1]). φησὶν οὖν ὁ πατὴρ ἐνταῦθα, ὅτι μηδὲν ὑπισχνοῦ δώσειν τῷ Θεῷ μηδὲ τῶν σμικρῶν καὶ εὐκόλων λίαν, κἂν σφόδρα ῥαδία σοι ἐστὶν ἡ τούτων ἀπόδοσις. τοῦτο γὰρ ἐστὶ τὸ μηδὲν ποτ' εὔξῃ, ἤτοι μηδέποτε ὑποσχεθῇς. εὐχὴ γὰρ ὡς εἴρηται ἡ ὑπόσχεσις. διότι πάντα ὅσα ἔχομεν τοῦ Θεοῦ ἐστὶν καὶ πρὸ τοῦ λαβεῖν ἐξ ἡμῶν. αὐτοῦ γὰρ ἐστὶν ἡ οἰκουμένη καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς [2]). καὶ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ τὰ πέρατα τῆς γῆς [3]). τί οὖν, τί δῆλον τό, τί οὖν, ἤγουν τί οὖν ἐπαγγέλλῃ δοῦναι Κυρίῳ τὰ αὐτοῦ; ἐλλειπτικῶς γὰρ ἔχει ἡ λέξις. καὶ τὸ χεῖρον φησίν, ὅτι καὶ εὐχόμενος οὐκ ἀποδίδως. παρακούων τοῦ τε Βασιλέως καὶ Ἱεροψάλτου Δαυῒδ λέγοντος· Εὔξασθε καὶ ἀπόδοτε Κυρίῳ τῷ Θεῷ ἡμῶν [4]). καὶ πάλιν εἰς τὸν ὅμοιον ζῆλον ἕλκοντος ἐν οἷς λέγει· Τὰς εὐχάς μου τῷ Κυρίῳ ἀποδώσω [5]). ὁμοίως καὶ τοῦ παιδὸς αὐτοῦ διδάσκοντος ἐκκλησιαστοῦ καὶ βοῶντος· Καὶ κρεῖττον ἀγαθὸν τὸ μὴ εὔξασθαι καὶ μὴ ἀποδοῦναι [6]). τί οὖν καλῶς ποιεῖς εὐχόμενος καὶ μὴ ἀποδιδοὺς τῷ Θεῷ; καὶ οὕτω βοώντων τῶν μνημονευθέντων προφητῶν; εἰς γάρ, τί οὖν, καὶ αὕτη συμπίπτει ἡ ἔννοια ἔξωθεν ἐφελκομένη. εἶτα ἐπαναγνώσεως τό, λέγω. ὅτι καὶ ἴσως μὲν σὺ ἀγνοεῖς ὃ ποιεῖς κακόν, ἐγὼ δέ σοι λέγω καὶ δηλοποιῶ, ὃ ποιεῖς δεινόν. ἢ κλέπτεις φησὶ τὰ σαυτοῦ, ὑπισχνούμενος καὶ μὴ ἀποδιδοὺς τῷ Θεῷ. εἴ γε δοίημεν εἶναι ταῦτα σὰ καὶ μὴ τοῦ Θεοῦ, ἱεροσυλεῖς τὰ τοῦ Θεοῦ. κλοπὴ γὰρ κυρίως ἐπὶ τῶν ἰδιωτικῶν πραγμάτων λέγεται· ἱεροσυλία δὲ ἐπὶ τῶν τοῦ Θεοῦ. ὡς γενικωτέρως οὖν ἐχρήσατο τῷ τῆς κλοπῆς ὀνόματι, ὡς περιέχοντι καὶ τὴν ἱεροσυλίαν. ὅτι δὲ οὕτως ἁμαρτάνεις μάνθανε

1) Ματθ. ς´ 9-13.
2) Ψαλμ. κγ´ 1.
3) Ψαλμ. 94, 4.
4) Ψαλμ. οε´ 12.
5) Ψαλμ. ριε´ 5.
6) Ἐκκλησ. ε´ 4. «Ἀγαθὸν τὸ μὴ εὔξασθαί σε, ἢ τὸ εὔξασθαι καὶ μὴ ἀποδοῦναι».

ΑΙ ΠΛΑΝΑΙ ΤΟΥ ΜΑΚΡΑΚΗ ΥΠΟ ΤΗΣ ΑΛΗΘΕΙΑΣ ΕΛΕΓΧΟΜΕΝΑΙ

ΥΠΟ ΦΙΛΟΘΕΟΥ ΖΕΡΒΑΚΟΥ ΑΡΧΙΜ.
Καθηγουμένου τῆς ἐν Πάρῳ ἱερᾶς Κοινοβιακῆς Μονῆς
Ζωοδόχου Πηγῆς Λογγοβάρδας

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 317)

Ἂν ὁ δυστυχὴς Μακράκης ἐνδεδυμένος τὸν χιτῶνα τῆς ὑψηλοφροσύνης καὶ οἰήσεως φανταζόμενος ἑαυτὸν ὡς ἰσόχριστον, ὅμοιον τῷ Χριστῷ κατὰ πάντα καὶ ἑρμηνευτὴν εἴπερ τινα καὶ ἄλλον, ἐπειδὴ οἱ ἅγιοι Πατέρες ἦσαν ἐναντίοι εἰς τὸ φρόνημά του, δὲν ἐδίστασεν, οὔτε ἐνετράπη, ἀλλ' ὕβρισε καὶ κατηγόρησε πάντας τοὺς ἁγίους Πατέρας καὶ Διδασκάλους, ἀπὸ τοὺς πρώτους μεγίστους φωστῆρας τῆς Τρισηλίου Θεότητος τοὺς τὴν οἰκουμένην, ἀκτίσι δογμάτων θείων πυρσεύσαντας, τοὺς μελιρρύτους ποταμοὺς τῆς σοφίας τοὺς τὴν κτῆσιν πᾶσαν θεογνωσίας νάμασι καταρδεύσαντας, Βασιλείους, Γρηγορίους, Χρυσοστόμους, Ἀθανασίους, Δαμασκηνοὺς κ.λ.π., μέχρι τῶν ἐσχάτων Νικηφόρου Θεοτόκη καὶ Ἀθανασίου τοῦ Παρίου, κατηγορῶν αὐτοὺς ὅτι πάντες ἀπεπλανήθησαν παρερμηνεύσαντες τὰς ἁγ. Γραφάς, ὅτι φάσκουσι καὶ ἀντιφάσκουσι, διότι λέγουσι ὅτι ἡ ψυχὴ εἶναι ἄϋλος, λογική, ἄφθαρτος καὶ ἀθάνατος.

Περὶ τῶν ὕβρεων ἃς ὁ Μακράκης ἐξεστόμισε κατὰ παντὸς ἐναντιουμένου τῷ ἑαυτοῦ φρονήματι ἀκόμη καὶ κατὰ τῶν ἁγ. Πατέρων ἰδοὺ τί γράφει τὸ θρησκευτικὸν περιοδικὸν ἡ «Ἀγάπη» φύλ. 60 1894:

«Γράφουσιν ἐκ Κωνσταντινουπόλεως ἡ-

πληροφορικῶς καὶ πείθου, μάνθανε καὶ ἀπὸ Ἀνανίου καὶ Σαπφείρας, οἱ ψευσάμενοι οὐκ ἀνθρώποις, ἀλλὰ Θεῷ, ἀξίαν τὴν τιμωρίαν τῆς ἑαυτῶν μωρίας δεδώκασι. παραχρῆμα ἐκπνεύσαντες, μετὰ τὸν τοῦ ψεύδους ἔλεγχον ἐνώπιον τῶν εὑρεθέντων, εἰς παίδευσιν ἀρκοῦσαν τοῖς μετὰ ταῦτα. τὴν δὲ τοῦ Ἀνανίου καὶ τῆς Σαπφείρας ἱστορίαν εὑρήσεις ἐν τῷ βιβλίῳ τῶν Πράξεων [1]). τοιαύτη μὲν οὖν ἡ ἔννοια τῆς παρούσης τετραστίχου γνώμης. τὸ δὲ καινοῦ χρέους, οἱ μὲν μετὰ διφθόγγου τὸ καινοῦ ἔγραψαν· οἱ δὲ διὰ τοῦ ε ψιλοῦ. καὶ οἱ μὲν διὰ τοῦ ψιλοῦ, νοοῦσι τὸ ῥητὸν οὕτως· ὅτι ἐὰν οὐκ ἀποδίδως τῷ Θεῷ τὸ τοιοῦτον κενὸν καὶ μάταιον καὶ οὐδαμινὸν χρέος, κλέπτεις τὸ ἴδιον, ἢ ἱεροσυλεῖς τὰ τοῦ Θεοῦ. πάντα γὰρ οὐδέν εἰσι παρὰ τῷ Θεῷ, καὶ τὰ μέγιστα δοκοῦντα τοῖς πολλοῖς, ὅπου γε καὶ πᾶσα δικαιοσύνη ἀνθρώπου ὡς ῥάκος ἀποκαθημένης ἐστὶ παρ' αὐτῷ, κατὰ τὸν ἡμέτερον σοφὸν [2]). οἱ δὲ διὰ τῆς αι διφθόγγου γράφοντες, τὸ καινοῦ, νοοῦσιν οὕτως ὅτι μὴ διδοὺς τὸ παράδοξον τοῦτο χρέος, ὃ ὑπέσχου τῷ Θεῷ, κλέπτεις. παράδοξον δὲ ἐστὶν ὅτι τὰ ἀλλότρια καὶ μὴ σὰ ὑπέσχου δοῦναι τῷ πάντων Δεσπότῃ μὴ δεομένῳ αὐτῶν [3]). καὶ ἔστι τὸ χρέος τῆς ὑποσχέσεως παράδοξον. ὡς παρὰ τὴν φωνήν. ὃν τῶν ἄλλων ὑποσχέσεων, ὅτι τὰ ἐκείνου καὶ μὴ σὰ ὑπισχνοῦ δοῦναι αὐτῷ, ἤ τινι ἑρμηνείᾳ καὶ μᾶλλον συντίθεμαι.

1) Πράξ. ε΄, 1-11.
2) Ἠσαΐου ξδ΄ 6.
3) Πράξ. ιζ΄ 24-25.

μῖν τὰ ἑξῆς:

Τοῦ χριστιανοῦ Μακράκη ἀναγράφετε ἐν τῇ «Ἀγάπῃ» τὰς ὕβρεις ἃς ἐκτοξεύει καθ᾿ ὑμῶν ὡς λυσσαλέος κύων, καλλίτερον καὶ προσφορώτερον νὰ ἀντιγράψετε τὰς φοβερὰς ὕβρεις κατὰ τῶν θείων Πατέρων, ἃς ἔγραψεν ἐν τῇ ἀπολογίᾳ του κατὰ Νεστορίδου, διότι οἱ θεῖοι Πατέρες δὲν συνεφώνουν μὲ τὴν αἱρετικὴν γνώμην του. Κόπτετε ὁ ἀτυχὴς περὶ τοῦ τρισυνθέτου ἀφ᾿ οὗ αὐτὸς ὁ ἴδιος ὑπέγραψεν ἰδίαις χερσὶν τὴν καταδίκην του, ὅτι φέρει νέαν γνῶσιν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, τὴν ὁποίαν ἠγνόησαν οἱ Πατέρες (ἀπολ. Μακράκη σελ. 68). Σήμερον δὲ σοφιστικῶς καὶ δολίως πειρᾶται νὰ ἀποδείξῃ τὸ τρισύνθετόν του σύμφωνον τοῖς θείοις Πατράσι. Τὸ περίεργον δὲ ὅτι ζητεῖ νὰ πιάνεται ἀπὸ τροπάρια, τὰ ὁποῖα ὁτὲ μὲν διαβάλλει, ὁτὲ δὲ ἐπαινεῖ, ἀφ᾿ οὗ μάλιστα νομίζει ὑπὲρ ἑαυτοῦ. Δυστυχὴς ὁ ἄνθρωπος ποὺ περιέπεσεν ἕνεκα τῆς ἑωσφορικῆς αὐτοῦ ἀλαζονείας, νὰ λέγῃ τὴν καρδίαν του ἰσόχριστον».

Φρονῶν ὁ δυσσεβὴς καὶ παράνομος Μακράκης, πιστεύων καὶ διδάσκων, ὅτι ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου ἐπλάσθη ἐκ τῆς ὕλης τοῦ χοὸς καὶ ὅτι εἶναι ὁμοία τῇ τοῦ κτήνους καὶ ὅτι ἐπιστρέφει εἰς τὸν χοῦν, δὲν ἐσκέφθη ὁ ἄνους, ὅτι ὄχι ἰσόχριστος δὲν εἶναι, ἀλλὰ καὶ ἐναντίος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὡς φρονῶν ἐναντία. Ἐπειδὴ διδάσκει ἡμᾶς ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἐν Εὐαγγελίοις, ὅτι μία ψυχὴ ἔχει ἀξίαν περισσοτέραν ἀπὸ ὅλον τὸν κόσμον, «τί γὰρ ὠφελήσει ἄνθρωπον ἐὰν κερδίσῃ τὸν κόσμον ὅλον καὶ ζημιωθῇ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ; ἢ τί δώσει ἄνθρωπος ἀντάλλαγμα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ;» Ὁ δὲ Μακράκης λέγει τὸ ἐναντίον, ὅτι ἡ ψυχὴ τοῦ κτήνους, «οὐδεμία —λέγει —ὑπάρ[illegible] διαφορὰ μεταξὺ κτήνους καὶ ἀνθρώπου, διότι καὶ ἡ ψυχὴ τοῦ κτήνους ἐπιστρέφει εἰς τὴν γῆν ἐξ ἧς ἐξήχθη καὶ ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου εἰς τὴν γῆν ἐξ ἧς ἐλήφθη» (ἀπολογ. Μακράκη σελ. 60).

Ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς λέγει: «ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἦλθε ψυχὰς ἀνθρώπων ἀπολέσαι, ἀλλὰ σῶσαι». Ἐάν, κατὰ τὸν Μακράκην, αἱ ψυχαὶ τῶν ἀνθρώπων ἐπέστρεφον εἰς τὸν χοῦν, δὲν θὰ ἔλεγεν ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χρισός, ὅτι ἦλθε νὰ σώσῃ ψυχάς, ἀλλ᾿ οὔτε καὶ θὰ ἤρχετο εἰς τὸν κόσμον. Ἡ ἀλήθεια καὶ ἐνταῦθα ἀποδεικνύει τὸν Μακράκην ψευδῆ ἑρμηνευτὴν τῶν ἁγ. Γραφῶν, αἱρετικόν, φρονοῦντα ἐναντία πρὸς τοὺς ἁγίους Πατέρας καὶ αὐτὸν τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν καὶ ὑβριστὴν εἴπερ τινα καὶ ἄλλον.

Παραθέτομεν ὧδε μαρτυρίας τινὰς τῶν κορυφαίων ἁγίων Πατέρων καὶ διδασκάλων τῆς ἁγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας, τί περὶ ψυχῆς φρονοῦσι:

«Διχῇ διαιρεῖται ὁ ἄνθρωπος... οὐδὲ ἄνθρωπον ὑπονοῶ σύνθετον, πνεύματος, σώματος καὶ ψυχῆς, καθάπερ ἐκεῖνοι τολμῶσιν οἱ αἱρετικοί» (Μ. Ἀθανάσιος).

«Σύνθετος ὁ ἄνθρωπος ἐκ ψυχῆς καὶ σώματος, ἡ σὰρξ ἀπὸ γῆς, ἡ ψυχὴ οὐρανία· διπλοῦς ὁ ἄνθρωπος ἐκ ψυχῆς καὶ σώματος συνεστώς» (Μ. Βασίλειος).

«Διττοί ἐσμεν ἐκ ψυχῆς καὶ σώματος συντεθειμένοι· διττῶν δὲ ὄντων ἡμῶν ἐκ ψυχῆς καὶ σώματος, διττὴ καὶ ἡ κάθαρσις δι᾿ ὕδατός τε φημι καὶ Πνεύματος. Τοῦτο δὲ βουληθεὶς ἐπιδείξασθαι λόγος, καὶ ζῶον ἓν ἐξ ἀμφοτέρων, ἀοράτου τε, λέγω, καὶ ὁρατῆς φύσεως δημιουργεῖ τὸν ἄνθρωπον. Καὶ παρὰ μὲν τῆς ὕλης λαβὼν τὸ σῶ-

μα, ἤδη προϋποστάσης παρ' ἑαυτοῦ δὲ ζωὴν ἐνθείς, ὃ δὴ νοερὰν ψυχὴν καὶ εἰκόνα Θεοῦ, οἶδεν ὁ λόγος οἷόν τινα κόσμον δεύτερον ἐν μικρῷ ἐπὶ γῆς ἵσταται» (Γρηγόριος ὁ Θεολόγος).

«Πρότερον ἀπὸ τοῦ χοὸς τὸ σῶμα δημιουργεῖται καὶ μετὰ ταῦτα ἡ ζωτικὴ δύναμις αὐτῷ δίδοται, ὅπερ ἐστὶν ἡ τῆς ψυχῆς οὐσία» (Χρυσόστομος).

«Ψυχῆς μὲν οὖν γένεσις ἐξ ὑποκειμένης ὕλης οὐ γίνεται καθάπερ τὰ σώματα, ἀλλὰ τῷ βουλήματι τοῦ Θεοῦ διὰ τῆς ζωτικῆς ἐμπνεύσεως, ἀρρήτως καὶ ἀγνώστως, ὡς οἶδεν μόνον ὁ ταύτης δημιουργὸς ἡ ψυχὴ τὸ εἶναι λαμβάνουσα κατὰ τὴν σύλληψιν ἅμα τῷ σώματι πρὸς ἑνὸς ἀνθρώπου συμπλήρωσιν ἄγεται» (Μάξιμος ὁ Θεοφόρος).

«Ἐρώτησις: Τί ἐστι ψυχή;

Ἀπόκρισις: Ψυχή ἐστι οὐσία ζῶσα, ἁπλῆ καὶ ἀσώματος σωματικοῖς ὀφθαλμοῖς κατ' οἰκείαν φύσιν· ἀόρατος, ἀθάνατος, λογική τε καὶ νοερά, ἀσχημάτιστος, ὀργανικῷ κεχρημένη σώματι καὶ τούτο αὐξήσεώς τε καὶ αἰσθήσεως καὶ γεννήσεως παρεκτική, οὐχ ἕτερον ἔχουσα παρ' ἑαυτῇ τὸν νοῦν, ἀλλὰ μέρος αὐτῆς τὸ καθαρώτατον· ὥσπερ γὰρ ὀφθαλμὸς ἐν σώματι, οὕτως ἐν ψυχῇ νοῦς αὐτεξούσιος, θελκτική τε καὶ ἐνεργητική· τρεπτή, ἤτοι ἐθελότρεπτος· ὅτι καὶ κτιστή· πάντα ταῦτα κατὰ φύσιν ἐκ τῆς τοῦ δημιουργήσαντος αὐτὴν χάριτος εἰληφυῖα ἐξ ἧς καὶ τὸ εἶναι καὶ τὸ φύσει οὕτως εἶναι εἴληφεν» (Δαμασκηνός).

«Βουληθεὶς γὰρ ἐξ ἀοράτου τε καὶ ὁρατῆς με ζῶον συμπῆξαι φύσεως, γῆθέν μου τὸ σῶμα διέπλασας, δέδωκας δέ μοι ψυχὴν τῇ θείᾳ σου καὶ ζωοποιῷ ἐμπνεύσει» (Δαμασκηνός).

Ταῦτα συνομολογοῦσι καὶ συμφωνοῦσι καὶ συμφρονοῦσιν ἅπας τῶν ἁγ. Πατέρων ὁ χορός, τοῦ Εὐαγγελίου ὁ ἀμάραντος καρπός, ἡ θεία παρεμβολή, οἱ θεηγόροι ὁπλῖται παρατάξεως τοῦ Κυρίου, οἱ πολύφωτοι ἀστέρες τοῦ νοητοῦ στερεώματος, τῆς μυστικῆς Σιὼν οἱ ἀκαθαίρετοι πύργοι, τὰ πυρίπνοα ἄνθη τοῦ Παραδείσου, τὰ πάγχρυσα στόματα τοῦ λόγου, Ἐκκλησίας τὸ καύχημα, τῆς οἰκουμένης τὸ ἀγλάϊσμα, τοὺς ὁποίους ὁ Κύριος τῆς δόξης καὶ ἐν τῇ γῇ ἐδόξασε καὶ ἐν οὐρανῷ τοὺς ἐπλούτησε δι' οὐρανίων χαρισμάτων. Ἔλαμψαν ὡς φωστῆρες πάσῃ τῇ οἰκουμένῃ, θαύματα πλεῖστα ἐπετέλεσαν καὶ εἰσέτι ἐπιτελοῦν εἰς ὅσους τοὺς ἐπικαλοῦνται μετὰ πίστεως, ἀκόμη καὶ τὰ λείψανα αὐτῶν ἔλαβον χάριν, νὰ θαυματουργῶσι καὶ νὰ θεραπεύωσι τὰς σωματικὰς καὶ ψυχικὰς ἀσθενείας τῶν ἀνθρώπων. Ἀλλὰ καὶ οἱ ἄνθρωποι ὅλων τῶν γενεῶν τοὺς τιμῶσι, τοὺς δοξάζουσι, τοὺς εὐλαβοῦνται, τοὺς κτίζουσιν Ἐκκλησίας, τοὺς ἐπικαλοῦνται εἰς τὰς ἀνάγκας των, εἰς τὰς θλίψεις, εἰς τὰς ἀσθενείας καὶ περιστάσεις των καὶ τοὺς ἔχουν πρὸς Θεὸν μεσίτας διὰ τὴν σωματικὴν καὶ ψυχικήν των σωτηρίαν. Καὶ μόνον ὁ εἰς ἄμετρα καυχώμενος Μακράκης, ὅτι εἶναι ἰσόχριστος καὶ ἑρμηνευτὴς εἴπερ τις καὶ ἄλλος, διὰ νὰ φανῇ ἀνώτερος πάντων τοὺς κατηγορεῖ καὶ τοὺς ὑβρίζει, ὅτι ἐπλανήθησαν, ὅτι ψεύδονται, καὶ ὅτι ἠγνόησαν καὶ ἔγραψαν καὶ ἐδογμάτισαν ὅτι ἡ ψυχὴ δὲν ἐπλάσθη ἐκ τοῦ χοὸς καὶ δὲν ἐπιστρέφει εἰς τὸ χῶμα.

Πρὸς σαφεστέραν ἀπόδειξιν καὶ πίστωσιν τῶν κατὰ τῶν ἁγ. Πατέρων ὕβρεων τοῦ Μακράκη καὶ καταισχύνην τινῶν μακρακιστῶν, οἵτινες ψευδῶς γράφουσιν, ὅτι ὁ Μακράκης ἦτο ζηλωτὴς τῶν ἁγ. Πατέρων καὶ ὄχι ὑβριστής, ἀναφέρωμεν τινὰς τῶν ὕβρεων ἃς ἐξεμεῖ ἐν τῇ ἀπολογίᾳ του:

ΕΠΙΣΤΟΛΗ

Παϊσίου Ἀρχιεπισκόπου Κύπρου πρὸς τοὺς Λαυριώτας, δι᾽ ἧς αἰτεῖται, ἵνα ἀποσταλῇ ἡ Κάρα τοῦ Ἁγίου Μιχαὴλ Συνάδων εἰς Κύπρον, μαστιζομένην ὑπὸ ἀκρίδος, κατὰ τὸ ἔτος 1759

Παΐσιος ἐλέῳ Θεοῦ Ἀρχιεπίσκοπος.

† Ὁσιώτατε Σκευοφύλαξ μετὰ τοῦ ἁγίου Καθηγουμένου καὶ τῶν λοιπῶν Προηγουμένων ὁμοῦ καὶ Γερόντων καὶ πάντων τῶν ἀδελφῶν τῆς σεβασμίας βασιλικῆς καὶ σταυροπηγιακῆς ἐν Ἄθωνι Μονῆς μεγίστης Λαύρας, τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητὰ τῆς ἡμῶν μετριότητος, χάρις εἴη ὑμῖν παρὰ Θεοῦ Κυρίου Παντοκράτορος, παρ᾽ ἡμῶν δὲ καὶ τῶν ἐν Κύπρῳ ἱερωτάτων Μητροπολιτῶν καὶ συναδελφῶν τῆς ἡμῶν μετριότητος εὐχή, εὐλογία τε καὶ συγχώρησις, μετὰ καὶ τοῦ ὀφειλομένου ἐν Χριστῷ ἀσπασμοῦ.

Ὁ πρὸ ἡμῶν ἀοίδιμος Ἀρχιεπίσκοπος καὶ ἡμέτερος γέρων, ἔγραψεν ὑμῖν διὰ τοῦ Παναγιωτάτου πρώην Κων)πόλεως Πατριάρχου κὺρ Κυρίλλου τὸ ζήτημα τῶν ἐν Κύπρῳ Χριστιανῶν ὁποῦ ἔχουν εἰς τὴν ὑμετέραν ἁγιωσύνην τὴν κοματήν, λέγω, τῆς σεβασμίας κάρας τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Μιχαὴλ Συνάδων, πρὸς ἀποφυγὴν τῆς δεινῆς ζημίας ὁποῦ ἐν τοσούτοις ἔτεσι δοκιμάζουσιν ὑπὸ τῆς ἀκρίδος, καθὼς ἡ Παναγιότης του αὐτοψεὶ εἶδε καὶ λυπηθεὶς ὑπέσχετο νὰ παρακινήσῃ πρὸς τοῦτο τήν... [1]) χωρίς τινος

1) Τὸ ἔγγραφον εἶναι ἐν πολλοῖς ἐφθαρμέ-

1ον. Ἐν σελίδι 242 τῆς ἀπολογίας του λέγει:

«Οὐδεὶς τῶν Πατέρων ἐνόησε τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τοῦ χωρίου τῆς Γενέσεως, ἀλλὰ πάντες ἀπεπλανήθησαν παρερμηνεύσαντες αὐτό».

2ον. Ἐν σελίδι 244 λέγει τοὺς Πατέρας προκατειλημμένους.

3ον. Ἐν σελίδι 246, ὅτι ἐλάλησαν λόγον ἀπερίσκεπτον.

4ον. Ἐν σελίδι 248, ἀποκαλεῖ αὐτοὺς προληπτικοὺς καὶ παραλογισμένους.

5ον. Ἐν τῇ σελίδι 251, ὅτι οἱ Πατέρες διαφωνοῦσι πρὸς ἀλλήλους, παρανοοῦσι πολλὰ καὶ παρερμηνεύουσι καὶ οὐδενὸς αὐτῶν ἡ γνώμη ἔχει αὐθεντικὸν κῦρος.

6ον. Ἐν σελ. 252, ὅτι ἀντιφάσκουσι καὶ πίπτουσι εἰς ἀτόπους ἑρμηνείας. Τὸν θ. Χρυσόστομον διδάσκοντα, ὅτι ἡ ψυχὴ εἶναι δημιούργημα τῆς θείας πνοῆς καὶ δύο συστατικὰ ἐπὶ τοῦ ἀνθρώπου παραδεχόμενον, ἀποκαλεῖ αὐτὸν ἀντιφατικὸν πρὸς ἑαυτὸν καὶ πρὸς τὸ κείμενον τῆς θείας Γραφῆς ἀσυμβίβαστον. Τὸν δὲ Μ. Βασίλειον, παρανοοῦντα καὶ συγχέοντα τὸ πνεῦμα μετὰ τῆς ψυχῆς καὶ παριστῶντα τὸν ἄνθρωπον δισύνθετον.

7ον. Ἐν σελίδι 254 λέγει: «εἴτε δὲ ὁ Χρυσόστομος, εἴτε ὁ Σιναΐτης ἐκλαμβάνει τὸ ἐμφύσημα ἐν μὲν τῷ Ἀδὰμ ψυχῆς δημιουργικόν, ἐν δὲ τοῖς ἀποστόλοις ψυχῆς τελειωτικόν, παραλογίζεται καὶ πρὸς ἑαυτὸν ἀντιφάσκει καὶ τῆς ἀληθείας ἐκπίπτει».

8ον. Ἐν σελ. 267 ἀποκαλεῖ τὰς ἑρμηνείας τῶν Πατέρων ἀποπλανήσεις καὶ παρεκτροπάς.

9ον. Ἐν σελίδι 288 λέγει: «ὁ Γρηγόριος ὁ Θεολόγος, ὁ Μιχαὴλ ὁ Γλυκᾶς, ὁ Κερκυραῖος Θεοτόκης καὶ πολλοὶ ἄλλοι ἐμπίπτουσιν ἄκοντες εἰς τὴν αἱρετικὴν δόξαν τοῦ Πλάτωνος.

ζημίας τοῦ ἱεροῦ ὑμῶν μοναστηρίου, μάλιστα καὶ κέρδος ἐὰν ἦμ.... πρεσβείαις τοῦ ἁγίου καὶ θαυματουργοῦ Μιχαήλ, καθὼς καὶ εἰς ἄλλους τόπους ἔνθα τὸ ἱερὸν αὐτοῦ ἐκομίσθη κρανίον. Εἰς τὸ κοινὸν ζήτημα φαίνεται ἐκ τῶν γραμμάτων ὑμῶν καὶ τοῦ Παναγιωτάτου δεσπότου νὰ ἐσυγκατανεύσατε. Τὰ ὁποῖα μὲ τὸ νὰ ἐδράδυναν εἰς τὴν ὁδόν, δὲν ἔγινε καμία κίνησις εἰς τὸ παρελθὸν ἔτος. Νῦν δέ, τοῦ καιροῦ καλοῦντος καὶ τοῦ σκοποῦ ὄντος πρὸς τὸ ἐνεργηθῆναι, προσελάβετο ἐν σκηναῖς δικαίων ὁ Κύριος τὸν πρὸ ἡμῶν ἀρχιερατεύοντα καὶ ἔπεσεν ἐφ᾽ ἡμᾶς, ὥσπερ καὶ τὰ ἄλλα, καὶ ἡ περὶ τούτου φροντίς. Καὶ δὴ κατὰ τὴν ἡμετέραν αἴτησιν σκεφθέντες συνοδικῶς μετὰ τῶν συναδελφῶν ἁγίων ἀρχιερέων καὶ τῶν τιμιωτάτων κληρικῶν τῆς καθ᾽ ἡμᾶς ἁγιωτάτης ἀρχιεπισκοπῆς καὶ ἄλλων χρησίμων χριστιανῶν, ἐζητήσαμεν ἐκ τῶν κρατούντων ἀποδείξεις, τὰς ὁποίας ἔδωκαν μετὰ προθυμίας, ὡς καὶ αὐτὸς λυπούμενος ἠσθένησε τῇ ἐκείνου (;) τοῦ τόπου φθορᾷ, ἃς καὶ πέμπομεν τῇ ὑμετέρᾳ ἁγιωσύνῃ πρὸς πίστωσιν μετὰ τῶν διορισθέντων (;) εἰς τὴν κοινὴν ταύτην ἐπωφελῆ ὑπηρεσίαν, παρακινήσαντες.... πανοσιολογιώτατον ἡμέτερον διδάσκαλον κὺρ Ἐφραίμ... δυνάμενον ὄντα, ἐπιστατῆσαι εἰς.... ἐν ἀδυναμίᾳ καὶ ἀσθενείᾳ... ἐρχόμενον μετὰ τῶν εὐλαβεστάτων ἱερέων ὅπου πέμπονται ἐκ τοῦ τόπου τοῦ τε ἡμετέρου Σακελλαρίου παπᾶ κὺρ Πέτρου καὶ Σακελλίου παπᾶ κὺρ Παύλου καὶ τοῦ ἡμετέρου διακόνου καὶ δύο ἱερομονάχων, τοῦ μὲν ἐκ τῆς σεβασμίας μονῆς τοῦ Κύκκου, τοῦ δὲ ἐκ τῆς Μαχαιράδος. Δὲν ἀμφιβάλλομεν νὰ ἔχετε εἰς τὸ ἑξῆς καμμίαν ἀμφιβολίαν, οὔτε πρόφασιν, ἀλλὰ νὰ κάμετε ὡς διὰ γραμμάτων ὑπεσχέθητε, λυπούμενοι ἐπὶ τῇ τῶν πτωχῶν κακώσει, καὶ μὲ τὴν πηγὴν ἔχοντες εἰς τοὺς διψῶντας ἐσφραγισμένην, καὶ προσμένομεν... τὸν καιρὸν τοὺς παρ᾽ ὑμῶν διορισθησομένους ὁσίους πατέρας μετὰ τοῦ ἱεροῦ κρανίου· χωρίς... τινὸς καὶ δολιότητος παρακαλοῦμεν καὶ πληροφοροῦμεν ὑμᾶς ἐν φόβῳ τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ πῶς δὲν θέλετε ζημιωθῆ, οὔτε στέργομεν τὸ ἱερὸν μοναστήριον ἐξ αἰτίας ἡμῶν νὰ δοκιμάσῃ παραμικρὰν ζημίαν, μὴ γένοιτο Χριστὲ Βασιλεῦ, μάλιστα ἐλπίζομεν νὰ ὠφεληθῇ καὶ νὰ ἐπιστρέψουν οἱ ἐλθόντες εἰς τὸν... τόπον ἡμῶν μετὰ κέρδους καὶ χαρᾶς. Οὕτω θαρροῦμεν καὶ οὕτω πληροφοροῦμεν ὑμᾶς, ἰδιοχείρως ὑπογραφόμενοι καὶ πρὸς πίστωσιν σφραγίζοντες ἡμετέραις σφραγῖσι τὸ παρόν... ἐξαιτούμενοι τὸ παρὰ Θεοῦ ἔλεος, οὗ ἡ χάρις καὶ ἡ εὐχὴ καὶ εὐλογία τῆς ἡμῶν μετριότητος εἴη μετὰ πάντων ἡμῶν αψνθ´ (=1759) Σεπτεμβρίου.

† Ὁ Κύπρου, καὶ εὐχέτης δ᾽ ὑμῶν διάπυρος.

Ἕπονται τρεῖς ὑπογραφαί, ἡ πρώτη: † Ὁ Μητροπολίτης Ἰωακείμ, ἡ δευτέρα δυσανάγνωστος καὶ ἡ τρίτη: Ὁ Κυρηνείας Νικηφόρος. Ἡ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου ὑπογραφὴ δι᾽ ἐρυθρᾶς μελάνης (κινναβάρεως) Παρέλειψε τὸ ὄνομά του ἐπειδή, φαίνεται, ἐτέθη τοῦτο ἐν ἀρχῇ ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ ἐγγράφου.

Ἐν ἀρχῇ τῆς ὑπογραφῆς ἐτέθη ἡ σφραγὶς τῆς ἀρχιεπισκοπῆς φέρουσα τὸν δικέφαλον ἀετὸν καὶ τὸ ἔτος 1759 δι᾽ ἐρυθρᾶς μελάνης. Τὸ ἔγγραφον συνυπογράφουσι καὶ οἱ τρεῖς Μητροπολῖται: Ὁ Πάφου Ἰωακείμ, ὁ Κιτίου Μακάριος καὶ ὁ Κυρηνείας Νικηφόρος.

Κάτωθι τῶν ὑπογραφῶν των ἐτέθησαν

νον καὶ ὡς ἐκ τούτου θὰ μένουν μέρη τινὰ κενά.

Η ΕΝΘΡΟΝΙΣΙΣ
ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΣ
κ. κ. ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΥ

Τὴν ὁρισθεῖσαν ἡμέραν, ἤτοι τὴν 1ην Δεκεμβρίου 1957, ἡμέραν Κυριακήν, ἐπρόκειτο νὰ γίνῃ ἡ ἐνθρόνισις εἰς τὴν νέαν ἕδραν του, τῆς Μητροπόλεως Δημητριάδος, τοῦ ἀπὸ Τριφυλλίας καὶ Ὀλυμπίας κ. κ. Δαμασκηνοῦ. Ἀπὸ πολλῶν ἡμερῶν ἡτοιμάζετο ἡ πόλις διὰ τὴν ὑποδοχὴν τοῦ πνευματικοῦ της ἀρχηγοῦ, ὃν ἀνέμενεν ἐναγωνίως ἀπὸ πολλῶν μηνῶν, ἀπὸ τὴν ἡμέραν τῆς παραιτήσεως, λόγου γήρατος, τοῦ προκατόχου του κ.κ. Ἰωακεὶμ Ἀλεξοπούλου.

Πρὸς τοῦτο ἤγειρεν ἁψῖδας τόσον εἰς τὸ ἄκρον τῆς πόλεως πρὸς τὴν εἴσοδον αὐτῆς μὲ τὴν ἐπιγραφὴν «εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου», καθὼς καὶ ἑτέραν τοιαύτην πρὸ τῆς εἰσόδου εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Νικολάου μὲ τὴν ἐπιγραφὴν «τοιοῦτος ἡμῖν ἔπρεπεν Ἀρχιερεύς».

Εἰς τὸν Ναὸν τῆς Μεταμορφώσεως, εὑρισκόμενον ὀλίγον ἄνωθεν τῆς ἁψῖδος τῆς πρὸ τῆς πόλεως, τὴν ἡμέραν τῆς ὑποδοχῆς, τὴν Κυριακὴν 1ην Δεκεμβρίου, θὰ συνεκεντροῦτο ὅλον τὸ ἱερατεῖον τῆς Μητροπόλεως, εἰς τὸν ὁποῖον ναὸν θὰ εὑρίσκετο ὁ Μανδύας καὶ ἡ ῥάβδος τοῦ κ. Δαμασκηνοῦ. Μετὰ τὴν λειτουργίαν, ἥτις θὰ ἐτελείωνεν ἀπαραιτήτως τὴν 9 ½ π.μ. θὰ κατήρχετο τὸ ἱερατεῖον φέρον τὸν Μανδύαν καὶ τὴν ῥάβδον, ὃν θὰ ἐνεδύετο πρὸ τῆς ἁψῖδος καὶ θὰ μετέβαινε πεζῇ μέχρι τοῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ, ἀνερχόμενος εἰς τὸν θρόνον του διὰ τὰ καθέκαστα.

Καὶ τὸν μὲν Σεβασμιώτατον θὰ συνώδευον ἐξ Ἀθηνῶν, Ἀρχιερεῖς, Ὑπουργοὶ καὶ βουλευταί. Ἐνταῦθα δὲ θὰ τὸν ὑπεδέχοντο ὁ τ. Δημητριάδος κ.κ. Ἰωακείμ, ὁ Νομάρχης κ. Γ. Παπαδάκος, ὁ Δήμαρχος Βόλου κ. Κλαψόπουλος, ὁ τοιοῦτος τῆς Νέας Ἰωνίας κ. Δοξόπουλος, καὶ αἱ λοιπαὶ ἀρχαὶ τῆς πόλεως.

Ἀλλὰ «ἄλλαι μὲν βουλαὶ ἀνθρώπων, ἄλλα δὲ Θεὸς κελεύει». Ὁ λαμπρὸς καιρὸς τῶν προηγουμένων ἡμερῶν, τὸ Σάββατον ἑσπέρας μετεβλήθη εἰς βροχερόν, ψυχρὸν καὶ παρουσιάζων ἐλαφρὰς νιφάδας χιόνος. Τὴν πρωΐαν τῆς Κυριακῆς, ἡ χιὼν εἶχε καλύψει τὴν γήϊνην ἐπιφάνειαν, μὲ ἀγρίας διαθέσεις προόδου. Προχωρούσης

αἱ σφραγῖδες των.

«Ὄπισθεν τοῦ ἐγγράφου εὕρηται τὸ ἑξῆς σημείωμα τοῦ ἡμετέρου Κυρίλλου: «τοῦ ἀρχιεπισκόπου Κύπρου ὅταν ἔστειλε τὸν διδάσκαλον Ἐφραὶμ ἐδῶ διὰ τὴν ἁγίαν κάραν».

Τὸ ἔγγραφον φέρει τὸν ἀριθμὸν 296 καὶ κεῖται ἐν φακέλλῳ ὁμοῦ μετ' ἄλλων, ὅστις φάκελλος φέρει τὴν ἐπιγραφὴν «Κυπριακὰ Γράμματα» (1628—1759), ἅτινα ἐδημοσιεύθησαν ὑπὸ τοῦ μακ. Ἀλεξάνδρου Εὐμορφοπούλου Λαυριώτου, (πλὴν δὲν ἀντεγράφησαν καὶ τόσον πιστῶς) ἐν τῇ «Ἐκκλησιαστικῇ Ἀληθείᾳ» τοῦ Οἰκ. Πατριαρχείου, τόμ. ΚΔ' σελ. 71 καὶ 85 ἔτος 1904, περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως, δηλ. τῆς ἀποστολῆς τῆς ἁγίας Κάρας τοῦ ἁγίου Μιχαὴλ «...νὰ ἔλθῃ ἐδῶ (εἰς τὴν Κύπρον) τὸ λείψανον, ἤτοι τὸ Κρανίον τοῦ ἁγιοτάτου μιχαὴλ συνάδων, νὰ μᾶς ἐλευθερώσῃ ὁ Θεὸς δι' αὐτοῦ ἀπὸ ταύτην τὴν μεγάλην συμφορὰν τῆς ἀκρίδος...».

(Ἐκ τοῦ Λαυριωτικοῦ Ἀρχείου)

Γέρων Παντελεήμων Λαυριώτης

τῆς ὥρας καὶ ἐνῷ ἐτελεῖτο ἡ θεία Λειτουργία καὶ τὸ ἱερατεῖον ἤρχισε σιγὰ-σιγὰ νὰ καταφθάνῃ εἰς τὸν Ναὸν τῆς Μεταμορφώσεως διὰ τὴν ὑποδοχὴν τοῦ Ποιπιπτούσης χιόνος, καὶ ἐσυνεχίζετο ἡ πτῶσις ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον.

Τότε ὁ Πρωτοσύγγελλος, πατὴρ Κλήμης Ἀναστασίου, συνεδέθη τηλεφωνικῶς ἐκ

μενάρχου του, ἡ θύελλα ἔξω ἐμαίνετο ὥστε μετὰ τὴν ἀπόλυσιν τῆς Λειτουργίας, ἦτο ἀδύνατον νὰ ξεμυτίσῃ κανεὶς ἔξω, λόγῳ τοῦ ἰσχυροῦ ἀνέμου καὶ τῆς πυκνῶς Λαρίσης μετὰ τοῦ Σεβασμιωτάτου κ. Δαμασκηνοῦ, καὶ ἔλαβε διαταγὴν νὰ ματαιωθῇ ἡ ἔξω ὑποδοχὴ λόγῳ τοῦ καιροῦ καὶ νὰ συγκεντρωθοῦν ὅλοι εἰς τὸν Μητροπο-

λιτικὸν ναὸν καὶ ἐντὸς αὐτοῦ θὰ ἐγίνετο ἡ ὑποδοχή. Καὶ οὕτως ἔγινε.

Λόγῳ τῆς ἐμφράξεως τῆς ὁδοῦ Βόλου—Λαρίσης ἐκ τῶν χιόνων, ἡ ἔλευσίς του ἐνταῦθα εἶχεν ἀρκετὴν καθυστέρησιν καὶ οὕτω ἔφθασεν ὁ Σος περὶ τὴν 12ην περίπου μεσημβρινὴν ὥραν, καὶ κατηυθύνθη εἰς τὸν ναὸν τῆς Μητροπόλεως.

Ἐδῶ τὸν ἀνέμενον ὁ τ. Δημητριάδος κ. Ἰωακείμ, ὅλος ὁ κλῆρος τοῦ Βόλου καὶ τῶν περιχώρων, ὁ Νομάρχης κ. Παπαδάκος, οἱ βουλευταὶ κ. Παπαστεργίου, κ. Παπαγεωργίου, κ. Μήτρου, οἱ δήμαρχοι Βόλου κ. Κλαψόπουλος, Νέας Ἰωνίας κ. Δοξόπουλος καὶ Ἁλμυροῦ κ. Ἀργυρόπουλος, τὸ δικαστικὸν σῶμα, ὅλαι αἱ πολιτικαὶ καὶ Στρατιωτικαὶ ἀρχαί,τὸ ἐκκλ. φροντιστήριον μετὰ τοῦ Διευθυντοῦ του καὶ τῶν κ.κ. Καθηγητῶν, ἐκπρόσωποι τῶν ὀργανώσεων Βόλου καὶ μέγα πλῆθος τῶν πολιτῶν, ὥστε νὰ κατακλυσθῇ ὁ ναὸς ἀπ᾿ ἄκρου εἰς ἄκρον. Ὡσαύτως παρευρέθησαν καὶ ἀρκετοὶ Κορίνθιοι, συμπατριῶται τοῦ Σεβασμιωτάτου, ἀκολουθήσαντες αὐτὸν εἰς τὴν νέαν ἕδραν του, τιμῆς ἕνεκεν, καὶ πολλοὶ Τριφύλλιοι.

Μετὰ τὴν τελετὴν τῆς συνήθους ἀκολουθίας, ὁ συνοδεύσας τὸν Σεβασμιώτατον ὑπάλληλος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, Ἀρχιμ. κ. Νικ. Καλορῖζος, ἀνέγνωσε τὴν ἀπόφασιν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου περὶ τῆς ἐκλογῆς τοῦ Δαμασκηνοῦ, ἐνῷ τὸ ἐκκλησίασμα, ἐφώνει μεγαλοφώνως τὸ «Ἄξιος, Ἄξιος». Μετὰ ταῦτα ὁ ἱεροκήρυξ τῆς Μητροπόλεώς μας Ἀρχ. Δοσίθεος Ἀνδριανόπουλος ἀνέγνωσε τὸ Βασιλ. Διάταγμα περὶ ἀναγνωρίσεως καταστάσεως τοῦ Σεβασμιωτάτου.

Ὁμιληταί: 1) Ὁ τ. Δημητριάδος κ. κ. Ἰωακείμ. 2) Ὁ Μητροπολίτης Κυθήρων κ. Μελέτιος συνοδεύσας καὶ οὗτος τὸν Μητροπολίτην μας. 3) Ὁ Πρωτοσύγγελος τῆς Μητροπόλεώς μας Ἀρχ. κ. Κλήμης Ἀναστασίου, 4) ὁ πρόεδρος τοῦ θρησκευτικοῦ Συλλόγου μας «οἱ Τρεῖς Ἱεράρχαι» Καθηγητὴς κ. Ἀπόστ. Παπαδόπουλος, 5) ὁ πρόεδρος τῆς Χριστιανικῆς Ἀγωγῆς Βόλου. Μετὰ ταῦτα ὡμίλησεν ὁ ἀγαπητός μας Νομάρχης κ. Γ. Παπαδάκος μὲ μεγάλην εὐφράδειαν, ὡς ὁμιλεῖ πάντοτε, συγχαρεὶς τὸν ἐνθρονισθέντα Μητροπολίτην μας κ. Δαμασκηνόν, μακαρίσας τὸν ἑαυτόν του διότι ηὐτύχησε νὰ παραστῇ εἰς τὴν ἐνθρόνισιν τοιούτου λαμπροῦ ἱεράρχου. Τελευταῖος ὡμίλησεν ὁ ἐκ Κορίνθου δικηγόρος κ. Φιλιππίδης, ὅστις ἐξῆρε τὴν δρᾶσιν τοῦ Σεβασμιωτάτου.

Μεθ᾿ ὅλα ταῦτα ὁ νέος Μητροπολίτης, ἐξεφώνησεν ἐμπνευσμένον καὶ μακρὸν ἐνθρονιστήριον λόγον [1]), μετὰ τὸ πέρας τοῦ ὁποίου ἐδέχθη τὰς εὐχὰς τῶν ἀρχῶν καὶ ὅλων τῶν πιστῶν τῶν παραστάντων ἐν τῷ ναῷ.

Νὰ μᾶς ζήσῃ. Σ. Σ.

1) Ἐν ἐλλείψει χώρου ἐν τῷ παρόντι, πιθανὸν νὰ τὸν δημοσιεύσωμεν εἰς τὸ προσεχὲς τεῦχος.

Ἱστορικαὶ ἀνακρίβειαι

ΠΕΡΙ ΈΝ ΝΕΟΝ ΒΙΒΛΙΟΝ

Ὁ συνάδελφος Γέρων Ἀλέξανδρος ἐξέδωκε κατ᾿ αὐτὰς βιβλίον ὑπὸ τὸν τίτλον «Ὁδηγὸς ἁγίου Ὄρους Ἄθω».

Εἶναι προφανὲς ὅτι τὸ βιβλίον τοῦτο εἶναι χρησιμώτατον, μολονότι τὰ συγκεντρωθέντα ἐν αὐτῷ στοιχεῖα, πλεῖστα ἐξ αὐτῶν, συνεχῶς μεταβάλλονται, δὲν εἶναι πάγια. Πάντως, εἶναι ἄξιος ἐπαίνων καὶ συγχαρητηρίων ὁ συγγραφεύς.

Οὐχ᾿ ἧττον, δὲν πρέπει, νὰ ἀποκρύψωμεν καὶ τὴν ἀλήθειαν. Φίλος ὁ Γέρων Ἀλέξανδρος καὶ ἀγαπητὸς ἐν Χριστῷ ἀδελφός, ἀλλὰ φιλτάτη καὶ ἡ ἀλήθεια.

Ὁ Γέρων Ἀλέξανδρος ἰσχυρογνωμόνως ἐμμένει εἰς τὴν πλάνην του, ἢ μᾶλλον εἰς τὸ πεῖσμά του, διότι ἐν πλήρει ἐπιγνώσει γράφει ἱστορικὰς ἀνακριβείας. Γράφει λοιπὸν ἐν σελ. 128 τοῦ βιβλίου του ὅτι ἡ πληροφορία τοῦ βιογράφου τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου ὅτι ἡ οἰκοδομὴ τῆς Μονῆς ἤρξατο τὸ 961 εἶναι ἐσφαλμένη!! Τοὐτέστι διαψεύδει τὸν βιογράφον, ὅστις ἦτο σχεδὸν σύγχρονος τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου. Ἦτο δὲ οὗτος μαθητὴς τοῦ μαθητοῦ τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου, Ἀντωνίου καλουμένου, τοῦ χρηματίσαντος πρώτου Ἡγουμένου μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου.

Εἶναι δὲ δύο οἱ συγγράψαντες τὸν βίον τοῦ ἁγ. Ἀθανασίου κατὰ τὸν ια´ αἰῶνα, οἵτινες ἀμφότεροι ὁμοφώνως ἀναγράφουσιν ὅτι ἡ οἰκοδομὴ ἤρξατο τὸ 961. Ἰδοὺ παραθέτω ἐνταῦθα τὰς σχετικὰς περικοπὰς ἐκ τοῦ βίου:

«Εἰ δέ τινες ἰδικῶς καὶ τὸ ἔτος... ἀπαιτοῦσι, καὶ γὰρ ἀπητήκασιν, ἦν μὲν ἑξηκοστὸν ἔνατον πρὸς τῷ ἑξακισχιλιοστῷ τετρακοσιοστῷ, (ἤτοι ἀπὸ κτίσεως κόσμου 6469 καὶ μ. Χ. 961) ἦν δὲ καὶ ἰνδικτιὼν τετάρτη. Τούτῳ δὲ μετὰ τοσαύτης ἐπῆλθεν ἡμῖν ἐπιστασίας ἐπεξελθεῖν τῷ χωρίῳ, ἵνα κἂν τούτου γνοῖεν οἱ τῷδε τῷ συγγράματι ἐντυγχάνοντες, οἵας καὶ πᾶσαν ἠξιώσαμεν τὴν ὑπόθεσιν ἀκριβείας» «Διήγησις τοῦ βίου καὶ τῶν διακρίσεων καὶ οἰκονομιῶν καὶ θαυμάτων τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἀθανασίου τοῦ ἐν Ἄθῳ». Ἔκδοσις Ι. Πομιαλόβσκη ἐν Πετρουπόλει 1895 σελὶς 30.

Ἐκ τοῦ ἑτέρου βίου τοῦ ἐκδοθέντος ὑπὸ Louis Petit ἐν Βρυξέλλαις 1906: «Νικηφόρος δὲ ὁ περιώνυμος τὴν ἀνδρείαν καὶ τὴν ἀρετήν, τροπαιοφόρος καὶ νικητὴς κατὰ τῶν ἀθέων Ἀγαρηνῶν ἀνεδείκνυτο πορθήσας τὴν Κρήτην ἐν ἔτει τῷ ἑξακισχιλιοστῷ τετρακοσιοστῷ ἑξηκοστῷ ἐνάτῳ, (=961) ἐν μηνὶ Μαρτίῳ καὶ ἰνδικτιῶνι τετάρτῃ. Ἐν δὲ τῇ αὐτῇ ἰνδικτιῶνι τοῦ αὐτοῦ ἔτους ἀπάρχεται τοῦ οἰκοδομεῖν καὶ ὁ πατὴρ ἡμῶν Ἀθανάσιος». Ὁ δὲ ἐκδότης ἐν ὑποσημειώσει Γαλλιστὶ σελ. 33 λέγει τὰ ἑξῆς: «C' est - à - dire en 961, dans les premiers jours de mars, μηνὸς ἱσταμένου Μαρτίου, dit la Διήγησις. Cf. Pomialovsky, op. c., p. 30, 15. C' est dans le courant da la même indiction, de mars à septembre 961, que commencèrent à Lavra les travaux de construction». Ἤτοι παραδέχεται καὶ οὗτος ὁ Γάλλος ἱστορικὸς ὅτι αἱ ἐργασίαι ἤρχισαν τὸν Μάρτιον τοῦ 961.

Τὸ δὲ πῶς ὑπῆρξε μαθητὴς τοῦ διαδόχου τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου ὁ πρῶτος βιογράφος ἐξάγεται ἐκ τῶν ἑξῆς: «τῷ δὲ διαδόχῳ αὐτοῦ, τούτῳ δὴ τῷ νῦν ἐμῷ διδασκάλῳ, ὃς Ἀντώνιος κέκληται» καὶ παρακατιὼν «καὶ ἡ φήμη τῆς τοῦ πατρὸς μεταστάσεως τὰ πέρατα κατελάμβανε, καὶ οἱ μοναχοὶ καταγαγεῖν ἀνήρχοντο τοῦτον, (δηλ. τὸν Ἀντώνιον) τὸν παρὰ τοῦ μεγάλου τὴν ἡγουμενίαν ἐγχειρισθέντα» (σελ. 107 Πετρούπολις 1895).

Περὶ δὲ τὸ τέλος τοῦ βίου (σελ. 112) ὁ αὐτὸς βιογράφος λέγει: «τὰ δὲ παρ' ἡμῶν ὁποῖα, οἷάπερ ὁ παρὰ σοῦ δεδομένος ἡμῖν διδάσκαλος ὑφηγήσατο» καὶ παρακατιών: «ἀλλ' ὥσπερ τῆς σῆς παρ' ἀξίαν ἠξίωσας κλήσεως», (δηλ. τῆς ὁμωνυμίας, ἄρα ἐκαλεῖτο Ἀθανάσιος) οὕτω καὶ τῆς σὺν σοὶ καὶ τῷ σῷ γνησίῳ φοιτητῇ κἀμοῦ διδασκάλῳ στάσεως μὴ ἀπαξιώσῃς, κἂν ὑπὲρ τὴν ἀξίαν τὸ αἴτημα· εἰ δὲ καὶ τῆς σῆς φυτείας καὶ ὁμωνυμίας ἀξίως βιώσωμεν».

Σφάλλουσι λοιπόν, κατὰ τὸν Γ. Ἀλέξανδρον, οἱ δύο βιογράφοι τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου καὶ μάλιστα ὁ πρῶτος ὁ μαθητὴς τοῦ Ἀντωνίου, ὁ Ἀθανάσιος, ὅστις λέγει ἀνωτέρω ὅτι ἔγραψεν ὅσα καὶ οἷα ὁ διδάσκαλός του «ὑφηγήσατο», ἤτοι διηγήσατο,

Πλάτωνος Στωϊκίδου

Η ΠΤΩΣΙΣ ΚΑΙ Η ΑΝΑΣΤΑΣΙΣ

Προοίμιον

«Χριστὸς Ἀνέστη καὶ Ἅδης ἐσκυλεύθη».

Ὅταν ὁ ἄναρχος Θεός, κατὰ τὸ γεγραμμένον
ἐδημιούργησε τὸ πᾶν, τὸ ἔργον του περαίνων:
Ἔπλασε καὶ τὸν ἄνθρωπο, μὲ τὰ δικά του χέρια,
στὴ γῆ νὰ διακρίνεται σὰν τ' οὐρανοῦ τ' ἀστέρια.
Ἐπῆρε χῶμ' ἀπὸ τὴ γῆ καὶ μὲ τὴν προσταγή του,
ἔλαβε σῶμα καὶ μορφή, ὡσὰν τὴν ἰδική του.
Τὸν ἔπλασεν ἀθάνατο, ὡς ἡ καταγωγή του,
φυτά, πτηνὰ καὶ τὰ λοιπὰ διὰ διατροφήν του.

ὅστις συνέζησε καὶ συνειργάσθη μὲ τὸν ἅγιον Ἀθανάσιον. Καὶ ἐὰν οὗτοι σφάλλουσι ποῖος ἀληθεύει;

Πρὸς τούτοις ἐπισυνάπτω καὶ τρία σχετικὰ σημειώματα: α' «Ἐκτίσθη τὸ μοναστήριον Μεγίστη Λαύρα ἀπὸ Χριστοῦ γεννήσεως εἰς τοὺς ͵ϡξα'» =961. Κῶδιξ Κ93 αἰῶνος ΙΖ' (ἐν τέλει τοῦ κώδικος).

β' «Εἰς ποῖον τάχα ἔτος ἄρχισε τὴν οἰκοδομὴν ὁ ἅγιος; ἣν μὲν ἑξηκοστὸν ἔνατον πρὸς τῷ ἑξακισχιλιοστῷ τετρακοσιοστῷ, ἣν δὲ καὶ ἰνδικτιῶνος δ' ἀπὸ κτίσεως κόσμου 6469, ἀπὸ δὲ Χριστοῦ 961». (Κατάλογος κωδίκων τοῦ Ἀρχείου φ. 21 ἐν ἀρχῇ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 5 κώδικος τοῦ Κυρίλλου Λαυριώτου).

γ' «Γνωστὸν ἔστω περὶ τῆς ἀρχῆς τῆς οἰκοδομῆς καὶ κτίσεως τοῦ μοναστηρίου εὑρέθη εἰς ἕνα βιβλίον παλαιὸν καὶ εἶναι ἔτος ἀπὸ Ἀδάμ, ͵ϛυξθ' ἑξάκις χιλιοστὸν τετρακοσιοστὸν ἑξηκοστὸν ἔνατον, ἀπὸ δὲ Χριστοῦ ἐννεακοσιοστὸν ἑξηκοστὸν πρῶτον (961) ἰνδικτιῶνος τετάρτης. Αὐτὰ τὰ ἐγράψαμεν ἐνθάδε ἐάν τινες ζητοῦν ξεχωριστὰ νὰ μάθουν τὴν ἀρχὴν τοῦ ἔτους. Καὶ τοῦτο εἶναι τὸ αἴτιον. 1740» (χειρόγραφον τυπικὸν τοῦ Καθολικοῦ τῆς Μονῆς).

Καὶ μίαν ἄλλην ἀνακρίβειαν ἀναγράφει ὁ Γ. Α. εἰς τὸ βιβλίον του ἐν πλήρει ἐπιγνώσει. Ἐν σελ. 147 γράφει διὰ τὸ ἀνύπαρκτον Εὐαγγέλιον τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Καλυβίτου τῆς Μονῆς Παντοκράτορος. Καὶ ἐρωτῶμεν τὸν Γ. Ἀλέξανδρον πῶς συμβιβάζεται τοῦτο; ἐνῶ δηλ. τὸ Εὐαγγέλιον εἶναι τοῦ ιγ' αἰῶνος, ὁ δὲ Καλυβίτης Ἰωάννης ἤκμασε τὸν ϛ' αἰῶνα; Περὶ τούτου ἐδημοσίευσα σχετικὸν ἀρθρίδιον εἰς τὴν «Ἁγιορ. Βιβλιοθήκην». ἔτος ιη' (1953) τεῦχος Δ' ἀριθ. 204 - 205 σελ. 198, δι' οὗ ἀνατρέπω τὸν μῦθον τοῦτον μὲ ἀδιάσειστα ἐπιχειρήματα καὶ ἀποκαθίσταται ἡ ἀλήθεια.

Ἤδη ἔρχεται ὁ Γ.Α. καὶ ἀναδημοσιεύει τὸν μῦθον καὶ διαιωνίζει τὸ ψεῦδος, ἐνῶ τοῦ εἶχα στείλει τὸ τεῦχος τῆς «Ἁγιορ. Βιβλιοθήκης» διὰ νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὸ δημοσίευμά μου ἐκεῖνο.

Ταῦτα χάριν τῆς ἀληθείας καὶ οὐχὶ διὰ νὰ μειώσω τὴν ἀξίαν τοῦ βιβλίου, ἢ νὰ ἐπικρίνω τινά.

Ἐν Μεγίστῃ Λαύρᾳ 1957
Γέρων Παντελεήμων Λαυριώτης
Βιβλιοθηκάριος

Ἐκ τῆς πλευρᾶς του ἔπλασε καὶ ἄλλον ὅμοιό του,
γιὰ νὰ τὸν ἔχει βοηθὸ καὶ διὰ σύντροφό του.
Καὶ ὅταν εἶδεν ὁ Θεὸς λίαν καλὰ τὰ πάντα,
εὐλόγησε τὰ ἔργα του, εὐχήθηκε γιὰ πάντα.
Εἰς ἓξ ἡμέρας μοναχὰ ἐγίνηκαν τὰ πάντα,
καὶ ἡ ἑβδόμη γιὰ γιορτή, ἐδόθηκε εἰς πάντα.

* * *

Τοὺς δώρησε χαρίσματα ἀπὸ τὰ ἰδικά του,
διὰ νὰ διακρίνωνται ἀπ' τ' ἄλλα πλάσματά του.
Τοὺς ἔδωκε τὸ λογικό, σοφία, νοῦν καὶ γνῶσι,
διὰ νὰ κρίνουν δι' αὐτῶν τὸ βλαβερὸν καὶ ὄχι.
Τοὺς χάρισε τὴν ὠμορφιά, τὴ ρώμη, τὴν ἀνδρεία,
καὶ τοὺς ἐπροικοδότησε μὲ τὴν ἀθανασία.
Εἰς τὴν Ἐδὲμ τοὺς ἔβαλε, τὸ θεῖο περιβόλι,
καὶ Κύριους τοὺς ἔταξε στὴν οἰκουμένη ὅλη.
Τοὺς ἔδωκε περιβολήν, ὑπέροχο καὶ θεία,
κι' ἠξίωσε ἀπὸ αὐτοὺς ὑπακοὴ τελεία.
Ὡσὰν Θεὸς τοὺς χάρισε πάντα τῆς γῆς τὸ χῶρο,
βασιλικὸν διάδημα, τοῦ οὐρανοῦ τὸ θόλο.
Τοὺς ἔδωκε καὶ συμβουλὴ καὶ γιὰ καλὸ δικό τους,
νὰ τρῶν ἀπ' ὅλα, πλὴν ἑνός, γιατ' εἶναι γιὰ κακό τους.
Τὴ μέρα ποὺ θὰ φάγετε, μάθετε; θέτω ὅρο:
θὰ βγῆτ' ἀπ' τὸν Παράδεισο, ἀπ' τῆς Ἐδὲμ τὸ χῶρο.
Θὰ κλαῖτε ἀδιαφόρετα, χωρὶς νὰ εἶν' ἐλπίδα,
νὰ ξαναμπῆτε στὴν Ἐδὲμ τὴν πρώτη σας κοιτίδα,
Ρομφαία, ξῖφος φλογερό, τὴν πύλη θὰ φυλάττει,
οὐαὶ κι' ἀλλοίμονο σ' αὐτὸν ποὺ θὲ νὰ πλησιάση.

* * *

Ὁ παντοδύναμος Θεὸς ὁ καὶ Δημιουργός τους,
Τοὺς ἐπεσκέπτετο συχνὰ κατὰ τὸ δειλινό τους.
Καὶ ὁ Ἀδὰμ ἂν καὶ γυμνός, δὲν ντρέπονταν διόλου,
γυμνὸς νὰ βγαίνη στὸ Θεό, εἰς τὸ Δημιουργό του.
Ἡ χάρις του τὸν σκέπαζε, δὲν γνώριζε κακία,
γιατ' ἦτο ἄδολος, ἁγνὸς ἀπ' τὴ δημιουργία.
Αὐτὸ τὸ μεσουράνημα, τὴν τόσην εὐτυχία,
ἐφθόνησεν ὁ σατανᾶς, κι' ἔσπειρε δυστυχία.
Ἐφθόνησ' ὁ τρισάθλιος τὴ δόξα των τὴν τόση,
καὶ ὕπουλα τοὺς ἔρριψε σὲ μία τέτοια πτῶσι.
Μετεχειρίσθη ὄργανο τὸν ὄφιν καὶ τὴν Εὔα,
καὶ τὸν Ἀδὰμ ἠπάτησαν, τὴν τρίτην τὴν ἡμέρα.

Ὄχι δὲν θὰ πεθάνετε, ἀλλὰ τὸ ἐναντίον,
θεοὶ θὰ γίνετε καὶ σεῖς, τοὺς εἶπε ἐπιτηδείως. (ὁ ὄφις).
Θὰ κατεξουσιάσετε τὴ γῆ, ἐσεῖς τὸ Σύμπαν ὅλο,
καὶ θρόνο σας θὰ ἔχετε τοῦ οὐρανοῦ τὸ θόλο.
Στὸ βλέμμα σας θὰ λαχταροῦν τοῦ Σύμπαντος οἱ θόλοι,
καὶ μόνον εἰς τὸ νεῦμά σας θὰ τρέμει ἡ κτῆσις ὅλη.
Ὦ!.. δυστυχία φοβερή! Ὦ! συμφορὰ μεγάλη,
στὸ γένος τὸ ἀνθρώπινο, ὁ θάνατος ἐστάλη.
Τὸν γέννησ' ἡ παρακοή, ἡ ἀπερισκεψία,
ἡ τοῦ σατὰν ἐπιβουλή, ἡ τοῦ Ἀδὰμ μωρία.
Δὲν φθάνει ποὺ παρήκουσαν καὶ ἔφαγαν τὸ μῆλο,
ἀλλ' ἐπιρρίπτουν τὸ κακό, ἀκόμη καὶ στὸ θεῖο.
Ὦ! ποὺ νὰ μὴν εἶχε φωνή. Ὦ! ποὺ νὰ μὴν εἶχε γλῶσσα,
γιὰ ν' ἀπαντήσῃ στὸ Θεό, τὴν ὥρα ποὺ τὸν ρώτα.
Ἀλήθεια ὅτι φάγατε φυτὸ ἀπηγορευμένο,
ποὺ εἶναι στῆς Ἐδὲμ ἐκεῖ τὸ μέσον φυτεμένο;
Ὁ ὄφις μὲ ἠπάτησε, ἀπήντησεν ἐκείνη,
ἐγὼ ποτὲ δὲν θἄτρωγα... Ὦ, τῆς παραφροσύνης.
Κι' ἐσὺ Ἀδὰμ τί ἔκαμες; τί ἔγινες; ποῦ εἶσαι;
κρυμμένος εἶμαι σὰν γυμνός, κι' ἐντρέπομαι, φοβᾶμαι.
Γυμνός! καὶ ποῦ τὸ ἔμαθες; ποῦ τ' ἄκουσες; ποιὸς στὄπε,
ἢ μήπως ἐγελάστηκες καὶ ἔφαγες; Ὢ τότε.
Δὲν πταίω ἐγὼ Δημιουργέ! Ἡ Εὔα εἶν' αἰτία,
ἄνευ αὐτῆς μοῦ φαίνεται πῶς θἆταν πειθαρχία.
Ὠργίσθη ὁ Πανάγαθος ἀπ' τὴν ἀναισχυντία,
καὶ τοὺς ἐκαταράσθηκε μ' ὅλη του τὴν καρδία.
Ἀπὸ τὸν ὄφιν ἄρχισε στὴν Εὔα καταντάει,
καὶ στὸν Ἀδὰμ τὴ συμφορὰ καὶ τὴν κατάρα στέλνει.
Γιατί δὲν μετενόησαν, δὲν ζήτησαν συγγνώμη,
κεῖνο ποὺ θέλει ὁ Θεός, ποὺ τὸν ἐξιλεώνει.
Καὶ ἔκτοτε ὁ ἄνθρωπος, χιλιάδες χρόνια τώρα,
βρισκότανε αἰχμάλωτος, στοῦ σατανᾶ τὰ βρόχια.
Ὥσπου ὁ εὔσπλαχνος Θεός, θείᾳ οἰκονομίᾳ,
τὸν ἠλευθέρωσ' ἀπ' αὐτά, θείᾳ του εὐσπλαχνίᾳ.

* * *

Κι' ὅταν ἐπέστη ὁ καιρός, τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου,
στὸν κόσμο ἔστειλ' ὁ Θεὸς τὸν ἄχρονον Υἱόν του.
Ἔλαβε σάρκα καὶ ὀστᾶ, ζωήν, μορφὴν ἀνθρώπου,
καὶ ἐγεννήθη θαυμαστῶς ὡσὰν υἱὸς ἀνθρώπου.
Ἔζησε τὴν ζωὴν ἡμῶν, καὶ γιὰ νὰ μᾶς λυτρώσῃ,
ἐταπεινώθη δουλικῶς γιὰ νὰ μᾶς ἀνυψώσῃ.

Ἐφήρμοσε τὰς ἐντολὰς πιστῶς καὶ κατὰ γράμμα,
τὰ πάντα ἐξεπλήρωσε, διὰ παράδειγμά μας.
Καὶ ἔπαθεν ὡς ἄνθρωπος, ὑβρίσθη, ἐχλευάσθη,
Σταυρὸν ὑπέμεινε φρικτῶς, καὶ ὄξος ἐκεράσθη.
Χολὴν καὶ ὄξος γεύεται ὁ μάνα ἐπομβρίσας.
πορφύραν χλεύης φόρεσεν, ὁ γῆν ἄνθη κοσμήσας.
Ἔφριξε γῆ καὶ οὐρανός, καὶ φόβῳ ἐκλονίσθη,
βοή, σεισμὸς ἐγένετο, κι' ὁ ἥλιος ἐσκοτίσθη.
Τὰ μνήματα ἠνοίχθησαν κι' ἡ μέρα ἐσκοτίσθη,
νεκροὶ ἀναστηθήκανε καὶ πάλιν ἐφωτίσθη.
Ὁ Πλάστης καὶ δημιουργὸς κατῆλθεν εἰς τὸν Ἅδη,
καὶ τὰ δεσμὰ διέρρηξε, ὢ τί χαρὰ μεγάλη.
Χριστὸς ἀνέστη ἐκ νεκρῶν, τὸν θάνατον πατήσας,
στὸ γένος τὸ ἀνθρώπινον τὴν ἄφεσιν δωρήσας.
Χριστὸς ἀνέστη ἐκ νεκρῶν ἀνάφτε τὶς λαμπάδες,
ὕμνους, παιᾶνας ψάλλατε, χτυπᾶτε τὶς καμπάνες.

* * *

Μᾶς ἄφησε παράδειγμα, ὡς πληρωτὴς τοῦ Νόμου,
ταπείνωσιν, ὑπομονήν, καὶ τήρησιν τοῦ Νόμου.
Τὸ σῶμα του νὰ τρώγωμεν καὶ εἰς ἀνάμνησίν του,
τὸ αἷμα του νὰ πίνωμεν, γιὰ νἆμαστε δικοί του.
Πτωχοὺς νὰ διατρέφωμεν καὶ νὰ τοὺς ἐλεῶμεν,
νὰ εἴμεθα φιλόξενοι καὶ πάντας ν' ἀγαπῶμεν.
Νὰ μὴ μνησικακήσωμεν, οὐδ' ἔχθραν νὰ τηρῶμεν,
τοὺς πάντας ν' ἀγαπήσωμεν καὶ νὰ τοὺς συγχωρῶμεν.
Ἀδιακρίτως τὸ καλὸ νὰ πράττωμεν καὶ μόνον,
νὰ μὴ συκοφαντήσωμεν, οὐδὲ νὰ ἐκτραπῶμεν.
Οἰκτίρμονες, εὐσπλαχνικοί, φιλάδελφοι πρὸς πάντας,
διὰ νὰ ἐξαλείψωμεν τὰ τόσα πταίσματά μας.
Φιλάνθρωπε! Θεάνθρωπε! Ἐσὺ ποὺ ἐσταυρώθης,
καὶ ἔχυσες τὸ αἷμά σου διὰ νὰ μᾶς λυτρώσῃς...
Λυπήσου μας φιλάνθρωπε, γλύκανε τὴ ζωή μας
κι' ἀπὸ τὶς τέχνες τοῦ ἐχθροῦ, φύλαξε τὴν ψυχή μας.
Ἀμήν.

Λάρισα 1957

Μουσικὴ σελὶς
Ἀναστασίου Παπαδήμου, Μουσικοδιδασκάλου

ΤΟ ΕΝΑΡΜΟΝΙΟΝ ΓΕΝΟΣ ΤΗΣ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΚΑΙ Η ΕΠΙΔΡΑΣΙΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελίδος 349)

Ἐπομένως, οἱ διακρίνοντες παντοῦ τὴν συγκεκραμένην κλίμακα, εὑρίσκονται μακρὰν τῆς ἀληθοῦς μαθήσεως καὶ γνώσεως, μακρὰν τῆς πραγματικότητος.

Τὸ γεγονός, ὅτι ἡ συγκεκραμένη κλῖμαξ ἂν καὶ εἶναι σχεδὸν ἡ ἰδία μὲ τὴν ἐναρμόνιον, δὲν παύει νὰ θεωρῆται διατονική, σκανδαλίζει τοὺς πολλούς. Διὸ καὶ ἐμμένουν εἰς τὴν γνώμην, ὅτι δὲν ὑπάρχει ἐναρμόνιον γένος. Ἡ γνώμη αὕτη, βεβαίως, δὲν εὐσταθεῖ, καθ᾽ ὅσον ἡ συγκεκραμένη κλῖμαξ, ὡς σχηματισθεῖσα ἀπὸ τὴν διαίρεσιν τῆς ὀγδόης (ἤτοι τῶν ἑπτὰ φωνῶν) εἰς δώδεκα ἴσα ἡμιτόνια, τυγχάνει, ὡς ἐκ τούτου, χ ρ ω μ α τ ι κ ή. — Ἄλλωστε, πέραν τῶν δώδεκα τούτων ἡμιτονίων, ἡ συγκεκραμένη κλῖμαξ, οὐδὲν ἕτερον διάστημα χρησιμοποιεῖ.

Ὑπάρχουν ὅμως καὶ ἱεροψάλται οἵτινες, ἂν καὶ δὲν ὑπέστησαν τὴν ἐπίδρασιν τῆς εὐρωπαϊκῆς μουσικῆς, οὔτε δὲ καὶ ἀμφισβητοῦν τὴν ὕπαρξιν τοῦ ἐναρμονίου γένους, ἐν τούτοις, διότι πολὺ ἐλαφρῶς ἐκτιμῶντες καὶ ἀνεξετάστως ἀναλαμβάνοντες τὴν ἐκτέλεσιν μελῶν ἀνηκόντων εἰς τὸ ἐναρμόνιον γένος, γίνονται ἀκουσίως συνήγοροι καὶ σύμμαχοι τῶν πρώτων.

Συγχέοντες τὰς δύο κλίμακας ἀλλήλων, διατονικὴν καὶ ἐναρμόνιον, βαδίζουν πρὸς τὴν ἐκτέλεσιν ἐναρμονίου γένους, μὲ βάσιν σφαλεράν. Οὕτω, προκειμένου νὰ ἐκτελέσωσι μέλος εἰς ἦχον βαρὺν ἐκ τοῦ Ζω, μὲ τὴν ἐναρμόνιον φθορὰν ἐπ᾽ αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τοῦ Βου, π.χ. τὴν δοξολογίαν τοῦ Χουρμουζίου, λαμβάνουσι τὸν Ζω ὡς Νη καὶ ἀκολούθως ψάλλουσι τὸ μέλος εἰς τὴν κλίμακα τοῦ πλαγίου τετάρτου ἤχου — διότι πιστεύουν ὅτι οὕτως ἐπιτυγχάνεται ἡ ἐκτέλεσις μέλους ἀνήκοντος εἰς τὸ ἐναρμόνιον γένος.

Πλὴν ὅμως ἡ κλῖμαξ τοῦ πλαγίου τετάρτου εἶναι διατονικὴ καὶ ὁ ἦχος οὗτος ἀνήκει εἰς τὸ διατονικὸν γένος. Ἐκτελούμενον, λοιπόν, τὸ ἐναρμόνιον μέλος εἰς τὴν διατονικὴν κλίμακα τοῦ πλαγίου τετάρτου, μετατοπίζεται, κατὰ φυσικὴν συνέπειαν, ἀπὸ τοῦ ἐναρμονίου εἰς τὸ διατονικόν. Ἐνῷ, διὰ νὰ εἴμεθα ἐντὸς τοῦ ἐναρμονίου γένους, — ἀπὸ διαστηματικῆς ἐκτελέσεως, — τὸ ὀρθὸν εἶναι νὰ λαμβάνεται ὁ Ζω ὡς Γα, καθὼς καὶ ἡ μαρτυρία τοῦ μέλους, ἄλλωστε, δηλοῖ.

Ὑπάρχει δὲ διαφορὰ μεταξὺ διατονικῆς καὶ ἐναρμονίου κλίμακος, ἥτις, ἂν καὶ ἐλαχίστη καὶ σχεδὸν ἀνεπαίσθητος, εἶναι ὅμως ἱκανὴ νὰ μᾶς παρουσιάσῃ ἀλλοῖαν τὴν ποιότητα τοῦ μέλους.

Αἱ δύο αὗται κλίμακες διαφέρουν ἀλλήλων, κατὰ τὴν διάταξιν καὶ τὸ μέγεθος τῶν τονιαίων διαστημάτων τῶν τετραχόρδων ἑκάστου γένους. Καθ᾽ ὅτι, τὸ μὲν διατονικὸν τετράχορδον σύγκειται ἐξ ἑνὸς μείζονος τόνου, ἑνὸς ἐλάσσονος καὶ ἑνὸς ἐλαχίστου. Τὸ δὲ ἐναρμόνιον, ἐκ δύο μειζόνων τόνων καὶ ἐξ ἑνὸς λείμματος — τὸ λεῖμμα, ὡς γνωστόν, εἶναι μικρότερον τοῦ ἡμιτονίου.

Ἐπὶ πλέον δὲ ἀλλοιοῦται ἔτι περισσότερον ἡ ποιότης τοῦ μέλους, διὰ τῆς ἐπιτακτικῆς καὶ συνυφασμένης, τρόπον τινά, χρήσεως τῆς ἕλξεως τῆς τρίτης βαθμίδος τοῦ ἐναρμονίου τετραχόρδου, ὑπὸ τῆς τετάρτης βαθμίδος, διὰ τῆς ὁποίας ἕλξεως, τὸ μὲν μεταξὺ δευτέρας καὶ τρίτης βαθμίδος διάστημα, αὐξάνει κατὰ δύο περίπου κόμματα.

Δηλαδή, τὸ μὲν αὐξανόμενον διάστημα, γίνεται ὑπερμείζων τόνος, τὸ δὲ ἐλαττούμενον, γίνεται τεταρτημόριον.

Τὸ δυνατὸν τῆς ἐκτελέσεως τῆς δυσδιακρίτου μεταξὺ τῶν τονιαίων διαστημάτων διαφορᾶς, παραδέχεται καὶ αὐτὴ ἡ Εὐρωπαϊκὴ μουσική, ὅταν διατυποῦται ὅτι «τὸ διατονικὸν ἡμιτόνιον εἶναι μικρότερον τοῦ χρωματικοῦ κατὰ ἕνα κόμμα, δηλαδὴ κατὰ $^1/_9$ τοῦ τόνου» καὶ ὅτι «ἡ διαφορὰ μεταξὺ διατονικοῦ καὶ χρωματικοῦ ἡμιτονίου δὲν δύναται νὰ ἐκτελεσθῇ δι᾽ ὅλων τῶν ὀργάνων, παρὰ μόνον διὰ τῆς ἀνθρωπίνης φωνῆς καὶ τῶν ὀργάνων, εἰς τὰ ὁποῖα οἱ φθόγγοι κανονίζονται διὰ τῶν δακτύλων τοῦ ἐκτελεστοῦ, ὡς τὸ βιολίον, βιολονσέλλο κ.τ.λ». (Βλέπε θεωρίαν τῆς Μουσικῆς Φ. Οἰκονομίδη — παρατήρησις, ἐπὶ τῶν ἡμιτονίων χρωματικοῦ καὶ διατονικοῦ).

Τὴν τῷ ὄντι ὑπάρχουσαν μεταξὺ τῶν τονιαίων διαστημάτων διαφορὰν σαλπίζουν: πρῶτον, ἡ φυσικὴ κλῖμαξ, τῆς ὁποίας τοὺς τόνους μείζονα, ἐλάσσονα καὶ ἐλάχιστον, ἠχεῖ ἡ φυσικὴ μαθηματικὴ διαίρεσις τῆς χορδῆς· δεύτερον, ἡ Πυθαγόρειος κλῖμαξ, ἥτις σύγκειται ἐκ πέντε ἐπογδόων (μειζόνων) τόνων καὶ δύο λειμμάτων· τρίτον, ἡ Μουσικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ 1881 καὶ τέταρτον, ἡ σωζομένη φωνητικὴ παράδοσις.

Ἀλλ᾽ ἵνα καταστῇ ὀφθαλμοφανῶς ἀντιληπτὴ ἡ μεταξὺ τῶν τονιαίων διαστημάτων ὑπάρχουσα διαφορά, ἀλλὰ καὶ διὰ τοὺς ζητοῦντας τὴν διὰ τοῦ ὠτὸς ἀντίληψιν τούτου, πειραματιζόμενοι ἐπὶ μονοχόρδου — ὅπερ καὶ συμβουλεύομεν — παραθέτομεν τὰς θέσεις τῶν φθόγγων τῶν ἐνδιαφερουσῶν ἡμᾶς κλιμάκων, ἐπὶ χορδῆς μήκους 90 ἑκατοστῶν τοῦ μέτρου.

1. Φυσικὴ Κλῖμαξ.

Νη	Πα	Βου	Γα	Δι	Κε	Ζω	Νη
90	80	72	67,5	60	54	48	45

2. Πυθαγόρειος Κλῖμαξ — Ἐναρμόνιος Βυζαντινή.

90	80	71,1	67,5	60	53,3	47,3	45

3. Μουσικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ 1881.

90	80	72,9	67,5	60	53,3	48,6	45

4. Συγκεκραμένη Κλῖμαξ.

90	80,2	71,4	67,4	60	53,5	47,7	45

Ὡς παρατηρεῖ τις, ὁ Βου τῆς συγκεκραμένης κλίμακος εὑρίσκεται εἰς τὸ μέσον σχεδὸν τῆς διαστηματικῆς διαφορᾶς τῆς μεταξὺ τῶν αὐτῶν φθόγγων τῶν κλιμάκων φυσικῆς καὶ Ἐναρμονίου.

Ἡ θέσις αὕτη τοῦ Βου ἀποτελεῖ τὸν λόγον, ὡς ἐξάγεται, διὰ τὸν ὁποῖον οἱ ὑποστάντες τὴν ἐπίδρασιν τῆς συγκεκραμένης κλίμακος, δὲν παραδέχονται ἕτερα διαστήματα ἐκτὸς τῶν συγκεκραμένων καὶ ἀρνοῦνται τὴν ὕπαρξιν τῶν δύο κλιμάκων τῆς βυζαντινῆς μουσικῆς — κατὰ συνέπειαν δὲ ἀρνοῦνται καὶ τὴν ὕπαρξιν τοῦ ἐναρμονίου γένους ὡς καὶ ἐν τοῖς προηγουμένοις εἴπομεν. Καὶ τοῦτο, βεβαίως, διότι, ἀφ᾽ ἑνὸς ζοῦν μακρὰν τοῦ καθαρῶς Ἑλληνικοῦ μουσικοῦ περιβάλλοντος, ἀφ᾽ ἑτέρου ἀγνοοῦν ὅτι ἡ χορδὴ βοᾷ τὴν ἀλήθειαν. (Ἀκολουθεῖ)

ΑΘΩ·Ι·ΚΑΙ ΔΙΗΓΗΣΕΙΣ, ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

('Εκ τῆς χειρογρ. βιβλιοθήκης ἱερομ. Εὐθυμίου Ἁγιορείτου τοῦ Κρητὸς τοῦ καὶ πνευματικοῦ)

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 347)

3. Ἀμέσως ἄνωθεν τῆς Καλύβης τοῦ ἁγίου Ἰωάσαφ, εἶναι ἡ ποτὲ Καλύβη ἄνευ Ἐκκλησίας, τοῦ γέροντος Παγκρατίου καὶ Παχωμίου μοναχῶν τῶν Καρακαλήδων, ζωγράφοι τὸ ἐπάγγελμα μετερχόμενοι, οἱ ὁποῖοι πωλήσαντες ταύτην εἰς μοναχοὺς Χίους, Γρηγόριον καὶ Δαμασκηνόν, οἵτινες καὶ αὐτοὶ ὁμοίως πωλήσαντες εἰς Κρητικὸν Μερκούριον μοναχόν. Μετὰ δὲ τὸν θάνατον τούτου ἐρημώθη, καὶ σήμερον εὑρίσκονται μόνον μερικὰ ἴχνη ὅτι ὑπῆρχε εἰς τὸν τόπον αὐτὸν ποτὲ Καλύβη μὲ οἰκοῦντας Μαναχούς.

4. Ἀντίπερα, ἀμέσως ταύτης τῆς ἐρημωμένης Καλύβης, εἶναι ἡ Καλύβη τοῦ ἁγίου ὁσιομάρτυρος Ἰακώβου. Ἐνταῦθα ἐμόναζον ὁ γέροντας Ἱερόθεος μοναχός, καὶ ὁ πνευματικὸς Ἰάκωβος, Χῖοι τὴν πατρίδα, οἱ ὁποῖοι καταδαφίσαντες τὸ παλαιὸν Καλύβι ἔκτισαν τὴν ὡρομένην ἐκ θεμελίων νέαν Καλύβην. Ὁ ἱερομόναχος οὗτος Ἰάκωβος ἦτον ἄριστος καλλιγράφος, ὡς μαρτυροῦν τὰ ἐκείνου καλλιγραφέντα ἔργα. Μετὰ τὸν θάνατον τούτων Χριστόφορός τις μοναχὸς κατοικεῖ σήμερον ἐν αὐτῇ μὴ ἔχων τινὰ Συνοδίαν.

5. Κάτωθεν ταύτης τῆς Καλύβης ἀμέσως εὑρίσκεται ἡ Καλύβη τῶν ἁγίων Ἀποστόλων, οἱ τότε γέροντες Παχώμιος μοναχὸς καὶ Νεῖλος ἱερομόναχος, ἄριστοι ζωγράφοι, ἐκ Θράκης ἔχοντες τὴν πατρίδα. Ἀποβιώσαντος ἐκείνου, ὁ τότε τρίτος διάκονος Ἄνθιμος ἔτι ζῶν, γέροντας μετὰ συνοδείας ἱερομονάχου Νείλου, Παχωμίου καὶ Ἀνδρέου τῶν μοναχῶν.

6. Ὀλίγα βήματα παρέκει κεῖται ἡ Καλύβη τοῦ ἁγίου Νικολάου, εἰς τὸ ἐπάνω πάτωμα ἔχουσα τὴν τούτου Ἐκκλησίαν, εἰς δὲ τὸ κάτω εὑρίσκεται ἡ Ἐκκλησία τῶν τριῶν ὁσιονεομαρτύρων, ἔχουσα καὶ τὰ τούτων μνημεῖα, κενὰ ὅμως σήμερον τῶν ἁγίων αὐτῶν Λειψάνων, καθότι τὰ ἅγια αὐτῶν ὀστᾶ ἐμοιράσθησαν εἰς τοὺς εὐλαβεῖς μοναχοὺς καὶ Χριστιανούς. Ἔχει ἡ Ἐκκλησία αὕτη ἕνα κιβώτιον περιέχον μεγάλα τεμάχια ἁγίων αὐτῶν Λειψάνων. Ἐπίσης σεμνύνεται καὶ μὲ μίαν εἰκόνα τῶν ἁγίων τριῶν νεομαρτύρων μὲ τὰ μαρτύρια αὐτῶν ἱστορισμένη, ἔργον ἄριστον τοῦ ζωγράφου ὁσιονεομάρτυρος Ὀνουφρίου. Καθότι καὶ αὐτὸς μετὰ τῶν τριῶν ἐμόνασεν ἐν αὐτῇ τῇ Καλύβῃ, ὡς ὕστερον καὶ αὐτὸς ἐμαρτύρησεν εἰς τὴν νῆσον Χίον, τὸ δὲ αὐτοῦ Λείψανον ἐρρίφθη ὑπ' αὐτῶν τῶν Ἀγαρηνῶν τῆς νήσου εἰς τὴν θάλασσαν καὶ δὲν ἐξῆλθε πουθενά· ποῦ ὁ Κύριος αὐτὸ ἐταμίευσεν, αὐτὸς μόνον γινώσκει. Ἐκ τούτων τῶν τριῶν ὁσιομαρτύρων, εἷς ἕκαστος ἀπῆλθε μετὰ τοῦ γέροντος Γρηγορίου εἰς Κωνσταντινούπολιν ὅπου καὶ ἐμαρτύρησαν ἐκεῖ. Μετὰ ταῦτα κατὰ ἐπιταγὴν τῶν Μαρτύρων τούτων ὁ ἴδιος Γρηγόριος ἔφερε τὰ λείψανα αὐτῶν καὶ ἐτάφησαν εἰς τὴν Καλύβην ταύτην, καθὼς ὡς εἴπομεν ἔτι ζῶντες εἶχον τὸν Γρηγόριον τοῦτο ποιῆσαι προστάζειν. Διὰ τοῦτο εἰς τὸ κατώγειον ἐγένετο ἡ τούτων ἐκκλησία ξεχωριστά, ὅπου καὶ οἱ τούτων τάφοι φαίνονται ἕως τὴν σήμερον, καινοὶ ὅμως τῶν ἁγίων αὐτῶν Λειψάνων. Ἠθέλησαν, ἐκεῖ ὅπου τοὺς ἀσκητικοὺς ἀγῶνας ἐτέλεσαν καὶ τῆς μετανοίας τοὺς καρποὺς ζῶντες ἐδρέψαντο, καὶ τὴν ταφὴν ἔχουσι πρὸς μνήμην καὶ παράδειγμα ἀρετῆς καὶ μετανοίας, τοῖς μετέπειτα ἐνασκουμένοις

Πατράσι, πάντοτε ὑποδεικνύοντες καὶ εἰς αἰώνιον μνήμην, καὶ καύχημα τῆς Σκήτης ἀπονέμοντες, καθὼς καὶ ἐπὶ κολώνας ἱσταμένη αὐτῶν εἰκόνα τοῦ Κυριακοῦ ἔχει ἰσοστασίους μὲ τὸν τίμιον Πρόδρομον, ὡς ψάλλει ἐν μιᾷ ἑκάστῃ Λειτουργίᾳ.

Τῆς Σκήτεως Πρωτάρχης ὁ θεόφρων Ἰάκωβος σὺν τοῖς μύσταις τοῦ Βαπτιστοῦ ταύτης πέφυκε. Καὶ χαίρουσι τῷ Κτίστῃ σὺν Εὐθυμίῳ τρεῖς καὶ τέσσαρες νεομάρτυρες κ.τ.λ. Ἡ καλύβη αὕτη κατὰ τὸ ἔτος 1901 εἶχε πολυμελῆ συνοδίαν τοὺς ἑξῆς, ὁ γέροντας παπᾶ Ἰάκωβος, Θεωνᾶς μοναχός, Μαρκιανὸς μοναχός, Εὐθύμιος ἱερομόναχος, οἱ τελευταῖοι δύο ἄριστοι ζωγράφοι, Ἰωάννης ὁ ἀδελφὸς τοῦ Μαρκιανοῦ ὅπου καὶ ἐπιζῇ ἀκόμη. Οἱ κατόπιν τούτων μονάζοντες αὐτάδελφοι ἱερομόναχοι Ἀκάκιος καὶ Ἰγνάτιος καὶ αὐτοὶ ζωγράφοι μετὰ Νικολάου κηπουροῦ μοναχοῦ, ὅστις πρὸ ὀλίγων ἐτῶν ἀπεβίωσεν εἰς τὴν Μονὴν Κουτλουμουσίου ὡς μάγειρος αὐτῆς τυγχάνων. Σήμερον ὅμως ἐν τῇ γεροντίᾳ τοῦ Ἰωάννου μονάζοντες εἰσὶν ὁ ἱερομόναχος Ἰγνάτιος, Ἰάκωβος, Νικόλαος καὶ Χρυσόστομος οἱ μοναχοί. Ὁ Μαρκιανὸς καὶ ὁ παπᾶ Εὐθύμιος, ἦσαν ἄριστοι ζωγράφοι ζωγραφίζοντες πελωρίας εἰκόνας, ἀποστέλλοντες αὐτὰς εἰς τὰς Ἐκκλησίας τῆς Ῥωσσίας.

7. Ἀπὸ τὴν Καλύβην ταύτην διαβαίνομεν ἀντίπερα εἰς τὸ βόρειον ἀνατολικὸν πλευρὸν καὶ κατὰ πρῶτον ἀρχόμενοι τῆς σειρᾶς ἀπαντῶμεν τὴν καλύβην τῶν Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου, ὁπότε ἐμόναζε πρὸ ἐτῶν ὁ μοναχὸς διδάσκαλος Χριστοφόρος, ὁ καλούμενος Προδρομίτης. Μετέπειτα ὁ γέρων Ἀθανάσιος, Γαβριὴλ ἱερομόναχος, Μιχαὴλ καὶ Μακάριος οἱ μοναχοί, Σαντορινοὶ τὴν πατρίδα τυγχάνοντες. Νῦν δὲ ὁ μοναχὸς Νικόλαος τὸ ἐπίκλην Βενιζέλος. Ὁ προρρηθεὶς αὐτὸς Μιχαὴλ ἐγνώριζε κάλλιστα τὴν Ῥωσσικὴν γλῶσσαν, ὁπότε καὶ τὸ χειρόγραφον τοῦ ἁγίου Νείλου μετέφρασεν ἐκ τοῦ Ἑλληνικοῦ εἰς τὴν Ῥωσσικὴν γλῶσσαν. Ἄφησε δὲ δύο καλογεγραμμένα χειρόγραφα καθέκαστον περιέχον μεγάλης συλλογῆς, τὸ μὲν παρακλητικῶν Κανόνων, τὸ δὲ Χαιρετισμοὺς εἰς πολλοὺς ἁγίους τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἀνεκδότους.

8. Ἀμέσως ἐπάνωθεν κεῖται ἡ Καλύβη τοῦ ἁγίου Εὐθυμίου, οἱ μονάζοντες τότε μοναχοὶ Βλάχοι, ὁ γέροντας Ἠσαΐας, Ἰγνάτιος, Βαρλαάμ, Ἀρσένιος. Ὑστερώτερα γέροντας ὁ Ἰγνάτιος μετὰ ὑποτακτικῶν Εὐθυμίου καὶ Ἠσαΐου τῶν ἐκείνου μοναχῶν. Νῦν δὲ μονάζει Νεκτάριος ὁ μοναχός. Ἡ εἰς τὸ τέμπλον εὑρισκομένη εἰκὼν τοῦ ἁγίου Εὐθυμίου, διατηρεῖται ἐν καλῇ τεχνικῇ καταστάσει. Προσέτι εὑρίσκεται ἕνα χειρόγραφον βιβλίον πόνημα καὶ γραφῆς τοῦ διδασκάλου Χριστοφόρου, περιέχον 8ήχους Κανόνας εἰς τὸν ἅγιον Εὐθύμιον ὡς καὶ ἄλλα τινὰ τοῦ ἰδίου διδασκάλου.

(Ἀκολουθοῦν αἱ ἄλλαι Καλύβαι)

Γέρ. Παντελεήμονος Λαυριώτου

ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

(Ἐκ τοῦ κώδικος 258 τῆς Λαυριωτικῆς Βιβλιοθήκης)

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 351)

Ταῦτα ἀκούσας ἐγὼ καὶ βαλὼν μετάνοιαν, κατῆλθον εἰς τὸ πλοῖον καὶ λαβὼν τὴν ἱερατικήν μου στολὴν καὶ ἄρτον μυσταγωγήσιμον καὶ οἶνον καὶ ἱμάτια, ἐπέστρεψα καὶ εὗρον αὐτὴν ἔνθα κατέλιπον. Τότε αὕτη λέγει μοι· πορευσώμεθα, εἰ κελεύεις πάτερ, πρὸς τὸν δοῦλόν σου τὸν υἱόν μου. Ἀπερχομένων οὖν ἡμῶν, εἶδεν ἡμᾶς ὁ υἱὸς αὐτῆς μακρόθεν, καὶ ἔκρυψεν ἑαυτὸν ἐν τῷ δάσει. Πλησιάσασα δὲ ἡ μήτηρ αὐτοῦ εἶπε πρὸς αὐτόν· ἰδοὺ τέκνον, ὡς ἔλεγόν σοι, ἐπήκουσεν ὁ Θεὸς

τῆς δεήσεως ἡμῶν καὶ ἐξαπέστειλεν ἱερέα τοῦ βαπτίσαι σε. Ἔξελθε οὖν τέκνον καὶ προσκύνησον αὐτόν· ὁ δὲ ἀκούσας τῆς μητρὸς αὐτοῦ, ἐξῆλθε γυμνὸς καὶ προσεκύνησέ με κἀγὼ ὁμοίως προσεκύνησα αὐτόν. Εἶτα εἶπε πρὸς ἐμὲ ἡ μήτηρ αὐτοῦ· εἰ κελεύεις, ἀπέλθωμεν ἐν τῇ πηγῇ τοῦ ὕδατος ὅπως φωτίσῃς τὸν υἱόν μου τὸν δοῦλόν σου, καὶ οὕτως ἀπήλθομεν ἐν τῇ πηγῇ καὶ κατηχήσας ἐβάπτισα αὐτὸν καὶ ἐνέδυσα αὐτὸν ἱμάτιον, ποιήσαντός μου τὴν θείαν μυσταγωγίαν, μετέλαβον ἀμφότεροι, μήτηρ καὶ υἱός, τοῦ σώματος καὶ αἵματος Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν. Καὶ μετὰ τὴν συμπλήρωσιν, γευσαμένων ἡμῶν ὀλίγον ἄρτον, ἐξ ὧν ἔφερον ἐκ τοῦ πλοίου, εἶπε πρός με ἡ μακαρία ἐκείνη: ὁρκίζω σε εἰς τὸν Κύριον, ἵνα μὴ εἴπῃς τινὶ ὃ τεθέασαι, ἀπερχομένου σου ἐν τῷ πλοίῳ, εἰσελθόντος δέ σου ἐν Κων)πόλει, εἰ θέλεις διηγήσασθαι, διήγησαι ἅπερ ὁ Κύριος ἀπεκάλυψέ σοι, πλὴν τὴν νῆσον μὴ φανερώσῃς, μήπως ἐκ τῆς φήμης ἔλθωσί τινες καὶ εὕρωσιν ἡμᾶς, καὶ γὰρ 30 χρόνους οὐκ εἴδαμεν ἄνθρωπον, εἰμὴ τὴν σὴν ἁγιωσύνην.

Ταῦτα εἰποῦσα καὶ ποιήσασα μετάνοιαν σὺν τῷ υἱῷ αὐτῆς ἀνεχώρησαν εἰς τὸ ἐνδότερον μέρος τῆς νήσου. Ἐγὼ δὲ δακρύσας καὶ δοξάσας τὸν Θεόν, τὸν ποιοῦντα ξένα καὶ παράδοξα, ὧν οὐκ ἔστιν ἀριθμός, ὑπέστρεψα εἰς τὸ πλοῖον καὶ οὐδενὶ οὐδὲν εἶπον, ἕως οὗ ἀνήλθομεν εἰς τὴν βασιλεύουσαν.

Ὑμεῖς δὲ ὦ φιλόχριστοι ἀκροαταί, οἱ ἀκούσαντες τὴν πολιτείαν αὐτῆς τῆς ὁσίας γυναικός, σπουδάσατε τοῦ μιμηθῆναι αὐτήν, ἵνα σὺν αὐτῇ ἀπολαύσωμεν τῶν αἰωνίων ἀγαθῶν.

ΣΗΜ. Τὸ παρὸν διήγημα διστάζει τις νὰ τὸ πιστεύσῃ, ἀλλὰ τὰ ἀδύνατα παρὰ ἀνθρώπους, δυνατά ἐστι παρὰ τῷ Θεῷ, καὶ ὅπου βούλεται Θεὸς νικᾶται φύσεως τάξις. Καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει γίνεται πιστευτὸν τὸ διήγημα. Ἔχει δὲ ὀλίγην ὁμοιότητα μὲ τὰ τῆς ὁσίας Μαρίας τῆς Αἰγυπτίας.

Περὶ ἑνὸς ἀρχιληστοῦ γενομένου μοναχοῦ.

Διηγήθη ἡμῖν κάποιος ἀπὸ τοὺς ἁγίους Πατέρας διὰ τὸ γυναικεῖον Μοναστήριον ὅπου ἦτο εἰς ἕνα καστέλλι τῆς Ἀντιοχείας πῶς εἶχε καλογραίας ἀσκήτριας 107 καὶ ἦτο περιτειχισμένον ὡσὰν κάστρο. Ἡμέραν τινὰ δώδεκα λησταὶ μετὰ τοῦ ἀρχιληστοῦ διενοήθησαν νὰ εἰσβάλουν εἰς τὸ μοναστήρι καὶ ὁ ἀρχιληστὴς ἠρώτα ἕνα ἕκαστον ληστὴν μὲ τί τρόπον νὰ εἰσέλθουν στὸ μοναστήρι καὶ ἔλεγεν ὁ καθένας τὴν γνώμην του, ἀλλὰ δὲν ἤρεσκον οἱ λόγοι των εἰς τὸν ἀρχιληστήν, διότι δὲν ἦτο δυνατὸν μὲ δύναμιν πολεμικὴν νὰ τὸ πατήσουν, ἔχον μεγάλην ἀσφάλειαν. Καὶ εἶπαν οἱ λησταὶ εἰς τὸν ἀρχιληστήν· ἀφοῦ δὲν σοῦ ἀρέσῃ ἡ γνώμη μας, εἰπὲ καὶ ἐσὺ τὴν ἰδικήν σου. Τότε λέγει ὁ ἀρχιληστής· φαίνεταί μοι καλὸν νὰ φορέσω ἕνα ράσο καλογερικὸν καὶ καλυμαῦχι καὶ νὰ κρύψω τὰ ἅρματα ἀπὸ μέσα καὶ νὰ ὑπάγω ὡς ἀσκητὴς μίαν βραδυὰν νὰ κρούσω τὴν θύραν τοῦ μοναστηρίου καὶ ὡς ξένον καλόγηρον καὶ πτωχὸν δέχονταί με μέσα καὶ τὴν νύκτα ἐγείρομαι καὶ ἀνοίγω σας καὶ εἰσέρχεσθε καὶ σεῖς καὶ κάμνομεν τὸ θέλημά μας. Ταῦτα εἶπεν ὁ ἀρχιληστὴς καὶ καθὼς εἶπεν ἔκαμε καὶ ἐφόρεσε τὰ καλογερικὰ φορέματα καὶ ἔδεσε καὶ τὸ σπαθὶ εἰς τὸ μερί του καὶ ἐλθὼν εἰς τὸ μοναστήρι φωνάζει τὴν πορτάρισσαν καὶ λέγει. Ἐπειδὴ εἶμαι ξένος παρακαλῶ νὰ εἰπῇς εἰς τὴν ἡγουμένην νὰ μοῦ ἀνοίξῃ νὰ κοιμηθῶ μέσα αὐτὴν τὴν νύκτα καὶ αὔριον προσκυνῶ καὶ φεύγω. Ἡ δὲ πορτάρισσα ἐπίστευσεν ἀμέσως εἰς τὸν λόγον του ὥσπερ ἁγίου ἀνδρὸς καὶ μετὰ χαρᾶς ἀνήγγειλε τῇ ἡγουμένῃ τὸν λόγον καὶ ὥρισεν ἡ ἡγουμένη νὰ τὸν ἀνοίξουν καὶ νὰ κτυπήσουν τὸ σήμαντρον νὰ συναχθοῦν ὅλαι αἱ ἀδελφαί, καὶ ἔτσι ἐσύναξεν ὅλας τὰς καλογραίας ἡ ἡγουμένη καὶ ἦλθον πρὸς τὸν ἀρχιληστήν, νομίζουσαι ὅτι εἶναι ἀσκητὴς καὶ ἅγιος νὰ τὰς εὐλογήσῃ καὶ νὰ τὰς εὐχηθῇ. Καὶ ὥρισεν ἡ ἡγουμένη νὰ κάμουν νιπτῆρα, νὰ σταθοῦν εἰς τοὺς δύο χοροὺς καὶ νὰ ἔρχεται μία μία νὰ νίπτῃ τοὺς πόδας αὐτοῦ νὰ λαμβάνῃ εὐλογίαν.

Λοιπὸν ἀνάμεσα εἰς τὰς ἀσκητρίας ἐκείνας ἦτο καὶ μία καλογρηὰ ἡ ὁποία ὑπηρέτει μίαν παράλυτον ποὺ ἦτο κατά-

κοιτη χρόνους πολλοὺς ἐπάνω εἰς τὸ ἀνῶγι καὶ ὅταν ἔνιψε τοὺς πόδας τοῦ νομιζομένου ἀσκητοῦ, ἐπῆρεν ἀπὸ τὸ ἀπόνιμμα ἐκεῖνο καὶ ἀνέβη καὶ εἶπεν εἰς τὴν ἀσθενοῦσαν τὰ ἑξῆς: ἀδελφὴ μέγας ἅγιος ἦλθεν εἰς τὸ μοναστήριόν μας καὶ ἐνίψαμεν ὅλες μας τοὺς πόδας του καὶ εὐλογηθήκαμεν καὶ ἁγιασθήκαμεν ἀπὸ τὸ νερὸ τοῦ ἀπονίμματος καὶ ἔφερα καὶ εἰς ἐσένα νὰ νιφθῇς καὶ νὰ ἁγιασθῇς. Καὶ εὐθὺς ὡς ἤκουσεν ἡ παραλυτικὴ ταῦτα, ἔνιψε τὸ πρόσωπόν της μὲ τὸ νερὸ ἐκεῖνο καὶ ἄλειψε καὶ τὸ σῶμά της μετὰ πολλῆς πίστεως καὶ εὐλαβείας καὶ παρευθὺς τὴν ὥραν ἐκείνην ἰατρεύθη. Τοῦτο δὲ ἔγινε μὲ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ διὰ νὰ ἐπαληθεύσῃ ὁ λόγος τοῦ Εὐαγγελίου ὅπου λέγει, ὅτι «ὁ δεχόμενος προφήτην εἰς ὄνομα προφήτου, μισθὸν προφήτου λήψεται». Λοιπὸν καταβαίνουσα τὴν σκάλαν ἡ ἀδελφὴ ἐκείνη ποὺ ἔφερε τὸ νερό, παρευθὺς τῆς φωνάζει ἡ πρώην ἀσθενὴς καὶ τῆς λέγει· περίμενε ἀδελφὴ νὰ κατέβω καὶ ἐγὼ νὰ ὑπάγωμεν μαζὺ εἰς τὸν ἅγιον νὰ λάβω καὶ ἐγὼ εὐχὴν καὶ εὐλογίαν, διότι ὡς ἐγνώρισα, μέγας ἅγιος εἶναι, καὶ ἔτσι ἐσηκώθη, κατέβη καὶ ἦλθε καὶ προσεκύνησε τὸν ἄνθρωπον. Τότε ὡς εἶδαν αἱ ἄλλαι ἀδελφαὶ αὐτὴν ἰατρευμένην, ἐξεπλάγησαν εἰς τὸ παράδοξον θαῦμα καὶ ἠρώτησαν αὐτὴν πότε ἰατρεύθη καὶ πῶς. Καὶ ἀποκριθεῖσα ἡ ἀδελφὴ εἶπεν ὅτι τὴν ὥραν ἐκείνην ποὺ ἐνίφθηκα ἀπὸ τὸ ἀπόνιμμα τοῦ ἁγίου τούτου ἀνδρός, ἔφυγεν ἡ ἀσθένεια ἀπ᾽ ἐμοῦ. Τότε ἐδόξασαν ὅλαι τὸν Θεὸν καὶ μετ᾽ εὐλαβείας ἔπεσαν καὶ ἐφιλοῦσαν τοὺς πόδας τοῦ ἀρχιληστοῦ διὰ νὰ τὰς εὐλογήσῃ καὶ νὰ τὰς εὐχηθῇ περισσότερον. Τότε ἐκεῖνος ὡς εἶδε καὶ ἤκουσε τὰ τοιαῦτα θαύματα, ἐξεπλάγη καὶ αὐτὸς διὰ τὴν πίστιν καὶ εὐλάβειαν αὐτῶν καὶ ἔκραξε μεγαλοφώνως λέγων. Μὴ μὲ πιάνετε μητέρες καὶ ἅγιαι ἀδελφαί, διότι εἶμαι ἁμαρτωλὸς ἄνθρωπος καὶ ἀνάξιος τῆς ζωῆς ὡς κλέπτης καὶ παράνομος, καὶ λέγω σας τὴν ἀλήθειαν νὰ καταλάβετε ὅτι ἡ ἁγία σας εὐχὴ ἰάτρευσε τὴν παραλυτικὴν καὶ ἐμένα ἔδωκε νοῦν νὰ γνωρίσω τὴν ἀναξιότητά μου νὰ μετανοήσω. Διὰ τοῦτο παρακαλῶ σας νὰ κάμετε εὐχὴν νὰ μοῦ δώσῃ ὁ Θεὸς καιρὸν μετανοίας διὰ τὴν φιλανθρωπίαν αὐτοῦ.

Ταῦτα ὡς ἤκουσαν ἐκεῖναι ἐνόμισαν ὅτι διὰ ταπεινοφροσύνην τὰ λέγει καὶ δὲν ἐπίστευαν, ἀλλὰ καταφιλοῦσαν τὰ ἴχνη τῶν ποδῶν αὐτοῦ. Τότε ὁ ἀρχιληστὴς ὡς εἶδε πῶς δὲν τὸν πιστεύουν νὰ ἡσυχάσουν, κατενύγη ἡ καρδία του εἰς μεγάλην εὐλάβειαν καὶ πίστιν τῶν καλογραιῶν καὶ εὔγαλε τὸ καλυμμαῦχι καὶ ἔδειξε τὸ κεφάλι του πῶς δὲν εἶναι καλόγηρος, ἔλυσε καὶ τὸ σπαθί του ἀπὸ τὸ μερί του καὶ τὸ ἔρριψε κατὰ γῆς καὶ ἔπεσεν εἰς τὰ ποδάρια τῆς ἡγουμένης, ὁμολογῶν αὐτὸν ἁμαρτωλὸν καὶ κλέπτην καὶ πρὸς τὰς ἀδελφὰς ἔλεγε, πιστεύσατέ με τώρα πῶς δὲν εἶμαι ἀσκητὴς καὶ μὴ μὲ προσκυνᾶτε, ἀλλὰ εὐχαριστεῖτε τῷ ἀγαθῷ καὶ φιλανθρώπῳ Θεῷ, ἐπειδὴ ἡ χάρις του διὰ τῶν εὐχῶν σας καὶ διὰ τὴν καθαρὰν πίστιν ὅπου ἔχετε, ἔδωκε τὴν ὑγείαν ταύτης τῆς παραλυτικῆς· ἀμὴ εἶμαι ἀρχιληστὴς καὶ πρωτοκλέπτης καὶ ἦλθα μετὰ δόλου νὰ σᾶς ληστεύσω μὲ ἄλλους δώδεκα συντρόφους ὅπου φυλάγουν ἔξω τῆς πόρτες τοῦ μοναστηρίου καὶ περιμένουν νὰ τοὺς ἀνοίξω. Ἀλλὰ μὴ φοβεῖσθε διότι μετανοῶ διὰ τὴν κακὴν βουλὴν ὅπου εἶχα. Λοιπὸν παρακαλέσατε τὸν Θεὸν νὰ μοῦ χαρίσῃ καιρὸν μετανοίας νὰ μετανοήσω ἐξ ὅλης μου τῆς καρδίας διὰ τὰ κακὰ ὅπου ἔκαμα.

Ταῦτα ὡς ἤκουσαν αἱ ἀσκήτριαι καὶ εἶδαν καὶ τὸ σπαθὶ ἐτρόμαξαν καὶ ἐστάθησαν ὅλες εἰς τὸν κανόνα τῆς ἀσκήσεώς των μετ᾽ εὐλαβείας ὅλην τὴν νύκτα καὶ πρὸς τὸ μεσονύκτιον ἦλθαν οἱ δώδεκα λησταὶ κρούοντες τὴν πόρταν τοῦ μοναστηρίου. Τότε εὐγῆκεν εἰς τὴν πόρταν ὁ ἀρχιληστὴς καὶ διηγήθη τὸ θαῦμα ὅπου εἶδε καὶ λέγει· ἐγὼ ἀπὸ σήμερον ἀδελφοὶ φοβοῦμαι τὸν Θεὸν καὶ μετανοῶ καὶ παραιτοῦμαι τὴν ληστείαν καὶ πᾶσαν κακίαν καὶ γένομαι καλόγηρος νὰ σώσω τὴν ψυχήν μου, ἐσεῖς πηγαίνετε εἰς τὸ καλόν, ἐγὼ πλέον δὲν θέλω νὰ εἶμαι μαζύ σας. Ταῦτα ἀκούσαντες οἱ λησταὶ ἐκατενύγησαν καὶ εἶπον· ἐσὺ ποὺ ἤσουν ἀρχιληστὴς καὶ ἀρχικλέπτης ἐλπίζεις νὰ σωθῇς, καὶ ἡμεῖς διατί νὰ μὴ μετανοή-

Βιβλιοκρισία

"ΤΟ ΑΓΙΟΝ ΟΡΟΣ ΑΘΩ,,

Ὑπὸ τὸν ὡς ἄνω τίτλον, πρό τινος ἐκυκλοφόρησε βιβλίον γραφὲν ὑπὸ τοῦ Πανοσιολ. Ἀρχιμανδρίτου Χρυσοστόμου Μουστάκα καὶ ἐκδοθὲν ὑπὸ τοῦ ἐκδοτικοῦ οἴκου «Ἀστήρ», τῶν λίαν συμπαθῶν καὶ ἀγαπητῶν ἀδελφῶν Ἀλ. καὶ Εὐ. Παπαδημητρίου, εἰς τὴν ἐκδοτικὴν πρωτοβουλίαν τῶν ὁποίων τοσαῦτα καὶ ὄντως τηλικαῦτα ἐποικοδομητικὰ βιβλία ἐκδοθέντα κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη, ὀφείλονται.

Τὸ περὶ οὗ πρόκειται βιβλίον τοῦ Ἀρχιμ. Χρυσοστόμου Μουστάκα εἶναι, τῇ ἀληθείᾳ, συμπαθέστατον. Ἀποτελεῖ τὴν διήγησιν ἐπισκέψεως αὐτοῦ εἰς ἅγιον Ὄρος, εἰς ἁπάσας δηλονότι τὰς Μονὰς καὶ τὰς σκήτας καὶ τὰ ἡσυχαστήρια τῆς μοναδικῆς ταύτης μοναχικῆς πολιτείας. Ἀλλὰ καὶ κάτι ἄλλο ἐξ ἴσου σπουδαῖον καὶ σημαντικὸν διὰ τὸν κάτοχον καὶ ἀναγνώστην τοῦ βιβλίου, εἶναι τοῦτο καὶ μία θαυμασία καὶ ἐξαιρετικὴ τῷ ὄντι συλλογὴ βυζαντινῶν εἰκόνων, ποὺ εἶναι κατὰ τρόπον ἄριστον καὶ ἐπιτυχέστατον ἐνηρμονισμέναι μὲ τὴν διήγησιν τοῦ συγγραφέως. Ἐγκάρδια συγχαρητήρια ὀφείλονται εἴς τε τὸν συγγραφέα, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν ἐκδοτικὸν οἶκον, ὅπως καὶ εἰς τὸν εὐσεβῆ ἁγιογράφον Ράλλην Κοψίδην, τὸν ἀνήκοντα εἰς τὴν κλασικὴν σχολὴν τοῦ περιφήμου Φώτη Κόντογλου, ποὺ μὲ τόσην εὐλάβειαν καὶ ἔκτακτον ἐπιτυχίαν ἐφιλοτέχνησε τὰς εἰκόνας, τὰς κοσμούσας τὸ βιβλίον.

Ἀνέγνωσα τὸ ἔργον σχεδὸν μόλις παρελήφθη. Εἶμαι δὲ βέβαιος ὅτι καὶ διὰ κάθε Ὀρθόδοξον Χριστιανόν, ποὺ θὰ τὸ ἔβλεπε, θὰ τὸ ἠγόραζε καὶ θὰ τὸ ἐλάμβανεν εἰς χεῖρας, θὰ συνέβαινε τὸ ἴδιον. Διότι τὸ ὅλον τοῦ βιβλίου ἑλκύει κατὰ τρόπον ἰδιαίτερον τὸν ἀναγνώστην.

Ἀποτελεῖται ἀπὸ σελίδας 147. Περιεχόμενόν του εἶναι αἱ ἱστορικαὶ πληροφορίαι, εἰς τὰς μεγάλας των πάντοτε γραμμάς, περὶ ἑκάστης τῶν μονῶν, σκητῶν καὶ ἡσυχαστηρίων, ποὺ ἐπεσκέφθη ὁ εὐσεβὴς συγγραφεύς. Ἤρχισε τὴν ἐπίσκεψίν του ἀπὸ τὴν μεγάλην Μονὴν τοῦ Βατοπεδίου καὶ τὴν ἐτελείωσεν εἰς τὴν Μονὴν τοῦ Σταυρονικήτα. Τελευταῖον ἐπεσκέφθη τὸ Πρωτᾶτον, τὰς Καρυάς, τὴν πρωτεύουσαν τῆς μοναχικῆς μας πολιτείας.

Τὸ βιβλίον δὲν ἔχει σκοπὸν νὰ διδάξῃ μὲ τὴν παροχὴν γνώσεων, ἔστω καὶ συγκεκριμένων, γεωγραφικῶν καὶ ἱστορικῶν, περὶ τοῦ ἁγιωνύμου Ὄρους. Σκοπός του κυρίως καὶ κατ' ἐξοχὴν εἶναι νὰ οἰκοδομήσῃ νὰ ἐνισχύσῃ τὴν πίστιν τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ, βαλλομένην πολλαχόθεν. Περιγράφει μὲ τὴν ἀφελῆ ἁπλότητα τοῦ πιστεύοντος Χριστιανοῦ τὰς θαυματουργοὺς εἰκόνας, τὰς ἐναποκειμένας εἰς διαφόρους

σωμεν; ἐρχόμεθα καὶ ἡμεῖς μετὰ σοῦ νὰ γενοῦμεν καλόγεροι νὰ σωθοῦμεν [1]). Ταῦτα εἰπόντες πρὸς ἀλλήλους καὶ συμφωνήσαντες καὶ ἀπ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν ἐπῆγαν εἰς μοναστήριον καὶ ἔγιναν ὅλοι καλόγεροι καὶ ἐπρόκοψαν κατὰ πολλὰ εἰς τὴν ἀρετὴν καὶ εὐηρέστησαν τῷ Θεῷ. Ὁ δὲ ἅγιος πατὴρ ποὺ ἐδιηγήθη ταῦτα ἀπὸ τὴν ἀρχήν, ἔλεγεν ἀκόμη πῶς ἐπῆγεν εἰς ἐκεῖνο τὸ μοναστήρι ὅπου ἦσαν οἱ 13 οὗτοι λησταὶ καὶ εἶδεν ὅτι τινὲς ἐξ αὐτῶν ἠξιώθησαν καὶ ἔκαμναν θαύματα ἀπὸ τὰ χαρίσματα ὅπου τοὺς ἔδωκεν ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός. Ταῦτα δὲ ἐγράφησαν πρὸς ὠφέλειαν τῶν ἀκουόντων, καὶ ἵνα μάθωμεν ὅτι ὁ Θεὸς ποικιλοτρόπως φέρει τὸν ἄνθρωπον εἰς μετάνοιαν καὶ ἐπιστροφήν.

Γέρων Παντελεήμων Λαυριώτης

1) Αὕτη ἡ ἀλλοίωσις τῆς δεξιᾶς τοῦ Ὑψίστου.

ΠΡΑΚΤΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ ΑΘΩ

Περὶ τῆς Μονῆς Χιλανταρίου

Τὸ θεῖον καὶ ἱερὸν μοναστήριον τοῦ Χιλανταρίου, εἰς τὸν αἰγιαλὸν ἔχει εὔμορφον ἀρσανᾶν, μὲ πύργον ὑψηλόν, καὶ τεῖχος θαυμάσιον ἐπάνω δὲ πρὸς τὸ ὄρος, εἶναι τὸ μοναστήριον, μέγα ὡς ἀληθῶς καὶ ἀξιοθέατον· οὗ ὁ ναὸς τιμᾶται εἰς ὄνομα τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου τῶν εἰσοδίων, ὅλος μολυβδοσκέπαστος καὶ εἶναι ἀνοικοδόμησις, δι᾽ ἐξόδων τοῦ βασιλέως Σερβίας καὶ Ρωμανίας Στεφάνου, γαμβροῦ δὲ τοῦ αὐτοκράτορος Ρωμαίων Ρωμανοῦ. Ἔχει κιόνια ἐκ μαρμάρου λευκὰ καὶ μεγάλα τέσσαρα, καὶ εἰς τὸν νάρθηκα δύο, καὶ εἰς τὸν παρέξω νάρθηκα, ἤγουν τὸν πρόναον, ἕτερα κιόνια δύο· ἡ στρῶσίς του εἶναι μετὰ μαρμάρων λευκῶν, καὶ ψηφίων πολυχρωματίστων ὡραϊσμένη, τερπνὴ καὶ ἀξιοθέατος. Τὰ φωστικὰ τῆς ἐκκλησίας εἶναι κατεσκευασμένα εἰς σχήματα καὶ εἰκόνας τῶν ἑορτῶν τῶν ἁγίων· στασίδια εἰς τοὺς χοροὺς κάλ-

---

μονάς, τοὺς ὁσίους πνευματικοὺς ἀνθρώπους, ποὺ καὶ τώρα, χάριτι θείᾳ, ἐγκαταβιοῦν εἰς τὴν μικρὰν ἐκείνην Χριστιανικὴν δημοκρατίαν καὶ τὰ ἁγιογραφικὰ ζωγραφικὰ ἀριστουργήματα, ποὺ περικοσμοῦν τὰς περισσοτέρας τῶν Ἱερῶν Μονῶν, ἰδιαιτέρως δὲ τὸν ναὸν τοῦ Πρωτάτου, τὸν περιλαμβάνοντα τὰ ἀριστουργήματα τοῦ Πανσελήνου.

Εἰς ἓν ἀπὸ τὰ παλαιότερα κελλία τῶν Καρυῶν, μὲ τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ ὁποίου ἐτερμάτισεν ὁ εὐλαβὴς προσκυνητὴς τὴν εὐσεβῆ περιοδείαν του, ἐμόναζε, γράφει, Νικόδημος ὁ Ἁγιορείτης, τὴν ἁγιότητα τοῦ ὁποίου διεκήρυξε καθ᾽ ὅλην τὴν Ὀρθοδοξίαν ἡ σοφὴ καὶ ἱερὰ πρωτοβουλία τοῦ Προκαθημένου τῆς κατὰ Ἀνατολὰς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Ἀθηναγόρου. Ἐκεῖ δὲ καὶ συνέγραψε τὰ πνευματικώτατα συγγράμματά του, ποὺ ἀποτελοῦν θησαυρὸν πολύτιμον τοιαύτης ἀξίας, ὥστε κάθε Ἐκκλησία θὰ ἐλογίζετο προνομιοῦχος ἐὰν κατεῖχεν αὐτὸν εἰς τὴν γλῶσσαν τῆς λατρείας της. Θὰ ἦτο εὐχῆς ἔργον ἂν ἡ Ἱερὰ Σύναξις προέβαινεν εἰς σχετικὰς ἐνεργείας καὶ διαβήματα κατάλληλα διὰ νὰ συντηρήσῃ κατὰ τρόπον κατὰ πάντα ἀξιοπρεπῆ τὸ εὐλογημένον ἐκεῖνο καὶ ἱστορικώτατον κελλίον, εἰς τὸ ὁποῖον ἐμόνασε καὶ ἔγραφεν ὁ μέγας πατὴρ τῆς Ἑλληνικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας τῶν νεωτέρων χρόνων. Διότι ὁ ἅγιος Νικόδημος ὁ ἁγιορείτης ὑπενθυμίζει τοὺς μεγάλους Πατέρας καὶ διδασκάλους τοῦ Χρυσοῦ αἰῶνος τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας μας, ἀλλὰ καὶ τοὺς μεγάλους νηπτικοὺς συγγραφεῖς καὶ διδασκάλους τῆς τε Ἀνατολῆς καὶ τῆς Δύσεως.

Συγχαίρομεν ἐγκαρδίως τὸν Ἀρχιμ. Χρυσόστομον Μουστάκαν διὰ τὸ τόσον ἐποικοδομητικὸν καὶ μοναδικὸν εἰς πνευματικότητα βιβλίον, καὶ εὐχόμεθα ὅπως ὁ δεξιός του κάλαμος καὶ ἡ εὐσεβὴς προσωπικότης του, ποὺ προσέφερε, κατὰ τὸ κρίσιμον χρονικὸν διάστημα τῆς κατοχῆς πολυτίμους ὑπηρεσίας καὶ εἰς τὴν Ἱ. Μητρόπολιν Κορίνθου, χαρίσῃ καὶ ἄλλα παραπλήσια ἐποικοδομητικὰ ἔργα εἰς τὸν εὐσεβῆ κλῆρον καὶ λαὸν τῆς φιλτάτης Γενετείρας. † Ὁ Ἀμερικῆς ΜΙΧΑΗΛ

ΤΟΥ ΕΝ ΑΓΙΟΙΣ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ

ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ

Πρὸς Ἀντίοχον Δοῦκα

Ἀθανασίου ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας πρὸς Ἀντίοχον ἄρχοντα, περὶ πλείστων καὶ ἀναγκαίων ζητημάτων, τῶν ἐν ταῖς θείαις Γραφαῖς ἀπορουμένων καὶ παρὰ πᾶσι χριστιανοῖς γινώσκεσθαι ὀφειλομένων· κατ᾽ ἐρώτησιν.

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 327)

Ἐρ. ιζ΄. Πόθεν δὲ δῆλον, ὅτι ἐν τῷ καιρῷ τοῦ θανάτου οὐ συναποθνήσκει μετὰ τοῦ σώματος ἡ ψυχή; Τινὲς γὰρ οὕτω νομίζουσιν.

Ἀπ. Ὁ τοῦ Θεοῦ Υἱὸς καὶ Λόγος Ἰησοῦς Χριστὸς προφανῶς ἡμᾶς διδάσκει τὸ θνητὸν τοῦ σώματος καὶ τὸ ἀθάνατον τῆς ἡμετέρας ψυχῆς, λέγων· «Μὴ φοβηθῆτε ἀπὸ τῶν ἀποκτεινόντων τὸ σῶμα, τὴν δὲ ψυχὴν μὴ δυναμένων ἀποκτεῖναι». Πρόδηλον ὡς ἀθάνατος καὶ ἀπὸ τοῦ Θεοῦ ὑπάρχει.

Ἐρ. ιη΄. «Πιστὸς ὁ λόγος καὶ πάσης ἀποδοχῆς ἄξιος»· ποίῳ δὲ ἄρα τρόπῳ ἡ ψυχὴ χωρίζεται ἀπὸ τοῦ σώματος;

Ἀπ. Ἐκ τεσσάρων στοιχείων πιστεύομεν τὸ σῶμα τοῦ ἀνθρώπου συνίστασθαι· λέγω δὴ ἐξ αἵματος, καὶ φλέγματος, καὶ χυμοῦ, καὶ χολῆς· ἤγουν ἐκ θερμοῦ, καὶ ψυχροῦ, καὶ ξηροῦ, καὶ ὑγροῦ, τουτέστιν ἐκ πυρὸς καὶ ὕδατος καὶ ἀέρος καὶ γῆς. Τὸ μὲν γὰρ αἷμα ὥσπερ θερμὸν καὶ ζωτικὸν στοιχεῖον, δῆλον ὅτι ἐκ τοῦ πυρός· ὁ δὲ χυμὸς ὡς ὑγρός,

---

λιστα καὶ τεχνικώτατα, καὶ μάλιστα τὸ ἡγουμενικόν, τὸ ὁποῖον ὑπερβαίνει ὅλα τὰ τῶν ἄλλων μοναστηρίων ἡγουμενικά, εἰς τὴν ὡραιότητα καὶ τὸ μεγαλεῖον. Ἡ ἐκκλησία ἔχει θύρας ἑπτά· καὶ εἰς τὴν μέσην πολυέλαιον προύτζινον θαυμαστόν· εἰς τὸ ἅγιον Βῆμα, εὑρίσκονται τρεῖς σταυροὶ ξύλινοι ἀργυροχρυσωμένοι, ἔργον ἀξιοθαύμαστον. Αἱ εἰκόνες εἶναι ἐγκεκοσμημέναι μετὰ χρυσίου, καὶ λίθων πολυτίμων· ἔχει κανδήλας ἐκ κρυστάλλου ἀπὸ μέταλλον ἀξιόλογον. Ὁ θόλος τῆς ἐκκλησίας, ἕνας καὶ μέγιστος, ὁ δὲ νάρθηξ δύο θόλους, καὶ ὁ ἔτι παρέξωθεν νάρθηξ ἕνα, οἱ ὁποῖοι μακρόθεν φαίνονται σταυροειδῶς. Τὰ ἀναλόγια καὶ ἡ θύρα τῆς ἐκκλησίας, ἔχουσι λεπτὴν τέχνην καὶ θαυμαστήν. Εἰσὶ δὲ καὶ ἄλλα πολλὰ εἰς αὐτὸν λόγου καὶ μνήμης ἄξια. Ἐκεῖ θέλεις ἰδεῖ καὶ προσκυνήσει καὶ τίμιον ξύλον τοῦ Παναγίου Σταυροῦ τοῦ Δεσπότου μας καὶ Σωτῆρος Χριστοῦ. Τὴν κάραν τοῦ ἁγίου Εὐτυχίου Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, καὶ ἄλλων διαφόρων ἁγίων τίμια λείψανα. Κτίτορες τοῦ ναοῦ τούτου εἶναι ἀκόμη καὶ οἱ ἅγιοι Σάββας καὶ Συμεὼν ὁ πατὴρ αὐτοῦ οἱ ἐκ Σερβίας. Τὰ δὲ λοιπὰ τοῦ μοναστηρίου, ὅλα πλούσια καὶ καλά· οἱ δὲ ἀσκούμενοι ἐν αὐτῷ Πατέρες εἶναι Σέρβοι τὸ γένος καὶ Βούλγαροι, ἄνθρωποι ἀγαθοὶ καὶ φιλόξενοι.

πρόδηλον ὅτι ἐξ ἀέρος· ἡ δὲ χολὴ ὡς ξηρά, πρόδηλον ἀπὸ γῆς· τὸ δὲ φλέγμα, ὡς ψυχρόν, εὔδηλον ἐξ ὕδατος. Καὶ τούτοις τοῖς τέσσαρσιν, ὥσπερ καὶ τέσσαρσι τοίχοις ἐν οἴκῳ τοῦ σώματος, δίκην τινὸς περιστερᾶς ἀποκέκλεισται ἡ ψυχή. Τῷ γοῦν καιρῷ τοῦ θανάτου ἐπιτροπῇ τοῦ Θεοῦ, ὑποχωρούντων ἐξ ἀλλήλων τῶν τεσσάρων στοιχείων, ὡς ἂν εἴποις, διαλύονται οἱ τέσσαρες τοῦ οἴκου τοῖχοι, καὶ ἀναχωρεῖ ἡ ἔνδον ἀποκεκλεισμένη περιστερά, ἤγουν ἡ ψυχή· καὶ πρῶτον μὲν ἀποχωρεῖ τὸ αἷμα, ἤγουν τὸ θερμὸν καὶ ζωτικόν. Ὅθεν τὰ νεκρὰ σώματα χολὴν μὲν ἔχουσι μετὰ θάνατον καὶ φλέγμα καὶ χυμόν, αἷμα δὲ οὐκ ἔχουσι.

Ἐρ. ιθ΄. Ποῦ δὲ ἄρα θέλομεν λέγειν, ὅτι εἰσὶν αἱ προλαβοῦσαι τῶν ἀνθρώπων ψυχαί;

Ἀπ. Ξένον μὲν καὶ φοβερὸν τὸ ἐρώτημα καὶ παρ᾽ ἀνθρώποις ἀποκεκρυμμένον. Οὐ γὰρ συνεχώρησεν ὁ Θεὸς ἐπανελθεῖν τινα ἐκεῖθεν πρὸς ἡμᾶς, καὶ διηγήσασθαι ποῦ ἢ πῶς εἰσιν αἱ ἀφ᾽ ἡμῶν ἀπελθοῦσαι ψυχαί· ὅμως ἐκ τῶν Γραφῶν μανθάνομεν, ὅτι αἱ μὲν τῶν ἁμαρτωλῶν ψυχαὶ ἐν τῷ ᾅδῃ ὑπάρχουσιν, ὑποκάτω πάσης τῆς γῆς καὶ τῆς θαλάσσης εἰσίν, ὥς φησιν ὁ ψαλμὸς «ἐν σκοτεινοῖς καὶ ἐν σκιᾷ θανάτου καὶ ἐν λάκκῳ κατωτάτῳ», καὶ ὡς γέγραπται ἐν τῷ Ἰώβ· «Εἰς γῆν σκοτεινὴν καὶ γνοφεράν, εἰς γῆν σκότους αἰωνίου, οὗ οὐκ ἔστι φέγγος, οὐδὲ ὁρᾶν ζωὴν βροτοῖς»· αἱ δὲ τῶν δικαίων ψυχαὶ μετὰ τὴν τοῦ Χριστοῦ παρουσίαν, ὡς ἐκ τοῦ λῃστοῦ τοῦ ἐν τῷ σταυρῷ μανθάνομεν, ὅτι ἐν τῷ παραδείσῳ ὑπάρχουσιν. Οὐ γὰρ διὰ μόνην τὴν ψυχὴν τοῦ ἁγίου λῃστοῦ Χριστὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν ἤνοιξε τὸν παράδεισον, ἀλλὰ καὶ διὰ πάσας λοιπὸν τὰς τῶν ἁγίων ψυχάς.

Ἐρ. κ΄. Τί οὖν; ἀπέλαβον οἱ δίκαιοι τὰ ἀγαθά, καὶ οἱ ἁμαρτωλοὶ τὴν κόλασιν;

Ἀπ. Οὐδαμῶς. Ὅμως αὕτη ἡ χαρά, ἣν ἔχουσιν αἱ τῶν ἁγίων ψυχαί, μερική ἀπόλαυσίς ἐστιν, ὥσπερ καὶ ἡ λύπη, ἣν οἱ ἁμαρτωλοὶ ἔχουσι, μερικὴ κόλασις· καὶ ὥσπερ μεταστέλλεται βασιλεὺς φίλους αὐτοῦ ἐπὶ τὸ συναριστῆσαι αὐτῷ, ὡσαύτως καὶ καταδίκους ἐπὶ τὸ κολάσαι αὐτούς. Καὶ οἱ μὲν εἰς τὸ ἄριστον κληθέντες ἐν χαρᾷ εἰσιν ἔμπροσθεν τοῦ οἴκου τοῦ βασιλέως, ἕως τῆς ὥρας τοῦ ἀρίστου· οἱ δὲ κατάδικοι ἐν φυλακῇ ἀποκεκλεισμένοι, ἐν λύπῃ ὑπάρχουσιν, ἕως οὗ ἔλθῃ ὁ κριτής. Οὕτω δεῖ λοιπὸν νοεῖν καὶ ἐπὶ τῶν ἐκεῖσε νῦν ἀφ᾽ ἡμῶν προλαβουσῶν ψυχῶν, λέγω δὴ δικαίων καὶ ἁμαρτωλῶν.

Ἐρ. κα΄. Εἰ οὖν οὐδείς, καθ᾽ ἃ εἴρηκας, οὔτε ἐν βασιλείᾳ, οὔτε ἐν γεέννῃ εἰσελήλυθε· πῶς περὶ τοῦ πλουσίου τοῦ κατὰ τὸν Λάζαρον ἀκούομεν, ὅτι, ἐν πυρὶ καὶ βασάνοις ὑπάρχων, πρὸς τὸν Ἀβραὰμ διελέγετο;

Ἀπ. Ὁ Κύριος παραβολικῶς ὅλα τὰ κατὰ τὸν πλούσιον καὶ τῶν τὸν Λάζαρον εἴρηκεν, ὥσπερ καὶ περὶ τῶν δέκα παρθένων καὶ τῶν λοιπῶν παραβολῶν. Οὐ γὰρ ἐν πράγματι γέγονεν ἡ τοῦ Λαζάρου παραβολή· διότι οὐχ ὁρῶσιν οἱ ἁμαρτωλοὶ ἐν γεέννῃ τοὺς δικαίους μετὰ Ἀβραὰμ ὄντας ἐν τῇ βασιλείᾳ. Ἀλλ᾽ οὔτε δὲ πάλιν ἐπιγινώσκει τις τὸν πλησίον αὐτοῦ, ἐκεῖσε ἐν σκότει ὑ-

πάρχων.

Ἐρ. κβ΄. Πῶς τοῦτο; Καὶ γὰρ φοβερὸς ὁ λόγος καὶ ξένος, ὅτι οὐκ ἐπιγινώσκομεν ἀλλήλους ἐκεῖ, ἀλλὰ ἀγνώριστοι ἀδελφοὶ ἀδελφοῖς, καὶ πατέρες υἱοῖς, καὶ φίλοι φίλοις καθεστήκαμεν.

Ἀπ. Ὁ ἐπιγνωρισμὸς ἐκ σωματικῶν σημείων γίνεσθαι πέφυκεν. Αἱ δὲ ἀσώματοι ψυχαὶ ὅμοιαι ἀλλήλαις κατὰ πάντα τρόπον ὑπάρχουσιν ὥσπερ ἐπὶ πλήθους τινῶν ἀσπίλων, καὶ ὁμοίων περιστερῶν ἢ μελισσῶν, οὐ διαφερουσῶν μία τῆς μιᾶς, οὔτε σεμνότητι, οὔτε μεγαλειότητι, ἀλλὰ κατὰ πάντα ἐν ἰσότητι ἀλλήλαις οὔσαις. Τοῦτο δὲ λέγω ἐπὶ τῶν ἐν τῷ ᾅδῃ καταδικασθεισῶν ψυχῶν τῶν ἁμαρτωλῶν, ὅτι ἑαυτὰς οὐκ ἐπιγινώσκουσι. Ταῖς γὰρ τῶν δικαίων ψυχαῖς καὶ τοῦτο ὁ Θεὸς τὸ ἀγαθόν, λέγω δὴ τὸν ἐπιγνωρισμόν, ἐδωρήσατο.

Ἐρ. κγ΄. Δεδόσθω τοίνυν κατὰ τὸν σὸν λόγον, αἱ ψυχαὶ ἀλλήλαις οὐκ ἐπιγινώσκουσι νῦν· εἶτα ἆρα οὔτε ἐν τῇ ἀναστάσει ἐπιγνώσονται ἀλλήλους οἱ ἁμαρτωλοί, λέγω δὲ οἱ ἐκ μιᾶς χώρας καὶ οἴκου καὶ γένους ὑπάρχοντες;

Ἀπ. Οὔτε ἐν τῇ ἀναστάσει.

Ἐρ. κδ΄. Τίνος χάριν;

Ἀπ. Ὅτι περ ἅπαντα τὰ ἐκ φθορᾶς καὶ σπορᾶς ἐπισυμβάντα τοῖς ἡμετέροις σώματι σχήματα καὶ σημεῖα καὶ παθήματα, δι᾿ ὧν ἀλλήλους ἐπιγινώσκομεν ὧδε, ἐν τῇ ἀναστάσει τῶν νεκρῶν σὺν τῇ σπορᾷ καὶ φθορᾷ καταργοῦνται. Καὶ ὥσπερ ἀπ᾿ ἀρχῆς ὁ Θεὸς ἕνα ἄνθρωπον ἐποίησεν, οὕτω καὶ ἐν τῇ παλιγγενεσίᾳ πάντες ὡς εἷς ἄνθρωπος ἐπανιστάμεθα· τουτέστι πᾶσα ἀνθρώπου εἰκὼν ὁμοία τῆς τοῦ Ἀδὰμ εἰκόνος καὶ πλάσεως καὶ μεγέθους καὶ σχήματος. Διὸ οὐκ ἔστιν ἐν τῇ ἀναστάσει ἄρσεν καὶ θῆλυ, οὐδὲ μικρὸς καὶ μέγας, οὐδὲ μέλας καὶ λευκός, οὐδὲ ξανθότης καὶ πυρρότης ἢ σιμότης ἢ γρυπότης, οὐδὲ διάφορα σχήματα καὶ πρόσωπα καὶ χρώματα καὶ παθήματα καὶ σκηνώματα. Ταῦτα γὰρ πάντα ἀπὸ σπορᾶς καὶ φθορᾶς γινόμενα σὺν τῇ φθορᾷ καταργοῦνται. Καὶ πῶς λοιπὸν ἐπιγνώσεται, εἰπέ μοι, πατὴρ τὸ ἴδιον τέκνον νήπιον τελευτῆσαν, καὶ τριακονταετῆ τέλειον ἄνθρωπον ἀνιστάμενον, καθὼς καὶ ὁ Χριστὸς τριακονταετὴς ἐβαπτίσθη; Ἢ πῶς γνωσθήσεται ὁ τελευτήσας αἰθίοψ λευκὸς ἀνιστάμενος; ἢ ὁ ἀποθανὼν λελωβημένος ὑγιὴς ἀνιστάμενος; Εἰ δὲ δύσπιστά σοι ταῦτα φαίνονται, ἄκουσον τοῦ Κυρίου πρὸς τοὺς Σαδδουκαίους λέγοντος, ὅτι «Ἐν τῇ ἀναστάσει τῶν νεκρῶν οὔτε γαμοῦσιν, οὔτε ἐκγαμίζονται, ἀλλ᾿ ἔσονται ὡς ἄγγελοι». Οὐκοῦν ὥσπερ οἱ ἄγγελοι μιᾶς ἰδέας καὶ σχήματος ὑπάρχουσιν, οὕτω πιστεύομεν καὶ ἐπὶ τῆς ἡμετέρας φύσεως ἐν τῇ ἀναστάσει διὰ τῆς ἀφθαρσίας λοιπὸν γίνεσθαι. Καὶ ὥσπερ ἐπὶ τοῦ σίτου στάχυν ἐποίησεν ὁ Θεὸς ἀπ᾿ ἀρχῆς, καὶ ἐκ τοῦ στάχυος γέγονεν ὁ κόκκος, καὶ πάλιν σπειρόμενος ἀναβλαστάνει στάχυς· οὕτω καὶ ὁ ἄνθρωπος γέγονεν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, φυλάττων τὴν ἐντολὴν ἄφθαρτος· εἶτα διὰ τῆς παρακοῆς συνετρίβη καὶ γέγονε φθαρτός· σπειρόμενος δὲ διὰ τοῦ θανάτου καὶ χωννύμενος ἐν τῇ γῇ ἀναβλαστάνει, ὥσπερ ἦν ἀπ᾿ ἀρχῆς ἄφθαρτος.

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ
ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΓΙΟΥΣ ΤΡΕΙΣ ΟΣΙΟΥΣ
ΣΠΥΡΙΔΩΝΑ, ΔΙΟΝΥΣΙΟΝ ΚΑΙ ΓΕΡΑΣΙΜΟΝ
ΤΗΣ ΕΠΤΑΝΗΣΟΥ

Ἀντιγραφέντες ἐκ τῆς βιβλιοθήκης τοῦ Ἀρχιμ. καὶ Πνευματικοῦ
ΓΑΒΡΙΗΛ ΣΤΑΜΑΤΕΛΑΤΟΥ

Κοντάκιον
Ἦχος πλ. δ'. Τῇ ὑπερμάχῳ.

Τοὺς τῆς Τριάδος τρεῖς φωστῆρας εὐφημήσωμεν, ψαλμοῖς καὶ ὕμνοις καὶ ᾠδαῖς πάντες φιλέορτοι, τὸν Γεράσιμον λέγω σὺν Διονυσίῳ, καὶ Σπυρίδωνα ἡμῶν τοὺς θείους πρέσβεας, πρὸς Θεὸν τοὺς παρρησίᾳ ἐντυγχάνοντας, τούτους κράζοντες· μιμηταὶ Χριστοῦ χαίρετε.

Ἄγγελοι ἐν ἀνθρώποις, καὶ βροτοὶ ἐν Ἀγγέλοις, ἐδείχθητε πατέρες ἐν βίῳ, (ἐκ γ') παιδιόθεν γὰρ τὴν ἀρετὴν μετερχόμενοι, Θεῷ εὐηρεστήσατε· ἡμεῖς δ' ἐπαγαλλόμενοι βοῶμεν πρὸς ὑμᾶς τοιαῦτα.

Χαίρετε, ἔφοροι ἑπτανήσου· χαίρετε, ἅμα οἱ τρεῖς ἐξ ἴσου.

Χαῖρε, Κεφαλληνίας προστάτα Γεράσιμε· χαῖρε, τῆς Ζακύνθου σοφὲ Διονύσιε.

Χαίρετε, πιστῶν τὸ στήριγμα ἱερώτατοι Θεοῦ· χαίρετε, ἡμῶν τὸ καύχημα καὶ παντὸς πιστοῦ λαοῦ.

Χαῖρε, ὁ τῆς Κερκύρας προστατεύων Σπυρίδων· χαῖρε, ὁ τῆς Ἑλλάδος τὸ βραχὺ μεγαλύνων.

Χαίρετε, οὗν αὐτῆς ἡ εὐπρέπεια· χαίρετε, οὗν αὐτῆς ἡ κατήφεια.

Χαίρετε, νῦν οἱ Χριστοῦ γνησιῶται· χαίρετε, νῦν οἱ αὐτοῦ ὑπηρέται.

Μιμηταὶ Χριστοῦ χαίρετε.

Βλέπουσα ἡ περίφημος Νῆσος, τὰ θαύματα τῶν σεπτῶν σας Λειψάνων, σὺν πόθῳ τὴν ἀέναον χάριν, καὶ ἰάσεων παροχεῖται γεραίρετε Γεράσιμε, Σπυρίδων σὺν Διονυσίῳ, βοῶσα πρὸς Θεὸν τὸν ὕμνον.

Ἀλληλούϊα.

Γνῶσιν ἔνθεον ἔχων, τῶν ὁσίων ἀκρότης, ἀνέδραμες πρὸς γῆν τῆς ἐπαγγελίας, καὶ ἐν ἐρήμῳ τεσσαράκοντα ἡμέρας ἄσιτος μείνας, ἔλαβες τὴν χάριν προορᾶν τὰ μέλλοντα, καὶ παρ' ἡμῶν ἀκούεις ταῦτα.

Χαῖρε, ὁ μῦρα ἐκ τῆς σωροῦ σου βρύων· χαῖρε, ὁ ζῆλον ἐν καρδίᾳ σου φέρων.

Χαῖρε, ὁσίων τῶν σεπτῶν ἡ ἀκρότης· χαῖρε, ἁγίων καθαρῶν ἡ λαμπρότης.

Χαῖρε, χοροστασίαις τῶν ἀγγέλων οἰκήσας· χαῖρε, τοῦ παραδείσου τῆς τρυφῆς ἀπολαύσας.

Χαῖρε, ὁ ζῶν ψυχῇ σου καὶ θανὼν ἐν τῷ σώματι· χαῖρε, ὁ τὴν ζωήν σου οὐρανοῦ ἔχων δόματι.

Χαῖρε, ὁ τὴν Αἱμόρρουν ὑγειάνας τοῦ πάθους· χαῖρε, ὁ τὴν γυναῖκα ἐξελκύσας τοῦ βάθους.

Χαῖρε, τῶν ἐν θαλάσσῃ ὁδηγὸς καὶ προστάτης· χαῖρε, τῶν ἐν κινδύνοις σωτηρία καὶ ρύστης.

Χαῖρε πάτερ Γεράσιμε.

Δύναμις οὐρανόθεν σοὶ ἐδόθη τρισμάκαρ, Γεράσιμε ἄσιτος διαμένων, κολοκύνθην μόνην χρώμενος, τοῦ πνεύματος πρόνοιαν ποιῶν, οὐ σώματος ἐπίδοσιν ζητῶν, καὶ λέγων.

Ἀλληλούϊα.

Ἔθετο ἐν τῷ ὄρει, Μωϋσῆς μέγαν ὄφιν, ἀνέδραμον πρὸς ὃν δεδηγμένοι. Ὁ γὰρ ὄφις ὑγείαν διδούς, ἀληθῶς ζωόφιν ἐφορῶ χάριτος, Σπυρίδωνα, ᾧ ᾄσμασι νῦν ᾄδω, ὡς πρὸς εὐεργέτην.

Χαίροις, θηρὸς μετουσίαν φέρων· χαίροις, πτωχῶν ἀρρωστίαν αἴρων.

Χαίροις, ὁ θηρὸς μεταλλάξας μισάνθρωπον· χαίροις, ὁ βροτοῖς ἀναστὰς τὸ φιλάνθρωπον.

Χαίροις, νόσημα λεπρόσαρκον Βασιλέως ἐκβαλών· χαίροις, ἔρεισμα πανθαύμαστον τῶν θαυμάτων τῶν πολλῶν.

Χαίροις, ὁ εὐτελείας τὴν ἰσχὺν ἀναδείξας· χαίροις, ὁ τῆς Τριάδος τὸ τρισσὸν προκηρύξας.

Χαίροις σοφῶν συγχέων τὸ σύστημα· χαίροις, μωρᾶς σοφίας τὸ σύγχυσμα.

Χαίροις, ἡμῶν πρὸς Θεοῦ μεσιτεία· χαίροις, τῆς γῆς ἡ ἡμῶν εὐτυχία.

Χαίροις σῶμα ἀείζωον.

Ζήσας ἐν τῇ πενίᾳ, καὶ τοῦ πένητος θέλων τὴν πενίαν ταχέως διῶξαι. Ὅθεν ὄφιν εἰς χρυσοῦν ἀγαγών, καὶ τροφόπτωχος ἀναδειχθεὶς ἅγιε, λαβὼν δέ σου τὸ δώρημα, εὐχάριστος ὁ πένης ἔφη.

Ἀλληλούϊα.

Ἤκουσαν καὶ οἱ ξένοι, θαύματά σου ποικίλα, τήν τε σὴν πρὸς Χριστὸν παρρησίαν· καὶ δραμόντες εἰς τὸν ναόν σου, θεωροῦσί σε ὄντως ὡς νεκρὸν ζῶντα, ἐν πόθῳ δὲ καρδίας προσκυνοῦντες, ὕμνουν σε ὡς ᾧδε.

Χαῖρε, Μονῆς Στροφάδων ὁ ρύστης. χαῖρε, Χριστοῦ ρημάτων ὁ μύστης.

Χαῖρε, τῶν βαρβάρων ἐχθρῶν ἀμυντήριον· χαῖρε, τῶν θαυμάτων Χριστοῦ τὸ μαρτύριον.

Χαῖρε, ὅτι σὺν ἁγίοις τὰ ἐπουράνια οἰκεῖς· χαῖρε, ὅτι τὰ νοσήματα ἰατρεύεις ἀμισθί.

Χαῖρε, τῶν Ζακυνθίων τὸ ἀκοίμητον ὄμμα· χαῖρε, Ἀρχιερέων τὸ ἀνίκητον θάρσος.

Χαῖρε, στερρὸν ἀγάπης ὑπόδειγμα· χαῖρε, λαμπρὸν τῆς χάριτος γνώρισμα.

Χαῖρε, δι᾽ οὗ ἐπικράνθη ὁ ᾅδης, χαῖρε, δι᾽ οὗ κατεπόθη κακία.

Χαῖρε, πάτερ θεόσοφε.

Θαυματέμφορα μέγαν, σὲ εἰδότες οἱ πάντες, τῇ σορῷ σου προστρέχουσι πίστει· καὶ ἰατρὸν σὲ γνῶντες σοφόν, διὰ σοῦ αἰτήσεις αὐτῶν λαμβάνουσι· καὶ συμψάλλοντες τὸν ὕμνον, χαίρουσι, Θεῷ βοῶντες:

Ἀλληλούϊα.

Ἴδωμεν τῶν θαυμάτων, ποταμόν σε Σπυρίδων, τὸν ρέοντα ὑμῖν ἀεὶ ταῦτα. Ἔστη γὰρ πάλαι ποταμός, ὅτε σὴν ἀκήκοεν αὐδήν, ἔδραμε δὲ τὸ θαῦμα παντοχόσε, τοῦ δοξάσαι σε τὸν θαυματουργοῦντα.

Χαίροις, ὁ κόσμος ἐάσας δόξαν· χαίροις, μισθὸν οὐρανοῦ ὁ ληψάμενος.

Χαίροις, ὃς ἀπάτην ἐν θαύματι ἔσβεσας· χαίροις, ὃς Τριάδι πιστεύειν ἐφώτισας.

Χαίροις, πρόβατον φιλάνθρωπον τῆς ἀγέλης τοῦ Θεοῦ· χαίροις, ὅτι τὸ φι-

λεύσπλαγχνον σὺ κινεῖς τοῦ ποιητοῦ.

Χαίροις, ὁ τῶν πενήτων ζωοτρόφος Σπυρίδων· χαίροις, ὀρφανοφύλαξ καὶ οἰκία παροίκων.

Χαίροις Μωσέως ὃς δύναμιν εἴληφας· χαίροις, σοφῶν μωρίαν ὃς ἤμβλυνας.

Χαίροις, ὃς γῆν ὁμοιοῖς παραδείσῳ· χαίροις, ἐχθροὺς ποντῶν ἐν ἀβύσσῳ.

Χαίροις σῶμα ἀείζωον.

Καταπέτασμα τρίτον, κέκτηται ὁ ναός σου, κιβωτόν σου τὴν λάρνακα φέρων· καὶ λυχνίαν νέμει σε φωτός, ὡς μάννα δέ σου τὸ σκῆνος ἡμῖν νέμεται. Φωνῇ δὲ καὶ καρδίᾳ σοι βοῶμεν οὕτως.

Ἀλληλούϊα.

Λόγοις ἐν τῇ ζωῇ σου, τὴν σὴν ποίμνην ἐκθρέψας, ὡδήγησας ζωῆς ἐπὶ χλόην, μετὰ πότμον δὲ πάλιν, οἷα πατὴρ φιλόστοργος, θαύμασι παραδόξως στηρίζεις, ἰώμενος τοὺς πάσχοντας δεινῶς, ἀνθ' ὧν βοῶσι.

Χαῖρε, λαμπρὸν Τριάδος κειμήλιον· χαῖρε, τερπνὸν ἁγνείας θησαύρισμα.

Χαῖρε, ὁ πρὸ θανάτου τελῶν τὰ θαυμάσια· χαῖρε, ὁ μετὰ πότμον ἐνεργῶν τὰ τεράστια.

Χαῖρε, ὡς νεκρὸς ἐν θήκῃ σου κείμενος· χαῖρε, ὥσπερ ζῶν ἐν πόλῳ ἑλκόμενος.

Χαῖρε, ὃν ἀνυμνοῦσι Κεφαλλήνων τὰ πλήθη, χαῖρε, ὃν εὐφημοῦσι μοναζόντων τὰ στίφη.

Χαῖρε, λαμπτὴρ ἐν τῷ μέσῳ ὁσίων· χαῖρε, βολὶς τῶν ἐνθέων χαρίτων.

Χαῖρε, ἀμαράντινον δεξάμενος στέφανον· χαῖρε, τὸν ἀοίδιμον κληρωσάμενος θάλαμον.

Χαῖρε πάτερ Γεράσιμε.

Μέλλων σύ, ὦ τρισμάκαρ, ἐκ ζωῆς τῆς προσκαίρου μεθίστασθαι πρὸς μονὰς οὐρανίους, κλίνας γόνυ εὐχόμενος ἐκτενῶς, τὸ πνεῦμά σου χερσὶ Θεοῦ παρέθου, δι' ὅπερ ἐξεπλάγησαν οἱ βλέποντες καὶ ᾖδον.

Ἀλληλούϊα.

Νέος ἥρως ἐφάνης τῇ Χριστοῦ Ἐκκλησίᾳ, ἐλέγχων γὰρ στίφη αἱρετικῶν, φράττεις κακοδόξων τὰ χείλη, τῶν φασκόντων σε μὴ τυγχάνειν ἅγιον. Ἡμεῖς δέ σε γεραίροντες, συνᾴδομεν πρὸς σέ, βοῶντες.

Χαῖρε, ὁ τύπος τῆς ἀφθαρσίας· χαῖρε, ἡ στάθμη τῆς ἐγκρατείας.

Χαῖρε, μοναζόντων ἁπάντων τὸ κάτοπτρον· χαῖρε, τῶν ἁγίων Ἀγγέλων ὁ σύσκηνος.

Χαῖρε, σῶμα πολυθαύμαστον, ἐξ οὗ σώζονται πιστοί· χαῖρε, ἰατρεῖον ἄμισθον, εἰς ὃ τρέχουσι πολλοί.

Χαῖρε, Ἀρχιερέων ἡ κρηπὶς καὶ λαμπρότης· χαῖρε, Ἰησοῦ ὁ πιστὸς στρατιώτης.

Χαῖρε, πολλῶν πτωχῶν ἀνακούφισις· χαῖρε, ὀρφανῶν ἁπάντων περίθαλψις.

Χαῖρε, πηγὴ τῶν παθῶν θεραπείας· χαῖρε, κανὼν βιωτῆς τῆς ἁγίας.

Χαῖρε Μάκαρ Διονύσιε.

Ξένον θαῦμα ὁρῶμεν, Διονύσιον θεῖον, νεκρὸν ὡς ζῶντα θήκῃ τελοῦντα· διὰ τούτου γὰρ ὁ ὑψηλὸς Θεός, ἐπὶ γῆς βοηθεῖ ἡμῖν ὡς εὔσπλαγχνος· βουλόμενος ἑλκῦσαι πρὸς τὸ ὕψος τοὺς αὐτῷ βοῶντας.

Ἀλληλούϊα

Ὅλος ἦν ἐν τῷ βίῳ, καὶ θανάτου μετέχει, τὰ νῦν τὸ σὸν ἀκήρατον σῶμα· προμετάπτωσις γὰρ μυστική, οὐ κατάβρωσις δὲ βροτικὴ γέγονε, καὶ γόνος ἐκ τῶν ἄνω ἀνεκλήθης, προσβοώντων ταῦτα.

Χαίροις, βροτῶν ἀθανάτων σῆμα·

χαίροις, ζωῆς καὶ θανάτου μίγμα.

Χαίροις, τῶν ἀπίστων ἀμφίβολον ὅραμα· χαίροις, τῶν πιστῶν ἀγλαώτατον δώρημα.

Χαίροις, γέννημα πανθαύμαστον Τριμυθοῦντος ἐν τῇ γῇ· χαίροις, ἥδυσμα οὐράνιον τὸ εὐφραῖνον τὴν ψυχήν.

Χαίροις, ὁ ἐναντίοις νῦν ἡμᾶς κατευφραίνων· χαίροις, ὁ πάντας ἡμᾶς εἰς μετάνοιαν ἄγων.

Χαίροις, ὁλκὴ χειμάρρους κρατήσασα· χαίροις, πηγὴ χαρίτων πλουτήσασα.

Χαίροις, Χριστοῦ ἀληθὴς ὑπηρέτης· χαίροις ἡμῶν πρὸς αὐτὸν ὁ εὐχέτης.

Χαίροις, Πάτερ τρισόλβιε

Πόλει τῶν Κερκυραίων, καταπλήξαντα ἔθνη ἐπῆλθον τὰ βλαστήματα Ἄγαρ· ἐδιώχθησαν δὲ ὑπὸ σοῦ, καθορῶντα ὑλικὸν Ἄγγελον, φέροντα εἰς χεῖρας φάσγανον καὶ διώκοντα αὐτοὺς κατὰ γῆν καὶ πόντον, ἀκούοντα παρὰ πιστῶν οὕτως.

Ἀλληλούϊα

Ρωμαλέος προστάτης τῆς Χριστοῦ Ἐκκλησίας, ἐδείχθης, ὦ Γεράσιμε μάκαρ, καὶ λαοῦ πιστοῦ ὑπέρμαχος μέγας· γνωρίζεις γὰρ πάντοτε δεινῶν πολλῶν λυτροῦσθαι τοὺς σοὶ καταφεύγοντας καὶ συγκινεῖς αὐτοὺς βοᾶν σοι.

Χαῖρε, λαοῦ εὐσεβοῦς τὸ τεῖχος· χαῖρε, ἐθνῶν χριστωνύμων τὸ σθένος.

Χαῖρε, στεῤῥὸν μοναστῶν τὸ ἐνίσχυμα· χαῖρε, λαμπρὸν ἱερέων τὸ καύχημα.

Χαῖρε, τοῖς ὑμνηταῖς σου πᾶσαν χάριν πορίζων· χαῖρε, τοῖς ἀσθενοῦσι πᾶσαν ἴασιν νέμων.

Χαῖρε, ἔνθεος στήλη τῶν χαρίτων ὑπάρχων· χαῖρε, θεία δυνάμει τῶν δαιμόνων κατάρχων.

Χαῖρε, ἁγνὸν Θεοῦ οἰκητήριον· χαῖρε, σεμνὸν Χριστοῦ τὸ εὐλόγιον.

Χαῖρε, ὀσμὴ τῆς Χριστοῦ εὐωδίας· χαῖρε, τρυφὴ τῆς πιστῶν εὐωχίας.

Χαῖρε, πάτερ Γεράσιμε.

Σῶσον πάντας τοὺς πόθῳ, σοῦ τὴν μνήμην τελοῦντας, καὶ θεῖόν σου χαρακτῆρα τιμῶντας, ἐκ βλάβης πάσης καὶ συμφορῶν λυτρούμενος, καὶ σώζειν προσκαλούμενος τοὺς τῷ Θεῷ βοῶντας.

Ἀλληλούϊα

Τεῖχος εἶ τῆς Ζακύνθου, Ἱεράρχα παμμάκαρ, καὶ πάντων τῶν εἰς σὲ προσφευγόντων· ὁ γὰρ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, πανεδόξασέ σε ποιητὴς ἅγιε, ἀφθαρτίσας σου τὸ σκῆνος, καὶ πάντας σοι προσβοᾶν διδάξας.

Χαῖρε, ὁ κανὼν τῆς ἀγρυπνίας· χαῖρε, ἡ εἰκὼν τῆς εὐσπλαγχνίας.

Χαῖρε, κηδεμὼν ἐνδεῶν ἑτοιμότατος· χαῖρε, ἀσθενῶν ἰατρὸς προθυμότατος.

Χαῖρε, σὺ γὰρ ἠλευθέρωσας ἐκ τοῦ θανάτου πιστούς· χαῖρε, σὺ γὰρ διέσωσας ἐκ τῆς θαλάσσης πολλούς.

Χαῖρε, θνητῶν πασχόντων ὁ ἀκάματος ῥύστης· χαῖρε, ὁ θείας Τριάδος πιστότατος λάτρης.

Χαῖρε, εὐῶδες Ζακύνθου τὸ βλάστημα· χαῖρε, εὐκλεὲς Αἰγίνης τὸ καύχημα.

Χαῖρε, ὁ μύστης τῶν Θεοῦ Μυστηρίων· χαῖρε, ἀκρότης πανευλαβῶν ὁσίων.

Χαῖρε πάτερ Διονύσιε

Ὕμνον δέξαι ὦ πάτερ, σοῦ δεόμενοι ζήλῳ, τῷ πλήθει τῶν πολλῶν πρεσβειῶν σου· ἐξάλειψον ἡμῶν πάθη

δεινά, καὶ ἐχθρικῶν σῶσον προσβολῶν ἅγιε, ἵνα ὑμνῶμεν ἅπαντες, τὸν Ὕψιστον Θεόν, σοὶ βοῶντες.

Ἀλληλούϊα

Φρίττω τὴν τῆς δευτέρας Παρουσίας ἡμέραν, καὶ τρέμω τὴν παγκόσμιον κρίσιν· καὶ γὰρ οὐδὲν ἔργον ἀγαθόν, φαύλας δὲ πράξεις καὶ ρυπαρὰς εἴργασμαι. Σύ δέ, πάτερ Σπυρίδων πανεύσπλαγχνε, βοήθειαν δός μοι βοῶντι.

Χαίροις, ὁ πολὺς τῇ εὐσπλαγχνίᾳ βεβοημένος· χαίροις, ὁ μέγας τῇ φιλανθρωπίᾳ κεκηρυγμένος.

Χαίροις, ἱσταμένων θεόσδοτον στήριγμα· χαίροις, τῶν πιπτόντων πανάριστον ἕδρασμα.

Χαίροις, προφητῶν, Ἀποστόλων ὁμότροπος· χαίροις, ὁ βοηθῶν πιστοῖς ἀνθρώποις.

Χαίροις, σκεῦος ἱερώτατον, κατὰ Παῦλον ἐκλογῆς· χαίροις, τίμιον ἀγλάϊσμα τῆς Συνόδου τῆς σεπτῆς.

Χαίροις, ὁ διδοὺς τὸ πνεῦμα συνέσεως· χαίροις, θησαυρὲ τῶν Θεοῦ μυστηρίων.

Χαίροις, ὁ ἐμπνεύσας ἀσόφοις τὸν λόγον· χαίροις, ὁ φωτίσας αὐτοὺς πρὸς τὸν ὕμνον.

Χαίροις σῶμα ἀείζωον

Χάριν ἄφθονον νέμει τὸ πανάγιον Σκῆνος, τῆς σῆς ἁγιότητος Σπυρίδων, τοῖς πίστει προσπελάζουσιν αὐτῷ καὶ αἰτουμένοις παρὰ Θεοῦ ἔλεος· ὧν μετασχεῖν ἀξίωσον ἡμᾶς, τοὺς πιστῶς μελῳδοῦντας.

Ἀλληλούϊα

Ψάλλοντές σου τὸν ὕμνον, παναοίδιμε πάτερ, κυκλοῦμεν τὴν ἁγίαν σορόν σου, θαυμάτων χάριν βρύουσαν τοῖς πίστει προσιοῦσι· διὸ πόθῳ προστρέχοντες πρὸς σὲ βοῶμεν.

Χαῖρε, ψυχὴν πρὸς Θεὸν ὁ ἐκτείνας· χαῖρε, τὰς ὁρμὰς τῆς σαρκὸς ἀναστείλας.

Χαῖρε, τῶν παρόντων παριδὼν ὡς μὴ ὄντων· χαῖρε, ὁ τῶν μελλόντων φροντιστὴς ὡς μενόντων.

Χαῖρε, αὐχμοὺς καὶ λοιμοὺς διαλύσας· χαῖρε, πολλοὺς τῆς πείνης διασώσας.

Χαῖρε, ποιμὴν ὁμαλῶν μονῆς, ἄγρυπνε· χαῖρε, φρουρὲ ἰατρὲ πολλῶν ἄμισθε.

Χαῖρε, ὅτι σοῦ τὸ λείψανον βρύει μῦρα δαψιλῶς· χαῖρε, ὅτι σοῦ τὸ τέμενος νέμει χάριν πολλαπλῶς.

Χαῖρε, δι᾿ οὗ θεραπεύονται νόσοι· χαῖρε, δι᾿ οὗ ἐκδιώκονται πάθη.

Χαῖρε πάτερ Γεράσιμε

Ἅγιοι τοῦ Θεοῦ πρεσβεύσατε ὑπὲρ ἡμῶν.

Ὦ τριὰς μακαρία, θεηγόροι πατέρες, Σπυρίδων, Γεράσιμε, Διονύσιε· (ἐκ γ´) ἱκετεύω τανῦν ἐκ ψυχῆς, τὴν μικράν μου ταύτην προσφορὰν δέχθητε, καὶ ποταμοῦ πυρὸς πάντας λυτρώσατε, ἵνα Θεῷ ψάλλωμεν.

Ἀλληλούϊα

Καὶ πάλιν τὸ Κοντάκιον

Ἦχος πλ. δ´. Τῇ ὑπερμάχῳ...

Τοὺς τὴν Τριάδα τὴν ὑπέρθεον κηρύξαντας, καὶ τὴν εὐσέβειαν τοῖς πᾶσι καταγγείλαντας, τὸν Γεράσιμον ἅμα σὺν τῷ Σπυρίδωνι, καὶ τὸν θεῖον Διονύσιον δεῦτε ἅπαντες, ἀνυμνήσωμεν φαιδρῶς ἀγαλλόμενοι, τούτοις κράζοντες, θεοκήρυκες χαίρετε.

Η ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΤΗΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

Πρὸ εἴκοσιν ἐτῶν ἤτοι τὸν Σεπτέμβριον τοῦ 1937, ἱδρύθη ἐν Πάμφρετ τῆς Πολιτείας Κονέκτικατ τῆς Ἀμερικῆς καὶ μετεφέρθη κατόπιν εἰς τὸ Μπρουκλάϊν τῆς Μασσαχουσέτης, ἡ Θεολογικὴ Σχολή, ἧς ἱδρυτὴς ὑπῆρξεν ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηναγόρας (νῦν Οἰκουμ. Πατριάρχης Κων)πόλεως) καὶ διευθύνεται ἤδη ὑπὸ τοῦ νῦν Ἀρχιεπισκόπου Β. καὶ Ν. Ἀμερικῆς κ. κ. Μιχαήλ.

Ὡς εἶχε προαγγελθῆ, τὴν Κυριακὴν 29 Σεπτεμβρίου 1957, ἐγένετο, ἐν τῇ νέᾳ μεγαλοπρεπεστάτῃ αἰθούσῃ τῆς μεγάλης καὶ προοδευτικῆς Κοινότητος ἁγίου Ἀνδρέου Σικάγου, τὸ ἐπίσημον δεῖπνον διὰ τὴν ἑορτὴν ἐπὶ τῇ συμπληρώσει εἰκοσαετίας ἀπὸ τῆς ἱδρύσεως τῆς ὡς ἄνω Ι. Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ τιμίου Σταυροῦ.

Πρόεδρος τοῦ ἑορτασμοῦ ἦτο ὁ σεβαστὸς καὶ λίαν ἀγαπητὸς τοῖς πᾶσι Θεοφ. Ἐπίσκοπος Ναζιανζοῦ κ. Ἰεζεκιὴλ καὶ λοιποὶ ἐπίσημοι.

Ἡ ὅλη ἑορτὴ ἐσημείωσε μεγάλην ἐπιτυχίαν καὶ τὸ κέρδος τῆς βραδυᾶς, ἄνω τῶν 12 χιλιάδων δολλαρίων, θὰ δοθῇ διὰ τὴν τελειοποίησιν τοῦ τυπογραφείου τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς, πρὸς ἔκδοσιν τῶν βιβλίων τῆς Σχολῆς καὶ κατηχητικῶν βιβλίων καὶ βοηθημάτων τῆς ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀμερικῆς.

Τὸ ἐπίσημον ὄργανον τῆς Ἀρχιεπ. Ἀμερικῆς «Ὀρθόδοξος Παρατηρητὴς» τὰ ἑξῆς γράφει διὰ τὸ εὐχάριστον τοῦτο γεγονός:

Η ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

Αἱ στῆλαι τοῦ «Ὀρθοδόξου Παρατηρητοῦ» τοῦ μηνὸς τούτου μὲ εὐχαρίστησιν παρεχωρήθησαν εἰς τὴν Θεολογικήν μας Σχολήν. Τοῦτο εὑρίσκεται εἰς ἀπόλυτον συμφωνίαν μὲ ἕνα ἐκ τῶν πρωταρχικῶν σκοπῶν, ποὺ ὑπηρετεῖ τὸ περιοδικόν: Τὸν σκοπὸν τῆς ἑρμηνείας καὶ προεκτάσεως τοῦ πολυπλεύρου ἔργου τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς εἰς ὅσον τὸ δυνατὸν μεγαλυτέραν κλίμακα. Χωρὶς ἀμφιβολίαν, ἡ Θεολογική μας Σχολή, ἀποτελεῖ ἕνα ἀπὸ τοὺς πλέον δυναμικοὺς τομεῖς ἐκπαιδευτικῆς δραστηριότητος τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς. Ἡ ἐκδίπλωσις τοῦ ἔργου της, ἐπ᾽ εὐκαιρίᾳ τοῦ ἑορτασμοῦ τῶν εἴκοσι ἐτῶν ἀπὸ τῆς ἱδρύσεώς της, εἶναι εὐχάριστον καθῆκον, ὅπως εὐχάριστον καθῆκον θὰ εἶναι δι᾽ ἡμᾶς νὰ κάμωμεν τὸ ἴδιον καὶ διὰ τὸ ἕτερον τῶν μεγάλων ἱδρυμάτων τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς, τὴν Ἀκαδημίαν τοῦ ἁγίου Βασιλείου.

Αἱ δημοσιευόμεναι ἐργασίαι καθιστοῦν φανερόν, ὅτι ἡ Θεολογική μας Σχολή, ἐντὸς τοῦ σχετικῶς μικροῦ διαστήματος τῶν εἴκοσι ἐτῶν ἀπὸ τῆς ἱδρύσεώς της, ἐπέτυχε νὰ ἐξελιχθῇ εἰς μοναδικὸν εἰς τὸ εἶδος του φυτώριον καλλιεργείας Ὀρθοδόξου Θεολογίας, Ὀρθοδόξου εὐσεβείας καὶ φρονήματος, χαλκευτήριον μοναδικὸν διαχειριστῶν ἀξίων τῶν μυστηρίων τῆς σωζούσης χάριτος τοῦ Κυρίου. Τοῦτο ἐπετεύχθη χάρις εἰς τὴν ἄγρυπνον καθοδήγησιν τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς, τοὺς πόνους καὶ τοὺς ἀγῶνας τῶν ἱδρυτῶν καὶ ἐργατῶν αὐτῆς καὶ προπαντὸς χάρις εἰς τὴν θερμὴν ὑποστήριξιν τοῦ Χριστεπωνύμου πληρώματος τῆς Ἐκκλησίας μας. Τὰ ἕως σήμερον ἐπιτευχθέντα ἀποτελοῦν σταθερὰν ἔνδειξιν, ὅτι κατὰ τὰ ἔτη ποὺ θὰ ἐπακολουθήσουν, μὲ τὴν στενωτέραν συνεργασίαν τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς, τῶν διευθυνόντων, τῶν διδασκόντων καὶ τῆς ὁμογενείας, τὸ ἵδρυμα θὰ βαδίσῃ εἰς τὴν ὁλοκλήρωσίν του καὶ τὴν πλήρη πραγματοποίησιν τῶν ὀνείρων καὶ δραματισμῶν, ποὺ τρέφει ἡ Ἐκκλησία μας δι᾽ αὐτό.

Ὁ δὲ Ἀρχιεπίσκοπος κ. κ. Μιχαὴλ ὁμιλεῖ ὡς ἑξῆς:

Η ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ ΜΑΣ ΣΧΟΛΗ

Εἴκοσιν ἔτη ἀκριβῶς συμπληροῦνται ἐφέτος, ἀφότου ἡ Θεολογική μας Σχολὴ ἱδρύθη εἰς τὸ Πάμφρετ τῆς Πολιτείας Κονέκτικατ καὶ μετεφέρθη ἔπειτα εἰς τὴν σημερινὴν τοποθεσίαν της, τὸ Μπρούκλαϊν τῆς πολιτείας Μασσαχουσέτης. Ἂς εὐχαριστήσωμεν καὶ ἂς δοξολογήσωμεν τὸν Πατέρα τῶν φώτων, τὸν Ἐπουράνιον ἡμῶν Πατέρα καὶ Θεόν, παρὰ τοῦ ὁποίου πᾶσα δόσις ἀγαθὴ καὶ πᾶν δώρημα τέλειον προέρχεται; διότι ἐφώτισεν, ἐνίσχυσε καὶ καθωδήγησε τοὺς πρωτεργάτας τῆς Σχολῆς ταύτης, ἐκ τῆς ὁποίας ἄνευ οὐδεμιᾶς ὑπερβολῆς, ἐξαρτᾶται τὸ μέλλον τῆς ἐν Ἀμερικῇ Ἑλληνικῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ Ὁμογενείας. Εἶναι δὲ οἱ πρωτεργάται οὗτοι ὁ τότε Ἀρχιεπίσκοπος Ἀμερικῆς καὶ νῦν Παναγιώτατος Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κ. κ. Ἀθηναγόρας Α', καὶ ὁ πρῶτος Διευθυντὴς τῆς Σχολῆς καὶ νῦν Σεβασμιώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Θυατείρων κ. κ. Ἀθηναγόρας.

Δὲν ὑπάρχει μεγαλυτέρα ἱκανοποίησις διὰ τὸν κάθε ἄνθρωπον ἀπὸ τοῦ νὰ βλέπῃ τοὺς πλουσίους καὶ εὐχύμους καρποὺς τοῦ ἔργου ὑπὲρ τοῦ ὁποίου εἰργάσθη, ἠγωνίσθη καὶ ἐπάλαισεν. Αὐτὴν δὲ τὴν μοναδικὴν ἱκανοποίησιν τὴν ἔχουν, τὴν αἰσθάνονται καὶ δικαίως τὴν ἀπολαμβάνουν οἱ πρωτεργάται τῆς ἱδρύσεως τῆς Θεολογικῆς μας Σχολῆς. Ἡ Σχολή, ὅμως, αὕτη δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἱδρυθῇ καὶ παγιωθῇ καὶ ἀποδίδῃ τοὺς καρπούς της ἂν δὲν ἐνισχύετο οἰκονομικῶς παρὰ τῆς εὐλογημένης Ὁμογενείας μας. Εἰς τὴν Ὁμογένειαν καὶ τὴν δυναμικότητα καὶ τὴν φιλογένειάν της ἐστηρίχθησαν οἱ πρωτεργάται τῆς ἱδρύσεως τῆς Σχολῆς· καὶ εἰς τὴν Ὁμογένειαν, ἥτις καὶ σήμερον συντηρεῖ τὴν Θεολογικὴν Σχολήν μας, ὀφείλεται βαθυτάτη εὐγνωμοσύνη ἐκ μέρους πάντων ἡμῶν.

Φρονοῦμεν ὅτι παρέλκει καθ' ὁλοκληρίαν ἡ ἀπαρίθμησις τῶν λόγων διὰ τοὺς ὁποίους ὄντως ἐκ τῆς Θεολογικῆς μας ταύτης Σχολῆς ἐξαρτᾶται τὸ μέλλον τῆς ἐν Ἀμερικῇ Ἑλληνικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἀλλὰ καὶ ἡ ἐπιβίωσις τῶν Ἐθνικοθρησκευτικῶν ἰδεωδῶν καὶ παραδόσεων ἐν τῇ μεγάλῃ ταύτῃ Πατρίδι ἡμῶν, τῇ φιλελευθέρᾳ καὶ δημοκρατικῇ Ἀμερικῇ. Ἀρκεῖ νὰ λάβῃ τις ὑπ' ὄψιν τὸ πρόσωπον, ποὺ διαδραματίζει ὁ Ἱερεὺς εἰς τὰς κοινότητάς μας. Ἀρκεῖ νὰ ἐνθυμηθῇ τις ὅτι ὁ Ἱερεὺς θέτει τὴν σφραγῖδα τῆς προσωπικότητός του ἐπὶ τῆς κοινότητος. Ἀρκεῖ νὰ μὴ λησμονῇ τις ὅτι ὁ Ἱερεὺς εἶναι ἐκεῖνος, ποὺ θὰ ἐμπνεύσῃ τοὺς νέους καὶ τὰς νεάνιδας, ποὺ θὰ κινητοποιήσῃ τὴν Φιλόπτωχον Ἀδελφότητα καὶ θὰ εἶναι ὁ πιστός της σύμβουλος καὶ πρόθυμος συμπαραστάτης, ποὺ θὰ ἐξεύρῃ καὶ θὰ καταρτίσῃ τοὺς Κατηχητὰς καὶ τὰς Κατηχητρίας εἰς τὸ σπουδαιότατον ἔργον τῆς καλλιεργείας τοῦ θρησκευτικοῦ συναισθήματος τῆς νεότητος, ποὺ θὰ ὑποβοηθήσῃ κατὰ πάντα τρόπον τὸ ἔργον τοῦ Δ. Συμβουλίου τῆς Κοινότητος διὰ νὰ πεισθῇ, ὅτι πράγματι ἀξίζει νὰ γίνεται κάθε θυσία ὑπὲρ τοῦ ἱδρύματος, τὸ ὁποῖον μορφώνει καὶ διαπαιδαγωγεῖ τὸν καλὸν καὶ ἄξιον τῆς ἱερᾶς ἀποστολῆς του ἱερέα, ὅτι πράγματι εἶναι σοβαρωτάτη, σημαντικωτάτη, αὐτὸ δὲ τοῦτο ἱερὰ καὶ ἁγία ἡ ἀποστολὴ τῆς Θεολογικῆς ἡμῶν Σχολῆς.

Ἡ Θεολογικὴ Σχολή μας ὅπως κάθε ἄλλο παρόμοιον πνευματικὸν ἵδρυμα, ἔχει τὴν γέννησιν καὶ τὴν αὔξησίν του. Κάθε γέννησις συνοδεύεται ἀπὸ πόνους καὶ ὠδῖνας. Δὲν ὑπῆρξεν εἰς τοῦτο ἐξαίρεσις ἡ Θεολογική Σχολή μας. Ὅλοι γνωρίζουν

τὰς τεραστίας δυσκολίας, ποὺ συνήντησε κατὰ τὴν πρώτην ἐμφάνισίν της, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τῆς ζωῆς της. Ἐχρειάζετο πίστις ἀκλόνητος εἰς τὸν ἅγιον καὶ ἱερὸν προορισμὸν τῆς Ἐκκλησίας διὰ νὰ στερεωθῇ καὶ ὀρθοποδήσῃ ἡ Σχολή. Χάριτι θείᾳ παρελθὸν ἀποτελοῦν ὅλαι αἱ θυσίαι, οἱ πόνοι, οἱ ἱδρῶτες, αἱ δυσκολίαι ποὺ συνώδευσαν τὴν ἵδρυσιν, τὴν στερέωσιν, τὰ πρῶτα βήματα τῆς Σχολῆς. Ὅλοι οἱ διευθύναντες καὶ διδάξαντες εἰς αὐτὴν εἶναι ἄξιοι τῆς βαθυτάτης εὐγνωμοσύνης τῆς τε Ἐκκλησίας καὶ τῆς Ὁμογενείας. Διότι ἔδωσαν κάτι ἀπὸ τὸν ἑαυτόν τους, τὸν ἐσωτερικόν τους ἄνθρωπον. Διότι αἱ σωματικαὶ καὶ ψυχικαὶ δυνάμεις των εἶναι ἐκεῖναι, ποὺ συνετέλεσαν εἰς τὴν δημιουργίαν, κατ᾽ ἀρχάς, τὴν στερέωσιν ἐν συνεχείᾳ καὶ τὴν αὔξησιν καὶ πρόοδον τοῦ πρώτου πνευματικοῦ ἱδρύματός μας. Ἄλλοι ἐκοπίασαν, κατὰ τοὺς παναληθεστάτους λόγους τοῦ Σωτῆρος, καὶ εἰς τὸν κόπον αὐτῶν ἡμεῖς εἰσεληλύθαμεν.

Ἡ συμπλήρωσις μιᾶς εἰκοσαετίας εὑρίσκει τὴν Σχολὴν ὡλοκληρωμένην. Τοὐλάχιστον ἀπὸ ἀπόψεως τῆς δεούσης ἀναπτύξεως τοῦ κύκλου τῆς φοιτήσεως τῶν τροφίμων της. Ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τῆς ἀπονομῆς τίτλων ἐπιστημονικῆς διακρίσεως εἰς τοὺς ἀποφοίτους της. Ὅ,τι πρόκειται νὰ γίνῃ εἰς τὸ μέλλον θὰ ἀφορᾷ τὴν περισσοτέραν ἐμβάθυνσιν τοῦ περιεχομένου τῶν γνώσεων, μὲ τὰς ὁποίας ἐφοδιάζει τοὺς τροφίμους της. Καὶ τὴν αὔξησιν καὶ προσθήκην τῶν σχολῶν ἐκείνων, αἱ ὁποῖαι θὰ δικαιολογήσουν τὴν μετονομασίαν της εἰς «Ἑλληνικὸν Ὀρθόδοξον Πανεπιστήμιον».

ΕΠΙΚΑΙΡΑ

—Οἱ νέοι Μητροπολῖται

Τὴν 7ην Νοεμβρίου συνελθοῦσα ἡ Ἱερὰ Σύνοδος εἰς τὴν τακτικὴν αὐτῆς Συνεδρίασιν, προέβη εἰς τὴν πλήρωσιν τῶν κενῶν Μητροπολιτικῶν ἑδρῶν, ἐν αἷς καὶ τὴν ἡμετέραν Μητρόπολιν Δημητριάδος, προκρίνασα ὡς τοιοῦτον τὸν ἀπὸ Τριφυλλίας καὶ Ὀλυμπίας κ.κ. Δαμασκηνόν. Μεγαλυτέρα ταύτης ἐπιτυχία τῆς Ἱ. Συνόδου δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ γίνῃ, διότι ἡ Μητρόπολίς μας, ὡς ἐκ τῆς καταστροφῆς ἐκ τῶν σεισμῶν, τῶν κατ᾽ ἐπανάληψιν πλημμυρῶν καὶ τῶν τελευταίων καταστρεπτικῶν χιόνων, εἶχεν ἀνάγκην παρηγόρου καὶ ἐνεργοῦ προσώπου, ὡς εἶναι ὁ νεοεκλεγείς, πρὸς ἐπούλωσιν τῶν κενῶν ἐκ τῶν καταστροφῶν. Ὥστε λόγῳ τῆς ἐπιτυχοῦς ἐκλογῆς, ἡ ἀνυπομονησία μας, ἕνεκα τῆς βραδύτητος, ἐπληρώθη μὲ τὸ παραπάνω.

Τὴν 13ην ἐξελέγη ὁ Πρωτοσύγκελλος Αἰτωλοακαρνανίας Ἀρχιμ. κ. Κων)νος Ποῦλος, διὰ τὴν Μητρόπολιν Διδυμοτείχου.

Τὴν 17ην ἐξελέγη ὁ Πρωτοσύγκελλος Μητροπόλεως Ἀθηνῶν Ἀρχιμ. Γαβριὴλ Καλοκαιρινὸς διὰ τὴν Μητρόπολιν Θήρας.

Τὴν 21ην ἐξελέγη ὁ Ἀρχιγραμμ. τῆς Ἱερᾶς Συνόδου Ἀρχιμ. Χρυσόστομος Θέμελης ὡς βοηθὸς ἐπίσκοπος τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν ὑπὸ τὸν τίτλον τοῦ Θαυμακοῦ.

Τὴν 24ην ἐξελέγη ὁ Πρωτοσύγκελλος Ἰωαννίνων Ἀρχ. κ. Χρυσόστομος Βενετόπουλος ὡς ἐπίσκοπος Κερνίτσης.

Τὴν 26ην ἐξελέγη ὁ Πρωτοσύγκελλος Χαλκίδος Ἀρχ. κ. Χρυσόστομος Ζέρβας ὡς Μητροπολίτης Καρυστίας καὶ Σκύρου.

Εἶτα ἐξελέγησαν: ὁ Κοζάνης Κωνσταντῖνος διὰ τὴν Μητρόπολιν Πατρῶν, ὁ Θήρας Γεώργιος διὰ τὴν Μητρόπολιν Καλαβρύτων, ὁ Ἐπίσκοπος Εὐρίππου Ἀλέξιος διὰ τὴν Μητρόπολιν Ζακύνθου καὶ ὁ βοηθὸς Ἐπίσκοπος Ρωγῶν Διονύσιος, διὰ τὴν Μητρόπολιν Κοζάνης.

Οὕτω ἐπληρώθησαν ὅλαι αἱ κεναὶ θέσεις τῶν χηρευουσῶν Μητροπόλεων μὲ ἀρχιερεῖς κύρους, μὲ ἁ/νὸν παρελθὸν καὶ μὲ πίστιν ἀκράδαντον, ὥστε νὰ περιμένωμεν βεβαίαν τὴν διόρθωσιν τῶν ἐκκλησιαστικῶν μας πραγμάτων.

Τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον εἴθε νὰ καθοδηγῇ αὐτοὺς εἰς πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν.

—Περὶ τῆς ἐκκλύσεως τῶν ἠθῶν.

Κατὰ τὸ ἄρθρον τῆς Ἐκκλησίας ἀριθ. 19, ἀνευρέθη ἡ αἰτία καὶ ἡ ἀφορμὴ τῆς ἐκκλύσεως τῶν ἠθῶν· τὰ φάρμακα εἶναι ἕτοιμα, μόνον ὅτι δὲν θέλομεν νὰ κάμωμεν χρῆσιν αὐτῶν. Ἀποφεύγομεν ἐπιμελῶς τὴν χρῆσιν τῶν φαρμάκων μήπως σωθῶμεν! Ἕνα ἀπὸ τὰ φάρμακα αὐτά, τὸ πλέον δραστικόν, εἶναι ἡ ἑνότης τῆς Ἐκκλησίας μας ἐσωτερικῶς καὶ κατόπιν ἐξωτερικῶς. Γνωρίζομεν ὅλοι, ὅτι κάθε καλὸν καὶ ὑπέροχον διὰ τὴν σωτηρίαν ἡμῶν τῶν ἀνθρώπων, δὲν κατορθοῦται εἰμὴ μόνον διὰ τῆς δυνάμεως καὶ βοηθείας τοῦ Κυρίου, κατὰ τὸ «πᾶν δώρημα τέλειον ἄνωθέν ἐστι καταβαῖνον». Ἀλλὰ διὰ νὰ ἐξευμενισθῇ ὁ Κύριος καὶ ἐπιβλέψῃ ἐφ' ἡμᾶς ἱλέῳ ὄμματί Του, πρέπει νὰ τοῦ προσφέρωμεν τὴν θέλησίν μας, ζητῶντες συγχρόνως τὴν βοήθειάν Του καὶ τότε θὰ κατορθωθῇ ὅ,τι κατορθωθῇ.

Κατὰ τὸ αὐτὸ ἄρθρον συμβαίνει «μόλις οἱ νέοι μας ἀνοίξουν τὰ ἐφηβικά των πτερὰ καὶ ἀναζητήσουν—ὅπως αἱ μέλισσαι τὰ ἄνθη—τροφήν.... νὰ καταπλημμυροῦνται αἱ ἀκοαί των καὶ τὰ βλέμματά των ἀπὸ ἀκούσματα καὶ εἰκόνας εἰδεχθεῖς καὶ καταμέστους πάσης φαυλότητος».

Ἀλλὰ τί διδάσκονται αὐτοὶ οἱ νέοι ἀπὸ τὰς μικρὰς τάξεις τῶν σχολείων μέχρι τῆς ἀποφοιτήσεών των; Ἔπειτα ποῖα παραδείγματα λαμβάνουν ἀπὸ τοὺς γονεῖς των; Ἂν δὲ εἴπητε καὶ διὰ τὴν κοινωνίαν «τὰ γὰρ κρυφῇ γινόμενα ὑπ' αὐτῆς, αἰσχρόν ἐστι καὶ λέγειν», κατὰ τὸν Παῦλον. Ἀλλὰ καὶ ἡ ἰδία Ἐκκλησία μας ποῖα μέτρα λαμβάνει διὰ τοὺς νέους μας πρὸς ἐξουδετέρωσιν τῆς κοινωνικῆς διαφθορᾶς; Τὰ ἐκκλησιαστικὰ περιοδικά, τὰ διὰ τὴν νεολαίαν, γεμίζουν πάντοτε ἀπὸ παραμύθια καὶ πομφόλυγας, γραμμένα καὶ αὐτὰ εἰς μίαν γλῶσσαν διεφθαρμένην, τὴν κατ' εὐφημισμὸν λεγομένην δημοτικήν, νὰ γεμίζουν αὐτοὺς ἀπὸ καπνοὺς ὑπερηφανείας καὶ κενοδοξίας. Δύναμαι νὰ εἴπω, ὅτι αὐτὴ αὕτη ἡ γλῶσσα τὰ σπρώχνει εἰς τὴν διαφθοράν. Καὶ θέλουν οἱ προκομμένοι, οἱ δημοτικισταὶ λεγόμενοι, νὰ μεταφράσουν καὶ τὰ οὐράνια βιβλία τῆς Ἐκκλησίας μας!

Τώρα ἂν πῆτε ὅτι, ὅταν κανεὶς νέος ἢ νεᾶνις θελήσῃ, ἀφοῦ θερμανθῇ ἀπὸ πνευματικὴν φλόγα, νὰ γίνῃ μοναχὸς ἢ μοναχή, ἔ! τότε ἀλλοίμονόν του· ὁ μοναχισμὸς διὰ τοὺς πρώτους εἶναι τὸ ὄπιον τοῦ λαοῦ. Θὰ ἀνατρέψουν τὸ σύμπαν διὰ νὰ ἀποσπάσουν τὸν νέον ἢ τὴν νέαν ἀπὸ τὴν παραδείσιον κατοικίαν του. Τὸ θέμα τοῦτο δὲν δύναται νὰ λύσῃ ἡ μικρὰ αὕτη στήλη τῶν «ἐπικαίρων» χρειάζεται ἀπόφασις καὶ θέλησις. Ἂς κάμωμεν χρῆσιν τῶν σωτηριωδῶν φαρμάκων, διὰ νὰ ἐπανέλθωμεν εἰς τὴν ἠθικὴν νομιμότητα,

—Τὸ συνέδριον τῶν Παλαιοεορτολογιτῶν.

Τῇ 10ῃ Ὀκτωβρίου ἐ.ἔ., μὲ τὸ παλαιὸν ἑορτολόγιον, συνεκλήθη ἐν Ἀθήναις τὸ Β' Ἱερατικὸν Συνέδριον τῶν καθ' ἅπασαν τὴν Ἑλλάδα Ἱερέων Παλαιοερτολογιτῶν ἐν τῇ εὐρείᾳ αὐτῶν αἰθούσῃ τῇ ἐν τῇ ὁδῷ Νίκης 33.

Εἰς αὐτὸ παρευρέθησαν καὶ πλῆθος λαϊκῶν, ἐπιτελῶν τῶν διαφόρων Κοινοτήτων ἀνὰ τὰς πόλεις τῆς Ἑλλάδος, ὡς ἐπίσης καὶ ἀντιπροσωπεία τοῦ ἁγίου ὄρους. Τὸ πλῆθος τῶν ἀγνώστων κληρικῶν ἐξένισε τοὺς Ἀθηναίους, οἵτινες διηρωτῶντο, τί νὰ συμβαίνῃ.

Συνῆλθον λοιπὸν οἱ κληρικοὶ οὗτοι ἵνα συσκεφθοῦν διὰ τὸν συντονισμὸν τοῦ ἀγῶνος των, σκοπὸς τοῦ ὁποίου εἶναι ἡ ἕνωσις τῆς ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας ἥτις ἐνεργήσασα μονομερῶς καὶ χωρὶς συνεννόησιν μὲ τὰς ἄλλας Ὀρθοδόξους Ἐκκλησίας, ἐφήρμοσε τὸ παππικὸν ἑορτολόγιον καὶ ἐπέφερεν ἀναστάτωσιν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν μας.

Ὁμιληταὶ ὡρίσθησαν κατὰ σειράν, ὁ Πρόεδρος Ἀρχιμ. Ἀκάκιος Παπᾶς, ἁγιορείτης, ὁ Ἀρχιμ. Χρυσόστομος Νασλίμης τοῦ παραρτήματος Βόλου, ὁ θεολόγος Καθηγητὴς κ. Σταῦρος Καραμήτσος, ὁ Αἰδεσ. Μιχαὴλ Σαββόπουλος τοῦ παραρτήματος Δράμας, ὁ Αἰδεσ. Σάββας Παπαδόπουλος τοῦ παραρτήματος Θεσσαλονίκης καὶ ὁ Ἀντώνιος Παπακαλούσιος, ἱερεὺς τοῦ παραρτήματος Λαρίσης.

Πάντες οἱ ὁμιληταὶ ἀνέπτυξαν τὸ αὐτὸ φλέγον θέμα, τὸ ἀφορῶν τὴν ἐπαναφορὰν τῆς ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας εἰς τὸ ἐκκλησιαστικὸν ἑορτολόγιον ὡς τὸ ἐθέσπισαν οἱ πατέρες μας, ἡ ἀθέτησις τοῦ

ὁποίου ἐφυγάδευσε τὴν ἐσωτερικὴν ἑνότητα καὶ γαλήνην τῆς Ἐκκλησίας μας.

Τὴν δευτέραν ἡμέραν ἔγινεν ἡ ἐκλογὴ τῆς νέας Διοικήσεως, καθ' ἣν ἐξελέγησαν οἱ Ἀρχιμ. Ἀκάκιος Παππᾶς, Χρυσόστομος Κιούσης, Χρυσόστομος Νασλίμης, Αὐξέντιος Πάστρας, Στέφανος Τσίκουρας, Παρθένιος Σκουρλῆς, Διονύσιος Καλάργυρος, Μερκούριος Καλοσκάμης, Γρηγόριος Παπαβλάχος, Λογγῖνος Χατζηστεφάνου, Γαβριὴλ Καλαμισάκης, Θεόφιλος Τσίρμπας καὶ Κωνστ. Παπαντωνίου ἱερεύς.

Εἰς τὸ τέλος τοῦ Συνεδρίου ἡ νέα Ἐπιτροπὴ μετέβη εἰς τὴν Μονὴν τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου ἐν Βαρυμπόμπῃ, ἔνθα ἀναπαύεται τὸ σκήνωμα τοῦ ἱεράρχου των Κυροῦ Χρυσοστόμου καὶ ἔψαλον τρισάγιον ἐπὶ τοῦ τάφου του, ζητήσαντες τὰς πρὸς Θεὸν μεσιτείας αὐτοῦ πρὸς εὐόδωσιν τοῦ σκοποῦ τοῦ ἱεροῦ ἀγῶνος. Μεθ' ὃ ἀπῆλθεν ἕκαστος εἰς τὰ ἴδια.

Ἡ «Ἁγιορειτικὴ Βιβλιοθήκη» συμμερίζεται τὸν ἀγῶνα τους καὶ τοὺς εὔχεται καλὴν καὶ ταχεῖαν ἐπιτυχίαν.

—Θετικὸν κέρδος τοῦ διαβόλου.

Ὁ Καζαντζάκης. Χριστιανὸς βεβαπτισμένος αὐτός, ἐμεγάλωσεν ὅμως καὶ ἐξεπαιδεύθη μὲ τὸ ὑλιστικὸν φρόνημα, ὅ ἐστι μεθερμηνευόμενον, ἀντιχριστιανικόν. Ἀνδρουμένου αὐτοῦ, ἠνδροῦτο καὶ ἡ ἀπιστία του πρὸς τὸν Χριστὸν καὶ ἡ ἀσέβειά του. Καρπὸς τῆς ἀθεΐας καὶ ἀσεβείας του ἦτο ἡ συγγραφὴ ἀσεβεστάτων βιβλίων καθυβριζομένου δι' αὐτῶν τοῦ προσώπου τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, παρουσιαζόντων τὸν Κύριον κυλιόμενον εἰς τὴν ἁμαρτίαν. Οἵα φρίκη!!!

Ἦλθε στιγμὴ νὰ πληρώσῃ καὶ αὐτὸς τὸ κοινὸν χρέος διὰ τοῦ θανάτου του. Ὁ λαὸς ὁ ὁμόφρων του τὸν ἔκλαυσε, διότι ἔχασε τὸν ἐν ἀσεβείᾳ σύμμαχόν του. Τὸ χριστιανικόν μας! Κράτος, τὸν κηδεύει δημοσίᾳ δαπάνῃ, ἡ δὲ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία Κρήτης διὰ τοῦ οἰκείου Ἀρχιερέως, προπέμπει μὲ εὐχὰς ἐπικηδείους τὸν ἀρνησίχριστον εἰς τάφον... παρὰ πᾶσαν προσδοκίαν. Ὁ Δῆμος τῆς γενετείρας του, τὸ Ἡράκλειον Κρήτης, τῷ ἐγείρει χαλκοῦν ἀνδριάντα, πρὸς διαιώνισιν τῆς ἀσεβείας του πρὸς τὸν Θεόν, καὶ ἔχει ὁ.... διάβολος.

Εἰς τὴν τιμητικὴν ταύτην συνοδείαν πρὸς τὸν τάφον, ὑπῆρχε φόβος νὰ παρασυρθῇ καὶ ἡ ἐπίσημος ἡμῶν Ἐκκλησία. Εὐτυχῶς ὅμως ὁ φόβος τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ σύνεσις τοῦ νέου Προκαθημένου τῆς Ἐκκλησίας κ. Θεοκλήτου, ἀπεμάκρυνε τὸν κίνδυνον, διὸ καὶ ἀπέρριψε τὴν αἴτησιν τῶν ὀπαδῶν τοῦ ἐκλιπόντος ἀθέου, ὅπως ἡ σορός του ἐκτεθῇ πρὸς λαϊκὸν προσκύνημα ἐντὸς Ναοῦ.

Διὰ τὴν ἐνίσχυσιν τοῦ Προκαθημένου εἰς τὴν ἐνέργειαν ταύτην, ἡ «Ἁγιορειτικὴ Βιβλιοθήκη» διὰ τοῦ διευθυντοῦ αὐτῆς, ἔστειλε τὴν προηγουμένην τῆς ἀφίξεως ἐν Ἀθήναις τῆς σοροῦ του τὸ ἑξῆς τηλεγράφημα εἰς τὸν Προκαθήμενον καὶ τὴν Ἱερὰν Σύνοδον.

1) «Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν κ. κ. Θεόκλητον, Ἀθήνας.

2) «Ἱερὰν Σύνοδον, Ἀθήνας.

Πιστοὶ πόλεως Βόλου ὑποβάλλουν εὐλαβῆ παράκλησιν, Ἐκκλησία ἀπόσχῃ κηδείας Καζαντζάκη, ἐχθροῦ Ἐκκλησίας καὶ Ἔθνους.

Σωτήριος Σχοινᾶς»

Ἔκπληξιν προξενεῖ τὸ γεγονός, ὅτι ὑπάρχουν Χριστιανοί, οἵτινες τάσσονται μὲ τὸ μέρος τοῦ Καζαντζάκη, ἀποκαλοῦντες αὐτὸν ἐπιστημονικὸν Γίγαντα. Τί θλιβερόν!

Περὶ αὐτοῦ ἀναγνώσατε τὸ κύριον ἄρθρον ἐμπνευσμένου ἁγιορείτου, εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ παρόντος τεύχους, καθὼς ἐπίσης καὶ τὴν «Σπίθαν» τοῦ πατρὸς Αὐγουστίνου Καντιώτη τοῦ Νοεμβρίου 1957.

—Ἐκκαθάρισιν

Ἄλλο ζήτημα παρουσιάζεται, τὸ ὁποῖον ὠθεῖ τὸν Προκαθήμενον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος εἰς τὸ νὰ προβῇ εἰς ριζικὴν ἐκκαθάρισιν. Πρόκειται περὶ τῆς ὀργιαζούσης προπαγάνδας τῶν ἑτεροδόξων.

Ἐξ Ἀθηνῶν πληροφορούμεθα τὸν θάνατον τοῦ Γ. Χαλαβατζῆ ἐπισκόπου τῶν Ἑλληνορρύθμων Οὐνιτῶν (Καθολικῶν). Ὁ Δῆμος Ἀθηναίων διεκόσμησε πενθίμως τὸν ἐν τῇ ὁδῷ Ἀχαρνῶν ναόν των μὲ Ἑλληνικὰς σημαίας μεσιστίους,

καὶ πλαισιουμένας μὲ μαῦρα κρέπια καὶ μὲ βαρύτατον πένθος. Τί νὰ εἴπῃ κανείς; Δηλαδὴ ὅ,τι ἔκαμε τὸ χριστιανικὸν Κράτος μας εἰς τὸν ἀσεβῆ καὶ ἀντίχριστον Καζατζάκην, τὸ ὅμοιον ἔπραξε καὶ ὁ δήμαρχος τῶν Ἀθηνῶν, τιμήσας τὸν ἐχθρὸν καὶ ὑπονομευτὴν τῆς ὀρθοδόξου πίστεώς μας Γ. Χαλαβατζῆν.

Σῶσον Κύριε τὸν λαόν σου, καὶ εὐλόγησον τὴν κληρονομίαν σου.

Ποῦ εὑρισκόμεθα!

— Ἡ ἁγία Εὐνίκη

Τὸ Ἔθνος μας ἐπὶ τῇ νίκῃ τῆς 28ης Ὀκτωβρίου, ἐναντίον τῶν Ἰταλῶν καὶ Γερμανῶν, ἥτις νίκη συνετελέσθη καὶ ἐπετεύχθη διὰ τῆς δυνάμεως τοῦ Θεοῦ, τῇ μεσιτείᾳ τῆς ὑπερμάχου Στρατηγοῦ, τῆς Θεοτόκου, τελεῖ ἑορτὴν πανελλήνιον εἰς ὅλους τοὺς ναοὺς τῆς ἑλληνικῆς Ἐπικρατείας, ἀλλὰ καὶ εἰς ὅλα τὰ μέρη τῆς γῆς ὅπου εἶναι ἐγκατεστημένοι Ἕλληνες. Τὸ γεγονὸς πανηγυρίζεται μεγαλοπρεπῶς.

Πρὸς τοῦτο ἡ Ἐκκλησία συνέταξε καὶ ἰδιαιτέραν ἀκολουθίαν εἰς τὴν ἁγίαν Εὐνίκην τὴν μάρτυρα, ἥτις συμπτωματικῶς τιμωμένη κατ' αὐτὴν τὴν ἡμέραν τῆς 28ης Ὀκτωβρίου, προσφυέστατα συνεορτάζεται μὲ τὸ εὐτυχὲς ἐθνικὸν γεγονός, ὡς καλὴν νίκην, διὰ πρεσβειῶν της πρὸς τὸν Θεόν, ἐπιδαψιλεύσασα εἰς τὸ εὐσεβὲς ἡμῶν Ἔθνος.

Ἡ Ἀκολουθία ἐποιήθη ὑπὸ ἀνεγνωρισμένου ὑμνογράφου ἁγιορείτου, τοῦ Γερασίμου Μικραγιαννανίτου, ὡς συνήθως, ἀλλὰ ὁ ἐκδότης τὴν μετέτρεψεν ἀπὸ πεζὸν λόγον εἰς ποιητικοὺς στίχους. Ἀλλὰ οἱ ψάλλοντες αὐτὴν δὲν θὰ ἠμπορέσουν κἂν νὰ εὕρουν τὸν «εἱρμὸν» ἑκάστης ᾠδῆς, διότι οἱ εἱρμοὶ εἶναι εἰς πεζὸν λόγον. Ἔτσι οἱ τοιοῦτοι νεωτερισταὶ καταστρέφουν τὰς ἀκολουθίας καὶ τὰ τροπάρια. Καὶ λέγω καταστρέφουν, διότι παρετηρήθη αὐτὸ καὶ εἰς μερικὰ Μηναῖα καὶ ἄλλας νεωτεριστικὰς ἐργασίας τοιούτου εἴδους. Κανόνες Ἰαμβικοὶ ὑπάρχουν εἰς τὴν ἑορτὴν τῶν Χριστουγέννων, Φώτων καὶ Πεντηκοστῆς· ἀλλὰ αὐτοὶ εἶναι ἀρχικῶς οὕτω συντεταγμένοι ἀναλόγως, καὶ τονισμένοι ἀπὸ τοὺς μουσικοδιδασκάλους, ὥστε νὰ μὴ συγχέωνται οἱ ἱεροψάλται ὅταν ψάλλουν αὐτούς. Κρῖμα λοιπὸν εἰς τὰς ἀκολουθίας.

Ἀκόμη ἔχομεν νὰ παρατηρήσωμεν εἰς τὴν ἀκολουθίαν τῆς μάρτυρος Εὐνίκης, ὅτι εἰς τὸ τέλος ὁ ἐκδότης καὶ ἐπιμελητὴς παραθέτει διαφόρους κριτικὰς γνώμας διὰ τὸ ἔργον τοῦτο καὶ τὴν ὑπόθεσιν τῆς ἑορτῆς, δημοσιευθείσας εἰς ἐφημερίδας τῶν Ἀθηνῶν, καὶ ὀρθῶς πράττει. Ἀλλὰ τί τὴν ἤθελεν ὁ εὐλογημένος τὴν κριτικὴν ἀπὸ τὸ «Ρομάντζο»; Αὐτὸ διαφημίζει πάντοτε τὰς καλλονάς, τὰς στάρ, ὅλας τὰς γυμνὰς γυναῖκας τῶν θεάτρων καὶ κινηματογράφων καὶ ὠθεῖ τοὺς ἀναγνώστας του εἰς τὸν κατήφορον τῆς ἁμαρτίας. Συνεπῶς, φρονοῦμεν, ἡ μάρτυς τοῦ Χριστοῦ Εὐνίκη μετ' ἀγανακτήσεως θὰ ἀπέρριπτε καὶ τὴν πλέον εὔφημον κριτικὴν δημοσιευομένην εἰς ἔντυπον, οἷον τὸ «Ρομάντζο».

—Τὰ τελευταῖα χρόνια μας.

Οἱ πληθυνθέντες υἱοὶ τοῦ Νῶε, μετὰ τὸν κατακλυσμόν, «πρὸ τοῦ διασπαρῆναι αὐτοὺς ἐπὶ προσώπου πάσης τῆς γῆς», ἐσκέφθησαν νὰ κάμουν διὰ τοὺς ἑαυτούς των πόλιν καὶ πύργον, τοῦ ὁποίου τὸ ὕψος νὰ φθάνῃ ἕως εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ ἀπ' ἐκεῖ νὰ κατοπτεύσουν τὸ βασίλειον τοῦ Θεοῦ. Οἱ μωροί! Ὁ Θεὸς ὅμως συνέχεεν αὐτῶν τὰς γλώσσας διὰ νὰ μὴ ἐννοῇ ὁ εἷς τὸν ἄλλον, καὶ ἔτσι τοὺς διέσπειρεν εἰς ὅλην τὴν γῆν, χωρὶς νὰ πραγματοποιήσουν τὰ σχέδιά των.

Ἕνα ὅμοιον συμβαίνει καὶ σήμερον μὲ τοὺς ἀθέους ἐπιστήμονας, θέλοντας νὰ μεταβοῦν εἰς τὴν σελήνην καὶ εἰς ἄλλους πλανήτας διὰ νὰ ἐλέγξουν τὸν Θεόν!!! Ἀπέραντος μωρία. Νομίζομεν ὅτι πλησιάζει ἡ στιγμὴ νέας συγχύσεως τῶν γλωσσῶν μας, συνεπείᾳ προηγουμένης συγχύσεως τῶν φρενῶν μας, καὶ συνεπῶς καὶ ὁ ἐξαφανισμός μας ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς. Ἐὰν ὁ λαὸς ἐκεῖνος διεσκορπίσθη εἰς ὅλην τὴν γῆν, ἡμεῖς δὲν πρόκειται νὰ φανῶμεν πουθενά.

Ἀπὸ τὸν «Ἀπόστολον Ἀνδρέαν» παραλαμβάνομεν τὰ κάτωθι σχετικά:

«Μὲ τεραστίους τίτλους οἱ ἐφημερίδες ἀνήγγειλαν τὴν νέαν ἐπιτυχίαν τοῦ ἀνθρώπου: Ὁ ἄν-

θρωπος ὑπερνίκησε γιὰ μιὰ φορὰ ἀκόμη τὶς δυσκολίες, ποὺ τοῦ παρεμβάλλει ἡ φύσις, κατορθώνοντας νὰ κατασκευάσῃ ἕναν τεχνητὸν πλανήτην. Ἡ ἐπιτυχία του δὲ αὐτὴ τοῦ δίνει τὴν δυνατότητα νὰ δώσῃ σάρκα καὶ ὀστᾶ στὸ ὄνειρό του, νὰ γίνῃ κύριος τῆς σελήνης καὶ ἄλλων, ἴσως, πλανητῶν.

Ἐκτὸς ὅμως ἀπὸ τὶς ἐφημερίδες, πανηγυρίζει μία ἄλλη τάξις ἀνθρώπων: οἱ ἄθεοι δηλαδή. Ὁ ἄθεος πῆρε θάρρος καὶ μὲ ἱκανοποίηση ἀπερίγραπτη φωνάζει: βλέπετε, ὁ ἄνθρωπος, ἡ ὕλη, τὸ πνεῦμα τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἡ τεχνικὴ πρόοδος, ἀποδεικνύουν, ὅτι ὁ μῦθος ποὺ λέγεται Θεὸς χάνει καθημερινὰ ἔδαφος. Θὰ πᾶμε στὴν σελήνη καὶ ἐκεῖ πλέον θὰ δείξουμε, ὅτι οἱ δυνάμεις τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ἀπεριόριστες καὶ ὅτι δὲν ἔχουν πλέον ἀνάγκη ἀπὸ τὰ παραμύθια, ποὺ ὁ ἄνθρωπος αὐτῆς τῆς γῆς κατεσκεύασε, δίδοντάς τους τὸ ὄνομα: θρησκεία. Θὰ κατακτήσουμε τὸ σύμπαν καὶ θὰ ποῦμε «ἀντίο» στοὺς θεούς, ποὺ μέχρι σήμερα μονοπωλοῦν τὴν ἐξουσίαν ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἐπὶ τοῦ οὐρανοῦ.

— Πένθη

Τῇ 23ῃ Ὀκτωβρίου (π. ἡ.) μετέστη πρὸς Κύριον ὁ σεβαστὸς Γέρων ἁγιορείτης, ὁ τῆς ἁγίας Ἄννης, Ἰωσήφ. Εἰργάζετο μὲ τὴν συνοδείαν του τὸ ἐργόχειρον τοῦ ξυλουργοῦ—λεπτουργοῦ, ἀλλ' ἦτο καὶ ὁ περιζήτητος ψάλτης καθ' ὅλον τὸ ἅγιον Ὄρος. Οἱαδήποτε Μονὴ ἢ Κελλίον ἑώρταζε καὶ δὲν εἶχε καλλίφωνον ψάλτην προσεκάλει τὸν Γέροντα Ἰωσήφ. Ὁ ἀείμνηστος διεξῆγε μόνος ἐνίοτε πανήγυριν διαρκείας ὁλονύκτιον 14—16 ὡρῶν διακρινόμενος οὕτω καὶ κατὰ τὴν σωματικὴν ἀντοχήν.

Μακαρία ἡ ὁδὸς ᾗ ἐπορεύθη.

ΟΙΚΟΥΜΕΝ. ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

—Ἡ Α.Θ. Παναγιότης ὁ Πατριάρχης.

Τῇ 11ῃ Νοεμβρίου ἐχοροστάτησε κατὰ τὸν Ἑσπερινὸν ἐν τῷ παρεκκλησίῳ τοῦ ἁγίου Μηνᾶ Ὑψωμαθείων, ἐπὶ τῇ μνήμῃ του.

Τὸν Ἑσπερινὸν ἐτέλεσεν ὁ ἐπόπτης τῆς περιφερείας Πανοσιολ. Ἀρχιμ. κ. Αἰμιλιανός, μετὰ τοῦ Πανοσιολ. Τριτεύοντος κ. Ἀγαπίου, τῇ συμμετοχῇ τῶν αἰδ. κ.κ. Γ. Βεζύρογλου, Εἰρην. Ἀρσενιάδου καὶ Νικολ. Σαμοπούλου. Ἔψαλον δὲ ὁ ἄρχων πρωτοψάλτης κ. Κ. Πρίγγος καὶ τμῆμα τῆς χορῳδίας τῶν ἱεροψαλτῶν τῆς πόλεως.

Τὸ «Φῶς ἱλαρόν», τὸ «πλούσιοι ἐπτώχευσαν» καὶ τὸ Ἀπολυτίκιον τοῦ Ἁγίου, ἔψαλε τὸ πυκνότατον ἐκκλησίασμα μετὰ τῶν παιδιῶν καὶ ἀπήγγειλαν τὸ «Ἅγιος ὁ Θεός» «Παναγία Τριάς», «Πάτερ ἡμῶν», ἐν βαθυτάτῃ συγκινητικῇ ἀτμοσφαίρᾳ. Ὁ Πατριάρχης διένειμε τοὺς ἄρτους τῆς ἀρτοκλασίας καὶ συνεχάρη τὸν Ἱ. Προϊστάμενον, τὰ Συμβούλια Κοινότητος καὶ Φιλοπτώχου Ἀδελφότητος καὶ ὁλόκληρον τὴν συμπαθῆ ταύτην Κοινότητα, πληροφορήσας ἅμα ὅτι τὰ σχέδια τοῦ νέου Ἱ. Ναοῦ ἡτοιμάσθησαν καὶ σὺν Θεῷ συντόμως θὰ ἀρχίσῃ ἡ ἀνοικοδόμησις αὐτοῦ.

—Ἁγία καὶ Ἱερὰ Σύνοδος.

Ὑπὸ τὴν προεδρείαν τῆς Α. Θειοτάτης Παναγιότητος, συνῆλθεν ἡ ἁγία καὶ Ἱερὰ Σύνοδος εἰς τὴν τακτικὴν αὐτῆς συνεδρίαν, τῇ Τρίτῃ, 19ῃ Νοεμβρίου, καθ' ἣν ἐμελετήθησαν καὶ ἐξητάσθησαν τὰ ἐν τῇ ἡμερησίᾳ διατάξει ἀναγραφόμενα θέματα, ἐφ' ὧν ἐλήφθησαν αἱ προσήκουσαι ἀποφάσεις.

Ἐκ τοῦ Γραφείου

—Ἡ μνήμη ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου.

Ἡ ἱερὰ μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις Πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, δὶς ἑορταζομένη κατ' ἔτος ἐν τῷ Π. Πατριαρχικῷ Ναῷ, ἐπαναφέρει ζωηρότερον πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τῆς ψυχῆς μας τὴν μεγάλην ἐκείνην φυσιογνωμίαν, τῆς ὁποίας ἡ ἀρετή, τὸ δίδαγμα, τὰ ἔργα καὶ τὸ τέλος, τόσην ἐπίδρασιν ἀσκοῦν, ὡς πλουσιώτατον ἀπόθεμα καὶ παρακαταθήκη τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας εἰς τὴν ἱστορίαν καὶ τὴν ζωὴν αὐτῆς.

Καὶ κατὰ τὴν παρελθοῦσαν 13ην τοῦ μηνός, ἀφ' ἑσπέρας ἐτοποθετήθη ἡ Ἱ. εἰκὼν τοῦ ἁγίου εἰς τὸν πατριαρχικὸν αὐτοῦ θρόνον, ἡ δὲ Α. Θ. Παναγιότης ἐχοροστάτησεν ἐν τῷ παραθρονίῳ, τόσον κατὰ τὸν Ἑσπερινόν, ὅσον καὶ κατὰ τὴν

Θ. Λειτουργίαν, τὴν ὁποίαν ἐτέλεσαν οἱ Πανοσιολ. Ἀρχιμ. κ. Χρυσόστομος Τριανταφυλλίδης καὶ διάκονος τῆς σειρᾶς κ. Εὐάγγελος.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΕΞ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

— Ἱερὰ Ἀρχιεπισκοπή

— Τὴν 1ην Σεπτεμβρίου, ὁ Σεβασμιώτατος ἐπεσκέφθη τὴν Κοινότητα τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου εἰς Denver Colorado. Ἐγένετο δεκτὸς μετὰ πολλῶν τιμῶν ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Κυβερνήτου τῆς Πολιτείας καὶ τῶν Ἀρχῶν τῆς πόλεως, συνοδείᾳ τῶν ὁποίων μετέβη εἰς τὸ Κυβερνεῖον, ὅπου ὑπεδέχθη τὴν Α. Σεβασμιότητα ὁ Κυβερνήτης τοῦ Κολοράδο. Ὁ Σεβασμιώτατος ἐτέλεσε τὴν Θ. Λειτουργίαν καὶ ὡμίλησε καταλλήλως εἰς πυκνότατον ἐκκλησίασμα.

— Τὴν 6ην Σεπτεμβρίου, ὁ Σεβασμιώτατος συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ ἱερολ. Γ. Βλασσοπούλου μετέβη εἰς Canton, Ohio. Τὴν Κυριακήν, 8ην Σεπτεμβρίου, προέστη τῆς Θ. Λειτουργίας ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ τῆς Ἁγίας Τριάδος, ἑορτάζοντι τὴν 40ὴν ἐπέτειον τῆς ἀνεγέρσεως αὐτοῦ. Ὁ Σεβασμ. ὡμίλησε κατὰ τὴν Θ. Λειτουργίαν περὶ τοῦ ἔργου τῶν πρωτοπόρων, ἄξιοι μιμηταὶ καὶ συνεχισταὶ τοῦ ἔργου τῶν ὁποίων πρέπει νὰ γίνουν οἱ τῆς νέας γενεᾶς. Τὸ ἑσπέρας παρετέθη τιμητικὸν δεῖπνον, εἰς τὸ ὁποῖον παρεκάθησαν καὶ πλεῖστοι Ἀμερικανοὶ ἐπίσημοι. Ὡμίλησαν: Ὁ Σεβασμιώτατος Ἀρχιεπίσκοπος, ὁ Γεν. Ἐπιθεωρητὴς τῆς Παιδείας κ. Τζὼν Νάηδερχῶζερ καὶ ἄλλοι.

— Τὸ Σαββατοκύριακον τῆς 28ης—29ης Σεπτεμβρίου, ὁ Σεβασμιώτατος συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ Διακόνου Ἱερολ. κ. Γερασίμου ἐπεσκέφθη τὴν Κοινότητα τοῦ ἁγίου Γεωργίου εἰς Sprincfield, Mass, καὶ προέστη τοῦ ἑορτασμοῦ τῆς Πεντηκονταετηρίδος αὐτῆς. (1907—1957).

Ὁ Σεβασμ. προέστη τῆς Ἱ. Ἀκολουθίας τοῦ Ἑσπερινοῦ, συμπαραστατούμενος ὑπὸ τοῦ Αἰδεσ. Ἱερατ. Προϊσταμένου τῆς Κοινότητος Σ. Παπαδούλια, 3 ἱερέων τῆς περιφερείας καὶ τοῦ ἱερολ. Γερασίμου. Ὡμίλησε καταλλήλως πρὸς τὸ ἐκκλησίασμα.

Τὸ ἑσπέρας ηὐλόγησε τὸ τιμητικὸν δεῖπνον ἐπὶ τῇ πεντηκονταετηρίδι, εἰς τὸ ὁποῖον παρεκάθησαν ὁ Δήμαρχος τῆς πόλεως καὶ ἄλλοι Ἀμερικανοὶ ἐπίσημοι. Ἐκ τῶν ὁμιλιῶν, ἐντύπωσιν ἐνεποίησεν ὁ λόγος τοῦ Δημάρχου τῆς πόλεως κ. D. Brunton, ὅστις ἐξῆρε τὴν νομιμοφροσύνην καὶ τὴν προοδευτικότητα τῶν Ἑλληνορθοδόξων καὶ τοῦ βουλευτοῦ κ. E. Boland, ὁ ὁποῖος ἀνέφερεν ὅτι πρὸ 74 ἐτῶν ἦλθεν ὁ πρῶτος Ἕλλην εἰς τὸ Σπρίνγκφιλντ, ὅτι ἡ ἐξέλιξις τῶν Ἑλλήνων ὑπῆρξε ραγδαία καὶ ὅτι ὁ ἑλληνικὸς πολιτισμὸς ἐδημιούργησε τὴν ὡραιότητα τῆς μορφῆς καὶ τὸ κάλλος τοῦ πνεύματος. Οὗτος ἐδήλωσεν ἀκόμη, ὅτι θὰ καταβάλῃ κάθε προσπάθειαν, ὥστε νὰ αὐξηθῇ ὁ ἀριθμὸς τῶν εἰς Ἀμερικὴν ἐρχομένων μεταναστῶν εἰς 25.000. Τέλος ὡμίλησεν ὁ Σεβασμιώτατος. Ἐξῆρε τὰς προόδους τῶν πρωτοπόρων καὶ τὴν κληρονομίαν, ποὺ κληροδοτοῦν εἰς τὰς ἐπερχομένας γενεάς, διετύπωσε τὰς προσδοκίας τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς ὁμογενείας ἀπὸ τὴν νέαν γενεὰν καὶ ἀνέφερε τὸν πόθον κάθε Ἑλληνορθοδόξου τῆς Κοινότητος, ὅπως ἴδῃ καὶ ἡμερήσιον ἑλληνοαμερικανικὸν Σχολεῖον. Ἀκολούθως ἀπένειμε τιμητικὸν δίπλωμα εἰς τὸν ἐπὶ 38 ἔτη ὑπηρετοῦντα τὴν Κοινότητα μετὰ ζήλου καὶ ἀφοσιώσεως νεωκόρον κ. Δραντέλλην καὶ ἐτίμησε τὸ πρῶτον ζεῦγος τῆς Κοινότητος Κον καὶ Καν Γιαννακοπούλου.

Τὴν Κυριακήν, ἡ Α. Σ. προέστη τῆς θείας Λειτουργίας, ὡμίλησε καταλλήλως καὶ ἀπένειμε τὸ ὀφφίκιον τοῦ Οἰκονόμου εἰς τὸν σεμνὸν καὶ τοῖς πᾶσι ἀγαπητὸν Ἱερατ. Προϊστάμενον τῆς Κοινότητος Αἰδεσιμ. Στέφανον Παπαδούλιαν.

— Ὁ Ἐθνάρχης Κύπρου Μακάριος

Ἀπὸ τοῦ παρελθόντος μηνὸς εὑρίσκεται εἰς Ἀμερικὴν ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου κ. Μακάριος. Ἡ ἄφιξις τοῦ Μακαριωτάτου σκοπὸν ἔχει τὴν διαφώτισιν τοῦ Ἀμερικανικοῦ λαοῦ σχετικῶς μὲ τὴν οὐσίαν καὶ ἀληθῆ θέσιν τοῦ Κυπριακοῦ προβλήματος ὑπὸ τὸ φῶς τῶν σημερινῶν πολιτικῶν ἐξελίξεων.

— Τὴν 3ην Ὀκτωβρίου ἐπεσκέφθη τὴν Ἀκαδημίαν ὁ Σεβασμιώτατος Ἀρχιεπίσκοπος κ. Μιχαήλ, συνοδευόμενος ἀπὸ τοὺς νεοεκλεγέντας Ὑπάτους Ἀξιωματούχους τῆς ΑΧΕΠΑ κ.κ. Κωνσταντῖνον Βερίνην, Ὕπατον Πρόεδρον, Γεώργιον Λούκαν, Ὕπατον Ἀντιπρόεδρον καὶ Κίμωνα Δούκαν, ὕπατον Ἐκτελεστικὸν Γραμματέα. Τὸν Σεβασμιώτατον συνώδευσεν ἐπίσης ὁ κ. G. Diamond, μέλος τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Ἐφορείας τοῦ Ἱδρύματος. Σκοπὸς τῆς ἐπισκέψεως ταύτης ἦτο νὰ ἐξετασθοῦν ἐπὶ τόπου τὰ προβλήματα ποὺ συνδέονται μὲ τὴν ἀνέγερσιν τοῦ Bous Hall τῆς ΑΧΕΠΑ.

— Κοινοτικὰ

Δι᾽ ἑνδεκάτην φοράν, ἀπὸ τοῦ 1947, ἑωρτάσθη μεγαλοπρεπῶς εἰς τὴν Ἑλληνορθόδοξον Κοινότητα τοῦ ἁγίου Γεωργίου ἐν Asbury Park, New Jersey, ἡ πανήγυρις τῆς Ὑψώσεως τοῦ Τιμίου Σταυροῦ μὲ ἁγιασμὸν τῶν ὑδάτων τοῦ Ἀτλαντικοῦ καὶ ἐπιβλητικὴν Λιτανείαν.

Εἰς τὸ κολοσσιαῖον Convention Hall, εὐγενῶς παραχωρούμενον κατ᾽ ἔτος ἀπὸ τὸν Δήμαρχον Ἄσμπουρυ Πάρκ, ὅστις, μαζὺ μὲ ὅλους τοὺς κατοίκους τούτου θεωρεῖ τὴν πανήγυριν αὐτὴν ὡς ἑορτὴν τῆς Πόλεως, (Holy Cross Day), ἡ Θεία Λειτουργία ἤρχισε τὴν 11,30 τῆς Κυριακῆς, 22ας Σεπτεμβρίου.

Τῆς Θείας Λειτουργίας καὶ τῆς ὅλης πανηγύρεως προεξάρχει ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀμερικῆς Β. καὶ Ν. κ. Μιχαήλ, συμπαραστατούμενος ὑπὸ τῶν Θεοφιλεστάτων Ἐπισκόπων Νύσσης κ. Γερμανοῦ, Ἐλαίας κ. Ἀθηναγόρου, Ναζιανζοῦ κ. Ἰεζεκιήλ, Ὀλύμπου κ. Δημητρίου, Κωνσταντίας κ. Γερμανοῦ καὶ Τροπαίου κ. Πολυεύκτου καὶ τῶν ἀλλοεθνῶν Ὀρθοδόξων Ἱεραρχῶν κ. Παλλαδίου, κ. Μπογδὰν καὶ κ. Ἰγκὸρ Χούμπα. Λαμβάνουν μέρος ἐπίσης εἰς τὴν Θ. Λειτουργίαν ὁ Πανοσιολ. Πρωτοσυγκελλεύων τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀμερικῆς Ἀρχιμ. Νεόφυτος, ὁ Ἱερ. Προϊστάμενος ἁγίου Γεωργίου Ἄσμπουρυ Πάρκ αἰδ. Σπυρίδων Κοῦτρος, ὁ αἰδ. Πρωτοπρεσβύτερος κ. Δημ. Καλλίμαχος, ἱερολ. κ. Γεράσιμος, καὶ περὶ τοὺς 16 ἄλλοι Κληρικοὶ τῆς Ν. Ἰερσέης καὶ τῆς Ν. Ὑόρκης. Παιδιὰ τοῦ Ἱεροῦ Βήματος μὲ τὰ ἄμφια, καὶ περὶ τοὺς 20 Ἱεροσπουδασταὶ τῆς Ἱ. Θεολογικῆς Σχολῆς Βοστώνης συμπληρώνουν τὴν ἀκολουθίαν τοῦ Κλήρου.

Ἡ Θ. Λειτουργία ὑπῆρξεν ὑποβλητικὴ καὶ ἀρχαιοπρεπής. Ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος μετέδωκεν ἰδίαις χερσὶ τὴν Θείαν Κοινωνίαν εἰς ὅλους ὅσοι προσῆλθον διὰ νὰ κοινωνήσουν. Ἐπηκολούθησεν ἡ καθιερωμένη Δοξολογία, μετὰ τὴν ὁποίαν ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος παρουσίασε τὸν Θεοφιλ. Ἐπίσκοπον Ναζιανζοῦ κ. Ἰεζεκιὴλ (Σικάγου), ὅστις ἐκήρυξε τὸν θεῖον λόγον, ὁμιλήσας περὶ τῆς δυνάμεως τοῦ Σταυροῦ καὶ τοῦ θριάμβου του ἐναντίον πάντων τῶν ἐχθρῶν τοῦ Εὐαγγελίου, ποιήσας ἔκκλησιν ὑπὲρ τῆς ἐπίσης πανηγυριζούσης Ἱερᾶς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Τιμίου Σταυροῦ. Ἀπὸ μέρους τῶν Ἀρχῶν ὡμίλησε μὲ θέρμην ὑπὲρ τῶν Ὁμογενῶν καὶ τῆς Ἑλληνικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ὁ Hon. Edward Patten, Secretary τῆς Πολιτείας Ν. Ἰερσέης. Παρέστησαν ἐπίσης ὁ Δήμαρχος Ἄσμπουρυ Πάρκ κ. Thomas Shebell καὶ ἀνώτεροι ἐκπρόσωποι ὅλων τῶν Ἀρχῶν τῆς πόλεως καὶ τῆς Πολιτείας Ν. Ἰερσέης.

Ἐπηκολούθησεν ἡ Λιτανεία διὰ τῆς παραλιακῆς Λεωφόρου, ἥτις κατέληξεν εἰς τὸ αὐτὸ Convention Hall καὶ εἰς τὴν ἐπ᾽ αὐτοῦ Ἐξέδραν, ἀπὸ τοῦ ὕψους τῆς ὁποίας ὁ Σεβασμιώτατος Ἀρχιεπίσκοπος κ. Μιχαὴλ ἡγίασε τὰ ὕδατα τοῦ Ἀτλαντικοῦ, ὁ δὲ Θεοφιλ. Ἐπίσκοπος Ἐλαίας κ. Ἀθηναγόρας, Σχολάρχης τῆς Ἱ. Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Τιμίου Σταυροῦ Βοστώνης, ὡμίλησεν Ἀγγλιστί, περὶ τῆς θείας δυνάμεως τοῦ Τιμίου Σταυροῦ. Ἡ ἀπόλυσις ἔγινεν εἰς τὸ Κονβένσιον Χώλλ.

Τὸ ἀπόγευμα τῆς αὐτῆς ἡμέρας, παρετέθη ὑπὸ τῆς πανηγυριζούσης Ἑλληνορθοδόξου Κοινότητος ἁγίου Γεωργίου Asbury Park γεῦμα, εἰς τὸ Berkeley Capteret Hotel, εἰς τὸ ὁποῖον παρεκάθησαν ὅλοι οἱ συμμετασχόντες εἰς τὴν Πανήγυριν Ἱεράρχαι, Ἐπίσημοι, λοιποὶ Κληρικοὶ καὶ ἑκατοντάδες λαϊκῶν.

— Χειροτονίαι

Ὁ Σεβασμ. Ἀρχιεπίσκοπος κ. Μιχαήλ, συμπαραστατούμενος ὑπὸ τοῦ Πανοσιολ. Ἀρχιμ. κ. Τ. Χαλόφτη, Ἱερατικοῦ Προϊσταμένου τοῦ ἁγίου Ἐλευθερίου Ν. Ὑόρκης καὶ τοῦ αἰδεσιμ. Βασιλείου Παπαδοπούλου, Ἱερατ. Προϊσταμένου τοῦ ἁγίου Γερασίμου Ν. Ὑόρκης, ἐχειροτόνησεν ἐν τῷ Παρεκκλησίῳ τοῦ Ἀρχιεπισκοπικοῦ μεγάρου, τὴν Παρασκευὴν 6 τ.μ., τὸν κ. Νικόλαον Βλασσόπουλον εἰς Διάκονον.

Παρέστησαν κατὰ τὴν χειροτονίαν ὁ Θεοφιλ. Ἐπίσκοπος Κωνσταντίας κ. Γερμανός, ὁ Πανοσιολ. Πρωτοσύγκ. Ἀρχιμ. κ. Νεόφυτος, οἱ οἰκεῖοι καὶ φίλοι τοῦ χειροτονηθέντος καὶ ὁλόκληρον τὸ προσωπικὸν τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς.

Ὁ χειροτονηθεὶς εἶναι ἀπόφοιτος τῆς Ἱερᾶς μας Θεολογικῆς Σχολῆς, διακριθεὶς κατὰ τὴν φοίτησίν του διὰ τὸν ζῆλον, τὴν ἐπιμέλειαν καὶ τὸ ἦθος του. Κατὰ τὸ ἔτος 1956—1957 παρηκολούθησε μαθήματα φιλοσοφίας εἰς τὸ ἐν Ν. Ὑόρκῃ Queens College.

Ὁ ἱερολ. Γ. Βλασσόπουλος, ἅμα τῇ χειροτονίᾳ του, ἀνέλαβε καθήκοντα διακόνου τοῦ Σεβασμιωτάτου Ἀρχιεπισκόπου, ἀντάξιος τῶν προσδοκιῶν τοῦ ὁποίου, μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ παναγάθου Θεοῦ, ἐλπίζομεν νὰ φανῇ.

— Τὴν 13ην Αὐγούστου ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Κωνσταντίας κ. Γερμανός, συμπαραστατούμενος ὑπὸ τοῦ Πανοσιολ. Ἀρχιμ. κ. Νεοφύτου καὶ τοῦ Αἰδεσιμ. Πρωτοπρεσβ. κ. Γ. Νάσση, ἐχειροτόνησεν εἰς Διάκονον τὸν κ. Μιχαὴλ Δημητριάδην, Θεολόγον, ἐκ Φαναρίου Κωνσταντινουπόλεως. Τὴν 15ην ἰδίου μ., ὁ Σεβασμιώτατος Ἀρχιεπίσκοπος κ. Μιχαήλ, συμπαραστατούμενος ὑπὸ τοῦ Πανοσιολ. Ἀρχιμ. κ. Νεοφύτου καὶ τοῦ Αἰδεσιμ. Κ. Μωρογιώργου ἐχειροτόνησε τὸν Ἱερολ. Διάκονον κ. Δ. Δημητριάδην εἰς Πρεσβύτερον.

Ὁ Αἰδεσιμ. Δ. Δημητριάδης εἶναι ἀπόφοιτος τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Χάλκης. Διωρίσθη δὲ Ἱερατικὸς Προϊστάμενος τῆς Κοινότητος εἰς Γουΐννιπεγκ, Καναδᾶ, τὴν ὁποίαν ἐπιτυχῶς ὑπηρέτησεν ὁ προκάτοχός του Πανοσιολ. Ἀρχιμ. κ. Τ. Χαλόφτης, ὅστις διωρίσθη Ἱερατικὸς προϊστάμενος τῆς Κοινότητος ἁγίου Ἐλευθερίου Νέας Ὑόρκης.

Ὁ πατὴρ Δημητριάδης μὲ τὴν μόρφωσιν, τὸν ζῆλον καὶ τὰ πολλὰ προσόντα του θὰ συνεχίσῃ, χωρὶς ἀμφιβολίαν, ἐπιτυχῶς τὸ ἔργον τοῦ προκατόχου του Ἀρχιμ. Τ. Χαλόφτη.

(ἐκ τοῦ «Ὀρθοδόξου Παρατηρητοῦ»

—Τουριστικὸν ξενοδοχεῖον εἰς τὸ ἅγιον Ὄρος.

Ἀνεκοινώθη ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ Ὀργανισμοῦ Τουρισμοῦ, ὅτι εἰς τὸ πρόγραμμα ἐπενδύσεων προβλέπεται πίστωσις 3.000.000 δραχμῶν διὰ τὴν κατασκευὴν ξενοδοχείου εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ ἁγίου Ὄρους καὶ εἰς τὸ τέρμα τῆς ὁδοῦ Θεσσαλονίκης—Ἀρναίας—Ἱερισσοῦ. Τὸ ξενοδοχεῖον, δυνάμεως 40 κλινῶν, θὰ ἐξυπηρετῇ τοὺς ἐρχομένους ὁδικῶς ἐκ Θεσσαλονίκης καὶ ἐπιθυμοῦντας νὰ εἰσέλθουν εἰς τὸ ἅγιον Ὄρος διὰ θαλάσσης ἀπὸ τὸν λιμένα τῆς Δάφνης.

Ἡ ἀπόφασις αὐτὴ ἐλήφθη λόγῳ τοῦ συνεχῶς αὐξανομένου ἀριθμοῦ τῶν περιηγητῶν, οἱ ὁποῖοι ἐπισκέπτονται τὴν ἱερὰν αὐτὴν περιοχήν. Μέχρι σήμερον οἱ ἐπισκέπται εἶναι ὑποχρεωμένοι νὰ καταλύουν εἰς τὰς Μονάς, ὅπου εὑρίσκουν μὲν θερμὴν φιλοξενίαν, ἀλλ' ὀλίγας ἀνέσεις.

Τὸ νέον ξενοδοχεῖον θὰ παρέχῃ πᾶσαν ἄνεσιν εἰς τοὺς ξένους καὶ Ἕλληνας περιηγητάς, οἱ ὁποῖοι ἐπισκέπτονται τὸ ἅγιον Ὄρος διὰ νὰ θαυμάσουν τὰς φυσικὰς καλλονάς του, καθὼς καὶ τοὺς θησαυροὺς τῶν Βυζαντινῶν μονῶν του.

—Ἡ θρησκευτικὴ προπαγάνδα.

Εἶναι ἀξία ἰδιαιτέρας ἐξάρσεως ἡ ἀπόφασις τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἑλλάδος, διὰ τῆς ὁποίας ὅλα τὰ Κατηχητικὰ Σχολεῖα περιέρχονται ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τῆς ἐπισήμου Ἐκκλησίας καὶ ἀφ' ἑτέρου ἱδρύεται Γραφεῖον παρακολουθήσεως Ξένων Προπαγανδῶν. Διότι μαρτυρεῖ τὸ ἐνδιαφέρον τῆς ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας καὶ ὡς πρὸς τὴν θρησκευτικὴν κατήχησιν τῆς νεολαίας καὶ διὰ τὴν προστασίαν τοῦ Ὀρθοδόξου πληρώματος ἀπὸ τὰς ξένας προπαγάνδας, αἱ ὁποῖαι δυστυχῶς ἔχουν ἐ-

σχάτως πολλαπλασιασθῆ εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ ἔχουν ἐντείνει τὴν δρᾶσιν των. Ἡ δημιουργία Γραφείου παρακολουθήσεως Ξένων Προπαγανδῶν μὲ τὸν ἐπίσκοπον Μαραθῶνος ἐπὶ κεφαλῆς καὶ μὲ συνεργάτας δύο ἐπιλέκτους θεολόγους κληρικούς, ἔχει νὰ ἀντιμετωπίσῃ μίαν προφανῶς δύσκολον κατάστασιν καὶ νὰ ἐπιτελέσῃ ἔργον, διὰ τὸ ὁποῖον ἀπαιτεῖται μεγάλη λεπτότης, ὥστε ἡ παρακολούθησις τῶν ξένων προπαγανδῶν νὰ μὴ συγχέεται μὲ τὸ ζήτημα τῆς ἀνεξιθρησκείας καὶ τῆς ἐλευθέρας γενικῶς ἀσκήσεως τῆς θρησκείας, οἱασδήποτε θρησκείας, ὅπως προβλέπεται εἰς τὰ φιλελεύθερα καὶ δημοκρατικὰ Κράτη.

«Ἐθνικὸς Κῆρυξ»

—Ἐνέργειαι Καθολικῶν διὰ τὰ Ἱεροσόλυμα.

Κατὰ πληροφορίας ἐξ Ἱεροσολύμων, οἱ Καθολικοὶ κινοῦνται καὶ πάλιν ἐκεῖ διὰ νὰ ἐπιτύχουν ὡρισμένας μεταρρυθμίσεις εἰς τὸν ὑπὸ ἐπισκευὴν Ναὸν τῆς Ἀναστάσεως. Σχετικῶς οἱ Καθολικοὶ εἶχον ὑποβάλει παλαιότερα ὑπόμνημα διὰ τοῦ ὁποίου ἐζητεῖτο ἡ ἐκ θεμελίων ἀνακατασκευὴ τοῦ μεγαλοπρεποῦς ναοῦ μὲ τὴν ἀπωτέραν σκέψιν νὰ ἐξαλειφθοῦν αἱ παλαιαὶ ἑλληνικαὶ ἐπιγραφαί.

Ὡς ἦτο ἑπόμενον ἡ σκέψις αὐτὴ τοῦ Παπισμοῦ ἀπεκαλύφθη εὐκόλως καὶ ἡ ἰδία Ἰορδανικὴ Κυβέρνησις ἠρνήθη νὰ δώσῃ συνέχειαν εἰς τὸ ὑπόμνημα ἀπαντήσασα ὅτι ἕνα ἀρχαῖον καθίδρυμα δὲν θὰ ἐπετρέπετο νὰ θυσιασθῆ εἰς δογματικὰς φιλοδοξίας. Οἱ Καθολικοὶ ὅμως, δὲν φαίνονται ἀποφασισμένοι νὰ ἐγκαταλείψουν τὸ πρόγγραμμά των διὰ μίαν «ὑπερφαλάγγισιν» τῆς Ὀρθοδοξίας εἰς τὴν Ἀνατολὴν χάρις εἰς τὰ πλούσια ὑλικὰ μέσα τὰ ὁποῖα διαθέτουν. Εὐτύχημα εἶναι ὅτι ὁ νέος Πατριάρχης Ἱεροσολύμων Βενέδικτος ἐπιδεικνύει ἐξαιρετικὴν δραστηριότητα ἀπὸ τῆς ἐκλογῆς του καὶ μέχρι τοῦδε ἐξουδετερώθησαν ὅλαι αἱ προσπάθειαι τοῦ Καθολικισμοῦ.

—Καθ' ἃ ἀνεκοινώθη χθὲς ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ἀπεφάσισε νὰ ἐκπροσωπηθῇ μὲ τρεῖς συνοδικοὺς μητροπολίτας εἰς τὰς ἑορτὰς τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας τελεσθησομένας τὸν προσεχῆ Μάϊον.

—Τὸ Πατριαρχεῖον Ἀντιοχείας.

Οὐδεμία ὑπῆρξε ποτὲ ἀμφιβολία περὶ τῆς ἑλληνικότητος τοῦ Πατριαρχείου Ἀντιοχείας καὶ τῶν ἄκρως φιλελληνικῶν αἰσθημάτων τοῦ κατέχοντος τὸν ἱστορικὸν αὐτὸν θρόνον τοῦ Πατριάρχου Ἀλεξάνδρου. Τὸ γεγονὸς ὅμως ὅτι αἱ αἴθουσαι τοῦ Πατριαρχείου διετέθησαν διὰ τὴν δεξίωσιν τῶν Ἑλλήνων τῆς Δαμασκοῦ κατὰ τὴν ἐπέτειον τῆς 28ης Ὀκτωβρίου, παρέχει ἀκόμη ἓν δεῖγμα τῆς μορφῆς καὶ τοῦ χαρακτῆρος ἑνὸς τῶν τεσσάρων μεγάλων Ἑλληνορθοδόξων Πατριαρχείων, τοῦ Ἀντιοχείας, αἱ παραδόσεις καὶ ἡ ἱστορία τοῦ ὁποίου ἀσχέτως πρὸς τὴν ἐθνικότητά του τὴν σημερινήν, βασίζονται ἐπὶ τοῦ ἀρχαίου καὶ τοῦ ἑλληνοχριστιανικοῦ κατόπιν πνεύματος καὶ τῶν δεσμῶν τοὺς ὁποίους ἐδημιούργησεν ἀπὸ παλαιοτέρων χρόνων ἡ πνευματικὴ καὶ ψυχικὴ ἐπικοινωνία Ἀθηνῶν καὶ Δαμασκοῦ.

—Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου εἰς τὸ Πανεπιστήμιον Κολούμπια.

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου ὡμίλησε τὴν ἑσπέραν τῆς 31ης Ὀκτωβρίου εἰς τὴν αἴθουσαν Μακμίλλαν Θήατερ τοῦ Πανεπιστημίου Κολούμπια, ἐνώπιον μεγάλης συγκεντρώσεως φοιτητῶν μὲ θέμα: «Ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία εἰς τὴν Ἱστορίαν τῆς Κύπρου». Τὸν Ἐθνάρχην τῆς Κύπρου παρουσίασε μὲ κατατοπιστικὴν ὁμιλίαν ἐπὶ τοῦ ἔργου του ὁ Καθηγητὴς τοῦ Διεθνοῦς Δικαίου κ. Γούτριτς.

Εἰς τὴν ὁμιλίαν του ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ἀνεφέρθη εἰς τὴν ἵδρυσιν τῆς κυπριακῆς Ἐκκλησίας ὑπὸ τῶν Ἀποστόλων Παύλου καὶ Βαρνάβα τὴν ἀνακήρυξιν αὐτῆς εἰς Αὐτοκέφαλον ὑπὸ τῆς Γ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου καὶ τὰ παραχωρηθέντα ὑπὸ τοῦ Αὐτοκράτορος τοῦ Βυζαντίου Ζήνωνος προνόμια, ὅπως ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου φέρῃ πορφυροῦν μανδύαν, ὑπογράφῃ διὰ κοκκίνης μελάνης (κινναβάρεως) καὶ ὅπως κρατῇ σκῆπτρον ἀντὶ τῆς συνήθους ποιμαντορικῆς ῥάβδου.

Ἐν συνεχείᾳ ὑπεγράμμισε τὸν ῥόλον, τὸν ὁποῖον διεδραμάτισεν ἡ Ἐκκλησία ἐν Κύπρῳ κατὰ τὴν μακραίωνα ἱστορίαν

της. Ἐξέθεσε τοὺς ἀγῶνας καὶ τὰς διώξεις, τὰς ὁποίας ὑπέστη ἐπὶ Φραγκοκρατίας καὶ ἀργότερον ἐπὶ τουρκικῆς κατοχῆς. «Ἡ ἐκκλησία τῆς Κύπρου», εἶπεν ὁ Ἐθνάρχης, «εἶναι Ἐκκλησία μαρτύρων», ὅπως Ἐκκλησία μαρτύρων εἶναι γενικῶς ἡ Ὀρθόδοξος Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία. Ὁ Μακαριώτατος παρέθεσεν ἐν συνεχείᾳ μερικοὺς χαρακτηριστικοὺς ἀριθμούς. «Ἐκ τῶν 159 Οἰκουμενικῶν Πατριαρχῶν», εἶπεν, «οἱ ὁποῖοι κατέλαβον τὸ ἀξίωμα τοῦτο ἀπὸ τῆς πτώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως μέχρι σήμερον, μόνον 21 ἀπέθανον ἀπὸ φυσικὸν θάνατον, 105 ἐξεθρονίσθησαν, 6 ἐξετελέσθησαν καὶ 27 ἠναγκάσθησαν νὰ παραιτηθοῦν». Ἰδιαιτέρως ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ἐνδιέτριψεν εἰς τὴν συμβολὴν τοῦ κυπριακοῦ κλήρου κατὰ τὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1821, ὡς καὶ εἰς τὴν ἐν γένει ἡγετικήν, πνευματικὴν καὶ ἐθνικὴν θέσιν, τὴν ὁποίαν διατηρεῖ ἐν Κύπρῳ μέχρι σήμερον. Αἴσθησιν ἐπροξένησεν εἰς τὸ ἀκροατήριον ἡ πληροφορία, τὴν ὁποίαν ἀνέφερεν ὁ Μακαριώτατος ὅτι τὸν Χριστιανισμὸν ἐδίδαξε πρῶτος εἰς τὴν Ἀγγλίαν ὁ Κύπριος τὴν καταγωγήν, ἀδελφὸς τοῦ Ἀποστόλου Βαρνάβα, Ἀριστόβουλος. «Ὡς ἀντιλαμβάνεσθε», εἶπε χαρακτηριστικῶς ὁ Ἐθνάρχης, «ἡ Κύπρος εἶχε καὶ κατὰ τὸ παρελθὸν δεσμοὺς μετὰ τῆς Μεγ. Βρετανίας, ἀλλὰ πολὺ διαφορετικοὺς ἀπὸ σήμερον.

(Ἀποστολεύς: Χρ. Ἀσπρομμάτης

ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

1. Ἀκολουθία ἁγίας Εὐνίκης (Ἐθνικῆς Ἀντιστάσεως), Γερασίμου μοναχοῦ Μικραγιανναννίτου, ἐπιμελείᾳ Νικολ. Παπαδοπούλου, πρωθιερέως. Ἀθῆναι 1957.

2. Δημ. Σπ. Εὐσταθοπούλου, «Ἕνας κοινωνικὸς ἥρως», ἀριθ. 4 τῆς ἐγκολπίου βιβλιοθήκης του. Ἀθῆναι 1958.

3. «Τάξις» ἱερῶν Ἀκολουθιῶν 1958 κατὰ τὸ Τυπικὸν τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, ὑπὸ Γ. Μπεκατώρου. Ἡ «Τάξις» τοῦ κ. Μπεκατώρου εἶναι ἡ ἀσφαλεστέρα, ἀλλὰ καὶ εὐληπτοτέρα διὰ τοὺς μὲ ὀλίγα γράμματα ἱερεῖς καὶ ἱεροψάλτας, ἕνεκα τούτου ἔχει εὐρυτάτην διάδοσιν μεταξὺ τῶν πλείστων ἱερῶν Ναῶν, ἱερέων καὶ ἱεροψαλτῶν, τείνει δὲ νὰ ἐκτοπίσῃ κάθε ἄλλην ὁμοίαν ἔκδοσιν καὶ διὰ τοῦτο συνιστᾶται παρ' ὅλων. Τιμὴ δρ. 20. Πωλεῖται καὶ παρ' ἡμῖν.

4. Διάγγελμα τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῶν γνησίων Ὀρθοδόξων Χριστιανῶν τῆς Ἑλλάδος. Ἀθῆναι, Νοέμβριος 1957.

ΔΩΡΕΑΙ

διὰ τὴν ἐνίσχυσιν τοῦ ἔργου τῆς «Ἁγιορειτικῆς Βιβλιοθήκης»

1. Δημ. Κριτσιδῆμας, Ἀριζόνα δολ. 2
2. Μιχ. Σαββόπουλος, ἱερεύς, Δράμα δρ. 43

ΙΔΙΑΙΤΕΡΑ ΠΑΡΑΚΛΗΣΙΣ

Ἐπειδὴ τελειώνει σχεδὸν τὸ ἔτος, παρακαλοῦνται ἰδιαιτέρως οἱ κ. κ. συνδρομηταὶ νὰ ἀποστείλουν τὴν ἐφετεινὴν ἢ καὶ προηγουμένου ἔτους συνδρομήν των. Γνωρίζομεν ὅτι δὲν εἶναι ζήτημα χρημάτων, ἀλλὰ ἀμέλεια. Αὐτὴν τὴν ἀμέλειον παρακαλοῦνται νὰ νικήσουν. Ἀντιμετωπίζομεν μεγάλας δαπάνας καὶ ἔχομεν ἀνάγκην ἐνισχύσεως. Ἀκόμη ἂς ἐνισχύσουν τὸ ἔργον οἰκονομικῶς οἱ δυνάμενοι, κατὰ τὴν προαίρεσιν τῆς ψυχῆς των. Τοὺς εὐχαριστοῦμεν.

Ἡ Διεύθυνσις

ΔΗΛΩΣΙΣ

Ἡ ἔκδοσις τοῦ βιβλίου τοῦ ἁγίου Νικοδήμου «Κῆπος Χαρίτων» συνεχίζεται, καὶ παρακαλοῦνται οἱ κ.κ. συνδρομηταὶ ὅπως ἀποστείλουν ἐγκαίρως τὰς ἀγγελίας συμπεπληρωμένας πρὸς καταχώρησιν τῶν ὀνομάτων των εἰς τὸν ἐν τῷ τέλει τοῦ βιβλίου κατάλογον τῶν συνδρομητῶν.

Ἡ Διεύθυνσις

ΣΥΝΕΡΓΑΤΑΙ ΤΗΣ "ΑΓΙΟΡΕΙΤΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ„ ΚΑΤΑ ΤΟ ΚΒ΄ ΕΤΟΣ 1957

1. Ὁ ἅγιος Ἀθανάσιος ὁ Μέγας
2. Ὁ » Γρηγόριος ὁ Θεολόγος
3. Ὁ » Θεόδωρος ὁ Στουδίτης
4. Ὁ Παναγιώτατος Οἰκουμ. Πατριάρχης κ.κ. Ἀθηναγόρας
5. Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν κ.κ. Δωρόθεος
6. Ὁ » Ἀμερικῆς κ.κ. Μιχαὴλ
7. Ὁ Δημητριάδος κ.κ. Δαμασκηνὸς
8. Ὁ τ. » κ.κ. Ἰωακεὶμ
9. Ἀρχιμ. Γαβριήλ, ἡγούμενος Ἱ. Μ. ἁγίου Διονυσίου, ἅγιον Ὄρος
10. » Συμεὼν Φιλοθεΐτης, προηγούμ. Ἱ. Μ. Φιλοθέου, ἅγιον Ὄρος
11. » Αἰθέριος Καρακαλλινὸς Ἱ. Μ. Καρακάλλου » »
12. » Θεόκλητος Σαμιώτης, Ἄργος
13. » Φιλόθεος Ζερβάκος, ἡγούμενος Ἱ. Μ. Λογγοβάρδας Πάρου
14. » Ἀγαθάγγελος Κοτρώνης, Ἀθῆναι
15. » Γαβριὴλ Σταματελάτος, πνευματικός, Ἀθῆναι
16. Ἱερομ. Εὐθύμιος ὁ Κρής,Κελλίον Ἐσταυρωμένου, Καρυαὶ ἅγιον Ὄρος
17. » Σωφρόνιος Καυσοκαλυβίτης, Καλύβη Κοίμησις » »
18. Ἱερεὺς Ζάνος Γουγουτᾶς, Mansfield, Ohio u.s.a.
19. » Βασίλειος Μπάμνιας, Μόρια Μυτιλήνης
20. Γέρων Βασίλειος Καρακαλλινός, Ἱ. Μ. Καρακάλλου » »
21. » Παντελεήμων Λαυριώτης βιβλιοθηκάριος Ἱ.Μ. Λαύρας » »
22. Δημ. Παπαδημητρίου, τ. Διοικητὴς ἁγίου Ὄρους, τ. Νομάρχης Λαρίσης [καὶ ἤδη Ἀρειοπαγίτης
23. Μοναχὸς Θεόκλητος Διονυσιάτης Ἱ. Μ. Διονυσίου ἅγ. Ὄρος
24. » Μονάζων, ἁγιορείτης » »
25. » Ἀνδρέας Σιμωνοπετρίτης, β΄ γραμματ. Ἱ. Κοινότητος » »
26. » Σάββας Φιλοθεΐτης Ἱ. Μ. Φιλοθέου » »
27. » Μακάριος Παπακυρίλλου, Νέα Σκήτη Ἁγ. Παύλου » »
28. Δ. Σ. Ε. Θεολόγος Καθηγητὴς
29. Νικ. Χρυσοχοΐδης, μουσικοδιδάσκαλος († 1957) Ἀθῆναι
30. Ἀναστ. Παπαδῆμος » Σκίαθος
31. Ἰωάννης Σπαθάρης, Καθηγητὴς († 1957) Βόλος
32. Κωστῆς Μπαστιᾶς, Ἀθῆναι
33. Χριστοφόρος Ἀσπρομάτης, N. Y. City u.s.a
34. Παν. Ἰ. Καββαδᾶς, Μυτιλήνη († 1957)
35. Ἀναστ. Γ. Περατικοῦ, Σύρος

Πρὸς ὅλους τοὺς σεβαστοὺς αὐτοὺς συνεργάτας ἡ «Ἁγιορειτικὴ Βιβλιοθήκη» ἀπευθύνει θερμὰ εὐχαριστήρια.

Ὡσαύτως εὐχαριστεῖ καὶ τὸν κ. Ν. Γκουντόπουλον, ὅστις προσφέρει ἀναργύρως τὴν βοήθειάν του κατὰ τὴν ἐκτύπωσιν αὐτῆς, διορθώνων τὰ δοκίμια.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ "ΑΓΙΟΡΕΙΤΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ,, ΤΟΥ ΚΒ' ΕΤΟΥΣ 1957

Α'. Χαιρετισμοὶ

1. Εἰς τοὺς ἁγίους Σπυρίδωνα, Διονύσιον καὶ Γεράσιμον, ὑπὸ Ἀρχιμ. Γαβριὴλ Σταματελάτου σελ. 431

Β'. Κανόνες

1. Παρακλητικὸς εἰς τοὺς ἁγίους Σπυρίδωνα, Διονύσιον καὶ Γεράσιμον, ὑπὸ Ἀρχιμ. Γαβριὴλ Σταματελάτου » 108

Γ'. Λόγοι - Ὁμιλίαι

1. Φωτίου Πατρ. Κ)πόλεως, εἰς τὸν Εὐαγγελισμὸν τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου » 9
2. Διάλεξις τοῦ Καθηγουμ. Ἱ. Μ. Διονυσίου Ἀρχιμ. Γαβριὴλ ἐν τῇ ἑταιρίᾳ Μακεδονικῶν σπουδῶν 166, 259, 337
3. Θεοδώρου τοῦ Στουδίτου Κατηχήσεις 36, 97, 173, 249, 321, 387
4. Ἀθανασίου τοῦ Μεγάλου πρὸς Ἀντίοχον δοῦκα 284, 327, 428
5. Χαλκηδόνος διδαχαὶ εἰς τὴν Μεγάλην Τεσσαρακοστὴν » 312
6. Προσφώνησις πρὸς ἐπισκόπους, ὑπὸ Νικολάου μοναχοῦ Ἱ.Μ. Καρακάλλου » 345

Δ'. Διηγήματα - Βίοι ἁγίων - Θαύματα

1. Ὁ Ἀνδρέας, ἤτοι ἡ εὐτυχία εἰς τὴν εὐσέβειαν 68, 152, 221, 297
2. Ὕψος ἀγάπης, Μακαρίου μοναχοῦ Παπακυρίλλου, Ν. Σκήτη » 16
3. Περιγραφὴ καὶ ἐξιστόρησις τοῦ ἁγίου ἱερομ. Κοσμᾶ τοῦ Αἰτωλοῦ 40, 193
4. Ἐκ τῶν πολλῶν θαυμάτων τοῦ ἁγίου Νικολάου τοῦ ἐν Μύροις 47, 189
5. Θαύματα τινὰ πρὸς ἀπόδειξιν ὅτι αἱ θεῖαι λειτουργίαι ὠφελοῦσι » 203
6. Ἀθωϊκαὶ διηγήσεις - ἐντυπώσεις - ἀνέκδοτα, Εὐθυμίου ἱερομ. Κρητικοῦ 347, 422
7. Ἕνας εἰσέτι ἄγνωστος ἁγιορείτης ὁσιομάρ. Γαβριὴλ Διονυσιάτου, Καθηγ.» 395
8. Ἐκ τοῦ Γεροντικοῦ, Παντελεήμονος Λαυριώτου 170, 257, 354
9. Διηγήματα » » 351, 423

Ε'. Διάφορα

1. **Παναγ. Οἰκουμ. Πατριάρχου κ.κ. Ἀθηναγόρου**
— Μία ἐπιστολὴ εἰς τὴν «Ἁγιορ. Βιβλιοθήκην» εὐλογῶν αὐτὴν » 382

2. **Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν Δωροθέου**
— Ἡ σύγκλησις τῆς διορθοδόξου Συνόδου καὶ τὰ θέματα αὐτῆς » 57
— Ἐγκύκλιος διὰ τοὺς νέους σεισμοὺς τοῦ Βόλου » 131

3. **Ἀρχιεπισκόπου Β. καὶ Ν. Ἀμερικῆς κ.κ. Μιχαὴλ**
— Ἡ Ὀρθόδοξος Θεολογία » 164
— Δύο ἐπιστολαί, δι' ὧν εὐλογεῖ τὸ ἔργον τῆς «Ἁγιορ. Βιβλιοθήκης» 306, 382
— Τὸ ἅγιον Ὄρος Ἄθω, βιβλιοκρισία 426

4. **Μητροπολίτου Δημητριάδος κ.κ. Δαμασκηνοῦ**
— Τὰ κατὰ τὴν ἄφιξιν καὶ ἐνθρόνισιν αὐτοῦ εἰς Βόλον 412

5. **Μητροπολίτου τ. Δημητριάδος κ.κ. Ἰωακεὶμ**
— Στάδιον ἐξωτερικῆς ἱεραποστολῆς » 383

6. **Ἀρχιμ. Γαβριὴλ Διονυσιάτου**
— Τὸ ἡμερολογιακὸν ζήτημα » 5
— Μαλθουσιανισμός, τὸ ἔγκλημα τῆς γενοκτονίας » 92
— Διάλεξις ἐν τῇ ἑταιρίᾳ Μακεδονικῶν σπουδῶν ἐν Θεσ)νίκῃ 166, 259, 337
— Ἕνας εἰσέτι ἄγνωστος ἁγιορείτης ὁσιομάρτυς » 395

7. **Ἀρχιμ. Συμεὼν Φιλοθεΐτου**
— Περὶ πίστεως σελ. 18
— » προσευχῆς » 94

— » πλεονεξίας σελ. 265
— » πολυτελείας » 329
— » πλούτου » 394

8. **Ἀρχιμ. Φιλοθέου Ζερβάκου**
— Αἱ πλάναι τοῦ Μακράκη 42, 119, 179, 251, 317, 407

9. **Ἀρχιμ. Αἰθερίου Καρακαλλινοῦ**
— Ὁδηγὸς ἱερῶν προσκυνημάτων Παλαιστίνης 44, 191, 236, 314, 403

10. **Εὐθυμίου τοῦ Κρητὸς**
— Περιγραφὴ καὶ ἐξιστόρησις τοῦ ἁγίου ἱερομ. Κοσμᾶ τοῦ Αἰτωλοῦ 40, 193
— Ἐκ τῶν πολλῶν θαυμάτων ἁγίου Νικολάου τοῦ ἐν Μύροις 47, 189
— Διδαχαὶ Χαλκηδόνος εἰς τὴν Μεγ. Τεσσαρακοστὴν 312

11. **Ἀρχιμ. Ἀγαθαγγέλου Κοτρώνη**
— Ὁ Μοναχισμὸς 25, 99, 174, 245, 323, 390

12. **Παντελεήμονος Γέροντος Λαυριώτου**
— Ἐντυπώσεις ἑνὸς ἐπισήμου ἐπισκέπτου τοῦ ἁγίου Ὄρους 33, 129, 186
— Ἐρωταποκρίσεις κατ᾽ ἐκλογὴν 51, 127
— Ἐκ τοῦ Γεροντικοῦ 170, 257, 334
— Ἐπιστολὴ Ἀρχιεπ. Κύπρου Σωφρονίου πρὸς τοὺς Λαυριώτας » 307
— » » » Παϊσίου » » » 410
— Ἐπίσκεψις εἰς ἅγιον Ὄρος τοῦ ὑφυπουργ. Οἰκονομικῶν κ. Ἀλιμπράντη » 310
— Διηγήματα 351, 423
— Περὶ ἓν νέον βιβλίον, ἱστορικαὶ ἀνακρίβειαι, Γ. Παντελεήμονος 414

13. **Θεοκλήτου μοναχοῦ Διονυσιάτου**
— Περὶ ἐκκλησιαστικῶν παραδόσεων » 7
— Τὸ πνευματικὸν καὶ λειτουργικὸν περιεχόμενον τῆς ἁγ. καὶ Μ. Τεσσαρακ. » 77
— Αἱ περιπέτειαι ἑνός προσκυνητοῦ, βιβλιοκρισία » 95
— Σχόλια ἐπὶ τῆς Πανορθοδόξου Προσυνόδου » 102
— Ἡ ἁγία Πεντηκοστὴ καὶ ἡ γενέθλιος ἡμέρα τῆς ἐκλησ. καὶ τῶν ἁγ. ὁ χορὸς » 157
— «Χρηστοήθεια τῶν Χριστιανῶν», βιβλιοκρισία » 209
— Ὁ ἅγιος Ἀπόστολος Παῦλος » 229

14. **Μονάζων, «Νερὸ»** » 377

15. **Ἀνδρέου μοναχοῦ Σιμωνοπετρίτου, β΄ γραμ. Ἱ. Κοινότητος**
— Περὶ τῆς ἀληθοῦς γνώσεως 54, 134, 183, 255

16. **Αἰδ. Τζάνου Γουγουτᾶ**
— Ἡ ζητουμένη ἀλήθεια » 126
— Τὸ νόημα τῆς θρησκείας » 316
— «Ὀρθοδοξία νικᾷ» Κριτικὸν σημείωμα » 402

17. **Αἰδεσ. Βασιλείου Μπάμνια**
— Ἡ Παναγία τῆς Πέτρας (ποίημα) » 53
— Εὔφημος μνεία εἰς τὴν «Ἁγιορ. Βιβλιοθήκην» » » 54
— Εἰς τὸν Εὐαγγελισμὸν τῆς Θεοτόκου τῆς Τήνου » » 107
— Ὁ Ἀγγελοειδὴς πειρασμὸς » » 196
— Ἔχει ὁ Θεὸς » » 268
— Ὁ θερινὸς Δράκων » » 279
— Πρὸς τὴν θαυματουρ. Παναγίαν τὴν ὁδηγήτριαν (Πειραιῶς) » » 330
— Εἰς τὸν θαυματουργὸν ἅγιον Δημήτριον » » 402

18. **Σάββα μοναχοῦ Φιλοθεΐτου**
— Ὕμνος εἰς τὴν Παναγούδαν (ποίημα) σελ 210

19. **Ἰωάννου Σπαθάρη Καθηγητοῦ († 1957)**
— Οἱ τακτικοὶ ἑλιγμοὶ τοῦ ὄφεως τοῦ ἀρχαίου 27, 123, 276
— Ἐκ τῆς πόλεως τοῦ Θεοῦ 21, 116, 270

20. **Νικ. Χρυσοχοΐδου μουσικοδιδασκάλου († 1957)**
— Σύντομος μελέτη τῶν μουσικῶν συστημάτων 37, 142

21. **Ἀναστασ. Παπαδήμου μουσικοδιδασκάλου** σελ.
— Τὸ ἐναρμόνιον γένος τῆς Βυζαν. Μουσικῆς 349, 420
22. Σ. Σ. Ἔκκλησις πρὸς τοὺς ἀγαπητοὺς ἀδελφοὺς » 62
— Παρασκευὴ Ἀνδρ. Σταματελάτου. Νεκρολογία » 202
— Μία ἐκδρομὴ ἀνὰ τὴν Ἤπειρον » 205
— Ἀπὸ μίαν περιοδείαν ἀνὰ τὴν Βοιωτίαν καὶ Φθιώτιδα » 233
— Μετὰ μίαν πενταετίαν » 274
— Ἰωάννης Σπαθάρης. Νεκρολογία » 286
— Ὁ νέος Μητροπολίτης Ἀθηνῶν κ. Θεόκλητος » 301
— Ἀνοικτὴ ἐπιστολὴ πρὸς τὸν Μακαριώτατον Ἀθηνῶν κ. κ. Θεόκλητον » 304
— Ὁ πεινασμένος οἰκογενειάρχης. Πολεμικαὶ ἀναμνήσεις. » 354
— Ἄνθη ἀρετῆς καὶ ἄκανθαι κακίας, ὑπὸ Ἀγαθ. Κοτρώνη. Βιβλιοκρισία » 290
— Ἡ ἐνθρόνισις τοῦ νέου Μητροπολίτου Δημητριάδος κ. κ. Δαμασκηνοῦ » 412
— Ὅλα τὰ ἐπίκαιρα 64, 144, 214, 292, 367, 438

ΣΤ'. Μεμονωμένα

1. Στίχοι εἰς τὴν «Ἁγιορ. Βιβλιοθήκην» Ἀν. Περατικοῦ » 18
2. Νικήτα τοῦ καὶ Δαβίδ, ἑρμηνεία τῶν τετραστίχ. Γρηγ. τοῦ Θεολόγου 19, 139, 200 [263, 340, 406,
3. Πῶς πρέπει νὰ ἀντιμετωπισθῇ τὸ ζήτημα τῶν προπαγανδῶν, Κ. Μπαστιᾶ 22, 89
4. Πνευματικὴ Κυψέλη, Παν. Ι. Καββαδᾶ († 1957) 49, 155, 299
5. Τὸ συνέδριον τῶν Ἱεροκηρύκων ὑπὸ Δ. Α. » 60
6. Μία ἐπιστολὴ πρὸς τὴν Διεύθυνσιν τῆς «Ἁγιορ. Βιβλιοθήκης» Γ. Παπαγιαννοπούλου ἰατροῦ » 61
7. Ὁ Δελμοῦζος καὶ τὸ ἔργον του ὑπὸ Κ. Α. Γάκη » 63
8. Ἱερώνυμος Σιμωνοπετρίτης. Νεκρολογία Ἀρχμ. Ἰγν. Πουλουπάτη » 84
9. Παναγ. Ι. Καββαδᾶς. Νεκρολογία ὑπὸ Χαρ. Κορομηλᾶ » 117
10. Κριτικὴ ποίησις, ποίημα, Θωμᾶ Μπενέτου » 117
11. Ἐφραὶμ ἱερομ. Λαυριώτης. Νεκρολογία ὑπὸ Σάββα ἱερομ. Λαυρ. » 118
12. Ἀνοικτὴ ἐπιστολὴ πρὸς τὸν Μακαριώτατον Ἀθηνῶν κ. κ. Δωρόθεον » 125
13. Πρακτικὸς ὁδηγὸς τοῦ ἁγίου Ὄρους, Κ. Δουκάκη 136, 212, 238, 331, 427
14. Χρησμός, ἐξεδόθη ἐν τῇ χρονολογίᾳ τοῦ 1053. Κ. Τσαταλοῦ ἀντ)άρχου » 197
15. Ἀκροστιχὶς τοῦ Ἐθνάρχου Μακαρίου. Ρωμ. Μανάρα » 199
16. Ὁ Ἑλληνισμὸς καὶ τὸ Πατρ)χεῖον Ἱεροσολ. Χρ. Ἀσπρομμάτης, Ν. Ὑόρκη 234
17. Τὸ ὕψος τῆς ἀρετῆς, τὸ βάθος τῆς κακίας. Κ. Σ. ἱερέως » 241
18. Περὶ σκανδάλων ἐν τῷ Χριστιανισμῷ, μοναχοῦ ἁγιορείτου » 269
19. Ζητήματα τυπικοῦ. Διονυσίου Σιωνίδη Θεσ)νίκη » 272
20. «Μεταξὺ οὐρανοῦ καὶ γῆς». Βιβλιοκρισία ὑπὸ Ν. Καράπα Καθηγητοῦ » 280
21. Τὸ ἅγιον Ὄρος Ἄθω, Χ. Χατζηϊωάννου δικηγόρου. «Ἀπόστολος Ἀνδρέας», Κων)πολις » 291
22. Διάγγελμα ἱεροῦ Συνδέσμου γνησίων Ὀρθοδόξων » 308
23. Ἡ ἔννοια τοῦ Μυστηρίου τῆς Μετανοίας, ἱερ. Καλλινίκου, Προβάτα » 342
24. Περὶ τῶν ἀνηθίκων περιοδικῶν καὶ ἀναγνωσμάτων, Βουλευτοῦ Μαγνησίας Γρ. Παπαστεργίου » 346
25. Ἕνας διάλογος ἐπάνω εἰς τὸ ἅγ. Ὄρος (ποίημα) ἁγιορείτου Ξενοφωντινοῦ 359
26. Ἡ τελετὴ τῆς Ἰνδίκτου ἐν τῷ Οἰκουμ. Πατριαρχείῳ «Ἀπόστ. Ἀνδρέας» 361
27. Ὁ τάφος τῆς Θεοτόκου, Γ. Βασιλειάδου «Ὀρθόδοξος Παρατηρητής» » 362
28. Ὁ φθόνος (ποίημα). Νήφωνος ἱεροδ. ἁγιορείτου » 399
29. Ἕνα ἄστοχον σχόλιον, Ἀ. Ρωμαίου, ἀποφ. Θ. Σ. Π. Α. » 399
30. Ἡ πτῶσις καὶ ἡ ἀνάστασις (ποίημα), ὑπὸ Πλάτωνος Στωϊκίδου » 416
31. Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον 65, 148, 217, 294, 367, 442
32 Εἰδήσεις ἐξ Ἀμερικῆς 66, 150, 218, 295, 368, 443
33. Ἀνάλεκτα 94, 96, 101, 122, 133, 204, 250, 271, 273, 344, 381, 394, 405
34. Νέαι ἐκδόσεις—διάφοροι δηλώσεις—Δωρεαὶ 70, 71, 156, 223, 224, 300, 371, 447

ΤΙΜΟΚΑΤΑΛΟΓΟΣ
Τῆς «Ἁγιορειτικῆς Βιβλιοθήκης»
ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 1957

Ταχυδρομικὰ ἐσωτερικοῦ 10 ο)ο. Ἐξωτερικοῦ 30 ο)ο.
Πᾶσα παραγγελία δέον νὰ συνοδεύηται ἀπὸ τὴν ἀξίαν τῶν βιβλίων καὶ τὰ ταχυδρομικά.
Τὰ ἔχοντα ἀστερίσκον βιβλία εἶναι ἐκδόσεις τῆς «Ἁγιορειτικῆς Βιβλιοθήκης», τὰ δὲ λοιπὰ εἶναι ξένων ἐκδόσεων.

ΕΡΓΑ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΔΗΜΟΥ ΤΟΥ ΑΓΙΟΡΕΙΤΟΥ

* Χρηστοήθεια τῶν Χριστιανῶν, ἄδετον 80, πανόδετον 105, δερματόδετον	Δραχ.	115.—
* Νέα Κλίμαξ, ἄδετον 75, πανόδ. 100, δερμ.		110.—
* Γυμνάσματα Πνευματικά, ἄδετον 40, πανόδ.	»	60.—
Ἀόρατος πόλεμος, ἄδετον 25.—, πανόδετον	»	35.—
Ἐξομολογητάριον	»	35.—
* Θεοτοκάριον ἄδετον 30, πανόδετον	»	40.—
* Τὸ Πανηγυρικὸν	»	8.—

---

* Προσευχητάριον, Α. Δ. Σιμωνώφ, ἄδετον 25.— πανόδετον	»	35.—
* Μακαρίου τοῦ Αἰγυπτίου, 50 πνευματικαὶ ὁμιλίαι, σελ. 250 ἄδετον 25.—, πανόδετον	»	35.—
* Ἐκλογὴ ἐκ τῶν ψαλμῶν τοῦ Δαβὶδ διὰ τὰς ὁλονυκτ. ἀγρυπνίας	»	10.—
* Σωτηρία ὀρθοδόξου Χριστιανοῦ, περιέχον τὸ Μέγα Ἀπόδειπνον καὶ λοιπὰς ἀγνώστους ἀκολ. τῆς Μ. Τεσσαρακοσ. ἄδ. 10.— δεμ.	»	15.—
* Λαυσαϊκὸν τοῦ ἁγίου ὄρους, ὑπὸ Γαβριὴλ Διονυσιάτου	»	15.—
* Φωνὴ βοῶντος ἐκ τῆς ἐρήμου » » »	»	15.—
* Νέος Εὐεργετινὸς » » »	»	10.—
* Μαλθουσιανισμὸς ἢ τὸ ἔγκλημα τῆς Γενοκτονίας » κατάλληλον διὰ τὰς οἰκογενείας καὶ ἰδίως τοὺς πνευματικοὺς	»	10.—
* Λαυριωτικὴ Κυψέλη. Γέροντος Παντελεήμονος Λαυριώτου	»	20.—
* Λαυσαϊκόν, Λαύσου τοῦ Πραιποσίτου (Πατερικὰ διηγήματα)	»	20.—
* Λειμωνάριον τὸ παλαιὸν ἢ τὰ Μυρίπνοα ἄνθη τοῦ Παραδείσου	»	15.—
* Ἐγκόλπιον προσευχῶν, περιέχον παρακλ. Κανόνας καὶ Χαιρετισμοὺς εἰς ὅλας τὰς ἡμέρας τῆς ἑβδομάδος ὑπὸ Γαβριὴλ Σταματελάτου, σελ. 216, ἄδετον 18.—, πανόδετον.	»	28.—
* Σωτηρία τοῦ ἁμαρτωλοῦ, τοῦ αὐτοῦ, ἄδετον 15.—, δεμένον	»	25.—
* Ὁδηγὸς τοῦ Πνευματικοῦ, τοῦ αὐτοῦ. Χρησιμώτατον διὰ κάθε Χριστιανὸν καὶ πρὸ παντὸς τῶν πνευματικῶν	»	5.—
* Βιβλίον ψυχοσωτήριον τοῦ αὐτοῦ	»	1.50
* Ἡ ἐρημῖτις Φωτεινή, Ἰωακεὶμ Σπετσιέρη	»	7.—
* Περὶ τῆς κοινῆς ἀναστάσεως καὶ τῆς πέραν τοῦ τάφου αἰωνίας ζωῆς, † Ἰωακεὶμ Σπετσιέρη	»	4.—
* Ἡ ζωὴ τῆς ψυχῆς	»	5.—
* Ὁ Χριστὸς νικᾷ ἢ ὁ Στρατῆς (θρησκευτικὸν διήγημα) .	»	5.—
* Εὐαγγελικὸς Κῆπος, Σάββα μοναχοῦ Φιλοθεΐτου	»	5.—
* Ἐγκώμιον εἰς τὸν ὅσιον Ἀθανάσιον τὸν ἐν Ἄθῳ . . .	»	2.—
* Ἀκολουθία τοῦ μεγάλου ἁγιασμοῦ τῶν Θεοφανείων . .	»	1.50
* Ἀπαραίτητοι συστάσεις διὰ τὸν χριστιανὸν	»	1.50
* Ἀκολουθία Θ. Μεταλήψεως μὲ προσθέτους εὐχὰς εἰς τὸ τέλος, σχῆμα μικρὸν τσέπης	»	2.—

* Ὁ ἐπιτάφιος τῆς Θεοτόκου	Δραχ.	1.50
* Ἀποκαλύψεις τῆς Θεοτόκου πρὸς τὸν Ἀγριτζόμπανον	»	1.50
* Ἀκολουθία τῆς Γονυκλισίας, τῇ Κυριακῇ τῆς Πεντηκοστῆς .	»	1.50
* Παρακλητικὸς κανὼν εἰς τὸν Κ. Η. Ι. Χριστὸν	»	1,50
* Οἱ δύο παρακλητικοὶ Κανόνες πρὸς τὴν Θεοτόκον καὶ ὁ παρακλητικὸς τῆς Γλυκοφιλούσης καὶ εὐχαὶ κατὰ τοῦ πολέμου	»	2.—
* Παρακλητικὸς Κανὼν καὶ τὰ θαύματα τῆς Γοργοϋπηκόου . .	»	2.00
* Παρακλ. Κανὼν εἰς τὴν Πορταΐτισσαν τῶν Ἰβήρων . . .	»	1.50
* Παρακλ. Κανὼν εἰς τὸν ἅγιον Φανούριον, Ἀλεξ. Μωραϊτίδου	»	1.50
* Ὁ Μέγας Κανών, Ἀνδρέου Κρήτης	»	2.—
* Χαιρετισμοὶ τῆς Θεοτόκου	»	1.50
* Χαιρετισμοὶ τῆς Θεοτόκου τοῦ 15Αὐγούστου καὶ ἡ παράκλησις τῆς Γλυκοφιλούσης	»	2.00
* Χαιρετισμοὶ πενθοχαρμόσυνοι πρὸς τὸν παναγ. καὶ ζωοδ. τοῦ Σωτῆρος τάφον	»	1.50
* Χαιρετισμοὶ εἰς τοὺς ἁγίους Πάντας, Παλαιᾶς καὶ Νέας Διαθήκης	»	1.50
* Εὐχὴ βασκανίας ἐλλείψει ἱερέως	»	1.—
* Δίπτυχα ζώντων καὶ τεθνεώτων	»	1.—
* Μικρὰ Ἀνθοδέσμη	»	0.50
* Τὸ ἐξάκουστον προσκυνητάριον τοῦ σπηλαίου Ἁγ. Ἀθανασίου τοῦ Ἀθωνίτου.	»	2.—
* Βίος τοῦ ἁγ. Ρηγίνου, Ἐπισκ. Σκοπέλου δρ. 1.— ἔκδ. πολυτελὴς	»	2.—
* Ὁ Παράδεισος, Ἰωάννου Μηνᾶ, γλαφυρότατον	»	7.—
* Ὁ καλὸς φίλος καὶ ἰατρὸς κάθε ἀσθενοῦς, κατάλληλον διὰ τοὺς ἀσθενεῖς	»	2.—
* Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἰς τὰ παιδικά του χρόνια, κατάλληλον διὰ τοὺς μικροὺς τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων κ.λ.π.	»	2.—
* Ὁ ἀδελφὸς τῶν φυλακισμένων, Ἰωάννου Μηνᾶ	»	2.—
* Ἡ Μόνικα, μήτηρ τοῦ ἁγ. Αὐγουστίνου, παράδ. χριστ. μητρὸς	»	2.50
* Ἡ ἁγία Συγκλητική, παρηγορητικὴ διήγησις διὰ τοὺς ἀσθενεῖς	»	2.50
* Ψυχῆς Παρηγορία, εὐχαὶ διὰ στίχων, Ξένης μοναχῆς τυφλῆς σ. 88	»	3.—
* Ὁ Ἄρτος τῆς ζωῆς, περὶ θείας Κοινωνίας	»	2.50
* Ἡ ἁγία Γραφή, ἀνάλυσις αὐτῆς	»	2.50
* Μικρὸν εὐχολόγιον. Εὐχαὶ παρακλητικαὶ Μάμαντος καὶ Τρύφωνος μὴ ὑπάρχουσαι εἰς τὰ εὐχολόγια, ἐλαφρῶς δεδεμένον . . .	»	2.50
* Ὁ βίος καὶ τὰ θαύματα τῆς ἁγίας Εἰρήνης τοῦ Χρυσοβαλάντου	»	2.50
* Λουλούδια τοῦ Παραδείσου, Τζάνου Γουγουτᾶ, ἱερέως	»	6.—
* Ἡ Χαρὰ τῶν Ἀγγέλων » » »	»	10.—
* Ἡ Καμπάνα τοῦ Οὐρανοῦ » » »	»	8.—
* Ὁδηγὸς εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν, Ἰννοκεντίου Ἐπισκ.	»	5.—
* Τετρακτύς, βιβλίον πατερικόν, Κωνστ. Ζερβοῦ πρωτοπρεσβ. .	»	8.—
* Οἱ διδάσκαλοι τῆς Νοερᾶς Προσευχῆς. Ἀναστασίας Περατικοῦ	»	8.—
* Γνῶθι σαυτὸν Γ. Περατικοῦ	»	1.50
* Ἀκολουθία καὶ βίος τῶν Ἁγίων Ὀνουφρίου καὶ Πέτρου .	»	10.—
* » » » τοῦ ἁγ. Ἀθανασίου Πατρ. Κων)πόλεως	»	10.—
* » » » τοῦ Ἁγίου Στυλιανοῦ	»	10.—
* » » » τοῦ ἁγίου Ἀποστόλου τοῦ Νέου . . .	»	10.—
* » » » τοῦ ἁγίου Τριανταφύλλου, Ζαγορᾶς Βόλου	»	10.—
* » » » τοῦ ἁγίου Διονυσίου τοῦ ἐν Ὀλύμπῳ	»	10.—
* » » » ἁγ. Ἀνδρέου τοῦ Στρατηλ. ιθ΄ Αὐγούστου	»	10.—

* Ἀκολουθία καὶ βίος	τῆς Παναγίας Χοζοβιωτίσσης ἐν Ἀμοργῷ	Δραχ.	10.—
* » » »	τῆς ἁγίας Παρασκευῆς, πανηγυρικὴ	»	10.—
* » » »	τῆς Παναγίας Γεροντίσσης	»	10.—
* » » »	τῶν 20 ἁγίων Ἀναργύρων μετὰ παρακλήσεως		10.—
» » »	τοῦ ὁσίου Νείλου τοῦ Μυροβλήτου	»	15.—
» » »	τοῦ ἁγ. Γεωργίου Ἰωαννίνων	»	10.—
» » »	τοῦ ἁγ. Φανουρίου	»	10.—
» » »	ἁγίου Ἀχιλλείου	»	10.—
» » »	ἁγίας Σκέπης τῆς Θεοτόκου	»	15.—
» » »	ἁγίας Κυριακῆς	»	10.—
» » »	Χριστοδούλου τοῦ ἐν Πάτμῳ	»	30.—
Κουκουζέλισσα, ἡ οἰκονόμισσα τῆς Μ. Λαύρας		»	20.—
* Σειρὰ «Ἁγιορ. Βιβλιοθήκης» ὁλόκληρον τὸ ιζ' ἔτος		»	50.—
* Ὁλόκληρον τὸ ε' ἔτος δεμένο		»	70.—
Ὁ Ὁδοιπόρος Φιλοθέου Ζερβάκου ἀρχιμ.		»	15.—
Αἱ πλάναι τοῦ Μακράκη, ὑπὸ τῆς ἀληθείας ἐλεγχόμεναι ἰδίου		»	10.—
Ἑτεροδιδασκαλιῶν ἔλεγχος ἢ περὶ χορῶν, Φιλοθ. Ζερβάκου ἀρχ.		»	3.—
Χρυσόβουλλα καὶ τυπικὰ τῶν Βυζ. αὐτοκρατόρων τοῦ Ἁγ. Ὄρους		»	20.—
Ὁ Νόμος καὶ αἱ ἐντολαὶ τοῦ Θεοῦ, Σ. Φιλαρέτου		»	10.—
Ο Μέγας Βασίλειος καὶ ἡ οἰκογένειά του		»	5.—
Τὰ λείψανα καὶ ἡ ἱστορία τῶν ἀρχ. πόλεων τοῦ Βόλου μετὰ χαρτῶν		»	10.—
Πίστις καὶ γνῶσις, Κων. Τσαταλοῦ, ἀντισυνταγματάρχου		»	10.—
Κυριακοδρόμιον Θ. Ζωγράφου, ἄδετον		»	50.—
Ἑρμηνεία ἐπιστολῶν Παύλου μετὰ τῶν 7 Καθολικῶν Θ. Ζωγράφου τόμοι 11 ἄδετον		δραχ.	200.—
Φιλοσοφικὸν Δοκίμιον περὶ τῆς προόδου καὶ πτώσεως τῆς Π. Ἑλλάδος Γ. Κωζάκη Τυπάλδου Ἀθῆναι 1839 . . .		»	50.—
Συναξαριστὴς Δουκάκη, Σεπτέμβριος,	ἄδετος	»	30.—
» Ὀκτώβριος, Ν)βριος, Δ)βριος, Ἰαν)ριος	ἕκαστος »	»	50.—
Μέγας Συναξαριστὴς πατρὸς Ματθαίου ὁ τόμος ἄδετος 70 δεμ.		»	90.—
Βράϊλα Ἀρμένη, Δοκίμιον ἰδεῶν καὶ ἀρχῶν δερματόδετον .		»	60.—
Τὰ τέσσαρα χρώματα, Αὐγ. Καντιώτη ἀρχιμ.		»	15.—
Εἰκόνες καὶ πραγματικότητες, Αὐγ. Καντιώτη ἀρχιμ.		»	12.—
Δογματικὴ Χρ. Ἀνδρούτσου		»	150.—
Ἴχνος Χριστοῦ		»	60.—
Ὁδηγὸς ἁγίου Ὄρους Ἄθω, Ἀλεξάνδρου Λαυριώτου		»	40.—
Ἀνωτέρα ἐπισκίασις ἐπὶ τοῦ Ἄθω· ὅλαι αἱ θαυματουργαὶ εἰκόνες μὲ τὰ θαύματά των		»	40.—
Προσκυνητάριον ἁγίου Ὄρους δεμένον		»	35.—
Γραμματικὴ Θεοδώρου τοῦ Γαζῆ Βενετία 1780 σελ. 670 λινόδ.		»	100.—
Θησαυρὸς τετράγλωσσος, Γερασίμου Βλάχου τοῦ Κρητὸς Μητροπ. Φιλαδελφείας, Βενετία ͵αψκζ' ὅλον δερμάτινον		»	150.—
«Ἑστία,» τόμος γ'. 1877 δερματόδετον		»	100.—
Αἰώνιον Πασχαλοημερολόγιον, Συμεὼν Φιλοθεΐτου		»	20.—
Διάλογος τοῦ ἁγίου Γρηγεντίου Ἀρχιεπ. Αἰθιοπίας		»	30.—
Φιλολογικὴ καὶ κριτικὴ ἱστορία, Κοντογόνου, πλήρης, δερματόδετος εἰς δύο τόμους		»	300.—
Θεῖαι ἐκδηλώσεις, Π. Ν. Ἀντύπα		»	15.—
Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος, Μητροπ. Κίτρους κ. Βαρνάβα		»	25.—
Τὸ ἀντίδοτον τοῦ θανάτου, Παναγοπούλου		»	15.—

Ἀποστολικὴ Σαγήνη	Δραχ.	70.—
«Τάξις» τῶν ἱερῶν Ἀκολουθιῶν κατὰ τὸ Τυπικὸν τῆς Μ. Ἐκκλησίας 1958, Γ. Μπεκατώρου	»	20.—
Ἡ Νέα Διαθήκη, μετάφρασις Α. Α. Πάλλη, Λίβερπουλ 1910	»	300.—
Ἱερογραφικὸν ἀπάνθισμα, Νεοφύτου Μεταξᾶ, δερματόδετον	»	100.—
Ἄμυνα ὀρθοδόξου πίστεως, Μιχ. Σαββοπούλου, Πρεσβυτέρου	»	12.—
Τὰ «Πάτρια» ἀστρονομικὴ ἀπάντησις, τοῦ αὐτοῦ	»	5.—
Ἀπέχεσθ' αἵματος Κ. Ζερβοῦ Πρωτοπρεσβυτέρου . . .	»	3.—
Ἡ προσευχή. Κ. Καλλινίκου, δεμένον	»	20.—
Αἱ σύγχρονοι ἀθεϊστικαὶ καὶ ἀντορθ. προπαγάνδαι, Ἰννοκεντίου Νιζιγορόδ. (ἑρμηνεία ἀποκαλύψεως μετ' εἰκόνων)	»	20.—
Λειτουργία Ἰακώβου τοῦ Ἀδελφοθέου	»	6.—
Ὁ ἅγιος Ἀντώνιος ὁ ἥρως τῆς ἐρήμου	»	6.—
Τὸ Χριστιανικὸν ἠθικὸν σύστημα, Π.Σταυροπούλου μετὰ πινάκων	»	25.—
Ἡ Θεοτόκος καὶ ὁ Ἀκάθιστος ὕμνος, Κων. Ν.Δρατσέλα σελ. 192	»	15.—
Γενικὴ ἱστορία Βοσσουέτου,2 τόμοι πλήρεις, λινόδετοι καινουργεῖς, Κων)πολις 1817	»	300.—
Ἡ ἠθικὴ κρίσις τῆς ἐποχῆς μας, Ἰ. Παπαϊωάννου θεολόγου	»	10.—
Λεξικὸν ἐγκυκλοπαιδικόν, Ν. Γ. Πολίτου ἑξάτομον δερματόδ.	»	500.—
Θρησκεία καὶ ἐπιστήμη, Ἰ. Σκαλτσούνη, δεδεμένον	»	150.—
Θησαυρὸς ἁγίων, παρακλητικοὶ κανόνες	»	40.—
Ἑβραϊσμὸς καὶ τεκτονισμός, Χρ. Καλύβα	«	15.—
Συμβολικὴ Χρ. Ἀνδρούτσου, πανόδετος	»	150.—
Μεταξὺ οὐρανοῦ καὶ γῆς, Θεοκλήτου μοναχοῦ	»	50.—
Πηδάλιον Α' ἔκδοσις Λειψία τῆς Σάξωνίας ᾳω'. σχῆμα 40Χ26 δεδεμένον ὅλο δέρμα ἐν ἀρίστῃ καταστάσει	»	2.000.—
Πηδάλιον πανόδετον	»	225.—
Συμεὼν Θεσσαλονίκης Ἅπαντα	»	400.—
Συμεὼν Θεσσαλονίκης Ἅπαντα, ἐλλειπές. Ἀρχίζει ἀπὸ τὸν βίον τοῦ ἁγίου Συμεὼν εἰς τὴν ἀρχὴν καὶ φθάνει μέχρι τῆς σελ. 358, δηλαδὴ λείπουν ὀλίγαι σελίδες ἀπὸ τὸ τέλος, πανόδετον	»	200.—
Θεοφίλου τοῦ Κορυδαλέως, τόμ. α' περὶ φυσικῆς ἀκροάσεως, τόμ. β' περὶ γενέσεως καὶ φθορᾶς, πανόδ. Βενετία ᾳψοθ' (1779) οἱ 2 τόμ.	»	500.—
Ἐμποδίζει ὁ πόνος τὴν ὕπαρξιν εὐτυχίας; Ἀρχ. Ἀγαθ. Κοτρώνη	»	35.—
Ἁμαρτωλῶν Σωτηρία	»	35.—
Θύρα Μετανοίας	»	35.—
Θησαυρὸς Δαμασκηνοῦ	»	40.—
Βασιλείου Σμύρνης Λόγοι, τόμος β' πανόδετον	»	60.—
Κωνστ. Καλλινίκου, 52 ὁμιλίαι, ἄδετον	»	60.—
» » «ὁ Θεὸς ἐν τοῖς ἔργοις αὐτοῦ»	»	60.—
Μικροὶ ἱεραπόστολοι, Μητρ. Ἱερισσοῦ κ. Κυπριανοῦ, διηγήματα	»	10.—
Ἡ ὁσία Εἰρήνη Χρυσοβαλάντου, Δέσποινας Χαμπάκη	»	15.—
Ἀριστοτέλους: Ἠθικὰ Νικομάχεια, κείμενον, μετάφρασις καὶ ἑρμηνεία, Κ. Θ. Καλαρᾶ	»	20.—
Φιλοκαλία τῶν ἱερῶν Νηπτικῶν, τόμος α'	»	100.—

ΒΕΝΕΤΙΑΣ

Μηναῖον τοῦ Ὀκτωβρίου, μέγα σχῆμα, Βενετία 1895 . . .	»	80.—

Τὰ 12 Μηναῖα, ἀρχαῖα. Ὁ Ἰανουάριος Βενετία 1682, οἱ ἄλλοι ἕνδεκα ἀπὸ τὸ 1772 - 1775. Κατάλληλα διὰ Βιβλιοθήκας καὶ ἐ-

ρευνητὰς ἐκδόσεων. Δέσιμον ἀρχαῖον ὅλο δέρμα καὶ ἐν ἀρίστη καταστάσει. Τιμῶνται καὶ οἱ 12 τόμοι	Δρχ. 2000.—
Ἑξάβιβλος Ἀρμενοπούλου παλαιὸν (πανόδετον) Βενετία	» 100.—
Ἱερὰ Ἀνθολογία Γεωργοπούλου, Βενετία 1852, δεμένο ὅλο δέρμα (παλαιὸν δέσιμον)	» 100.—
Ἀπόστολος Βενετίας 1796 καινουργὴς δερματόδετος	» 100.—
Ἀπόστολος, Βενετία 1842, δερματόδετον	» 100.—
Νέος Θησαυρός, δερματόδετος, Βενετία αωβ' 1802	» 200.—
Ψαλτήριον μικροῦ σχήματος, Βενετίας, πανόδετον	» 40.—

ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΜΟΥΣΙΚΗ

Θεωρία καὶ πρᾶξις τῆς βυζ. μουσικῆς Παναγιωτοπούλου . .	» 35.—
Ἀναστασιματάριον Ἰωάννου, ἄδετον	» 50.—
Ἀνθολογία Χουρμουζίου, τόμος 1-2 πανόδετον	» 120.—
Δοξαστάριον ἀργόν, Χουρμουζίου Χαρτοφύλακος, Κ)πολις 1859	» 80.—
Μουσικὸν Ἀπάνθισμα, Δ. Κυφιώτου, πεζὸν καὶ μουσικόν, ὅλο δέρμα πολυτελείας	» 150.—
Αἱ δύο Μελισσαι Ἀγ. Κυριαζίδου, (ὄχι ὁλόκληρος περιέχουσα μαθήματα Λειτουργίας	» 100.—
Ἕτερος τόμος τοῦ αὐτοῦ περιέχων ἑσπερινούς, Μ. Τεσσαρακοστὴν καὶ ὄρθρον	» 60.—

Δὲν εὐθυνόμεθα δι' ἐνδεχομένας ὑπερτιμήσεις

Διεύθυνσις: Σωτ. Σχοινᾶν, Κοραῆ 47 Βόλον